

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Ophbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

Redigeret af

ANDR. JOHANSEN,
Præst ved St. Ansgars Kirke.

47. Aargang.

KJØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer A. Millech.

Wm V. Mohns Bogtrykkeri.

1899

Register

til

Nordisk Ugeblad for 1899.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger o. desl.

	Side.
Hilsen til Ugebladets Læsere.....	1
Hellig tre Kongers Fest.....	7
Vor Frues Kapel i Silkeborg (E. S. W.).....	8
Det kath. Centrum i Tyskland (H. P. Hanssen-Nørremølle). 9.	18
Leo XIII. og Kardinalkollegiet.....	24
Nytaarslykønskning til „Ugebladet“ og „Katholiken“.....	26
En katholsk Missionærs Mishandling i Kina.....	33
Den kath. Kirke paa Island (P. A. Baumgartner). 37, 49, 67, 81,	101
Katholikernes „Omdaab“ (Ign. Schmid).....	56
† Broder Norbert.....	73
Marias Renselse eller Kyndelmisse.....	90
Fastemandat.....	97
Biskoppeligt Hyrdebrev.....	113
Vor Frue Kapels højtidelige Aabning i Silkeborg.....	127
Gift.....	130
England og den kath. Kirke.....138, 153,	170
To Præstejubilæer.....	144
Den gode og den daarlige Presse.....159,	172
Fra Missionerne i Afrika.....185, 205, 235,	257
Maadehold og Totalafholdenhed (J. C. B. B.).....	189

IV

	Side.
Elisabethforeningen	191
Dr. Bern. Hansen: St. Francisci Minde (Bog anmeldelse af sr.)	197
Palmesøndag.....	201
Langfredagen.....	203
Den stille Uge og dens Liturgi.....	207
Den højhellige Paaskefest.....	219
De Landsforviste (Anton de Waal) . . . 222, 239, 270, 287, 303, 319, 339, 352, 366, 399, 413, 430, 446, 465, 476, 498, 512, 526, 541, 553, 573, 594, 609, 623,	635
Et Ord til Førstkommunikanternes Forældre	233
Historiske Bemærkninger om den h. Paaskekommunion....	238
Et Foredrag om Sønderjylland (Fr. v. Jessen).....	249
Det kristelige Familieliv.....	265
Kirken, som jeg har søgt og fundet (Helena Nyblom)..281,	297
† Kardinal Krementz af Køln.....	313
Søster Carolas Synd	315
Det hellige eller store Jubilæumsaar.....	329
Den katolske Kirkes Stiftelsesfest.....	333
Pavelig Jubilæumsbulle.....	345
Pater Mathew (I. C. B. B.).....	361
Et Præstejubilæum	370, 385
Pavelig Encyklika om Menneskeslægtens Indvielse til Jesu Hjærte....	377
Det nye Orgel i Jesu Hjærte Kirken i Stenosgade....	388, 397
Joh. Jørgensen: Omvendelse (Literaturanmeldelse af A. B.)	394
Pave Leo XIII. og Biskop Bitter	409
De hh. Apostelfyrster Petrus og Paulus	417
En Odense-Kunstner og hans Værk (C. Solberg Nielsen) ...	425
Martyrerne i Gorkum og h. Vilhad (F. Kerff).....	441
Vor Prue Kirke i Karup (E. St. W.).....	451
Ægtevielser i St. Ansgars Kirke	455
Dødsfald i St. Ansgars Menighed	455
Rørende Ceremonier i amerikanske Klostre.....	457
Et Modstykke til Dreyfus-Sagen.....	473
Fristøren (I. C. B. B.).....	480
Arbejdsgivernes Pligter mod deres Arbejdere (Msgr. Doutreloux). 489,	505
„Bort fra Rom!“-Bevægelsen i Østerrig	515
Gammelt og nyt Hedenskab.....	521
Pave Leo XIII. og Dronning Wilhelmine af Holland.....	532

V

Paven og Fredskongressen i Haag.....	537
Hjemmet og Skolen.....	545
En Røverhistorie om St. Josefs Hospital.....	549
Vor Bestemmelse.....	557
Den kristelige Kjærligheds Søstres Jubilæum.....	569
Marias Fødselsfest (Efter P. Roh).....	585, 601, 618
Provst, Dr. Krogh-Tonning.....	607
Biskop, Albertus Bitters Præstejubilæum.....	617
Altrets allerhelligste Sakramente.....	627
De evige Højes Attraa og Længsel (N. Hansen).....	633
Sigurd Trier; Jesus fra Nazareth (Literaturanmeldelse af sr.)	638
Den hellige Birgitta.....	649
Et Par Ord om Foreningsvæsenet.....	657
En Hindus Udtalelse om Kirkens Enhed.....	665
Om Ufreden mellem Stænderne.....	668, 681, 697
Den katholske Lærlingeforening paa Frederiksberg.....	675
Kordula Wøhler og det allerhelligste Sakramente.....	690, 703
Allhelgener — Allesjæle.....	707
A. Breitung: Abeteoriens Bankerot (Bog anmeldelse af sr.)..	713
Et Par Ord til Forældre.....	719
Guds Herlighed, en Række Adventsbilleder.....	729
Hvorledes hun lærte at bede.....	731
Den rigtige Ende (J. Fr.).....	738
Vikariats-Meddelelser.....	151, 310, 359, 407, 743
Vestalinden.....	745
Ahrdalen (J. Fr.).....	752
Mariæ Bebudelses Billedet.....	761
En amerikansk Dobbeltduel (Dr. Karl May).....	770, 784, 799, 817, 854
Guds Naadevalg.....	777
Syersken.....	794
Krybbemageren.....	809
Pavelig Jubilæumsbulle.....	825
Biskoppelige Forordninger.....	832, 835
Tre pavelige Dekreter om Jubilæet.....	835, 838, 844
En from Sang.....	849

II. Digte.

Den h. Familie i Templet (J. Fr.).....	17
St. Ansgar (1012).....	65
Jesu Korsvej (1012).....	126, 143, 158, 188

VI

	Side.
Ave consolatrix (Thor Lange).....	169
Præstejubilæumssange (F. Holst).....	182, 194
Paaske (1012).....	217
Antonius af Padua (1012).....	393
„Det sande Lys“ (Cordula Peregrina).....	721
Immaculata (1012).....	793

III. Fra Vejbyret.

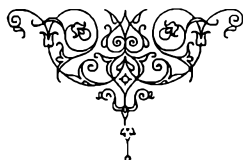
Gladstone og Lord Salisbury om Franciskanerne, 78 — Kardinalkollegiet, 229. — Det officielle Frankrigs Katholicisme. 230. Katholikerne i Europa, 406. — Gejstlige Opfindere 424, 599. — Drachmann: Naar Klostermuren brydes 726. — Coelibatets Ophævelse, 862.

IV Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 94, 111, 166, 193, 228, 246, 261, 277, 292, 356, 405, 422, 485, 535, 597, 724, 806, 822. — **Italien.** 134, 630. — **Frankrig.** 135, 247, 291, 294, 358, 502, 598, 791. — **Tyskland.** 62, 63, 77, 111, 167, 197, 227, 262, 294, 326, 423, 437, 487, 535, 551, 567, 579, 580, 582, 599, 629, 647, 677, 723, 742, 791. — **Østerrig-Ungarn.** 293, 439. — **England.** 78, 133, 229, 341, 406, 421, 551, 598. — **Spanien.** 167, 438. — **Portugal.** 228. — **Holland.** 13, 260, 357. — **Schweiz.** 501. — **Rusland.** 295, 806, 823. — **Grækenland.** 260. — **Asien.** 93, 278, 775. — **Afrika.** 358, 422, 725. — **Amerika.** 78, 196, 228, 261, 294, 358, 599. — **Australien.** 291. — **Sverige.** Stockholm. 30, Josefine-Hjemmets Jubilæum. 166, Hyrdebrev. 177, Dr. Kieslers Jubilæum. 179, Kongelig Gave til Msgr. Bitter. Biskoppens Rejse til Rom. 308, Haandværkerforeningen. 310, Ny Døbefont i St. Eriks Kirke. 391, Biskoppen vender hjem fra Rom. 578, 613, 646, Biskop Bitters Jubilæum. — Malmø. 61, 93, Elisabethsøstrenes Jubilæum. 133, Basar. — **Norge.** 76, Byggeforetagender. 110, Sr. Louise Angeles Død. 166, Hyrdebrev. 629, Byggeforetagender. P. Lamotte. — **Danmark.** Frederiksberg. 29, Elisabethsøstrenes Virksomhed. 260, Konfirmation. 277, Førstkommunion. 790,

VII

Elisabeth-Vincentiskonferents. — Ordrup. 774, St. Josefs Hjem. — Maribo. 711. Konfirmation af Polakker. — Ringsted. 75. Gudstjeneste. — Odense. 245, Levitmesse. 342, Konfirmation og Visitats. 435. 470, St. Knuds Mindefest. — Svendborg, 355. Konfirmation og Visitats. — Horsens. 45, Julespil. 164, 179, 193, P. Kerff's Jubilæum. — Aarhus. 150, Ynglingeforeningen „Frem“. 390, Konfirmation og Visitats. — Randers. 93, P. Jockmeier. 307, Kamillianerpatres. 308, P. Gethmanns Afrejse. — Aalborg. 47, Kamillianerordenen kjøber Grund. 324. Kapelletindvies. — **Kjøbenhavn**. 29, Juleindsamlingen. 44. 469, 679, 758. Unio. 45. Redemptoristpatresrejse til Odense. 44. 741, St. Josefs Gilde. 58. 75, Familieforeningens Fest. 60, St. Knuds Fest. Biskoppens Fødselsdag. 92, 436, 519, 551, 805. St. Knuds Broderskab. 93, 306, Mariakongregationerne. 109, Augustinusforeningen. 132, 306, 821, Vincentforeningen. 149, St. Elisabeths Systue. 150, Sørgegudstjeneste for Felix Faure. 163, Kirkeran. 177, Pavens Sygdom. 243. Elisabethforeningens Basar. 245. Fru Günthers Død. 259, Førstkommunion. 262, Menighedsbidragenes Fordeling. 277, 356, Konfirmation. 291, Paaskekommunion. 404, Triduum. 420. Kristi Legemsfest. 421, St. Aloysius Fest. 468, St. Knuds Skole. 470, Mariaforeningen. 484, Sr. Johannas Død. 485, 518, Biskoppens Besøg i Sverrige. 566, Biskoppen rejser til Fulda. 597, Italienske Krigsskibe. Biskop Donelly af Dublin. 629, P. Moro. 645, Mr. Genevieves Jubilæum. 723, St. Josefs Dal. 789. Biskoppens Sygdom. 845, P. v. Geysrs Bog om Færøerne. — **Island**. 325, Forskjelligt.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. I.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. L. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 1.

Søndagen den 1. Januar.

1899.

Indhold: Hilsen til Ugebladets Læsere. Hellig tre Konger; Fest. Vor Frues Kapel i Silkeborg. Det katholske Centrum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Holland. Vikariats-Kundtgjørelse. — Bekjendtgjørelser.

Hilsen til Ugebladets Læsere.

—o—

Nytaarsdagen er en meget alvorfuld Dag. Den minder os jo saa indtrængende om den Kjendsgjerning, at det gamle Aar er gaet hastigt og med det ogsaa et godt Stykke af vor Levetid. Paa Nytaarsdagen kunne vi bedre end nogen Sinde fatte Betydningen af Kong Salomons Ord: »Vi ere Vandringsmænd og Fremmede for dit Aasyn, som alle vore Fædre; vore Dage paa Jorden ere som en Skygge og her er intet blivende Sted.« Ja saaledes er det, vi ere Vandringsmænd, Rejsende, og — vi rejse hurtigt. Tidens Strøm river os med Voldsomhed og med Vindens Hastighed bort med sig. Der gives ingen Stilstand i det menneskelige Liv, altid fremad gaar det henover vor Livstrækning under Alvor og Skæmt, under Møjsommeligheder og Bekymringer, under Glæder og Lidelser — altid fremad mod Evigheden. Hvad maa vel være vort højeste Ønske paa denne Rejse?

Uden Tvivl: at vi maa rejse med Held og Lykke, at vi alle lykkelig maa naa til det himmelske Hjem og Fædreland, ihukommende Apostlen Pauli Ord: »Vi have her ingen blivende Stad, men søge den tilkommende.« Eller har jeg maaske ikke Ret? Er det ikke Vandringsmandens inderligste Ønske, at naa til Hjemmet? Føler den Rejsende sig efter en lang Rejse ikke lykkeligst i det kære Hjem? Derfor mener jeg ogsaa, at jeg ikke kan hellige alle Ugebladets Læsere noget bedre Nytaarsønske end dette: »Jeg ønsker Alle en lykkelig Rejse i det nye Aar, en Rejse, kjære Læsere, som i det nye Aar og i al den Tid, Gud endnu maatte skjænke eder, vil føre eder lykkeligt henimod den evige Salighed.«

For at dette Ønske kan blive virkeliggjort, maa vi rigtignok alle selv medvirke. Og derfor vilde jeg gjerne henvende eders Opmærksomhed paa to Punkter, der ere af Vigtighed og uden Tvivl ville bidrage meget til, at Rejsen lykkelig fører til Maalet.

Skulle vi i det nye Aar og i al den Tid, Gud endnu lader os leve, foretage en lykkelig Rejse, en Rejse, som kan føre os til den evige Salighed, *saa maa vi altid betragte os som Vandringsmænd her paa Jorden.* Ingen Sandhed ligger os saa nær, som den, at vort Liv her paa Jorden er en Rejse, en Pilgrimsvandring og at vi ere Fremmede eller Gjæster heneden. En Pilgrim kaldte den gamle Patriark Jakob sig og Pilgrimme kaldte han sine Forfædre, idet han siger: »Min Udlændigheds Aars Dage ere 130 Aar; faa og onde have mit Livs Aars Dage været og have ikke naaet til mine Fædres Livs Aars Dage i deres Udlændigheds Tid.« »Vi have ingen blivende Stad,« bekjender Apostelen Paulus, og atter: »Vi vandre omkring i Udlændighed, saalænge vi ere i Legemet.« Maatte vi dog heller ikke nogen Sinde anse os for andet, end for Vandringsmænd, som vandre henover Jorden med Pilgrimstaske og Pilgrimsstav! *Thi Bevidstheden om, at vi ere Vandringsmænd, er et saare mægtigt Middel til at løsrive os fra Verden og dens Lyst, et mægtigt Middel til at minde os stedse om vor Livsrejses ophøje-*

de Maal, Himlen, og til at opmuntre os til at naa dette Maal ved en from og hellig Livsvandel.

Man bad engang den hellige Abbed Olympius om at angive en let Maade, paa hvilken man kunde føre en gudfrygtig Livsvandel og erhverve sig en fuldkommen Hellighed. Han svarede: »Det kan du let iværksætte, naar du alle Vegne kommer i Hu, at *du er en Vandringsmand.*« Hvad den hellige Abbed her har sagt, det har den Helligaand selv vidnet om ved Apostelfyrsten Petri Mund. Apostelen ønsker at formane de Kristne og at tilskynde dem til, at afholde sig fra de kjødelige Lyster og at føre en gudvelbehagelig Livsvandel. Hvorpaa begrunder Apostelfyrsten nu sin Formaning, for at den ret maa virke indtrængende blandt de Kristne? Han begynder den med de alvorlige og betydningsfulde Ord: »Jeg formaner eder, jeg bønfaller eder som Fremmede og Pilgrimme.« Det er altsaa efter Apostlens Ord allerede en tilstrækkelig Grund for os Mennesker, til at afholde os fra Synd og føre et dydigt Liv.

Og i Sandhed, en ægte Pilgrim føler sig *intetsteds hjemme* paa sin Rejse. Alt er fremmed for ham og han føler, at han er i et fremmed Land. Fremmede for ham ere Menneskene, fremmede deres Sæder og Levevis, fremmede ere Byerne, han kommer igjennem. Denne eneste Tanke: du er en Pilgrim, en Fremmed, lader ham ikke finde Hvile; den driver ham rastløs fremad. Den Tanke overvinder alle Fristelser, som maaske møde ham paa Rejsen, til at slaa sig til Ro i det fremmede Land. Paa samme Maade, kjære Læser, vil Mennesket føle sig i denne Verden, paa samme Maade vil han tænke om Verden og om alt det, som omgiver ham, naar han stedse bevarer Bevidstheden om, at han heneden er en Vandringsmand. Han vil ikke føle sig hjemme i Besiddelsen af de jordiske Goder eller i Nydelsen af de sandelige Fornøjelser. Han vil ikke sige, som den Rige i Evangeliet sagde: »Min Sjæl, du har mange gode Ting liggende for saare mange Aar; slaa dig til Ro, spis, drik og gjør dig tilgode.« Thi han ved, at Jorden er et Udlændighedens

Land for ham, at hans Ophold hernede kun er kortvarigt, at Gud hver Time det skal være kan kalde ham bort og kræve Regnskab af ham. Han ved, som Apostelen siger, »at Jorden ikke er nogen blivende Stad for ham, men at *han maa søge en tilkommende*, hvor Gud ifølge Apostelens Ord vil skjænke ham en overvætted. evig, alt overvejende Herlighed. Derfor vil han langt snarere følge den samme Apostels Formaning: »Brødre, Tiden er kort. derfor skulle de, der bruge denne Verden, være som nød de den ikke; thi denne Verdens Skikkelse forgaar.«

Saaledes, kjære Læsere, vil den levende Tanke: »Jeg er en Vandringsmand, en Pilgrim hernede!« bevare Mennesket mod syndig Vedhængenhed ved det Jordiske; den vil bevare ham mod ligesom en Muldvarp at krybe i Skjul i Jorden og at søge sin Lykke i den. Som Pilgrim opløfter han sit Hjærte og Sind mod Himlen, det eneste og sande Fædreland, Faderens Bolig hisset, »hvor Kristus hersker«, og hvor hans Frelser ogsaa har beredet ham en lille Plads. Han ringeagter denne Jord og, som Apostelen siger: »For Jesu Kristi Skyld giver han Afkald paa Alt og agter det Skarn at være, for at han kan vinde Kristus.« Og nu spørger jeg dig, kjære Læser, er denne Tragten og Stræben efter det elskede himmelske Fædreland, dette stadige »*sursum corda*«, dette Blik mod Himlen, ikkenetop lige det, vi alle trænge til som Vandringsmænd og Fremmede? Bør ikke denne Tanke: »Jeg er en Pilgrim«, netop være Løsenet i det nye Aar og i ethvert andet Aar, som Gud endnu vil lade dig opleve?

Skal denne Tanke, kjære Læser, denne gavnlige Tanke, at du er en Pilgrim og at Himlen er Maalet for din Rejse, have ret stor Indflydelse paa dig og fremkalde den rigtige Virkning hos dig, *saa tag den hellige Familie Jesus, Maria og Josef altid med dig som dine bestandige Ledsagere paa denne din Livsrejse*. Den hellige Familie være din Ledsagelse, idet du efterligner dens Dyders Exempel; den være ogsaa din Ledsagelse, idet du ved indstændig Bøn anraaber den om dens mægtige Beskyttelse og om dens

mægtige Hjælp. Dens Exempel viser dig Vejen, du skal vandre som Pilgrim, dens Beskyttelse og Hjælp fører dig paa din Livsrejse sikkert til det attraaede Maal.

Hvor nedtrykkende og foruroligende er det ikke for en Vandringsmand, at rejse gennem vilde, ufremkommelige Egne, hvor han intetsteds finder en Sti, som en anden Pilgrim maaske har betraadt før ham. Hvor usikker føler han sig dog ikke! Men saasnart han naaer ind paa en banet Vej, faar han nyt Mod og ny Tillid. Her ere andre gaede før mig, tænker han, ad denne Vej vil du ogsaa naa til Maalet. Kjære Læser, denne Pilgrim ere vi, du og jeg og ethvert Menneske. Vejen, vi maa vandre som Pilgrimme i dette Jordeliv, fører saa ofte gennem vilde og øde Egne. Ikke sjældent bliver vor Stilling farefuld, besværlig og usikker. Enhver Alder har jo sine Vanskeligheder og Kampe, enhver Stand og Stilling sin Byrde, sine Fristelser, sine Farer, sine Lidelser. Men hvem du end er og hvad du end er, i hvilke Forhold, du end kommer, vil du stedse finde, at Jesus, Maria og Josef med deres gode Exempel er gaaet paa din Livsvej og — saa at sige — have banet den Vej, som du skal vandre. Ja, den hellige Familie har givet dig og os alle et Exempel, for at ogsaa vi skulle gjøre, hvad den har gjort.

Med rette siger vor h. Fader, Pave Leo XIII.: »Enhver Kristen, hvad Stand og Stilling han end tilhører, finder i den hellige Familie et Mønster paa og en Opmuntring til enhver Dyd. I den h. Josef have *Familiefædrene* et glimrende Mønster og Forbillede paa faderlig Aarvaagenhed og Klogskab; *Mødrene* finde i den saligste Jomfru og Gudsmøder Maria et herligt Forbillede paa hellig Kjærlighed, Hjærtensrenhed, Selvfornægtelse og urokkelig Tro; *Børnene* vilde vor guddommelige Frelser selv give det mest fremragende Exempel paa Lydighed, idet »han var dem (Maria og Josef) underdanig«. Er man af *fornem Herkomst*, kan man af denne Familie af kongeligt Blod lære, at man ikke tør blive hovmodig i Lykkens Dage og i Ulykkens Dage bør holde

paa sin egen Værdighed; de *Bedrestillede* lærer den, at Dyden gaar langt over al Rigdom; *Arbejderne* og overhovedet alle, som navnlig i vore Dage maa kæmpe med Nød og savne meget i deres huslige Forhold, kunne, naar de se hen til den hellige Familie, lære at bære endog med Glæde en haard og tung Skjæbne og ikke med Utaalmodighed at knurre over den. Det fælles Arbejde og de fælles Bekymringer for det daglige Brød forbinder dem jo med den hellige Familie; ogsaa den h. Josef maatte jo erhverve det daglige Livsunderhold ved sine Hænders Gjerning, og vor guddommelige Frelser betragtede det ikke som noget uværdigt, at udføre en Haandværkers Gjerning.« Saaledes skriver den h. Fader. Har jeg da ikke Ret til at sige, at den hellige Familie har banet os Vejen, som vi skulle vandre?

Men endnu modigere, endnu tillidsfuldere, med endnu større Begejstring skrider Vandringsmanden fremad paa sin Pilgrimsfart, naar han ved sig ledsaget og beskyttet af en trofast og mægtig Ledsager. En saadan trofast og mægtig Ledsagelse yder os midlertid Jesus, Maria og Josef. At de tre hellige Personer kunne og ville hjælpe og beskytte os, vil du vel ikke drage i Tvivl? Velan, saa bed da den hellige Familie om dens Beskyttelse og Bistand. Anraab den daglig med en tillidsfuld Bøn; det er dog sandelig ikke at forlange for meget. Og erkjender du Vigtigheden af en lykkelig Rejse gennem dette Liv til en salig Evighed, saa vær heller ikke bange for, daglig at bede Jesus, Maria og Josef om deres Hjælp og Beskyttelse. Men ere Jesus, Maria og Josef dine Ledsagere paa din Livsrejse, saa ønsker jeg dig til Lykke, kjære Læser. Du vil faa en lykkelig Rejse i det nye Aar, en lykkelig Rejse gennem Livet, og du vil lykkelig engang naa til det attraaede Maal, til det himmelske Hjem.

Saaledes opfattet, ønsker »*Nordisk Ugeblad*« alle sine kjære Læsere og Læserinder, Katholiker og Anderledestroende, Gamle og Unge, Rige og Fattige og alle sine trofaste Medarbejdere — de prosaiske saa vel som de poetiske

— et godt og lykkeligt og af Herren velsignet Nytaar, og med frejdig Tillid og Fortrøstning tiltræder da »*Nordisk Ugeblad*« sit 47. Leveaar.

Redaktionen.

Hellig tre Kongers Fest.

— 0 —

De hellige tre Konger besøgte det guddommelige Jesubarn, faldt ned for det og tilbade det.

Dette Exempel, kære Læser, skal ogsaa Du efterligne. Du finder det guddommelige Jesubarn i Altrets allerhelligste Sakramente. Gaa derfor ind i det katholske Gudshus, der bor din Gud og Frelser Jesus Kristus i Tabernaklet. Hvad Trøstefuldere kan der vel gives for en Katholik, end at dvæle hos Jesus i det allerhelligste Sakramente og at tilbede ham, som de tre Vise gjorde det? »Jeg kan forsikre dig om,« skriver den h. Alfons af Liguori, »at Kristus skjænker en Sjæl, som dvæler en Stund med samlede Tanker foran det allerhelligste Sakramente, mere Trøst og Opmuntring, end hele Verden kan yde med alle dens Fester og Fornøjelser. De reneste Glæder bliver man delagtiggjort i, naar man troende knæler foran Alteret og der i al Fortrolighed taler med Jesus, som venter paa os, for at tage imod vore Bønner og Anliggender og for at bønføre dem. Trøstefuldt er det, at kunne bede ham om Tilgivelse, at kunne meddele ham vore Fornødenheder, at kunne tale med ham, Hjærte til Hjærte, som en Ven taler til den Ven, der har hele hans Tillid, at kunne bønføre ham om hans Naade, hans Kjærlighed, Himlen. Fra Tabernaklets Helligdom paa Altret beder Jesus for os til den evige Fader; i Altrets allerhelligste Sakramente er han tilstede, opflammet af den mest glødende Kjærlighed til os. Men hvorfor bruge mange Ord? »Kommer selv og føler og ser!« Den hellige Alfons af Liguori vil dermed sige: Føler og ser! I ville selv føle

denne Trøst, denne Hjælp, naar I besøge Jesus i hans Hel-
 ligdom og der i Bønnen meddele ham eders Anliggender.

Vær derfor ikke misundelig, kjære Læser, paa de hellige
 tre Konger; misund dem ikke deres Lykke; du kan selv
 tage Del i denne Lykke, saa ofte du besøger din Frelser i
 Altrets allerhelligste Sakramente.

Vor Frues Kapel.

Silkeborg, St. Stephans Dag 1898.

—o—

Dominus memor fuit nostri et benedixit nobis.

Silkeborgs tidligere Birkedommerbolig, en anselig og
 sjældent smukt beliggende Ejendom, som under den højær-
 værdigste Biskop *von Euchs* Nærværelse her i Sommer er-
 hvervedes til Brug for Kirken, er kort før Jul bleven ind-
 rettet til Kapel og Skole samt Opholdssted for fire Søstre af
 den kristelige Kjærligheds Orden.

Juleaftensdag ved Morgengry samledes da en lille Skare
 derude til Indvielsesfest. Just som det første rødmende Sol-
 skær gled over Himlen, gik den i højtidelig Procession
 med en lille Korsdrager og højærværdige Pastor *Ronge*
 samt de ærværdige Søstre i Spidsen under Bøn og Vievands-
 bestænkning rundt om dette Hus, tidligere en af den men-
 skelige Retfærdigheds Vogteres — nu bestemt til den gud-
 dommelige Kjærligheds Bolig.

I Kapellets Forværelse forrettede Pastoren dernæst de
 ritualmæssige Bønner og man begav sig ind i det 20 Alen
 lange Kapelrum, hvor den højtidelige Handling fortsattes
 med Altrets Iklædning, Lysenes Tænding og det hellige
 Messeoffers Frembærelse, for første Gang her paa egen Grund
 siden de tunge Dage, da Biskop Peders Borg ved den samme
 Silkeborg-Søes Vande lagdes i Grus.

Julemorgen læste Pastor Ronge Højmessen for en efter

Forholdene temmelig talrig Forsamling, hvoreiblandt ogsaa nogle — af Navn Protestanter — der havde Mod nok til at vise deres sympathetiske Sindelag for den gamle Kirke.

Tilvisse er Menigheden endnu kun lille, men meget tyder paa, at Tiden ej er fjærn, da et langt større Antal har søgt tilbage til Moderkirken og erkendt: I denne Bygning findes Fred med Tro og Haab og Kjærlighed — og Nær- ring, Lægedom og Ro for dem, der trygt i samme bo, — som med takfyldt Hjærte ville istemme vor glade Hilsen denne Julemorgen: *Benedictus qui venit in nomine Do- mini! Hosanna in excelsis!*

E. Stephanus W.

Det katholske Centrum

i
Tyskland.

—o—

I Novemberheftet f. A. af »Dansk Tidsskrift«, som ud- gives af J. Appel og L. Moltesen, har Redaktør *H. P. Hanssen-Nørremølle* i en Række Artikler om »Tysklands politiske Partier« ogsaa omtalt *det katholske Centrum*, som til enhver Tid har støttet Nordslesvigerne i deres Kamp for at bevare Modersmaalet i Kirken og Skolen og ogsaa nu i flere katholske Organer i Tyskland have talt Nordslesvigernes Sag i Anledning af de berygtede Udvisninger, som Ærke- preuseren von Köller har sat i Scene. Artiklen er skreven med saamegen Forstaaelse og Sympathi, at den maa glæde ethvert katholsk Hjærte; vi ville derfor heller ikke unddrage vore Læsere den. Hr. H. P. Hanssen-Nørremølle skriver:

»Allerede i den første preussiske Landdag dannede der sig et *katholsk Parti*. Det førtes i Halvtredserne af Brø- drene *Reichensperger* og talte i Reglen henved 60 Med- lemmer, men under Forfatningsstriden trængtes det tilbage;

indtil det kun talte 15 Medlemmer i 1866. Efter Hannovers Indlemmelse i Preussen fik Partiet imidlertid en Fører af første Rang i den tidligere hannoveranske Minister *Windthorst*, og fra 16 Medlemmer i 1867 svang det sig til almindelig Overraskelse pludselig op til 59 Medlemmer ved Valget i November 1870. Det gamle katholske Parti havde dermed atter sluttet sine Rækker fra Rhinlandene til Schlesien. Aaret efter, da det 63 Mand stærkt holdt sit Indtog i Rigsdagen, antog det Navnet *Centrum* efter den Plads, det valgte i Thinget. Partiet vilde i Følge Programmet af 1870 opretholde Kirkens i den preussiske Forfatning give Ret til fri, selvstændig Forvaltning af sine Anliggender, værne den konfessionelle Folkeundervisning imod alle Angreb, forsvare den kirkelige Vielse, bevare det nordtyske Forbunds føderative Karakter, modsætte sig Oprettelsen af en med Tysklands ejendommelige Udvikling og sande Frihed uforenelig tysk Centralstat, arbejde for Forvaltningens Decentralisation og for Selvforvaltning i Kommune, Kreds og Provin, virke for Nedsættelse af Militærudgifterne og ligeligere Fordeling af Skattebyrderne samt fremme Arbejderstandens Interesser, særlig ved sund kristelig Opdragelse.

Paa dette Program samlede Centrum ikke blot demokratiske og konservative Katholiker, men ogsaa Sydens og de af Preussen annekterede mellemtyske Landes Partikularister. I et stempledtes derfor straks af Regeringen som et farligt, rigsfjendtligt Parti. »Centrums Oprettelse, erklærede Bismarck, »er en Mobilisering imod Riget. Det er et Batteri, opført for at skyde Bresche i Staten. Ingeniørerne, som har opført det, ved nøje, hvad de tilsigte«. For at komme dem i Forkøbet, aabnede han under Liberalismens Bifald straks Krigen, som hans bitre Modstander Virchow gav det for en aandløs og smaalig Politikamp noget stor klingende Navn »Kulturkampen«.

Til at begynde med ophævede Regeringen den katholske Afdeling i det præjsiske Kultusministerium. Derefter fulgte Vedtagelsen af en Paragraf i Straffeloven imod Præ-

dikestolenes Misbrug i politiske Øjemed. Understøttet af Paven rejste den katholske Gejstlighed hæftig Modstand. Men Bismarck fortsatte hensynsløst Kampen, og efter at Dr. Falk 1872 var bleven Kultusminister, overøstes den katholske Kirke i de følgende Aar med en Skylle af Undtagelseslove. Kirkens Ret til selvstændigt at forvalte sine rige Midler indskrænkedes, Regeringen fik Ret til at anvise »misliebige« katholske Præster tvungne Opholdssteder, ja til i enkelte Tilfælde at udvise dem af Tyskland. Statskassens Ydelser til katholske Gejstlige indstilledes i visse Retninger, næsten alle katholske Ordener undertryktes, flere landsforvistes, og Grundlovens Bestemmelser om Kirkernes Frihed ophævedes. Religionskampen rasede snart over hele Tyskland og førtes med stor Forbitrelse fra begge Sider. Gejstligheden trodsede aabent Staten. Bismarck kendte ingen Skaansel. Mange høje Prælater kastedes i Fængsel, flere Hundrede Præster afsattes, Udvisninger hørte til Dagens Orden. Da Kampen naaede sit Højdepunkt, var Biskopperne paa 4 nær landflygtige.

Disse Forhold maatte give Centrum Vind i Sejlene. Partiet var straks traadt i kras Opposition til Regeringen og forsvarede med Dygtighed Kirkens gamle hævdvundne Ret overfor Staten. Ved Valget i 1874 kunde det allerede mønstre halvanden Million Vælgere, og det gik ud af Valgkampen med 91 Mandater. 1877 flokkedes en Fjerdedel af Tysklands Vælgere om dets Banner. Det kunde nu besætte 93 Pladser i Rigsdagen. Overgangen til Beskyttelsespolitikken voldte ikke Centrum Vanskeligheder. Ved de følgende Valg vandt det 1874 94, 1881 100, 1884 99, 1887 under Septennatskonflikten 98, 1890 106, 1893 96 og 1898, da Højdepunktet naaedes, endog 108 Pladser i den tyske Rigsdag. Ogsaa hvad Stemmetallene angaar, har det været underkastet mindre Svingninger end noget andet Parti. Af hvert 1000 afgivne Stemmer plejer Centrum at faa ca. 200, men dette Tal vilde antagelig forhøjes betydeligt, hvis det

ligesom Rigsdagens øvrige Partier opstillede Tællekandidater i udsigtsløse Valgekredse.

Centrum bestaar ligesom dets Hovedmodstander, det national-liberale Parti, af meget uensartede Bestanddele. Hovedstyrken vælges i det sydvestlige Tyskland. Her bygger Partiet paa gamle liberale Traditioner. Blandt Rigsdagsmændene fra disse Egne kan man endnu finde Demokrater af det reneste Vand. Men Side om Side med dem finde vi Repræsentanter for den stive, partikularistiske, bajerske Adel, der endog i sin Tid, ført af Friherre v. *Franckenstein*, stemte imod Bajerns Deltagelse i den fransk-tyske Krig og Rigets Oprettelse. Og dermed er Modsætningerne endnu langt fra udtømte. Centrum omfatter endvidere borgerlig-liberale Repræsentanter for de rhinske Byer, vestfalske aristokratiske Godsejere, som endnu holde sig paa Afstand fra det prøjsiske Hof og ikke kan overvinde Uviljen mod det protestantiske Rige, højkonservative Jorddrotter fra Schlesien med hele den østelske Junkers Racepræg, og kristelig-socialt Præster fra Vestens og Øvreschlesiens Industriegne. Men disse vidt forskellige Elementer, som alle er ærlige Tilhængere af den nedarvede katholske Kirke, holdes endnu sammen af Tanker, som betyder noget i Tyskland.

Da Bismarck 1878 brød med de Liberale, maatte han tiltræde den tunge Bodsgang til Kanossa for at vinde et Flertal i Rigsdagen. Kultusminister Falk blev straks bragt som Iorsoningsoffer, og derpaa begyndte Handelen med Windthorst. Hver lille Fordel maatte Bismarck købe dyrt, og saa mesterligt forstod den lille Ekscellence at føre Partiet, at Staten Fod for Fod blev trængt tilbage fra alle de Stillinger, Regeringen havde erobret i Halvfjerdserne. Ved Windthorsts Død 1891 var Loven imod Jesuiternes Nedsættelse i Tyskland noget nær den eneste Levning fra Kulturkampens Dage. mens Centrum var ved at gaa angrebsvis frem.

Kulturkampens Afslutning fremkaldte den Mening, at Centrum vilde skilles ad. Men Windthorst rejste med vidtskuende Feltherreblik i rette Tid paany de to gamle Krav, som alle troende Katholiker var enige om, ved at fordre Konfessionernes Ligestilling i Staten og Kirkens Ret til at lede og bestemme Skolens Undervisning. Dette gav Partiet ny Livskraft. Efter den store Førers Død herskede der paany Enighed om, at Partiet vilde gaa sin Undergang i Møde, da kun hans enestaaende Førertalent havde holdt det

sammen. Spaadømmen syntes denne Gang at skulle gaa i Opfyldelse. En Stund kæmpede Partiets konservative schlesiske og dets liberale vesttyske Fløj hæftigt om Overtaget. Men Krisen endte med, at Centrum blev Trumf, som dets nuværende Hovedfører, Dr. *Lieber* sagde. Bag Modsætningerne havde Partiet nemlig et fast Foreningspunkt i Gejstigheden, som danner Partiets naturlige og ypperlige Organisation. Den høje katholske Gejstlighed forstaar tilfulde, at samlede er Tysklands Katholiker en politisk Magt som alle protestantiske Statsmænd maa bøje sig for, splittede derimod prisgivne til Statens Overgreb. Den gør derfor alt for at neddæmpe Modsætningerne mellem Øst og Vest, og denne Opgaves Løsning falder naturlig, fordi Modsætningerne kun undtagelsesvis gør sig gældende inden for Præsteskabet, og det paa den anden Side er overordentlig indflydelsesrigt i alle katholske Egne. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Holland. En Strid, som for ikke længe siden er udbrudt mellem den protestantiske Præst i Leyden, Dr. *Gunning* og hans Kollega i Utrecht, Dr. *Schouten*, kaster et ejendommeligt Lys over Tilstanden i *den kalvinske Statskirke* i Holland. Den Første havde anbefalet, at man skulde sælge til Katholikerne de middelalderlige Domkirker og de større Kirker i Holland, som befandt sig i Protestanternes Eje, da disse Kirker slet ikke passede for den reformerte Gudstjeneste og oven i Købet krævede meget store Udgifter til deres Vedligeholdelse. Og med Rette: I Kæmpens prægtige Klædebon tager Dværger sig saare mærkelig ud. Sin Modstander gav Dr. *Gunning* et Svar, som har vakt den største Opsigt i hele Landet, skjønt det for længe siden ikke mere er nogen Hemmelighed, at Statskirken i Holland grundigt er undermineret af Indifferentismens døde Vande og af den tömmeste Rationalisme og tillige dybt splittet af det vildeste Sektvæsen. I sit Svar skriver den protestantiske Dr. *Gunning* bl. a. følgende: »*Hundredtusinde* foregivne »Reformerte« have afbrudt alle, ja, *alle* Forbindelser med den »nederlandsk-reformerte Kirke« og.... for Størstedelen opgivet al Kirke og enhver Kirkereform.... Blandt de Tro-

faste er der ingen Ende paa Splid og Kiv.... Vore kostbare Domkirker kunne vi i Længden ikke vedligeholde..... Er det ikke jammerligt at se, hvorledes den mægtige Domkirke i Utrecht er misprydet fra øverst til nederst af Tømmer- og Bræddeværk og, som i Leyden, hvorledes det herlige Kor, det Ædleste og Bedste i Kæmpebygningen, henstaar fuldstændig ubenyttet og øde og tomt, saafremt det da ikke er fyldt med Kalkspande, Brandsprøjter og Lignende? Allerede Spørgsmaalet om Udgifterne maa tvinge os til at sælge Domkirken. De kæmpemæssige Tage alene fordre aarlig Tusinder af Gylden. Dertil kommer endnu Omsorgen for de mægtige Mure, Gallerier, Hvælvinger og Vinduer... Hvad forslaar Anvendelsen af 1500 Gylden, hvor i det mindste 20,000 Gylden vilde være nødvendige? *Katholikerne alene* ere i Besiddelse af den nødvendige Begejstring og — Offervillighed, for at kunne restaurere, vedligeholde og udsmykke paa en kunstnerisk Maade saadanne Kæmpebygninger. Man sammenligne dog det herlige Indre af vore hjemlige katholske Kirker med vore fattige, nøgne og bare Bedehuse!« — Enhver Kommentar vilde kun svække den reformerte Præsts veltalende Tilstaaelser!

Vikariats-Kundgjørelse.

I Anledning af Aabningen af »*Vor Frue Kapel*« i **Silkeborg** have Vi udnævnt forhenv. Præst ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg og St. Anna Kapel i Sundbyerne, højjærværdige Pastor **Frants Ronge** til Præst ved ovennævnte Kapel i Silkeborg.

Kjøbenhavn, den 21. December 1898.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop af Anastusiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Juleindsamlingen

har i 1898 inbragt 157 Kr., for hvilken Sum er iudkjøbt Fødevarer, som efter Samråd med højjærv. Pastor Slump ere fordelt til de mest Trængende paa Frederiksberg og Vesterbro. Vi undlade ikke at takke Alle og Enhver, som saa beredvillig have ydet deres Bidrag til denne Juleindsamling.

Frederiksberg i December 1898.

Fru I. Ronge.

Fru Th. Hoffmann.

Julefest i St. Josefs Gilde.

Møndag d. 2. Jan. 1899 (2. Nytaarsdag) afholder St. Josefs Gilde **stor Julefest** i „Thalia“s Lokaler, **Østergade 32**. Fra Kl. 6 **Juletræ** for Børn og Voxne (hvert Barn faar en Julepresent og en Pose Godter). Fra Kl. 9½ **Julebal** for Voxne. Musikken udføres af Hr. Musikdirektør L. Nielsens Orkester. Fri Adgang for Brødrene og deres Hustruer, Børnene á 25 Ø. Til Ballet betales 50 Ø. for en Herre, 25 Ø for en Dame.

Ikke Medlemmer, indførte ved et Medlem, betale for Adgang til Juleballet: en Herre 65 Ø., en Dame 35 Ø. (til Juletræet alene 25 Ø., Børn 35 Ø.)

Billetter faas hos C. Ertner, Bredgade 67 — R. Hansen, Vesterbrogade 11 C. St. — Henrichsen, Ny Krouprinsessegade 24 — Kliem, Sølvgade 28, — Lafontaine, Ahornsgade 9 — J. Nielsen, Brorsonsgade 10, — H. Rasmussen, Nyhavn 31, St. — Stefani, Regnegade 24 og Swoboda, Steu Blichersvej 13, hvor ligeledes med Tak modtages **frivillige Gaver** (enten i Penge, Gjenstande eller Juletræspynt) fra Gildets Medlemmer og Andre, der velvilligt ville bidrage til Børnenes Juleglæde.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening)

holder med Afdlg. „Bien“ i Anledning af Aarskiftet, et festligt Møde **Mandag d. 2 Januar** Kl. 8½ Aften i Lokalerne Vesterbrog 24. Program: **Foredrag af Hr. Folkethingsmand H. Trier**. Duetter synges af Frk. J. Kjeldsen og Hr. A. Høhling. „Hr. Petersens St. Hansaftenspil“, kalaidoskopiske Billeder i Text og Musik foredrages af Hr. *.* Akomp. Hr A Høhling og derefter humoristisk Oplæsning af Hr. Christoffersen. — Gratis Adgang. — Alle ere velkomne.

† Den 20. December hensov vel forberedt Enkefru **Karen Mårtensen**, 88 Aar gl. — Begravelsen fandt Sted Fredag d. 23 s. M. fra St. Mariæ Hospitium. For al Deltagelse, som er bleven os vist i denne Anledning, bringe vi herved vor hjerteligste Tak.

Hendes Efterladte:
Familierne **Monnet og Ohlsson**.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Januar 1899. Herrens Omskærelses Fest. Nytaarsdag. (Gudstjeneste som paa alm. Søndag). Paa Nytaarsdag afholdes den første **Halvaarskollekt af Peterspenge** til Bedste for den **h. Fader**. — **2. M.** Oktav af St. Stefansfest. — **3. Ti.** Oktav af St. Johannes Fest. Genovefa Jomfru og Mart. — **4. O.** Oktav af de uskyldige Børns Fest. (Kl. 8½ i St. Ansgar h. Messe for Ansgariusforeningen) — **5. To.** Ferialdag.

Fredag den 6. Januar. Epiphania eller **Herrens Aabenbarelsesfest** ogsaa kaldet **Hellig tre Konger**. Befalet Fstedag.

som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe. **Kollekt** ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for **de afrikanske Missioner**. I St. Ansgars Kirke Kl. 10 Pontifikalmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.) — 7. L. Oktavdag.

Søndag den 8. Januar. 1. Søndag e. H. 3 Konger

Nytaarsaften. (Lørdag den 31. December). **Takkegudstjeneste** med Prædiken og Te Deum.

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 5.
Jesu Hjærte Kirke Kl. 6. St. Josefs Hospital Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Jesu Hjærte Kirke: Nytaarsdag: Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10; Festandagt med Prædiken Kl. 6 Aften.

St. Elisabeths Systue gjenoptager sine sædvanlige Møder Mandag den 2. Januar Kl. 1 $\frac{1}{2}$. Bidrag i Form af nyt eller brugt Tøj eller Penge modtages med Taknemlighed saavel af Bestyrelsen som af de enkelte Medlemmer. Pakker kunne adresseres til „Systuen“ Bredgade 64.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Procession Søndag den 1. Januar (Nytaarsdag) Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Mødreforeningen. Mødet bortfalder i Januar Maaned.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid i Dagens Løb til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke Fredag d. 6. Januar, Hellig tre Kongers Fest.

Den levende Rosenkrans. (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag den 8. Januar Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmissen i St. Ansgars Kirke) paa Toldbodvejen 14.

Reverendi DD. Missionarii, qui novum **Directorium** accipere optant, pretium (à 1 Krone) committant ministerio cursus publici, Hafniam (Bredgade 64 K.) transmittendum, et tunc franco recipient Directorium.

Hos Kirkebetjent Stein ved St. Ansgars Kirke kan faas **2. smukke Fototypier** af Altertavlerne paa Kirkens Sidealter, forestillende der h. Gudsmoder og den h. Ansgar. Billederne, som udelukkende sælges til Fordel for Kirken, koste 50 Ø. Parret og kunne passende anvendes som **Jule- og Nytaarskort**.

Udkommen er og faas hos Hr. Grosserer C. B. Lohrer (Adelgade 31): **Katholsk Væggekalendar** for 1899. Pris 20 Øre.

Med „Katholiken“ i Dag følger Ugebladets Register for 1898. Næste Nr. af Ugebladet udkommer senere paa Grund af Hellig tre Kongers Festen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 2.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 2.

Søndagen den 8. Januar.

1899.

Indhold: Til den h. Familie i Templet. Det katholske Centrum. Leo XIII. og Kardinalerne. Nytaarslykønskning til Ugebladet og Katholiken. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Frederiksberg. Stockholm. — Bekjendtgørelser.

Til den hellige Familie i Templet.

— 0 —

Gud, min Herre, vil jeg tjene,
dertil er jeg skabt alene;
thi jeg er i Tjenerstand;
til hans Ære vil jeg tænke,
Liv og Sjæl jeg ham vil skænke —
hjælp mig, *Jesus*, saa jeg kan.

Dig, *Maria*, vil jeg prise,
dit Exempel skal mig vise
Vej til Dyd og Dydens Løn.
Jesus blev ved dig min Broder,
du skal være mig en Moder,
lad mig være dig en Søn.

Josef, Plejefader dyre,
 du min Fod paa Vejen styre,
 drag til Gud min Sans, mit Sind,
 hjælp med Jesus og Marie,
 hjælp mig, Gud mit Liv at vie,
 led mig trygt i Himlen ind.

Det katholske Centrum.

(Sluttet.)

— 0 —

Centrum er i de senere Aar tit bleven betegnet som »det faste Taarn« i Tysklands Politik, og det bærer dette Hædersnavn med Ære. Men det er tillige et meget udviklingsdygtigt Parti. Intet viser dette bedre end Partiets *katholsk-social*e Program af 1893, som fastsætter Partiets Standpunkt overfor Samtidens økonomiske Spørgsmaal og med lykkeligt Greb samler alle Partiets indbyrdes forskellige Bestanddele om et stort socialt Fremtidsarbejde paa den katholske Kirkes og den kristelige Sædelæres Grund. Med dette Program vil Centrum sikkert ogsaa klare sig under de Storme, der true andre Partier med Undergang. Programmet, som er ejendommeligt for Partiets sidste Udviklingstrin, aftrykkes her fuldstændigt. Det kræver:

1. For Storindustrien.

Der skal, naar industrielle Foretagender startes, ydes Garanti for, at Ledelsen er duelig og hæderlig, at den til Driftens Fortsættelse nødvendige Kapital er til Stede, at Stedet, hvor de grundlægges, har gode Sundhedsforhold og ikke strider imod Beboernes berettigede Interesser. Fortsættelse af Arbejderlovgivningen med faglig Uddannelse, retfærdig Løn, sikret trinvis opstigende Stilling og værdig Behandling af Arbejderne som Formaal; Forkortelse af Arbejdstiden, afmaalt efter Produktionsforholdene; gradvis Afskaffelse af gifte Kvinders Fabriksarbejde; Indskrænkning af ugifte Kvinders Arbejde i Fabriker til kun at omfatte Hverv, der er passende for deres Køn og Kald; Afskaffelsen af Børns industrielle Arbejde i fremmed Tjeneste; Ordning af og Tilsyn med Hjem-

mearbejde i Storindustriens Tjeneste; Indførelse af Arbejderudvalg med lovlig tilsikrede Rettigheder; Foreningsfrihed til Værn om og Fremme af Arbejdernes økonomiske Interesser; Fremhjælp af Andelsselskaber, som omfatter baade Arbejdsgivere og Arbejdere og tilsikre enhver sin Ret; Fastsættelse af en Grænse for, hvormange Arbejdere der maa sysselsættes i private Forretninger indenfor de forskjellige Industrigrene.

2. For Haandværket.

Fremme af Lavsvæsnet indenfor Haandværket, for saa vidt det endnu kan drives med Fordel under den fremskredne Produktionsmaade, ved retslig tilsikrede Forrettigheder med Hensyn til Gjennemførelse af Lærebrev, til Lærlinge og Svende og til Fremstillingen og Afsætningen af Varer; Ordning af Fængsels- og Militærarbejdet; Indskrænkning af Mellemlhandelen til Værn for Haandværkerne. Retslig fastsatte Grænser mellem Haandværket og Storindustrien ved Fastsættelse af det højeste Antal Medhjælpere, som den enkelte Mester maa tage i sit Brød.

3. For Landbruget.

Bondestandens ved Lov foreskrevne Organisation i Andelsselskaber; Indførelse af en Landboret med Prioritetsgældens Omdannelse til en fast aarlig Afgift, Andelsselskabets solidariske Ansvarlighed for Gjælden og Ret til at udstede uopsigelige, amortisable efter Jordrentens Højde rentebærende Værdipapirer; en til Bondestandens Forhold svarende Arveret. Fastsættelse af en Grænse for Gjælden paa Landejendomme; Fastsættelse af en yderste Grænse for Erhvervelsen af Jordegods. Vanskeliggjørelse af Spekulationen i Gaardslagteri. Fremme af formaals-tjenlige Laanekasser. Tidssvarende Ændringer af Tyendeloven og den uindskrænkede Flyttefrihed.

4. For Handelen.

Ophævelse af den uindskrænkede Handelsfrihed. Forretningsmændenes Ydelser af passende Garanti for Duelighed og Hæderlighed. Indskrænkning af Huserhandelen. Værn imod saakaldte Vandrelagere og svindleriske Udsalg. Ordning af Børsvæsnet; Skat paa Børsforretninger; Forbud imod Differenceforretninger; Ophævelse af Retten til at klage over Terminforretninger; Vanskeliggjørelse af udenlandske Værdipapirers Emission; Statskontrol med Pantelaane-Forretningerne.

5. Andre Krav.

Indførelsen af en muligst fuldstændig Helligdagshvile. En streng Aagerlov egnet til at bekæmpe al Slags uretfærdig Udbytning af andres Nød. Indførelse af en almindelig Formue- og Indkomstskat. Høj Skat paa store Indtægter med samtidig Lettelse af Skatten paa mellemstore og smaa Indtægter. Gradvis Afskaffelse af de indirekte Skatter og af

Toldafgifter, som ikke ere nødvendige til store Samfundsklassers Værn imod udenlandsk Konkurrence eller ramme Luksuartikler. Statsfabriker-nes Udvikling til Mønsterværksteder. Fastsættelse af en efter de stedlige Forhold afpasset Minimalløn for Arbejder, som udføres for Statens eller Kommunens Regning. Kommunale Bureauer, som anvise Arbejde, Rejsning af hensigtsmæssige Boliger for Statens og Kommunens faste Arbejdere. Fremhjælp af almennyttige Byggeselskaber, som opføre Arbejderboliger.

Under den Taktik, Centrum har ført siden 1878, har det ofte stemt sammen med de konservative Partier. Dette har især været Tilfældet overfor flere Told- og Skattespørgsmaal. Paa disse Omraader har det gentagne Gange bragt Ofre for at vinde kirke-politiske Fordele. Ogsaa Kolonialpolitiken har Partiet støttet siden 1887, da Kardinal Lavignerie, udsendt af Paven, i Europas Hovedstæder rejste en kraftig Agitation til Gunst for Kampen imod den afrikanske Slavehandel. Til Gjengæld for denne Understøttelse begunstiger Regeringen i flere Henseender den katholske Mission. Det har i Reglen og navnlig i 1887 modsat sig Militærudgifternes Forhøjelse, men stemte i Fjor for Flaadeloven og sikrede dermed dens Vedtagelse. Sammen med de frisindede Partier har Centrum principielt stemt *imod* alle Undtagelseslove, *imod* forfatningsmæssige Rettigheders Indskrænkning, men *for* Valgrettens og Foreningsrettens Udvidelse. Fremfor noget andet af Tysklands politiske Partier støtter det endelig alle ikke-tyske Nationaliteter under deres Forsvarskamp imod Statens Undertrykkelse.

Efter *Windthorst's* Død er Dr. *Lieber* bleven Centrums Hovedfører. Lieber er født i Nassau 1838, studerede Jura og blev Sagfører, men opgav tidlig denne Virksomhed for udelukkende at vie Politiken sine Kræfter. Han har været Landdagsmand siden 1870, Rigsdagsmand siden 1871 og har ved Siden af udfoldet en meget betydelig Virksomhed paa det kommunal-politiske Omraade. Dr. Lieber tilhører Centrums demokratiske Fløj. Han er en kundskabsrig Politiker, og, hvad der betyder meget for en Centrumsfører,

ligesom Windthorst en Taktiker af høj Rang, der forstaar at veje ethvert for og imod og udnytte alle den givne politiske Situations Fordele til Fremme af Partiets særlige Formaal. Naar den undersætsige Mand med det stortskaarne, blege, af et mægtigt kulsort Fuldskæg indrammede Ansigt rejser sig, er der almindelig Opmærksomhed i Thinget, thi han er for Tiden dets mægtigste Mand. Han taler ligesom Windthorst meget langsomt, understregende hver Sætning. Hans Tale glider let over i dyb Patos. Den er rig paa rammende Udtryk, hvoraf ikke sjældent et og andet gaar videre som bevingede Ord, saaledes hans bekjendte »Centrum er Trumf«, der giver hele Partiets nuværende Forhold til Regeringen, som spiller Kortene. Stor Lykke gjorde ogsaa hans Betegnelse af Reaktionens Hovedborg i Tyskland, Provinsen Pommern, som »Puttkamerun«, et Navn, der ved samtidig at minde om den afrikanske Koloni Kamerun og den for sit reaktionære Sindelag bekendte pommerske Adelslægt Puttkamer, af hvis Ætlinger den tidligere Minister er Overpræsident og 14 andre Medlemmer Landraader i Pommern, aabnede et stort Perspektiv for alle Kendere af Tysklands nyere Politik.

En fornem, højt anset og meget vindende Politiker er Landdagens Vicepræsident, Friherre v. *Heeremann-Zuydwyk*. Friherre v. Heeremann er født i Vestfalen 1832, studerede Jura og traadte i preussisk Statstjeneste som Regeringsraad i Merseburg. Under Kulturkampen nedlagde han frivilligt sit Embede. Han har været Landdagsmand fra 1870, Rigsdagsmand fra 1871 og altid repræsenteret de samme Valgkredse. Naar Friherre v. Heeremann fra Præsidentsædet leder Landdagens Forhandlinger, er han rolig og kold og lidenskabsløs, men faa Centrums mænd har Kulturkampen fyldt med dybere Indignation. Først Ordskiftet ind paa Tvangspolitikken overfor aandelige Retninger, stiger han i Reglen ned fra Formandssædet, og den ellers saa rolige og maadeholdne Politiker er da saa gennemrystet af fysisk Smerte, mens han lidenskabelig protesterer imod alt aandeligt Tyranni.

Der klinger da en dyb og ægte følt Frygt for Følgerne af den moderne Tvangspolitik gennem hans advarende Røst. Friherre v. Heeremann er i Ordets bedste Forstand Adelsmand fra Isse til Fod, fornem i sin Tankegang, rigt aandelig bevæget, og æstetisk dannet slaar han som en karakteristisk Modsætning til Østens snæversynede og magtkjære Junkere. Til sidstnævnte Klasse hører Føreren af Centrums konservative Fløj, Friherre v. *Huene* fra Schlesien. Betegnende nok optræder v. Huene med Forkjærlighed i preussisk Reserveofficers-Uniform. Og mens Hr. v. Heeremann som Forfatter har leveret vægtige Bidrag til den gamle vestfalske Malerkunst's Historie, omfatter Hr. Huenes Forfatterskab kun «Bidrag til det tredje prøjsiske Garderegiments Historie». Friherre v. Huene har ikke gjort Kulturkampen med som Parlamentariker, og dette i Forbindelse med hans militære Løbane har gjort ham mere regeringsvenlig, end hans Partifæller synes om. Især har dette vist sig gjentagne Gange over for store Militærbevillinger, sidst 1893, da han i Spidsen for 12 Centrumsmand af Partiets højre Fløj stemte med Regeringen og dermed sikrede en vigtig Hærlov. Men da han tillige efter Windthorst's Død i Spidsen for den konservative Fløj søgte at tilrive sig Førerskabet inden for Partiet, gjordes der kort Proces, og ved Valget 1893 blev han paa Valen tilligemed 10 af hans nærmeste Meningsfæller. Regeringen lønnede hans trofaste Tjeneste ved at udnævne ham til Direktør for den nye »Centralgenossenschaftskasse«, en Post, der aarlig indbringer 20,000 Mark, men inden for Partiet har hans Magt siden den Tid været brudt. Højre Fløj føres nu af Grev *Ballestrom*, ligeledes schlesisk Junker og Reserveofficer, og Dr. *Porsch* fra Breslau, som begge, kloge af Erfaring, holde sig noget tilbage under de parlamentariske Forhandlinger. — Af Centrums yngre Førere synes især Advokaten, Dr. *Bachem* fra Køln at have en politisk Fremtid for sig. Han er født 1858 og valgtes straks efter i 1889 at have naaet Valgbardhedsalderen til Medlem baade af Rigsdag og Landdag. Dr. Bachem staar paa Partiets

venstre Fløj, han er et klart og hurtigt Hoved, slagfærdig under Ordskiftet, dertil kundskabsrig og allerede trods sin Ungdom Partiets Hovedordfører i Landdagen. -- En meget betydelig og indflydelsesrig Stilling i Partiet indtager endelig tid igere Kapellan *Franz Hitze*. Hitze er født i Vestfalen 1851, studerede Theologi, blev 1878 præsteviet og var Kapellan i Rom til 1880. Han kastede sig tillige over social-økonomiske Studier, blev valgt til Generalsekretær for en af katholske Industridrivende stiftet Forening »Arbejdervel« i Rhinprovinsen og tildrog sig snart videre Kredses Opmærksomhed som Redaktør af Foreningens Maanedsskrift af samme Navn. 1882 valgtes han til Landdagsmand, 1885 tillige til Rigsdagsmand og 1893, da han allerede havde en omfattende Virksomhed som national-økonomisk Forfatter bag sig, udnævntes han til Professor i kristelig Socialøkonomi ved Akademiet i Münster. Hitze tager kun Ordet i Rigsdagen, naar Forhandlingerne dreje sig om sociale Spørgsmaal, men da høres den høje, præsteklædte Parlamentariker med det milde, alvorlige Ansigt og beskedne, næsten halvt undselige Væsen til Gjengæld med den største Opmærksomhed af alle Partier. I Virkeligheden er han, stærk i sin Begrænsning, en af Tysklands indflydelsesrigeste Politikere og mest fremragende Nationaløkonomer. Paa Katholikdagen i Krefeld i August d. A. var det atter Hitze, der ved sine mange Forslag til Resolutioner rykkede de sociale Spørgsmaal i Forgrunden og samlede Partiets Interesse om dem. Han er Sjælen i den mægtige »Folkeforening for det katholske Tyskland«, som nu efter otte Aars Virksomhed tællr 300 Distriktsformænd, 9000 Tillidsmænd og 180,335 Medlemmer. Folkeforeningen vil bekæmpe Socialdemokratiet og arbejde for sociale Reformer. Den har i 1897 afholdt 600 Folkemøder, udbredt $2\frac{3}{4}$ Million sociale Skrifter og forsynet 250 Aviser med socialpolitiske Artikler. Endvidere har den understøttet unge Theologer, som studerede Nationaløkonomi, udlaant social-videnskabelige Bøger af sit Centralbibliothek m. m. I den Tid, den har bestaaet, har den ialt

afholdt over 6000 Folkemøder og udspreedt over 21 Millioner sociale Skrifter over Tyskland. Men i hele sin Virksomhed er Hitze fremfor alt Præsten, som dybt hjertegreben af den kristne Tro vil søge at løse Tidens sociale Spørgsmaal paa Kirkens Grund og i den kristelige Næstekærligheds Aand. Hans kristelig-sociale Virksomhed har endnu ikke tildraget sig den Opmærksomhed her udadtil som f. Ex. Hofpræst *Stocker's*. Den udfoldes mere stilfærdig, men der kan ikke være Tvivl om, at den er af langt større Betydning, thi Støcker staa ene i Rigsdagen, Hitze med dens stærkeste Parti i Ryggen.

Centrum er endnu fremfor alt et kristeligt Parti, men ikke som mange troer et magtskygt klerikalt Parti, som efter Kulturkampens Ophør ikke har andre Formaal end det at opnaa de størst mulige Fordele for den katholske Kirke. Det er tværtimod et Parti i rig Udvikling, som uden Doktrinarisme og Hang til utopiske Sværmerier modig giver sig i Kast med Nutidens vanskeligste sociale Spørgsmaal for at søge dem løste paa det historisk givne Grundlag i Kristendommens Aand.

Leo XIII. og Kardinalkollegiet.

— 0 —

I Anledning af Kardinalkollegiets Lykønskninger til Julefesten holdt den h. Fader, Pave Leo XIII., følgende Tale til Kardinalerne:

»Den Hyldest, som det hellige Kollegium idag yder Os, er vel den traditionelle, men derfor er den Os ikke mindre dyrebar. Vi takker Eder derfor, ærværdige Brødre, og det er vel neppe nødvendigt at hentyde til, at ogsaa Vor Hengivenhed stadig forbliver den samme. — Hvad Os personlig angaar, saa beundrer Vi i Ydmyghed med taknemmeligt og fromt Sindelag det guddommelige Forsyns milde Sty-

relse. som naadig har villet bevare Os endnu bestandig Livets kostbare Gode. Tilvisse, de apostoliske Besværligheders Byrde bliver med Aarenes Tiltagen kun desmere tryk-kende. Ikke destomindre rejser der sig overfor den aftagende Kraft atter og atter vidunderlig styrkende en Tanke, den nemlig, at, omend Vi kun er intet, saa er Gud til Gjengjæld Alt. I hans Hænder kan baade en Mand i sine Aars fulde Kraft og en Olding i sin Alderdoms Skrøbelighed være et Redskab til det Gode. Og derfor overlade Vi os fuldstændig i hans Hænders Magt og Godhed og have besluttet at hellige ogsaa den sidste Rest af Vore jordiske Dage, hvor meget det end kan være, til hans Tjeneste.

Aaret 1898 var kun altfor rigt paa Sorger og mangen en iblandt dem var saa bitter, at Sjælen vægrer sig ved at tænke tilbage paa dem. Det er ganske i sin Orden, at det civiliserede Europas Regeringer forene sig i den Hensigt at rejse en Dæmning mod uhørte og vilde Ødelæggelseslyster. Men den fulde attraaede Virkning vil ikke kunne opnaaes, saalænge den hellige Guds frygt, som er Grundvolden for al Moralitet, ikke gjenopvækkes til Livet i Folkenes Bevidsthed og i Staternes Forvaltning. — Ogsaa andre sørgelige Tildragelser, som Vi særlig have omtalt i Vor Eucyklika til Italiens Biskopper og Folk, skete i det bortilende Aar. Efter forskellige Tegn at dømme, synes heller ikke de fremtidige Foranstaltninger at skulle blive fordelagtige for Kirkens Frihed i Italien. Vi hentyde til Ting, som ere Eder velbekjendte. Den vanskelige Stilling, som beredes Paven, og som strider mod hans Værdighed og mod hans hellige Rettigheder, er utaalelig. Den Del af Pressen, som træder i Skranken for de religiøse og moralske Interesser, er bleven gjort til Skive for en hadefuld Mistæneliggjørelse; og, hvad der er endnu mere betegnende, der bebudcs nye haarde Forholdsregler mod Gejstligheden, som var plaget nok i Forvejen. Ifølge sin Karakter og sin Mission er Gejstligheden dog den Stand, som staar længst borte fra alle oprørske Bestræbelser, og Beviserne herfor ere netop for nylig blevne bragte ved

forskellige Lejligheder. Dette tages dog ikke i Betragtning. Som politiske Forbrydelser betegner man for dens Vedkommende allerede den Lydighed, som den viser den apostoliske Stol, og den Understøttelse, som den yder den apostoliske Stols Rettigheder og Planer. Alligevel har den italienske Klerus allerede givet utvetydige og talrige Beviser paa sin Tænkemaade. Den fatter fuldstændig sin Opgave og Forpligtelserne, som denne Opgave bringer med sig. Hverken Smiger eller Trusler ville nogen Sinde være i Stand til at bøje dens Standhaftighed. Og ved Guds Naade svarer ogsaa Størstedelen af Lægfolkets Fasthed til Gejstlighedens. Thi vidt forgrenede og faste Rødder har Kjærligheden til det romerske Pontifikat slaaet paa Halvøen, ligesaa faste Rødder, som Troen paa de katholske Dogmer, man til enhver Tid har værnet om som en kostbar Skat. Og disse tvende Egenskaber, som have været en Kilde til Hæder og Frelse for Forfædrene, ville ogsaa med Guds Hjælp og under Gejstlighedens endrægtige Virksomhed sammen med Lægfolket frigjøre de følgende Generationer.

Vi ønske og nedbede Himlens rigeste Naadeskatte over det h. Kollegium, og som Pant paa Vor Velvillie medele Vi baade Kardinalkollegiet og alle her tilstedeværende Biskopper, Prælater og alle Øvrige den apostoliske Velsignelse.

Nyårslykønskning

til

„Ugebladet“ og „Katholiken.“^{*)}

—o—

Kære blade!

Det er noget, vi læsere ere vante til, hvert nyår at få eders venlige hilsen og gode ønsker for det kommende år; men det er ikke ret ofte, at læserne sende eder en nyårs-

^{*)} Indsendt til Ugebladets Redaktion.

hilsen offentlig; undertegnede, der hører til denne store skare drister sig til denne gang at træde frem og som svar paa eders hilsen i forrige numer at sige: »Tak i lige maade, og hjærtelig tak for det gamle!« Og når jeg gør dette, er det i det håb, at mange andre af læserne og læserinderne af et fuldt hjærte ville stemme med i en saadan hilsen!

Ti i blade, eller, hvad der jo vil sige det samme, i redacteurer, det er ikke altid en let og fornøjelig gærning, i have, ti i skulle, og jeg ved det, i gøre eder særlig umag derfor, Søndag efter Søndag bringe noget nyt, interessant, underholdende, og det for en saare broget læsekreds, fra bisper og grever til arbejdsmænd og vaskerkoner, og tilmed paa et felt, der er langt mere indskrænket, end et almindeligt dagblads. Da det forholder sig saaledes, skulde man tro, at alle tog på eder med en overvældende mildhed og overbærenhed, fordi de kunde indse, at det ikke var let at lave mad til så forskellige munde, men saaledes gaar det ikke altid! I vide sikkert lige saa godt som vi andre, at der kriticeres, dømmes, fordømmes, baade her og der, snart er det den Artikel, der ikke duer, og snart den, snart det numer eller det numer, ja maaske somme tider det hele blad. Nu, forresten kunne i jo tage det let, begge to, i yde, hvad i formå, og de fleste af os gribe vist efter begge blade med stor interesse, så snart de komme; jeg véd da fra mig selv, at får jeg eder i hænde, naar jeg er ude i byen og skal køre hjem i sporvogn, har jeg eder gerne læst, inden jeg er hjemme, skønt jeg godt indser, at det var fornuftigere at gemme eder begge og i ro studere eder ved skrivebordet! men jeg længes for meget efter den vante søndagshilsen. Det kan jo være, at i begge to tage eder kritiken let, og det er ogsaa det fornuftigste! I hvert fald er du da vist for klog, du gamle »ugeblad«, til at bryde dig om snak, du har jo et langt liv at se tilbage paa og megen erfaring, og jeg vil sige dig en særlig tak, baade for det sidste år og for mange andre årgange, hvor du ikke sjældent har baade gavnet og glædet mig, og-

saa mange år, forinden jeg havde lov til at kalde dig for mit ugeblad. Men maaske »katholiken« kunde blive forknyt, om den skulde mærke formeget til den haarde og strænge bedømmelse; du er jo kun $\frac{1}{2}$ år gammel og kan ikke have nogen videre erfaring, hvis én sagde, du var for lærd, en anden for populær, en tredje for mystisk, en fjerde for social, en femte altfor venlig mod protestanterne, og saaledes videre, saa kunde du måske tro, at du egentlig slet ikke duede noget, og blive hel forknyt, ja skete det, saa kunde du måske begynde at tabe dig. Men sé derfor vil jeg ogsaa sige dig tak for det gamle år, for at du med det samme skal faa at høre, at jeg har talt med mange — under fire øjne, saa faar man sandheden at høre —, som have funden, ligesom jeg, at du var et ualmindelig lovende barn. Og havde ogsaa én og anden maaske en enkelt ting, han hellere vilde have anderledes, han ikke fandt rigtigt, kom jeg gærne til at tænke: det går med bladet som med børn, det er et dårligt tegn, hvis de aldrig gør noget, som de ikke have fået lov til. Og nu lover jeg dig, ja eder begge, i gode blade, — og jeg gør det offentligt, i det håb, at andre ville gøre som jeg —, når jeg synes, i mangle noget eller glemme noget eller måske endog fejle i noget, så vil jeg forsøge på, jævnt og stille, enten selv at skrive noget eller få en anden til at skrive noget, som kan bøde på det, der mangler eller glemmes eller fejles i. Det er en god kritik, som ikke siger bag eders ryg: det og det duer ikke, men åbent og ærlig, forsøger paa at lette eders ikke altid lette gærning.

Modtager så atter til slut, kære blade, en hjærtelig tak for det gamle år og et oprigtigt ønske om et rigt, af Gud velsignet nyår! Men i denne højtidelige anledning er mit daglige borgerlige navn ikke nær fint nok, jeg tillader mig derfor at tegne mig som eders hengivne

Nicolaus Johannis.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. *Juleindsamlingen* til Bedste for de Fattige har haft et glædeligt Resultat. Baade i St. Ansgars Sogn og i Rosenkranssognet indkom endog et større Beløb end i det foregaaende Aar. I *St. Ansgars Sogn* indkom 444 Kr. 75 Øre, for hvilken Sum uddeltes Fødevarer 3: Flæsk, Smør, Brød, Kaffe og Sukker til 101 Familier og kontant Hjælp til 5 Enligstillede og til 5 gamle Personer paa Almindeligheden. I *Rosenkranskirkens Sogn* indkom, som meddelt i forrige Nr. af Ugebladet 157 Kr., hvorfor ligeledes uddeltes Fødevarer til en Del trængende Familier paa Frederiksberg og Vesterbro. Det er os et kjært Hverv her igjennem Bladet, paa de indsamlede Dammers, Gejstlighedens og de Fattiges Vegne, at sende Bidragyderne en hjertelig Tak for den glade Jul, som derved beredtes saamange fattige Hjem, og vi tilføje: Med Guds Hjælp paa Gjensyn Alle til næste Jul!

Frederiksberg. Fra *St. Elisabethsøstrene* paa Frederiksberg have vi modtaget følgende Oplysninger om deres Virksomhed i Næstekjærlighedens Tjeneste i det henrundne Aar. I Aarets Løb ere 112 Syge blevne plejede i Hjemmene i 1205 Dagplejer og 903 Nattevagter. Blandt de Syge, af hvilke 35 vare Katholiker og 87 Protestanter, ere 62 blevne helbredte, 32 afgik ved Døden, 2 opnaaede Bedring og 8 bleve overførte til Hospitalerne. Ved Aarets Slutning befandt 8 sig endnu i Pleje.

Trods de fattige Kaar, under hvilke Søstrene virke, have de dog været offervillige nok til at yde ikke saa liden gratis Sygepleje og til paa anden Maade at yde Hjælp af deres ringe Midler; saaledes uddeltes til Fattige 116 Portioner Mad, 27 Kr. 64 Øre i kontant Almisser, en Del brugte Beklædningsgjenstande og noget Sengetøj. Gratis Pleje modtog 26 fattige Katholiker i 250 Dagplejer og 205 Nattevagter og 8 fattige Protestanter i 30 Dagplejer og 46 Nat-

tevagter. Vi ønske Søstrerne med Taknemlighed til Lykke med deres opofrende og kjærlighedsfulde Gjerning indenfor Menigheden og anbefale dem ret indtrængende til de Bedrestilledes Godgjørenhed og til navnlig ogsaa at benytte sig af dem under Sygdomstilfælde i Hjemmene.

Stockholm. Om *Josefine-Hjemmets 25 Aars Jubilæum* skriver »Svenska Dagbladet« for 23. Dec. f. A. følgende:

Den af änkedrottning *Josefina* instiftade barmhärtighetsinrättningen *Josefinahemmet* vid Maria Högbergsgatan, afsedt som hem för behöfvande kvinnor af katholska trosbekännelsen, har i år bestått jämt ett kvartsekel. Det var nämligen i början af oktober, som hemmet begynte sin verksamhet. Emellertid ansåg man lämpligt att fremflytta högtidlighållandet af detta 25-års-minne till jultiden, och i går ägde en värdig festlig akt rum å stiftelsen.

Kl. 9 läste biskop *Bitter* en mässa i Josefinahemmets stämmningsfulla kyrksal för änkedrottningens minne och för andra personer, som öfvat välgörenhed mot hemmet.

Därefter hölls en högtidlighet i en af stiftelsens större salar, prydd med grönt och där änkedrottningens porträtt var upphängdt och omramadt af en lagerkrans och blommor; kransen slutade i en rosett i de svenska färgerna. Festakten bevistades af ledamöterna i hemmets styrelse, förståndarinnan, den 68-åriga Elisabetsystern *Valeria*, hennes biträden samt underhållstagarne. Biskopen framhöll i ett tal den tacksamhet, anstalten vore skyldig änkedrottning *Josefina* för otaliga välgärningar, som hon under sitt långa lif städse utöfvat mot de fattiga och värnlösa samt alldeles särskildt mot dem, hvilka nu funnit en fristad i den anstalt, som af henne själf benämndes Josefinahemmet. Vidare tackade biskopen styrelsens medlemmar, bland dem särskildt *dr. Jos. Müller*, för det långa och trägna arbete, som de frivilligt åtagit sig och fullföljt under en så lång tidrymd. Slutligen vände sig biskopen till den åldriga förståndarinnan, syster *Valeria*, och hembar till henne uttrycken af den erkänsla, som han själf, styrelsen och icke minst

hemmets skyddslingar kände för hennes verksamhet i barmhärtighetens tjänst.

Därvid öfverlämnade biskopen till henne ett stort krucifix af gediget silfver med följande inskription: »*Syster Valeria, föreståndarinna för Josefinahemmet 1873—1898. Gärd af tacksamhet. Styrelsen.*

Dessförinnan hade syster Valeria af stiftelsens verkställande direktør. dr Jos. Müller, mottagit ett stort fotografi, föreställande Josefinahemmet, sedt från gården och dess planteringar. Bilden är infattad i en genombruten förgylld ram med plyschbård. Å denna står, å en förgylld plåt, att läsa: »1873—1898. *Syster Valeria tacksamt, dr. Jos. Müller.*«

Högtidligheten fortsattes med afgifvandet af en redögörelse öfver stiftelsens uppkomst och verksamhet af dr Müller. I denna betonade dr M. särskildt med hvilken omsorg och varmt deltagande änkedrottning Josefina själf ordnat detta hem för sina skyddslingar, huru strålande af glädje hon, hvarje gång då hon besökt detsamma aflägsnat sig och huru slutligen hon, gaf anstalten ett sista bevis på sin tillgifvenhet, då hon tvenne dagar före sin död skriftligen förordnade om anstaltens framtida bestånd.

Styrelsens nuvarande ordförande tackade därefter biskop Bitter för det varma intresse han städse ägnat anstalten och uttalade den vissheten, att denna fortfarande skulle få åtnjuta hans beskydd.

Under dagen har anstalten besökts af många gynnare och vänner till densamma. Dess skyddslingar ha blifvit rikligt undfägnade, och dagen har varit glad. För visso kommer denna dag att länge minnas af alla dem, som intressera sig för detta änkedrottningens barnhärtighetsverk.

S. J. G. Mandag d. 9. Januar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** alm. Møde for alle Br. i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening)

holder Møde Mandag d. 9 ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokaerne Vesterbrog. 24. — Dr. med. Rasmussen vil holde Foredrag over Emnet „Alkoholens Misbrug“, derefter humoristisk Oplæsning af Hr. Bøiesen.

— Alle ere velkomne.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Træffes hver Søndag fra Kl. 2-4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.

F. Simonsen,
Petersens Passage 9 A, 1. S.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Januar. 1. Søndag e. H. 3 Konger. — 9. M., 10. Ti., 11. O., 12. To., 13. F. Oktavdage. — 14. L. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 15. Januar. 2. Sønd. e. H. 3 K. Jesu Navnefest.

Den h. Barndoms Forening. De indkomne Bidrag til den h. Barndoms Forening bedes sendte til Undertegnede inden den 20. Januar.

Kolding, den 6. Januar 1899. Clem. Storp, Sognepræst.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag den 8. Januar Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessens i St. Ansgars Kirke) paa Toldbodvejen 14.

St. Elisabeths Systue holder atter sine Møder hver Mandag fra Kl. 1 $\frac{1}{2}$ i Forsamlingsværelset i Bredgade 64.

Mariakongregationen for Ynglinge optager sine Møder efter endt Juleferie Mandag den 9. Januar. — Søndag den 8. Jan. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Eftrm. holdes Forstanderskabsmøde.

St. Ansgars Lærlingeforening bedes møde Søndag den 8. Januar Kl. 7 Aften til Juletræ i Bredgade 64. — Lærlingenes Forældre og Foreningens Æresmedlemmer indbydes ogsaa til denne Festlighed. Chr. Ertner.

Udkommen er og faas hos Hr. Grosserer C. B. Løhrer (Adelgade 31): **Katolsk Væggekalendar for 1899.** Pris 20 Øre.

Med „Katholiken“ i Dag følger „Katholiken's“ Titelblad og Indholdsfortegnelse for 1898.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 3.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 3.

Søndagen den 15. Januar.

1899

Indhold En katholsk Missionærs Lidelser. Den katholske Kirke paa Island. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Horsens. Aalborg. — Bekjendtgørelser.

En katholsk Missionærs Mishandling i Kina.

—0—

Det officielle Blad for det tyske Kiautschou-Område i Kina melder fra *Tsintau* om svære Mishandlinger, som ere blevne tilføjede den katholske Missionspræst *Stenz*, der i November 1897 ogsaa var i Livsfare under Overfaldet i Landsbyen *Tschantjaschuan*. Skuepladsen for de nye Misgerninger, som ikke staa i Forbindelse med det tidligere Overfald, men ere en Følge af en S sammensværgelse mellem Mandarinen og de Lærde i *Giitschau* Område, er den lille By *Tjetou*, som kun ligger 300 Li fra *Tsintau*. Mandarinen og de Lærde vare i sin Tid ogsaa Skyld i, at de første Kristne for 10 Aar siden bleve myrdede i hine Egne. Pater *Stenz* har selv meddelt følgende om hine Mishandlinger, han nu atter har været Gjenstand for.

Den 1. November sejlede han fra Tsintau til Gitschau, hvor der allerede i mange Aar har været en større kristen Menighed. Den 4. November besøgte han for første Gang denne Station og rejste den 7de mod Nord, for at besøge nogle derværende Menigheder. Den 8de naaede han *Tjetou*, en lille Landsby i Nærheden af den store Handelsplads, som bærer samme Navn. Det var Torvedag og mange Folk vare samlede der. Da P. Stenz havde hørt, at en amerikansk Kateket nogle Dage i Forvejen var bleven pryglet og mishandlet i Omegnen af Tjetou, havde han af Mandarinen forlangt fire Soldater til sin Beskyttelse. Mandarinen sendte de fire Soldater og lod tillige uden Paterens Vidende fire Politibetjente gaa i Forvejen. Pater Stenz hørte i Landsbyen af de Kristne, at de havde mange Modstandere og at man ikke vilde taale den kristne Religion i den Egn. Man havde allerede gjentagende truet dem. P. Stenz formanede de Kristne til at have Taalmodighed og indbød Landsbyens Beboere og de Lærde i Omegnen hen til sig, for at forklare dem den katholske Religions Hovedlærdomme og bede dem om, stedse at leve i Fred med denne Religions Tilhængere og Repræsentanter. Der mødte imidlertid ikke en eneste, hvad Pateren fandt meget paafaldende. Han hidkaldte derfor en af Mandarinens Tjenere, men denne undskyldte sig med, at »han ingen Tid havde«. En anden Gang fordrede P. Stenz bestemt, at han skulde komme; han kom ogsaa og erklærede paa Paterens Spørgsmaal desangaaende, at der var Fred og Ro i hele Egnen. Den følgende Morgen (den 9de Nov.) vilde Pater Stenz atter forlade Landsbyen for at rejse til *Tuschong*. Alt var allerede indpakket, da der pludselig kom nogle kristne Børn løbende, som raabte, at alle Bjærgene vare besatte med Mennesker. P. Stenz gik udenfor Byen og saa virkelig at Bjærgene vare fulde af Folk. Han lod hurtigt Soldaterne og Mandarinens Tjenere kalde og lod dem gaa i Forvejen, for at de skulde spørge om, hvad de forsamlede Mennesker ønskede. Man forlangte at de Kristne skulde udleveres og at P. Stenz skulde vende tilbage til Tsintau. De Kristne gik ud

til Folkene, for at forhandle med dem; men de bleve strax bundne, og, efter at Stenz saaledes var blottet for enhver Hjælp, styrtede Mængden under Skrigen og Skyden ned i Landsbyen. Der kunde ikke være Tale om Flugt. Pateren skjulte sig i en lille Hytte, men næppe var han naaet derind, førend en Sværm af henved 30 Mænd styrtede ind i Hytten. Uden at sige et Ord, grebe Forfølgerne ham i hans lange Skæg og i Pisken, kastede ham til Jorden, sønderreve alle hans Klæder og bearbejdede ham med Knive, Landser og Stokke. Man kastede ham fra den ene Ende af Stuen til den anden og bandt ham tilsidst. Skægget havde man flaaet af det stakkels Offers Ansigt. Pater Stenz blødte over hele Legemet; to Stokkeslag i Hovedet gjorde ham en Tidlang afmægtig. Endelig indtraadte der en Smule Ro. Man spurgte den Haardtsaarede om, hvorfra han kom og hvad Landsmand han var. Svaret lød: han kom fra Tsintau og var en Tysker. Følgen var en Dragt Prygl. Med en Strikke om Halsen førte man saa P. Stenz udenfor Byen, hvor 50 Mænd lod ham løbe Spidsrod mellem lange Landseskafter. Saa gjorde man Anstalter til at hænge ham; men pludselig kom der et Sendebud (P. Stenz véd ikke hvorfra), som ved sin Indskriden hindrede det Værste. Medens han løb Spidsrod, blev der pludselig kastet en Slynge om hans Fødder og det saa uventet, at han styrtede forover og stødte sit Bryst, da han ikke kunde gribe for sig med Hænderne, fordi disse vare fastbundne til hans Sider. Man sleb Knibene paa hans Legeme, som om man gjorde Anstalter til at flaa ham. Det kom dog ikke saa vidt; thi pludselig bleve Baandene overskaarne, og saaledes frigjort sank han til Jorden, uden at vide, hvad han egentlig gjorde, saa fortunlet var han, og han havde næsten ikke en Trævl Tøj mere paa Kroppen.

Hans Lidelser vare dog ikke til Ende endnu. Man drev ham afsted i halvanden Time henad Landevejen og over Floderne, indtil man naaede en gammel Pagode eller et Afgudstempel. Foran Pagoden maatte han staa op ad en Søjle i to Timer og udsat for den glødende Solvarme.

Forgjæves bad han om lidt Vand og en Skjorte; man drev kun Haan og Spot med det stakkels Menneske. I Løbet af Eftermiddagen blev han ført ind i Templet, lagt paa Gulvet og atter bundet. Her laa han saa hele den lange Nat. Om Morgenen den 10. November fik P. Stenz paa Grund af sin heftige Feber en gammel Skjorte og et Par Sko og blev saa ført op ad et Bjærg, vel en Times Vej, indtil han atter faldt i Afmagt. Efter at han atter var vaagnet, blev Hænderne bundne endnu fastere paa Ryggen af ham; saa knyttede hans Bødler et langt Toug til hans Lænker, kastede det op over en Bjælke og halede langsomt til. Man vilde nemlig ophænge Pateren ved Armene og saaledes bringe hans Arme af Led. Saa kom atter et Bud fra Madarinen, som tillige med en af Bandens Anførere skar Pateren løs. Han blev atter ført ned ad Bjærget og kastet ind i Pagoden, hvor han blev liggende indtil den 11. November henimod Kl. 3 Eftermiddag. Saa blev han endelig befriet. Der blev forelagt ham et med Madarinens Stempel forsynet Dokument, ved hvilket han skriftlig maatte forpligte sig til aldrig mere at betræde Distriktet. Pater Stenz underskrev Dokumentet; men havde trods sine Lidelser dog Aandsnærværelse nok, til at tilføje bag sit Navn Ordet »Nødtvungen«. Man gjorde ham opmærksom paa, at han ikke maatte skrive andet end sit Navn, hvortil han svarede, at hans Navn var langt. I Løbet af Natten lod Mandarinen ham saa bære syv Timer hen til Byen, hvor Stenz blev indtil den 17. November. Denne Dags Morgen førte Mandarinen ham til Havnepladsen *Schedsiuschuo*, hvorfra han ved et tysk Handelsfirmas Venlighed blev bragt med Firmaets Damper til Tsintau.

Guds Godhed og vise Forsyn har saaledes bevaret Pater Stenz for Martyrdøden, i Modsætning til hans to Medbrødre Nies og Henle, der faldt som Ofre for den i Slutningen af 1897; men Martyrdommens Rædsler og Kvaler har Kristendommens modige Forkynder dog maatte udholde i fuldt Maal.

Nogle Dage i Forvejen var en anden Missionær, Pater

Ziegler, ligeledes bleven overfaldet; det skete henimod Solnedgang den 31. Oktober i Distriktet *Jnintsching*, som hører til det apostoliske Præfektur Jentschaufu. Pater Ziegler blev udplyndret og beholdt kun sin Hest, men slap forøvrigt derfra med Skrækken. Som det synes, gaar Kristendommen atter desværre en haard Forfølgelsestid i Møde i Kina.

Den katholske Kirke paa Island.

(Efter P. A. Baumgartner; ved Dr. H.)

—o—

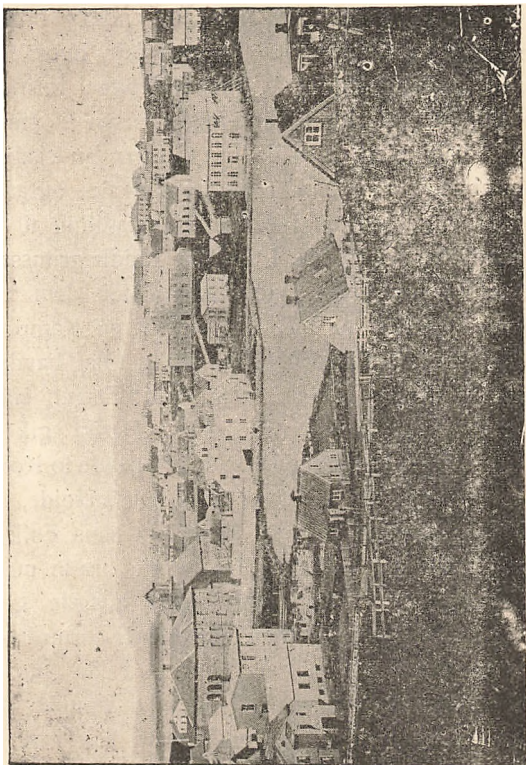
Islænderen Thorvaldr Kodhransson Vidhfærli (den Vidtberejste) bragte i Aaret 981 den første Missionær, Biskop *Frederik* fra Sachsen til Island. Det første Aar tilbragte de hos Thorvaldrs Fader Kodhran i Gilja, de fire følgende i Vidhidalr. I Vestlandet som i Nordlandet vandtes mange for Troen, i Nordlandet endda mægtige Høvdinger, Men da Thorvaldr paa Frederiks Tilskyndelse vovede, aabenlyst paa Althinget at prædike Troen, rejste der sig en levende Modstand, forbunden med Spot og Forfølgelse. Thorvaldr, hos hvem den kristne Tro endnu ikke havde tøjlet Vikingenaturens voldsomme Lidenskabelighed, hævnede blodig den af Nogle med Biskoppen udviste Forhaanelse. Magt rejste sig nu mod Magt. Hedningerne skaredes for at indebrænde Thorvaldr og Frederik i deres Bolig. De bleve paa en vidunderlig Maade hindrede deri. Men da Thorvaldr atter havde dræbt en Hedning, den Hjedhin, der paa Althinget hidsigst havde bekæmpet Kristendommen, skiltes Biskoppen fra ham og tog hjem til Sachsen.

Denne første Mission havde alligevel ikke været forgæves. Mange antog med Alvor Kristendommen, andre nærmede sig til den og endnu langt flere bleve vaklende i deres gamle Gudetro. Denne Bevægelse fremmedes stærkt ved Kristendommens lovlige Indførelse i Stammelandet Norge ved Kong Olaf Trygvason, som 995 valgtes til Konge i Trond-

hjem, berejste hele Landet og tillige paa denne Hyldingsrejse overalt lod Kristendommen forkynde. Han nøjedes ikke med, at vinde flere Islændere i Norge for Troen, men sendte snart efter sin Tronbestigelse sin Ven Stefnir Thorgilsson til Island for at forkynde den kristne Tro hos sine Landsmænd. Ogsaa Stefnir, der 996 landsattes paa Island, havde som Thorvaldr vel en Nyomvendts Iver, men ikke den Klogskab og Satmodighed, som fremfor Alt maa pryde en Kristendommens Apostel. Da hans Prædiken fik en unaadig Modtagelse, drog han med ti Svende som en kjæk Viking omkring i Landet, nedbrød Templer, omstyrtede Altre og brændte Afgudsbillederne. Selvfølgelig rejstes bevæbnet Modstand derimod, og paa Althinget blev det vel ikke forbudt at prædike og antage Kristendommen, men enhver, som bespottede eller skændede Guderne, blev erklæret for fredløs. Stefnir, hvem Loven ramte med Landsforvisning, vendte tilbage til Norge.

Men Kong Olaf lod sig ikke gjøre modløs herved, men sendte i den fordrevne Stefnirs Sted allerede i det følgende Aar den tyske Missionspræst Thangbrandr. Ifølge forskellige Beretninger var ogsaa Thangbrandr en mærkelig Helgen; han brugte flittigt Sværdet paa sine Missionsrejser og beskæmmede Hedningernes List snart ved klogt Maadehold, snart ved personlig Tapperhed. Forøvrigt berettes ogsaa fromme Træk om ham og det er ingen Tvivl underkastet, at han omvendte og døbte mange indflydelsesrige Familier, iblandt andre den mægtige Sidhu-Hallr's og den lovkyndige Njalls. Men skønt man allerede undervejs bevæbnet havde overfaldet ham og han selv i ridderligt Selvforsvar havde dræbt den mægtige Hedning Thorvaldr, saa at dennes Slægt efter Blodhævnens Ret kunde forfølge ham, red Thangbrandr modig til Althinget, blev ogsaa virkelig beskyttet af Njall og Østfirdhingerne, prædikede Troen for Forsamlingen, og den omvendte Hjalti Skeggjason vovede ved haanende Vers at spotte over den gamle Gudelære paa selve Logbjerget. Kun med Møje satte Hedningerne det igennem, at Hjalti paa det føl-

gende Althing blev landsforvist for denne Bespottelse. Thangbrandr og Hjalti maatte henimod 999 forlade Island; men det kristne Parti var ved de hidtidige Omvendelser, de omvendte Høvdingers Anseelse og sin kraftige Optræden blevet saa stærkt, at det næsten var det hedenske voxent.

Reykjavik.

Nu fulgte Kristendommens formelle Antagelse. Allerede i det følgende Aar, 1000, sejlede Hjalti og hans Svigerfader Gizurr hinn Hviti tilbage til Island. Kong Olaf Trygvason medgav dem Præsten Thormodr og forskaffede deres Sendelse tillige derved Eftertryk, at han satte flere ansete Islændere fangne i Norge som Gidsler. De landede den 18. Juni paa Vestmandsøerne, ødelagte Templet der og paabe-

gyndte i dets Sted Underbygningen til en kristelig Kirke, til hvilken Kong Olaf selv havde medgivet dem Træet. Den 20. Juni naaede de den islandske Kyst og belavede sig paa, strax at fortsætte Rejsen til Althinget. Men Kystbeboerne luttet Slægtninge af den hedenske Tempelforstander Runolfr vægrede sig ved at overlade dem Heste, og de maatte vandre en lang Strækning til Fods, indtil de endelig i Hafr traf Hjaltis Slægtninge og fik Heste. I Laugardalr, hvor de holdt Hvil, raadede man Hjalti fra at ride til Thinge, forinden Gizurr havde bragt et Forlig i Stand med Hensyn til sin Landsforvisning. Hjalti blev; men da paa Gizurrs Budskab en hel Hær af Bevæbnede red ham i Møde, sluttede ogsaa Hjalti sig til dem, og de red nu i ordnet Kampstilling til Thingvellir og fandt her Optagelse i Asgrim Ellidhagrimssons, en Brodersøn til Gizurrs Telte. Hedningerne løb dem fuldt rustede i Møde, og det var nær kommet til en Kamp.

»Thormodr hed Præsten, som Kong Olaf havde medgivet Hjalti og Gizurr. Han sang Messe Dagen efter paa Gjarbakki over Vestfirdhingernes Telte. Derfra gik de til Løgbjerg, syv Mænd i gejstlige Dragter; de havde to Kors, som nustaa i Skardh ytra; det ene viser Kong Olafs Højde, det andet Hjalti Skæggjassons Højde. Hjalti og hans Folk havde Røgelse paa Ilden og Vellugten bredte sig baade med Vinden og mod Vinden. Hjalti og Gizurr aflagde godt og træffende deres Beretning. Men Mændene forundrede sig over, hvor veltalende de vare og hvor godt de talte.«

De anmodede Folket venligt og med smukke Bønord, om at fatte en Beslutning og underkaste sig den højeste Konges, Kongen over alle Kongers Magt og Tjeneste. Naar de modtog Daaben og holdt den hellige Tro, vilde de af Gud selv opnaa evig Gjengjældelse, uendelig Salighed i Himmeriges Herlighed. Men Hedningerne vilde ikke vide noget om slige Forjættelser. Der opstod Tumult. Kristne og Hedninger paakaldte Vidner imod hinanden og sagde sig gjensidig løs fra det hidtidige Retsfælleddskab. Medens Larmen tog til, styrtede et Sendebud frem med den Melding,

at der var udbrudt en Jordild, som truede Godhen Thøroddrs Gaard med Undergang. »Det er intet Under,« sagde da nogle Hedninger, »at Guderne vredes over slige Taler.« Men Snorri Godhi, skønt Hedning, viste denne Forklaring tilbage med de Ord: »Hvorover bleve Guderne da vrede, den Gang Lavamarken, vi staa paa, brændte?« Den ophidsede Forsamling opløstes atter, uden at det kom til Kamp. De Kristne henvendte sig til den mægtige og ansete Sidhu-Hallr, for at han skulde lovdømme for dem, hvorledes man skulde forholde sig overfor Kristendommens Fordringer. Men han henvendte sig til den hedenske Tempelforstander Thorgeir, som var Dommer for hele Island, og tilbød ham den sædvanlige Embedstaxt, et halvt Hundrede i Sølv, for at han skulde dømme for hele Folket, baade Kristne og Hedninger. Han fordrede saa i de Kristnes Navn: 1) at alle Islændere skulde lade sig døbe, 2) at alle Templer og Afgudsbilleder skulde erklæres for vanhellige d. v. s. at det var tilladt at nedbryde dem, 3) at et ved Vidneførsel paavist Afgudsoffer skulde straffes med Landsforvisning. Det vare stærke Fordringer til en Mand, der som Tempelforstander hidtil havde været en Støtte for Hedenskabet. Men Thorgeir viste dog ikke de Kristne fra sig. Han gik ind i sit Telt, lagde sig ned, bredte et Skind over sit Hoved og blev saaledes liggende en hel Dag, en Nat og endnu en Dag. Men Hedningerne holdt imidlertid ogsaa deres egen Forsamling, som blev stærkt besøgt og førte til den grusomme Beslutning, at ethvert Kvarter skulde vie to Mænd til Døden, for at faa Guderne Vrede standset og hindre Kristendommens videre Fremskridt. Neppe havde Gizurr og Hjalti hørt det, førend ogsaa de sammenkaldte de Kristne, forkyndte dem Hedningernes Beslutning og opfordrede dem til at fatte en Modbeslutning. »Hedningerne«, sagde Hjalti, »ofre de sletteste Mænd og styrte dem ned fra Bjærgene og Klipperne; men vi ville vælge efter Mands Valg og kalde det en Sejrgave til vor Herre Jesus Kristus, for at vi maa leve desto bedre og vogte os mere for Synden end alle andre, og vi, Gizurr og jeg, stille

os for vort Kvarter som Sejrs gave! Fra de andre tre Kvarterer fulgte hvert Sted to af de mest udmærkede Mænd deres Exempel og forpligtede sig til Ære for Kristus at føre et Liv, der kunde være ret til Velbehag for Gud. Kun for Vestfirdhingerne manglede der den anden Mand; da meldte sig uventet og frivillig Ormr Kodhransson, Thorvaldr den Vidtberejstes Broder, som vel var bleven betegnet med Korset, men endnu ikke døbt. Han lod sig nu døbe og saaledes blev det ønskede Tal fuldt.

Den følgende Dag rejste Gode Thorgeir sig endelig fra sine lange, ensomme Betragtninger og kaldte hele Forsamlingen fra deres Telte til Logbjærget. Men da de vare samlede, sagde han: »Det forekommer mig, at det bliver til en Ulykke for Landet, naar Mændene her i Landet ikke have en og samme Lov. Jeg beder Eder, værer ikke uenige. Der vilde ellers kun opstaa Kamp og Ufred og det vilde føre til Landets Ødelæggelse. To Konger, Dagr i Danmark og Tryggvi i Norge, førte en lang Strid indbyrdes, indtil endelig deres Høvdinge tilranede sig Afgjørelsen og imod deres Hensigt sluttede Fred imellem dem; dog dette Raad førte dertil, at de efter faa Aars Mellemtid atter gave hinanden Foræringer og bleve Venner paa Livstid. Saaledes synes det mig raadeligt, ikke at lade dem træffe Afgjørelsen, som her med det største Raseri staa ligeoverfor hinanden, men at mægle Sagen saaledes imellem dem, at der nogenlunde tages Hensyn til begge, men vi alle beholde een Lov og een Religion; thi det vil altid stadfæste sig: er Loven brudt, er ogsaa Freden brudt.«

Paa Thorgeirs Tale kom begge Parter, Hedninger og Kristne, overens om at ville antage de Love, han vilde fastsætte. Thorgeir afgjorde nu det vigtigste Spørgsmaal, et islandsk Althing nogensinde har haft til Forhandling, ved en Lovproklamation eller »uppsaga«, som i det væsentlige svarede til de Kristnes Fordringer, men foreløbig endnu gjorde nogle Indrømmelser til det overvundne Hedenskab. Alle Islændere skulde lade sig døbe og tro paa een Gud, men

det skulde med Hensyn til de hidtidige Love endnu vedblivende være tilladt, at udsætte Børn, at spise Hestekjød og at ofre privat for sig selv og uden Vidner. Disse Indrømmelser, der vare beregnede paa de i Minoritet værende endnu ivrige Hedninger, bortfaldt praktisk allerede efter faa Aar. Foreløbig lod hele Thingverdenen sig døbe, da Mændene fra Thinget rede hjem; Vestlænderne til Reykjalaug i den sydlige Reykjadalr, under særlig Tilskyndelse af Snorri Godi, Nord- og Sydlænderne i Reykjalaug i Laugardalr. Det bemærkes særligt, at Folkene havde Sky for koldt Vand og derfor opsøgte varme Kilder, hvor de lode sig døbe. Ogsaa Kristendommens mest forbitrede Modstandere underkastede sig den engang vedtagne Lov, saaledes f. Ex. Afgudspræsten Runolfr, som paa det Grummeste havde forfulgt Hjalti. Da han blev døbt, sagde Hjalti: »Vi lære nu den gamle Præst at tygge Salt.« Kong Olaf Trygvason blev meget glad, da han modtog disse Efterretninger og gav strax de fangne Gisler Friheden. Efter en næppe nittenaarig Missionsvirksomhed var Island nu, i det mindste ved lovlig Beslutning bleven et Led af den katholske Kirke.

Selvfølgelig var ved den mærkværdige Althingsbeslutning og den derpaa følgende Daab Omvendelsen til Kristendommen endnu langfra fuldendt. Af nogle Hedninger blev Tempelforstander Thorgeirs Kjendelse opfattet som et klogt Statskup, der i politisk Henseende styrtede Hedenskabet, uden derfor fuldstændig at have overvundet det. Men de, som tænkte saaledes, vare dog i et ringe Mindretal. Folkets Flertal antog oprigtig og godvilligt den kristne Tro, underkastede sig dens Forskrifter og traf strax Forberedelse til at afskaffe den hedenske Afgudstjeneste og indføre den kristne Gudsyndelse. Templerne bleve ødelagte, Afgudsbillederne brændte, kristne Kirker bleve byggede og kristelig Gudstjeneste holdt, saa godt det gik.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Kjøbenhavn. (F. J.) Foreningen *Unio* afholdt sin aarlige Julefest i Turisthotellet Tirsdag den 27. Dec. f. A. Efter at Børnene havde danset omkring Juletræet og modtaget nogle af dets Godter, forevistes en Del Lysbilleder med et Brødrene Hoffmann tilhørende Projektionsapparat, endvidere fremvistes en Række morsomme Billeder, til hvilke der for hvert foredroges et lille Vers, som Børnene gjentog, saaledes at det tilsidst dannede en lang Ramse; dette var overmaade fornøjeligt baade for Børnene og de tilstedeværende Voxne. Sluttelig plyndredes Juletræet og hvert Barn fik en lille Present samt beværtedes med Chokolade.

I Aftenens Løb oplæstes et religiøst Skuespil »Himlens Alter«, hvori Rollerne vare fordelte blandt Foreningens kvindelige Medlemmer. Blandt de tilstedeværende ved Festen bemærkedes højærv. Pastor Braun og Dr. theol. B. Hansen.

— I Mandags afrejste herfra Hovedstaden, hvor de havde været den højærværdigste Biskops Gjæster siden Julefesten, de to østerrigske *Redemptorist-Fræster* fra Mautern i Steiermark, højærv. *Gaudentius Schmiderer* og *Peter Damian Steidl*, for at begive sig til Odense, hvor de sandsynligvis skulle ansættes ved den derværende katholske St. Mariæ Kirke. De havde under deres Ophold her allerede tilegnet sig en ikke saa liden Færdighed i det danske Sprog og ville nu foreløbig i Odense fortsætte med deres sproglige Studium. Redemptoristordenen, som er stiftet af den h. Alfons af Liguri, beskæftiger sig særlig med Sjælesorg, højere Skoleundervisning og Prædiken; den har flere betydelige Talere, blandt hvilke kan nævnes Pastor G. Diessel, som i Tredserne virkede ved St. Ansgars Kirke, inden han indtraadte i Ordenen, og af den herværende Menighed blev betragtet som en udmærket Prædikant og nidkjar Sjælesørger.

— *St. Josefs Gilde* afholdt den 2. Januar en særdeles vellykket Julefest i Foreningslokalerne paa Østergade 32. Over 200 Børn og Voxne samledes ved Sextiden i et til

Festsalen stødende Lokale, hvorfra de paa Slaget 7 under et Orkesters Toner marscherede ind til det store, rigt oplyste og pyntede Juletræ. Efter at en Julesalme var afsunget, talte Sognepræsten for St. Ansgars Menighed, højærv. Hr. Pastor Braun, til de Forsamlede om Julens Betydning ikke blot særlig for Børnene men ogsaa for de Ældre, hvorefter atter en Julesalme blev afsunget. I nogle Timer dansede Børnene nu omkring Juletræet indtil Kl. henved 10, da Festen for Børnenes Vedkommende sluttede efter at disse hver især vare blevne rigelig forsynede med Julegaver og Godter. Indtil Kl. 2 dansede derefter de Voxne. Festen, der var besøgt af mellem 3 à 400 Personer, Børn og Voxne, blandt hvilke mange Ikke-Katholiker, var fra først til sidst præget af den smukkeste og hjærteligste Stemning; mange Katholiker, isærdeleshed mange yngre Mennesker, der ellers sjælden have Lejlighed til at træffe sammen, fornyede her gammelt Bekjendtskab til gjensidig Glæde, og Udtalelser, som at der oftere maattet blive givet lignende Lejlighed for disse til at mødes, tydede noksom paa den Tilfredshed, der gennemgaaende var herskende hos alle, saavel Ældre som Yngre, med St. Josefs Gildets Julefest. (En Kakkelovnsskjærm til Værdi 35 Kr., skjænket af Direktøren for Carl Lunds Fabriker, Hr. Nielsen, vandtes paa Nr. 44.)

— Blandt de forskjellige Deputationer, der paa Nyt-aarsdagen havde Foretræde hos Hs. biskoppel. Højærværdighed, var ogsaa Repræsentanter for St. Josefs Gilde, hvilke havde den Ære at overrække Biskoppen Gildets I. Grads Emblem, indsat i en Medaillon af rødt Silkeplyds og anbragt i et med hvid Silke udstyret Etui.

Horsens. (X.) Fredag d. 30. Dec. og Tirsdag d. 3. Januar opførtes her et smukt *Julespil* i fem Akter af 8 Dreng og 8 Piger fra de herværende Skoler. Stykket var sat i Scene af Søstrene (saak. Søstre af den kristelige Kjærlighed) og Lærer Holst under velvellig Assistance af flere af Menighedens Damer, der alle fortjene Tak for den Omhu og det Arbejde, hvormed de have bidraget til Stykkets Op-

førelse. De forskellige Dragter vare alle smukke og holdte i den rette Stil. Næsten alle de flerstemmige Sange, hvoraf flere med Solo og Kor, vare særledes nydelige. Søstrene med Pigerne udførte Sopranpartiet, medens Drengene sang Alt; Dekorationerne og Kulisserne vare arrangerede og malede af Lærer Holst. Selve Stykket, der overværedes af saamange, Salen kunde rumme, spilledes med Takt og Forstaaelse af de Rollehavende; flere Partier udførtes endogsaa særlig smuk til almindelig Opbyggelse for de Tilstedeværende.

— Endnu en anden Julenyhed kan noteres. I Ugen før Jul blev den herværende Kirke nemlig forsynet med *et nyt Orgel*, til hvilket man allerede i lang Tid havde følt Trang. Det er bygget af den anerkjendte Orgelbygger Nielsen i Aarhus, der har leveret Orgler til mange af Landets Kirker. I det nye Orgel, som har kostet c. 2500 Kr., findes henved 300 Labialpiber; det er forsynet med Pedal samt syv Registre; Tonen er fyldig og blød og har en smuk Klang. Paa Orglet findes ogsaa flere sindrige Mechanismer, hvorved kan opnaas en større Mangfoldighed i Henseende til Tonens Styrke og Klangfarve.

— Til Ovenstaaende kunne vi endnu tilføje, at Menigheden ruster sig til at fejre en Glædesdag, nemlig sin Sognepræsts *25aarige Præstejubilæum*. Den 28. Februar 1874 (Lørdag før anden Søndag i Fasten) modtog højærv. Hr. Pastor *F. Kerff* i Laterankirken i Rom *Præstevielsens h. Sakramente*, og Dagen efter, den 1. Marts, frembar han i Propaganda-Kollegiet sit *første hellige Messeoffer*. Pastor Kerff er født d. 30. Okt. 1849 i Fredericia, hvor han besøgte den derværende katholske Kirkeskole. I Oktober 1863 rejste han til Rom, for at optages blandt Propaganda-Kollegiets Elever og fortsatte her sine Studier indtil sin Præstevieelse i 1874. Kort efter rejste han hjem og blev straks ansat som Vikar ved St. Ansgars Kirke i Kjøbenhavn, hvor han virkede, indtil han i 1879 udnævntes til Sognepræst i Horsens.

Aalborg. Højærv. Pastor *Tembories* har som Repræsentant for *Camillianerordenen* i disse Dage erhvervet Hr. Bankdirektør Jacobsens smukke og rummelige Villa i Aalborg for 60,000 Kr. Beliggende ved Enden af Borgergade, ligefor den nye Obel'ske Tobaksfabrik, imellem den gamle Del af Byen og den nye, som er i Begreb med at fremstaa, omfattende et Areal af 15,470 □ Alen, er den i enhver Henseende egnet til at svare til det paatænkte Formaal, at blive det kirkelige Midtpunkt for Aalborgs Katholiker og at afgive Plads til et Hospital, der tænkes snarest muligt bygget. Camillianerordenen, stiftet i Italien for henved 300 Aar siden af den h. Camilius af Lellis, beskæftiger sig baade med Sjælesorg og med Sygepleje. Det er unægteligt tiltalende her i vort Land at se i det 19. Aarhundrede fremstaa en Mandsorden, der vil byde os det Særsyn, at vise os, at ogsaa Mændene forstaa at pleje de Syge og lede Hospitaler.

Vilhelm Hansen,
Musik-Forlag.

„Ave Maris Stella“.

Latinsk Sang, komp. af

Edvard Grieg.

1. For en høj Stemme. 1 Kr.
2. For en dybere Stemme. 1 Kr.
3. For Harmonium og Vjolin. 1,25 Øre.
4. For Harmonium og Violonecl. 1,25 Øre.
5. For Harmonium Solo. 1 Kr.

Vilhelm Hansen,
Musik-Forlag, Gothersgade 11.

✠ At vor kjære Moder, Svigermoder og Bedstemoder, **Christiane Sophie Müller**, født Luesmann, Euke efter Bøsssemager V. F. Müller, Søndagen den 8. ds. er afgaaet ved en blid og rolig Død, bekendtgjøres herved paa fraværende Søstres, Svogers og egne Vegne.

Christiane Nielsen,
født Müller.

L. A. Nielsen,
Assistent.

Begravelsen finder Sted Lørdagen den 14. ds. Kl. 1 fra Kapellet paa katholsk Vestre Kirkegaard. R. I. P.

Voxlys.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales Voxlys, saavel Asp's som Holmblads, til Fabrikspriser.

Telefon Nr. 23004.

H. Justiniano,
Gernersgade 45.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) holder Møde Mandag d. 16 ds. i Lokalerne Vesterbrog. 24. — Hr. Detailh. L. Christensen vil holde Foredrag om „Vort Hjem“. Derefter Oplæsning af Hr. Christoffersen. — Alle ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Januar. 2. Sønd. e. H. 3 K. Jesu Navnefest. — 16. M. Marcellus, Martyr og Pave. — 17. T. Antonius, Abbed. — 18. O. Petri Bispestol i Rom. — 19. To. **Knud, Konge og Martyr.** — 20. F. Fabianus og Sebastianus, Mart. 21. L. Agnes, Jomfru og Martyrinde.
Søndag den 22. Januar. 3. Søndag e. H. 3 Konger. — Hovedfesten til Ære for den h. Familie Jesus, Maria, og Josef.

St. Ansgars Kirke. Torsdag den 19. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ fejres en stiftet højtidelig Levitmesse i Anledning af Kong **Knud den Helliges** festlige Mindedag, hvortil Alle indbydes.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 22. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Den kristelige Familie.

St. Ansgars Kirke: Søndag den 22. Januar (Hovedfesten til Ære for den h. Familie) Kl. 6 Aften højtidelig Festandagt, under hvilken Medlemmerne af den kristelige Families Forening fornye den højtidelige Indvielse til den h. Familie i Nazareth. I den Anledning vil det prægtige Gruppibillede af den hl. Familie være udstillet i Kirken omgivet af Ministranter og hvidklædte Skolebørn. Sognepræsten oplæser Indvielsesbønnen tilligemed Medlemmerne og Børnene. Da det er den eneste offentlige Fest, Foreningen fejrer, vil det uden Tvivl svare til Foreningens Aand, at Medlemmerne ikke blot overvære denne højtidelige Aftengudstjeneste, men ogsaa ret talrig indfinde sig til Herrens Bord paa denne Dag i deres Sognekirke. Familiebogen bør medbringes. Nye Medlemmer indtegnes hos Sognepræsten.

Det samme gjælder om **Rosenkranskirken** og Familie-Foreningens Medlemmer i dette Sogn, hvor Festandagten holdes Kl. 5.

St. Ansgars Lærlingeforening bedes møde Søndag d. 15. ds. og følgende Søndage Kl. 7 Aften i Bredgade 67. 2. S. o. G. — Ved venlig Imødekommenhed holdes en Række Foredrag om Elektriciteten og dens Anvendelse i det praktiske Liv. — Lærlingenes Forældre og Foreningens Æresmedlemmer ere ogsaa venligst indbødte.
Chr. Ertner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 4.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 4.

Søndagen den 22. Januar.

1899.

Indhold: Den katholske Kirke paa Island. Katholikernes »Omdaab«. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Malmö. Mecklenburg. Paderborn. — Bekjendtgjørelser.

Den katholske Kirke paa Island.

(Efter P. A. Baumgartner; ved Dr. H.)

—O—

(Fortsat.)

Men den store Vanskelighed var: »Hvor finde Præster til hele det udstrakte Øland? Under Kong Olaf Trygvasons Indflydelse havde i de sidste fem Aar ikke blot hele Norge og Sverige næsten uventet aabnet sig for Kristendommen, men tillige Shetlands- og Orkneyøerne, Færøerne, Island og Grønland. For kraftigt at kunne organisere det kristelige Liv i alle disse fjerntliggende Lande, havde man mindst strax haft Brug for to til trehundrede Præster, som maatte være opfyldte af Sjæleiver, udrustede med videnskabelig Dannelse og tillige stærke og kraftige til at kunde underkaste sig allehaande Strabadser og Farer.

Kirken gjorde, hvad den kunde. Det der laa nærmest og var nødvendigst, var den kirkelige Organisation af Hoved- og Stamlandet Norge, som paa den glædeligste Maade fuld-

byrdedes under Kongerne Olaf den Hellige (1014—1030), Magnus den Gode (1035—1047) og Olaf den Stille (1066—1093). Island maatte foreløbig nøjes med enkelte Missionærer og Missionsbiskopper. Som Missionsbiskopper nævnes foruden den før omtalte Sachser *Frederik* ogsaa *Jón*, en Islænder, som senere led Martyrdøden i Vinland; *Bjarnvardr Vildradsson* den Vise, antagelig en Englænder, som paa den hl. Olafs Ønske drog til Island; *Rudolf* fra Rouen i Normandiet, som har virket 19 Aar paa Island; *Henrik* maaske en Tysker, som virkede i to Aar, og Sachseren *Bernhard*, en Ven af Kong Magnus den Gode. Han levede 20 Aar for største Delen i Nordlandet og har længe holdt sig i Folkets Erindring som den, der ligesom St. Patrick i Irland, velsignede Bjærg og Dal, Søer og Kilder, Enge og Marker, Kors og Kirker og gav hele Landet dets religiøse Præg.

Men imidlertid havde der ogsaa ud af selve det islandske Folk udviklet sig Begyndelsen til en kirkelig Ordning, som rigtignok endnu længe led af store Mangler. *Gizurr den Vise*, som hovedsagelig med Hjalti Skæggjason havde virket for Kristendommens lovlige Indførelse, viste sig ogsaa her som de kristelige Interessers dygtigste Forkæmper. Efter at han havde bygget Gaarden ved Skalholt i Hvitás brede Dal, en Dagsrejse fra Thingmarken, bragte han selv sin Søn Isleifr til Tyskland og overgav ham til en Abbedisse i Herfurdha (Hervorden) for at hun skulde drage Omsorg for hans Opdragelse. Isleifr fik en dygtig Uddannelse og ægtede efter sin Tilbagekomst til Island den rige og fromme Dalla Torvaldrsdottir og blev Fader til tre Sønner, af hvilke to, Teitr og Torvaldr, senere bleve mægtige Høvdinger, medens den førstefødte Søn *Gizurr* blev Biskop.

Isleifr skildres som en alsidig, dygtig, klog, ædelsindet og sædelig Mand. Da han var bleven 50 Aar gammel, bad hans Landsmænd ham indtrængende om, at han vilde blive deres Biskop. Han gav efter for deres Ønsker, rejste til Fastlandet, besøgte først Kejser Heinrich Conradssøn, til

hvem han som Foræring medbragte et Isbjørneskind, og derpaa Pave Viktor II., som gav ham en meget venlig og ærefuld Modtagelse og beholdt ham hos sig i længere Tid. Isleifr fik de fornødne Fuldmagter til af Biskop Adalbert af Bremen at lade sig vie til Biskop for Island, og Bispevielsen fandt Sted den 26. Mai 1056 i Bremen.

Efter sin Hjemkomst til Island indrettede Isleifr sit fædrende Gods i Skalholt til Bispesæde, underviste mange dygtige Mænd, blandt hvilke to senere bleve Biskopper, viede Præster og forvaltede 24 Vintre det nylig grundlagte Bispedømme. Hans Anseelse var stor, hans Iver utrættelig, hans Exempel mønsterværdigt. Men i over et halvt Aarhundrede var Folket voxet op uden en ordnet Sjælesorg. Overalt viste der sig endnu den gamle Lyst til vilde Røvertog, Mord og Plyndring. Man tog ikke i Betænkning at have flere Hustruer. En Syndflod af overtroiske, halvt hedske Forestillinger og Skikke levede atter op. Medens Isleifrs Hyrdevirksomhed ikke sjældent stødte paa Modsigelse og Opsætsighed, hidlokkede Lysten til Æventyr ogsaa Bedragerere til Island, hvor de forsøgte at udgive sig for Biskopper og vandt Folk derved, at de kun krævede en løse sædelig Tugt. Flere af disse nævnes, saaledes Ørnolfr, Godiskalkr, tre fra Ermland: Petrus, Abraham og Stephanus, Andre paastod, at de vare komne fra Armenien. Isleifr saa sig nødsaget til at paakalde sin Metropolit Adalbert af Bremens Anseelse, for at gjøre Ende paa Uvæsenet.

Da Isleifr 1080 følte, at Døden nærmede sig, betegnede han Præsten Guttorm Finnolfsson som sin Eftermand og anbefalede Folket at være lydigere mod denne, end det havde været imod ham. Man tog ærefuldt Hensyn til den døende Biskops Ønske, men opfyldte det dog ikke. Da Althinget allerede havde valgt Guttorm til Biskop, traadte Gizurr, Isleifrs ældste Søn, frem for Forsamlingen; da erklærede Guttorm sit eget Valg for ugyldigt, og Althinget valgte enstemmigt Gizurr til Faderens Efterfølger. Gizurr var en dygtig, anset og almindelig afholdt Mand og for saavidt egnet til at ordne en

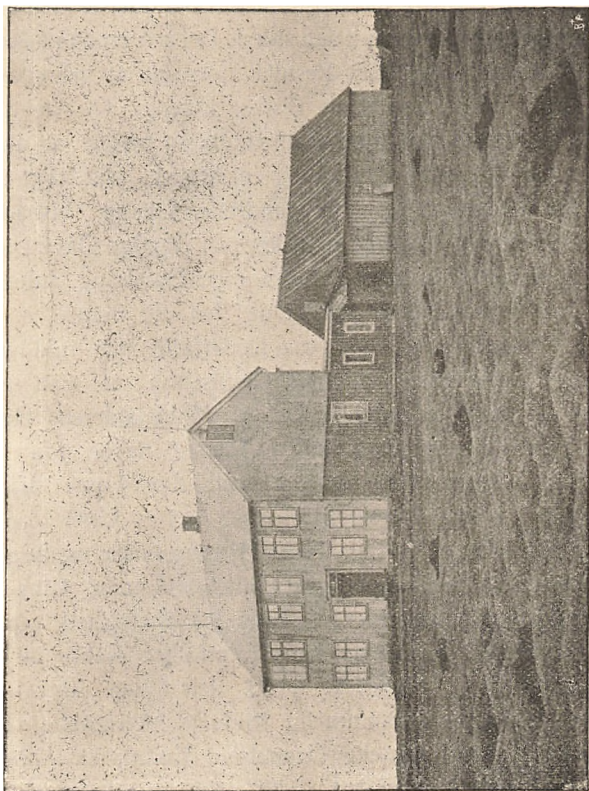
Smule de uregelmæssige religiøse Tilstande. Han rejste over Tyskland til Rom. Pave Gregor VII. henviste ham til Ærkebiskop Hartvig af Magdeburg, som den 4. September 1082 bispeviede ham.

Hjemvendt til Island, nød Gizurr ikke blot en Biskops Anseelse, men næsten ogsaa en Konges. Han byggede i Skalholt en smuk Kirke og udstyrede den med tilsvarende Pragt. Under ham begyndte den kristelige Dannelses og Videnskabs første Blomster at udfoldes. Den lærde Præst Ari hinn Frodhi lagde Grunden til den rige islandske Historiskrivning. Saemundr hinn Frodhi nød som Lærd og Digter et saadant Ry, at Samlingen af den ældre Edda senere blev tilskrevet ham. Dommeren Markus Skæggyason, der gjaldt for at være den mest udmærkede Jurist, gjorde Udkast til en ny kristelig Lovgivning.

I Förening med disse og andre ansete Mænd lykkedes det Biskop Gizurr at indføre Tienden og saaledes at sikre den hidtil af Høvdingerne afhængige Klerus en selvstændigere Stilling. Ved en foretagen Tælling viste det sig, at hele Island talte 3800 uafhængige Mænd, 1200 i Nordland 1000 i Sydland, 900 i Vestkvarteret, 700 i Østkvarteret. Tienden skulde kræves hver Maaned og deles i fire Dele: en Del fik Kirken, en Del Biskoppen, en Del Præsten og en Del de Fattige. Paa Nordlændernes Ønske indvilgede Biskop Gizurr i, at Nord-Island skulde have sin egen Biskop i Holar. Men af største Betydning var det, at han stiftede sit Fædrenegods i Skalholt og mange andre Ejendomme som Bispedømmets Dotation for evige Tider, og for denne sin Stiftelse opnaede Althingets lovlige Garanti. Først herved vandt Bispedømmet en ogsaa i pekuniær og politisk Henseende sikret Stilling. Mange af Landets mest ansete Mænd søgte nu kirkelig Uddannelse og bleve Præster. Da Biskop Gizurr døde 1117 i en Alder af 75 Aar og efter at have forvaltet sit Embede i 36 Aar, vare ikke blot alle Grundlag til en fast kirkelig Ordning tilstede, men i Spid-

sen for Gejstligheden stode nu ogsaa allerede Øens betydeligste Mænd.

Da Island fra Begyndelsen af tillige med de øvrige nordiske Lande paa Pavens Anordning var bleven lagt under Ærkebispedømmet Bremen-Hamburg, lode de to første

Katholsk Kirke og Præstebolig i Reykjavik.

Biskopper sig vie i Tyskland: Isleifr i Bremen, Gizurr i Magdeburg. Men allerede den tredje Biskop af Skalholt fik sin Vielse i Lund, og for Eftertiden forblev Island under dette Primatialsæde, indtil Trondhjem i 1154 blev ophøjet til Metropol og baade Norge og Island lagt under dets Ærkebiskopper.

For det kirkelige Livs videre Udvikling virkede allerede Tilslutningen til Lund meget gavnligt. I Forbindelse med Ærkebiskop Øzurr i Lund lagde Biskopperne Thorlaker Runolfsson af Skalholt og Ketill Thorsteinsson af Holar Grunden til en islandsk »Kristenret« d. v. s. udførlig kirkelig og kirkepolitisk Lovgivning. Under den fjerde Biskop, Magnus Einarsson, udvidedes Skalholt Kirkes Besiddelser med mange Jordtilligender, deriblandt den største Del af Vestmandsøerne, hvor Biskoppen, dog uden Resultat, forsøgte at grundlægge et Kloster. Under den femte Biskop Klaengr Thorsteinsson blev en for Island pragtfuld Kathedralkirke bygget og under Assistents af en anden Biskop og en Abbed højtideligt indviet til St. Peders Ære. Syvhundrede Gjæster bivaanede Festlighederne og modtog af Biskoppen rigelige Gaver, som de saa gjengældte med nye, højmodige Gaver og Stiftelser.

Island skulde heller ikke savne den hl. Benedikts ærværdige Ordensfamilie, som saa hæderfuldt har fuldbyrdet saa mange europæiske Nationers Civilisation, at man med Rette kunde kalde en anseelig Del af Middelalderens Historie for Benediktiner-Tidsrummet. Næppe havde Jón Ógmundarson i Aaret 1106 bestaget som den første Biskop Bispestolen i Holar, førend han ogsaa vcd et Løfte forpligtede sig til at stifte et Kloster. Hans Hjærtensønske mødte store Vanskeligheder; de nødvendige Stiftelsessummer kom kun meget langsomt; hans Iver og hans Standhaftighed sejrede imidlertid tilsidst, og under hans Efterfølger Ketill fik Benediktinerabbediet Thingeyrar 1133 den første Abbed og blev for Landet en udtømmelig Kilde til Velsignelse, Bøn Videnskab og sand kristelig Dannelse. Endnu 22 Abbeder fulgte i uafbrudt Rækkefølge, indtil »det rene Evangelium« 1551 fordrev den sidste. I Aaret 1168 muliggjorde den rige Thorcell Geirsson Stiftelsen af et andet og større Stift, Augustinerklostret Thykkviboer paa Sydkysten, som ogsaa ofte kaldtes Veraklaustr.

Begge Ordener, Benediktinerne og Augustinerne, udvidede deres velsignelsesrige Virksomhed, idet de grundlagte

flere andre Klostre. Benediktinerne aabnede 1155 et andet Abbedi i Munkathvera ved Eyjafjördr og to Kvindeklostre. Stadhr i Reynisnesi (det nuværende Reynisstadhr) i Nordlandet (1295) og Kirkjubaer i Sydlandet (allerede 1186). Augustinerne føjede til Stiftet Thykkviboer endnu fire andre Mandsklostre, et paa Øen Flatey paa Vestkysten (1172), som senere (1184) blev forlagt til Helgafell, et paa Øen Videy i Nærheden af Reykjavik (1226), et i Mødhruvellir ved Eyjafjördr, ikke langt fra Akureyri (1295) og et i Skidha i Østlandet (henimod 1500).

Endog den protestantiske Biskop og Historieskriver Finnr Jónsson kunde ikke nægte, at de nye Klostre have ydet et meget væsentligt Bidrag til at hæve Islændernes Aandsliv, at deres Beboeres Sæder vare dadelfri, at Studierne blomstrede i de fleste Klostre, at de ofte havde meget lærde Abbeder og udmærkede Bibliotheker.

Grundlæggeren af Ordenslivet paa Island, Jón Ógmundarson, den første Biskop af Holar, var allerede som Barn tillige med sine Forældre kommen til Danmark, havde senere i en modnere Alder berejst Norge, Danmark og Tyskland, besøgt Rom og var saa over Paris, hvor han traf Saemundr Sigfusson, vendt tilbage til sin Fødeø. I 1105 blev han udnævnt til Biskop, kom saa for anden Gang til Rom og blev der stadfæstet af Pave Paschalis II. Han var en overmaade ivrig Sjælehyrde, gik med Strenghed frem imod Resterne af hedensk Overtro og hedenske Sæder, som havde holdt sig i Folket, udstedte alvorlige Dekreter imod usædelige Sange og opmuntrede Folket til den regelmæssige daglige Bøn. Han var heller ikke uvenlig steint mod sand videnskabelig Dannelse, men begunstigede den netop paa enhver Maade. Nærved sin Kathedralkirke oprettede han en Skole, ved hvilken Gisli Finnson var Lærer i Grammatik, medens hans Skriftefader Richinna var Lærer i Poesi og Musik. Fra denne Skole udgik senere mange Biskopper, Abbeder og andre lærde Mænd.

(Fortsættes.)

Katholikernes „Omdaab“.

—o—

Der er gjentagne Gange, saaledes iblandt andet i den »Indre Missions Tidende,« bleven fablet om Katholikernes »Omdaab«, naar der var Tale om Konvertiter. I »Aarhus Stiftstidende« for 3. ds. har atter en anonym Herre (— y) omtalt en saak. »Omdaab,« der skal have fundet Sted i Braunschweig, idet Katholikerne der have »omdøbt« en protestantisk Konvertit. Den katholske Sognepræst i Aarhus, højærv. Pastor *Ign. Schmid*, har deraf taget Anledning til at tilsende Stiftstidenden følgende Berigtigelse, som findes i samme Blads Nr. 8 for den 9. Januar.

»1. Den *katholske Kirke* forbyder og har til alle Tider forbudt »*Gjendaab*,« og forsaavidt Hr. —y ved »Omdaab« forstaar »*Gjendaab*«, er altsaa en saadan Omdaab ubetinget forbudt.

2. Den *danske Folkekirke* forbyder, saavidt mig bekjendt, ogsaa *Gjendaab*, men anerkjender, at en »Omdaab« kan finde Sted, jfr. D. L. 2. 5. 9. (C. B. Friis, Præstegjæringen i den danske Folkekirke. S. 83, § 6.), hvorefter en saadan med Hensyn til hjemmedøbte Børn maa finde Sted, naar der er Tvivl, »om de ere døbte og ej med Vidner bevises, at de rettelig døbte ere.«

3. Det er dette **Princip**, den katholske Kirke hævder ved Konvertiters Overgang til Kirken. Ere de fra et kristent Land, gaar Kirken ud fra, at de ere døbte, med mindre der foreligger saadanne Kjendsgjæringer, der give fuldgyldig Grund til at betvivle dette (og derfor ofte have gjort Konvertiten selv urolig over, hvorvidt han ogsaa virkelig var døbt).

Foreligger der derimod saadanne Kjendsgjæringer, finder der ingen »Omdaab« Sted, men en »betinget Daab«; Præsten udtaler udtrykkeligt, at han *ikke* døber Konvertiten, hvis denne virkelig er døbt, men *kun*, *hvis han ikke er det*, døber han ham.

4. Har da den katholske Kirke Grund til at betvivle, at en Mand er døbt, naar han kommer fra et protestantisk

Samfund? Ja! det kommer an paa, hvad det er for et protestantisk Samfund. Her i *Danmark* vil der næppe være Anledning dertil, da Daabens Betydning staar saa levende for Folkekirkens Præster, at der ingen Grund er for Kirken til at betvivle, at Konvertiten er døbt.

5. Ganske anderledes staar Sagen i *Tyskland*. Her anvendes »Besprængning« (Overstænkelse) temmelig hyppigt. Paa et Præstemøde i Gnadau den 23. April 1873 har en protestantisk Præst (E. Mühl) udtalt sig meget skarpt mod denne »*vidtudbredte, uværdige Skik* at mange Gejstlige *blot dyppe en Finger ned i Vandet* og næppe nok afstryge en eneste Draabe Vand paa det i Reglen *bedækkede Hoved* af Barnet eller paa dets Pande!»

I 1897 dadlede Generalsuperintendent Stolzmann i Breslau denne Maade at meddele Daaben paa — men vakte en sand Storm imod sig i denne Anledning, og *en stor Del* Gejstlige erklærede, at de vilde vedblive med »Besprængning«.

I selve Braunschweig fordrer Kirkeloven ganske vist »Overøsning«, men den nysafdøde Formand for Konsistoriet, Schmidt-Phiseldech, der i 1894 udgav en »Evangelisk Kirkeret«, erklærede desuagtet, at ved Nøddaab kan man benytte »Besprængning.«

Under disse Omstændigheder har den katholske Kirke al Anledning til at være forsigtigere i Tyskland end her — og den er det ogsaa. I denne Henseende hjælper det ikke, at Vedkommende kan faa en »Attest for«, at han er døbt. Efter Forlydende i »Freiburger Bote« skal den protestantiske Præst Hansenclever i Freiburg i B. have »omdøbt« sin Svigersøn af samme Grund.

En bekjendt protestantisk Præst, Pastor Schall i Bahrdorf (Braunschweig), udtaler sig om den af Hr. —y fremdragne Sag saaledes: »*Istedetfor at den katholske Kirkes Fremgangsmaade skulde give Anledning til Overvejelse og stille Omtanke*, har den desværre netop den modsatte Virkning. Er det ikke en Kjendsgjerning, at der i den lutherske Kirke hist og her ere saa forfærdelige Vranglærdom-

me i Svang og blive taalte og udøvede praktisk ved Daabens Meddelelse, *at manges en retskaffen luthersk Kristen mcd Rette maa komme i Tvivl om, hvorvidt han ogsaa virkelig er døbt.*» (Neue lutherische Kirchenzeitung, Nr. 28, 17. Juli.).

Den protestantiske Professor, Dr. Høfling (Erlangen) udtaler sig i sin »Monographie über die Taufe« 1846 saaledes:

»*Kun den katholske Praxis er i Stand til at bevare os baade for enhver foruroligende Tanke om en Gjendaab og til at fjærne hver Tvivl om Sakramentets gyldige Meddelelse, og den har desuden det Fortrin, at den ikke fortier den Tvivl, der ikke kan fjærnes, men aabent lader denne komme til Orde.*«

Den katholske Kirke foretager altsaa hverken »Omdaab« eller »Gjendaab«, men hvor der er grundet og berettiget Tvivl om, at Daabens hellige Naadegave virkelig er bleven Vedkommende meddelt, handler den som ommeldt, og dette er i fuld Overensstemmelse med Frelserens Ord og Hensigt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Dag fejrer »den kristelige Families fromme Foræning« sin aarlige Hoved- eller Titularfest, som bør være en sand Familiefest, paa hvilken alle Familienmedlemmerne fornye deres Indvielse til den hellige Familie i Nazareth og fatte det gode og kraftige Forsæt, at de i det nye Aar ville beflitte sig paa ret at ære og efterligne Jesus, Maria og Josef. I alle Vikariatets Sognekirker vil der ifølge Foreningens Statuter blive foranstaltet en højtidelig Aftengudstjeneste, under hvilken Fornyelsen af Indvielsen finder Sted og nye Medlemmer optages. Medlemmerne kunne paa denne Dag vinde en fuldkommen Aflad, naar de værdigt modtage Skriftemaalets og Altrets hellige Sakramenter og bede i den hellige Faders Intention, og uden Tvivl ville

Mange i Dagens Anledning delagtiggjøre sig i denne Naade og modtage de hh. Sakramenter. Maatte Dagen blive til Velsignelse for alle Fædre og Mødre og Børn i Vikariatets Menigheder! Intet katholsk Hjem bør staa udenfor Foreningen.

Man har spurgt: »Hvorfor skulle Medlemmerne ofte i Dagens Løb betragte *Billedet af den hellige Familie* og daglig bede *Foreningsbønnen foran Familiebilledet*? Hvad skal det gavne? Hvortil skal det føre?»

Jeg kommer ved disse Spørgsmaal til at tænke paa en Begivenhed, som en Dag tildrog sig paa Banegaarden i Køln. Paa Peronen stod en Franciskanerpater og ventede paa Toget. Nogle unge Lapse, som gik forbi ham, spottede over ham, og blandt andet sagde den ene til sine Venner, saa Pateren kunde høre det: »*Hvor vil han mon hen med sine bare Fodder?*« En ældre Herre, som havde hørt Ynglingens Ord, gik hen til ham og sagde med Eftertryk: »*Mine unge Mænd, han dcr, han vil til Himlen med sine bare Fodder.*«

Noget Lignende kan man sige om *Familiebilledet* og *Foreningsbønnen*: Man skal ved dem blive gjort opmærksom paa *den Maade, paa hvilken den h. Familie har tjent Gud, og paa den Vej, den h. Familie har vist os, for at vi ad den maatte naa til Himlen*. Man skal agte paa den h. Families Dyder, paa dens huslige Fromhed, paa dens huslige Endrægtighed, paa dens huslige Flid, paa dens huslige Sparsommelighed, Sædelighed og Tarvelighed, paa den h. Josefs Dyder som Familiefader, paa den h. Gudsmoder Marias Dyder som Husmoder, paa det guddommelige Jesubarns Dyder, paa dets Optræden overfor sin Plejefader og sin Moder. Disse Dyder skal man efterligne, *jordi de føre os til Himlen*. Vi skulle ogsaa bede den h. Familie om, at den vil hjælpe os til, at vi efter Evne og Kræfter efterligne deres herlige Mønstre paa alle Dyder. *Vi skulle — med andre Ord — træde i den hellige Families Fodspor, jordi vi ad denne Vej naacr sikrest til Himlen*. Ligesom hin Franciskanerpater vilde til Himlen med sine

bare Fødder, saaledes skulle ogsaa Foreningsmedlemmerne med deres Foreningsøvelser naa til Himlen.

— Torsdag den 19. ds. fejredes *St. Knuds Fstedag* med stor Højtidelighed i St. Ansgar. Det er nu for anden Gang, vi have haft den Glæde at overvære denne smukke Højtid, og denne Glæde har været dobbelt stor, idet vi have faaet Vished for, at denne vor Nationalhelgens festlige Mindedag fra nu af in perpetuum vil blive fejret paa denne festlige Maade. Ved en større Stiftelse fra en herværende kath. Families Side er der nemlig bleven sørget for, at de med en saadan Højtideligholdelse forbundne Udgifter ville kunne bestrides, og der er tillige bleven legeret en betydelig Kapital, af hvis Renter der skal uddeles Understøttelse til Ubemidlede af Kjøbenhavns og Frederiksberg Menigheder, saafremt de have overværet den højtidelige Messe i St. Ansgar. Vi behøve vel næppe at hentyde til, at denne Fundations Formaal staar i smukkeste Samklang med Fortidens Traditioner og vor Nationalhelgens Karakter.

— *Lørdag d. 21. Januar*, den h. Agnes Fest. kunde den apostoliske Vikar for Danmark, vor højjærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*, fejre sin 65aarige Fødselsdag og tillige den 39. Aarsdag for sin første Frembærelse af det h. Messeoffer. I Onsdags, den 18. Januar, kunde Hs. biskoppelige Højjærværdighed ogsaa fejre den 39. Aarsdag for Modtagelsen af Præstevielsens h. Sakramente. Vi tro med Rette at være i Overensstemmelse med alle Danmarks Katholiker, naar vi her ønske Biskoppen til Lykke i Anledning af disse Mindedage og forsikre ham om de danske Katholikers trofaste Hengivenhed og Taknemlighed for hans apostoliske Virksomhed her i vort Fædreland til Guds Ære, Sjælenes evige Vel og vor h. Kirkes Fremgang. Maatte Forsynet bevare vor apostoliske Overhyrde endnu i mange Aar til Gavn og Velsignelse for os!

Malmø. »Skånska Aftonbladet« for 9. Jan. skriver i Anledning af *Elisabethsøstrenes 25 Aars Jubilæum i Malmø* følgende: »Malmö Elisabethsystrar firade i går en

betydelsefull dag. Det var nemligen då jemt 25 år sedan systrarna började sin uppoffrande och människovänliga verksamhet som sjuksköterskor här i Malmö.

Med anledning af dagens betydelse hade högmessan i katolska kyrkan en mera högtidlig prägel än vanligt och i sin predikan vidrörde pastor *Popp* med några ord dagens minne.

Efter gudstjenstens slut uppvaktade församlingen systrarna i deras bostad och sedan mottogo de personligen framburna lyckönskningar och blomstergärder från en mängd olika håll. Äfven flera telegram ingingo, deribland från Stockholm och Köpenhamn.

Den säkerligen mest betydelsefulla hyllningen egnades dem dock af Malmö läkaresällskap. Kl. 12 infunno sig nemligen doktorerna *Lindau*, *Lindberg* och *Björling*, hvilka å föreningens vägnar till dem öfverlemnade en skrivelse af följande lydelse:

»Till Elisabethsystrarna i Malmö!

På denna för Eder betydelsefulla dag, då I kunnen se tillbaka på en 25-årig verksamhet som sjuksköterskor här, känner Malmö läkareförening ett behof att uttala sitt fulla erkännande af det uppoffrande, aldrig tröttnande nit, hvarmed I städse fullgjort Eders människovänliga och välsignelserika gerning, för hvilken samhället står i outplånlig tack-samhetsskuld till Eder.

Å Malmö läkareföreningens vägnar:

Den 8 januari 1899.

L. Nilsson,
ordförande.

E. Björling,
sekreterare«.

Skrifvelsen var synnerligen konstnärligt och i olika färger textad på pergament, ett arbete, som utförts af ritlärarinnan fröken *E. Sack* härstädes. Öfverst syntes den heliga Elisabeth och till venster ett det vackraste stiliseradt blomsterornament. Det hela var inneslutet i en sidenfodrad portfölj, å hvars pergamentband syntes en vy från Malmö hamn med årtalen 1874 och 1899 deröfver.

Adressen öfverlemnades af läkareföreningens vice-ordförande doktor *Lindau*, som dervid i varma ordslag ytterli-

gare framhöll det nitiska och kärleksfulla arbete systrarne här nedlagt till gagn för lidande medmänniskor.

Att glädjen öfver detta vackra och i så hög grad berättigade erkännande var stor bland systrarna faller af sig sjelft och då vi i går besökte deras hem lyste ännu en återglans deraf i deras ögon.

Elisabethsystrarna här äro för närvarande till antalet 13, deraf 10 uteslutande egna sig åt sjukvården. Då verksamheten började här, den 8 januari 1874, voro de blott två, och af dessa verkar den ena nu i Köpenhamn, den andra i Stockholm. Den förstnämnda glädde i går sina kamrater med att personligen deltaga i firandet af dagens minne. Den af systrarna som längst verkat i Malmö har nu varit här i 22 år. Af de öfriga torde de flesta ha vistats här omkring 10 års tid.

Det är således ett både långt, troget och gagnande arbete, som utförts af dessa qvinnor, och samhället bör vara dem på det högsta tacksamt därför. Vi tro oss därför icke begå någon ogrannligheten om äfven vi i samhällets namn framföra ett varmt tack till systrarna under uttalandet af den förhoppning att de icke måtte förtröttnas i sin människovänliga verksamhet.

Mecklenburg. Hvad der endnu er muligt i Mecklenburg henimod Slutningen af det 19. Aarhundrede, viser følgende Tildragelse. Den katholske Menighed i *Wismar* havde til Hensigt at opføre en ny Bygning i Stedet for deres gamle Bedehus i Breitestrassé og indsendte i den Anledning et Andragende tillige med Tegninger o. s. v. til det storhertugelige Statsministerium. Dette har nu svaret følgende:

»Hr. Uhrmager Leibinger og Trosfæller, *Wismar*. Det tillades, istedetfor den gamle Bygning at opføre paa det nylig erhvervede Grundstykke i Breitestrassé i *Wismar* en ny Bygning og at benytte den til Afholdelsen af den ifølge Reskript af 3. November 1871 tilladte romersk-katholske Gudstjeneste; derimod tillades ikke Opførelsen af en romersk-katholsk Kirke eller et Kapel og ej heller Opførelsen af et Taarn og Anbringelsen af Klokker paa den nye Bygning; ej heller tor Bygningens Ydre ligne en Kirke. Det Nærmere indeholdes i Anordningen til Magistraten i *Wismar* og til den herværende romersk-katholske Gejstlighed. Schwerin, 6. Januar 1899. Ministeriet for gejstlige Anliggender. v. Arnsberg.« — Og saa taler man om protestantisk Tolerance?!

Paderborn. Om Udvisningerne i Nordslesvig skriver det katholske »Westfäl. Volksblatt« med Rette følgende: »Hr. v. Køller, Udvisningshelten, har foretaget et velarrangeret Triumftog til Nordslesvig. Naar et Fakkeltog og en Kommers finder Sted i Haderslev, saa er dermed dog tilstrækkeligt »bevist« Nødvendigheden og Nytten af Udvisningerne! Endog Blade, som billige Udvisningerne, læse Hr. v. Køller Texten over disse Fester, som blive fejrede for at forherlige haarde Forholdsregler og som maa forøge Forbitnelsen. Vi betragte det som et Tegn paa Svaghed, naar Hr. v. Køller nu allerede lader sig forherlige som Triumfator, da hans billige Tapperhed mod uskyldige Karle og Piger dog endnu ikke kan fremvise de ringeste Frugter.«

A. C. Møde d. 25. ds. Cand. polit. F. West: „St. Thomas Aquinas og Slaveriet.“

Unio. Søndagen den 29. Januar Møde med Foredrag Kl. 9 af Hr. Balletmester Emil Hansen i Foreningens Lokale i Turist-Hotellet.

S. J. G. Mandag d. 23. Januar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** alm. Møde for alle Br. i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). Møde Mandag d. 23. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalerne Vesterbrog. 24. — Program: „Lidt om Afholdsbevægelsen i Danmark for 15 Aar siden“, Foredrag af Hr. *. — „Hochzeitsmarsch“ udføres sexhændig paa Piano af Frk B. Petersen og Søstrene Monné. — Romancer synges af Fru Rasmussen; derefter en lille Dans. — Gratis Adgang. — Alle ere velkomne.

For udvist Deltagelse i Anledning af Enkefru Christiane Sofie Müllers Død og Begravelse takkes Alle hjærteligt.

Kjøbenhavn, d. 16. Januar 1899.

Paa Familiens Vegne:

L. A. Nielsen, Assistent.

Voxlys.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales Voxlys, saavel Asp's som Holmblads, til Fabrikspriser.

Telefon Nr. 23004.

H. Justiniano,
Gernersegade 45.

En ældre, proper **Pige** ønsker det meste af Dagen (med Undtagelse af Søndagen) besat hos en enlig Dame eller lille Familie. Østervoldgade 10, 5. Sal tilv.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Januar. 3. Søndag e. H. 3 Konger. — Hovedfesten til Ære for den h. Familie Jesus, Maria og Josef. — 23. M. Marias Trolovelse. — 24. T. Timotheus, Martyr og Biskop. — 25. O. Apostelen Pauli Omvendelse. — 26. To. Oktav af Kong Knuds Fest. — 27. F. Johannes Chrysostomus. Biskop og Kirkelærer. — 28. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 29. Januar. Septuagesima. Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller) St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. Kl. 6 højtidelig Procession med Relikvie.

Mariakongregationerne for Mænd og for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 22. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjerte Kirke.

Den kristelige Familie.

St. Ansgars Kirke: Søndag den 22. Januar (Hovedfesten til Ære for den h. Familie) Kl. 6 Aften højtidelig Festandagt, under hvilken Medlemmerne af den kristelige Families Forening fornye den højtidelige Indvielse til den h. Familie i Nazareth. I den Anledning vil det prægtige Grubebillede af den hl. Familie være udstillet i Kirken omgivet af Ministranter og hvidklædte Skolebørn. Sognepræsten oplæser Indvielsesbønnen tilligemed Medlemmerne og Børnene. Da det er den eneste offentlige Fest, Foreningen fejrer, vil det uden Tvivl svare til Foreningens Aand, at Medlemmerne ikke blot overvære denne højtidelige Aftengudstjeneste, men ogsaa ret talrig indfinde sig til Herrens Bord paa denne Dag i deres Sognekirke. Familiebogen bør medbringes. Nye Medlemmer indtegnes hos Sognepræsten.

Det samme gjælder om **Rosenkranskirken** og Familie-Foreningens Medlemmer i dette Sogn, hvor Festandagten holdes Kl. 5.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal). Søndag d. 29. Jan. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken og Andagt. — Mandag d. 30. Jan. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form. h. Messe med Prædiken.

Taksigelse. I **St. Antonius-Bøssen**, der har været opstillet i St. Ansgars Kirke siden Junimaaned f. A., indkom indtil d. 31. Dec. s. A. ialt **92 Kr. 10 Øre**, hvilket Beløb er blevet fordelt iblandt Vincentsforeningens Fattige. En hjertelig Tak til Giverne. Vivant sequentes!

Paa St. Ansgars-Konferents Vegne:
Dr. theol. B. Hansen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 5.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 5.

Søndagen den 29. Januar.

1899.

Indhold: St. Ansgar. Den katholske Kirke paa Island. † Broder Norbert. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Ringsted. Norge. Berlin. Amerika. England. »Fra Vejbyrnet«. — Bekjendtgjørelser.

ST. ANSGAR.

— 0 —

Vor Kirkes Morgenstjerne,
som varsled Dagen klar,
ham priser jeg saa gærne,
den hellige Ansgar.
Da Dødens Mørke bredte
sig over Danmark ud,
han Lysets Vej beredte
som Naadesolens Bud.

I Trængsel og i Fare,
fordreven fra sin Gaard
tog altid tro han Vare
paa Hjordens unge Faar.

At leve og at stride
 det var for ham som eet;
 dog bar han derfor Kvide
 at have gjort for lidt.

Det var hans største Klage,
 hans bitre Hjertenød,
 at ej han skulde smage
 en Martyrs tunge Død;
 han troede sig for ringe
 til Sejrens Palmekrans,
 og dog bar Troens Vinge
 ham til en Helgens Glans.

Vi sukke og vi græde
 blot for lidt trange Kaar,
 vil have Sejrens Glæde,
 men ikke Kampens Saar.
 Aa, kunde vi blot ligne
 vor Kirkes lyse Helt,
 da vilde Gud velsigne
 vort Folk ved Sund og Bælt.

Da vilde Kirkens Taarne
 staa frem af Grus paa ny,
 af falske Piller baarne,
 og pege op mod Sky;
 da vilde snart den gamle
 Dag stige frem af Nat,
 og Danmarks Folk sig samle
 om Tabernaklets Skat.

Tænd Hjerterne i Flamme,
 o Herre, for din Sag!
 gør Fjenderne til Skamme,
 og styrk os Dag for Dag!

Før du vor Kamp hernelen
 til Sejr i Lys og Løn,
 og skænk os Himmelfreden
 for Hellig Ansgars Bøn!

1012.

Den katholske Kirke paa Island.

(Efter P. A. Baumgartner; ved Dr. H.)

—O—

(Fortsat.)

De islandske Klosters Virksomhed kan man desværre ikke mere overskue fuldstændig, da to Trediedele af den Arne-Magnæiske Samling i Kjøbenhavn i forrige Aarhundrede blev et Rov for Flammerne; Størstedelen af den aandelige Literatur har formodentlig allerede fundet sin Undergang i Trossplittelsens sørgelige Dage. De bevarede Rester bevise ikke blot den mest levende videnskabelige Virksomhed, men de ere ogsaa uforlignelig betydningsfuldere end Alt, hvad Norges Klostre have at opvise fra den Tid.

At den hellige Skrift blev læst og forklaret, stadfæstes af et Vidnesbyrd i Bispekrøniken Hungrvaka. Oversættelser af Kirkefædrene og af asketiske Skribenter ere endnu bevarede. De latinske Klassikere tjente som Grundlag for Skoleundervisningen; at man kjendte dem godt mærkes baade i Kommentarerne til Edda og Skalda og i de historiske Værker. Ved Samkvemmet med Europa forplantedes ogsaa den geografiske og matematiske Videnskab til de islandske Klostre, saa vel som Kjendskabet til Kontinentets forskjellige Sprog. De islandske Skribenters Yndlingsgjenstand vedblev dog at være den hjemlige religiøse og profane Historie.

Af samtlige Mandsklostre fremgik udmærkede Lærde og Forfattere: Af Benediktinerstiftet Thingeyrar Abbederne Karl Jonsson og Arngrim, Munkene Oddr Snorrason, Gunnlaug Leifsson og Arne Laurentiusson; af det andet Benediktiner-

stift i Munkathvera Abbederne Nikolas Bergthorsson, Bergr Skokkasson og Arne Jonsson. Af Augustinerklostret Thykkviboer Biskopperne Thorlacr Thorhallsson og Brandr Jonsson, Abbeden Runolf Sigmundarsson og Digtet Liljas Forfatter Eystein Asgrimsson; af Klostret Helgafell Abbeden Thorstein Bøllotr og Prioren Brandr hinn Frodhi, af Vidhey Historieforskeren og den Retslærde, Prioren Styrmir hinn Frodhi.

Haand i Haand med Videnskaben og Forfattervirksomheden gik ogsaa Skoleundervisningen. Næst efter Gudstjenesten og det religiøse Liv var den den højeste Æressag og den vigtigste Gjenstand for Klostrenes Virksomhed. Klostrene holdt regelmæssige Skoler, hvor ikke blot de yngre Ordensmedlemmer uddannedes, men ogsaa Studenter, som vilde vie sig til andre Livsstillinger. Om Brandr Jonsson, som 1247 til 1262 var Abbed af Thykkviboer, og saa overtog Ledelsen af Bispedømmet Holar, fremhæves det ganske særligt, at han helligede sin Klosterskole sin ivrigste Omsorg. Han var en fortræffelig Kalligraf, bevandret i alle Slags Bøger og en Lærer for de mest udmærkede Mænd, for Biskop Jørundr af Holar, Biskop Arin Thorlaksson af Skalholt og Abbeden Runolfr Sigmundarsson. En ligesaa videnskabelig dannet Mand var Laurentius Kalfson, ligeledes Biskop af Holar. »Aldrig har Island været bedre, berømtere og lærdere,« mener Protestanten Finnr Jonsson.

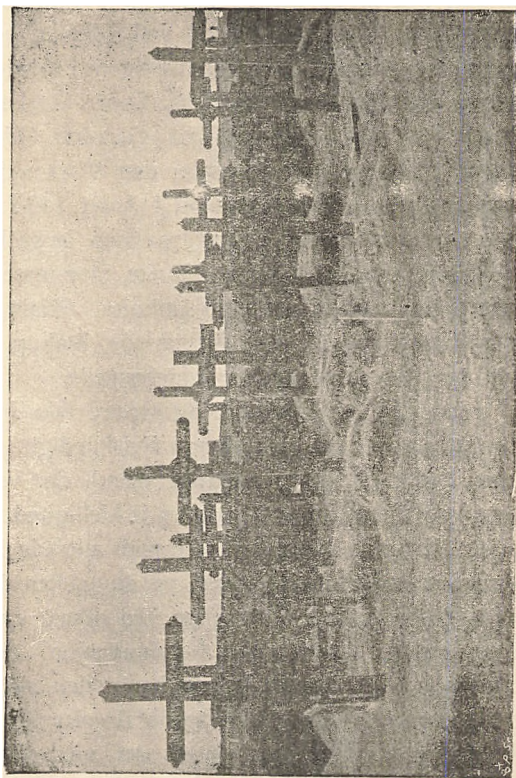
Kaster man Blikket videre henover den islandske Litteraturs Blomstringstid og dens senere, ikke slet saa glimrende, Udvikling, indtil Biskop Jon Arason, som blev halshugget og ikke blot var den sidste katholske Biskop af Holar, men ogsaa det gamle Islands sidste store Patriot og Digter, saa bliver der sandelig ikke den mindste Tvivl tilbage om, at Islands hele middelalderlige Aandskultur og deraf følgende største Hæder navnlig maa tilskrives den katholske Kirkes velsignelsesrige Indflydelse. Den har med Bispedømmerne og Klostrene tillige grundlagt Domkirke- og Klosterskolerne og frembragt hine Lærde, som ved frie Privatskoler, i en ædel Kappelstrid med hine andre Skoler, hævdede det aande-

lige Dannelsestrin langt over Norges. Alle det gamle Islands store Forfattere vare enten Munke eller Præster eller Klærke eller Lægmand, som under Præsternes Ledelse og i venskabeligt Samkvem med dem havde erhvervet sig den mangesidede Dannelse. I Spidsen for den glimrende Række staar Biskop Isleifr, den første Biskop af Skalholt, som den kirkelige Undervisnings Grundlægger, og ved Siden af ham hans udmærkede Elev Ari den Vise, Islandsbogens Forfatter. Den største af alle islandske Historiekrivere, Snorri Sturleson, blev i Aarene 1181 til 1197 opdraget paa Gaarden Oddi, hvor den lærde Præst Saemundr Sigfusson den Vises videnskabelige Bestræbelser lige siden hans Død i Aaret 1133 uafbrudt havde baaret Frugt. Som Slutning paa den lange Række af lærde Biskopper, Abbeder, Præster, Munke, Dommere og Høvdinger staar betegnende den sidste katholske Skjald Jon Arason, Biskop af Holar, Thomas Morus og Biskop John Fischer af Rochesters Samtidige og Lidelsesfælle.

Der er af Islands Præsteskoler og Klostre ikke blot fremgaaet dygtige Lærde og Forfattere, Retskyndige og Statsmænd, men ogsaa talrige udmærkede Mænd, der vare Mønstre paa sædelig Renhed og fremragende Hellighed. Iblant disse er der særlig to Biskopper, som man allerede i levende Live tilskrev Undergjerningens Gave, og som efter deres Død lige indtil Trossplittelsens sørgelige Tid bleve dyrkede af Folket som Hellige, nemlig Jon Ögmundarson, den første Biskop af Holar, og Thorlak Thorhallsson, den sjette Biskop af Skalholt. I det i Aaret 1519 trykte Breviar for Thronhjem (*Breviarium Nidrosiense*) er der viet den hellige Thorlak hin Kirkebøn, som sædvanlig rettes til Kirkefædre og Kirkelærere.

Thorlak blev født af anset Familie i Aaret 1133 og fik sin Opdragelse hos Eyjolfr Saemondarson. Efter at han var bleven Diakon og Præst, rejste han, for endnu grundigere at uddannes, til Udlandet og studerede endnu sex Aar, først i Paris, senere i Lincoln. Hjemvendt til Island, virkede han sex Aar som Verdenspræst, men traadte, da den gamle,

barnløse Thorkell Geirisson vilde grundlægge et Augustinerkloster i Thykkviboer, hjælpende til ved Udførelsen af denne Plan og overtog 1168 først som Prior, saa 1172 som Abbed det nye Klosters Ledelse. Den Visdom og Fromhed, som han lagde for Dagen i dette Embede, henledede den

Katholsk Kirkegaard i Reykjavik.

almindelige Opmærksomhed paa ham, da Biskop Klængur var bleven gammel og svag og man maatte tænke paa at give ham en Medhjælper, som muligvis kunde blive hans Efterfølger. Nogle rejste dog Indvendinger imod Thorlak paa Grund af hans Kjærlighed til Tavshed. Thi endnu førend han traadte ind i Klostret, havde han foresat sig, at forlade Klostret saa lidt

som muligt, at undgaa de Fornemmes Forsamlinger og Gjøstebud og uden en tvingende Grund heller ikke at besøge Althinget. Da hans Klogskab og Veltalenhed paa Grund af dette tilbagetrukne Liv af Nogle blev betvivlet, svarede den paa Grund af sin Klogskab ansete Thorkell: »Det er sandt, hvad I sige; denne Mand stræber mere efter at gjøre saa mange gode Gjerninger som muligt, end at tale saa meget som muligt.« Blandt tre Kandidater blev da ogsaa Thorlak valgt til Biskop. I Aaret 1177 rejste han til Norge og blev bispeviet i Thronhjem af Ærkebiskop Eystein under Assistance af Biskopperne af Stavanger og af Bergen.

Thorlak var alvorlig og tavshedselskende, han var en Bønnens og Selvfornægtelsens Mand, stræng imod sig selv, mild og fuld af Kjærlighed imod de Fattige, kyndig i alle de kirkelige Forskrifter, i høj Grad videnskabelig dannet og alle sine Samtidige overlegen, men aldeles fremmed for alle verdslige Handler, kort sagt, et Mønster paa et præsteligt Liv. Lykkedes det ham end ikke overalt at afskaffe de herskende Misbrug, er han dog for sin Tid bleven et lysende Forbillede og en Ledestjerne; med frejdigt Mod forkyndte han, med Standhaftighed forsvarede han og delvis gjenerobrede han, ogsaa den kirkelige Frihed og Selvstændighed. Efter en lang, møjsommelig Kamp vilde han i en Alder af 60 Aar atter trække sig tilbage til sin elskede Celle; men i Januar 1193 overfaldt den sidste Sygdom ham uventet og kaldte ham til den evige Hvile. Paa Althinget i Aaret 1198 blev det højtideligt besluttet, at ære ham som Helgen. To Festdage bleve indsatte til Ære for ham, og da hans Ben i højtidelig Procession bleve bragte til Kathedralkirken, strømmede Skarer af Syge og Nødlidende, som havde erfaret hans Barmhjærtighed i Livet og nu ved den Forklarede Forbøn haabede at opnaa Lægedom og Frelse, til Kirken. Hans Dyrkelse bredte sig over hele Skandinavien og de britiske Øer indtil Konstantinopel, hvor Kejser Baldvin til Ære for ham skal have bygget en Kirke. En officiel Kanonisation ved

Paven har ikke fundet Sted; men der blev heller ikke gjort Indsigelse imod den Dyrkelse, som Folket viste ham.

Den fjendtlige Magt, med hvilken Biskop Thorlak hovedsagelig havde at kæmpe, var de verdslige Stormænds Overmod og Trods, Tøjlesløshed og Herskesyge. Skjønt Landet ifølge Loven var en Republik, stod det dog faktisk under Indflydelse af nogle mægtige Familier, hvis Hoveder brugte Vold istedetfor Ret og ustraffet gjorde, hvad de selv vilde. Hin Tids mægtigste Islænder, Jon Loptsson, hengav sig til en Tøjlesløshed, der næsten erindrer om den tyske Heinrich IV. Som han var ogsaa mange andre, der ikke bekymrede sig om Moralens simpleste Bud, men derimod uophørlig blandede sig i Kirkens Rettigheder og Anliggender og i deres Patronatskrav næsten fornyede de gamle Gothers hedenske Tempelstyre. Spottende over alle Biskoppens Formaninger, fornærmede Loptsson paa det Groveste sin egen Familie, talte haant om den over ham udtalte Exkommunikation og truede endog sin Overhyrde paa Livet. Kun ved et Vidunder undslap Biskop Thorlak Morderne, som lurede paa ham i et Baghold.

Efter Biskop Thorlaks Død bleve de islandske Høvdingers Udskejelser og Voldshandlinger stadigt hyppigere og bevirkede, at Republiken modnedes til Undergang. Thi hvor Ægteskab og Sædelighed, Ret og Religion blive ringeagtede, maa ogsaa den borgerlige Lov tilsidst miste sin Indflydelse, og Republikens Grundpiller ville vakle.

En gribende Formaning, som endnu havde kunnet frelse Republiken fra indre Forfald, modtog Islænderne paa denne Tid (henved 1198) af deres øverste Overhyrde, den store Pave Innocents III. Han henvendte sig i to Skrivelser til Island, i den første til Diøceserne Skalholt og Holars Episcopat og Klerus, og i den anden til Øens verdslige Stormænd.

Den første Skrivelse begynder saaledes: »Skønt Eders Ø er langt borte fra Rom, tør I dog ikke mene, at I staa udenfor Vor apostoliske Hyrdeomsorgs Omraade. Thi i Kraft af Vort apostoliske Embede ere Vi, i Følge Apostelen,

blevne til Skyldnere for de Vise og de Taabelige, og idet Vi tilvende de Nærmerestaaende vor Hyrdeomsorg, udstrække Vi den tillige til de Fjernereboende, hvem Vi, skjønt legemligt fraværende, men i Aanden nærværende, omfatte med Vor inderligste Kjærlighed. Vi have med faderlig Velvilje modtaget Abbed Erland, Overbringeren af den Skrivelse, I have sendt til os, som en Mand af godt Ry. Han har ikke overbragt Os nogle med Segl forsynede Breve, om hvilke han har forsikret Os, at han har mistet dem under en Storm paa Havet. Som Vi altsaa mundtlig have erfaret af hans Beretninger, er der i Eders Lande opstaaet Sæder og Skikke, som med al Flid maa udryddes af Herrens Ager, for at ikke den evangeliske Sæd skal kvæles af Torne og Ukrudt.«

Det Første, som Paven dadler, er den i vide Kredse herskende Ulydighed. Om dem, der sætte sig op mod den guddommelige Anordning, siger han: »Enten ere de mægtige og forsvare deres Synder med deres egen Forvovenhed, idet de ikke agte paa, hvad der staar skrevet: »De Mægtige ville komme til at lide mægtige Kvaler« (Visd. 6. 7) og: »de Mægtige har han nedstyrtet fra deres Trone,« eller de ere Laverestaaende og stille sig, for lettere at kunne synde, under de Mægtiges Beskyttelse, idet de bortvende deres Hjærter til Ondskabens Ord, for at forebringe Undskyldninger for Synden. Hvad skulle vi sige om Mordene, Brandstiftelserne og Udsvævelserne? Naar Vi vilde forfølge alt enkelt indtil det Sidste, vilde Vor Skrivelse voxte i det Uendelige og volde baade Læserne og Hørerne Lede.

(Fortsættes.)

Broder Norbert †

— 0 —

Maristbrødrenes Orden har den 10. ds. mistet et af sine mest fremragende Medlemmer, Broder *Norbert*, Generalens Assistent for en af de otte Provinser, som Ordenen deles i.

Den Afdøde havde lige besøgt det Kloster, som Maristbrødrene besidde i Congonhas do Campo i Brasilien, og han befandt sig endnu ombord paa Damperen »Le Portugal«, da han bukkede under for en farlig Sygdom og afgik ved Døden i en Alder af 64 Aar.

Ogsaa her i Landet var han kjendt og vil blive savnet af sine Ordensbrødre og Andre, som have lært ham nærmere at kjende, da det var ham, som i 1889 grundlagde under vor højærværdigste Biskops Protektorat og under Broder Weiberts Ledelse St. Mariæ Kirkeskole for Drengene paa Frederiksberg, hvor Brødrene nu i 10 Aar have arbejdet videre og virket med Hæder for Drengenes Undervisning og Opdragelse i Rosenkranskirkens Sogn.

De 48 Aar, den Afdøde tilbragte i Maristordenen, have været særdeles rige paa allehaande ihærdige og opofrende Bestræbelser for vor hellige Tros Udbredelse ved Hjælp af Ungdommens ægte katolske Opdragelse. Broder Norbert har ikke lidet bidraget til Ordenens kraftige Væxt og Udbredelse i Frankrig, England, Belgien, Schweiz, Italien og Tyrkiet, og udenfor Europa i Lille-Asien og Syrien og i Nord- og Sydamerika, Afrika, Madagaskar, Australien, Ny Zeland, det stille Havs Øer og Kina. Da han traadte ind i Ordenen kunde den sammenlignes med et Senopskorn, nu er den derimod voxet op og blevet til et stort Træ, hvori, som Evangeliet siger, »Himlens Fugle bygge og bo«. Dens 7000 Medlemmer opdrage for Tiden henved 130,000 Børn i over 700 Skoler og Anstalter. Herrens Velsignelse har paa en øjensynlig Maade været med den unge Orden, idet den hvert Aar kunde grundlægge en Mængde nye Skoler i de forskellige Lande, hvor vor hellige Religion har fæstet Rod og den katolske Kirke har begyndt at sprede sine Grene. Ifjor oprettedes der saaledes 34 større og mindre nye Opdragelsesanstalter, og det var netop paa en saadan Rejse, der havde Ordenens Udvidelse til Øjemed, at den højt begavede og nu saa dybt savnede Broder Norbert blev kaldt herfra af Herren over Liv og Død, for at delagtiggjøres i den Belønning,

som er forjættet alle dem, hvis Tro er virksom i Kjærligheden til Gud og til Næsten. R. I. P.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags fejrede »*De kristelige Familiers Forening*« sin aarlige *Hoved- og Titularfest*. En Mængde Medlemmer benyttede denne Lejlighed til at modtage de hellige Sakramenter i deres respektive Sognekirker i Hovedstaden og paa Frederiksberg; i St. Ansgars Kirke uddeltes alene under den højtidelige Prælatsmesse Kl. 8 henved 100 hellige Kommunioner. Om Aftenen var Kirken fyldt af Foreningens Medlemmer, som tillige med Sognepræsten og Børnene gjentog den højtidelige Indvielsesbøn og saaledes paany indviede deres Hjem til den hellige Familie i Nazareth og stillede dem under Jesu, Marias og Josefs Beskyttelse. Foran Kommuniionsbænken var opstillet en smuk Gruppe, forestillende den h. Familie, omgivet af Lys og stedsegrønne Træer. En Del hvidklædte Smaapiger og Dreng i Ministrantdragter vare som Repræsentanter for Menighedens Børn opstillede foran Gruppen og Kirken straaled i sin festligste Belysning. Til Gudstjenestens Forherligelse bidrog ogsaa Kirkens Sangkor under Hr. Michaelsens Ledelse. Højtideligheden, under hvilken højærv. Pastor *Braun* holdt Festprædikenen, sluttede med den sakramentale Velsignelse.

Ringsted Vi kunne i Dag meddele vore Læsere den glædelige Efterretning, at der nu ogsaa i denne paa historiske Minder saa rige By, hvor en stor Del af Valdemarernes berømte kongelige Slægt hviler og i hvis Nærhed Haraldsted ligger med Ruinerne af Hertug Knud Lavards fordem saa berømte Valfartskapel, vil blive afholdt regelmæssig Gudstjeneste, foreløbig en Gang hver Maaned. I Dag, den h. Ansgars festlige Mindedag, frembærer højærv. Pastor *Sveinsson* fra Ordrupshøj Kl. 8 om Morgenen for første Gang det

h. Messeoffer i et lejet Lokale i Ringsted By, og om Eftermiddagen Kl. 4 holdes atter Gudstjeneste med Prædiken. Senerehen vil Tiden for denne regelmæssige Gudstjeneste altid blive meddelt her i Bladet. At den aabnes paa vort Fædrelands store Apostels festlige Mindedag tør man betragte som et lykkeligt Varsel for Fremtiden.

Norge. Missionens Nybygninger, skriver »St Olaf«, skride raskt fremad. I *Fredriksstad* er St. Josefssøstrenes nye Hospital allerede taget i Brug, Præstegaarden med Skolehus er under Tag, og den dejlige Kirke i oldnordisk Stil med Taarn og Dragehoveder rejser sig med hver Uge højere i Vejret. Det hele vil danne en prægtig Bygningsgruppe. Ligesaa fremskreden er den nye Kirke i *Drammen*, som opføres mellem Bragernæs's protestantiske Kirke og Bragernæs's øvre Kirkegaard. Beliggenheden er aldeles brilliant, og naar senere Præstegaarden og det paatænkte Sygehus indtager sin Plads paa den rummelige, ganske fritliggende Tomt, vil dette Kvarter høre med til det smukkeste, Drammen vil have at opvise. Arkitekt for Kirken i Drammen, ligesom for Bygningerne i Fredriksstad, er Hr. O. Sverre. — I *Bergen* vajer Fanen allerede over det nye St. Franciskus's Hospitals Tagstol. Den vældige Stenbygning ved Siden af vor monumentale St. Paulskirke vil blive et Sidestykke til herværende Vorfrue Hospital; Hr. Arkitekt Madsen skal have al Ære deraf. — Arbejderne til St. Olafs Kirke med Præstegaard og Skolebygning i *Trondhjem* vil ligeledes begynde med det første, idet Tegningerne nu ere færdige. Ogsaa dette bliver en Stenbygning i romansk Stil. Bygningerne opføres paa den ældre Jærnbanestations Tomt tæt ved Nidelven og byder en enestaaende herlig Udsigt. Tegningerne ere af Hr. Arkitekt Axel Guldal. — Imidlertid har man allerede taget fat paa en anden Kirkebygning. I *Porsgrund* holdes Gudstjenesten i et provisorisk lidet Kapel, som paa langt nær ikke mere kan omfatte alle Menighedsmedlemmer. Nu skal denne Menighed faa sig et baade smukt og originalt Gudshus. Hs. Højærværdighed Biskoppen tror nemlig, at der ikke kan gives et mere

tilsvarende ydre Tilknytningsbaand med den gamle norske Kirke end netop de ærværdige Former af Kirker, i hvilke vore katholske norske Forfædre have bedet. De nye Trækirker i Stavanger, Fredriksstad og Drammen ere en første Virkeliggjørelse af denne Tanke, som Hr. Arkitekt O. Sverre saa udmærket har vidst at fortolke. Men nu vilde Biskoppen ogsaa endelig have en Stavkirke, men en Stavkirke svarende til vor Tids Krav paa Luft og Lys. Dette Krav troede han kunde efterkommes ved at drage Stavkirkens traditionelle Svalegang med ind i Kirken, hvor den, forsynet med Vinduer, skulde omdannes til Sideskib. Sin Idé betroede han Hr. Arkitekt Halldor Børve i Porsgrund, som da ogsaa ypperlig har løst den vanskelige Opgave at tegne en Stavkirke, der i enhver Henseende svarer baade til de ældgamle Gudshuses Karakter og til vore Dages Trang til Lys og Hygge. Denne Kirke bygges i Porsgrund, og Fundamenterne ere allerede under Arbejde. Ogsaa her kommer Kirken til at ligge helt frit og dominerende. — Mod Vaaren vil ogsaa i *Fredriks-hald* et nyt Hospital, en net og rummelig Stenbygning efter Hr. Arkitekt Suhrkes Tegninger, rejse sig.

Berlin. Hvorledes Socialdemokratiet opfatter sin bekjendte Frase: »*Religion er en Privatsag*«, fremgaar af følgende Ytring, som den socialdemokratiske Rigsdagsmand *Paul Singer*, fremkom med paa et Møde i Berlin: »*Vi ville have Religionsundervisningen ud af Skolen. I Overensstemmelse med vort Program, at Religion er en Privatsag, har Enhver Ret til at gjøre og at undlade i Henseende til sig og sine Børn, hvad der behager ham. Folk, som nu engang, hvad enten det er af Uvidenhed eller Vane eller Tvang, endnu anse visse Ting for nødvendige, som vi have overvundet, ville vi ikke paanøde vor Anskuelse, vi ville kun oplyse og belære dem.*«

Hvad mon det er for »visse Ting«, som Hr. Singer har overvundet og som de andre endnu anse for nødvendige? Uden Tvivl mente han dermed *Religionen og Troen* som jo ere et overvundet Standpunkt hos det atheistiske So-

cialdemokrati; men ikke desto mindre maa Program-Sætningen: »Religionen er en Privatsag« dog stedse tjene som Lokkemad for den socialdemokratiske Agitation.

Amerika. Pave Leo XIII. har offentliggjort en *Encyklika til de amerikanske Biskopper* og indbudt dem til et Koncil, som skal afholdes i Aarets Løb i Rom, for at drøfte Kirkens Anliggender i Amerika. Paven udtaler sin Glæde over, at hans Plan har fundet de amerikanske Biskoppers enstemmige Anerkjendelse og at de paa en Forespørgsel desangaaende have erklæret, at de saa helst, at Rom blev valgt til Mødested; kun maatte han beklage, at det paa Grund af hans nuværende Stilling ikke var muligt at modtage dem med de Æresbevisninger, som han saa gjerne havde ønsket.

England. Ifølge det officielle »*Catholic Directory*«, som for nylig er udkommet for 62 Gang, gives der i England og Wales 17 katholske Ærkebiskopper og Biskopper og 2769 Præster. Af katholske Kirker og Kapeller findes der 1509. Der gives ingen katholsk Biskop af London, men derimod en af Westminster og en af Southwark; begge ere Londoner Bydistrikter. Ogsaa Plymouth har to Biskopper. Skotland har 6 Biskopper, 3212 Præster og 1854 Kirker og Kapeller.

☞ Fra Vejbrynet ☞

— **Gladstone og Lord Salisbury om Franciskanerne.** Før den saak. Reformation virkede Franciskanerne i alle Englands Byer blandt de Fattige og som ledende Professorer ved Universiteterne i Oxford og Cambridge. Gladstone sagde om dem: »De gyldne Dage i Oxford og Cambridge vare hine Dage, da Franciskanerne underviste i Universiteternes Sale.« Lord Salisbury erklærede paa et Møde i London, hvor Fattigplejen i East-End var en Gjenstand for Overvejelse: »Jeg vilde ønske, at vi endnu havde Franciskanermunkene fra gamle Tider, som ikke samlede Almisser til dem selv, men til deres Medmennesker.« Begge disse be-

rømte Statsmænd og Ministerpræsidenter i England vare Protestanter. Deres Dom vejer mere end hele den saak. dannede Sværms, som foragtelig ser ned paa Munkene.

† At forhv. Kjøbmand **Joh. C. Schwartzlose** den 21. ds. er afgaaet ved Døden, forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter, bekjendtgjøres af hans sørgende Hustru og Børn.

Den kjære Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.
R. I. P.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Løve og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Sognedage fra Kl. 2-4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.

F. Simonsen,
St. Jørgens Allé 11, 1. Sal.

Den katolske Syge- og Ligkasse afholder sin aarlige **Generalforsamling** Tirsdag den 31. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften præcis i Forsamlingsværelset, Bredgade 64. 1. Sal. — Medlemmerne bedes give talrigt Møde.

Voxlys.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales Voxlys, saavel Asp's som Holmblads, til Fabrikspriser.

Telefon Nr. 23004.

H. Justiniano,
Gernersgade 45.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). afholder sin halvjaarlige **Generalforsamling** Mandag d. 30. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Eftm. i Lokalerne Vesterbrog. 24. — I Forsamlingsalen sammesteds holder Hr. Christensen Foredrag om „Leiren ved Hald 1869“, derefter Oplæsning af Hr. Christoffersen. — Til Foredraget og Oplæsningen ere Alle velkomne. —

Hjem.

En ung, net Pige fra en Provinsby (18—20) kan til 1. Marts el. 1. April blive optaget i et godt og kærligt Hjem i Hovedstaden (der er ingen Børn), mod at være Fruen behjælpelig i Huset og ellers være til Nytte og Selskab. Selskrevne Henvendelser med udførlige Oplysninger og anbefalinger eller Henvisninger, til hvem der refereres, modtager dette Blads Redaktion under Mærket „Hjem“ i Løbet af 8 Dage. Et mindre Honorar ydes

Unio. Søndagen den 29. Januar Møde med Foredrag af Hr. Balletmester Emil Hansen i Foreningens Lokale i Turist-Hotellet Kl. 9.

Søndag d. 12. Februar **Fastelavnsfest** i Koncertpalæet. Dilletantforestilling og Bal. Nærmere Meddelelse i næste Nr. af Ugebladet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Januar. Septuagesima. Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Bedste for de mest trængende Institutioner i Vikariatet; hvilken Kollekt anbefales paa det mest indtrængende). — **30. M. Martina, Jomfru og Mart.**

31. T. Ihukommelse af Herrens Bøn i Oliehaven.

1. Februar O. Ignatius, Biskop og Martyr. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke h. Messe for Ansgariusforeningen). —

2. To. Marias Renselse eller Kyndelmisse. — **3. F. Ansgarius, Biskop og Bekjender.** (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højt. Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt med Prædiken.) — **4. L. Andreas Corsini, Biskop og Bekjender.**

Søndag den 5. Februar. Sexagesima. Marias Renselses Fest eller Kyndelmisse. (Den højtidelige Lysvielse med Procession i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Enhver som ønsker Voxlys indviede, kan aflevere dem til Sakristanen).

St. Ansgars Kirke: Søndag den 29. Januar (St. Ansgars Fest) holdes Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken og Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og **Procession med den h. Ansgars Relikvieskrin**, som er udstillet i Kirken hele Dagen. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Rosenkransbroderskabets Fauer. Rosenkransmødet den 1. Søndag i Februar bortfalder.

Ansgariusforeningen.

Søndag den 29. Januar, efter Pontifikalmessen i St. Ansgars Kirke, afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, **den aarlige Generalforsamling.** Regnskabet fremlægges og Valg af Bestyrelse foretages. Talrigt Møde ønskes paa Grund af vigtige Sager.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgende Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden den 12. Februar enten hos Fru Günther (Baugertsgade 7) eller Fru Ronge (Lykkesholmsallé 14 C.) eller hos undertegnede

Joh. Braun, Sognepræst.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal). Søndag d. 29. Jan. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken og Andagt. — Mandag d. 30. Jan. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form. h. Messe med Prædiken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 6.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 6.

Søndagen den 5. Februar.

1899.

Indhold: Den katholske Kirke paa Island. Marias Renselse eller Kyndelmisse. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Randers. Malmø. Rom. Kina. — Bekjendtgørelser.

Den katholske Kirke paa Island.

(Efter P. A. Baumgartner; ved Dr. H.)

—O—

(Fortsat.)

Paven var saaledes vel underrettet; de af ham berørte Punkter vare Republikens Kræftskade. De Mægtiges Overgreb, de Laveres Partistridigheder, Mord, Brandstiftelse og Usædelighed hørte til Dagens Orden. Det hørte til Tidens Signatur. Ingen Islænder har saa træffende og kort sammenfattet Alt, som Innocents III. gjorde det i sin Skrivelse. Kun Kirkens Indflydelse kan man takke for, at Religion, Sædelighed og Dannelse ikke led fuldstændigt Skibbrud og at meget Godt blev bevaret eller indført paany.

Desværre forblev Pavens advarende Røst uhørt hos Mange. Adskillige smaa islandske Høvdinger mente at være større Herrer end den kristelige Folkefamilies Overhoved. Uordenen greb videre og videre om sig og udfoldede sig i

den saakaldte Sturlungertid (1200—1260) til en sand Revolutionstid.

Et udførligt Billede af denne skrækkelige Tid er blevet bevaret i Sturlunga-Sagaen. Den ene blodige Handling og Voldsomhed fulgte efter den anden. Den rædselsfuldeste Myrden og Brænden blev betragtet som Heltedaad; alle Venskab og Slægtsskabs-Baad blev vanærede ved uhørte Skændselsgerninger. Ogsaa en Del af Gejstligheden blev revet med af den sædelige Fordærvelse. Biskopper, Abbeder og Præster saa sig nødsagede til med Sværdet i Haanden at værge deres Liv. Efter at de store Familiers Hoveder i Aartier havde raset indbyrdes i usalige Partikampe, traadt al guddommelig og menneskelig Ret under Fødder og nedværdiget Republikens gamle Hæder ved de forsmædeligste Udskejelser, prisgav de endelig selv deres Uafhængighed, omstyrtede deres gamle Forfatning og bragte Øen i Aarene 1262—1264 ind under den norske Kronens Overherredømme.

I religiøs Henseende kan Republikens Omstyrning næppe betragtes som en stor Ulykke. Grundlagt paa den gammelhedenske Tempelmenighed, paa en egennyttig Maade udnyttet af de mægtige Familier, havde den gamle Forfatning meget ofte været en Spændetrøje for den frie kirkelige Udvikling. Lægfolket blandede sig i Alt; alle vigtige Forordninger maatte forelægges for Althinget; denne mærkværdige Landsforsamling valgte Biskopperne, holdt Dom over Præsterne og foretog selv Helgenerklæringer. Først ved Fristatens Undergang naaede Kirken endelig til den fornødne Selvstændighed, Biskopper og Klostre til fri Selvforvaltning. Gejstligheden til pekuniær Uafhængighed, det religiøse kirkelige Liv til sin fulde Udfoldelse.

I den vanskelige Overgangsperiode viste Arne Thorlækson, Biskop af Skalholt (1267—1298) sig ikke blot som en ivrig og energisk Forkæmper for de kirkelige Rettigheder, men ogsaa som sit Hjemlands trofaste og kjærlighedsfulde Søn. Han traadte energisk op lige over for Høvdingerne,

som endnu søgte at hævde deres gamle Patronatsrettigheder saa meget som muligt; men ligesaa venligt og faderligt antog han sig Folkets Sag og blev derfor af dette æret som en ægte Folkets Mand. I Privatstridigheder mellem Lægfolk og Klerke var han aldeles ikke partisk, men den Indflydelse, han derved opnaaede hos Lægfolk, gjorde han ubøjelig gjældende, naar de vovede at træde de kirkelige Forskrifter for nær. Den nye islandske Kristenret, hvis Affattelse han havde fuldendt 1272, blev antagen i Aaret 1275. Fra hans Tid af træde Biskopperne som de indflydelsesrigeste Mænd i Forgrunden i den islandske Historie, som efter det foregaaende Aarhundredes Kampperiode nu opnaar en noget roligere Udvikling.

Der var rigtignok heller ikke i denne følgende Tid Mangel paa alskens Kampe. Oftere rejste der sig Opposition og Utilfredshed mod de norske Herskeres Afsendinge, Statholdere og Forordninger. Dog hidførte ingen af disse Kampe mere en saadan Uorden som i Sturlungertiden. Ved regelmæssig Forbindelse med Metropolitansædet i Trondhjem og Norges øvrige Bispedømmer kom Island nu i mere levende Samkvem med den øvrige katholske Verden. Islands Biskopper toge Del i norske Nationalkoncilier og Synoder, Metropolitens tilstillede dem Kundgjørelser og Forordninger og sendte Visitatorer. Den kirkelige Lovgivning udvidede sig organisk efter den kanoniske Rets Regler; den kirkelige Disciplin blev haandhævet med mere Orden og Strenghed. Fra Tid til anden besteg nu ogsaa Nordmænd de islandske Bispestole, og de i selve Landet barnefødte Prælater toge mere Del i Kristenhedens Liv og Udvikling.

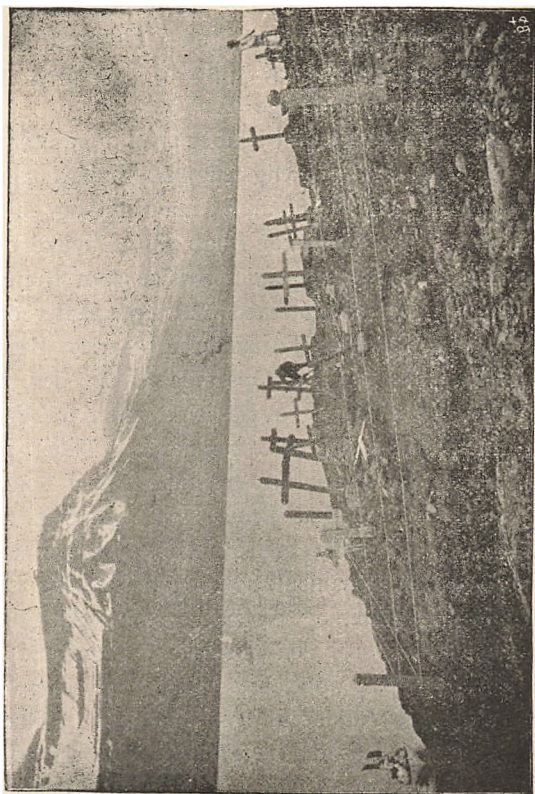
Naar protestantiske Historieskrivere hensætte Islands Nedgang allerede til denne Tid, maa man vel skjelne mellem det religiøse Moment og det politiske. I politisk Henseende maatte Island naturligvis tabe meget derved, at det fra en selvstændig Stat sank ned til at være et af Norge afhængigt Kronland. Blev det end i Almindelighed af de norske Konger endnu behandlet med taalelig Mildhed, fore-

kom det dog allerede i det fjortende Aarhundrede, at Indtægterne for en bestemt Tid bleve bortforpagtede til en Statholder. Derhos blev den hidtil frie Handel indskrænket. Uden kongelig Bevilling turde Ingen drive Handel paa Island; Bevillingen var knyttet til besværlige Betingelser og Bergen var den eneste Handelsplads for islandske Varer. Herved fik Velstand og Foretagelsesaand et haardt Stød. Men i Kongernes fuldtud forfejlede politiske Forholdsregler var Kirken fuldstændig uskyldig, og den Modvægt, som den frembød mod den kongelige Magt, har utvivlsomt bidraget til, at gjøre Følgerne mindre farlige indtil Midten af det sextende Aarhundrede.

Det er let forstaaeligt, at Literatur, Historie og Kunst i det fjortende og femtende Aarhundrede atter sank ned fra deres Glandsperiodes Højde og Fylde; men heller ikke herfor kan der tillægges Kirken nogen Skyld. Hos intet Folk varer Literaturens Blomstringstid hele Aarhundreder igjennem. Paa Island havde baade den vilde, utøjlede Ungdomskraft udraset, af hvilken hine Digtninger vare fremgaaede, og tillige var det Stof udtømt, som de første Aarhundreder, Bebyggelsens, Omvendelsens og det republikanske Statslivs Tider havde ydet. Men Interessen for Videnskab og Digtning var dermed langtfra udslukket. Man samlede Fortidens Rigdomme. Udenlandsk Literatur blev oversat og bearbejdet. Historieskrivningen blev ført videre, om end ikke med de tidligere Historikers glimrende Dygtighed. Men fremfor alt vendte Poesien lige som det øvrige Aandsliv, sig nu til det Religiøse og søgte her Stof til ny Virksomhed.

I Stedet for de gamle Gudesagaer trængte nu den kristelige Aabenbaring, Kristi Tilbedelse, Andagten til hans velsignede Moder, til de Hellige og til Englene, de hellige Sakramenters Modtagelse, Brugen af Sakramentalierne, den kristelige Fromheds, Bodfærdigheds og Godgjørenheds Øvelser dybere ind i Folkets Liv. I Stedet for de æventyrlige Historier bleve nu de hellige Skrifter, Kirkefædrenes Homilier,

de Helliges Levnetsbeskrivelser, aandelige Opbyggelsesbøger oversatte og læste i Landets Sprog. Literaturen blev frommere. Sluttende sig til Eddaens Former fremstod en religiøs Poesi, som greb dybt og mægtigt ind i Aabenbaringens Skat og oversatte den kirkelige Hymnologis Rigdomme i

Katholsk Kirkegaard i Fækrudsford.

Folkesproget. Som i andre Lande var det særligt den hellige Jomfru og Gudsmoder Maria, som, lovprist i talrige Sange, blev den kristelige Digtkunsts Patronesse. Bønner, Ordsprog, Salmer fulde af den inderligste Fromhed helligede Folkets Hverdagsliv. Gudstjenesten blev holdt med Høj-

tidelighed, Kirkerne og Klostrene bleve stedse rigere udstyrede, kristelige Skulpturer og Malerier vandt Indpas i Landet, Sang og Musik forherligede Festdagene. Pragtfulde Festgudstjenester, Processioner og Valfarter paatrykte Folkets offentlige Liv den religiøse Indvielses Præg. Mægtige Folkeskarer strømmede hvert Aar til det vidunderlige Kors i Kaldarnes i Arnes-Sysla; hele Tog af Mænd, Kvinder og Børn red til Naadebilledet af vor Frue i Hofstadr ved Skagafjodr. Løfter og Votivgaver, Stiftelser og Gaver aflagde Vidnesbyrd om Folkets inderlige Tro.

Det oldnordiske Musæum i Kjøbenhavn opbevarer endnu mange Minder om den kirkelig-religiøse Kunst, som engang var trængt frem til Island, f. Ex. en Mitra og en Messe-drugt fra Skalholt; to emaillede Bogbind, af hvilke det ene viser Kristus paa Korset, det andet Kristus som Konge; en pragtfuld Messedragt, smykket med 520 ægte Perler og hvis Broderier fremstille Marias Forkyndelse, Marias Besøgelse, Kristi Fødsel, Epiphani, Kristi Opstandelse og den Helligaands Komme. Der findes ogsaa Kirkedøren fra Valpjofstadir (Nordur-Mula-Sysla), der stammer fra Tiden mellem 1200 og 1225. Dens Jærnring er indlagt med Sølv, Træværket er en af de nydeligste Prøver paa gammel nordisk Træskærerkunst. Af de to kredsrunde Medaillons er den nederste et fantastisk Ornament, som dannes af fire Dragere sammenslyngede Legemer og Hoveder, som bekendt, et af de mest yndede Motiver i den nordiske Ornamentik. Den anden Medaillon, højere oppe, er inddelt i to Felter; i den øverste ser man en Ridder til Hest med sin Jagtfalk og fulgt af en Løve, medens der til Højre ved en Hytte ligger en død Løve. I den nederste gjennemborer den samme Ridder en mægtig Drage, medens Løven til Venstre flygter. Svend Grundtvig har til Forklaring henvist til den islandske Didriksaga (Vilkina-Saga eller Didrik af Berns Saga), om hvilken det hedder; Denne Saga er sammensat efter tyske Mænds Saga, men delvis ogsaa af Sangene, som tjene til rige Mænds Forlystelse, og først bleve af dem de Historier

forfattede, som fortælles i denne Saga«. Arkæologen Stephens forsøgte at tyde den Runeindskrift, som staar under den døde Løve. Han supplerede den saaledes: »Se her den mægtige Konge begravet, som betvang Dragen«. Dragt og Stil mindede Stephens om de engelske Tæpper i Bayeux. Frå Vilkina-Saga afviger Fremstillingen imidlertid deri, at i Sagaen kæmper Kongen til Fods og dræber ogsaa de unge Drager medens han her sidder til Hest og de smaa Drager mangle. Ogsaa Hartmanns Iwein stiger af Hesten, da han ser Løven kæmpe med Dragen. Som Ivents-Saga er denne Del af Artus-Saga ogsaa gaaet over i det Islandske, og saaledes er der vel neppe nogen Tvivl om, at de to Fremstillinger betyde »Ridderen med Løven«, som Chrestien de Troyes († 1195) og Hartmann (c. 1200) have prist ham i deres Digte. Ridende gennem Skoven møder han en Løve, der kæmper med en Drage. Allerede synes Løven at skulle bukke under, da dræber Ridderen det bevingede Uhyre. Taknemmelig følger Løven nu Ridderen, ledsager ham om Dagen, bevogter ham om Natten, forsyner ham med Føde, frelser ham fra Farer og dør, efter at Ridderens Liv var til Ende, paa sin Herres Grav. Det kan have været tilfældigt, at en saadan Fremstilling netop kom paa en Kirkedør; men en smuk allegorisk Tydning synes ikke at være udelukket. Kristus bliver endnu i Islands senere middelalderlige Digting (ligesom i Lilja) opfattet som en mægtig Kæmpe, der brydes med Dragen og besejrer den. Men han frigjør tillige Løven, som blev truet med Døden, nemlig Menneskeheden, som Dragen allerede havde omspændt med sin Hales Ringe og næsten revet med i den evige Fordævelse. Det Tidsrum, som dette mærkværdige Arbejde henlægges til, er netop hin Tid, da Middelalderens Lys- og Skyggesider stærkest viste sig ved Siden af hinanden.

At de gamle Lidenskaber i utøjlet Sanselighed, Vildhed, Opsætsighed, Lyst til Overfald ogsaa endnu vare stærke, bevidne talrige biskoppelige Kundgjørelser, Dioecesanstatuter, Bodsbooger og andre Dokumenter. Men der blev kæmpet

derimod og den truende Uorden blev ved Overhyrdernes Om-sorg, gode Præsters Iver og Klostrenes Exempel, om end ikke ganske fjernet, dog delvis hævet, det Gode blev plejet og belønnet, det Onde dadlet og straffet, det hele Liv helliget ved Religionen.

Som et Udtryk for den fromme Aand og tillige som Tegn paa Velstanden, der endnu i den senere Middelalder herskede paa Island, følger her en islandsk Grundejers Testa-ment fra Aaret 1382: »Jeg, Einar Eiriksson, gjør mit Te-stament, som følger: Hvilestedet for mit Legeme vælger jeg ved St. Olafs Kirke i Vatnsfjodr og giver til den mine Ejen-domme i Halshus, Vagos, Midhus og Halvdelen af Eyri i Myfifjodr, saavel som af Hvalfiskeindtægterne ved Fljot (Flodmundingen), for saa vidt de vare i min Faders Besid-delse, og desuden en forgyldt Kalk til en Værdi af to Mark. Den Mand, som forvalter Kirkegodset, skal hvert Aar paa min Dødsdag give de Fattige at spise for et Hundrede (d. v. s. Værdien af en Malkeko eller af sex Moderfaar med deres Lam) og lade læse en Sjælemesse for mig; til den hl. Laurentius' Kirke i Grund giver jeg fem Hundrede, til Kirken i Hrafnagil to Hundrede, til Klostret i Munkathvera to Hun-drede, til Kathedralkirken i Holar fem Hundrede, til Klostret i Reynisstadr et Hundrede, til Klostret i Thingeyrar to Hun-drede, til Klostret i Kirkjubaer tre Hundrede, til Klostret i Helgafell et Hundrede, til Kirken i Gufudalr et Hundrede, til Kirken i Stadr i Steingrimsfjórdr et Hundrede, til Kirken i Skalholt ti Hundrede, til Kirken i Arnes to Hundrede, til Kirken i Adalvikr en Sjettedel af Hvalfiskeretten i Høfu, til Kirken i Grunnavikr en Fjerdedel af Hvalfiskeretten i Hlò-duvik, til Kirken i Snaefells tre Hundrede, til Kirken i Kir-kjubol i Langadalr et Hundrede, til Kirken i Augre et Hun-drede, til Kirken i Eyri i Skutibsfjórdr et Hundrede, til Kirken i Hol et Hundrede, til Kirken i Stadr i Sugandafjórdr ½ et Hundrede, til Kirken i Oenundarfjórdr en Tolvtedel af Strand-retten i Sigluvikr og Landgodset i Draungar; men to Dele af Strandretten skal min Søn Bjørn beholde, og han skal derfor

og for det Øvrige, hvad jeg har givet ham, underholde en mig beslægtet fattig Mand. Til Præsten, der synger mig til Jorden (mik syngr til moldar) giver jeg to Hundrede, til Præsterne til Sjølemesser ti Hundrede, Hr. Indridi Kapi skal have to Hundrede heraf. Til de fattige Folk skal der gives at spise for fem Hundrede i syv Nætter regnet fra min dødelige Afgang. Til de fattige Slægtninge giver jeg tyve Hundrede; deraf skal Valgerdr, Nikulas Datter faa fem Hundrede, hendes Søster Cæcilia to Hundrede, Ingigerdr to Hundrede, naar ikke Brigith, hendes Moder, tiltræder min Arv, saa skulle de overlade det til dem af mine Slægtninge, der trænge mest til det«. —

Saaledes tænkte den jævne Mand af Folket med dyb Tro ikke blot paa sin egen Sjælehvile i Døden, paa sine Børns Vel og paa trængende Slægtninge, men ogsaa paa de Fattige overhovedet, i hvilke han ærede Jesu Kristi Person, paa Guds Tjeneste og Forherligelse, paa Landets Klostre og paa næsten tyve Kirker i forskellige Egne af Landet. Smaalighed og Sneverhjærtethed var overvundet og ægte katholsk Kjærlighed og Gavmildhed havde udvidet Hjærtet og løftet den virksomme Fædrelandskjærlighed til en højere Sfære. Kirken, ved hvis Virksomhed denne Aand var trængt ind i Folket, fulgte ogsaa paa sin Side sine Lærdomme ved efter bedste Evne at udøve barmhjærtig Kjærlighed; Misvæxt og Hungersnød, Jordskjælv og hærgende vulkanske Udbrud, Pest og smitsomme Sygdomme formaaede den Gang hverken at ødelægge Landets Velstand eller at lamme Folkets Kraft; det rejste sig stedse fra alle disse Prøvelser til nyt Liv, kæmpede og arbejdede videre med Tillid til Gud og øvede Kjærlighedsgjerninger, indtil det nye Evangeliums hjærteløse Forkyndere ødelagde Klostrene, gjorde Kirkerne til Statsgods og overleverede Kirkens levende Folkegods, der var samlet af saa mange Aarlundreders Stiftelser, til verdslige Magthaveres døde Haand. Da først begyndte for Island den virkelige Tilbagegangs og en frygtelig Dødskamps Tid. (Fortsættes.)

Marias Renselse

eller

Kyndelmisse.

— 0 —

Marias Renselses Fest ogsaa kaldet »Kyndelmisse« eller »Lysmesse« minder os om den fromme og rosværdige Skik, at Mødre lade sig indføre og velsigne af Præsten, naar de første Gang besøge Kirken, for at takke Gud, fordi de lykkelig have overstaaet deres svære Time. Selv om en saadan Indførelse af Mødrene ikke er begrundet i en udtrykkelig kirkelig Forskrift, som i den gamle Pagts Lovgivning, burde dog ingen katholsk Moder undlade denne rosværdige Skik, thi den er en Efterlignelse af den allersaligste Jomfru og Gudsmoder Maria, som, lydig imod Loven (III. Mosebog, 12.), til hvilken hun ikke var bunden, indfandt sig paa den fastsatte Dag i Templet, for der at frembære det foreskrevne Offer. Derfor møder ogsaa den katholske Moder i sin Sognekirke, for at takke Gud, fordi hun lykkelig har overstaaet den Livsfare, hvori hun befandt sig, for at opofre til Gud det Barn, han har skjænket hende, for at love Gud, at hun vil give dette Barn en ægte kristelig Opdragelse, og for at bede Gud om, at Barnet maa bevare sin Daabsnaade, og at Guds Velsignelse stedse maa ledsage Barnet her i Livet.

Disse Moderens fromme Følelser og Løfter understøtter og helliggjør Kirken ved Indførelsens Ceremonier. Præsten modtager Moderen ved Kirkedøren, hvor hun knæler, ikke som om hun var uværdig til at træde ind i Helligdommen, men for at ydmyge sig i Efterlignelsen af den allersaligste Jomfru og Gudsmoder Maria. Hun modtager et brændende Lys i Haanden, for at minde hende om Kristus, der er Verdens Lys, og for at formane hende til selv at være et Lys for sit Barn og til at foregaa Barnet i alt Godt ved Ord og Exempel. Præsten bestænker hende med Vievand, idet han siger: »Vor Hjælp er i den Herres Navn, som har skabt Himlen og Jorden.« Naar han saa har bedet den 23de af

Kong Davids Salmer med dens Antifon, giver han Moderen Enden af den præstelige Stola i Haanden og fører hende ind i Kirken med de Ord: »Gaa ind i Guds Hus og tilbed der den allersaligste Jomfru Marias Søn, som har skjænket dig Efterkommeres Velsignelse.« Saa følger foran Altret Herrens Bøn »Fader vor« og Anraabelsen: »Herre, bevar din Tjenerinde, som har haabet paa dig, min Gud. Send hende Hjælp fra din Helligdom og beskyt hende fra Sion af. Lad den onde Aand intet formaa imod hende og lad Ondskabens Søn ikke skade hende.« Derpaa beder Præsten den smukke Bøn: »Almægtige, evige Gud, du som ved den allersaligste Jomfru Marias Fødsel har forvandlet de troendes Mødres Smerter til Glæde, se i Naade ned paa denne din Tjenerinde, som er mødt her i dit hellige Tempel, for at takke dig med et glad Hjærte, og forund, at hun efter dette Liv formedelst den samme hellige Jomfru Marias Fortjeneste og Forbønner maa naa tillige med sit Barn til den evige Saligheds Glæder. Ved Jesum Kristus, vor Herre. Amen.« Tilsidst bestænker Præsten hende endnu en Gang med Vievand i Korsets Form og siger: »Den almægtige Guds, Faderens og Sønnens og den Helligaands Fred og Velsignelse stige ned over dig og den forblive over dig evindeligt. Amen. — Gaa nu bort med Fred, Herren være stedse med dig. Amen.«

Maatte dog ingen katholsk Moder undlade denne den kirkelige Indførelses fromme og rosværdige Skik; maatte meget mere enhver Moder efter den allersaligste Jomfru og Gudsmoder Marias Exempel ikke tøve med at opofre sit Barn til Gud i Kirken og at nedbede over det Himlens Velsignelse og frem for alt drage Omsorg for, at det saa snart som muligt modtager den helliggjørende Naades herlige Klædebon i Daabens hellige Sakramente!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. *St. Knuds Broderskab* afholdt sin halyaarlige *Generalforsamling* Mandag d. 30. Januar i Lokalerne Vesterbrog. 24. — Til Dirigent valgtes Hr. Musiker *A. Høhling*. — Formanden aflagde Beretning om Broderskabets Virksomhed i det forløbne Halvaar; der havde i den Tid været afholdt 19 Møder med forskjellig Underholdning; Foredrag havde været afholdt af Fru *C. Madsen* og d'Hrr. Pastor *Sveinsson*, Folkethingsmand *H. Trier*, Detailh. *L. Christensen* og Politibetjent *Berg*, Oplæsning af saavel alvorlig som humoristisk Beskaffenhed af Fru *Josephine Fetersen* og Herrerne *Bøjesen*, *Christoffersen*, *Høhling*, *Møller* og *Berg*. —

Efter at man i Decbr. f. A. havde skiftet Lokale, udvidedes Underholdningen ved Møderne til ogsaa at omfatte Sang og musikalske Præstationer, disse ere i den Tid ydede af Frk. *J. Kjeldsen*, Frk. *B. Fetersen*, Søstrene *Monnét* og Fru *T. Rasmussen*, samt af Herrerne *Christiansen*, *Monnét*, *Christoffersen* og *Høhling*. — Foreningen arbejder saaledes hen til, at Underholdningen baade er god og vexlende ved Møderne, idet man haaber paa den Maade, at byde Erstatning for de Nydelser, Folk ellers let i vore Dage søge paa de altfor talrige Beværtningssteder, medens man samtidig søger at aabne Befolkningens Øjne for, at saavel Ting af alvorlig som af munter og spøgende Natur kunne nydes uden den ødelæggende og alt fordærvende Stimulans *Alkohol*.

Vi henlede vore Trosfællers Opmærksomhed paa de Ord, hvormed *St. Knuds Broderskab* plejer at slutte sine Annoncer: »*Alle ere velkomne*«, og vi mene at navnlig mangan Mand i vor Menighed vil kunne tilbringe sin Mandag Aften paa en udmærket Maade, ved at besøge Afholdsforeningen, som arbejder i et saa menneskekjærligt Øjemed, i sit nye og smukke Lokale. De vide jo, at de ere velkomne, og vi tør tilføje, at de ved saadanne Besøg opmun-

tre baade Bestyrelsen og Medlemmerne og gavne den gode og vigtige Sag. Paa Mandag den 6. Februar holder bl. a. Pastor *Esser* i Foreningen et Foredrag, som uden Tvivl vil blive meget interessant, idet han agter at tale om »Reformationstiden i Tyskland«, foruden at der ogsaa vil blive udført forskjellige Sang- og Musiknumre.

— Den herværende *Mariakongregation for Mænd* har udsendt sin Medlemsfortegnelse for 1899, af hvilken fremgaar, at Kongregationen for Tiden tæller 128 Medlemmer.

Randers. For nylig ankom til Randers en anden Kamillianer-Gejstlig, som senere hen tillige med højærv. Pastor *Tembories* vil overtage Sjælesorgen blandt Katholikerne i Aalborg. Begge arbejde de for Tiden med Iver paa at vinde Fremgang i det danske Sprog, og Pastor *Tembories* er allerede naaet saa vidt, at han med Dygtighed har holdt sin første danske Prædiken Søndag den 22. Januar i Kirken i Randers.

Malmø. I Anledning af *Elisabethsøstrenes 25-aarige Virksomhed* som Sygeplejersker i Malmø og Skaanes Landsbygd afholdes *Torsdag den 9., Fredag den 10. og Lørdag den 11. Februar* i Raadhusets Festivitetsaal i Malmø en dramatisk-musikalsk Soiré med humoristiske Optog m. m. Jubilæumsfesten, hvortil ogsaa synes at være knyttet en Basar, vil saaledes vare i tre Dage, og det var jo ikke umuligt, at nogle af Kjøbenhavns Katholiker kunde finde Lejlighed til at aflægge den et Besøg. Ifølge et svensk Blad har baade inden- og udenlandske fyrstelige Personer vist Festligheden deres Velvillie, saaledes skal den danske Prinsesse Marie være sysselsat med at forfærdige nogle Gaver til Festen. Samme Blad meddeler, at der vil blive fremstillet Tableauer, forestillende Emner, som ere hentede fra den fromme Landgrevinde af Hessen og Thyringens, den h. Elisabeths Liv. En mindre Del af ovennævnte Sal i Raadhuset vil blive reserveret for Salget af Gaver, som ere skjænkede til Festen. Mellem Knudssalen og Landstingsalen oprettes et italiensk

Marked med Zigeunerdans og forskjellige humoristiske Overraskelser. I Landstingsalen arrangeres en Tombola og et italiensk Osteria. Adgangsprisen er bestemt til 50 Øre. Bestyrelsen for Festen skal, meddeles der, vaage over, at intet som helst »Prejeri« finder Sted ved Salget. Alle Priser blive bestemte, hvilket naturligvis ikke hindrer, at en højere Betaling modtages med Taknemlighed.

Rom. Fra Kristenhedens Hovedstad skrives: »Den h. Fader har besluttet at bebude et *stort Jubilæum* for Aaret 1900. Det sidste almindelige Jubilæum fandt Sted under Pius IX. i Aaret 1875. Det forestaaende Jubilæum skal begynde med Jul i dette Aar og vare indtil Jul 1900. Det pavelige Jubilæums-Dekret vil blive offentliggjort i Aar i November.

— Den h. Fader var for et Par Uger siden lidende af Influenza, men befinder sig nu atter forholdsvis bedre. Ifølge Lægens Anordning maatte han i nogle Dage ikke forlade sit Værelse og undlade at læse den h. Messe. Pave Leo XIII. tiltræder, som bekjendt, den 20. Februar sit 21de Regeringsaar og den 2. Marts sit 89. Leveaar, saa det er jo intet Under, at hans Læge ønsker Forsigtighed.

— Den 26. Januar meldes fra Rom, at Pavens Helbredstilstand er udmærket og at han den Dag modtog 300 Medlemmer af det romerske Aristokrati i højtidelig Audiens og ved den Lejlighed holdt en længere Tale til de Tilstedeværende.

— Kardinalkollegiet mistede i det forløbne Aar to af sine Medlemmer, nemlig Ærkebisperne af Quebec og Lemberg: Taschereau og Sembratowicz. Leo XIII. har i sin snart 21aarige Regeringstid kreeret 117 Kardinaler, hvoraf kun 53 endnu leve. Dertil komme endnu 5, som bleve kreerede af Pius IX., saa at det hellige Kollegium ved Aarets Begyndelse talte 58 Medlemmer, hvoriblandt 28 Ikkeitalienere. (Naar Kollegiet er fuldtalligt, tæller det 70 Kardinaler.) Kun to Kardinaler ere ældre end Pave Leo XIII., nemlig Teodolfo Mertel, født 1806, Kardinal i 41. Aar, og Luigi DiCanossa,

født 1809. Kun to Kardinaler tælle mindre end 50 Aar, 50 ere over seksti Aar, 21 over syvti, og 3 over 80 Aar gamle. Af de 28 ikkeitalienske Kardinaler tilfaldt de 8 Frankrig, 4 Spanien, 5 Østerrig-Ungarn, 3 Tyskland, 3 England (Kolonierne medindbefattede), 2 Portugal, 1 Nordamerika, 1 Belgien og den polske Nationalitet (Miecislaus Ledokowski, Præfekt for Propagandakongregationen). — Den hellige Stols Gesandter hos fremmede Magter ere Nuntierne: Ferrata i Paris, Agliardi i Wien, Jacobini i Lissabon, Cretoni i Madrid og den apostoliske Prodelegat Satolli i de forenede Stater. — Det sidste Konsistorium, hvori der blev kreeret nye Kardinaler (fire Franskmænd), fandt Sted den 19. April 1897.

Kina. Fra Shanghai telegraferes der til den franske Revue »Les Missions Catholiques«: Ødelæggelserne vedvare i de tre apostoliske Vikariater i den kinesiske Provins Lutchuen. Der er allerede anrettet umaadelig Skade, og, om der ikke kommer øjeblikkelig Hjælp, saa maa man frygte for en fuldstændig Ødelæggelse. — Samme Blad har modtaget en Beretning fra den apostoliske Præfekt Chaussée fra Kwantung, hvori der udførlig fortælles, at den franske Missionær Chanés med 13 indfødte Kristne bleve myrdede i Pak-tong, 35 engelske Mil fra Kanton. Ligene bleve skrækkelig lemlæstede, og den franske Paters Lig kunde overhovedet ikke mere gjenfindes. Hovedskylden tilskrives Vicekongen, som skal have givet sine Embedsmænd hemmelige Instrukser om ikke at beskytte de Kristne.

Unio.

Søndag den 12. Februar Kl. 7³/₄ afholdes

Fastelavnsfest

med Theaterforestilling og Bal i Koncertpalæet, Bredgade 28.

Adgangskort koste for Medlemmer 50 Øre til hele Festen, for Besøgende 1 Kr. 50 Øre til hele Festen. — Til Forestillingen alene 50 Øre. Reserveret Plads 50 Øre extra. Adgangskort faas hos

A. V. Günther,

Nørre Allé 11.

Joh. Pfaffstetter,

Sølvgade 84.

Fr. Simonsen,

St. Jørgens Allé 11.

Jos. L. M. Hoffmann,

Kjøbmagergade 48.

Se iøvrigt Programmet, som følger med Bladet til indenbys Abonnenter.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). holder Møde Mandag d. 6 Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Lokalerne, Vesterbrog. 24. Højjør. Hr. Pastor Esser vil holde Foredrag om „Reformationstiden i Tyskland“. — Frk. B. Petersen vil paa Piano udføre „Edelweiss“, hvorefter Frk. V. Kjeldsen og Hr. A. Høhling ville synge nogle Duetter. — Alle ere velkomne.

✚ Min kjære Moder **Nikoline Frederikke Johansen**, f. Dinosen, er den 1. Februar afgaaet ved Døden i sit 78. Aar, vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter. Begravelsen sker fra St. Ansgars Kirke Mandag den 6. ds Kl. 10. — De saak. Kransekort bringes i Erindring

Den kjære Afdøde anbefales til mine præstelige Medbrødres Memento i det hellige Messeoffer og til de Troendes fromme Forbøn. R. I. P.

Kjøbenhavn, d. 2. Februar 1899.

Andr. Johansen,
Præst ved St. Ansgars Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Februar. Sexagesima. Marias Renselses Fest eller Kyndelmisse. (Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Enhver, som ønsker Voxløs indvielse, kan aflevere dem til Sakristanen). — **6. M.** Titus, Bekjender og Biskop. — **7. Ti.** Ihukommelse af Jesu Lidelse. — **8. O.** Johannes af Matha, Bekjender. — **9. To.** Blasius, Martyr og Biskop. (Efter enøver h. Messe meddeles **Blasiusvelsignelsen**). — **10. F.** Oktav af St. Ansgars Fest. — **11. L.** Johannes af Britto, Martyr.

Søndag den 12. Februar. Quinquagesima. (Fastelavnssøndag).

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form Kl. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden den 12. Februar enten hos Fru Günther (Baugertsgade 7) eller Fru Ronge (Lykkesholmsallé 14 C) eller hos undertegnede

Joh. Braun, Sognepræst.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$, læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag for Medlemmerne.

St. Maria Kirkeskole ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg (Boyesgade 3) afholder **den aarlige Examen** Onsdag den 8. ds. i Drengklasserne og Tirsdag den 9. ds. i Pigeklasserne. — Børnenes Forældre og alle Skolens Venner og Velyndere indbydes til at overvære denne Examen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 7.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen; Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 7.

Søndagen den 12. Februar.

1899.

Indhold: Fastemandat. Den katholske Kirke paa Island. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Norge. Tyskland. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Fastemandat

for Tiden fra Askeonsdag 1899 indtil den samme Dag 1900 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for det Apostoliske Vikariats Omraade bestemt som følger:

1. Den paabudte *Faste*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen*), men udelukker al anden Nydelse af *Spise*, bliver bestaaende paa alle Dage af *den 40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage* og *Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene*

*) Theologerne pleje at regne indtil 4 Lod.

- og *Fredagene i Adventstiden*. Fastedagene skulle hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. *Abstinentbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kjødspise, forbliver bestaaende paa *Askeonsdag, Skærtorsdag, Paaskelørdag* og *Aarets samtlige Fredage*. Paa alle de øvrige Dage tillades Nydelsen af Kjødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. Nr. 1) tillades Nydelsen af Kjød kun *èn Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet.
- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den *samtidige* Nydelse af *Kjød og Fiskespiser* forbuden ved et og samme Maaltid. Dette Forbud *gjælder* for Alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorligt syge.
- IV. *Kjødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, for saa vidt de enten ikke indeholde Kjøddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; fremdeles Gjæstgivere og Spiseværter og deres Gjæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested; Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholiker; Medlemmerne og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholiker Indbudne, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Undtagelse af den h. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstinenten*.
- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til, i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sandseligheden* forlanger

det. at forvandle Faste- eller Abstinentsbudet for *enkelte* Troende til en anden from Gjerning; dog kunne kun Sognepræsterne og Rektorerne gjøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er forøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra den *samtidige* Nydelse af *Kjød og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (cfr. Nr. III).

VII. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Strænghed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud, *skulle alle Troende som ere i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: »**Faste-Almisser**«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste tor Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at *indsende* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Koncils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Hrr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Gjenstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen Rosenkransen om Kristi Lidelse eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og*

Abstinentstiden skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.

- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult, at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholikerne, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gjøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saa vidt muligt overholdt.
- XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den *første* Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende *Fastemandat* og *Hyrdebrev* bliver at oplæse i alle katholske Gudshuse i Vikariatet Søndag Quinquagesima d. 12. Februar.

Kjøbenhavn, den 10. Februar 1899.

✠ Johannes,

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Den katholske Kirke paa Island.

(Efter P. A. Baumgartner; ved Dr. H.)

—0—

(Fortsat.)

I den katholske Tid bevarede Folket ikke blot Mod og Kraft til kjækt og mandigt at afværge Fremmedes uretfærdige Angreb, til standhaftigt at bære de frygteligste Hjem søgelser og overvinde deres Følger; det besad endnu sit gamle gode Lune, sin driftige Foretagelsesaand, sin Vandreløst. Islændere deltog i Korstogene, Islændere handlede paa de norske, tyske og engelske Kyster, Islændere valfartede til Rom og Jerusalem.

Under Titlen, »Leidarvisir og Borgaskipan« (Vejviser og Byfortegnelse) er endnu opbevaret Beretningen om den Pilgrimsrejse, som en af Islands lærdeste Abbeder, Nikolas Sæmundarson fra Thingeyrar, i Aaret 1151 foretog til det forjættede Land. Han lader Pilgrimmene fra Island stige ud i Alasund (Aalborg), hvor Islænderne paa deres Rejser til Fastlandet sædvanligvis plejede at lande, og derfra over Land rejse videre til Meginzoborg (Mainz), men bemærker, at man ofte sejlede til Trektar (Utrecht) og derfra over Deventer rejste til Kölnisborg (Köln). Som Landevejs-Stationer fra Aalborg opgiver han: Vibjarga (Viborg), Heidabæjar (Hedeby), Aegisdarey (Ejderen), hvortil han henlægger Grændsen mellem Danmark og Saxland. Saa følger Heitsmabæjar (Itzehoe) og Stæduborg (Stade), hvor man sætter over Saxelfr (Elben). Her skilles Vejene; en nærmere fører over Ferduborg (Werden) Nyjoborg (Nienborg), Mundiuborg (Minden) og Pøddubrunnir (Paderborn); en længere over Horsafellz (Harsefeld), Valfoborg (Walsrode), Hanabrunnir (Hannover), Hildesheim og Fridlar (Fritzlar).

»I Nærheden af Mainz ligger,« efter Abbed Nikolas, »Gnitaheidr, Røverhulen, hvor Fadermorderen Fafnir, efter at være bleven omskabt til en Slange, bevogtede Skattene, som han havde røvet fra sin Fader, og hvor han senere blev dræbt af Sigurdr Fafnirsbane.«

Fra Mainz, hvor et større Antal Pilgrimme altid plejede at samles, gik det saa opad Rhinen til Spiro (Speyer), Selisborg (Selz), Stransborg (Strassburg,) Boslarborg (Basel), hvorfra mange Pilgrimme droge til Reichenau ved Bodensøen. Andre rejste videre til Solatra (Solothurn), Vifilsborg (Avenches), Fivizuborg (Vevay) ved Genfersøen, som kaldtes Marteinsvatn (St. Martins-Søen), og til Mauriciusborg (St. Maurice), »hvor Martyren med hele sin Hær, i Alt sex Tusind sex Hundrede og sex og treds Mand, ere begravede«. Alperne, (Mundiufjall) overskredes ved Mont Giu (Mont Joux).

Som i Tyskland, faa ogsaa i Italien og i Orienten alle Stednavne et nordisk Præg. Men man studser over det nøjagtige Kjendskab som disse Vandringsmænd fra det højeste Nord besade i Henseende til Mellemeuropa saavel som om Middelhavslanene indtil det røde Hav (Raudahaf). Mest indgaaende dvæler Abbed Nikolas naturligvis ved Romaborgs (Roms) Kirker og Helligdomme og ved det forjættede Lands ærværdige Steder, særlig Jorsalaborg eller Jorsalir (Jerusalem).

Valfarten varede tre Aar. Thi først i 1154 vendte Nikolas atter tilbage til Hjemlandsøen, hvor han døde fire Aar efter. »Han var,« siger Fortsætteren af hans Rejsekrønike, »en lærd og berømt Mand, begavet med en overordentlig Hukommelse, rig paa Kundskaber, Livsvisdom og Sandhedskjærlighed.« —

Et karakteristisk Billede af, hvorledes den tidligere Folkeand endnu viste sig i den senere Middelalder, giver Bjørn Einarssons, Jorsalafarerens Liv, hvis egne Rejseberetninger desværre ere sporeløst forsvundne paa Reformationstiden. Hans Fader, en Normand af Fødsel, men bosat paa Island, druknede med alle sine Folk 1383 i en Storm. Hans Moder hed blandt Folket kun Helgá af Grund. Allerede som Yngling ledsagede Bjørn 1379 Biskop Oddgeir paa en Rejse til Norge og vandrede selv videre til Rom. Paa en anden Rejse blev hans Skib i 1385 af Stormen ført til Grønland og her blev han saa vel modtaget af Grønlænderne, at de frivillig anviste ham Eiriksfjardarsyssels Indkomster til Underhold.

Medens han opholdt sig der, blev en vældig Hvalfisk, i hvilken der fandtes en Harpun af Islænderen Olaf fra Andey, kastet op paa Kysten. Grønlænderne tilkjendte Bjørn Fangsten; han tog imod den, men erstattede, da han to Aar senere vendte tilbage til Island, Olaf en Fjerdedel af Værdien, som lovlig tilkom denne. Den grønlandske Bispestol fandt han dengang ledig, da Biskop Alfr var død 1378, og hans Efterfølger først blev bispeviet 1389. Imidlertid fandt han der to Klostre, det ene for Munke, det andet for Nonner.

Med sin Hustru og tre andre ansete Islændere gjorde Bjørn 1388 en tredie Rejse gennem Danmark, Tyskland og Italien til Rom og vendte først 1391 rask og vel fornøjet tilbage til sit Hjemland. Her blev han indviklet i Partistridigheder med Thorðr Sigmundarsson, som ved Andres Indblanding udartede til en blodig Fejde. Efter at det var lykkedes Vigfus Ivarsson og Thorstein Eyjolfsson at hidføre en Forsoning, giftede Bjørn 1405 sin Datter Christine, i Folkemunde senere bekendt som »Vatnsfjördr-Kirstin«, med Thorleifr Arnason, gjorde derefter sit Testamente og gik med Vilchin, Biskop af Skalholt, Logmadr Narsi og Munken Jon Hallfredsson for fjerde Gang paa Rejser, denne Gang i Følge et Løfte, han havde givet, til den hl. Jakob i Compostella i Spanien.

For Biskoppen, som døde i Norge, holdt han højtidelige Sjælemesser og rejste saa med sin Hustru Solveig videre til Rom og over Venedig til det forjættede Land. Fra Palæstina tog han til Spanien og opfyldte her sit Løfte i Compostella; saa valfartede han videre gennem Frankrig og Flandern til England, for ogsaa at frembæere sin Hyldest til den hellige Thomas af Canterbury. Over Norge kom han til Shetlandsøerne, hvor han overvintrede 1410--1411.

Sine sidste Leveaar tilbragte han paa Island. Han døde 1415 ved Hvalfjördr (paa Vestkysten) og blev begravet i Skalholt. Som den gamle Tids Høvdinge, førte han paa sine mange Rejser en Skjald med sig og skrev selv en Rejsekrønike. Dog gik baade hans Poets Digtninger og hans egne

Optegnelser om Grønland og andre Lande tabte. Kun nogle Hovedefterretninger ere blevne bevarede; de vise, at det kirkelige Liv hverken havde været en Hindring for Folkets dygtige og foretagsomme Karakter eller for Folkets Velstand.

Som i andre Lande, har det kirkelige Liv i Middelalderen ogsaa paa Island haft sine bevægede, mørke og stormfulde Dage. Moderlandet Norges kirkepolitiske Kampe gjorde deres Indflydelse gjældende helt op til denne fjærne Ø. Den kirkelige Tiende og andre af Kirkens Rettigheder bleve gjentagende Gjenstand for langvarige og udviklede Stridigheder. Det skortede heller ikke paa alskens Svaghed, paa Misligheder og Misbrug hos Gejstligheden. En tung Hjem søgelsens Periode begyndte med Slutningen af det fjortende Aarhundrede. Kvægpest, Hungersnød og Pest hærgede flere Aar tier igjennem næsten hele Landet. I Aarerne 1403 og 1404 bortrev Døden saaledes den største Del af Gejstligheden. I Dioceset Skalholt bleve foruden Biskoppen kun 50 Præster i Live. Gejstligheden i Holar smeltede sammen til 6 Præster, 3 Diakoner og en Munk.

Ved Kalmarunionen d. 17. Juni 1397 var Øen imidlertid kommen under dansk Overherredømme, og bøde de vedvarende Uroligheder i Skandinavien og det store Skisma foraarsagede ogsaa paa Island mange Uordener og truede det religiøse Liv med de alvorligste Farer. Begge Bispestolene forbleve gjentagne Gange ubesatte i Aarevis, eller de udnævnte Biskopper opholdt sig i Udlandet. Saaledes blev det muligt, at Æventyreren Jøn Gerreksson i Aaret 1430 kunde bemægtige sig Bispesædet i Skalholt, at Hyrdestaven af Holar en Tidlang kom i Englænderes Haand, som ved Begunstigelse af deres handelsdrivende Landsmænd skadede Indvaanernes Interesser og fremkaldte Uvilje hos dem (1427—1435). Selv i disse mørke Tidsperioder bevarede imidlertid dygtige Dioecesforvalteres Iver og Omhu det kirkelige Liv for fuldstændigt Forfald. Allerede i Midten af det femtende Aarhundrede hævdede det sig atter til en glædelig Blomstring, og selv om Pesten i 1494 atter bortrev Diooceset Holars

Gejstlighed, saa der kun blev 26 Præster tilbage, formaaede Bispedømmet dog snart efter atter at rejse sig efter dette tunge Slag.

Ser man bort fra disse Forvirringens og Forfaldstidens forholdsvis kortvarige Perioder, byder den islandske Kirkes Historie i Almindelighed et ret glædeligt Billede. Indtil midt i det sextende Aarhundrede havde de to Bispedømmer gjennemgaaende ivrige, tro og aarvaagne Overhyrder.

Blandt Biskopperne af Holar have Brandr Jonsson (1263 og 1264), Jørundr Thorsteinsson (1267—1313), Laurentius Kalfsson (1323—1330), Egill Eyjolfsson (1331—1341) indlagt sig de største Fortjenester af Videnskab og Dannelse. Den af hele Folket paa Grund af sin Fromhed og sædelige Strenghed agtede Audunn Thorbergson (1313—1321), en personlig Ven af Kong Hakon Magnusson af Norge, var en fortræffelig Byggherre, Sanger og Kunstelsker; han indførte bl. a. først Brugen af Ovne. Flere af de paafølgende Biskopper vare fremgaaede af Klostrene og gjorde sig alvorlig Umage for at hævde Ordenstugten. Jon Skalli Eiriksson (1358—1391), først Abbed i Norge, saa bestemt til Biskop for Grønland, rejste 1356 til Rom, byttede saa Bispesædet i Gardar med Bispesædet i Holar og vendte 1358 tilbage til Island. Blandt det følgende Aarhundredes Biskopper er den mest fremtrædende Gottskalk Gottskalksson (1442—1457), en Normand af fornem Byrd, som 1448 ogsaa visiterede Dioeceseset Skalholt; i 1450 afholdt han en Provinsialsynode og anbefalede ivrigt Indsamlingen af Peterspenge. Pave Nikolaus V. bad ham skriftlig om at foreslaa en duelig Kandidat til Bispedømmet Gardar i Grønland, som saa atter i de nærmest paafølgende Aar fik en Styrer.

Ved Biskopperne Arni Thorlaksson (1269—1298) og Arni Helgason (1304—1320) af Skalholt fik Island, efter at man havde overvundet Vanskeligheder fra mange Sider, en »ny Kristenret« d. v. s. en indgaaende kirkelig og kirkepolitisk Forfatning, som tog Hensyn til det nye Forhold til Norge. Den følgende Biskop Jon Halldorsson (1322—1339),

en lærd Dominikaner fra Norge, som havde studeret i Paris og Bologna, indførte Kristi Legemsfesten og den hellige Magnus' Festsdag paa Island, understøttede Opførelsen af Kathedralkirken i Thronhjem og sendte endog rige Almisser til Pave Johan XXII. De følgende Biskopper af Skalholt bleve i Reglen valgte fra norske eller islandske Klostre, de afholdt hyppige Visitatser og Synoder, fremmede Ordenstugten i Klostrene og det religiøse Liv i hele Landet. Danskeren Michael (1383—1394) og Arni Olafsson den Milde (1413—1430) beklædte forinden deres Ophøjelse til den biskoppelige Værdighed en Tid Embedet som Poenitentiarius (Skriftfader ved en af Hovedbasilikaerne) i Rom. Den sidste blev bispeviet i Lübeck, kom 1414 til Island og blev snart den mægtigste Mand i Landet, da han til sin Værdighed endnu fik Embedet som Visitator for Holar og som kongelig Præfekt. Han visiterede begge Diøceser, stiftede i sin Kathedralkirke fire nye Altre og erhvervede sig ved sin Godhed og Velgjørighed ikke blot Tilnavnet »den Milde«, men vandt ogsaa Folkets almindelige Kjærlighed.

Efter hans Død hjem søgtes ogsaa Diøceset Skalholt en Tidlang af lovløse Tilstande, som Biskop Godsvin (1437—1448) dog snart fik ordnede igen. Med Sveinn Pjetursson (1466—1476), som i Udlandet havde opnaaet Magistergraden, holdt den nyere Tids Humanisme sit Indtog paa Island, men i den ældre, afgjort kristelige Skoles Forstand. Han holdt i 1476 og hans Efterfølger Magnus Eyjolfsson i 1480 Synode i Skalholt: i 1489 fulgte en Synode i Thingvellir, og paa alle disse Synoder udstedtes de fortræffeligste og virksomste Forordninger.

Overhovedet viste Middelalderens Slutning ogsaa paa Island sig langt fra som en Forfaldsperiode, men snarere som en aandelig Fornøyselsens Tid, i hvilken det religiøse Liv vandt Fremvæxt. Hyppige Synoder, biskoppelige Visitatser og Forordninger indskærpede stadig den kirkelige Tugt, afskaffede Misbrug, udjævnede Stridigheder, traf nye Bestemmelser, alt eftersom Tiderne krævede dem. De otte ældre Klo-

stre overlevede alle Landets Omskiftelser og Hjem søgelser; et nyt blev stiftet endnu ved Slutningen af det femtende Aarhundrede. Selve Kirketugten blev snarere strengere end slappere. Det indrømmer selv den protestantiske Biskop Finn Jonsson. Han skriver saaledes om den næstsidste katholske Biskop af Skalholt, Stephan Jonsson (1491—1515): »Men hvad denne fordrede af Andre, det gjorde han selv; han øvede en beundringsværdig Afholdenhed, var overmaade ivrig i Faste og Bøn; han undte sig kun liden Søvn og saa lidt Næring, at han kun tillod sig Kjødspiser paa de største Feste dage, Mælkemad kun paa de andre Søn- og Feste dage. Han tillod sig neppe Vin og lignende Vederkvægelser; han overholdt strengt Coelibatet og røgtede med den største Aarvaagenhed sit Embede. Hvert Aar, forinden han tiltraadte sin Kirkevisitatsrejse, gjorde han sit Testament og gav Foræringer til sine Tjenestefolk og Venner. Naar han var hjemme, var han altid beskæftiget med at læse og skrive; i digterisk Improvisation var han saa øvet, at han om hvilkensomhelst Gjenstand efter Ønske vidste at lave passende Vers; selv literært dannet (han havde i ti Aar i Frankrig dyrket Studierne og der erhvervet Baccalaureatsgraden), var han Studiernes Ven og Befordrer. I Skalholt aabnede han atter en Skole, til hvis Forstander han indsatte Asbjørn Sigurdsson, Baccalaureus af de skønne Kunster og Sognepræst i Reynisstad.« Sine Landsmænds Foretagelsesaand tilskyndede han derved, at han selv med kongeligt Privilegium lod udruste et Handelsskib og ved dettes aarlige Farter væsentlig forbedrede Bispedømmets Indkomster.

Den følgende, sidste Biskop af Skalholt, Øgmundr Pals-son, havde studeret i Belgien og England; han blev under sin dygtige Forgænger først Sognepræst i det ansete Sogn Breidabolstadr, saa forfremmet til Abbed af Videy og endelig udset til Biskop. Han blev bispeviet i 1521 og tiltraadte i det følgende Aar sin Forvaltning af Bispedømmet. Indtil sin høje Alderdom forvaltede han med Alvor og utrættelig Samvittighedsfuldhed sit Embede og skred ind mod Mis-

brug af enhver Art. Da Luthers Vranglære trængte frem til Island, gav han sig, skjønt næsten blind, til at skrive imod den og bekæmpede den efter bedste Evne. Han døde som Bekjender i 1542 i Sorø her i Danmark.

Ikke fuldt saa dadelfri staar den sidste Biskop af Holar, Jon Arason, en forøvrigt højt begavet og lærd Mand, Middealder-Periodens sidste betydelige Digter. Der klæbede rigtignok en Plet ved ham, som gjorde ham til en betænkelig Vogter af den angrebne Kirke, han havde taget det mindre nøje med Coelibatet. Hans Valg til Biskop fremkaldte store Stridigheder, og først i 1524 opnaede han at blive bispeviet. Men da den afgjørende Kamps Time slog, hævdede han med en Martyrs Mod den katholske Kirkes Sag og endog Pave Paul III. følte sig tilskyndet til at anerkjende hans Troes Styrke og Energi. Hans Breve af 8. Marts 1548 skulde blive ligesom Pavedømmets foreløbige Afskedshilsen til det katholske Island.

»Pave Paul III. Ærværdige Broder. Hilsen og Apostolisk Velsignelse. Vi have modtaget Din Skrivelse af 17. August forrige Aar, der var fuld af Fromhed imod Gud saavel som af Ærefrygt og Lydighed imod Os og imod denne hellige Stol. Vi udtale derfor Vor højeste Anerkjendelse i Gud, Vor Herre, og formane Dig, at blive i dette Sindelag tilligemed den Dig betroede Hjord. Du vil derfor faa Ros af Menneskene her paa Jorden og af Gud selv det evige Liv i Himlen. Men hvad Peterspengen angaar, som Du efter Din Meddelelse endnu har beholdt tilbage, vil det glæde Os, at Du anvender dem til Bedste for hine Fattige, som tykkes Dig at være værdige til Barmhjærtighed. Vær forsikret om, at Vi aldrig ville undlade, hvad Vi med Guds Hjælp kunne gjøre for Dig. Givet i Rom ved St. Peter under Fiskerringen d. 8. Marts 1548 i Vort Pontifikats femtende Aar.«

Da Biskoppen ved to Hamborgere, Wolf og Ludwig, havde modtaget denne Skrivelse, lod han hele sin Gejstlighed samle sig i Kathedralkirken, traadte i fuldt Ornat, med Mitra og Stav, frem forau Højaltret, og lod her, med Hæn-

derne takkende opløftede mod Himlen, Pavens Skrivelse oplæse. Saa istemte han »Te Deum«, takkede i en begejstret Tale Petri Efterfølger og udtalte fuld af glad Rørelse den højtidelige Forsikring: »Jeg vil hellere dø, end blive utro mod Kirken.«

Jon Arason har paa en glimrende Maade holdt sit Løfte. Efter at Kong Kristian III. af Danmark allerede 1544 havde sendt to Krigsskibe til Island, ladet den alderstegne Biskop Øgmundr af Skalholt tage til Fange, og voldelig paatvunget Sydisland Luthers Vranglære og nu ogsaa søgte at paatvinge Nordisland Lutherdommen, grebe Nord-Islanderne under deres Biskops Ledelse til Vaabnene, toge den protestantiske Biskop af Skalholt til Fange og tilbageerobrede næsten hele Island for den gamle Tro. Kun ved forrædersk List faldt Jon Arason paa sine Sejrstog i Modstandernes Hænder; efter et mandigt Modværge blev han taget til Fange, overleveret til Danskerne og den 7. November 1550 halshugget som en Oprører og Fjende af »det rene Guds Ord«. Med Korset i Haanden gik han i Døden, hilste undervejs paa et Gudsmodersbillede, afslog med en Spøg den lutherske Prædikants Bistand, bad med lydelig Stemme: »I Dine Hænder, o Herre, anbefaler jeg min Aand,« og lagde saa modigt sit Hoved paa Blokken. Med ham er det gamle Islands katholske Hierarki uddød, men ikke det med Vold og Magt »reformerede« Folks gode Ret til dets Fortids skjønneste Minder.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Søndag den 29. Januar afholdt *Ansgariusforeningen* sit aarlige Generalmøde, som overværedes af 17 Medlemmer. Efter at Sekretæren havde oplæst Protokollen fra forrige Aars Generalforsamling, meddelte Kassereren en Oversigt over Aarsregnskabet, som godkjendtes af de Tilstedeværende. Ifølge denne Oversigt udviste Kassen i

Aar en Beholdning af 2330 Kr. 97 Øre imod 2090 Kr. 10 Øre ifjor. Medlemsantallet var 133 imod 132 ifjor. 2 Medlemmer vare døde i Aarets Løb.

Formanden meddelte, at Foreningen i det henrundne Aar ligesom tidligere havde udgivet »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« samt en katholsk Væggekalendar. Tillige mindede han om, at de paa forrige Generalmøde vedtagne Udhængsskabe til Ugebladet i Aarets Løb vare blevne anskaffede og ophængte paa forskellige Steder i Byen. Medlemmernes Opmærksomhed henledte Formanden ogsaa paa den Begunstigelse, som Medlemmerne nyde, idet de ved Kjøb af Foreningens Forlagsskrifter faa 33°/_o Rabat. En Liste over disse Forlagsskrifter havde i Aarets Løb været optaget i Ugebladet.

Efter en længere Forhandling om forskellige af Foreningens indre Anliggender foretoges Valg af Bestyrelsesmedlemmer. Da Hr. Observator C. F. Pechüle ikke ønskede Gjenvalg, foresloges Hr. Kand. mag. *H. Kejser* til Formand og valgtes enstemmig til denne Post. I Stedet for Hr. Grosserer May, som paa Grund af hyppige Rejser heller ikke ønskede Gjenvalg, foresloges og valgtes Hr. Fuldmægtig *Henrichsen* enstemmig til Sekretær, hvorimod Hr. May overtog Assistentpladsen i Hr. Kejsers Sted.

Ansgariusforeningens nuværende Bestyrelse bestaar saaledes af følgende Medlemmer: Formand Hr. Kand. mag. *H. Kejser*; Næstformand højjærv. Hr. Pastor *J. Braun*; Sekretær Hr. Fuldmægtig *Henrichsen*; Kasserer Hr. Grosserer *C. B. Lohrer*; Assistent Hr. Grosserer *J. May*. Til Revisorer gjenvælgtes Hr. Lærer *F. M. Jensen* og Hr. Korrespondent *P. Fetersen*.

Norge. Den 2. Februar begravedes fra Kapellet i St. Josefs Hospital i Porsgrund Søster *Louise Angéle* af St. Josefs Søstrenes Ordenssamfund. Højjærv. Pastor Blom læste den højtidelige Sjælemesse, foretog Absolutionen ved Kisten og holdt Mindetalen over den Afdøde. Søster Louise Anvargéle født i Aix-les-Bains i Savoyen i 1853. I 17 Aar

har hun været i Norge, dels i Kristiania, Trondhjem og Fredriksstad, og i de 3 sidste Aar som Priorinde ved Hospitalet i Porsgrund. Overalt, hvor hun har virket, er hun bleven omfattet med største Højagtelse og Kjærlighed. R. I. P.

Tyskland. Den kgl. Prins *Max af Sachsen*, der for nogle Aar siden som nyviet Præst udøvede Sjælesorg i London og i den senere Tid har studeret til og taget Doktorgraden i Theologi, har nu overtaget en Sjælesørgerstilling ved St. Elisabeths Kirke i Nürnberg.

Rom. Den h. Fader er nu atter fuldstændig rask. Den 28. f. M. modtog han i Privataudiens *Hertugen af Connaught*, Dronning Viktorias Søn, der var ledsaget af sin Gemalinde, to Døtre, nogle Officerer og Hofdamer. Hertugen bar Marine-Uniform. Audiensen varede 20 Minutter.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). Møde Mandag d. 13. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Vesterbrog. 24. Program: Foredrag af Lektor Hansen fra den kgl. Landbohøjskole, derefter muntre Fastelavnsløjer. — Gratis Adgang. — Alle ere velkomne. —

St. Ansgars Lærlingeforening. Søndag d. 12. Febr., Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$. **Fastelavns-Møde.**

En ung Pige fra Jylland, vant til Expedition, ønsker Plads til Marts i en Forretning. I Mangel deraf hos et pænt Herskab helst uden Børn. Billet til C. B. Lohrer.

Den katholske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Sognedage fra Kl. 2-4
samt Lordag Aften fra Kl. 7-9.

F. Simonsen,
St. Jørgens Allé 11, 1. Sal.

Bogføring.

En ikke for ung Dame, som er øvet i aln. Bogholderi, samt dansk og tysk Korrespondance, kan faa Plads strax eller senere. Billet, mrkt. B., modtager C. B. Lohrer.

Et umøbleret **Værelse** er til Leje strax eller senere. Aabenraa 28, St. o. G.

Min hjærteligste Tak for den saa uventet store Deltagelse, som vistest mig i Anledning af min Moders Død og Jordefærd.

Andr. Johansen.

Unio.

Søndag den 12. Februar Kl. 7³/₄, afholdes

Fastelavnsfest

med Theaterforestilling og Bal i Koncertpalæet, Bredgade 28.

Adgangskort koste for Medlemmer 50 Øre til hele Festen, for Besøgende 1 Kr. 50 Øre til hele Festen. — Til Forestillingen alene 50 Øre. Reserveret Plads 50 Øre extra. Adgangskort faas hos

A. V. Günther,
Nørre Allé 11.

Joh. Pfaffstetter,
Sølvgade 84.

Fr. Simonsen,
St. Jørgens Allé 11.

Jos. L. M. Hoffmann,
Kjøbmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Februar. **Quinquagesima.** (Fastelavnssøndag).

— 13. M. 26 japan. Martyrer. — 14. Ti. Scholastika, Jomfru.
Onsdag den 15. Februar. **Askeonsdag.** Fastens Begyndelse.
(I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Pontifikal-Askev
vielse og Højmesse). — 16. To. Cyrillus af Alexandrien, Bis
skop og Kirkelærer. — 17. F. Ihukommelse af Frelserens
h. Tornekroner. — 18. L. Frants af Sales, Biskop og Kirkelæ
rer.

Søndag den 19. Februar. 1. Søndag i Fasten.

St. Ansgars Kirke I Fastetiden holdes hver Fredag
Aften Kl. 8 **Korsvejsandagt** (første Gang den 17. Febr.) og
hver Søndag Aften Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. —
Hos Kirkebetjenten, Hr. Stein, faas „**Korsvejsandagt med
Billeder**“ á 10 Øre.

Jesu Hjærte Kirke. Hver Torsdag Aften Kl. 8¹/₄, holdes
i Fastetiden Korsvejsandagt.

Den levende Rosenkrans. (Jomfruernes Forening) Søn
dag den 12. Febr. Kl. c. 11¹/₂ Møde med Exhortation paa Told
bodvejen 14.

Mariakongregationen for Ynglinge holder ikke Møde
Fastelavnsmandag.

Vincentkonferentsernes

Generalmøde finder Sted Søndag den 19. Februar Kl. c. 11¹/₂
(efter Højmassen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes
i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes herved indtrængende
alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmed
lemmerne. Til Fælleskommunionen i de resp. Konferents
kirker er samme Dag ifølge Statutterne kuyttet en fuldkommen
Aflad.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Syvogfyrretyvende Aargang,
og »Katholiken« Nr. 8.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 8.

Søndagen den 19. Februar.

1899.

Indhold: Hyrdebrev. Jesu Korsvej. Vor Frue Kapel i Silkeborg. Gift, Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Malmø. England. Italien. Lille. — Bekjendtgørelser.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

Johannes,

ved Guds Barmhjærtighed og den Apostoliske
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,
Hs. Helligheds Husprælat,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren!

Efter gammel Kirkeskik tale Biskopperne ved Fastetidens
Begyndelse i et Hyrdebrev til Alle dem, der ere betroede til de-

res Hyrdeomsorg. Tro mod denne ærværdige Skik ville Vi da idag tale til eder om et Herrens Bud, hvis rette Forstaaelse og Efterlevelse har den mest indgribende Betydning for Christenlivet. Det Bud, som Vi ville minde eder om, er Budet om *Bønnen*. Alle Kirkefædre tale som med én Røst, naar de tale om dette Bud; de minde om, at vor Herre og Frelser ikke bliver træt af at lægge os det paa Hjærte; de vise hen til, at han baade ved de Lærdomme, han har forkyndt, og ved det Exempel, han har givet, har villet gjøre os Bønnen til en hellig og kjær Pligt. Bønnen er et Hovedtræk i vor Herre Jesu Christi Liv; den ligesom var hans uadskillelige Ledsager, naar han tidlig om Morgenen opsøgte den stille Ensomhed, naar han efter Dagens møjsommelige Færd trak sig tilbage til uforstyrret Betragtning. Selv mange Nætter gennemvaagede han i Bøn. Med en gribende Bøn til sin himmelske Fader afsluttede han sit Liv og sin lange pinefulde Dødskamp. Lægge vi nu hertil, at Christus tilbragte de første tredive Aar af sit Liv i fuldstændig Ensomhed, og at han i denne Afsondrethed uden Tvivl viede største Delen af sin Tid til Bønnen. saa er det klart som Dagen, at Bønnen danner et af de mest lysende og fremragende Træk i vor Herres Jesu Christi Liv, at det er Bønnen, der omgiver hans Skikkelse med en vidunderlig straalende og velgjørende Glands; os til Lys, til Liv og Opbyggelse.

Vor hellige Kirke følger trofast i Herrens Fodspor, den er derfor bleven en Bønnens Læreskole for den hele Verden. Uophørlig opfordrer den sine Børn til at opfylde denne Pligt; den vil ikke Andet, end hvad den guddommelige Herre og Mester vil, og derfor siger den ligesaa kort som eftertrykkeligt i den Fortale, der indleder Herrens Bøn i den hellige Messe: Lydige mod heldbringende Formaninger og dannede ved guddommelig Undervisning. vove vi at sige: Fader vor.

Ogsaa Vi, Højtelskede i Herren, Vi ville adlyde Guds Befaling og følge Jesu Christi Exempel, idet Vi idag med den hellige Fastetid for Øje ville tale til eder om Bønnen.

Maaske har det ingensinde været mere nødvendigt og tidsvarende, at lægge de Troende denne Alvorssag paa Hjærte. Eller er det ikke saa, at i vor Tid feberagtig Uro, umættelig Higen ligesom drive Menneskene fremad med ustandselig Fart; ingen Hvile, ingen Rist eller Ro. Elektriciteten bringer Afstandene til at forsvinde; Dampen letter Folkeslagenes hyppige Samkvem; nye Opdagelser fremkalde stedse andre nye. Ved Pressens Arbejde baade Dag og Nat kastes uophørlig nye Efterretninger, nye Tanker, nye Interesser ind i dette urolige og bølgende Menneskehav, som synes at være umætteligt. Jo mere fremmedartet, jo mere usædvanligt og pirrende, desto mere kjærkomment. Hvem kjender ikke, navnlig i de større Byer, denne stadige Jagen efter Nyheder! Man vil vide Alt; man kjender Alt, kun ikke sig selv. Hvor føler man sig ikke ved en saadan lagttagelse fristet til at istemme Profeten Jeremias' Klage: *Mange Hyrder have fordærvet min Vingaard, de have nedtraadt min Del. Der er Ingen, som spørger: hvortil er jeg skabt? Ingen, som opløfter sit Hjærte og sine Hænder til Gud; Ingen lægger det paa Hjærte.* Jerem. 12., 11.

Denne Klage har et Ærinde til os Alle. Enten staa vi midt i det urolige Verdensliv og ombølges daglig af dets Brusen eller vi leve mere afsides, omgjerdede af Familienlivets stille Hygge eller Klosters Fred. I første Tilfælde er Faren for at miste Bønnens Aand og Samling stor og overhængende, — men jeg spørger Eder, kan Nogen med Haanden paa Hjærtet forsikre, at han staa fuldkomment ubørt af Tidens feberagtige Uro, at han Intet mærker til, at hans Sjæleliv er udsat for under de stærke vekslede Indtryk fra den ydre Verden at lide Afbræk, at give efter for farlige og ingenlunde skyldfrie Bønforsømmelser og Adspredelser?

Hele Evangeliets Indhold er en Lyskilde, et Skatkammer, der gemmer de herligste og mest ophøjede Sandheder. Fra hvilken Side og paa hvilket Punkt vi end betragte det, saa møde vi overalt Virkeliggjørelsen at vor Herres Ord: *Jeg er Vejen, Sandheden og Livet.* Men særlig finde

vi Ord, fulde af Menneskekjærlighed og af Sandhed paa hine Sider, hvor Evangelisten fremstiller os Jesus, siddende paa Bjærgen, omgivet af sine Disciple. Med forventningsfuld Opmærksomhed hænge de ved hans Læber i hint Øjeblik, da en af dem henvender den tillidsfulde Bøn til ham: »Herre, lær os at bede.« Og han svarer: »I skulle bede saaledes: Fader vor, du som er i Himlene! Helliget werde dit Navn. Til os komme dit Rige. Ske din Villie, som i Himmelen saa og paa Jorden. Giv os idag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere. Og led os ikke ud i Fristelse; men frels os fra det Onde. Amen.« Math. 6. 9.—13.

Han fremstiller Gud som Faderen for den hele store Menneskefamilie. Alle disse utallige Menneskebørn skulle trøstigt gaa til ham; som en Fader ser han med Kjærlighedens Blik paa sine Børns Trang; han bønholder deres Bønner, naar det er til deres Bedste. »Jeg siger Eder,« det er Jesu Christi egne Ord, »jeg siger Eder: Bedder, saa skal der gives Eder: søger, saa skulle I finde: banker paa, saa skal der oplades for eder. Thi Enhver som beder, han faar; og den som søger han finder; og der skal oplades for den som banker paa. Eller er der Nogen iblandt eder,« vedbliver Frelseren, »der vilde give sin Søn en Sten, naar han bad om Brød? Naar da I, skjønt I ere onde, vide at give eders Born gode Gaver; hvor meget mere vil eders Fader, som er i Himmelen, give dem gode Gaver, som bede ham derom.« Math. 7, 7—11.

Jesus Christus kunde ikke tydeligere have fortolket os Bønnens Betydning, end ved dette Billede, han har laant fra det daglige almindelige *Familieliv*. Det lille Barn føler Trang til at støtte sig til en overlegen Indsigt, der kan føre det paa de ukjendte Veje, det higer efter at finde et Hjærte, der elsker det, det ser sig om efter en Kraft, der raader Bod paa dets Svaghed. Det henvender sig saa ganske naturligt,

ja instinktmæssig til sin Fader og er overtydet om at finde i ham Alt det, som det selv fattes. Faderen er Repræsentant for Guds Forsyn. Han hører Barnets Bøn; han bønholder den af Kjærlighed, og selv om han undertiden er nødt til at nægte Opfyldelsen, saa er dog selve denne Nægtelse et nyt Bevis paa hans Kjærlighed, thi hans Erfaring lærer ham at skjelne og se de Farer, der ligge gjemte i Barnets Ønsker.

Hvad der har Gyldighed for Familiens snævre Kreds, det gjælder paa samme Maade for den udvidede Kreds, som vi kalde det *menneskelige Samfund*; vi gjenfinde der den samme Lov, den samme Forsynsstyrelse. Enhver Øvrigheds-person er i sin lovlige Stilling ligeledes et Billede paa Forsynet. De Lidende og de som trænge til Hjælp tage deres Tilflugt til ham. Mon ikke Magthaveres smukkeste Forret bestaar i at modtage Bønner, at yde Hjælp og at beskytte dem, som ere smaa og svage?

O, I Fædre, som ere Guds Stedfortrædere i eders Familiers Skjød, vilde I nogensinde kunne samtykke i, at man fravristede eder eders Forret, vilde I nogensinde kunne overhøre eders Børns bønfaldende Røst? Og I, som sidde inde om end kun med en Del af den offentlige Magt, I som have Ævne og Magt til at lette og lindre de Underkuedes Nød og Smerte, ville I vende eder bort, naar den Lidendes Bøn naar til eder?

Nej, Bønnen er en i Sandhed almindelig og nødvendig Lov. Først Gud i sin Naade anordnede den til Sjæle-nes Helligelse, har han givet os et Billede af den i alle de Gjensidighedsforhold, der opretholde og støtte det menneskelige Samfund. Al Faderværdighed her paa Jorden kommer fra Gud som den store fælles himmelske Fader; al Magt og Autoritet her paa Jorden kommer fra ham, den højeste, uindskrænkede Herre. Vi Mennesker ere hans Børn og Tjenere, og blive daglig berigede med de talløse Velgjer-ninger, han her i saa rigeligt Maal tildeler os, baade fordi han elsker os og fordi han bønholder de Bønner, vi opsende til ham. Ligesom Barnet elsker sin kjærlige Fader, fra hvis

Haand det modtager saa mange Kjærlighedsbeviser, saaledes lærer ogsaa vi ved Guds vise og milde Forsynsstyrelse at elske ham som den uendelige Godhed.

Hvad ere den falske Verdensviddoms Vrangslutninger og Blændværker i Sammenligning med denne Evangeliets Lære, der er ligesaa dyb som den er forstaaelig for Alle, og som netop derfor svarer saa fuldkomment til vore lønligste Længsler og Fornødenheder? O maatte I Alle, mine kjære Diöcesanere, daglig blive mere og mere overtydede om denne Sandhed! Høre vi ikke fine og grove Filosofer, baade dem, der sidde inde med Videnskabens Lærestole, og dem, der deklamere i Folkeforsamlinger, høre vi dem ikke alle med ætsende Vid og med populære Fraser knæsatte Ugu-delighedens Grundsætninger? Hvad vil de andet end udslette og tilintetgjøre blandt Menneskene Troen paa Gud som den almægtige personlige Gud, Himmelens og Jordens Skaber og Opholder? Imod denne Gudløshedens brede Strøm, der opluger saa mange Ubefæstede, er *Bønnen* den stærkeste Dæmning, det sikreste Værn. Thi naar vi bede, saa tro vi paa den personlige Gud og paa hans uendelige Fuldkommenheder; naar vi bede, saa bekjende vi den guddommelige Almagt, Visdom og Godhed, hin Almagt, der har skabt alle Ting og opholder dem, hin Visdom som styrer Alt med Kraft og Mildhed, og endelig hin Godhed, som henede bærer Omsorg for os paa alle Maader og hinsides skjænker os den Salighed, som vi Alle hige efter, netop fordi Gud har nedlagt denne Higen, denne umættelige Længsel efter den i vore Hjærter.

Vor guddommelige Herre og Frelser Jesus Christus vilde dog ikke lade sig nøje med blot at undervise os om Bønnens Værd og Betydning for vort sjælelige Liv, han har ogsaa selv villet i Evangeliet tolke og udvikle de *Vilkaar*, under hvilke Bønnen bliver *virksom*.

Vor Bøn maa være *ydmyg* d. v. s. Hjærtet, som opsender Bønnen, maa være gennemtrængt af Følelsen af sin egen Intethed. »*Ved Guds Naade er jeg det, jeg er,*« som St. Paulus siger. Ingen Pukken paa egen Kraft, ingen

Pralen af egne Fortrin, men klar Erkjendelse af sin egen Svaghed og uendelige Fattigdom, som alene kan afhjælpes ved Guds naadige Bistand, — det er det, hvorpaa man kender den ydmyge Bøn. Oprørsaaenden i det faldne Menneske vil i sit Hovmod ikke anerkjende den almægtige Guds Autoritet, den vil ikke adlyde; de faldne Engles Oprørsraab: *Vi ville være som Gud*, toner igjennem alle Aarhundreder og finder desværre Gjenlyd hos de Mange, der søge Ubundenhed og tøjlesløs Frihed i Vildfarelsens og Lidenskabens Trældom. Men det i Sandhed bedende Menneske anser det ikke for en Skam at komme med bøjet Hoved og med foldede Hænder til sin Gud; det ser sit Forbillede i hin Tolder, som Evangeliet beretter om, som ikke engang vovede at opløfte Øjnene mod Himmelen, men slog sig for sit Bryst og sagde: »*Gud vær mig Synder naadig.*« (Luc. 18, 13.).

Ja, Alle vi som bede, vi ere ligesom fattige, der banke paa den himmelske Faders Dør. Fattige ere vi paa timeligt Gods, thi hvad havde vi, om Gud ikke sendte os Regn og Solskin paa den betimelige Tid: men endnu fattigere ere vi paa det aandelige Brød, paa Sjælens Brød, thi hvem Anden end Gud kjender vor aandelige Trang, hvem Anden end han alene kan tilfredsstille Sjælens dybeste Længsler? Gives der Mennesker, som i Jordelivets Hygge eller i den brutale Krafts Beruselse ikke føle nogen Trang til at bede, saa ere de simpelthen at beklage. Ingen her paa Jorden, ikke en Eneste undgaar den fælles Lov. Før eller senere kommer den Dag, da Døden river os denne Verdens Goder ud af Hænderne, enten Stykke for Stykke eller med et voldsomt Slag paa engang, og kaster os ned for den evige Dommers Fødder, hvor vi nødtvungen maa bekjende: Du alene er Herren og vi ere dine Tjenere.

Den ydmyge Bøn er ogsaa altid *tillidsfuld*. Der er maaske Intet vor guddommelige Frelser lægger større Vægt paa, end paa den Tillid, vi skulle være besjælede af, naar vi i Bøn opløfte vort Hjærte til den himmelske Fader. Fa-

dernavnet, som Jesus Christus vil vi skulle give Gud, er det ikke alene tilstrækkeligt til at forvise os om, at vi aldrig bede forgjæves? Mindes her den guddommelige Mesters Ord, som Vi lige have anført: Naar kjødelige Fædre, hvor ufuldkomne de end ere, drevne af Æmheds- og Kjærlighedsfølelser, som Gud har nedlagt i deres Hjærter, give deres Børn de nyttige Ting, som de bede om, og nægte dem det, der vilde være dem skadeligt, hvorledes skulde vi da kunne tro, at den uendelig gode og uendelig fuldkomne Gud vilde vise sig mindre gavmild eller mindre medlidende? Det er det, som baade den gamle og den nye Pagt forkynder os. »*Forlader Eder paa Gud til enhver Tid, I Folk! udøser Eders Hjærter for hans Ansigt! Gud er evindelig vor Hjælper,*« (Ps. 61, 9), saaledes udbryder Salmisten. Og Jesus Christus siger: »*Tror, at I skulle faa alt hvad I begjære i Bonnen, og det skal vederfares eder.*« (Marc. 11, 24). »*Naar I bede Faderen om noget i mit Navn, da skal han give eder det.*« (Joh. 16, 23.)

Den sidste Egenskab vor Bøn maa have, er *Udholdenhed*. Jesus Christus har atter og atter mindet os derom. Han har ikke blot sagt, at man altid bør bede og ikke blive træt, men han har ogsaa paa en anskuelig Maade ved en Lignelse, tagen fra kjendte Livsforhold, undervist os i dette vigtige Anliggende. »*Der var en Dommer i en By.*« siger han, »*som ikke frygtede Gud og ikke undsaa sig for noget Menneske. Men der var i samme By en Enke, og hun kom til ham, og sagde: Skaf mig Ret over min Modstander. Og han vilde i lang Tid ikke. Men siden sagde han ved sig selv: Uagtet jeg hverken frygter Gud eller undser mig for noget Menneske, saa vil jeg dog, efterdi denne Enke er mig til Besvær, skaffe hende Ret, for at hun ikke tilsidst skal komme og beskjæmme mig.*« Herren tilføjer med usigelig Godhed: »*Hører hvad den urctfærdige Dommer siger. Og Gud skulde ikke skaffe sine Udvalgte Ret, som raabe Dag og Nat til ham, og han skulde tøve dermed!*«

Hvor beundringsværdig er dog ikke vor Herre i den elskelige Opfindsomhed, med hvilken han nedstiger til de Smaas og Enfoldiges Forestillingskreds, for at bibringe dem Forstaaelsen af Bønnens Kraft, men tillige ogsaa, hvor kraftigt og virksomt overtyder han os ikke om, at vi bør være udholdende i vore Bønner! Han vil, at vi skulle gjøre os værdige til hans Velgjerninger ved en bedre Forberedelse; hvad vi ikke vilde skatte højt, om det strax blev os tildel, det bliver os kjært ved den Ventetid, vi maa gennemgaa.

Vi have hidtil, H. i Herren, søgt at fremstille Jesu Christi Undervisning om Bønnen. Vi ville nu ogsaa i al Korthed vise eder, hvorledes Kirken har udpræget denne himmelske Lære i *det praktiske Liv*, hvorledes den har anvendt den paa de forskjellige Livsforhold.

Begynde vi først med den *personlige, individuelle Bøn*, saa har Kirken til alle Tider mindet sine Børn om deres Forpligtelse til hver Morgen og hver Aften at bede deres Morgen- og Aftenbøn. Og, Gud ske Tak. Det christne Folk har i sin Helhed forstaaet og efterfulgt denne Opfordring. Fra Utalliges Læber stiger hver Morgen og hver Aften en Lov og Takkesang, en Bøn om Naade og Hjælp op til den Allershøjeste, Lysenes Fader, fra hvem Alt Godt kommer. Den Christen, der ikke længere øver denne personlige Bøn, maa siges at have mistet den sidste Rest af christelig Skik; han har vendt sin Barndoms Tro Ryggen og følger selvavede Guder eller er ogsaa sin egen Gud. Lad Formerne for den Enkeltes daglige Bøn end være nok saa forskellige; der er dog en Bøn, som altid vender tilbage, en Bøn, der ligesom danner Grundstokken, hvortil de andre Bønner forholde sig som Udvikling og Fortolkning, -- og denne ene Bøn er *Fadervor*, saa dyrebar, saa fuld af Lys, Kraft og Trøst for os Alle, fordi den er opstaaet i vor Herres hellige Hjærte og udtalt af hans hellige Læber.

Vi kunne ikke noksom opmuntre eder, kjære Diocesane, til at holde fast ved eders Fadervor, til at bede det daglig. Saalænge I endnu bevare denne hellige Øvelse,

ville I ved et stærkt usynligt Baand være knyttede til Gud Fader i Himmelen og til Kirkens store Familie her paa Jorden. Brister dette sidste Baand, saa vide Vi ikke, hvad der skulde kunne løfte eder op over dette Livs Øde og Elendighed.

Lader eder derfor ikke fravriste den kostbare Skat, I besidde i eders daglige Fadervor; tillader aldrig det hverdagslige Livs Travlhed at overgro og skjule denne Skat; bevarer den med et aarvaagent, nidkjært Sind, — men idet I hver Morgen og hver Aften bede Fadervor, saa bør i heller ikke forsømme at tilføje et »*Hil dig, Maria*«, thi Christenhedens Andagt og Kirkens fælles Tradition har bragt denne Bøn til den allersaligste Jomfru Maria i en uopløselig Forbindelse med Herrens Bøn; den er bleven alle katholske Christnes kostelige Eje.

Men her paatrænger sig Os uvilkaarlig en anden Tanke. Eller er det ikke saa, at vor Herre ved at tage fra Familielivet det Billede, hvormed han har undervist os om Bønnens Natur, har villet indbyde alle christelige Familier til hver Dag at bede i *Fællesskab*. Vore christelige Forfædre vare her ligesom i saa mange andre Punkter, hvad det religiøse Liv angaar, mere lydhøre, mere daadskraftige og energiske end vi. Det var en staaende Regel, at hver Aften samledes i de christne Huse Forældrene med Børnene og Tjenestefolkene til fælles Bøn. Hvorfor ikke allevegne paa ny optage denne herlige, rosværdige Skik? Trænger den religiøse Familieaånd ikke til at styrkes? Eller er aandelig Slaphed og Dorskhed ikke bleven til en Landeplage, der raaber efter Lægedom? Vor hellige Fader har ved sin apostoliske Rundskrivelse af 14. Juni 1892 af alle Kræfter søgt at fremme og at støtte denne fælles Familiebøn, ved at stifte *de christelige Familiers almindelige fromme Forening til Ære for den hellige Familie i Nazareth*.

I denne Rundskrivelse siger vor hellige Fader: »Vi haabe tillidsfuldt, at Alle, til hvem Omsorgen for Sjælenes Frelse er betroet, navnlig Biskopperne, ville tage virksom Del i Vore

Bestræbelser for at fremme denne Forening. Alle bør drage Omsorg for, at ret mange Familier, navnlig af den arbejdende Klasse, som man jo paa en ganske særegen Maade søger at besnære i vore Dage, slutte sig til denne fromme Forening.« Saaledes lyde vor h. Faders Ord: og Vi have idag den Glæde at kunne konstatere, at talrige katholske Familier i Vort Apostoliske Vikariat have efterkommet vor øverste Hyrdes Opfordring. Maatte Vor Glæde blive fuldkommen ved næste Gang at kunne sige: I denne fromme og hellige Sag ere vi alle ét Hjærte og én Sjæl. *Alle* katholske Familier ere omslyngede af Bønnens hellige Kjæde, alle ere forenede ved Familiebønnens stærke Baand.

Ganske vist ville og kunne Vi ikke lukke Øjet for, at vanskelige Livs- og Familievilkaar kunne rejse uoverstigelige Skranker for Gjennemførelsen af den fælles Bøn for alle Familier. Her maa Vi overlade det til den enkelte Christens religiøse Alvor at vælge det Rette og efter Forholdene Mulige, om det nu saa bliver den individuelle eller Familiebønnen, der lettest kan udføres.

Een religiøs Praxis bliver der dog tilbage, som er lige forpligtende for alle Christne, det er *Søndagens Helligelse ved den andægtige Bivaanelse af den h. Messé*. I Familiefædre og Familiemødre prøver alvorlig for Gud, om I ikke undertiden have taget for let paa denne saa væsentlige Forpligtelse, om I have vaaget tilstrækkeligt over, at samtlige eders Undergivne have opfyldt den; om I i dette Punkt have tænkt og følt som Kirken; thi det tør Vi ikke undlade at fremhæve her med Styrke, at Kirkens Ønske gaar videre end den strenge Pligt at høre den h. Messe og at afholde sig fra svære legemlige Arbejder; Kirken ønsker, at Alle, Herterne saavel som Tjenerne, Fædrene og Mødrene saavelsom Børnene maa faa Lov og Frihed til at overvære den egentlige Sognehøjmesse, at høre Prædiken og Katechese, at modtage de hellige Sakramenter, at opvarme og opfriske deres Sind og Hjærte ved passende aandelig Læsning.

Men det er ikke blot den Enkeltes Bøn, det er ikke

blot Familiens Bøn, som Gud kræver af sine Skabninger. Mon ikke Gud har skabt og opholder det hele Samfund? Har han ikke Ret til Tilbedelse og Taksigelse ligesafuldt fra hele Samfundets Side, som fra de Enkeltes. Kirken baade erkjender og opfylder denne Fordring; den er den store Anstalt for *den offentlige Bøn*, eller for at udtrykke det med et Nutidens Ord. for *den sociale Bøn*. Det store indre Arbejde i Kirkens Skjød fremstiller for Verden det beundringsværdige Skuespil af en vedvarende Bøn. I det liturgiske Sprog kaldes de konsekreerede Kirker »domus orationis«, Bedehuse; daglig samler Kirken sine Troende i disse Bedehuse omkring det h. Messeoffer, som ublodigt fornyer og fremstiller Kalvarieofferet; den forpligter sine Præster til daglig at bede de saakaldte Dagstider, Breviaret. Endnu videre gaar Kirken i sin Omsorg for den offentlige Bøn; i alle større Domkirker finde I en Kreds af udvalgte Præster, Kanikerne, hvis væsentligste Opgave bestaar i daglig syv Gange i Fællesskab at synge Guds Lov i Davids Salmetoner. Og ser hen til de talrige Ordener og Kongregationer, der ere den rige Frugt af Kirkens Liv i Bønnen. Nogle af dem vie deres Kræfter til Prædiken, andre til Undervisning, atter andre til de Syges og de Fattiges Pleje; men saare mange iblandt dem leve kun for det som er det Højeste her paa Jorden, for den herlige Opgave baade Dag og Nat at frembære Bønnens Offer for den Allerhøjeste.

Ser, saaledes bekjæmper Kirken i Gjærning og i Opoforelsens Aand den nedbrydende og opløsende Lære, at Religionen kun er en Privatsag. Denne Vranglære er ikke ny. Den har igjennem mange Aarhundreder, under stedse nye Former arbejdet paa at underminere Kirken, men saa fremtrædende, saa aabenlyst er den vel aldrig før optraadt som netop nu. Mon ikke Gud er Himmelen og Jordens Herre? Mon ikke Gud er Samfundets Herre ligesaavel som den Enkeltes? Mon ikke ogsaa hele Samfundet, stiftet og opholdt af Gud, maa anerkjende ham som den første Lovgiver, takke ham som sin Velgjører, ydmyge sig for ham i Bodens

Aand, naar store Samfundsonder hæрге Folkene, paakalde ham i Nøden: Herre, hjælp os, eller vi gaa til Grunde. Vi have syndet i Fællesskab, hjælp os og tilgiv os, at vi maa blive frelste og bevarede. — At ville henvise Gudsdyrkelsen til Samvittighedens Skrin alene eller om man vil til Sakristiet, at ville banlyse den fra Samfundet, og saaledes gjøre den magtesløs til at kunne gennemsyre det som en Surdejg og paatrykke det Gudsfamiliens Kjendemærke, — det er at miskjende Menneskenes højeste Bestemmelse og Guds Forhold til hans Skabninger. Hvad vil Enden blive paa denne Kamp, der med sine yderlige Modsætninger splitter Menneskene. Salmisten har allerede for Aartusinder siden svaret derpaa med det profetiske Ord: *»Hvorfor fnyse Hedningerne og hvorfor udgrunde Folkene forfængelige Planer? Den, som bor i Himmelen, lecr ad dem; Herren spotter over dem.« Ps. 2.*

Saa ville vi da vedblive at bede, Højtelskede i Herren, stærke i vor Tro, der har overvundet Verden, stolende paa Herren, der er vor Hjælper, vi ville bede og sige med Frelseren paa Korset: *»Herre, forlad dem, thi de vide ikke, hvad de gjøre.«* Naar Ugudeligheden knejser med Hovedet, naar den optænker Anslag, for om muligt at bortfjerne Gud fra Barndommens Opdragelse, fra de Døendes Leje, fra Menneskelivets Helligelse, fra Vuggen indtil Graven, saa ville vi møde disse Angreb paa Guds Ret og paa vore egne helligste Interesser med Bønnens altovervindende Vaaben. Lader os da særlig i denne h. Fastetid bede med større Iver, lader os talrigere end nogensinde før ile til Kirken, bivaane den hellige Messe og lader os med Troskab og Samvittighedsfuldhed øve de Bodens og Kjærlighedens Gjæringer, som Kirken paalægger eller anbefaler os i denne h. Tid.

Men fremfor alt bør vi, mine kjære Medarbejdere, mindes, at vi skulle være Bønnens Mænd; Alteret, det hellige Officium, vore daglige Livsvilkaar stille os det uophørlig for Øje. Fra den første Dag i Fastetiden af tilraaber Kirken os Profeten Joels Alvorsord: *»Præsterne skulle græde imel-*

lem Forhuset og Alteret, og de skulle sig: Herre! spar dit Folk og giv ikke din Arv til Skændsel iblandt Folkeslagene.» Joel. 2, 17. Vi ville ikke overheøre denne vor Moders Røst; »*Vi ville forblive varagtige i Bønnen og Ordets Tjencstc.»* (Apost. Gj. 6, 4.). Den almægtige Gud, Fader, Søn og den Helligaand skjænke os Alle dertil sin Naades Rigdom.

Kjøbenhavn, den 10. Februar 1899.

✠ Johannes,

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Jesu Korsvej. *)

XI.

Jesus nagles til Korset.

— 0 —

Se, paa Korsets Planke Jesus man udspænder,
driver skarpe Nagler gennem begge Hænder;
stille! hør de dumpe Slag af Bødlens Hammer,
gennem Jesu Fødder Spigeret han rammer.

Hil jer, svære Nagler! hil jer, blodigrøde
Naglegab, I Minder om vor største Brøde,
Tegn paa Verdens Blindhed, som sin Gud fornægter,
Pant paa Jesu Kærlighed til Syndens Slægter!

Herre, skjønt jeg slog dig selv de dybe Vunder,
alt mit Haab om Frelse kun paa dem jeg grunder;
thi de Slag, der grusomt saared dig, de samme
naglede mit Gjælds-brev fast til Korsets Stamme.

For dit Kors jeg kaster ydmyg mig i Støvet,
Haand og Fod jeg kysser, inderlig bedrøvet.
Sign du mine Hænders Gjærning til din Ære,
lad min Fod ad dine Veje kun mig bære!

1012.

*) Smlgn. Numrene fra Fastetiden 1897 og 1898.

Aabningshøjtideligheden

i

Vor Frue Kapel i Silkeborg.

— 0 —

Kun efter en kortfattet Bekjendtgjørelse i de stedlige Blade og den fornødne Meddelelse til Øvrigheden om den forestaaende Aabningshøjtidelighed, indfandt sig sidste Søndag (Quinquagesima), den 12. Februar, i det herværende katholske Vor Frue Kapel en efter Forholdene særdeles notable Forsamling, vi kunne nævne: Herredsfoged Rosenørn, Kommunalbestyrelsen, samtlige Redaktører, en stor Del indflydelsesrige og ansete Borgere med deres Familie samt saa mange, som Kapellet med Forværelser og Skolestue kunde rumme — antageligt halvtrediehundrede Mennesker.

Kapellet, der lige siden Indvielsen ved Juletid havde været under Haandværkernes Hænder, fremtraadte nu fuldt færdigt med sit smukt udsmykkede, stærkt belyste Alter (fra Mühlhausen ved Prag), sine Statuer af den h. Gudsmoder og den h. Josef, Kommunionsbænk, Prædikestol, Korsvej og helt nye stilfulde Bænke, og gjorde, som man fra alle Sider hørte bekræftet, et meget venligt og dragende Indtryk. Salmesangen, støttet af flere tilstedekomne Gejstlige: Redemptorister fra Odense, Præster fra Horsens og Fredericia samt flere Søstre af den kristelige Kjærligheds Orden, fyldte med sin egne, udpræget religiøse Velklang Rummet indtil højerværdige Hr. Pastor Kerff, som celebrerede Højmessen, fra Prædikestolen udtalte sig i det Væsentlige saaledes:

Katholicismen kom jo ikke som en fremmed og ukjendt Gjæst til disse Steder. De mange historiske Minder her paa Egnen førte alle hen til den katholske Tid. De forhenværende Klostre i Silkeborg Omegn. beliggende ved Allingsø, Sminge, Venge, Tvilum og Voer vare alle paa Tvilum nær beboede af Benediktinere, det sidste af Augustinere; muligvis kunde enkeltes Oprindelse henføres til Knud den Stores Tid, der anlagde de saakaldte »Munkeboer«

(Cellae). Munkene befæstede ved deres Forkyndelse den Religion som Benediktineren Ansgar, Nordens Apostel, først havde prædiket her i vort Fædreland, og ved deres øvrige Virksomhed vare de Befolkningens Vejledere saavel i Agerbrug og Haandværk som i Bygningskunst. Veng Kirke var endnu i vore Dage et Valfartssted for Bygmestre og Arkitekter og et Bevis for Munkenes Færdighed og Kundskab til Bygningsvæsen; derpaa omtaltes nærmere Ømø Klosterjorder, der fra Sump og Morads vare blevne omdannede af de hvidklædte Cisterciensermunke til et idyllisk Landskab med Kloster og Kirke. I denne Kreds af Klostre, beliggende ved Aa og Søer, rejste sig som Midtpunkt Silke-Borgen, bygget af Biskop Peder fra Aarhus; der drog senere de gamle Bisper hen, naar de trætte af Arbejde og mætte af Dage søgte Hvile for at forberede sig til Evigheden. Bisp Eiler Madsen Stygge døde der 1501 og den næstsidste Biskop, Niels Clausen Skade, tilbragte sine sidste 10 Leveaar paa Silke-Borgen og afgik der 1532 ved Døden i en Alder af 82 Aar. Han anede næppe, hvad der snart vilde ske med hans Eftermand Ove Bille; knapt to Aar derefter blev denne fra Silkeborg kaldt til Ry Kirke til Kongevalg; det var der, at den menige Adel, som var mere begjærlig efter Kirkens Gods og dens Skatte end efter Himmerige, overfaldt den jyske Del af Rigsraadet og tvang det til at vælge en Mand, der var fremmed for det danske Folk og dets Sprog og som var omgivet af tysktalende Adel. En Datidens Historie fortæller hvorledes Bisp Bille med Taarer i Øjnene underskrev dette Valg — han frygtede naturligvis for Kirkens Fremtid. Og hans Bekymring viste sig heller ikke ubegrundet, da den kongevalgte, efter at han ved Vaabenmagt havde indtaget Landet, brød sit givne Ord, fængslede Bisperne, selv sin trofaste Tjener Ove Bille, beslaglagde Kirkens Gods og paabød Katholicismens Afskaffelse. Borgen »Silkeborg« blev med Vaabenmagt indtagen af hans holstenske Medhjælpere og som Borgen faldt, faldt ogsaa Tid efter anden de omliggende Klostre. Kirkens Gods del-

tes mellem Konge og Adel — den Fattige, som Kirken hidtil havde sørget for, blev det paalagt Almuen at ernære; deraf opstod det Mundheld: »hellere under Krumstaven end Riddersporen«. Man har i Romaner og Skrifter ilde omtalt Munkene — vel findes der braadne Kar i alle Lande, men naar man betænker, at en af de saakaldte Reformatorer skrev til Wittenberg, at i Løbet af tre Uger havde omtrent alle Tiggerordener forladt Landet, saa vidner dette om en Standhaftighed og Opofrelse, der ikke kan parres med den Munkene tillagte Tilbøjelighed til Vellevned — da Kongen jo tilbød dem Embeder og Underhold, dersom de vilde forblive i Landet og frafalde. Enkelte Klosterherrer fik Lov til at forblive til deres Død i Klosteret og spise Naadsens Brød. — Saaledes sank alt i Grus ogsaa her paa Silkeborg-Egnen og det var som en uhyggelig Død, der rugede over Søer og Vande. Kun Ruiner minder os nu om fordums Storhed, dog Navnet Silkeborg forblev. I dette Aarhundredes Midte skabtes en ny Virksomhed i Nærheden af Borgruinen; Bygning rejste sig ved Bygning. der opstod Gader og Stræder og den nye By gjenoptog det gamle Navn. Da var det for 4 Aar siden at Taleren opsøgte de herværende faa Katholiker og ved Fabrikkens Begunstigelse — hvilken herved bragtes en Tak — kunde læse den h. Messe for første Gang netop i Borgruinens Nærhed, og der lød atter i Stilhed de gamle latinske Messebønner som i fordums Dage; — efter en kort Beskrivelse af Messens Indhold omtalte Hr. Pastor Kerff, hvorledes han i sit stille Sind havde ønsket, at den Gudstjeneste, som tidligere havde lydt i Borgkapellet, blivende maatte gjenoptages paa disse Steder og dette Ønske er opfyldt idag ved at dette Kapel nu aabnes for Offentligheden.

Efter derpaa at have omtalt den fremtidige Forkyndelse af Guds Ord her i Kapellet og ligeledes i Korthed Læren om Kirkens Enhed med dens Overhoved, berørtes tilsidst Kapellets Navn. Da den gamle Karupkirke N. V. for Silkeborg, der var Jyllands største Valfartskirke, havde været hel-

liget Vor Frue, vilde man opfriske dette Minde ved at give nærværende Kapel samme Navn. Karup var i hine Dage søgt for sin lægende Kilde af mange Syge, som der fandt Helbredelse. Endnu flere fandt der aandelig Helbredelse og at Kirken var søgt i saare høj Grad, frengik af, at ikke mindre end 12 Præster til Stadighed vare ansatte der ved Kirken.

Der sluttedes med Ønsket og med Bønnen om, at dette Kapel maatte blive en aandelig Kilde for mange, der søgte Ro og Sjælfred.

Forsamlingen fulgte interesseret den dygtige Talers, over et solidt historisk Studium byggede Foredrags-Prædiken, og efter Salmen »Paa Sandheds Fjæld en Bygning staar« forlod man Kapellet, de fleste ganske sikkert med Følelsen af, at visse fordomsfulde Meninger om den gamle Moderkirke maatte ændres, mange forhaabentlig i den Hensigt, at forny Besøget dér, hvor Herren selv i Huset er hjemme.

De Haandværkere, som have præsteret det smukke og i det Hele vellykkede Arbejde under Bygningens Indrætning til Kapel, ere d' Hrr. Malermester Mathiesen jr., Snedkrene Busse og Sophus Jørgensen samt Tømrermester Kjeldgaard, alle af Silkeborg.

K. & W.

Gift.

— 0 —

At kunne *læse* og *skrive* er blevet et Fælleseje blandt de civiliserede Nationer. Hvor godt og gavnligt dette i og for sig end er, hvor talrige Fordelene end ere, som derved tilflyde baade det enkelte Individ og hele Samfundet, skjuler det dog i sig Farer, som ere desto større, jo mindre man tænker paa dem. Se vi os en Smule om, saa ville vi opdage talrige stinkende Kjøkkener, hvor der efter djævelske Kogebøger beredes Folk en aandelig Spise, som ofte maa kaldes ligefrem djævelsk. Hvad er Meningen? *Den saakaldte*

videnskabelige Folkeliteratur mene vi, aandeligt Makværk, som under Videnskabens og Historieforskningens Kaabe udbreder Vantroens, Samvittighedsløshedens og den sædelige Fordærvelses raadne Gift blandt Folket.

Alt Ondt og Slet, som nogen Sinde af Frafaldne eller Ligesindede er blevet paadigtet Kirken, alle Løgne og Bagvaskelser, som den sande Videnskab allerede tusinde Gange har betegnet som det de ere: Løgne og Bagvaskelser, bliver kogt sammen igjen, det overgydes med en Smule pikant Sauce og serveres saaledes som aandelig Næring for Folk i utallige Aviser, Ugeblade, Bøger og Hefter. Det er en billig Føde; for 10 eller 20 Ø:er gives der Enhver Lejlighed til at forpeste sin Sjæl, tabe Uskyldigheden og indvie sig til Lasten.

Det er ikke blot i Butiksvinduerne eller paa Gadehjørnerne at denne Gift bliver falbudt tillige med de ikke mindre giftige Billeder, nej, den bringes ogsaa ind i Husene i Hjemmene, selv om disse ligge nok saa højt tilvejs. Og hvad indeholde vel disse Hefter? Kun en eller anden Historie, en Kjærlighedshistorie, hvori alle mulige usædelige og overtroiske, gudsbespottelige og vantro Sager ere indflettede, og Giften er færdig.

Navnlig ere det Slags Skrifter farlige, i hvilke der med en Hob tilsyneladende Lærdom udbasunes og lovprises som ægte Videnskab, som uomstødelige historiske Kjendsgjerninger alle de Bagvaskelser mod Religionen og dens Institutioner, som de sande Videnskabsmænd for længe siden have forkastet og fordømt som falske Meninger og Paastande.

Med de kraftigste Basunstød anbefaler den slette Presse disse giftige Sager, og hvad er Følgen? Unge Folk, paa hvis Mælkeansigter en Barber endnu aldrig har tjent 10 Øre, rose sig af deres Fritænkeri og betegne sig som konfessionsløse! — Men lad det være nok! Ve det Samfund, som senere bliver sammensat af saadanne Mennesker — det bliver enten en stor Daarekiste eller et almindeligt Tugthus.

Alle kristelige Familiefædre bør træde op mod denne

almindelige Forgiftning. Det er deres hellige Pligt at lukke deres Hjem for al saadan Literatur og for alle Smudsblade. Værer aarvaagne, kristelige Forældre! Djævelen er snu, han har sine snue og listige Medhjælpere, og inden I se eder om, er denne dræbende Gift i eders Børns Hænder! Ved Siden af Belæring og Aarvaagenhed er det bedste Hjælpe-middel mod al denne Gift gode Bøger, gode Tidsskrifter, gode Blade. Idet Forældrene give deres Børn en god aandelig Føde og saaledes tilfredsstille deres Trang til Læsning, hindres de daarlige, smudsige Ting i at trænge ind. Ved gode Bøger og Blade blive de Unge belærte og oplyste paa den rigtige Maade. Derved sættes de i Stand til strax at erkjende Løgnene, Bagvaskelserne, Forfalskningerne og Fordrejelserne af Sandheder som saadanne, og Giften vil, selv om den virkelig engang skulde være faldet dem i Hænderne, ikke kunne udøve nogen Virkning. Det er netop ogsaa en af Hovedfordelene ved de katholske Foreninger. Ved forskjel- ligartede Foredrag og Undervisninger virke de oplysende og give de deres Medlemmer Vaabnene i Hænde, som styrke dem mod Vantroens og Forførelsens Aangreb. Maatte alle katholske Forældre dog ret erkjende dette og ogsaa i denne Forstand opmuntre og tilskynde Ungdommen til ivrig Deltagelse i de katholske Foreninger og i det offentlige katholske Menig-hedsliv.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. Den franske Hovedberetning fra *St. Vincents-Foreningen*, som fornylig er udkommen, giver et glædeligt Billede af denne velgjørende Forenings Udbredelse og Virksomhed i Aaret 1897. Der findes ifølge denne Beretning Konferentser i alle Verdensdele, i næsten alle europæiske Stater, i Asien med Birma og Kina, i Afrika, Australien og Ny-Seeland, i Nordamerika og i talrige Stater i Cen-

tral- og Sydamerika. Kun Rusland med sit uhyre Omraade danner en beklagelsesværdig Undtagelse. Indtægterne beløb sig til 12,501,158 Francs og vilde vel naa til 13 Millioner, saafremt Beretningerne fra flere fjærntliggende Konferentser hidtil ikke vare udeblevne. Efter Indtægterne at dømme gaar Holland i Spidsen for de øvrige Lande med en Indtægt af 1,138,668 Francs. 192 nye Konferentser ere blevne grundlagte i Aaret 1897, deriblandt i Frankrig 46, i Brasilien 27, i Belgien 26, i Tyskland 19 og i Italien 12. Dag for Dag faar Vincentsforeningen større Betydning, ogsaa her i vort Fædreland; maatte den gaa Fremtiden i Møde med Mod og Tillid til Gud og stedse vinde nye Medlemmer blandt de Bedrestillede, navnlig ogsaa blandt de yngre Kredse, som ikke bør glemme, at Vincentsforeningen i sin Tid er bleven grundlagt af unge Pariser-Studentere.

Malmø. »Jubilæums-Basaren til Fordel for Elisabethsøstrene i Malmø afsluttedes i Lørdags og havde ifølge et svensk Blad noget over 20,000 Kr. i Bruttoindtægt. I Lørdags var Basaren flittigere besøgt end nogen af de foregaaende Dage; der solgtes ikke færre end 1,425 Indgangsbilletter og der indkom herved 8,000 Kr.. Efter Basarens Slutning og efter at flere usolgte Gjenstande vare blevne bortauktionerede fik de medvirkende Herrer og Damer sig endnu en lille Dans. Følgende Numre bleve udtrukne ved Lodtrækningen: 283. 354. 46. 597. 363. 130. 547. 113.

England. Den saakaldte *Ritualismes* Fremgang indenfor den anglikanske Kirke i England, d. v. s. Indførelsen af katholske Skikke fra protestantiske Gejstliges Side, har i den sidste Tid fremkaldt en vis Frygt blandt Anglikanerne. Fornylig afholdtes i den Anledning i Alberthall i London et protestantisk Protestmøde mod Indførelsen af ritualistiske Skikke i Statskirken. Forsamlingen vedtog enstemmig den Beslutning at kræve »Messeofrets« og Skriftemaalets Undertrykkelse indenfor Statskirken. Et Telegram blev sendt til Dronnin-

gen med Bøn om den øjeblikkelige Indførelse af en Lov i Overensstemmelse med Beslutningen. Katholikerne kunne uden Tvivl være tilfredse med en saadan Ordning. Blive Ritualisterne ved en Lov hindrede i Udøvelsen af deres Ceremonier, kan der ingen Tvivl være om, at saare mange ville træde over til den katholske Kirke, foran hvis Dør de hidtil ere blevne staaende.

Italien. For nylig udkom i det vatikanske Bogtrykkeri den kirkelige Haandbog («Gerarchia») for 1899. Leo XIII. er den 263 Pave siden Apostelfyrsten Petrus. I hans Regeringstid døde 123 Kardinaler. 5 endnu levende Kardinaler ere blevne udnævnte af Pius IX. Blandt Kirkens 57 nuværende Kardinaler er 31 Italienerne. Kardinalkollegiets Senior er den 93aarige Kardinal Mertel, den h. romerske Kirkes Vicekansler. Kirken tæller forøvrigt 12 Patriarker, 830 Ærkebiskopper og Biskopper af latinsk Ritus, 150 af orientalsk Ritus og desuden 358 Titular-Ærkebiskopper og Biskopper. Under Leo XIII. oprettedes 2 nye Patriarkalsæder, 30 Ærkebispedømmer, 100 Bispedømmer, 60 apostoliske Vikariater og 30 apostoliske Præfekturer.

— I Følge de nyeste Sammenstillinger af Professor v. Juraschek i Pragtværket »Die katholische Kirche unserer Zeit und ihre Diener in Wort und Bild« (1. Hefte II. Bind), beløber *Jordklodens Indbyggerantal* sig med et rundt Tal til 1,544,509,000 Sjæle. De fordeles saaledes:

Asien	med 841,983,000 Indb.,	hvoraf	8,720,000	Kathl.
Europa	— 380,779,000	—	—	175,902,700
Afrika	— 178,706,000	—	—	1,720,000
Amerika	— 136,801,000	—	—	67,390,000
Australien og Oceanien	— 6,158,000	—	—	1,030,000
Polaregnene	— 82,000	—	—	—
Tilsammen:	1,544,509,000 Indb., hvoraf 255,762,700 Kathl.			

Lille. I Henseende til *Drengemordet* i Lille har det vist sig, at der *aldeles intet* er tilstede, som taler imod Broder *Flamidien*, hvem nogle Skraalere lagde Forbrydelsen til Last. Ifølge »*Peuple français*« havde Broder Flamidien samme Aften, som Mordet blev begaaet, Opsyn indtil Kl. 8 $\frac{1}{2}$ over hundrede ham betroede 13—16 Aar gamle Dreng; ifølge Retslægens Udsagu maa Mordet (navnlig ifølge Mavesækkens Undersøgelse) have fundet Sted Kl. 6 til 7. Efter at Børnene vare gaaede bort begav Flamidien sig indtil Kl. 10 $\frac{1}{2}$ til Broder Florin, hvorefter Begge gik til Sengs. Da Bygningen benyttes til Møder af forskellige Arbejderforeninger, opholder der sig hver Søndag Aften over 300 Personer, som ikke høre til Anstalten, indtil Kl. 10 i forskellige Dele af den store Bygning. Broder Flamidien holdt som sædvanlig baade Mandag og Tirsdag sin Klasseundervisning, viste aldeles ikke noget Usædvanligt i sin Optræden og lod sine Disciple bede for deres Kamerats Gjenfindelse. Alt, hvad de kirkefjendske Blade fortælle om Kisten, hvori Liget skal være fundet, om Sporene i fjerde Etage og om Blod og Stearinpletterne, *er den rene Opfindelse*. Det samme gjælder om Skriftsammenligningen, som *ikke har givet nogetsomhelst Tilknytningspunkt*. Den mistænkte Broder Flamidien er 35 Aar gammel og har stedse opført sig mønsterværdigt. Han nægter enhver Delagtighed i Mordet og har heller aldrig vægret sig ved at aflægge en Skriftprøve.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).

Møde Mandag d. 20. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Vesterbrog. 24. Program: Højærv. Hr. Pastor Esser vil fortsætte sit Foredrag om „Reformationstiden i Tyskland.“ — Hr. *.* vil oplæse „De fyreogtyve Riddere“, derefter Solosang af Fru T. Rasmussen og Oplæsning af Hr. Møller. — Alle ere velkomne.

A. C. afholder intet Møde i Februar.

S. J. G. Mandag den 20. Febr.. Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** alm. Møde for alle Br.

Bogføring.

En ikke for ung Dame, som er øvet i alm. Bogholderi, samt dansk og tysk Korrespondance, kan faa Plads strax eller senere. Billet, mrkt. **B.**, modtager C. B. Lohrer.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Februar. 1. **Søndag i Fasten.** — 20. **M.** Feri-aldag (Pavevalg 1878). — 21. **Ti.** Ferialdag. — 22. **O.** (Tamperfastedag) Petri Stol i Antiochia. — 23. **To.** Petrus Dami-anus, Biskop og Kirkelærer. — 24. **F.** (Tamperdag) Mathias, Apostel. — 25. **L.** (Tamperdag) Margrethe af Cortona, Bodfærdig.

Søndag den 26. Februar. 2. **Søndag i Fasten.**

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes hver Fredag Aften Kl. 8 **Korsvejsandagt** og hver Søndag Aften Kl. 6 **Fasteandagt** med Prædiken. — Hos Kirkebetjenten, Hr. Stein, faas „**Korsvejsandagt med Billeder**“ á 10 Øre.

Jesu Hjærte Kirke. Hver Torsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, holdes i Fastetiden **Korsvejsandagt**.

Rosenkranskirken. Hver Fredag Aften i Fastetiden Kl. 7 $\frac{1}{2}$ holdes **Korsvejsandagt**.

Gudstjeneste i Ringsted (Casinosalen). Søndag d. 19. ds. Kl. 8 h. Messe med Prædiken; Kl. 4 Efterm. Foredrag.

Gudstjeneste i Helsingør. (Sudergade 8. 2. Sal). Søn-dag d. 26. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken med Andagt; Mandag d. 27. ds. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form. h. Messe med Prædiken.

Den eucharistiske Forening. Hver Fredag Tilbedel-sesteme fra Kl. 4—5 foran det udstillede Allerhelligste i St. Aus-gars Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskom-munion Søndag den 26. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Vincentskonferentsernes

Generalmøde finder Sted **Søndag den 19. Februar** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes herved indtrængende alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionen i de resp. Konferenskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Eker af den herværende katholske Menighed er bleven ledig. Ansøgninger indsendes inden den 19. Marts, Skemaer erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander P. Strat-bøcker eller hos Undertegnede.

J. Braun, Sognepræst.

Rettelse. I Fastemandat, forr. Nr. Side 100 L. 1. f. o., Abstinentstiden, læs Adventstiden.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 9.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 9.

Søndagen den 26. Februar.

1899.

Indhold: England og den katholske Kirke. Jesu Korsvej. To Præstjubilarer. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Aarhus. — Bekjendtgjørelser.

England og den katholske Kirke.

— 0 —

Gjentagende har Pave Leo XIII. vist, med hvilken Iver han bestræber sig for at føre England tilbage til Fædrenes Tro, til den katholske Religion; saaledes udsendte han i 1895 en Encyklika til den engelske Nation og ved forskellige offentlige Lejligheder og i Privataudienser har han ofte udtalt sig om denne Sag. »Hvornaar vil England dog vende tilbage til sine Fædres Tro?« sagde Leo XIII. saaledes i en Privataudiens i 1896 og han tilføjede: »*Bønnen* alene kan sprænge de Baand, som endnu holde Landet tilbage.«

Af *Bønnens* Kraft haaber den h. Fader altsaa fremfor alt Virkeliggjørelsen af Englands Tilbagevenden til den katholske Kirkes Moderskjød, thi *Bønnen* er, som den h. Johannes Chrysostomus siger, »vort mægtige Vaaben, vort Værn og vor Tilflugt«. Og til ivrig Bøn for deres protestantiske Medborgere opfordrer Leo XIII. de engelske Katholiker og med dem hele Kristenheden.

Naar man kjender Englands Historie i de sidste 300 Aar, saa ved man, hvormeget Englands Katholiker maatte lide fra Begyndelsen af den saakaldte Reformation under Henrik VIII. indtil Enden af det forrige Aarhundrede, altsaa i henved 200 Aar. Det blev anset som en Forbrydelse og straffet i Orensstemmelse dermed, at bekjende sig til den katholske Religion, at overvære det hellige Messeoffer, at huse en katholsk Præst. Ingen Katholik kunde beklæde nogetsomhelst vigtigere Embede i Hæren eller Flaaden eller i Staten. Katholsk Børneopdragelse var forbudt. Navnlig vare Lovene grusomme mod den katholske Kirkes Præster; Meddelelsen af Absolutionen, Frembærelsen af det h. Messeoffer, Meddelelsen eller Modtagelsen af Præstevielsen blev straffet med Landsforvisning, strængt Fængsel eller endog med Døden. Alt syntes at have sammensvoret sig mod den katholske Kirke for at hidføre dens Undergang.

Sammenligne vi hermed Forholdene i England i Henseende til Katholikerne i vore Dage, saa finde vi, at de glæde sig ved den samme Ære og Agtelse som deres Medborgere, at de indtage alle mulige Tillids- og Æresposter; de ere Vicekonger, Statholdere, Gehejmeraader, Statsministre, Præsidenter, Medlemmer af Parlamentet, Generaler i Hæren, Admiraler i Flaaden og Dommere i Landet. Der gives ikke nogetsomhelst Embede mere, hvortil de ikke have Adgang. Er ogsaa hist og her en Tidlang den gamle Forfølgelsessyge atter kommet tilsyne, som for omtrent 40 Aar siden, da, som en Protestant skriver, »de Liberale og de Konservative overgik hverandre i rasende Daarskab og trak Nationens hele Hjærte med sig; Resultatet blev dog ikke noget andet, end en elendig Straffelov, som aldrig kom til Udførelse og faa Aar efter blev taget tilbage med udtalt Foragt«.

Der har altsaa aabenbart fundet en stor Forandring Sted siden Begyndelsen af dette Aarhundrede. Endog den engelske Statskirke, som for 300 Aar siden var bleven oprettet mod den katholske Kirke, har ganske forandret sin Optræden. De anglikanske Biskopper og Gejstlige forlade

eller bekæmpe nu netop de Artikler, som have været deres Kirkes Skelnemærke. I deres Sted forkyndes nu offentlig fra Prædikestolene i den anglikanske Kirke Vielsernes sakramentale Magt, Kristi virkelige Nærværelse i Altrets allerhelligste Sakramente, det hemmelige Skriftemaal, Troen paa Skjærsilden, Paakaldelsen af den hellige Jomfrus og de Helliges Forbønner, Ordensløfternes Ophøjethed — lutter Lærdomme, som af de 39 Artikler bleve brændemærkede som taabelige Fabler og Gudsbespottelser — og mange Menigheder tage af ganske Hjærte mod denne Forkyndelse. Man danner Foreninger, skriver Traktater og Bøger og holder alle Vegne Foredrag, for at overbevise Folket om, at de sidste 3 Aarhundreder have været en gruelig Vildfarelse og at Englands Kirke slet ikke er protestantisk, men den sande, nedarvede *katholske* Kirke. Saaledes gjør endog Ærkebiskoppen af Canterbury Fordring paa katholsk Herkomst og forsvarer med skinsyg Iver sin uafbrudte Forbindelse med den h. Gregors, den h. Augustinus', den h. Anselmus' og den h. Thomas' Kirke. Med ét Ord, overalt indføres igjen de katholske Dogmer og Skikke; de gamle Vildfarelser maa vige.

En mægtig Kontrast hersker der virkelig mellem de sidste Aarhundreders England og det nuværende England. England er allerede blevet halvt katholsk. Det vil ikke sige, at Halvdelen eller ogsaa kun en betydeligere Del af Befolkningen allerede er bleven katholsk, men kun at Størstedelen af Fordommene ere forsvundne og at Sandheden har brudt sig en Bane, at Politiken og den anglikanske Kirkes Tros-lære og Skikke have gennemgaaet en fuldstændig Forvandling. Vedbliver denne Forvandling at gaa fremad paa samme Maade, saa er Anglikanismen rimeligvis forsvunden endnu førend Slutningen af et nyt Aarhundrede. I dens Sted vil Guds Kirke blomstre og have erobret Folkets Hjærter. Saadanne Tanker vække i Virkeligheden Haabet om, at Engla:rd atter engang vil blive »de Helliges Ø«.

Men vi have endnu ikke omtalt de virkelige Omvendelser til Troen. Meget træffende har den berømte Konvertit

P. *Ignatius Spencer* skildret dem med de Ord, han faa Dage før sin Død (1864) rettede til Redaktøren af et italiensk Tidsskrift. Han skriver saaledes: »Hvad have vi nu set i vore Dage? Saa talrige og betydningsfulde Omvendelser til Troen, at hele Verden taler om dem. Og denne Tilbagestrømning til Katholicismen har en saa ejendommelig og mærkværdig Karakter, at Kirkens Historie ikke fremviser noget Lignende. I andre Lande var det Herskeren, fra hvem det første Stød udgik, og blandt sine Undersaatter mødte han hverken Modstand eller Forfølgelse; eller Omvendelserne begyndte med de Fattige, som, selv om de ogsaa bleve forfulgte og udplyndrede, dog kun havde lidet at miste. Men dette var ikke Tilfældet i England. Her fremvoxede Omvendelsesværket øjensynlig blandt den protestantiske Kirkes Tjenere, blandt hvilke Hundreder af de lærdeste og mest ansete ere blevne optagne i den katholske Kirkes Skjød, og ligeledes blandt Landets adelige og fornemme Familier, saa at man kan sige, at der her ikke findes en eneste Familie, som ikke er bleven berørt af denne Bevægelse ved nogle nærmere eller fjærnere staaende Medlemmer af Familien. Jeg siger, at denne Omvendelsesmaade er ny, denne Art af Naadevirkning enestaaende. Et stort Antal af disse Gejstlige havde, saafremt de vare blevne indenfor Protestantismens Rækker, saare smigrende Udsigter til jordisk Lyksalighed, Rigdom og Ære, og ved deres Konversion sank de ned i Fattigdom og bleve en Gjenstand for Ringeagt, navnlig de, som paa Grund af deres Familie ikke kunde indtræde i den gejstlige Stand. Lægfolkets Ofre have ikke altid været saa store, men hvormange have dog ikke ogsaa her lukket for sig Vejen til Æresposter og Udmærkelser; hvormange have ikke maattet skille sig fra deres Slægtninge og Venner!« Disse den berømte Konvertits Ord gjælde ogsaa endnu den Dag i Dag.

Man kan nu spørge om Aarsagen til denne mærkelige Forandring og disse talrige og forskjelligartede Omvendelser. Spørgsmaalet er allerede blevet besvaret af Forskjellige og paa forskjellige Maader. Vi mene, at *der er kun en Kraft*, som stedse i Løndom har arbejdet henimod Opnaelsen af et saadant Resultat. Denne hemmelige Kraft er *Bønnens overnaturlige Magt*. »Disse store Resultater,« siger Spencer, »kunne ikke tilskrives Menneskers Veltalenhed eller Virksomhed. Mennesker have sikkert ingen Del i dette Værk uden ved deres Bønner, og disse ere aabenbart blevne frembaarne til Gud ved Maria, ved hvem alle Hæresier i Verden blive tilintetgjorte.« — Det Følgende vil belære os om den Iver og Tillid til Gud, hvormed der er bleven opsendt Bønner til Herren for Englands Omvendelse til Moderkirken.

Der er næppe nogen anden Nation, som har været en Gjenstand for saa vedholdende og almindelige Bønner som den engelske. En stadig Strøm af Missionærer og Martyrer drog fra de engelske Kollegier i Rom, Douai, Valladolid og Lissabon til England og paa Vejen derhen opfordrede de alle Vegne de Troende til at bede for Englands Omvendelse. Fremfor alt bestræbte Paverne sig for, at tilskynde til Bøn for England. I hine Tider, da Forfølgelsen under Elisabeth rasede paa det grusomste, forundte Pave Gregor XIII. særegne Privilegier og Aflad, »for«, som han siger, »at tilskynde ikke blot de tilbageblevne engelske Katholiker men ogsaa Katholikerne i andre Lande, til at bede for Englands Omvendelse«.

Saaledes udbredte Bønnen for Englands Omvendelse sig lidt efter lidt til forskjellige katholske Egne og Lande. Blandt dem, der paa en ganske særegen Maade øvede denne Kjærlighedsgjerning, vare Hellige og Guds store Tjenere, som den h. Karl Borromæus og den h. Filip Neri. Nogle iblandt dem forudsagde

saare underfulde Ting om Englands Omvendelse, saaledes f. Ex. Jesuiten, den ærværdige Mancinelli, der som Missionær gjennejmrejste Italien, Spanien, Tyskland, Polen, Bøhmen, Dalmatien og Tyrkiet, uden at have forsømt at bede for Englands Omvendelse en eneste Dag. I Aaret 1608, saaledes fortællés der, havde han efter megen Fasten og mange Bønner en Vision, hvori det blev ham aabenbaret, at »Gud endelig var stemt forsonlig, og at han vilde benytte England til at virke underfulde Ting blandt Muhamedanerne og Hedningerne til den katholske Tros Forherligelse, og at han vilde ledsage det med sin ganske særegne Bistand til Forbauselse for hele Verden Disse Ting,« saaledes slutter han, »ville blive denne Nation til Del paa Grund af de Fortjenester, som saa mange og saa berømte Helgener i dette Kongerige have erhvervet sig ved deres trofaste Medvirkning med den guddommelige Naade.«

Ogsaa den ærværdige Bartholomæus Holzhauser, den bekjendte Reformator af Verdensgejstligheden, forudsagde, at England vilde vende tilbage til den romersk-katholske Tro og ved sin Omvendelse bidrage mere til Kirkens Hæder, end det havde gjort ved Landets første Omvendelse til Kristendommen. Han sagde: »Jeg saa et Skib sejle paa Havet og naa til Havnen; og fra Skibet ilandsattes hellige Mænd, som prædikede Evangeliet. Det lykkedes dem, og Landet vendte tilbage til Freden og til Jesu Kristi Lovprisning.«

En anden Herrens Tjener, den ærværdige F. de la Colombière, kom i 1676 fra Frankrig til England. Han havde modtaget underfulde Naadegaver af Gud og førte en Helgens Liv. Hans Ord om England lyde saaledes: »O England, over hvilket Land har Himmelen vel forhen udøst rigere Velsignelse, hvilket Folk besad vel forhen større Trosiver og dybere Ærefrygt for den h. Kirke? Dine Stæder have frembragt Martyrer, dine

Kirker Biskopper af sjælden Fromhed. Jeg vil ikke dvæle ved de Æresbevisninger, som Englænderne i gamle Dage have ydet den h. Gudsmoder eller tale om deres Andagt til Englenes Dronning, der var saa stor, at England i hine Dage blev kaldt »Marias Medgift«. Du har først plantet den Ubesmittede Undfangelses Banner, til dig blev hint underfulde Skapular givet, som nu holdes i Ære af alle Kristne. Jeg nærer de største Forhaabninger om den gode Sags Fremskridt. Skulde Du, o Herre, føre dette Folk tilbage til din Kirkes Hjord, saa vil du finde iblandt dem mange trofaste og ædle Hjærter, som ville forherlige dit tilbedelsesværdige Navn som i de henrundne Dage. — Men ikke blot enkelte fromme Sjæle, ogsaa hele Kongregationer og særlig i dette Øjemed stiftede Foreninger have med Iver opsendt Bønner for Englands Omvendelse.

(Fortsættes.)

Jesu Korsvej.

XII.

Jesus dør paa Korset.

— 0 —

Solens Lys formørkes, al Naturen lider,
 mens den sidste haarde Strid vor Frelser strider.
 Slig en Tvekamp skued Verden ingensinde:
 Liv mod Død — men Døden synes alt at vinde.

Alle Dødens Kvaler led han uden Klage.
 Nu er Værket fuldbragt; han har kort tilbage;
 træt hans Hoved synker; sidste Gang han taler:
 »Fader, dig i Hænde jeg min Aand befaler«.

Jesus, Korsets Herre, giv mig dertil Kræfter,
 at mit eget Hjærte jeg til Korset hæfter!
 Kun naar alt det gamle, alt mit eget dødes,
 da kan i mit Hjærte du som Frelser fødes.

Naar da Kaldet lyder, naar mit Liv udslukkes,
 naar mit Blod skal isne, og mit Øje lukkes,
 da min trætte Læbes sidste Ord skal blive:

»Fader, dig i Hænde vil min Aand jeg give.

1012.

Tio Præstjubilæer.

— o —

Som allerede tidligere meddelt fejrer højærv. Pastor **Fr. Kerff** i Horsens i Løbet af denne Uge sit **25aarige Præstjubilæum**, nemlig **Tirsdag den 28. Februar**, paa hvilken Dag han i 1874 i Laterankirken i Rom modtog Præstevielsens hellige Sakramente, hvorefter han den følgende Dag, den 1. Marts, frembar sit første hellige Messeoffer i den til Propaganda-Kollegiet hørende Kirke. Han er den første danske katholske Præst efter Reformationen, som kan fejre 25 Aars Præstjubilæum her i sit Fædreland.

Sammen med Pastor Kerff modtog ogsaa en anden af Nordens Gejstlige den præstelige Ordination i Laterankirken for 25 Aar siden, nemlig højærv. Dr. theol. **Rudolph Kiesler**, Sognepræst ved St. Eriks Kirken i Stockholm (Götgatan 46), som saaledes ogsaa paa Tirsdag kan fejre sit Præstjubilæum. Pastor Kiesler, der er født den 6. Sept. 1850 i Schwerin i Mecklenburg og var Elev af Propaganda-Kollegiet i Rom siden 1865, har efter sin Ordination udfoldet en velsignelsesrig Virksomhed i Stockholm. Navnlig har den katholske Svende-

forening i ham haft en udmærket Præses og Støtte i mange Aar, og siden den nye katholske St. Eriks Kirke, den Apostoliske Vikars Residenskirke, blev opført, har han med apostolisk Iver og Energi virket i denne Del af den stockholmske Menighed.

Paa mange Steder i den h. Skritt fordrer Gud, at man skal holde hans Præster i Ære. Hos Eccl. (7,33) siger den Helligaand: »Frygt Herren, din Gud; af din ganske Sjæl og hold hans Præster højt i Ære.« St. Paulus skriver i det første Brev til Tim. (5,17): »Præster, som ere gode Forstandere, skulle agtes dobbelt Ære værd, mest de, som arbejde i Ord og Lære.«

Skulde man da ikke navnlig holde hine Præster i Ære, som i Løbet af 25 Aar have anstrængt sig som Lærere og som Ordets Forkyndere og have været gode Forstandere der, hvorhen Gud kaldte dem? Og skulde Præsten vel turde vægre sig ved at tage mod disse Æresbevisninger? Han ved jo, at han er Guds Stedfortræder og at Gud æres i ham. Ligesom hine, der ringeagte en Præst, ringeagte Gud, saaledes ære ogsaa hine, som ære Præsten, Gud selv, ifølge Frelserens Udtalelse hos Lukas 10,16: »Hvo som hører eder, han hører mig, og hvo som foragter eder, han foragter mig; men hvo som foragter mig, han foragter ham, som har sendt mig.« Og den h. Kirkelærer Johannes Chrysostomus udraaber: »Vide I ikke, at den Ære, man viser Præsten, vises Gud selv?« Derfor bør Guds Præst ogsaa tillade, at man ærer Gud selv i ham. Kun maa han forblive tro mod den kongelige Salmists Ord (113,9): »Ikke os, o Herre, ikke os, men dit Navn giv Æren.«

Det katholske Præstedømme er en saare ophøjet Værdighed for Præsten. Han er en Agerdyrker. Marken, som han dyrker, ere de udødelige Sjæle; Sæden, som han udstrør, er Guds Ord; Brødet, som han tilbyder, er Englenes Brød i det allerhelligste Altrens Sakramente; Frugten, som han opnaar, er det evige Liv. Han er

ogsaa en Soldat, en Krigsmand, en Officer i Jesu Kristi Hær; han strider for Herren, han beskytter Sjælene i Herrens Hjord, han tilbageviser den onde Fjendes Angreb. Han er ogsaa en Læge, der forskaffer de Syge Sundhed; men saa højt Sjælen staar over Legemet, saa højt staar ogsaa Præstestanden over Lægestanden. Thi Præsten skjænker ikke Lægedom til skrøbelige Legeter, der ere Støv, men til udødelige Sjæle, der ere skabte i Guds Billæde. Og han ikke blot helbreder, men han opvækker ogsaa fra de Døde, idet han giver Synderen Naadens Liv og dermed det evige Liv tilbage. Han er ogsaa en Dommer, der fælder Dom over Hjertets Inderste, over Samvittighedens Helligdom, der er lukket for den jordiske Dommer, og medens denne kun erklærer En for at være uskyldig, men ikke kan gjøre Nogen i Virkelighed uskyldig, har Præsten den ophøjede Magt til at gjøre de Skyldige rene og uskyldige i Bødens hellige Domstol. Se vi fra Jorden opad mod Himlen, saa finde vi en stor Lighed mellem Englenes Stilling og Præstens Værdighed. Thi ligesom de salige Aander Dag og Nat synge deres Hellig, Hellig, Hellig foran Guds Throne og tillige som Skytsengle vaage over Menneskenes Børn, saaledes har Præsten ogsaa den dobbelte Opgave, i sit eget og i den hellige Kirkes Navn at hylde den allerhelligste Treenighed og tillige at vaage over og beskytte de til hans Omsorg betroede Sjæle. Ja, endnu mere! Den katholske Præsts Magt — tør jeg vel sige det? — er i visse Henseender endog større end den ophøjede Himmeldronnings. I det hellige Messeoffer udtaler Præsten Forvandlingens ophøjede Ord, og se! Himlen aabner sig, og Guds enbaarne Søn stiger ned paa Altret, lægger sig i Præstens Hænder, bliver opløftet og baaret af ham; men Maria er det ikke forundt, at kunne forvandle Brød og Vin til hendes Søns Kjød og Blod; og ligger der en stakkels Synder paa sit Dødsleje, som angrer sine Synder og om faa Øje-

blikke skal træde frem foran Guds Domstol, saa kunne vi paakalde Maria, paakalde hele det himmelske Hof, de kunne alle bede for den Døende, men ikke frelse ham. Kald derimod paa den katholske Præst, han udtaler Absolutions-Ordene over den Døende, og den Døende har fundet Tilgivelse, alle hans Livs Synder ere ham tilgivne af Gud, Satan maa vige, Helvede maa lukke sig, Himlen atter aabne sig.

Men er den præstelige Værdighed saa ophøjet, ja, fristes jeg til at sige, saa frygtelig ophøjet, saa er den paa den anden Side ogsaa saare byrdefuld, endog for Engleskuldre, som Tridentiner-Konciliet udtrykker sig, en saare tung og vanskelig Byrde. Maale vi denne Byrde først med et jordisk Maal: Hvormeget gives der da ikke, som den katholske Præst maa give Afkald paa, og som Verden ellers skatter saa højt og med saa stor Iver higer efter!

Hvormange Besværligheder bringer ikke de præstelige Pligter med sig! Den offentlige Gudstjeneste, Religionsundervisningen, Sygetjenesten baade Dag og Nat, i Hede og Kulde, i Storm og Slud, Forvaltningen af de hellige Sakramenter og saameget andet forarsager langt mere Møje og Besværlighed, langt flere Sorger og Bekymringer, end Mange drømme om. Navnlig har Skriftestolen allerede bragt mangan Præst Sygelighed og en tidlig Død, og jeg vilde kun ønske, at man kunde sætte dem, som paastaa, at Præsterne have opfundet Skriftemaalet, et Par Maaneder ind i en Skriftestol, de vilde vist aldrig mere i deres Liv gjentage deres i Sandhed latterlige Paastand.

Den tungeste og tillige smertefuldeste Byrde for Præsten ere dog de Hindringer og Vanskeligheder, som ofte beredes hans hellige Kald af menneskelig Ondskab, Letsindighed eller Uforstandighed, hvorved hans bedste Hensigter blive miskjendte, hans Bestræbelser gjennemkrydsede, hans Virksomhed lammet, og hvorved

Sjæle gaa til Grunde, som han saa gjærne vilde frelse. Snart er det pligtforglemmende Forældre, som trods alle Bønner og Formaninger kun opdrage deres Børn for Helvede; snart er det enkelte Mennesker, som ved deres Ligegyldighed og udkejende Liv bringe Forargelse ind i Menigheden; snart er det vantro eller forhærdede Syndere, som endog paa Dødslejet vise Guds frelsende Haand tilbage. Hvad det er for en Smerte for et præsteligt Hjærte, der er begejstret for Guds Ære og Sjælenes Frelse, kan kun han maale, som kjen-der og véd hvad en Menneskesjæl betyder i Guds Øjne, og hvad det vil sige, at styrte sig i den evige Fordømmelses Afgrund.

Men er den katholske Præsts høje Værdighed ogsaa en tilsvarende tung Byrde, saa finder den dog ogsaa til Gjengjæld den rigeste Belønning. Thi den Gud, som har lagt den tunge Byrde paa de svage Mennesker, han hjælper dem ogsaa med sin Naade til at bære den, og jo mindre Præsten kan gjøre Regning paa at finde Gjengjældelse hos Mennesker, i desto rigere Maal finder han den hos Gud, som baade her og hisset bereder sine tro Tjenere i Præstedømmet et Naadevæld af den sødste og saligste Lykke. En Fylde af Naade udgyder Gud over den trofaste og pligttopfyldende Præst; de sødste Timer skjænker Frelseren ofte sin Tjener efter et møjsommeligt i hans hellige Tjeneste fuldbragt Dagværk. Og naar den Mindste blandt Himlens Beboere i Evighedens Rige glæder sig ved en Salighed og Herlighed som allerede overgaar alle Begreber, hvilken Krone maa den evige Gjengjælder da ikke have beredt og henlagt for sin tro Tjener og Stedfortræder, som har hjulpet ham med at frelse saamange Sjæle!

Vi se altsaa, at der er gode Grunde for den pligt-opfyldende katholske Præst til at fejre Mindet om 25 Aars trofast Virksomhed i Herrens Vingaard, og at

de Troende heller ikke kunne andet end glæde sig, naar Herren har sendt dem nidkjære og opofrende, mønsterværdige og pligtopfyldende Sjælesørgere, som med Glæde og Begejstring virke iblandt dem til Guds større Ære og Sjælenes Frelse.

Derfor ledsage vi da ogsaa de to præstelige Jubilarer med vore bedste Ønsker til Alteret og forene vore Bønner med Kirkens Offer, at Gud maa skjænke Begge sine Naadegavers Fylde og allerede her paa Jorden i rigt Maal gjengjælde dem alt det Gode, de have virket i hans hellige Tjeneste. »*Ad multos annos!*« tilraabe vi begge de præstelige Jubilarer og bøn-falde med Hjærte og Mund Himlen om, at Sølvkronen, som i denne Uge smykker deres Hoved, maa blive efterfulgt engang i bedste Velgaaende af den gyldne Jubelkrone og i det bedre Hinsides endelig af den herlige, evige Sejrskrone.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. *St. Elisabeths Systue*, som stadig har udvidet sin Virksomhed og paa Grund af sine Medlemmers voxende Antal ikke længere finder den fornødne Plads i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Kirke, hvor Damerne hidtil have syet Tøj til de Fattige i Menigheden og modtaget Børnene til Prøve, er nu henflyttet til St. Josefssøstrenes Kloster paa *Toldbodvejen 14*, hvor Forstanderinden velvilligt har stillet en større Stue til Foreningens Raadighed. Her ville Syforeningens Damer for Fremtiden mødes hver *Mandag Kl. 2¹/₂* for at fortsætte deres Kjærlighedsværk til Gavn for de fattige Hjem i Menigheden. Foreningens Formand nærer det tillidsfulde Haab, at de rummelige Forhold ville bidrage

til, at ikke alene de gamle, trofaste og prøvede Medlemmer af Systuen ville holde ved, men at ogsaa nye Kræfter ville træde til, for med flinke Hænder at føre Naal og Traad og Sax i de Fattiges Tjeneste. Samstedts vil ogsaa *Bestyrelsen for St. Elisabeths Understøttelsesforening* kunne træffes hver Mandag Kl. 1 $\frac{1}{2}$ og bedes de ærede Kreds damer at henvende sig her angaaende Hjælp til de Fattige.

— I Torsdag Kl. 10 $\frac{1}{2}$ blev der i St. Ansgars Kirke, efter den herværende franske Gesandt, Mr. Jusserands Ønske, fejret en højtidelig *Sørgegudstjeneste* i Anledning af Præsident *Felix Faures* Begravelse. Kirken var ved denne Lejlighed drapperet med sort Klæde og Gas-Kandelabrene være tilslørede med Sørgeflor; paa Væggene saas nogle store Vaabenskjolde med den franske Republiks Initialer »R. F.«, og foran Alteret var mellem Lys og Planter oprejst en stor Katafalk. Laurbærtræer og andre grønne Planter fyldte Kirkens Gange. Den højjærværdigste Biskop, Msgr. Johannes v. Euch, assisteret af Kirkens Præster, frembar den højtidelige Pontifikal-Sjælemesse og foretog ogsaa ved Messens Slutning Absolutionen ved Katafalken. Sørgehøjtideligheden overværedes af Hs. Majestæt Kongen, Deres kgl. HH. Kronprinsen, Prins Valdemar, Prins Christian og Prins Hans, Ministrene, de herværende Gesandter og en Mængde højere Officerer m. fl. Hs. Majestæt Kongen og de øvrige kongelige Personer bleve ved deres Indtræden i Kirken modtagne af den højjærværdigste Biskop og af ham førte op til de for dem reservede Pladser i Koret.

Aarhus. Søndag d. 12. og Mandag d. 13. ds. havde den katholske Ynglingeforening »*Frem*« indbudt Menighedens Medlemmer til Fastelavnskomødie i Skolens Lokaler. Begge Aftener vare alle Pladser optagne, og det kan saaledes med Sikkerhed antages, at kun faa indenfor Menigheden ikke have været til Stede. Der opførtes to forskjellige Lystspil; det første i to Akter

hed »Møblerede Værelser til Leje«; det andet i en Akt »Det tabte Testamente«.

Hvad Udførelsen angaar, var den særlig for det sidste Stykkes Vedkommende virkelig god. I Mellemakterne musiceredes af en ungdommelig Strygekvartet, der ligesom de unge Skuespillere høstede fortjent Bifald. Hele Festen vidnede om, at Foreningen sidder inde med Kræfter nok til at kunne garantere en fornøjelig Aften, naar den lader sin Indbydelse udgaa.

Vikariatsmeddelelser.

Kollekten den 6. Januar til Bedste for de afrikanske Missioner: *Kjøbenhavn*: St. Ansgars Kirke: Kr. 10,30; Jesu Hjærte Kirke: Kr. 8,45; St. Josefs Kapel: Kr. 8,65. — *Frederiksberg*: Kr. 8,72; — *Ordrup*: Kr. 8,71; — *Odense*: Kr. 4,80; — *Svendborg*: Kr. 4; — *Kolding*: Kr. 2,76; — *Fredericia*: Kr. 8,77; — *Horsens*: Kr. 4,78; — *Aarhus*: Kr. 13,17; — *Randers*: Kr. 5,25; — I Alt: 88 Kr. 36 Ø.

Den første Kvartals-Kollekt den 29. Jan. for **Ansgarius-Bonifacius-Foreningen**: *Kjøbenhavn*: St. Ansgars Kirke: Kr. 38,50; Jesu Hjærte Kirke: Kr. 16; St. Josefs Kapel: Kr. 10,50; — *Frederiksberg*: Kr. 13,50; — *Ordrup*: Kr. 10; — *Odense*: Kr. 10,20; — *Svendborg*: Kr. 6; — *Kolding*: Kr. 10; *Fredericia*: Kr. 13,49; — *Horsens*: Kr. 4,99; — *Aarhus*: Kr. 28,88; — *Randers*: Kr. 14,01. — I Alt: 177 Kr. 17 Øre.

Kjøbenhavn, den 20. Febr. 1899.

Det Apostoliske Vikariat.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).

Møde Mandag d. 27. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalerne Vesterbrog. 24. Program: Foredrag af Hr. L. Christensen: „Fastelavnstiden for en Menneskealder siden“. — „Fastelavnsgilde“ Sangspil i 1 Akt af Erik Bøgh, oplæses af Hr. Christoffersen til Akomp. af Hr. A. Høhling. — Derefter humoristisk Oplæsning af Hr. * * — Alle ere velkomne.

Bekjendtgjørelse fra Forstanderskabet.

Da Menighedens Regnskaber skal afsluttes den 28. Februar bedes de resterende Bidrag til Menigheden og Præsterne indbe-

talte til Fabrikant Herm. Hoffmann, Kjøbmagergade Nr. 48, Mezzanin-Etagen, hos hvem Kvitteringerne ville være fremlagte fra d. 24. til den 28. ds. Bidrag, som ikke ere indbetalte inden d. 1. Marts, ville blive opførte paa Restancelisten for 1899.

Malerier til Salgs.

Et Kristus Hoved, Veronika, den katholske Kirke i Bredgade samt den hellige Theresia. Marie Munkbeo, Niels Hemmingsensgade Nr. 11 St., fra 3—6.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Februar. 2. Søndag i Fasten. — 27. **M.** Ihukommelse af Frelserens h. Landse og Nagler. — 28. **Ti.** Ferialdag — 1. **Marts, O.** Ferialdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h Messe for Ars-gariusforeningen). — 2. **To.** Karl den Gode, Martyr. — 3. **F.** Ihukommelse af Frelserens h. Ligklæde. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Korsvejsandagt). — 4. **L.** Casimir, Bekjender.

Søndag den 5. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Korsvejsandagt: I St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8, i Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

Gudstjeneste i Helsingør. (Sudergade 8. 2. Sal). Søndag d. 26. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken med Andagt; Mandag d. 27. ds. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form. h. Messe med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskomunion Søndag den 26. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Den eucharistiske Forening. Fredag den 3. Marts, den første Fredag i Maanedens, bedes Medlemmerne møde i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

St. Elisabeths Systue. Syforeningens Damer mødes for Fremtiden hver Mandag Kl. 2 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14. — Sammesteds træffes ogsaa Bestyrelsen for St. Elisabeths Understøttelsesforening Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag** d. 26. Marts og Mandag d. 27. Marts i Skolelokalet, Bredgade 69, St. o. G., bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal; Enkefru M. Larsen, Nansensgade 40, 2. Sal, 1. Opg. A.; Frøken F. Stratbøcker, Ordrup, og hos Dhrr. Gejstlige.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af den herværende katholske Menighed er bleven ledig. Ansøgninger indsendes inden den 19. Marts. Skemaer erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander P. Stratbøcker eller hos Undertegnede.

J. Braun, Sognepræst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 10.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johanson: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 10.

Søndagen den 5. Marts.

1899.

Indhold: England og den katholske Kirke. Jesu Korsvej. Den gode og den daarlige Presse. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Horsens. Sverige. Norge. Rom. Kevelaer. Spanien. — Bekjendtgjørelser.

England og den katholske Kirke.

— 0 —

(Fortsat.)

Inderligt knyttet til England har navnlig den af den h. Paul af Korset stiftede Passionistorden været. Da den Hellige i Castellazzo under en 40 Dages Faste, hvor Gud skjænkede ham mange overordentlige Prøvelser og Naadesbevisninger, forfattede sin Ordensregel, blev der ham pludselig en Vision om England til Del. Han saa heri dette Land, fordum en Ø af Hellige, bedækket af Vildfarelsernes og Hæresiets Taage. Hans Aand følte sig overvældet af Kjærlighed og Medlidenhed. Han sukkede og bad. Aldrig kunde han glemme, hvad han havde set, og stadig følte han sig paa ny tilskyndet til at bede til sin korsfæstede Frelser for England. »O England, England,« plejede han at tilraabe sine Ordensbrødre, medens Taarerne trillede ham ned ad Kinderne, »lader os bede for England! Jeg kan ikke høre op med at bede for dette Land; saasart jeg

nemlig knæler ned, kommer jeg strax til at tænke paa dette stakkels Kongerige; og det er nu i over 50 Aar, at jeg bestandig beder for dets Omvendelse.« Gjentagende sagde han: »Hvad mon Gud har for med England? Jeg véd det ikke. Er det mon hans Hensigt, at forbarme sig over det? Vil han engang mon føre det tilbage til Troen? Lader os bede og overlade alt det øvrige til Gud!« Da han engang laa syg, fandt en Lægbroder, som vilde bringe ham Mad, ham i Ekstase, og efter at han atter var kommen til sig selv, raabte han med vemodig Kjærlighed: »O, hvor har jeg dog været? Jeg har i Aanden været i England og betragtet dets herlige Martyrer. O, hvorledes har jeg dog bedet for dette Land!« Ved en anden Lejlighed, da han frembar det h. Messeoffer og under Taarer bad for Englands Omvendelse, viste den korsfæstede Frelser sig for ham og drog Fremtidens Slør til Side foran hans Øjne, for at lade ham se Englands Skæbne. Synet opfyldte ham med Glæde og stor Trøst. Men Enkelthederne, han havde set, meddelte han ikke til Nogen, kun det, at han saa en Mængde af sine aandelige Sønner udfolde en velsignelsesrig Virksomhed i England.

Grundlæggeren af Passionisternes første Ordenshus i England var P. Dominikus a Matre Dei, en overordentlig from og hellig Mand. Allerede fra det fjortende Aar af havde Gud kaldt ham til at blive en Apostel for Englands Omvendelse. Han var den Gang kun en uanseelig, fattig og udannet Bondedreng; men Guds Haand forberedte ham paa en underfuld Maade til hans Apostolat. Allerede den Gang havde han overordentlige Visioner og modtog hemmelighedsfulde Opfordringer til at bede for Sjælenes Omvendelse. »I Juledagene i Aaret 1813 var jeg,« saaledes skriver han, »en Aften henimod Kl. 9 alene i mit lille fattige Kammer og bad indtrængende til Gud for Kirkens Anliggender, da jeg

pludselig med stor Tydelighed hørte en indre Stemme, som kun kunde forstaas af den, som hørte den, og som med udtrykkelige Ord — hvad jeg ikke kunde være i Tvivl om — sagde, at jeg var bestemt til at forkynde Evangeliet og at føre vildfarende Sjæle tilbage paa Frelsens Vej. Jeg følte mig som bedøvet ved dette Budskab, da jeg ikke kunde indse, hvorledes det skulde være muligt. Forøvrigt kunde jeg ikke være i Tvivl om, at det var Guds Stemme, og at han nok vilde være i Stand til at udføre sine egne Planer. Den Gang havde jeg endnu ingen Opdragelse faaet, jeg forstod ikke Latin og havde heller ingen Lejlighed til at studere.◀

Nogle Maaneder senere indtraadte han i Passionistordenen. Om Aaret 1814 skriver han: »Henimod Slutningen af September eller i Begyndelsen af Oktober gik jeg en Dag, da Brødrene spiste til Middag, ind i Kirken, for at bede nogle Øjeblikke foran den h. Jomfrus Alter. Jeg begyndte at overveje, hvorledes Meddelelsen jeg havde faaet i Juledagene vel kunde gaa i Opfyldelse, og forestillede mig i saa Henseende Kina eller Amerika som min Virkekreds. Pludselig erkjendte jeg klart og tydeligt, paa en ubegribelig Maade, ifølge en indre Oplysning og uden at jeg hørte nogetsomhelst Ord, at jeg om sex Aar skulde begynde at virke som Sjælesørger og at jeg skulde arbejde i Herrens Tjeneste i England. Men jeg fik ingen Oplysning om, hvornaar og hvorledes min Mission skulde gaa i Opfyldelse. Men om denne guddommelige Meddelelses Sandhed og Virkelighed blev jeg mere overbevist, end om min egen Existens.◀

Fra denne Dag af bad han uafbrudt baade Dag og Nat for Englands Omvendelse. Endelig blev han Præst. Han underviste nu og prædikede, holdt Missioner og ledede aandelige Øvelser i en Mængde Byer i Italien. Overalt, hvor han kom hen, undlod han aldrig at anbefale England til de Troendes Forbønner. I alle hans

Breve til sine Medbrødre opfordrede han til Bøn for England; og hørte han tale om en eller anden Person, som var særlig i Ry for Frømhed og Hellighed, skrev han strax til Vedkommende og bad om en Bøn for England. Tænkte han paa Tabet af Sjælene i England eller talte han derom, blev han greben af den dybeste Smerte og Sorg. Det var hans inderligste Ønske, at hele Kirken skulde slutte sig sammen til Bøn for Englands Omvendelse. Til en af sine Venner skrev han paa den Tid: »Jeg søger at finde saa mange Personer som muligt, af enhver Stand og Stilling, navnlig fromme og gudfrygtige Personer, for at forene dem til Bøn for England. Alle love de, at ville bede for England; det opfylder mig med Trøst og med Haab om, at dette Kongerige vil vende tilbage til Troen. Det er Guds Værk; vi maa lade Gud raade og følge ham ad de kjærlighedsfulde Veje, han viser os.«

Som Rektor for Passionisternes Ordenshus i Lucca opfordrede P. Dominikus stedse sine Medbrødre til Bøn for England. »O dyrebare England,« skrev han paa den Tid til en af sine engelske Venner, »hvornaar skal jeg se dig, hvornaar skal jeg se dig vende tilbage til Kirkens, vor hellige Moders elskende Bryst? Da vil jeg kunne sige: »*Nunc dimittis servum tuum, Domine,*« Herre, nu lade du din Tjener fare i Fred!« Jeg haaber og venter paa den guddommelige Forbarmelses Tid. Det er godt, at man i Taushed og med frejdigt Haab venter paa den af Gud fastsatte Tid. O hvor meget ligger det mig dog ikke paa Hjærte, at denne Ø maa vende tilbage til den katholske Tro! O hvor gjærne vilde jeg ikke dø, kunde jeg ved min Død opnaa en saadan Naade!« Efter 27 Aars taalmodig Ventetid blev det ham endelig tilladt, at indskibe sig for England. Paa den senere Kardinal Dr. Wisemanns Indbydelse begav han sig først til Oscott og grundlagte i 1841 det første Passionistkloster i Aston, nærved Stone. Hans Ønske gik i Opfyldelse; han levede og virkede nu selv i England, Stedet for hans Forudbestemmelse.

P. Dominikus maatte gjennemgaa mange overordentlige Prøvelser, som dog ikke paa nogensomhelst Maade kunde berøve ham Modet og Iveren for Englands Omvendelse. Som et Slags Oprensning for saamange Skuffelser og Gjenvordigheder blev der ham henimod Slutningen af hans Liv den Glæde til Del, at kunne optage i den katholske Kirke den store Theolog og senere Kardinal J. H. Newman. Den 8. Oktober 1845, Kl. 11 om Aftenen, naaede P. Dominikus, drivvaad af den nedstrømmende Regn, som han i sex Timer havde været udsat for, til Littlemore ved Oxford, hvor Newman opholdt sig. Næppe havde han nærmet sig Kaminen, for at tørre sine Klæder, før Newman traadte ind i Værelset og knælende bad om hans Velsignelse og om Optagelse i Jesu Kristi hellige Kirke. Med Glædens Taarer i Øjnene knælede P. Dominikus strax ned til Bøn og hørte Konvertitens Generalskriftemaal. Den følgende Dag skriftede ogsaa to af Newmans Venner, og endnu samme Aften aflagde de sammen med Newman den katholske Trosbekjendelse. Det anglikanske Oratorium blev derefter indviet og forvandlet til et katholsk Kapel. P. Dominikus frembar den følgende Morgen det h. Messeoffer i Værelset og rakte ved denne Lejlighed de tre nye Konvertiter den første hellige Kommunion. Ikke længe efter lagde Englands ivrige Apostel sit trætte Hoved til Hvile og døde, ukjendt og forladt af Alle, paa Jærnbanestationen i Reading.

Denne fromme Mand døde imidlertid ikke, uden at efterlade en værdig Efterfølger, der med Fromhed forbandt Iver for det samme Apostolat. Denne Efterfølger var ingen Ringere end den bekjendte P. Ignatius Spencer, som nedstammede fra en ældgammel, adelig Slægt. Han oprettede en *Bønforening*, som er udbredt over hele den katholske Verden og som har Englands Omvendelse ved Hjælp af Bønnen til Formaal. For at udbrede denne Forening gjennemrejste han en stor Del af Europa: Frankrig, Tyskland, Belgien, Holland og Italien. I Rom var det navnlig Dr. Wiseman, som med Iver søgte at udbrede den. Paa denne Maade

havde P. Ignatius Spencer allerede i Løbet af faa Aar samlet en mægtig Hær af Bedende. I 1842 gik han for første Gang til Irland, for ogsaa der personlig at virke for Bønforeningen. Paa Irlændernes Bøn for Englands Omvendelse lagde han særlig Vægt. Thi da disse vare blevne saa haardt undertrykte og forfulgte for deres Religions Skyld, maatte deres Bønner for deres Undertrykkes Omvendelse, ifølge hans Mening, udøve en uimodstaaelig Magt som et Udtryk for overmenneskelig Kjærlighed. Hundreder og Tusinder af fromme Irlændere optog han i sin Forening. De irske Biskopper understøttede ham beredvilligt i hans Gjerning i Guds- og Næstenkjærlighedens Tjeneste. I over 20 Aar fortsatte P. Ignatius sit ædle og uegennyttige Apostolat, indtil Døden indhentede ham midt i hans Kjærlighedsgjærninger i Aaret 1864.

Efter Pater Ignatius' Død begyndte Bønforeningen at hensygne, til stor Skade for Sjælene; men i de senere Aar har den atter faaet nyt Liv under Navn af »Vor Frues Friggjørelsesforening« (*Guild of Our Lady of Ransom*). Tusinder af Medlemmer bede nu med fordoblet Iver for Englands Omvendelse.

(Fortsættes.)

Jesu Korsvej.

XIII.

Jesus nedtages af Korset og lægges i sin Moders Skjød.

—o—

Løft vor Frelser varsomt ned fra Korsets Planke!
 Jordens største Hjærte har hørt op at banke:
 brustent er hans Øje, udslukt Livets Varme,
 da hans Legem lægges i Marias Arme.

Sønnens Lig hun favner. Vel kan hun behøve
 al den Kraft, det skjænker, i den sidste Prøve,
 dersom hendes Hjærte midt i Dødens Vaade
 end skal kunne juble: Jeg er fuld af Naade!

Fuld af Herrens Naade er du, Moder søde!
 Har den gamle Slange saaret mig til Døde,
 da i dine Arme dog et Ly jeg finder,
 alle Syges Frelse, signede blandt Kvinder.

Hjælp mig, naar jeg sløves, at jeg fast mig klynger
 til min Herres Legem, der min Kraft foryngger,
 som det i hans Kirke levende mig bydes,
 som det paa hans Alter af hans Tjener brydes.

1012.

Den gode og den daarlige Presse.

(Udtog af Biskoppen af Fuldas Hyrdebrev.)

— o —

Hvad er vel kostbarere, end *Ordets Gave*, dette op-
 højede Gode, som hæver Mennesket over Alt i den synlige
 Natur. Ordet — det er et Udtryk for Tanken, et Baand for
 Aanderne, et Redskab til Belæring, en Betingelse for det
 menneskelige Samfund. Men hvad tjener det til, naar det
 gjøres til et Redskab for Løgneren og det Onde? Det bringer
 Forvirring blandt Aanderne, forfører hele Nationer, løslader
 frygtelige Lidenskaber og dræber Sjælenes Liv. Kort og træf-
 fende siger derfor den h. Skrift: »Den Retfærdiges Læber
 undervise Mange, men Slangegift drypper fra de Ugudeliges
 Læber.« (1. Kor. 15,33). Ordsprogenes Visdom (18,2) sam-
 menfatter Alt i den kraftige Udtalelse: »Død og Liv ere af-
 hængige af Tungen.«

Derfor har paa den ene Side *Skriften*, som fremstiller
 Ordet ved Bogstavtegn og saaledes har ligesom legemliggjort

Tanken, fra Aarhundrede til Aarhundrede ført Sandheden videre. Den forbinder Fortiden med Nutiden og ved dens Hjælp drager Menneskeslægtens Historie forbi vore Øjne. Men hvad bliver der vel af Skriften, denne Kilde til Sandhed og Dyd, naar den som en giftig Strøm tilfører Slægterne Løgn og Laster? Derfor er Bogtrykkerkunsten, denne herlige Opfindelse, desværre ogsaa blevet et mægtigt Vaaben i Vildfarelsens Hænder og allerede et Aarhundrede efter at den var bleven opfundet, maatte Kirken paa Konciliet i Trient opfordre baade Gejstligheden og Lægfolket til at bekæmpe den daarlige Presse.

Og hvormeget er Faren siden den Tid ikke voxet fra Dag til Dag, efter at der til Bøgerne nu ogsaa er kommet de saakaldte *Aviser*, som Dag for Dag samle alle Verdens Nyheder og behandle alle mulige Spørgsmaal lige fra Religionens højeste Sandheder indtil det huslige og sociale Livs mindste Ting, saa at man uden at overdrive kan sige, at de ere *de vægtigste Loftestænger til at sætte Masserne i Bevægelse*, idet de vende sig til disses Interesser og Lidenskaber.

Dog ville vi overlade det til Repræsentanterne for den politiske Samfundsorden, at agte paa og prøve Dagspressens *almindelige* Stilling til Samfundet, os angaar denne Presse kun i Henseende til dens Stilling til *Religionen* og *Sædeligheden*. Og her ville og maa vi først rose *de modige Skribenter og Dagblade, som staa paa Breschen og tilbagevise Vantroens og Irreligiositetens Angreb*. De udøve, hvad vor h. Fader gjentagende har betonet, *et sandt Apostolat*, idet de med Iver og Dygtighed tjene Sandheden; de ere fuldtud værdige til vor Taknemlighed, til vor Understøttelse ved Udbredelsen af disse Blade, ved Abonnement paa dem og ved paa enhver anden Maade at bidrage til deres Fremgang. Men denne Presse udgjør ikke Majoriteten; det langt overvejende Flertal repræsenterer ikke Guds Sag, Jesu Kristi Sag, Kirkens Sag, men det tværtimod bekæmper den, mistænkeliggjør den, vanærer den med Haan og Spot

og Løgn, med Had og Ondskab. Sikkert er Guds Værk, den h. Kirke, højt ophøjet over alle Angreb, og Intet paa Jorden kan tilintetgjøre den, men den enkelte Troende kan der ved Læsningen af *irreligiøse Skrifter* tilføjes dræbende Vunder i Henseende til hans troende Sindelag. Thi hvorledes kan vel den simple Mand, i Byerne og paa Landet, erkjende og gjendrive alle de Usandheder og alle de Vrængbilleder, som disse Blade Dag for Dag bringe deres Læsere? Nu fordreje de Kirkens Lære, saa forfalske de Kjendsgjeringer, nu mistænkeliggjøre de Personer, saa hobe de Bagvaskelser paa Bagvaskelser mod Kirkens Virksomhed og Sædelære. Ikke bekymre de sig om, at alle deres Fordrejelser og Løgne tusinde Gange ere blevne gjendrevne; med en Uforskammethed og Kjækhed uden Lige bringe de dem tusinde Gange paany. Kirken har f. Ex. alle Vegne kaldt Skolerne i Live, Europa kan takke Kirken for Universiteterne; Kirken har overleveret til Efterverdenen den gammelklassiske førkristelige Videnskab og Kunst. Ikke desto mindre skal Kirken være den største Fjende af Videnskab og Dannelse. I atten Aarhundreder har Kirken bedækket Verden med Asyler for Fattige, Hospitaler for Syge, Tilflugtssteder for enhver menneskelig Elendighed; den har givet Verden Tusinder af Forbilleder paa heltemodig Dyd og Hellighed i alle Stænder og Slægter. Derom ved den irreligiøse Presse intet; og naar menneskelig Elendighed og Skrøbelighed hist og her fremkalder en personlig eller stedlig Forargelse indenfor Kirkens Skjød, saa gjør denne Presse alt muligt for at mistænkeliggjøre Kirken og give den Skyld for Forargelsen! Hvilket Heltemod vise ikke vore Ordensfolk paa alle det aandelige og sociale Livs Omraader! Hvorledes anstrænge ikke vore Præster sig for at arbejde paa Folkets Sædelighed, paa det kristelige Samfunds Bestaaen, paa Menighedernes jordiske Velstand! De irreligiøse Blade have ikke et eneste anerkjendende Ord herfor; de tage heraf kun Anledning til, at gjentage den gamle godtkjøbs Forhaanelse. at alt dette kun sker af Herskesyge og for at befæste Kirkens politiske Magt og de An-

derledestroendes Undertrykkelse! Og naar de frygte for, at Katholikerne maaske dog kunde blive mistroiske paa Grund af denne hadefulde Behandling af alle religiøse Anliggender, saa forstaa de at skjule deres Bestræbelser under et eller andet falsk Skilt. Det er jo aldeles ikke Katholikerne, som de bekæmpe, men det er de »Klerikale«, de »Ultramontane«. Javel de »Klerikale« d. v. s. de Katholiker, der, som det er deres Pligt, i religiøse Spørgsmaal følge deres Biskoppers og Præsters Autoritet; de »Ultramontane« d. v. s. de Katholiker, der, som det er deres Pligt, anerkjende den h. Fader i Rom (*ultra montes*) som Kirkens Overhoved. Hvad Slags Katholiker er det da, som ikke ere »klerikale«, ikke »ultramontane«! Og for saadanne Blade staa hver Dag de katolske Familier aabne! Man har allerede saa ofte og saa rigtig brugt den Sammenligning: »Vilde man vel finde sig i, at der daglig blev bragt ind i Hjemmet en Smædeskrift mod Fader og Moder eller mod Begge?« O nej, et Barn, som tillader, at der tales ondt om Fader eller Moder, er altid et utaknemligt Barn. Og er nu da Gudmennesket Jesus Kristus, hvem man berøver den guddommelige Natur, ikke i den mest ophøjede Forstand Eders Fader, og er Kirken, som har skjænket Eder det uendelig værdifuldere overnaturlige Naadens Liv, ikke en Moder, der er ophøjet over alle Mødre, som hun have skjænket det legemlige Liv? Og I tillade, at man bringer iud i Eders Hjem Aviser, som vanære Jesu Kristi Værk og gjøre det forhadet? O lad mig tilraabe Eder med mit hellige Embedes hele Ansvar og Samvittighedspligt: Bryder, bryder dog endnu i Dag med denne *sorgelige Pligtforsømmelse hos mange Katholiker*, at holde Aviser og Dagblade, som oprykke Troen med Roden og ikke lade Andet tilbage, end Tvivl og Fornægtelse! »Gud — et tomt Ord,« »Helvede en Fabel«, »Døden et Skridt ud i Intetheden« — saaledes lære de, og føre Arbejdsmasserne, det arbejdende Folk fra Skuffelse til Skuffelse og opfylde det med Had mod enhver Samfundsorden, som Gud har skabt.

»Hvorfor de Rige? Hvorfor de Fattige?« spørge de.

»De Rige — de ere Tyrannerne, de Fattige — de ere Slaverne.« »Hvorfor Underkastelse; hvorfor Lydighed?« »Mennesket er frit og ikke til paa Jorden for at trælle. Naturen er vor Fører, og den forkynder os vor Ret til, at forskaffe sig Jordens Nydelser og at tilintetgjøre Alt, som stiller sig hindrende i Vejen for denne Stræben.« O, disse Løgnere og Folkefordærvere, som berøve den fattige Mand al Trøst, al Hjærtets Fred, uden dog at kunne opfylde blot et eneste af hans Ønsker! Bort dermed for bestandig, bort med dette Evangelium fra Eders Familier, med hans Evangelium, som var en Løgner og en Forfører fra Begyndelsen af! For enhver Læser maa det gjælde som en ubrødelig Regel: »Læs aldrig et Skrift, som er fjendtlig sindet mod Troen.« Som det under svær Synd er forbudt, uden Nødvendighed at udsætte sig for Dødsfare, *saaledes synder ogsaa han svært, som uden Nødvendighed læser Bøger, Tidsskrifter og Aviser, der ere fjendtlig sindede imod Troen, fordi de sædvanligvis ere Skyld i Sjælens Død og Tabt af Troen.* (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland,

— 0 —

Kjøbenhavn. Efter at der i den senere Tid gjentagende har været gjort Forsøg paa at opbryde Vincentsforeningens St. Antonius' Bøsse i St. Ansgars Kirke, første Gang med Held, lykkedes det i Fredags Aftes at paagribe Tyvene, som ad en Stige vare krøbne ind gennem et Vindu i Skriftestolen og derfra vare naaede ind i Kirken, hvor de allerede havde faaet et Brækkejærn anbragt i Bøssen. Stigen røbede dem, da man Kl. 10 vilde lukke Gadedøren, og Kirken blev derfor gjennemsøgt af et Par af Kirkens Præster, som saa fandt Tyvene gjemte inde i en af Skriftestolene. Hvad Bladene meddelte om »Damen, som vilde melde et sygt

Barn,« hører hjemme i Raporterfantasien, og »Socialdemokratens« giftige Bemærkning om, at det var »en Nonne, som Kl 12 om Natten fandt Stigen i Smøgen ved Kirken,« hører hjemme der, hvor man hylder Løsenet »Lyv tappert, der bliver altid noget hængende«.

Horsens. Allerede lang Tid forud for selve Højtidsdagen havde travle Hænder været i Beskæftigelse for paa en festlig Maade at kunne fejre højærv. *Hr. Pastor Kerff's 25-Aars Præstejubilæum.* Der var traadt en Komité sammen for at foranstalte en Indsamling fra hele Menigheden med det Formaal, at tilvejebringe en passende Jubilæums-Mindegave, der skulde være et Udtryk for den Kjærlighed og Hengivenhed, hvormed Pastor Kerff omfattes af Alle i Menigheden. De Herrer Kirkeforstandere fortjene hver en Paaskønnelse for den Interesse og Omhu hvormed de ledede Sagen til et smukt Resultat. Endvidere havde der dannet sig en anden Komité, der havde det Hverv, at søge tilvejebragt Betingelserne for, at der paa selve Jubilæumsdagen om Aftenen kunde blive afholdt en Festlighed, hvori alle uden Undtagelse kunde deltage. Ogsaa dette Festudvalg, der hovedsagelig var sammensat af Herrerne Typograf Winther, Blikkenslager Wolff og Lærer Holst samt Fruerne Wolff, Holst og Winther samt Frøken Larsen, løste sin Opgave, der kostede et ikke ringe Arbejde, med anerkjendelsesværdig Nidkjærhed og Dygtighed. Vi kunne her ikke undlade at bringe Hr. Pastor Heiden en hjertelig Tak, dels fordi han havde stillet et stort Antal smukke Flag og Vimpler til Udvalgets Disposition ved Udsmykningen af Festsalen, dels ogsaa fordi han ved selve Festarrangementet med elskværdig Velvillie bidrog sit til Lokalets hele smagfulde Dekoration.

Med den 28. Februar oprandt altsaa den bebudede, med saa stor Glæde ventede Jubilæumsdag. Allerede Dagen forud havde en Del af Jubilarens Embedsbrødre indfundet sig, for at vise ham deres Hengivenhed og for i Forening med ham at fejre den skønne Dag. Følgende Gejstlige vare tilstede: D'hrr. Pohl, Heiden, Braun Storp, Helmcke, Brüg-

gemann, Schmidt, Brandt, Gamél, Ronge, Gethmann, Schreiber samt de to Camillianerpatres Tembories og Ickemejer. Foran Kirkeportalen vejede to større Flag, medens de her-værende Søstre havde udsmykket Kirken paa det festligste med levende Planter. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ begyndte Kirkeklokkerne at tone ud over Byen, for at melde, at Festlighederne i Kirken i Anledning af Jubilæet nu skulde aabnes. Kl. 9 begyndte den højtidelige Jubilæums-Levitmesse. Under Orglets festlige Toner førtes den højærv. Jubilar i Procession — ved hvilken Lejlighed alle D'hrr. Gejstlige vare iførte Rochet — fra Præsteboligen igjennem Kirkens Hoveddør op til Alteret. Under Levitmessen assisteredes Jubilaren af de højærv. Herrer Braun som Diakon og Ronge som Subdiakon. Fra Orglet blev der afsunget en flerstemmig Messe af Haller, der ved sin smukke kirkelige Karakter ikke undlod at gjøre et opløftende Indtryk paa Menigheden og de øvrige Tilstedeværende, der i et ikke ringe Antal havde indfundet sig til Levitmessen. Messen blev sunget smukt og med Procession af et Kor bestaaende af Piger, der sang Sopran under Søstrenes Ledelse, og et af Drenge, der under Fru Holsts Ledelse sang Altpartiet. Højærv. Pastor Helmcke fra Randers holdt Festtalen, der baade i Henseende til Form og og Indhold var overordentlig gribende og stemningsfuld og paa-hørtes af Alle med spændt Opmærksomhed. Den højærv. Taler skildrede paa en sjælden smuk og opløftende Maade Præstedømmets Oprindelse og dets ophøjede Betydning i Kirken. Han henviste til, at denne højtidelige Gudstjeneste i første Linie gjaldt Gud den Almægtige som Tak for de Naadegaver, han gjennem den nidkære Jubelpræst havde ladet Menigheden blive til Del. I Menighedens, sit eget og sine Embedsbrødres Navn bragte han Jubilaren de varmeste Lykønskninger, ligesom han til Slutning ogsaa meddelte, at den højærværdigste Biskop havde anmodet ham om ved denne Lejlighed, da han selv var forhindret i personligt at komme tilstede, i hans Navn at udtrykke de hjerteligste Ønsker for Jubilaren i Dagens Anledning. Den højtidelige Levitmesse,

under hvilken Jubilaren var synlig bevæget, undlod ikke at gjøre et dybt Indtryk paa de Tilstedeværende. Gudstjenesten sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse.

Med Redaktørens Tilladelse ville vi i næste Nummer omtale de øvrige Jubilæumsfestligheder.

Sverige. Den højærværdigste apostoliske Vikar for Sverige, Biskop Dr. theol. *Albertus Bitter*, har atter i Aar udsendt et Hyrdebrev i Anledning af Fasten. Hyrdebrevet, der fylder 17 trykte Sider, handler om *Troen*; i første Del forklarer Biskoppen »hvad det vil sige at tro« og »hvorledes vi komme til Troen«; i anden Del belyses forskellige Farer for Troen. I Slutningen af sit Hyrdebrev omtaler Biskoppen, at han staar i Begreb med at foretage *en Rejse til Rom*, for at besøge Apostelfyrsternes Grav og hylde Apostelen Petri ærværdige Efterfølger paa Bispestolen i Rom, Pave Leo XIII. I den Anledning anordner Biskoppen, en særlig Indsamling af »Peterspenge«.

Norge. Ogsaa den højærværdigste Vikar for Norge, Biskop, Dr. theol. *Johannes B. Olaf Fallize* har udsendt et Faste-Hyrdebrev, som i Aar handler om *Kirkens Bud*, idet Biskoppen i første Del beviser, at Kirken af Kristus har faaet Myndighed til at give Bud, som forpligte vor Samvittighed, og i anden Del omtales saa i Korthed de vigtigste Bud, som Kirken har givet os.

— Søndag d. 19 Febr. indviedes en ny Kirkeklokke, 66 cm. høj, i St. Peters Kirke i Frederikshald. Som Biskoppens Delegerede foretog højærv. Pastor Wang fra Kristiania Klokkervielsen og holdt efter samme Festprædikenen. Som Fadere til Klokken fnggerede Forstanderinden for St. Josefsøstrene og Kjøbmand Weber.

Rom. Pave Leo XIII. har for nogle Dage siden faaet vigtige Meddelelser om nogle glædelige Begivenheder i Orienten, idet nemlig 50,000 *Skismatikere* (35,000 Armeniere og 15,000 Nestorianere) ere vendte tilbage til den katholske

Kirke. De danne i Distriktet Wan (Anatolien) 45 armeniske og 19 nestorianske Landsbyer. De provinsiale Myndigheder have allerede undertegnet Tilladelsen til Konversionen til Katholicismen. Imidlertid har det tyrkiske Indenrigsministerium foreløbig nægtet sit Samtykke, idet den skismatiske Patriark *Ormanian* er bleven bange for Katholicismens Udbredelse og derfor har indsendt et Memorandum til Sultanen, hvori han søger at gjøre et udelukkende religiøst Spørgsmaal til et politisk, for saaledes at vanskeliggjøre Konversionen. Regeringen vil dog næppe kunne hindre Konversionen, da der ifølge de kejserlige Love hersker Religionsfrihed; man tør derfor haabe, at hine Kristne snart faa deres Ønske opfyldt.

Kevelaer. Det berømte Valfartssted Kevelaer er i det henrundne Aar blevet besøgt af 231,510 Personer, som ankom med Jærnbanen; regner man hertil endnu det store Antal Pilgrimme, som ere naaede til Byen ad Landevejen, beløber Pilgrimmenes Antal sig uden Tvivl til 270—280,000 Personer. Det lille Kevelaer naer saaledes i Henseende til Fremmedbesøg næsten op til Europas Hovedsteder.

Spanien. Officielle Beretninger meddele følgende om de barmhjærtige Søstres Heltemod. Af de 700 Søstre, som ved den spansk-amerikanske Krigs Udbrud afgik til Krigsskuepladsen, vendte 200 tilbage med de syge Soldater, medens 200 bleve som Ofre paa Slagmarken og 300 endnu befinde sig i Hospitalerne paa Cuba og Portoriko, hvor de virke blandt de Saarede.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). Møde Mandag d. 6. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Lokalerne Vesterbrog. 24. — Hr. Cand. phil. Axel Garde vil holde Foredrag, Emne: „Fra Theatrets Historie.“ — Solosang af Fru Alb. de Paolis til Akomp. af Frk. B. Petersen og sluttelig humoristisk Oplæsning af Hr. *.* — Alle ere velkomne.

Lager-Plads.

En ung Pige, som regner og skriver godt, kan faa Plads paa et herværende Lager. En som tidligere har været ved Forretning vil blive foretrukket. Selskreven Billet, mrkt **K.**, modtager C. B. Lohrer, 31 Adelgade.

S. J. G. Førstk. **Mandag** den **6.** Marts, Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholdes
II. Grads Møde. Optagelse af dertil berettigede
III. Grads Brødre.
 Alm. Møde for alle Br. holdes **Mandag** d. **13.** Marts, Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Kirkelig Kalender.

Søndag den **5. Marts.** **3. Søndag i Fasten.** — **6. M.** Ferialdag.
 — **7. Ti.** Thomas af Aquino, Bekjender og Kirkelærer. — **8.**
O. Johannes af Gud, Bekjender. (Midfaste) — **6. T.** Fran-
 ciska Romana, Enke. — **10. F.** Ihukommelse af Frelserens
 fem Vunder. — **11. L.** Ferialdag.

Søndag den **12. Marts.** **4. Søndag i Fasten.** Lætare.

Korsvejsandagt: I St. Ansgars Kirke hver Fredag Af-
 ten Kl. 8, i Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$, i
 Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

Gudstjeneste i Ringsted (Casino's lille Sal). Søndag d. 12.
 Marts Kl. 9 $\frac{1}{2}$ h. Messe; Kl. 10 Prædiken; Kl. 4 Efterm. Foredrag.

St. Elisabeths Systue. Syforeningens Damer mødes for
 Fremtiden hver **Mandag** Kl. 2 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14. —
 Sammesteds træffes ogsaa Bestyrelsen for St. Elisabeths
 Understøttelsesforening Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes til Bedste for forældrelose Børn **Palmesøndag**
 d. 26. Marts og **Mandag** d. 27. Marts i Skolelokalet, Bred-
 gade 69, St. o. G., bringes i Menighedens velvillige Erindring.
 Gaver modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade
 53, 2. Sal; Enkefru M. Larsen, Nansensgade 40, 2. Sal, 1. Opg.
 A.; Frøken F. Stratbøcker, Ordrup, og hos Dhrr. Gejstlige.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende
 Jomfruer og Enker af den herværende katholske Menighed er
 bleven ledig. Ansøgninger indsendes inden den 19. Marts.
 Skemaer erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander P. Strat-
 bøcker eller hos Undertegnede.

J. Braun, Sognepræst.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskom-
 munion **Søndag** d. 12. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerte Kirke
 i Stenosgade.

Rosenkransbroderskabet holder ikke Møde med Pro-
 cession i Martsmaaned.

Literatur.

I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hof-
 boghandel, (Bredgade 35, Kjøbenhavn) faas:

P. Eymard: Den guddommelige Eucharisti. I. Den
 virkelige Nærværelse. Oversat af L. St.Ch. - Pris heftet
 1 Kr. 50 Øre.

G. Rippel: Kirkens Skjønhed, en Fremstilling af Kirke-
 aaret og dets Ceremonier. Pris heftet 2 Kr. 25 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Syvogfyrretyvende Aargang,
og »Katholiken« Nr. II.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° II.

Søndagen den 12. Marts.

1899.

Indhold: Ave consolatrix. England og den katholske Kirke. Den gode og den daarlige Presse. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stockholm. Horsens. — Bekjendtgjørelser.

Ave consolatrix.*)

—0—

Guds Dugg, Maria milde,
al Lindrings friske Kilde.
min Længsels hede Tørst,
min Tørst, som aldrig stilles,
fordi min Sjæl maa skilles
fra Ham, i hvem jeg hviled først.

Jeg sang om Dig hernede,
derfor jeg vil Dig bede,
naar Livets Kalk er tømt:
Slet ud hvert jordisk Minde,
som Solstøv lad mig svinde
og slukkes kvalfrit, ufordømt.

*) Skrevet for »Nord. Ugeblad« af Forfatteren, dansk Konsul i Moskau, Statsraad *Thor Lange*. *Red.*

England og den katholske Kirke.

—0—

(Sluttet.)

Som bekjendt, gennemgaar den anglikanske Kirke for Tiden en Krisis, idet Bevægelsen, som Ærkebiskoppen af Canterburys, Dr. Temples Skrivelse i Henseende til de ritualistiske Lærdomme og Skikke — en Skrivelse, som gjorde Krav paa Autoritet — fremkaldte, stedse voxer indenfor den anglikanske Kirke. Ogsaa i det engelske Underhus er Sagen bleven bragt frem. Hovedsagelig er det Antiritualister, som optræde med skarpe Udtalelser. Den betydningsfuldeste Tilkjendegivelse mod Ritualisterne har den tidligere Fører for den liberale Minoritet i Underhuset og endnu den mest ansete liberale Politiker i Landet, Sir William Harcourt, offentliggjort, nemlig et aabent Sendebrev til det anglikanske Lægfolk med den direkte Opfordring til, at gjøre Front mod de anglikanske Biskopper, fordi disse ikke hindre, at katholske Lærdomme og Skikke indføres i Højkirken. saa at dennes protestantiske Karakter undergraves. Paa en djærvere Maade end Harcourt og i en mindre fin Tone er en Traktatthandler Kensit optraadt. Han foranstaltede et Massemøde af ligesindede Fanatikere, hvor Biskopperne bleve brændmærkede som »kjøbte Førrædere« og hvor man erklærede: »Lægfolket er vaagnet og vil skaffe Orden til Veje. Det har ikke svoret Lydighed mod Biskopperne, og naar Biskopperne ikke ere i Stand til at udøve deres Myndighed til Gavn for Kirken, saa maa vi paakalde Loven, som indsætter og betaler Biskopperne.«

Heller ikke Ritualisternes Anfører, Lord Halifax, har ligget paa den lade Side; han har bl. a. erklæret: »Vi skjule ikke for os selv, at den nuværende Agitation imod os udgaar fra nogle høje kirkelige Personligheder, som ere fjendtlig sindede mod Lærdomme og Skikke, som finde Billigelse i hele Kristi Kirke og til hvilke Mange iblandt os allerede for længe siden have vænnet os og som ere blevne en væsentlig Del af vort aandelige Liv. . . . Overfor saadanne Kjendsgjeringer er det en Umulighed at tie, og jeg maa offentlig er-

klære, ikke blot i det ritualistiske Samfunds Navn, men ogsaa i Overensstemmelse med en stor Del af hele Storbritanniens Lægfolk, forsaavidt det ikke hører til dette Samfund, at vi protestere imod, at se den anglikanske Kirkes Kultus saaledes nedværdiget og at føle os og vore Børn berøvede det, som vi ifølge lang Erfaring have erkjendt for at være til Gavn og Velsignelse for vore Sjæle.«

Vi fordre af Episkopatet, at det anerkjender vore Rettigheder. Vi lader os ikke nøje med blot at være Katholiker af Navn (efter *Ritualisternes* Opfattelse); vi kræve ogsaa den praktiske Nydelse af den katholske Religions Velgjerninger; vi tage ikke imod den blotte Tolerance, vi fordre vore Rettigheder. Vi besværges Biskopperne, at de betænke, at de selv kun kunne gjøre deres egen Autoritet gjældende, forsaavidt de hylde og underkaste sig hele Kristi almindelige Kirke, af hvilken den anglikanske Kirke kun er et Lem, og som baade Episkopatet, Gejstligheden og Lægfolket maa underkaste sig« (dette er netop den ritualistiske Theori om den »katholske« Kirke).

Hvorledes denne Krisis indenfor den anglikanske Kirke vil ende, lader sig ikke forudsige; men tilstaa maa man, at Ritualisternes Stilling indenfor den anglikanske Kirke er uholdbar; ville de opnaa, hvad de attraa, saa maa de netop blive Medlemmer af den romersk-katholske Kirke.

Hvormed kunne vi vel bedre slutte disse korte Bemærkninger om Catholicismens Fremgang i England og over Grunden til denne glædelige Kjendsgjerning, end med at opfordre ogsaa vore Læsere til at forene sig i Bønnen med saamange fromme Sjæle, som bede til Gud om Englands Omvendelse formedelst Marias Forbøn. Og hvorfor ikke knytte til denne *Bøn for England* en lignende *Bøn for vort eget Fædreland*, hvor der findes saa mange gode og fromme Sjæle, som sympathisere med Moderkirken og som saa gjerne vilde vende tilbage til den, saafremt uoverstigelige Hindringer ikke paa mange Maader lagde sig i Vejen for dem. Lad os understøtte disse Sjæle med vore Forbøn-

ner, for at de med Guds Naade og Hjælp maa naa til den fulde Sandheds Erkjendelse, styrkes i Henseende til Villien og til deres gode Forsætter og jo før jo hellere blive lykkelige Børn af Kristi eneste sande, paa Klippen Petrus grundlagte Kirke.

Efterskrift. Efter at Ovenstaaende var skrevet, have vi modtaget følgende Meddelelse: »*English Church-Union*», som repræsenterer *den ritualistiske Retning* indenfor den anglikanske Kirke og tæller over 30,000 Medlemmer, blandt hvilke fremragende Lægfolk, 4000 Gejstlige og nogle Biskopper, har for nylig — efter at den først havde erklæret, at den hellere vilde taale *Statskirkens* Omstyrning og Tabet af Kirkens Gods, end give efter — vedtaget følgende Ultimatum: Fuldstændig Uafhængighed i Henseende til Læren, Disciplinen og Ceremonierne overfor de borgerlige Autoriteter, det være sig Parlament eller Domstole; fuldstændig Frihed til at øve enhver forreformatorisk kirkelig Skik, som ikke udtrykkelig er forbudt; Lydighed mod Biskopperne kun forsaavidt, som disse kunne bevise, at det, de forbyde, ogsaa er forbudt i »Prayer-Book«; en katholsk og ikke en protestantisk Fortolkning af »Prayer-Book«. Hermed er *Skismact* officielt udtalt i Englands Episkopalkirke, et Skisma, som der næppe kan slaas en Bro over og hvis Følger ere uberegnelige.

Den gode og den daarlige Presse.

(Udtog af Biskoppen af Fuldas Hyrdebrev.)

— 0 —

(Sluttet.)

Jeg maa endnu sige et Par om den *usædelige Presse*, som naturligvis ogsaa altid er irreligiøs; det drejer sig her om de slette Underholdningsskrifter, *Romaner*, *Noveller* og *Historier*, baade de alvorlige og de humoristiske, som

sige sig løs fra den kristelige Morallovs Grundsætninger. I disse Skrifter oprulles der Scener og Billeder, i hvilke slibrige Fremstillinger undskyldte, ja retfærdiggjøre de syndigste Forhold og Hjærtets mest fordærvede Tilbøjeligheder, saa at endog den stærkeste Dyd maa blive rystet. Og, hvad der er det værste, Ulven paatager sig, for at fordærve, Lammet's Skikkelse, d. v. s. man fremstiller gemene Forførere, æreløse og forbryderske Mennesker, umoralske Kvinder som Helte, og de Faldnes Skændsel skildres med Farver, som lade En glemme, hvor umoralske de Handlinger egentlig ere, som her blive retfærdiggjorte. Det er ikke andet end netop Mudder og Raaddenskab, som bliver bestrøet og til-dækket med Blomster. O, denne Smudslitteratur, som fra Begyndelsen til Enden forkynder, at den kristelige Kyskheds Love ere tyranniske, som endog angriber og bekæmper Ægteskabets hellige Baand! Ak, en saadan Litteratur behøver kun en Time til at ødelægge en Datters Uskyldighed, en Ynglings Kyskhed! Hvorledes? I, Forældre, frygte med Rette for Eders Børns Omgang med unge Mennesker, som have letsindige Grundsætninger og løse Sæder, maa I ikke frygte endnu mere for disse hemmelige Samtaler mellem den forføriske Bog og Eders Børns Sjæle, mellem den kristelige Blufærdighed og den med Skildringens hele Fortryllelse bedækkede Skamløshed? O, dette hemmelige Stævnemøde! En eneste Underholdning vil maaske være tilstrækkelig til, at tilføje Eders Børn den dræbende Vunde. Eller stole I maaske paa Eders Børns gode Karakter og Fasthed, som allerede af dem selv ville føle Afsky for Giften, der søger at fordærve deres ædleste Liv? Ak, Skuffelse over Skuffelse! Lad dem ogsaa være nok saa befæstede i det Gode — Vanddraaben, som stedse falder paa det samme Sted, udhuler tilsidst det haardeste Marmor og en Smule Salpeter, som trænger ind i Klippens Porer, opløser tilsidst hele Stenen. Paa samme Maade virker ogsaa den fortsatte Læsning af en letfærdig Bog. O, kjære Forældre, naar I en Dag med Smerte se denne Aabenhed, Venlighed, ungdommelige Friskhed for-

svinde fra Eders Sønners og Døtres Ansigt — hvem har da berøvet dem denne fortryllende Skønhed? Den slette Bog. Hvem har gjort denne Yngling, som gav Løfte om at blive Familiens Haab, hvem har gjort ham til dens Svøbe? Den slette Litteratur. Hvem har gjort denne Datter, som var hendes Forældres Glæde, til en Gjenstand for deres Bekymringer og Sorg? Forpestedes Romaner. Deri have jo alle lært at betragte og ringeagte Forældrenes Raad og Formaning som stagnerede, umoderne, indskrænkede Verdens- og Livsanskuelser. Jeg besværges Eder for Eders egen Lykkes Skyld, taaler ikke, at der i Eders Børns Hænder findes Underholdningsskrifter. hvilket Navn de end maatte have, som krænke Kyskhedens hellige Love, som forherlige Synd og Laster, som svække Børnenes Kjærlighed til Eder og undergrave Børnenes Underdanighed overfor Eders Autoritet.

Men, sig I maaske, hvormed skulle de opvoxende Sønner og Døtre beskæftige sig i de lange Eftermiddage og Aftener paa Søn- og Festdagene? hvormed skulle de udfylde Timerne navnlig om Vinteren? Man kan dog endnu mindre ønske, at Sønnerne skulle tilbringe disse Timer paa Restaurationer og Værthuse, at Døtrene skulle tilbringe dem udenfor Hjemmet i Selskaber, der ofte ere tvivlsomme nok. Uden Tvivl, kjære Forældre, Eders Børn, I selv trænge til Underholdning og I kunne og skulle delvis finde den i Læsning. Men gives der da ikke ogsaa virkelig dannende, ædle og interessante Underholdningsskrifter? Har ikke netop i vor Tid den katholske Litteratur taget et glædelig Opsving? Her nævner jeg med Rette først og fremmest *de opbyggerlige Boger og Skrifter*, som ere en Kilde til rig Velsignelse for Familierne. Hvorledes befæstes ikke baade Forældrenes og Børnenes Sjæle i det Gode, hvor godt bliver Hjærtets Uskyldighed og Renhed ikke beskyttet, hvorledes optændes og forøges ikke Kjærligheden til de guddommelige Ting, naar Forældre og Børn hver Søndag drikke af denne Kilde eller lytte til denne Læsning. I kjende vel,

idetmindste af Navn, saadanne Bøger: Det er de Helliges Levnedbeskrivelser, enten enkelte Helgeners særskilte Liv eller de mest bekjendte Helgeners Liv forenede i et Værk; — det er fremdeles den berømte P. M. von Cochem i alle hans Skrifter; — det er Goffine, som forhen fandtes næsten i ethvert Hjem; ogsaa den yndede folkelige Forfatter Alban Stolz's Skrifter henhøre hertil Ligesaa lidt er der Mangel paa rent politiske, udmærkede store og smaa katholske Aviser som tilfredsstillende alle Fornødenheder Der er heller ingen Mangel paa Underholdningsskrifter, som have et ædelt, rent, solidt Indhold, og naar I spørge Ederes Sjælesørgere, saa ville de uden Tvivl anse det for deres Pligt, at give Eder Raad i Henseende til god Underholdnings-Litteratur og at forskaffe Eder den, f. Ex. gennem Borromæusforeningen og lignende Foreninger. Og ligesom jeg beder dem om, at tage sig af de Troende i dette vigtige Punkt, saaledes lægger jeg dem endnu ganske eftertrykkeligt paa Hjærte, at de atter og atter i Prædiken og Katekisation behandle Spørgsmaalet om den gode Litteratur.

Altsaa, kjære Forældre, undskylder Eder for Fremtiden ikke mere med Trangen til at maatte udfylde de ledige Timer med Læsning og at I derfor heller ikke kunne tage det saa nøje med Valget af Underholdningsskrifterne. Nej, der er sandelig ingen Mangel paa sund, ædel og tillige kristelig, katholsk Næring for Eder og Ederes Børn, og kjender man den ikke eller forsmaar man den, saa gjentager sig kun det gamle Skuepil, at den slette Presse paa ægte Markskriger-Vis støder i Trompeten og udraaber kostbar Medicin, medens den katholske Presse ikke kan efterligne den i denne storpralende Reklame.

Endnu et Paaskud vil jeg ikke lade henstaa upaataalt, et Paaskud, hvormed navnlig katholske Mænd med Haardnakkethed retfærdiggjøre Læsningen af kirkefjendsk og umoralsk Litteratur; de paastaa nemlig: »Disse Aviser og Skrifter ere *kun for mig*, ikke for min Familie; men mig skade de intet; min Grundsætning er: »Prøver Alt og beholder

det Bedste.« Men ere I ogsaa saa agtpaagivende og saa sikre paa, at Familiemedlemmernes Nysgjærrighed dog ikke frister dem til at række Haanden ud efter den forbudne Frugt og smage paa den i al Hemmelighed? Og er det ikke i ethvert Tilfælde Eders Pligt at give Eders Hjem et godt Exempel? Og er det ikke en Forargelse for dem, naar de vide, at I læse trosfjendtlige Aviser og letfærdige Underholdningsskrifter? »De ville ikke skade Eder« — ja — men det gamle Ordsprog, som I allerede kunne læse i den h. Skrift (Eccli. 13, 1.): »Hvo som rører ved Beg, han tilsmudser sig,« maa dog vel ogsaa endnu have Betydning for Eder, og i alt Fald vil Troens Frejdighed og den dybe Agtelse for hellige og guddommelige Ting lide Skade hos Eder. Forøvrigt er og bliver det Eders Faderstillings store Opgave, at I selv skulle være et Lys i Henseende til et dybt religiøst Sindelag for hele Eders Familie. Det Ord, som vor guddommelige Forløser sagde om sin Forløber: »*erat lucerna ardens et lucens,*« »han var et glødende og straalende Lys«, skal ogsaa være Eders Livs Valgsprog, og naar vor guddommelige Forløser kræver af alle Troende: »Lader Eders Lys lyse for Menneskene, for at de kunne se Eders gode Gjerninger og prise Faderen, som er i Himlen«, saa er det fortrinsvis sagt til Eder, Fædre. Eders Ord og Eders Exempel være for hele Hjemmet et lysende Midtpunkt, hvis Straaler falde paa alle dets Medlemmer og gjøre dem til »*filii lucis*«, »Lysets Børn«, til Mennesker, som i den kristelige Visdoms Skole have lært deres Ophav og Endemaal at kjende og Vejen, som gjennem denne Taaredal fører til Himlens evige Glæde. — Men denne Vej er Dydens og Selvfornægtelsens trange og smalle Vej. Staar da for Fremtiden uafsladeligt som Familiens Værn og Vogtere og drager Omsorg for, at intet irreligiøst og letfærdigt Blad trænger indenfor Hjemmets Dørtærskel; øver strængt Tilsyn og vaager skaanselsløst over, at ingen forbuden Vare kan indsmugles.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 3 —

Kjøbenhavn. Den h. Fader, Pave *Leo XIII.*, har som bekendt været ret alvorlig syg siden Maanedens Begyndelse, saa at baade hans 89aarige Fødselsdag, den 2. Marts, og den 21de Aarsdag for hans Kroning, den 3. Marts, fandt ham sengeliggende. Vor højærværdigste Biskop har i Anledning af Sygdommen derfor anordnet, at der her i Vikariatet efter hver hellig Messe bedes Bønner for den h. Faders snarlige Helbredelse. Ifølge Telegrammer og private Meddelelser synes det, som om den overhængende Dødsfare trods Leo XIII.s høje Alder lykkelig er overstaaet. Da vore Læsere uden Tvivl kjende baade Sygdommens Aarsag og Forløb fra Dagbladenes Meddelelser, skulle vi ikke opholde os nærmere ved den, men kun indtrængende anbefale Kirkens Overhoved til de Troendes Forbønner, for at Gud endnu i mange Aar maa bevare hans dyrebare Liv for Kirken.

Stockholm. Højærv. Pastor, Dr. theol. *Rudolph Kieslers 25aarige Præstjubilæum* fejredes den 28. Februar under stor Deltagelse fra Stockholms Katholikers Side. Allerede Aftenen forud modtog Pastoren Lykønskninger af mange Personer, som vare hindrede i at besøge ham paa selve Festdagen. Kl. 9 fejrede Jubilaren en højtidelig Messe i St. Eriks Kirke, assisteret af Præsterne *Lieber* fra St. Eugenia Kirken og *Muckenhirn* fra Gäfle; den sidstnævnte er en Elev af Pastor Kiesler. I Koret vare forsamlede den højærværdigste Biskop Msgr. *Bitter* og Præsterne *Benclius*, *Speckert* og *Wesscl* fra Stockholm og *Stolberg* fra Norrkøping. St. Eriks Kirkekor sang den 4stemmige Messe med udmærket Præcision. Den smukke, rummelige Kirke var fyldt indtil sidste Plads af Stockholms Katholiker, skjønt Højtideligheden jo faldt paa en Hverdag. En overordentlig rørende Ceremoni fandt Sted under den h. Messe, idet tre hvidklædte Smaapiger frembare Sølvkransen ved Offertorium. Den højtidelige Gudstjeneste sluttede med »Te Deum«.

Efter at den kirkelige Del af Festen var tilende, begyndte Gratulationsbesøgene, som fortsattes hele Dagen igjennem. Den højærværdigste Biskop og alle de tilstedeværende Præster frembare først deres Lykønskning i Pastorens Bolig. I sin Tale fremhævede Biskoppen, at Pastor Kiesler i næsten 24 Aar havde virket paa samme Sted under store Vanskeligheder og uden et værdigt Gudshus, indtil han for syv Aar siden havde faaet en Kirke og to Skoler; men altid arbejdet i Stilhed og med en ihærdig Udholdenhed — Senere kom alle Haandværkerforeningens Medlemmer og overrakte en smuk Adresse, som ledsagedes af et Skrivebord, en Gave fra de taknemlige Svende. En Mængde Gaver bleve overrakte Jubilaren af herværende Katholiker og mange Breve og Telegrammer indløb baade fra Ind- og Udlandet; blandt de sidstnævnte var ogsaa et fra den højærværdigste Biskop, Msgr. *von Euch* i Kjøbenhavn.

I Skolerne beredtes der ogsaa Jubilaren en smuk Hyldest af Lærerne, Lærerinderne og Børnene med Sange, Taler og Deklamation.

Kl. 6 om Eftermiddagen gav den højærværdigste Biskop en Middag for Jubilaren. Indbudne vare foruden syv Præster ogsaa den herværende østerrigske Gesandt, Grev *Wodzicki*, som Repræsentant for Kejseren af Østerrig, der er den svenske Missions Protektor; endvidere Grev *Hamilton*, Medlem af Rigsdagens første Kammer, Professor *Müller*, Marquis *Lagergren*, Medlemmer af Kirkeaaadet og nogle personlige Venner af Jubilaren. Taler bleve holdte af Biskoppen, Jubilaren, Grev Hamilton og Grev Wodzicki.

Den smukke Dag var uden Tvivl en Glædesfest for alle Stockholms Katholiker, som alle aflagde Vidnesbyrd om deres Hengivenhed mod Kirken og dens Præster. Maatte Jubilaren med usvækket Kraft og Frejdighed endnu i mange Aar arbejde ved St. Eriks Kirke til Guds Ære og mange Sjæles Frelse!

Vi kunne endnu tilføje, at alle Stockholms Dagblade omtalte Festen i deres Morgennumre.

— Hs. Majestæt Kong *Oskar II.* har fornylig gennem sin første Hofmarskalk ladet overrække til den højjærværdigste Biskop *Bitter* et kostbart Værk med over 200 Illustrationer, et *Minde om Kongens 25aarige Jubilæum*. Bogen er et Pragtværk i rødt Læder med Guldsnit og Kongens Navnechiffer og Krone. Denne Udmærkelse fra Hs. Majestæt Kongens Side vil uden Tvivl berede alle Sveriges Katholiker stor Glæde.

— Den højjærværdigste apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus Bitter*, er i Begyndelsen af denne Maaned rejst til Rom, for at bede ved Apostelfyrsterne Petri og Pauli Grave og paa de mange andre hellige Steder, som findes i Kristenhedens Hovedstad, og for at aflægge den h. Fader, Pave Leo XIII. et Besøg. Vi anbefale de svenske Katholikers Overhyrde til de Troendes Forbøn under denne hans Rejse.

Horsens. (*Fortsat fra forr. Nr.*) Efter den højtidelige Jubilæums-Gudstjeneste fulgte de verdslige Festligheder. Kl. 11 mødte Kirkeforstanderskabet, Dhrr. Bogbinder *Marquard*, Typograf *Winther* og Blikkenslager *Wolff*, for i Menighedens Navn at overrække Jubilaren en *Adresse*, undertegnet af næsten alle Menighedens Medlemmer, der ved større eller mindre Bidrag havde ydet deres Skærv til en Mindegave i Anledning af Jubilæet. Selve Adressens Titelblad, der omsluttedes af kolorerede Ornamentter, var udført af Lærer *Holst*. Mindegaven, der overræktes tilligemed Adressen, bestod i et meget smukt udstyret, opretstaaende *Piano* af Felumbs Fabrikat og beundredes af Alle for dets bløde, fyldige Klangfarve. At man havde truffet det Rette, fremgik af, at Jubilaren udtalte, at man vanskelig vilde have kunnet vælge en anden Gave, der i den Grad vilde have været ham kjærkommen, som dette Instrument var det. Og naar man kjender Pastor Kerff's Interesse for Musik og Sang, vil man ogsaa let kunne forstaa, hvormeget denne Jubilæumsgave har glædet ham.

Umiddelbart efter Overrækkelsen af denne Gave begav

Jubilaren sig tilligemed de 14 tilstedeværende Gejstlige til de i Festlokalet forsamlede Elever af Drengeskolen, der bragte deres Lykønskning i en i Dagens Anledning affattet Sang. En af de yngre Elever fremsagde derefter, under almindelig Applaus fra Dhrr. Gejstliges Side, i sine Kammeraters Navn en versificeret Jubilæumshilsen, hvorefter fulgte flerstemmig Sang, der ogsaa istenmedes af Dhrr. Gejstlige.

Efter at Pastor Kerff havde rettet en Tak til Læreren og Børnene, som nu bleve trakterede med Kager, begav Jubilaren sig tilligemed de øvrige Præster til Pigeskolen, hvor han blev modtaget paa det festligste af Søstrene og deres Elever, blandt hvilke flere fremsagde smukke Lykønskninger i Versform, samt bragte deres Jubilæumshilsen i flerstemmig Sang, i hvilken de gejstlige Jubilæumsgæster ogsaa ved denne Lejlighed toge Del.

De følgende Festligheder skulde, som berørt i forrige Nummer af Ugebladet, foregaa i det gamle Kapels Lokale, der tjener til Drengeskole og nu var smukt dekoreret med Flag, Vimpler og levende Planter; bl. a. vare Bordene prydede med Blomster, som vare skjænkede til Jubilaren i den højtidelige Anledning. I Baggrunden af Salen saas Pavens Billede omgivet af Flag og Kranse. Festmaaltidet var berammet til Kl. 2 og ved samme Tid samledes efterhaanden de Indbudte, der sammen med de Gejstlige udgjorde 25 Personer. Blandt de Tilstedeværende bemærkedes Hr. Folkethingsmand *Busk*, Hr. Konsul *Nielsen*, Hr. Læge *Winde* og Hr. Tandlæge *Warming* fra Silkeborg. Under Maaltidet ved hvilket der herskede den festligste Stemning, udbragtes forskellige Skaaler, der ledsagedes af kraftigt rungende Hurraaab. Pastor *Hviden* bragte en Hilsen fra Jubilarens Fødeby Fredericia, hvorfra der i Dagens Anledning havde indfundet sig Dhrr. Kjøbmand *Gerlach* og Landmand *Poul Spetzler*. Tandlæge *Warming* talte som Repræsentant for Menigheden i Silkeborg for Jubilaren; Pastor *Storp* fra Kolding berørte forskellige Sider af Jubilarens Personlighed; Konsul *Nielsen* talte for St. Josefskirkens Klokker; Lærer

Holst for Jubilaren som Børnenes Ven, der gennem Børnene havde fundet Vej til mange Voxnes Hjærter. Under Festmaaltidet indtraf en Del Telegrammer, der oplæstes af Hr. Warming. Efter Kaffen spredtes Gæsterne gruppevis, for endnu en Stund at dvæle sammen i gemytlig Feststemning.

I Salen udfoldedes der imidlertid stor Travlhed for at hele Arrangementet kunde være færdigt til den egentlige Menighedsfest, som skulde finde Sted Kl. 8. Til denne Festlighed, hvortil Entreen var sat saa lavt som muligt, for at Alle kunde komme med, var der tegnet over 100 — for Størstedelen voxne — Medlemmer af Menigheden, saa at Lokalet blev fyldt indtil sidste Plads. Blandt de Tilstedeværende vare Konsul Nielsen med Datter, Læge Winde med Hustru, Tandlæge Warming og Folkethingsmand Jens Busk med Hustru. Jubilaren bød Velkommen, hvad der voldte ham nogen Besvær paa Grund af, at han var temmelig medtaget af Influenza og stærk Hæshed. Der serveredes Chokolade og Kaffe med Kager, hvorefter man afsang nogle Fædrelandssange og en Del Taler paahørtes under den muntreste Feststemning.

Typograf *Winther* var Dirigent og udbragte først et Leve for Paven og Kongen, der besvaredes med rungende Hurraraab. I et meget indholdsrigt og overordentlig stemningsfuldt Foredrag talte derefter Folkethingsmand *Busk* for vor højjærværdigste Biskop, der i enhver Henseende var en Pryd for den danske Mission og af hvem vi Alle kunde være stolte. I begejstrede Ord skildrede han de to første Møder, han havde haft med Biskoppen. Der var ingen af Missionens Gejstlige, ham bekjendt, der vilde kunne repræsentere en Biskops hele Værdighed paa en saa udmærket Maade end netop vor højjærværdigste Biskop, hvem Taleren skyldte mere end noget andet nulevende Menneske. Han udbragte tilsidst Biskoppens Skaal, der ledsagedes af jublende Hurra.

Derefter bleve følgende tre Vers af Jubilæumssangene, der vare forfattede af Lærer *Holst*, afsungne.

Mel.: Droslen slog i Skov sin klare Trille.

Lad din Lyras Toner højt nu klinge!
Sjung din Jubel ud af fulde Bryst!
Jubilaren vi vor Hyldest bringe;
tolke ham vor Hjertes Tak med Lyst.
Glad »Velkommen« blandt os vi ham byde,
ham, der blidt os drog ssa mangan Gang.
Højt i denne Kvæld hans Pris skal lyde,
ham til Hæder lyde skal vor Sang.

Hist hvor Romas Spir mod Himlen rækker,
i Italia ved Tibrens Bred,
hvor hver Helligdom et Minde vækker,
hvor din Ungdoms skønne Tid hengled, —
dér for Alterbord med vied' Hænder
nu — for fem og tyve Aar du stod,
signed Brød og Vin, — mens Blikket vender
sig mod Himlen og til Korsets Fod.

Mon vel nogen Tid det skønne Minde
kan af Hjærtedybet slettes ud?
Mon vel nogen Tid af Hu vil rinde,
at du slutted Pagt med Kristi Brud?
Hvad som Vidne Romas Tempel skued',
da til Herrens Præst du viet blev,
stedse dybt i Hjærtegrunden lued'
med den Skrift, som Helligaanden skrev.

Saa talte Pastor *Storp*, som udviklede i et velformet og med forskellige humoristiske Vendinger smykket Foredrag, hvad Jubilaren havde været for Horsens Menighed, idet han gav en udtømmende Beskrivelse af Jubilarens Embedsvirksomhed baade udadtil og indadtil. Derefter bleve de 4 følgende Strofer afsungne:

Hæderskransen for dig her vi binde,
for hvad du os var de mange Aar;
aldrig skal af Tanke det os svinde,
glad med os du delte Livets Kaar.

Fattig selv, — du lindred' andres Byrde:
 for den ringe slog dit Hjerter varm
 Du os alle var en trofast Hyrde,
 slitted rig og fattig i din Barm!

Tornefuld og stenet var den Ager,
 som du pløjede i Gry og Kvæld,
 dog den Sæd, du lagde, spired' fager;
 hvert et gyldent Korn betød — en Sjæl!
 Sjæleskaren voxed', — de blev mange,
 som fik Aandens Lys ved Troens Blus.
 Aar gik hen. — de Laderum blev trange;
 rejses skulde blandt os Herrens Hus.

Rejst staar Kirke, Taarn, — mens Klokker runge
 højt mod Sky og tolke Fredens Bud!
 Naar da Malmets dybe Røster sjunge,
 Mindet leve skal og tones ud:
 Det var dig, som Herrens Hus her bygged'
 til Pavlun for fromme Sjæles Fred!
 Det var dig, der Kirkens Plantning hygged'
 og den sikrede et fredlyst Sted.

Mens vi Sølv-Jubelkransen slynge,
 glad vi følge Hjertets dybe Trang;
 og mens her i Flok og Rad vi synge,
 tolke skal vort Ønske denne Sang:
 Højt i Kvæld skal leve Jubelpræsten!
 Gud ham signe med sin Naade stor!
 Leve længe skal han, Jubelgæsten!
 Sjung hans Pris i Jubilæumskor!

Gamle Bogbinder *Marquardt* bragte derefter i faa Ord
 Jubilaren Menighedens Lykønsning, hvormed de officielle
 Talers Række var forbi.

(Fortsættes.)

A. C. Møde i Søpavillonen d. 22. Marts Kl. 9 P. Breitung:
 „Nogle Beviser for Guds Tilværelse.“ Alle Akademikere
 have Adgang.

S. J. G. Førstk. **Mandag** d. 13. Marts, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder
St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br. i Forsam-
 lingslokalet, Bredgade 67.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).
 Møde Mandag d. 13. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalerne Vester-
 brog. 24. Foredrag af Hr. L. Christensen, derefter vil
 Hr. Figge fremvise Lysbilleder, til Slutning humori-
 stisk Oplæsning af Hr. Christoffersen. — Alle ere

velkomne.

Lager-Plads.

En ung Pige, som regner og skriver godt, kan faa Plads paa
 et herværende Lager. En som tidligere har været ved Forret-
 ning vil blive foretrukken. Selskrevet Billet, mrkt **K.**, modtaget
 C. B. Lohrer, 31 Adelgade.

Brystbillede af Pave Leo XIII.

12 × 16 Tommer. — 2 Kroner.
C. E. Steffensen, Gl. Mønt 13. Stuen.
Forhandlere Rabat.

Alle, saavel i Ind- som Udlandet, der i Anledning af 25Aarsdagen for min Præstevieelse have beæret mig med deres Lykønskninger, bedes paa denne Maade at modtage min hjertelige Tak.

Horsens, d. 6. Marts 1899.

Ærb.

F. Kerff, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Marts. 4. **Søndag i Fasten.** Lætare. — **13. M.** Gregorius, Pave og Kirkelærer. — **14. Ti., 15. O. 16. T.** Ferriedage. — **17. F.** Ihukommelse af Frelserens h. Blod. **P.** Tritius. — **18. L.** Gabriel, Ærkeengel.

Søndag den 19. Marts. **Passionssøndag.** St. Josef, Jesu Plejefader.

Foredrag.

Søndag d. 12. Marts Kl. 8 Aften holder Hr. Past. emerit. **M. C. Jensen** et religiøst Foredrag i **Rosenkranskirken** (Bøyesgade, Frederiksberg) om Pavens Primat.

St. Ansgars Kirke. Torsdag d. 16. Marts Kl. 8 Aften begynder det aarlige Triduum til Ære for den h. Josef og fortsættes Fredag d. 17. og Lørdag d. 18. hver Aften Kl. 8. — **Bønner**, som benyttes under Andagten, faas ved Kirkens Indgang hos Kirkebetjent P. Stein á 2 Øre.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation og Besvarelse af en Del Spørgsmaal Søndag d. 12. Marts Kl. c. 11½ paa Toldbodvejen 14.

Gudstjeneste i Ringsted (Casuo's lille Sal). Søndag d. 12. Marts Kl. 9½ h. Messe; Kl. 10 Prædiken; Kl. 4 Efterm. Foredrag.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 12. Marts Kl. 8½ i Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade.

Den offentlige Examen med St. Ansgars Kirkeskoles Elever afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) **Mandag d. 20. Marts** i begge Drengklasserne, **Tirsdag d. 21. Marts** i begge Pigeklasserne, hver Dag fra Kl. 8—12½; **Onsdag d. 22. Marts** i Forberedelsesklassen fra Kl. 8—12. Børnenes Forældre og Alle, som interesserer sig for Skolen, indbydes venligst til at overvære denne Examen.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 19. ds. Kl. 8½ i Jesu Hjerte Kirke.

Literatur. I denne Uge udkommer den nye Udgave af **Katholsk Katekismus for Mellemklasserne.** Pris 1 Kr. indb. og 85 Øre heftet.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 12.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech. Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen; Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 12.

Søndagen den 19. Marts.

1899

Indhold: Missionerne i Afrika. Jesu Korsvej. Maadehold — Totalafholdenhed. Elisabethforeningen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Horsens. Rom. Brasilien. Tyskland. — Literatur. — Bekjendtgjørelser.

Fra Missionerne i Afrika.

Det Apostoliske Vikariat Viktoria-Nyanza.

—o—

Paa Missionerne i Viktoria-Nyanza hviler der en ganske særlig Velsignelse. En vidunderlig Naadens Fylde, der uden Tvivl maa tilskrives Martyrernes Blod i Uganda, befrugter uophørlig de hvide Fædres Arbejder, som det vil ses af nedenstaaende Skrivelse. Den indeholder de glædeligste Meddelelser om de saa talrige Omvendelser; Missionærerne ere altfor faatallige til at kunne indsamle den rige Høst.

Udtog af et Brev fra P. Laane, Missionær i Uganda, til Mgr. Livinhac, Forstander for de hvide Fædres Selskab.

De skrev til mig i Deres sidste Brev: »Søg at dæmpe Deres Nidkjerhed en Smule, den gode Gud forlanger ikke noget over vore Kræfter. . .« Jeg besluttede at adlyde, og da Sagen forekom mig vanskelig under de daværende For-

hold, lagde jeg, for ikke at glemme det gode Raad, Deres Brev i mit Breviar. Jeg læste det og læste det igjen og... brød det gode Forsæt!

Undskyld mig, tilgiv mig, naar jeg ved Synet af disse 200 stakkels Sorte, der allerede om Morgenen vente paa mig for at spørge mig til Raads, ved Synet af 200 andre, der komme om Middagen for at skrifte og paa deres Knæ og med Taarer i Øjnene bede mig om ikke at afvise dem og sende dem tilbage til deres Landsbyer med Synden i Hjertet, tilgiv mig, naar jeg da ikke har fulgt Deres Raad og tiltrods for Udmattelse og Feber er forbleven i Skriftestolen indtil fuldstændig Afkræftelse. Vel mindes jeg af og til Deres Ord, men jeg hørte ogsaa disse gode Koners Raab, der vare komne langvejs fra, over Bjerge og Floder, med et Barn paa Ryggen, og af hvilke flere havde tilbagelagt en fem, sex Dages Vandring; jeg saa der unge Mænd, der stode i Begreb med at drage i Krig, opfyldte af Troen, ganske vist, men dog ikke ude af Stand til at synde. Jeg havde Medlidenhed med alle disse Mennesker og sagde til mig selv: Jeg er ikke Præst for ingen Ting; jeg vil hjælpe dem, vil meddele dem Syndernes Tilgivelse, thi det har jeg Fuldmagt til, og saaledes søgte jeg at tilfredsstille deres fromme Paatrængenhed.

Men Gud vilde vise mig, at han ikke trængte til mig, og sendte mig en Sygdom, der i Løbet af nogle faa Dage næsten gjorde det af med mig og fængslede mig til min Maatte. I denne Tilstand henlaa jeg et Fjerdingaar, næsten ude af Stand til at tænke. Med Feberen indfandt sig ogsaa en Øjenlidelse, der gjorde mig omtrent blind. Lyset var mig utaaleligt, og jeg maatte tilbringe Tiden i min Hytte i det tykkeste Mørke. Da tvang Nøden mig til at tilstaa for mig selv, at havde jeg adlydt min Foresatte, var jeg ikke bleven til en slig unyttig Tjener, der kun skaffede sine Medbrødre en Tilvæxt af Møje og Arbejde. Jeg fattede gode Forsætter og nu, da jeg igjen er bleven rask, haaber jeg, at jeg ikke skal glemme mit Løfte for anden Gang, thi Mæng-

den foran min Skriftestol øges stadig, og Hjærtet gjør Modstand, naar jeg maa bortvise mine stakkels Kristne. Saa raabe de: »Sebo (min Fader), du har døbt mig, er det da nu din Vilje, at jeg skal komme i Helvede som en Hedning? hvorfor vil du ikke høre mit Skriftemaal?«

Ofte gaa de grædende bort. Dette smertelige Optrin gjentager sig hver Dag, og jeg fristes da til at sige: »Lad mig kun bukke under, om saa skal være, men hjælpe dem, det vil jeg!«

Højærv. P. Achte, min nuværende Foresatte, der frygtede for, at jeg igen skulde blive syg, fandt en fortrinlig Udvej og sendte mig ud paa en tre Ugers apostolisk Rundrejse. Saa tog jeg altsaa foreløbig Afsked med min gamle Skriftestol af Rør og Siv, hvor jeg i Løbet af tre Aar daglig havde tilbragt saa mange Timer, og begav mig paa Vej til Provinzen Mawokota, der var bleven mig anvist som min Rejses Maal. Da De, Monsignore, som jeg véd, følger vore apostoliske Arbejder med saa levende Interesse, vil jeg nu fortælle Dem lidt om min Rejse.

Mandagen den 18. Juli tidlig om Morgenen brød jeg altsaa op for tillige med tÿve unge Nyomvendte at begive mig til den helt katholske Provins Mawokota. Og vi marscherede saa stramt afsted, at mit Æsel snart efter Afrejsen ikke formaede at følge med, saa jeg var nødsaget til at sende det hjem igen til Missionen.

Vi ænsede hverken den brændende Solhede eller Sumpenes Morads eller Højenes bratte Fald, thi allerede havde Øjet i lang Afstand opdaget de første Landsbyer i Mawokota, hvor vi ventedes af Tusinder af Kristne, i hvis Midte vi hidindtil ikke havde formaet at oprette nogen Station for Missionærer.

P. Achte havde meddelt mig at, dersom vi i dette Aar skulde faa et tilstrækkeligt Antal Medbrødre, tre af dem da vilde blive sendte til denne Provins, og at vi som Følge deraf maatte gjøre de forberedende Skridt til deres Installering. Her i Mawokota er det ikke som i saa mange andre

af vore Missioner, hvor man kun ved Hjælp af rige Gaver til Kongen opnaar Tilladelsen til at betræde hans Land. Her behøver man blot at tale. Øvrighedspersonerne i samtlige Landsbyer som ogsaa selve Provinsens Statholder ere alle døbte og de ere med Glæde beredte til at bygge Kirke og Præstebolig. Vel sandt alt i Landets Stil, der ikke kræver andre Materialier end unge lige Træstammer, Siv og tørret Græs. Men en saadan simpel Hytte yder i det mindste Læ for Regn og Sol, og saa er Missionæren allerede taknemlig.

Ikke tilfredse med saaledes at skaffe os en Bolig bede vore vakre Kristne os ydermere om at ville dele deres tarvelige Føde, Bananer, Ærter og Kartoffler, med dem, lykkelige over at have den *Guds Mand* i deres Midte og at kunne modtage vor hellige Religions Trøst og Naademidler.

(Fortsættes.)

Jesu Korsvej.

XIV.

Jesus lægges i Graven.

— 0 —

Svøbt i Linned lægges Jesu Lig i Graven.

Kun et lille Følge samles tyst i Haven.

Hvor er da de mange, hans Disciples Skare?

Spredt for alle Vinde, ræd for Dødens Fare.

Nu er Hjorden splittet, Hyrden blandt de døde;

var hans Liv forfejlet, er hans Værk lagt øde?

Nej, selv her i Graven er al Magt ham givet;

snart med Paaskesolen staar han op til Livet.

Naar mit Mod er kuet, og min Livskraft lille,

Herrens Grav jeg søger, Livets rige Kilde;

staar end Dødens Billed mørkt for mine Blikke,

der, hvor Jesus hviler, hersker Døden ikke.

I den Grav, o Frelser, hvor dit Støv de gemme,
 sænker jeg mit Hjærte for mig selv at glemme.
 Skjænk mig da en liflig Paaskemorgenrøde,
 hvor min Sjæl fornyet stiger op af Døde!

1012.

Maadehold—Totalafholdenhed.

—o—

De, der aldrig nyde stærke Drikke, kunne aldrig blive Drankere; derimod kunne de, som nyde dem, blive det. — Kjære Læser! det er nu engang en uomstødelig Sandhed; Tusinder og atter Tusinder ere faldne som Ofre for Drikkeskikken, eller rettere for den Uskik, at drikke berusende Drikke ved alle mulige og umulige Lejligheder. — Begyndelsen sker ved at det unge Menneske ser, at de Ældre bære sig saaledes ad, og om end dette væmmelige og modbydelige Substans i Grunden slet ikke smager den unge Mand, saa maa det dog ned, selv om det ogsaa skal tvinges ned, blot for at følge Skik og gammel Sædvane; saaledes gaar det gjerne med de første Forsøg. Senere kommer dertil *Vancens Magt*, og i sidste Instans *Trangen* til Nydelsen. Mennesket er nu paa det Skraaplan, hvor han hyppigst drives nedad, sjældent opad. — Men samtidigt med at Trangen til at nyde disse Stoffer indfinder sig, er der desværre med Mennesket foregaaet den Forandring, at han fra at være sund og kraftig, nu er blevet en for al Sygdom modtagelig Alkoholist, og som Følge deraf mindre modstandskraftig, og til Slut villieløs, et legemligt og aandeligt Vrag. — Dertil kommer, at efterhaanden som dette foregaar, ser Ofret ikke selv, at denne Forandring sker med ham, han bedrages under de berusende Drikkes Indflydelse paa sin Hjerne, og evner ikke at se Ulykken i hele dens Omfang, før det maaske er for silde; det er Enden paa det for Mange. — Berusende Drik er bedra-

gerisk i sig selv. — Det minder om Fabelen om Slangen, der laa midt i en Kreds af Baal; et Menneske gik forbi og Slangen sagde til ham: »Hjælp mig ud af min Nød!« »Gjør jeg det, bider Du mig vist.« »Ak nej, det skal jeg ikke, hjælp mig, og jeg lover ved alt hvad der er helligt, jeg skal ikke bide Dig.« — Saa tog Mennesket Slangen ud af Ilden og kastede den paa Jorden; men strax sagde den: »Nu vil jeg bide Dig.« »Men lovede Du da ikke at lade være?« »Jo, men ved Du ikke, at det er min Natur at bide, og den kan jeg ikke staa imod.« — Saadan gaar det med de berusende Drikke, *det er deres Natur at bide, at bedrage.* —

En bekjendt, nu aflød, amerikansk Afholdstaler skildrer denne de berusende Drikkes farlige Egenskab ret træffende, idet han siger: *Saml engang alle Drankere fra hele Verden sammen, og spørg hver enkelt: »Drikker Du saameget at det skader Dig?» Største Delen vil svare nej, og hver eneste af dem er blevet en Drukkenbolt baade for Gud og Mennesker længe før de ere blevene det i deres egne Tanker.* — Netop paa Grund af disse farlige Egenskaber, ere de berusende Drikke en saa mægtig og farlig Samfundsfjende, at det er paa Tide at raabe »Varsko«, paa Tide at sætte et solidt Bolværk mod den stærke Strøm, for at standse den, før den faar Lejlighed til at rive for mange med sig. — Overfor en saadan bedragerisk Fjende, der ikke kæmper med aabent Visir, gjælder ikke nogen gaen paa Akord, ingen Middelvej at følge, intet med Maadehold at nyde, kun Modstand i den skarpeste Form: *Afholdenhed.*

Maadehold i stærke Drikke kan lignedes ved en Planke lagt over et dybt Svælg. — Nogle vove sig maaske ud paa den og komme lykkeligt over, men andre, som derved lokkes til at forsøge det, blive svimle og styrte ned i Ødelæggelsens Svælg. — Men Afholdenhed er en Bro lige sikker for stærke og svage. — »Gjør det blot til Skik og Brug at passere Broen, saa vil Planken snart blive forladt og ubenyttet.« En Mand, som skulde stige op ad et Bjerg, lod sit Barn blive nedenfor og valgte en kortere og farlig

Sti Saa hørte han sit Barn skribe efter sig: »Gaa ad den sikre Sti, jeg følger efter Dig, Fader!« Forfærdet ilede han over paa den længere, men sikre Sti. — Burde ikke alle Forældre vælge Afholdenhedens sikre Sti, saa at deres Børn kunne følge efter i Tryghed! — *Den Drukkenskab, som sætter Blomst paa Værtshuset, kommer ofte af Sæd, som saacs i Hjemmet. — Drik er Roden. Drukkenskab er Frugten, og ville vi ikke forplante Frugten videre og videre, saa maa vi hugge Roden over.*

Kjære Troesfælle, tør jeg gjøre mig Haab om, at Du med lidt Eftertanke har læst denne lille Artikel, lad mig da i al Beskedenhed gjøre Dig opmærksom paa, at *Den katolske Afholdsforening »St. Knuds Broderskab«* holder Møde hver Mandag Aften og at *»Alle ere velkomne«*.

I. Chr. B. B.

Elisabethforeningen.

— 0 —

Næste Søndag — *Palmesøndag* — er, for at tale med Vejrprofeten Falb, »en kritisk Dag af første Rang« for *Elisabethforeningen*, som tager sig af forældreløse og ulykkeligt stillede Børn i vor Menighed; thi paa denne Dag afholdes Foreningens aarlige *Basar*, hvoraf saameget afhænger. Damernes Anstrengelse for at gøre Alt saa smukt og tiltrækkende saa vel muligt og Menighedens Offervillighed har i de senere Aar bragt de glædeligste Resultater, saa at Bestyrelsen tillidsfuldt har kunnet fortsætte sin Virksomhed. Foreningen har for Tiden 7 Dreng og 4 Piger i Pleje og yder desuden en mindre aarlig Hjælp til 3 Børns Opdragelse og Underhold, og tæller ialt 102 Medlemmer. Et gunstigt Resultat haaber Foreningen ogsaa at opnaa i Aar paa Basardagen

ved Menighedens Medvirkning, som nu i saamange Aar aldrig har svigtet og forhaabentlig heller ikke vil svigte i Aar. Vi ere taknemlige for Enhvers Gave og for Enhvers Besøg og gjøre særlig opmærksom paa, at der foruden Basaren og Tombolaen ogsaa forefindes en *Restauration* i Lokalet, hvor baade Herrer og Damer ville kunne finde en passende Gjenstand til Vederkvægelse.

Ifør derfor Deres Hjærte den katholske Næstekjærligheds skjønne Klædebon til Gavn for de Forældreløse og Smaa. Vor guddommelige Frelzers Ord ere Sanhed til enhver Tid; og naar han engang har sagt: »Hvad I have gjort imod den mindste af mine Brødre, det have I gjort imod mig,« saa er det en Udtalelse, som har Gyldighed endnu den Dag i Dag. Forestil Dem de Smaa, det er fire-sex-otte- og tiaarige smaa Dreng og Piger, som De forbarmer Dem over, naar De hjælper Elisabethforeningen; og naar De saa betragter det fattige Barn med Troens Øjne, saa forsvinder pludselig dets Fattigdom; thi dets Ansigt straalere som Solen og dets Klæder ere hvide som Sne. Med den dybeste Ærefrygt vil De da sige: »Du skønne Barn, jeg kjendte dig først ikke; du er jo Jesubarnet.« — »Ja,« siger Herren, »hvad Du har gjort imod den mindste af mine Brødre, det har Du gjort imod mig.« Deskjønneste og vigtigste Gaver skjænker Foreningen de Smaa — disse Herrens »mindste Brødre« — idet den drager Omsorg for, at Børnene i Vajsenhusene eller i ordentlige kristelige Hjem blive opdragne i *Gudsfrygt, Fromhed, Lydighed, Renhed og Orden* og senere tage disse Gaver som den kostbareste Medgift ud med sig i Livet. Og, kjære Læser, ved at hjælpe Elisabethforeningen som *Medlem* eller, som nu paa Palmesøndag, ved et *Besøg paa Basaren* har ogsaa De bidraget Deres til Opnaelse af dette skjønne og gudvelbehagelige Formaal: at frelse forældreløse og ulykkeligt stillede Børn, som ogsaa ere forløste ved Kristi Blod og bestemte til den evige Lyksalighed i Himlen. Maatte Deres Kjærlighed til disse udødelige Børnesjæle stedse

voxe hos Dem og berige Dem med store Fortjenester for Evigheden!

Fru A. Osterhammel.

Præsidentinde.

Enkefru **M. Larsen,**

Kassererinde.

Frk. **F. Stratbøcker,**

Sekretærinde.

Andr. Johansen. Præst,

Formand.

Efterretninger fra Ind- og Udland..

— 2 —

Horsens. (*Sluttet.*) Efter at den officielle Del af Jubilæumsfesten var tilende, og Ordet var blevet frit, talte Pastor *Braun* fra Kjøbenhavn for sin Barndomsven, idet han fremdrog forskellige Ungdomsminder og bl. a. fremviste et Billede af Jubilaren som Yngling. Lærer *Holst* talte for Jubilaren som Musikens og Sangens Dyrker; Pastor *Heiden* fra Fredericia udbragte et Leve for Søstrene, der virke til saa stor Velsignelse ved Præstens Side; »de vare de bedste Børneopdragere, ikke alene for den kvindelige Ungdoms Vedkommende, men ogsaa for de smaa Drengene, thi ingen forstod Børnene saaledes som vore Søstre, fordi de selv havde bevaret Barnet i deres Hjærte.« Hr. Folkethingsmand *Busk* benyttede Lejligheden til at rette nogle venlige Ord til de Gejstlige, som havde forladt deres Fædreland, for at virke heroppe blandt os: tillige berørte han i sin Tale det glædelige i, at Sønderjydernes berettigede Kamp for deres Modersmaal altid havde fundet en Støtte i det katholske Centrumsparti, hvis sociale Politik han ogsaa skattede højt. Pastor *Ronge* fra Silkeborg talte dernæst for Dirigenten, Typograf *Winther* og Pastor *Heiden* endelig for Lærer *Holst* som Festsangenes Forfatter. Til Slutning takkede Lærer *Holst* Folkethingsmand *Jens Busk* for hans indholdsrige og smukke

Tale og udbragte et Leve for ham, som besvaredes med dun-drende Hurraraab.

Derefter istemtes *den anden Festsang*, ledsaget af To-nerne fra Jubilæumspianoet, der lød smukt og fyldigt.

Mel.: Herligt en Sommernat.

»Velkommen til vor Fest!«	Alt fem og tyve Aar
byde vi hver en Gæst, —	— hvor Tiden hastig gaar! —
byde vi unge og gamle,	saa du saa blidelig svinde.
for glad ved munter Sang	Dog hvad i svunden Tid
os under Toners Klang	du virked' tro med Flid,
om Jubelpræsten at samle.	her skal dig stande som Minde.

Sjunge af ganske Sjæl	Jævn var din Færd og Gang!
vil vi i denne Kvæld!	Aldrig med Stand og Rang
syngte et Kvad, som skal klinge:	satte du Skæl eller Skranke.
Hil ham! — med kærlig Aand	Hver var dig lige nær,
knyttet' han Venskabsbaand;	alle dig lige kær,
Lad ham vor Hyldest da bringe!	alle omfatted din Tanke.

Hør nu et Venneord:
 Alle som én i Kor
 glad vi dig ønske til Lykke!
 Maatte i mange Aar
 — i Lykkens rige Kaar —
 du blandt os virke og hygge!

Med en kort Tak af Jubilaren sluttede den skønne Fest-dag, som uden Tvivl vil blive bevaret længe baade i Jubi-larens og Menighedens Erindring. I Dagens Anledning ind-traf over 100 Breve og Telegrammer fra Danmark og Ud-landet; blandt Telegrammerne bemærkedes et fra vor højær-værdigste Biskop, Msgr. v. *Euch*, og et andet fra den apo-stoliske Vikar for Sverige, Msgr. Bitter.

Blandt Jubilæumsgaverne kunne vi nævne: fra Msgr. v. *Euch* en Pragtudgave af Saxo, oversat af Winkel Horn og illustreret af Luis Moe; fra en Del af Vikariatets Præster Kna-benbauers Forklaring af Evangelierne i 5 Bind med en De-dikation til Jubilaren, fra Dr. theol. B. Hansen en af ham for-nylig udgivet Bog »St. Francisci Minde«; fra Søstrene »af den kristelige Kjærlighed« i Paderborn Billeder og Beskri-

velser af Biskopperne i Paderborn fra 1498 – 1891; fra Søstrene i Fredericia og i Horsens forskjellige Gjenstande til kirkeligt Brug; fra Pastor Frederiksen i Bonn et Billede af Kristus i Akvarel; fra Konsul Nielsen en smagfuldt broderet Klaverstol, o. s. v. Vi kunne endnu tilføje, at der i Dagens Løb ogsaa sendtes en Del Blomster og Lykønskninger fra Anderledestroende i Horsens og at Flagningen paa Nørregade, hvor Kirken ligger, var temmelig almindelig.

Rom. Pave *Leo XIII.s Sygdom* har givet Anledning til at alle Lande og alle Samfundskredse have vist den h. Fader deres Sympathi paa den mest glimrende Maade. Henvend 25,000 *Telegrammer* ere indløbne til Vatikanet, i hvilke der først blev indhentet Oplysninger om Pavens Befindende og senere udtalt de hjærteligste Lykønskninger i Anledning af hans hurtige Helbredelse. Blandt Telegrammene fra Monarker og Statsoverhoveder befandt sig ogsaa et særdeles hjærteligt fra *Kejseren af Rusland*, som udtalte Ønsket om, at et saa kostbart Liv som Leo XIII.s endnu længe maatte blive opholdt til Gavn for Menneskeslægten og Freden. Saasart den h. Fader er bleven fuldstændig rask, vil han maaske benytte Lejligheden til offentlig at udtale sin Tak for de mangfoldige Beviser paa Hengivenhed og Højagtelse, han i denne Tid har været Gjenstand for.

Kardinalernes Modtagelse, som skulde have fundet Sted den 2. Marts i Anledning af Leo XIII.s Fødselsdag og Aarsdagen for hans Kroning, er bleven udsat til den 10. April, paa hvilken Dag den h. Fader fejrer sin Navnedag.

Trods Pavens store Svaghed giver hans Helbred i Øjeblikket ikke Anledning til Bekymring. Lægerne bestræbe sig for at styrke Pavens Kræfter. Et Øjeblik blev Leo XIII. dybt bevæget, da han modtog Budskabet om, at den pavelige Nuntius i Paris, *Msgr. Clari*, temmelig pludselig var afgaaet ved Døden; men ogsaa denne Sorg synes den h. Fader lykkelig at have overvundet. Som et Bevis paa, at Pavens Sundheds tilstand skrider godt fremad, kan nævnes, at han den 10. ds.

modtog Ærkebiskoppen af Mecheln i Belgien, Kardinal *Goossens*, i Audiens og samtalede i længere Tid med ham.

— Blandt de 263 Paver, der hidtil have indtaget den h. Petri Stol, befinde sig kun 11, som have regeret længere end 17 Aar, og siden Avignons Dage (1378) ere kun 16 Paver blevne ældre end 80 Aar. Den sidste af disse ærværdige Oldinge er Pius IX., som døde i en Alder af 85 Aar. Hans Forgænger, Gregorius XVI., døde 80 Aar og 8 Maa-neder gammel. De andre Paver, som have levet mere end 80 Aar, ere følgende: Gregorius XII., Calixtus II. og Benediktus XIII, som naaede 81 Aar; Aleksander VIII. og Pius VI. bragte det til 82 Aar; Gregorius XIII., Innocentius X., Benediktus XIV. og Pius VII. fuldendte deres Livs 83de Aar; Paulus III. blev 84 Aar gammel; Pius IX., Klemens X. og Klemens XIII. døde i en Alder af 85 Aar. De Paver, som have naaet den højeste Alder, er Klemens XI. (92 Aar), Paulus IV., som blev Pave i en Alder af 89 Aar og døde 93 Aar gammel, og Gregorius X., som blev næsten 100 Aar gammel. Pave Léo XIII., som har fyldt sit 89de Aar, kan altsaa regnes blandt de allerældste Paver. Han er tillige den ældste regerende Fyrste i Enropa og har den 3. Marts, som bekendt, begyndt sit Pontifikats 22 Aar, en Regeringstid, som kun faa af hans Forgængere har naaet.

— I Anledning af Aarsdagen for Pavens Kroning blev der den 12. ds. om Eftermiddagen afholdt et højtideligt *Te Deum* i St. Peters Kirke. Kardinal-Statssekretær *Rampolla* ledede, i sin Egenskab af Balikaens Ærkepræst, Højtideligheden, idet han assisteredes af hele Domkapitlet. Alle Roms katholske Foreninger og en uhyre Folkemængde vare tilstede. Efter Højtideligheden, som varede en halv Time, blev St. Peters Kirkens Facade illumineret.

Da Pavens Heldbredelse skrider stadigt fremad, have Lægerne tilladt den h. Fader at *gjenoptage Audienserne*, naar han føler sig kraftig nok dertil.

Brasilien. De tyske Katholiker i Brasilien synes at udvikle en ivrig Virksomhed; saaledes skal deres *Generalfor-*

samling for Staten Rio Grande do Sul finde Sted den 14.—16. April, og i Dom Principio afholdt de den 13. f. M. den anden almindelige Sangerfest for *Cæcilieforeningerne*, som havde sendt Repræsentanter fra alle de tyske katolske Menigheder i hele Republiken Brasilien.

Tyskland. De saak. *Graa Søstre af den h. Elisabeth* have for nylig udgivet deres 56de Aarsberetning om deres Virksomhed. Kongregationen omfatter for Tiden 217 Huse med 1741 Søstre, hvis Hovedvirksomhed bestaar i Sygepleje, navnlig ambulans Sygepleje i Hjemmene. I 1898 bleve 48,023 Syge plejede, deraf i Hjemmene 27,444, i 58 Hospitaler, i Kliniker og i 5 Militær-Lazaretter 20,579. — 28,765 vare Katholiker, 17,683 Protestanter, 1549 Jøder og 26 Grækere. De Syge bleve plejede i 545,210 Daglejer og 126,172 Nattevagter. Foruden til de ovenanførte Syge ydede Søstrene ogsaa 66,127 Syge poliklinisk Hjælp ved Forbindinger, Tandudtrækning og anden Tjeneste. Til Fattige og Syge uddeltes i Søstrenes Hjem og under Syge- og Fattigbesøg 305,653 Portioner Mad. Desuden uddelte Søstrene 320,600 Portioner Mad i Folkekøkkener og Suppeanstalter. Ved Siden af Sygeplejen virke en Del Huse ogsaa i forskjellige andre Grene af den kristelige Kjærlighed. I 30 Hospitier og Sygehuse bleve 485 Gamle plejede, i 23 Vajsenhuse og Frelsenshjem 820 Personer, i 20 Industri- og Husholdningsskoler 645, i 78 Asylter 5252 Børn, i 15 Kommunikantanstalter 310, i 14 Foreninger for Tyender og Arbejdersker 1560, i 4 Beskæftigelsesanstalter for Skolebørn i den skolefri Tid 2200 Børn og i 3 Pensionater for Kurgæster 500 Personer o. s. v., ialt 13,527 Personer:

Literatur.

Dr. theol. B. Hansen: „*St. Francisci Minde*“. Kjøbenhavn 1899. Eget Forlag. Pris indbunden i komponent Bind 4 Kr.

Den hellige Frants af Assisis Ordensbrødre, Graabrødrene,

have i sin Tid udført en stor Mission i de nordiske Riger. Alene i Danmark fandtes der 29 Franciskanerklostre, og det er kun for Guds Øjne aabenbart, hvor megen Velsignelse de have udbredt her i Landet. Hvad Allen siger: »Præster og Munke saas alle Vegne; de kom jævnlig i Borgerens og Bondens Hjem og saas der sædvanlig gerne,« det gjælder vist ogsaa i første Linie om Graabrødrene, som i alle kristne Lande stedse have vundet stor Popularitet. At det lykkedes Reformatorerne her hjemme saa vel at ægge Folk til Vrede og Had mod dem, tjener de fromme Munke ikke til Vanære; de hadedes og forfulgtes fremfor alle Andre, enkelte Steder endogsaa til Blodsudgydelser, fordi de saa tro holdt fast ved den gamle Kirke og forsvarede dens Lære mod de nye Meninger. Da saa Katholicismen ved Kongebud og Militærmagt blev udryddet i Danmark, fordreves ogsaa disse Folkets ypperligste Venner og Lærere, og senere maatte de ifølge Lovbud »under deres Livs Fortabelse ikke her i Kongens Lande og Riger lade sig finde eller opholde. Nu ere disse Intolerancens Tider forbi, og det er paa Tide, at de gamle smukke Minder fremdrages af den Forglemmelse, hvori de vare sunkne. Derfor var det en meget heldig Tanke, der tilskyndte Dr. Hansen til at udgive sit »St. Francisci Minde.«

Bogen holder mere, end dens Titel lover. Den forheliger ikke blot den store Helgen fra Assisi, men ogsaa flere af de Største blandt hans Efterfølgere, St. Clara, St. Elisabeth, St. Antonius og St. Bonaventura. I sin Helhed ligner den en Blomsterbuket, samlet i de forskellige Landes Litteraturer. Dansk, tysk, latinsk, italiensk o. s. v. findes Side om Side. Største Delen af Bogen er selvfølgelig viet til St. Francisci Ære.

I en kort Levnedbeskrivelse gengives de mest karakteristiske Træk i hans vidunderlige Liv. Derefter følger et rigt Udvalg af hans Biografers Udtalelser, af den h. Frants egne Værker, af Digte og Bønner til hans Ære. Den samme Orden iagttages med Hensyn til de andre nævnte Hel-

gener. Hvad nu de poetiske Dele af Bogen angaar, vil det synes os, som om lidt *mindre* maaske havde været — om jeg saa tør sige — *mere*. Der er en Del, navnlig blandt de tyske Vers, hvori Poesien staar Nulpunktet saare nær og som vi derfor uden Bedrøvelse vilde have set strøgne. Derimod synes de danske Digte os med Ære at hævde deres Plads i Bogen. I de tyske Partier har der desværre indsneget sig flere Trykfejl, hvoraf det maaske kan være gavnligt at fremhæve følgende: S. 98. 2. L. n. læs *Gebot*, S. 102, 6. L. n. læs *erheben*, S. 104, 10. L. o. læs *sieht*, S. 176, 6. L. n. læs *über Berg und Thal*. S. 209, 7. L. o. læs *velut*. Maaske ville enkelte danske Læsere have den Fornemmelse, at det tyske fremhersker formeget i Bogen. Men Ingen vil kunne nægte, at den er en fortjenstfuld Gerning, et smukt Æresminde om Katholicismens Glansperiode og en lille Afbetaling af den Taknemmelighedsgæld, hvori ogsaa Danmark staar til den hellige Fattige fra Assisi.

sr.

A. C. Mødet holdes **Tirsdag** d. 21. Kl. 9, ikke Onsdag.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).

Mandag d. 20. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Lokalerne Vesterbrog, 24. Medlemsmøde. — Derefter vil Hr. Detailh; A. Schmidt oplæse „Verdens Herkules“ til Akomp. af Hr. A. Høhling. — Firehændig Pianospil af Frøknerne F. Christiansen og B. Petersen og sluttelig humoristisk Oplæsning. — Til dette Møde have kun Broderskabets og Afdlg. „Bicens“ Medlemmer med Familie Adgang.

Brytbillede af Pave Leo XIII.

12 × 16 Tommer. — 2 Kroner.

C. E. Steffensen, Gl. Mønt 13. Stuen.

Forhandlere Rabat.

Tailor-made Costumes & Jackets

for Damer leveres efter Bestilling fra resp. 30 & 18 Kr. Elegant Snit, fint Arbejde. Et stort Prøve-Udvalg af engelske & tyske Stoffer forefindes, baade for Dame- og Herre-Garderobe, Engelske & tyske Jøurnaler.

Wilh. F. Heiden. Skrædermester
Suhmsgade 2.¹

Unio. Søndag d. 19. Marts Kl. 8¹/₂ i Turisthotellet **Op-
læsning:** Eugene Manuel's „Arbejderliv“ (med fordelte Roller).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Marts. Passionssøndag. — **20. M.** St. Josef, Jesu Plejefader. — **21. Ti.** Benedikt, Abbed, — **22. O.** Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — **23. T.** Katharina af Vadstena, Jomfru. — **24. F.** Ihukommelse af Marias syv Smerter. — **25. L.** Marias Bebudelse (fejres d. 28. April).

Søndag den 26. Marts. Palmesøndag. (Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9¹/₂ med højtidelig **Pontifikal-Palmevielse og Procession**). Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaskekommunion.

St. Ansgars Kirke. Torsdag den 16., Fredag d. 17., og Lørdag den 18. Marts Kl. 8 Aften Triduum til Ære for den h. Josef.

Den offentlige Examen med St. Ansgars Kirkeskoles Elever afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) **Mandag d. 20. Marts** i begge Drengeklaserne, **Tirsdag d. 21. Marts** i begge Pigeklaserne, hver Dag fra Kl. 8—12¹/₂; **Onsdag d. 22. Marts** i Forberedelsesklassen fra Kl. 8—12. Børnenes Forældre og Alle, som interessere sig for Skolen, indbydes venligst til at overvære denne Examen.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 19. ds. Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjærte Kirke.

St. Josefs Gilde fejrer Søndag d. 19. Marts, den h. Josefs Fødselsdag, sin Titularfødselsdag ved **Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke Kl. 8.

Den eucharistiske Forening. Hver **Fredag** Tilbedelse fra Kl. 4—5 foran det udstillede Allerhelligste i St. Ansgars Kirke.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn's kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kjøbenhavn): **Katholsk Katekismus for det apostoliske Vikariat i Danmark.** Pris 1 Kr. indb. og 85 Øre heftet.

Elisabethforeningens Basar

med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 26. Marts** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 27. Marts** fra Kl. 10 til Kl. 4 Efterm. i Skolelokalet, Bredgade 69, Stuen o. G., anbefales til Menighedens Velvillie. — Basaren er en væsentlig **Støtte** for Foreningens Virksomhed.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 13.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogkøbsteder samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 13.

Søndagen den 26. Marts.

1899.

Indhold: Palmesøndag. Langfredag. Fra Missionerne i Afrika. Den stille Uge og dens Liturgi. — Bekjendtgjørelser.

Palmesøndag.

—o—

»Se, din Konge kommer!« Herren holder sit Indtog. Ikke blot det usynlige Indtog i Hjerterne og det stille Indtog i Familierne, ogsaa det offentlige og højtidelige Indtog i Byen, i det offentlige Liv.

»Religionen er en Privatsag,« siger Underfundigheden og Daarskaben eftersnakker det. Men de troende Kristne, der ere virksomme for Guds og hans hellige Kirkes Anliggender, hente og berede Lastdyret og brede deres Klæder ud paa Vejen og hugge Grene af Træerne og lade deres Hosianna lyde, for at forherlige Frelseren, der regerer Verden.

Den Almægtige behøvede kun at opløfte en Finger, for at tilintetgøre alt Ukristeligt i Verden og lade den kristelige Samfundsorden sejre. Men hvad der kan opnaaes ved Hjælp af menneskelige Kræfter, det overlader Gud til Menneskene,

som af ham have modtaget Villiens Frihed. Han knuste ikke med sin Lynstraale Jerusalem, over hvilken han havde grædt, men lod sig af sine Disciples Skare ledsage som en Fredsfyrste ind i Byen. Han skabte ikke i et Øjeblik Lastdyret, men lod sine Disciple hente det fra den nærmeste Landsby, idet han lod melde: »Herren har det Behov.« Han beredte ikke selv Vejen for sin Triumf, men lod den smykke af sine Disciple, og Hosianna istemte ikke Englene, som stode til hans Raadighed, men Menneskenes Skarer, som gik forud og som fulgte efter.

Palmesøndag minder os først og fremmest om *Bekjendelsens* Pligt. Hosianna skal ikke blot lyde i Hjærterne og i det stille Kammer, men ogsaa paa Gaden og paa Torvet, hvor Magthaverne bo med deres Raadgivere.

»Den offentlige Mening« er en mægtig Kraft paa Tidens Væverstol. Dens Indflydelse paa Menneskeslægtens Skjæbne og paa Verdens Historie bliver stedse større, jo talrigere og kunstigere Midlerne blive til dens Bearbejdelse og Offentliggjørelse og — lad os sige — ogsaa til dens Forfalskning. Thi virksomt er ogsaa det, som mangt et lille Mindretal søger at foregøgle os som offentlig Mening. Derpaa forstaa Korsets Fjender sig kun altfor godt. Overalt og i alle mulige Tonarter lyder der Hosianna for den aabenbare og skjulte Antikristendom. Naar de Kristne ikke højt og udholdende lade deres »Hosianna for Davids Søn« lyde derimod, saa sætter det Indtryk sig let fast, at Kristendommen er et overvundet Standpunkt og at Levningerne af den endnu kun friste en betydningsløs Tilværelse hos nogle Folk, som ikke ere fulgte med Tiden.

Endrægtighed blandt de Troende er nødvendig, for at forskaffe Korset den Anseelse, som det ifølge Guds naadige Bestemmelse skal have i Verden. De bør derfor vogte sig for Splittelser paa Grund af Meningsforskjelligheder og verdslige Biting, for ikke at give Antikristendommen Lejlighed til at gjenembryde Rækkerne. Kun et er nødvendigt — *Korsets Scjr!*

Men heller ikke den blotte Bekjendelse i *Ord* er tilstrækkelig. Til Ordet maa *Gjerningen* svare. Troen kræver *Ofre*. Korset var et Offeralter, og skal Korset sejre, saa maa dets Tilhængere være beredte til Ofre. Da Herren lod Lastdyret hente til Triumftoget gennem Jerusalem, gav han sine Disciple Ordre til at melde: »Herren har det Behov.« Ogsaa til os lader den Korsfæstede melde dette Budskab: Herren har denne eller hin Almisse behov — din Deltagelse i Foreningslivet og i det offentlige Liv — dine Børns Virksomhed ved Sangen og ved Altertjenesten i Gudshuset — dit gode og energiske Exempel som Fader eller Moder i Hjemmet — din samvittighedsfulde Opfyldelse af dine religiøse Pligter — din Kalds- og Standstroskab — Alt dette har Herren Behov. Naar Kjød og Blod og verdslige »Betæneligheder« ville gjøre Indsigelse, saa bring dem til at tie med de indholdsvære Ord: »Herren har dem Behov.«

Lykkeligt det Menneske, paa hvis Offer og Bistand den Allerhøjeste lægger Beslag til sit Indtog i Jerusalem!

Langfredagen.

—o—

Mindet om den højeste Kjærlighed, som opofrer sig selv, vender tilbage i denne Uge. Under den nuværende hede Kamp for Tilværelsen opløfte Alle, som endnu ikke ganske have mistet Troen, Blikket til Korset paa Golgatha, og Millioner Hjærter erkjende, at Menneskeslægten ikke vilde være saa ulykkelig, saafremt den blot virkelig var kristelig, og Verden vilde gjenfinde Freden og Sikkerheden, saafremt den villigt lod sig beherske af Korset.

Jo skarpere de sociale og økonomiske Modsætninger ere blevne, desto mindre vil man lade *Kjærligheden* gjælde som Regulator for Samfundslivet. I dens Sted skal alle Vegne den tørre *Ret* træde, som ikke maaler med Hjærtet,

men med en stemplet Meterstok og ej heller holder Palmegrenen i Hænderne, men derimod Tvangslænke og Dommersværd. Afsat er Kjærligheden imidlertid ikke; uden den kan man hverken finde eller gennemføre den hensigtsmæssige Ret; Kjærligheden alene kan hjælpe os til virkelig Retfærdighed, til Mægling og Fred; Scepter og Sværd arbejde forgæves mod Opløsning og Omstyrning, saafremt den moralske Kraft ikke udgaar fra *Korsen*, som fornyer Jordens Aasyn, idet den skaber bedre Mennesker.

Kristus har ofret sig selv, for at frelse Menneskeslægten fra Fordævelsen. I Modsætning til denne højeste Grad af Selvfornægtelse staar som en anden Pol hin Selvsyge, som uden Følelse ødelægger Medmenneskernes Vel, for derved at fremme sine egne Lyster og Begjæringer og som paa Rovdyr-Vis jager efter Lykke. Til det guddommelige Forbillede kunne vi svagelige Dødelige rigtignok ikke naa, og vi ere ej heller Alle kaldede til ganske at give Afkald paa Gods, paa Nydelser og paa Egenvillien. Men hermed er ingenlunde sagt at Selvsyge og Egenkjærlighed, som ere blevne Skik og Brug under de moderne sociale og økonomiske Kampe, svarer til den kristelige Lov og Aand. Man kan desværre ikke nægte, at ogsaa Folk, som ville være trofaste Kristne og føle sig som saadanne, tillade sig i denne Kamp om de forskellige Interesser en Hensynsløshed, som ikke kan bestaa foran Korsens Domstol. Ethvert Menneske og enhver Stand tør forfølge sine Interesser og *maa* det endog under visse Omstændigheder; men kun *berettigede* Interesser med *berettigede* Midler. Man tør ikke søge sin egen Fordel paa Andres Bekostning og til Skade for Andre og det jordiske Samfundsvel.

Naar Talen er om samfundsskadelig Begjærighed og Anmasselse, tænker man sædvanligvis paa den socialdemokratiske Bevægelse, paa de Fattiges Fordring paa at eje og at herske. Men findes den ukristelige Selvsyge da ikke ogsaa blandt de saak. besiddende Klasser? Maatte *Enhver* paa den hellige Langfredag randsage sin Samvittighed, Herren saa-

vel som Arbejderen, om de i Kampen for Tilværelsen ogsaa ere vedblevne at være Kristi trofaste Disciple, hans Disciple, som baade i Ord og Gjerning har lært os, at vi skulle elske hverandre som *Brodre*. Den ukristelige Verden siger: Hellere gjøre Uret, end lide Uret. Men Frelseren lærer os: Hellere lide Uret, end gjøre Uret, Og selv om vi ogsaa efter Evne og Kræfter bestræbe os for at værges os mod at »lide Uret«, saa tør vi som Kristne dog aldrig gribe til at »gjøre Uret«. Hvorledes kunne vi vel haabe at finde Frelse fra Kjærlighedens Kors, naar vi ikke blot forholde Næsten Kjærlighed, men endog Retfærdighed!

Kristus har ofret sig selv, for at gjøre Andre lykkelige. Hvorledes tør da det Menneske kalde sig en Kristen, som vil ofre Andre, for at tilfredsstille sin Egenkjærlighed og Selvsyge?

Fra Missionerne i Afrika.

(Fortsat.)

Den første Dag gjorde vor lille Karavane Holdt i Nakilåbe. En Forsamling paa 500 Personer, af hvilke 150 bare Rosenkransen om Halsen, ventede os. Vi bleve modtagne med den største Glæde. Enhver bragte til Velkomsthilsen sin lille Foræring; den ene en Høne, den anden et Æg, den tredje en Portion Kartoffler, en anden igjen en Pakke hvide Myrer.

Om Aftenen kom Afsendinge fra alle omkringliggende Landsbyer for at hilse paa mig og bringe mig Foræringer i Forstandernes Navn. Endnu samme Dag, ved Nattens Frembrud, begyndte jeg med at høre Skriftemaalene, men jeg tog kun mod Konerne med smaa Børn, mod de Syge og Gamle, de andre sendte jeg til Hovedstaden.

Den følgende Dag i Musanyi den samme Glæde blandt alle, særlig hos Forstanderen; denne forsikrede gjentagne

Gange, at han ikke kunde tænke sig nogen større Ære end at huse en Præst, der vilde læse den h. Messe hos ham. Jeg uddelte henved 100 Medaljer blandt Katekumenerne, skrev Navnene op paa dem, der kjendte den lille Katekismus og sendte dem til Hovedstaden. Derpaa gik jeg til Skriftestolen, hvor jeg tilbragte den hele Aften.

Næste Dag begave vi os til Namukoka. Ogsaa han er en brav Forstander, der anvender al sin frie Tid til at undervise sine Folk og bede med dem. Jeg hørte dem i Katekismussen, uddelte Medaljer og formanede dem til at være udholdende. Eftermiddagen tilbragte jeg med at høre de Syges og de Koners Skriftemaal, der ikke vilde kunne udholde at gjøre en tre Dages March over Bjerge og Sumpe for at opfylde deres religiøse Pligter i Hovedstaden.

Dagen derpaa kommer jeg til Kaime, Provinsens Overhoved. Overalt ser man Mænd og Kvinder med Rosenkransen, Tegnet paa Daaben, om Halsen. Alene i Forstanderens Landsby findes der mindst 500 Kristne.

Jo længere vi trænge frem, desto besværligere bliver Vejen. Altid igjen maa vi sætte over rivende Vande, klatre op eller ned ad stejle Skrænter, vade gennem smudsige Sumpe, hvor Vandet undertiden naar os lige til Brystet. Og nu maa vore brave Kristne tre eller fire Dage i Træk tilbagelægge slige Veje for at kunne modtage de hh. Sakramenter i St. Maria Rubaga, den nærmeste Station. Denne Tanke gjør et dybt Indtryk paa mig og jeg føler ikke mere noget til Træthed i Skriftestolen. Hvilken Lykke er det ikke at kunne trøste disse kjære Nyomvendte, af hvilke adskillige næsten et helt Aar ikke have set en Præst!

Torsdag den 21de kom jeg til en for sin Fromhed bekjendt Forstander. Jeg maatte fremstille mig bedækket med Smuds og Sved, men det agtede ingen paa. Ledsaget af sine med Bøsser bevæbnede Mænd var han draget mig imøde en halv Mils Afstand fra Landsbyen og omfavnede mig under Glædestaarer. Og nu begyndte Bøsserne at knalde. En lille Tønde Krudt gaar med i Løbet, med andre Ord en hel

Formue er spildt, men ingen gjør sig nogen Bekymring derfor. saa stor er Glæden over at kunne modtage den Guds Mand. Under øredøvende Larm betræde vi Byens. Velkomstraabene og Trommehvirvler blande sig med Gevær-salverne. Tilhøjre knæle de katholske Kvinder omtrent hundrede, Mændene tilvenstre.

Saasnart de fik Øje paa mig, istemmede alle samtidig Ave Maria, medens de, ligesom for Taktens Skyld, klappede i Hænderne. Vi traadte ind i den af Rør byggede Kirke, i sit Slags et sandt lille Kunstværk. Jeg ser der et Alter, en Skriftestol, en Korsvej, paa Alterets Baggrund Billeder og alt dette ordnet med Smag og holdt rent og pænt, et rørende Bevis for Beboernes Fromhed.

Her som andetsteds smaa Foræringer til Velkomst. Hele Aftenen blev tilbragt med at høre Skrifte. Den næste Morgen vare For-tanderen og hans Hustru de første ved Kom-munionbænken. Det var den første h. Messe, der blev læst i hans Kirke, og han vidste ikke, hvorledes han med Ord skulde tolke al den Glæde, han følte. Hele Byen er katholsk, en Hedning vilde nære Betænkelighed ved at tage Ophold i samme.

Den stille Uge og dens Liturgi.

---o---

Atter staa vi foran Kirkeaarets fornemste Del eller Midtpunkt, *den stille Uge* og *Paaskucugen* med deres Minder om Kristi Lidelse og Triumf. Ingen Forfatter eller Digter har skildret denne Herrens Lidelse paa en saa hellig, indtrængende, virksom og dog populær Maade, som den Hel-ligaand, der har inspireret den katholske Kirkes Ceremonier, Bønner og Sange. Og vi ere jo saa lykkelige, at vi kunne tage Del i denne ophøjede Gudstjeneste til Minde om vor Forløsning.

Indledningen til den stille Uge danner *Palmesøndag* med dens Palmevielse og Palmeprocession. Palmevielsen er den første Ritus, som vi overvære; af den Festlighed, som Kirken udfolder ved denne Lejlighed, kan man slutte sig til den Vigtighed, som Kirken tillægger den. Palmevielsen ligner næsten en Messeliturgi: Introitus, Kollekt, Epistel, Graduale, Evangelium følge efter hverandre ligesom i Messen; ja der er endog en Præfation; men efter det tredobbelte »Hellig! Hellig! Hellig!« afbrydes Ceremoniernes sædvanlige Gang og den egentlige Vielse af Palmegrenene begynder, idet Kirken i fem Bønner nedbeder Herrens Velsignelse over Grenene og deres tilkommende Bærere, hvorefter de besprænges med Vievand og incenseres med Røgelse.

Ere Palmerne blevne uddelte til de Filstedeværende, begynder Processionen. Sangene behandle Jesu Indtog i det jordiske og i det himmelske Jerusalem og de Troendes Deltagelse i Kristi Kamp og Sejr. — Efter at Processionen har forladt Kirken og Dørene ere lukkede, synge to til tre Sangere, som befinde sig inde i Kirken, afvexlende med Præsterne og de andre, som ere udenfor, den herlige Hymne: *Gloria, laus et honor tibi sit* (Lov, Ære og Pris være dig), hvis Forfatter skal være Biskop Theodulf af Orleans. Saa støder Subdiakonen mod Foden af Korset paa Kirkedøren, som strax aabnes, for at Processionen atter kan drage ind. Folket gaar Herren imøde og drager med ham ind i Kirken.

Messen omtaler Ugens hellige Begivenheder. *Passionen* (Jesu Lidelseshistorie) bliver oplæst eller, som i store Kirker, sunget af Celebranten tillige med to Diakoner og Koret. Evangelistens Ord synges ikke ganske i den sædvanlige Evangelietone, Frelserens Ord synges i en meget dyb Tone og Jødernes og Mængdens Ord i en høj og larmende Tone. Passionen høres *staacnde* og med Palmegrene i Haanden indtil Jesu sidste Ord paa Korset; de Troende knæle da ned og der hersker et Øjeblik den dybeste Stilhed i Kirken. — Frelseren er død.

Tirsdag, Onsdag og Fredag læses Passionen eller Lidelseshistorien efter de tre andre Evangelister.

I Byer, hvor *Biskoppen* residerer, koncentrerer hele Gudstjenesten paa *Skjærtorsdag* sig som bekjendt paa Biskoppens Residenskirke. I denne fejrer Biskoppen, omgiven af hele Kirkens og Byens Gejstlighed, den højtidelige Pontifikalmesse, under hvilken *de hellige Olier* blive indviede.

Grundtanken i Liturgien paa Skjærtorsdagen er Frelserens Opofrelse. I Messen omtales Indstiftelsen af Altrets allerhelligste Sakramente, Judas Forræderi og Fodvaskningen. Messehagelens Farve er hvid til Tegn paa den taknemlige Festglæde over Indstiftelsen af Altrets allerhelligste Sakramente og den fremherskende Stemning er festlig; men saasnart Sorg og Medlidenhed synes at overvinde denne Glæde, falde Smerdens Toner ind paa en i Sandhed gribende Maade, og der opstaar derved en Dobbeltklang, som forklarer de usædvanlige Ceremonier i Skjærtorsdagsmessen. Krucifixet er tilhildet, men med et hvidt Velum og under *Gloria* forkynde alle Klokkerne i kimende jublende Toner vor Taknemlighed mod Frelseren for Indstiftelse af *Eucharistien*. Derefter tie Klokkerne indtil Paaske — Brudgommen gaar i Døden og Kirken sørger. Under hans Lidelse og Død forstummede ogsaa Apostlene, Evangeliets Forkyndere. Folket mindes om Gudstjenestens forskellige Afsnit alene ved Hjælp af »troc-cole«, d. v. s. nogle Træskralder, der skulle minde om Korsets Træ, ligesom i Kristendommens første Tider, da der endnu ikke fandtes Klokker.

Paa Skjærtorsdagen fejres der i enhver Sognekirke kun en eneste Messe, og de øvrige Præster modtage af Celebrantens Haand *den h. Kommunion* under Brødets Skikkelse alene.

I Biskoppens Residenskirke indvies, som ovenfor bemærket, *de hellige Olier*. Den h. Kirkelærer *Basilius* mener at, denne Indvielse er af apostolisk Oprindelse. Den fuldbyrdes med stor Højtidelighed. Tolv Præster, syv Diakoner og syv Subdiakoner, alle i hvide Klæder, assistere

Biskoppen. De staa omkring Biskoppen, som Apostlene fordem omkring Frelseren i Nadversalen. De ere Redskaberne for Meddelelsen af de sakramentale Naadegaver til de Troende.

Indvielsen af *Syge-Olien*, som bruges ved Meddelelsen af den sidste Salvelses Sakramente, finder Sted før Ordene i Messen: »*Per quem hæc omnia*« eller kort før »*Pater noster*« (Fader vor). Efter Kommunionen forkynder Diakonen Indvielsen af *den h. Chrisam* og *Katechumenernes Olie* (Daabsolien). Koret synger »O Redemptor«, medens Olien i højtidelig Procession hentes fra Sakristiet. Allerede i det femte Aarhundrede tilberedte Kirken den h. Chrisam af Olie og Balsam. Olie er et Symbol paa Naaden eller paa den Helligaand. Ogsaa Balsamen bliver særlig indviet og under Bøn blandet med noget Olie. Efter en Exorcismus eller Besværgelse af den onde Aand, udtales den egentlige Velsignelse over den h. Chrisam paa en højtidelig Maade i en *Præfation*. Først aander Biskoppen og med ham Præsterne i Korsets Form over Olien og hentyder ved denne Aanden, Sindbilledet paa Livet og den Helligaand, til det, som Besværgelsen og Velsignelsen skal bevirke. Derefter blandes Olien med Balsam, og den h. Chrisam bliver højtidelig hilset af Biskoppen og Præsterne. Biskoppen raaber tre Gange staaende, og hver Gang i en højere Tone »*Ave, sanctum Chrisma*« (Vær hilset, hellige Chrisam), og det samme gjentage de tolv Præster knælende, den ene efter den anden. Derefter kysser Biskoppen og Præsterne Karret med den h. Chrisam. Paa samme Maade følger Indvielsen af Daabsolien eller *Katechumenernes Olie*. Derefter bringes de indviede Olier i Procession tilbage til Sakristiet, medens Koret fuldender Hymnen »O Redemptor«.

Det tredie Afsnit af Skjærtorsdags-Gudstjenesten: *Processionen, Altrenes Afklædning* og *Fodvaskningen* er et Udtryk for Frelserens fuldendte Selvfornedrelse. Den konsekreerede Hostie, som hviler i en med et hvidt Velum bedækket Kalk, bæres hen til et andet Alter, som er beredt og

smykket i det Øjemed, hvor den forbliver indtil den følgende Dag. Dette Sidealter er et Symbol paa Herrens Grav. Alle Lamper, med Undtagelse af den, som brænder foran det Allerhelligste, blive slukkede, for at hentyde til den Forladthed, hvortil Kristi helligste Menneskehed hjemfaldt, eftersom Guddommen mere og mere hjem søgte den med de dybeste Sjælekvaler.

Efter Processionen *afklædes Altrene* medens Præsten beder den 21. af Kong Davids Salmer. Korset alene bliver staaende mellem Lysestagerne.

Slutningen af Skjærtorsdagsgudstjenesten danner *Fodvaskningen*, som kaldes »*Mandatum*«, fordi Jesus har befalet den, eller fordi den første Antifon begynder med disse Ord. Først synger Diakonen Dagens Evangelium, hvori Fodvaskningen ved Jesus omtales. Saa affører Biskoppen sig Pluvialet, binder et Linklæde om sig og begynder at tvætte Fødderne paa 13 gamle Mænd, assisteret af Præsterne. Naar Biskoppen, som knæler, har tvættet den højre Fod paa en af de Gamle, eftertørre og kysser han den, og saaledes fortsætter han, indtil han har gennemgaaet hele Rækken. Antifonerne og Versene, som synges under Fodvaskningen, hentyde til denne Ceremonies Symbolik, nemlig til den hellige Kjærlighed, som skal forbinde Foresatte og Undergivne i Guds Kirke. Til Slutning ifører Biskoppen sig atter Pluvialet, beder Fader vor, nogle Versikler og en Oration.

Langfredags-Gudstjenesten minder om, at den største Sorgens Dag er frembrudt for Kirken. Præsterne gaa til Altret i sorte Messeklæder og uden Lys; foran det nøgne Alter, som symboliserer Kalvariebjærget, falde de paa deres Ansigt og bede en Tidlang i Stilhed. Derefter synges en Lektie og saa følger Lidelseshistorien eller Passionen.

Efter at den er til Ende, bedes en Del Bønner for alle Stænder i Kirken, for de Lidende, Fristede, for de Vrangtroende, for Jøderne og Hedningerne. Enhver Bøn indledes med de Ord: »*Fluctamus genua*« (Lader os bøje vore Knæ) og Svaret: »*Levate*« (Rejser Eder)! Kun ved Bønnen for

Jøderne undlader man denne Indledning, fordi Jøderne for-
dum forhaanede Frelseren ved at bøje Knæ for ham.

Efter et nidobbelt *Kyrie* aflægger Celebranten Messeha-
gelen og nu følger *Korsets Afhylling og Hylding*, som
symboliserer Korsofferet og Korsets Ophøjelse: paa Golgatha.
Diakonen rækker Celebranten det tilhyllede Kors; denne ven-
der sig paa Epistelsiden af Altret ud mod Folket og afslører
den øverste Del af Korset, medens han synger Antifonen
»*Ecce lignum crucis* (Ser Korsets Træ)! De assisterende Præ-
ster fortsætte: »*in quo salus mundi pependit*« (paa hvilket
Verdens Frelse hang)! Og Koret synger: »*Venite adoremus*«
(Kommer, lader os tilbede)! Ved disse Ord knæle Alle, med
Undtagelse af Celebranten, og bøje Hovedet. Denne Cere-
moni gjentages tre Gange, indtil Korset er helt afsløret.
Herved opfylder Kirken paa en symbolsk Maade aarlig paa
Langfredagen sit Hverv, at opløfte Korset fra Golgatha og
frenvise det for hele Verden.

Korset bliver derefter nedlagt paa et dertil beredt Sted
i Kirken, hvor Celebranten, Præsterne og Ministranterne saa
vel som de Troende *hylde* det, idet de knæle ned foran det
og kysse den Korsfæstedes Fødder. Imedens synger Koret
»*Impropericrne*« (gribende Klagesange), som ende med Kor-
sets herlige Lovprisning »*Pange lingua*.«

Korsofret fornyes daglig paa en ublodig Maade i *det*
cukaristiske Offer eller *Messcoffer*. Den følgende Ritus
er et Udtryk for denne Tanke. I højtidelig Procession og
under Afsyngelsen af Hymnen »*Vexilla Regis*« (Din Kon-
ges Banner). føres den konsekreerede Hostie tilbage fra Side-
altret til Højaltret, hvor den incenseres med Røgelse og nogle
Bønner, blandt hvilke »Fader vor« bedes. Efter at have op-
løftet Hostien til Tilbedelse, kommuniserer Celebranten un-
der *een* Skikkelse med de dertil hørende Bønner. Foruden
den celebrerende Præst og Døende kunne ingen modtage
den hellige Kommunion paa Langfredagen. Kort efter slut-
tes Gudstjenesten, idet Altret atter afklædes, for at symboli-
sere, at Jesus er død.

Skjærtorsdag- og Langfredagaften holdes den sædvanlige Andagt ved Sidealteret, foran den saak. »hellige Grav«, hvor Sakramentet opbevares til Brug for Syge og Døende. Under disse Andagter synges flere herlige kirkelige Sange, f. Ex. »*Lamentationes*« (Jeremias Klagesange), »*Improperier*« og »*Miscrere*«. Men der gives ingen Velsignelse med det Allerhelligste i disse Dage.

Paaskelørdag eller Vigilien til Paaskefesten minder i Begyndelsen om Gravens stille Fred, men tillige om hin hellige Nat, i hvilken det tilsyneladende slukkede Lys atter begyndte at brænde med fornyet Styrke og Klarhed, og Dagen danner saaledes et Slags Indledning til selve Paaskefesten.

Foran Kirkedøren indvies først *Ilden*, som tilvejebringes ved Hjælp af Flint og Fyrsvamp. Dernæst træder man ind i Kirken, hvor den *trearmede Lystage* tændes, idet Diakonen tre Gange synger »*Lumen Christi*« (Kristi Lys), hvorpaa Koret svarer »*Deo gratias*« (Gud være takket). Det tredobbelte Lys paa én Stamme minder om, at Kirkens Lys og Liv kommer fra den allerhelligste Treenigheds Lys.

Saa følger *Paaskelysets* Indvielse; med sit reneste, hvide Vox er det et Symbol paa Frelseren, der blev født af den ubesmittet undfangne, Jomfru Maria. Med en begejstret Sang begynder den saak. »*Præconium*« (Indledningsbønnen), der af Mange anses for at have den h. Augustinus til Forfatter. Den fortsættes som en Lovprisning af den Opstandne, Livets Kilde, hvorefter 5 Virakskorn indsættes i Lyset i Form af et Kors. Saaledes stiger fra de fem hellige Vunder Offerduften, som i al Evighed forsoner Gud med Menneskene, op til Himlen. Ogsaa Lamperne tændes, og den Opstandne lovprises som Verdens Lys. Diakonens Sang slutter med Ønsket om, at Alle maatte tage Del i det opgaaende Liv og Lys.

Efter Paaskelysets Indvielse følger Læsningen af en Del *Profetier*. Den tolvte Profeti danner Overgangen til *Døbvandets* Indvielse. Vandets Velsignelse sker ved Haandspaalæggelse og Korsets Tegn, dets Helliggjørelse ved at

Paaskelyset tre Gange nedsænkes i Vandet. Celebranten aander i Korsets Form over Vandet, idet han beder Gud om at velsigne det. Til sidst heldes i Korsets Form noget *Katekumenolie* i Vandet, derefter *Chrisam* og til sidst begge Olier i Forening, idet Præsten udtaler symbolske Ord og Bønner.

Naar Daabsvandet er indviet, vende Alle tilbage til Altret, hvor *Litaniet til alle Helgener* bliver sunget af Koret, medens Celebranten og Ministranterne ligge paa deres Ansigt foran Altret. Ved Ordene »*Peccatores te rogamus*« (Vi Syndere bede Dig), rejse de sig og gaa de ind i Sakristiet, hvor Celebranten ifører sig de festlige Messeklæder, medens Koret fortsætter Litaniet, efter hvis Slutning *den højtidelige Messe* begynder. Ved Gloria falde alle Klokker jublende ind, og efter Epistlen istemmes *Alleluja-Sangen*, som var forstummet siden Søndagen »Septuagesima«. Sorgen har forvandlet sig til Glæde og den violette Bodsfarve har maattet vige for den festlige hvide. Herren er opstanden. Sejrhymnen lyder, mægtigt bruse paaany Orglets Toner gennem Kirken og i festlig Procession bæres det Allerheligste tilbage til Højaltret. Kristi Opstandelse er det højeste Bevis for hans Guddommelighed, med den begynder ogsaa de Kristnes Helliggjørelse i og ved ham; denne Kjendsgjering lader de Troende med Glæde istemme de festlige Paaskealmer og det højtidelige, jublende Paaske-*Alleluja*.

Den stille Uges og Paaskefestens symbolske Gudstjeneste ligner en kunstfærdigt sammenføjjet Mosaik, som smykker den katholske Kirkes majestætiske Bygning, og som ved sin mystiske Vielse og poetiske Forklarelse gjør et gribende og opløftende Indtryk paa Alle, som søge at sætte sig ind i Forstaaelsen af de kirkelige Ceremoniers dybe Betydning. Forøvrigt henviser vi til den udmærkede Bog af Rippel: »Den katholske Kirkes Skjønhed«.

Unio. Tirsdag d. 4. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Foredrag af Redaktør Franz von Jessen i Turisthotellet.

Eventuelle Forslag til den halvårlige Generalforsamling Tirsdag d. 11 April bedes indsendte til Bestyrelsen inden d. 1. April.

S J. G. Der afholdes intet Møde før efter Paaske. **III. Grads Møde** afholdes Mandag den 10. April.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) holder Møde Mandag d. 27. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalerne Vesterbrog. 24.

St. Andreas Kollegiets 25 Aars Jubilæum.

Regnskabet over Indsamlingen til Føstgaven er nu afsluttet og ligger til Eftersyn indtil den 1ste April hos Fabrikant Herm. Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

Skrædermester August Wiehe, **Rømersgade 20, 3. Sal,**

anbefaler sig med flot Arbejde. Da jeg ikke har Butik bliver en Habit 15 á 20 Kr. billigere hos mig. Stort Udvalg af engelske tyske og franske Stoffer. Stof modtages til Forarbejdning.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Marts. Palmesøndag. (Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med højtidelig **Pontifikal-Palmevielse** og **Procession**; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus. — Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. **Paaskekommunion**. — **27. M.**, **28. Ti.**, **29. O.** Ferieldage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus resp. Lukas under den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$.)

Skjærtorsdag den 30. Marts. I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 Pontifikalmesse, de hh. Oliers Indvielse og derefter Procession. — Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning — Kl. 6 Aftenandagt til det allerh. Sakramente med Prædiken.

Langfredag den 31. Marts. I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste: Lektie, Lidelseshistorien efter Johannes synges, Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsanktifikatmesse. (Den årlige **Kollekt** for de hh. Steder i **Palæstina** finder Sted paa denne Dag i samtlige Kirker og Kapeller.) — Kl. 6 Aftenandagt til Jesu Lidelse med Prædiken.

Paaskelørdag den 1. April. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiets Læsning, Døbevandets Indvielse. Litani til alle Helgener og benved Kl. 9 Højmesse med Vesper.

Søndag den 2. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken — Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Mandag den 3. April. 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under Messerne i St. Ansgars Kirke og Rosenkranskirken blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.
Forstanderskaberne.

Jesu Hjærte Kirke. Palmesøndag: Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Procession; derefter Højmesse. — **Skjærtorsdag** er den eneste Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — Paaskelørdag begynde Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$; Højmessen fejres henved Kl. 10. — **Paaskesøndag.** Stille h. Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Rosenkranskirken: — Palmesøndag begynder Gudstjenesten Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med Palmevielse. **Skjærtorsdag** Kl. 7 Stille h. Messe; Kl. 5 Andagt til h. Sakramente. — **Langfredag** begynder Gudstjenesten med Prædiken Kl. 9 $\frac{1}{2}$; Efterm. Kl. 5 Korsvej. Paaskelørdag begynder Gudstjenesten Kl. 7; Højmesse henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og Efterm. Kl. 5 Festandagt.

Elisabethforeningens Basar

med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 26. Marts** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 27. Marts** fra Kl. 10 til Kl. 4 Efterm. i Skolelokalet, Bredgade 69, Stuen o. G., anbefales til Menighedens Velvillie. — Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed.

Næste Nr. udsendes først Paaskelørdag paa Grund af den h. Langfredag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 14.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 K. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader sam: hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 14.

Søndagen den 2. April..

1899.

Indhold: Den højhellige Paaskefest. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Flensborg. Rom. Portugal. Amerika. England. Fra Vejbyrnet. — Bekjendtgjørelser.

Paaske.

Hæc dies, quam fecit Dominus: exultemus et lætemur in ea. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

Graduale i Paaskemessen.

—0—

Dette er Dagen, som Herren har skabt,
Dagen med Himmerigs Glæde,
Dagen, der frelser, hvad før var fortabt;
lad os da juble og kvæde: Halleluja!
Verden, som sukked i Længsel,
bryder sit Baand og sit Fængsel.

Halleluja! Halleluja!

Dette er Dagen, som Herren har skabt.

Lovsynger Herren, fordi han er god;
 evig hans Miskundhed varer.
 Slangen han knuste og løste vor Fod
 ud af Fortabelsens Snarer. Halleluja!
 Har for vor Fjende vi trællet,
 nu er den mægtige fældet.
 Halleluja! Halleluja!
 Lovsynger Herren, fordi han er god.

Christ er opstanden i Morgenens Gry;
 dermed al Frelse begyndes.
 Glæder: skal flyve fra By til By,
 alt som hans Budskab forkyndes. Halleluja!
 Dødsrigets Porte de kolde
 mægted ej fast ham at holde.
 Halleluja! Halleluja!
 Christ er opstanden i Morgenens Gry.

Død, du har mistet din dræbende Brod,
 Helvede, hvor er din Sejer?
 Evighedslivet er blevet vor Lod,
 Pant paa vor Frelse vi ejer. Halleluja!
 Døden er bastet og bunden,
 Lægedomsurten er funden.
 Halleluja! Halleluja!
 Død, du har mistet din dræbende Brod.

Dette er Dagen, som Herren har skabt,
 Dagen for alle de Dage.
 Nu har vi fundet den Skat, som var tabt;
 ingen vor Glæde kan tage. Halleluja!
 Christus har Livet i Hænde,
 aldrig hans Rige faar Ende.
 Halleluja! Halleluja!
 Dette er Dagen, som Herren har skabt.

Den højhellige Paaskefest.

— 0 —

Kjødets Opstandelse! Den glædelige Kjendsgjerning, vi fejre i Dag, er os en Borgen for, at ogsaa vi paa den yderste Dag skulle opstaa med forklarede Legemer. Kjødets Opstandelse bliver et Værk af Guds Almagt, uafhængigt af Menneskers Villie og Magt. Alle, som ere fødte og døde, skulle opstaa, de Gode og de Onde, de Frelste og de For- tabte.

Aandens Opstandelse af Sydens Grav og Vantroens Nat har den guddommelige Almagt ikke forbeholdt sig alene, men gjort den afhængig af Menneskets *Medvirkning*. Det ligger i den Enkeltes og i Nationernes og i hele Menneske- slægtens Magt, at opstaa med Kristus til et nyt Lysets og Dydens Liv; men de maa selv *ville* det. Kun den alvorlige gode Villie faar Del i den Fred, som den Opstandne for- kyndte sine Disciple. Kun det Menneske, som med et rede- ligt Sindelag søger Frelsen, møder paa Vejen til Emaus Frel- seren og modtager af ham Livets Brød.

Paa Kristi Sejrsdag er den Kristne fuld af jublende Stolt- hed, ligesom Soldaten, der marscherer i Glandsen af den sejr- rige Fane. Denne Selvfølelse er berettiget, naar den Kristne virkelig er, hvad hans Navn siger, naar han efter Evne og Kræfter gør sin Pligt som Korssets Soldat. I Kirkebudet, som anordner Modtagelsen af de hellige Sakramenter i Paa- sketiden, viser Kirken os det rette Middel til at delagtiggjøre os i Paaskesejren. Smukke Ord ere ikke tilstrækkelige, men Bodens og Forbedringens alvorlige Værk er nødvendig, for at finde Tilslutningen til Opstandelsen, til Sejren over Hel- vede og Døden.

Enhver, som ikke blot kaldes en Kristen, men ogsaa er en Kristen, vil behandle og betragte alle denne Verdens Ting i Paaskesolens Lys, i Jesu Kristi Aand — de private saa vel som de offentlige Anliggender. Har han *hjemme* grundlagt

et kristeligt Familieliv, vil han ogsaa *ude i det sociale Liv* hjælpe med til at gjøre Kristendommens Aand gjældende.

Modstanderne, som gjerne vilde gjøre den »rene Menneskeligheds« lille Lampe til Verdens Lys i Stedet for Paaske-solen, rejse to Anklager mod den kristelige Aands Forkæmper, to Anklager, som ikke godt lade sig rime med hinanden. Paa den ene Side beskyldte de Troen og Fromheden for, at de gjøre En fremmed for Verden, at de lamslaa Forskningen og Bestræbelserne paa det jordiske Omraade; paa den anden Side bebrejdede de den kristelige Sandheds og Tugts Repræsentanter Intolerance, Herskesyge og Voldsomhed. Begge disse Bebrejdelser ramme ikke den sande Kristen; thi hans Tro lærer ham at finde den rette Mellemsvej i Henseende til Værdsættelsen og Brugen af de jordiske Goder og Magtmidler.

Tanken paa Opstandelsen, Dommen og det evige Liv forhindrer den sande Kristen i at overvurdere for deres egen Skyld de jordiske Ting, hvad enten de nu fremstille sig som Videnskab, som Æresbevisninger og som Magt eller som Gods og Ejendom; de ere for ham kun Midler til Maalets Opnaaelse, til Opfyldelsen af den guddommelige Villie, som har stillet Menneskeslægten ind i det jordiske Maskineri, for at den skulde forberede sig til Evigheden. Men denne Tankegang hindrer ikke, men fremhjælper langt snarere den rette Afbenyttelse af de jordiske Hjælpemidler, den bedste Delta-gelse i den saakaldte Kamp for Tilværelsen. Enhver som stoler paa sin egen Svaghed alene, bliver let en *Slave* af de verdslige Interesser; han mener at han skyder med, men bliver i Virkeligheden selv skubbet og skudt. Den Kristne derimod vedbliver ved Hjælp af sin Tro og sit Haab paa det Hinsides at være *Herre* over Naturkræfterne, som fortsætte om ham og i ham den siden Tabet af Paradiset opstaaede Kamp; han staar ophøjet *over* Interessernes, Trængslernes og Lidenskabernes Virvar; Troen lærer ham Maadehold i Lykke, Selvbeherskelse i Begjæringer, Fatning i Ulykke. Hans Sjæl og Sind kan der ikke tilføjes nogensomhelst Vunde, saafremt

de ret ere opfyldte af Tanken paa Opstandelsen og det evige Liv; fordi den værste Trængsel, ja endog den legemlige Død i hans Øjne kun ere en forbigaaende Prøvelse, en Forberedelse til den evige Frelse. Han søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, men derfor giver han ingenlunde dovent og svagt Afkald paa det Øvrige, men han tager, hvad der gives ham, idet han med rolig men energisk Pligtopfyldelse anvender de Kræfter og Evner, som Gud har skjænket ham.

Kristendommen styrker Virkekraften; men den gjør ikke voldsom og intollerant, hvad man saa ofte bebrejder den med forslidte Fraser. Kristus, den almægtige Sejrherr over Helvede og Døden, havde med et Vink af sin Villie kunnet tilintetgjøre Alle, som modsatte sig ham. Men han lod den menneskelige Villiefrihed Spillerum indtil den yderste Dommens Dag. Hans Apostle droge ikke ud i Verden med Ild og Sværd, men som Folkets taalmodige Lærere. Vantroen, som skraaler saa højt over Vold, er selv voldsom, saasnart der gives den Lejlighed dertil, og selv om vi værgе os imod den med tilladelige og retfærdige Midler, saa vedblive vi dog at bevare Fredens Aand.

Verden er syg af Mangel paa Retfærdighed og Kjærlighed. Den er gjennemsyret af Egenkjærlighedens, Havesygens, Misundelsens og Rethaveriets Lidenskaber. Vare alle Mennesker sande Kristne, vilde der ingen Revolutioner, ingen Forfølgelse, ingen Bagtalelser og ingen blinde Lidenskaber være til.

Til Opnaaelsen af dette Maal, til Verdens Kristeliggjørelse indenfor den jordiske Møjligheds Grænser, ville vi medvirke ved *Selvtugt* i den Opstandnes Aand, ved en aaben *Bekjendelse* af Kristendommen ikke blot i vore Ord, men ogsaa i vore *Gjæringer*, i hele vor *Vandc!*

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

FØRSTE KAPITEL.

Til Bjergværkerne.

Det var i de første Dage i September Maaned i Aaret 235. Solen var endnu ikke staaet op og dog herskede der det travleste Liv paa Skibsværfterne ved Tiberens Bredder neden for Byen. Paa Rheden laa talrige Transportskibe og Koffardifartøjer Side om Side, saaledes at deres Master lignede Træerne i en Skov; der var desuden mindre Skibe, som handlede paa Sicilien og Italiens Kyster. Her saa man store Skarer af germaniske og armeniske Slaver, som udlossede tunge Amphorer med Vin eller Olie, Sække med Korn og alle Slags Kasser og Vareballer paa deres herkuliske Skuldre; andre løftede under høje Raab ved Hjælp af mægtige Kraner store Blokke af græsk og afrikansk Marmor samt Granit- eller Porphyrstøjer ud af Skibene. Heste, som vare spændte én for én efter hverandre for de tungt belæssede Fragtvogne, brugte, badede i Sved, alle deres Kræfter for, under Kuskenes Tilraab og Piskeknald, at hindre Hjulene i at blive siddende i Vejens dybe Huller. Her var Dobbeltspand af Oxer med alenlange Horn eller sorte Bøfler, som langsomt og med tunge Skridt gik foran Kærrer med høje Hjul, under hvis Axer en raadt udhugget Marmorstatue hang i Kjæder. Kjøbmænd fra alle Verdens Lande, ligesaa forskellige hvad Sprogene angik som brogede i deres Klædedragter, falbøde deres Varer og pruttede med romerske Mæglere om Prisen paa dem. Her var Ægyptere og Spaniere, Grækere og Galliere, lyshaarede Britanniere og mørkhudede Afrikanere. En havde tyrkiske Vævestoffer, en anden Rav fra Østersøens Kyster, en tredje

Faar fra Andalusien; atter andre havde vilde Dyr fra det indre Afrika, Papir fra Ægypten; Adskillige havde ogsaa bragt Slaver med sig fra det fjerne Østen til den store Hovedstads Verdensmarked.

Skjønt det var meget tidligt om Morgenen havde der dog ogsaa indfundet sig en hel Del Personer af de højere Stænder nede ved Skibsværfterne: Oldinge, Kvinder og Børn, alle af fornemt Ydre. Det var hverken Kjøb eller Salg, der havde drevet dem ud paa den Tid af Dagen; bedrøvet og sørgmodig saa den alvorlige Gruppe hen foran sig; det var kun sjældent at den mørke Taushed blev afbrudt af et ængsteligt og dæmpet udtalt Ord. Selskabet maatte vel vente Slægtninge eller Venner, hvem man var kommen for at tage en smertelig Afsked med; det forraadte ogsaa de hyppige Blikke henad Vejen til Byen saavel som de stjaalne Øjekast, hvormed man betragtede et Fartøj ved Bredden, der laa beredt til Afgang. Dette Skib var en flad Kystbaad af daarlig Bygning og ussel Udstyring; en Afdeling bevæbnede Soldater stode i Nærheden af Skibets Ror, paa hvis Kant var malet Navnet «NEPTUNUS» med rød Farve.

Noget afsides fra denne Gruppe og nærmere Byen var der en anden mindre Gruppe; mon de ogsaa vare komne af samme Grund? thi den Kummer, der stod at læse i deres Ansigter var dog mildere. Vel vidste ogsaa denne Skare, at man aldrig mere vilde faa de Bortdragne at se her paa Jorden; men Paradisets klare Glorie lyste for dem i Afskedens Smerte som en Haabets Straale.

En ung Mand med orientalske Ansigtstræk dannede en Slags Forbindelse mellem de to Grupper; snart talte han med en Olding, der aabenbart var det mindre Selskabs Midtpunkt, snart var han henne hos en ung Dame i den første Gruppe, der stod ved Siden af en ældre Kvinde, vistnok hendes Amme og som syntes endnu stærkere end de Øvrige at være greben af den truende Skilsmisse. Pigen var *Florentia*, en Datter af Senator Florentius, og havde nu i et Par Maaneder været forlovet med en ung adelig Ro-

mer, *Faustinus*. Enskjønt der for Øjeblikket ikke var anvendt den mindste Omhu paa hendes Dragt, opdagede man dog saameget, at det Ansigt, der traadte En imøde fra det med et tæt Klæde indhyllede Hoved, var saa smukt i dets Smerte, at det absolut maatte være fortryllende, naar Lykken lyste ud af dets Øjne og et Smil spillede om dets Læber. Men nu hvilede der en dyb Sørgmodighed over hendes ædle Træk; det blege Ansigt, de forgrædte Øjne og de Suk, der Tid efter anden trængte sig frem fra hendes Bryst, vidnede baade om de store Bekymringer, hun i de sidste Uger havde haft, og om den glødende Kjærlighed til ham, med hvem hun skulde tage Afsked.

Den ærværdige Olding var Diakonen *Fabianus*, og Skaren omkring ham Kristne, der vare komne for at tage Afsked med deres Biskop, hvem Kejser Maximin havde dømt til Arbejde i Sardinien's Bjergværker paa Grund af hans Tro.

Fabianus var født Romer, af Fabiernes ældgamle og berømte Slægt; men han havde forsaaget Verdens Ære og Rigdom for at blive en foragtet Kristi Discipel og en Fader for de Fattige og Undertrykkede. Skjønt hans simple Klædning ikke bar Spor af det Kjendemærke, der ellers adskilte Patricierne fra de almindelige Borgere, kunde man ved første Øjekast se baade af hans ædle Træk og af hele hans Optræden, at han var af adelig Byrd.

Efter at den unge Mand havde haft en livlig Samtale med Fabianus gik han tilbage til den unge Pige og sagde:

»Ædle Herskerinde! Hvis det kan lindre din Smerte, vil jeg sige Dig, at jeg er beredt til at gaa i Landsforvisning med din Brudgom som hans Tjener og se at lette ham det sværeste Arbejde og gjøre alt, hvad jeg kan for at mildne hans tunge Skæbne.«

»Hvad?« raabte Florentia, idet et Træk af vemodig Glæde lyste over hendes Ansigt, »vil Du, *Hippolytus*, virkelig ledsage ham og dele hans Lidelser?«

Men derpaa sagde hun strax med endnu dybere Kummer:

»Jeg ved, hvor tro Du har været mod mig fra den Dag, min Fader købte Dig paa Slavemarkedet; men at leve i disse skrækkelige underjordiske Huler.«

Florentia vovede ikke at fuldende Sætningen, og dog kunde hun ikke frigjøre sig for den Mistanke, at et saa højhjærtet Tilbud maatte udspringe fra en eller anden egenlyttig Bevæggrund. Og selv om dette ikke var Tilfældet, vilde saa dog ikke Størrelsen af dette Offer i Længden blive Slaven altfor tung, og skulde han vel kunne modstaa den Fristelse ved Flugt at erhverve sig sin Frihed?

»Du kan være ganske rolig, Herskerinde,« svarede Hippolytus; »før vilde jeg selv gaa til Grunde i Nød og Elenighed, end forlade den ædle Faustinus.«

Disse Ord bleve udtalte med en saadan Varme, at Florentia skammede sig over sin Mistanke. Alligevel var det hende en Gaade, at en Slave kunde vise en saadan Hengivelse og bringe et saadant Offer som at dele Fangenskab og dets gyselige Følger med sin Herskerindes Brudgom.

»Men véd Du ogsaa,« sagde hun, »at Livet i Bjergværkerne endog er værre end selve Døden?«

»Det, der giver mig Kraft dertil,« svarede Hippolytus, »er den Lykke, at jeg paa samme Tid kan tjene en Anden, som jeg elsker højere end min egen Fader. For at der ikke skal være nogen Tvivl længere tilstede imellem os, vil jeg blot sige Dig, at jeg er Kristen, og at vor øverste Biskop, *Pontianus*, ogsaa befinder sig blandt de Landsforviste. Jeg tilstaar, at hverken min Hengivenhed for Dig eller min Deltagelse for din Brudgoms Skæbne alene vilde have faaet mig til denne Beslutning. Men jeg anser det for en stor Naade at kunne dele hans Lidelse, hvem jeg ærer som Guds Stadtholder paa Jorden, og det giver mig Mod og Kraft til alt. Og frygt ikke for, at jeg i Oldingens Tjeneste skal forsømme Omsorgen for din Brudgom: Gud har givet mig Kræfter for to og jeg nærer desuden i mit Hjærte et Haab, som endmere vil fordoble min Kraft.«

»Sandelig,« sagde Florentia, »jeg vil ikke alene belønne

Dig, ved at give Dig fri, men jeg skal ogsaa rigeligt betale Dig enhver Tjeneste, Du kan vise min ulykkelige Brudgom.«

»Jeg bryder mig hverken om Guld eller Frihed,« svarede Hippolytus; »det er en langt højere Pris, der lokker mig, og jeg vil takke og love Gud, hvis jeg kunde tilkæmpe mig den ved den ærværdige Oldings Side.«

»Jeg forstaar Dig ikke, men takker Dig alligevel for den Trøst, dit Tilbud bereder mig. Tag denne Pung med Guldstykker, som jeg vilde have givet min Brudgom ubemærket ved hans Afrejse. Spar endelig ikke — jeg skal nok finde Udveje til at sende Dig mere en anden Gang. Ak,« ved blev Florentia, og hede Taarer strømmede ned ad de hentærede Kinder, »Faustinus vil ikke kunne taale denne forfærdelige Skæbne længe. Men lov mig, naar han falder sammen paa Grund af Hjærtelidelse og Mishandlinger, at Du da vil staa ved hans Side, trykke hans Øjne til, naar han dør, og begrave Liget, saa jeg senere kan hente det og lade det føre til Rom. Vend saa tilbage, bring mig hans sidste Hilsen og.«

Florentia formaaede ikke at fuldende Sætningen; grædende skjulte hun Hovedet ved sin Ammes Bryst.

Nu opstod der en Bevægelse i de Kristnes Gruppe, fremkaldt ved en fjern Larm af trampende Mennesker og en tæt Støvsky forkyndte, at Toget med Fangerne nærmede sig.

Hvori bestod deres Brøde? -- Hvorfor vare de blevne dømt?

For de Flestes Vedkommende var det for deres Rigdoms Skyld; thi der sad en Hersker paa Cæsarernes Trone, *Maximinus*, som paa Grund af sine Kæmpekræfter havde svunget sig fra almindelig thracisk Bonde op til romersk Kejser. Han var en Tyran, ligesaa haard og grusom som umættelig i sin Pengebegærlighed. Derfor hørte ogsaa Henrettelser og Landsforvisninger til Dagens Orden: en hel Række Slægter, som havde givet Staten Konsuler og Triumphatorer, vare allerede udryddede. Spioner og Angivere lurede over-

alt og et uforsigtigt Ord var tilstrækkeligt til at bringe Vedkommende til Retterstedet eller til Bjergværkerne.

Det var et saadant lille Ord, Faustinus havde udtalt i en snævrere Kreds af Venner, der var blevet skæbnesvangert for ham. Dagen før hans Bryllup vare nogle kejserlige Politibetjente komne og havde slæbt ham i Fængsel; efterat have siddet fangen i flere Uger, var han endelig bleven »benaadet« med Landsforvisning til Sardinien's Bjergværker og Konfiskation af sine Godser.

Den Gruppe, hvori Florentia befandt sig, saa med voxende Spænding efter Fangetoget, som nærmede sig; tause stode de dér, baade af Smerie og af Frygt for Spejderne, der luskede omkring alle Vegne; de fattige Kristne, som ikke havde saa meget at frygte af Tyrannens Vrede, lagde mindre Baand paa sig.

Nu droge de Ulykkelige forbi; de vare barfodede og lænkede to og to sammen med Kjæder. I elendige Klæder og under Bevogtning af Soldater med dragne Sværd maatte de vandre henad Vejen, hvor Støvet hvirvlede dem om Ørerne. Der var vel omtrent et Hundrede Fanger, baade Unge og Gamle, og hvis Du havde spurgt om deres Navne, vilde Du have faaet at vide, at mange af dem vare Ridderne og Senatorer, som for kun faa Uger siden boede i glimrende Paladser og ejede Slaver i hundredevis.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Flensborg. I Flensborg opføres en ny katolsk Kirke i gothisk Stil; den bliver 33 Meter lang, henved 19 Meter bred og bygges som treskibet, hvælvet Kirke. Midterskibets Højde bliver 14 Meter og dets Brede $9\frac{1}{2}$ Meter, begge Sideskibene blive 11 Meter høje og 3 Meter brede. Kirken er beregnet paa henved 400 Siddepladser. Paa Grund af

den indskrænkede Plads og Terrainforholdene kommer Sakristiet til at ligge i Kjælderens, hvor der ogsaa indrettes en rummelig Sal til Kommunikant-Undervisningen. Taarnet, som maaler indtil Spidsen af Korset 52 Meter i Højden, rejses ved den sydøstlige Side af Kirken. Betonarbejderne vare forbundne med store Vanskeligheder paa Grund af de talrige fremspringende Kilder. Til Byggefonden har den tyske Kejser bidraget 10,000 Mark.

Rom. Om *den h. Faders Befindende* udbredes der atter i den sidste Tid i forskellige Blade ugunstige Efterretninger. Vi haabe, at der ikke ligger andet til Grund for dem, end den naturlige Kjendsgjerning, at et 90aarige Legeme brugere længere Tid til Helbredelse, end et yngre Legeme. De legemlige Kræfter ere maaske kun ringe; men Leo XIII. har en Jærnvillie. Forøvrigt lyde Meddelelserne meget modsigende, de officielle Meddelelser lyde dog gunstige. Den h. Fader har ogsaa læst den h. Messe igjen.

Portugal. I det første Kvartal af dette Aar har Portugal mistet to udmærkede Kirkefyrster: Antonio *Honorato*, Ærkebiskop af Braga og Primas af Spanien, og Americo *Silva*, Kardinalbiskop af Oporto. Begge have virket med sand apostolisk Iver for Kirkens Anliggender i Portugal. Den Førstes Karaktertræk var Mildhed, Kjærlighed til Næsten og Fromhed, hvorved han vandt Alles Hjerter. Den Sidste var i Besiddelse af Karakterfasthed, Skarpsindighed og Forvaltningstalent og særlig Iver for Gejstlighedens Uddannelse

Amerika. I Følge det nyeste *Direktorium* for 1899 findes der i de Forenede Stater i Nordamerika 9,907,412 Katholiker. Hierarkiet tæller 12 Ærkebispedømmer og 80 Bispedømmer med 11,119 Præster, af hvilke 2756 tilhøre Ordensgejstligheden og 8388 Verdensgejstligheden. Der findes 10,002 Kirker og 1569 Kapeller. De 3581 Sognekoler have tilsammen 815,093 Elever og de 251 Vajsenhuse ialt 25,030 Børn. Det samlede Antal af katholske

Børn, som besøge katholske Skoler og Instituter, beregnes til 956,784. Af højere Skoler finde vi optegnet: 191 Kollegier for Drengene og derimod ikke mindre end 655 Akademier for Piger; med Rette kalder et katolsk Blad i Amerika dette Forhold mellem den mandlige og kvindelige Ungdoms højere Opdragelse et »Miss«-Forhold. Forøvrigt findes der ogsaa 11 katholske Universiteter og 32 Seminarier i Unionen med 2518 Elever.

Blandt Ærkebispedømmerne have New York 825,000 Katholiker, Chicago 650,000; Boston 600,000; Philadelphia 450,090; New-Orleans 325,000; Cincinnati 275,000; Milwaukee 250,000 og Baltimore 240,000.

Canada og *Newfoundland* er inddelt i 8 Ærkebispedømmer og 24 Bispedømmer med 2,092,936 Katholiker.

— Frygten for *Jesuiterne* synes ikke at være ssa stor i Amerika som i det gamle Europa. For nogle Aar siden blev der f. Ex. i Washington rejst en Statue for Jesuiterpateren *Marquette*, den bekendte Opdager af Mississippifloden. Nu er den berømte Jesuits Minde endog foreviget paa Frimærkerne.

En ny Serie Frimærker fremstiller nemlig Scener af Landets ældre Historie. Paa Nr. 1 sidder Jesuiterpateren *Marquette* i sit Barkskib og prædiker med Korset i Haanden Evangeliet for Indianerne. Indskriften lyder: »P. Marquette paa Mississippi«.

England. Den tidligere Vicekonge af Indien, Lord Ripon, der før sin Konversion var Stormester for de engelske Frimurere, er for nylig traadt i Spidsen for *Vincentforæningerne* i England.

➤ Fra Vejbyrnet ➤

— Kardinalkollegiet. Kardinalernes Kollegium tæller, naar det er fuldtalligt, 70 Medlemmer, til Minde om de 70 Ældste, som tillige med Moses styrede det israelitiske Folk,

og om Kristi 70 Disciple. De inddeles i tre Klasser: Sex Kardinal-Biskopper, 50 Kardinal-Præster og 14 Kardinal-Diakoner. De 6 Kardinal-Biskopper ere Indehavere af de sex Ærkebispesæder i den romerske Provinds, de saak. Suburbicar-Sæder, nemlig Ostia og Velletri, Porto og San Ruffina, Albano, Frascati, Palestrina og Sabina, Biskoppen af Ostia kaldes Kardinalkollegiets Dekan eller Ældste. Kardinalerne vælges alene af Paven, som undertiden bevarer dem »in petto«, d. v. s. udnævner dem, men offentliggjør dog foreløbig ikke deres Navne. Det kan hænde, at de aldrig blive offentlig udnævnte i et Konsistorium, fordi Paven dør eller de selv dø forinden eller andre Grunde hindre Paven i at udnævne dem offentlig. Saavidt vides tæller Kardinalkollegiet for Tiden 56 Medlemmer.

— **Det officielle Frankrigs Katholicisme.** Det er ikke uden Interesse at studere det officielle Frankrigs Katholicisme. Den nye Præsident Loubet hører til den samme politiske Skole, som den afdøde Præsident, nemlig til det Slags Republikanere, som rigtignok hverken føle Trang eller have Mod til, at vise nogensomhelst Iver eller Overbevisning i Henseende til Landets religiøse Anliggender, men dog anerkjende Religionen som en Faktor, man maa respektere. De vide, at det vilde være skjæbnsvangert for deres politiske Ærgjerrighed, dersom de optraadte offentlig med en religiøs Overbevisning, thi det officielle Frankrig er atheistisk eller vantro. Man finder ofte, at de paa samme Tid lade deres *Born* opdrage i den katholske Tro, og at deres Hustruer alene af politiske Grunde lade sig tilbageholde fra, at tage Del i specifik katholske Foretagender. Madame *Carnot* var saaledes et af de mest træffende Exempler paa det Slags Kvinder, thi hun manglede aldeles ikke religiøs Iver og katholsk Overbevisning. Det er i Sandhed beklagelsesværdige Forhold i et Land, naar Personer, som indtage de højeste Stillinger, ere tvungne til, saafremt de have religiøs Overbevisning, at skjule den udenfor Familiens Kreds? Marskalk *Mac Mahon* er den eneste blandt Republikens Præsidenter, der havde Mod til at vise sig som en virkelig ivrig Katholik. Alle hans Efterfølgere vare »Opportuniste«, men man har ikke Ret til at kalde dem »Ikke-Katholiker«. Carnot modtog de hellige Sakramenter paa sit Dødsleje, og der er al Grund til at tro, at *Faure*, saafremt Døden ikke var indtraadt saa pludselig, vilde have endt paa samme Maade. *Faure* har som Republikens Præsident ofte forsvaret Kirkens

Retligheder, han har restaureret Kapellet i Elysée og stod i Begreb med at bygge et i sin Villa; han skal ofte have ytret, at han ikke vilde dø uden religiøs Forberedelse. Det Bedste, Katholikerne kunne haabe af hans Efterfølger, er, at han ikke er værre end hans Forgænger; mere kunne de næppe haabe.

St. Knuds Broderskab holder ikke Møde førstk. Mandag (2. Paaskedag).

Unio. Tirsdag d. 4. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Foredrag af Redaktør Franz von Jessen i Turisthotellet.

Eventuelle Forslag til den halvaarlige Generalforsamling Tirsdag d. 11. April bedes indsendte til Bestyrelsen inden d. 1. April.

S.J.G. III. Grads Møde afholdes Mandag den 10. April, Kl. 8 $\frac{1}{2}$. II. og I. Grads Br. have Adgang.

C. B. LOHRER,

31 Adelgade, 1. Sal, Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

Langfredag Morgen bortkaldte Gud min dyrebare Hustru, **Christine Günther**, efter kort Tids Sygdom, styrket ved vor hl. Kirkes Sakramenter. Den kjære Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn. R. I. P.

Begravelsen foregaar fra St. Ansgars Kirke Onsdag d. 5. April Kl. 10.

J. C. Günther,
Murmester.

Lørdagen d. 25. Marts døde, efter kun en Dags Sygeleje, vor elskede eneste Søn, **Georg Vilhelm**, 4 $\frac{1}{2}$ Aar gammel.

G. Feuerlein og Hustru.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Op-tagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken — Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Mandag den 3. April. 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. **4. Ti. 5. O.** (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgar-

gariusforeningen) — 6 T., 7 F. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Prælatsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). 8. L., Oktavdage.

Søndag den 9. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som ere forpligtende for Alle uden Hensyn til om de have været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest anden Paaskedag.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under Messerne i St. Ansgars Kirke og Rosenkranskirken blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.
Forstanderskaberne.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 1. Aprilis 1899.

Secretar. Vic. ap.

Jesu Hjærte Kirke. Paaskesøndag: Stille h. Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Rosenkranskirken: Paaskesøndag: Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — **Paaskemandag:** Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 5 Efterm. Festandagt.

Gudstjeneste i Helsingør. Hvide Søndag, d. 9. April, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Prædiken og Andagt; Mandag d. 10. April Kl. 9 $\frac{1}{2}$ h. Messe med Prædiken.

Rosenkransbroderskabets Aften- Møde med Procession bortfalder i April; ligeledes bortfalder den levende Rosenkrans Møde paa Hvide Søndag.

Mødreforeningen. Den hellige Messe for Foreningen bortfalder i April.

Elisabethforeningens Basar. Lodtrækningen fandt Sted Mandag Efterm. i Overværelse af Foreningens Formand og øvrige Bestyrelse, samt nogle andre Tilstedeværende. Dukken blev vundet paa Nr. 380; Vognen paa Nr. 250; Lampen paa Nr. 43 og Thestellet paa Nr. 301. De Vindende modtage Meddelelse fra Bestyrelsen.

Dette Nr af Ugebladet er udsendt senere paa Grund af Helligdagene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 15.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 K. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglaaler samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Brølgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 15.

Søndagen den 9. April.

1899.

Indhold: Til Førstkommunikanternes Forældre. Fra Missionerne i Afrika. Den h. Paaskekommunion. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Odense. Rom. Frankrig. — Bekjendtgjørelser.

Et Ord

til

Førstkommunikanternes Forældre.

—o—

Kjære Forældre! Den skjønneste Dag i eders Børns Liv er oprunden. Smykkede med den helliggjørende Naade, rensede ved et værdigt Skriftemaal idetmindste fra alle svære Synder, ere de udvalgte til for første Gang at træde hen til Herrens Bord, for af Præstens Haand at modtage Englenes Brød, Jesus Kristus selv i den hellige Kommunion. Lykkelige ere disse Børneskarer, som af den guddommelige Børneven for første Gang ere blevne samlede om ham ved hans hellige Bord. Hvem iblandt eder, kjære Forældre, vilde vel drage dette i Tvivl? I vare jo ogsaa engang i eders Liv saa lykkelige, den Gang Herren kaldte eder til for første Gang

at tage Del i det hellige Gjæstebud, han har beredt vore Sjæle i sin egen Bolig, i Gudshuset.

I Dag staar denne Dag atter levende for eders Sjæl og der paatvinger sig eder en ejendommelig Følelse, en Følelse af Længsel og Attraa efter den gyldne Barndoms forlængst henrundne Dage. Ak, hvor hurtigt ere de ikke forsvundne, og tillige med dem maaske ogsaa Lykken, et tilfreds Sindelags og et rent Hjertes Lykke. Der oprandt for eder onde Dage, farefulde Tider, Forførelsens Tider, Tider, i hvilke Mangen iblandt eder grusomt rev Lykken ud af sin Sjæl, ved stadig at hige og jage efter sandselig Lyst og forfængelig Tant. Lykkeligt det Menneske, som efter »Stormens og Trængselens Periode« i sit Liv atter er landet i sin guddommelige Frelseres Venskabs og Kjærligheds sikre Havn! Han viser jo ingen tilbage, som med Anger og Tillid tyer til hans elskende, forbarmelsesfulde, guddommelige Hjærte.

Have I, kjære Forældre, som læse disse Linier, gjort saadanne sørgelige, triste Erfaringer i hin farligste Periode af eders Liv, o, saa bør dette tilskynde eder til, med fordoblet Iver, Omhu og Opmærksomhed at vaage over eders Børns Sjæle i de farefulde Aar af deres Liv, som snart ville komme. Ser, hvorledes de, som jo dog ere eders største Skat paa Guds videJord, med barnlig Sorgløshed tillidsfuldt lægge deres hele Livslykke, deres hele Fremtid i eders Hænder. Hvem iblandt eder vilde vel være saa grusom, at skuffe denne rørende Tillid? Hist fra Tabernaklet, hvor den guddommelige Frelser har opslaaet sin Bolig, ser han i Dag med særegen Mildhed og Kjærlighed ned paa denne Skare af Smaa, som ere forsamlede om ham, og mere indtrængende end nogen Sinde lyder i Dag hans Formaning til eder, om paa det omhyggeligste at pleje og vaage over disse kostbare Goder, som han har betroet til eders Omsorg, for at Verdens onde Aand, som i Pagt med Djævelen uafsladelig lurar paa eders Børns uskyldige Sjæle, ikke skal faa Magt over dem.

Ogsaa vor hellige Kirke, denne vor aandelige Moder, som saa ængsteligt vaager over sine Børns evige Frelse, op-

løfter i Dag sin formanende og advarende Stemme og tilraaber højt og indtrængende eders Sjæle: »Beskytter og værner om de Smaa, over hvilke den guddommelige Frelser i Dag har udøst sin Kjærligheds og Naades og Lyksaligheds hele Fylde!« O, lytter, kjære Forældre, til dette vor Moders formanende Raab; laaner Øre til hendes Stemme, som mener det saa godt med eders Børn: hjælper Kirken i dens vanskelige Arbejde, at føre de Smaa, som i Dag for første Gang knæle ved Herrens Bord, gennem et lykkeligt Jordeliv op til Himlens evige Glæder! Mindes stedse det svære Ansvar, som I have i Henseende til Eders Børn. Af eders Haand vil den retfærdige Dommer engang fordre eders Børns Sjæle. Lykkelige ville I være, om I da kunne sige: »Her ere de, o Herre, som du har skjænket mig, intet af dem er (ved min Skyld) gaaet tabt.«

Fra Missionerne i Afrika.

—O—

(Fortsat.)

Efter at have holdt Undervisning og uddelt nogle hundrede Medaljer til de bedst underviste Katekumener, begav jeg mig til Kyango, et af Provinsens betydeligste Distrikter. Høvding er Patrisi Musalosaló, en ung Mand paa tyve Aar. Som Hjælper har han en gammel Kateket ved Navn Yonna Kidza, hvis aabne Ansigt bærer Præget af Daabsuskyldigheden. Ti andre Forstandere havde i den højtidelige Anledning indfundet sig med alle deres Folk, med Trommer og Bøsser. Forsamlingen udgjorde mindst fem tusinde Personer.

Den samme Larmen som de foregaaende Dage, Glædesraab og Haandtryk. Man tog mig ved Armene, Fødderne, Klæderne, ved Skjægget, trak i mig og stødte til mig. De gamle Koner, der i lang Tid ikke havde set nogen Præst, dansede foran Mængden. Saaledes drog vi ind i Landsbyen

under Bøsseknald og Trommehvirvel. Dér var bygget en Kirke og en Hytte for Missionæren. I Kapellet blev der sunget en Sang, hvorpaa jeg installerede mig i min Præstegaard af Rør og Siv. Saa begyndte Besøgene, de varede i ti Dage. Mit Palads havde mindst tyve Gange svævet i Fare for at blive revet omkuld. Til alt Held havde enhver af Forstanderne givet mig en Soldat som Æresvagt. Dersom disse ikke havde sørget for, at de Besøgende traadte ind til mig saa regelmæssig som muligt, var jeg sikkert aldrig kommen uskadt tilbage til Missionen.

Indtil Middagstid var mit Hus i Ordets egentlige Betydning belejret af Mængden. Vogterne lode de Besøgende træde ind i smaa Grupper. Ved Indtrædelsen først de sædvanlige Glædesudraab, derpaa forebringer enhver, hvad der ligger ham paa Hjærte. Denne beder om et Lægemedel, hin siger, at han kjender den lille Katekismus og begjærer at blive indskrevet i Katekumenernes Tal; jeg holder en kort Prøve, og naar Svarene ere tilfredsstillende, skriver jeg ham ind og giver ham den h. Jomfrus Medalje. Andre forlange, at jeg skal være Voldgiftsmand i deres Stridsspørgsmaal. . . Saa er der Mødrene, der bede mig om at døbe deres smaa Børn. . . . Naar nu Alle ere tilfredsstillende, saa lade mine Vogtere denne Gruppe fjærne sig og føre en anden ind. Paa denne Maade gaar det indtil Middag. Om Eftermiddagen begynder jeg med Børnenes Daab. Derefter gaar jeg til Skriftestolen og hører de Kristne, der ikke kunne gaa til St. Maria Rubaga. Deres Tal udgjør sædvanlig 200 - 300, og af disse hører jeg saa 70—80, de andre blive desværre nødte til at vente indtil følgende Dag.

I hver Landsby findes et smukt Antal Katekumener, der have nydt Undervisning i lang Tid og derfor nu burde tilbringe et halvt Aar i Missionsbyen, for at de kunde blive forberedte til at modtage den h. Daab, men det lader sig desværre ikke gjøre, da de ikke have tilstrækkelige Midler til at forskaffe sig Bolig og Underhold paa det fremmede Sted. Gid vi dog blot snart maatte faa ny Missionæ-

rer, saa vi kunde oprette flere Missioner blandt disse interessante Folkeslag! P. Achte gør Regning paa en saadan Forstærkning og har derfor, som tidligere bemærket, givet mig det Hverv at træffe Forberedelserne til en ny Missions Oprettelse.

Jeg begav mig altsaa paa Vej tilligemed Forstanderne for at finde et passende Sted. Vi kom til det tre Kvartmil fra Kyango beliggende Maggya. Fra dette højt liggende Punkt haves der en herlig Udsigt over hele Provinsen. Landet synes at være frugtbart, Vand findes i Nærheden og hvad der fra et Missionssynspunkt er det vigtigste, Egnen er meget tæt befolket.

I en Omkreds af 4 – 5 Kilometer er der mindst 2000 Døbte. Der er andre 4000, af hvilke de fjærnest boende kun have en Marsch paa 2 – 3 Mil hertil. Det vilde være umuligt at finde en bedre beliggende Plads. Og derfor bliver straks den Beslutning taget at bygge en Kirke og en Hytte for Missionærerne i Maggya.

Patrisi udnævnes ogsaa samtidig til at være den, der skal forestaa og lede Foretagendet. Han forlanger straks 200 Arbejdere.

Endnu samme Dag sende Forstanderne Bud til alle katolske Landsbyer for at sammenkalde Folkene, saa at Arbejdet kan paabegyndes allerede den følgende Dag. Det vil være tilendebragt i Løbet af halvtredie Maaned, og i November ville to Missionærer kunne indsamle den rige Høst. De selv, højærværdigste Monsignore, har saat her under Taarer, Sædekornet har spiret, Aksene gulnes, lad os skynde os og bringe dem i Sikkerhed i Husbondens Lade, thi ellers vilde de blive ødelagte paa selve Marken eller fortæret af Himlens Fugle, hvilke De jo kjender. Vi vente derfor med den største Utaalmodighed paa vore nye Medbrødres Ankomst.

(Sluttes.)

Nogle historiske Bemærkninger om den hellige Paaskekommunion.

—0—

1. I den katholske Kirkes ældste Tider plejede de Troende at modtage den hellige Kommunion *daglig*. I Følge den ærværdige Ludvig af Granadas Vidnesbyrd herskede indtil Pave Anaclets Tider denne Skik at kommunikere daglig, idet Præsten, efter at han i det hellige Messeoffer selv havde nydt Herrens Logeme, vendte sig om mod Folket med de Ord: »Kommer, Brødre, for at kommunikere!» hvorefter alle Tilstedeværende gik til Herrens Bord. Man gav dem endog det allerhelligste Sakrament undertiden med hjem, for at de selv kunde række sig det, naar de vare forhindrede i at komme til de Troendes Forsamling.

2. I Tidens Løb, da Kirken rigtignok havde taget til i Henseende til Medlemmernes Tal, men derimod havde taget af i Henseende til sine Børns hellige Iver og fromme Sindelag, blev det fastsat, at de, som kunde det, skulde kommunikere *hver Søndag*.

3. Men da Iveren aftog endnu mere, anordnede Pave Fabian, at man *i det mindste* skulde modtage den hellige Kommunion *tre Gange om Aaret*, nemlig paa de tre Hovedfester: *Jul, Paaske og Pinse*, »ellers vilde man ikke mere blive regnet med blandt Katholikerne.« Med andre Ord: Opfyldte man ikke denne Pligt, maatte man anse sig selv som udelukket af Kirken og, døde man i denne Tilstand, vilde man ikke kunne faa en kirkelig Begravelse.

4. Men da dette Bud heller ikke blev overholdt af Mange paa Grund af den overhaandtagende Fordærvelse, blev det i det fjerde Kirkekonzil i Rom (Laterankonziliet i 1215) gjort til enhver Katholiks Pligt, at modtage værdigt det allerhelligste Altrens Sakramente *i det mindste til Paaske* (d. v. s. i Paasketiden. Og denne Forskrift blev atter godkjendt og

indskærpet de Troende paa det almindelige Kirkekoncil i Trient.

5. Enhver skal imidlertid modtage den hellige Paaskommunion i *sin egen Sognekirke*. Saaledes lyder det femte Kirkebud. Grunden til dette ældgamle og af Kirkens almindelige Paxis godkjendte og stadfæstede Bud er den, at vi ved Modtagelsen af Paaskommunionen i Sognekirken aflægge en aaben Bekjendelse af vor Tro overfor Sognets Medlemmer og tillige give dem et Bevis paa vort inderlige Samfund med denne Kirke; ligesom den h. Apostel Paulus (1. Kor. 10, 17) i den fælles Kommunion erkjendte det talende Tegn paa, at de Troende i de enkelte Menigheder høre sammen.

6. Opfylder man ikke dette Bud i Løbet af Paasketiden i sin egen Sognekirke, *gjør man sig skyldig i en svær Synd*, saafremt man da ikke er fritaget ved Dispensation, eller ogsaa er undskyldt paa Grund af den gode Tro, hvori man hidtil har handlet.

Modtager derfor, kristelige Familier, alle den hellige Kommunion i Paasketiden i eders Sognekirke! Modtagelsen af den hellige Paaskommunion være eders største Fest.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredie Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

Florentia havde i stærk Spænding nøje betragtet enhver Fange; endelig kom Faustinus, hendes Brudgom, som med sin højre Haand var lænket til en krumbøjet Oldings venstre Haand; han var bleven afmagret paa Grund af Sult og Elendighed i det frygtelige Fangenskab og gik forbi med sænket Hoved og i dyb Sørgmodighed.

Saasnarl Florentia opdagede ham, rev hun sig med et

højt Skrig løs fra sine Omgivelser, brød gennem Soldaternes Rækker og ilede hen til Faustinus. Med vild Lidenskablighed slog hun sine Arme om hans Hals.

Soldaterne søgte forgjæves at rive hende bort fra ham.

»Lad mig være!« raabte hun, »jeg maa dog have Lov til at sige ham Farvel! Ak, min egen Faustinus, hvorfor kan jeg ikke følge med Dig? De kunde gjerne gjennembore mig ved dit Bryst og jeg vilde dog i Døden holde Dig fast omslynget med mine Arme.«

Der lyste en vild Glød ud af den unge Dames Øjne og de uarticulerede Lyde, hun udstødte, lignede en Vanvittigs, saa at selv Soldaterne lode hende i Fred nogle Øjeblikke.

»Lev vel, Du Sjæl af min Sjæl,« raabte Faustinus, idet han trykkede den Elskede til sit Bryst. »Vor Lykke var for stor; derfor har Gudernes Misundelse forstyrret den, og vi have ikke engang den Trøst at kunne dø sammen.«

De Kristne benyttede denne øjeblikkelige Forstyrrelse til at kaste sig for Fødderne af deres Biskop Pontianus; det var Oldingen, til hvem Faustinus var lænket sammen. De kyskede hans Lænker og bade om hans Forbøn og Velsignelse.

Hippolytus var ogsaa blandt de Knælende og bad om den Naade, at maatte følge Kristi Statholder og dele hans Fangenskab.

Men førend Pontianus kunde svare, havde en Soldat, der hurtigt vilde have en Ende paa denne Forstyrrelse, med en frygtelig Ed og en næsten overmenneskelig Kraft revet Florentia bort fra hendes Elskede og kastet hende til Side. Krigerne sluttede sig strax igjen saa tæt sammen, at det ikke mere var muligt at gjennembryde deres Rækker og paa samme Tid sloge de Fangerne med den flade Klinge, for at fremskynde deres Marsch.

Florentia var falden i Besvimelse i sin tro Ammes Arme.

Da hun kom til sig selv igjen, vare de Dømte allerede

indskibede, »Neptun« stødte fra Land og blev med taktfaste Aareslag roet midt ud i Floden, hvor den stærke Strøm snart bragte Skibet ud af Syne — det var en Dødsbaare for dem, der nu skulde begraves levende i Sardinien's Jærnværker.

Hippolytus havde benyttet et gunstigt Øjeblik til at smutte ombord i Fartøjet tillige med Fangerne. Og den Kraft og Dygtighed, hvormed han forstod at haandtere Aarer og Stager, som om han havde været udtjent Matros, mildnede hurtigt Kaptajnens Vrede, især da denne ubudne Passager betalte ham rigeligt for Overrejsen.

Allerede for længe siden vare de, der havde taget Afsked med de Dømte, vendte tilbage til Staden; der var kun En, der endnu stod ved Flodbredden. Hun havde lænet sig til en af de Stenpæle, hvorved Skibene ligge fortøjede, og stirrede ubevægelig og stum hen paa det Sted, hvor hun sidst havde set »Neptun«. Hvor lokkede dette langs Bredden stadigt frem og tilbage rullende Vand hende ikke ned i Dybet; hvor forførerisk og sandsebedaaende indbød ikke Bølgernes Skvulpen hende til at ile efter den Elskede gennem Flodens Vande!

Hvorfor modstod Florentia den dragende Magt?

Det forekom hende, at hendes Slave Hippolytus stillede sig mellem hende og Fristelsen og hviskede til hende: »Du skal faa ham at se igjen!«

ANDET KAPITEL.

Paa Rejsen.

Samme Dags Eftermiddag holdt Titelpresterne for de fem og tyve Titler eller Sogne, hvori Rom dengang var inddelt, en hemmelig Sammenkomst, hvortil de havde valgt et rummeligt Cubiculum, et Gravkammer i det Ostrianske Coemeterium, fordi man der kunde føle sig sikker for Kejsere's Spioner. Det gjaldt om at raadslaa om, hvorledes Kirken i

Rom skulde regeres under Pavens Fraværelse og paa hvilken Maade Forbindelsen med den øvrige almindelige Kirke skulde vedligeholdes.

Under den unge Kejser Alexander Severus, hvis Moder Julia Mamæa havde lært Kristendommen at kjende gjennem Kirkefaderen Origenes, havde de Kristne havt en Række lykkelige Aar, indtil baade Sønnen og Moderen i Marts Maaned i Aaret 235 bleve myrdede af Maximin under et Felttog mod Germanerne. Denne blev derpaa udraabt til Kejser af Soldaterne og han fornyede straks de gamle Edikter mod de Kristne; mange af disse bleve henrettede og andre dømte til Arbejde i Bjergværkerne

Diakonen Fabianus kunde trøste Forsamlingen med den Meddelelse, at den unge Hippolytus ledsagede Pave Pontianus med ædel Offervillighed og at han ogsaa af og til vilde sørge for, at de fik Efterretninger om den ærværdige Bekjender. Derfor besluttede man straks at stille de fornødne Midler fra Kirkens *arca* til Hippolytus Raadighed, for at han kunde lette de Fangnes tunge Lod dermed og tillige sørge for at vedligeholde en livlig og regelmæssig Forbindelse med Kirkens Overhoved, saa ofte et Skib sejlede til Sardinien.

Det var i Reglen Skik og Brug at lænke en ung og en gammel Fange sammen, for derved at anstrænge den Ældste saa meget som muligt, og saa lade den Yngre udføre den overskydende Del af det Fællesarbejde, som den Gamle ikke var istand tit at overkomme; det var alligevel ved et rent Tilfælde at netop Pontianus og Faustinus Aftenen før Afrejsen vare blevne lænkede sammen, for i Fremtiden at bære det tunge Slaveaag i Fællesskab — indtil den Enes Død løste Jærnbaandet.

Begge disse Mænd, hvem Skæbnen her havde lænket sammen, kunde ikke have været mere forskellige indbyrdes end de vare. Faustinus kunde vel være omtrent fem og tyve Aar, og Pontianus var tre Gange saa gammel; den Unges Ansigt udviste tydeligt den klassiske, græsk-romerske Form,

hvorimod Oldingens havde et fuldstændigt orientalsk Præg; men der laa alligevel over det af Alderen furede Ansigt med den skaldede Pande og det store hvide Skæg en saadan Sjælsadel, som man forgæves søgte efter i den unge Romers Træk.

Faustinus, der vare hensunken i stum Fortvivelse og hvis Tanker kun vare heftede paa al den Ulykke, der var kommen over ham, havde hverken igaar eller nu idag paa Vejen til Havnen talt et eneste Ord med sin Lidelsesfælle.

Det var først, da han uventet saa sin dyrebare Elskede og den vanvittige Fortvivelse, hvormed hun omfavnede ham, at Ynglingen blev rystet i sin Grubleu og tillige fik Luft for den Smerte, som hidtil havde sammensnøret hans Bryst som med et Jærnbaand. Da Soldatens raa Haand rev hans Brud fra ham og han med usigelig Smerte saa hende falde sammen, fik hans stakkels Hjærte Luft i en Strøm af Taarer og lydelig Hulken. Han kunde aldeles ikke erindre, hvorledes han var kommen ombord i Skibet. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Til *Elisabethforeningens Basar*, som afholdtes paa Palmesøndag og den følgende Mandag til Fordel for Foreningens Virksomhed for *forældrelose Born*, var der skjænket en Mængde smukke og værdifulde Sager, nogle til Bortlodning og andre til Salg. Ligeledes var Alt til Restaurationen med stor Rundhaandethed skjænket af forskjellige Damer. Skjønt Vejret var meget daarligt, blev Resultet dog over al Forventning godt, saa at dette Aars Basar endog overgik alle tidligere, idet den indbragte **1456 Kr. 46 Øre**. Som et Bevis paa Sandheden af det gamle Ordsprog om »de mange Bække smaa, der danne en stor Aa«, kunne vi anføre, at Restaurationen indbragte 100 Kr. 75 Øre,

Tombo'æen 63 Kr. 55 Øre, Dukken 100 Kr., Vognen 75 Kr., Lampen 73 Kr. 50 Øre og Thestellet 93 Kr. 50 Øre.

At de Forældreløse have mange Venner i vor Menighed og at Foreningens Virksomhed er ledsaget af den h. Elisabeths Forbøn og Velsignelse, derom vidner Basarens stedse voxende Indtægter i Løbet af de sidste fem Aar. I 1895 indbragte den saaledes 778 Kr., i 1896 derimod 1235 Kr. og i de følgende to Aar 1261 Kr. og 1270 Kr. og nu i Aar 1456 Kr. For disse glædelige Resultater takker Elisabethforeningens Formand hjærteligst baade Bidragyderne og de Besøgende saavel som alle de assisterende Damer, som med utrættelig Iver og Interesse holde ud i de to Basardage, hvoraf saameget afhænger for Foreningen. Med særlig Spænding imødesaa Bestyrelsen netop dette Aars Basar, fordi man faa Dage i Forvejen havde rettet en Opfordring til Bestyrelsen, om at tage sig af to Smaapiger, som netop vare blevne forældreløse i de Dage. Det heldige Resultat satte Bestyrelsen i Stand til at tage sig af dem, og de, der bidroge til Opnaaelsen af dette Resultat kunne saaledes have Bevidstheden om, at de have gjort en god Gjerning mod disse Forældreløse, en god Gjerning, om hvilken Herren jo har sagt, at, hvad vi have gjort imod hans Smaa, det have vi gjort imod ham.

Foreningen begynder det nye Regnskabsaar med at have 7 Dreng og 4 Piger under sin Varetægt, foruden 1 Dreng og 2 Piger, til hvis Underhold Foreningen kun yder et mindre aarligt Tilskud. Børnene befinde sig dels i vore Vajsenhuse paa Frederiksberg dels i katholske Hjem under Bestyrelsens Tilsyn.

Vi kunne endnu tilføje, at Foreningens *Indtægter* i det henrundne Aar vare *2601 Kr. 55 Øre* (heri Medlemsbidrag 477 Kr.) *Udgifterne* vare *2010 Kr. 43 Øre*, saa at der ved Regnskabsaarets Afslutning fandtes *591 Kr. 12 Øre* i Kassebeholdning. De bidragydende Medlemmers Antal er ved dette Aars Begyndelse 104, dels mandlige dels kvindelige Medlemmer, hvis ordinære aarlige Kontingent er 2 Kr.

eller 4 Kr.; dog yde enkelte Medlemmer ogsaa større Kontingent. Af extraordinære Gaver har Foreningen i Aarets Løb haft 71 Kr. (heri 21 Kr. i Form af Kransekort). Kollekten paa St. Elisabeths Fest udgjorde i de to Sognekirker og i Hospitalskapellet 148 Kr. 59 Øre. Forskjellige Magistrats-Tilskud beløb sig til 373 Kr.

I Tillid til Herrens Velsignelse og den h. Elisabeths Forbøn og Medlemmernes uforandrede Offervillighed og Troskab mod Foreningens skønne og velsignelsesrige Formaal ser Bestyrelsen fortrøstningsfuldt Fremtiden i Møde. Elisabethforeningens nuværende Bestyrelse, som med Glæde modtager Indmeldelse af nye Medlemmer, er Fru *A. Osterhammel*, Præsidentinde; Enkefru *M. Larsen*, Kassererinde; Frøken *F. Stratbocker*, Sekretærinde og Pastor *Andr. Johansen*, regnskabsførende Formand.

— I Onsdags begravedes fra St. Ansgars Kirke under stor Deltagelse *Mariaforeningens* mangeaarige Præsidentinde, Fru *Christine Günther*, i hvem Menigheden har mistet et af vort Foreningsliv velfortjent trofast Medlem, som stedse var beredt til at yde personlig Medhjælp, naar det gjaldt om at fremme den kristelige Barmhjertigheds Foretagender indenfor vor Menighed. Den højtidelige Sjælemesse blev frembaaret af Sognepræsten, højærv. Pastor *Braun*, som ogsaa holdt Mindetalen; Absolutionen ved Baaren foretoges derimod af den Afdødes Søn, højærv. Pastor *Ludv. Günther*, som er ansat ved Kirken i Aarhus. Den højærværdigste Biskop ærede den Afdødes Minde ved at overvære den højtidelige Sørgegudstjeneste i Koret. R. I. P.

Odense. De sidste Dage af den stille Uge og selve Paaskedagene fejredes i Aar særligt højtideligt i den herværende St. Mariæ Kirke. Da der for Tiden er tre Præster her og Kirken ejer antike med rigt Appliqué forsynede Levitdragter, holdtes Gudstjenesten paa Skjærtorsdag, Langfredag og Paaskesøndag med Assistance af Leviter. Med levende Interesse og udelt Opmærksomhed fulgte den talrig forsam-

lede Menighed de hellige Handlinger, og længe vil Mindet om disse højtidelige Dage bevares.

Anden Paaskedag holdt den ene af de to herværende Redemptorister, højærv. Pastor *Schmiderer*, sin første Prædiken paa *Dansk*. Skjønt han kun har været tre Maaneder her i Landet, fik man dog Indtrykket af, at han i ikke liden Grad behersker Sproget, og uden al Tvivl vil han efterhaanden tilegne sig Sproget fuldstændig og tillige faa en Udtale saa god, som det overhovedet er muligt for en Udlænding.

Rom. Om den h. Faders Helbredstilstand melde Bladene fra 4 April følgende; »Paven havde igaar et længere Anfald af Afmagt. I Vatikanet er et Interregnum under *Rampolla* bleven til Virkelighed. Paven er for svag til at kunne give sig af med Forretninger og befinder sig stadig i en halvt sovende Tilstand. De modsatte Meddelelser, som fremkomme i visse Blade, ere inspirerede fra Vatikanet.«

I Modsætning til Ovenstaaende meddeles der os fra Rom, at Pave Leo XIII. et Par Dage i Forvejen modtog den højærværdigste apostoliske Vikar for Sverige, Msgr. *Albertus Bitter* i længere Audiens.

Kardinal-Statssekretær Rampolla meddelte ogsaa det diplomatiske Korps, at den h. Faders Tilstand var tilfredsstillende; men ham trængte til at skaane sig meget, da Kræfterne kun langsomt vendte tilbage. Det er hans Ønske, at takke Gud paa en højtidelig Maade i Peterskirken for Helbredelsen, men hans Omgivelser fraraade ham det stadig, fordi de af et saadant Skridt frygte for Ophidselse med betænkelige Følger. Avismeddelelserne om hans ugunstige Sundhedstilstand mishage den h. Fader; da han for nylig modtog en fransk Prælat, gav han udtrykkelig denne det Hverv, alle Vegne at meddele, at de ugunstige Rygter vare falske. »*Katholikerne skulle vide, at Paven atter er rask.*« Imidlertid maa, som Kardinal Rampolla ogsaa fremhævede, Paven skaane sig; kun paa denne Betingelse kan den haabefulde Bedring føre til den attraaede fulde

Sundhed. Paa Tirsdag d. 11. April fejrer Leo XIII. sin Navnedag; vi anbefale Kirkens Overhoved til vore Læseses Forbønner paa denne Dag.

Frankrig. I Anledning af vor Meddelelse i forrige Nummer af Ugebladet om »Det officielle Frankrigs Katholicisme« have vi modtaget følgende Notits fra »La Semaine religieuse,« som udkommer i Paris: »Vore Læsere kjende »Kalvariedamerne« (les Dames du Calvaire), disse kristne Enker, som, fødte paa den sociale Rangstiges højeste Trin, pleje med deres egne Hænder de hæsligste Saar og Sygdomme hos hine Syge, som Hospitalerne ikke kunne tage sig af til Stadighed. De største Navne i Frankrigs Adelshaandbog findes paa Listen over disse heltemodige Sygeplejersker. Indenfor dette smertefulde Asyls Dørtærskel kan man træffe Personer, som komme fra de mest forskellige Kredse, for at mødes i dette Kærlighedens ophøjede Centrum.

Saaledes har ogsaa *Madame Loubet* efter sin Installation i Elyséet villet foretage sit første Besøg hos Kalvariedamerne. Den franske Præsidents Hustru blev ledsaget af en Veninde, som er Medlem af Kærlighedsværket. Hun standsede foran enhver Seng, talte kjærlige og trøstende Ord til de Syge og anbefalede sig til deres Bønner. Inden Madame Loubet forlod Kalvarieasylet, skjænkede hun Anstalten et højmodigt Bidrag til Dækning af dens Udgifter. Som gammelt og trofast Sognebarn i St. Sulpices Sogn kunde Præsidentens Hustru ikke paa en skønnere Maade fejre sit Indtog i Elyséet.« — Det synes saaledes som om den nuværende Præsidents Hustru vil trodse de politiske Hensyn, som have afholdt hendes Forgængerinder fra at tone det ægte katholske Flag.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).

holder Møde Mandag d. 10 ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Lokalerne Vesterbrog. 24. — „En gl. Kongeby og dens Minder“ Foredrag af I. C. B. Berg. — Mendelssohn-Bartholdy-Duetter, synges af Frk. V. Kjeldsen og Hr. A. Høhling, derefter humoristisk Oplæsning. — Alle ere velkomne.

S.J.G. III. Grads Møde afholdes Mandag den 10. April, Kl. 8 $\frac{1}{2}$. II. og I. Grads Br. have Adgang.

Unio. Den ordinære halvårlige **Generalforsamling** afholdes Tirsdag d. 11. April i Turisthotellet.

C. B. LOHRER,

31 Adelgade, 1. Sal, Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

Da jeg ikke formaar personlig at takke Alle for den store Deltagelse, der blev udvist ved min Hustrus Jordefærd, beder jeg dem herved paa denne Møde modtage min dybfølte Tak.

Paa egne, Børns og Svigerbørns Vegne
J. C. Günther.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille hl. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum. — 10. M. Johannes af Damaskus, Biskop og Kirkelærer. — 11. Ti. Leo den Store, Pave og Kirkelærer. — 12. O. Isidor, Biskop og Kirkelærer. — 13. T. Hermenegild, Martyr. — 14. F. Justinus, Mart. — 15. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 16. April. 2. Søndag e. Paaske. Benedict Josef Labre, Bekjender. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Menighed. — Kl. 7 og 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken: Søndag d. 9. April (Hvide Søndag) meddeler den højerværdigste Biskop Konfirmationens h. Sakramente i Rosenkranskirken. Den højtidelige Prælatmesse, efter hvilken Sakramentet meddeles, begynder Kl. 9. Om Efterm. Kl. 5 holdes Festandagt med Prædiken.

Gudstjeneste i Helsingør. Hvide Søndag, d. 9. April, Kl. 7½ Aften: Prædiken og Andagt; Mandag d. 10. April Kl. 9½ h. Messe med Prædiken.

St. Ansgars Kirkeskole. Da det nye Skoleaar begynder strax efter Hvide Søndag, anmodes Forældrene om snarest at melde skolepligtige Børn hos Sognepræsten, Bredgade 64. 3. Sal.

Literatur. Til Hvide Søndag og Konfirmations-Søndagen anbefales; **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); Rippel: **Kirkens Skjønhed**, en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eymard: **Den h. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Kard. Wisemann: **Fabiola** eller Kakombernes Kirke (indb. 4 Kr.). Samtlige Bøger og anden katholsk Literatur faas hos Andr. Fred. Høst & Søn's kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 16.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmæglergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 16.

Søndagen den 16. April.

1899

Indhold: Et Foredrag. Fra Missionerne i Afrika. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Frederiksberg. Grækenland. Holland. Amerika. Rom. Osnabrück. — Bekjendtgørelser.

Et Foredrag.

(Referat af P. H. Perch.)

— 0 —

Tirsdag den 4. ds. holdt Hr. *Frantz von Jessen* i »Unio« et Foredrag over Æmnet: *Sonderjylland i Udvisningernes Tid*. Foredraget fik særlig Interesse for os Katholiker ved den indgaaende Omtale, Foredragsholderen skænkede det katholske Centrums Holdning under Johansens Interpellation. Med Hr. F. v. Jessens Tilladelse gengive vi her et Referat, som, omend mangelfuldt i det enkelte, dog i det store giver Talerens Tanker.

»Naar et Land er saa lille som Danmark, dets Magtformuenhed saa ringe. Befolkningens Størrelse med hvert Aar tiltagende i ganske betydelig Grad, og vi ikke som an-

dre smaa Lande som f. Ex. Holland have Kolonier, som vi kunne befolke med dette Overskud af Mennesker, saa vil i Kampen for Tilværelsen Madstrævet træde saaledes i Forgrunden i dette Land, at dets nationale Liv nødvendigvis maa blive noget indelukket. Men en Nation lever ikke af Brød alene. — Ud af dette det nationale Livs Indelukthed blev vi pludselig revet ved de nylige Udvisninger af de Danske fra Nordslesvig, — og derved har disse Udvisninger gjort os store Tjenester, idet de vakte de nationale Idealer i os. Men ogsaa store Tab har Udvisningerne voldt, noget vi med vor forunderlige Optimisme let ere tilbøjelige til at overse.

Skjønt Preussen særlig ved disse Udvisninger har søgt brutalt at opnaa Danskhedens Underkuelse i Nordslesvig, saa have disse dog ikke været de eneste Strænge, hvorpaa den preussiske Regering har spillet.

Den ved nemlig meget vel, hvilke uhyre Goder den byder sine Borgere f. Ex. gennem sin udstrakte Beskyttelsestold i Forbindelse med den lette Adgang til det store Marked og navnlig ved det kommunale Selvstyre, hvilket vil sige, at enhver tysk Borger ved eget frit Valg kaarer sine Embedsmænd, og disse ikke som hos andre udvælges af Konge eller Regering.

Men heldigvis leverer den preussiske Regering selv Korrektivet til disse Lokkemidler ved det saakaldte »kommisariske Væsen,« det vil sige, at Preussen til Nordslesvig sender afskediget preussisk Militær eller andre underordnede Embedsmænd, som have været uanvendelige andre Steder, i Stedet for Nordslesvigernes selvvalgte Repræsentanter.

Et andet Korrektiv til førnævnte Lokkemidler giver Preussen i den absolute Undervisning i Skolen i Nordslesvig paa Tysk.

Det er jo saaledes i det dansktalende Nordslesvig d. e. det Slesvig, hvor saagodt som *Alle* tale det danske Sprog, at al Undervisning i Skolerne gives paa Tysk ved tyske Bøger. Som en Naade kaster man saa for disse Danske to

elendige Timers Undervisning i Religion paa Dansk. Men tro ikke at denne Undervisning støttes af danske Bøger, nej den foregaar væsentligt mundtlig; — herved er opnaaet, at Nytten af disse to Timer Dansk bliver lig Nul.

I den rette Forstaaelse af, hvor den danske Sag skal rammes, bliver det danske Sprog altid forfulgt.

Det offentlige Sprog er »naturligvis« Tysk, og det med en saa vidt dreven Konsekvents, at en Mand, som ikke kan andet Sprog end sit danske Modersmaal — og der lever jo Adskillige i Nordslesvig, som ere fødte før 64 — og som f. Ex. maa indgive et Andragende til den preussiske Regering og derved betjener sig af det danske Sprog — han har jo intet andet — resikerer ikke blot, at hans Ansøgning betragtes som et Stykke hvidt Parpir, thi det vil altid ske, men ogsaa at blive straffet, maaske paa sin Frihed.

Men gennem alt dette opnaar Regeringen kun, at den trofaste Kærlighed til det danske Sprog bliver stedse mere dyb, — og de danske Nordslesvigere se godt, hvor uklogt Regeringen der optræder. Saaledes sagde en Mand derovre fra en Dag til mig: »Hvis det havde været Vorherres Mening, at vi skulde være blevne tyske, saa vilde han have givet dem en bedre Forstand.«

Selve Udvisningen, som man med Føje kunde betegne med Ordet Landsforvisning, foregaar efter den Lov, som lyder saaledes; »Den preussiske Regering har Lov til at udvise af Riget saadanne Fremmede, som falde Regeringen til Besvær — (lästig werden).« Hvem er det nu som udvises? Vi udviste i sin Tid kun en eneste Mand, det var Hertugen af Augustenborg, og det fordi han blev en Forræder mod sit Land; men hine udvise Avlskarle og Mejersker, og hvorfor? Fordi de staa i Tjeneste hos dansk-sindede Husbonder, for at ramme disse. Men man maa derfor ikke tro, at den Frase, som har sin Gang herhjemme, slaar til, nemlig at man straffer Uskyldige — Karlene og Pigerne — for at ramme den Skyldige — Husbonden — thi der er ingen Skyldige — der begaas overhovedet in-

gen politiske Forbrydelser dernede ud over nogle elendige Pressesager. Man straffer Arbejdsgiverne, som ikke begaa anden Forbrydelse end den, at de ere danske; men enhver tysk Borger har jo i Følge selve den tyske Forfatning Ret til at afgive sin Stemme efter sin inderste Overbevisning.

Jeg skal ikke undlade at nævne i det mindste et Tilfælde af Udvisningerne, for at vise deres Art. Hos Kjøbmand Mørch i Sønderborg paa Als udvistes der en Kommis, som havde tjent der i 4 $\frac{1}{2}$ Aar, 1 Lærling, havde tjent i 6 Maaneder, 1 Kommis ($\frac{1}{2}$ Maaned), 1 Tjenestepige (3 Dage) 1 Husholderske (2 Dage); og Grunden til, at denne Mand berøvedes sine Arbejdere er, at Mørchs Svigerfader, som er tysk født — i dette danske Hjem virker for den nordslesvigske Sag, viser sine danske Sympathier, ved under sidste Valg at stemme paa en dansk Mand.

Naar jeg nu vil tale om den *Skade*, som Udvisningerne gjør dernede, saa maa man ikke glemme, at det nordslesvigske Landbrug ikke kan bestaa uden ved Hjælp af danske Arbejdere, fordi selve den Maade, hvorpaa der arbejdes i Nordslesvig, i hele sit Anlæg og Væsen er dansk. Den danske Bonde i Nordslesvig kan ikke bruge Arbejdere f. Ex. fra Sachsen, fordi disse ere ukendte med den danske Methode og maa først lære den. Derfor rammes den danske Landbostand dybt og føleligt ved Udvisningerne af de danske Arbejdere.

Nu *Nytten*, thi Udvisningerne *har* nyttet meget.

Saa er da først det at nævne, at under alle disse Angreb Sammenholdet mellem Nordslesvigerne styrkes.

Større Nytte endnu have de gjort her hjemme; thi vi alle — Højre, Venstre og Socialdemokrater — have under al det politiske Kævl paa een Gang opdaget, at der dog var og lever en ægte national Følelse hos os, i hvilken vi — alle Meningsforskjellene til Trods — kunne samles og begejstres, og vi maa derfor ikke glemme, at vi ere Slesvigerne stor, stor Tak skyldig; thi det er Slesvig, der er vor For-

post, vort Dannevirke mod Syd mod al indtrængende⁶ Germanisme.

Men den største Nytte, Udvisningerne har gjort, er den, at det nordslesvigske Spørgsmaal nu er sat paa den evropæiske Dagsorden.

Hvilken er nu de tyske Partiers Stilling til det danske Spørgsmaal?

Herpaa kan vi kun svare, at alle staa de paa det Standpunkt, at Nordslesvig uigjenkaldeligt er indlemmet i det tyske Rige, og at det skål blive ved at være tysk. Hos den tyske Regering raader den Anskuelse, at det vilde være en Lykke for Nordslesvig om den danske nationale Bevægelse blev kvalt.

Dog det socialdemokratiske Parti vil under samme Standpunkt hævde det tyske Riges Værdighed, som det mener krænket ved Anvendelsen af hine brutale Midler. *Socialdemokratiet* maa jeg — skjønt afgjort Konservativ — indrømme, er det Parti, der bedst — bedre end Centrum — har *forstaact* den danske Sag. Det var Socialdemokraterne, der tilbød at leverer de 40 Underskrifter for at Johansens Interpellation kunde komme i Stand.

De Frisindedes Gruppe sammensættes af meget fremragende Mænd. En af disse, Nordslesvigs højeste juridiske Autoritet, Professor i Retsvidenskab ved Kiels Universitet, Hänel nemlig, har udtalt: »Den nuværende Sprogforordning i Nordslesvig er retslig ugyldig.

Det er dog *Centrum*, som under Debatten i Rigsdagerl har gjort Udslaget.

Det katholske Centrum er ikke Regeringspartiet, men det er et Parti, hvormed der maa regnes, idet det repræsenterer et Stemmeantal af 200 med en Hale af Polakker, Elsass-Lothringer, Welfer og den ene danske Mand, hvilke alle ere vundne ved Centrums urokkelige Princip: at støtte de nationale Bestræbelser, der holde sig paa Lovens Grund.

Under den sønderjyske Debat i Landdagen d. 25. Januar tog Centrum af taktiske Grunde ikke Ordet, idet det formentlig ønskede at afvente den samtidige Diskussion i

Rigsdagen om Jesuiterloven og dennes Udfald særlig hvad angaar Regeringens Holdning efter Jesuiterlovens utvivlsomme Vedtagelse. Efter at Centrum havde konstateret, at Regeringen ikke viste sig mere ivrig end tidligere med Jesuiterlovens Udførelse i Virkelighed, kommer det Øjeblik, da Centrum viser sig villig til at støtte Johansens Interpellation. Men nye politiske Forhandlinger — saavidt man ved, angaaende Krigsminister v. Gosslers Militærlovforslag — fjærnedede atter Centrum fra Regeringens venstre rent oppositionelle Fløj. Derfor var det, at Johansen kom til at staa ene med de socialdemokratiske Underskrifter.

Men de politiske Svingninger vare netop den Dag, da Interpellationen kom for, naaede til det Punkt, hvor Centrum uafhængig af sine Forhandlinger med Regeringen kunde tage Parti for de af Johansen forfægtede Principper. Medvirkende Aarsag til Centrums Fører Dr. Liebers Holdning var utvivlsomt den Omstændighed, at Regeringen efter en Erklæring fra Rigskansleren nægtede at tage Del i Debatten under et Paaskud, som tidligere med stor Styrke var bleven bekæmpet af Windthorst.

I Dagene fra 16—18. Februar stod Debatten i Rigsdagen.

Talere af de forskjelligste Partier have haft Ordet — men endnu er der ikke sagt det, som faar Diskussionen til at kulminere — da rejser Centrums Fører Dr. Lieber sig og gennem Salens lydløse Stilhed lyder hans Ord:

»Tre Gange er jeg rejst over Oceanet for at opfordre mine tyske Landsmænd hinsides Atlanterhavet til at holde fast ved deres tyske Modersmaal, og nu skulde mine Ord her gjøre min Handlemaade der til Løgn? nej, jeg vil ikke blot anse det for at være Nordslesvigernes Ret at værne om deres Modersmaal, men ogsaa deres Pligt.

Hvad vilde de, mine Herrer, hvoraf de fleste ere Fædre, sige om Forældreretten blev taget fra dem, blot fordi de ikke kan billige en tysk Lov?«

Dr. Liebers Ord gjorde det dybeste Indtryk paa hele

Forsamlingen — det var Centrums Udtalelse, som gav hele Dagen dens Præg.

Endelig maa jeg ogsaa tage de *Konservative* for. Deres Førere ere Herbert von Bismarck og Hr. von Tiedemann, tidligere Politimester i Flensborg. Disse slog sig imidlertid kun op paa elendige Avisudklip. Deres fornemste Støtte var en vis Strackerjahn, om hvem det passende kunde siges, at han »gjør i danske Avisudklip«.

For blot at nævne et Exempel paa, hvor ualmindelig tarvelig hans Fond var, skal jeg anføre følgende:

I russiske og engelske Aviser stod der for nogen Tid siden nogle Artikler, som omtalte, hvilke Politikere, der i den nyere Tid ere døde en pludselig Død. Der nævnes Mænd som Skobelew, Katkow, Gambetta (hvorfor ikke tage disse Dages Felix Faure med?), og det ender selvfølgelig med, at der insinueres, at disse Folk ere faldne for tysk Snigmorderhaand. Den danske »Flensborger Avis« bringer nu et Referat af disse Artikler; dette klipper Strackerjahn ud, føjer det til sine øvrige Udklip, men med en mærkværdig Glemsohmhed undlader han at faa med, at »Flensborger Avis« betegner Artiklernes Tendens som Insinuation. Saaledes var Strackerjahns Methode; men dette elendige Makværk slog Dr. Lieber uden Skaansel til Jorden.

Blandt alle disse Partier staa nu de to danske Mænd, I. P. Hansen-Nørremølle og Gustav Johansen, disse to fuldgode Repræsentanter for de danske Slesvigere. I. P. Hansen er Manden med de skarpe rette Linjer, i hvis Inderste — thi hans Tanker finde ikke Ord, hvorfra der slaar Gnister eller Lue — der brænder en Glød, der ætser og lutrer, uudslukkelig og bestandig som den evige Ild i Templernes Helligste. Gustav Johansen er den fine sikre Diplomat, hvis Vaaben er som de moderne Revolvere, der kunne gjemmes i en Baglomme, og som plaffe og smælde paa en egen festlig Vis, men hvis Projektilers Kaliber ikke synes at staa i noget Forhold til Vaabenets pyntelige Udseende. De have forlængst opgivet de ørkesløse Protester, deres Politik er en

dansk Politik paa Lovens Grund med konkrete Maal. Men naar de danske Nordslesvigere bøje sig under de preussiske Love, saa skal der ogsaa gives dem de preussiske Borgeres Rettigheder. Vi staa paa Pragerfredens Grund, vi række ikke efter Sydslesvig og Holsten, og vi forlange ej heller af Andre, at de skulle gjøre, hvad vi ikke selv praktisere. Hvorledes behandle vi da f. Ex. Island? Er det ikke et Land med et andet Maal end vort, med andre Sæder end vore? Islænderne have vi ladet deres eget Sprog for Skole, Kirke og Undervisning; de have deres eget Parlament, have indfødte Embedsmænd, og, komme de ved Naturens Ugunst i Nød, hvem rækker dem da Hjælpen? det gjør vi. Vi ønske, at der maa vises Nordslesvigerne samme Retfærdighed, som vi vise vore Undersaatter med fremmed Sprog.

Den, der herhjemme endnu har bevaret en Del af sine nationale Idealer, han haanes let som Chauvinist. Men vor Nationalitet er vel værd at værne om, vel værd at kæmpe for.

En Nat, jeg sejlede paa det store Hav, hørte jeg langt borte en Lyd; da vi kom den nærmere, kunde jeg se, hvorfra den kom; det var fra en Klokke paa en Bøje, der flød i Søen, for at give Sømanden et Varsko om en Grund eller et sunket Vrag. Ved Bølgernes idelige Slag bragtes Klokken til at lyde; saa fik jeg Tanken, at Klokken ogsaa vilde lyde, hvis ingen hørte paa den, ingen sejlede her og naar der ingen var, at vare ad.

Vor Fædrelandskjærlighed skal blive ved at lyde, selv om der ingen er, der hører paa den, den skal ringe selv om det er ind i den store Stilhed.

Jeg vil ønske, at de maa dele de Anskuelser, jeg her har fremsat, og jeg vil udtale det Haab, at det maa gaa vor Nationalitet vel, saa langt den rækker.

Fra Missionerne i Afrika.

— 0 —

(Sluttet.)

Søndagen d. 24. Juli holdt jeg Religionsundervisning i det Fri for næsten fem tusende Personer og fremsatte da det Forslag at rejse et stort Kors paa Højen i Maggya, det til Mission udsete Sted, og saaledes højtideligt at indvie Provin- sen Mawokota til vor kjære Frelser. Samtlige Forstandere med deres Folk bleve indbudte. Mit Forslag blev vedtaget med øredøvende Bifaldsraab, og Højtideligheden fortsattes til den følgende Søndag.

I Ugens Løb gjorde jeg to Udflugter, en til en gammel Forstander, Kristen i tolv Aar, ved Navn Marko, der ligeledes bygger en smuk Kirke i Landets Stil og har den Glæde at se alle sine Undersaatter som tro Tilhængere af Kristi Evangelium, den anden til Roiki, hvis Landsbyer ligge spredte i Skoven. Der som overalt festligt Indtog med stor Larm, Prøve med Kandidaterne til Katekumenatet, Uddeling af Medaljer til de bedst underviste og om Aftenen 70—80 Skriftemaal.

Søndag Morgen d. 31. Juli, den til Korsets Rejsning fastsatte Dag, var en vældig Folkemængde strømmet sammen. Jeg begyndte med at meddele Daabens Sakrament til 38 nyfødte Børn. De stakkels Smaa sprællede og skreg i den Grad, at jeg næsten havde faaet Feberen. Forstanderne bleve ængstelige og vendte sig til den urolige Mængde med de Ord:

»Vor Musaserdoti maa jo dø, naar I ikke lade ham faa Ro hverken Dag eller Nat; I unde ham ikke en Gang Tid til at spise, ser nu til, at I alle komme afsted.«

Da jeg imidlertid følte mig tilstrækkelig stærk, bad jeg dem om ikke at lade sig forurolige. Om Eftermiddagen Kl. 2, efterat have bedet Rosenkransen i Fællesskab, begyndte vi Processionen. Et Kors af Træ, pyntet med hvide og røde Tøjstrimler, aabnede Toget. Efter Korset fulgte alle Katekumenerne, henved 3000, derefter Patrisis Fane, Forstanderne og

Trommerne. Efter dem den hl. Jomfrus Banner, 80 med Bøsser bevæbnede Soldater, saa jeg selv omgivet af Kor-drengene og fulgt af de nydøbte Mænd. De døbte Kvinder dannede Slutningen. Paa den smalle Vej kunde vi ikke rigtig udfolde os og kom derved til at danne en Linje paa flere Kilometer. Mængdens Begejstring lader sig ikke beskrive, lige saa lidt som Svinget i den mægtige Sang. Da Korset allerede var naaet op paa Højen i Maggya, saa man endnu Kvinderne i det Fjerne paa Kyangos Skrænter.

Paa den valgte Plads finde vi et Kæmpekors af en Træstamme paa 70 Fods Længde, hvilken Patrisi med 100 af sine Folk havde ført hid fra den nærliggende Skov.

Den gamle Marko skulde lede Arbejdet ved Korsets Rejsning. I Europa vilde det have været en let Sag med de dér forhaandenværende Maskiner, men her, hvor man til slige Arbejder ikke har andre Redskaber end lange i Gafler udløbende Stænger, var Udførelsen farlig, og jeg var ikke uden Frygt. Dersom det tunge Kors, kommet halvt til Vejrs, skulde falde ned! Arbejderne forlange, at jeg med den mig omgivende Skare skal trække mig tilbage i en vis Afstand. Nu gives Tegnet. Korset bliver løftet op og hæver sig langsomt. Den ængstelige Mængde iagttager den dybeste Tavshed. Efter lange og store Anstrengelser staar det endelig oprejst og glider ned i det 6 Fod dybe Hul, der skal yde det den fornødne Fasthed.

I samme Øjeblik lyder et voldsomt Glædesskrik fra de 8000 Struber. Trommerne, slaaede som med Raseri, gjøre et Indtryk som af en uafbrudt Tordenrullen. Tre Salver fra 80 Bøsser give Ekko fra de ømliggende Høje. Glæden har naaet sit Toppunkt. Kvinderne give den efter deres Skik Udtryk ved at synge, raabe, springe og danse. Alt styrter hen imod mig. Enhver vil trykke min Haand og ønske mig til Lykke. Protestanter, lokkede hid af Nysgjærrighed, forsikre, at de fra nu af ville bede med os og ikke have nogen anden Religion end vor, den eneste store, den eneste sande. Flere Hedninger, grebne af et for dem saa nyt Skuespil,

bede mig om for Fremtiden at betragte dem som mine Børn.

Mindst et Kvarters Tid udkrævedes der til at gøre Ende paa disse voldsomme Glædesudbrud. Derpaa knæler man ned. I en kort Tale forkynder jeg, at vi for stedse ville indvie Mawokota til den almægtige Gud. Den guddommelige Mester gav mine Lunger Kraft, saa jeg kunde gjøre mig forstaaelig for den største Del af Forsamlingen. Jeg slutter mine Ord med Udraabet: Katonda, Kabata wa Mawokota! (Gud er Mawokotas Konge!)

Og de 8000 Tilhørere svare med en saadan Kraft, at Højen, vi staa paa, synes at ryste: Katonda, Kabata wa Mawokota! Aisa Mazurja, Mulskosi, Ankwagala! (Jesus Kristus, Forløser, vi elske Dig!) Bikira Marija, Myabo! (Jomfru Maria, Du er min Moder!)

Derefter synges Ave Maria og »Jeg er en Kristen«. For sidste Gang spiller Krudtet sin Rolle. Alle kysse Korset, Mængden spreder sig, enhver vender tilbage til sin Landsby og gjentager paa Vejen de Ord: »Vi ere frelste, Præsterne komme nu til os.«

Den følgende Dag begav jeg mig paa Hjemvejen til Missionen og benyttede Lejligheden til at aflægge et Besøg hos Sabbugulu, Provinsforstanderens Stedfortræder, og hos Andrea, Øverstkommanderende for de Mawokotanske Tropper. Overalt den samme begejstrede Modtagelse, det samme trøstefulde Arbejde. Om Fredagen kom jeg, bedækket med Smuds, med Klæderne sønderrevne af Torne, med hullede Sko, men glad og takkende Gud tilbage til mit Hjem i St. Maria Rubaga.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—) —
Kjøbenhavn. I Søndags modtog en Del af St. Ansgars Menigheds Børn deres *første hellige Kommunion*,

som Sognepræsteh, højærv. Pastor Braun, rakte dem under den højtidelige Messe Kl. 9. Den store Lykke og Naade, at turde modtage deres Gud og Frelser i Altrets allerhelligste Sakramente, blev denne Gang 31 Børn (15 Dreng og 16 Piger) til Del. Den opløftende Højtidelighed overværedes af Børnenes Forældre og talrige Menighedsmedlemmer. Om Eftermiddagen holdtes en højtidelig Festandagt med Te Deum, under hvilken den højærværdigste Biskop assisterede og meddelte Velsignelsen med det Allerhelligste.

Frederiksberg. I Rosenkranskirken var der i Søndags stor Fest, idet den højærværdigste Biskop var mødt i Kirken for at fejre en højtidelig Prælatmesse, efter hvilken den apostoliske Overhyrde under Bøn, Haandspaalæggelse og Salvelse meddelte *Konfirmationens hellige Sakramente* til 40 Børn (17 Dreng og 23 Piger) af Rosenkranskirken Menighed. Til Eftermiddagsgudstjenesten var alle Konfirmanterne atter mødt i den særdeles festlig smykkede Kirke, ved hvilken Lejlighed Sognepræsten, højærv. Pastor Slump, prædikede. Baade om Morgenen og om Eftermiddagen var Kirken fyldt indtil sidste Plads.

Grækenland. Ganske glædelige Efterretninger komme fra det næsten helt skismatiske Grækenland, hvor kun en ringe Minoritet tilhører den romersk-katholske Kirke. Paa Øerne *Syra* og *Tinos*, som begge høre til Cykladegruppen, hvor den overvejende Del af Befolkningen hører til den skismatiske Trosbekjendelse, valgtes fornylig med stor Stemmerflerhed to udmærkede romersk-katholske Borgere til *Parlamentsmedlemmer*. I Grækenland leve overhovedet Katholiker og »Orthodoxe« i fuldkommen Fred med hverandre og der er næppe Spor tilbage af det tidligere Had mod den »latinske« Kirke. Den romersk-katholske Gejstlighed og de romersk-katholske Ordenssøstre staa ogsaa i høj Anseelse blandt Skismatikerne.

Holland Ifølge den sidste Folketælling har Hollands Hovedstad Amsterdam 516,000 Indvaanere, af hvilke henved 92,000 ere Katholiker. Størstedelen er udmærkede Katho-

liker og det katholske Liv er meget aktivt. Det bedste Bevis er, foruden de mangfoldige Institutioner i Næstekjærlighedens Tjeneste, Antallet af Kirkerne. Der findes 28 Kirker og Kapeller i Amsterdam og der bygges paa to nye Kirker, som snart ville staa fuldførte. Byens Udvidelse og Katholikernes voxende Antal have gjort disse to Gudshuse nødvendige.

Amerika. *James Keough*, som i 25 Aar havde været Kusk i Familien Brimmers Forretning i Boston, efterlod ved sin Død i forrige Maaned 28,000 Dollars til katholske Velgjørheds-Institutioner. Keough havde ingen Slægtninge og efterlod sin hele Formue til Ærkebiskop Williams og Biskop Brady, som Exekutorer for at de skulde fordele den paa følgende Maade: 2000 Dollars til de Fattige i Domkirken, St. Jakobs, St. Mariæ og St. Stefans Sogne; 10,000 Dollars til Fabrikpigernes Hjem; 5,000 Dollars til Foreningen for Troens Udbredelse; 1000 Dollars til Vincents-Diöcesanforeningen; 2000 Dollars til forældreløse og forsømte Børns Pleje; 2000 Dollars til Carney Hospitalet; 1000 Dollars til den gode Hyrdes Hjem; 1000 Dollars til de Fattiges smaa Søstre; 1000 Dollars til Lærlingehjemmet; 1000 Dollars til St. Vincents Vajsenhus; 1000 Dollars til St. Elisabeths Hospital og 500 Dollars til hver af Vincentskonferentserne ved Domkirken, St. Jakobs, St. Mariæ og St. Stefans Kirker til Hjælp til de Fattige. En amerikansk Dollar er ca. 3 Kr. 72 Øre i danske Penge, saa at det hele Beløb, som Kusken saaledes har skjænket til velgjørende Øjemed, beløber sig til henved 105,000 Kr. Vi kunne endnu tilføje, at Keough ogsaa, medens han levede, var et virksomt Menighedsmedlem, der tog ivrig Del i Foreningslivet og altid havde en aaben Haand for kirkelige og velgjørende Interesser.

Rom. Pave Leo XIII. befinder sig stadig vel. Den 16 ds. vil den h. Fader sandsynligvis overvære den højtidelige Takkegudstjeneste i Peterskirken. Den 11. Maj holdes maa-ske Konsistorium, i hvilket 10 nye Kardinaler ville blive udnævnte.

Osnabruck. I *Önsdags*, d. 12 ds., fandt endelig et nyt Bispesælg Sted i Osnabrück; det højærv. Domkapitel valgte Domkapitular ved Kathedralen og Rektor for Præstesemenariet i Münster **Hubertus Vosz** til Biskop af Osnabrück. Hubert Vosz er født i Borken d. 25. Okt. 1841. Sine Gymnasialstudier gjorde den talentfulde Yngling i det Paulinske Gymnasium i Münster og optoges efter en glimrende Examen i Kollegium Borromæum i samme By. Den 1. Febr. 1866 blev han præsteviet og ansat som Kapellan ved Mariæ-Himmelfartssognet i *Wesel*. Siden 1871 virkede han som Domvikar og *Domprædikant* ved Kathedralkirken i Münster, hvor han arbejdede med utrættelig Iver og Opofrelse i Kulturkamps-Aarene. I 1885 udnævntes Vosz til Sognepræst i den store Fabriksby *Rheine*, indtil han i 1891 blev udnævnt til Rektor for Præsteseminariet i Münster. Bispedømmet Osnabrück og de nordiske Missioner i Tyskland faa i den udvalgte Biskop uden Tvivl en Overhyrde efter Guds Hjærte, som vil stifte meget godt. *Ad multos annos!*

Bekjendtgjørelse.

Med Hensyn til Optrævningen af Menighedens nedenfor nævnte Bidrag henledes herved Opmærksomheden paa den herfor fastsatte Orden:

I Januar Kvartal opkræves Stolepenge.

- April Kvartal — Kirkeskatten for I. Halvaar.

- Juli Kvartal — Bidrag til Præsterne.

- Oktober Kvartal — Kirkeskatten for II. Halvaar.

Bidragene til *Kirkens Funktionærer* opkræves af Sakristanen ved Nytaarstid.

Bidragydere, som muligvis skulde ønske at erlægge samtlige Bidrag en Gang aarligt, bedes anmelden dette skriftligt. For Bidragydere, som foretrække selv at indbetale Bidragene, ville Kvitteringerne være fremlagte hver Fredag hos Fabrikant *Herrn. Hoffmann* (Kjøbmagergade Nr. 48, Mez-

zaninetagen), til hvem ogsaa Anmeldelser om Bidrag, Bopælsforandringer o. lg. bedes sendte.

De endnu ikke indbetalte *Stolcpengc for 1899* bedes snarest muligt indbetalte til Buddet.

I April 1899.

**Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.**

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) afholder Møde Mandagen den 17de April i Lokalet, Vesterbrogade 24. St. o. G. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — Nogle Meddelelser fra det store Afholdsstævne i Paris. Musik og Sang. En lille Dans. — Alle ere velkomne.

C. B. LOHRER,

31 Adelgade, 1. Sal, Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

Expeditrice.

En ung Pige, som regner og skriver godt, kan strax eller senere faa Plads ved Expeditionen i en herværende større en gros-Forretning. Selskreven Billet, mrk. E, modtages paa Bladets Annonce-Kontor, Adelgade 31. 1. Sal.

R. E. Weber, Gothersgade 47,

anbefaler sig med Billeder af den hellige Familie.

Et Laan ønskes

paa 600 Kr., mod god Sikkerhed. Billet, mrk. 100 til C. B. Lohrer.

Min elskede Moder, **Karen Christine Marie Hansen**, f. Hemmingsdatter, er i sit 80. Aar d. 11. April Kl. 11 $\frac{1}{2}$, Aften paa St. Josefs Hospital henslumret i Herren, velforberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter samt den pavelige og biskoppelige Velsignelse.

Den kjære Afdøde anbefales indtrængende til mine præstelige Medbrødres Memento i det hellige Messeoffer og til de Troendes fromme Forbønner. R. I. P.

Begravelsen foregaar fra St. Ansgars Kirke Tirsdag d. 18. April Kl. 10. — De saak. Krausekort bringes i Erin- dring.

Kjøbenhavn, d. 12. April 1899.

Dr. theol. B. Hansen, Præst.
Biskoppelig og Vikariats-Sekretær.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. April. 2. Søndag e. Paaske. Benedict Josef Labre, Bekjender. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Menighed. — Kl. 7 og 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — **17. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **18. Ti.** Ferialdag. — **19. O** Ferialdag — **20. T.** Votivofficium af det Allershelligste. — **21. F.** Anselm, Biskop og Kirkelærer. — **22. L.** Soteris og Cajus, Mart.

Søndag den 23. April. 3. Søndag e. Paaske, St. Josefs Skytsfest. (I alle Kirker og Kapeller afholdes paa denne Dag den sædvanlige **Bonifacius Ausgarius-Kollekt** til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet. Da denne Kollekt har vore egne kirkelige Fornødenheder for Øje, anbefales den ganske særlig til Katholikernes Offervillighed)

Rosenkranskirken. Søndag den 16. April modtage Børnene i Rosenkranskirken Sogn deres første hellige Kommunion under den højtidelige Messe, som begynder Kl. 9. — Om Efterm. Kl. 5 holdes Festandagt med Prædiken og Te Deum

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag d. 23. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$ h. Messe i Skomager Klints Hus (ligeoverfor Hotel „Postgaarden“); Prædiken Kl. 10 i Hotel „Casinos“ lille Sal og sammesteds Foredrag Kl. 4 Efterm.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** Søndag d. 23. April (St. Josefs Skytsfest) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Literatur. Udkommen er og faas hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel: Une Page de l' Histoire du Frères-Precheurs. **La Province de Dacia** (Danemark, Suède et Norvège) par La Baronne de Wedel-Jarlsberg nee Baronne de **Rosenørn-Lehn.** Rome & Tournai 1899.

Vincentskonferentsernes andet **Generalmøde** finder Sted Søndag d. 23. April Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet. Bredgade 67. 2. Sal o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Medlemmer.

Til de Annoncerende! Redaktionen garanterer ikke for Annoncers **maanedlige** Optagelse i Bladet, naar disse ikke indsendes hver Maaned til Redaktionen. Ligeledes ere Annoncers regelmæssigt gjentagne ugentlige Optagelse afhængig af Pladsen i Bladet. **Red.**

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 17.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Relaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 17.

Søndagen den 23. April.

1899.

Indhold: Det kristelige Familieliv. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Frederiksberg. Rom. Kina. — Bekjendtgjørelser.

Det kristelige Familieliv.

— 0 —

Hedningerne talte meget om en Ø i det fjærne Ocean; Menneskene paa denne Ø førte et saare herligt Liv, Husene vare af Guld og Ædelstene, man spiste der de dejligste Retter og drak de lifligste Vine. Men desværre, Ingen véd, hvor denne Ø ligger, hvor der ingen Nød og Kummer findes og hvor Livet føres i Fryd og Herlighed; thi Jorden er og bliver en Taaredal og en ublandet Glæde her i Livet bliver ingen Dødelig til Del. Imidlertid har Guds Barmhjerlighed og Visdom indrettet det saaledes, at ethvert Menneske finder et Hvilested midt i dette Livs Storme, hvor han kan udhvile sig fra Arbejdet, hvor han finder et Værn under denne Verdens stormende Higen og Jagen, og dette Hvilested er *Familiens huslige Arne*. Som Fuglen godt kjen-

der sin Rede, hvorfra den stammer, saaledes elsker Familien sin huslige Arne, saaledes have Børnene stedse Frædrenehjemets trofaste Billede for Øje.

Dog hersker der ikke altid og i enhver Familie en saadan Aand, i mangelen Familie gaar det ret krigerisk til. Sand Lykke og sand Tilfredshed findes først da i en Familie, *naar Kristendommens Aand hersker i Hjemmet.* Jesus og Troen paa Menneskeslægtens korsfæstede, guddommelige Frelser maa være Fundamentet, paa hvilket Du bygger din Familielykke. Jesus maa være Bygmesteren, som har grundlagt din Familielykkes Bolig, thi, »naar Herrer ikke bygger Huset, arbejde Bygningsmændene forgæves.«

Gaa med mig i Aanden til et fjærnt liggende Land. Gjennem mange fremmede Egne fører min Vej Dig over et stort Hav og vi komme til et Land, til en By; i denne By er der atter et lille lavt Hus, man ser strax, at det tilhører fattige Folk. Lad os engang træde ind i dette Hus. En Mand med et alvorligt og dog venligt Blik træder os i Møde. Forskjellige Haandværksredskaber, som vi se i Stuen, give tilkjende, at Hjemmet tilhører en Haandværker, en Tømrer. Og hvem er vel den skønne *Hustru*, som saa beskedent hilser paa os midt under sine huslige Sysler? Hellig Ro, Sagtmodighed, Kyskhed og Fromhed er udbredt over hendes hele Væsen. Begge disse Ægtefæller fremstiller jeg som et Mønster for Dig; thi Byen hedder Nazareth, begge Ægtefællerne ere Josef og Maria, og deres Ægteskab er blevet et Mønster for alle Ægteskaber, thi i det lille Hjem bor Jesus. Det skønne Jesusbarn har valgt dette lille Hus til sin Bolig; ikke en fyrstelig Fader har han udsøgt sig, ikke en Prinsesse til Moder, nej disse fattige Ægtefæller skulde være hans Forældre, og hvorfor? fordi de vare et Mønster paa al Fromhed. Skal din Ægtestand altsaa være lykkelig, skal den være kristelig, saa maa den være som Josefs og Marias Ægtestand, d. v. s. Jesus maa bo i eders Hjem, og det vil han, naar I ere saa religiøse og dydige som Josef og Maria.

Ville Ægtefæller være lykkelige, saa maa de indrette deres Ægtestand efter Familielivet i Nazareth.

Først og fremmest maa Ægtefællerne være i Besiddelse af *Religion* og *Dyd*; som Josef og Maria arbejdede for deres guddommelige Barns Skyld, saaledes ville kristelige Ægtefæller ogsaa opofre alt, hvad de foretage sig, til Guds Ære. Fromhedens Aand maa give sig tilkjende i ethvert Hjem, derfor vil man i Fællesskab bede med hverandre. Hvor smukt er det dog, naar en kristelig Familiefader sammenkalder sine Børn og i Forening med dem beder Morgen- og Aftenbønnen. »Hvor to eller tre ere forsamlede i mit Navn,« siger Frelseren, »der er jeg midt iblandt dem.«

Hvor der hersker Religion og Dyd i en Familie, der bor Kristus selv midt iblandt dem og sammen med ham drager ogsaa hans Velsignelse ind i dette Hjem. I en saadan Familie blive Børnene godt opdragne, saa at de senere hen i Tiden blive deres Forældres Glæde og Trøst. Ogsaa *i det Ydre* viser den kristelige Aand sig, som bor i dette Hjem, thi paa Væggen hænger Krucifixet, den korsfæstede Frelsers Billede, heller ikke mangler der et Billede af den hellige Gudsmoder og den hellige Families Billede. Ved Døren hænger der et Vievandskar, for at de Indtrædende og Udgaende kunne velsigne sig.

Skal det kristelige Ægteskab være lykkeligt, saa maa Ægtefællerne endnu i en anden Henseende tage Josef og Maria til Mønster. I Hjemmet i Nazareth gaves der nemlig ingen Kiv og ingen Strid; den ene Ægtefælle skjældte og bandte ikke over den anden. For at sige det kort: i *Kjærlighed* og *Endrægtighed* maa kristelige Ægtefolk leve sammen. Kjærlighed og Endrægtighed have Ægtefællerne jo højtidelig lovet hinanden foran Herrens Alter. »Jeg lover dig *Kjærlighed*, Troskab og Agtelse,« sagde den ene Ægtefælle til den anden. I Kjærlighed maa ogsaa *Sødskende* boe sammen. Hyppigt forekommer det desværre, at netop Sødskende mindst kunne fordrage hverandre. Kristendommen fordrer af os, at vi endog skulle elske vore Fjender. Men hvorledes

vil vel han kunde elske sin Fjende, som end ikke kan leve i Fred med sin Broder eller Søster? Kristus sagde: »Derpaa skal man erkjende, at I ere mine Disciple, naar I elske hverandre«, og Apostelen skriver: »Taledede jeg end Engles og Menneskers Tungemaal, men ikke havde Kjærlighed, saa vilde jeg være som en lydende Malm eller en klingende Bjælde... og kjendte jeg alle Hemmeligheder og al Videnskab, og dersom jeg havde Tro, saa jeg kunde flytte Bjerge men ikke havde Kjærlighed, da var jeg Intet.« Naar en Familiefader gaar omkring i Hjemmet som en glubende Løve, saa at Alle ængsteligt skjule sig for ham, naar Hustruen ved enhver Lejlighed strides og kives med og skjænder paa Tjenestefolkene, Manden og Børnene, naar Sødskende ikke ere fordragelige indbyrdes, hvad der ofte er Tilfældet i de Hjem, hvor Faderen og Moderen hyppigt kives og strides sammen i Børnenes Paahør, der kan der ikke være Tale om et lykkeligt Familieliv; der er der langt snarere et Helvede paa Jorden. Hvor smukt er derimod ikke det Hjem, hvor Faderen og Moderen og Børnene ere hverandre hengivne i hjærtelig Kjærlighed, ere taalmodige indbyrdes, leve i Fred og Endrægtighed sammen, komme hverandre i Møde med Venlighed og Kjærlighed, dele med hverandre Glæder og Lidelser! Der bliver enhver Byrde lettere, thi alle hjælpe med at bære den. Der bliver enhver Glæde dobbelt sød, thi enhver glæder sig med de andre. Der gaar Faderen ikke paa Restaurationer — eller, for at bruge et dansk Ord — paa Værtshus, fordi han føler sig langt tilfredsere hjemme, og ogsaa Børnene ere helst hjemme, hos Fader og Moder, fordi de der føle sig lykkelige. Skal Ægtestanden altsaa være lykkelig, maa der som i Hjemmet i Nazareth herske Kjærlighed og Endrægtighed mellem Forældrene, Kjærlighed og Endrægtighed ogsaa blandt Børnene.

I det kristelige Hjem, i hvilket Ægtefællerne leve efter den h. Families Mønster, vil der ogsaa herske *Tilfredshed* og *Nøjsomhed*. Det er et Kjendetegn for vor Tid, at der gjøres saamegen Blæst, at man gjerne lever over sin Stand,

at man klæder sig finere og flottere, end Ens Stands og Stilling egentlig tillader, at man ser skjævt til denne eller hin, som lever bedre, klæder sig finere og kan tjene flere Penge. Til alt dette mærkede man intet i den hellige Familie. Josef og Maria vare fattige Folk. Men man læser intet om, at de vare utilfredse med deres Kaar. Ved trofast, redeligt Arbejde fortjente den h. Josef det daglige Brød, medens Maria passede sine huslige Sysler og det guddommelige Jesusbarn hjalp sin hellige Plejefader under Arbejdet. Gjensindig Kjærlighed og frem for alt Tilfredshed krydrede derefter deres beskedne Maaltid. Vi læse i den h. Skrift intet om, at Maria og Josef længtes efter bedre Klæder, efter bedre Mad, efter Rigdom og Ære og Anseelse. Saaledes maa der efter den hellige Families Exempel ogsaa i enhver Familie fremfor alt herske Tilfredshed og Nøjsomhed. Det er en gammel sørgelig Historic, at de fleste Mennesker bekymre sig mere om Andres Sager end om deres egne, at de med Misundelse og Nag se paa dem, som kunne klæde sig finere og spise og drikke bedre, end de selv ere i Stand til. De tænke ikke paa, at Rigdom alene ikke kan gjøre et Menneske lykkeligt. De glemme, at tilsidst kunne ogsaa Kejsere og Konger kun spise sig mætte. Kong Ludvig I af Frakrig spurgte engang sin Kokkedreng: »Hvor stor er din Løn?« hvortil Drengen svarede: »Saameget som jeg behøver.« »Ellers intet?« sagde Kongen. »Har Du maaske mere?« svarede Drengen. Lykkelig er det Menneske, som ejer saamegen Livsvisdom som denne Kokkedreng, der er lykkelig, fordi han har sit daglige Brød, og end ikke vilde bytte sin Livslykke med en Konge. Bekjendt er ogsaa Alexander den Stores Besøg hos Diogenes. Denne Sidste var en græsk Filosof, som forkyndte, at Tilfredshed var den største Kunst, og at jo færre Fornødenheder et Menneske havde, desto bedre var et saadant Menneske. Hans hele Ejendom var derfor ikke andet end en stor Tønde, hvori han boede, og et Træbæger, hvormed han øste Vand. Da Alexander den Store saa ham, sagde han til Diogenes, at denne

kunde udbede sig en Naade. Herpaa svarede Diogenes: »Gaa en Smule af Vejen, for at Solen kan skinne paa mig.«

Det kristelige Familieliv maa saaledes være et Liv i *Tilfredshed* og *Nøjsomhed*, i *Endrægtighed* og *Kjærlighed*, i *Gudsfrygt* og *Fromhed*, da vil det skønne Jesusbarn ogsaa opstaa sin Bolig i et saadant Hjem. Usynlig vil han bo der med sin Velsignelse, som han fordem boede i Hjemmet i Nazareth, og som han fyldte hint Hjem med sin guddommelige Velsignelse, saaledes vil han ogsaa lyksaliggjøre med sine rigeste Naadegaver enhver kristelig Familie.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

Pontianus havde hidtil betragtet sin Lidelsesfælle med medlidende Deltagelse; men nu, da Skibet drev ned langs med Tiber-Flodens ensomme Bredder, mente han nok at kunne tale et Trøstens Ord, som vilde faa Indpas i Ynglingens Øren.

»En uudgrundelig Skæbne,« sagde han, »har paa det nøjeste knyttet os to sammen, uden at vi tidligere have kjendt hinanden; skulle vi for Fremtiden dele den haarde Tjeneste, lad os saa ogsaa bære Smerten sammen. For mig var Afskeden ikke saa tung: jeg havde hverken Rigdom eller Familie; jeg er en stakkels Frigiven og en gammel Mand, der har brudt med Livet. Men for Dig var Afskeden ganske anderledes tung. Du har mistet din Formue, din Fremtid og hende, ved hvis Side den sødeste Livslykke smilede Dig imøde.«

Disse Ord bleve udtalte med en saadan Inderlighed, at Ynglingen følte Trang til at udgyde sit kummerfulde Hjerte, hvorfor han svarede:

»Gode Gamle, jeg takker Dig for din Deltagelse og, naar jeg bliver noget roligere i Sindet, skal jeg fortælle Dig, hvor lykkelig jeg har været, hvormeget lykkeligere jeg havde haabet at blive, og hvorledes den lumske Skæbne med et eneste Slag styrtede mig ned i den dybeste Sorgs Afgrund. Men hvorledes er det muligt, at Du, en Frigiven og en gammel Mand, har kunnet paadrage Dig Tyrannens Had?«

»Jeg er de Kristnes Biskop,« svarede Pontianus, »og den Skare; Du saa' trænge sig om mig, var mine aandelige Børn, som vilde tage Afsked med deres Fader og bede om hans sidste Velsignelse.«

Skjønt Faustinus var opvokset i Bevidstheden om sin høje Adel, havde det paa Grund af hans store Ulykke dog ikke kostet ham nogen Overvindelse at tale med den forhenværende Slave, men da han nu fik at vide, at denne hørte til de Kristnes foragtede Sekt, ja at han endog var deres Overhoved, blev hans medfødte Afsky for disse »Æselstilbedere« — de Kristnes Øgenavn — vakt paa ny. Hvorfor havde man just lænket ham, Ætlingen af en ældgammel Senatorslægt, sammen med et Menneske, der tilhørte den mést foragtede Klasse? Faustinus taug en Stund, men Pontianus, som gjættede hans Tanker, sagde paa ny efter en lille Pause:

»Har Du aldrig i din Ulykke tænkt paa at anraabe Dine Guder? Og selv om de ikke have villet frelse Dig, har da ikke Dit Hjerte dog i det mindste fundet nogen Trøst i Bønnen til dem?«

»Tal ikke med mig om Guderne, som leve i Olympen og ikke bekymre sig om os stakkels Dødelige hernede,« svarede Ynglingen; »det vil da sige,« tilføjede han bittert, »om der overhovedet er Guder og Olymp til. Men,« vedblev han med bidende Spot, »Din Gud har heller ikke anstrængt sig videre for at hjælpe Dig; han burde dog have taget sig lidt mere af sin Ypperstepræst.«

Pontianus saa' med kjærlig Medlidenhed paa Ynglingen.

»Sæt nu.« sagde han, «at jeg havde været tredive Aar yngre og var dragen med den ædle Kejser Alexander Severus til Germanien og der var falden i et sejerrigt Slag, vilde Du da have beklaget mig eller misundt mig min Skæbne?»

Faustinus blev forbavset over dette Spørgsmaal, han saa' paa Oldingen og svarede endelig:

»Hvorledes kunde Du vel have fundet en skjønnere Død?»

»Og dog vilde jeg i det Tilfælde have lidt Døden for en jordisk Herre, som ikke havde kunnet gjengælde mit Livs Offer med Nogetsomhelst. Og hvilken Nydelse eller Glæde kunde vel efter min Død den Berømmelse have skaffet mig, at jeg var falden som en Helt?»

»Hvilken Slutning drager Du af den Tankegang?»

»Den, at det er en usigelig stor Naade og Ære at lide og dø for en Herre, der ikke er nogen jordisk Hersker, men Himlens og Jordens Konge, som belønner sine Stridsmænd med en uvisnelig Sejrskrans og giver dem for deres Livs Offer heneden det evige Liv i Himlen.«

Faustinus Svar blev afbrudt ved, at Skibet lige anløb Ostia, for at medtage nogle Varer derfra. De Kristne i denne Havnestad havde faaet Underretning om Pavens Ankomst, og indfandt sig i et stort Antal ved Kysten. Kaptainen paa Skibet havde mod en rigelig Pengave tilladt, at nogle af dem maatte give Fangerne Forfriskninger med paa Yejen. Faustinus blev i høj Grad forbavset over at se den hjertelige Kjærlighed og barnlige Hengivenhed, hvormed de Troende kyssede Biskoppens Lænker og Hænder, men især forandrede han sig over, blandt disse Kristne at sé en Dame med sine tre Døtre, om hvilke han vidste, at de hørte til en meget anset Familie, og som nu kyssede den forhenværende Slaves Lænker og Hænder med den samme Ærefrygt, som de andre Kristne.

Da Skibet igjen stødte fra Land og saa styrede langsomt ud i Havet, sagde Ynglingen til Biskoppen:

»Var den Dame med de tre Døtre ikke den ædle *Marcia*? Vistnok har jeg hørt, at de Kristne lære, at alle Mennesker ere lige, og at de ikke kjende til nogen Forskjel mellem Frie og Slaver; men jeg havde hidtil troet, at det var en af disse Overdrivelser og Uhyggeligheder i Eders System, som maaske nok kunde være tillukkende for Pøbelen, men som maatte være i høj Grad frastødende for enhver Patricier og ogsaa farlig for Staten.«

»Sig mig,« svarede Pontianus, »hvad har lænket Dig, et ungt Skud af en ædel Stamme, til mig, en stakkels Slave fra det fjærne Pontus? Og naar en blodtørstig Tyrans Had og Grusomhed har været stærk nok til at ophæve Standsforskjellen mellem os to og forbinde os i et inderligt Livsfællesskab indtil Døden, kan Du saa forundre Dig over, at den uendelige Kjærlighed hos en Gud, som ogsaa kalder den usleste Slave for sit Barn, har kunnet bevæge hin Dame.«

»Paa den Maade,« svarede Faustinus utaalmodigt, »er der ingen Forskjel paa Romere og Barbarer, Patriciere og Plebejere, Frie og Slaver? Hvorledes vil man da kunne, uden ved Magt og Sværd, forhindre Pøbelen i at falde over de Rige, for i Lighed og Broderskab at dele deres Formue med dem?«

»Den samme Gud,« svarede Oldingen med højtidelig Alvor, »som har givet den usleste Slave Borgerret i sit Rige, er selv stegen ned fra Himlen til Jorden og er her bleven fattig og lydig, ja lydig indtil Døden paa Korset. Af dette en Guds Exempel lære saa de Fattige og Slaverne at elske Armod, og lydigt og villigt at bære deres Kors.«

»Saa vilde Du altsaa ikke,« spurgte Faustinus igjen i spottende Tone, »selv om Du kunde det, ryste disse Lænker af din Haand, men efter din Guds Exempel frivillig stige ned i Bjærgværkerne og blive der, indtil Døden forenede Dig med din Jupiter i hans Olymp?«

Hippolytus havde hidtil ikke fundet et eneste belejligt Øjeblik til at nærme sig Biskoppen; men nu vare Sejlene

hejsede og let og hurtigt drev den gunstige Vind Skibet ud paa det aabne Hav, saa at Matroserne kunde forunde sig lidt Ro i nogen Tid.

Da Faustinus havde stillet ovennævnte Spørgsmaal, vinkede Oldingen til Hippolytus og spurgte ham:

»Er Du ikke den ædle Dame Florentias Slave? Hvorfor er Du da kommen ombord paa dette Skib?«

»Men,« svarede Hippolytus forundret, »har Du ikke selv, ærværdige Fader, givet mig Lov til at dele dine Lidelser i Bjærgværkerne sammen med Dig?«

»Du gaar altsaa frivillig med denne gamle Mand i Landsforvisning?« udbrød Faustinus forbauset.

»Ja, for at tjene baade ham og Dig,« svarede Hippolytus. »Da jeg saa, hvor bedrøvet min Herskerinde var for Dig, tilbød jeg at rejse med Dig. Det gjorde jeg, fordi jeg paa samme Tid ogsaa kunde tjene min ærværdige Fader og lette hans Lidelser.«

»For ogsaa at tjene mig? — Ja, nu erindrer jeg, at jeg har set Dig hjemme hos Florentia blandt hendes Slaver. Og Du rejser altsaa med os, stiger ned i Bjærgværkernes dybe Nat og vil dele vor Elendighed under Opsynsmandens haarde Svøbe?«

»Ja, jeg vil vie Eder mine sidste Kræfter.«

»Og hvad Løn har Du saa forlangt af min Elskede derfor?«

»Hun tilbød mig min Frigivelse og alt, hvad jeg ellers vilde have; men jeg venter en anden, en højre Løn.«

»Kan en Slave da tænke sig noget bedre end det, Florentia har tilbudt Dig?«

»Jeg har givet Afkald paa hendes venlige Tilbud; ja, Herre, der gives en højere Løn, og hvor vilde jeg ikke takke Himlen, om den blev forundt mig!«

»Og hvad skulde det vel være?« spurgte Faustinus, hvis Forbauselse stadig voksede.

»Lønnen, jeg ønsker, er den Naade at maatte blive an-

set værdig til at faa den samme Martyrpalme, som min aandelige Fader.«

»Altsaa ogsaa at dø med ham?« udraabte Ynglingen.

»Ja, og derefter at indgaa til Himlens Salighed, smykket med Evighedens Sejrskrans.«

Faustinus bøjede sit Hoved mod Brystet og hensank i dyb Eftertanke; Hippolytus fjernede sig saa igjen, for ikke at henlede den Opsynsmands Opmærksomhed paa sig, som havde Opsigt med Fangernes Transport og skulde aflevere dem til Bjergværkernes Bestyrer. —

Den unge Patricier, som var bleven opdraget i en letfærdig Atmosfære og var en af Lykkens forkælede Skødebørn, havde hidtil hverken haft Tid eller Lyst til alvorlige Tanker eller dybere religiøse Spørgsmaal; han havde ingen Forestilling om Forsagelse eller Opofrelse af ædlere Bevæggrunde eller af Kjærlighed til Gud. Og nu traf han her paa én Gang to Mænd, en ung og en gammel, begge hørende til den laveste Samfundsklasse, som talte om de højeste Ofre, et Menneske kan bringe, med en saadan Ro og Beredvillighed, som om de selv ikke engang saa noget fortjenstfuldt i dem. Faustinus kunde ikke forklare det paa anden Maade, end ved at antage, at disse Mænd vare Fanatikere, hvis Sværmerier næppe vilde kunne bestaa den haarde Prøve i Bjergværkerne. Inden en Uges Forlob vilde Slaven være forsvunden og saa maatte han selv, foruden sit eget Arbejde ogsaa gjøre den Gamles med. Hippolytus, saaledes tænkte Ynglingen, vil saa fortælle Florentia, at hendes Elskede er død, for derefter at faa sin Frigivelse og de andre Belønninger for sine foregivne Tjenester.

Medens Faustinus gjorde sig saadanne Tanker om Slaven, havde denne sidste ogsaa sine Tanker henvendt paa den unge Mand — men disse Tanker vare af en ganske anden Slags.

Er det dog ikke, sagde Hippolytus ved sig selv, en forunderlig og naadig Tilskikkelse af Forsynet, saaledes at have lænket den unge Herre til vor ærværdige Fader, for at han

gjennem de legemlige Lænker kan blive befriet for de aandelige Baand, hvormed falske Meninger og Overtro have bundet hans Aand? Og skulde jeg ikke ogsaa kunne bidrage en lille Smule til at føre ham nærmere til Kristendommen? — Oh! hvis det blev mig forundt ved mit Livs Offer at løskjøbe hans Sjæl og træde frem for Guds Trone med dette hellige Bytte!

Den fromme Biskop nærrede det samme Haab og Ønske. Havde Himlen ved Sorger og Ulykker først brudt Patricerens Stolthed og gjort hans Hjærte blødt og modtageligt, ansaa han, Herrens Præst, det for sin hellige Pligt at udstrø Sandhedens Korn i denne Jordbund, og hvor lykkelig vilde han ikke føle sig, om han skulde vande denne Usæd med sit Blod.

Medens Hippolytus var beskæftiget med at tænke paa, hvad han i sin kjærlighedsfulde Omsorg kunde gjøre, for at lindre Ynglingens haarde Skæbne og derved lidt efter lidt se at vinde ham, og medens Pontianus benyttede enhver Lejlighed til ved Sandhedens lysende Straaler at adsprede Mørket og de medfødte Fordomme og Vildfarelser i Ynglingens Sjæl, havde deres fælles Bestræbelser under Sejladsen dog idetmindste haft det Resultat, at Faustinus begyndte at tænke lidt venligere om Kristendommen og var bleven rokket i sine Anskuelser om Korsets Tilhængere og disses Ryggeløshed.

Efter fire Dages Rejse fik de endelig Øen Sardinien i Sigte. De nøgne Klipper, disse et stort Fængsels Mure, ragede mørke og skrækindjagende op over Havet; ingen Ven mødte paa Strandbredden for at hilse paa de Nyankomne, og Fangerne bleve under Soldaternes raa Skjældsord udskibede og overleverede til Bjærgværkernes Bestyrer.

Det heldede mod Aften, da de Dømte bleve førte ned i Dybet, — de kunde kun kaste et sidste Blik paa den nedgaende Sol, som varslede om en evig Nat for dem i Fremtiden.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Efter den højtidelige Prælatsmesse i Søndags meddelte den højærværdigste Biskop *Konfirmationens hellige Sakramente* til en Del Børn i St. Ansgars Menighed; 30 Dreng og 20 Piger modtog ved denne Lejlighed det ovennævnte hellige Sakramente ved Biskoppens Haandspaalæggelse, Salvelse og Bøn. Blandt Konfirmanterne vare ogsaa nogle fra Ordrup.

Frederiksberg. I Søndags havde Sognepræsten ved Rosenkranskirken den Glæde, at kunne række *den første hellige Kommunion* til 42 unge Menighedsmedlemmer (18 Dreng og 24 Piger). Talrige Voxne benyttede Lejligheden til at modtage deres hellige Paaskekommunion paa denne Dag.

Rom. *Den h. Fader* overværede i Søndags i St. Peterskirken den højtidelige Takkegudstjeneste i Anledning af Aarsdagen for Pavens Kroning. En mægtig Menneskemængde strømmede allerede tidlig om Morgenen til Domkirken. Den højtidelige Handling begyndte henved Kl. 10 $\frac{1}{2}$. I festlig Procession, med Prælaterne, Biskopperne og Kardinalerne i Spidsen, forlod Pave Leo XIII. sine Værelser i Vatikanet og steg ned i Sakramentskapellet i St. Peterskirken. Da Paven, siddende paa Sedia gestatoria og iført de pavelige Insignier og med Tiaraen paa sit Hoved viste sig i Kirkens Hovedskib, blev han modtaget af den forsamlede Mængde med høje Jubelraab, som overdøvede Korsangen »Tu es Petrus« og vedværede, indtil Leo XIII. havde taget Plads paa Tronen, som var oprejst mellem Kardinalernes Stole i Koret. Her overværede Paven den højtidelige Festmesse, som blev frembaaret af Kardinal *Mazella*. Efter Messen rejste den h. Fader sig og *meddelte den pavelige Velsignelse*. Fornyede Jubel- og Leveraab hilste Paven, da han henimod Kl. 12 $\frac{1}{2}$ atter forlod Peterskirken gennem Sakramentskapellet.

Der herskede fuldkommen Orden. *Favens Udseende var fortræffelig, som før hans Sygdom.*

Peterskirken var fyldt indtil sidste Plads, Hoved ved Hoved stod Menneskemængden sammenstuvet i det iherligt smykkede Gudshus. Sølvbasunerne bleve blæste oppe fra Kirkens mægtige Kuppel, som paa de store Festdage, medens Tusinder af Stemmer tilraabte Kirkens Ypperstepræst »*Evviva il papa! evviva Leone!*« Pavens Udseende mindede ikke om, at den ædle Præsteolding fornylig havde overstaaet en svær Sygdom. Uden nogensomhelst Understøttelse bevægede den 89aarige Pave sig ved Altret, og Velsignelsen meddelte Leo XIII. med en Stemme, som hørtes langt bort i det store Gudshus.

Kina. I dette Land synes *Kristenforfølgelserne* atter at skulle til at blomstre. I Provindsen Hupe ere 30 Kapeller ødelagte; hele Landsbyer ere forvandlede til Aske, og en belgisk Franciskanerpater P. *Viktorin* er bleven myrdet. I fem Dage hang han med sammenbundne Hænder og blev slaaet med Bambus, knebet med Tænger og brændt med glødende Jærn. Otte Kristne bleve pinte og halshuggede foran hans Øjne. Med sytten Slag halshuggedes endelig Pateren, hvorefter Røverne fortærede Hjærnen, Hjærtet og Lungerne. I Nord-Shantung bleve flere Kristne dræbte, flere Kirker bleve Luernes Bytte. I Syd-Schantung blev Pater *Stenz* dødelig saaret, og i Distrikterne litschan, Djotschou o. fl. blev omtrent 20 Kristenmenigheder overfaldne, plyndrede og sat i Brand. En Del Kristne blev grusomt myrdede. I Kiangsi blev en Missionær svært mishandlet. Det gjærer i alle Provinser. Msgr. Chouvillon, apostolisk Vikar for Øst-Setschuen, skriver: »Siden fire Maaneder raser her Forfølgelsen. 8 Distrikter ere fuldstændig ødelagte, 15 Bedehuse og Missionsboliger, 12 Skoler, 18 Fattigapotheker og 1 Hospital bleve plyndrede og lagte i Aske; flere Missionærer ere i Fangenskab. Over 10,000 Kristne ere forjagede fra Hus og Gaard, uden Tag over Hovedet og uden Midler. Daglig komme hele Skarer til Tschong-kin; de blive afviste overalt, forfulgte

som Misdædere og erklærede for Fredløse af den eneste Grund, fordi de have annammet vor hellige Religion. Mange bukke under paa Grund af de udstaaede Møjsommeligheder og Savn. I dette Øjeblik ere over 20,000 uden Tag over Hovedet, mere end 100 franske Missionærer ere truede af Røverbander, over 100,000 Neofyter er i Fare for deres Liv og Tro.«

R. E. Weber, Gothersgade 47,

anbefaler sig med Billeder af den hellige Familie.

St. Josefs Gildets aarlige Generalmøde

afholdes **førstk. Mandag** den 24. April, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Forsamlingslokalet, Bredgade 67. — 1) Beretning om Gildets Virksomhed i det forløbne Regnskabsaar, 2) Meddelelse om Gildets Status, 3) Valg af Næstformand, Kassører og Repræsentanter for I., III. og V. Kreds samt af Revisorer. 4) Ceremoniel Optagelse af nye Brødre.

Santlige Brødre opfordres til at deltage i Paaskekommunionen i St. Ansgars Kirke førstk. Søndag d. 23. April Kl. 8. Emblem bæres. — De Brødre, som ere Medlemmer af Kongregationen, bedes tillige bære Gildets Emblem.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening)

afholder Møde Mandagen d. 24. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet, Vesterbrogade 24. St. o. G. — **Foredrag** af højjærv. Pastor Esser: Reformationstiden (Fortsættelse). Derefter Oplæsning og Sang. — Alle ere vel-

komne.

A. C. Generalforsamling Onsdag d. 26. April Kl. 9. (Søpavillonen).

Herrehatte!

Et meget stort Udvalg af moderne Filt- og Straahatte er nu hjemkommen og anbefales til billige Priser.

Ernst Bæklund.

59. Kjøbmagergade 59.

Min hjertelige Tak for den overordentlig store Deltagelse, som vistest mig i Anledning af min elskede Moders Død og Jordfærd. Særlig være det mig tilladt at takke St. Josefssøstrene for al udvist Godhed. Herren lønne dem derfor!

Endelig takker jeg som Præsident for St. Ansgars Konferensen for de mange Kransekort.

Dr. theol. B. Hansen, Præst.
Biskoppelig og Vikariats-Sekretær.

En god gärning gör den, som skaffar en ung svensk konvertit lämplig auställning i Södra Sverige eller Danmark. Sökan- den, som genomgått 4 kl. af allm. läroveck, har praktiserat land- bruk och är fullt van vid såväl grofarbete som skrifgöromål. Ytterst små anspråk. Goda rekommendationer. Svar snarast till „Expectant“, Strömsbro (Geffe). Sverige.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. April. 3. Søndag e. Paaske. St. Josefs Skytsfest. (I alle Kirker og Kapeller afholdes paa denne Dag den sædvanlige **Bonifacius-Ansgarius-Kollekt** til For- del for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikaria- tet. Da denne Kollekt har vore egne kirkelige Fornødenhe- der for Øje, anbefales den ganske særlig til Katholikernes Offervilighed.) — **24. M.** Fidelis af Sigmaringen, Martyr. — **25. Ti.** Markns, Evangelist. (Bededag; efter Skolemes- sen Kl. 8¹/₂, i St. Ansgars Kirke **Bønprocession** og Litani til Alle Helgener). — **26. O.** Cictus og Marcellus, Mart. og Pa- ver. — **27. T.** Petrus Canisius, Bekjender.

Fredag den 28. April. Marias Bebudelse (Gudstjeneste som paa Søndagene). — **29. L.** Petrus, Martyr.

Søndag den 30. April. 4. Søndag e. Paaske.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag d. 23. April Kl. 8¹/₂, h. Messe i Skomager Kliuts Hus (ligcoverfor Hotel „Postgaar- den“); Prædiken Kl. 10 i Hotel „Casinos“ lille Sal og samme- steds Foredrag Kl. 4 Efterm.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 23. April (St. Josefs Skytsfest) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

St. Josefs Gilde. Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag den 23. April Kl. 8.

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted Søndag d. 23. April Kl. c. 11¹/₂ efter Højmessen i St. Ansgars Kirk-. Til Mødet, som afholdes i Lokalet. Bredgade 67. 2. Sal o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Medlemmer.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag den 30. April sin Hoved- og Titularfest (Marias Bebudelse). Om Mor- genen Kl. 8 Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke, og om Af- tenen Kl. 6 Festandagt med Prædiken og Optagelse af nye Med- lemmer sammesteds.

Til de Annoncerende! Redaktionen garanterer ikke for Annoncers **maanedlige** Optagelse i Bladet, naar disse ikke indsendes hver Maaned til Redaktionen. Ligeledes ere Annoncers regel- mæssigt gjentagne ugentlige Optagelse afhængig af Pladsen i Bladet.

Red.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 18.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladler samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 18.

Søndagen den 30. April.

1899

Indhold: Kirken, som jeg har søgt og fundet. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense. Kjøbenhavn. Lourdes. Ny Zealand. Rom. Østerrig. Amerika. Hamburg. Guadeloupe. Rusland. — Bekjendtgjørelser.

Kirken, som jeg har søgt og fundet.*)

(Af Helena Nyblom.)

—O—

Naaden er et af de største Mysterier i vor Tro; det overnaturlige Liv udvikler sig skjult, ligesom det naturlige. Medens Sædekornet endnu ligger i Jorden, ved ingen, naar det bryder sin Skal og begynder at skyde sin svage Spire for at søge det ukjendte Lys, som venter det.

En overvældende, uimodstaaelig Kraft leder den spæde Stilk og faar den til at finde Vej i Mørket, indtil det Øjeblik, da den bryder igjennem Jorden og ser Himlen straalende over sit Hoved. Er saadan en lille Plante istand til at føle Livet? — Det ved vi ikke, men det forekommer mig, at al den overvældende Glæde, som dens Blade maaske kunne føle ved Synet af Himlen badet i Sol, er for intet at regne

*) Efter »L'Université catholique,« Nr. 7, Lyon 1898.

i Sammenligning med Glæden i en Sjæl, der har søgt Sandheden gennem Mørket og endelig omstraales af Kirkens Lys.

Hvorledes er den naaet til denne Lykke? Naar begyndte den at søge det ukjendte Lys?

Hvem er kommen den til Hjælp?

Alt dette er en Hemmelighed, dyb som selve Livets.

Alene Guds Almagt kan drage en Sjæl ud af Mørket og Uvidenheden, der omgiver den, ligesom kun Han kan føre den spæde Plante gennem den sorte Jord, for at lade den udfolde sig under Foraarets Sol. Derfor har jeg heller ikke til Hensigt at give en Forklaring af det uforklarlige, men jeg vil med Glæde fortælle om de Tanker og Følelser, som opfyldte mig i denne Mørkets og Anelsens Tid, da jeg uden at vide det, søgte den Vej, som fører til det sande Lys.

* * *

Da jeg i min tidligste Ungdom var i Italien, viste Kirken sig første Gang for mig som en hidtil ukjendt Aabenbaring. Rom var dengang virkelig Rom, den hellige By, Fredens Oase, hvor alle Jordens Folkeslag samledes og glemte deres Stridigheder, for i Forening at tilbede Gud i Kristenhedens vigtigste Helligdom. Næsten hver Dag fejredes en eller anden Fest i Roms talrige Kirker. Storartede Processioner og Pontifikalmesser opbyggede det italienske Folk, der helt igjennem er saa katolsk.

Paa dette Tidspunkt af mit Liv anede jeg absolut intet om den katolske Kirke. Jeg havde ikke det mindste Begreb om dens Dogmer, dens Ceremonier, ja, end ikke om Betydningen af det h. Messeoffer. Mig forekom disse smukke Fester som et Udtryk for en fremmed Kultus, hvortil jeg ikke havde Nøglen.

Noget som imidlertid slog mig mere, end alle de Højtideligheder, jeg overværede, var den hemmelighedsfulde og ubegribelige Følelse af Frelserens levende Nærværelse i Alterets Sakramente. Enten Kirken var fuld af Mennesker

eller tom, saa havde jeg dog bestandig denne Følelse af et usynligt Liv, der fyldte Helligdommen med sin Nærværelse, medens jeg i de protestantiske Kirker kun saa en fuld eller tom Bygning, alt efter Antallet af de Personer, som befandt sig deri.

En anden Kjendsgjerning, som gjorde et dybt Indtryk paa mig, var Synet af et Folk, som knælede for Gud. Jeg sagde ved mig selv: »Gives der nogen anden Stilling, som det sømner sig for os stakkels Syndere at indtage, naar vi vove at henvende os til vor Skaber?« Og jeg følte Opbyggelse ved selv at knæle i Kirken.

*
*
*

Men denne Aabenbaring af Kirken tabte sig snart. Den blegnede samtidig med Synet af det dejlige Italien, som jeg snart maatte forlade for at vende tilbage til Norden.

Jeg beholdt kun en yndig Erindring tilbage, ligesom man undertiden kan mindes en ukjendt Person, man har truffet paa en Rejse, og hvis Ansigt var En paafaldende sympatisk. Man følte et Øjeblik en brændende Lyst til at lære dette Menneske at kjende, men hun var af høj Byrd, af fremmed Oprindelse. Man havde ikke Mod til at nærme sig — saa beundrede man i Tavshed — man skiltes og man glemte.

Lige indtil de senere Aar har man kunnet leve i Skandinavien hele sit Liv, uden nogensinde at komme i Berøring med en eneste Katholik, uden nogensinde at finde en katholsk Bog paa sin Vej. Derfor have de fleste Protestanter i Norden kun en meget svag Forestilling om Katholicismen.

Naar Livets Storme begynde at opsluge os, tror jeg, at alle menneskelige Hjærter se sig om efter Hjælp. I vor Svaghed, i vore Fald og i vore Sorger have vi alle en stærk Trang til Støtte, og vi strække Hænderne ud for at finde en mægtig Vejleder, som vil føre os sikkert gennem alle Li-

vets Farer. De ulykkelige Mennesker, der ikke kjende den aandelige Vejleder, som Gud har givet os i sin Kirke, søge den andre Steder, og til dem hørte jeg.

Denne aandelige Magt, som kunde tjene mig til Vejleder, til Dommer, til Raadgiver og lede mig frem ad den gode Vej, søgte jeg hos Mennesker og i Bøger af forskjellig Bekjendelse.

For at naa til en fuldstændig Forstaaelse af Kristendommen, som hele Menneskehedens Lov, læste jeg meget og fordybede mig i Forsvarsskrifter for de mest forskjellige Troesbekjendelser. Under mine Efterforskninger mødte jeg mange smukke Tanker og ophøjede Ideer baade hos Lutheranere, de reformerte Schweizere og forskjellige amerikanske Sekter, særlig slaaende fandt jeg ofte Bevisførelsens Klarhed og Lærens praktiske Moral, saaledes som den blev fremsat af den engelske Kirkes Præster.

Men efter nærmere at have studeret alle de forskjellige Bekjendelser, forekom de mig dog kun som Brudstykker. Ofte meget smukke Brudstykker, der ligesom skønne Søjler, kostbart Marmor og andre Rester af en ødelagt Bygning tale til os om dens svundne Skjønhed, og samtidigt faa os til dybt at beklage, at vi aldrig kunne naa at betragte den i hele dens majestætiske Harmoni.

Jeg kom endelig til den Overbevisning, at hver enkelt af de forskjellige Bekjendelser vist maatte indeholde en Del af Sandheden, men det syntes mig umuligt for den menneskelige Aand, at fatte den fulde Sandhed. Derfor opgav jeg lidt efter lidt alle religiøse Bøger. De eneste, som jeg altid beholdt, var Thomas a Kempis »Kristi Efterfølgelse« (af hvilken man havde borttaget alt, hvad der omhandlede den hl. Messe) og Fénelons »*Esprit du christianisme*«, oversatte og læmpede af en luthersk Præst.

Disse to Bøger tilfredsstillede mig fuldstændigt, men underligt nok, jeg tænkte aldrig over, at de netop vare skrevne af katholske Forfattere. Jeg tænkte kun: »Her er Kristendommen i sin Renhed.«

Men ingen Bøger, end ikke Bibelen, er os nok i Livet, og jeg følte mig altid aandelig talt forladt som i en Ørken. Paa det Tidspunkt havde jeg den Lykke at gjøre Bekjendtskab med St. Joseffsøstrene i Stockholm og efterhaanden med de katholske Præster i samme By.

St. Joseffsøstrene søgte aldrig at overbevise mig, sandt at sige, talte de ikke engang til mig om Religion.

Det var deres stille, alvorlige Liv, den fuldstændige Hengivelse af dem selv, der slog mig som den sande Virkeliggjørelse af det kristne Liv.

Den katholske Præst var ogsaa meget tilbageholdende overfor mig, jeg havde endog sommetider den Følelse, at han intet vilde have med mig at gjøre.

Da jeg senere spurgte ham om Grunden til hans Opførsel, svarede han:

»Naar man ser den Helligaand virke i en Sjæl, er det bedst at lade den arbejde alene. Den udfører sit Værk uden vor Hjælp.«

Og jeg blev overladt til Ensomhed og Tavshed.

* * *

Men ligesom det gaar Folk, der graver en Tunnel, saaledes forekom det ogsaa mig, at jeg hørte Slagene paa den modsatte Side, der tilkjendegav den snarlige Befrielse. Pludselig falde de sidste Blokke! Det er Lyset! Det er Solen! Det er Himlen!

Endelig viser det forjættede Land sig for vore henrykte Blikke, smilende i Foraarets Skjønhed og hilst med Jubel fra vor Sjæl.

Da jeg begyndte at faa Undervisning hos en katholsk Præst, var jeg allerede Katholik, det vil sige, overbevist om, at Authoritetsprincippet er den kristne Kirkes Grundvold.

De første Beboere, som kom mig i Møde i mit nye Fædreland, vare Helgenerne og Helgeninderne. De traadte

frem for mig i en uendelig Procession, straalende i deres uforgængelige Skjønhed.

Deres Liv indgjød mig en Trøst, som var mig ganske ny. De havde alle været Mænd og Kvinder som vi andre, og dog havde de allerede i dette Liv opnaaet en saa stor Fuldkommenhed i Kjærlighed.

Og naar jeg spurgte dem: »Hvem har hævet eders Sjæle til en saadan Skjønhed?« svarede de alle som en: »Vi vare Kirkens tro Børn«.

Ja, sikkert, kun denne hellige Moder har kunnet undfange saadanne Børn! Jeg har kjendt mange Mennesker, der vare i Besiddelse af stor moralsk Fuldkommenhed og virkelig grundfæstet Dyd, men netop fordi jeg har forstaaet at sætte Pris paa disse alvorlige Sjæles gode og smukke Egenskaber, har jeg ogsaa kunnet faa et Begreb om den heltemodige Dyd og ophøjede Selvforglemmelse, der har frembragt de Hellige.

Det var dog ikke alene de store, af Kirken kanoniserede, Helgener, hvis Personlighed og Liv indgjød mig saa stor Beundring, det var ogsaa disse Skarer af Biskopper og Præster, barmhjærtige Søstre, Munke og Nonner af alle Ordenssamfund, som, idet de fulgte de evangeliske Raad, ofrede og endnu den Dag idag ofre sig med Legeme og Sjæl for at hengive sig helt til Gud.

Hvor ofte læse vi ikke i de Helliges Liv om den Beundring, de have følt for deres Medbrødre i Kirken! Snart er det deres Skriftefædre, som de lovprise, snart nogle ringe og ubekjendte Ordenssøstre eller nogle fattige, unge Munke, der fjernt fra Verden føre et engleligt Liv.

Saaledes fortæller den store St. Vincents af Paul os om en barmhjærtig Søster, som paa Dødslejet ikke havde andre Fejl at skrifte end Frygten for at have tjent de Fattige med for stor Glæde.

Det er indlysende, at hver katholsk Præst, hver Munk eller Nonne, som bliver sine Løfter tro, vandrer paa en overnaturlig Fuldkommenheds Vej, der er ukjendt af alle

undtagen af Kirkens Børn. De store Helgener og de store Helgeninder have givet alle deres bedste Evner, ja, deres hele Liv til Gud. Det samme gjør alle tro Biskopper, Præster, Munke og Nonner, der vie Ham deres Liv og alle deres Kræfter — naar man har givet alt, hvad man ejer, kan man ikke give mere.

Videnskaben lærer os, at det ikke er det absolut Nødvendige, som giver en Organisation Livskraften; det er netop det Overflødige, som fremmer dens Udvikling.

Noget Lignende møder os her: Det er de Hellige, der give Kristendommen den Kraft, som den behøver for at kunne leve og udvikle sig. Ja, hele denne Skare af Helgener og Helgeninder, kjendte og ukjendte, er saa at sige Kirkens Æreslegion, for de have virkeliggjort Kristendommens Ideal.

»E una cosa dir morir,
Un' altra cosa è morir.«

Det er nødvendigt, at Kirkens Lærere og Præster ikke alene forstaa at prædike godt, hvad der ikke er saa vanskeligt, men de maa ogsaa forstaa at afdø fra Synden, for at kunne lære os andre det. Exemplet besidder altid den største Magt, og hvormange hellige Forbilleder have ikke Kirkens tro Tjenere givet os og give de os ikke endnu den Dag i Dag.

(Fortsættes.)

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredie Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

TREDIE KAPITEL.

Brud og Brudgom.

Den som i vore Dage enten af videnskabelig Trang eller Nysgjerrighed stiger ned i et Bjærgværk, beundrer de

kunsthærdige Bygninger, som Arbejderne have anlagt dernede dybt i Jordens Skjød, og betragter med levende Interesse Bjærgmændenes Arbejde, hvorledes de følge det ædle Metals Aarer ved Hjælp af Lyset fra deres roligt brændende Lampe og bringe det blanke og tindrende Metal frem for Dagens Lys. Vel spise disse Mennesker kun grovt Brød og deres Liv svæver næsten hver Dag i Fare; men Arbejdet i Minerne har dog noget saa Forførende og Tillokkende ved sig, at det stadig faar Arbejderen til at stige ned i Skakten igjen. — Men det var anderledes, ganske anderledes, i Oldtiden! »*Ad metalla damnatus*« : at være bleven dømt til Bjærgværkerne var den skrækkeligste Lod, der kunde tænkes, værre end det haardeste Slaveri; en langsom Død under usigelige Lidelser. Den, som éngang var steget ned i Dybet med Lænker om Hænderne, saa aldrig mere en Straale af Dagens Lys igjen. De henslæbte deres Liv under ubarmhjærtige Opsynsmænd, fik kun en sparsom Næring til det haardeste Arbejde, de gik nøgne, rystende af Feberkulde og havde kun den haarde Jord at ligge paa i de faa Timer, de Ulykkelige havde Hvil, og saaledes blev det ved, indtil Døden var saa naadig at ende deres Kvaler.

De Færreste kunde holde disse Lidelser ud længer end til det tredie Aar; Mange bukkede allerede under i de første Maaneder. Derfra skriver den særlige Deltagelse sig, som Kirken i de første Aarhundreder viste sine Bekjendere, der vansmægtede i Bjærgværkerne, og derfra stammer ogsaa de særlige Bønner for *ad metalla damnati*, saaledes som vi kunne læse dem i de gamle liturgiske Bøger.

Hippolytus havde erklæret for Bestyreren, under hvis Opsigt Minerne stode, at han var villig til uden Løn at dele Arbejdet med Pontianus og hans Lidelsesfælle, naar han blot fik Tilladelse til én Dag om Ugen — det skulde saa være Søndagen — at tage nogle Timer bort derfra. Da hans Tilbud var blevet antaget, steg han straks med Fangerne ned i Gruberne, og han paatog sig paa Grund af sine usædvanlige Legemskræfter og sin Udholdenhed den

største Del af Dagsarbejdet, som de begge skulde udføre. Men istedetfor at Opsynsmanden, hvem de havde at gøre med, burde have været glad ved denne Hjælp, betragtede han strax fra første Øjeblik Hippolytus, hvem han ikke turde mishandle som de øvrige, som et forstyrrende Element i sin Arbejderkoloni, og deraf udviklede der sig efterhaanden et Had, som maatte blive en Kilde til navnløse Lidelser og Ofre for Hippolytus.

Kyklops — saaledes kaldte de andre Fanger Opsynsmanden, fordi han kun havde ét Øje — var den legemliggjorte onde Dæmon, hvis Lyst det var at mishandle sine Undergivne. Naar den Enøjede, der var en tyk, undersætsig Fyr med pjusket Haar og Skæg, en uformelig Purpurnæse og i Reglen i beruset Tilstand, viste sig med den jærnbeslagne Knortekæp i Haanden, mærkede Fangerne ham allerede i lang Afstand paa Grund af en ejendommelig Grynten, han udstødte, og ve da den, der ikke syntes ham at have gjort sin Pligt. Under en Regn af de skrækkeligste Eder susede Stokken ubarmhjærlig ned over den nøgne Ryg.

Det varede ikke længe inden *Kyklops* var kommen under Vejr med, at Hippolytus var draget til Minerne for den gamle Pontianus' Skyld; det var altsaa denne, som havde tilført ham den ubudne Gjæst! Oldingen var tilmed dømt til Bjærgværkerne, fordi han hørte til de Kristnes forrykte Sekt, og *Kyklops* havde lige fra Barnsben af næret et instinktmæssigt Had imod de Kristne. Næppe havde Hippolytus den følgende Søndag forladt Gruberne, saaledes som han havde betinget sig det, førend den Enøjede strax benyttede Lejligheden til at give sin Forbitrelse Luft.

»Rm, rm«, gryntede han, idet han traadte hen til de to Straffefanger, »din skaldede Dagdriver! Du vil nok spise Kejserens Brød uden at bestille Noget! Karrerne ere jo ikke mere end halvt fulde af Sten. Rm., rm, skal nok vise Dig hvordan man arbejder.«

Med disse Ord hævede han sin jærnbeslagne Stok og slog ubarmhjærlig løs paa Pontianus.

Først da Blodet flød ned ad Oldingens Ryg og Faustinus, der blev oprørt over en saadan Grusomhed, truede med at gjøre Anmeldelse derom til Bestyreren gennem Hippolytus, forlod den Enøjede dem, idet han gryntende og bandende udstøtte allehaande Trusler.

Pontianus havde allerede forinden sin Bortsendelse til Bjærgværkerne erklæret overfor de Præster og Diakoner, som besøgte ham i Fængslet, at han vilde nedlægge sit biskoppelige Embede, for at Kristi Hjord ikke skulde mangle sin Hyrde i Forfølgelsens Tider; men paa Alles indstændige Bønner havde han givet efter og undladt at udføre sin Beslutning. Men hvad kunde han vel nu gjøre andet for Sjælens Frelse end bede, lide og dø? Derfor havde han nu idag, da Hippolytus tog afsted, givet ham det Hverv, at lade et Dokument angaaende sin Fratrædelse udfærdige gennem en kejserslig Notar, som befandt sig i Bestyrerens Følge.

Paa en af de følgende Søndage fandt Hippolytus til sin store Glæde et Bud fra Rom med de Hjælpemidler, som, hvad vi før have omtalt, Forsamlingen i Coemeterium Ostrianum havde besluttet at sende Paven. Idet Hippolytus overgav Manden Pavens Fratrædelsesdokument, som var dateret *VI. Kal. Octobris*, det vil sige den 28de September fortalte han ham ogsaa om Faustinus og tilføjede en Bøn om, at faa Diakonen Fabianus til at besøge Florentia og hilse hende fra hendes Brudgom.

Bekjendtgjørelsen om Fratrædelsen indeholdt tillige den Befaling til Titelpæsterne, at de saa hurtigt som muligt skulde skride til Valget af en Efterfølger. I en i den Anledning indvarslet Forsamling, hine Tidens Conclave, blev Pontianus' hidtilværende Ærkediakon, *Anterus* den 21de November ophøjet paa Petri Stol.

Fabianus opfyldte med saa megen større Glæde sit Hverv hos Florentia som Hippolytus havde ladet ham vide, at Faustinus med voxende Interesse gjorde sig bekjendt med Kristendommens Lære. Førend vi imidlertid ledsage

Diakonen hen til den unge Dame, maa vi først give Læseren nogle Meddelelser om hendes Familie, og om det som var forefaldet i Florentias Hjem siden hendes Brudgoms Bortrejse. (Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 3 —

Odense. I Følge Efterretning fra det apostoliske Vikariat agter den højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*, at meddele *Konfirmationens hellige Sakramente* i Odense den 11 Maj, *Kristi Himmelfartsdag*, og samtidig at afholde dersteds den foreskrevne biskoppelige Visitsats.

Søndagen derefter, *den 14 Maj*, meddeler Hs. biskoppelige Højærværdighed *Konfirmationens hellige Sakramente* i *Sønderborg*.

Kjøbenhavn. I Søndags, den h. Josefs Skytsfest fejrede tre af Menighedens Foreninger i Fællesskab deres hellige Paaskekommunion i St. Ansgars Kirke under den højtidelige Prælatmesse Kl. 8. Talrige Medlemmer af *Mariakongregationen for Mænd*, *St. Josefs Gildet* og *Vincentsforeningen*, de to førstnævnte Institutioner med deres Emblemer, vare mødte, og en Mængde hh. Kommunioner bleve uddelte af den højærværdigste Biskop, som efter Evangeliet i den h. Messe holdt en Tale til de forsamlede Mænd.

Lourdes. En stor Valfart til Lourdes i Frankrig fandt Sted den 17. April. 53 Extratog fra alle Egne af Frankrig bleve benyttede til Valfarten, i hvilken kun Mænd toge Del. Man antager, at over 50,000 Mænd vare forsamlede foran Grotten i Lourdes.

Ny Zealand. Den 21 f. M. aabnedes i Wellington den første Provinsial-Synode for den katolske Kirke i Ny Zealand. En Ærkebiskop, tre Biskopper og fjorten Præster toge

Del i Møderne. Kirkens ringe Begyndelse og hurtige Væxt i dette Land minder om Lignelsen om Senopsfrøet, skriver Ny Zealand-»Tablet«. Kun for lidt over 8 Aar siden levede Thomas Poynton endnu i hint Land. Han var den første Katholik i Moa-Landet; en Irlænder -- en Søn af det Folk, som har gjort saameget for at udbrede Troen til Englands fjærne Besiddelser. I 1828 landede han i Hokianga paa Ny Zealand. I ti Aar saa han ikke nogen katholsk Præst i sit Hjem. Hans fromme Hustru, der var født i Wexford i Irland, rejste over 1000 Mil henover Havet med deres to første Børn, for at faa dem døbte i den katholske Kirke i Sidney i Australien. Det var Troens primitive Dage i Ny Zealand. Men Thomas Poynton levede længe nok til at se Landet delt i fire Bispedømmer med over 200 Kirker, 143 Præster, 65 Ordensbrøde, 600 Ordenssøstre, 2 Kollegier for Drengene, 21 højere Pigeskoler, 8 Velgjørenheds-Anstalter, 98 Kirkeskoler, som besøges af 11,361 Børn, og en katholsk Befolkning af henved 100,000 Sjæle. Hele denne Fremgang saa den første Katholik paa Ny Zealand, Thomas Poynton, i det Tidsrum, som laa mellem hans modne Manddomsalder og en hædret Oldingealder.

Rom. Tirsdag den 11. April, den h. Faders Navnedag, overbragte Kardinalkollegiet Pave Leo XIII. sin Lykønskning i Anledning af hans Helbredelse. I sin Svartale mindede Paven om den forestaaende *Freds-konference*, idet han ytrede: »Vore Tanker ere rettede paa det Værk, hvis Udførelse Vi saa længe have ønsket, og som kaster en forsonende Lysstraale over Slutningen af Aarhundredet. At gjøre Sværdets Aag mindre blodigt og skaffe Menneskeheden en mere lys og sorgfri Tilværelse, det er en Opgave, som vil skaffe den, der gjør de første Skridt, et berømt Navn i Civilisationens Historie. Vi hilse det tagne Initiativ med Glæde og nære Ønsket om, at de ophøjede Planer maa bære rige Frugter for Menneskeheden. Himlen give, at dette første Skridt maa føre til Forsøget paa kun at bruge aandelige Midler til Bilæggelsen af Stridigheder mellem Folkene. Kir-

ken, som Nationernes Moder, nærer intet højere Ønske end at opfylde sit Kald som Fjende af Blodsudgydelse og som Fredsstifter ikke blot i Samvittighedens Rige, men ogsaa paa de offentlige Anliggendes Omraade. Kirken har ved verdenshistoriske Begivenheder stedse grebet direkte ind, forsaavidt den havde frie Hænder, og har derved ydet Menneskeslægten gode Tjenester. Ofte gjorde Paverne en Ende paa vanskelige Situationer, afværgede Krige eller hidtørte Vaabenhvile og Fredsslutninger. Uden Pavernes Autoritet vilde Civilisationen være gaaet til Grunde. Deres Autoritet har lagt Baand paa Overmagten og gjort Fornuftens Herredømme gjældende mod Magtens.« Paven mindede om Alexander III. og Legnano, Pius V. og Lepanto, og sluttede saaledes: »Undertrykkelser kan hist og her hindre Religionens Virksomhed, men Kirken vil midt i alle Omskiftelser opfylde sin omsorgsfulde Mission, omfattende Himmel og Jord. Humanitetsfilosofi alene vil ikke sikre sand, vedvarende Fremgang og Velsignelse, og et Forsøg paa at unddrage Civilisationen Kristendommens levendegjørende Aand vilde være spildt Arbejde«.

Østerrig. I Østerrig have de bekjendte tyske politiske Agitatorer Wolf, Schönerer og Konsorter sat en Bevægelse i Gang, som har til Slagord »*Los von Rom!*« («Bort fra Rom!») og hvis Formaal er, ved »Massefrafald« fra Kirken at styrke disse Herrers anti-østerrigske, anti-dynastiske og anti-habsburgske Politik. Alt, hvad der kan ophidse Folket mod Kirken og Riget, er godt i disse politiske Agitatorers Øjne. Man skulde tro at en Overgang fra en Religion til en anden maatte finde Sted af religiøse Motiver, Trostvivl eller deslige. Af alt dette findes intet Spor i den overnævnte Bevægelse. Aldrig er nogen politisk Aktion bleven iværksat med større Frivolitet end den af Wolf og Schönerers opfundne »Bort fra Rom-Bevægelse«. Det er ikke alvorlige troende Sjæle, som forlode Kirken, men Mennesker, som forlængst have brudt med deres Tro, som ere blevne fremmede for Kirken, som intet tro, — de ere nærmest Fritænkere, som ikke bi-

drage til at forøge Protestantismens Hjord, men nærmest efter deres religiøse og politiske Anskuelser give Socialdemokraterne Føde. »Bort fra Rom«-Bevægelsen har, kort sagt, aldeles intet at gøre med Religionen, men er kun en politisk-revolutionær, højforrædersk Bevægelse, hvis Førere kun ophidse de nationale Modsætninger og haabe, at Tyskland, ifald en politisk Omvæltning skulde finde Sted, vilde hjælpe sine tyske Stambrødre i Østerrig og indlemme tyske Dele i det gamle Tyskland. Wolf og Schönerer have udgivet Parolen: »Tysk er protestantisk, katolsk er østerrigsk« og samtlige tyske revolutionære Elementer hyle i Kor: »Bort fra Rom!«

I Anledning af Agitationen have flere østerrigske Biskopper offentligtgjort Hyrdebrev, hvori de opmuntre de Forsagte og belære de Vaklende. men ellers med Tillid se Fremtiden i Møde.

Amerika. Det vil uden Tvivl interessere Propagandakollegiets ældre Elever blandt de danske Gejstlige at høre, at deres Meddiscipel i Kollegiet i Rom Dr. theol. *J. F. Loughlin*, Kansler for Ærkebispedømmet Filadelfia i Amerika, af den h. Fader er bleven udnævnt til pavelig Husprælat i Aledning af hans 25aarige Præstjubilæum, som fejredes den 27 April. Ved Levitmessen paa Jubilæumsdagen assisteredes Monsignor Loughlin af Propaganda-Kollegs-Eleverne *F. P. Fitzmaurice* ved St. Joachims Kirken og *J. P. Sinnott* ved St. Karl Borromæus Kirken i Filadelfia. Festtalen blev holdt af Propaganda-Kollegs-Eleven Biskop *Shanley* af Fargo.

Hamburg. Til *den første hellige Kommunion* i Aar bleve antagne i Hamburg (hl. Michaeliskirche) 85 Børn, i Forstaden St. Georg (Mariekirke) 95 Børn, i Eimsbüttel (Bonifaciuskirken) 39 Børn og i Hammerbrook (St. Josefs Kapel) 21 Børn.

Gouadeloupe. I Hospitalet i *Basse-Terre* paa Øen Gouadeloupe døde fornylig Søster *Elise*, som i et Tidsrum af 37 Aar, fra 1860 til 1897, havde bestyret det derværende

Spedalskheds-Hospital »La Désirade«. Den Afdøde, som for nogle Aar siden modtog Æreslegionens Kors af den franske Regering, var i 1847 som 19aarig Ordenssøster gaaet til Guadeloupe og i Løbet af det halve Aarhundrede kun vendt en eneste Gang tilbage til Frankrig, for at udhvile sig en Smule efter et 27aarigt Arbejde i Sygeplejen. For to Aar siden maatte den 70aarige Søster opgive sin Virksomhed som Forstanderinde for Spedalskheds-Hospitalet, og siden Tid helligede hun Hospitalet i Basse-Terre sine sidste Kræfter.

Rusland. Det synes som om man endelig vil afskaffe den julianske Kalender i Rusland. De første Skridt i denne Retning ere for nylig gjorte af det kejserlige astronomiske Selskab i Petersborg. Handelsministeriet har foreslaet Regeringen at søge en Udjævning af Tidsforskjelligheden opnaaet lidt efter lidt ved Hjælp af Skuddagene i Tidsrummet fra 1900—1948. Den julianske Kalender er som bekendt 12 Dage bag efter vor Kalender.

R. E. Weber, Gothersgade 47,

anbefaler sig med Billeder af den hellige Familie.

Herrehatte!

Et meget stort Udvalg af moderne Filt- og Straahatte er nu hjemkommen og anbefales til billige Priser.

Ernst Bæklund.

59. Kjøbmagergade 59.

Organist J. Hammermüller

er flyttet til Fjords Allé 5. 1. Sal.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).

Paa Grund af Afdelingen „Biens“ Generalforsamling afholdes intet Møde Mandag den 1ste Maj.

Unio. Sidste Møde i Vintersaisonen i Turisthotellet Tirsdag den 2. Maj.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. April. 4. Søndag e. Paaske. Katharina af Siena, Jomfru. — **1. Maj M.** Filippus og Jakobus, Apostle: — **2. Ti.** Athanasius, Biskop og Kirkelærer. — **3. O.** Kor-

sets Finding (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, h. Messe for Ansgariusforeningen). — 4. **T. Monika**, Enke, den h. Augustinus' Moder. — 5. **F. Pius V.**, Pave og Bekjender (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Majandagt). — 6 **L. Apostlen Johannes Martyrium**.

Søndag den 7. Maj. 5. Søndag e. Paaske, Stanislaus, Biskop og Martyr.

Taksigelse. I St. Antonius Bøssen, der er opstillet i St. Ansgars Kirke, indkom fra 1. Januar til 31. Marts d. A. ialt 112 Kr. 25 Øre, hvilket Beløb er blevet fordelt blandt Vincentsforeningens Fattige. En hjertelig Tak til Giverne. Vivant sequentes!

Paa St. Ansgars-Konferents Vegne.
Dr. theol. B. Hansen,
p. t. Præsident.

Majandagstens højtidelige Aabning i St. Ansgars Kirke finder Sted **Søndag den 30. April Kl. 6 Aften** i Forbindelse med Ynglingekongregationens Titularfest og Rosenkransbroderskabets maanedlige Møde. I den højtidelige Procession deltage ogsaa Ynglingekongregationen og Jomfruernes Forening med deres Faner.

Jesu Hjærte Kirke. Søndag d 30. April Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften holdes første Majandagt med Prædiken.

Majandagt holdes i Majmaaned hver Søn- og Hverdag Aften i St. Ansgars Kirke Kl. 8 og i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 $\frac{1}{2}$; i Rosenkranskirken hver Søndag Kl. 5 Efterm. og paa Hverdagene Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften; i St. Josefs Hospitals Kapel Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag den 30. April sin Hoved- og Titularfest (Mariæ Bebudelse). Om Morgen Kl. 8 Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke, og om Aftenen Kl. 6 Festandagt med Prædiken og Procession samstedt.

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. Maj Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke en h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag for Mødrene. Da vi netop i Ugens Løb (Torsdag) fejre den h. Augustinus' Moder, den h. **Monikas Fest**, forventes et talrigt Møde og ret mange hh. Kommunioner.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn's kgl. Hofboghandel **Katholsk Katekismus** for det apostoliske Vikariat Danmark. Bogladepriis 1 Kr. 25 Øre.

Dette Nr. af Ugebladet udgaar senere paa Grund af Helligdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 19.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 19.

Søndagen den 7 Maj.

1899.

Indhold: Kirken, som jeg har søgt og fundet. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Randers. Stockholm. Vikariatsmeddelelse. — Bekjendtgjørelser.

Kirken, som jeg har søgt og fundet.

(Af Helena Nyblom.)

—○—

(Sluttet.)

Naar jeg i Tanken gennemgaar alt, hvad der drog mig til Moderkirken, vil jeg aldrig kunne sige, hvad det egentlig var, som først greb mig. Netop Kirkens Helhed, dens Fylde, overbeviste mig. Kirken er ikke alene udviklende for hele Menneskeheden, den lægger Beslag paa hver Enkelt's Evner, og den udvikler dem alle.

Som en omhyggelig Læge, der aldrig forhaster sig, men giver sig Tid med hver enkelt af sine Syge, saaledes beskæftiger Kirken sig taalmodigt og grundigt med hver især af vore Egenskaber, som om den kun havde at gøre med denne ene Del af vor Sjæl.

Naar denne ømme Moder taler til vort Hjærte, er hun kun Kjærlighed. Naar hun taler til vor Forstand, er hun

Logiken selv. Naar hun tager sig af vor Fantasi, giver hun den Vinger. Men naar hun taler til os om Pligter, er hun den rene, ubøjelige Strenghed.

Som en klog Læge har Kirken ogsaa Øje for det indbyrdes Forhold, der bør findes mellem vore Evner; dens Maal er at hjælpe os til Sindets Ligevægt og den fuldkomne indre Harmoni, der skal være vor Sjæls stadige Lovsang til Gud.

Det eneste, som Kirken ikke kan lide, er Synden, Egoismen med hele dens Følge af Laster; og naar vi skulle være ærlige, holder næppe engang Verdensmennesket af disse Egenskaber — *hos sin Næste*.

Det var en ganske særegen Glæde, jeg følte over, at Guds Kirke samtidigt med at den anerkjender vore Evner ogsaa inddrager dem i sin Tjeneste.

Som en Gartner, der plejer de vilde Urter, han har plantet ind i sin Have, saaledes tager Kirken sig af sine Børn, for i Guds Have at forædle enhver efter sin Personlighed og faa os til at bære Blomster og Frugter.

Kirken holder af Skjønhed, det vide vi alle.

Vi have set, hvorledes de største Kunstnere til alle Tider have anvendt deres hele Liv og al deres Energi paa at forherlige Kirken. Vi have set, hvorledes de alle knælede ned for Altret og indviede til Guds Ære og Forherligelse de Gaver, han havde betroet dem.

Det er klart, at Gud, som har skabt Himlen og Jorden uendelig skønne, maa elske Skjønheden i sin Kirke, og det lidet Hensyn, som saa mange hæderlige Mennesker tage til Skjønheden, kommer af, at de ikke kjende den. De sammenblande Skjønhedens hellige Navn med Pragts og Overflødighedens Tomhed.

Skjønheden er og bliver dog Godhedens sande Afglans. Om en god Handling eller et ædelt Offer siger man: »Hvor det er kjønt!« Men om en smuk Stjerne siger man ikke: »Hvor den er god.«

Guds evige Godhed er af en Skjønhed, som overgaar al Forstand.

I Skjønhed udtrykker Kirken sin Tilbedelse.

Skjøn er dens hellige Liturgi.

Skjøn dens fuldendte Bygning.

Skjøn dens uomstødelige Logik.

Skjøn dens Tros storslaaede Enhed.

Skjønt hvert af dens Dogmer.

Lad os f. Ex. forestille os, at vi aldrig havde hørt tale om den hl. Jomfru, men vi faa en Dag at vide, at en stor Digter har komponeret et Værk, i hvilket han udtrykker en ophøjet Idé: Idéen om en ubesmített Jomfru, stadig Jomfru og dog Moder, og Moder til en Gud, som stiger ned fra Himlen for at frelse Menneskeheden fra dens Elendighed. Vilde ikke denne blotte Tanke have faaet Menneskeheden til at skælve af Beundring for noget saa ophøjet skjønt? Men denne store, herlige Tanke har Gud netop skjænket os som en hellig Sandhed, der skal tjene os til Trøst under alle Livets Fristelser. Skulde Kirken saa ikke synges: »*Causa nostrae laetitiae*.?»

Ja, den hellige Jomfru straalers som den reneste Stjerne omgiven af alle Helgener og Helgeninder.

Ingen kan stirre længe paa Solen uden at blændes, men over dens Lys og Varme kunne vi Alle glæde os, og naar vi se Havets Bølger straalere og blinke, faa vi en Anelse om hin mægtige Arne af Lys, som bringe dem til at skinne. Saaledes kunne vi heller ikke tilbede Guds Hellighed uden at sænke vor Sjæls Øje, men det milde Skær fra de Helliges Liv blænder os ikke, og derfor kunne de sammenlignes med *straalende Bølger*, der bringe os det evige Lys og faar os til bedre at fatte de guddommelige Aabenbaringer.

* * *

Da Sekterne skilte sig ud fra Kirken, bibeholdt mange af dem noget af den kristne Moral. Verden vilde ikke kunne bestaa uden denne Moral.

Den kristne Religions hellige *Mysterier* har alene den katholske Kirke bevaret — og hvad er en Religion vel uden *Mysterier*?

Man forstaar ikke at to og to er fire, *man ved det*, men man forstaar det ikke, og saa vil man dog *forstaa* de guddommelige *Mysterier*!

St. Alfons af Liguori har sagt alt i de Ord: »Min Gud, jeg vil ikke *forstaa* Dig.«

Religionen er det Uendelige, men man udgransker ikke det Uendelige, man knæler ned og tilbeder.

Det er vor Tid forbeholdt stadigt at opdage nye *Mysterier* i Naturen.

Fysikken beviser os, at Lyset, Varmen og Bevægelsen stamme fra én og samme Kraft, men derfor kalder man ikke Varme Lys, og heller ikke Bevægelse Varme.

Man nærer stor Beundring for Opdagelsen af *de mørke Straaler*, hvis Virkning man har lagt Mærke til, uden at kunne skjælne selve *Straalerne*, og det er sikkert ogsaa en nyttig og vigtig Opdagelse. *Straalerne* have altid været tilstede, men man var uvidende derom, indtil det Geni fremstod, som af deres Virkning kunde bevise deres Tilværelse. Hvilken Glæde føle vi ikke lige overfor et af disse Naturens *Mysterier*!

Men hvorfor lægger man saa lidt Mærke til den dybe Samstemmen mellem disse og Troens *Mysterier*? Kirken indeholder i sin aandelige Verden den første Oprindelse til alle Tilværelsens Hemmeligheder.

*

*

*

Kirkens Hjærte er et helligt *Mysterium*, og dens Virksomhed udadtil i Menneskeheden er en i Verden enestaaende moralsk Kraft. Kirken er Sjælenes aandelige Leder, det vil sige deres Lærer, deres Raadgiver, deres Dommer i alle moralske Spørgsmaal.

Hvis Menneskene vilde gjøre alvorlig Brug af Skrifte-

maalet, vilde det Onde, som er Menneskehedens Gift, snart forsvinde.

Trangen til at skrifte er dybt nedlagt i det menneskelige Hjærte.

Næsten alle Mennesker skrifte. En skrifter for sin Ven, én for sin Moder eller sin Ægtefælle, kort sagt for et eller andet Menneske, som indgyder Tillid ved sin Moral og sin Karakter.

Ja, mans krifter, fordi Hjærtet vilde briste uden Skriftemaalet.

Men bagefter føler man dog ikke den Befrielse, man havde haabet, fordi alle Mennesker ere af samme Natur.

Vennerne er partiske, Fjenderne ere imod En, men vel at mærke, man skrifter heller ikke for en Fjende!

Og dertil kommer det vigtigste: man opnaar Syndsforladelse, fordi Vår Herre udelukkende har betroet denne Magt til sine Apostle og deres retmæssige Efterfølgere.

Alle Prædikanter uden for Kirken have ogsaa meget rigtig denne Følelse og derfor *vove* de heller ikke at give Absolution; men forsikre os kun om Guds Tilgivelse.

Den Respekt, som en Præst, der lever i Cølibat, indgyder, kan ikke sammenlignes med den almindelige Agtelse, Mennesker føler overfor hinanden. Præsten er ikke blot Menneske, han er *Præst*, det vil sige en Guds Tjener, som elsker sine Medmennesker i Herren, som dømmes os strengt, ligesom Gud dømmes os, som barmhjærtigt forlader os vore Synder, ligesom Gud forlader os dem, hvis vi have den sande Anger.

Skriftemaalets Trøst er af en saadan Kraft, at man efter at have lært den at kjende, ikke forstaar, hvorledes man har kunnet leve uden dette Sakramente.

Hvilken uforlignelig Magt besidder ikke en Præst, som tro mod sine Løfter, lever i Cølibatet! Han alene har Ret til at forkynde den strenge Dyd for Menneskene.

Men jeg maa vende tilbage til hvad jeg allerede før sagde: Aldrig vil jeg kunne nævne, hvilken af Kirkens store Kræfter, der først tog mig fangen.

Frelserens sande Nærværelse i Alterets Sakramente indgjød mig den dybeste Ærefrygt; jeg følte, her var Troens Midtpunkt.

Den hl. Jomfrus Renhed henrev mit Hjærte, de Helliges heroiske Dyder gav mig en virkelig Forestilling om Kristendommens Storhed.

Den dybe Trang til Skriftemaal fik mig til i dette at søge en Støtte.

De katholske Præsters afholdende, selvforglemmende Liv indgjød mig den største Agtelse; jeg forstod, at de virkelig havde ofret sig med Legeme og Sjæl til Gud, og det blev mig klart, at de alene ere Guds sande Præster.

Ligesom man ikke kjender et Land, før man har beboet det, saaledes opdager man ikke alle Kirkens Skatte, saalænge man staar udenfor den; først naar man er optagen i dens Skjød, begynder man at forstaa sin Lykke og klart at es de mange Rigdomme, som den katholske Religion i al sin store Enkelthed indeholder.

Saa føler man dybt Harmonien og Enheden i dens Love, uomstødelige og strenge som Skabelsens fundamentale Love, og paa denne ubevægelige Grund beundrer man Mængden af saa mange forskellige og personlige Enkeltheder, som man beundrer en rig Flora, der bedækker et Bjærg.

Det er kun efter at være optagen i Kirken, at man ser, hvorledes denne kloge Moder har en særlig Opdragelse til hvert af sine Børn, alt efter deres Natur og deres Nationalitet. Og Grunden hertil er ikke alene, at Kirken har en god Opdragelsesmethode, men først og fremmest at den har modtaget den Gave af Gud, at kunne opdrage Menneskeheden. Den tørre Moral frastøder ved sin stillestaaende Ubevægelighed.

Religionens Harmoni begejstrer ved sin skabende Kraft, ved denne Livsmagt, som frembringer Glæde. Og Kirkens største Magt er dens Glæde; denne inderlige Glæde i Gud, som er Styrken i alle hans nidkjære Tjeneres Liv; denne

Glæde, der er saa uforgængelig, fordi den er uafhængig af alle Livets Omskiftelser.

En lille Gnist af denne Glæde er falden i min Sjæl. Jeg føler dens Glød, naar jeg tænker paa, at ogsaa jeg har den Lykke at kunne kalde mig et Barn af den hl. katholske Kirke.

Man er aldrig taknemmelig nok og man finder aldrig de rette Ord for at udtrykke sin Tak.

Men ogsaa her kommer Kirken os til Hjælp, idet den med hver Sjæl, den modtager, synger:

» *Te Deum laudamus!* «

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

Florentierne vare en Adelsslægt, der først var opstaaet i Kejsertiden og under denne havde erhvervet sig Rigdom og Ære; den havde sit Stamsæde paa Coelius Høj, ikke langt fra det Sted, hvor nu Kirken »Quattro Coronati« hæver sig, mellem Colosseum og Lateranets Basilika. Paa denne Tid var *Cajus Florentius* Hovedet for Familien; det var en Mand, der havde fordoblet sin nedarvede Formue mange Gange ved Leveringer til Hæren og mange heldige Spekulationer. Han havde været Enkemand i adskillige Aar og omfattede især sin Datter *Florentia* med stor Kjærlighed; forresten var han en kold og beregnende Romer, der tog Sagerne, som de vare og ikke kjendte noget til Idealer.

Florentius var i sin Optræden ganske en Type paa en ægte romersk Patricier; hans Klædning, der var forfærdiget af de bedste syriske Stoffer og rigt broderet baade foroven og forneden, fremhævede end mere hans statelige Skikkelse; hans Haar var redt fra det ene Øre til det andet henover

den skaldede Isse; paa Fingrene glimrede prægtige Ringe med de kostbareste Stene. Overalt i hans Palads mødte man en umaadelig Pragt; selv den kejserlige Stald kunde ikke opvise ædlere Heste, end Florentius havde dem for sin Vogn.

Da Senatoren havde faaet at vide, at Faustinus, hans tilkommende Svigersøn, var bleven kastet i Fængsel, havde han opbudt alt, for at frelse ham for sin Datters Skyld, hvis Sorg gik ham til Hjærte; men efter at Dommen var falden, var i hans Øjne den vordende Svigersøn død, og som praktisk Menneske saa' Florentius sig nu om efter en ny Gemal til sin Datter. Ved den Magt, som den romerske Lov indrømmede Fædrene over deres Brøn, var alt allerede bragt i Orden med en anden ung Mands Forældre, endnu førend Faustinus, efter sit lange Fangenskab, blev slæbt til Bjærgværkerne.

Florentia, som kjendte sin Faders Karakter, havde af al Magt søgt overfor ham at undertrykke sin Sorg over den Elskede; hun havde imidlertid efter sin Moders Død, som ældste Barn maattet overtage dennes Stilling i Forhold til sine yngre Sødskende, og derved var hendes Aand allerede tidlig bleven udviklet til en saadan Modenhed og Selvstændighed, som man kun sjældent finder den hos en syttenaarig ung Dame.

Paa sin Datters forblommede Bøn om at være tilstede ved Afskeden, havde Senatoren givet Afslag: Morgenluften var farlig for hans Sundhed; Kejseren vilde ikke synes om hans Nærværelse ved den Lejlighed. Men da Florentia kom hjem ved Middagstid, rigtignok med forgrædte Øjne men dog ellers rolig i sin Optræden, troede Faderen Tidspunktet egnet til at trøste hende over den tabte Brudgom ved den Meddelelse, at den faderlige Kjærlighed og Omsorg allerede havde fundet en i enhver Henseende fortræffelig ung Mand, som vilde skatte sig lykkelig ved at hjemføre hende som Brud.

Derfor blev han i højeste Grad overrasket over, at Datteren paa denne Meddelelse svarede:

»Jeg har kun modstaaet Tiberens Forførelse til at kaste mig ud i dens Vande, fordi jeg haabede, at jeg engang i Fremtiden skulde tilhøre min Faustinus som Ægtefælle. Paa Hjemvejen besøgte jeg Kjærlighedens mægtige Gudindes Tempel og forpligtede mig ved et helligt Løfte, hvis hun vilde opfylde min Bøn; jeg tilskriver hendes Bevaagenhed og Godhed, at jeg forlod Templet beroliget og med den trøsterige Overbevisning, at jeg skulde faa min Elskede at se igen.«

»Hvad er det for noget dumt Tøjeri,« udbrød Florentius, »Landsforvisning til Bjærgværkerne er værre end Døden, og ingen Gudinde kan bryde de Lænker, som holde Fangerne fast dér. Udvisk Faustinus af din Erindring og adlyd din Fader, der bedre end Du selv indser, hvad der kan gjøre Dig lykkelig.«

Med den største Bestemthed svarede Pigen: »Jeg vil ikke tænke paa at række en anden Mand min Haand, før jeg selv har bisat min Elskedes Aske i vor Familiebegraevelse.«

»Det vil altsaa sige,« raabte Florentius, opbragt over Datterens Modstand, »at du aldrig vil gifte Dig. Nu er Du sytten Aar, vil Du forspilde hele din Livslykke paa Grund af et overspændt Sværmeri? Eller mener Du maaske at Du endnu vilde kunne faa en Mand, naar Du bliver tyve Aar gammel? — Men Du har ikke engang givet mig Tid til at sige Dig Navnet paa ham, jeg har udkaaret til Dig. Det er Markus, Aurelius Sempronius' Søn, en ung Mand med saa glimrende Egenskaber, at jeg har slaæet en Streg over, at han ikke er Din Lige, hvad Formue angaar. Ægteskabskontrakten er saa godt som færdig, og Du vil berede mig de største Vanskeligheder, hvis Du egensindigt vilde sætte Dig op imod Din Faders Villie.

Men Jomfruen blev saa fast ved sin Erklæring, at Faderen afbrød Samtalen, idet han trøstede sig med den Tanke,

at hans Barn efter nogen Tids Forløb nok vilde blive mere tilgængelig for et fornuftigt Ord.

En af de følgende Dage indbød Florentius den Udkaarede og dennes Fader til Middag, uden at hans Datter vldste det; men hvormeget ellers Senatoren holdt af Bordets Glæder, bleve de ham dog den Dag fuldstændigt fordærvede ved den kolde og tilbageholdende Maade, hvorpaa Pigen behandlede den unge Mand.

Om Aftenen skjændte han alvorligt paa sin Datter derfor, og da Florentia stadig blev ved sin Beslutning, brød hans Vrede tilsidst ud i lys Flamme.

»Jeg vil give Dig otte Dages Betænkningstid,« raabte Florentius, »og hvis Du ikke i den Tid er kommen til den Erkjendelse, at Du skal adlyde mig, saa skal Du, ved alle Guder, lære din Fader at kjende! Gaa nu straks din Vej, jeg vil ikke sé Dig for mine Øjne, før Du har forbedret Dig.«

I denne Mellemtid søgte Florentius baade ved en Søster til sin afdøde Hustru og ved nogle af sin Datters Veninder at indvirke paa Florentia, for at faa hende til at forandre sit Sindelag, og hun vilde maaske ogsaa, saaledes som hun blev bestormet fra alle Kanter, være bleven vaklende i sit Forsæt, hvis hun ikke lige Aftenen før den afgjørende Dag havde faaet et Besøg, der igjen befæstede hende i hendes urokkelige Tro paa den Elskede.

Dette Besøg var ingen anden end Diakonen Fabianus.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 9 —

Kjøbenhavn. Søndag den 23. April afholdt de tre henværende *Vincentiskonferentser* deres andet Generalmøde for i Aar. Mødet, der var besøgt af 30 Medlemmer, lededes af den højærværdigste Biskop, som, efter at de enkelte

Konferentser havde afgivet Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Fjerdingaar, med nogle faa Ord indtrængende lagde Medlemmerne paa Sinde at virke for Foreningens Formaal; at yde de Fattige timelig Hjælp og endnu mere at bringe dem aandelig Almisse; meget smukt vilde det f. Ex. være, om Foreningens Medlemmer og dens Fattige i Fællesskab modtog den hellige Paaskekommunion. Til Slut opfordrede Biskoppen til at arbejde for Tilgang af nye Medlemmer, særlig blandt de unge — et Besøg af 30 Medlemmer til et Generalmøde var i Forhold til Menighedens Størrelse alt for lille — og indbød til at møde talrigt ved den næste Generalforsamling, som skulde afholdes paa Ordrupshøj Søndagen efter den h. Vincents af Pauls Fest, den 23. Juli.

— I Søndags fejrede *Mariakongregationen for Ynglinge* sin Hoved- og Titularfest i St. Ansgars Kirke. En Mængde Ynglinge modtog deres hellige Paaskekommunion under den højtidelige Prælatmesse Kl. 8, under hvilken den højærværdigste Biskop talte anerkjendende og opmuntrende Ord til de forsamlede Ynglinge.

Da Kongregationens Præses, højærv. Pastor *von Geyr*, paa Grund af Sygdom var forhindret i at være tilstede ved den højtidelige Aftengudstjeneste, fandt ingen Optagelse af nye Medlemmer Sted; ligeledes maatte den højærværdigste Biskop paa Grund af stærk Forkjølelse give Afkald paa at holde Festprædikenen og overvære Andagten, under hvilken Sognepræsten, højærv. Pastor Braun prædikede. Til den festlige Gudstjeneste, som overværedes af talrige Ynglinge og mange andre Menighedsmedlemmer, var knyttet en festlig Procession i Anledning af Majmaanedens Aabning.

Randers. Som allerede før meddelt, opholdt de to Kamillianerpatres *Tembories* og *Ikenmeyer* sig i Vinter i Randers, for at sætte sig ind i det danske Sprog og de danske Forhold. Den Hurtighed, hvormed begge de Gejstlige have tilegnet sig det danske Sprog, berettiger til det Haab, at de her have fundet et nyt kjært Frædreland. Selvfølgelig maatte det kirkelige Liv i Randers vindes ved saamange Præsters

Medvirkning og Gudstjenesten paa Festdagene blev derfor og saa fejret med særlig Højtidelighed. Nu have de to Patres imidlertid forladt os, for at begynde deres Virksomhed i Aalborg, hvor en rummelig Villa ved Kastelvejen i disse Dage er bleven forvandlet til et Kamillianerkloster.

Dog ikke blot de to Patres have forladt os, vi maatte desværre ogsaa give Afkald paa vor elskede og nidkjære Kapellan, højærv. Pastor *O. Gethmann*, idet denne har besluttet sig til at indtræde i Kamillianerordenen og allerede har forladt det danske Vikariat. Idet vi ikke undlade at bringe Pastor Gethmann vor Anerkjendelse og Tak for alt det gode, han har gjort her i Menigheden, udtale vi tillige det Haab, at han efter fuldendt Forberedelsestid vil vende tilbage til gamle Danmark.

Stockholm. *Den katholske Haandværkerforening* fejrede paa St. Josefs Skytsfest sin aarlige Hovedfest. Kl. 11 drog Medlemmerne under Klokkeringning og med deres St. Josefsfane i Spidsen ind i St. Eriks Kirken. I. A. Alstrøms firstemmige Messe for Mandskor udførtes smukt og stemningsfuldt af St. Eriks Kirkens og Haandværkerforeningens samlede Kor. Navnlig var »Agnus Dei« af en gribende Virkning; Offertoriet »Ipse Jesus« var af Jacovacci. Foreningens Præsæs, højærv. Pastor *R. Kiesler*, holdt baade Højmissen og Prædikenen (Visepræsæs er for Tiden syg), som handlede om den hl. Josef som Mønstret for alle kristelige Børneopdragere. Om Aftenen Kl. 6 samledes Medlemmerne atter omkring deres Fane, for at overvære Aftengudstjenesten, under hvilken de ovennævnte Kor sang »O salutaris hostia«, »Salve pater salvatoris« og til Slut »Gaar alle til Josef«.

Kl. 8 var der Aftenfest i Foreningssaalen, som var smykket med Blomster og Grønt og straalende oplyst. Saa mange som Salen kunde rumme af Æresmedlemmer og ordinære og ekstraordinære Medlemmer vare Præsæs' Gjæster ved Soupéen. Telegram og Skrivelser oplæstes fra Hs. biskoppelige Højærværdighed, Msgr. Bitter i Rom, fra Æres-

medlemmet Blomquist i Kalmar, fra Pastor, Grev Stolberg i Norrköping m. m. Præsæs foreslog en Skaal for Æresmedlemmerne og Alle, som med ham virkede for Foreningens Fremgang. Aarhundredet nærmede sig sin Slutning og Foreningen haaber i Aar at fejre sit 20aarige Jubilæum. Tyve Aar ere en lang Tid i et Menneskeliv. Saa Præsæs tilbage paa denne lange Tid, opfyldtes hans Hjærte med Glæde. Han saa saamange bekjendte Ansigter, som fra Foreningens ringe Begyndelse havde staaet raadende og hjælpende ved hans Side, mange, som trofast og uegennyttigt havde arbejdet sammen med ham i gode og onde Dage, og han vilde ved denne festlige Lejlighed takke dem derfor. Præsæs havde under det h. Messeoffer bedet Gud om, at han endnu længe vilde bevare dem, for at de sammen med ham maatte bære Foreningens Sag fremad.

Lektoren ved den kgl. Søkrigsskole, Dr. *I. Müller*, besvarede Skaalen med at erklære, at det var Foreningen, som havde at takke Præsæs for hans Opofrelse og utrættelige Arbejde for Foreningen. Det var en Fryd at indfinde sig i Foreningen og være Vidne til, hvorledes Foreningen under Biskoppens Protektorat og Præsæs indsigtfulde Ledelse havde udviklet sig saa sundt og opnaaet saa gode Resultater; han vilde foreslaa et firefoldigt Hurra for Præsæs. Til Slut foreslog Præsæs et syvfoldigt Hurra for den højærværdigste Biskop, som, skønt langt borte, havde ihukkommet Foreningen paa denne Dag og ved Telegrafens Hjælp havde sendt Foreningen sin Lykønskning.

Efter Festmaaltidet ryddedes Bordene, og Senior, Hr. *J. Rolewicz* aabnede en Auktion over Appelsiner, gamle Handsker og Champis (Champagneflasker med Øl). Appelsinerne bleve dyre og betaltes med 2 Kr. 50 Øre pr. Stykke. En tom Flaske Hochheimer naaede op til 3 Kr. Henimod Midnat sluttede Festen.

Vi kunne endnu tilføje, at Foreningens Aarsregnskab udviser som Indtægt 1942 Kr., Udgift 192 Kr. og Overskud 1750 Kr. Foreningens Kapital ved Slutningen af 1898 var

12,752 Kr. Sygekassen havde desuden en Kapital, som ved Aarets Slutning beløb sig til 3,360 Kr.

— St. Eriks Kirken har paa den h. Paaskelørdag kunnet indvie sin nye Døbefont, der, opstillet som Pendant til Prædikestolen, godt udfylder sin Plads, svarende som den er til Kirkens øvrige Indretning i Henseende til Farve og Konstruktion.

Vikariatsmeddelelse.

Kollekt for det hellige Land. (Langfredag) *Kjøbenhavn:* (St. Ansgar) Kr. 10,50; *Frederiksberg:* Kr. 9,50; *Odense:* Kr. 12,80; *Svendborg:* 4 Kr.; *Kolding:* 2 Kr.; *Fredericia:* 8 Kr.; *Horsens:* Kr. 5,64; *Aarhus:* 19,54; *Randers:* Kr. 3,4. — I Alt: 75 Kr. 2 Øre.

2den St. Ansgars-Bonifaciuskollekt for 1898: *Kjøbenhavn:* (St. Ansgar) Kr. 28,50; (*Jesu Hjærte Kirke:*) 12 Kr. (*St. Josefskapel:*) Kr. 8,25; *Frederiksberg:* Kr. 20,47; *Ordrup:* Kr. 8,90; *Mariebo:* Kr. 1,72; *Odense:* Kr. 11,50; *Svendborg:* 5 Kr.; *Kolding:* 10 Kr.; *Fredericia:* 31 Kr.; *Horsens:* Kr. 6,53; *Silkeborg:* Kr. 9,25; *Aarhus:* Kr. 41,32; *Randers:* K. 13,25. — I Alt: 207 Kr. 69 Øre.

Kjøbenhavn, d. 3. Maj 1899.

Det apostoliske Vikariat.

Herrehatte!

Et meget stort Udvalg af moderne Filt- og Straahatte er nu hjemkommen og anbefales til billige Priser.

Ernst Bæklund.

59. Kjøbmagergade 59.

Organist J. Hammermüller

er flyttet til Fjords Allé 5. 1. Sal.

R. E. Weber, Gothersgade 47,

anbefaler sig med Billeder af den hellige Familie.

C. B. LÖHRER,

31 Adelgade, 1. Sal, Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

St. Knuds Broderskab. Møde Fredagen den 12. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$, i Lokalet, Vesterbrogade 24. Cafe Vestergaard. Oplæsning, Sang m. m. — Alle ere velkomne.

Unio. De ugentlige Møder ere ophørte; forøvrigt henvises til det til Medlemmerne sendte Program.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. Maj. 5. **Søndag e. Paaske**, Stanislaus, Biskop og Martyr. — 8. **M. Ærkeengelen Michaels** Aabenbarelse (Bededag.*) — 9. **Ti. Gregor af Nazianz**, Biskop og Kirkelærer (Bededag). — 10. **O. Antonius**, Biskop og Bekjender (Bededag).

Torsdag den 11. Maj. **Kristi Himmelfart**. (Gudstjeneste som paa Søndagene; efter Højmessens synges Te Deum i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den h. Paaskekommunion for æres Vekommende, som bo i Byer, hvor der ikke findes et katholsk Gudshus). — 12. **F. Nereus og Lidel-sesfæller, Martyrer**. — 13. **L. Oktavdag**.

Søndag den 14. Maj. 6. **Søndag e. Paaske**.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge ere kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Af-syngelsen af Litaniet til Alle Helgener.

Kirkelig Kundgjørelse.

Som fælles Bønner ved den ni Dages Andagt til den Helligaand, der blev anordnet ved vor hl. Faders Rundskrivelse af 9. Maj 1897, foreskrive Vi atter i Aar for Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller:

1. *Hymnen Veni Creator Spiritus med tilhørende Versikel og Oration.*
2. *Bønnen om den Helligaands syv Gaver. (Bønnebog S. 202.)*

Novenen kan holdes enten efter Skolemessen eller ved Majandagten.

Kjøbenhavn d. 3. Maj 1899.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark.

Novene til den Helligaand. Fra Fredag den 20. Maj indtil Lørdag d. 28. Maj (begge Dage medregnede) holdes i St. Ansgars Kirke en ni Dages Andagt til den Helligaand, ifølge vor h. Fader Mening, for de Kristnes Gjenforening i Troens Enhed. Novenen holdes i Forbindelse med Majandagten. Den til Novenen knyttede Aflad, som ogsaa kan tilvendes Sjælene i Skærsilden, har atter i Aar Gyldighed. Forøvrigt henvises til „Nord. Ugeblad“ Nr. 22 for 1895.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa **Kristi Himmelfart** i alle Vikariatets Kirker og Kapeller.

St. Franciscus Kapellet paa Holmegaard. Kristi Himmelfartsdag, den 11. Maj Kl. 9 højtidelig Messe. Kl. 2 Eftermiddag Festandagt.

Jesu Hjærte Kirke. Fra den 1. Maj er den sædvanlige Gudstjeneste paa Søn- og Helligdage: Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille h. Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt med Prædiken.

Majandagt holdes i Majmaaned hver Søn- og Hverdag Aften i St. Ansgars Kirke Kl. 8 og i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 $\frac{1}{2}$; i Rosenkranskirken hver Søndag Kl. 5 Efterm. og paa Hverdagene Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften; i St. Josefs Hospitals Kapel Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Dhrr. Præster paa samtlige Stationer bedes velvilligst undersøge, paa hvilke Gaarde i deres Distrikt der findes polske Arbejdere, samt hvormange, og tilstille mig Meddelelse derom hurtigst.

Stationsforstandere, Posthuse og Øvrighed vil kunne yde god Hjælp ved Undersøgelsen.

Mariebo. 1. Maj 1899.

Ærbødigst
Edw. Ortvéd, Præst.

De kristelige Familiers Forening. Medlemmerne kunne vinde en fuldkommen Aflad paa Kristi Himmelfart (11 Maj). — Vi gjøre opmærksom paa, at Familier, som ønske at tiltræde Foreningen, bør gjøre dette snart, da Navnene paa nye Medlemmer i denne Maaned indsendes af Dhrr. Sognepræster til Foreningens Vikariats-Direktør, som saa oversender dem til Central-Bestyrelsen i Rom.

Kjøbenhavn, d. 4. Maj 1899.

Andr. Johansen.

v. Hurchs Legat. En Portion af dette Legat er bleven ledig. Ansøgninger indsendes inden 1 Juni til Sognepræsten ved St. Ansgar. Tillige gjøres Ansøgerne af Koslowskis Legat opmærksomme paa, at dette Legat er bortgivet og Vedkommende uderrettet derom.

Gamle **J. Lund** oplever paa Kristi Himmelfartsdag sit **81. Aar**. Det er nu kun smaat for ham i hans Livs Aften og vilde det derfor paa denne Helligdag glæde ham dobbelt, om gamle og unge Venner vilde tænke lidt paa ham. Har boer paa Vesterbro, Victoriagade 16, 2. S. Bagb.

Literatur. I Anledning af Konfirmationen her og i Provindserne anbefales: **Det kirkelige Cereemoniel** ved Biskoppens Modtagelse samt Bønner ved Meddelelsen af Konfirmationens h. Sakramente, Pris 10 Øre. I St. Ansgars Kirke faas Bogen ved Indgangen hos Kirkebetjent Stein.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 20.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 K. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 20.

Søndagen den 14. Maj.

1899.

Indhold: Kardinal Filip Kremenz. Søster Carolas Synd. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Aalborg. Island. Køln. — Bekjendtgjørelser.

Kardinal Filip Kremenz. †

— 0 —

Natten mellem Fredag og Lørdag har Døden efter lange og smertefulde Lidelser sat en Grændse for Ærkebiskoppen af Kølns, Kardinal *Kremenz's* arbejdsrige Liv, hvorved den danske Mission har mistet en fremragende Velynder og Velgjører, der ligesom hans Forgænger paa Ærkesædet i Køln, Kardinal Paulus Melchers, omfattede Kirken her i vort Fædreland med en levende Velvillie. Den Afdøde var født den 1. December 1819 i Koblenz, hvor hans Fader var Slagtermester. Sine theologiske Studier gjorde han i Rom, München og Trier, og den 27. August 1842 modtog han Præstevielsens hellige Sakramente. Indtil 1846 virkede han som Kapellan ved St. Kastors Kirke i sin Fødeby, blev derefter Religionslærer ved Ridderakademiet i Bredburg og i 1848 Sognepræst ved St. Kastor, 1853 Dechant i Koblenz og 1859 Æresdomherre i Trier. Hans

fremragende Virksomhed, hans vindende Personlighed og navnlig hans ophøjede og opløftende og dog saa populære Prædikener henledte den almindelige Opmærksomhed paa ham, og den 22. Oktober 1867 blev han valgt til Biskop af Ermland.

I 17 Aar styrede Biskop Krementz dette Bispedømme som en Mand efter Guds Hjærte. Med Lærdom forbandt han baade Hyrdemildhed og en ægte katholsk Kraft og Energi, naar det gjaldt at forsvare Kirkens Frihed og Rettigheder. Det var i »Kulturkampens« ulyksalige Tid; Bølgerne i denne Kamp gik højt mod den katholske Tro, og heller ikke Bispedømmet Ermland blev forskaanet. Biskoppen kom i 1872 først i Konflikt med Majlovene og Ministeriet i Anledning af en »gammelkatholsk« Præsts og Religionslærers Exkommunikation. Biskoppen — »Kulturkampens« første Offer — blev dømt, idet hans Gage blev spærret, hvilket varede indtil 1882. At han ikke ligesom andre blandt hans Embedsbrødre blev »afsat« under Kulturkampen, havde han vel alene det Hensyn at takke for, som man i Berlin tog til Kejserinde Augusta, der kjendte Biskoppen fra sine hyppige Ophold i Koblenz og nærrede stor Agtelse for ham.

Imidlertid rasede Kulturkampen i Preussen baade i Øst og i Vest; siden December 1875 var Ærkebiskop Melchers af Køl'n gaet i Landflygtighed, idet han gik ud fra, at han bedre kunde styre sit Bispedømme fra Udlandet end fra et preussisk Fængsel. Imidlertid bleve Forholdene stedse vanskeligere baade for Hyrden og Hjorden; efter 10 Aars Forløb kom man i Berlin endelig til en bedre Erkjendelse og efter lange Forhandlinger med Rom udnævnte Paven Martyrbiskoppen Paulus Melchers til Kardinal og Biskop Krementz af Ermeland til Ærkebiskop af Køl'n. Den 15. December 1885 holdt han sit Indtog i Domkirken i Køl'n; men dybe Saar havde Kulturkampen tilføjet det til hans Hyrdeomsorg betroede Ærkebispedømme: saa det var med Bekymring og Sorg at han tiltraadte sit Embede. Over 350 Sogne vare

uden Sognepræster og 130 Kapellanier vare ubesatte. Præsteseminariet i Köln var lukket, det theologiske Konvikt i Bonn stod tomt, de theologiske Professorater vare dels ledige, dels besatte med Frafaldne, Drengeseminariet stod tomt, Ordensfolkene vare fordrevne og 500,000 Voxne ventede paa Meddelelse af Konfirmationens hellige Sakramente. I Løbet af ganske kort Tid lykkedes det imidlertid Dr. Krentz ved Kjærlighed og Mildhed paa den ene Side, og apostolisk Fasthed og mandig Frimodighed paa den anden Side at ordne Forholdene i det store Ærkebispedømme. Saaledes lykkedes det ham i Tidens Løb ikke blot at besætte alle de ledige Sogneembeder, men ogsaa at oprette 50 nye. Det katholske Foreningsvæsen fremmede ham med stor Iver, og de katholske Arbejdere ærede ham som en sand Fader, hvis Ønsker og Sympathier tilhørte alle Klasser af den arbejdende Befolkning uden Forskjel.

Den preussiske Regering hædrede hans velsignelsesrige Virksomhed paa flere Maader, idet han blev Medlem af Statsraadet og senere modtog en høj Orden af Kejseren. Den 16. Januar 1893 blev der ham en ganske særegen Ære til Del, idet Pave Leo XIII. udnævnte ham til Kardinal og anviste ham som Titularkirke San Crisogono i Trastevere i Rom, den samme Kirke, som Paven selv i næsten 25 Aar havde haft til Kardinalstiel. R. I. P.

Søster Carolas Synd.

— 0 —

I Anledning af en Drengs korporlige Revselse, som i April fandt Sted i *det katholske St. Josefs-Vajsenhus i Postdam* ved Berlin, anklagedes en af Søstrene og Anstaltens Karl for Mishandling; men begge de paagjældende Personer bleve imidlertid fuldstændig *frikjendte* af Retten. For de liberale Blade gav Anklagen en gunstig Lejlighed til en Mængde hadefulde Angreb paa den katholske Anstalt og Sø-

strene og i Byraadet i Berlin førte den jødiske Socialdemokrat Singer det store Ord i en heftig Tale mod Søstrene og mod Professor v. Bergmann, den Sagkyndige, som havde vowed at forsvare Søster Carolas Optræden ved nævnte Lejlighed.

Hvad var der da sket? En vanartet Dreng, hvis Forstokkethed ikke lod sig bryde hverken med venlig Tiltale eller med Trusler, en Lømmel, som bragte Disciplinen i hele Anstalten til at vakle, havde faaet ti Slag med et Spanskrør, og da han derefter saa sig haanligt leende omkring, fik han ti til af samme Kaliber. Berlins berømteste Kirurg, Professor v. Bergmann erklærede overfor Retten, som havde tilkaldt ham som sagkyndigt Vidne, at et Spanskrør var et passende Instrument overfor saadanne Forbryderspirer og at de blaa Pletter, som Revselsen bragte med sig, ikke vare saa slemme. Det var Tildragelsen. De liberale Herrer stak Hovederne sammen og talte om Grusomhed, om Barbari, om raa Brutalitet. Søster Carola var Dagens Taleemne. Hun blev opstillet som et Symbol paa Rædsel, og naar smaa Børn vare uartige, truede man dem, sigende: »Søster Carola kommer!« Og hvad havde Stakkelen gjort? Ikke andet end, hvad alle fornuftige Forældre maa gjøre, for at hindre, at deres Børn maaske kunde ende paa Forbryderbanen, hvor saamange af en stor Bys Børn desværre ende paa Grund af Forældrenes Ligegyldighed.

Sandheden er den, at Postdams Borgere ikke nok som kunne rose Søstrene for den Kjærlighed, Godhed og Offervillighed, hvormed de udøve deres uegennyttige Hverv baade i og udenfor Anstalten. Fattige syge Tjenestefolk lægge netop Vægt paa at blive plejede i deres Lidelser af de Søstre, til hvis Ordenssamfund ogsaa Søster Carola hører. Overalt priser og roser man disse katholske Plejerskers menneskevenlige Opofrelse, og alt det skulde med et Slag være glemt, fordi en forstokket Lømmel, der hvert Øjeblik løb bort fra Anstalten, havde faaet en Dragt Prygl? Ja, hvis det var bevisligt, at Prygl hørte til Vajsenbørnernes daglige Kost.

Men, det var tværtimod det første Tilfælde, i hvilket Pryglestraffen var bleven anvendt, et tilstrækkeligt Bevis for den Mildhed og Godhed, hvormed Børnene opdrages i Anstalten. Desforuden hengaar der ikke to Uger, uden at Keiserindens Hofmarskalk, den protestantiske Friherre v. Mirbach, personlig reviderer Anstalten, og han har, hvad han gjentagende forsikrede, stedse forladt Huset med Bevidstheden om, at de stakkels Vajsenbørn hverken i legemlig eller aandelig Henseende kunde være bedre forvarede. Den hele Affaire blev kun oppustet saameget, fordi Anstalten var *katholsk*.

Den jødiske, socialdemokratiske Folketribun Singer har da ogsaa faaet et passende Svar af den Sagkyndige, Direktøren for den kirurgiske Universitets-Klinik i Berlin, Professor v. Bergmann, som bl. a. skriver i »Nat. Ztg.« følgende:

»I det sidste Byraadsmøde har Hr. Rigsdagsmand o. s. v. Singer beskæftiget sig med min Person paa en Maade, som trænger til en Forklaring. Hr. Singer finder først en umiskjendelig Lighed mellem *mit Ansigt* og Billederne paa nogle *Forbrydertyper* i Lombroso's Værker. Det vilde ikke være i min Interesse, at modsige dette, thi Sandheden af Singers Opdagelse vilde uden videre bevise, hvor rigtig min Stilling har været i Søster Carolas Proces. Jeg er nemlig, skjønt for længe siden voxen, *ikke* bleven til en Forbryder. *Den fertræffelige Opdragelse*, jeg har kunnet glæde mig ved, kan have forhindret det. Derfor erklærede jeg ogsaa overfor Retten, at jeg ikke gik saavidt som Lombroso gaar, men meget mere anser et *Anlæg*, selv et saa stort, som Drengen Steiners, for *reparabelt*. Det er et nødvendigt Resultat af de Erfaringer, som Hr. Singer har vundet angaaende min Person. Netop derfor turde jeg ogsaa erklære *Spanskrørct*, med hvilket de korrigerende 20 Slag — kun saamange ere beviste -- bleve tilføjede, for ikke for svært, og *de blaa Pletter* og *Skrammerne paa Huden* — ikke Andet er blevet fundet — for ikke for slemme. *Lærerens Vidnesbyrd* fra Skolen udelukkede *enhver umiddelbar*, og *begge de sagkyndige Lægers Erklæring enhver senere*

Skade for Drengen. Man giver ikke Slag med et Spansk-rør, for at det skal fremkalde velbehagelige Følelser, men for at fremkalde Smerte. Hvor den indfinder sig efter Slag, viser der sig ogsaa blaa Pletter og Strimer paa Huden, som ere synlige i 2 til 3 Uger, hvorefter de forsvinde, hvad Historien om »det blaa Øje« kan lære Enhver.

Dette var mit sagkyndige Udsagn, som lyder saa barbarisk for Hr. Singer, at han, for at forklare sig det, henviser til min russiske Oprindelse, idet han citerer et bekendt bevinget Ord falsk. Lad være, at Hr. *Singer* føler sig særlig kvalificeret til at foretage Undersøgelse angaaende *det germanske Blods Renhed*, jeg er dog ifølge Dokumenter en Tysker. Manden, til hvem jeg fører min Slægt tilbage, stod i Kurfyrst Georg Vilhelms Tjeneste og i mere end 100 Aar fandtes mine Forfædre optegnede i den tyske Adelsliste. Og selv om jeg var en Russer, vilde jeg ikke skamme mig over Slægtskabet med en Turgenjew og en Pirogow. Flere Grunde havde Hr. Singer haft til at stemple mig som *Jøde*, thi i Virkeligheden bekjender jeg med en af dette Folks største Moralister: »*Hvo som elsker sit Barn, tugter det stedse*, for at han senere hen maa opleve Glæde af det. Naar En opdrager sit Barn, ærgrer det hans Fjende. Men hvo som er for blød overfor sit Barn, klager over dets Strimer. Slaat hans Ryg, medens han endnu er lille, for at han ikke skal blive halstarrig og ulydig« (Cap. 30, Vers 1. fl.). Jeg tror ikke, at Jesus *Ben Sirach* vilde have forandret sin Mening om Ris og Strimer ved Synet af alt det *Pak*, som 2000 Aar senere fyldte Kriminalrettens Forgaard i *Processen Guthmann*,*) af Kjærlighed til Singer. Det er ikke behageligt, naar Havet raser og vil have sit Offer, at holde Stand overfor dets smudsige Bølgers Fraade, men det er Pligt. Jeg har ikke selv opstillet mig som Sagkyndig i Postdammer-Processen, men da jeg nu engang var tilstede, gav jeg min Viden og min Samvittighed et utvetydigt Udtryk, uden at

*) Processen i Anledning af Mordet paa den prostituerede Bertha Singer.

bekymre mig, om Hr. Singer vilde skrike »Korsfæst ham« eller »Hosiannah«. Jeg har aldrig troet, at i *Virchow's* By kunde en Storm af Harme slippes løs, fordi man beraabte sig paa Læren om det Arvelige og de legemlige og aandelige Anlæg, og at, hvor *Lessing* har boet for halvandet Aarhundrede siden, saa mange endnu vilde melde sig til Patriarkens Rolle i »Nathan«. Men naar Barnet nu var omkommet i Elendighed — »Det gjør intet, Søsteren skal brændes.« Og naar der ikke er sket mere end, hvad *Fornuften* kræver. »Det gør intet, Søsteren skal brændes.« *E. v. Bergmann.*«

En lignende Tilrettevisning foreligger fra den *demokratiske*, praktiserende Læge *Dr. Frank* i Postdam. Imidlertid høster Socialistføreren Singer allerede praktiske Resultater af sine ophidsende Fraser, idet det i de senere Dage flere Gange er hændet i Berlin, at Ordenssøstre ere blevne insulterede paa den groveste Maade paa offentligt Gade af raa Patroner. Men det er jo netop ogsaa det, Hr. Singer og hans Eftersnakkere i Bladene have villet opnaa med deres krænkede »Humanitetsfølelse« overfor Lømmelen Steiner.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

Ligesom den af Jorden udtørrede Jordskorpe optager den vederkvægende Regn, saaledes modtog ogsaa Florentia de Meddelelser, som Diakonen bragte hende angaaende hendes Brudgom. Han var virkelig altsaa rask, og Hippolytus havde i ædel Hengivenhed opofret sig for Faustinus. Naar en Slave gjorde *det* for ham, skulde hun, hans Brud, ikke ogsaa kunne gjøre sig modig og standhaftig ligeoverfor sin

Faders Vrede, for at bevare sin Trofasthed mod den Elskede?

»Men sig mig dog, »sagde Florentia, »hvad har vel kunnet begejstre Hippolytus til et saadant Offermod? Thi jeg maa til min egen Beskæmmelse tilstaa, at jeg. . . . naa, at jeg behandlede ham som enhver anden Slave, af hvem man hverken venter Taknæmmelighed eller Hengivenhed, lige saa lidt som af den Hest, jeg spænder for min Vogn.«

»Jeg vil ganske vist ikke nedsætte den gode Ynglings Fortjeneste,« svarede Diakonen, »men Du véd, at han er en Kristen, og det er ikke saa sjældent blandt os Kristne, at en Fri tjener som Slave for at gjøre en Slave fri.«

»Men det er jo den rene Afsindighed,« svarede Florentia. »Vilde det da ikke være aldeles unaturligt, om jeg vilde holde af en Slavinde som af en Søster?«

»Saa vilde altsaa Hippolytus,« svarede Fabianus smilende, »trods alle sine Ofre alligevel ikke have nogen Ret til din Brudgoms Kjærlighed? Og hvis han nu selv gav sit Liv hen og for denne Pris kunde skaffe Dig din Faustinus tilbage, vilde den Døde da saa heller ikke kunne gjøre Fordring paa din Kjærlighed?«

»Ja,« svarede Florentia, truffen af dette Spørgsmaal, »jeg er virkelig strax med Glæde beredt til at lade et Dokument om hans Frigivelse udstede paa Grund af hans Ædelmodighed og belønne ham saa rigeligt, som jeg formaar, og hvis det skulde ske, som Du siger, da — ja da vilde jeg aldrig i mit Liv tænke paa noget Menneske med en saadan Kjærlighed som paa ham.«

»Han vilde altsaa,« tilføjede Diakonen, »have forløst Dig, ved en frivillig Død, fra den dybeste Lidelse og Smerte, og hjulpet Dig til en Lykke, som Du aldrig vilde have opnaaet uden dette Offer.«

»Derfor har jeg ogsaa tænkt paa at rejse et Alter for hans Genius og hvert Aar paa hans Dødsdag at bringe hans Maner et Offer.«

»Men nu lærer vor hellige Tro os,« vedblev Fabianus

med højtideligt Alvor, »at den evige Guds Søn er stegen ned fra Himlen og er bleven os Mennesker lig, ja han har ofret sit Liv paa Korset for at forløse Verden fra Syndens Slaveri. Og det er dette ophøjede Exempel, ædle Dame, som giver Hippolytus Kraft til at dele din Brudgoms Lidelser og Nød, ja endogsaa at gaa i Døden for ham.«

»Og véd min Faustinus,« spurgte Florentia, i hvis Sjæl der pludselig opstod en Anelse, for hvilken hun frygtede, — »véd han af hvilke Bevæggrunde Hippolytus handler saaledes?«

»Han véd det; og kan det saa forundre Dig, naar dette Offer bortjager de Fordomme, din Brudgom hidtil har næret mod Kristendommen?«

»Med hans ædle Karakter forundrer det mig slet ikke; men jeg vilde blive forfærdet, hvis?«

Florentia vovede ikke at fuldende Sætningen; men Fabianus fuldførte smilende hendes Tanker med de Ord:

»Hvis Du faar din Brudgom tilbage ved et Himlens naadige Forsyn, maa Du allerede nu være beredt paa at faa en *Kristen* til Gemal.«

Florentia henfaldt i dybe Tanker; endelig løftede hun Hovedet og sagde:

»Dine Meddelelser om Faustinus og alt det øvrige, Du har sagt mig, maa jeg overtænke i Ro, for at kunne forstaa det. Men lad min Elskede vide, at jeg bliver ham tro til Døden, ja, ja, til Døden! — Og bring ligeledes Hippolytus min hjærteligste og inderligste Tak, og send ham denne Gave, for at han fremdeles kan sørge godt for Faustinus!«

»Ak!« tilføjede hun sukkende, »hvor ringe er ikke det, jeg nu kan gjøre for min Elskede, mod det, som denne ædle Slave gjør for ham. — Gid Guderne — eller rettere sagt din Gud maatte føje det saaledes, at han kommer tilbage med min Brudgom, ja da vil jeg holde af ham hele mit Liv igjennem — mere end jeg holder af en Broder.«

FJERDE KAPITEL.

De Forlovede.

Den fornemme Dame, som med sine tre Døtre havde udtrykt deres Ærefrygt for Pave Pontianus paa hans Vej i Landsforvisning til Sardinien og derved havde opvakt Faustinus' Forundring, hørte til *Dasumiernes* patriciske Slægt. Ligesom da hendes Gemal levede, tilbragte hun ogsaa nu -- havde været Enke næsten i to Aar -- Sommermaanederne paa sin henrivende Villa ved Havets Kyst ved Ostia, og paa den Maade var hun med de andre Troende paa Egnen kommen til Havnestaden for at tage Afsked med den Pave, de nu maatte skilles ved. Da November Maaned kom, var hun vendt tilbage til Rom, hvor hun ejede et Palads ved de salustiske Haver, ikke langt fra de diokletianske Thermer.

Marcia Dasumia var født af hedenske Forældre, men var dog tidlig bleven bekendt med Kristendommens Lære af en kristelig Amme. Dog var hun hverken som Jomfru eller senere som Hustru traadt ind i den kristne Kirke. Men hine Indtryk fra Barndommen vare aldrig helt blevne udviskede, og da hun fik de smerteligste Prøvelser: først døde nemlig hendes ældste Søn, Aaret derefter den anden og strax derpaa hendes Ægtefælle, vendte hendes efter Trøst sukkende Hjærte sig atter levende tilbage til Ungdomserindringerne. Den Gang nød Kirken, under den ædle Kejser *Alexander Severus*, en velsignet Fred, og da *Marcia Dasumia*, foruden sine tre Døtre, ikke havde andre Slægtninge, der kunde lægge hende Hindringer i Vejen, besluttede hun at lade sig og sine tre Børn undervise i den kristelige Lære. Det var den fromme Præst *Marcellus*, der gav hende og hendes Døtre, hvoraf den ældste var sexten Aar, denne

Undervisning og strax forberedte dem til Modtagelsen af den hellige Daab. Ved Paaskefesten i Aaret 235 optog *Pave Pontianus* Moderen og Døtrene i Kirkens Skjød.

Dengang var det almindelig Skik, at de Nydøbte fik et Navn, som havde religiøs Betydning, for Exempel Irene, Lucina, Rénatus, og derfor fik de tre Jomfruer de græske Navne »Pistis« (Tro) »Elpis« (Haab) og »Agape« (Kjærlighed), og Moderen Navnet »Sophia« til Ære for den menne-skevordne evige Sandhed.

Den strenge Tilbageholdenhed, i hvilken Moderen efter den Tid levede med sine Døtre, var i Verdens Øjne retfærdiggjort ved Sorgen over de Afdøde; alligevel kom der langt flere Gjæster i Huset end i hendes Mands Levetid, da Marcia havde gjort det til et Tilflugtssted for alle Fattige og Trængende. Især søgte hun, efterat der var udbrudt en Forfølgelse under Maximin, at skaffe Børnene efter kristne Martyrer og Bekjendere et Tilflugtssted, for at erstatte de Forældreløse Tabet af deres Fædre og Mødre.

Det var en sød Trøst for Moderen, at hendes tre Døtre ganske delle hendes Følelser; hendes Øjsten, som ogsaa var alle deres Øjsten, der boede i Huset, var den Yngste, Agape, et Barn paa omtrent tolv Aar.

Saaledes var Dasumiernes Palads et Hus fuldt af den rigeste Kjærlighed og lykkeligste Fred; men desværre skulde Forfølgelsens Storm snart bryde ud over dets Beboere.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Onsdags afrejste Hs. biskoppelige Højærværdighed, Msgr. *von Euch*, til Odense, for der at meddele *Konfirmationens hellige Sakramente* paa Kristi Himmelfartsdag. Fra Odense begiver Biskoppen sig i Slutningen af Ugen til *Svendborg*, hvor Konfirmationens hellige Sakramente meddeles Søndag den 14. Maj.

Aalborg. Sidste Søndag indviedes i den af *Kamillianerordenen* købte Villa i Aalborg *et lille Kapel*, som gjorde et meget hyggeligt og tiltalende Indtryk. En efter Forholdene ret talrig Forsamling af Katholiker fra By og Omegn overværede Højmessen, som celebreredes af højjærv. Pastor *Tembories*, medens højjærv. Pastor *Ickenmejer* spillede Orgelet fuldendt smukt. I sin Prædiken mindede Pastor *Tembories* særlig om det snævre Gjensidighedsforhold, som bør bestaa mellem Præsterne og Menigheden ved de fælles Forbønner, ved den samme hellige Tro og ved Modtagelsen af de samme hh. Sakramenter, særlig Bodens og Altrets h. Sakramenter.

Den herværende Menighed havde ikke ventet allerede nu at faa egne Præster; man vil derfor kunne forstaa dens Glæde og Taknemlighed over at Kamillianerordenen paa den højjærværdigste Biskops Opfordring har overtaget Sjælesørgervirksomheden her og tillige vil indrette et Hospital i sin Ejendom. Kapellet blev indviet til den hellige Jomfrus og Gudsmoders Ære og prydes af et meget smukt Maleri af den jomfruelige Gudsmoder. Kappellets højtidelige Indvielse vil først finde Sted til Efteraaret.

St. Mariæ Kapel (indviet særlig under Titlen »*Salus infirmorum*« eller »De Syges Frelse«, er, som omtalt, beliggende paa Kastetvejen ved den nye smukke Borgergade, i Nærheden af Limfjorden, og der holdes nu her regelmæssig Gudstjeneste hver Søn- og Helligdag med stille Messe Kl. 7 $\frac{1}{2}$, og Højmesse med Prædiken Kl. 10. Til Kamillianerklostret, tidligere Bankdirektør Jacobsens Villa, hører desforuden en c. 16,000 □ Alen stor Have, der dels kan benyttes til Parkanlæg dels til Køkkenhave, saa Grunden synes særlig skikket til Ordenens specielle Virksomhed, Hospitalsgjerningen. Om denne skriver »Stiftstidenden«: Kamillianer-Brødrene høre til det røde Kors og ville særlig have deres Opmærksomhed henvendt paa Hospitalsgjerningen. Villaens store, smukke Have vil her særlig komme til Nytte, dels som Byggegrund, naa Klostret faar Lejlighed til at op-

føre ny, til Hensigten mere passende Bygninger, og dels til Baraklejr. Det er nemlig Meningen, at Hospitalsgjerningen nærmest skal foregaa efter Barakkesystemet.

Maaske vil der allerede i Aar blive taget fat paa Nybygning, for saa vidt der vil komme pekuniær Støtte, enten her fra eller ude fra.

Hospitalsgjerningen er endnu ikke paabegyndt. Hvorledes den vil blive, vil for en Del afhænge af den Støtte, Brødrene ville faa af Byens Læger.«

Island. Frankrig synes at have Uheld med sine Hospitalsskibe. For nogle Aar siden strandede det ene, »St. Peter«, paa Newfoundland's Sandbanker; nu er et andet, »St. Paul«, strandet paa Islands Klippekystr, i Nærheden af Langholdt, sydøst for Reykjavik, fire Dage efter dets Ankomst til Island. Paa flere Steder i Frankrig har man da ogsaa nu begyndt at indse det upraktiske ved saadanne Hospitalsskibe.

Den 4. April strandede Skibet, og den 12. naaede Rygtet derom til Reykjavik. Søndag Aften, den 16., kom Karavanen paa 80 Heste til Hovedstaden. Hele Besætningen var frelst; et møjsommeligt Ridt paa 8 Dage havde den haft, hvad man vel kan forstaa, naar man hører, at den maatte tilbagelægge godt og vel 400 Kilometer, for at naa til Reykjavik, og det paa en Aarstid, der endnu ikke frembyder snefrie Stier over Bjærgene. Ikke desto mindre vare alle sytten Mand, som ankom den Dag, og de tre, som kom otte Dage senere (Kaptajnen og to andre Mænd vare blevne tilbage, for at ordne det nødvendige med Hensyn til Skibet og det reddede Inventar) i bedste Velgaaende.

Højærv. Pastor *Osterhammel* var med nogle Herrer gaet Karavanen i Møde, og da Pastor *Klempe* netop et Par Dage i Forvejen var rejst til Faskrudsfjord, fik Præsten, Lægen og Kaptajnen midlertidigt Opholdssted i Præsteboligen, hvor de med Glæde kneb sig sammen saa godt det lod sig gjøre. Næstkommanderende og anden Styrmand bleve indlogerede hos Hr. Stenhugger Schau, og Resten fik Plads i

Franskmændenes »*maison de refuge*«. Alle vare meget tilfredse med denne Ordning og det kan tillige fremhæves, at alle de Skibbrudne, fra den Første til den Sidste, i enhver Henseende have givet et mønsterværdigt Exempel, og man kan kun af ganske Hjærte beklage den skete Stranding.

Besætningen var, Gud ske Lov, bjærget; men af »St. Paul« var der allerede den Dag, de Første ankom til Reykjavik, intet tilbage. Strandingen havde nemlig fundet Sted paa en Kyststrækning, der i utrolig kort Tid danner en Grav for Skibe, idet den hjælpes af de vældige Bølgeslag, for hvilke den villig viger. Nu ligger det herlige Hospitalsskib, udrustet med ægte fransk Veldædighed i et ædelt Øjemed, for nemlig at skaffe de franske Fiskere legemlig og aandelig Hjælp i Liv og Død, nede i Sandet, og Bølgerne rulle hjærte-løse henover det. Det bliver imidlertid med enhver saadan Ulykke stedse klarere, at det ikke er ved Hospitalsskibe at de franske Fiskere skulle hjælpes under deres farefulde Virksomhed i de islandske Farvande.

De herværende *St. Josefs*søstre have for øvrigt særdeles meget at varetage og udføre deres Gjerning med utrættelig Iver og høste da ogsaa alle Vegne velfortjent Anerkjendelse. Ogsaa med vor danske Marine ere de blevne bekendte, idet de have plejet en meget syg Officersaspirant fra Krigsskibet »*Heimdal*«, og ifølge den franske Læges Udsagn beundrede alle Skibets Officerer den Pleje og Kjærlighed, som blev deres lille Ven til Del.

Vi kunne endnu tilføje, at Fiskeriet i Aar navnlig drives ved Syd- og Vestlandet og at Rhederne have givet deres Fiskerkaptajner Ordre til at holde sig til de Dele af Øen og at anløbe Reykjavik for der at aflevere Fisken til de saakaldte »*Chasseurs*« en Ordning, som har sin Grund i det daarlige Fiskeri ved Østlandet ifjor.

Køln. Metropolitankapitlet, hvis Formand Domprovst, Prælat Dr. *Berlage* er, har anordnet, at Kardinal Kremenz's *Bisættelse* skulde finde Sted Dagen efter Kristi-Himmelfarts Fest, Fredag den 12. Maj.

Ifølge Kirkerettens Bestemmelser overtager *Domkapitlet* Diocesets Styrelse, naar den biskoppelige Stol er vakant. I Løbet af otte Dage vælger Domkapitlet af sin Midte en

Kapitularvikar, som saa udøver den biskoppelige Jurisdiktionsmyndighed indtil den biskoppelige Stol atter er bleven besat.

Fra Kardinal-Statssekretær *Rampolla* indløb et Kondolence-Telegram, som meddelte: »Sørgebudskabet om den udmærkede Ærbiskops Død har opfyldt *den h. Fader* med stor Sorg. Hs. Hellighed anbefaler den høje Afdødes Sjæl til den kjære Gud og bevidner Ærkedioeset sin Smerte.« Ogsaa fra *den tyske Kijser*, fra *Enkekejserinde Friedrich* og fra *Rigskansleren Fyrst Hohenlohe* indløb Telegrammer, ligeledes fra en Mængde Kardinaler og Biskopper. Kølns Borgere vise den mest levende Deltagelse, alle Kirkerne ere fulde af Andægtige, som bede for den hensovede Biskop, og i Gaderne ses alle Vegne florumvundne Flag og Sørge-dekorationer.

— Ifølge »Køln. Volksztg.« valgte Domkapitlet Generalvikaren, *Dr. Kreuzwald*, til *Kapitularvikar*, og er det saaledes hans Opgave at styre Ærkebispedømmet indtil den nye Ærkebiskops Udnævnelse.

Ved Kardinal Krementz's Begravelse holder ifølge Metropolitankapitlets Ønske Kardinal-Fyrstbiskop *Kopp* af Breslau Ligtalen.

Herrehatte!

Et meget stort Udvalg af moderne Filt- og Straahatte er nu hjemkommen og anbefales til billige Priser.

Ernst Bæklund.

59. Kjøbmagergade 59.

En god og kjærlig **Pleje** søges snarest muligt til en lille Pige, frisk og sund, 22 Maaneder gammel. Billet mrkt. 31, til C. B. Lohrer, 31 Adelgade.

2 umøblerede **Værelser**, eventuelt med Kost, ønskes til Oktober. Billet mrk. „Th.“ bedes indlagt, C. B. Lohrer, 31 Adelgade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Maj. 6. **Søndag e. Paaske.***) -- 15. **M.** Oktavdag.
 16. **Ti.** Johannes af Nepomuk. Martyr. -- 17. **O.** Paschalis Baylon, Bekjender. -- 18. **T.** Erik, Konge af Sverig, Martyr. -- 19. **F.** Petrus Coelestinus, Biskop og Bekjender. -- 20. **L.** Vigiliefastedag til Pintsefesten (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 Morgen Profetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og Højmesse henved Kl. 8^{3/4}).

*) Fortsættes Novenaen til den Helligaand hver Aften Kl. 8 indtil Pintsefesten

Søndag den 21. Maj Den Helligaands Sendelse. 1. Pintse-
dag.

Jesu Hjærte Kirke. Fra den 1. Maj er den sædvanlige Gudstjeneste paa Søu- og Helligdage: Kl. 7 og 8½ stille h. Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7½ Aften Andagt med Prædiken.

v. Hurcks Legat. En Portion af dette Legat er bleven ledig. Ansøgninger indsendes inden 1. Juni til Sognepræsten ved St. Ansgar. Tillige gjøres Ansøgerne af Koslowskis Legat opmærksomme paa, at dette Legat er bortgivet og Vedkommende underrettet derom. Til v. Hurcks Legat haves ingen trykte Skemaer; en skriftlig Ansøgning er tilstrækkelig.

Novene til den Helligaand. Fra Fredag den 12. Maj indtil Lørdag d. 20. Maj (begge Dage medregnede) holdes i St. Ansgars Kirke en ni Dages Andagt til den Helligaand ifølge vor h. Faders Mening for de Kristnes Gjenforening i Troens Enhed. Novenen holdes i Forbindelse med Majandagten. Den til Novenen knyttede Aflad, som ogsaa kan tilvendes Sjælene i Skærsilden, har atter i Aar Gyldighed. Forøvrigt henvises til „Nord. Ugeblad“ Nr. 22 for 1895.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag den 14. Maj Messe Kl. 8 i Skomager Klints Hus (ligeoverfor Hotel „Postgaarden“. — Efterm. Kl. 4 Foredrag i „Casinos“ lille Sal.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening). Møde med Exhortation paa Toldbodvejen 14, Søndag d. 14. Maj Kl. c. 11½ efter Højmissen i St. Ansgars Kirke.

Den eucharistiske Forening holder Bedetime i St. Ansgar hver Fredag fra Kl. 4—5 foran det udstillede Allerhelligste.

Bekjendtgjørelse.

Paa **Pintse-Mandag** agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele **Konfirmationens hellige Sakramente til Voxne** i St. Ansgars og Rosenkranskirkenes Sogne. De Troende, som ikke have modtaget dette hl. Sakramente, anmodes om snarest mulig at melde sig hos vedkommende Sognepræst og at overvære **det offentlige Foredrag**, som afholdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 14. Maj Kl. 5 Efterm. Anmeldelser hos Undertegnede maa helst ske fra Kl. 9—10 Form. og 3—4 Efterm.

Kjøbenhavn, d. 10. Maj 1899.

J. Braun,
Sognepræst ved St. Ansgar.

Literatur. I Anledning af Konfirmationen her og i Provindserne anbefales: **Det kirkelige Ceremoniel** ved Biskoppens Modtagelse samt Bønner ved Meddelelsen af Konfirmationens h. Sakramente. Pris 10 Øre. I St. Ansgars Kirke faas Bogen ved Indgangen hos Kirkebetjent Stein.

Dette Nr. er udsendt senere paa Grund af Helligdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 21.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 K. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 21.

Søndagen den 21. Maj.

1899.

Indhold: Det store Jubilæumsaar. Den katholske Kirkes Stiftelsesfest. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense. England. — Bekjendtgjørelser.

Det hellige eller store Jubilæumsaar.

— 0 —

Paa Kristi Himmelfartsdagen oplæstes i St. Peterskirken i Rom *en pavelig Bulle*, ifølge hvilken Aaret 1900 forkyndes som *et helligt eller stort Jubilæumsaar*. Medens de Lærde allerede i lang Tid have været uenige om, hvorvidt det nye Aarhundrede begynder med Aaret 1900 eller Aaret 1901, og om, hvorledes man værdigst skulde fejre dets Begyndelse, har den h. Fader, Pave Leo XIII., praktisk løst Spørgsmaalet for hele den katholske Kirke, idet han fulgte en mangehundredaarig Skik og forkyndte *et stort Jubilæum* for det næste Aar. Saa ældgamnel er Oprindelsen til en saadan Højtideligholdelse af Aarhundredesskiftet, at man end ikke finder den i Annalerne. Anledning til Indførelsen af det *regelmæssigt* tilbagevendende Jubelaar gav et Rygte, som udbredte sig ved Begyndelsen af Aaret 1300 og som stadfæstedes af ældgamle Folks Udsagn, at der til ethvert nyt

Aarhundredes Begyndelse altid havde været knyttet en overordentlig, fuldkommen Aflad. I den Anledning indfandt der sig i Peterskirken ikke blot mange Romere, men ogsaa mange udenlandske Pilgrimme, for at vinde denne Aflad. Pave Bonifacius VIII. lod foretage Eftersøgninger angaaende Sagen i det pavelige Arkiv, men man fandt intet derom i de gamle Dokumenter. Da Pilgrimmenes Tilstrømning til St. Peterskirken imidlertid fra Dag til Dag blev større, besluttede Paven endelig at gjøre den formentlige Jubilæums-Aflad til Virkelighed, og lod den 22. Februar 1300 i Peterskirken oplæse en Bulle, ifølge hvilken han baade for Aaret 1300 og for *ethvert kommende Aarhundredesskifte* meddelte en fuldkommen Aflad til alle dem, som angrede og skriftede deres Synder og, saafremt de vare Romere, besøgte St. Peters og St. Pauls Kirken 30 Gange, og vare de Fremmede, 15 Gange.

Nu viste der sig et Syn, man aldrig før havde været Vidne til. Fra hele Europa strømmede utallige Pilgrimme til Rom; Gaderne kunde næppe rumme den uhyre Mennekemasse, som bølgede op og ned gennem dem; mange bleve nedtrampede i Trængselen. Den italienske Historiskriver Giovanni Villani, et tilforladeligt Øjenvidne, som den Gang selv kom til Rom, siger, at 200,000 Pilgrimme til Stadighed besøgte Rom i Aarets Løb.

Paa Romernes indtrængende Anmodning afkortede Pave Klemens VI., som den Gang residerede i Avignon, Tiden mellem Jubelaarene, idet han anordnede, at de skulde fejres hvert 50 Aar. I Bullen, som oplæstes den 27. Januar 1349, erklærer Pave Klemens, at han tilstaar denne Naadeuddeling af Jesu Kristi uendelige Fortjenesters uudtømmelige Skat, for at opfylde Romernes Bønner, idet de i deres eget og i hele Kirkens Navn havde anmodet ham derom, for at forøge Andagten, Troen, Haabet og Kjærligheden hos det kristelige Folk, af Hensyn til det *jødiske* Jubelaar, som blev afholdt hvert 50 Aar, til Minde ogsaa om den Helligaands Sendelse 50 Dage efter Frelserens Opstandelse og af

Hensyn til andre Hemmeligheder, men dog frem for alt, for at et større Antal Troende skulde kunne delagtiggjøres i Afladen. Betingelserne for Jubelafladens Opnaelse vare de samme, kun tilføjes til Besøget af St. Peters og St. Pauls Kirkerne ogsaa Laterankirken; Naadetiden begyndte med Juledag 1349 og varede indtil samme Dag 1350. Trods Pesten, som endnu herskede, trods den overordentlige Kulde, de daarlige Veje og andre Hindringer kom der denne Gang langt flere Pilgrimme til Rom end første Gang. Da Husene ikke vare i Stand til at rumme alle Pilgrimmene, beretter den daværende Historieskriver Villani, tilbragte en Mængde Pilgrimme Nætterne ude paa Marken, hvor de laa lejrede i tætte Skarer omkring mægtige Baal; ingen Stridigheder opstod der mellem Pilgrimmene, men de understøttede og trøstede gjensidigt hverandre. Villani mener, at der fra Jul til Paaske stadig opholdt sig 1 Million Pilgrimme i Rom. Desværre kom Mennesker ofte til Skade i Trængselen og Pilgrimmene bleve en Gjenstand for et slemt Optrækkeri fra de havesyge Romeres Side; ja, da Kardinal-Legaten tog Forholdsregler for at sætte en Grændse for Optrækkeriet, blev han endog mishandlet. Desværre gjensaa en Mængde Pilgrimme heller ikke mere deres Frædreland, idet de døde af Pesten paa deres Rejse. Blandt Pilgrimmene, som den Gang opholdt sig i Rom, var ogsaa den svenske Seerske, *den hellige Birgitte*, som havde en mægtig Indflydelse paa Pilgrimmene ved sit Exempel, sine Kjærlighedsgjæringer og sine Formaninger.

Pave Urban VI. afkortede den 14. April 1389 Mellemløbet mellem Jubelaarenes Afholdelse til et Tidsrum af 33 Aar, hvorpaa hans Efterfølger Bonifacius IX. aabnede Jubilæet i 1399. Men dette var paa Grund af det vedvarende Skisma langtfra saa talrigt besøgt, som det foregaaende. Heller ikke det af Pave Martin V. i Aaret 1423 afholdte Jubelaar førte paa Grund af Tidsforholdene saamange Pilgrimme til Rom som tidligere. Derimod strømmede der i det femte af Pave Nikolaus V. i 1450 afholdte Jubelaar tal

løse Skarer af Pilgrimme fra alle Lande i Kristenheden til Rom.

Pave Paul II. bestemte i 1470, at Jubelaaret skulde fejres hvert *25de Aar*, og denne Skik har holdt sig indtil vore Dage. Sixtus IV. stadfæstede dette, idet han i 1475 fejrede det sjette Jubelaar. Alexander VI. publicerede paa en ny højtidelig Maade tre Gange det af ham i Aaret 1500 afholdte Jubilæum, ved hvilken Lejlighed en Mængde Pilgrimme drog til Rom. Han indførte tillige den Skik, *at aabne og lukke de tilnærede saakaldte hellige eller Jubilæumsporte* i Roms Hovedbasilikaer. Paa det af Fremmede kun lidet besøgte ottende Jubilæum under Klemens VII. i Aaret 1525 fulgte det af Julius III. i 1550 fejrede, til hvis værdige Afholdelse Pave Julius foretog flere Reformers i Rom og hvortil den h. Filip Neri bidrog med det af ham stiftede Broderskab til den allerhelligste Treenigheds Ære.

Som i Jubelaaret under Pave Julius, saaledes vare talrige udenlandske Pilgrimsskarer ogsaa til Stede i Rom under Gregor XIII. i Jubelaaret 1575, og Pave Gregor havde den Glæde, at en Del Protestanter, som bleve opbyggede af de romerske Jubelfestligheder, vendte tilbage til Katholicismen.

Med stor Festlighed fejredes det ellefte Jubelaar under Klemens VIII. i Aaret 1600; Pilgrimmenes Antal var uhyre stort; en Mængde Protestanter, som vare Øjenvidner til den rørende almindelige Andagt, vendte tilbage til Møderkirken, ja endog Muhammedanere lode sig døbe. Paven selv plejede de fattige Pilgrimme og tvættede deres Fødder. Ogsaa alle de følgende Jubilæer bleve fejrede paa en meget værdig Maade og de vare alle talrigt besøgte; kun Jubelaaret i 1800 kunde ikke afholdes paa Grund af Tidsforholdene.

Under gunstigere Forhold befandt Pave Leo XII. sig, som i 1825 afholdt det *nittende* Jubelaar; rigtignok indfandt sig ikke mere de talrige Folkeskarer som forhen; men

dette havde til Dels ogsaa sin Grund deri, at de Troende langt mere end tidligere gjorde Brug af den stadig tilstaaede Indult, ifølge hvilken Paverne efter Jubelaarets Slutning i Rom plejede at udvide det i det derpaa følgende Aar til *hele Kirken*. Pave Pius IX., som under sit lange Pontifikat havde kunnet afholde to ordentlige almindelige Jubilæer, blev begge Gange af Tidsforholdene forhindret i at forkynde et Jubelaar under de sædvanlige Festligheder i Rom; han meddelte derfor som en Erstatning den 2. og 25. Juli 1850 og den 24. December 1874 en fuldkommen Aflad i Form af et Jubilæum.

Det nuværende Jubilæum forkyndes ligeledes af vor hellige Fader, Pave Leo XIII., som fange i sit eget Hus. Ikke desto mindre eller snarere netop derfor skulle Katholikerne paa hele Jordens Kreds ved ivrig Deltagelse i Jubelaarets Naadeskatte vise, at de ubrødelig holde fast ved Klippemanden i Petri Skib. Desto tillidsfuldere tør vi haabe, at det nye Aarhundrede vil hidføre lykkeligere Tider for Kirkens Overhoved.

Den katholske Kirkes Stiftelsesfest.

Pintsefesten er ikke blot helliget Mindet om den Helligaands Sendelse; den er tillige den katholske Kirkes Stiftelsesfest. Rigtignok er Kirken ikke stiftet paa *een* Dag; men den første Pintsefest i Jerusalem kan dog anses for den Dag, da den for første Gang fremtraadte i fuldendt Skikkelse. Den stod der med den h. Petrus som Jesu Kristi synlige Statholder i Spidsen og med Apostlene som hans Medhjælpere; udrustet var den med de hh. Sakramenter og den nye Pagts Offer. Sin sidste Fuldendelse naaede den imidlertid paa denne Dag, idet den Helligaand udgjød sig over den

og idet 3000 Personer efter Petri Tale lode sig døbe og dannede Begyndelsen til den Hjord, som i Ydmyghed og Lydighed fulgte den af Frelseren indsatte Hyrde.

Det første Tilløb til Apostlenes Kaldelse finde vi hos Evangelisten Johannes. Johannes den Døber havde henvist til Jesus med de Ord: »Ser, det Guds Lam!« To af hans Disciple, blandt dem den senere Apostel Andreas, havde hørt disse Ord og opsøgte derfor Jesus. Andreas fandt senere sin Broder Simon og fortalte ham: »Vi have fundet Messias«; han førte saa Broderen til Jesus, som sagde til Simon: »Du er Simon, Jonas' Søn; Du skal hedde Kefas« (d. v. s. Petrus, Klippe). Ikke længe efter traf Jesus ved den galilæiske Sø atter Petrus og Andreas, da de vare beskæftigede med Fiskefangst. Han siger til dem: »Følg mig, saa vil jeg gjøre eder til Menneskefiskere!« Men de forlode strax deres Fiskegarn og fulgte ham (Matth. 4, 19. 20.).

Hos Lukas læse vi om, hvorledes Jesus traadte over i Petri Skib, hvorledes Petrus paa Jesu Befaling kastede Nætten ud og saa opnaaede en saa underfuld Fiskefangst, at han kastede sig for Jesu Fødder og udraabte: »Herre, gaa bort fra mig, thi jeg er et syndigt Menneske«. Men Jesus svarede: »Frygt ikke, thi fra nu af skal Du fange Mennesker« (Luk. 5, 4—10).

En fast begrændset Skikkelse fik Apostelkollegiet noget senere. Vi læse: »Men det skete i hine Dage, at Jesus gik op paa et Bjærg, for at bede. Og han tilbragte Natten i Bøn til Gud. Og da det var bleven Dag, kaldte han sine Disciple og valgte iblandt dem tolv, som han ogsaa kaldte Apostle: Simon, hvem han kaldte Petrus, Andreas, hans Broder, Jakobus og Johannes, Filippus og Bartholomæus, Matthæus og Thomas, Jakobus, Alfæi Søn, og Simon med Tilnavnet Zelotes eller Ivreeren, Judas, Jakobs Broder, og Judas Iskariot, som blev en Forræder (Luk. 6, 12—16).

Saaledes var Begyndelsen til en synlig Kirke gjort; thi synlige Hyrder vare opstillede i Apostlenes Person. Denne deres hjerarkiske Stilling viser sig endnu tydeligere i den

Undervisning, som Kristus gav i Henseende til Bilæggelsen af Tvistigheder. Først skal man i Enrum kjærlighedsfuldt formane Modstanderen, derefter overfor nogle Vidner. Og endelig tilføjer Frelseren: »Men hører han ikke dem, saa sig det til Kirken; men hører han ikke Kirken, saa være han for dig som en Hedning og offentlig Synder... Sandelig siger jeg eder, hvad I binde paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen; og hvad I løse paa Jorden, det skal ogsaa være løst i Himlen« (Matth. 18, 17. 18.). Denne autoritative Myndighed, som Kristus her tilkjender de samlede Apostle som Kirkens Repræsentanter, forjætter han senere med næsten de samme Ord Petrus alene som Kirkens øverste Leder, idet han erklærer: »Jeg siger dig: Du er Petrus (Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den« (Matth. 16, 18.).

Med disse og lignende Ord bebudede Jesus sine Apostle den hierarkiske Myndighed, som de senere skulle besidde i hans synlige Kirke. Den virkelige Meddelelse af denne Myndighed skulde først ske, naar Jesus stod i Begreb med at forlade denne Jord. Thi indtil det Øjeblik havde han selv styret den begyndende Hjord; efter hans Bortgang skulde Apostlene, navnlig den h. Petrus, overtage det synlige Hyrdeembede. Overdragelsen til Petrus skete ved Tiberias Sø, da Jesus viste sig for Disciplene efter sin Opstandelse og sagde til Petrus: »Simon, Jonas' Søn, elsker du mig mere end disse? Han sagde til Herren: Ja, Herre, du ved, at jeg elsker dig. Jesus sagde til ham: Vogt mine Lam! Atter sagde Jesus til Simon: Simon, Jonas' Søn, elsker du mig? Apostelen svarer: Ja, Herre, du ved, at jeg elsker Dig. Jesus siger til ham: Vogt mine Lam! Og endnu en Gang siger Frelseren til Apostlen: Simon, Jonas' Søn, elsker Du mig? Da blev Petrus bedrøvet, fordi Jesus for tredje Gang sagde til ham: Elsker du mig? og han sagde derfor: Herre, du ved Alt, du ved ogsaa, at jeg elsker dig. Og Jesus siger da til ham: Vogt mine Faar!« (Joh. 21, 15—17.). Paa samme Maade berettes der i den h. Skrift om, hvorledes

Jesus gav de samlede Apostle det Hverv og den Fuldmagt, at undervise alle Folkeslag, at meddele dem Daabens synlige Sakramente og at styre og lede dem, efter at de vare blevne døbte. Dette skete ogsaa efter Opstandelsen paa et Bjærg i Galilæa. Jesus sagde til Apostlene: »Mig er al Magt given i Himlen og paa Jorden. Gaar derfor ud og lærer alle Folk og døber dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn, og lærer dem at holde alt, hvad jeg har befalet eder« (Matth. 28, 19. 20.).

Saaledes vare Sagerne ordnede, da den første Pintsefest kom. Hyrderne vare indsatte. Dem fulgte allerede mange Troende, som de forhen havde fulgt den guddommelige Frelser selv. Men disse Troende skulde, i Overensstemmelse med Kristi Anvisning, optages ved en synlig Optagelses-Ritus, ved Daaben, i den af ham stiftede synlige Kirke. Petrus talte derfor til Folket, og som Frugt af hans Tale berettes der: »De, som nu annammede hans Ord, bleve døbte. Og der kom paa hin Dag henved 3000 Sjæle til« (Ap. Gj. 2, 41.).

For første Gang stod da den katholske Kirke der; den stod der, grundlagt af Kristus og Apostlene; den stod der som en fastsluttet Organisme med Hoved og Lemmer; den stod der som et synligt religiøst Samfund, saa synlig som nogensomhelst verdslig Forening, synligere vel og endnu skarpere begrændset, end mangan religiøs Sekt eller synlig Landskirke i vore Dage.

Paa en tendentiøs uhistorisk Maade paastaa den katholske Kirkes Modstandere: Kristus har ikke stiftet en synlig Kirke; den katholske Kirkes Organisme, denne Organisme af Pave og Biskopper, af undervisende og hørende Kirke, — som i Virkeligheden kun er Fortsættelsen af det, vi se allerede paa den første Pintsefest, — denne Organisme er ikke stiftet af Kristus, men et Menneskeværk fra senere Aarhundreder! Og hvorpaa støtte Modstanderne denne deres uhistoriske Paastand? Frem for alt paa Frelserens Udtalelse: »Mit Rige er ikke af denne Verden« (Joh. 18, 36). Det skal nemlig betyde: »Mit Rige, den Kirke, jeg vil grund-

lægge, er ikke noget synligt Rige, ikke nogen synlig Kirke. Var denne Fortolkning rigtig, vilde heller ikke Kristus og hans Apostle have været synlige Mennesker; thi ogsaa om dem siger Kristus: »De ere ikke af Verden, ligesom ogsaa jeg ikke er af Verden« (Joh. 17, 16.). I Virkeligheden taler Jesus gjentagende om den Kirke, han vil stifte, som om et synligt Rige. Naar han taler om »Guds Rige«, som nærmer sig, eller om »Himmerige«, saa menes der dermed paa ingen Maade stedse blot Himlen og ej heller den usynlige Kirke paa Jorden, som efter vore Modstanderes Mening kun bestaar af de fromme Troende; men ofte menes der dermed netop den stridende synlige katholske Kirke, som vi Katholiker tro paa den, Kirken, til hvilken ikke blot de Retfærdige høre, men i hvilken Gode og Onde findes ved Siden af hverandre indtil den yderste Dommens Dag. Dette vise forskellige Lignelser, som Kristus betjener sig af.

Saaledes f. Ex. Lignelsen om Sædemanden og hans Fjende, om Klinten blandt Hveden (Matth. 13, 24—30; 40—42.). Som det gik her, saaledes gaar det ogsaa i den katholske Kirke: ved Siden af »den gode Hvede« vil der ogsaa stedse findes »Ukrudt« og »Forargelser«. Ikke desto mindre betegnes den af Kristus som »hans Rige«, som »Himmerige«. — I en anden Lignelse lærer Frelseren os den samme Sandhed, nemlig i Lignelsen om de kloge og daarlige Jomfruer (Matth. 25, 1—12). Heller ikke her er Kirken indskrænket til de kloge Jomfruer, de troende Sjæle, men den omfatter som Guds synlige Rige baade Onde og Gode. — Det samme er udtalt i Lignelsen om Kongen, der holdt sin Søns Bryllup (Matth. 22, 2—13.), og i Lignelsen om Nættet, i hvilket alle Slags Fisk indfangedes (Matth. 13, 47—49).

Det var altsaa Kristi Hensigt, at grundlægge et Rige, et »Himmerige«, som skulde omspænde alle Nationer; thi til alle Folkeslag sendte han sine Apostle. Dette Rige skulde være et synligt Rige, til hvilket ikke blot de Gode, men ogsaa de Onde kunde høre, nemlig »Klinten«, »de daarlige

Jomfruer«, Gjæsten uden »Bryllupsklædningen«, de »daarlige Fisk«. Dette Rige skulde vedblive at bestaa indtil Tidernes Ende; thi først »ved Verdens Ende ville Englene drage ud og afsondre de Onde fra de Retfærdige«.

Hvor er nu, saaledes spørge vi, dette Jesu Kristi synlige Rige, som skal bestaa indtil Tidernes Ende? Hvor findes det vel, naar ikke i den katholske Kirke? I hin Kirke, som paa den første Pintsefest stod i fuldendt Skikkelse og som fra den Dag af har bestaaet og udbredt sig indtil os? Alle andre Religionssamfund, som kalde sig kristne, ere bevisligt langt yngre. Vi kunne nævne det Aar, da de oprandt, og den Stifters Navn, som grundlagte dem. Hvad enten de nu hedde Nestorius eller Luther eller Kalvin eller Zwingli eller Henrik VIII. af England. Vi Katholiker nævne med Stolthed *Jesus Kristus* selv, den menneskevordne Gudssøn, som Grundlæggeren ikke blot af vor Tro, men ogsaa af vort ydre Kirkevæsen.

Vor *ene*, hellige, katholske og apostoliske Kirke, dette »Himmerige« paa Jorden, blev grundlagt af Jesus Kristus, og den vil vedblive at bestaa indtil Tidens Ende, ogsaa med dens synlige Forfatning i Henseende til Primat og Episkopat. Vi Katholiker ere saa lykkelige, at vi tilhøre Jesu Kristi synlige Rige. Men lader os ogsaa sørge for, at vi i vort Indre ere gennemtrængte af dette Riges Aand, saa at vi maa høre til hine Gjæster, som smykkede med Bryllupsklædningen, med den helliggjørende Naade, faa Adgang til det himmelske Bryllupsmaaltid, naar den stridende Kirke engang forvandler sig til den triumferende Kirke i Himlen.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— o —

(Fortsat.)

Læseren kan vel erindre Ridderen Aurelius Sempronius, hvis Søn Marcus Senatoren Florentius havde valgt til Mand for sin Datter Florentia. Skuffelsen i Henseende til Haabet om at kunde kalde denne unge Dame sin Svigerdatter, vilde Sempronius vel let være kommen over; hvis hans Kreditorer ikke havde trængt saa stærkt ind paa ham. For at komme ud af Forlegenheden maatte han saarest muligt se at finde en anden rig Arving, og efter megen Søgen bestemte han sig for Marcia Dasumias ældste Datter. Han havde kjendt hendes afdøde Fader og endogsaa en Tid lang været dennes Husven, indtil en ubehagelig Meningsforskjel i en Handel — hvormom vi senere skulle faa noget at høre — havde afbrudt disse Forhold. Den unge Pige var just nu i den Alder, at hun kunde gifte sig; Sørgetiden var for længe siden forbi, og Moderen maatte paa den tilbagetrukne Maade, paa hvilken hun levede, have forøget sin Formue i høj Grad.

Saa indfandt Sempronius sig en skøn Dag, klædt i sin hvide Toga, i Paladsets *vestibulum* og begjærede at faa den ædle Marcia Dasumia, Husets Herskerinde i Tale.

Havde han anet hvad der var sket netop samme Dags Morgen, vilde han have sparet sig for denne Gang.

»Min Herskerinde er i dyb Sorg,« svarede Husets Portner, en Syrer, der talte daarlig Latin, »hendes Mand død, to Sønner døde.«

»Ja, det ved jeg; men det kan dog ikke være nogen Grund til, at din Herskerinde ikke kan modtage En, der vil tale med hende om vigtige Familielhommeligheder.«

»Da tale med hendes Prokurator, Herre.«

»Naa saaledes? og hvem er da denne lykkelige Prokurator,« spurgte Ridderen med et Anstrøg af Vrede, »til hvem Damen har overdraget en saa udvidet Fuldmagt?«

»Det er Marcellus; meget erfaren, meget klog og meget god, Herre.«

»Hm, hm, meget klog og meget god og vistnok ogsaa en meget smuk Mand.«

Syrus saa' skarpt paa den Fremmede og der viste sig nogle Rynker paa hans Pande. Han kjendte den Maade, paa hvilken ikke saa faa Prokuratorer dengang besørgede deres Herskerinders Forretninger.

»Men,« vedblev Sempronius, »det, som jeg har at tale med den ædle Marcia Dasumia om, angaar aldeles ikke Prokuratoren.«

Med disse Ord forsøgte Ridderen at stikke et Guldstykke i Portnerens Haand; det var Skik paa den Tid at give Drikkepenge, naar man vilde skaffe sig Adgang til Paladserne; men Syrus trak Haanden tilbage, idet han sagde:

»Nej, nej! Ved ikke, hvorfor have det; har ikke gjort Noget, som skal betales.«

Sempronius blev ikke lidet forbauset. Saa gammel han var, var det dog den første *ostiarius*, der nægtede at modtage en Drikkeskilling.

Han betænkte sig et Øjeblik, hvorpaa han bad Syrus om at føre ham til Marcellus, for ikke at spille Tid i Henseende til det Maal, han havde sat sig.

Som i de fleste romerske Paladser traadte man ogsaa i Dasumiernes Hus først ind i *atrium*, et Slags Modtagelsessal, hvis Vinduer og Døre vendte ud mod *cavaedium*, Husets store indre Gaardsplads, som var smykket med et Springvand og med Blomsterbede, og hvortil *cellae* eller *cubicula*, Dagligstuerne stødte op.

Syrus bad den Fremmede vente i *atrium*, til han havde kaldt paa Prokuratoren.

Sempronius fandt det i højeste Grad paafaldende, hvor tarvelig denne Sal var udstyret, især da han i Dasumius Dage havde set den i al dens Pragt og Herlighed. Vel vare Brystbillederne af Forfædrene der endnu; de vare af Marmor og Erts og stode mellem de store Søjler, der bare

Loftet, — vel fandtes der ogsaa de herlige Borde af Citrustræ, — men han savnede Meget. Især kunde han hnske en Statuette af Apollo, der var udført i orientalsk Alabast og som dengang havde været dens Besidders Stolthed.

Da det varede noget, inden Prokuratoren kom, traadte Sempronius hen til et Vindue, der var forsynet med tykke Forhæng; han trak dem ganske lidt til Side, for at se ud i den store Gaard.

Hvilket overraskende Syn viste sig ikke for ham!

I et skyggefuldt Lysthus sad en Pige paa omtrent ti Aar; hun bar en hvid purpurbræmmet *tunica* og havde en Krans af røde Roser om Hovedet, under hvilken det sorte Haar i fulde Lokker faldt ned paa Skuldrene. Det lille runde Ansigt med de friske Kinder havde en ubeskrivelig Ynde; et glad Smil svævede paa hendes Læber, og, hvis Barnet havde slaaet sine Øjne op og set paa Sempronius, vilde han have følt den reneste og lykkeligste Uskyldighed straale sig imøde fra dem. Den unge Pige sad midt iblandt en Flok fattigt klædte Børn, hvem hun syntes at fortælle noget. I al den henrivende Blomsterpragt, hvormed Foraa-ret havde smykket Pæladssets Gaard, saa hun ud som en Dronning, og de fattige Børn, der omgave hende, lignede Markblomster, som voxede omkring en skinnende Lilie.

Medens Sempronius holdt sit Blik fæstet paa denne yndige Gruppe, frembød der sig en ny Overraskelse for ham.

Ud fra den Søjlehalle, som indfattede *cavacdiu*m, traadte en ung Dame, der vel kunde være sytten Aar, og til hvem en yngre Pige klyngede sig. Ogsaa disse to unge Piger havde hvide Klæder paa og bare ligeledes en Blomsterkrans paa Hovedet; den Ældste var desuden smykket med et kostbart, guldbæmmed Brudeslør af purpurrød Farve, som paa en ganske ejendommelig Maade fremhævede det ungdommelige Ansigts ædle Skjønhed.

»Men, kjære Agape,« raabte den Ældste til den lille

Pige, der stod midt i Børneflokken, »vil Du da ganske glemme Moder og os Andre for dine Lams Sdyld?«

»Kjæreste Pistis,« svarede Pigen og slog sit sjælfulde Øje op imod Søsteren, »er det da ikke tilstrækkelig Indskrænkning, at jeg kun maa fortælle mine Legesøstre, som Du kalder mine Lam, om din Lykke, medens jeg saa gjerne vilde udbasune den i hele den vide Verden?«

Da Sempronius nu hørte Lyden af Skridt, der nærmede sig, maatte han trække sig tilbage fra Vinduet; — var Procuratoren dog blot bleven lidt længere Tid borte!

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 3 —

Odense. I Onsdags, den 10. Maj, ankom vor højjærværdigste Hr. Biskop, Msgr. *Johannes von Euch* til Odense for her at meddele Firmelsens h. Sakramente og afholde den kanoniske Visitats. Ved Ingangen til Kirken og Præsteboligen var der anbragt Flag, og over den indre Adgang til den sidste saas tillige Biskoppens Vaaben omgivet af en Grandkrans med Blomster.

Dagen derefter »*Kristi Himmelfartsdag*«, Kl. 9 fandt det højtidelige Indtog i den af Menighedens Damer med Guirlander og Blomster smykkede Kirke Sted, og efter Prælatmessen holdt Hs. biskoppelige Højjærværdighed en smuk Tale til den talrig tilstedeværende Menighed om Firmelsens h. Sakramente. Derpaa meddelte han dette h. Sakramente til 29 Konfirmander (15 Mandkøn og 14 Kvindekøn, hvoraf 8 Voxne).

Om Eftermiddagen Kl. 5 overværede Hs. biskoppelige Højjærværdighed Gudstjenesten, ved hvilken *P. Schmiderer* holdt Festprædiken; ved Gudstjenestens Slutning lagde hans biskoppelige Højjærværdighed Menigheden flere vigtige Punkter indtrængende paa Hjærtet; han berørte ogsaa Tanken om en større Kirke, som maatte bygges i en ikke altfor fjern Fremtid; deslige opmuntrede han til at understøtte vor katholske Presse »*Nordisk Ugeblad*« og »*Katholiken*«, som burde findes i enhver katholsk Familie.

Efter i Lørdags at have sluttet Visitatsen afrejste Hs. biskoppelige Højjærværdighed til Svendborg. Hans Nærvæ-

relse her i Odense har været til stor Glæde og Opmuntring for denne katholske Menighed.

England. *Den ritualistiske Bevægelse* i den anglikanske Statskirke fortsætter stadig sin Vej. Den af Lord Halifax ledede »English Church Union«, i hvilken saa at sige Eliten af Ritualismen er forenet, har for nylig atter højtidelig erklæret, at den for ingen Pris i Verden vil give Afkald paa Kristi sande Nærværelse i Altrets Sakramente, ej heller paa Præstedømmet eller paa det hemmelige Skriftemaal som et Sakramente eller paa Ægteskabets Uopløselighed, og at de i aandelige Anliggender aldrig ville underkaste sig den verdslige Autoritet. »Unionens« Medlemmer blive stedse flere og flere og iblandt dem findes en hel Række af de agtværdigste Navne, medens Ritualisterne i Almindelighed, navnlig ogsaa de ritualistiske Gejstlige, have Ry for Lærdom, moralsk Ulastelighed og offervillig Selvfornægtelse. Deres Modstandere kunne, for saa vidt de optræde agitatorisk, ikke maale sig med dem, hverken i intellektuel eller moralsk Henseende; de antiritualistiske Møder ere kun Forsamlinger af en Mængde raa Spektakelmagere. Allerede nu taler man om en »engelsk-katholsk Kirke« og drøfter det som en Mulighed, at Ritualisterne skille sig fra den officielle Højkirke og danne en egen Dissidentkirke. Den maatte i saa Fald naturligvis give Afkald paa de rige Beneficier, som Statskirken raader over. Med Interesse kan man imødesæ Sagernes Udvikling.

Herrehatte!

Et meget stort Udvalg af moderne Filt- og Straahatte er nu hjemkommen og anbefales til billige Priser.

Ernst Bæklund.

59. Kjøbmagergade 59.

Det nye **mekaniske Maskin- & Cycleværksted** samt **elektriske Ringeledninger** anbefales. Gode Gasapparater føres. **Rabechs Allé 6—8. F.**

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

1 stort Forstørrelsesbillede og 12 Visitkort á 5 Kr.
— 3 Kabinets- og 12 Visitkort á 4 Kr. **Vesterbrogade 29.**
Nissen.

Krucifixer

realiseres for $\frac{1}{2}$ Pris.

Nr. 1 før Kr. 6,00 nu Kr. 3,00; **Nr. 2** før Kr. 1,50 nu Kr. 0,75;
Nr. 3 før Kr. 0,75 nu Kr. 0,38.

Hængekors før 50 Øre. nu 25 Øre.

L. Christensens Efterfig, Bredgade 7.

2 umøblerede **Værelser**, eventuelt med Kost, ønskes til Oktober. Billet mrk. „Th.“ bedes indlagt. C. B. Lohrer, 31 Adelgade.

St. Knuds Broderskab. (Afholdsforening) Møde Fredagen den 26. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Vesterbrogade 24. o. G. — En lille Overraskelse! — Alle ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Maj Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8 stille h. Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Mandag den 22. Maj. 2. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 11 stille h. Messe; Kl. 8 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken den højærværdigste Biskop meddeler **Konfirmationens hellige Sakramente** til Voxne; Kl. 8 Aften Majandagt). — **23. Ti. 24. O.** (Tamperfastedag); **25. T. 26. F.** (Tamperfastedag); **27. L.** (Tamperfastedag) Oktavdage i Pintseugen.

Søndag den 28. Maj. Den allerhelligste Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.

Jesu Hjærte Kirke. Første Pintsedag: Stille hellig Messe Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Majandagt med Prædiken.

Anden Pintsedag: Stille h. Messe Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Majandagt.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal). Pintsesøndag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt med Prædiken. — Pintsemandag Form. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ h. Messe med Prædiken.

St. Andreas Kirken i Ordrup. Hver Søn- og Helligdag stille h. Messe Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Efterm. Andagt.

v. Hurcks Legat. En Portion af dette Legat er bleven ledig. Ansøgninger indsendes inden 1. Juni til Sognepræsten ved St. Ansgar. Tillige gjøres Ansøgerne af Koslowskis Legat opmærksomme paa, at dette Legat er bortgivet og Vedkommende underrettet derom. Til v. Hurcks Legat haves iugen trykte Skemaer; en skriftlig Ansøgning er tilstrækkelig.

Den eucharistiske Forening holder Bedetime i St. Ansgar hver Fredag fra Kl. 4--5 foran det udstillede Allerhelligste.

Literatur. I Anledning af Konfirmationen her og i Provindserne anbefales: **Det kirkelige Ceremoniel** ved Biskoppens Modtagelse samt Bønner ved Meddelelsen af Konfirmationens h. Sakramente. Pris 10 Øre. I St. Ansgars Kirke faas Bogen ved Indgangen hos Kirkebetjent Stein.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 22.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmægerngade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 22.

Søndagen den 28. Maj.

1899.

Indhold: Pavelig Jubilæumsbulle. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Svendborg, Kjøbenhavn. Rom. Lourdes. Sydamerika. Afrika. Vikariatsmeddelelse. — Бекъенитъгъорелсер.

Pavelig Jubilæumsbulle.

Leo, Biskop,

Guds Tjeneres Tjener,

sender alle Troende i Kristo, som faa denne Skrivelse at se, sin Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

Aarhundredet hælder mod Slutningen; ifølge Guds Raadslutning have Vi gennemlevet det næsten fuldstændigt. Efter Vore Forgængeres Exempel ville Vi nu anordne en Festtid, som skal være en Kilde til Frelse for det kristelige Folk og tillige danne saa at sige et Slags Afslutning af Vor Regeringsomsorg i Vort Pontifikat. Vi mene *det store Jubilæum*, som siden umindelige Tider har hævdet en Plads i de kristelige Nationers nedarvede Skikke og med vis Omsorg ogsaa er bleven stadfæstet af Vore Forgængere. Det drejer sig om en Skik, Vi have arvet fra Fædrene, og som gaar under Navn af *helligt Aar*, dels fordi det sæd-

vanlig er ledsaget af mange religiøse Ceremonier, dels fordi det tilbyder en stor Mængde Hjælpe midler til Sædernes Forbedring og Sjælenes Helliggørelse. Vi have selv med egne Øjne kunnet iagttage, hvilke frelsende Frugter det sidste Jubelaar har frembragt og som i Vor Ungdom blev forkyndt paa en højtidelig Maade under Leo XII's Pontifikat. Rom var den Gang en storslaaet og sikker Skueplads for offentlige religiøse Ytringer. Vi ikke blot mindes, men det er som saa Vi det endnu for Vore Øjne, hvorledes Pilgrimme i store Skarer strømmede til Byen, hvorledes Mængden drog i Processioner til de fornemste Gudshuse, hvorledes apostoliske Mænd prædikede paa de offentlige Torve, hvorledes de berømteste hellige Steder i den evige Stad gjendlød af Lovsange til Guds Ære, og hvorledes Paven med sit talrige Følge af Kardinaler gav Alle det skønneste Exempel paa Fromhed og kristelig Næstekærlighed. Mindet om hine henrundne Tider gjør Synet af den nuværende Tid desto bitrere. Thi alle disse religiøse Ytringer, som paa en ganske underfuld Maade pleje at nære og vække Folkets fromme Sindelag, naar de kunne ske offentligt uden nogen som helst Hindring, ere under de nuværende forandrede Forhold i Rom næsten umuliggjorte, eller de ere gjorte ganske afhængige af Andres Forgodtbefindende.

Men hvordan dette nu end er, Gud, som plejer at vel-signe heldbringende Beslutninger, vil — det er Vort Haab — ogsaa nu skjænke Vor Beslutning, som alene er fattet af Hensyn til ham og til hans Forherligelse, et lykkeligt af Intetsom helst hindret Resultat. Hvad have Vi i Virkeligheden for Øje og hvad ville Vi? Sandelig intet andet, end fremme Sjælenes evige Frelse, saa vidt det staar i Vor Magt, og i det Øjemed tilbyde mod de sjælelige Sygdomme hine Frelsensmidler, som Jesus Kristus har lagt i Vor Haand. Og det forekommer Os, at ikke blot Vort apostoliske Embedes Pligt fordrer dette, men aabenbart ogsaa Tidens Trang.

Dermed skal ikke være sagt, at vort Aarhundrede er ufrugtbart paa kristelige Gjæringer og Livsytringer; de ere

meget mere med Guds Hjælp i rigelig Mængdetilstede, og et stort Antal Mennesker se vi udmærke sig i de mest ophøjede og besværligste Dyder; den kristelige Religion ejer jo netop en af Gud indpodet, udtømmelig og stedsevarende Kraft til at frembringe og nære Dyderne. Men ser man sig om og kaster Blikket til den anden Side — hvor meget Mørke finde Vi da ikke, hvormegen Vildfarelse, hvor stor en Mængde iler ikke den evige Fordømmelse i Møde! Navnlig blive Vi opfyldte af Smerte, naar Vi tænke paa den store Mængde Kristne, som, lokkede af den tøjlesløse Tænke- og Ytringsfrihed, med Begjærlighed slugte slette Lærdommens Gift og daglig dræbe hos sig selv den guddommelige Tros herlige Naadegave. Herfra stammer Uvillien mod det kristelige Liv og den vidtforgreneede sædelige Fordærvelse; herfra hidrører denne saa heftige og umættelige Begjærlighed efter sandselige Nydelser og jordiske Goder; det er Grunden til, at alle Tanker og Længsler fuldstændig vende sig bort fra Gud og derimod kun have de jordiske Ting for Øje. Det lader sig næppe beskrive, hvilken Strøm af Fordærvelse denne hæslige Kilde allerede har udøst over Staternes Grundpiller. Thi den almindeligt herskende Opsætsighed, Folkemassernes lidenskabelige Tendenser, Usikkerheden, som sniger sig hemmeligt omkring, og de skrækkelige Forbrydelser, ere, naar vi betragte deres fundamentale Aarsager, ikke andet end en lov- og tøjlesløs Kamp om Opnaelsen og Nydelsen af de jordiske Goder.

Det ligger derfor baade i de Enkeltets og i Offentlighedens Interesse, at minde Menneskene om deres Pligter, at ryste de i Dovenskab hensunkne Gemytter og at tilbagekalde til ihærdig Stræben efter Frelsen alle dem, som svæve hver Time paa Dagen i Fare for letsindigt at gaa til Grunde og af Sorgløshed eller Hovmod miste de himmelske og uforanderlige Goder, til hvis Opnaelse vi jo alene ere komne til Verden.

Men *dette hellige Aar* tager netop Hensyn hertil; thi i hele dette Tidsrum er Kirken, vor Moder, alene op-

fyldt af Mildhed og Barmhjærtighed, med al mulig Iver og Attraa tænker den kun paa at vende Menneskenes Sindelag til det Bedre og at arbejde paa, at Enhvers Misgjerninger afsones ved Bod og ved et forandret Liv:

I denne Hensigt søger den ved forøgede Bønner og med endnu større Inderlighed at forsone den krænkede Guddom og at neddrage fra Himlen en Fylde af guddommelige Naadegaver; idet den i videste Maal aabner Adgangen til de Naadeskatte, som ere betroede til den, styrker den Haabet om Tilgivelse hos alle de Troende, bestræbende sig for ogsaa at vinde de modstræbende Sjæle paa en vis Maade ved et Overmaal af Kjærlighed og Overbærenhed. Og hvorfor skulde vi, med Guds Hjælp, ikke vente rige og tidssvarende Frugter af disse Foranstaltninger?

At Sagen er tidssvarende fremtræder endmere paa Grund af *en overordentlig Højtidelighed*, som vel nu allerede er tilstrækkelig naaet til Alles Kundskab og ved hviilen Udgangen af det nittende og Begyndelsen af det tyvende Aarhundrede ligesom skal helliggjøres. Vi mene den Hyldest, som paa det Tidspunkt skal vises vor guddommelige Frelser *Jesus Kristus*. Gjerne have Vi billiget denne Plan, som privat Fromhed har udtænkt; thi noget helligere og mere heldbringende lader sig næppe foranstalte. Hvad Menneskeslægten længes efter, hvad den elsker, haaber, tilstræber, findes altsammen hos Guds enbaarne Søn; thi han er jo »vor Frelse, vort Liv, vor Opstandelse«; at ville forlade ham, er det samme som at gaa evigt til Grunde. Og endskjønt den vor Herre Jesus Kristus tilkommende Tilbedelse, Lovprisning, Æresbevisning og Taksigelse derfor aldrig forstummer, men meget mere stedse ydes ham alle Vegne, kunne vi dog aldrig takke og hylde ham tilstrækkeligt eller højt nok. Fremviser ikke ogsaa tillige Aarhundredet desværre mangfoldige Tankeløse og Utaknemlige, som gjengjælde deres Frelser Naade med Ringeagt, hans Velgjerninger med Krænkelser? Men Saamanges fra hans Bud og Forskrifter afvigende Liv er uden Tvivl et Bevis paa et lastefuldt og saare utaknemligt

Sindelig. Har man ikke i vore Dage mere end en Gang set den arianske Ugudelighed fornyet i Henseende til Jesu Kristi Guddom? Mod derfor, alle I, som ved denne ligesaa nye som smukke Foranstaltning have ydet det troende Folks Fromhed en ny Opmuntring: man maa kun drage Omsorg for at iværksætte den paa en Maade, at Intet hindrer hverken Jubilæets rolige Gang eller Afholdelsen af de fastsatte Festligheder. Denne forestaaende Tilkjendegivelse af Religion og Tro fra Katholikernes Side har ogsaa til Hensigt at udtale Afsky for vor Tids Ugudelighed i Tale og Gjerning og at yde Jesu Kristi guddommelige Majestæt offentlig Oprejsning navnlig for de ham offentlig tilføjede Krænkelser. Men, nøje overvejet, er den ønskeligste, solideste, udtryksfuldeste og mest sanddru Maade, paa hvilken Oprejsning ydes, den, at *angre den begaaede Uret*, at bønfalde Gud om *Tilgivelse* og *Forsoning* og enten at øve de pligtmæssige *Dyder* med endnu større Iver eller at gjenoptage den afbrudte Udøvelse af dem. Og da det hellige Aar giver rig Lejlighed til en saadan Oprejsning, se vi atter heraf, hvor tidssvarende og nødvendigt det er, at det kristelige Folk yder sin Medvirkning med Mod og Fortrøstning.

Efter at Vi derfor have opløftet Vore Øjne mod Himlen og bønfuldt Gud, hvis Barmhjertighed er uden Grændse, om i Naade at se ned paa Vore Ønsker og Foretagender og med sin Kraft at oplyse de menneskelige Sjæle og med sin Naade at røre de menneskelige Hjerter, bebude og forkynde Vi, idet Vi følge Vore Forgængeres, de romerske Pavers Fodspor, i Overensstemmelse med Vore ærværdige Brødre, den hellige romerske Kirkes Kardinaler, *det almindelige store Jubilæum*, som i denne hellige Stad skal begynde med *den første Vespær til Herrens Fødselsfest* i Aaret 1899 og slutte med den første Vesper til Julefesten i Aaret 1900. Vi gjøre dette i Kraft af den almægtige Guds, de salige Apostle Petri og Pauli og Vor egen Autoritet ved nærværende Skrivelse og ville, at det fra nu af skal anses for bebudet og forkyndt. Maatte det blive ledsaget af lyk-

kelige Resultater til Guds Ære, til Sjælenes Frelse og til Kirkens Bedste!

Saalænge Jubelaaret varer, bevillige og meddele Vi barmhjærtig i Herren en fuldkommen Aflad, Syndernes Eftergivelse og Forladelse til alle Troende af begge Kjøen, som efter et i Sandhed angerfuldt Skriftemaal og Modtagelsen af den hellige Kommunion i det mindste en Gang daglig i *tyve* umiddelbart paa hinanden følgende Dage eller med Afbrydelser andægtig besøge de hh. Apostle Petri og Pauli, den h. Johannes Lateran og Maria Maggiore Kirkerne i Rom, saafremt de Troende ere *bosiddende* i denne By; ere de derimod komne *udefra*, maa de besøge de ovennævnte Basilikaer i det mindste paa *ti* saadanne Dage — efter naturlig eller efter kirkelig Beregning, nemlig fra den ene Dags første Vesper indtil den følgende Dags fulde Aftendæmring —; tillige skulle Alle af ganske Hjærte bede til Gud om Kirkens Ophøjelse, Hæresiernes Udryddelse, de kristelige Fyrsters Endrægtighed og det kristelige Folks Frelse.

Da det imidlertid kan hænde Mange, at de trods den bedste Villie enten slet ikke eller ogsaa kun tildels ere i Stand til at yde det ovenfor Foreskrevne, fordi de nemlig ved Sygdom eller en anden retfærdig Grund ere hindrede i Rom eller i at rejse dertil, saa tillade Vi dem, i Betragtning af deres gode Villie, saavidt Vi formaa det i Herren, at de efter sand Bod og et gyldigt Skriftemaal og styrkede ved den hellige Kommunion ogsaa skulle delagtiggjøres i den ovenfor nævnte Aflad, som om de selv havde besøgt de af Os omtalte Basilikaer paa de foreskrevne Dage.

Eder alle, elskede Børn, hvor I end maatte opholde Eder, kalder Rom kjærlighedsfuldt til sig, for at I skulle komme, naar det er Eder muligt. Dog sømmer det sig i denne hellige Tid for den katholske Kristen, som vil svare til sit Navn, at han ikke paa anden Maade opholder sig i Rom end *i den katholske Tros Varetagt*. Man bør derfor navnlig undlade den utidige Beskuelse af adspredende og verdslige Ting og meget mere have sit Sind henvendt

paa det, som stemmer til Andagt og Fromhed. Til saadanne Betragtninger indbyder os netop frem for alt den evige Stads alleregentligste Karakter, det Kjendemærke, som Gud har paastrykt den, og som ikke kan forandres hverken af Menneskers Anslag eller af nogensomhelst anden Magt. Jesus Kristus, Verdens Frelser, har givet Byen Rom alene frem for alle andre Byer en mere ophøjet og mere end blot menneskelig Bestemmelse og indviet den for sig. Her har han opslaaet sit Herredømmes Bolig ikke uden lang og hemmelighedsfuld Forberedelse; her skulde ifølge hans Villie hans Stedfortræders Throne staa til alle Tider; her skulde efter hans Villie den himmelske Læres Lys bevares helligt og ukrænket og udbredes herfra til alle Lande som fra dets Oprindelse og fornemste Kilde, saa at Enhver, som skiller sig fra den romerske Tro, viger bort fra Kristus selv.

Der er ogsaa andre Ting, som forøge Roms Hellighed: Religionens ældgamle Mindesmærker, dens Gudshuses fremragende Majestæt, Apostelfyrsternes Grave, Katakomberne, i hvilke de heltemodige Martyrer hvile. Den Troende, som forstaar at lytte til Stemmen fra alle disse Mindesmærker, vil føle, at han i Rom ikke opholder sig som en Rejsende i en fremmed By, men at han tværtimod er hjemme her som i sit Fædreland; og med Guds Hjælp vil han vende tilbage bedre end han er kommen.

For at denne Skrivelse lettere kan naa til alle Troendes Kundskab, bestemme Vi, at Aftryk af den, som ere underskrevne af en offentlig Notar og forsynede med en kirkelig Dignitars Segl, skulle tilkjendes samme Troværdighed som var det denne Skrivelse selv, der blev udstillet eller fremvist. Ingen skal det derfor være tilladt at forandre denne Vor Bebudelse, Offentliggjørelse, Tilladelse og Hjærtens Yttring eller formasteligt at sætte sig op imod den. Men skulde Nogen alligevel forsøge det, saa maa han vide, at han paa drager sig den almægtige Guds og de salige Apostle Petri og Pauli Uvillie.

Givet i Rom ved St. Peter den 11. Maj i Aaret 1899 efter Frelserens Menneskevordelse og i Vort Pontifikats to og tyvende Aar.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— o —

(Fortsat.)

Præsten Marcellus hilste med venlig Høflighed paa Sempronius.

»Mit Ønske,« sagde Sempronius, »var egentlig at komme til at tale med den ædle Marcia Dasumia, da jeg gerne vilde forhandle visse personlige Anliggender med hende.«

I de sidste Maanedre havde Marcellus beskæftiget sig med Ordningen af Dasumius's finansielle Efterladenskaber og derved ogsaa fundet Sempronius's Gjældsbevis: — Hvad andet laa der vel i de Ord, som denne Mand lige ytrede, end den Tanke, at det drejede sig om hin gamle Gjæld? Ridderen var bekjendt som en daarlig Betaler; saa han kom vel for at bede om længere Henstand. Derfor svarede Marcellus:

»Jeg kender Sagen, ædle Sempronius, og kan forsikre Dig om, at min Herskerinde vil komme Dig imøde med Velvillie, forsaavidt Du byder hende den nødvendige Sikkerhed og Kaution.«

Ridderen, der i dette Øjeblik mindst af alt tænkte paa sin Gæld, men alene paa Frieriet, blev i højeste Grad forundret over Marcellus's Ord.

»Hvorledes?« spurgte han, »skulde den ædle Marcia have gættet min Hensigt, og vi begge paa én Gang faaet den samme Idé? Takket være Guderne, at jeg tog Mod til mig og gik herhen! Ja vist, ja vist, hun skal faa enhver ønskelig Sikkerhed!«

»Det er ikke ret længe siden hun talte til mig om den Sag, og jeg vilde just være kommen til Dig en af disse Dage for at aftale det nærmere med Dig, da min Herskerinde bestemt ønsker en hurtig Afgjørelse deraf.«

»Nej virkelig? Naa! den ædle Marcia kan til enhver Tid disponere over mig og min Søn Marcus. Hun vil i ham

finde en ganske fortræffelig ung Mand med alle mulige Dyr; han har altid været sin Faders Stolthed og Glæde og vil sikkert i Fremtiden blive det endnu mere.«

»Paa Grund af det dyrebare Minde,« vedblev Marcellus, der ikke rigtig forstod, hvad Omtalen af Sønnen og alle disse Lovtaler havde at gøre med Gjældsspørgsmaalet. »Paa Grund af det dyrebare Minde, som min Herskerinde bevarer om sin afdøde Ægtefælle, og i Betragtning af det venkabelige Forhold, hvori Du engang stod til ham.«

»Vi vare intime Venner,« afbrød Ridderen ham livligt, »ét Hjerte og én Sjæl, og jeg har udgydt de hedeste Taarer ved hans Bortgang. Din ædle Herskerinde vil visselig handle ganske efter sin afdøde Mands Villie. Hvor vil min Søn blive glad!« raabte han, idet han trykkede Prokuratørens Haand.

»Det er dog et underligt Vrøvlehoved!« tænkte Marcellus.

»O! jeg har lige set hende, — tilgiv min lille Indiskretion,« vedblev Sempronius med stigende Varme; »hun er sandelig en fortryllende Pige. Men sig mig dog, ædle Ven, hvorfor bærer hun allerede Brudeslør?«

Nu var det Marcellus, der blev forbauset. Han saa paa Sempronius med store Øjne og sagde:

»Tilgiv mig, men taler Du om , om — Min Herskerinde vil begræde sin Ægtefælle, saa længe hun lever og aldrig aflægge Sørgedragten.«

»Ja, det kan jeg godt forstaa. Men hendes Barns Lykke og Fremtid, ligesom den ædle Afdødes stille Ønske maa jo dog af og til give hendes Tanker en anden Retning.«

»Naturligvis,« svarede Marcellus, som fandt Manden med al hans uforstaaelige Snak mere og mere utaalelig, »af Hensyn netop til sine Børns Lykke og Fremtid holder min Herskerinde det for sin Pligt, at bringe denne Sag med Dig snarest muligt i Orden; og med Tanken paa sin afdøde Ægtefælle vil hun ogsaa komme Dig imøde saavidt muligt.«

»Hvad jeg i mine dristigste Forhaabninger ikke engang kunde drømme om«. . . .

»Min Herskerinde,« afbrød Marcellus ham, »har givet mig uindskrænket Fuldmagt. . . .«

»O,« udbrød Sempronius, »for mit Vedkommende er der intet i Vejen for at afslutte Kontrakten endnu idag. Ak, hvor vil min Søn blive henrykt over at modtage sit Livs højeste Lykke af din højhjærtede Herskerindes Haand. Den rare Dreng ved slet ikke noget om mit Besøg her idag; hvor vil han blive overrasket, naar jeg bringer ham denne glædelige Efterretning!«

»Din Søn?« spurgte Marcellus atter forbavset. »Ja, ædle Sempronius! Vi to forstaa uden Tvivl ikke hinanden, og det lader til, at Du taler om en Ting, og jeg om en anden. Har Du da glemt Gjældsbeviserne?«

»Naa, — saaledes!« udbrød Ridderen, der saa ud som han var falden ned fra Maanen, »ja, ja, det er rigtigt nok men jeg vilde egentligt have talt med din Herskerinde om noget helt andet, der snarere angaar min Søn end mig.«

Nu forstod Marcellus, hvad Besøget havde at betyde, og det gik nu op for ham, hvorfor der blev spurgt om Brudesløret; Sempronius havde altsaa set Pigen ude i Gaarden og beluret hende!

Prokuratoren var slet ikke glad ved den Opdagelse.

»Det, vi først og fremmest maa tale om,« svarede han, idet han gav sine Ord et meget bestemt Udtryk, »er Tilbagebetalingen af Laanet, og i den Anledning maa jeg bede Dig give mig en bestemt Erklæring. Hvis Du for Øjeblikket ikke skulde være istand til at betale din Gæld, ville vi aftale en Dag, hvor vi kunne gaa sammen hen til Dommeren for at fastsætte Betalingsterminen.«

»Men men ved de udødelige Guder! Den ædle Marcia vil da vel ikke bringe mig i Forlegenhed? Ja, naturligvis — jeg skal forsøge saa hurtigt som muligt at klare denne lille Bagatel.«

»Her gjælder det om umyndige Børns Ret og i et saadant Tilfælde forlanger Loven en bestemt Afgjørelse. Overlæg nu med Dig selv, paa hvilken Maade Du bedst ser Dig istand til at betale Beløbet. Jeg venter Dig idag otte Dage ved denne Tid paa Forum hos Prætoeren.«

Hermed gav Marcellus et Tegn til, at han ansaa Samtalen for endt, og Sempronius forsvandt uden at sige et Ord mere. Men det kogte voldsomt i hans Bryst; han var aldrig i sit Liv bleven skuffet i den Grad som her af denne Frigivne.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Svendborg. Søndagen den 14. Maj blev en sand Festdag for vor Menighed, idet vor højærværdigste Biskop paa denne Dag meddelte Konfirmationens h. Sakrament til flere af Menighedens Medlemmer, 9 Børn og 7 Voksne. Dagen før var Hs. biskoppelige Højærværdighed ankommen hertil fra Odense, ledsaget af Hr. Pastor Schreiber. Kl. 9 førtes Biskoppen i Procession, i hvilken hvidklædte Skolepiger bar Blomsterbuketter, fra Præstegaarden ind i den med Grønt og Guirlander smykkede Kirke. Efter Prælatmessen, ved hvilken Sognepræsten og Pastor Schreiber assisterede, medens Koret sang en flerstemmig Messe af Stöcklin, henvendte Hs. biskoppelige Højærværdighed indtrængende og opmuntrende Ord til Konfirmanderne og lagde dem paa Hjerte, hvor vigtigt det var, at de bevarede den Naade, de skulde modtage i Konfirmationens h. Sakrament. Den smukke Højtidelighed gjorde et dybt Indtryk paa de Tilstedeværende, blandt hvilke ogsaa bemærkedes mange Anderledestroende.

Ved Aftenandagten Kl. 8 prædikede Pastor Schreiber smukt over Dagens Evangelium, og efter Andagten rettede Biskoppen endnu nogle Ord til Menigheden, idet han bl. a.

særlig fremhævede Pressens overordentlige store Betydning i vore Dage og Katholikernes Pligt til paa alle Maader at støtte deres egen Presse. Om Mandagen holdt Hs. biskoppelige Højærværdighed Visitats i begge Skoleklasserne.

Samme Dags Aften bærede han Skt. Knuds Broderskab (Afholdsforeningen) med sit Besøg, ved hvilket han udtalte sin Glæde over at se saa mange Medlemmer, opfordrede dem til at holde ud i den gode Sag og ønskede Foreningen fortsat Vækst og Blomstring.

Fredag d. 19de forlod Hs. biskoppelige Højærværdighed Svendborg for at vende tilbage til Hovedstaden.

Kjøbenhavn. De tvende Pintsedage fejredes i Aar med særlig Højtidelighed i St. Ansgars Kirke, idet den højærværdigste Biskop paa første Pintsedag læste en højtidelig *Pontifikalmesse*, ved hvilken Lejlighed det røde Pontifikalornat, som saa sjældent kommer til Anvendelse, benyttedes, da jo, som bekjendt, Pintsefestens rituelle Farve i det hellige Messeoffer er den røde.

Dagen efter, Pintsemandag, fejrede Biskoppen Kl. 8 en højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Hs. biskoppelige Højærværdighed prædikede og meddelte *Konfirmationens hellige Sakramente* til 64 Voxne. Vor smukke Sognekirke var ved denne festlige Lejlighed fyldt indtil sidste Plads. Blandt Konfirmanterne saas ogsaa tre Polakinder, som foreløbig opholde sig her i Landet og havde benyttet Lejligheden til at delagtiggjøre sig i den store Naade, at modtage Konfirmationens hellige Sakramente, hvortil de vare blevne forberedte af en yngre Præst, Hr. *Naleppa*, som er bleven ansat her i Vikariatet og fuldstændig behersker det polske Sprog. Ifølge omstaaende Vikariatsmeddelelse er han af den højærværdigste apostoliske Vikar, Biskop *von Euch*, bleven ansat som Kapellan i Randers, for bl. a. derfra at pastore Polakkerne, som opholde sig i Jylland og som hidtil bleve besøgte af Pastor Ortved i Maribo.

Rom. Den pavelige Jubilæumsbulle blev, som tidligere omtalt, publiceret paa Kristi Himmelfartsfesten i Rom. Led-

saget af Majordomus Msgr. della Volpe, Husmesteren, Eleemosynarius og Nobelgarden begav den h. Fader sig om Morgenens ind i Vatikanets Tronsal. Her modtog han siddende paa Tronen Kirkens Vice-Kæmner, General-Auditoren, Substituten i Brevernes Kongregation, Prælaternes Kollegium og Kuriens Abbreviator. I en kort Tale ytrede Paven sin Glæde over at kunne forkynde Jubelaaret, og Haabet om, at det maatte blive til Gavn før Kristenheden, hvorefter Leo XIII. overrakte Forkyndelsesbullen til Substituten, der atter overrakte den til Kuriens Abbreviator. Efter at den h. Fader atter havde trukket sig tilbage til sine private Værelser, begav Toget sig i Procession ned i Peterskirkens Forhal i Nærheden af Kejser Konstantin den Stores Rytterstatue, hvor den saakaldte hellige Jubilæums Port, der for Tiden er tilmuret, findes.

Peterskirkens samtlige Klokker ringede, som paa de store Festdage, Abbreviatoren besteg den oprejste Talerstol, medens de saak. Cursors stillede sig op omkring den. I Domkapitlets og talrige Prælaters Nærværelse oplæste han Bullen. Efter Oplæsningen lød atter Klokkernes festlige Lyd. Derefter overrakte Abbreviatoren Afskrifter af Bullen til de tilstedeværende Cursors, for at de skulde forkynde den i de øvrige Hovedbasilikaer. Andre Afskrifter bleve overrakte til de tilstedeværende Biskopper og Prælater. Efter at Processionen gennem Peterskirken var vendt tilbage til Vatikanet, begave de ovennævnte Cursors sig til St. Pauls Basilika udenfor Roms Mure, for ogsaa at forkynde Bullen der. I Løbet af Eftermiddagen blev den forkyndt i Laterankirken og i St. Maria Maggiore. —

— Da den italienske Regering sammen med andre »pavevenlige« Magter har opnaaet, at den h. Fader ikke blev indbudt til den saakaldte Fredskonference i Holland, har den pavelige Internuntius *Tarnassi* i Haag paa Kardinal Rampollas Opfordring forladt sin Post og begivet sig til Luxemburg. Det er en Selvfølge, at han som Pavens Repræsentant ikke vilde spille den stumme Tilskuers.

Lourdes. Kong *Oskar II.* af Sverige besøgte paa sin Rejse i Sydfrankrig ogsaa den lille Valfartsby Lourdes. Efter at Kongen med Følge havde været ved selve Grotten, hvor den h. Jomfru talte til Bernadette, besaa han den herlige Rosenkranskirke, Kryptkirken og Basilikaen. I Rosenkranskirken spillede Kongen selv nogle Melodier paa Orgelet, og baade her og i Kryptkirken traadte han ind i Bænkene og forblev der en Stund med Hovedet i Hænderne, som om han var fordybet i Betragtning og sagde til sit Følge: »Lad mig samle mig en Stund.« Derefter saa han Kirkens Skatkammer, hvor man viste ham den pragtfulde Monstrans, et Mesterværk af Armand Cailhat, den h. Jomfrus herlige Krone af Wellerio, Guldrosen fra Pius IX. m. m. I Kryptkirken blev Kongen glædelig overrasket ved at læse paa en af de hvide Marmortavler, som bedækkede Muren ved Indgangen til venstre Sideskib, den Indskrift: »Bonne Mère, benissez la Suède!« (Gode Moder, velsign Sverige!), og som hidrører fra en eller anden svensk Pilgrim, der har skjænket Votivtavlen.

Senere besøgte Kong *Oskar* Missionærerne i deres Bøllig, hvor han takkede Forstanderen, som havde ledsaget Kongen gennem Lourdes, og fremhævede, i hvor høj Grad alt, hvad han havde set, havde bevæget hans Hjærte; gjentagende forsikrede han: »Jeg er bevæget, dybt bevæget.« Ved Afskeden lovede han at sende Forstanderen sit Fotografi med egenhændig Underskrift.

Sydamerika. *De sydamerikanske Biskopper* forsamles i Rom, hvor de skulle holde et Koncil, som aabnes den 28. ds. i det sydamerikanske Kollegs store Kapel af Kardinal *di Pietro* i Pavens Navn. 50 Ærkebiskopper og Biskopper ville deltage i Konciliet.

Afrika. Om de katholske Missioner i Østafrika bringer den nationalliberale »Køln. Ztg.« en lang Artikel, i hvilken vore Missioner bedømmes paa følgende upartiske Maade: »Ingen vil kunne nægte, at den kristelige Mission er en betydningsfuld Faktor i Afrikas Kulturudvikling. Kristendom-

men virker alle Vegne belærende, vækkende og opdragende paa Hedenskabet. Blandt de forskjellige Konfessioner *udøver imidlertid den katholske Kirke utvivlsomt den største Virkning* ved sin stramme Disciplin, ved sine Trossendebuds uegennyttige Hengivelse og ved sit Missionssystem. Ogsaa det ydre Præg, den katholske Gudstjenestes strenge Former virke paa Negerens Gemyt, og han maa først vindes i det Udvortes, inden han omvendes i sit Indre. En Faktor, som ikke maa undervuderes, i Henseende til de katholske Missioners gunstige Resultater, er den Omstændighed, at alle den katholske Kirkes Sendebud, Præsterne, de tjenende Brødre og Ordenssøstre have afsluttet med Livet hjemme i deres Fædreland, at de ikke ere knyttede til en Familie eller nogetsomhelst andet Baand, men kun tilhøre deres Orden og i dens Fremgang se deres eneste Livsmaal. Dette forklarer Missionærenes lange, ofte tyveaarige Ophold i Troperne paa en og samme Plads, deres fuldstændige Sammenvoxning med Befolkningen og deres store moralske Indflydelse paa Negrene. Missionssystemet lader sig sammenfatte i de faa Ord: Kristelig Børneopdragelse, Tilskyndelse til Arbejde og Grundlæggelse af kristne Menigheder.«

Vikariatsmeddelelse.

I Anledning af højærv. Kapellan O. Gethmanns' Indtrædelse i Kamillianerordenens Noviciat er højærv. Kapellan **Johannes Naleppa** af den højærværdigste apostoliske Vikar, Biskop Johannes von Euch, beskikket og ansat som anden Præst ved Menigheden i *Randers*.

Krucifixer

realiseres for $\frac{1}{2}$ Pris.

Nr. 1 før Kr. 6,00 nu Kr. 3,00; **Nr. 2** før Kr. 1,50 nu Kr. 0,75; **Nr. 3** før Kr. 0,75 nu Kr. 0,38.

Hængekors før 50 Øre. nu 25 Øre.

L. Christensens Efterflg, Bredgade 7.

1 stort Forstørrelsesbillede og 12 Visitkort á 5 Kr.
— 3 Kabinets- og 12 Visitkort á 4 Kr. **Vesterbrogade 29.**
Nissen.

A. C. Tirsdag d. 30. Maj Kl. 9 Generalforsamling i Søvillonen.

Unio. Grundlovsdagen; Udflugt til **Charlottenlund**. Afgang Kl. 2 med Klampenborgbanen. Madkurve medtages. Der spises til Aften „ved Stalden“. — Børn kunne ogsaa deltage i Turen.

Tirsdag den 30. ds. kan højærv. Hr. Pastor **Andr. Johansen** fejre sit 25aarige Præstejubilæum. Jubilæumsmessen vil finde Sted i St. Ansgars Kirke Kl. 9.

Johannes

Jørgensen:

OMVENDELSE

2 Kr.

DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET: ERNST
BOJESEN

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 28. Maj.** Den allerhelligste **Treenigheds Fest** eller **Trinitatis Søndag**. — **29. M.** Augustinus af Canterbury, Bekjender og Biskop. — **30. Ti.** Maria, de Kristnes Hjælp. (Ferdinand, Bekjender). — **31. O.** Angela Mericia, Jomfru. — **Torsdag den 1. Juni.** **Kristi Legemsfest.** Befalet Festdag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe. I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 8 stille Messe; Kl. 10 Procession og Pontifikalmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — **Hele Oktaven** igjennem holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt. — **2. F., 3. L.** Oktavdage. — **Søndag den 4. Juni** **2. Søndag e. Pintse.** Frants af Caracciolo, Bekjender.

Jesu Hjærte Kirke. Kristi Legemsfest: Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt. — Hver Aften i Oktaven Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Sakramentsandagt.

Søndag i Oktaven (4. Juni) Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Festandagt med Prædiken og højtidelig Procession.

Syforeningen holder sit sidste Møde Mandag den 29. Maj. Tillige gjøres Kredsdamerne i Understøttelsesforeningen opmærksomme paa, at de i fornødent Tilfælde i Løbet af Sommermaanederne kunne henvende sig mundtlig eller skriftlig til et af Bestyrelsens Medlemmer. Til Efteraaret vil Beretning om Foreningens Virksomhed blive offentliggjort og tillige afholdt Møde, for at give Foreningen en fastere Form. P. B. V.

Andr. Johansen, Præst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 23.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 23.

Søndagen den 4. Juni.

1899.

Indhold: Pater Mathew. De Landsforviste. Højærv. Pastor Johansens Præstejubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Aarhus. — Bekjendtgørelser.

Pater Mathew.

— 0 —

Naar engang Afholdssagens Historie skal skrives, vil Navne indenfor vor h. katholske Kirke ikke blot mindes, men enkelte af disse, og ikke mindst ham, hvis Navn staa som Overskrift til denne Artikel, lyse som en Sol, hvis mægtige Straalers Virkning man endnu føler Varme efter. Afholdssagens Tilhængere vil aldrig kunne glemme Pater Mathew og hans Gjerning, og om end hundrede af berømte Talere fremstaa indenfor Afholdsbevægelsen, vil dog ingen kunne fordunkle hans Navn; han, den fattige katholske Præst, vil stedse i Historien staa som Afholdssagens store Apostel.

Dels efter den svenske »Nykterhetsvænnernes Aarsbok«, og dels efter den norske Forfatter Sven Aarestad, skal jeg i det efterfølgende give en lille Skildring af Pater Mathew og hans velsignelsesrige Virksomhed. —

Theobald Mathew, der med Rette er bleven kaldt Af-

holdssagens Apostel, fødtes i Thomastown i Irland d. 10. Oktober 1790. Hans Forældre, der nedstammede fra en gammel indflyttet vælsk Familie, døde tidlig og efterlod sig 8 uforsørgede Børn. En fornem Tante ved Navn Elisabeth Mathew tog den unge Theobald til sig, og gav ham til Opdrager og Lærer en katholsk Præst. 18 Aar gl. blev han sendt til en Skole i Kilkenny, hvor han forblev i 7 Aar. Efter at have studeret endnu et Aars Tid i Maynooth, blev han viet til Præst i 1814 og ansat som Medhjælper hos Pater Donovan, der havde Tilsyn med Franciskanerklostret i Blackamon Lane i Cork. Her erhvervede han sig snart en overordentlig Indflydelse ved sin store Begavelse, sin ædle Tænkemaade og sit vindende Væsen, men fremfor alt ved sin opofrende menneskekjærlige Virksomhed. Han interesserede sig særlig varmt for de lavere Klassers Vel, og fik en Vincents-Forening stiftet, hvis Medlemmer gjorde sig til Opgave at besøge de Fattige, Syge og Ulykkelige og være dem til Hjælp med Raad og Daad. I denne Forening, hvori han selv var Sjælen, fik han en stor Mængde unge Mænd med sig, der fulgte hans Exempel og udøvede en særdeles velsignelsesrig Virksomhed. Pater Mathew kom snart til at indtage en meget fremskudt Plads i Byen Cork. Han blev blandt andet Medlem af Byens Raad, og her var det, at Kvækeren William Martin første Gang henledte hans Opmærksomhed paa Afholdssagen. Da man nemlig engang havde en Sag for, som tydeligt viste Aarsagsforholdet mellem Drik og Fattigdom, benyttede Kvækeren, der var Afholdsmand, Anledningen til at gjøre opmærksom paa, hvor nødvendigt det var at gjøre noget mod den overhaandtagende Misbrug af stærke Drikke, omtalte derunder Afholdssagen, og sluttede med de Ord: »O, Pater Mathew! betænk hvor meget godt der kunde blive gjort i vor By, dersom Du tog til at virke for Afholdssagen.«

Kort efter fik denne Kvæker en Del varmhjertede Menneskevenner med sig, og dannede en lille Afholdsforening i Cork. En af denne Forenings første Bestræbelser gik ud

paa, at faa Pater Mathew med sig. I den Hensigt fik to Mænd den Opgave, at gaa til ham personlig og forelægge ham Sagen. Mathew, der var en meget samvittighedsfuld Mand, overvejede med den største Alvor de Grunde, som disse Mænd fremførte til Forsvar for Sagen, og kom til Slut til det Resultat, at han vilde blive Afholdsmand. Herom underrattede han da Afholdsvennerne, og indbød dem samtidig til at møde hos ham i Klosterets Skolesal. Da den lille Forsamling havde taget Plads her, rejste Pater Mathew sig og holdt en kort Tale, som han endte med de Ord: »*Om bare en eneste Mand kunde blive reddet fra Undergang ved den Virksomhed, som vi nu vil begynde, saa vilde det være stort.*« Derpaa tog han Pennen og underskrev Afholdsløftet. Paa det samme Møde blev Foreningen fast organiseret og Mathew enstemmigt valgt til dens Formand.

Saaledes begyndte denne Afholdsbevægelse, der skulde blive uden Sidestykke i Afholdssagens Historie. Første Gang Foreningen havde Møde, indskrev der sig 35 Personer, og inden næste Møde afholdtes havde Foreningen faaet en Tilvæxt af 330 nye Medlemmer. Den gamle Skolesal i Klosteret blev snart for lille til at rumme alle dem, som indfandt sig til Møderne, hvorfor man lejede den store Kavallerisal (the Horse Bazar), der rummede 4000 Personer, til at holde Møderne i. Og Fremgangen var uhyre stor. Da det første Aar var omme, talte Foreningen ikke mindre end 150,000 Medlemmer. At dette udelukkende skyldtes Pater Mathews store Anseelse og den uimodstaaelige Veltalenhed, hvormed han tolkede Afholdssagen, er selvsagt.

Rygtet om Pater Mathews Virksomhed i Cork spredtes snart baade vidt og bredt, og allevegne fra blev han indbudt til at holde Afholdsforedrag. I Limerick var Mængden af dem, som kom fra de omliggende Byer for at høre ham, saa stor, at der vilde være opstaaet Hungersnød i Byen, dersom ikke Byens Borgere havde anstrængt sig til det yderste for at hindre en saadan Ulykke. Her fik han i 4 Dage

150,000 Personer til at aflægge Afholdsløftet. I Galvay fik han i 2 Dage hundrede Tusende til at underskrive Løftet, og efter at han med en lignende Fremgang havde besøgt alle de vigtigste Byer i Irland, rejste han til England, hvor han modtoges med den største Begejstring. Overalt, hvor han skulde tale, strømmede Folk sammen i store Skarer, og ved hvert Møde aflagte Folk i mængdevis Afholdsløftet.

Efter at have rejst en Tid i England, gjæstede han tilsidst de forenede Stater i Amerika, hvor han holdt Foredrag i alle de største Byer. Ogsaa her gik hans Ry foran ham, og samlede Tilhørere i Tusindtal om hans Talerstol. I 2 Aar rejste han 6000 Mil og modtog Løftet af 600,000 Personer. I Efteraaret 1851 vendte han tilbage til sit Fædreland, hvor han døde d. 6. Decb. 1856. Virkningen af Pater Mathews Arbejde for Afholdssagen var forbausende. I Irland mindskedes Statens Indtægter af Drikke-trafikken i 3 Aar (1838—1841) med 569,000 Pund Sterling (omtrent 10 Mill. Kr.). I Aaret 1838 forbrugtes i Irland $12\frac{1}{2}$ Millioner Gallon Whisky, medens Aaret 1841 viser et Forbrug af $6\frac{1}{2}$ Million Gallons. Aaret 1837 møder med *12,096 svære Forbrydelser, i Aaret 1841 er dette Tal sunket ned til 773, altsaa til en Sextendedel.* I Sandhed, det er næsten Underværker her er sket, man forbauses ved at se saadanne Resultater i saa kort en Tid. Hjærtet banker af Begejstring og Stolthed over at høre til den Kirke, der tæller en Theobald Mathew, Afholdssagens store, vel nok største Apostel, blandt sine egne. --

Til denne her kortelig skildrede offentlige Virksomhed føjede Pater Mathew ogsaa en storartet privat Godgjørenhed. Det er sagt om ham, at han ofte bortgav Summer paa 1000 Kr. og derover for at hjælpe en fattig Kjøbmand eller Haandværker paa Fode igjen. Men ved denne storartede Godgjørenhed paadrog han sig en saa stor Gjæld, at han, da Dronningen af England i 1847 for at paaskjønne hans fortjenstfulde Virksomhed i Afholdssagens Tjeneste, tilstod ham en aarlig Pension paa 300 Pund Sterling (5,400 Kr.), maatte

anvende Størstedelen deraf til Afdrag paa en Livsforsikringspolice, der kunde tjene hans Kreditorer til Betyggelse for deres Fordringer paa ham, naar han engang faldt bort.

Saa vel Venner som Fjender vare enige om at berømme Pater Mathews Person og Virksomhed. Man kan i saa Henseende henpege paa Vidnesbyrd af udmærkede Statsmænd, fremragende Gejstlige (selv blandt vore kirkelige Modstandere) og af Autoriteter af anerkjendt Rang i Literaturens Verden.

Forskjellighed i Tro og Nationalitet formaade ikke at kjøie den hjærtevarme Modtagelse, som overalt ventede den fejrede Afholdskæmpe fra Irland, og om hans egne Landsmænd er det vel rettest at sige, at de saa op til ham som en Helgen, der i sin af Aandens Glød antændte Veltalenhed ejede en næsten underbar Magt over Folkemasserne.

Mathew var en stor, smuk Mand med et glatraget Ansigt. Han besad megen Lærdom og fin Dannelselse.

I Byen Cork er der rejst en Statue af ham, og i 1874 blev et lignende Mindesmærke over ham afsløret i Central Park i NewYork.

Over 7 Millioner Afholdsfolk i England vidne for Tiden højt om, at den Sæd, Pater Mathew for en Menneskealder siden saaede, har sat herlig Frugt i hans Fædreland. Vi herhjemme komme ikke saa hurtigt afsted; men med den almægtige Guds naadige Bistand haabe vi paa, at Pater Mathews Arbejde ogsaa vil gaa fremad hos os. — »*Sct. Knuds Broderskab*« er Navnet paa den lille katholske Forening, der her i Landet arbejder paa at fremme Pater Mathews kjæreste Ønske: *sætte de berusende Drikke tilbage til Apothekercens Hylde, hvorfra de ere brudte ud, bringe Fred og Lykke ind i de Hjem, hvor nu Brændevinsflasken har stillet sig imellem Mand og Kone, imellem Forældre og Børn, ja endogsaa imellem Kirken og Hjemmet.*

J. Chr. B. B.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

FEMTE KAPITEL.

Forskjellige Veje.

Roms Forbindelse med Sardinien, der ikke leverede andre Produkter end Metallerne fra Bjergværkerne, var i det Hele taget meget mangelfuld, og Vinteren med dens Storme afbrød ethvert Samkvem med Øen. Derfor gik December og de første Maaneder af det nye Aar, uden at Hippolytus havde været istand til at lade nogensomhelst Efterretning komme til Rom.

Dér var imidlertid Pave *Anterus* efter en kortvarig Regering død i Januar 236 ved Bøddelens Sværd, og efter hans Bisættelse i Callistus Coemeterium var Diakonen *Fabianus* bleven valgt til hans Efterfølger.

Budet, som denne afsendte med det første Skib, der i Slutningen af April Maaned afgik til Sardinien, for at underrette Pontianus om Valget og for tillige at bringe ny Understøttelse, kunde ved Hjemkomsten berette om det glædelige Resultat, som den ærværdige Bekjenders Exempel, endnu mere end hans Ord, havde opnaaet blandt hans hedske Medfanger.

For Faustinus havde Efterretningen, som Fabianus sidste Efteraar sendte ham, om at Florentia vilde vedblive at være ham tro, været en sød Trøst under hans svære Prøvelser. Men jo mere han efterhaanden, baade ved Pontianus Lære og Hippolytus Offer, blev overbevist om Kristendommens Guddommelighed, desto mere gik den Tanke ham til Hjærte, at Florentia, hvis Afsky for de Kristne han kjendte, vilde vende sig fra ham, naar hun blev bekjendt med hans forandrede Sindelag. Ligesom et Menneske, der er dømt til Døden, næsten lige til det sidste Øjeblik haaber paa Benaadning, saaledes klamrede

alle disse stakkels Fanger i Bjergværkerne sig til Haabet om Tyrannens mulige Død som deres eneste Trøst. Eller ogsaa haabede de, at en eller anden politisk Begivenhed, vilde løse deres Lænker og føre dem tilbage til deres Familie. Hvilket Værd vilde vel Frigivelsen have for Faustinus, hvis Florentia ikke blev skænket ham tilbage tillige med den? Eller skulde han maaske, naar han var bleven Kristen, holde det hemmeligt for hende? Nej, dertil var han for ædel og oprigtig. — Efter en lang Kamp sejrede endelig Naaden. Ved Julefesten, da den gamle Ypperstepræst med hellig Begejstring talte om den store Hemmelighed, at Guds Søn var bleven Menneske, og om hans Fødsel i en Stald i Bethlehem, kastede Faustinus sig for Biskoppens Fødder overvældet af Guds uendelige Kjærlighed, idet han udbrød:

»Offer for Offer! Har Gud, for at forløse mig, ombyttet sin Herlighed med en Stald, saa er jeg ogsaa beredt til at ofre ham det, som jeg elsker højere end alt andet. Lad Florentia kun støde mig bort fra sig, naar jeg fortæller hende, at jeg afskyer Roms Afguder og holder fast ved den Korsfæstede, — før vil jeg give Afkald paa hendes Kjærlighed end paa min Gud!«

»Din Landsforvisning til dette Mørke,« svarede Pontianus ham, »var den Vej, ad hvilken Gud førte Dig til Sandhedens Lys; velan, min Søn, lad vore Lidelser nu være den Pris, for hvilken vi ville søge at købe os et nyt værdifuldt Gode.«

»O, Fader,« svarede Faustinus dybt rørt, »skulde den haarde Ulykke, som har ramt os, efter Guds Forsyns Styrelse tjene til, sammen med mig at føre min Florentia til Erkjendelse af Kristus? — Da skal der ikke mere komme et Suk over mine Læber i Anledning af Tyrannen Maximins' Grusomhed.« ---

Og nu Florentia?

Da hun efter sin Samtale med Diakonen Fabianus sagde til sin Fader den næste Morgen, at hun aldrig vilde række den af ham udvalgte Brudgom sin Haand, saa længe

Faustinus endnu levede, havde Senatoren, der blev rasende over Datterens uforstaaelige Egensindighed, indespærret hende i et snævert, mørkt Værelse og i flere Dage kun ladet hende faa Vand og Brød. Han regnede paa, at denne Streng-hed vilde bøje hendes Trods.

Havde Florentia forhen beklaget sig til Fabianus over, at hun i Forhold til det store Offer, som Slaven Hippolytus bragte for Faustinus' Skyld, selv kun kunde gjøre saa lidt for ham, saa var hun jo nu kommen i den Stilling, at hun kunde lide for og med ham, og det var denne Tanke, der opmuntrede hende til den standhaftige Modstand. Tillige gav disse Dage, hvori hun var indespærret, hende fuldstændig Ro til at overtænke, hvad Fabianus havde sagt om Gud, som var bleven Menneske og havde ladet sig korsfæste for at forløse os; jo dybere hun tænkte derover, desto mægtigere følte hun sig greben af denne ophøjede Lære. Og, idet hun nu tænkte paa sin Brudgom, forestillede hun sig, hvorledes det Offer, som Hippolytus bragte, maatte virke paa ham, saa at han kastede sig i Religionens Arme, der kunde begejstre til et saadant Heltemod. Hun anede ganske rigtigt, at Tanken paa hende, som saa ofte havde udtalt sin Af-sky for de Kristne, maatte stille sig hindrende i Vejen for ham i Henseende til det afgjørende Skridt: — kunde hun dog blot lade ham vide, at hun nu tænkte ganske anderledes om Kristendommen!

Efter fire Dages Forløb traadte hendes Fader ind til hende i Værelset, og, da Florentia erklærede, at hun endnu mere end tidligere var bleven fast i sin Beslutning, kjendte Senatorens Vrede ingen Grænser mere. I sit Raseri gjen-nempryglede han Datteren og forlod hende langt om længe bandende og med de skrækkeligste Trusler.

Vel gav han hende den følgende Dag fri, fordi han skammede sig over, at han saaledes havde ladet Hidsigheden løbe af med sig, og, efter at hans Sind var blevet roligere, sagde han sig selv, at den stivsindede unge Pige ikke vilde give efter; men den isnende Kulde, hvormed Florentius fra

nu af behandlede sin Datter, var en Prøvelse, der Dag for Dag og Uge efter Uge blev endnu mere trykkende og tung, fordi den ene Maaned forløb efter den anden, uden at hun fik nogensomhelst Efterretning fra sin Brudgom.

Imidlertid var der i alle Hovedstadens fornemme Kredse kun Tale om denne forunderlige Historie. Nogle holdt med Jomfruen, paa Grund af hendes Troskab, medens Andre mente, at der maatte stikke noget andet under hendes besynderlige Handlemaade. Jo mindre man i Rom, af Frygt for Tyrannen, turde tale om Statsanliggender, desto begjærligere kastede man sig over denne Familieroman, og da Enhver vilde bringe noget Nyt til Torvs, bleve de huslige Forhold i Florentius' Palads underkastede den grundigste Prøvelse. Senatoren hørte mere end nok af al denne Sladder til at vedligeholde sin Ærgrelse overfor Datteren.

Hvor længtes ikke Florentia i denne Trængselstid efter atter at kunne komme til at tale med Diakonen Fabianus; han vilde, derom var hun overbevist, nok kunne indgyde hende Trøst og Mod til stanhæftigt at bære alt. Men selv om hun vilde have sendt Bud efter ham, havde hun dog intet opnaaet, -- fordi Florentius paa det strengeste havde paalagt sine Slaver, at de skulde passe paa, at hans Datter ikke modtog nogetsomhelst Besøg, og endnu mindre var det hende tilladt at gaa ud alene.

Alligevel lykkedes det hende en Dag, da hendes Fader maatte foretage en lille Forretningsrejse, ved sin Ammes Hjælp at faa en Samtale med Fabianus og, skjønt han ikke kunde trøste hende med nye Efterretninger om Faustinus, fandt han dog denne Gang den unge Dames Hjærte saa modtageligt for Kristendommens Lære, at han ikke tøvede med at føre hende endnu dybere ind i Sandhedens Erkjendelse.

»Hvor skjønt og stort,« udbrød Florentia, »er dog alt det, Du fortæller om; ved Siden af dette synker alt det i Støvet, som jeg hidtil har troet paa og tilbedt. Nej, det kan

ingen menneskelig Aand have udtænkt; denne Lære maa være forkyndt Menneskene af Gud selv.«

Men efter dette Besøg hengik der igjen mange Uger, uden at det lykkedes Pigen at faa Fabianus at se; Diakonen var ikke engang istand til, hvor megen Møje han end gjorde sig, at meddele den Forpinte om de Efterretninger, som imidlertid nu ved Foraarets Begyndelse vare indtrufne fra Sardinien, da Faderen i den sidste Tid lod sin Datter bevogte endnu strængere end før. — Han havde ogsaa faaet en ny og særlig Anledning dertil. Fortsættes.

Højærv. Pastor Andr. Johansens Jubilæum.

(Indsendt af X).

—o—

Tirsdag den 30. Maj fejrede Kapellan ved St. Ansgars Kirke, højærv. Pastor *Andreas Johansen* sit 25aarige *Præstejubilæum*. Festen forløb paa den smukkeste og værdigste Maade og i Dagens Løb modtog Jubilaren de forskelligste Beviser paa den Kjærlighed og Agtelse han nyder i alle Kredse af Menigheden.

Præcis Kl. 9 førtes Jubilaren i højtidelig Procession ad Hovedindgangen ind i den festlig smykkede Kirke, der var fyldt indtil sidste Plads; foran gik Kirkens Forstanderskab, som var mødt in pleno, derefter kom Thuriferaren og Ministranterne, derefter fulgte Dhrr. Gejstlige *Braun*, *Heiden*, *Neuvel*, *Desnos* og *Dr. Hansen*; saa to hvidklædte Smaapiger, som strøede Blomster foran *Jubilaren*, som ledsagedes af den højærværdigste Biskop, Msgr. *von Euch*.

»Efter Evangeliet i Levitmessén, under hvilken Kirkens Sangkor udførte en smuk flerstemmig Messe, dirigeret af Hr. *Michaelsen* og ledsaget af Hr. *Hammermüllers* Orgelspil, besteg højærv. Pastor *Heiden* fra Fredericia Præ-

dikestolen og holdt en begejstret Festprædiken over det katolske Præstedømmes ophøjede Betydning og Værdighed, hvortil Taleren som Jubilarens Barndomsven og Studiekammerat i Rom saa knyttede nogle personlige Bemærkninger om Jubilarens Virksomhed og en varm Tak til hans og Jubilarens »Alma mater«, Propaganda-Kollegiet i Rom.

Efter Prædikenen fortsattes det h. Messeoffer, som sluttede med et højtideligt *Te Deum*. Talrige Menighedsmedlemmer bevidnede Jubilaren deres Deltagelse ved at modtage den h. Kommunion under Messen, og mange ere uden Tvivl de Bønner, som bleve opofrede for ham paa hans Jubeldag. Den hele Gu.lstjeneste havde et vist storartet Festpræg og var et smukt Vidnesbyrd om det Hengivenhedsforhold, som bestaar mellem Menighedens Medlemmer og deres Præster. Den højærv. Jubilar syntes ogsaa at være dybt greben af taknemlig Rørelse over den Deltagelse, der vistes ham; derom vidnede den Tak, han med faa hjertelige Ord udtalte fra Alteret, efter at *Te Deum* var tilende. Vi meddele den her efter hvad vi noterede i Øjeblikket.

»Festen«, omtrent saaledes begyndte Jubilaren, »som i Dag har forenet os her i Gudshuset, er en af de mest rørende og skønneste Fester, den katolske Kirke kjender. Vi fejre, som vi have hørt i Festprædikenen, Mindet om den for mig og for eder betydningsfulde Dag, da jeg for 25 Aar siden ved Biskoppens Haandspaalæggelse og Salvelse blev optaget i Rom blandt Jesu Kristi Tjenere og Forvaltere af hans hellige Naadegaver. Jeg har tilvisse ikke søgt den Højtidelighed, hvormed I have omgivet denne Mindedag, som jeg maaske hellere burde have tilbragt i stille Indadvendthed, for at overveje mit Ansvar overfor Gud, som jo engang vil kalde mig for sin Domstol og fordre strængt Regnskab af mig for disse 25 Aar i Præstestanden, og sandelig 25 Aars Præstegjerning i den katolske Kirke bringer et stort Ansvar med sig. Men min Villie har vist sig afmægtig mod eders Kjærlighed, og jeg har saameget mindre vovet at turde modsætte mig eder, som jeg erfarer, at I allerede i Uger og Maa-

neder have glædet Eder til denne skønne Dag og i al Hemmelighed have arbejdet paa at gjøre den trøstefuld og glædelig ogsaa for mit Hjærte; og sandelig, det er lykkedes Eder.

Modtager derfor min dybtfølte og hjærteligste Tak for denne eders Hengivenhed. Den almægtige Gud velsigne eder for den Ære og Hyldest, som I i Dag paa mit Præstedømmes 25aarige Fødselsdag berede Jesus Kristus, den evige Ypperstepræst, i mig, hans ringe Tjener og Stedfortræder! Gud velsigne og belønne Eder tusindfold for denne fromme Bekjendelse af eders hellige katholske Tro, for dettê rørende Bevis paa eders Hengivenhed for vor fælles Moder, den katholske Kirke! Thi det være langt fra mig, at tage denne Hyldest til Indtægt for min egen Person. Nej, ikke Tjeneren, men Herren tilkommer Ære. Jeg overfører derfor al eders Hyldest paa ham, som for 25 Aar siden skjænkede mig Præstedømmets Værdighed og Magt og lagde det hellige Byrde paa mine svage Skuldre. Ja, ham, den evige Ypperstepræst Jesus Kristus være Ære, Tak og Forherligelse, ham gjælde eders Hyldest; thi ved hans Naade og Barmhærtighed er jeg bleven, hvad jeg er! Men nægte tør jeg dog heller ikke, at dette Bevis paa eders Hengivenhed ogsaa er for mig selv den sødeste Trøst og skal være for mig en Spore og Opmuntring til med forøget Glæde at opfylde de hellige Pligter, som den Allerhøjeste Villie har paalagt mig at opfylde. Det er da ogsaa det Løfte, jeg i Dag har nedlagt paa Altret for Guds Aasyn og som jeg her offentlig gjentager med et taknemlig rørt Hjærtes Oprigtighed, idet jeg med vort Fædrelands store Apostel, den h. Ansgar, beder Gud om, at han vil gjøre mig til et godt Menneske og en værdig Præst. Men beder da ogsaa I for mig til Gud, at han vil forunde mig Kraft og Naade og Lys og god Villie til stedse samvittighedsfuld at opfylde vort hellige Kalds mangehaande Pligter.

Jeg takker vor højærværdigste Biskop for den Velvillie og Tillid, han stedse har vist mig og fordi han i Dag har

villet være nærværende ved dette h. Messeoffer og saaledes hædret min Jubeldag; jeg takker mine tilstedeværende gejstlige Medbrødre, mine tro Venner i Præstedømmet, for deres trofaste Venskab, som atter i Dag har faaet et synligt Udtryk ved den smukke Messebog, de have skænket mig til min Jubelmesse, og som jeg haaber at kunne benytte endnu i mange Aar sammen med dem; en særlig Tak retter jeg til min Barndomsven fra Fredericia, som har villet forherlige Dagen, paa den højærværdigste Biskops Indbydelse, med sin smukke Festprædiken, paa hvilken jeg dog har det at udsætte, at han har rost mig for meget i den, thi jeg kan forsikre ham om, at jeg ikke var den Ros værd. Jeg takker Kirkens Forstanderskab og Festkommittéen, dens Herrer og Damer, som med saa stor Offervillighed have villet forberede denne Fest; ogsaa Lærerne og Lærerinderne takker jeg, fordi de med saa stor Hengivenhed have gjort Børnenes Hjærter modtagelige for mit Jubilæum om faa Øjeblikke ville disse Børn jo tolke for mig i Skolen deres barnlige Hjærters Glæde; og hvad kan vel trøste og glæde et præsteligt Hjærte mere, end at se sig elsket af dem, om hvem Frelseren sagde: »Lader de Smaa komme til mig, thi Himmerige er deres.« Ogsaa Kirkens udmærkede Sangkor, dets Dirigent, og Organisten bringer jeg min hjærteligste Tak for deres fremragende Bidrag til denne højtidelige Times Festlighed. Endelig takker jeg den ganske Menighed, Alle og Enhver enkelt, for deres hellige Kommunioner og Forbønner og andre Hengivenhedsbeviser; med rørt Hjærte takker jeg for ethvert Bevis paa Dellagelse. Maatte den almægtige Gud gjengjælde eder det med sine skønneste Gavers rigeste Fylde her og hisset og engang lade os alle gjenfinde hverandre hisset i Himlen, uden at en Eneste mangler! Maatte den allersaligste Jomfru og Guds Moder Maria, hvis Fest, vi netop fejre i Dag ledsage og understøtte denne min inderligste Bøn med sin altformaaende Forbøn.«

Strax efter Gudstjenesten afholdtes i Skolen en Festlighed, som overværedes af Jubilaren, de øvrige Gejstlige, Søstrene og en Del Menighedsmedlemmer. Børnene fra Søstrenes Skoler i Bredgade og paa Toldbodvejen vare forsamlede i det overordentlig festligt dekorerede Skolelokale, paa hvis Baggrund saas i en rig Blomster- og Flagdekoration Pave Leo XIII.s Billede. Jubilaren modtoges med en Festsang, hvorefter Børnene tolkede deres Glæde i et saak. reli-

giøst Skuespil, hvis Roller de udførte med Dygtighed og barnlig Frejdighed. Til Slutning talte Jubilaren nogle venlige Ord til Børnene, idet han takkede dem og Søstrene for deres Hyldest og udbragte et Leve for St. Ansgars Kirkens Skoler, som af Børnene besvaredes med velmente kraftige Hurra.

Efter Skolefestligheden begav Jubilaren sig henved Kl. 12 ad den med Grønt, Flag og Inskriptioner smykkede Trappe til sine Værelser, hvor talrige Gaver og en Rigdom af Blomster ventede ham. Først modtog Jubilaren Biskoppens Lykønskning og Velsignelse tillige med et kostbart Værk: Kuhn, Roma. Kort efter modtog han Kirkeforstanderskabet og Festkomiteens Herrer og Damer, som, med Hr. Fotograf *Stratbøcker* som Ordfører, overrakte ham en betydelig Pengegave i Guld og skjult i en mægtig Buket af Roser. Gaven, saavidt vides 1220 Kr., var ved frivillige Bidrag i Menigheden indsendt til Komiteen og bestemt til en Rekreatjonsrejse. Med Gaven fulgte følgende kalligrafiske Adresse, paa hvilken i Akvarelfarve var fremstillet med kunstnerisk Dygtighed Apostelen Andreas og forskellige præstelige Symboler:

»Paa denne for Deres Højærværdighed saa betydningsfulde og glæderige Dag, paa hvilken De for 25 Aar siden blev viet til Præst, føle vi en inderlig Trang til, paa St. Ansgars Menigheds Vegne at bringe Dem vor hjærteligste Lykønskning.

»Vort oprigtigste Ønske og vor Bøn er, at Gud endnu i mange Aar vil bevare Dem iblandt os og lægge lige saa megen Velsignelse i Deres Gjerning som hidindtil.

»Som et synligt Tegn paa vor Taknemmelighed og Kjærlighed bede vi Deres Højærværdighed modtage medfølgende ringe Gave, indsamlet i Menigheden med det Formaal for Øje, at De maatte anvende samme til en Rekreatjonsrejse, som kunde styrke Dem til, endnu i en lang Aarrække at virke i Deres ophøjede Kald.«

Synlig bevæget takkede Jubilaren for Givernes højmodige Offervillighed, som Gaven aflagde Vidnesbyrd om, og tilføjede spøgende: »Ja, jeg *skal* nok rejse; men vilde dog gjerne vente til i Morgen og muligvis lidt længere endnu. Hvem ved, maaske gaar jeg til Rom, naar Jubelaaret begynder.«

Strax efter modtog Jubilaren Lærernes og Drengeskolens Lykønskning tillige med en Adresse fra Børnene; saa fulgte Elisabethforeningens Bestyrelse med Foreningens 10

Vajsenbørn, som ved et af Børnene lykønskede Jubilaren, der er Foreningens Formand, og overrakte ham 10 Buketter af Lilliekonvaller. Jubilaren talte venlige Ord til Børnene og lod dem udbringe et Leve for Bestyrelsen, som Børnene besvarede med et Leve for Elisabethforeningens jubilerende Formand.

Kort efter fulgte Foreningen »Unios« Lykønskning og »St. Josefs Gildet«, som ved sin Bestyrelse overrakte Jubilaren et i Egetræ indfattet Regulatoruhr. Ogsaa St. Ansgars Lærlingeforening overrakte en Adresse. Tillige indløb Lykønskninger fra Ansgariusforeningen og St. Knuds Broderskab. Allerede om Mandagen havde Præsterne lykønsket Jubilaren og overrakt ham en herligt udstyret Messebog med en smukt udført Dedikation i Akvarelfarver; ligeledes havde St. Josefs Søstre bragt deres Lykønskning tillige med en kostbar Stola og Rochet, og Pigeskolen ved en Deputation ladet ham overrække en af nogle af Skolens Børn forarbejdet smuk Alba, som benyttedes under Jubelmessen. (Fortsættes.)

Aarhus. Den højærværdigste Biskop har forladt Hovedstaden og begivet sig til Aarhus, hvor han Søndag den 4. Juni meddeler Konfirmationens hellige Sakramente og afholder apostolisk Visitats.

Højtideligt Triduum.

Ifølge pavelig Skrivelse skal der i alle Vikariatets Hovedkirker i denne Uge afholdes en festlig **Triduum** til Ære for Jesu gudd. Hjærte. I St. Ansgar begynder dette Triduum Fredag d. 9. Kl. 8 Aften og fortsættes Lørdag Aften d. 10. Søndag d. 11. ds. sluttes den under Pontifikalmessen Kl. 10 med højtidelig Indvielse af hele Kirken og de enkelte Menigheder til Jesu Hjærte.

S.J.G. II. Grads Møde afholdes Mandag den 12. Juni, Aften Kl. 8½. — **Alm. Møde** for alle Br. holdes Mandag den 19. Juni, Aften Kl. 8½.

† At min kære Hustru **Karen Simonsen**, vel forberedt med vor hell. Kirkes Naedemidler, er afgaaet ved Døden Mandagen d. 29. Maj efter længere Tids Svaghed, bekendtgjøres herved af hendes dybtsørgende Ægtefælle,

Frederik Simonsen,
Skomagermester.

Den kjære Hensøvede anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. R. I. P.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening.)

Møde Fredagen den 9 Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Vesterbrogade 24 o. G. — Hr. Christensen fra „Bien“ meddelel lidt om Mødet i Singelse. Derefter Oplæsning samt eventuelt en lille Dans. Alle ere velkomne.

Min hjærteligste Tak bringer jeg herved Alle, baade Voxne og Børn, som paa en eller anden Maade have ihukommet mig paa min Jubilæumsdag, der fra alle Kredse bragte mig saa mange Beviser paa Agtelse og Hengivenhed. Jeg vil ikke fremhæve noget, thi de have alle beredt mig en ganske uventet og derfor saa meget glædefuldere Trøst og Opmuntring i min præstelige Gjerning.

Kjøbenhavn, d. 31. Maj 1899.

Andr. Johansen,
Præst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Juni. 2. Søndag e. Pintse. Frants af Caracciolo, Bekjender. 5. M. Bonifacius, Martyr og Biskop. — 6. Ti. Norbertus, Bekjender og Biskop. — 7. O. Oktavdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 8. T. Oktav af Kristi Legems Fest (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 Aften: højtidelig Slutning af Oktaven med Prædiken og Procession). — 9. F. Jesu Hjertes Fest. — 10. L. Margaritha, Enke.

Søndag den 11. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfest for Jesu gudd. Hjerte i St. Ansgars Kirke. Fuldk. Aflad for Broderskabets Medlemmer.

St. Ansgars Kirke. Hver Dag i Kristi Legemsfestens Oktav indtil Fredag den 9. Juni inkl. holdes om Morgenen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 8 Festandagt.

Mødreforeningen. Mødet bortfalder i Junimaaned.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) deltager kun med 7 Repræsentanter med Fanen i den højtidelige Slutningsprocession Torsdag den 8. Juni Kl. 8 Aften i St. Ansgars Kirke.

Jesu Hjerte Kirke. I Dag **Søndag den 4. Juni** holdes om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt med Prædiken og derefter højtidelig Procession med det Allerhelligste. Begge Mariakongregationerne (for Mænd og Ynglinge) deltage i Processionen.

Fredag den 9. Juni fejres **Jesu Hjertes Fest** som Kirkens Hoved- og Titularfest. Fra den første h. Messe Kl. 7 er det Allerhelligste udstillet hele Dagen. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festgudstjeneste med Præd. og Te Deum.

St. Josefs Gilde deltager i Slutningsprocessionen i St. Ansgars Kirke Torsdag den 8. Juni, Aften Kl. 8.

Ringsted. Gudstjeneste Søndag den 11. Juni Kl. 7 $\frac{1}{2}$ h. Messe. — Foredrag Kl. 4 Efterm. i Hotel „Casino“. — I **Haraldsted** holdes samme Dag Kl. 10 Foredrag over den katolske Kirkes Lære.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 24.

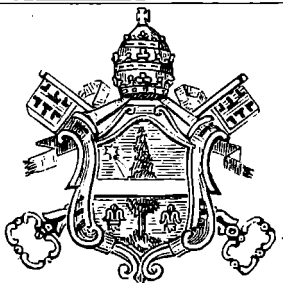
„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 24.

Søndagen den 11. Juni.

1899.

Indhold: Pavelig Encyklika. Højærv. Pastor Johansens Præstjubilæum. Orgelet i Jesu Hjerte Kirken. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Aarhus. — Bekjendtgjørelser.

Pavelig Encyklika

om

Menneskeslægtens Indvielse til Jesu helligste Hjerte.

Til alle Patriarker, Primater, Ærkebiskopper, Biskopper og andre Ordinariet, der leve i Fred og Samfund med den apostoliske Stol, sender

Påve Leo XIII.

sin Hilsen og apostoliske Velsignelse.

Som I vide, have Vi nylig i en apostolisk Skrivelse bebudet Afholdelsen af det hellige Aar, der efter Forfædrenes

Skik og Anordning skal fejres her i denne ærværdige By. Men i Haab om, at denne hellige Fest maa blive fejret paa saa meget værdigere og velsignelsesrigere Maade, fastsætte og bestemme Vi i Dag en Handling af ganske særegen Vigtighed og Betydning, af hvilken Vi vente de herligste, stedsevarende Frugter, ikke alene for det kristne Folk, men ogsaa for den ganske Menneskehed, naar blot Alle ville lyde Os med villige, redbonne Hjærter.

Allerede mere end én Gang have Vi søgt at fremme og belyse hin meget fortrinlige Form for Gudsdyrkelsen, der bestaar i Dyrkelsen af Jesu allerhelligste Hjærte, saaledes som ogsaa Vore Forgængere Innocens XII. Benedict XIII. Clemens XIII. Pius VI. Pius VII. og Pius IX. have gjort det; og særlig lagde Vi vor Iver for denne Dyrkelse for Dagen ved i 1889 at ophøje Jesu Hjærte-Festen i Kirkens Ritus til en Fest af første Rang. Men nu foresvæver der Os en endnu mere iøjnefaldende Form for Hyldest, der saa at sige skal være Toppunktet og Fuldkommengjørelsen af alle de Æresbevisninger, man plejer at yde det allerhelligste Hjærte; og Vi nære den faste Tillid, at den vil være Jesus Kristus, vor Forløser, saare kjær. Skjønt det, hvorom Vi tale, ikke er noget, man først i den allersidste Tid har begyndt at tænke paa. Thi allerede for omtrent 25 Aar siden, da der skulde fejres Tohundredaarsfest til Minde om Befalingen til Margrethe Maria af Alacoque om at udbrede Dyrkelsen af det guddommelige Hjærte, indløb der ikke blot fra Privatfolk, men ogsaa fra Biskopper mange Ansøgninger til Pius IX., om han ikke vilde indvie hele Menneskeslægten til Jesu højtophøjede Hjærte. Det blev besluttet at udsætte Sagen, at den kunde naa til større Modenhed; imidlertid blev der given enkelte Stæder Tilladelse til at indvie sig, og en Indvielsesformular blev foreskrevet. Men da nu nye Grunde komme til, mene Vi, at Sagen er bleven moden til Udførelse.

Og dette det mest omfattende og største Vidnesbyrd om Hyldest og Hengivenhed tilkommer overhovedet Jesus Kristus, fordi han er Alles højeste Hersker og Herre. Og hans

Herredømme strækker sig selvfølgelig ikke blot over alle katolske Folk eller alene til dem, som ved gyldig Modtagelse af den hellige Daab rent retslig set høre Kirken til, selv om vildfarende Meninger have bragt dem paa Afveje, eller Spalting skiller dem fra Kjærlighedens Samfund; men det strækker sig endogsaa ud over alle dem, der staa udenfor den kristne Tro, saa at Menneskeslægten i sin Helhed i fuld Sandhed hører ind under Jesu Kristi Magtomraade. Thi han, der er Faderens Enbaarne og har samme Væsen som Faderen, »*hans Herligheds Afglans og hans Væsens Afbillede*« (Heb. 1, 3), maa have alt fælles med Faderen og derfor ogsaa Overherredømmet over alle Ting. Derfor siger Guds Søn om sig selv hos Profeten: »*Jeg er indsat til Konge over Sion, hans hellige Bjærg. — Herren sagde til mig: Min Søn er du, jeg fødte dig i Dag. Forlang det af mig, og jeg vil give dig Folkeslagene til din Arv og Jordens Grænser til din Ejendom*«. (Ps. 2.) Ved disse Ord erklærer han, at han har faaet Magt af Gud over hele Kirken, thi den forstaaes der ved Sions Bjærg, saavel som over den øvrige Verden, saa vidt dens Grænser række. Men hine Ord: »*Du er min Søn*«, vise noksom, paa hvilket Grundlag denne allerhøjeste Magt hviler. Thi netop derved, at han er den Konges Søn, der er Herre over Alt, er han Arving til al Magt; derfor hedder det: »*Jeg vil give dig Folkeslagene til din Arv*«. Det samme siger Apostlen Paulus: »*Hvem han har indsat til Arving af alle Ting*«. (Heb. 1, 2.)

Mest kommer dog i Betragtning, hvad Jesus Kristus har sagt om sit Herredømme, ikke ved Apostlene eller Profeterne, men med sine egne Ord. Paa den romerske Landshøvdings Spørgsmaal: »*Du er altsaa en Konge?*« svarede han uden Tøven: »*Du siger det, jeg er en Konge*« (Joh. 18, 37). Og hans Ord til Apostlene: »*Mig er al Magt given i Himlen og paa Jorden*« (Matth. 28, 18) stadfæste denne Magts ophøjede Storhed og hans Riges Uendelighed. Er der givet Kristus al Magt, saa følger nødvendig-

vis, at hans Herredømme er det højeste, et uindskrænket Herredømme, som ikke er underkastet nogensomhelst fremmed Villie, saa at dets Lige ikke findes; og da dette Herredømme er givet ham i Himlen og paa Jorden, saa maa Himmel og Jord ogsaa være ham underdanige. I Virkeligheden har han udøvet denne ene og alene ham tilkommende Ret, idet han befalede sine Apostle, at de skulde udbrede hans Lære, forsamle Menneskene ved Frelsens Bad i Kirkens eneste Løsepenge, og endelig give dem Love, som Ingen tør vægre sig ved at overholde, saafremt han ikke vil udsætte den evige Frelse for Fare.

Dette er imidlertid ikke Alt. Kristus hersker ikke blot i Kraft af en medfødt Ret, som Guds enbaarne Søn, men ogsaa i Kraft af en erhvervet Ret. Thi han har udrevet os af »Mørkets Magt« (Kol. 1, 13.) og »hengivet sig selv som Løsepenge for Alle« (1. Tim. 2, 6.) Hans »erhvervede Folk« ere ikke alene Katholikerne blevne og Alle, som gyldigt have modtaget den kristne Daab, men alle Mennesker tilsammen og ethvert enkelt Menneske. Hermed stemmer, hvad Augustinus siger: »I spørge, hvad han har løskjøbt? Ihukommer, hvad han har givet, og I ville finde, hvad han har kjøbt. Kristi Blod er Kjøbssummen. Hvormeglet er den værd? Hvormeglet? Hele Verden, alle Folkslag. For det Hele har han givet det Hele (Tract. 120 in Joh.).

Grunden og Aarsagen til, at endog de Vantro staa under Jesu Kristi Magt og Herredømme, udvikler den h. Thomas. Efter at han nemlig har spurgt i Henseende til Kristi Dommermyndighed, om den udstrækker sig over alle Mennesker, og opstillet den Grundsætning: »Dommermyndigheden er en Følge af den kongelige Myndighed«, drager han uden videre den Slutning: »Alt er underkastet Kristus i Henseende til Magten, selv om det endnu ikke er underkastet ham i Henseende til Udøvelsen af denne Magt« (3 a. p. q. 59, a. 4.) Denne Jesu Kristi Magt, dette hans Her-

redømme over Menneskene udøver han ved Sandheden, ved Retfærdigheden, fortrinsvis dog ved Kjærligheden.

Han selv tillader imidlertid, at til dette dobbelte Fundament for hans Magt og Herredømme knytter sig fra vor Side den frivillige Hengivelse. Men Jesus Kristus, som er Gud og Frelser i een Person, er overvættets rig ved den fuldkomne Besiddelse af alle Ting; vi derimod ere saa fattige og trængende, at vi Intet have til vor Raadighed, som vi kunde skjænke ham. Og dog tillader han i sin højeste Godhed og Kjærlighed, at vi skjænke og tilegne ham det, som tilhører ham, paa en Maade, som var det vor Ejendom: ja, han ikke blot tillader det, men han længes endog derefter: »*Min Son, skjænk mig dit Hjærte*«. Vi kunne altsaa skjænke ham vor Villie og vor Hengivenhed. Thi idet vi indvie os til ham, anerkjende vi ikke alene og underkaste vi os ogsaa gjerne og offentlig hans Herredømme, men vi aflægge ogsaa i Gjærning Vidnesbyrd om, at saafremt det, vi skjænke ham, var vor Ejendom, vi da med største Beredvillighed vilde give ham det, og at vi bede ham om, ikke at ville forsmaa at modtage det af os, skjønt det forud allerede er hans Ejendom. Det er den Sags Betydning, hvorefter Vi tale, det er den Mening, som er indeholdt i Vore Ord. Og da Jesu Kristi uendelige Kjærligheds Sindbillede og Lignelse er indeholdt i hans helligste Hjærte, som bevæger os til Gjenkjærlighed, saa sømmer det sig ogsaa, at vi indvie os til hans Hjærte; men dette betyder intet Andet, end at indvie og hengive sig til Jesus Kristus; thi al Ære, Hyldest og Andagt, som nogen Sinde vises det guddommelige Hjærte, vises i sand og egentlig Forstand Jesus Kristus selv.

Til frivillig at iværksætte denne Andagtsøvelse opfordre og opmuntre Vi da alle dem, som kjende og elske det guddommelige Hjærte, og det er Vort inderligste Ønske, at det maa ske paa en og samme Dag, for at saamange Tusinder Sjæles Indvielseserklæringer paa samme Tid maa trænge op til Himmelhvælvingen. Men bør Vi vel glemme alle de Utallige, for hvilke den kristelige Sandheds Lys endnu ikke er

oprundet? Vi repræsenterer jo dog hans Person, som er kommen, for at frelse, hvad der var fortabt, og som har hengivet sit Blod for hele Menneskeslægten's Frelse. Som Vi derfor, ved at udsende Kristi Sendebud til alle Lande, uafslædelig bestræbe Os for at opvække dem, som sidde i Dødens Skygge, til sandt Liv, saaledes anbefale Vi dem ogsaa nu med Barmhjærtighed ved en særegen Indvielse og indvie dem, saavidt Vi formaa det, til Jesu højhellige Hjærte. Paa denne Maade vil denne Indvielse, som Vi tilraade Alle, blive til Gavn for Alle. De, som allerede kjende og elske Jesus Kristus, ville føle deres Tro og Kjærlighed voxe; de, som have lært Kristus at kjende, men ere lunkne og ligegyldige i Overholdelsen af hans Bud, ville faa Lejlighed til atter at hente sig Kjærlighedens Flamme fra det helligste Hjærte; for dem endelig — de Ulykkeligste af Alle — som ere beherskede af blind Overtro, ville vi Alle i Fællesskab bønfaalde Himlen om Hjælp, for at Jesus Kristus, hvem de allerede ere underkastede »*hvad Magten angaar*«. ogsaa maa gjøre dem underdanige »*i Henseende til Magtens Udøvelse*«, og det ikke blot »*i det tilkommende Liv, naar han vil lade sin Vilje blive fuldbyrdet paa Alle, saliggjørende Nogle, straffende Andre*« (S. Thom. 1. c.), men ogsaa allerede i dette dødelige Liv, idet han skjænker dem Troen og Helliggjørelsen, for at de ved dem, ved disse Dyder maa kunne ære Gud, som det sømmer sig, og naa til evig Salighed i Himlen.

En saadan Indvielse giver ogsaa Haab om bedre Forhold i Staterne, da den er i Stand til at gjenoprette eller befæste det Baand, som af Naturen forbinder Statsvæsenet med Gud. I disse sidste Tider har man navnlig bestræbt sig for, at oprejse en Mur mellem Kirken og Staten. I Staternes Indretning og Styrelse regner man den kirkelige og guddommelige Rets Autoritet for intet, i den Hensigt at holde al religiøs Indflydelse borte fra det menneskelige Samliv, det vil sige, at tilintetgjøre Troen paa Kristus og, om det var muligt, at bandlyse Gud selv fra Jorden. Hvad Under, at

en stor Del af Menneskeslægten overfor en saadan forbryderisk Dristighed bliver saa forvirret og vaklende, at Ingen mere føler sig sikker og udenfor Fare? Bliver Religionen tilsidesat, saa maa nødvendigvis det offentlige Velfærds sikreste Grundvolde styrte sammen. Og, for at straffe efter Retfærdighed de Troløse, overlader Gud dem til deres Begjærlighed, saa at de tjene deres Lidenskaber og selv gaa til Grunde formedelst deres ubundne, tøjlesløse Frihed.

Det er Grunden til alle de Onder, som allerede længe knugende og indtrængende kræve, at der søges Hjælp hos ham, ved hvis Magt de kunne bandlyses. Og hvem anden er denne Mægtige, end Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn? »*Thi der er ikke givet Menneskene nogt andet Navn under Himlen, i hvilket de kunne blive salige*« (Ap. Gj. 4, 12.). Til ham maa vi derfor tage vor Tilflugt, thi han er »*Vejen, Sandheden og Livet.*« Man er faret vild, følgelig maa man vende tilbage til den rette Vej; Aanderne ere formørkede, følgelig maa Mørket fordrives af Sandhedens Lys; Døden har tiltraadt sit Herredømme, følgelig maa man atter gribe til Livet. Først da ville de mange Vunder kunne læges, først da vil al Ret atter kunne haabe Anerkjendelse, og Fredens Goder ville vende tilbage og Sværdene ville falde ud af Hænderne, naar Alle underkaste sig Kristi Herredømme og villigt adlyde det, og *enhver Tungø skal bekynde, at den Herre Jesus Kristus er i Gud Faders Herlighed.* (Fil. 2, 11.)

Da Kirken i de første Tider efter sin Grundlæggelse led Nød under Cæsarernes Aag, viste der sig for en ungdommelig Kejser et Kors paa Himlen som et Varsel om Sejren, der snart skulde komme. I vore Dage viser der sig for vore Øjne et andet guddommeligt Tegn, som varsler om Lykke, nemlig Jesu højhellige Hjærte, med Korset ragende op over sig og straalende mellem Flamme i den klareste Glands. Til det maa vi sætte alt vor Haab, til det maa Menneskene bede om Frelse, af det maa de vente sig den.

Til Slutning ville Vi ikke fortie, at endnu en anden,

rigtignok privat, men dog tilstrækkelig retfærdig og vigtig Grund har bevæget Os til denne Foranstaltning, den nemlig, at Gud, Ophavet til ethvert Gode, for ikke længe siden har ladet Os gjenvinde Vort Helbred efter en farlig Sygdom. Det er Vor Villie, at Ophøjelsen af det højhellige Hjertes Dykkelse ved Os tillige skal være et offentlig Minde om og et Vidnesbyrd om Taksigelse for denne saa store Velgjerning.

Saa anordne Vi da, at der den 9., 10. og 11. Juni i Hovedkirken i enhver By og Landsby skal afholdes bestemte Andagter, at der paa de enkelte Dage til de øvrige Bønner skal tilføjes det formeldest Vor Autoritet approberede Litani til det helligste Hjærte, og at der den sidste Dag bliver bedet den Indvielsesbøn, som Vi sende Eder, ærværdige Brødre, tilligemed denne Skrivelse.

Som Pant paa de guddommelige Naadegaver og som Tegn paa Vor Velvillie meddele Vi Eder og Eders Gejstlighed og Hjord, kjærligst i Herren den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter den 25. Maj 1899, i Vort Pontifikats 22de Aar.

Pave Leo XIII.

Indvielsesbøn

til

Jesu allerhelligste Hjærte.

O sødeste Jesus, Menneskeslægtens Forløser, se naadig ned til os, som i dybeste Ydmyghed knæle her for dit hellige Alter! Vi ere jo din Ejendom, og det ville vi altid være; men forat vi kunne være endnu inderligere forbundne med dig, indvier enhver af os sig i Dag af egen fri Drift til dit allerhelligste Hjærte. — Hvor mange er der dog ikke, der aldrig have kjendt dig, hvor mange, som have foragtet dine Bud og forsmaaet din Kjærlighed! O naadigste Jesus, forbarm dig over enhver af dem, og drag dem alle ved din Almagts Kraft til dit hellige Hjærte! Og, Herre, vær en Konge, ikke blot for de Troende, som aldrig ere gaaede vild fra

dig, men ogsaa for de fortabte Børn, der have forladt dig; byd, at de snart maa vende tilbage til Faderhuset, at de ikke skulle gaa til Grunde i Elendighed og Hunger. Vær ogsaa deres Konge, som ere hildede i Vildfarelser, eller hvem Tvedragt skiller fra din Kirke, og før dem tilbage til Sandhedens Havn og Troens Enhed, at der snart maa blive én Hjord og én Hyrde. Og endelig, vær du ogsaa alle deres Konge, som leve i Hedenskabet gamle Overtro, og sig ikke Nej til vor Bøn om, at de maa blive førte over fra Mørket til Guds Lys og Guds Rige. — Skjænk, o Herre, din Kirke at leve trygt i Sikkerhed og Frihed; skjænk alle Folkeslag Ro og Orden; gjør, at der fra Hav til Hav kun maa gjenlyde ét Raab: Pris være det guddommelige Hjærte, hvorved os er beredet Frelse; det være Ære og Lov i al Evighed! Amen.

Højærv. Pastor Andr. Johansens Jubilæum.

(Indsendt af X).

— 0 —

(Sluttet.)

I Formiddagens Løb strømmede Gratulanter uafbrudt ind, og Postbude, Telegrambude og Kioskdrenge kappedes om at besørge Lykønskninger. Der indløb 71 Telegrammer og 89 Breve fra Ind- og Udlandet, saaledes fra de Gejstlige og Søstrene i alle de danske Missionsstationer og fra en Mængde danske Katholiker, ligeledes fra Sverige og Norge, fra Pastor Böhmer i Emden, fra Katholiker i Rom, Freiburg, Bonn, Køl'n, Frankrig, Belgien, Rusland, Amerika, m. m.

Foruden de allerede nævnte Gaver kunne vi fremhæve: en kostbar, forgyldt Sølvkalk fra en Kreds af »taknemlige Skriftebørn«. Paa Foden af Kalken, der er rigt udstyret med Emaille, findes ciselerede Billeder af den Korsfæstede, den h. Gudsmoder, den h. Josef, Apostlen Andreas, den h. Kong

Knud og den h. Katharina af Alexandrien. Den er et lille Mesterværk i Guldsmedekunst og udført i Münster af Friedrich Bruun, som paa en Maade stammer fra Danmark, idet hans Fader var barnefødt i Odense. Med særlig Omlhu og Kjærlighed synes han derfor ogsaa at have forarbejdet Kalken, der gjør hans Kunstfærdighed al Ære.

Fra Firmaet Johs. Hoffmann & Søn modtog Jubilaren et alenhøjt Andreaskors af Blomster, hvori paa en sindrig Maade var skjult en splinterny Paraply og en Stok, begge prydede med Sølvbeslag og et Andreaskors af Sølv samt Inskription. Med Gaven fulgte følgende baade i Henseende til Udstyrelse og Text originale Adresse med Chefernes og hele Personalets Navne og Jubilarens Fotografi en miniature: »Højærværdige Jubilar! Et kvart Aarhundrede er henrundet — den Gang var de syv Høje ved Tiberen Vidne til Deres Indvielse --- nu skuer Kjøbenhavns tretaarnede Vaaben ned paa sin jubilerende Søn. Hil Dem! Vivat — Cresceat — Floreat! Dog, den kjære Gud, i sin uendelige Visdom, lader det regne saavel paa de Retfærdige som paa de Uretfærdige, og vi undertegnede antager, at ogsaa Jubilaren har maattet sande det; det laa derfor nær for os, at sørge lidt for Deres Højærværdighed i de kommende Aar, og vi sende Dem derfor — et Kors — et Kors, som De skal bære baade paa Solskins og paa Regnvejrs Dage; støttende Dem til og i Ly af dette Kors vil De trygt begynde paa de næste 25 Aar, som Gud forunde Dem!«

Adlydende Jubilarens Ønske om at fatte mig i Korthed og for at undgaa hans Redaktionssax, som saa gjerne beskærer, vil jeg endnu kun nævne blandt Gaverne en smuk Rochet af hollandsk Lærred og med Mellenværk og Bort af skønne Kniplinger, forskellige fine Haandarbejder, Bøger, bl. i vilke en Aargang af »Punsch«, for at — »sætte lidt Humør i Ugebladets Vejbyrn«, Vin og Kager, m. m. Den levende Rosenkrans eller Jomfruernes Forening, som ledes af Jubilaren, og Nothburgaforeningen havde foruden smukt udstyrede Lykønskningskort hver sendt en større Pengegave til Festkomiteens

Indsamling. En ganske original Gave blev Jubilaren bebudet fra en Studiekammerat i Pittsburg: »Et Sæt Barbertøj af Sølv til Brug paa Rejser«. Amerikanerne ere praktiske Folk, mente Jubilaren; men skulde han have Gavn af Gaven, maatte han vel se at gaa lidt mere paa Rejse for Fremtiden og tillige sætte sig ind i den ædle Barberkunst. Foreløbig befandt »Barbertøjet« sig imidlertid paa Atlanterhavet. Dets Ankomst vilde muligvis blive meddelt som Efterretning i Ugebladet.

Henad Kl. 2 samledes Jubilaren med den højærværdigste Biskop, Hovedstadens Gejstlige samt Kirkeforstanderskabet og flere inden- og udenbys Gjæster til en Festmiddag. Blandt Gjæsterne bemærkedes Pastor Popp fra Malmø. Ved Bordet herskede en munter og festlig Stemning. Den højærværdigste Biskop udbragte Skaalen for Jubilaren og fremhævede dennes tredobbelte Virksomhed som Sjælesørger, som Redaktør af »Nordisk Ugeblad« og endelig i Foreningslivet. — Pastor Johansen takkede bevæget.

Senere tog Msgr. von Euch paany Ordet for at fremsætte en stor og betydningsfuld Plan, der strax vandt livlig Bifald mellem de Tilstedeværende — Planen om et *aarligt Pilgrimstog til Odense den 10. Juli* for i St. Knuds By højtideligt at fejre St. Knuds Minde. Pilgrimstogene ville muligvis blive paabegyndte *allerede i Aar*, og Biskoppen udviklede i det nærmere de Festligheder, som skulde finde Sted. Med Ønsket om Tilslutning fra de danske Katholiker sluttedes den interessante Tale.

I Løbet af Festmaaltidet udbragte Pastor Neuvel en Skaal for Festprædikanten, Pastor Heiden fra Fredericia, som netop samme Dag fejrede sin Navnedag.

Resten af Jubilæumsdagen forløb paa den skønneste Maade for Jubilaren, som stadig havde sine Værelser fulde af lykønskende Besøgende; men anstrængende var Dagen for ham, og vi kunne vel give ham Ret, da han sent paa Aftenen erklærede: »Det har været en smuk og trøstefuld Dag for mig; men det er dog godt, at der er 25 Aar til næste Gang!«

Det ny Orgel i Jesu Hjærte Kirken.

— 0 —

I Jesu Hjærte Kirken i Stenosgade saas alt i lang Tid den ydre Beklædning til et Orgel, der skulde opstilles, et ypperligt udført Træskærerarbejde i gothisk Stil, som i høj Grad pryder den smukke Kirkebygning's tiltalende Indre. Det er anbragt i to fra hinanden fuldstændig adskildte Halvdele, hver Del paa sin Side af det store Vestvindu ud mod Stenosgade. Planen er tegnet af Kirkens Arkitekt, Fr. Wipfler, og blev for Skolens Vedkommende udført af en Snedkermester Madsen her i Byen, medens den finere og med stor Nøjagtighed udarbejdede øverste Del hidrører dels fra Præstehusets Snedker, dels ligesom Kirkens Prædikestol fra Træskærer Rüllers (Münster) kunstfærdige Haand. Dette prægtige Ydre vakte selvfølgelig Længslen efter det, der skulde have Plads i det, og mange Gange hørte man Kirkens Besøgere spørge: »Naar kommer da Orglet?« Ja, Orglet staar vel færdigt i Bygmesterens Atelier; men det kunde ikke sendes herover, fordi den elektriske Ledning, der skulde sætte Bælgene i Gang, endnu ikke var lagt. Nu er dog Orglet bleven opstillet og i Søndags (d. 28. Maj), den hl. Trefoldigheds Fest, ved en højtidelig Indvielse overgivet til Brug ved Gudstjenesten.

Et Kvarter før den sædvanlige Tid til Højmess'en traadte Kirkens Forstander og Kordirigent, Rektor G. Frins, i Kor-kappe, ledsaget af Ministeranter, ud af Sakristiet og forrettede ved Højalteret følgende Bøn, der er en fri og udvidet Over-sættelse af den i den kirkelige Velsignelsesformular til Orgel-indvielser fastsatte Kirkebøn:

Almægtige, evige Gud, hvem al Skabning lovpriser som sin højeste Herre, efter Salmistens Ord: »Lover Herren fra Himlen! Lover Herren fra Jorden! Du har i den gamle Pagt befalet dit udvalgte Folk, at forherlige Ofrenes Frem-bærelse ved alle vellydende Instrumenter: »Lover Gud i hans Helligdom med Basuners Klang, med Psalter og Harpe! Lover ham med Pauker og Korsange! Lover ham med Streng og Fløjter! Lover ham med vellydende Cymbler! Alt det, som har Aande, love Herren!« — Denne Befaling, store Gud, har din nye Pagts Kirke overtaget som en hel-lig Arv, og i de Templer, den har bygget til din Ære, for-kynder den din Pris med jublende Sang og Orgelklang. — Tag da, vor Gud og Herre, ogsaa dette Orgel, som vi

nu skal indvie, i din Tjeneste. Lad dets herlige Toner forene sig med de troendes Bønner og Lovsange. Lad det vække de Lunkne til inderlig Andagt. Lad det fremskynde os Alle til i Aanden at forene os med dine hl. Engle, der tilbødende omsvæve dit Alter, for at lovsynge Dig, vor Gud og kærligste Fader. Og idet vi saaledes frembære Dig aandelige Lovsange her paa Jorden, lad os blive værdige til efter dette Liv at optages i den evige Glæde, for hist i Himlen at tage Del i alle Engles og Helliges Lovsange; ved Kristum vor Herre. Amen.

Medens nu Præsten begav sig op paa Orgelpulpitoret, istemmede Kirkens Kor det højtidelige »Laudate Dominum de coelis« (Lover Herren fra Himlen ...) af Ett; derefter forrettedes Vielsen og strax raabte Orglet med sine Tusinder af klingende Tunger og Munde sin første Hilsen ud i Kirkens Rum. Det var selve Orgelbyggeren, Hr. Stahlhuth fra Aachen-Burtscheid, som spillede og baade under Forspillet og under den paa »Exultate Deo« følgende Messe af Stehle og ved det højtidelige »Te Deum« (C. Witt) i Aftenandagten fik rigelig Leilighed til at lade Orgelets forskellige Registre komme til deres Ret.

Dette var i endnu højere Grad Tilfældet ved den Fremvisning og Orgelprøve, som Hr. Stahlhuth foretog Dagen efter i Form af en privat Orgel-Koncert for Stadens fremragende Organister og Musikere, som vare officielt indbudte og mødte i stort Antal. Da imidlertid Rygtet om denne Koncert var spredt udenfor de officielt indbudte og interesserede Kredse, havde et talrigt Publikum indfundet sig, saa at alle Kirkegulvets Siddepladser vare optagne af en udvalgt Tilhørerkreds. Med den mest spændte Opmærksomhed lyttede alle de Tilstedeværende paa Mesterens fuldendte Spil. Den i Tyskland meget ansete Orgelbygger viste sig nemlig tillige i Besiddelse af en ganske usædvanlig Dygtighed og Virtuositet i selve Orgelpillet, saa at Alle, der vare saa heldige at kunne overvære denne Koncert, vare enige om at have tilbragt baade en overordentlig lærerig og nydelsesrig Time. Ved det udsøgte Program, som indeholdt Mendelssohns 1. og 6. Orgelsonate, Bachs Fuga (Es-dur) og berømte Toccata og Fuga D-mol, med Stykker af den franske Komponist Guilmant samt første Del af Merkets G-moll Sonate, havde Hr. Stahlhuth forstaaet at fremvise det af ham byggede Værk i al dets Velklang og rige Mangfoldighed i Afskygningerne af de enkelte 24 Registre med de talrige Effektmidler fra det

vældigste, gribende Orgelbrus til det blødeste, fineste, ja næppe hørbare Pianissimo. Og det er netop dette sidste, som paa en særlig Maade udmærker det ny Orgel i Jesu Hjærte Kirken. Medens det nemlig f. Eks. vel ikke naar den gennemtrængende Tonestyrke af det franske Orgel i Jesus-Kirken med dets fortrinlige, men i Forhold i dets Størrelse maaske for talrige og stærke Rørværker, raader det nye Instrument i Modsætning til hint over en overordentlig stor Rigdom af de allersarteste Klangfarver og en ligefrem fortryllende Finhed af Stryge- og Fløjtestemmer. Det var derfor navnlig ved de finere Partier af Programmet, hvor Vox cælestis, Dolce, Viola, Vox humana lod sig høre, at der blev saa stille i Kirken, som i Forvandlingens højtidelige Stund. (Sluttet).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Aarhus. Søndag den 4. ds. Kl. 9 holdt den højærværdigste Biskop sit højtidelige Indtog i den festligt smykkede »Vor Frue« Kirke. Efter den højtidelige Prælatmesse talte Biskoppen til den talrig tilstedeværende Forsamling om Jesus Kristus, Sjælenes øverste Præst og Hyrde. Derpaa rettede, han hjertelige Ord til Konfirmanderne og forklarede for dem Betydningen af Firmelsens hl. Sakramente og meddelte dette h. Sakramente til 65 af Menighedens Medlemmer.

Ved Aftengudstjenesten Kl. 6 var den rummelige Kirke fyldt igjen indtil sidste Plads. Højærv. Pastor Brandt holdt Festprædikenen over den Helligaands syv Gaver. Efter Velsignelsen talte Biskoppen paa ny til Menigheden. Hans biskoppelige Højærværdighed tolkede i veltalende Ord sin Opfattelse af den danske Grundlov, hvis Jubelfest Landet fejrede den følgende Dag, han skildrede Pressens store Betydning i vore Dage samt Katholikernes Pligt at støtte deres Presse; han mindede om Pavens sidste Encyclika, der foreskriver hele Menneskeslægten Indvielse til Jesu hl. Hjærte og meddelte tilsidst, at det var hans Agt at indføre i Vikariatet en Helligdag til Ære for St. Knud den 10. Juli.

Det Præg af Festlighed, der hvilede over hele Gudstjenesten, blev i ikke ringe Grad forøget ved de af Koret med Dygtighed og Præcision udførte firestemmige Sange. Vi fremhæve *Ecce Sacerdos* (Witt), *Immaculata* (Mitterer), *O bone Jesu* (Palæstrina), *Andagtsfuldt* (Lupp), *skjønne*

Blomst (Aiblinger), *Salutis humanae*, *Sacris solemnibus*, *Tantum ergo* (Haller) og *Confirma hoc* (Casciolini).

For den mønsterværdige Ro og Orden, der herskede i Kirken, skyldte vi en særlig Tak til de Herrer af Menigheden, der gjorde Tjeneste som Marskaller.

Kjøbenhavn. Igaar vendte den højærværdigste apostolske Vikar, Msgr. *von Euch*, atter tilbage til Hovedstaden.

— I Tisdags passerede den højærværdigste apostolske Vikar for Sverige, Msgr. *Albertus Bitter*, Kjøbenhavn paa Hjemrejsen fra Rom. Den højærværdigste Biskop frembar om Morgenen det h. Messeoffer i St. Ansgars Kirke og fortsatte Rejsen til Sverige med Malmø-Damperen Onsdag Eftermiddag Kl. 6.

S.J.G. II. Grads Møde afholdes Mandag den 12. Juni, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — **Alm. Møde** for alle Br. holdes Mandag den 19. Juni, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Unio. Søndagen d. 18. Juni: **Fodtur** i 2 Afdelinger. I. Afdeling (kun Herrer) tager Kl. 7 med Klampenborgbanen til Charlottenlund. Kl. 7 $\frac{3}{4}$ overværes Messen paa Ordrupshøj. Turen fortsættes derefter gennem Ordrupskrat, Ermelunden, Indelukket over Hjortekjær og Raavad til Skodsborg (circa 1 $\frac{1}{2}$ Mil). Hotel Øresund. Her træffes II. Afdeling (Damer, Herrer og Børn), som tager fra Østbanegaarden Kl. 12⁴⁰ til Skodsborg. Herfra i Fællesskab omkring Bøllemosen over Raavad til Trepilelaagen (Springforbi), hvorfra der tages hjem med Banen. Frokost og Aftensmad medtages.

1 stort Forstørrelsesbillede og 12 Visitkort á 5 Kr.
— 3 Kabinets- og 12 Visitkort á 4 Kr. **Vesterbrogade 29.**
Nissen.

St. Ansgars Læringsforening. De almindelige Søndagsmøder ere foreløbig ophørte indtil nærmere Bekjendtgjørelse i Ugebladet. — Sparekasse-Indbetaling kan ske efter Søndagsmessen Kl. 8 eller Kl. 10. Chr. Ertner.

For den overordentlig store Deltagelse ved min kjære Hustrus Jordefærd beder jeg herved alle modtage min hjærteligste og dybtføjte Tak.

Frederik Simonsen,
Skomagermester.

† At min kære Hustru **Mariane Christophersen** født Møller, efter længere Tids Svagelighed er afgaaet ved en blid og rolig Død d. 6. ds., vel forberedt med vor h. Kirkes Naademidler, bekjendtgjøres herved for deltagende Slægt og Venner af hendes dybtsørgende Ægtefælle.

E. Christophersen,
Fuldmægtig.

Den kjære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Begravelsen finder Sted fra St. Ansgars Kirke til Assistentens Kirkegaard Mandagen d. 12. Juni Kl. 10.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfest for Jesu gudd. Hjærte i St. Ansgars Kirke. Fuldk. Afslad for Broderskabets Medlemmer. — **12. M.** Johannes af St. Fa- cundo, Bekjender. — **13. Ti.** Antonius af Padua, Bekjender. — **14. O.** Basilius, Biskop og Kirkelærer. — **15. T.** Votivof- ficium af det allerh. Sakramente. — **16. F.** Johannes Fr. Regis, Bekjender. — **17. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 18. Juni. 4. Søndag e. Pintse.

Kirkelig Kundgjørelse.

I Henhold til vor hl. Fader, Pave Leo XIII.s Encyklika af 25. Maj om Menneskehedens Hengivelse og Indvielse til Jesu hellige Hjærte bestemme Vi, at det af Hs. Hellighed anordnede **Triduum til Ære for Jesu hl. Hjærte**, som begynder den 9. og sluttes den 11. ds., skal fejres i vort apostoliske Vikariat paa den Maade, at der den 9., 10. og 11. holdes *sakramental Morgen- eller Aftenandagt med Oplæsning af Litaniet til Jesu hl. Hjærte og andre dertil svarende Bønner.*

Søndag d. 11. sker saa, for Kjøbenhavns Vedkommende i St. Ansgars Kirken og i de andre Byer i Sognekirkerne, *den højtidelige fælles Indvielse til Jesu hl. Hjærte* efter den af den hl. Fader foreskrevne Formular.

p. t. Aarhus, den 6. Juni 1899.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop af Anastasiopoli,
Apostol. Vikar for Danmark og Island.

St. Ansgars Kirke. Fredag d. 9. og Lørdag d. 10. Juni Kl. 8 Aften **Triduumsandagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.** Under Andagten bedes det nye Litani til Jesu gud- dommelige Hjærte.

Søndag d. 11. Juni Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Efter Messen Litani og højtidelig **Indvielse af hele Menigheden til Jesu gudd. Hjærte.**

Litaniet og Indvielsesformularon faas hos Kirkebetjent Stein ved Kirkens Indgang.

Ringsted. Gudstjeneste Søndag den 11. Juni. Kl. 7½ h. Messe. — Foredrag Kl. 4 Efterm. i Hotel „Casino“. — I **Harald- sted** holdes samme Dag Kl. 10 Foredrag over den katholske Kir- kes Lære.

Jesu Hjærte Kirke. Fredag d. 9. Juni Kl. 7½ Aften Fest- gudstjeneste med Prædiken og Te Deum.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 11. Juni (Jesu Hjærte Fest) Kl. 8½ i Stenosgade.

Gudstjeneste i **Helsingør** (Sudergade 8, 2. Sal) Søndag d. 18. Juni Aften Kl. 7½ Andagt med Prædiken. Mandag d. 19. Juni Kl. 9½ h. Messe med Prædiken; Kl. 7½ Aftengudstjeneste.

Unio. Foreningen lader læse en h. Sjælemesse i St. Ansgars Kirke: Torsdag d. 15. ds. Kl. 8¼ for afd. Fru Günther og Lør- dag d. 17. ds. Kl. 8¼ for afd. Fru Simonsen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 25.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmazergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 25.

Søndagen den 18. Juni.

1899.

Indhold: Antonius af Padua. Joh. Jørgensen: Omvendelse. Orgelet i Jesu Hjerte Kirken. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. England. »Fra Vejbyrnet«. — Bekjendtgjørelser.

Antonius af Padua.

—○—

Hellig Anton, vor Talsmand kær,
Portugals klare Stjerne!

Glans der staar af dit Helgenskær
ned gennem Tider fjærne;

Glans der staar af dit stærke Ord,

Glans af dit rene Levned;

tro du fulgte i Jesu Spor,

tjente ham, som du ævned.

Ofte, naar i en stille Bøn
du for din Frelser knæled,
kom han selv som et Barn i Løn
og i din Celle dvæled.

Hjærtet glødede i din Barm,
 hvad er vel lig din Glæde! ---
 Du har baaret det Barn paa Arm,
 kysset dets Hænder spæde.

Aldrig taber dit Navn sin Glans,
 mens sig vor Slægt forynger;
 aldrig falmer den Underkrans,
 Herren omkring det slynger.
 Stammer svagt vi med Haab mod Haab,
 mangler der Bønnen Vinge,
 du kan høre vort Hjærtes Raab,
 du vil for Gud det bringe.

Kyskheds Elsker og Jesu Ven,
 Vrangtroens stærke Hammer,
 drag til Gud vore Hjærter hen,
 tænd dem i rene Flammer,
 vær hos Gud vore Bønners Tolk,
 skaf os hans Fred i Eje,
 led vort vildfarne, stakkels Folk
 hjemad paa Frelsens Veje.

1012.

Johannes Jørgensen: **Omvendelse.**

(Anmeldt af A. Breitung.)

— 0 —

Netop i disse Dage, da der i hele Landet har rejst sig en Storm af Uvilje over den Gemenhed, hvormed en fra Tro og Moral emanciperet Litteraturretning aabent driver Lastens Propaganda, beriger en af Danmarks ypperste Forfattere vor Litteratur med en kostelig Perle af reneste Glans. Vi tale om *Johannes Jørgensens* nyeste Bog: »*Omvendelse*«, udgivet af Det Nordiske Forlag (2det Oplag. Pris 2 Kr.).

Bogen er vel, for at sige det strax, ikke skrevet for Ungdommen; den henvender sig til Læsere, der kjende Verden og dens Farer, maaske endog af egen sørgelig Erfaring. Ja netop for dem, hvis Sjæl har lidt Skibbrud paa Forførelsens og Tvivlens blinde Skær, og for hvilke Vantroen kun altfor ofte ikke véd bedre Raad end at fortvivle i Henseende til dem selv og til Alt overhovedet — for disse Modfaldne, Haabløse fremføres her en Række herlige Lysskikkelser, som alle tilraabe ham et opmuntrende, Tillid vækkende: »Rejs dig, du kan det endnu, se hen til os! Vi vare en Gang som du, dybt faldne! men ved Guds Naades Kraft have vi rejst os og vundet Sejren, den skønneste Sejr! Derfor: Haab og Sursum corda!« Maatte især disse Modfaldne, hvis Antal Vantroen desværre stedse forøger, stifte Bekjendtskab med Joh. Jørgensen Bog, vi tro, mange af dem vilde blive Forfatteren inderlig taknemmelige.

Men ogsaa den spekulative Vantro maa Bogen interessere i høj Grad. Det er endog til den, at Forfatteren udtrykkelig stiler sin indledende Afhandling: »*Omvendelse*«. Klart og bestemt udfordres her den moderne Filosofi til en Gang ærligt og med aabent Blik at undersøge dette store Fænomen: Et Menneskes sande Omvendelse. Thi, hvad en virkelig Pligt egentlig er, hvordan et klart tænkende Menneske erkjender sig for ansvarlig for sine fri Gjerninger, ja hvordan et klart tænkende Menneske kan angre noget, kan i Anger anklage sig selv, dømme sig selv som den skyldige og saa forandre sin syndige Villie og omvende sig — alt dette er simpelt hen uløselige Gaader for en Filosof, der benægter Villiens Frihed, en Filosofi, der i Virkelighed, for at bruge Forfatterens træffende Billede, gjør mig til et Regensglas, der ikke kan for de nok saa farlige kemiske Processer, der foregaa i det — til en Maskine, der vel kan anrette en Ulykke, knuse et Menneske, men aldrig kan angre det. Ere vi virkelig »Intet uden et Stykke Natur«, saa gjælder det virkelig ogsaa om os: »Naturen kan ikke angre. Lynet kan ikke omvende sig, og Stormen kjender ikke til Bod.«

Fyndigere kunde den deterministiske Filosofis totale Utilstrækkelighed og tillige dens demoraliserende Indflydelse næppe fremstilles, end det sker i dette ligefrem ypperlige Sted af »*Omvendelse*«. Ikke engang den bekvemme Udflugt bliver tilbage for Vantroen, at det ikke var Umagen værd, at drøfte saadant noget som Omvendelser. Ved en udførlig Udtalelse af den ægte moderne Filosof Schopenhauer belyses paa en ganske overraskende Maade, hvor usigelig tom en Lære er, der som Følge af sine Hovedprinciper ikke kan forklare de mest unægtelige psykologiske Fakta, ja netop de mest ophøjede, der efter Schopenhauer overhovedet findes i Menneskelivet.

Efter denne teoretiske Afregning med Vantroen stilles denne nu i Bogens fortællende Partier for den praktiske Opgave, at prøve sin med sand Omvendelse uforenelige Lære paa en Række særdeles paafaldende Omvendelser fra de ældste kristne Aarhundreder indtil Nutiden; og det er især i Kapitlerne: »*Vejen til Damaskus*« og »*Under Figentræet*«, at Determinismen maa føle hele sin aandelige Afmagt til at forstaa det vigtigste Moment i de største Mænds Liv, at forklare den store Folkeapostel S. Paulus' og den geniale Tænker S. Augustin's Omvendelse.

De øvrige Afsnit om »*St. Maria den Ægyptiske*« og »*St. Margarita af Cortona*«, »*Dødens Prædiken*« (De Rancè og St. Frants Borgia) og »*Kors ved Vejen*« ville bedst forstaaes af en troende og ivrig Katholik, der af egen Erfaring kjender de kirkelige Naademidlers vidunderlige Kraft; men de Navne, som møde os i »*Kors ved Vejen*«: Brentano, Heine og af den nyeste Tid Huysmans, Coppée, Verlaine vil ikke forfejle at fængsle ogsaa de mest moderne Aanders Interesse. Midt imellem disse seks fortrinsvis historiske Kapitler er indskudt en Afhandling med Overskriften: »*Klostret*«; den indeholder særdeles skønne og opbyggelige Tanker, i hvilke Enhver kan finde rigelig Anledning til en alvorlig Selvprøvelse, om han end »tæller mange Aar siden sin Omvendelse«.

Den kunstneriske Gruppering, ved hvilken saaledes de spændende fortællende Stykker afvekle med de aandfulde Afhandlinger om »Omvendelse« i Begyndelsen og om «Klostret» i Midten af Bogen, lader os vente noget Lignende i Slutningen. Det dybt lyriske Stemmingsbillede: »Pilgrimmen« danner virkelig en helt gribende Sammenfatning af hele Bogens Indhold: Vel lokker Verden endnu stadig med sine falske Syner — men sand Fred og sikkert Haab findes ene og alene hos den korsfæstede Frelser.

Som Udlænding undlader jeg selvfølgelig endnu særlig at fremhæve det skønne Sprog og den fængslende Fremstilling hos en Forfatter, om hvilken en af Landets bedste Litteraturkjendere har sagt: »Skjønnere Dansk end hos J. Jørgensen læser man næppe.« Kun for den teologiske Nøjagtigheds Skyld vilde jeg i Begyndelsen af »*St. Margarita af Cortona*« hellere have læst: »efter Guds vise Tilladelse« — men jeg indrømmer gjerne: »efter Guds vise Raad« lyder pænere og kan jo ogsaa forstås rigtigt.

Jeg sammenfatter alt, idet jeg siger: Den fortræffelige Bog burde ikke mangle i nogen dannet Mands Bibliothek.

Det ny Orgel i Jesu Hjærte Kirken.

— 0 —

(Sluttet.)

Efter Koncerten, der varede noget over en Time, samlede en tæt Skare af Organister og Fagmænd sig oppe ved Orglet for at se det interessante Værk paa nært Hold og lytte til Orgelbyggerens oplysende Forklaringer. Alle vare fulde af Anerkjendelse og Beundring navnlig af det med en forbavsende Hensigtsmæssighed og Overskuelighed indrettede Spillebord.

Det nye Orgel er nemlig af en ganske særlig Art, og bygget efter et System, der hidindtil ikke kjendtes her i Landet, men allerede i flere Aar har været i Brug i Tyskland.

Det er et »pneumatisk« Orgel, vi ser for os, det vil sige, en Mekanisme, der helt og holdent grundes paa den fra Bælgenerne kommende Lufts Kraft. Uden her nærmere at indlade os paa Enkeltheder, der for Lægfolk dog vilde blive uforstaaelige, kan man i Korthed gjøre sig et Begreb om denne nye Opfindelses Fortrinlighed ved følgende Betragtning. Medens i de gamle Orgler Forbindelsen mellem den anslaaede Tangent^l og den tonegivende Pibe for hver enkelt Tone og Register frembragtes af en lang Række af Vinkler og Stænger af Træ, der i høj Grad vare udsatte for Temperaturen og andre forstyrrende Indvirkninger, benytter det saakaldte »pneumatiske« System (af pneuma-Vind) sig af den fra Bælgenerne kommende, stærkt komprimerede Luft som Hjælpe-middel for at slaa en Bro over hele Vejen fra Tangenten paa Spillebordet indtil Ventilen, der aabner den pressede Luft Vejen gennem vedkommende Pibe. Saaledes bortfalder alle de indviklede Træstænger og Velleværker, de besværlige og støjende Registerudtræk og Indskydninger under Spillet og erstattes ved et eneste tyndt, let bøjeligt Rør for hver Tone og Register og ved et svagt Tryk paa yderst bekvemt anbragte Knapper og Ign. for Registreringen. Og Orgelspilleren, der ellers maatte anvende en ganske betydelig Kraft for med Tryk paa Tangenterne at sætte den vidtudstrakte Mekanisme i Bevægelse, kan nu med det letteste Tryk lade Hundreder af Piber klinge paa en Gang, og uden nogensomhelst mærkelig Kraffanstrengelse af Fingre og Fødder løbe hen over Klaviaturen, ligemeget om han spiller med et eneste Register eller med fuldt Værk. Hvad han skal gjøre er ikke andet end gennem Tryk paa Tangenten at aabne en lille Ventil inde i Spillebordet; alt det øvrige Arbejde besørger den i Orglet forhaandenværende Vind gennem de ovenfor omtalte Rør. Saaledes er det Orgelspilleren muligt alene og med den største Lethed selv midt under Spillet at beherske alle Orglets forskellige Stemmer, tillige med at denne Mekanisme bevirker en forbausende Prægnans og Bestemthed i Tonens Frembringelse, der muliggjør de allerhurtigste Passager og Tril-

ler. — Til disse i selve Systemet liggende uvurderlige Fordele kommer endnu den Omstændighed, at Bælgene, der forsyne Orglet med den fornødne Vind, sættes i Bevægelse ved Hjælp af en elektrisk Motor, der efter det første Stød, som Spilleren ved selve Spillebordet kan give, regulerer sig selv.

Saa kan da Jesu Hjærte Kirken med Rette være stolt af dette Værk, som i sin nuværende Skikkelse ikke blot ved sit smukke Ydre er en Pryd for Kirken, men endnu mere ved sin indre Fortrinlighed i høj Grad vil bidrage til Gudstjensens Forherligelse.

Sluttelig en inderlig Tak til alle dem i Ind- og Udlandet, der have muliggjort et anseligt Afdrag paa Værkets store Omkostninger.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredie Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

Med en grænseløs Letfærdighed gav og brød man paa den Tid Ægteskabsløfter; det var derfor saa meget mere paa-faldende, at Florentia vedblev at være tro mod sin Forlovede, der var dømt til Bjærgværkerne, hvilket jo mere eller mindre betød, at han ikke længere kunde regnes blandt de Levendes Tal. Da nu dette ikke kunde forklares paa en naturlig Maade, gaves der til Slutning ingen anden Opløsning, end at Pigen maatte være bleven forhexet. En falsk Veninde fik ved tilsyneladende uskyldige Spørgsmaal lokket nogle Ytringer ud af Florentia, hvorved Mistanken blev ledet hen paa de Kristne. Jomfruen lagde nemlig ikke Skjul paa, at hun var kommen til at tænke anderledes om denne Religion end tidligere, paa Grund af hendes kristne Slaves store Offervillighed for hendes Brudgom. Nu var der altsaa ingen Tvivl om, at de i

alle sorte Kunster vel bevandrede Nazarenere havde forgjort Pigebarnet.

Senatoren blev aldeles ude af sig selv ved denne Opdagelse. Florentia havde hidtil været hans Glæde og Stolt-hed; der kunde ikke være nogen lykkeligere Fader end han, og nu havde disse kristne Troldmænd fordrejet Hovedet paa hende, saa hun fra den elskværdigste Pige var bleven det mest halsstarrige og egensindige Væsen paa denne Jord. Kunde det vel i Længden skjules for den Mængde Spejdere og Snushaner, for hvem der ikke fandtes noget, der hed Familiehemmeligheder, at Florentia sympathiserede med de af de strængeste Edikter forfulgte Kritne? Og hvis hun saa paa Grund af disse Rygter skulde blive indkaldt for Dommeren? Florentius tænkte med Skræk paa den Skandale og Skam, som derved vilde komme over hans Hus, og med endnu større Skræk paa den Mulighed, at hans Datter skulde lide Døden paa Grund af Opsætsighed mod Kejserens Befaling. Han selv havde jo netop for nylig erfaret, hvor halsstarrig det forskruede Barn kunde være i at fastholde de Anskuelser, hun engang havde dannet sig. Disse Tanker og Sorger pinte Faderen Dag og Nat, og der gaves vel derfor i hele Rom vistnok Ingen, der nærrede en saa dyb Afsky og Forbitrelse mod de Kristne som Florentius.

For at befrie Datteren fra den offentlige Opmærksomhed, hun paadrog sig, og for Spionernes Efterforskninger, og endnu mere fordi han haabede, at hendes Aand ved Adspredelser og nye ukjendte Nydelser vilde blive bragt paa andre Tanker, sendte Faderen hende en Tidlang til *Quintinus*, en gammel Forretningsven i *Putcoli*, som paa mange Maader følte sig forpligtet ligeoverfor Senatoren.

Den Dag idag er Golfen ved Neapel med dens Vinbjærge og Olivenhaver, med alle Smaabyerne og Flækkerne og den mest henrivende Udsigt over Havet og til Vesuv, det skønneste og mest fortryllende Punkt i Campaniens herlige Paradis; men paa den Tid, vor Fortælling foregaar, var den det i endnu højere Grad. Dengang var Puteoli

endnu den store Havnestad, som besørgede Handelen mellem Orienten og Italien. I dens Havn, hvis Moler hvilede paa fem og tyve Piller, laa Mast ved Siden af Mast; Skibe fra alle Midelhavets Kystlande laa her for Anker; Østens store Handelsstæder, Alexandria, Hierapolis og Tyrus havde deres Faktorier her, i ingen anden By saa' man en saa broget Befolkning. Højt oppe paa en Skrænt knejsede i en henrivende Beliggenhed Villaen, som engang havde tilhørt Cicero, omgiven af duftende Orangehaver, Vinbjerge og Olivenlunde og med den mest glimrende Udsigt over det store Hav.

Denne Villa tilhørte nu Quintinus, og dér modtog Faderens Ven med sin Familie den romerske Senators Datter.

Hans tre voxne Dotre overbøde hverandre i Elskværdighed mod den unge Dame; hver Dag bragte nye Adspredelser og Fornøjelser. Fremfor alt var det Gondolturene over til det nærliggende Bajae, hvormed de søgte at opmuntre Florentia. Bajae, som laa ved den flade Strand, omgiven af en Krans af grønne Bjerge, var den gamle Verdens fornemste Badested, udstyret med de mest glimrende Bygninger og rigeste Anlæg til Gæsternes Fornøjelse; de forskellige Herskere havde søgt at overgaa hverandre i Henseende til de kejserlige Paladsers og Villaers Pragt; utallige Landsteder laa enten bygge e helt ud i Havet eller de lyste som funklende Ædelstene paa grønt Fløjl rundt omkring paa de høje Skrænter. Ingen Steder i Verden havde Naturen klædt sig i et saa storartet Skjønhedsdragt, ingen Steder var Luften klarere og mildere, Havet pragtfuldere, Aftenkøligheden behageligere, Maaneskinnet og Stjernehimlen mere straalende. Dér indbød Alt til at nyde Øjeblikket og glimrende Fester, der i disse Omgivelser bleve dobbelt fortryllende, fulgte Slag i Slag efter hverandre.

I rigt Omfang forskaffede man sig ogsaa andre Glæder og Nydelser ved de hyppige Besøg i Neapel, hvor Quintinus og hans Familie havde talrige Bekjendte og Venner, ligesom man derfra ogsaa gjorde Udflugter forbi Foden af Vesuv til Stabiæ (det nuværende Castellamare) og Sorrentum.

Var det vel derfor forunderligt, om Florentia mere og mere berusede sig i Nydelsen af dette Yppighedens Bæger? At hendes Brudgoms Billede lidt efter lidt falmede i hendes Sjæl under alle disse Tillokkelser og nye Indtryk? At det lille Sandhedssædekorn, som Fabianus havde nedlagt i Jomfruens Hjærte, nu hentørrede i de sandselige Glæders brændende Sol?

Vel kom der i al denne Nydelsestummel pludselige Øjeblikke, i hvilke hendes Forlovedes Skikkelse som en advarende Genius traadte frem for hendes Sjæl; saa tænkte hun paa hans Lidelser og Pinsler i Sardiniens Bjærgværker, og da forekom det hende ogsaa som om Faustinus saa' paa hende med et uendelig kummerfuldt Blik. Samtidig syntes hun ogsaa at se den tro Hippolytus med hans højhjærtede Offersind ved Siden af Brudgommen: — det var saadanne Øjeblikke, der stadig holdt Florentia tilbage fra at skride videre frem paa Skraaplanet.

Tid efter anden lod Senatoren hemmeligt forhøre om sin Datters Befindende, og Beretningerne, han modtog, beroligede ham ganske. For nu at overskære enhver Traad, som maaske endnu kunde binde hende til den forhadte Kristendom, sendte han sin Ven et Udvalg af filosofiske Skrifter, som Florentia skulde læse i Sommerens varme Dage, tillige med nogle Romaner, hvori Kristendommen og dens guddommelige Stifter bleve angrebne med Soffisteriets Vaaben og Spottens Pile, og denne Læsning oprev aldeles de spæde Rødder, som Læren om den evige Frelse havde slaæet i hendes Hjærte.

Nærede Florentia endnu en vis Bekymring i Henseende til det Ægteskab, hendes Fader havde ønsket, hun skulde indgaa med Sempronius' Søn, blev hun dog nu ogsaa beroliget i Henseende til dette Punkt ved et Brev fra Faderen, som hun modtog tilligemed et kostbart Smykke. I Brevet tilstod Florentius for sin Datter, at Ridderen havde bedraget ham skammeligt, idet han havde forevist ham falske Dokumenter angaaende hans Formuesforhold. Derfor beklagede

han nu i høj Grad den Haarhed, hvormed han havde forsøgt at tvinge hende til et Skridt, som Guderne naadigt havde forebygget.

Dette Skridt var ikke blevet forhindret af Guderne, men af en hengiven Kjærligheds urokkelige Troskab. Det sagde Florentia sig selv; men hun følte ingen Samvittighedsnag over, at dette Værn for hendes Hjærte — nu var faldet.

Quintinus' ældste Søn var en ung Mand med de mest glimrende Egenskaber, en statelig Skikkelse, meget begavet og med en fornem Optræden; og som Florentia ikke kunde nægte, at hans Elskværdighed mod hende var større end den, man ellers viser mod en kjær Gjæst, saaledes fandt hendes Hjærte ogsaa for hver Dag, der gik, mere og mere Behag i den unge Mands Hyldest. Quintinus og hans Døtre gjorde sig ogsaa al Umage for at trække det Net, hvori den rige Romerinde skulde fanges, tættere og tættere sammen. Det maatte en af de første Dage komme til en Forklaring mellem de unge Mennesker. Da indtraf pludselig en Begivenhed, som styrtede Florentia med vældig Magt fra Glædernes Tummel ned i den dybeste Sorgs Afgrund.

Efter blodige Kampe havde Kejser Maximinus under-
 tunget Germanerne ved Rhinen; nu, i Begyndelsen af Sommeren, besluttede han sig til at foretage et Felttog mod Dacierne og Sarmaterne ved den nedre Donau. Derfor sendte han Befaling til Rom om, saa hurtig som mulig at skaffe de til denne Krig nødvendige Penge — med den hemmelige Instrux, at anklage en Del af Senatorerne, navnlig dem, der havde haft Samkvem med den forrige Kejser, for Højforræderi og konfiskere deres Ejendele.

Blandt Ofrene for dette kejserlige Tyranni var ogsaa Florentius. Havde han ikke netop ved Leveringer til Hæren under Alexander Severus' Felttog mod Germanerne erhvervet sig en ikke ringe Del af sin store Formue.

Dette var nok til at fælde ham.

I Slutningen af September var det, at Florentia modtog et Brev fra Hovedstaden, som meldte hende den skræk-

kelige Ulykke, der var overgaaet hendes Fader og hele hendes Familie.

Ufortøvet ilede hun til Rom, men fandt allerede Dommen fuldbyrdet; alle Familiens Godser vare konfiskerede, og Senatoren sendt i Landflygtighed -- hvorhen? -- det kunde Jomfruen ikke faa at vide. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

- 0 -

Kjøbenhavn. I Overensstemmelse med den h. Fader, Pave *Leo XIII.s Encyklika* og den højærværdigste Biskop, Msgr. *von Euchs* Opmuntring fejredes i Dagene den 9., 10. og 11. ds. en højtidelig *Triduum* til Ære for Jesu guddommelige Hjærte i St. Ansgars Kirke og i Rosenkranskirken paa Frederiksberg. Søndag d. 11. ds. fandt den i den pavelige Encyklika omtalte *højtidelige Indvielse* Sted under særlig Festlighed i St. Ansgars Kirken, som ved denne Lejlighed havde samlet om sit Alter talrige Menighedsmedlemmer baade fra den indre By og Forstæderne. Efter Evangeliet i Pontifikalmessen, som den højærværdigste Biskop havde anordnet i Dagens Anledning, besteg Sognepræsten Prædikestolen og oplæste den pavelige Encyklika om Menneskeslægtens Indvielse til Jesu guddommelige Hjærte. Selve Indvielsen, som fandt Sted efter Messen, gjorde et overordentlig gripende og højtideligt Indtryk, idet Biskoppen Sætning for Sætning bad Indvielsesbønnen, som paa samme Maade gjentoges af den forsamlede Menighed.

En lignende højtidelig Indvielse til Frelserens helligste Hjærte fandt samme Dag Sted i Rosenkranskirken paa Frederiksberg og i alle Vikariatets Kirker i de forskjellige Proindsbyer.

Som bekjendt havde den h. Fader ved denne Lejlighed ogsaa approberet for hele den katholske Kirke et nyt *Litani*

til Jesu helligste Hjærte, som blev bedet under det højtidelige Triduum og som bestaar af 33 forskellige Anraabelser af Frelserens Hjærte, til Minde om de 33 Aar, Frelseren vandrede her paa Jorden. For Tiden har Kirken saaledes 4 Litanier, som tør benyttes ved den offentlige Gudstjeneste, nemlig: Litaniet til Jesu Navn, det Lauretanske Litani til den h. Jomfru, Litaniet til Alle Helgener og endelig det nye Litani til Jesu helligste Hjærte. Alle andre Litanier tør kun benyttes til privat Andagt.

Rom. Om det pavelige *Konsistorium* melder »W. T.-B.« fra Rom af 8. ds: »I det hemmelige Konsistorium, som er fastsat til den 19. Juni, vil Paven udnævne *tolv nye Kardinaler*, nemlig den apostoliske Nuntius i Madrid, Ærkebiskopperne af Gørz, Toulouse, Turin, Ferrara og Reggio di Calabria, de latinske Patriarker af Antiokia og Konstantinopel, Sekretæren ved Propaganda-Kongregationen og Sekretæren ved Kongregationen for Biskopper og gejstlige Ordener og endelig den spanske Kapuciner munk Llaneras.

Det offentlige Konsistorium finder Sted den 22. Juni. I begge Konsistorier vil den h. Fader ogsaa udnævne *talrige Biskopper*.

Konciliet, som *Syd- og Mellemaamerikas Biskopper* for Tiden afholde i Rom, er en Begivenhed, som man endnu for faa Aar siden havde anset for en Umulighed. Allerede i lang Tid havde man i Vatikanet ønsket dets Afholdelse; men da det uden Tvivl vilde støde paa mange syd- og mellemaamerikanske Regjeringers Modstand, foreskrev Kuriens Politik at vente paa bedre Tider. Mexiko og Argentina havde afbrudt deres politiske Forbindelse med den h. Stol, og i nogle andre Stater, Brasilien, Peru, Bolivia lagde revolutionære Bevægelser Hindringer i Vejen for et godt Forhold. Den belejlige Tid var dog nu kommen, og Leo XIII. har strax benyttet den til Konciliets Indkaldelse. Det omfatter 21 Metropolitankirker i Syd- og Mellemaamerika. Paa vigtige Arbejder mangler det ikke for de forsamlede Biskopper,

hvis Virksomhed uden Tvivl vil blive til stor Velsignelse for Kirken i hine fjærne Egne.

England. Kirkeprovinzen *Westminsters* Biskopper holdt Tirsdagen efter Quasimodo deres aarlige Møde. De forhandlede særlig om den nye *Lov om Vielser*. Da Anglikanismen er Statsreligion, havde de anglikanske Gejstlige ved Ægteskabsindgaaelser tillige en Statsemedsmands Ret d. v. s. Nærværelsen af en Statsemedsmand, som indførte Sponsalia, var ikke nødvendig, naar Ægteskabet blev indgaaet foran en anglikansk Gejstlig. Anderledes var det hos Katholikerne og de protestantiske Dissidenter. For at gjøre et saadant Ægteskab gyldigt, udkrævedes Nærværelsen af en Statsemedsmand (Registrar), som *efter* den kirkelige Vielse registrerede Akten. Efter at nu i den sidste Parlaments-Samling en Lov er gaaet igjennem — særlig efter Dissidenternes indtrængende Ønske — hvorefter samtlige Kultustjenere have faaet det anglikanske Prærogativ og Registratoren ikke mere behøver at være nærværende ved Vielsen, saa nyde nu ogsaa Katholikerne denne Begunstigelse. *Men de katholske Biskopper ville ikke tage imod den*, særlig fordi de ikke ville staa i Fællesskab med Nonkonformisterne, og dernæst fordi denne tilsyneladende Begunstigelse vilde bringe langt større Skade end Gavn.

✻ Fra Vejbrynet ✻

Ifølge Pragtværket »Die katholische Kirche in Wort und Bild« fordeles Katholikerne i Europa paa følgende Maade:

Tyskland	18,660,000
Østerrig-Ungarn med Bosnien og Herzegovina.	34,712,000
Schweiz	1,390,700
Rusland med Finland	15,040,000
Storbritanien og Irland med Malta og Gibraltar	5,430,000
Frankrig	37,750,000
Italien	31,130,000
Spanien	17,880,000

Belgien	6,480,000
Tyrkiet	320,000
Rumænien	110,000
Portugal	4,920,000
Nederlandene	1,750,000
Bulgarien	20,000
Danmark, Norge og Sverige	10,000
Grækenland	20,000
Det øvrige Europa	290,000

Europas ikke-katholske Befolkning med 205,129,000
 Sjæle skilles i 97,120,000 Skismatikere, 92,400,000 Evan-
 geliske og 640,000 andre Kristne, 7,650,000 Jøder, 7,160,000
 Muhamedanere og 160,000 Hedninger.

Vikariatsmeddelelse.

Kollekten paa Kristi Himmelfartsdag for de hedenske
 Missioner:

Kjøbenhavn: (St. Ansga:) 31 Kr., (*Jesu Hjerte Kir-
 ke*): Kr. 1.1,00; (*St. Josefskapel*): Kr. 7.13; *Frede-
 riksberg*: Kr. 8,75; *Ordrup*: 6,59; *Maribo*: Kr.
 1,43; *Odense*: Kr. 9,40; *Svendborg*: Kr. 3,50; *Kol-
 ding*: 5 Kr.; *Fredercia*: 10 Kr.; *Horsens*: Kr. 3,75;
Silkeborg: Kr. 4,51; *Aarhus*: Kr. 19,04; *Randers*:
 Kr. 4,05; *Aalborg*: Kr. 4,22. — I Alt: 132 Kr.
 37 Øre.

Kjøbenhavn, d. 30. Maj 1899.

Det apostoliske Vikariat.

Unio. Søndagen d. 18 Juni: **Fodtur** i 2 Afdelinger. I. Afde-
 ling (kun Herrer) tager Kl. 7 med Klampenborgbanen til Char-
 lottenlund. Kl. 7 $\frac{3}{4}$ overværes Messen paa Ordrupshøj. Turen
 fortsættes derefter gennem Ordrupskrat. Ermelunden, Indelukket
 over Hjortekjær og Raavad til Skodsborg (circa 1 $\frac{1}{2}$ Mil). Hotel
 Øresund. Her træffes II. Afdeling (Damer, Herrer og Børn), som
 tager fra Østbanegaarden Kl. 12⁴⁰ til Skodsborg. Herfra i Fæl-
 lesskab omkring Bøllemosen over Raavad til Trepilelaagen (Spring-
 forbi), hvorfra der tages hjem med Banen. Frokost og Aftens-
 mad medtages.

C. B. LOHRER.

31 Adelgade, I. Sal, Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa
 billigste Betingelser.

St. Knuds Broderskab. Møde Vesterbrogade 24 over G. Fredagen den 23. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Udflugten til St. Andreas Kollegiet, hvis Samlinger ville blive foreviste for Medlemmerne, finder Sted Søndag den 25. Juni Kl. 12. — Samlingssted: Østerbro.

S.J.G. Alm. Møde for alle Br. holdes Mandag den 19. Juii, Aften: Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

S.J.G. St. Josefs Gildets **Begravelseskasse for Hustruer** afholder Generalmøde Mandag den 19. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften. Regnskabet fremlægges og en Repræsentant vælges.

J. C. Jørgensen,
f. T. Kasserer.

Det nye **mekaniske Maskin- & Cycleværksted** samt **elektriske Ringeledninger** anbefales. Gode Gasapparater føres. **Rabechs Allé 6—8. F.**

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Juni. 4. Søndag e. Pintse. — 19. **M.** Juliana af Falconieri, Jomfru. — 20. **Ti.** Votivofficium af St. Ansgar. — 21. **O.** Aloysius af Gonzaga, Bekjender. — 22. **T.** Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — 23. **F.** Ferialdag. — 24. **L.** (Vigiliefastedag) Johannes den Døbers Fødsel. Biskoppens Nævnedag.

Søndag den 25. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. (Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller).

Gudstjeneste i **Helsingør** (Sudergade 8, 2. Sal). Søndag d. 18. Juni Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt med Prædiken. Mandag d. 19. Juni Kl. 9 $\frac{1}{4}$ h. Messe med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftengudstjeneste.

Jesu Hjærte Kirke. Onsdag den 21. Juni fejres **den hl. Aloysius' festlige Mindedag.** Kl. 10 Levitmesse; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften høitidelig Slutningsandagt for Mariakongregationen for Ynglinge med Prædiken og Te Deum. Alle have Adgang og indbydes.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kjøbhn.) faas: **Arnold:** Efterlignelsen af Jesu hellige Hjærte (Kr. 1,50); **Thomas a Kempis:** Kristi Efterfølgelse (Kr. 1,50); **P. P.** Brochure Nr. 11 Alterets Sakramente (25 Øre); Nr. 12 Messeofferet (25 Øre); **Waser:** Den h. Aloysius af Gonzaga (25 Øre); **Ign. Schmid:** Jesu Hjærte Andagten (1 Kr.); **Brinkmann:** Den h. Aloysius af Gonzaga (1 Kr.); **Rippel:** Den katholske Kirkes Skjønhed i dens Cereemonier (Kr. 2,25); **Eymard:** Den gøld. Eucharisti (Kr. 1,50).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken» Nr. 26.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglaaler samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Brølgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 26.

Søndagen den 25. Juni.

1899.

Indhold: Hos Pave Leo XIII. De Landsforviste. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, England, Afrika. Rom. Köln. »Fra Vejbyret». — Bekjendtgørelser.

Hos Pave Leo XIII.

En Samtale med Biskop Bitter.

(Efter det svenske »Dagens Nyheter».)

—o—

En venligt smilende Elisabethsøster aabnede Porten til det Hus langt oppe i Götgatan, hvor den katholske Kirkes øverste Foresatte her i Landet bor, og førte mig op til hans Embedsbolig. Og efter en liden Stund sad jeg fordybet i en Samtale med Biskop Bitter angaaende hans for nylig afsluttede Udenlandsrejse, hvis vigtigste Moment var et Besøg hos Pave Leo XIII.

»Det er nu tredie Gang, jeg har haft Audiens hos Paven,« siger Biskop Bitter, »hvert femte Aar foretager jeg nemlig en Embedsrejse til Rom. Det forbausede mig at se, hvor lidt Hs. Hellighed havde forandret sig, siden jeg saa ham forrige Gang; og dog kom jeg jo kort efter at han

netop havde underkastet sig en svær Operation. Sygdommen havde ikke forandret Pavens Udseende meget; kraftig ser han ikke ud; hans Legeme ligner nærmest en Skygge som blot er til for at holde Sjælen oppe. Det kostede ham muligvis en Smule mere Anstrængelse end forhen at holde sig oprejst; af og til sank han tilbage med Hovedet mod Stolens Rygstød. Men desto livligere ere hans Øjne og Hænderne ere uophørlig i Bevægelse, naar han taler.«

Er Pavens Legeme skrøbeligt, saa har hans Aand derimod hele sin usvækkede Kraft. Saasnart Biskop Bitter traadte ind i Pavens Værelse, sagde Leo XIII. paa Italiensk — Samtalen førtes dels i dette Sprog og dels paa Latin —: »Se, der har vi vor Biskop fra Sverrige!« Fem Aar vare hendirundne, siden Paven saa mig sidst, og dog mindedes han mit Udseende saa godt, at han gjorde mig opmærksom paa, at mit Skæg var graaet siden sidst. »Det er vel Nordens Snestorme, som ere Skyld deri.« tilføjede han spøgende. *Maestro di camera* havde sagt, at jeg af Hensyn til Pavens Rekonvalescens ikke turde gjøre Regning paa mere end ti Minutters Samtale med ham. Men Audiensen varede tre Kvarter. Og i dette Tidsrum talte Paven med en Livlighed, som maa forbause, naar man mindes, at den Talende er en 90aarig Olding. Hans Hukommelse er beundringsværdig. Saaledes gjentog og diskuterede han f. Ex. et Emne, som han og Biskoppen havde samtalt om, da de første Gang saa hverandre. Biskop Bitter kunde heller ikke noksom prise den Venlighed og Elskværdighed, hvormed Pave Leo XIII havde ført Samtalen med ham.

Biskoppen var blandt de Første, som bleve modtagne i Audiens efter Pavens Sygdom. Senere gjensaa han Paven under en stor Audiens, som den hellige Fader gav samtlige Biskopper, som vare tilstede i Rom — henved 200 ialt. Med Enhver især samtalede Paven ved denne Lejlighed nogle Øjeblikke og for Enhver havde han et opmuntrende Ord. Den tredie Gang Biskoppen saa Paven, var under den store Taksigelsesmesse i Peterskirken.

Disse Audienser trætte naturligvis Paven, og Lægerne have fraraadet i alt Fald de private Audienser, som ere de mest anstrængende. Men Leo XIII. vil ikke rette sig derefter. Lægerne have nu forøvrigt det bedste Haab om, at Pavens Helbred skal vinde god Fremgang; navnlig ere baade Hjærtet og Lungerne gode. Man havde sagt Biskoppen, at Paven besværedes af lidt Døvhed; men Msgr. Bitter mærkede intet dertil under Audiensen.

Leo XIII. sparer ikke sig selv, skjønt han, som sagt, for nylig har overstaaet en svær Sygdom; thi han staar op hver Morgen Kl. 5 $\frac{1}{2}$ og arbejder hele Dagen igennem, indtil han lægger sig til Hvile Kl. 10. Daglig modtager han i Audiens sin Statssekretær, Kardinal Rampolla, som paa en Maade repræsenterer baade Indenrigs- og Udenrigsministeriet i det »Statsraad«, hvis Medlemmer de andre Kardinaler ere.

»Rampolla er bleven nævnt som Pavens vordende Efterfølger?« spurgte jeg Biskop Bitter.

»Nej,« svarede Biskoppen, »Ingen ved, hvem der bliver Pavens Efterfølger. Pavevalgets Udfald er sædvanligvis ligesaa uforudset som et Præsidentvalg i Frankrig.«

Under sit syv Ugers Ophold i Rom, kom Biskop Bitter ofte sammen med den svenske Kolonis Medlemmer. Her saa han ogsaa vor Kronprinsesse, for hvem — i Parenthes sagt — Paven interesserede sig meget, og hvis Helbredstilstand han fulgte med levende Deltagelse. Forøvrigt taledede Leo XIII. under Audiensen med megen Sympathi om Kong Oskar og den svenske Kongefamilies øvrige Medlemmer.

Fra Rom gik Biskop Bitters Rejse gennem Norditalien, Savoyen og Schweiz til Paris, som han altid besøger paa saadanne længere Rejser, for hovedsagelig at hilse paa sin gamle Ven Pastor *Moro*, der er vel kjendt i Stockholm, siden han i en længere Aarrække var Præst hos Enkedronning Josefine.

»For øvrigt synes jeg ogsaa meget godt om Paris,«

siger Biskoppen; »som Tysker nærer jeg naturligvis megen Interesse for de tyske Storstæder, som have gjort kolossale Fremskridt, som f. Ex. Berlin og Hamborg. Men Paris har dog mere Poesi over sig. Og saa er Paris jo ogsaa Verdensstaden par préférence.

»Men den vakreste By er dog Stockholm. Det mærker man bedst, naar man kommer fra Udlandet. Og det samme sige alle de Fremmede, som om Sommeren besøge Stockholm. Jo oftere de komme hertil, desto bedre synes de om den svenske Hovedstad. »Det jeg synes bedst om her,« sagde engang en Fremmed til mig, »er Norrstrøm; den er som et Billede af selve Stockholmerne, omvexlende, smilende og venlig.«

»Maaske er det disse Egenskaber, som have forskaffet Stockholmerne Navn af »Nordens Parisere?« indskød jeg.

»Ja,« svarede Biskoppen; »men den Benævnelse har jeg altid anset for urigtig. Pariserne ere ikke som Stockholmerne. De ere huslige og sparsommelige. Men gaa ud paa Hasselbacken en Dag. . . .«

»Naa, men de store Pariser-Restaurationer pleje dog just heller ikke at staa tomme.?«

»Men hvorfra komme Kunderne der? Nogle Landboere, som holde Fest, og saa Fremmede fra alle Nationer, den svenske ikke at forglemme. Men virkelige Parisere ser man dog ikke der . . .«

Som man ser, havde Samtalen forvillet sig et godt Stykke fra Rom. Biskop Bitter førte den imidlertid tilbage til denne By, idet han begyndte at tale om Vatikanet med dets mange Værelser, af hvilke Paven dog kun benytter tre til sit eget Brug. Vatikanet er forøvrigt moderne indrettet og mangler hverken elektrisk Lys, Telefon eller Elevator.

Ved Slutningen af Audiensen modtog Biskop Bitter knælende Pavens Velsignelse, maaske for sidste Gang. Dog, hvem ved det? Allerede forrige Gang for fem Aar siden sagde Paven til ham: »*Redibis, sed Leonem non re-*

videbis, » Du skal komme igjen, men Leo faar Du ikke mere at se!«

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

SJETTE KAPITEL

Offeret.

Under det afsondrede Liv, hvori de, der vare dømte til Bjærgværksarbejde, alene vare henviste til hverandre indbyrdes, kunde det i Længden ikke undlade at paavirke de hedske Lidelsesfæller, at de havde den hellige Olding Pontianus saavel som Hippolytus, der havde paataget sig et frivilligt Fangenskab, i deres Midte. Den frivole Letsindighed, som de i lykkeligere Dage havde levet i, var jo brudt ved den haarde Skæbne, hvorunder de nu sukkede; om det end ikke var Alle, var der dog Mange, hvis Hjærter Ulykken havde gjort modtagelige for Naaden. Frelserens Ord: »*Kommer til mig alle I, som arbejdc og ere besværcde; jeg vil vederkvæge Eder,*« klang ikke upaaagtet paa dette Rædselens og Elendighedens Sted. Kristendommen med dens rige Fylde af Trøst og Haab fandt nu mange Døre aabne, som ellers, hvis det havde været i Rom, stedse vilde have været lukkede. Saaledes samlede der sig om den gamle Biskop en Gruppe, der daglig voxede og lyttede til hans Lære; Paaskenat modtog Faustinus og tolv andre Fanger den helige Daab.

For Hippolytus var denne Dag den lykkeligste i hans Liv.

Efterat Faustinus havde modtaget det hellige Sakrament, omfavnede han Hippolytus:

»Dig, Dig kan jeg takke for Alt,« sagde han, »og kun den almægtige Gud kan belønne Dig for det, Du har gjort for mig. Du er min aandelige Fader; Du har frelst min Sjæl, Du har kjøbt den for det højeste Offers Pris.«

»Oh, tal ikke saaledes!« afbrød Hippolytus ham, »dette ene Øjeblik er jo den rigeste Løn, jeg kan faa. Da jeg gik ombord med Dig, tilbød jeg Gud Herren mit Liv, en ussel Slaves værdiløse Liv, for at kunne vinde Dig for ham, og jeg har kjøbt Dig for en langt ringere Pris.«

»Min Broder, — saaledes kan jeg jo for Fremtiden kalde Dig, — Himlen vidste, hvor stor min Svaghed var. Vi Alle ville fremdeles trænge til din Bøn og dit Exempel; de nyfødte Børn gaa jo til Grunde uden Ammens Pleje.«

»Oh, kunde jeg blot haabe,« sagde Hippolytus med et bønfyldt Blik mod Himlen, »at jeg for den Pris, jeg ikke behøvede at betale for Dig, maatte kunne løskjøre en anden Sjæl!«

»Du mener min Florentias Fader?« — Du véd i hvilken Grad han hader Kristendommen. Naa ja, — men gjorde jeg det ikke ogsaa?«

»Hos Dig,« svarede Hippolytus, »var Ulykken det Plovjærn, som oprev den haarde Jordbund, saa den kunde optage Sædekornet; jeg behøvede kun at vande den med et Par Draaber Sved. Himlen give, at Florentius maa komme til Frelsen ad en mindre smertefuld Vej, og at jeg maa findes værdig til at faa en rigere Del i hans Omvendelse!«

»Kunde jeg dog,« vedblev Faustinus, »lade min Florentia faa Underretning om denne Dags salige Lykke! Jeg véd, at hendes ædle Hjærte vedblivende har været standhaftigt, trods det yppige Campaniens mangehaande Fristelser. Der findes jo ogsaa der baade Kristne og Præster; er det vel derfor et altfor dristigt Haab, og skulde det ikke være tænkeligt, at Himlen har føjet det saaledes, at ogsaa hun idag — sammen med mig, — er bleven et Barn af Kirken?«

Ak, Faustinus vidste ikke, hvad der imidlertid var bleven af hans troløse Brud; — kunde han vel i sin uforan-

derlige Kjærlighed ane, i hvilken mørk Afgrund, hun var styrtet? —

Siden hin Paskedag var der kommen en ny Aand over Fangerne, da ogsaa de, som vedbleve at være Hedninger, ikke kunde unddrage sig deres kristne Kammeraters Paavirkning. Nu var den lille kristne Menighed, der havde samlet sig om den ærværdige Bekjender Pontianus, ét Hjærte og én Sjæl; alle kappedes med hverandre i at udvise Kjærlighed og Opofrelse og søgte saaledes gjensidigt at lette den haarde Skjæbne for hverandre. Understøttelserne, som Enkelte af og til fik fra deres Familie og Venner i Rom, kom Alle til gode; ogsaa Pave Fabianus sendte regelmæssig Hjælp fra Kirkekassen. Imidlertid var der indløbet en skærpet Befaling fra Kejseren, som forbød Fangerne at have det mindste med Omverdenen at gjøre; derfor udebleve nu disse Hjælpkilder, og de Stærkere maatte saa arbejde dobbelt saa strængt, for at tage lidt af det haarde Dagsarbejde fra de Svageres Skuldre.

Som Følge af denne kejserske Befaling saa Prokuratoren sig nødsaget til at stille Hippolytus overfor Valget: enten at forlade Minerne eller for bestandigt at dele de Landsforvistes Lod. Den ædle unge Mand vaklede ikke et Øjeblik, men bestemte sig strax til at vælge det sidste, skjønt baade den gamle Biskop og Faustinus indstændigt bade ham om at overlade dem til deres Skjæbne. Hvor glad blev han ikke, da Prokuratoren, efter at have hørt hans Svar, tillige meddelte ham, at han havde flyttet Pontianus og hans Fæller op i de Fangnes anden Klasse paa Grund af deres exemplariske Opførsel, hvilket foruden nogle andre smaa Behageligheder ogsaa medførte den Begunstigelse, at de bleve fri for den Lænke, hvormed de hidtil havde været lænkede sammen. —

Den sidste Efterretning, Faustinus havde faaet om sin Brud gennem Fabianus, gik ud paa, at hendes Fader, der var forbitret over hendes standhaftige Troskab mod hendes Brudgom og endnu mere over hendes Tilnærmelse til Kri-

stendommen, i længere Tid havde behandlet hende med den største Haardhed og endelig havde sendt hende i al Hemmelighed fra Rom til Neapel. Hvor let vilde den unge Mand have baaret Unddragelsen af de materielle Understøttelser, naar hin kejserlige Befaling blot ikke havde afskaaret ham ogsaa fra enhver Lejlighed til for Fremtiden at faa noget at høre om Florentia! Men Kjærligheden haaber jo gerne, og Faustinus opsendte hver Dag de inderligste Bønner til Himlen for sin Brud, om at hun maatte holde ud i Fristelsens Stund og saaledes ogsaa selv naa det Maal, hvortil han allerede var bleven ført ved Guds Naade.

Den Eneste, der ærgrede sig over den Forandring, der var foregaaet med de omvendte Fanger, var Kyklops; de Dømte gave ham nemlig nu ikke mere nogensomhelst Anledning til at udvise den Grusomhed, der var bleven hans anden Natur og ligefrem en daglig Nødvendighed for ham.

Denne Forandring, der var foregaaet med dem, kunde han kun forklare sig paa den Maade, at Pontianus ved et eller andet Tryllemiddel gjorde Arbejdet let for de Kristne.

»Rm, rm,« gryntede han ofte, naar han mønstrede Fangerne, »forstaar ikke de Karle; kun halv Kost og dog arbejde som Okser. Rm, rm, gamle Skaldepande, forbandede Trøldmand. Men skal nok drive det ud af ham! rm, rm, skal nok drive det ud af ham.« —

Det var en Dag i Begyndelsen af Oktober at der kom en ny Ladning Fanger, og hvor forfærdet blev ikke Faustinus, da han blandt dem gjenkjendte — *Florentius*.

Da de ulykkelige Landsforviste savnede enhver legemlig Pleje, endogsaa Vand til at vaske sig i, vilde Florentius aldrig i Manden med det stride, pjuskede Haar og Skæg og det smudsige Ansigt have gjenkjendt Faustinus, hvis denne ikke selv havde sagt, hvem han var. Men der var ogsaa foregaaet en paafaldende Forandring med Florentius, — den tidligere saa fine Herre, der altid havde været saa omhyggelig for sit Ydre, — efter at han saa pluseligt var bleven slyn-

get ned i Afgrunden netop i det Øjeblik, da han mente at staa paa Lykkens højeste Tinde.

Da Prokuratoren overgav ham tilligemed de andre nye Fanger til Kyklops, gav Florentius sin Fortvivlelse Luft paa en aldeles vanvittig Maade, idet han tænderskærende og under græsselige Hyl stødte sit Hoved mod den haarde Stenmur. for at give sig selv Døden; men Kyklops' jærnbeslaaede Stok susede ubarmhjærtigt ned paa hans nøgne Ryg og drev den Ulykkelige til Arbejdet. Om Aftenen, da alle Fangerne som Kvæg bleve drevne ind i det fælles Soverum, og de Ældre betragtede de Nyankomne, maatte Faustinus endnu engang kaste et prøvende Blik paa Senatørens fordrejede Ansigtstræk, for endelig at overbevise sig om, at det virkelig var ham.

Da Faustinus derpaa gav sig tilkjende, saa Florentius ogsaa længe i Taushed paa ham; — saa brød han ud i Graad, og uden at sige et Ord, trykkede han krampagtigt den unge Mands Haand mellem sine rystende Hænder.

(Fortsættes).

De hh. Apostelfyrster Petri og Pauli Fest

leder vort Blik hen paa den evige Stad, paa Rom, hvor vor hellige Fader, Paven, fra den hellige Apostel Petri Stol svinger sin Hyrdestav over alle Jordens Folkeslag. Mærkeligt er dette aandelige Herredømme, som Paven udøver. En verdslig Fyrste trænger til mange Soldater, Kanoner og Bajonetter, for at bevare sit Herredømme. Den h. Fader behøver intet af alt dette; han trænger ikke til Regimenter, til Tugthuse og Straffeanstalter, og dog adlyde Millioner Kristne ham gjærne og med Glæde. Hvad er Grunden til dette Fænomen? Kongerne og Kejserne kalde sig gjærne Konger og Kejsere »af Guds Naade«; men denne Titel tilkommer

paa en ganske særlig Maade den h. Fader, Paven, som er indsat af Guds Naade, for at han skal regere Guds Kirke; thi saaledes sagde Kristus til Petrus: »Dig vil jeg give Himmeriges Nøgler; hvadsomhelst du binder paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen, og hvadsomhelst du løser paa Jorden, skal ogsaa være løst i Himlen.« »Du Petrus,« sagde han en anden Gang, »du er Klippen og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.« En anden Gang sagde han til ham: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar,« d. v. s. du skal ikke blot styre Lammene, de Troende i Kirken, men ogsaa Biskopperne og Præsterne skal du styre, »vogt ogsaa mine Faar,« min hele Hjord.

Efter at Frelseren var opfaren til Himlen, spredte Apostlene sig over hele Verden. Petrus begav sig til Rom og oprejste her sit Sæde. Allerede hans første Efterfølgere bleve betragtede som de kaldede øverste Ledere og Styrere af de kirkelige Anliggender. Da der i Korinth opstod Trosstridigheder, sendte man, for at opnaa en Afgjørelse, en Skrivelse ikke til det nærliggende Efesus, hvor Herrens Yndlingsapostel, den h. Johannes, endnu levede, men man sendte Bud til Rom, til den h. Petrus Efterfølger, som ogsaa gjorde en Ende paa Striden. Forøvrigt ere næsten alle de første Paver døde som Martyrer. Med deres Hjærteblod have Paverne derfor kjøbt den Jord, paa hvilken de have opslaaet deres Sæde.

Er altsaa den h. Fader Apostlen Petri Efterfølger og Jesu Kristi synlige Statholder paa Jorden, saa følger ogsaa deraf, at vi Kristne skyldte ham Ærefrygt og Lydighed. Dette er desværre ikke sket til enhver Tid, og Historien aflægger frygtelige Vidnesbyrd om, hvor strængt Gud straffer Krænkelser mod sin Statholder heneden. Straffen for Forbrydelser mod Paven følger ofte saa paafaldende hurtigt Misgjerningen, at et fransk Ordsprog siger: »*Qui mange du pape, en meurt,*« »Hvo som forgriber sig paa Paven, gaar ogsaa til Grunde deraf.«

En forbitret Kamp mod Pavedømmet førte den hohens-taufiske Kejserslægt. Men kjender man Historien, saa ved man ogsaa, hvor sørgeligt denne skjønne, stolte Slægt endte. Napoleon I. forgreb sig paa Pave Pius, idet han slæbte ham som Fange til Frankrig. Folkeslaget ved Leipzig, Slaget ved Waterloo var Gjengjældelsen for den forsmædelige Behandling, han lod Paven blive til Del. »Pavens Banlysning,« mente han, »kunde ikke slaa hans Soldater Vaabnene ud af Hænderne;« men Ruslands Snemarker understøttede Banlysningen netop i dette Punkt. Paa Øen St. Helena fik han tilsidst Tid og Lejlighed til at overveje det fjerde Bud. — Paa en ligende Maade behandlede Napoleon III. Pave Pius IX. Vi kjende Alle Napoleons bedrøvelige Skjæbne.

Paven beklæder et tredobbet Embede: Lærerembedet Præsteembedet og Hyrdeembedet. Og til disse Embeders Udøvelse skjænker Gud ham den Helligaands Bistand. Navnlig til Udøvelsen af Lærerembedet har Gud skjænket Paven Ufejlbarhedens Gave. Om Ufejlbarheden snakkes der alt muligt og umuligt af Folk, som ikke kjende dens Betydning. Naar der siges, at Paven er ufejlbar, saa menes der dermed ikke, at Paven i ingen Henseende kan tage fejl; men han er kun ufejlbar, naar han taler som Kirkens øverste Lærer og som saadan træffer Afgjørelser i Henseende til Troeslærdomme og Sædelæren. I andre Henseender kan han ligesaa godt tage fejl, som enhver anden Dødelig. For øvrigt stadfæster ogsaa Historien Pavens Ufejlbarhed, thi der har i Tidernes Løb været mange forskellige Paver, men ingen iblandt dem har nogen Sinde taget fejl i Troessager.

Den hellige Fader er ogsaa i Besiddelse af et verdsligt Herredømme, et eget Land, i hvilket han regjerer som verdslig Fyrste. Dette Land kaldes Kirkestaten.

I 1870 rovede Kongen af Sardinien dette Land, Kirkestaten, fra den hellige Fader, og det befinder sig nu i Kongen af Italiens Hænder. Den hellige Fader maa imidlertid have dette Land, thi Embedsmændene, som han beskæftiger og som ere nødvendige for Regjeringen, skulle leve.

Heller ikke tør Paven, som er hele Jordkredsens Overhoved, være en Konges Undersaat i verdslige Ting. Som den øverste Sjælesørger for alle katholske Kristne maa han sige Alle, ogsaa Konger og Fyrster, Sandheden. Derfor tør han heller ikke i verdslige Ting være en Konges Undersaat. Indtil den Dag, da ordnede Forhold atter indtræde i denne Henseende, maa den h. Fader derfor ogsaa understøttes af Katholikerne ved pekuniære Hjælpe midler. I dette Øjemed indsamles de saakaldte »*Peterspænge*« i hele Verden, og det er enhver Katholiks Pligt, at hjælpe Kirkens Overhoved, vor fælles Fader, efter Evne og Kræfter.

For Tiden befinder Paven sig som en Fange i Vatikanet, og det vil han og hans Efterfølgere vedblive at være, indtil Forholdene ordnes mellem den retmæssige Suveræn over Kirkestaten og dens Usurpatorer. Give Gud, at den h. Fader ret snart gjenopnaaer Friheden og sit Land!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. Til *Kristi Legemsfesten* havde St. Ansgars Kirke som sædvanlig iført sig sit festligste Skrud, for at fejre vor guddommelige Frelseres sande og virkelige Nærværelse i Altrets allerhelligste Sakramente. Da det var første Gang, Festen fejredes siden Kirkens Gjenaabning efter fuldendt Restaurering og Dekoration, havde man fuldstændig forandret Udsmykningen med Guirlander, idet disse, som forhen hang langs med Væggene, bortfaldt i Aar, for ikke at beskadige Kirkens Vægge. I Guirlandernes Sted var der derimod oprejst i Kirkens midterste Gang tre høje Triumfbuer af Gran og Blomster, som sammen med Kirkens talrige Faner gjorde et overordentlig festligt Indtryk, naar man traadte ind i det skønne Gudshus. Flittige Damehænder havde Dagen før Festen arbejdet paa disse Triumfbuer og

Kirkens Udsmykning. Navnlig vare forskjellige Medlemmer af Elisabethforeningerne særdeles virksomme. En Mængde smukke Lilier og Roser smykkede Højaltret, ligesom ogsaa de andre Altre fremviste et Væld af Blomster: Azalier, Kallaer, Hortensier, Pelargonier, Rhododendron, Cacteer, Palmer o. s. v. Til den højtidelige Pontifikalmesse havde talrige Menighedsmedlemmer indfundet sig. I Processionen deltog en Del hvidklædte Smaa piger, Drengeskolens Elever, en Deputation fra den levende Rosenkrans, alle med deres respektive Faner. Foran Sakramentet, som blev baaret af den højjærværdigste Biskop; strøede to hvidklædte Smaa piger Blomster; Baldakinen, foran hvilken Hovedstadens Gejstlige gik med brændende Lys, blev baaret af Menighedens Forstandere og Repræsentanter; bagefter fulgte St. Josefs gildet, St. Knuds Broderskab og flere andre Foreninger med Faner.

— I Onsdags, den hellige Aloysius' Fest, overværede Hs. biskoppelige Højjærværdighed, Msgr. *von Euch* den højtidelige Levitmesse i Jesu Hjærte Kirken, for paa denne Maade, som Biskoppen udtrykkelig bemærkede, at fejre Mindet om sin første hellige Kommunion, der havde fundet Sted paa Aloysiusdagen i Aaret 1847. Efter endt Levitmesse tog den højjærværdigste Biskop under Pater Rektor Frins' Vejledning med megen Interesse det nye Orgel i Øjesyn.

England. *Oratorianernes* berømte, umiddelbart efter hans Overgang til Katholicismen af afdøde Kardinal John Henry Newman stiftede Hus i London, som fra King-William-street senere flyttede til Brompton, agter i en nær Fremtid at fejre sit *gyldne Jubilæum*.

I Londons Kvarter Pimlico, hvor *Pallottiner-Fædrene* varetage Sjælesorgen i St. Peters italienske Kirke, blev man i den herunderne Paasketid Vidne til en siden Dronning Elisabeths Dage (1558 1603) i London uhørt Begivenhed. I Aar have nemlig Pallottinerne for første Gang siden Reformationen bragt *den hellige Paaskekommunion i højtidelig Procession gjennem Byens Gader* til de Syge i Sognet.

— Den nye ærkebiskoppelige *Kathedralkirke i Westminster*, som med Kæmpeskridt gaar sin Fuldendelse i Møde, skal med stor Højtidelighed indvies i September 1900 — samtidig med den 50aarige Jubelfest til Minde om det romersk-katholske Hierarkies Gjenoprettelse i England. Festprædikenen skal, om Gud vil, Kardinal-Ærkebiskop *Gibbons* af Baltimore i Nordamerika holde. Gudstjenesten i den nye Kathedralkirke agter Londons Kardinal-Ærkebiskop *Vaughan* at overdrage til *Benediktinerordenen* fra Abbediet Solesmes i Frankrig.

Afrika. Den apostoliske Vikar for den katholske Mission i Central-Afrika, Msgr. *Reggio*, har i den senere Tid ført Forhandlinger med den bekjendte engelske Feltherre i Afrika *Lord Kitchener* om *Sudans* Omvendelse til Kristendommen og allerede truffet de nødvendige Forberedelser. Missionens Hovedkvarter bliver fra Assuan, hvor det hidtil befandt sig, fremskudt indtil *Faschoda* og herfra udspændes saa et helt Net af Missioner over Sudan indtil Kongo. En Missionsdamper skal tilvejebringe den regelmæssige Forbindelse mellem de enkelte Stationer ad Nilen og dens Bifloder.

Rom. Pave Leo XIII. har for nylig afsluttet en anstrængende Uge. Først modtog han i forskellige Grupper de sydamerikanske Biskopper, som vare forsamlede til et Nationalkoncil i Rom. Dernæst overværede han i det Paulinske Kapel i Vatikanet det højtidelige Triduum til Ære for Jesu guddommelige Hjærte og frembar selv det hellige Messeoffer, efter hvilket Indvielsen af Menneskeslægten til Jesu allerhelligste Hjærte fandt Sted som en Slags Hylding af Frelseren inden Aarhundredets Udgang. Den sidste Triduums-Dag var Trængselen i Kapellet overordentlig stor. Paven syntes vel en Smule bøjet, men hans Udseende var godt og han gav ingen Træthed tilkjende. Sine Spadsereture i Vatikanets Haver har den h. Fader endnu ikke gjenoptaget; naar Vejret imidlertid bliver gunstigere og Luften renere, agter han at tilbringe de hede Sommerdage som i tidligere

Aar i et Slags Sommerbolig eller Kasino i Vatikanets Have.

For nylig modtog Paven Dr. *Mazzoni*, der, som bekendt, den 1. Marts paa en lykkelig Maade opererede den h. Faders gamle Hoftesvulst. I Samtalens Løb spurgte Paven Lægen: »Hvormange Aar giver De mig endnu?« — »Jeg tror tillidsfuldt,« svarede Dr. *Mazzoni*, »at Deres Hellighed bliver over 100 Aar.« — »Det forekommer mig dog at være formeget,« svarede Paven. »Jeg føler mig rigtignok udmærket vel og kan fuldstændig raade over mine aandelige Kræfter, saa at jeg endnu husker alt; men at leve et helt Aarhundrede og endnu længere, forekommer mig dog at være for meget af det Gode.«

— I det hemmelige Konsistorium den 19. ds. udnævnte Paven 11 nye Kardinaler; desuden prækoniserede Leo XIII. talrige Biskopper, blandt hvilke ogsaa Biskoppen for Culm, *Rosentreter*, og Biskoppen for Osnabrück, Dr. *Hubert Voss*.

Køln. Nogle interessante Oplysninger om Kölner-Domkirkens Historie giver den 88de Beretning, som Dombygmesteren *Voigtel* for nylig har indsendt til Centralbyggeföreningen. Ifølge denne Beretning beløbe de samlede Byggeomkostninger ved Kæmpeværket i de 75 Aar, som krævedes til Domkirkens Fuldendelse, sig til 21,950,386 Mark, en Sum, som i Betragtning af Bygningens kolossale Størrelse og i Sammenligning med andre Monumentalbygninger i Nutiden synes paafaldende ringe. I 1824 begyndte Arbejderne paa Domkirkens Fuldendelse; paa den Tid var kun Koret delvist og den nederste Etage af Taarnene færdige, saa at man vel kan sætte Bygningens samlede Værdi til 30 Millioner Mark. Tre Bygmestre have virket siden 1824. *Ahlert* ledede Arbejderne indtil sin Død i 1832. Fra 1832—1861 har *Zwirner* staaet i Spidsen for Arbejdet. Den sidste Byggeperiode fra 1862 indtil ifjor har krævet 14,753,573 Mark under Bygmester *Voigtel*.

✻ Fra Vejbrynet ✻

Opfindere, som hørte til den katolske Gejstlighed.

Guido di Arezzo, Benediktinermunk, opfandt i det 11. Aarhundrede Nodeskriften, Nodenøglen og Scalaen, Monochorden, Musikreglerne og opstillede Principerne for Harmonilæren.

Pave Sylvester II. indførte allerede i det 10. Aarhundrede de saa praktiske arabiske Cifre i Arithmetiken, hvorved denne vandt betydelig Frengang.

Alexander de Spina, en i mange Kunster erfaren og dygtig Dominikaner, opfandt Brillerne. (13 Aarhundrede).

Unio: Søndag d 9. Juli: Hovedudflugt med Tilskud af Kas- sen. Udførligt Program vil blive tilsendt Medlemmerne.

St. Knuds Broderskab. Udflugten til St. Andreas Kollegiet, hvis Samlinger ville blive foreviste for Medlemmerne, finder Sted Søndag den 25. Juni Kl. 12. — Samlingssted: Østerbro.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søndage fra Kl. 2-4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.

F. Simonsen,
St. Jørgens Allé II, I. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. (Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller). — 26. M. Johannes og Paulus, Martyrer. — 27. Ti. Oktavdag. — 29. O. Leo, Pave og Bekjender. — 29. T. Petrus og Paulus, Apostle (fejredes i Søndags). — 30. F. Pauli Ihukommelse — 1. Juli L. Oktav af Johannes den Døbers Fest.

Søndag den 2. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kjbhu.) faas: **Arnold:** Efterlignelsen af Jesu hellige Hjærte (Kr. 1.50); **Thomas a Kempis:** Kristi Efterfølgelse (Kr. 1.50); **P. P. Brochyre** Nr. 11 Alterets Sakramente (25 Øre); Nr. 12 Messeofferet (25 Øre); **Waser:** Den h. Aloysius af Gonzaga (25 Øre); **Ign. Schmid:** Jesu Hjærte Andagten (1 Kr.); **Brinkmann:** Den h. Aloysius af Gonzaga (1 Kr.); **Rippel:** Den katolske Kirkes Skjønhed i dens Ceremonier (Kr. 2.25); **Eymard:** Den gødd. Eucharisti (Kr. 1.50).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 27.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 27.

Søndagen den 2. Juli.

1899

Indhold: En Odense Kunstner og hans Værk. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Köln. Spanien. Østerrig. — Bekjendtgjørelser.

En Odense Kunstner og hans Værk.

—o—

Vor danske Middelalder har saa godt som ingen store Mestre at fremføre paa den bildende Kunsts Omraade. Kun en træder frem som et lysende Punkt og det endda saa langt hen i Tiden, at man i hans Arbejder tydeligt skjelner Overgangen fra Gothik til Renaissance. Denne ene var Odensianeren *Claus Berg*. Ganske vist var han Udlænding af Fødsel, men hans Manddomsliv og hans største Me-sterværk tilhører dog Danmark ligesom hans Slægt gennem Tiderne regner sig for gode danske Mænd og indtager frem-trædende Stillinger i Riget.

Claus Berg var født i Lübeck, var adelig og tilhørte en gammel tysk Patricierslægt. Fra sin tidligste Barndom havde han Lyst til Tegnekunsten og hans fromme Forældre

drog da Omsorg for at han kunde følge sin Tilbøjelighed. Han gjorde store Fremskridt, men han brugte ikke sin Kunst for at tjene sit Brød, han var jo adelig.

Da sker det, at Kong *Hans'* Dronning, den fromme *Christine*, anmoder ham om at komme til Odense for at lede Arbejdet og gøre Tegningen til *den store Altertavle*, hun agtede at lade udføre til *Graabrodrenes Kirke*. Han forlod sin Fødeby og drog med tolv Svende, der efter gammel Skik gik med Silkekæder sammenbunde med Silkebaand, til Danmark. Da han kom til Odense, var han ugift, og hans Bestemmelse var, naar Arbejdet var fuldført, atter at vende tilbage til Lübeck. Dronningen satte imidlertid snart stor Pris paa den kunstforstandige Udlænding og efter megen Overtalelse lykkedes det hende, at formaa ham til at blive og fæste Bo i Odense, hvor hun skjænkede ham en Gaard paa Byens Overgade. Her ægtede han en af Dronningens Jomfruer, *Margaretha Grett*, hvis Slægt nedstammede fra Ditmarsken. Hans Ægteskab var lykkeligt og en Søn, der fødtes ham, bar Dronningen selv til Daaben, hvor hun lod ham opkalde efter sin Skytsengel den hellige *Frants af Assisi*.

Paa Claus Bergs Værksted arbejdedes der paa Altertavlen. Han selv gjorde Tegningen, Billedskærerne snittede Figurerne, Malerne anlagde Kridtgrund, forgyldte og skatte-rede. — Claus Berg var ikke paavirket af tyske Kunstnere; man sporer et gennemgaaende Præg af Uafhængighed i hans Arbejde. Muligvis har hans Altertavle været en fri Illustration til den berømte Franciskaner Bonaventuras Skrift »*lig-nium vitæ*,« Livets Træ.*)

Altertavlen danner et mægtigt Skab med Fløjdøre. De Malerier, der oprindelig prydede disse, ere for længe siden forsvundne. De oplukkede Fløje bære en Fremstilling af Lidelseshistorien, delt i seksten Relieffer, otte paa hver Fløj. Selve Hovedtavlen er omgivet af en Ramme, hvis lette Søj-

*) N. L. Høyen, Skrifter II.

ler af sammensnoede Grene støtte tvende Buer med rigt Løvværk, der i Forhindelse med en tredie lignende danner Rammen foroven. Figurerne ere udførte i stærk Relief og med stor Færdighed, der findes ingen slappe, glatte Enkeltheder, alt er friskt og levende. Mændenes flagrende Kaaber og side Klædebon, Kvindernes posede Ærmer og rummelige Kjoler ere udhulede med stor Kækhed, for at frembyde Fylde og Lethed. Kunstneren har søgt og faaet Forskjellighed og Uensartethed blandt Figurerne. Det synes, som om han har frygtet at trætte Beskueren, derfor denne Mangfoldighed i Fremstillingen.

Op gennem Hovedtavlen løfter der sig et gyldent Træ med to Par smækre Grene uden Sideskud. Paa den nøgne Stamme hænger den lidende Forsoner, Korsofret der er fuldbragt. Og rundt om ham samles alle Jordens Slægter, fra den gamle og nye Pagt, Helgenerne og Martyrerne. Paa den øverste venstre Gren staar Døberen Johannes nærmest ved Korset pegende paa Lammet, der hviler ved hans Fod, dernæst Moses med Lovens Tavler, Noah og Abraham. Bag dem ses Profeterne og den gamle Pagts Mænd.

Til højre fremstilles Christi egen Samtid, Apostlene Andreas, Peter og Paulus ilende hen mod Korset; Johannes med Kalken, hans Broder Jacob, Thomas med Landsen og Jacob Alphai Søn. Derpaa følger en Gruppe Apostle og Evangelisten Mathæus, der er omgivet af de øvrige Evangelist-Symboler.

Paa de to nederste Grene ere Helgenerne, Blodvidnerne, Kirkens Bekendere, forsamlede. Til venstre nærmest ved Korset knæler den hl. Frants af Assisi hensunken i hellig Begejstring og fremvisende, som Tegn paa sin Stigmatisation, de aabne Haandflader med Saarmærkerne af Herrens Nagler. Ved Siden af ham ses Pave Clemens, den hellige Alban, Cosmas og Damianus, der sammen med Quirinus lytter til en Engels Tale. Til højre fremstilles Kirkelærerne Hieronymus og Gregor den Store, Ludvig IX., af Frankrig ses bære Modellen til en Kirke, den han lod opføre til

Gemmested for Frelserens Tornekroner. Ved Siden af ham lægger man Mærke til den hellige Bernhard fra Siena omgivet af Bisper og Cardinaler.

Under Korset sees Marias Forherligelse som Guds Moder. Den hellige Anna bærer Kristusbarnet, der strækker Armene frem mod Maria og ligesom drages mod hende. Om disse grupper sig to Rækker af hellige Kvinder, medens tvende Mænd, sandsynligvis Josef og Joachim, holde sig i Baggrunden.

Partiet over Korset fremstiller Maria som Himlens Dronning. Paa en Sky, baaret af Engle, knæler Maria mellem Faderen og Sønnen. Disse sidde hver paa en Trone og hver med Jordkloden til Fodskammel. Faderen er iført en vid Kaabe og bærer Krone paa Hovedet. Sønnen derimod kun det Klæde, han bar ved Opstandelsen. Begge løfte med højre Haand Kronen over den knælende Maria, medens Engle juble med Sang og Strengelæg. Ved begge Sider løfte Engle triumferende Korset til højre og Hudfletnings-søjlen til Venstre.

De 16 Relieffer paa Fløjene fremstille Lidelseshistorien fra Nadverens Indstiftelse og ende med Himmelfarten og Pintsedagen. Motiverne ere her de sædvanlige, som man træffer paa lignende Arbejder fra hin Tid. Kun et bør særlig omtales, Frelseren i Forhelvede. Sejersfanen løfter han i Vejret og fremdrager to af Stamfædrene fra Fængslet. Ved Siden staar Johannes den Døber og bag ham Adam og Eva.

Fodstykket er af samme Bredde som Hovedtavlen og delt ved to snoede Søjler i tre Partier. Det mellemste Parti er smallere end de to andre og her sees Christus staaende som Smertens Mand. Til begge Sider ses Giverinden og hendes Slægt knælende med foldede Hænder og med Øjnene rettede bønfoldende mod Frelseren. Til højre ses Dronning *Christine*, hendes Svigerdatter Dronning *Elisabeth* og yderst hendes egen Datter *Elisabeth af Brandenburg*. Til venstre knæler Kong *Hans* ligeoverfor sin Hustru, bag

ham deres ældste Søn *Christian II.*, dernæst deres yngste Søn *Frants*, og tilsidst *Christian II's* førstefødte Søn *Johannes*. Alle ere de iførte prægtige, gyldne Klæder efter Datidens stiveste Mode, kun Dronningen er fremstillet i strengt tilhyllet Enkedragt.

Efter Reformationen blev Altertavlen staaende i Graabrødre Kirke, men ved denne Kirkes Nedbrydelse 1817 overførtes den til Odense Frue Kirke, hvorfra den atter flyttedes til *Sanct Knuds Kirke* og danner her et smukt og værdigt Minde over sin ædle Giverinde, der sammen med sin Slægt hviler i Chorets Krypt.

Beslægtet med Odense Tavlen er Altertavlen i Sande- rum Kirke fra ca. Aar 1520. Midtpartiet fremstiller Kors- fæstelsen. Under Korset sees Maria som Smertens Moder segne om i de tililende Kvinders Arme. Om denne Frem- stilling grupperer sig fire mindre. Christus dømmes af Pi- latus, Christus segner under Korset, Gravlæggelsen og en- delig Opstandelsen. Fløjene prydes med tvende Rækker hl. Mænd og Kvinder.

Fra Claus Bergs Værksted er ogsaa udgaaet det over- legemsstore Krucifix fra 1527, ophængt over Chorgitret i Sorø Kirke. Altertavlen i Tistrup Kirke ca. 1514, Epitafiet over Prins Frants i Krypten under Sct. Knuds Kirke i Odense, Figurerne paa Altertavlen i Vindinge paa Fyen fra ca. 1521, Altertavlen i Bregninge paa Ærø 1530, Altertavlen i Aar- hus Frue Kirke, Midtpartiet af Altertavlen i Hornslet Kirke og endelig Ligstenen over Kong Hans i St. Knuds Kirke.*)

Med mindre Sikkerhed maa Overdelen af Højaltertav- len i Aarhus Domkirke henføres til Claus Berg. Figurerne minde vel en Del om Claus Bergske Typer, dog savnes den ejendommelige Behandling af Haar og Klædebon, men en Sammenligning af Enkeltfigurerne, som den Korsfæstede Maria og Apostlene, gør det sandsynlig, at Claus Berg ogsaa her er Mesteren.

*) Fr. Beckett: *Renaissancen og Kunstens Historie i Danmark.*

Claus Bergs Dødsaar er ubekjendt. Historien har ikke optegnet ret meget om denne Mand og dog har han staaet stor som Kunstner paa Grændsen mellem Gothik og Renaissance, mellem den gamle og nye Tid.

C. Solberg-Nielsen.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

Fra nu af overbød Faustinus og Hippolytus hianden i at vise Senatoren al mulig Deltagelse og Omsorg; de overtog ikke alene den sværere Del af hans Arbejde, men gav ham endogsaa Halvdelen af deres tarvelige Kost, for at han kunde nyde godt deraf.

I Ulykken, som havde ramt Senatoren, troede Hippolytus at se Himlens Haand; turde han haabe, at det Offer, han havde tilbudt Gud for Senatorens Sjæl, vilde blive modtaget? Ak, hvor længtes han da ikke efter den Time, da Herren vilde fordre dette Offer af ham.

Hvor meget Faustinus end brændte af Begjærlighed efter at faa noget at vide om Florentia af hendes Fader, vovede han dog ikke i de første Uger at spørge om hende, for ikke paa ny at oprive det blødende Saar. I Begyndelsen undgik Senatoren selv at omtale sin Datter. Desto mere tænkte han visselig paa hende. Det stakkels Barn! Hvad var der bleven af hende? Vilde hun være stærk nok til at bære det pludselige Fald fra de mest glimrende Fornøjelsers Tummel til en navnløs Jammers Dyb? — han var skamfuld over den kjærlige Deltagelse, som Faustinus Dag og Nat viste ham; først nu lærte han at skatte det ædle Sindelag hos den unge Mand, hvis Billede han havde bestræbt

sig for at rive ud af sin Datters Hjærte. Kunde han dog i det mindste om Erstatning for al hans Kjærlighed sige ham, at Florentia, trods alle de Fristelser, hendes egen Fader havde lagt for hende, var vedbleven at være sin Brudgom tro! Ak, han vidste jo af Quitinus Breve, at dette ikke var Tilfældet.

Men engang maatte han dog udøse sit Hjærte for Faustinus og fortælle ham alt, ja alt! Den Dag, han gjorde det, var for den unge Mand den smerteligste af alle de Dage, han havde oplevet i sin lange lidelsesfulde, Landsforvisning. —

En Morgen havde Faustinus ved sin Mellemkomst modtaget de Slag, som Kyklops havde tiltænkt Senatoren. Denne Højmodighed gik Florentius dybt til Hjærte og, da den Enøjede var gaaet, og Begge vare blevne alene, greb han den unge Mands Haand og sagde med skjælvende Stemme:

»Faustinus, Du véd ikke, hvem Du ødsler al Din Kjærlighed paa; Du sér i mig Florentias Fader, derfor vil Du tjene mig; men hverken hun eller endnu mindre jeg ere værdige til at modtage dette Offer af Dig. Nej, jeg hverken kan eller bør længere fortie for Dig, at jeg ikke har undladt nogetsomhelst Middel, for at oprykke min Datters Kjærlighed til Dig med Rode. Da de haardeste Mishandlinger intet hjalp, har jeg . . . har jeg sendt hende til Puteoli og det yppige Bajae, og dér kastet hende ind i Nydelsernes Hvirvel.«

»Sig mig blot et,« svarede Faustinus og saa ængstelig paa Senatoren, thi af hans Svar afgang Alt; »Florentia var efter min Landsforvisning bleven bekjendt med de Kristnes Lære; sig mig, er hun bleven den tro?«

»Men det var just Grunden til, at jeg sendte hende til Bajae; de berusende Glæder og Adspredelser skulde bryde det Trylleri, hvormed de Kristne, ved deres Trolddom, havde besnæret hendes Hjærte.«

»O, hvis hun blot var bleven denne Lære tro,« udbrød Faustinus, »ville hun, ligesom de unge Mænd i den glø-

dende Ovn, være forbleven udskadt midt i alle Fristelserne.«

»Tilror Du virkelig denne Sekt en saadan Magt? Naa, hvad alle de besnærende Nydelser maaske ikke have været istand til, det har jeg fuldendt ved Bøger, som jeg sendte hende. Hun skrev allerede engang i Sommer til mig saaledes: »Jeg har nu for bestandigt brudt med alle de Æventyr om Guder; men Nazarenernes Lære, som en Tid lang fængslede mig, synes mig at være ligesaa taabelig og endmere forkastelig. Ligesom en lykkelig Fugl svæver jeg i Bjaebugtens rene, søde Luft og nyder Øjeblikket glad og sorgløs, indtil Døden, den grumme Bueskytte, træffer mig med sin Pil, for at styrte mig ned i Havet, — i det store Alt opslugende Intet.«

Faustinus lod Hovedet synke ned paa Brystet. Ja, naar Florentia havde fornægtet Troen og Sandheden, hvad kunde da vel skærme Troskaben mod ham under alle disse Fristelser? Det søde Haab og den sikre Forventning om hendes Omvendelse var, efter at han havde modtaget den hellige Daab, bleven hans trøstende Engel i sorgfulde Timer; — nu maatte han høre af Faderens Mund, at der var opbudt alt i Uger og Maaneder, for at udslette ethvert Spor af de kristelige Indtryk i hendes Sjæl, og tillige at det var lykkedes grundigt.

»Efter det som jeg har meddelt Dig,« vedblev Florentius efter en Pause, »kan jeg for Fremtiden ikke mere modtage de ædelmodige Tjenester, som Du hidtil har vist mig. Du har ogsaa Ret til helt at trække Dig tilbage fra mig; — Du saavel som Hippolytus. Hvorfor,« vedblev han mørk, »ville I ogsaa bryde Eder om mig? Jo før mit Livs Elendighed og min Tilværelse kan faa en Ende, desto bedre; hvad har jeg mere at haabe her i Livet?«

Faustinus svarede ikke; hans Tanker vare langt, meget langt borte. Ligesom de Tilbageblevne i sin Tid med vaade Øjne havde set efter det bortdragende Skib, det Skib, som førte deres Kjære til et andet, langt bortliggende Sted, saaledes saa han nu i Aanden, hvorledes Florentia blev læn-

gere og længere rykket bort fra hans Hjærte. Og hun gav ham ingen Afskedshilsen -- intet »Paa glædeligt Gjensyn!« med paa Vejen. — — Han kunde se hende, med en Krans af Roser om Panden og med Kinderne glødende i kaad Lystighed, sidde i Gondolen, idet hun sammen med letfærdige Ledsagere af begge Køn sang erotiske Sange, som lode ud over Bajaebugtens blaa Bølger. Den Ulykkelige lagde ikke Mærke til, hvorledes en sort Sky steg op fra den vestlige Horrisont og formørkede hele Himlen. Vel forstummede nu Sangen i Gondolen og alle Aarene bleve satte ud for at naa Havnen i rette Tid; men pludselig slog et knitrende Lyn ned i Baaden og begravede den i de skummende Bølger. Han kunde se sin Florentia komme et Øjeblik tilsyne paa Vandets Overflade: Ak, gid han havde haft Vinger, for at kunne række hende den frelsende Haand! — — Blandt Ligene, som Bølgerne skyllede i Land, var ogsaa Florentias. Blomsterkransen var forsvunden; det vaade Haar klæbede sig vildt fast til det fortrukne Ansigt; de prægtige Klæder vare bedækkede med Dynd og Smuds; Fiskere kom og berøvede Liget dets Smykker af Guld og Ædelstene og lode den Døde ligge ubegravet ved Stranden.

Florentius afbrød den unge Mands Drømmerier med det Spørgsmaal:

»Sig mig, har Hippolytus ogsaa vundet Dig for Kristendommen? I saa Fald er der jo oprejst en ny Skillemur mellem Dig og mig og min Datter. Slaa Du kun Tanken paa hende ud af Hovedet! — Hun er nu bleven en fattig Tiggerpige, hvis den onde Skæbnes frygtelige Slag da ikke har bragt hende til, som hun skrev i sit Brev, at synke ned i det store Alt opslugende Hav.«

»Ja, jeg er en Kristen,« svarede Faustinus, »og naar jeg nu i et helt Aar har været i Stand til at bære alle disse Lidelser, saa har det været min Guds Kors, som har holdt mig oprejst. Og jeg vil bede min Gud Dag og Nat,« vedblev Ynglingen med stigende Varme, »at han vil udsende dette Kors som en Redningsbaad for den Synkende. Nej,

jeg vil ikke ophøre med at bede og lide, før jeg har set hende, og ogsaa Dig, optagne i dette Frelsens Fartøj!»

Florentius forstod ikke disse Ord, men han saa,« hvor inderligt Faustinus hidtil havde elsket hans Datter. Om det end gjorde ham godt, at han endelig havde udgydt sit Hjærte, saa trykkede dog den bitre Tanke ham, at han havde maattet sønderrive den unge Mands sidste Trøst, nemlig Troen paa hans Bruds standhaftige Troskab og Kjærlighed.

Faustinus fik ikke Søvn i sine Øjne den Nat, der fulgte efter denne Samtale. De mest modstridende Følelser, den ene bitrere end den anden, rasede i hans Bryst, og jo længere han overvejede alt det, han havde faaet at vide af Senatoren, desto mere blegnede den Haabets Stjerne, til hvilken han i Begyndelsen havde set op.

»Skal det endelig være, oh Gud!« sukkede han, »at Florentia er tabt for mig, ak, saa lad hende dog i det mindste ikke gaa tabt for Dig! Stræk din hjælpende Haand ned til hende og drag hende ud af den Malstrøm, hvori hun er sunken. Oh, gid Du vilde tage alle mine Lidelser, Savn og Trængsler som et Sonoffer, som Løsepenge for hendes Sjæl!«

Det kunde ikke undgaa Hippolytus Opmærksomhed, at hans Herre — saaledes betragtede han ham endnu bestandigt paa én Gang var bleven saa nedbøjet af Kummer og Græmmelse, og han hvilede ikke, før den unge Mand havde betroet ham Aarsagen dertil.

Hippolytus havde, ikke mindre end Faustinus, levet sig ind i den salige Tanke, at hans Herskerinde skulde blive en Kristen eller maaske nu allerede var bleven det. Fra den første Dag, da Diakonen Fabianus havde underrettet ham om, at hun havde følt sig tiltrukken af Læren om den korsfæstede, havde han daglig opofret alle sine Lidelser til Gud for hendes Omvendelse; hvor dybt smertede det ham derfor ikke nu at høre, at hun var faret vild! Men jo renere og

helligere hans Kjærlighed var, desto hurtigere forstod han ogsaa at svinge sig op til et nyt Haab.

»Nej,« sagde han, »jeg kan ikke have lidt forgæves for hendes Sjæls Frelse. Den timelige Ulykke, der har ramt hende, er et Værk af Naaden, og, naar Himlen har ført Senatoren til os paa en saa vidunderlig Maade, skulde jeg da ikke haabe, ædle Faustinus, at Gud vil frelse baade Fader og Datter ved det samme Middel?«

»Jeg har,« svarede Faustinus, »tænkt det samme og levende forestillet mig Billedet af Jonas, som det saa ofte er fremstillet i vore Coemeterier i Rom, og hvorom Du engang har fortalt mig. Var den Storm, som blev stille derved, at Profeten kastedes i Havet, ikke ogsaa sendt af Himlen, for at føre ham, trods hans Modstand, derhen, hvor Gud vilde have ham?«

»Uden Tvivl!« udbrød Hippolytus, »hvis Kejserens Had kan sammenlignes med det Søuhyre, der slugte Jonas, vil ogsaa den Dag komme, da Florentius og hans Datter, ligesom Profeten, ved hin Ulykke blive kastede ind paa Frelsens Strandbred, for saa i Skyggen af Græskarplanten at finde Ro og Fred under Korsets Arme.«

»Det vilde være den skønneste og lykkeligste Dag i mit Liv,« sagde Faustinus, »den Dag, da jeg kunde se dem begge træde frem for Alteret, iførte de Nydøbtes hvide Klædebon, for at modtage den hellige Kommunion for første Gang.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. Den højærvædigste Biskop har, som bekendt, ved forskellige Lejligheder yttret Ønsket om at kunne fejre i Aar og for Fremtiden vor h. Landspatron, *Kong Knud den Helliges Mindedag den 10 Juli* paa en højti-

delig Maade i *Odense*, hvor den hellige Konge led Martyr-døden og hvor hans Relikvier hvile i Domkirkens Krypta. Desværre er Biskoppen i Aar bleven hindret i at iværksætte denne sin Plan, idet han ganske uventet blev kaldt til sin eneste Broders Dødsleje og i den Anledning i Tirsdag forlod Hovedstaden, for at rejse til Meppen i Hannover. Kirkefesten i Odense vil derfor i Aar ikke faa det højtidelige Præg, som oprindeligt paatænkt; dog vil Dagen blive fejret af selve Menigheden i Odense, idet højærværdige Pastor *Schmiderer* den 10. Juli Kl. 9 i St. Mariæ Kirke vil synge Højmesse, hvortil der muligvis vil blive knyttet en kort Festprædiken. Den lille kirkelige Festlighed i Aar — det er vort Haab — kan da blive et lykkeligt Varsel om en større Festlighed i Jubelaaret 1900. — Vi benytte imidlertid Lejligheden til at anbefale den højærværdigste Biskops afdøde Broder til de Troendes fromme Forbønner.

-- (B.) Søndag d. 25. ds. foretog Medlemmer af »*Sct. Knuds Broderskab*« med Familie, i et Antal af 51 Personer, en vellykket Udflugt til Ordrup, hvor man efter Indbydelse besaa »*Sct. Andreas Kollegiet*«. Dhr. Pastor Evers og Breitung fremviste og forklarede med stor Elskværdighed de righoldige Samlingers Indhold, som denne Skole ejer. Højærv. Hr. Pastor Evers glædede yderligere Forsamlingen ved sit mesterlige Spil paa Piano, hvortil Hr. A. Høhling spillede Kornet. Et af højærv. Hr. Pastor Breitung lovet Foredrag, maatte desværre paa Grund af Tidens Korthed udgaa, hvilket i høj Grad beklagedes af Medlemmerne, der havde glædet sig til at høre denne baade elskværdige og lærde Foredragsholder. Efter at have overværet Andagten Kl. 5, førte Hr. Pastor Evers Selskabet rundt i den store og prægtige Have, hvorefter man, alle opfyldte af Taknemlighed, tog Afsked med Pastorerne. — De medbragte Madkurves Indhold tømtes i Ordrup Krat, og under Sang og Spøg gik man derfra til Klampenborg, hvor man samledes om Kaffe-bordene, for derefter Kl. 10 at rejse hjemefter i Bevidstheden

om, at have tilbragt en baade lærerig og fornøjelig Dag sammen.

Køln. *Den katholske Svendeforening* i Køln fejrede i forrige Uge sit *gyldne Jubilæum* i det katholske Svendehjem i Breitestræsse i Køln. Med Jubilæet var tillige forbundet en *Fagudstilling*, som de derværende Svende havde foranstaltet. Repræsentanter vare ankomne for 26 inden- og udenlandske Foreninger, blandt dem fra Østerrig, Belgien, Holland og England. Kardinal-Ærkebiskoppen af Wien --- forhen Præsæs for Svendeforeningen i Wien --- skjænkede 1000 Mark til Festligheden.

I festlig Procession begave de forskjellige Repræsentanter for Svendeforeningerne, henved 300, tillige med deres Førere sig om Morgenen til Minoriterkirken, hvor Svendeforeningernes Grundlægger, *Adolf Kolping*, hviler. Den afdøde første Svendefaders Grav var smykket med en ny Marmortavle, og smagfuldt ordnede Planter og Blomster betegnede det Sted i Kirken, hvor Kolping ligger begravet. I Minoriterkirken fejrede den apostoliske Vikar for Sachsen, Biskop *Wahl* fra Dresden, en højtidelig Pontifikalmesse ledsaget af flerstemmig Sang og Basuner.

Efter Messen drog man i Procession til *Gürzenich*, hvor den egentlige Festlighed blev afholdt i den store Sal, i hvilken Æresgjæsterne og Tusinder af Deltagere vare tilstede. Baggrunden af Salen var smykket med en Plante-gruppe og Buster af Pave Leo XIII., Kejser Wilhelm og Adolf Kolping. Her saas ogsaa Kolpings gamle Fane, Kölner-Svendeforeningens med det gyldne Kors smykkede Fane fra Aaret 1849. Blandt de tilstedeværende saas alle de første kirkelige og verdslige Autoriteter og en Del Rigsdagsmænd.

Generalpræsæs, Domherre Msgr. *Schäffer* henviste i sin Festtale til, at Svendeforeningen for 50 Aar siden var bleven grundlagt Gud til Ære, Dyden til Lære, Haandværket til Nytte og Djævelen til Trods, og gav saa en gribende Skildring af den forhenværende Skomagervend Adolf Kol-

pings Liv og Virksomhed, idet Kolping i Tyverne, efter at han havde erkjendt Haandværkets svære Skavanker, fulgte sin Sands for alt Ædelt og Skjønt og en ideal Stræben, sadlede om og blev Præst, for i dette Kald at søge at løfte Haandværkssvendenes Stand til et sikret socialt Trin og at fremme med alle Midler deres Tarv. Det guddommelige Forsyn havde villet, at Kolpings ideale Bestræbelser virkeliggjortes, og saaledes var der da af Skomagersvenden fra Kerpen bleven den af Alle elskede og ærede Svendefader Adolf Kolping, Svendeforeningernes Grundlægger. Det første Svendehjem havde han grundet i Köln og herfra havde Svendeforeningsvæsenet udviklet sig. *For Tiden tæller Forbundet over 800 Svendeforeninger.* En saadan Forening fortjener ogsaa at hædres. Pave Leo XIII. havde sendt ham et Telegram og velsignede Foreningen, idet han ønskede den Lykke og Fremgang og Guds Naade. Taleren sluttede med et med Begejstring modtaget Leve for Kejseren og Paven.

Over-Regeringsraad *Fink* talte derefter i Regeringens Navn og sagde bl. a.: »Ethvert fornuftigt Menneske maa tilstaa, at Staten ved Love ikke direkte kan skaffe materielle Fordele, men kun vise og bane Vejene, ad hvilke Standens Interesser fremmes ved enhver Enkelts ivrige og offervillige Selvvirksomhed. Og i denne Henseende staar *den katolske Svendeforening som et Mønster og Forbilledet*«. Under lydelig Jubel meddelte han tilsidst, at Kejseren havde givet ham det Hverv, at overrække til Generalpræsens Msgr. Schäffer *den røde Ørns Orden* som et Tegn paa, at han værdsatte Svendeforeningernes Virksomhed.

Om Eftermiddagen indfandt Foreningerne sig med deres Faner i Domkirken, hvor de toge Del i en Festandagt Kl. 4. Under denne indviedes ogsaa Kölner-Foreningens pragtfulde nye Fane. Gjennem de festlig smykkede Gader drog man derefter, henved 300 i Tallet, til »Flora«, hvor en stor Festforsamling sluttede Jubeldagen, der var begunstiget af det skønneste Vejr.

Spanien. Liberalismens og Frimureriets Ordfører i Spa-

nien, *Don Emilio Castelar*, den spanske Revolutions Leder, den skjæbnsvangreste af alle liberale Politikere i Spanien, som mere end nogen anden Politiker har bidraget til Liberalismens ulykkebringende Indpodning i Spanien, endte som saamange andre Ligesindede dog med at dø som en god Spanier. Da det tilsidst kneb for ham, blev Kirken og Religionen dog hans Tilflugtsted. Dagen før sin Død begjærede han selv, med fuldkommen klar Forstand, en Præst og de hh. Dødssakramenter, og saa ofte man rakte ham det, kysede han med glødende Andagt Krucifixet og udaandede med den Korsfæstedes Billede i sin Haand. Naaden havde berørt og besejret denne Mands Hjærte, som i Lykkens Dage og ved blomstrende Sundhed havde skrevet med dristigt Hovmod, at han med fuldkommen Sjælsro afventede den Time, da han skulde træde frem for den Evige, hvis Dom han ikke frygtede for!

Østerrig. Fyrst-Ærkebiskoppen af Prag og Bøhmens Primas, Kardinal Grev *Franz Schonborn* er afgaaet ved Døden i Falkenau ved Eger som Følge af en Lungebetændelse, han havde paadraget sig paa en Visitationsrejse. Han blev kun 55 Aar gammel. Hans Død er et svært Tab for det katholsk-konservative Parti i Østerrig. Oprindeligt var han bestemt for den diplomatiske Karriere, traadte ved Begyndelsen af Krigen 1866 som Officer ind i et Rytterregiment og deltog med Tapperhed i Slagene ved Nachor og Königgrätz; tre Aar senere fattede han pludselig den Beslutning at blive Præst og studerede Theologi i Rom, hvor Pave Leo den Gang var blandt hans Lærere.

St. Josefs Gilde

fejrer St. Knudsfesten **Mandag d. 10. Juli**, Kl. 8 præcis til 12, i **Etablissementet „Rosenlund“**, Østerbrogade 68, hvortil Brødrene med Familie og Bekjendte indbydes. Der er sørget for forskjelligt Underhold: Festtaler, Oplæsning, Revusange, Punsch, Dands m. m. — **Musik i Haven** — Etablissementets smukke Baghave er forbeholdt St. Josefs Gilde, ligesom Keglebane, Billard, Festsalen og Saloner ere til de Besøgendes Disposition -- Talrig Tilslutning forventes. — Adgangen er **gratis**.
Bestyrelsen.

Unio: Søndag d. 9. Juli: Hovedudflugt med Tilskud af Kasen. Udførligt Program vil blive tilsendt Medlemmerne.

Det nye **mekaniske Maskin- & Cycleværksted** samt **elektriske Ringeledninger** anbefales. Gode Gasapparater føres. **Rabechs Allé 6—8. F.**

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

✚ Onsdagen d. 28 Juni døde min inderligt elskede Mand,
Pianofortefabrikant **Georg Feuerlein**, i sit 43. Aar.
Vilhelmine Feuerlein,
født Gjelstrup.

Begravelsen finder Sted fra Sct. Ansgars Kirke til Assistentens Kirkegaard Mandag d. 3. Juli Kl. 10.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse. — **3. M.** Ihukommelse af Frelserens h. Blod. — **4. Ti.** Oktavdag. — **5. O.** Anton Maria Zaccaria, Bekjeuder (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ausgariusforeningen). — **6. T.** Oktav af Petri og Pauli Fest. — **7. F.** Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekj. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — **8. L.** Elisabeth, Enke.

Søndag den 9. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Martyrerne i Gorkum.

St. Andreas Kollegiet i Ordrup slutter sit Skoleaar Torsdag d. 6. Juli med Præmieuddeling og Te Deum Kl. 10 Form. i Kirken, hvortil alle Skolens Velyndere venligst indbydes.

St Anna Skole. Torsdag d. 6. Juli Kl. 9 Form. agtes Examen afholdt i St. Anna Skole i Sundby. Børnenes Forældre og Skolens Velyndere indbydes.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe i St. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Auliggende. Efter Messen holdes et kort Foredrag for Medlemmerne.

Den eucharistiske Forenings Tilbedelse paa den første Fredag i Maanedens bortfalder i Juli, August og September; dog holdes hver Fredag hele Aaret igjennem den sædvanlige Tilbedelse Kl. 4—5.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag den 9. Juli Kl. 7 $\frac{1}{2}$ h. Messe. — Kl. 4 Efterm. Foredrag i Hotel „Casinos“ lille Sal. — Samme Dag Besøg i Haraldsted.

Mariaforeningen holder **Generalmøde** i Dag Søndag d. 2. Juli Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$, efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Aarsregnskabet fremlægges. Valg af Bestyrerinde foretages. — Mødet afholdes hos Sognepræsten.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 28.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladler samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmægergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 28.

Søndagen den 9. Juli.

1899.

Indhold: Martyrerne i Gorkum og hl. Vilhad. De Landsforviste. Vor Frue Kirke i Karup. Ægtevielser og Dødsfald. — Bekjendtgjørelser.

Martyrerne i Gorkum og hl. Vilhad.

—o—

Idag mindes Kirken i den hl. Messe nitten Mænds Dødsdag, som i Aaret 1572 bleve dræbte i Byen *Brielle* (Holland) af Kalvins Tilhængere, da de ikke vilde afsværge den katholske Tro.

Disse nitten Martyrer vare følgende:

Elleve Graabrødre, nemlig: Klosterforstanderen *Nikolaus Pickius*, Ordenspæsterne **Vilhad af Danmark**, *Jeronymus af Verden*, *Didcrik af Embden*, *Nikasiaus Johnson*, *Godfred Mervellaus*, *Anton af Verden*, *Anton af Hormar* og *Frans Kodes af Brüssel* samt Lægbrødrene *Peter af Asca* og *Cornelius af Dorstadt*,

hvilke alle boede i Byen Gorkum i Holland.

Desforuden følgende Verdenspræster: *Leonhard Welch*, der havde studeret Theologien paa det da berømte Universitet i Løwen under Vejledning af den lærde Professor Rua Tapper. Senere hen blev Leonhard Sognepræst i Gorkum og blev saavel for sin Lærdom som for sin Fromhed og Klogskab en Vejleder for Egnens Præster i disse vanskelige Tider. Fra Universitetet i Løwen indhentede man ofte hans Skøn om videnskabelige Spørgsmaal.

Nikolaus Popel, der ligeledes var Sognepræst i Gorkum. Var han end ikke saa begavet som nævnte Sognepræst Leonhard, stod han dog ingenlunde tilbage for ham i Iver og Pligtopfyldelse.

Godfred Düinen, som havde studeret i Paris og der været baade Lærer og Universitetsrektor. Han levede efterat have været Sognepræst i nogen Tid tilbagetrukket i sit hollandske Fødehjem.

Endelig *Andreas von Walther*, forhenværende Sognepræst.

Til de anførte kommer endnu følgende fire: Sortebroderen *Johannes*, Sognepræst i Hornar, to Præmonstratensermunke, *Jakob Iacop* og *Hadrian* af Hilvarem, der besørgede Gudstjenesten i Münster ved Maas-Flodens Udløb, og endelig Augustinerkanniken *Johan Osterwieck*, som var Forstander for et Nonnekloster i Gorkum, en Bønnens Mand, der længe havde ønsket at dø for Kristi Sag.

Alle bleve fængslede af Calvinisterne og to og to lænkede sammen bleve de paa Skib førte først til Byen Dordrecht og tilsidst til Brielle. Overalt, hvor de kom frem, bleve de bespottede af Pøbelen. De bleve mishandlede af raa Soldater og kastede i Fængsel, hvor de lede baade Sult og Tørst. Ved Smiger og Løfter søgte man at bringe dem til Frafald, men det mislykkedes. Omsider bleve de, efter at de vare blevne piskede, dømt til at lide Døden ved Hængning. Det var rørende at se, med hvilken Standhaftighed de gik Døden i Møde. De omfavnede hverandre,

og i Særdeleshed var Graabroderforstanderen Nikolaus ufortrøden i at opmuntre sine Brødre til det sidste.

Saaledes døde disse Herrens Disciple, idet de bekjendte Kristus og hans Lære for Menneskene, forvissede om, at han vilde bekjende disse sine Vidnere for sin himmelske Fader.

Efter at de vare døde, mishandlede deres Legemer, Lemmer afskares og bleve baarne omkring paa Gader og Stræder til Bespottelse. Omsider opnaaede Katholikerne i Brielle at faa Martyrerne begravne, og først efter et længere Tidsrum lykkedes det at faa største Delen af de jordiske Levninger bisatte i Graabrødrekirken i Brüssel.

I Aaret 1674 optoges de iblandt de Salige, som Kirken særlig hædrer, og paa Attenhundrede- Aarsdagen for Apostelfyrsterne Peters og Pauls Dødsdag, den 29. Juni 1867, indskrev Pave Pius IX. dem i Kirkens Helgenfortegnelse.

Iblandt Martyrerne af Gorkum nævnes jo hellig **Vilhad fra Danmark**. Hvem var Vilhad og hvorfra var han?

Dette Spørgsmaal kan kun delvis besvares.

Den Mand, der har nedskrevet Enkelthederne om Martyrerne i Gorkum, hed *Estius*, han var Præst og Professor, født i Gorkum i Aarret 1541 og saaledes 31 Aar gammel, da det anførte skete — han selv døde i Aaret 1613.

Fra ham have vi følgende:

Vilhad var henimod 90 Aar gammel, da han døde, og var altsaa født i Aaret 1482. Børn paa den Tid opkaldtes ofte efter Fødsels- eller Daabsdagen og da den hellige Biskop Vilhad af Bremens Mindedag fejres, og tidligere ogsaa fejredes i Roskilde, den 8. November, er det muligt at Vilhad er født i November Maaned. Da han døde i Juli Maaned maa han saaledes have været tæt op til de halvfems, hvilket vilde svare til *Estius'* Udsagn.

I en ældre hollandsk Bog kaldet »het Nederlands Catholijk Martelaarsboek«, skreven af Opmeer, siges der om Vilhad, at han blev af Lutheranerne fordreven fra Holsten og flygtede først til England; forvist derfra kom han til

Skotland; men da Forfølgelsen ogsaa udbrød der, maatte han flygte for tredie Gang og tog til Holland, hvor han aflagde Vidnesbyrd om sit Livs Hellighed ved i Stilhed at udføre fromme Gjerninger.

Estius, der muligvis selv har kjendt ham, siger, at Vilhad var en høj, yderst afmagret Mand. Han var født og opdragen i Danmark og havde der aflagt sine Løfter efter den salige Franciskus' Klosterregler; men paa Grund af Forfølgelsen mod Katholikerne og især mod Munkene saa sig nødsaget til at flygte til det nærliggende Holland. Saaledes, siger Estius, føjede Gud det, at ved hans Flugt forlængedes Ventetiden for hans Martyrkrones Annammelse. Som Landflygtig blev han optaget i Graabrødreklosteret i Gorkum, hvor han først maatte gjøre sig bekjendt med Landets Sprog.

I denne Mands Adfærd var forenet Sædernes Enkelhed med Livets Renhed og en vis Ordknaphed, hvilke Dyder gjorde ham velbehagelig for Gud og Mennesker. Paa Grund af hans særdeles dydefulde Levned flokkedes Folk om hans Skriftestol, hvor han møjsommelig udrettede et frugtbringende Arbejde. Efter Herrens og Apostlenes Bud var han uafladelig hengiven til Bønnen.

Da nye Forfølgelser opstode mod Kirken, anmodede man ham om at bede for Kirkens Fred. »Det gør jeg Dag og Nat,« svarede han.

De, som kjendte ham, siger Estius, tvivlede ikke om Rigtigheden af hans Ord; thi selve Fængselets Uro kunde ikke forstyrre hans indre Bønnens Samling. Tillige med sin fangne Klosterbroder Nikasius (Johnson) knælede han paa det haarde Fængselsgulv, og med indre Sjæleglæde var han idelig hensunken i Bønnen.

Da en Fangevogter vilde drive Spot med ham i Fængselet, idet han mumlede ugudelige Ord i den gamle Mands Øren og derpaa spottende spurgte: »Hvad siger du til dette Skriftemaal?« svarede han: »Jeg skal bede til Gud for dig.«

— »Du bede for mig?« skreg Soldaten og faldt som en rasende over ham. Vilhad svarede kun til hvert Slag: »Deo gratias -- Gud ske Tak!«

Saaledes bad den fromme Olding for sine Fjender efter Jesus og de Helliges Eksempel, og som en Bønnens Mand hengav han sit Liv for Kristi Sag.

Ofte har tilvisse hl. Vilhad i sin Landflygtighed tænkt paa sit Fødeland og i sin Bøn Dag og Nat bedet for sit Folk. Han havde levet i en bevæget Tid, saavel i Kong Hans' og den fromme Dronning Kristines Tid, da baade Fyrsten og Dronningen vare Graabrødrenes særlige Beskyttere og Velyndere, som i Kong Frederik den 1ste og Kristian den 3.s Tid, da Stormen især brød løs mod St. Franciskus' Sønner, idet de uforskyldte bleve, som den gamle Roskildekrønike siger, »udviste af deres Boliger og Klostre og somme Stæder truede, huggede og slagne af Lutheranerne, og deres Ejendele tagne fra dem, og deres Klostre nedrevne, efter at de havde været og roligt boet her i Danmark i over 320 Aar under 18 Kongers Tid og Regjering.«

Hellig Vilhad staar som den sidste danske Graabroder, der er os bekendt af den ædle, landflygtige Skare; — han staar som den rolige Troens og Bønnens Mand prydet med Martyrkronen. Lad os især idag, paa hans Dødsdag bede Kirkens Kollektbøn i den hl. Messe:

»Gud, Du som har kronet disse hellige Martyrer Nikolaus og hans Medbrødre for deres herlige Strid for Troen, giv os miskundeligen, at vi ved deres Fortjenester og Eksempel maa stride saaledes paa Jorden, at vi med dem maa vorde kronede i Himmerig.«

F. Kerff.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

Florentius havde ventet, efter de Meddelelser, han havde givet Faustinus og Hippolytus, at de vilde have forandret deres Opførsel imod ham og overladt ham til sin Skjæbne. Men de vedblev tvertimod med at lette ham hans Arbejde paa samme Maade som før, ja de syntes endogsaa at vise ham endnu mere Opmærksomhed og Omhu, og Hippolytus gjorde det med en saadan Kjærlighed og Hjærtelighed, at det var en Gaade for Senatoren, som han ikke kunde løse.

Hvis han den Nat, der fulgte paa denne Samtale mellem Faustinus og Slaven, kunde have hørt den varme, inderlige Bøn, hvori Hippolytus paany bragte sit Liv og sit Blod som Offer for Florentius' og hans Datters Sjæle, vilde han have kunnet løse Gaaden. Men selv om *han* ikke hørte denne Bøn, havde en Lysets Engel dog ført den som kostbar Røgelse frem for den Eviges Trone, — og Offeret var bleven modtaget.

September og Oktober vare de værste Maaneder for Fangerne i Bjærgværkerne; Sommerens Solhede, som udtørrede Jorden, frembragte en Mængde Miasmer og giftige Gasarter nede i Dybet. Som Følge deraf udbrød der ondartet Feber og andre Sygdomme, saa der neppe hengik en eneste Dag uden at en eller anden af de Landsforviste bukkede under for deres Lidelser. Thi selv om de rystede af Kulde eller brændte i Feberhede, maatte de dog, saa længe der var det mindste Aandedrag tilbage, vedblive at arbejde for at fuldføre det, der blev forlangt af dem hver Dag. Opsynsmændene kjendte hverken til Skaansel, Hensyntagen eller Overbærelse, og da disse, for bedre at kunne udholde den usunde Luft, næsten aldrig vare ædru paa Grund af overdreven Nydelse

af Vin, bleve de stakkels Fanger ofte mishandlede paa den grusomste Maade.

Hippolytus blev ogsaa angreben af Feber. Den unge stærke Mands Kræfter vare blevne aldeles nedbrudte paa Grund af de næsten umenneskelige Anstregelser og Savn, han nu i Maaneder havde paalagt sig, for at lette Arbejdet, først for den gamle Biskop og Faustinus, og nu tillige for Florentius. Han havde kæmpet mod denne Sygdom, der tærede paa hans Liv, lige til det sidste Øjeblik og dødssyg som han var og uden at klage, holdt han ved med sit Arbejde, indtil han endelig — det var i Slutningen af Oktober Maaned — faldt afmægtig om.

Man bar ham til Side, og en af de Kristne overbragte Biskoppen Efterretningen om denne Ulykke; han var den eneste af alle Fangerne, som havde lagt Mærke til, hvorledes Ynglingens Kræfter toge af, men, skjønt han paa det indstændigste havde bedt Hippolytus om at skaane sig, havde denne altid givet ham dette Svar: »Skulde jeg nu, hvor jeg ser Sejrens Palme saa nær, sagtne mine Skridt? Nej, jeg vil ikke forhale den salige Dag et eneste Minut, som skal jage Mørket bort fra min Herres Sjæl.«

Pontianus og Faustinus kom strax tilstede, da de havde faaet dette Budskab, og de saa begge ved første Øjekast og til deres store Sorg, hvor betænkelig den Syges Tilstand var.

Efter nogen Tids Forløb kom Hippolytus til sig selv igjen, og et glad Smil fløj hen over hans Ansigt, da han saa Biskoppen ved sin Side.

»Jeg dør endnu idag, ærværdige Fader,« sagde han, »men jeg dør med Glæde.«

»Ja, Du kan dø let,« udbrød Faustinus i dyb Smerte, »thi Gud vil belønne Dig med evig Ære for alt det, Du har gjort for mig.«

»Tal ikke om det! Hvor rigt har Du ikke allerede belønnet Slaven for det, der kun var hans Pligt. Ved Du,« vedblev han, »hvad det er, der gjør Døden saa sød for mig?«

»Ja, jeg ved det, Broder; Gud har hørt din Bøn og modtaget dit Offer.«

»Jeg haaber det, Faustinus, ja jeg haaber det. Og skulde jeg saa ikke være glad? Skulde jeg ikke love og takke Gud i al Evighed, fordi han tillod mig at løskjøbe to Sjæle for saa ringe en Pris?«

Imidlertid var Florentius ogsaa kommen tilstede. Da den Syge gjenkjendte ham, fæstede han et Blik fuldt af usigelig Inderlighed paa Senatoren og sagde:

»Min Herre steg ned fra Himlen for at forløse mig, usle Slave, med sit Blod; og jeg jeg har faaet Lov til, sammen med ham; at dø for min Herre.«

Florentius kunde ikke fatte Meningen af disse Ord; han troede, Hippolytus talte i Febervildelse. Og dog trængte dette Blik dybt ind i hans Hjærte, ligesom naar en Solstraale gennem Klipperne trænger ind i en mørk Hule og pludselig med sin Straaleglans oplyser Alt derinde. Senatoren vidste ikke selv, hvorledes det gik til, men det var ligesom en lønlig Magt foer gennem hans Sjæl. Han havde aldrig nogen Sinde følt sig saa bevæget som under dette Blik fra sin døende Slave.

»Du forstaar næppe, ædle Faustinus,« sagde den gamle Pontianus, »hvad han mente; men jeg haaber, det snart maa gaa op for Dig.«

I dette Øjeblik kom Kyklops. Han var meget drukken og, da han ikke havde fundet Fangerne ved deres Arbejde, styrtede han nu løs paa Gruppen, idet han svingede sin Stok og gryntede og skreg:

»Rm, rm, I Herrer Patriciere ligge ogsaa her paa den lade Side? Fodre Jer gratis? Ved Bachus! afsted med Jer til Arbejdet!«

»Men se dog,« sagde Pontianus i den blideste Tone, »hvor den stakkels Hippolytus drages med Døden. Tillad os.«

»Tillade hvad?« raabte den Enøjede; »lad den Hund

dø alene. Rm, rm, og nu væk med Jer til Arbejdet, som jeg har sagt!»

Pontianus bøjede sig ned over den Døende for at give ham den sidste Velsignelse til Afsked. Men Kyklops blev i høj Grad opbragt, da han deri troede at se en Trods mod sin Befaling.

Med en vældig Ed løftede han Armen med den jærneslagne Stok, og med de Ord: »Din skabede Kristenhund, vil Du se, Du kommer afsted!» slog han ubarmhertig løs paa Oldingen.

»Ha,« skreg han, »har en meget stor Regning tilgode hos Dig, nederdrægtige Troldkarl; idag skal den betales, rm, rm, . . . til den sidste Hvid!»

Et ulykkeligt Slag traf Oldingen i Tindingen — og Pontianus faldt bevidstløs om ved Siden af Hippolytus.

Men Drukkenbolten blev endnu mere opirret derved, slog i Raseri voldsommere og voldsommere løs paa ham, sparkede til ham og brølede:

»Vil Din Hund staa op og arbejde! Rm, rm, udrive alle dine Troldkunstner, knække Benene paa Dig!»

Først da den døende Hippolytus klagende udbrød: »Lad ham dog være — ak, han er jo død!» kom den Rasende igjen til Besindelse. Han oplyste Oldingens Ansigt med sin Lampe og, da han saa' de dødblege Ansigtstræk og Blodet løbe ned fra Tindingen, trak han sig gryntende tilbage.

Lammede af Skræk havde Florentius og Faustinus bivaanet dette gruelige Skuespil; nu kastede de sig, efter at deres Bøddel havde fjernet sig, ned paa Jorden ved Siden af Pontianus, løftede ham lidt i Vejret og forsøgte at faa heldt lidt Vand ind i hans Mund.

Men alle deres Anstrengelser for at kalde ham tillive igjen vare forgæves og med Taarer i Øjnene lode de endelig Martyrens Lig glide ned paa Jorden, for at se til Hippolytus, hvis Rallen tydeligt sagde dem, at han ogsaa var ved at dø.

»Han er død, ikke sandt?« hviskede han, og da de begge

i deres Smerte ved et stunt Tegn bejaede hans Spørgsmaal, rettede han taknemlig sit Blik mod Himlen.

Gud havde hørt hans Bøn: Han skulde faa Lov til at dø sammen med sin Biskop. —

Ved et Tegn gav Hippolytus tilkjende, at han gjerne vilde kysse den Dødes Haand. Faustinus førte den hen til hans Læber, og som om denne Berøring havde bragt hans Livsflamme, der var ved at slukkes, til at blusse op paa ny, sprang den Syge op: en forunderlig Glans luede i hans Øjne, og fra hans blege Læber lød disse Ord:

»Ja, jeg kommer, Fader! Hvilken blomstersmykket Have fuld af Solskin! Sér Du Englene, der komme os imøde? Hører Du den søde Sang? Og disse Skarer, som alle ere iførte straalende Klædninger! og dér er Han: O Herre, o min«

Ordene døde paa hans Læber; endnu bevægede de sig en Smule — og den hellige Sjæl havde svunget sig fra Mørkets Hule op til Paradisets lyse Egne.

Faustinus kastede sig, greben af en usigelig Smerte, over Liget og vædede det kolde Ansigt med sine brændende Taarer.

»Broder, oh min Broder,« klagede han, »skal jeg miste Dig? Ak, gid jeg kunde være død sammen med Dig. Jeg er jo Aarsagen til din Død, og Du har pint Dig ihjel for min Skyld; Du har opofret dit Liv for at frelse min Sjæl. Hvorfor skulde dog baade en Fader og en Broder rives bort fra mig paa éngang? Hvorfor skal jeg nu blive her ene og trøstesløs tilbage? Nu ere de to Stjærner, der lyste for mig i min mørke Nat, udslukkede.«

Ude af sig selv af Sorg, og under Graad og Hulken, omfavnede Faustinus snart det ene og snart det andet Lig, som i hellig Fred laa' ved Siden af hinanden: De to Martyrer for Troen og Kjærligheden. Nu følte han først rigtigt, hvad han havde ejet i dem, efter at have mistet dem. — Ah nej! han havde ikke været fattig før, men nu var

han bleven det, nu, da Himlen havde berøvet ham de to dyrebare Sjæle.

(Fortsættes.)

Vor Frue Kirke i Karup.

En lille Valfart.

—o—

I den lyse, friske Junimorgen rullede Vognen ud med to Præster, et Par Lægfolk og en halvvoxen Dreng. Turen gik langt mod Nord fra en skov- og søomkrandset By, hvis Skønhed, Aarhundreder forinden Digteren besang den, havde draget den gamle Kirkes Mand og knyttet denne til Stedet for lange Tider. Endnu tale de svære Fundamenter og nogle halvt forvitrede Rudera, omsluttede af gamle Træer og favnede af den dybe Strøm, sit stille Sprog til den lydhøre Besøgende om Silkeborgens ved Langsøens Bred. I Forbikørselen dvælede Tanken nogle Øjeblikke ved hine poesirige Tider, saa væsensforskjellige fra de nærværende. Farten sagtredes: vi arbejdede os med Møje over det stejle lyngklædte Bakkedrag ved Balle, og naede derpaa det frodige Højdeplateau, som isprængt med Skove, strækker sig et godt Stykke forbi Kjellerup. Videre gik Vejen gennem det rige, let couperede Terrain, med historiske Mærkepunkter som Tvilum Kloster dernede bag Bakkerne paa Gudena Egnen, Alling Kloster ovre i Øst, Vinderslev og Hinge, Sjørlev Kirke, hvor Adelen samledes 1523, og vedtog Vaabenstilstand med Kristian den II. Ved Middagstid svingede vi mod Vest, passerende den gamle Røverrede Aunsbjerg med Rester af Borggrave, Vium med Mindesmærket om Blicher, Stendalsgaards hundreedaarige Rødgrans Plantage og videre opad Frederiks Kirke til. Solen var paa sit Kulminationspunkt, men Vinden ret svalende og Luften klar. Bunden blev stedse magrere og fladere. Heden gold, graabrun og plan i mange Miles Omkreds, Ahlheden laa for os langt videre, end Synet

kunde række. De eneste Holdepunkter for Øjet vare med Miles Melletrum «Tohuse», «Trehuse», Firehuse», nøje svarende til Navnene, og saadant noget som Skræ, Hvam og Rabes. Skulde man tro, vi var hjemme i Danmark, saa fremmedartede disse Betegnelser lyde. En lignende Følelse, som naar man er kommen ud paa det store aabne Hav, griber En; hvor bliver man lille i disse vide Omgivelser. Og hvor ere deres Grændser, hvor Horizonten? I Nord, i Vest og helt ud i Syd drager fjernt i Fladen lange bølgende og flimrende Lysstrimer nær Kinningen, og afskærer fra den mørke Hede langstrakte Øer, der, forsynede med Fantasitaarne, høje slanke Træer og lignende, svæve oppe i Luften, stadigt skiftende Form, udvidende sig, klarende sig, svindende og viggende, gøglende og forvirrende.

Man aner, hvad «den store Stilhed» betyder, og forstaar de faa herboende, for Udkommet saa haardt stridende Menneskers Indadvendthed. — I en snorlige, horizontal Linie strækker Vejen sig ud i det Fjerne og taber sig der, hvor Maalet for vor Valfart skal ligge, nede i Dalen. Endelig først paa Eftermiddagen dukker en høj hvid Gavl op ad den lille Bakkeø, paa hvilken Resterne af «Vor Frue Kirke» staa, omgivet af et Kæmpestensdige. Den ørredrige Karup Aa, som en Fjerdingsvej sydligere har optaget Haller Aa, forstærkes ved Kirkebakkens Fod af Aaresvad Aa og ha-ter med sin krystalklare, vandrige Strøm mod Nordvest, frugtbargørende ved Overrisling, store Dalstrækninger, Oaser i Ørkenen. Saa tør og gold Hedefladen var, saa frodig frisk, græsrig og blomstersmykket ere til Gengæld Engene om Kirken og langt ud i Dalen. Storke, Terner og Vadefugle holde til her. Lærken kvidrer sin glade Sang højere og mere fuldtonende, end andet Steds, saa synes vi, og fra den nære Ahlhede høres Hjejls monotone Fløjt. Indenfor Kirkediget er Jordsmonet oversaaet med Murbrokker. Rester af Munkesten med paasiddende granithaarde Kalkklumper.

Oppe i den østre Kirkegavls Spids er en Niche, hvori Klokken hænger. Nordre og søndre Sidefaçade har hver

sin — nu tilmurede — Indgang, saa lav, at mindst 1 Alen Sand maa være paafyldt i Aarhundredernes Løb. Mod Syd viser Dørens Granitoverligger et smukt udhugget Kors; mod Nord bærer Overliggeren et Relief af Jesus paa Dommersædet. Vestre Gavl er senere tilbygget et tarveligt Vaabenhus; her er Indgangen, og her skal det mægtige, spirkrøede Taarn have staaet.

Med Præsterne i Spidsen træde vi ind i det gamle Guds Hus; Øjet søger uvilkaarligt Vievandskarret. Og rigtigt: derovre, tilhøjre for søndre Indgang sidder det den Dag i Dag. En solid Granitklods, hvis øverste Ende er skaalformig udhulet. — Med Savn mindedes man den Tid, da disse 3 Hvælvingskvadrater var den mindste Del af hin anden Rangs Domkirke, der betjentes af 12 Præster, I Muren tilvenstre for sidstnævnte Indgang er indsat Ligstenen over *Johannes Avonis, presbyter provisorque istius loci 7 1480*. I hele Længdeskibet findes intet andet, end nogle yderst fattige Kirkebænke af nyere Dato. Men i den østlige Ende, der bruges som Kor, staar ved hver Side en gammel Kannikestol, godt udskaarne i Eg, nu misprydede med smagløs Overmaling. Den ene udviser St. Katharina og St. Jacobus med Stav og Ibskal; den anden St. Johannes Evangelisten og St. Barbara med Bog og Kirkebygning. Den oprindelige simple Granit-Døbefont staar tilvenstre. Dette er Resterne af fordums Rigdom; Viborg Museum huser en Del deraf, f. Ex. det fortrinligt udskaarne, ottekantede Sakramentshus. Paa Alterbordet staar en forgyldt Kalk, hvis Form er os bekendt. Vi undersøge den og underrettes ved en Inskription om, at Frederik III i 1652 har ombyttet Originalen med den nærværende. Hs. Majestæt havde Brug for den til det nysoprettede Kunstkammer i København! Kopien stod her med en stor Sjat Altervin paa Bunden. *Sat sapienti!*

Op ad en muret Trappe i selve den vestre Gavl naaede vi Lægfolk til Hvælvingerne. Man maatte sande, at «de Folk forstode at bygge» — som Bjørnstjerne-Bjørnson sagde ifjor. Hvælvingerne stode rene i Buen, som vare de satte

fornylig. Egetræes-Spærene og Hanebaandene, haarde som Ben, vare tætsluttende i hver en Sammenføjning. Vi balancerede hen til Gavlundskæringen for Klokken, hvis overordentlige skjønne Klang vi prøvede. Dens øverste Flade var helt til Bjælkeaxen optagen af — Fuglereder. Langs dens øverste Rand fandtes en Inskription, hvoraf det kun var muligt at komme til at læse, som vi mente, *Dominus tecum* Dog, det turde være tilstrækkeligt. Vi kunde nok fortsætte og vi fortsatte.

Nede i Kirken kom vi i Hu Hende, «den guddommelige Naades Moder» — «de Syges Frelse» og «de Kristnes Hjælp», og vi begave os ud paa Marken, for at opsøge den hellige Kilde, ved hvis Vand der skulde være virket Undere. Sydøst for Kirken paa den jævntskraanende Mark. hvor et Dige danner en ret Vinkel, laa den bevoxet med fine Siv og Mængder af dybblaa *Veronica Beccabunga*.

Det stille rindende Vand var krystalklart og meget koldt. Skulde dets Kraft være svunden?

Men hvorledes vare alle de mange Pilgrimme i sin Tid komne hid, de, som bragte Existentsbetingelserne for den midt i Ørkenen blomstrende Købstad, som Krarup da var? De kom jo i Tusindtal Aar efter Aar; de maa jo have opnaaet hvad de attraaede, enten det nu var det ydre eller det indre Øje, som trængte til ved Guds Barmhjærtighed at vorde seende, Helsen maatte være vunden, hvorfor ellers Slægt efter Slægt udstaa de Besværligheder, som en Valfart med hine Dages Færdsmidler førte med sig — hvorfor ellers de rige Gaver til Vor Frue Kirke, derunder den helbredede Blindes gyldne Kalk, hvis Værd endog fristede en Konge til at foretage en «Ombytning» . . .

Ja, Tidens Hjul har drejet sig siden da — det drejer sig ustandseligt. Meget er forandret — meget kan forandres.

Under Kjørselen hjemad gik Solen i Gyldenglands ned derude i Nordvest bag Karups ældgamle Vor Frue Kirke;

Himlen buede sig lysende blaa, som favnende den: himmelblaat og Guld, — Himmeldronningens Skrud.

E. Stephanus W.

Ægtevielser

i St. Ansgars Kirke i 1899.

Kammertjener Georg Joseph Ettingshausen og Anna Karoline Marie Voss 23. Januar. Kunstmaler Francesco Mogens Henrik Ballin og Marguerite Frederica Eudoxie d'Auchamp 26. Januar. Skomager Josef Kleinschek og Amanda Josephine Victoria Møller 12 Februar. Møller Laurits Berrig Christian Vilhelm Martinsen og Anna Maria Mathilde Schmidt 12 Februar. Musikhandlermedhjælper Peter Christian Jacobsen og Julie Auguste Johanna Mondt 14. Februar. Former Andreas August Emil Dichmann og Hansine Kirstine Christensen 10. April. Cigararbejder Johan Severin Hansen og Alexandra Kamilla Ebberup 11. April. Organist Philip Hermann Christian Joseph Hammermüller og Petrea Christine Caroline Christensen 2. Maj. Guldsmed sc. Artist Valdemar Carl Dunklau og Dorthea Henriette Frederikke Møller 3. Maj. Murer Peter Johannes Isidor Christopher Günther og Bertha Marie Jensen 4. Maj. Arbejdsmand Franz Joseph Sasse og Dagmar Angelica Kofod 22. Maj. Farver Carl Magnus Ryberg og Hulda Severine Frederikke Købler 4. Juni. Drejer Otto Emil Neess og Sigrid Antonette Sørensen 4. Juni. Hovimester Rasmus Lauritz Christian Rasmussen og Ane Jensine Eriksen 25. Juni.

Dødsfald.

1. Januar: Barnet Carla Petersen (5 Maaneder). — 4. Januar: Arbejdsmand Andersens Barn Ejnar Vilh. Charles Lauritz Andersen (2 Aar). — 20. Januar: Enke Elisabeth Tøpfer (65 Aar). — 23. Januar: Enke Dorthea Henriette Elisa Friderica Marie Kønig (76 Aar). — 25. Januar: Inkassator Rudolf Thorvald Witzansky (52 Aar). -- 28. Januar: Barnet Svend Aage Olsen (3 Maaneder). — 1. Februar: Enkefru Nikoline Johansen (78 Aar). — 13. Februar: Skrædermester Webers Hustru Therese Marie (40 Aar). — 14. Februar: Enke Mathilde Charlotte Wennerwald (36 Aar). — 19. Februar: Billedhugger Schenstrøms Barn Christian Vilhelm (9 Maaneder). — 25. Marts: Pianofortefabrikant Feuerleins Barn Georg Vilhelm (4 Aar). — 31. Marts: Murmester Günthers Hustru Christine (65 Aar). — 4. April: Cigarmager Rosbachs Barn Rose Angela Henriette Marie (2 Aar). — 4. April: Snedker Rasmussens Barn Poul Johannes (1 Maaned). — 11. April: Enke Johanne Olsen (66 Aar). --

11. April: Enkefru Kathrine Marie Hansen (79 Aar). — 26. April: Enkefru Marie Therese Hedvig Grulich (69 Aar). — 27. Maj: Maskinmester Thostrups Søn Gabriel Max ($1\frac{1}{4}$ Aar). — 29. Maj: Skomagermester Simonsens Hustru Karen (52 Aar) — 6. Juni: Fuldmægtig Christophersens Hustru Mariana (67 Aar). — 28. Juni: Pianofortefabrikant Vilhelm Georg Johan Feuerlein (42 Aar).

St. Josefs Gilde

fejrer St. Knudsfesten **Mandag d. 10. Juli, Kl. 8** præcis til 12, i **Etablissementet „Rosenlund“**, Østerbrogade 68, hvortil Brødrene med Familie og Bekjendte indbydes. Der er sørget for forskjelligt Underhold: Festsaler, Oplæsning, Revusange, Punsch, Dands m. m. — **Musik i Haven** — Etablissementets smukke Baghave er forbeholdt St. Josefs Gilde, ligesom Keglebane. Billard, Festsalen og Saloner ere til de Besøgendes Disposition -- Talrig Tilslutning forventes. — Adgangen er **gratis**.
Bestyrelsen.

St. Knuds Broderskab. (Afholdsforening)

Møde Fredageu d. 14. Juli Kl. $8\frac{1}{2}$ i Lokalet, Vesterbrogade 24. o. G. Oplæsning, Sang, m. m. — Alle ere velkomne.

Unio: Udflugten Søndag d. 9. Juli finder Sted Kl. 9 med Dampskib fra Havnegade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Martyrerne i Gorkum. — **M. 10.** Syv Brødre og Lidelsesfæller, Mart. (Kong Knuds Martyrdød 1086. — **11. Ti.** Veronika af Juliana, Jomfru. (Kjeld af Viborg, Bekj.) — **12. O.** Johannes Gualbertus, Bekjender. — **13. T.** Anaklet, Martyr og Pave. — **14. F.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — **15. L.** Apostlenes Deling. Henrik, Bekjender og Kejser.)

Søndag den 16. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Karmel-Skapularfest.

Den eucharistiske Forening holder Tilbedelse i St. Ausgars Kirke hver Fredag Kl. 4—5.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag den 9. Juli Kl. $7\frac{1}{2}$ h. Messe. — Kl. 4 Efterm. Foredrag i Hotel „Casinos“ lille Sal. — Samme Dag Besøg i Haraldsted.

St. Andreas Kirken i Ordrup. I Juli og August Maaned holdes om Søndagen Kl. 10: Højmesse med Prædiken; Kl. 7: Aftengudstjeneste. — Baade Søn- og Hverdage læses stille h. Messer Kl. 6, $6\frac{1}{2}$, 7 og $7\frac{3}{4}$.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 29.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. I det Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 29.

Søndagen den 16. Juli.

1899

Indhold: Rørende Ceremonier i amerikanske Klostre. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Odense. — Bekjendtgjørelser.

Rørende Ceremonier i amerikanske Klostre.

— 0 —

Enhver, som har været Vidne til de rørende og smukke Ceremonier, som ledsage en Optagelse iblandt Søstrene af »den gode Hyrdes Orden«, skriver »*The catholic Standard and Times*« i Filadelfia i Nordamerika, er gaet bort med et Indtryk, som vil vare hele Livet igjennem. En saadan gribende Ceremoni overværede vi for nylig i Kapellet i den gode Hyrdes Kloster, hvor fjorten unge Piger bleve optagne i Ordenen, efter at have gennemgaaet deres Prøveaar. Medens Søstrenes Sangkor istemte »Ave Maris Stella«, drog en lang Procession af hvidklædte Kristi Brude ind i Kapellet. Efter nogle indledende Ceremonier traadte Biskop Prendergast, assisteret af flere Gejstlige, frem foran Alteret og holdt en længere Tale, hvoraf vi give følgende Udtog:

»Den som overvinder, ham vil jeg give at sidde med mig paa min Trone«. Vor Frelzers Ord i St. Johannes Aabenbaring (3, 21.) Der er et Spørgsmaal, som I maa overveje, mine kære Søstre, I, som staa i Begreb med at aflægge eders Løfter og I, som skulle optages i Noviciatet. Det er et Spørgsmaal angaaende Sejren. »Den som overvinder, ham vil jeg give at sidde med mig paa min Trone«. Hvem er det, der overvinder? og hvad gælder Sejren? Verden, Kødet og Djævelen er det, som I overvinder. I eders Handling i Dag, efter to Aars Noviciat, gøre I et Skridt, som binder eder til vor guddommelige Frelser for hele Eders Liv heneden. Og I, som efter Prøvelsetiden ere indtraadte i Noviciatet, have tildels overvundet; I have stillet Eder paa vor guddommelige Frelzers Side, og det vil sige, I have indtaget eders Stilling overfor Verden, Kødet og Djævelen. Verden, Kødet og Djævelen kan altsammen forenes i dette eneste Ord — Verden. Kødet og Djævelen vilde ingen Magt have, saafremt Verdens falske Grundsætninger ikke vare til. Vi bringe dem med os endog ind i Helligdommen og Klostret, fordi vi bringe os selv derind. I have kun tildels overvundet; den fuldkomne Sejre opnaas aldrig, førend I ere dragne over i Evigheden, efter at have holdt ud i det hellige Kald, i hvilket I nu ere indtraadte. Hvad er det for en Verden, som St. Paul omtaler, naar han siger: »Hvo som elsker Verden, hader Kristus?« St. Johannes siger os det; det er »Øjnenes Lyst, Kødetes Lyst og Livets Hoffærdighed.«

Her hentydede Taleren til en Udtalelse af St. Augustinus, som dvæler ved den store Mængde, der lader sig bære af Strømmen og driver med den, fordi de ikke anstrænge sig for at tjene Gud.

»Kast engang Eders Blik paa Verden, som I staa i Begreb med at give Afkald paa. Hvad yder den vel, som det er værd at leve for? Hvad finde vi i den? Gjerrighedens og Havesygens Aand, Sandselighedens Aand, Hovmodets Aand. I have indtaget eders Stilling overfor Verden. Det er en haard Kamp. Gør intet Forsøg paa at skuffe eder

selv i saa Henseende. Tror ikke, at I, fordi I have overskredet dette Klosters Dørtærskel og iført eder den gode Hyrdes Klædebon, derfor allerede have overvundet. I have netop kun lige begyndt. I ville naturligvis ikke være underkastede nogle af de Fristelser, som Menneskene i Verdenstummelen ere underkastede, naar I da ikke ved frivillig Overtrædelse af eders Regel søge Lejlighed til Synd. Endskønt I ikke ville blive angrebne fra den brutale Side og ikke blive særlig fristede af eders Lidenskaber, er der dog ikke desto mindre een stor Fare. Eders religiøse Opdragelse gør eder følsomme, og der er følgelig altid en stor Fare, som beredes eder af eders Følelser. Men I maa vedligeholde Kampen i Overensstemmelse med den Rettesnor, som er nedlagt i eders Regel. Lad Andre frelse sig ad forskellige Veje, I ville alene frelse eder efter den Rettesnor, som eders hellige Ordensløfter vise eder. Naar Mænd og Kvinder gifte sig og blive Fædre og Mødre, blive de mindre egenkærlige, fordi de have Andre at tænke paa; men Mænd og Kvinder, som udelukke sig selv fra Verden, ville, saafremt de ikke have en dyb, rodfæstet og personlig Kærlighed til Jesus Kristus, blive de mest egenkærlige Væsenner, som tænkes kan, fordi de have udelukket sig selv fra mangt og meget, som ellers i Almindelighed udøver en gavnlig Indflydelse. Have disse Mænd og Kvinder ikke denne dybe personlige Kærlighed til Jesus Kristus, ville de blive en Skam og Forbandelse for Helligdommen og for det religiøse Liv. Sejren er altsaa ikke vunden, fordi I have aflagt Løfterne. Alt er derfor ikke overvundet, og dersom I ikke holde ved i Overholdelsen af eders Regler, ogsaa i de mindste Ting, ville I blive lige saa egenkærlige som de Mænd og Kvinder, jeg forhen omtalte. Vaage I ikke over eder selv i Noviciatet, studere I ikke eder selv, og lægge I ikke Fundamentet dybt nok, ville I aldrig blive gode Ordenssøstre.

Holder ud i denne Dags højmodige Beslutning! I ville faa Lidelser at føle fra eders egen Side. I ville faa Lidelser

at føle fra andre Søstres Side; thi de Hellige ere alle døde. Der findes ingen paa Jorden. Nogle søge at blive hellige, Andre ikke. Den haardeste Prøvelse for eder vil komme fra Medsøstre, som misforstaa eder; fra Mennesker, som idet de søge at tjene Gud, lade sig lede af deres Sympathi og Antipathi. Den største Fare, I ville have at vogte eder for, er eders egen Selvkærlighed. St. Cyprian fortæller os om, at han i hine Dage saa Mænd og Kvinder træde paa glødende Kul, kastede i Fængsel og i Stand til at underkaste sig alle mulige Lidelser, alene for bagefter at falde fra. Og hvad forførte dem til dette Frafald og til denne Utroskab mod deres Tro, som de havde lidt saameget for? En Slægtnings Bønner og Taarer — deres egne Følelser. Jeg har ofte tænkt paa St. Thomas af Canterbury, og ment, at den værste Lidelse, som Tyrannen tilføjede ham, var den, at der blev sendt Bud efter hans Paarørende, for at de skulde bønfalde Martyren om at give efter for deres Skyld, naar han ikke vilde det af Hensyn til sig selv. De kastede sig foran hans Fødder og bad ham med Taarer i Øjnene, om i det mindste at frelse dem. Det var en grusom Fristelse at angribe et Menneske paa denne Maade ved Hjælp af hans Følelser. Det vil blive eders værste Fristelse, og tabe I nogen Sinde eders Kaldelse, saa er det saare sandsynligt, at det er disse eders Følelser, som ere Aarsag til, at I lægge Kristi Kors til Side og paany favne Verden, som I i Dag have lagt til Side. Kommer de Ord i Hu: »Den, som overvinder, ham vil jeg give at sidde med mig paa min Trone«. Glemmer ikke, hvor overvættes stor Belønningen er, for hvis Opnaaelse de Hellige have underkastet sig de sværeste og grusomste Lidelser«.

Postulanterne bad derefter om Dragten, som blev givet til dem. Derpaa fulgte Profes-Ceremonien, som Biskop Prendergast indledede med at minde Postulanterne om, at de endnu vare fri. De bad om fuldstændig Optagelse blandt Søstrene, og efter at Forstanderinden havde meddelt, at Klostret gjerne tog imod dem, fremsagde og undertegnede de

Løfterne. De modtog derefter en indviet Medaille og det sorte Slør. Idet de lagde sig paa Gulvet, bleve de tildækkede med et sort Klæde, medens Biskoppen meddelte dem, at de ikke levede længere i Verden, men i Ensomheden som i en Grav. Derefter sang Koret »Dies iræ«, medens de modtog Absolutionen som ved en Begravelse. Til Slutning rejste de sig og modtog det indviede Kors, medens Biskoppen opfordrede dem til at »gaa med Fred, mine kære Søstre; Gud har modtaget eders Offer.« Koret sang »Te Deum«, og enhver af de nye Søstre gav Fredskysset til sine Medsøstre, begyndende med den aandelige Moder, Forstanderinden. Den sakramentale Velsignelse afsluttede den gribende Ceremoni.

*

*

*

Den følgende Dag fandt en lignende Ceremoni Sted i Franciskanerindernes Kloster, hvor 32 nye Søstre bleve optagne i Ordenen. Ogsaa her foretog Biskop Prendergast den rørende Ceremoni. Som Brude traadte de unge Søstre ind i Kapellet, medens Koret sang »O Gloriosa«. Efter Evangeliet i Messen talte Redemptoristen I. G. Sneider fra New York, som havde ledet Novicernes forberedende aandelige Øvelser. Hans Text var: »Jeg har tænkt paa de svundne Dage og ihukommet Evighedens Aar. Jeg har sagt det. Jeg vil begynde.« Det, mine kjære Venner, er eders Hjærter Følelser i denne Morgenstund og siden I fattede den lykkelige Beslutning at give Afkald paa Verden. Tanken alene om denne Verdens Ondskab tilskyndede eder til at forlade den tillige med dens forfængelige Goder og forgængelige Glæder. I tænkte paa eders aandelige Øvelsers svundne, lykkelige Dage, og I mindedes hine Evighedens Aar, som vente paa eder, og I bleve overbeviste om, at Gud kaldte eder til at tage Bolig for bestandig indenfor disse hellige Mure. I have sagt: »Jeg vil forlade min Faders Hus; jeg vil forlade min Moder; jeg vil glemme mine Brødre og Søstre og skjænke mit Hjærte og min Sjæl til Gud. Jeg maa

nu begynde at tjene Gud af mit hele Hjærte og med min hele Sjæl«.

For sidste Gang ere I iførte den verdslige Pragts Klædebon. Naar I lægge det tilside, saa ihukommer vor guddommelige Frelser Ord: »Hvo som lægger sin Haand paa Ploven, maa ikke se sig tilbage«. Lad mig, før I foretage det afgjørende Skridt, minde eder om det tredobbelte Offer, som I staa i Begreb med at bringe, og om den trefoldige Løn I skulle modtage.

I give først Afkald paa Verden. Verden skal for Fremtiden ingen Tiltrækningskraft have mere for eder, Fred og Lykke skal herske hos eder indenfor Helligdommen. Hvor skjønne Naturens og Naadens Gaver Gud end har skjænket eder, saa maa de for Fremtiden ikke mere blive brugte i Verdens Tjeneste, men alene i den almægtige Guds Tjeneste.

Det andet og kjækkeste Offer berører eders Hjærter. I give Afkald paa eders Hjem, eders Fædre og Mødre, eders Søstre og Brødre; Alt, som forhen var saa dyrebart for eder. Ihukommer vor guddommelige Frelser Ord: »Hvo som elsker Fader og Moder mere end mig, er mig ikke værd«. Dette Offer bringe I i denne Morgenstund. Ved at indtræde i Ordensstanden sønderrive I de Baand, som knyttede eder til Slægtninge og Venner. Eders første Tanke for Fremtiden maa Gud være, at leve og dø med Gud. Kommer i Hu, at vor guddommelige Frelser er en nidkjær Mester. Han vil ikke have eders Hjærte delt. I maa derfor elske Gud højere end dem, I have forladt.

Det tredie, det største, det haardeste, men ogsaa det ædleste Offer er Offeret af eder selv. I maa lægge eder selv paa Altret som et levende Offer. I maa ofre eders Villie, eders egen Dom, eders Sind. For Fremtiden maa I adlyde eders Foresatte. I maa ofre det som er det kjæreste for et Menneskes Hjærte, eders egen Mening; med ét Ord, I maa ofre eder selv til vor guddommelige Frelser. —

Den første Tanke, som paanøder sig En, er, at det er

et stort Forlangende, at give Afkald paa Verden, paa Fader og Moder og paa Alt, hvad jeg har forladt, og saa at ofre mig selv. Kom i Hu, at naar Ofret er stort, saa er ogsaa Lønnen stor. Som eders Offer er trefoldigt, saaledes er ogsaa Lønnen tredobbelt. I ville give Afkald paa Verden; men vor guddommelige Frelser siger selv: »Min Fred giver jeg eder,« ikke en Fred, som Verden giver Eder den, men en Fred, som han gav den til sine Apostle Aftenen paa hans Opstandelses Dag. »Fred være med dig,« siger den almægtige Gud til ethvert Hjærte. Verden kjender intet til denne Fred. Sand Hjærtefred findes i dette Hjem, som tjener Gud. I kjende ikke til Verdens Bekymringer, men I ere i Besiddelse af sand Fred og Hjærkets Ro. Lykkelige skulle eders Dage blive i dette lykkelige Hjem; lykkelige i det Øjeblik, da Guds Fred sænker sig ned over eder for bestandig.

Den anden Løn er Lykke. I have forladt eders Fader. I have nu Gud til Fader. I have forladt eders Moder. Den velsignede Gudsmoder er for Fremtiden eders Moder. I have forladt eders Søstre og Brødre. I have nu modtaget Saamange, som ville være Søstre for eder. I have forladt eders Hjem. Ethvert Hus, som tilhører Ordenen, vil være et Hjem for Eder. Hver Dag vil i Ordenslivet blive en lykkelig Dag for eder, og Intet vil kunne forstyrre eders Lykke.

Opofrelsen af sig selv kan imidlertid ikke finde en tilstrækkelig Belønning i denne Verden, derfor har den almægtige Gud forbeholdt dette Offer en Belønning i Himmelen. I denne Verden kan Gud skænke eder Fred og Lykke, men i Himlen skulle I delagtiggøres i Fred og Herlighed i rigeste Fylde. Denne Dag er en lykkelig Dag for eder; en højtidelig Dag. Der vil komme for eder en anden Højtidsdag, hin sidste Dag, da Englene skulle synge: »Kom Kristi Brud og modtag den Belønning, som Frelseren har henlagt for Dig.« Hvor lykkelig føler en Ordenssøster sig ikke paa sit Dødsleje! Hvad skulde hun vel frygte for? Hun

har jo ofret alt for Kristus. Eders lykkeligste Dag og lykkeligste Øjeblik vil eders Dødstime blive. Tænk derfor paa dette Øjeblik under eders Prøvelser. Skulde Fristeren søge af tilskynde eder til at vende tilbage til Verden og til at give Afkald paa eders Krone, tænk da paa, hvad I engang paa eders Dødsleje vilde ønske at have gjort. I ville uden Tvivl i hint Øjeblik ønske, at I havde holdt trofast ud til Enden.

Og I, kære Forældre og Venner af disse unge Damer, som staa i Begreb med at blive modtagne indenfor denne hellige Bolig, lad mig opmuntre eder til at bede for dem, at de maa være udholdende og at Gud ville forunde dem at se en anden Dag, da de skulle bekræfte de Løfter, som de aflagde i Dag. Og skulde Nogen af de Tilstedeværende have den samme Indskydelse, saa lad hende ikke tøve, men i enhver Henseende adlyde Guds Stemme, idet ogsaa hun bringer det Offer, som disse unge Piger i Dag have bragt. Endelig lykønsker jeg eder, kære Forældre, som ere tilstede her for at se eders Børn modtage den hellige Ordensdragt. Uden Tvivl ville I mindes paa eders sidste Dag, hvor lykkelig en Dag denne var. Den døende Moder vil vide, at der er draget Omsorg for hendes Barn. Hvor mange Mødre dø ikke af bristede Hjærter paa Grund af vildfarende Sønner og Døtre! Hvor lykkeligt er det ikke, at drage ind i Evigheden uden noget Ansvar for eders Børn, thi de tilhøre Gud! Bed for dem, at de maa være udholdende.»

Søstrenes Kor udførte flerstemmige Sange under den hellige Messe, ledsaget ikke blot af Orgel, men ogsaa af en Harpe, Violin og to Mandoliner, alt naturligvis spillet af Søstre. Under Messen sang de blandt andet ogsaa Gounods »Ave Maria«. Te Deum og den sakramentale Velsignelse afsluttede den opløftende Gudstjeneste. Blandt de 32 nye Franciskanerinder vare de 17 Døtre af tyske Forældre, de øvrige af engelsk-amerikanske Forældre.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

Florentius følte sig ogsaa dybt rystet ved dette store uventede Tab; han betragtede ufravendt i stum Smerte Hippolytus' Lig. Havde han vel nogen Sinde i sit Liv mødt et eneste Menneske, der vilde have opofret sig for ham i en saa uegennyttig Kjærlighed, uden at han paa en eller anden Maade havde gjort sig fortjent dertil?

»Sig mig engang,« sagde han, og hans Stemme bævede af indre Rørelse, »sig mig oprigtigt, Faustinus, hvad har dog bevæget denne ædle Sjæl til at sørge for mig med en saadan Hengivenhed? Løs den Gaade for mig. Hvad har draget ham til mig med saa stor en Kjærlighed?«

»Ja, han har ikke alene opofret sig for Dig, saalænge hans Kræfter strakte til; men Du *skal* vide det, det er ogsaa for din Skyld og for Dig, at han er død.«

»Hvorledes skal jeg forstaa *det*?«

»Han har bragt sit Liv som et Offer til Gud, for at frigjøre din og Florentias Sjæle fra Vildfarelsernes Mørke og de falske Guders Slaveri.«

»Det var altsaa Meningens med de Ord, som jeg ikke kunde forstaa?« —

Ved denne Opdagelse følte Senatoren sig i høj Grad rystet og han faldt hen i dybe Tanker. Med sin sidste Kraft søgte han at holde fast ved sin Afsky og ved de rodfæstede Fordomme mod de Kristne, og at kæmpe mod den Tanke, at han skulde elske hvad han altid før havde hadet, og tilbede hvad han hidtil havde foragtet. Men i denne indre Kamp mellem Lys og Mørke, mellem Sandheden og Vildfarelsen, stode to mægtige Stridsmænd ved hans Side — de to Martyrer; — vilde ikke den første Bøn, de nedlagde foran

Guds Trone, efter at være dragne ind til den evige Herlighed, være en Bøn for Florentius' Omvendelse?

»Faustinus,« sagde han efter en Pause og greb krampagtigt begge Ynglingens Hænder, »sig mig nu overfor disse to Afdøde: Er Du saa levende overbevist om Kristendommens Sandhed og Guddommelighed, at Du vilde være beredt til at lide Døden for den?«

»Er disse to ædle Mænds Død ikke Bevis nok endnu,« svarede Faustinus, »— nuvel: ligesom jeg her lægger min Haand paa dette trofaste Hjærte, der har banket for Dig og mig lige til det sidste Øjeblik, saaledes er jeg ogsaa beredt til, med Guds Hjælp, at lide den forsmædeligste Død for Jesus Kristus. O ja, jeg vil gjerne dø for ham, hos hvem jeg haaber engang i den evige Salighed at mødes med disse tvende.«

»Saa lægger ogsaa jeg min Haand paa dette Hjærte,« udbrød Senatoren, idet han ligeledes lagde sig paa Knæ ved Siden af Ligene, »og afsværg de Guder, jeg hidtil har tilbedt. Jeg lover ved disse to Lig, at jeg vil blive Kristen! Lær Du mig denne Religions Sandheder at kjende, som kan begejstre den svage Dødelige her i Livet til den højeste Hengivelse og hvem Døden herliggjør med det saligste Haab!« —

Hvor sandt er det ikke, at Sjæle ikke vindes ved Ord men ved Ofre, og at der ikke gives nogen anden Vej til Menneskenes Hjærter, end den, ad hvilken Kristus drog alt til sig og erobrede Verden.

Faustinus blev opfyldt af den sødeste Glæde og sluttede Senatoren i sine Arme; og Florentius følte fra det Øjeblik, han bekjendte sig som Kristen, en Salighed strømme ind i sit Hjærte, hvis Lige han aldrig før havde kjendt eller anet. Paa én Gang stod Sandheden klar for hans Sjæl, og foran denne klare Sol styrtede Hedenskabet med dets Afguder i det evige Mørkes Afgrund.

Saaledes indesluttede nu Bjærgværkets mørke Skakt to

Sjæle, som vare saa lykkelige, som kun Faa i hele det store romerske Rige.

I Almindelighed bleve Ligene af dem, der bukkede under paa dette Sted, nedgravede i forladte Skakter under en Hob Sten og Grus; for at dette ikke ogsaa skulde ske med de to Martyrer og for om muligt senere at kunne tage dem op igen og føre dem til Rom, begyndte Faustinus og Florentius straks paa at udhugge en »*loculus*« eller Grav i Klippens Væg, som man kan se dem i Katakomberne, og bisatte Ligene deri.

Efterretningen om Biskop Pontianus Død foraarsagede den største Bestyrtelse blandt de kristne Fanger. Den hellige Olding havde været deres Fader og Trøster, der havde styrket Bekjenderne under deres Lidelser og holdt dem oprejste i Modløshedens Timer, og som en Engel fra Himmelen havde han ved sin Velsignelse og Bøn oplyst deres Landsforvisnings Mørke med det salige Haab om en evig Løn. Hvem kunde vel nu for Fremtiden være deres Lærer, hvem bryde den hellige Spise for dem, hvem skulde i Dødsstunden ledsage dem ind i Evigheden med Kirkens Naademidler? De Kristne i Roms Fængsler havde dog undertiden den Trøst at se en Præst iblandt sig, som kunde give dem de hellige Sakramenter og styrke dem i Troen; denne Trøst trængte Fangerne i Bjærgværkerne saa meget mere til efterhaanden som deres Prøvelsestid forlængedes, — og nu havde de pludseligt mistet deres Hyrde og Fader, som baade ved sine Ord og ved sit Eksempel havde været deres Lærer og Mester.

Da derfor Bisættelsen af begge Martyrerne fandt Sted den følgende Nat, havde ikke alene alle de Kristne indfundet sig, men ogsaa en Del Hedninger, trods de blodige Straffe, der ventede dem, hvis en af Opsynsmændene skulde opdage, at de havde forladt deres almindelige Sovested. Hvor gjerne havde ikke de Kristne, saaledes som det skete i Katakomberne, bisat Ligene under Salmesang og hellige Hymner og ved Skinnet af talrige Fakler og Lys! Men af

Frygt for Opsynsmændene maatte det her ske i fuldstændig Stilhed; kun en ussel lille Tranlampe, hvis Skin man endog maatte skjule med Haanden, gav næppe det nødvendige Lys til Bisættelsen.

Efter at Ligene vare nedlagte i Graven ved Siden af hinanden og Aabningen tillukket med nogle tilsvarende Sten, knælede Alle ned i stille Bøn, for at anbefale sig til Martyrernes Forbøn. Næste Dag indhuggede Faustinus med sin Stenhakke, saa godt han kunde det, nedenstaaende Indskrift i Væggen ved Siden af deres Hvilested.

PONTIANUS - MARTYR - EPI.
 HIPPOLYTUS - MARTYR.
 III. KAL. NOV. IN. PACE.

Pontianus Martyr og Biskop. -- Hippolytus Martyr. —
 30. Oktober i Fred. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn (H.) *St. Knuds Skoles Elever* begyndte Torsdag den 6. Juli Sommerferien med en særdeles fornøjelig Aftenunderholdning.

I Gymnastiksalens Baggrund var det velkendte Teater rejst. Højærv. Rektor *Frins* modtog paa Husets Vegne det faste Publikum af Elevernes Slægt og Venner, der snart fyldte Salen indtil Trængsel, paa Forhaand oplagt til Applaus.

Den hele Underholdning formede sig imidlertid saadan, at man ikke et Øjeblik fik Brug for det Bifald, man yder, fordi man »ikke kan være andet bekendt.«

Smagfuldt begyndte man med en Trio for Klaver, Violin og Fløjte, der høstede stærkt Bifald, hvilket ikke mindst gjaldt en af Skolens Elever, en ung lovende Fløjtenist.

Og saa gled da Tæppet til Side for Prologus, der i smukke Vers indledede »Sebastian«, et Skuespil i 5 Akter fra Slutningen af det tredie Aarhundrede.

Stykkets ukendte Forfatter kunde have været heldigere med Bearbejdelsen af Wisemanns »Fabiola«. Det der skabte Forestillingens Succes var den smagfulde Oversættelse, den omhyggelige Instruktion, det virkelig imponerende sceniske Arrangement og først og sidst de Spillendes Ihærdighed. Hvor alle disse Faktorer virkede sammen som i Slutningen af anden Akt mærkede man et Pust af stor Kunst.

Skulde en enkelt af de Optrædende særlig hædres, maatte det vel være Indehaveren af Sebastians store og vanskelige Rolle. Med diskrete Midler og en ofte forbløffende fin Opfattelse kom han stolt over alle Vanskeligheder. Man glemmer saaledes næppe den Scene, hvor han bærer den døde Tarcisius bort. At Helhedsindtrykket her blev saa gribende, skyldes tildels ogsaa den virkningsfulde Fremstilling af Roms Forum.

Af andre Hovedpersoner maa vi endnu nævne Corvinus, hvis friske Gaaen paa i Forbindelse med en ypperlig Maskering levende anskueliggjorde det hedenske Roms brutale Kristenhad. At Pave Marcellinus og Kejser Maximian fremstilledes med tilbørlig Værdighed siger jo næsten sig selv. Hvem bliver ikke værdig, naar man kan troppe op med en Livvagt bestaaende af en germansk Soldat i Isbjørneskind og to Negre, saa sorte, at det dryppede af dem.

Det Bifald, der til Slutning hilste alle de Spillende, da de viste sig i Tableau, havde de alle uden Undtagelse for tjent, og de smukke Præmier Rektor derfor uddelte for Flid i Aarets Løb var forhaabentlig ogsaa fortjente, saa de flinke Elever have høstet mange Laurbær at hvile ud paa i den forstaaende Ferie.

— (F. J.) Søndag den 9. Juli afholdt Foreningen »Unio« sin aarlige Hovedudflugt, der denne Gang var begunstiget af det skjønneste Sommervejr. Kl. 9 sejlede man med Damperen til Skodsborg, hvor den medbragte Frokost spistes paa Øresundshøj; derefter spadserede man gennem Skoven til Vedbæk, hvor man drak Kaffe, medens Nogle benyttede Lejligheden til at faa sig et forfriskende Bad i Øresundets klare Vand. Med Banen befordredes Deltagerne derefter til Humlebæk, hvis smukke Omegn fængslede Selskabet i nogle Timer, indtil et indbydende dækket Bord tilfredsstillede Naturens berettigede Krav. Under Fællesmaal-

tiden herskede der en animeret Stemning og Deltagernes Glæde over den vellykkede Tur tolkedes med faa Ord, som efterfulgtes af stormende Hurraraab for Bestyrelsen. Med Jærnbanen vendte man tilbage til Hovedstaden, hvor Delta-gerne skiltes med Mindet om en vellykket og brilliant Udflugt.

— Den højærværdigste Biskop er i Tirsdags atter vendt tilbage til Kjøbenhavn efter en kort Rejse til Udlandet i Anledning af hans Broders Død i Meppen i Hannover.

— Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke, Pastor Braun, har i Torsdags tiltraadt en længere Udenlandsrejse af Sundhedshensyn. Hans Embedsgjæring varetages under hans Fraværelse af Pastor Johansen.

— Vor Menigheds gamle Forening, *Mariaforeningen*, som tager sig af fattige Neokommunikanters og Konfirmanders Beklædning og som snart kan fejre sin 50aarige Bestaaen, afholdt i Søndags, den 2. Juli, *Generalmode* med Regnskabsaflæggelse og Valg af Bestyrelsesmedlemmer. Navnlig gjaldt Valget Udvælgelsen af en ny Bestyrerinde i Stedet for afdøde Fru Christine Günther, som i en lang Aarrække med aldrig svigtende Troskab og Offervillighed har været Foreningens Bestyrerinde og med Klogskab og Kjærlighed til Børnene har forvaltet Foreningens faa Midler i skjøn Endrægtighed med den øvrige Bestyrelse, hvis Formand er Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke.

Valghandlingen havde følgende Resultat; til Bestyrerinde for Mariaforeningen valgtes Enkefru *Ronge*, Vicebestyrerinde blev Frøken *M. Siegler*, Sekretærinde er Frøken *Ortved*, og til Assistentinder valgtes Fru *Mariboe* og Frøken *C. Tetzlaff*.

Vi anbefale indtrængende denne Forening til Menighedens Velvillie saameget mere, som der uden Tvivl vil blive stillet større Krav til Mariaforeningens Virksomhed for Førstkommunikanternes og Konfirmandernes Beklædning i det kommende Aar, paa Grund af den store Lock-outs skjæbnesvangre Følger for mange af vore fattigere Familier.

·**Odense.** (*F. T.*) Allerede ved Ottehundredaarsfesten for *St. Knuds Martyrdød* den 10. Juli 1886 i Odense blev der udtalt et almindeligt Ønske om en regelmæssig Højtideligholdelse af denne i vort Fædrelands Historie saa mindeværdige Dag. Det var jo St. Knuds Martyrdød, som knyttede det danske Folk fastere til den katholske Kirke, ligesom

det jo ogsaa var hans Virksomhed, der fuldendte det, som St. Ansgar havde grundlagt.

Forskjellige Omstændigheder bidroge imidlertid til, at Festen endnu i Aar ikke fik den almindelige Tilslutning fra alle Landets Egne, som oprindelig paatænkt. Dog samledes der Repræsentanter fra mange Menigheder her i Landet omkring vor højjærværdigste Biskop, som havde forkortet sit Ophold i Udlandet, for at deltage i Festen til Ære for vor Nationalhelgen. Foruden Dhrr. Gejstlige i Odense, Schmiderer, Staidl og Schreiber vare tilstede i Mandags Helmke og Naleppa fra Randers, Storp fra Kolding, Schmid fra Aarhus og Tembories fra Aalborg. Blandt de tilstedeværende Lægfolk var foruden Odense Menighed ogsaa Konsul Stark med Familie fra Aarhus og Afdelingschef Osterhammel med Familie fra Kjøbenhavn.

Kl. 9 fejredes en højtidelig Levitmesse, som celebreredes af Pastor Schmiderer, assisteret af Pastor Schmid og Pastor Staidl. Pastor Storp holdt en fortræffelig Festprædiken. Efter Højmessens talte ogsaa Hs. biskoppelige Højjærværdighed nogle hjertelige Ord til de tilstedeværende Andægtige, som fyldte omtrent hele Kirken.

Efter Højmessens begave Alle sig til Lønkirken under St. Knuds Kathedral og, forsamlede omkring St. Knuds Kiste, bad man en stille Bøn. Pastor Storp forklarede ogsaa ved denne Lejlighed med stor Sagkundskab for de Tilstedeværende Claus Bergs skønne Altertavle, som for nylig blev omtalt i Ugebladet.

Om Aftenen samledes omtrent 30 Festsdeltagere under Biskoppens Forsæde til en lille hyggelig Sammenkomst i Fruens Bøge, hvor der ved Bordet herskede en munter Stemning, som vedligeholdtes af forskjellige Skaaltaler. Den meget vellykkede Fest varslede saaledes om, at den til næste Aar vil blive fejret med en endnu større, almindelig Deltagelse af alle Landets Menigheder, som ville mødes til Knuds-fest i Odense, hvor alle danske Katholiker ville føle sig styrkede i Kjærligheden til vore gamle kirkelige nationale Minder.

En pæn ung Pige fra en Provinsby (20 Aar) ønsker Plads til indvendig Gjærning d. 1. August. Tilslutning til Familien ønskes. Skriftlig Henvendelse til Skomager H. Møller, Jyllandsgade 16, Fredericia.

Krucifixer

realiseres til $\frac{1}{2}$ Pris.

Nr. 1 før Kr. 6,00, nu Kr. 3,00. — Nr. 2 før Kr. 1,50, nu 75 Øre. — Nr. 3 før 75 Øre, nu 38 Øre.

Hængekors før 50 Øre, nu 25 Øre.

L. Christensens Eft., Bredgade 7.

Unio: Tirsdagen d. 18. Juli Sammenkomst (Kl. 6—11) paa Café „Helgoland“, Strandvej Nr. 20. Musik & Keglebane i Haven.

Det nye mekaniske **Maskin- & Cycleværksted** samt elektriske Ringeledninger anbefales. Gode Gasapparater føres. Ra-bechs Allé 6—8. F.

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Karmelskapular-Fest. — **M. 17.** Alexius, Bekjender. — **18. Ti.** Kamil-lus af Lellis, Bekjender; Kamilianer-Ordenens Grundlægger. — **19. O.** Vincents af Paul, Bekjender. — **20. T.** Hieronymus Æmiliani, Bekjender. — **21. F.** Henrik, Bekjen-der. — **22. L.** Maria Mægdalene, Bodfærdig.

Søndag den 23. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Apollinaris, Biskop og Martyr.

Den eucharistiske Forening holder Tilbedelse i St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 4—5.

Vincentskonferentserne holde i Aaledning af den hl. Vin-cent Fest **Generalmøde** Søndag den 23. Juli Kl. 6 Efterm. i St. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj. Efter Mødet Festpræ-diken i St. Andreas Kirken Kl. 7.

Elisabethforeningen lader i denne Uge læse følgende hh. Messer for afdøde Medlemmer: Tirsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$, for Enkefru N. Johansen, Onsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$, for Enkefru K. C. M. Hansen, Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$, for Fru C. Günther og Lørdag Kl. 7 for Fru K. Simonsen.

St. Andreas Kirken i Ordrup. I Juli og August Maaned holdes om Søndagen Kl. 10: Højmesse med Prædiken; Kl. 7: Af-tengudstjeneste. — Baade Søn- og Hverdage læses stille h. Messer Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

Mærk! Nr. 1 af Nord. Ugeblad for 1899, som er udsolgt, kjøbes af Redaktionen for 10 Øre pr. rent Exemplar. Træffes Kl. 10-11 og Kl. 4—5. Ligeledes kjøbes Exemplarer af Perikopebo-gen eller Søndags Epistler og Evangelier for 50 Øre pr. Exemplar.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 29.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladler samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech. Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 30.

Søndagen den 23. Juli.

1899.

Indhold: Et Modstykke til Dreyfus-Sagen. De Landsforviste. Fri-steren. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Fulda. — Bekjendtgjørelser.

Et Modstykke til Dreyfus-Sagen.

— o —

Noget Uhyggeligt er der ved det Skuespil, som Dreyfus-Vennerne have budt Verden i Løbet af de sidste to Aar. Med en Energi og Sejghed uden Lige bliver der Dag for Dag slynget hele Spalter ud i Verden ved Hjælp af Telegrafens; Penge spille ingen Rolle. Og alt det, fordi Dreyfus er en Jøde, som muligvis — med Sikkerhed véd man det endnu ikke — blev uskyldig dømt. Hele Jødevæsenet Verden over har bemægtiget sig denne Affære, som i sine Følger har hensat det franske Folk i en uhyre ophidset Tilstand. Foreløbig kan man endnu ikke overskue, hvad Processen ved Krigsretten i Rennes vil bringe for Dagens Lys. Og alt det, fordi Retfærdigheden skal være krænket i Dreyfus-Sagen, hvad dog endnu først skal bevises.

Franskmændenes Retfærdighedsfølelse er ikke altid lige-

saa ømfindtlig. Det kunne vi lære af Skolebroder Flamidiens Skjæbne. For fem Maaneder siden blev i Lille Broder Flamidien arresteret, idet han blev beskyldt for Sædelighedsforbrydelse og Mord. De Liberale og Socialdemokraterne benyttede strax denne Sag til Demonstrationer og slemme Udskejelser mod Brødrenes Skole, andre kirkelige Anstalter og imod Katholikerne i Almindelighed. Det socialistiske Kommunalraad søgte at bevæge Forældrene til at tage deres Børn ud af de kirkelige Skoler. De Liberale og Socialisterne vare strax forud overbeviste om Flamidiens Brøde; deres Presse agiterede rasende i denne Retning. Undersøgesdommer Delalé forkyndte offentlig, at Flamidien var den Skyldige, skønt Undersøgelsen næppe var begyndt. Flere Ulovligheder begik Delalé og han førte Undersøgelsen paa en saadan Maade, at en ny Undersøgelse blev nødvendig. En Dag f. Ex. blev Flamidien under Trusler af flere Politimænd revet ud af Fængslet, i flere Timer spærret inde i en mørk Celle og derefter pludselig ført ind i en straalende oplyst Sal, hvor en Mængde Læger, Opsynsmænd og Politibetjente stode omkring et Bord, paa hvilket den myrdede Drengs Lig laa. Barnets Ansigt blev navnlig ramt af Lysstraalerne, Øjnene aabnede sig og stirrede paa Flamidien, som forfærdet sank i Knæ, for derefter, trods Delalés og Statsadvokatens Trusler, at bevidne sin Uskyldighed. En af Underlægerne havde ved Hjælp af elektriske Strømme og Manipulationer fremkaldt disse Ansigtsfordrejelser hos Liget. Endog dreyfusvenlige Blade, som hørte til de heftigste Agitatorer mod Flamidien, dadlede disse Afskyeligheder. Paa Grund af Sagens Vigtighed -- d. v. s. fordi Socialisterne, de Liberale og ogsaa Øvrigheden vilde have ham dømt -- blev Kriminalretten og Appellationsretten forenede.

Og ikke desto mindre lyder nu den i Fællesskab truffne Afgjørelse, at »Processen standses paa Grund af, at ethvert Bevis mangler«. Afgørelsen blev sent Mandag Aften meddelt Flamidien, som strax blev sat paa fri Fod. I Brødrenes Skole herskede der naturligvis stor Glæde, Alle

begave sig strax til Kapellet, for at takke Gud og synge Magnificat. Ude i Byen udbredtes det Rygte, at Brødrene vilde berede et Festmaaltid til Ære for Broder Flamidien. Tirsdag Aften droge nu nogle Tusinde Socialister og Liberale hen til »Echo du Nord«s Hus, for at raabe Hurra, fordi dette Blad stedse havde kæmpet bittert mod Flamidien, paa den sjofleste Maade bagvasket ham og tilsidst erklæret, at Kriminalkammerets Afgjørelse havde fremkaldt almindelig Forbitrelse og Forfærdelse. Derefter droge Gadeheltene hen til Bladene »La Croix« og »Dépêche« og sloge Ruderne ind der. Hele Politimandskabet og ogsaa Soldaterne maatte paa Benene, for at genoprette Ordenen.

Dette er dog sandelig et Modstykke til Dreyfus-Sagen, hvorpaa man kan tage med Hænderne. For Jøden Dreyfus, som for os gjerne kan være uskyldig, bringer man hele Europa paa Benene. I Anledning af den uskyldige Broder Flamidien, som paa en nederdrægtig Maade var bleven beskyldt for en frygtelig Forbrydelse, galer ingen Hane, ja, han skal og maa være skyldig efter den skønne Grundsætning. »Slaa ham ihjæl, den Hund, han er en Jesuit.« Rigtignok er Broder Flamidien nu ingen Jesuit, men han bærer en Kutte og det er en Forbrydelse, som er næsten lige saa værdig til Dødsstraf. Havde han været en Jøde -- ja, da havde det været noget Andet. Saa havde Zola, Picquart og alle jødiske Avissskrivere i Verden stillet sig i Breschen for ham og skrevet sig Fingrene krumme og skraalet sig Strubberne hæse. Med en simpel katholsk Ordensmand gjør man derimod ikke saamange Omstændigheder; naar undtages, at det famøse Tribunale i Lille har betjent sig af de afskyeligste og forkasteligste Kneb, som grænse til Taskenspilkerkunster, for at kunne dømme Broder Flamidien. Forsynet har ikke tilladt denne Skjændselsgjerning og herover er den franske Gadepøbel opbragt. I Sandhed, alene paa Grund af deres Opræden i Flamidien-Sagen have Franskmandene rigtig fortjent Dreyfus-Sagen og al den Elendighed, som den fører med sig.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

SYVENDE KAPITEL.

Forraadte.

Det er paa Tiden, at vi igjen vende tilbage til Marcia Dasumia eller rettere sagt til den kristne Sophia med hendes tre Døtre Pistis, Elpis og Agape.

Da Ridderen Sempronius havde forladt Dasumierne Palads opfyldt af Ærgrelse over den forsmædelige Skuffelse, som Prokuratoren Marcellus havde ladet ham blive til Del, var det slet ikke Spørgsmaalet om, hvorledes han skulde frelse sig overfor en saa stræng Kreditor, der beskjæftigede hans Tanker. Han havde sét Husets Datter i Brudedragt og, naar han nu tilligemed denne Kjendsgjerning sammenlignede den Behandling, der var bleven ham til Del fra den Frigivnes Side, kom han mere og mere, jo længere han tænkte over det altsammen, til den Overbevisning, at dette Menneske havde gjort skammeligt Nar ad ham. Prokuratoren maatte dog strax fra Begyndelsen have mærket, hvad der var Hensigten med hans Besøg; men i Stedet for at sige ham paa en høflig Maade, at hans Frieri var for sent, da Pigen allerede var forlovet, havde den Slyngel benyttet Lejligheden til paa en rigtig uforskammet Maade at erindre ham om hans Gjæld.

Men hvem var vel den Lykkelige, som havde snappet den fede Bid fra ham?

Ridderen spurgte sin Søn Marcus derom, og de gjættede Begge snart paa den ene og snart paa den anden, uden at kunne komme paa Spor efter den Udvalgte. —

Efter at Sempronius havde forladt Præsten Marcellus,

havde denne længe og alvorligt overvejet de mulige Følger, som Ridderens Opdagelse kunde have. Den første Følge viste sig strax ved de mange Besøg af nysgjerrige Bekjendte, som kom for at ønske til Lykke i Anledning af Forlovelsen. Paa Præstens Raad besluttede nu Sophia, for at unddrage sig disse Efterforskninger og undgaa al den Sladder, at tage tidligere end ellers til sit Landsted nær Stranden ved Ostia.

For ikke at ophidse Sempronius, lod Marcellus den fastsatte Termin gaa hen, uden at møde for Prætoeren, men ved nærmere at forhøre sig, fik han at vide, at Ridderen heller ikke havde givet Møde.

Han besluttede nu i Overensstemmelse med sin Herskerinde at vente med paa ny at indkalde Skyldneren til hen i Sommeren, naar hele Adelen havde forladt Byen og Historien om Marcia Dasumia og hendes Datters Trolovelse sandsynligvis var bleven glemt.

Men selv om andre Mennesker snart ikke tænkte mere paa den og de fleste endog ansaa det Hele for en daarlig Spøg af Sempronius, undlod Ridderen dog ikke at beskæftige sig med denne Sag; han vilde til Bunds i denne Hemmelighed. Allerede paa Grund af hans Gjæld laa det ham meget paa Hjærte at faa at vide, hvem der vel kunde være bleven Arving til den afdøde Dasumius' udestaaende Fordringer. -- Formodningen om, at denne Trolovelse havde været en religiøs Indvielse, laa ham fuldstændig fjærn; denne Tanke var ogsaa udelukket alene derved, at den blodige Forfølgelse mod de Kristne efter hendes Mands Død var bleven voldsommere og voldsommere, saa det maatte anses for en Umulighed, at hun skulde have kastet sig i denne Sekts Arme.

I Almindelighed kunde man i Rom mod gode Drikkepenge faa Familiehemmeligheder at vide. Men den syriske Portner i Dasumiernes Palads havde jo tidligere vist sig aldeles uimodtagelig for Ridderens Guldstykke, saa at der

ikke vilde kunne opnaas noget hos ham ved Hjælp af dette klingende Middel.

Men var det ikke muligt at finde et andet, der kunde løse Slavens Tunge?

Sempronius fandt det; han fandt det i Skikkelse af en ung og smuk frigiven Kvinde fra samme Land som Syrus.

Syrus var født af kristne Forældre og, da Dasumia tog ham i sin Tjeneste, retfærdiggjorde han i enhver Henseende de Anbefalinger, som Biskoppen i hans Fødeby havde givet den unge Mand. Under de forhaandenværende Omstændigheder kunde det kun være en fuldtud paalidelig Karaktér, til hvem denne kristne Kvinde kunde betro den ansvarsfulde Stilling som Dørvogter.

Vi ville imidlertid ikke skildre her, hvilke Kneb den smukke Frigivne anvendte, for lidt efter lidt at vinde Syrus' Hjærte. Det, der først lokkede ham, var det fromme Haab, at han maaske kunde omvende sin Landsmandinde til Kristendommen; men han gik alligevel yderst forsigtigt tilværks. Først, da han troede at have faaet nøje Kjendskab til hendes Karaktér, førte han Samtalen lejlighedsvis hen paa Religionen. Hvor takkede han ikke Himlen i Stilhed, fordi Jomfruen havde bevaret sit Hjærte rent under alle Fristelser, — saaledes troede han i alt Fald —, og fordi hun laante saa villigt Øre til det, han fortalte hende om Kristendommen, og opfattede Alt saa klart og hurtigt.

Jo mere han derfor Dag for Dag saa Syra tilegne sig flere og flere Kundskaber i Sandhedens Erkjendelse, desto dyrebarere blev hun ham, og den Dag, hun erklærede, at hun vilde være Kristen, var den lykkeligste Dag i hans Liv: Han sluttede den Elskede, fuld af salig Glæde, i sine Arme.

For at gjøre hende fast i hendes Beslutning, fremdrog han nu sin Herskerinde, der sidste Efteraar tilligemed sine tre Døtre havde modtaget den hellige Daab, som et lysende Exempel, og Syra forstod i sin fromme Videbegjærlighed saa uskyldigt at rette det ene Spørgsmaal efter det andet til

ham om Familieforholdene der i Huset, at Syrus, uden at tænke derover, fortalte hende alt.

Efter at hun paa denne Maade havde lokket ud af ham det, hun ønskede at vide, lod hun sig ikke se mere, og alle hans Efterforskninger, for at finde hende igen, vare forgjæves.

Syrus blev aldeles fortvivlet. Nu forstod han først, at hun skammeligt havde bedraget ham, og han saa den truende Fare, hvori han havde bragt sin Herskerinde i denne Forfølgelsesnes Tid. Havde hun opholdt sig i Rom, vilde han sandelig have kastet sig for hendes Fødder med Anger og Smerte og bekendt sin Skyld. Han kunde jo have aabenbaret alt for Præsten Marcellus; men Frygten og Skammen lukkede hans Mund. —

Det kan nok være, at Sempronius triumferede, efter at han havde hørt Syras' Meddelelse. Marcia Dasumia og hendes Døtre vare altsaa Kristne!

Ja, nu kunde Prokuratoren komme, naarsomhelt han ønskede det!

Og han kom ogsaa et Par Dage efter.

Henimod Midten af Oktober, den Retstermin, til hvilken Marcellus havde stævnet Ridderen i sin Herskerindes Navn, og Prætoeren havde givet Klagerinden Ret til at lægge Beslag paa hele den Anklagedes Formue, hvis han ikke betalte inden en vis bestemt Frist, overrakte Sempronius Dommeren med et skadefro Smil et Dokument, hvori Dasumia blev anklaget for at høre til de Kristnes forbudte Sekt, og som Vidne var angivet — hendes egen Dørvogter.

Efter at Dommeren med stigende Forbauselse havde læst Anklagen løseligt igjennem og raadført sig med sine to Assessorer, gav han Notarius Ordre til at oplæse den. Thi skjönt denne Sag ikke henhørte under Prætoerens Domstol, hvorunder kun civile Processer henhørte, men under Bypræfektens, som havde med de kriminelle Sager at gjøre, greb denne dog ind i den nye Proces, der nu var svævende mel-

lem Sempronius og Marcia, saa at Prætoren var nødt til at lede Forhøret.

Marcellus blegnede, da han hørte den første Sætning i Anklagen; men et Blik mod Himlen gav ham hans Ro tilbage. Efter Aktstykkets Oplæsning rettede Dommeren dette Spørgsmaal til ham:

»Er din Herskerinde Marcia Dasumia og hendes tre Døtre Kristne?«

»Jeg er Forvalter over hendes Formue,« svarede Marcellus, »hvis der er noget angaaende den, Du vil have at vide, skal jeg svare Dig.«

»Saa send Bud efter Dørvogteren!« raabte Sempronius, »og hvis Slaven ikke vil bekjende, kan Pinebænken vel nok faa ham til at tale.«

(Fortsættes.)

Fristeren.

(Oversat fra Tysk ved J. Chr. B. B.)

— o —

Det var en meget varm Sommerdag, da en ung, kraftig Mand, ved Siden af en svært belastet Vogn forspændt med en gammel Skimmel, gik henad Vejen fra Byen F til H — Den unge Mand havde valgt at gaa ved Siden af Vognen, for at lette sin gamle Hest for en Del af sin iforvejen tunge Byrde; langsomt fulgtes de ad Skridt for Skridt i samme Tempo, medens han af og til søgte at bortjage de talrige Fluer, der sværmede om ham og hans trofaste Ledsager. Saaledes havde de allerede vandret i 2 Timer. Den stærke Hede generede den unge Mand, man saa det paa de store Sveddraaber, der trillede ned ad hans Pande, og dog syntes han ikke at være træt. Efter endnu en Times Forløb rullede Vognen ind ad en Landsbys Gader, den gamle Skimmel maatte have en halv Times Hvile, og den unge Mand søgte derfor med sit Kjøretøj til det nær-

meste Gjæstgiversted. Først sørgede han for Forplejning til sin Hest, og gik derefter ind i Gjæstestuen. Kun 2 Gjæster vare tilstede i Stuen, begge sad i en Sofa, hver læsende i en Avis; den tykke Vært hvilede i en magelig Lænestol, og nikkede til den Indtrædende. »En Seltersvand«, sagde denne. »Vi har ingen,« lød Værtens Svar. »Et Glas Mælk da,« sagde den unge Mand. »Min Kone er ikke hjemme, saa De kan heller ikke faa Mælk,« lød det tilbage fra Lænestolen. »Saa giv mig et Par Stykker Smørrebrød.« »Drik Dem dog en Bajer, den er nylig stukket an«, indvendte Værten. Men med et kort: »Jeg drikker ikke bajersk Øl, jeg er Afholdsmand,« satte Gjæsten sig ned. Værten lo haanligt, men bestilte dog Smørrebrødet i Kjøkkenet. Den ene af de to Mænd i Sofaen saa op fra sin Avis, han var en Fremmed, hvem Handelsaffærer havde ført herhen; han saa spørgende paa den kraftige Skikkelse med det friske intelligente Ynglingeansigt. Da Brødet var kommet, og den unge Mand med god Appetit havde spist det uden en Draabe Drikkevarer til, indledede den Fremmede en Samtale med ham, selvfølgelig spurgte han ham blandt andet, om hvorfor han intet Øl drak. »Han tør ikke,« raabte Værten, idet han lo. »Jeg vil ikke,« sagde den unge Mand, »og hvis det interesserer Dem, skal jeg ogsaa fortælle Dem Grunden dertil.« Han rettede et udfordrende Blik paa den tykke Vært, men denne kneb Øjnene halvt til, som om han intet saa; den Fremmede nikkede, og den unge Mand fortalte:

»Min Fader var en flittig og dygtig Mand, da jeg endnu var Barn, og han var stedse god og venlig, saavel i sit Hjem, som imod alle, der lærte ham at kjende. — Senere gik det anderledes, han fik sig en lille Landejendom og drev Handel med Kartofler, Smør, Faar og Kalve. Det gik i Begyndelsen meget godt, men paa Grund af sin Handel kom han meget til Byen, og paa dens talrige Værtshuse vænnede han sig til at drikke; da blev det ganske anderledes, min stakkels Moder, mine smaa Sødskende, min gamle Skimmel derude og min Puddel kunne fortælle derom. Handelen gik

tilbage, Ejendommen forfaldt, og han selv gik i faa Aar ganske under. Ja ja, De ved nok hvordan det gaar. Min stakkels Faders Liv, hans Fornedrelse undrer mig ikke, nu, da jeg ved, at berusende Drikke gør selv det bedste Menneske til en Pjalt.«

Den Fremmede nikkede bifaldende. Værten tog en Avis fra Bordet, saa i den uden at læse, den unge Mand fortsatte:

»Men som Nøden syntes størst, kom ogsaa Hjælpen, I Byen S var stiftet en Afholdsforening, vi hørte derom; man fortalte os, at en af vore Bekjendte, der ligesom min Fader ernærede sig som Handelsmand, og, som man sagde, var meget forfalden til Nydelse af berusende Drikke, nu var bleven afholdende og Medlem i nævnte Forening. Han var en brav og elskværdig Mand, der forstod at skaffe sig Agtelse overalt hvor han kom. Kort og godt, han fik, som man siger, i en heldig Stund fat paa min Fader, og det lykkedes ham virkelig at bevæge min Fader til at aflægge Afholdsløftet.

Med et Slag forandrede Sagerne sig, Fader var som helt forvandlet, Fred og Lykke vendte tilbage i vort Hjem, hans Forretning blomstrede paany, og alle vore Forhold forbedrede sig i enhver Henseende. Fader kjørte regelmæssig hver 14. Dag til den 4 Mil fra os liggende By for at aflevere Varer og hente andre. Men Moder var dog aldrig ganske rolig, hun frygtede stadig, at Forføreren, under en eller anden Skikkelse, vilde træffe ham i Byen eller muligvis undervejs.

En Aften havde han et meget stort Parti Varer paa Vognen hjem fra Byen, Veien var daarlig, og Fader saavel som jeg, der var med, maatte staa af og hjælpe vor Skimmelmæl at trække den tunge Vogn. Da vi kom her til Landsbyen, holdt min Fader an ud for Værtshuset, hvor han tidligere saa ofte havde været og givet mangan surt erhvervet Krone ud. »Skimmelen maa hvile ud et Øjeblik, og det ville vi ogsaa,« sagde han, og tog mig med ind i Værts- huset. Værten kom os venlig og leende imøde, gned sig i

Hænderne og raabte: »Oho! Nissen, hvorledes gaar det nu? Det er dog rart, at Du kommer til mig igjen. Tag Plads! »Giv os 2 Flasker svensk Sodavand,« sagde min Fader. »Jeg har i Øjeblikket ikke noget.« indvendte Værten, »men jeg er en Mand, der følger med Tiden. Jeg har netop igaar faaet Münchnerøl hjem, det er lige noget for Dig.« »Nej,« svarede min Fader, »jeg drikker ikke Øl mere.« »Aa Snak! gamle Ven,« raabte Værten. »Øllet er frisk paa Fadet, og det er extra godt brygget, jeg vil vædde mit Hoved paa, at Du vil gjerne drikke det.« Min Fader vaklede. »Giv dog ikke min Fader noget,« bad jeg Værten. Han svarede: »Skal den Unge passe paa Dig, Nissen?« og lo haanligt. »Giv mig kun en Flaske,« sagde min Fader kort og barsk. Han drak 4 Flasker Øl, da gik jeg ud

Efter nogen Tids Forløb hørte jeg en drukken Latter derindefra; jeg gik atter ind, og jeg saa Værten staa foran min Fader, der sad ved Bordet, han havde en Flaske med en pralende Etikette paa i Haanden. »Det er en Bitter, siger jeg Dig,« raabte han, »som Du véd afgiver Øllet en Del Kulsyre, det maa dæmpes, og det kan man med denne Bitter, der kun bestaar af mavestyrkende Urter. Se kun her! her staaer det jo paa Flasken: Medicinalbitter. Man bruger det kun som Medicin, og som Medicin tør Du da nok bruge den. Jeg giver en!« »Kjære Fader! drik det dog ikke,« bad jeg. »Skal den Bengel da passe paa Dig, som om Du var en Skjødehund,« lo Værten. »Lad dog min Fader gaa med Fred, og gjør os ikke ulykkelige,« raabte jeg. »Kjære Ven, Nissen!« sagde Værten, »den Unge er nok blevet lidt for stor for Dig, hvis det var min, saa skulde jeg nok ordne ham.« »Vil Du se Du kommer ud med Dig,« skreg min Fader,« idet han tog Glasset, som Værten havde skjænket for ham, og drak det ud.

I to Timer ventede jeg, da kom min Fader dinglende ud --- han var meget beskænket. Det var en bedrøvelig Kjøretur hjem, afvexlende sang og bandede han, snart bandede han sig selv, Værten og alle berusende Drikke Fanden

i Vold, og snart græd han som et Barn. Men min stakkels, stakkels Moder hun led dog med.«

Fortælleren taug og vender sig mod Værten, Latteren paa dennes Ansigt var forsvunden, og han maatte uvilkaarlig vende sig om, da den unge Mand saa fast paa ham.

»Nu kom der en slem Tid for os,« fortsatte den unge Mand, »min Fader skammede sig for sine Venner og lod sig aldrig se i Forretningen, han gik tilside for dem, naar han var ædru og — han var sjælden ædru. Hans Samvitighed plagede ham, og derfor drak han.

Saaledes gik der 4 Uger; en Dag, da han atter havde været i Byen, var han endnu i den sene Aftentime ikke vendt tilbage, min Moder ventede med Uro og i Angst, da kom midt om Natten vor Skimmel alene med Vognen ind i vor Gaard. Forsynede med Lygter, begav vi os strax paa Vej for at søge efter ham; vi fandt ham ikke langt fra Landsbyen, liggende tvers over Landeveien. Dengang var han ikke fuld, — han var død.«

Den unge Mand stod op, tog 40 Øre op af sin Lomme og kastede dem paa Bordet til Værten. »Ja!« raabte han, idet han traadte hen foran Værten, »min Fader er falden for Morderhaand; Flasken med den pralende Etikette, med det løgnagtige og bedrageriske Navn: Medicinalbitter, staar endnu paa Hylden i Eders Skjænk, den er Morderredskabet, og Fristeren, der med smukke Talemaader forførte ham til at nyde deraf, er hans Morder. Min stakkels svage Fader! han gik beruset, sandsesløs ud af dette Liv. — Gud være ham naadig, ham — og den, der for en ussel Pengevindings Skyld bragte ham i Ulykke. — Men jeg vil intet Kammeratskab have med den Slags Mennesker, derfor drikker jeg aldrig berusende Drikke.«

Efterretninger fra Ind-og Udland.

Kjøbenhavn. I Mandags døde paa St. Josefs Hospital i en Alder af 37 Aar *Søster Johanne* (Anna Taphorn) efter

længere Tids tiltagende Brystsyege. Den afdøde St. Josefs-søster kom for nogen Tid siden som syg hertil fra Odense, hvor hun havde virket i Sygeplejen. Begravelsen finder Sted Lørdag den 22. Juli Kl. 10 fra St. Josefs Hospital. R. I. P.

— Den højærværdigste Biskop har i den forløbne Uge forladt Hovedstaden, for at aflægge et kortere Besøg hos den apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus Bitter* i Stockholm. I Slutningen af Maanedens vil den højærværdigste Biskop, som ledsages paa Rejsen af Domherre *Kirchberger* fra München og Sognepræst *Friesenegger* fra St. Ulrichs Kirke i Augsburg, atter være tilbage i Kjøbenhavn.

— I den henrundne Uge have St. Josefssøstrene under Pastor *Fels'* Ledelse afholdt deres aarlige *aandelige Øvelser*, i hvilken Anledning henved 100 Søstre fra Hovedstaden og Provindserne have været samlede i Moderhuset paa Toldbodvejen.

— Sognepræsten ved St. Eriks Kirken i Stockholm, Dr. theol. *R. Kiesler*, som i Februar fejrede sit 25aarige Præstest jubilæum, besøgte i forrige Uge Kjøbenhavn paa Rejse til Udlandet. Hans Besøg gjaldt særlig Kapellanen ved St. Ansgars Kirke, med hvem han i 1874 havde foretaget Hjemreisen fra Propaganda-Kollegiet i Rom. I Søndags sang Dr. Kiesler Højmessens i St. Ansgars Kirke.

Rom. Paa den h. Faders Anordning har Rituskongregationen i Begyndelsen af denne Maaned offentliggjort et Dekret angaaende den salige *Johan Baptist de la Salles* Kanonisation. De la Salle, der har grundlagt de saak. *»kristelige Skolers Brodres«* Istitution, blev født i Aaret 1651 i et adeligt Hjem i Reims i Frankrig og er en af det 17. Aarhundredes mærkeligste Mænd. Efter et fromt og rent Ungdomsliv blev han i en Alder af 16 Aar Domherre ved Metropolitankirken i Reims. Efter Modtagelsen af Præstevielserne opfyldte han ikke blot, men overgik langt alle de Forventninger, man havde sat til ham. Da han meget rigtig erkjendte, at han ikke turde søge sine egne Interesser, men alene Jesu Kristi, virkede han strax i sit hellige Embede med

overordentlig Fromhed og Offervillighed og til Frelse for et stort Antal Sjæle. Endskjønt han fuldtud opfyldte paa den værdigste Maade alle sine Pligter, syntes han dog af det guddommelige Forsyn at være udvalgt særlig til at give Folkets Børn en ægte kristelig Opdragelse. Han indførte Elementarskoler i Frankrig, skabte et System for Undervisningen og Opdragelsen, hvis Bestaaen han sikrede ved Grundlæggelsen af en religiøs Institution, hvis Fortræffelighed har stadfæstet sig gennem Aarhundreder og alle Vegne; tillige grundlagte han forskellige Lærerseminarier, der endnu den Dag i Dag have det samme udmærkede Ry, som da de bleve oprettede.

Man bør derfor heller ikke forundre sig over, at Frankrig i sin Tid oprejste paa en offentlig Plads en Statu for denne berømte Mand, som har ydet sine Medmennesker saa udmærkede Tjenester. Men den skjønneste Hæderstitel yder ham dog de herlige Dyder, som havde deres Kilde i hans dybe Fromhed, og ved hvilke han opnaaede de rigeste og for det borgerlige Samfund gavnligste Resultater. Han var virkelig i Besiddelse af en levende Tro og ikke af en død Tro, som ikke har Gjæringer til Følge; han var besjælet af en overordentlig Fromhed og af en glødende Iver for Næstens Frelse. Kjærlighedens Ild glødede saa heftigt i ham, at han gav Afkald paa sin Formue, sin Families Behageligheder og endog sin kirkelige Værdighed og hengav sig til et ydmygt og strængt Liv, som udsatte ham for mangfoldige Vanskeligheder, Angreb og Ydmygelser.

Opslidt af Arbejde døde han den 7. April 1719, paa en Tid, da det af ham grundlagte Værk, *de kristelige Skolers Brødre*, allerede havde naaet en vid Udbredelse og ydet baade Kirken og det borgerlige Samfund store Tjenester.

Det synes som om den guddommelige Visdom har villet opstille denne Mand som Fører og Forbillede netop for vor Tid, i hvilken mangfoldige Sjæle have glemmt, at »Herrens Frygt er Visdoms Begyndelse«, eftersom Gud enten

ganske er bleven fjærnet fra Opdragelsessystemet eller Ungdommen i det mindste opdrages efter Grundsætninger, som ikke have Kristi Aand til Ophav, men menneskelig Klogskab, saa at den h. Augustinus' Ord stadfæstes: »Hvor der ikke hersker Kjærlighed til Gud, der ere de sandselige Drifter de herskende«. I høj Grad tidssvarende og gavnligt er det derfor, at Pave Leo XIII. lader os ihukomme denne Mand, som saa udmærket afspejler i sig den guddommelige Læremesters Billede, hans Billede, som har sagt: »Lader de Smaa komme til mig!«

— Den 12. Juli døde i Allumiere, hans Fødeby, i Nærheden af Civitavecchia, Kardinal *Theodolf Mertel* i en Alder af 94 Aar. Kardinal Mertel var født den 6. Februar 1806. Med 24 Aar udnævnte Pius VIII. ham til Præsident for de romerske Domstole. Gregor XVI. udnævnte ham til Prælat, skjønt han ikke var Præst. Han tog Del i Regeringens Reform, som fandt Sted paa Grund af Revolutionen i 1848 under Pius IX. og forfattede den nye Lovgivning. 1853 blev han Justitsminister. Pius IX. ophøjede ham til Kardinal. For Tiden var han Kirkens Vice-Kansler. Han var den ældste Kardinal, og den eneste Kardinal, som ikke havde modtaget Præstevielsen. Den h. Fader blev smertelig rørt ved Budskabet om Kardinalens Død. Den ældste Kardinal er nu *Ludvig Canossa*, Biskop af Verona, født den 20. April 1809 og saaledes 11 Maaneder ældre end Pave Leo XIII.

Fulda. Den 4. Oktober ere 50 Aar henrundne, siden *Bonifatius-Foreningen* blev oprettet under et Møde af tyske Katholiker i Riddersalen i Raadhuset i Regensburg. Foreningen blev stiftet, for at hjælpe de i Diasporaen boende Katholiker til Religionens Velgjæringer og for at føre dem, som paa Grund af vanskelige kirkelige Forhold vare blevne fremmede for Kirken, tilbage til deres Moder. Med dette Maal stadig for Øje har Foreningen siden sin Oprettelse arbejdet paa Løsningen af denne ophøjede Opgave og opnaaet de herligste Resultater. Herom vidne de talrige Kirker og Skoler, som den har oprettet, de talrige Sjælesørger-Embeder, til hvis Bestaaen den skaffer de nødvendige Midler, de utallige Sjæle, som nu ere hos Gud i Himlen og som kunne takke Bonifatius-Foreningens Bestræbelser for deres Frelse, Lykke og Salighed. At Foreningen derfor har god Grund til at fejre sit Jubilæum paa en festlig Maade, er en Selvfølge. Efter Paderborner-Generalbestyrelsens Beslutning

skal denne Festlighed finde Sted i *Fulda* den 24. August, strax efter de tyske Biskoppers aarlige Konferents, som hvert Aar afholdes i den h. Bonifatius ærværdige Stad, hvor den første Generalforsamling ogsaa blev afholdt. De tyske Biskopper og andre Kirkefyrster have allerede lovet at deltage. Efter Forlydende agter ogsaa vor højærværdigste Biskop at følge en speciel Indbydelse til Festen, som han har modtaget i disse Dage.

C. B. Lohrer,

31 Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Braud-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

St. Knuds Broderskab. (Afholdsforening) afholder sin aarlige Generalforsamling Fredag d 28. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Efterm. i Lokalerne Vesterbrogade 24.

Krucifixer

realiseres til $\frac{1}{2}$ Pris.

Nr. 1 før Kr. 6,00, nu Kr. 3,00. — Nr. 2 før Kr. 1,50, nu 75 Øre. — Nr. 3 før 75 Øre, nu 38 Øre.

Hægekors før 50 Øre, nu 25 Øre.

L. Christensens Eft., Bredgade 7.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Apollinaris, Biskop og Martyr. — **24. M.** Feriedag. — **25. Ti.** Jakobus, Apostel. — **26. O.** Anna, den hl. Jomfrus Moder. — **27. T.** Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — **28. F.** Nazarius og Lidelsesfæller, Mart. — **29. L.** Olaf, Konge og Martyr.

Søndag den 30. Juli. 10. Søndag e. Pintse. Martha, Jomfru.

Den eucharistiske Forening holder Tilbedelse i St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 4—5.

Vincentskonferentserne holde i Anledning af den hl. Vincents Fest **Generalmøde** Søndag den 23. Juli Kl. 6 Efterm. i St. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj. Efter Mødet Festprædiken i St. Andreas Kirken Kl. 7. Alle Mænd og Ynglinge indbydes.

St. Andreas Kirken i Ordrup. I Juli og August Maaned holdes om Søndagen Kl. 10: Højmesse med Prædiken; Kl. 7: Aftengudstjeneste. — Baade Søn- og Hverdage læses stille h. Messer Kl. 6; 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 31.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 31.

Søndagen den 30. Juli.

1899.

Indhold: Arbejdsgivernes Pligter mod deres Arbejdere. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Schweiz. Frankrig. — Bekjendtgørelser.

Arbejdsgivernes Pligter mod deres Arbejdere.

(Tale af Msgr. *Doutreloux*, Biskop af Liege).

—o—

Da jeg ifjor blev indbudt til at holde Aabningstalen paa den sociale Kongres, lod jeg mig i Henseende til Valget af mit Thema lede af Bevidstheden om mit biskoppelige Embede, af Pligterne, som det paalægger mig, og af Rettighederne, som det giver mig. Jeg tilstillede de højere Stænders Pligter overfor de nærværende saa urolige Forhold i Samfundet og udtalte mig med den Frimodighed, som mit Embede retfærdiggjør, om visse Misbrug, paapegede Midlerne til deres Afskaffelse og paaviste, hvor nødvendigt det var, at anvende disse Midler.

I Dag, da jeg er kaldet til den samme Ære, og opmuntret af den Velvillie, hvormed man ydede mine Hensig-

ters Oprigtighed og mine Lærdømmes Sandhed Agtelse, vover jeg at tale om et andet ikke mindre vigtigt Thema, maaske det vigtigste af alle, nemlig: *Arbejdsgivernes Pligter mod deres Arbejdere.*

Arbejdsgiverne have Pligter mod deres Arbejdere, for hvis Opfyldelse de ere ansvarlige overfor Gud; denne Sandhed er den første Grundsætning, man maa hævde og følge ved Løsningen af det sociale Spørgsmaal. Løsningen maa søges i Troens Lys, den maa ikke blot have Arbejdernes forbedrede Stilling i Henseende til deres legemlige og materielle Livsvilkaar for Øje, men ogsaa hæve deres religiøse og moralske Forhold; har den ikke tillige dette sidste for Øje, er den mangelfuld i et af Hovedpunkterne, og i de fleste Tilfælde vil den ogsaa blive ufuldstændig og uden Virkning i Henseende til sine Reformer og Indretninger, da disse intet Grundlag vilde finde i Samvittigheden. Maatte det lykkes mig, at fremstille disse Grundsætninger ret tydeligt! Maatte alle hine, som have Undergivne under sig — om talrige eller faa, det er ligegyldigt — og saaledes høre til Mestrenes, Fabrikanternes, Brødherrernes Klasse, dog fatte den Beslutning, at anvende disse Grundsætninger saaledes, at de kunne fortjene Ros af det menneskelige Samfund og Belønning af Gud, — den retfærdige Løn for Brødherrernes offervillige, kristelige Omsorg for deres Tjenere og Arbejdere!

Hvorfor behandle vi dette Spørgsmaal? Uafhængig af den lige anførte Hovedgrund gives der endnu andre. Først er det sikkert passende, om ikke nødvendigt, at minde Arbejdsgiverne om deres Pligter mod deres Arbejdere, thi selv om det ogsaa er sandt, at Arbejderne have begyndt den sociale Krig og at de blive henrevne til den af den revolutionære Aands Forførelser og Anmasselser, som have gennemsyret det moderne Samfunds Love og Indretninger, saa er det dog ogsaa heller ikke mindre sandt, at Arbejdsgiverne, staaende under de samme revolutionære Ideers Indflydelse, i mange Tilfælde kun interessere sig for deres Arbejdere for

saavidt som det vedrører det af dem forlangte Arbejde og den Løn, som de betale til Arbejderne. I et nylig udkomment Værk, som sikkert fortjener al Ros, udtaler en betydelig Statsøkonom, Hr. Perin, sig paaa følgende Maade:

»Vilde det vel være retfærdigt, at skyde al Skylden over paa Arbejderne? Betragte Arbejdsgiverne ikke altfor ofte deres Arbejdere kun som et Materiale og Redskab, der skal udbyttes og udnyttes til egen Vinding? Have de ikke ved deres Havesyge, deres Ligeegyldighed overfor deres Arbejderses Vilkaar givet Masserne Grund til at fremkomme med deres lidsige Fordringer? Forgjæves vil man kunne drage de Vidnesbyrd i Tvivl, som bebrejde visse Industri-Chefer en sørgelig Hensynsløshed overfor deres Arbejdere. Disse Misbrug hos visse Arbejdsgivere kunne rigtignok ikke retfærdiggjøre Arbejdernes Udskejelser, men de bidrage til at de finde en Forklaring. De vise os Vejen, som man maa slaa ind paa, for at standse Kampen mellem Klasserne.«

Her er altsaa et Saar at læge, et Saar, som er en af Hovedaarsagerne til den sociale Sygdom, og et af Midlerne til at helbrede det ligger i Brødherrens Haand. Tør man ikke nævne det, ikke vise dem det, og sige, at de ere strengt forpligtede til at anvende det? Jeg troer, ja, jeg er overbevist derom, at de, paa hvilke mine Ord ikke passe, langt fra at føle sig fornærmede derover, ville yde mig Bifald, naar jeg gjør et Forsøg paa, at skaffe deres Exempel Efterlignelse.

Og dernæst, mine Herrer, har jeg som Biskop en stor Pligt at opfylde i dette Anliggende. Da man fordrede af den lil. Laurentius, at han skulde udlevere Kirkens Gods, pegede han paa en Skare Fattige, som han ernærede, og sagde: »Her er mine Skatte, jeg har ingen andre, som ere mig kostbarere!« Velan, enhver Biskops Skatte ere de ham anbetroede Sjæle, og den Del, som er mig dyrebarest, ere de Smaa og Svage, Børnene og de Fattige.

Fordum blev en Kristenforfølger stigmatiseret med de skarpe Ord: »Gjærrigheden driver ham til at røve Guldet

fra hans Ofre, og hans Ugudelighed vilde gjerne berøve dem Frelseren!« I det sociale Spørgsmaal drejer det sig vel ikke om Forfølgelse, men er det ikke sandt, at en materialistisk Industri, dreven af Guldtørst, i vore Dage ikke undser sig for, at nedværdige Mænd, Kvinder, Børn, kristne Mænd og kristne Kvinder til Maskiner, uden at bekymre sig om, hvorvidt Guds frygten og Kristi Kundskab og Kjærlighed bevares i deres Sjæle?

Kan en Biskop vel lade en saa højtidelig Lejlighed, som den, der i Dag tilbyder sig, gaa ubenyttet hen, uden at udraabe overfor et saadant System: »*Non licet, non licet?*« Det er ikke tilladt! Udtalte han ikke denne Fordømmelsesdom, vilde han ikke mere være værdig til at repræsentere Kirken.

Gjennemforsker denne Kirkes Historie, og enhver Side vil fortælle Eder om dens bestandige og energiske Omsorg for de Smaa og Svage. Overalt og stedse har den paataget sig at forsvare dem, naar de bleve undertrykkede og truede, og kunde I spørge de hennrundne Aarhundreders Folkemasser om, hvem det vel er, som har lært dem den Hemmelighed, at være lykkelige i deres Stilling, saa vilde de svare Eder, ligesom hin barnlige Martyr, der blev spurgt af Dommerne om, hvem der havde lært ham Troens Hemmeligheder: »Min Moder!«

Ja, Kirken er det, som, idet den foreholdt baade Arbejdsgiverne og Arbejderne deres Stillings Pligter, var det første Ophav til og den mægtige Opretholder af den sociale Fred — saa længe man hørte den. Den er sig denne Mission bevidst, og stedse, selv i de vanskeligste og uroligste Tider, har den i Pavernes og Biskoppernes Person vist sig modig i Opfyldelsen af den. Eller er det maaske ikke Kirken, som har inspireret saa mange fredstiftende Foretagender fra Leo XIII's Side? Er det ikke Kirken, som navnlig dikterede ham hin mindeværdige Encyklika om Staternes Forfatning? Den har proklameret alle Menneskers Lighed overfor Gud og forkyndt Menneskenes Pligt, at staa hverandre bi

som den samme Faders Børn, som det samme evige Riges ligeberettigede Arvinger, i hvilket der ikke gives nogen anden Forskjel, end de paa Jorden erhvervede Fortjenesters, og fra hvilket hine ere udlukkede og blive dømte til evig Fordømmelse, som ikke underkaste sig dets Forskrifter.

Dette er det uforanderlige Grundlag for enhver social Fred. Dette var den menneskevordne Guds Lærdomme. Han har betroet dem til sin Kirke, og Kirken befaler sine Tjenere, først og fremmest Biskopperne, at forkynde dem for Nationerne. Det er dette, som autoriserer mig, til at tale til Eder saaledes, som jeg i Dag gjør det.

Herskabernes og Arbejdsgivernes Autoritets Pligter have deres Kilder i to store Grundsætninger. Den h. Apostel Paulus har formuleret begge; det første i sit Brev til Romerne, i hvilket han siger: »Al Autoritet kommer fra Gud, og hvor somhelst en saadan bestaar, er den anordnet af Gud.« Det andet Princip udtaler han i sit Brev til Timotheus, hvor han, idet han taler om Arbejdernes Pligter mod deres Mester, erklærer, at Mestrene ere »Arbejdernes Brødre«: *fratres sunt.*«

Autoriteten og den kristelige Kjærlighed ere altsaa ifølge den h. Paulus de to Kilder, hvorfra Brødherrernes Pligter mod deres Arbejdere have deres Udspring. Magten, som I udøve i Eders Værksteder, i Eders Fabrikker, vilde I ikke udøve retmæssigt, saafremt den ikke reguleredes af Guds Hensigter og Villie. Dette siger den h. Paulus udtrykkelig med de Ord: »Enhver som er udrustet med Autoritet, er Guds Stedfortræder til sine Undergivnes Vel« — deres timelige Vel indenfor Fornuftens Grænser, i Overensstemmelse med Retfærdighedens og Kjærlighedens Forskrifter, men ogsaa til deres aandelige Vel, saa vidt den af Eder udøvede Myndighed muliggjør det, thi enhver Autoritet paa denne Jord, ogsaa den timelige, er indsat af Gud, for at hjælpe Menneskene til Opnaaelsen af deres sidste Maal, den evige Frelse.

Det være langt fra Eder, kristelige Mestre og Fabriks- ejere, efter hedenske Ideer at se i Eders Arbejdere levende

Maskiner, hvem I ikke skulde ofre nogen anden Tanke, end den, at sikre deres Drift og deres Produktion! Allerede i det gamle Testamente kungjorde Gud flere Gange sin Villie i Henseende til den Kjærlighed, som Herren skal øve overfor Tjeneren. Vi ville anføre nogle Steder:

»Naar Fattigdommen,« siges der i Leviternes Bog, »tvinger eders Brødre til at laane Eder deres Arbejde, saa skulle I ikke undertrykke dem som Slaver . . . , thi de ere mine Tjenere, jeg har ført dem ud af Ægypten. Misbruger derfor ikke Eders Magt overfor dem, men frygter Eders Gud, hvem de tilhøre.« Og i Ecclesiastikerens Bog læse vi: »Værer ikke som en Løve hjemme, der er til Rædsel og Underkuelse for eders Undergivne. Eders Haand være ikke aaben for at tage og lukket for at give Herrernes Skjældsord og Hidsighed vil adsprede deres Rigdomme; det rigeste Hus gaar til Grunde formedelst Hovmod, og de Stoltes Formue og Gods skal blive tilintetgjort indtil Rødderne. Den fattiges Bøn skal stige op til Guds Ære, og han vil ile med at skaffe dem Retfærdighed.« — »Behandler den Undergivne, som tjener med Troskab, Arbejderen, som ganske opofrer sig for Eder, ikke ilde. Elsker den gode Tjener, som eders Sjæl; nægter ham ikke den Frihed, han fortjener, og lad ham ikke lide Nød.« — »Naar I have en tro Tjener, saa være han saa dyrebar for eder som eders eget Liv; behandler ham som eders Broder, fordi han hengiver sit Blod for Eder.«

Den kristelige Kjærligheds Pligt er altsaa ligesaa tvingende, som Retfærdighedens Pligt. Og denne Pligt gjælder navnlig for Mestrene overfor deres Arbejdere. »Naar Nogen,« skriver Paulus til Timotheus, »forsømmer Omsorgen for sine Undergivne, skal han anses for en Mand, som har fornægtet sin Tro; han er endog være end en Vantro.«

Hvad mærkeligt er der vel ved, at Kjærligheden er bleven de Kristnes Ros og Ære og tillige de Kristnes Skjelnemærke? »Ser, hvor de elske hverandre!« raabte Hedningerne ved Synet af den kristne Kjærligheds Vidundere. Ja, kristelige Arbejds-

giver, maatte, takket være den Maade, paa hvilken I gøre Eders Autoritet gjældende og opfyldte Eders Pligter, takket være navnlig Eders Velgjørenhed, som ikke vil undlade at erhverve Eder Eders Arbejders respektfulde Kjærlighed og at forene dem indbyrdes, som Lemmer paa det samme Lege—maatte, siger jeg, Arbejderfamilierne, som I forestaa, ogsaa bære dette fremragende kristelige Kjendetegn til Skue og lydelig erklære, at Eders Arbejdere elske Eder og tjene Eder som kristelige Arbejdere, fordi I befale over dem, elske og og behandle dem paa en ægte kristelig Maade! I tør da heller ikke tvivle om, at Gud vil velsigne Eders Anstrengelser og Eders materielle Interesser, ville trives desto bedre, Eders Liv vil være desto glædeligere og fortjenstfuldere, og inden kort Tid ville I have ydet mere for den sociale Gjenfødelse end livilkensomhelst Filanthrop. Thi I maa ikke glemme, at i Henseende til den sociale Restauration gives der ingen virksommere, end den, som den h. Paulus kalder »Restaurationen i Troen og i den kristelige Kjærlighed.«

Lad Revolutionen haane os, lad Verden le af os, lad de himmelige Selskaber forfølge os, vi bekymre os ikke derom. Lader os sætte vor Ære i vor Tro og vor Tillid i dens guddommelige Ophav, og vi ville sejre.

Først og fremmest lærer baade den guddommelige Lov og Naturloven os, at den simple Retfærdighed forpligter Brødherrn til at betale sine Arbejdere Lønnen, som de ere komne overens om. Denne Løn maa svare til den fordrede Ydelse og den bestaaende Skik og Brug. Vi fordømme derfor visse Økonomisters Love, ifølge hvilke Arbejdet ikke er andet end en Vare, hvis Pris udelukkende bestemmes, ligesom Prisen paa Handelsartikler, efter Tilbud og Efter-spørgsel. Denne Theori giver Retfærdigheden et Slag i Ansigtet thi efter den Theori kan man paa en ubillig Maade trykke Lønnen ned; denne Theori miskjender den menneskelige Værdighed, fordi den nedværdiger Arbejdernes Forhold til Brødherrn til en altid vanærende Handelsforretning, og fordi den berøver Fabriken og Værkstedet deres Karakter af

Familie og gjør dem til et Torv. »Giver Eders Undergivne hvad Retfærdighed og Billighed fordrer«, siger Apostlen, »thi I skulle vide, at I saa vel som de have en Mester i Himmelen.« Dette er Loven om Lønnen, som Gud lærer os den. Lønnen er altsaa ingen Almisse og ingen Vare, den er Betalingen af en Gjæld; at afkorte Arbejdernes Løn er en Synd, som raaber til Himlen om Hævn, hvad allerede Katekismen lærer os. Hvo som udbytter Overenskomstretten angaaende Prisen for Arbejdet og ikke undser sig for at styrte Arbejderen ved en slet Betaling i Elendighed og Nød, fortjener den skrækelige Bebrejdelse, som den h. Kryssostomus udtaler: »Du har nægtet ham Brødet, Du er en Morder!«

En aabenbar Uretfærdighed er det ligeledes, at afkorte Arbejderens fortjente Løn ved et andet, ikke mindre fordømmelsesværdigt Misbrug, som man kalder »Truck-Systemet,« et Misbrug, som hine samvittighedsløse Brødherrer begaa, der tvinge deres Arbejdere til at tage Varer for deres Løn, Varer, som enten ere for dyre eller slette, og ved hvis Overtagelse Arbejderen mister en Del af sin Fortjeneste.

Men med Udbetalingen af Lønnen har Brødherren endnu ikke opfyldt alle sine Pligter mod Arbejderen. Den kristelige Kjærligheds Bud aabner en vid Mark for Brødherrernes Virksomhed. Den kristelige Kjærlighed forpligter alle Kristne til at staa deres Brødre bi, naar disse ere stede i Nød. »Alt, hvad I have gjort mod den Mindste af mine Brødre,« vil Frelseren engang sige paa Dommens Dag, «det have I gjort mod mig.» Og til de Fordømte vil han sige: »Sandelig siger jeg eder, saa ofte I have nægtet den Mindste blandt mine Brødre Hjælp, have I nægtet mig den!« — og paa denne Bebrejdelse vil evig Fordømmelse følge.

Denne Velgjørenhedens Pligt bliver endnu strængere, naar visse Baand forbinde os med vore nødlidende Brødre. Disse Baand kunne have deres Oprindelse i Slægtskab eller i fælles Interesser, i en udøvet Myndighed eller i modtagne Tjenester. Arbejdsgiveren danner imidlertid tillige med sine

Arbejdere ligesom en Familie, han besidder faderlig Myndighed over dem, som oprive deres Kræfter for ham under haardt Arbejde. Brødherren maa derfor, som Apostlen siger, vaage over sine Arbejdes retfærdige Fornødenheder, over deres legemlige og aandelige Liv, thi ogsaa han varetager paa en vis Maade et Slags Sjælesorg.

Lad mig endnu henlede Eders Opmærksomhed paa et Slags Institutioner, som kunne yde Arbejdsgiverne en særlig Hjælp i deres Omsorg for deres Undergivnes legemlige og aandelige Vel, jeg mener de kristelige Foreninger efter de gamle Gilders og Laugs Mønster, hvis Gjenindførelse den h. Fader har anbefalet saa indtrængende; Foreninger, i hvilke Arbejderen opmuntres til at være tilfreds med det Kald, som Forsynet har anvist ham, i hvilke han tilskyndes til Lydighed mod de guddommelige og menneskelige Love, i hvilke han finder en videregaaende Uddannelse, Understøttelse og Adspredelse.

Lad os ved Oprettelsen af saadanne kristelig-socials Foreninger søge at hindre Arbejderen i at slaa ind paa den Vej, der fører til Fordærvelse baade for ham selv og for hele det menneskelige Samfund, hindre ham i -- under vor Tids almindelige Bestræbelser for at slutte sig sammen i Foreninger -- at kaste sig i Armene paa dem, som have skrevet Omstyrningen af den guddommelige og menneskelige Verdensorden paa deres Fane, som ophidse Arbejderne til Lige-gyldighed mod Religionen og til Had mod de Bedrestillede, og som ved alle tænkelige Midler søge at bevare eller frem-avle hos Arbejderen Utilfredshed med hans hæderlige, ærefulde Kald.

Opløfte vi kjækt Ordenens Banner, som ogsaa er Kristi Banner og den katholske Kirkes Banner. Denne Fane har tilstrækkelig Glands endnu, saa den kan drage Menneskene hen til sig, naar den blot holdes i Vejret af energiske og offervillige Hænder.

(Fortsættes.)

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdæl af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— o —

(Fortsat.)

Dommeren gav derpaa strax Ordre til at lade Syrus hente.

Imidlertid tænkte han over, hvorledes han egentlig skulde behandle denne Sag mod Marcia Dasumia. Tyrannens Blodtørst og de talrige Henrettelser, hvis Ofre ikke alene vare Kristne, men ogsaa i mange Tilfælde tilhørte de højere Stænder blandt Hedningerne, havde fremkaldt en daglig voxende Gæring imod Kejseren blandt Folket; at en saa fornem Dame og hendes tre Døtre ogsaa skulde blive dømt til Døden, vilde gjøre en umaadelig Opsigt og i højeste Grad fornærme hele den romerske Adel. Derfor ansaa Prætoren det for rigtigst at gaa frem med alle tilbørlige Hensyn. Han henkastede dette Spørgsmaal til Marcellus:

»Hvor er din Herskerinde for Øjeblikket?«

»Hun tilbringer Sommeren paa sit Landsted ved Ostia.«

»Den Anklage, der er rejst her mod en saa fornem Kvinde,« vedblev Prætoren, »synes saa utrolig, selv om Dørvogteren skulde vidne imod hende, at jeg vil fastsætte en ny Termin til Behandlingen af denne Sag, naar hun kommer tilbage, hvis det da sker i en ikke alt for lang Fremtid.«

»Hendes Tilbagekomst er fastsat til Slutningen af denne Maaned eller i de første Dage af November.« —

Da Retsbetjenten kom og befalede Syrus at følge med til Prætoren, kunde han ikke nære mindste Tvivl om Grunden til at de hentede ham; men han havde Tid nok til at tænke over det Hele og være belavet paa alt.

Idet Syrus traadte frem for Dommeren fik han Øje paa Sempronius og kom da i Tanke om, at han engang havde overrasket denne i en Samtale med Syra, og uvilkaarligt fik han en Anelse om, at denne Kvinde havde været Rid-

derens lønnede Redskab til at gjøre ham til Førræder mod Herskerinden.

Prætoren spurgte Syrus om Marcia Dasumia var en Kristen.

»*Marcia Dasumia* tilbeder Guder. *Marcia Dasumia* ikke var Kristen,« svarede Syrus, som med en Orientalers Snuhed lagde Vægten paa det Navn, hans Herskerinde bar, inden hun blev Kristen.

»Vil Du straks tilstaa,« raabte Sempronius, »at Du har fortalt Din Elskede, den frigivne Syra, at din Herskerinde tilligemed sine tre Døtre sidste Aar bleve Kristne og at den Ældste af dem har trolovet sig med sin Gud.«

»Kan ikke tro,« svarede Syrus, idet han henvendte sig til Prætoren, »vise Dommer tænke det sandt, som slet Kvinde siger for Penge, for denne Herres Penge, naar det skade min Herskerinde.«

Rasen e over denne Bemærkning raabte Sempronius til Dommeren:

»Den Hund søger blot Udflugter, for at undgaa at svare; hvorfor anvender Du ikke det Middel, Loven foreskriver, naar man vil have en Slave til at tilstaa?«

Da Syrus nu paa Prætores gjentagne Spørgsmaal, om han havde brugt de Ord, som han var beskyldt for at have sagt til Syra, atter svarede undvigende, befalede Dommeren Bødlerne at lægge ham paa *cruuleus*.

Dette var en i Martyrrakterne ofte omtalt Pinebænk, en lang Træblok med et Hjulværk, som ved hvert Ryk udstrækker Legemet paa det Offer, der bliver lagt paa den.

Paa Dommerens Befaling grebe Bøddelknægtene Slaven, reve Klæderne af ham og bandt ham til Pinebænken. Hjulene knirkede og Rebene, som vare snoede om hans Hænder og Fødder, trak Lemmerne af Led under frygtelige Smerter.

»Vil Du nu straks tilstaa?« spurgte Dommeren.

Syrus taug.

Prætoren gav et Vink, Hjulene knirkede igjen, den

Ulykkelige stønnede dybt under de gruelige Kvaler, men der kom kun den sagte Bøn over hans Læber:

»Min Gud, forlad mig ikke!«

»Giv ham saa en *lamina* i Siden,« befalede Dommeren, »den Nøgle kan vel lukke hans Mund op.«

Det var en forfærdelig Pine, da Ilden aad sig ind i Kjødet og Blodet hvislede under det glødende Jærn.

»O min Jesus, min Jesus!« sukkede Syrus.

»Er Du en Kristen?« spurgte Dommeren, da han hørte Ofret nævne Frelserens Navn; det var jo det Navn, Martyrerne altid anraabte under deres Pinsler.

»Ja jeg er,« svarede Syrus; »dø, gjerne dø for Kristus!«

»Prokuratoren er ogsaa en Kristen,« hørte man en Stemme i den omkringstaaende Mængde raabe. Det var Markus, Sempronius's Søn, som under Torturen mod Syrus havde staaet og betragtet Marcellus.

Prætoeren lod som om han ikke havde hørt dette Udraab, men Markus gjentog det og fandt Understøttelse hos nogle af dem, der stode i hans Nærhed.

»Nu bliver der rejst Anklage,« bemærkede Sempronius i en haanlig Tone, idet han hentydede til Prætoerens tidligere Ord, »mod den fortræffelige Prokurator, en Anklage, som er saa utrolig, at jeg ikke tvivler om, at han strax vil strø Røgelse i Kulgløderne foran Jupiters Statue.«

»Ja, ja,« raabte Mængden, »Lad ham ofre!«

Prætoeren kastede et spørgende Blik paa Marcellus, men denne svarede fast og roligt med høj Røst:

»Ja jeg er ogsaa en Kristen. Det kunde aldrig falde mig ind at ofre til Eders falske Guder.«

»Aha!« udbød Sempronius, »Dørvogteren er kristen, Prokuratoren er kristen, men Prætoeren holder det for aldeles utroligt, at deres Herskerinde ogsaa kunde være det.«

»Jeg kjender en vis Person,« svarede Dommeren forbitret, »som vistnok vilde holde det for mere utroligt end jeg, hvis den ædle Marcia Dasumia vilde rive hans Gjældsbeviser itu.«

Derpaa henvendte han sig til Marcellus og sagde:

»*Consule tibi!*« Tænk paa din Frelse! Du kjender jo den guddommelige Maximinus's Befaling; kom derfor herhen og strø Virak for de uddødelige Guder.«

»Der gives kun én Gud, som har skabt Himmelen og Jorden; ham alene tilbeder jeg, og jeg skal adlyde ham mere end Mennesker.«

»Den øvrige Undersøgelse i denne Sag henhører under Bypræfekten,« sagde Prætoren og henvendte sig til Retsbetjentene med de Ord:

»Løs Slaven fra Pinebænken og bring baade ham og Prokuratoren i Fængsel. Jeg skal give Bypræfekten Underretning om, hvad der er passeret i denne Sag.«

»*Deo gratias!*« sagde Marcellus. Han havde allerede i lang Tid ventet paa, at den Dag skulde komme, da Kejsereis blodige Forfølgelse ogsaa vilde kalde ham til en offentlig Bekjendelse af Kristus. Han havde i Egenskab af Præst forberedt saa mange til Kampen for Martyriets Krone; nu skulde han ogsaa selv stride om Sejerskransen; han var rustet til Kampen som en tro Kristi Stridsmand. — (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind-og Udland.

— 0 —

Schweiz. For nylig indviedes den nye stilfulde Trinitatis Kirke i Bern af Biskop Leonhard af Basel (Solithurn). Indvielsen var for Katholikerne i Bern en overordentlig glædelig Begivenhed, da deres herlige Gudshus, som de for egne og udenlandske Katholikers Midler, havde faaet færdigt i Halvtredserne, siden 1873 tilhørte den gammelkatholske Sekt, som denne under den radikale og protestantiske Kantonregjerings Beskyttelse havde bemægtiget sig til Dels med aaben Vold og Magt. Ved Indvielsen af Trinitatis-Kirken have Berns Katholiker nu atter faaet deres eget herlige Gudshus. I Anledning af Festen konfirmerede Biskoppen og

blandt Konfirmanderne befandt sig ogsaa den tyske Gesandt von Bülow's Datter, der til Gudmoder havde den bayerske Gesandts, Grev von Montgelas's Gemalinde. Ogsaa den bayerske Gesandts Datter modtog ved denne Lejlighed Konfirmationens Sakramente og havde til Gudmoder den franske Gesandt, Grev Montholons Gemalinde. Pontifikalmessen overværedes bl. a. af det diplomatiske Corps og de katolske Medlemmer af det schweiziske Forbundsraad, Dr. Zemp og Dr. Drucher. Menigheden i Bern har i de senere Aar taget et glædeligt Opsving.

Frankrig. Til Minde om *den første hellige Kommunion*, som de kirkeligsindede, troende Vendéers Børn fejrede under Revolutionen den 25. Juni 1799 i Hulerne ved Fouchault ved Champaux, for Manges Vedkommende under Dødsfare og hvis Minde endnu den Dag i Dag er meget levende i Vendée, afholdtes der den 25. Juni af Rektoren for det katolske Universitet i Angers, Msgr. Parquier, som er barnfødt i Vendéen, en højtidelig Gudstjeneste under den hundredaarige Eg, som staar foran Indgangen til Hulerne.

— Skjønt alle Broder *Flamidiens* Modstandere ikke have været i Stand til at paapege en eneste gyldig Grund, som kunde bevise at han var skyldig i Barnemordet i Lille, gav hans Frikjendelse dog Anledning til en Række Spektakler, som Pøbelen i Lille og Omegn foranstaltede i Løbet af flere Aftener og i Ly af Nattens Mulm og Mørke. Ikke blot mod de katolske Blades Redaktionslokaler, men ogsaa mod forskjellige Velgjørenhedsanstalter rasede man, ja, endog enkelte Privatpersoner, som man ikke kunde bebrejde andet, end at de vare gode Katholiker, bleve bærede med et djævelsk Spektakel og med dem obligate Ituslagning af Ruder. Saaledes i St. Kathrinegaden hos en gammel Frøken *Beun*, om hvem man kun véd, at hun i hele Kvarteret er berømt for sin *Godgjørenhed mod de Fattige*. I Gaden du Port ligger en Forsørgelsanstalt for fattige Kvinder af Folket,

som her blive gratis plejede af Søstre. Her rev man Plankeværket ned og stod lige i Begreb med at trænge ind i dette *Næstekjærlighedens* Asyl, da Politiet kom til i rette Tid, for at hindre videre Udskejelser. I Gaden de la Barre have Søstrene et Vajsenhus for Pigebørn, og desforuden gjøre Søstrene af yderste Evne hvad de ere i Stand til, for at hjælpe de Fattige. Her ødelagde man en St. Josefs Statue, som fandtes paa Husets Facade, Ruderne bleve slaaede ind, Trusler om Mord og Brand bleve udslyngede mod Søstrene, og de stakkels Vajsenbørn, af hvilke mange kun ere 4—5 Aar, bleve ængstede til Døde af den infernalske Tumult.

Manifestanterne befandt sig forøvrigt under en fortræffelig Ledelse; thi skjönt Flertallet hørte til Lilles Forstæder, mange endog vare ilede til Optøjerne fra Omegnen, fra Roubaix, Armentieres og andre Byer, marscherede de dog med største Sikkerhed, vidste nøje at finde de udvalgte Objekter for deres Raahed, og det vil ikke sige saa lidt i en By som Lille med 700,000 Indbyggere. Tilgiveligt er det, at de overfor det store Antal Objekter ogsaa en Gang toge Fejl og ansaa »Banque de France« for et Ordenspensionat og vakkert bombarderede Bankbygningen i den Tro, at den husede Søstre og unge Piger.

En tapper Mands Kjækhed bør ej forbigaaes. En Løjtnant af de beredne Jægere, der boer i Gaden de la Barre, havde Mod nok til *alene* at træde Spektakelmagerne i Møde og bebrejde dem deres *Feighed*, fordi de angreb værgeløse Kvinder og Børn, og han truede endog med at bruge sin Revolver, dersom de ikke forlode Vajsenhuset. Overfor denne energiske Person trak Tumultuanterne sig tilbage, for at gjøre desto større Støj paa andre, mindre farlige Steder.

De *Bedresindede* og *Klogere* blandt Socialisterne ryste rigtignok paa Hovedet og rødme over disse raa Udskejelser af deres Partifæller og med Rette; thi disse Udskejelser vare meget ukloge og aabne Øjnene paa Mange. Stenene, som man slyngede ind i Velgjørenhedsanstalterne og Privatbo-

ligerne, alle de knuste Ruder fortælle nemlig om, hvorledes Friheden vilde blive i den saa højt priste »Fremtidsstat«.

Unio: Søndag d. 6. August: **Fodtur** i 2 Afdelinger. 1. Afdeling (kun Herrer) tager Kl. 8¹⁰ fra Nordbanegaarden til Birkerød. Rute forbi Ruder-Hegn, igjennem Øverød, Søllerød, Ravneholt, Lundtofte, Hjortekjær til Fortunen (ca. 1½ Mil). Her træffes II. Afdeling (Damer, Herrer og Børn), som tager med Togget Kl. 12⁴⁰ til Klampenborg (fra Klampenborg Stationen) og spadserer til Fortunen. Herfra i Fællesskab over Jægersborg til Gjentofte, hjem med Banen. Frokost og Aftensmad medtages.

Det nye **mekaniske Maskin- & Cycleværksted** samt **elektriske Ringeledninger** anbefales. Gode Gasapparater føres. **Rabechs Allé 6—8. F.**

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

Den **katholske Syge- og Ligkasse af 1867** giver fri Læge og Sygepønge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Sogndage fra Kl. 2—4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7—9.

F. Simonsen,
St. Jørgens Allé 11, 1. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Juli. 10. Søndag e. Pintse. Martha, Jomfru. — **31. M.** Ignatius, Bekjender og Ordensstifter — **1. August, Ti.** Petri Lænkens Fest. — **2. O.** Alfonsus Maria af Lignori, Biskop og Kirkelærer. (Kl. 8¼ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **3. T.** Stefani Relikviers Finding. — **4. F.** Dominikus, Bekjender og Ordensstifter. (Kl. 8¼ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 8 Broderskabsandagt). — **5. L.** Maria Maggiore Kirkens Indvielse i Rom.

Søndag den 6. August. 11. Søndag e. Pintse. Kristi Forklarelse paa Thaborbjærget.

Gudstjeneste i Helsingør. Søndag d. 6. August, Kl. 7½ Aften Prædiken og Andagt. Mandag d. 7. August Kl. 9½ h. Messe med Prædiken.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag d. 6. August Kl. 7½ Form. h. Messe. — Kl. 4 Eftm. Foredrag i Hotel „Casino“. — Besøg i Haraldsted og Roskilde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 32.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 32.

Søndagen den 6. August.

1899.

Indhold: Arbejdsgivernes Pligter mod deres Arbejdere. De Landsforviste. Bort fra Rom - Bevægelsen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. — Bekjendtgjørelser.

Arbejdsgivernes Pligter mod deres Arbejdere.

(Tale af Msgr. *Doutreloux*, Biskop af Liege).

—o—

(Sluttet.)

Den første Pligt, som den kristelige Kærligheds Bud paalægger Arbejdsgiverne overfor deres Arbejdere, er Pligten at give *et godt Exempel*.

Lader os først overveje *det religiøse Livs* Exempel. Det hænder ikke sjældent i vore Dage, at Arbejdere og Tjenestetyende, for at undskylde deres Forsømmelighed i Henseende til Søndagsgudstjenesten og Opfyldelsen af andre religiøse Pligter, henvise til, at deres Herskaber, Mestre og Fabrikanter heller ikke handle anderledes. Heraf ser man, hvor let Arbejderen og den Undergivne efterligner deres Exempel, som anses af ham for staaende over ham og værende mere dannede end han, navnlig naar det drejer sig

om Religionen og Sædelighed. Fabrikanten, Mesteren eller Brødherren tør imidlertid ikke lade sig nøje med, personlig at give sine Folk et godt Exempel; han maa ogsaa vaage over, at alle hine, til hvem han har overdraget en Del af sin Myndighed, og som repræsentere ham overfor hans Undergivne, f. Ex. hans Embedsmænd, Opsynsmænd, Formænd o. s. v., ogsaa gjøre det samme. Et svært Ansvar vilde han paadrage sig, saafremt han ved Valget af sine Tillidsmænd kun saa hen til deres Fagkundskaber, men ikke til deres kristelige Sindelag; for ingen Pris tør han tillade, at hans Stedfortrædere give et daarligt Exempel, at de, som i hans Sted skulle værne om hans Undergivnes Religion, Tro og Uskyldighed, selv fordærve og forføre dem. Synder Fabrikanten, Herskabet i denne Henseende ved en uberettiget Tillid til deres Stedfortrædere, saa bære de overfor Gud ogsaa en stor Del af Ansvarret for de Ulykker, som disse deres slette Repræsentanter anrette.

Brødherrerne maa fremdeles ogsaa holde et vaagent Øje med, at den onde Sæd ikke udstrøes af Arbejderne selv. Ingen fejg Eftergivenhed eller brødefuld Ligeegyldighed! Den Foresatte, som i sit Hjem lader udbrede antikristelige eller irreligiøse Grundsætninger og paa sit Værksted taaler Banden, slibrige Talemaader, Laster og Tøjlesløshed, gjør sig til Medskyldig og driver Guds Velsignelse ud af Hjemmet.

En anden stor Betydning har *Arbejdets Exempel*. Ogsaa i denne Henseende skal Herren saavidt muligt vise sine Undergivne, at Guds Udtalelse: »I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød« gjælder alle Mennesker, og ikke blot dem, som man i vore Dage udelukkende kalder »Arbejdere«, som om de øvrige Mennesker kun bleve fødte til Leddiggang. Jeg véd ikke, om Forretningens Udvidelse alene er Skyld i, at de Ansattes Tal stadig forøges, eller om ikke Hang til et mindre beskæftiget Liv, til mange Hviletimer, til Promenader og til Ophold ved Badesteder og paa Villaer, ogsaa bidrager noget dertil. Vore Arbejdere have deres egne Tanker derom og sige ogsaa, hvad de tænke; de sige aabent,

at deres Herrers Luxus i Henseende til Husholdningen, deres Luxus i Henseende til Møbler, Equipager, Toiletter og Fester, som ofte uden Maal og Klogskab paradere ved Siden af deres mørke Værksteder og fattige Boliger, hidrører fra deres sure Sved, og at der af denne Overflod dog paa en kristelig Maade vel nok kunde tilegnes dem lidt mere, for at deres Arbejde kunde blive mindre haardt, deres Møjsommeligheder og Bekymringer mindre svære og deres Fremtid navnlig bedre sikret. Mon saadanne Betragtninger fra Arbejdernes Side vel stedse ere uden Grund og uberettigede??

En tredie Pligt er *Aarvaagenhed*. Talrige ere Lejlighederne til Uorden og sædelig Forvildelse, som begge Kjønns fælles Arbejde, Kvinders og Børns Arbejde og Nattearbejdet bringer med sig. Industrien har i denne Henseende skabt Forhold, der ere fulde af Farer. Jeg vil ingen Dom fælde derover, men jeg kan ikke afholde mig fra at fordømme den Sorgløshed eller Mangel paa Opsyn og Aarvaagenhed, som vi saa ofte have Lejlighed til at iagttage.

Maaske ere I tvungne til, i eders Virksomhed at tage eders Tilflugt til *Kvindearbejde*. Godt! Men hvilke Forsigtighedsregler anvende I, for at værne om de gode Sæder? Hvad gøre I, for at Kvinden ikke skal tabe Agtelsen for sig selv? Have I ikke selv i Eders Fabrikker oprettet særegne religiøse og moralske Institutioner, begunstige I da i det mindste de Institutioner, som existere i Eders Sogn.

Og hvad navnlig de *gifte* Kvinder angaar, tage I da de nødvendige Hensyn til deres Stand? Deres Plads, I vide det godt, er ikke ved dette Arbejde udenfor Hjemmet; den er hjemme, i deres Husholdning, hos deres Børn. O, hvor ønskeligt vilde det dog ikke være, om de atter vendte tilbage til Hjemmene! Skulde det vel alle Vegne være umuligt at beskæftige dem hjemme i Eders Tjeneste? Den engelske Minister Gladstone klassificerede hine Arbejdsgivere blandt Folkets og Statens største Velgørere, som give Mødrene Lejlighed til at fortjene noget, uden at de behøvede at forlade den huslige Arne.

Og *Børnene* -- i hvilken Alder beskjæftige I dem? Til hvilket Arbejde benytte I dem og hvormange Timer? Drage I ogsaa tilstrækkelig Omsorg for, at de ikke ødelægge deres Sundhed? Tænke I vel paa det store Ansvar overfor Gud og det menneskelige Samfund, som saadanne Arbejdsgivere have, der svække og afkræfte de kommende Slægter, idet de misbruge Barnet til et Arbejde, der gaar over dets Kræfter?

Og Barnets Sjæl, der er saa særlig dyrebar i hans Øjne, som har løskjøbt den med sit kostbare Blod paa Korset, dets Sjæl, der er bestemt for Himlen, som den skal erhverve sig, dets udødelige Sjæl — bekymre I Eder vel om den? Dette Barn trænger til Undervisning, navnlig til religiøs Undervisning. Til denne Undervisning kalder Kristus paa det ved Præstens Mund. Tillade I, at Barnet følger denne Kaldelse? Kirken fordrer Barnet, for at det om Søndagen skal bivaane den hellige Messe, for at det skal modtage de hh. Sakramenter, for at det kan blive forberedt til den hellige Kommunion. Give I det til disse nødvendige, religiøse Anliggender flere Timer, end det nødvendigvis behøver til Søvn? Barnet er hos Eder udsat for mange Farer og Forførelser. Nære I ingen Uro i saa Henseende?

Dette er Spørgsmaal, som Arbejdsgiverne engang ville have at besvare over for Gud, thi de have Del i Ansvar for Opdragelsen af de Børn, som anvendes i deres Tjeneste.

Den moderne Industri, som den er organiseret i vore Dage, har haft til Følge, at *Familieaanden* i høj Grad tager af. Dette er en stor Ulykke. Mere end nogensomhelst anden bør den kristelige Arbejdsgiver forstaa det Betænelige ved en Fremadskriden paa denne Vej; han vil efter Evne og Kræfter anstrænge sig for, at optræde imod dette Onde. Det første Middel i saa Henseende er, at Kvinden og Barnet, navnlig Familiemoderen, saa lidt som muligt tages bort fra den huslige Arne; et andet mægtigt Middel er, at skabe et anstændigt eget Hjem for Arbejderen, eller at være ham behjælpelig med, at erhverve sig et saadant Hjem. Lejevæ-

senet, som navnlig blomstrer i hine Egne, hvor Industrien drager Tusinder af Arbejdere sammen, er et af de sørgeligste Kjendemærker paa Forarmelse.

Jeg har sagt, et »anstændigt«
Hjem, og med Rette, thi selv om man vel ikke kan sige, at de fleste Arbejderboligers usunde Forhold danne Udgangspunktet for alle deres Stillingens Besværligheder, saa kan man dog ikke bestride, at de udøve en betydelig Indflydelse ikke alene paa Arbejderfamiliernes Sundhed, men ogsaa paa deres Sædelighed og Levevis.

Men intet har vel bidraget mere til Familieaandens Ødelæggelse, end *Søndagsarbejdet*, og intet vil bidrage mere til Gjenoprettelsen af et sundt Familieliv, end den almindelige Gjenindførelse af Søndagshvilen.

Søndagen er fremfor alle andre Dage Familiens Dag. Er det nødvendigt, at jeg beviser det? Aldeles ikke! Eders Følelse som Fader, Moder, Eders Minder fra Ungdomstiden sige Eder lydeligere og mere indtrængende, end mine Ord ere i Stand til, hvad Søndagen er for Menneskene, naar den tilbringes i Familiens Kreds. Men Arbejdernes Hjærte er ikke anderledes skabt, end vort, det elsker og føler ofte endnu større Trang til at gjenelskes, end den Riges Hjærte.

Søndagen er ogsaa Herrens Dag. Arbejderen er ligesom vi selv forpligtet til at hellige Søndagen ved Hvile og ved Opfyldelsen af sine Pligter mod Gud. Med hvilken Ret hindre I ham i at adlyde Guds og Kirkens Bud? Jeg kunde anføre en lang Række Statsmænd og Videnskabsmænd blandt alle Nationer og alle Trosbekjendelser, som lydelig proklamere Søndagshvilens Nødvendighed, men jeg nøjes med at tilraabe Alle, som have Tjenestetyende eller Arbejdere under sig: Holder Arbejdernes menneskelige Værdighed i Ære og det evige Maal, som Gud selv har sat dem; lad ham beholde idetmindste én Dag i Ugen, for at han kan fornye sine Kræfter, som han har mistet i Eders Tjeneste, og tænke paa det, som ogsaa for hans Vedkommende er det Vigtigste.

Lad ham beholde en Dag i Ugen, paa hvilken han kan sætte sig ned i Fred og Ro i sit Hjem, omgiven af sin Hustru og sine Børn, og paa hvilken han kan glæde sig over den eneste Lykke, han ejer, og mindes det svære Ansvar, der paahviler ham som Ægtefælle og Fader.

Lad ham paa denne Dag idetmindste indtage den Plads, som tilkommer ham ved Eders Side, fordi han har fælles med Eder den samme ædle Afstamning; lad ham sammen med Eder træde ind i Gudshuset, som forsoner ham med hans Lod, og hvor Bønnen, de hellige Ceremonier og Guds Ord opløfte og styrke hans Sjæl.

Giv ham den fornødne Tid til, sammen med Jordens Store og Rige at nærme sig det samme hellige Bord, hvor han tillige med dem og Præsten kan sige de for ham saavel som for Eder saa trøstende Ord, som Gud selv har lært alle Mennesker: »Fader vor, Du som er i Himlene.«

Gjør endnu mere, kristelige Arbejdsgivere! Lad det ikke mangle paa venlige Formaninger, saa at ingen af Eders Arbejdere eller Undergivne forsømmer sine Søndagspligter. I ville deri efterligne Høvedsmanden i Evangeliet, som selv førte sin syge Tjener til Jesus; I ville føre ham hen til Frelserens Fødder i Tabernaklet og nedbede over ham Hjælp og Bistand i Legemets og Sjælens Lidelser.

O, mine Herrer, kunne I tvivle om, at en saadan Meister, en saadan Brødherre, hvis velvillige Omsorg gaar saa vidt, at han personlig opsender Bønner til Himlen for sine Arbejdere, til ham, som selv vilde være en beskeden Arbejder; kunne I tvivle om, at en saadan Arbejdsgiver ufejlbarlig vil finde hos sine Undergivne den Hengivenhedens, Troskabens og Lydighedens Aand, som Høvedsmanden roste hos sin Tjener? Snart vil hans Værksted aflægge Vidnesbyrd om hans Tros og hans kristelige Kjærligheds Sejr, og man vil anvende paa ham den h. Skrifts Ord: »Hans Tros Exempel blev fulgt af hele hans Hus.«

Men ved Arbejdsgiverens Side ser jeg den kristne Hustru, som Herren har givet ham til Ledsagerinde, for at hun

skulde være hans Livs Ære, Hæder, Glæde og Trøst, men ogsaa for at hun skulde hjælpe ham til med større Lethed at bære den Byrde, som Livets Sorger paalægge ham, og de Pligter og det Ansvar, som hans Stilling bringer med sig. Vil hun staa som en Fremmed overfor sin Mands Pligter og Ansvar? Vil hendes rene Sjæl, hendes saa medfølende Gemyt, hendes saa særegne skarpe Blik for at opdage hemmelige Lidelser ikke tilskynde hende til at anvende sine Ord og sine fine Hænder til at trøste og lindre den menneskelige Elendighed; vil hun ikke af Kjærlighed til Gud, til Gavn for sine Kjæres Sjæle og sin egen Sjæl stille sig i den kristelige Kjærligheds Tjeneste overfor sine Arbejdere og deres Familier?

O, ganske sikkert, kristelige Hustruer, I kjende allerede den søde Glæde, som Eders blotte Nærværelse, Eders velvillige Smil vækker, naar I i Værkstedet, i Fabrikken gaar forbi Arbejdernes og Arbejderindernes Rækker; I føle det endnu bedre, naar I besøge de i Nød eller under en Sygdoms Prøvelser sukkende Familier. I den stakkels Moders taarefulde Øjne, i den Syges Blik, som oplives en kort Stund, i de sympathetiske Ansigter hos Børnene, som omringe Eder, kunne I læse om den taknemmelige Bevægelse, som Eders Gave og endnu mere Eders Godhed, Eders Ligefremhed, Eders Medfølelse og Eders trøstefulde Ord fremkalde.

Kristelige Hustruer, værer udholdende, jeg beder Eder derom, i Opfyldelsen af denne ophøjede Mission, berører Eder ikke denne ædleste Lykke, som Godgjørenhed bereder; lader Eder ledsage af Eders Børn, indfører Eder Sønner i den kristelige Kjærligheds Foretagender, lærer dem at forstaa og at skatte den ophøjede Følelse at blive Velgørere imod deres lidende Brødre og Søstre. Handle I saaledes, vil den h. Skrifts Ord stadfæste sig paa Eder: »Mange Døtre have søgt forfængelige Goder; men kun kom op over dem Allesammen; hendes Børn prise Deres Moders Fortjenester; hendes Husbond har rejst sig, for højt at forkynde sin Lykke; hendes Gjæringer prises af alle Munde.«

Til Værket altsaa, kristelige Fabrikanter og Mestre, Herskaber og Foresatte! I have en stor og ophøjet Opgave! Værer Apostle for den arbejdende Stand! Gud vil det, Kirken byder det, Samfundet kræver det, Eders egne Interesser opfordre Eder til det. Forener Eders Anstrængelser, følger Eders højmodige og troende Hjærter ædle Indskydelser. Aldrig ville I kunne fuldbyrde et Værk, som med større Ret fortjener Betegnelsen ægte katholsk og i Sandhed socialt. . .«

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 0 —

(Fortsat.)

Syrus Fængsling havde fremkaldt den største Ophidselse blandt alle Folkene i Marcia Dasumias Palads. En af Tjernerne var ogsaa løbet hen til Forum og kommen tilbage med Beretning om, hvad der havde tildraget sig der. Der blev øjeblikkelig afsendt et Ilbud til Ostia, som skulde underrette Herskerinden om hvad der var sket. —

Ligesaa øde og tom Kysten ved Ostia nutildags ser ud, da Havet paa Grund af alle de Opskylninger, som Tiberen i Aarenes Løb har bragt med sig, næsten er bleven fjernet en halv Mil fra Havnebyen, lige saa livligt var Strandbreddens Udscende paa den Tid, vor Fortælling foregaar. Langs Kysten fra Ostia til Antium fandtes en Række Villæer, og ude paa Havet, mellem alle de Koffardiskibe, som styrede ind ad Tibermundingen, for at bringe deres Skatte til Verdensstaden, tumlede Gondoler og Fiskerbaade sig ligesom Børn, der lege paa Torvet. Selve Ostia var en folkerig By, et lille Rom, som med alle sine pragtfulde Templer og storartede Paladser skuede med Stolthed ud over det store Hav. Af al denne Herlighed rager der i vore Dage kun nogle forvitrede Søjler op af de febersvangre

Moradser, og den lille Landsby, som endnu bærer Navnet Ostia, er om Sommeren ganske øde og forladt.

Det var en af disse prægtige italienske Sommeraftener, da det blaa Hav, glat som et Spejl, breder sig indtil det uoverskuelige Fjerne, medens Solens glødende Skive stadig sænker sig mere og mere mod Havfladen, at Sophia sad med sine tre Døtre paa sit Landsteds Veranda og glædede sig over Synet af det næsten blikstille Hav og den vidunderlig smukke Solnedgang. Dette henrivende Syn havde afbrudt Samtalen nogle Øjeblikke. Gruppen saa i Taushed, hvorledes den gyldne Skive først berørte Horisonten og saa langsomt, ganske langsomt, med stille Majestæt, gled ned i Havet, idet den ved mangfoldige Gjenspejlinger syntes at forvandle hele Havet til flydende Guld.

Efterat Solen var forsvunden tog Fides atter Bogen, som var falden ned paa hendes Skjød, og fortsatte sin Læsning; Moderen og de to Døtre fortsatte igjen deres Arbejde, som bestod i Tilvirkningen af Klædningsstykker til deres fattige, forældreløse Børn. Bogen, hvorefter Jomfruen læste højt for de andre, var den hellige Skrift og netop Fortællingen om de tre babyloniske Ynglinge, som havde vægret sig ved at tilbede Kong Nabuchodonosors Guldstatue og derfor bleve kastede i den glødende Ovn, men paa en vidunderlig Maade frelstes af Herrens Engel. Naar de gamle Kristne med Førkjærlighed have fremstillet denne Fortælling paa Malerierne i Katakomberne, skete det ikke alene, for at begejstre til et lignende Bekjendermod i Forfølgelsens Dage, men ogsaa fordi Kirken plejede at smykke de Martyrers Grave, der havde lidt Døden paa Baalet, med dette Billede.

Den pragtfulde Solnedgang og Fortællingen om de tre Troshelte fra det gamle Testamente havde vakt denne hellige og højtidelige Stemning hos Sophia og hendes Døtre, som gjør Hjærtet særlig modtageligt for Kaldelsen oven fra; — i dette Øjeblik indfandt Ilbudet fra Rom sig. Efter at Sophia havde erfaret, hvorledes Syrus havde forraadt hendes og hendes Børns Tro til den frigivne Syra, blegnede

hun og tabte Arbejdet ud af sine Hænder. Med et Blik fuldt af den inderligste og dybeste Moderkjærlighed betragtede hun sine tre Børn, og en Taare perlede i hendes Øjne.

Men med de Ord: »Kjære Moder, min Brudgom kommer!« omfavnede Pistis hende; -- Elpis den stille og alvorlige Pige, trykkede sig taus ind til Moderen, og den Yngste, Agape, sank paa sine Knæ foran Sophia og, idet hun strakte begge sine Hænder imod Moderen, udbød hun med et usigelig saligt Smil:

»O! lad os skynde os til Rom; der er de Engle, som have Sejerskransene til os i Hænderne. Hvad kan vel tænkes lykkeligere for os, end paa samme Tid at blive kaldte ind paa Kamppladsen, for i Forening at opnaa Sejrens Palme. — Kjære Pistis, læs endnu engang for os de tre Ynglinges Lovsang i den brændende Ovn, for at vi tre Jomfruer rigtig kunne lære den: o, vi ville ogsaa synge den, naar vi gaa i Døden!«

»Vi have været Dine Brudepiger, elskede Pistis,« sagde Elpis, »og nu bliver mit skønneste Haab opfyldt, naar vi tre Søstre kunne drage sammen ind til det evige Bryllupsmaaltid.«

Men Pistis, som havde kastet sit Blik ud over det store Hav, udbød i hellig Begejstring:

»Stiger Solen, som nu sank ned i sin Flodseng, ikke atter hver Morgen nyfødt og straalende op over Horisonten, hilst af al Skabningen? Skulde vi saa frygte Gravens Nat, efter hvilken der vil følge en evig Morgen? Vi ville med Krans om Panden og Palmegrene i Hænderne gaa Brudgommen i Møde i hans Paradishave, hvor Blomsterne aldrig visne, hvor Salighedskilder overalt sprudle, hvor Sjælen skuer, hvad den her har troet paa, hvor den nyder, hvad den har haabet paa, for at forene sig med sin Gud i evig Kjærlighed.«

»Kjære Børn,« sagde Sophia, og hendes Stemme bævede af indre Rørelse; — »da jeg sidste Paaskefest traadte med

Eder hen til Alteret, ofrede jeg Eder alle tre til Herren og bad ham om, at jeg til næste Paaske maatte flette to nye Brudekranse. Nu fletter han selv Kransene og tilføjer en Palmegren baade til Eder og til Eders Moder, saa at vi alle i Forening kunne træde frem for Herlighedens Trone til den lyksaligste Paaskehøjtid. — Imorgen vende vi tilbage til Rom, for at være beredte til enhver Stund, da Herren vil kalde paa os.«

Nu rejste Sophia sig op, og idet hun udbredte sine Arme mod Himlen, hvorfra Aftenstjernen kastede sit milde Lys ned mod Jorden, sagde hun:

»Hvor jeg takker Dig, Jesus Kristus, Du Guds Søn, for denne Time! Se disse Børn, som Du har skjænket mig — Ja skjænket mig anden Gang i den hellige Daab, — dem bringer jeg Dig som et rént og ubesmittet Offer. Jeg har bevaret dem uskyldige for Dig — lad nu deres Moder føre dem til Dig som værdige Brude! — Men styrk saa ogsaa mit svage Hjærte, naar Bøddelen nedslaaer de tre Roser for mine Øjne, saa at jeg, ligesom Makkabæernes Moder, kan vedblive at være standhaftig!«

Med disse Ord betegnede hun sine tre Døtres og sin egen Pande med Korsets hellige Tegn, som for at sindbilledliggjøre Indvielsen til Martyrdøden. Derpaa forlode de sammen Verandaen og gik ind i Huset, for i Løbet af Aftenen at ordne alt til Hjemreisen til Rom. (Fortsættes).

„Bort fra Rom!“ - Bevægelsen i Østerrig.

—o—

Et Opraab til Understøttelse af ovennævnte Bevægelse, som hovedsagelig spekulerer paa Pengepungen, gjør for Tiden en Runde gennem den antikatholske Presse i Tyskland. Med rørende Ord føres der i samme Klage over »de hæs-

lige Mistæneliggjørelser, som af den katholske Klerus ud-bredes mod dem, som forlade Katholicismen i Østerrig og slutte sig til den evangeliske Kirke, for i den at finde Vejen, Sandheden og Livet«. Tyskeren Schönerer og hans Venner ere naturligvis ganske gode Kristne, endog saa gode, at de sammenlignes med »de første Kristne i det romerske Kejserrige«. Ogsaa i forskellige danske Blade har man kunnet læse rørende Ord om denne »kristelige« Bevægelse, f. Ex. i »Nationaltidende«s Søndagstillæg af det bekendte »M« og i »Dannebrog« af *P. A. Rosenberg*.

Til Orientering for vore Læsere ville vi i den Anledning kun minde om tvende Artikler, som den protestantiske Sognepræst *Dr. Johanny* offentliggjorde 12. og 13. April i »Wiener Allg. Ztg.« om Bevægelsen. I Indledningen til disse Artikler erklærede han:

»Blandt alle de Midler, som Førerne tor det radikal-tyske Parti hidtil have anvendt eller foreslaaet i Kampen for Tyskernes Rettigheder og Stilling i Østerrig, er den siden Maaneder paa Dagsordenen staaende Propaganda for en Udtrædelse af den katholske og Indtrædelse i den evangeliske eller gammelkatholske Kirke - - *vel uden Tvivl det frivoleste*, men ogsaa, som Bevægelsens Forløb viser, det, der har *de ringeste Udsigter*. I det man gaar hen over det *Helligste og Inderligste hos Mennesket* og dets religiøse Overbevisning, anbefales Indtrædelsen i de »romfrie« Kirker og de dertil nødvendige Modaliteter paa en Maade, som drejede det sig om at indtræde i en eller anden *Sang-celler Gymnastikforening*, medens en *Trosbekjendelses Værd* kun gjøres afhængig af dens Brugbarhed i *politiske og nationale Øjemed*.«

Fremdeles citerer Dr. Johanny af *Schönerers* »Ufor-falskede tyske Ord,« Aarg. 17, S. 31, følgende Udgydelse af *Franko*:¹

»Ogsaa *uden Bibel* og Dogme, som er et plumt, egoistisk Menneskeværk, kan den evige Sandhed eftertragtes, som gjør vort Folk saa forklaret, fordi den ogsaa lever in-

stinkt i den simpleste Mand. Dette er tysk Gudetro og dens Værd og Væsen, dens Maal og Øjemed bør ikke ganske glemmes i Trosbevægelsens Rummel. *Tysk Tro, ikke Bibellære*: det vilde vel være Sveden og Larmen værd.«

En anden Schönerer-Discipel skriver i de »Uforfalskede tyske Ord,« Aarg. 17, S. 12:

»Man bliver, naar man har en *germanisk Folkkirke* for Øje, forstemt ved Henvisningerne til Bibelvæsenet, til visse Lignelser, som sluttelig i sin Tid dog kun vare lagte til Rette for den semitiske Aand. Vi Tyske ere dog ikke Jøder, saa at vi kunne ved Bibelvers begejstres for en sand Religiositet.«

Disse Udtog, som meget godt kunde forøges med flere lignende, vise vel tilstrækkelig, hvorledes de »oprigtige Hjærter,« som i Østerrig »vende tilbage til Protestantismen,« for at »erfare paa dem selv, at Evangeliet om Kristus er en Guds Kraft,« tænke om Evangeliet, om Bibelen!

Hvad mon det fromme »M« i »Nationaltidende« siger til, at hans nye Trosbrødre i Østerrig ville have saa lidt med Bibelen at gjøre og udsende Parolen: »*Tysk Tro, ikke Bibellære*«!?»

Og om en saadan *religiøs Bevægelse*, som forkaster Bibelen og betegner den som »plumt, egoistisk Menneskeværk,« om en Bevægelse, som hylder *den hedenske Gudelære*, siges der dog i det protestantiske Opraab: »Vi erkjende heri den Almægtiges Haand . . . Gud har begyndt det gode Værk i dem . . . Vi vilde fornægte vor Herre og Frelser for Menneskene, saafremt vi ikke vilde bistaa efter Evne de evangeliske Brødre i Østerrig, for at de kunne udfægte Troens gode Kamp, som Gud selv har paalagt dem.« Lyde disse Ord i Opraabet overfor »Bort fra Rom« - Bevægelsens irreligiøse Karakter ikke ligefrem som en *Blasfemi* eller *Gudsbeispottelse*?

Med faa Ord stempler den protestantiske »Kreuztg.« overhovedet Bevægelsens sidste Maal saaledes: »En betydelig Brøkdelen af Tyskere i Østerrig staar paa et saa radikalt Stand-

punkt, at realpolitiske Betænkeligheder slet ikke mere komme i Betragtning; men man har meget mere sat sig Maal, *som kun kunne naas, efter at det habsburgske Monarki er styrtet.*«

Efterretninger fra Ind-og Udland.

-- 0 --

Kjøbenhavn. I Mandags vendte vor højærværdigste Biskop tillige med Domkapitular, ærkebiskoppelig gejstlig Raad, Dr. *S. Kirchberger* i München og Sognepræst *Friesenegger* ved St. Ulrichs Kirke i Augsburg, tilbage til Hovedstaden, efter at have aflagt et længe lovet Besøg hos den apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus Bitter* i Stockholm. Fra Sveriges Hovedstad rejste vor Biskop tillige med de to ovennævnte Gejstlige til Vadstena, hvor St. Birgittas Minde fejredes. Herfra gik Turen til Gøteborg, hvorfra Hjemturen foretoges over Helsingborg og Helsingør. Under en Udflugt til Marstrand mødte de tre Rejsende *den svenske Konge*, som, efter at have hørt, hvem de vare, kom hen til dem, trykkede dem i Haanden og talte en Tidlang med dem.

Forøvrigt synes de tre høje Rejsende at have vakt Opsigt i Sveriges Hovedstad, idet »Svenska Dagbladet« bl. a. skriver: »I de sidste Dage har Hovedstadens Indbyggere blandt rejsende Fremmede lagt Mærke til nogle Mænd, hvis Klædedragt gav til Kjende, at de vare katholske Gejstlige. Vi tro, at vore egne Biskopper endog med Kors og Krave kunne berejse Kontinenten uden selv at generes eller at vække Anstød hos Andre. Men saaledes ere Forholdene ikke her i Stockholm, naar det drejer sig om fremmede Gejstlige. De antages strax for at være komne for at holde Konklave angaaende det mægtige Roms Indflydelse i det kjætterske Norden, og de betragtes med en Nysgjerrighed af de lavere Stænder og med en Mistænksomhed af de højere

Samfundsklasser, som er alt andet end hædrende for den Stad, de gjæste.

Vi have imidlertid fra fuldtud paalidelig Kilde erfaret, at de tre berømte katholske Theologer, som her tales om, opfatte baade den ovennævnte Mistænksomhed og alle de mange Historier om den katholske Propaganda i Sverige fra den komiske Side.

De danske Katholikers Biskop i Kjøbenhavn, Msgr. *Johannes von Euch*, Domherre i München, Dr. *Kirchberger* og Sognepræsten i Augsburg, *Friesenegger* ere komne til vort Land, for som Turister at bese dets Mærkværdigheder, beundre dets Naturskønheder o. s. v. og for at gjæste deres gamle Ven, Biskop Bitter. At en af dem, nemlig Domherren fra München, taler flydende Svensk, bør ikke betragtes som et Bevis paa jesuitisk Snuhed, men det finder simpelthen sin Forklaring deri, at den ærede Rejsende, som er en Autoritet ogsaa i Henseende til nordiske Antikviteter, flere Gange har besøgt Sverige og lært at elske dette Land.«

— *St. Knuds Broderskab* afholdt sin halvaarlige Generalforsamling Fredag den 28. Juli i Lokalerne Vesterbrog. 24. Til Dirigent valgtes Hr. Musiker A. Høhling. Formanden aflagde Beretning om Broderskabets Virksomhed i det forløbne Halvaar; der havde i nævnte Tid været afholdt 17 Møder, der alle have været godt besøgte. Foredrag har været afholdt af Dhr. højærv. Hr. Pastor Esser, Forretningsfører L. Christensen, cand. phil. Axel Garde og Lektor Hansen fra d. kgl. Landbohøjskole. Oplæsning, Musik og Sang tildels ved Broderskabets egne Medlemmer, dog fortjener af Udenforstaaende den i vor Menighed velkendte »Gamle Lund« at nævnes, idet han trods sine 80 Aar dog har underholdt Broderskabet og dets Gjæster med sit Violinspil. Foreningen, der stadig er i god Fremgang, haaber i Fremtiden at byde paa Underholdning, der vil trække vore Troesfæller til disse Møder, som afholdes den 2. og 4. Fredag i hver Maaned.

Unio: Søndag d. 6. August: **Fodtur** i 2 Afdelinger. 1. Afdeling (kun Herrer) tager Kl. 8^{1/2} fra Nordbanegaarden til Birkerød. Rute forbi Ruder-Hegn, igjennem Øverød, Søllerød, Ravneholt, Lundtofte, Hjortekjær til Fortunen (ca. 1^{1/2} Mil). Her træffes II. Afdeling (Damer, Herrer og Børn), som tager med Toget Kl. 12⁴⁰ til Klampenborg (fra Klampenborg Stationen) og spadserer til Fortunen. Herfra i Fællesskab over Jægersborg til Gjentofte, hjem med Banen. Frokost og Aftensmad medtages.

— Tirsdagen d. 8. August Sammenkomst i Café „Helgoland“, Strandvejen Nr. 20. I Haven forefindes Musik og Keglebane.

St. Knuds Broderskab afholder Møde Fredag d. 11. ds. Kl. 8^{1/2} i Lokalerne, Vesterbrogade 24, med forskjellig Underholdning. — Alle ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. August. 11. Søndag e. Pintse. Kristi Forklarelse paa Thaborbjærg. — **7. M.** Kajetan, Bekjender. — **8. Ti.** Cyriakus og Lidelsesfæller, Mart. — **9. O.** Ferialdag. — **10. T.** Laurentius, Martyr. — **11. F.** Oktavdag. — **12. L.** Klara, Jomfru.

Søndag den 13. August. 12. Søndag e. Pintse. Johannes Berchmanus, Bekjender.

Gudstjeneste i Helsingør. Søndag d. 6. August, Kl. 7^{1/2} Aften Prædiken og Andagt. Mandag d. 7. August Kl. 9^{1/2} h. Messe med Prædiken.

Gudstjeneste i Ringsted Søndag d. 13. August Kl. 7^{1/2} Form. h. Messe. — Kl. 4 Eftm. Foredrag i Hotel „Casino“. — Besøg i Haraldsted og Roskilde.

St. Franciskus Kapel (Holmegaard pr. Olstrup) Søndag d. 6. August holdes om Morgenen Kl. 9 højtidelig Messe og om Efterm. Kl. 2 Andagt med Prædiken.

I Henhold til „Regulativet for Menighedens Forstanderskab“ § 32 bekendtgjøres det herved, at det fuldstændige, specificerede Regnskab for Aaret 1898 er fremlagt til Eftersyn Søndag d. 6. August og Søndag d. 13. Augusti Forsamlingsværelset i St. Ansgars Præstebolig, Bredgade 64. 1. Sal.

Forstanderskabet.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 33.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 33.

Søndagen den 13. August.

1899

Indhold: Gammelt og nyt Hedenskab. De Landsforviste. Pave Leo og Dronningen af Holland. Efterretninger fra Ind- og Udland: Fulda. Osnabrück. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Gammelt og nyt Hedenskab.

— 0 —

Et Aarhundrede vil endnu hengaa, saa tælle vi to Aartusinder af den kristelige Tidsalder. Med retfærdig Stolthed beregne vi Katholiker vor Kirkes Historie efter Aarhundreder og Aartusinder. Thi, ligesom de Overbevisninger, som ere naturlige for den menneskelige Fornuft og paatrænge sig den, saasomt den begynder at tænke, ligesom de Love, som Samvittigheden udtaler, uden at de udenfra ere blevne nedlagte i samme, med Rette blive betragtede som en *guddommelig* Medgift, der bliver skjænket Mennesket tillige med Skabelsen, og ligesom vi med Sikkerhed erkjende denne deres *guddommelige* Oprindelse derpaa, at hine Overbevisninger og Love findes overalt, lige fra Historiens første Begyndelse, om end paa mange Maader fordunklede og vanskabte, hvor der endog kun har udviklet sig en nok saa ringe Grad af selskabeligt Liv: saaledes erkjende vi ogsaa

med Rette den *guddommelige* Oprindelse af Kirkens Lærdomme, Love, Indretninger og Anordninger derpaa, at disse igjennem næsten to Aartusinder have holdt sig uforandrede og ukrænkede, vi sige ikke i nogen afsluttet, ubekjendt og skjult Krog paa Jorden, men at de have udbredt sig i et stadigt, ydre Fremskridt, kæmpet mod alle fjentlige Overbevisninger, forsvaret sig imod al Vold og holdt sig ved Magt under alle Lidelser og Ulykker, trods mange Skrøbeligheder og under det største Tryk. Den katholske Kirke kan ikke sammenlignes med hine afgudiske, halvfilosfiske Gudsdyrkelser i Asien, som ligeledes have bestaaet i Aartusinder i stiv Ubevægelighed og endnu ere herskende i umaadelige Landstrækninger. Disse have endnu ikke udholdt Verdenshistoriens Prøve. Kun ved den ydre Magt blive de foreløbig endnu støttede, og naar den Time slaar, da de støde sammen med den europæiske Kultur, har ogsaa Timen slaaet for deres Undergang. Men den katholske Kirke er optraadt midt paa Livets Torv og har indtil vore Dage fortsat sin Vej ganske paa de samme Stier, som den dannede Menneskeheds *hele Historie* har gaaet. Den er ikke blevet sparet for nogen Strid med den jordiske Statsmagt; den har stridt ethvert Slags Kamp med modsatte Overbevisninger; Magt, Rigdom og Verdens Herlighed have beredt den slemme Prøver i dens Indre ved den Forførelse, for hvilken mange af dens Tjenere og Lemmer have bukket under. Den har oplevet Tider, hvor Millioner Stemmer have kaldt dens helligste Lærdomme Vildfarelser, Løgn og Selvklogskab, Tider, da den Bebrejdelse ikke var ugrundet, at moralsk Fordærvelse havde grebet Hoved og Lemmer, kort sagt, enhver Fare, som et Samfund med sine Lærdomme og Indretninger kan bestaa, har rystet Kirken, og saa nær syntes ofte Faren for dens Undergang, at kun de trostærkeste og mest oplyste Medlemmer, som saa Kirkens guddommelige Fundamenter og kjendte dens Livs uforstyrrelige Rødder, ikke fortvivlede om den.

Den Kjendsgjerning eller Sandhed, paa hvilken vi ved

disse Henvisninger ville gjøre opmærksom paa, er følgende: Alt i Verden maa staa sin Prøve. Denne Prøve er desto vanskeligere, jo forskjelligere og heftigere de Angreb og Frielser ere, som trænge ind paa Værket.

Men Kirken har bestaaet alle de Prøver, som hidtil have nærmet sig den, hin lettere, som det gamle Hedenskab beredede den, alle dem, som i Tidens Løb overhovedet udgik fra Synden og Verden og ligeledes dem, som det moderne Hedenskab fører med sig, og den befinder sig i Øjeblikket paa et nyt og forhaabentlig foreløbig sidste Stadium, som fremgaar af den nye Tids Aand.

Historien har siden det romerske Riges og den hedske Dannelses Fald hidført store Forandringer i Menneskenes Indretninger, Bestræbelser og Overbevisninger. Angrebene, som Hedenskabets Magt, dets Dannelse og dets Religion rettede imod Kristendommen, udgik fra en Magt, som stod aldeles udenfor Kristendommen, var helt fremmed for den og slet ikke engang begreb den. Det var mere en ydre Fjende, som førte Strid imod Kirken. Dette var en stor Fordel, og den, om end trehundreaarige, forholdsvis alligevel korte Kamp viste, at Kirkens aandelige og moralske Kraft, om ogsaa den *ydre* Magt var uberegnelig større paa den ene Side, end paa den anden, dog aabenbarede en saadan Overlegenhed og overvældende Indflydelse, at Hedenskabets idelig mistede Tilhængere og Magt, medens det kæmpede. Det europæiske Samfund, de dannede Staters Rækker, som ere traadte i Stedet for den romerske Kejsermagt, staar derimod for Tiden i et ganske andet Forhold til Kirken. Staterne have dannet og udviklet sig paa Kristendommens Jordbund, Dannelsen beror paa kristelige Ideer, og for Kulturens Opsving i alle dens Grene har man at takke den Kraft, med hvilken Kirken har udrustet Menneskenes tænkende og forskende Aand. Og naar en Kamp nu rejser sig imod Kirken, saa kunne vi ikke mere betragte den som en udvortes, som en saadan, i hvilken Modstanderne næppe have noget mere for sig end den blot materielle Magt, men

vi maa betragte den fra et ganske nyt Synspunkt. Den Aandens og Kulturens Magt, som er fremvoxet af en kristelig Jordbund og næret med kristelige Elementer, rejser sig imod Kirken med den Paastand, at ville bringe højere Visdom, større Lykke og højere Goder. Det er en indre Kamp, lig den, som fordem blev ført i Himmelen. Lucifer, skabt af Gud og udrustet med de højeste Gaver, rejste sig imod sin Skaber, af hvis Haand han havde modtaget Tilværelse, Liv og alle Livets aandelige Rigdomme. Han forlod den Stilling, som tilkom ham, fordi han hovmodede sig af det han havde og ved sit Hovmods Indskydelser formørkede den sande Erkjendelses rene Lys og nu hyldede en anden Visdom, eftertragede en større Lykke og vilde opnaa endnu højere Goder. Hvad hans Lod blev og hvorledes Sanct Mikael, Troens Engel, er bleven større og stærkere, end han, fordi han ved Troen øste sin Kraft af Almagts udtømmelige Væld, vedrører os ikke her. Vi drage her kun en Parallel imellem Aandekampen i Skabelsens første Begyndelse, og den Strid, som for Tiden udfægtes paa Kristendommens Jordbund. Kristelig Visdom i falsk Fortolkning, kristelige Indretninger i forfejlet Anvendelse, kristelige Øjemed uden kristelige Midler blive eftertragede paa kristelig Jordbund og anvendte imod Sandheden, som kun er i Kirken og udgaar fra Kirken. Kristelig Handlefrihed bliver fordrejet til Anarki, til Lovløshed og Ulydighed af enhver Art. Den Andel i og Nydelse af denne Verden, som Kirken rigelig nok tilsteder ethver Barn af denne Jord, bliver udvidet til Materialisme og Epikuræisme. Den fuldkomne, aldeles mangelfrie Lykke, som Kirken forjætter for det fuldendte Liv i den anden Verden, skal allerede findes heneden. Den skabte og derfor indskrænkede Fornuft, som Kristendommen tilkjender dens Værdighed og dens Rettigheder, skal være den udelukkende Herskerinde paa Erkjendelsens Omraade. Kort sagt, efter deres Trosbekjendelse, som søge og opbygge deres Verden uden Kirken, er »den Helligaand« ikke Andet end en hvilkensomhelst Tidsalders over-

vejende offentlige Mening og herskende Tendents eller Bestræbelse — *Tidsaanden*; Friheden er da Individets løvløse Vilkaarlighed, Lykken bestaar i Besiddelsen og Nydelsen af de jordiske Goder, Sandheden er det enkelte Individts Mening og Tænkning. Det egentlige Indhold af Kristendommen er ifølge *deres* Grundsætninger, som foregive, først nu, i Slutningen af det 19de Aarhundrede at have forstaaet den, saa temmelig det stik Modsatte af det, som Kirken angiver og altid har angivet som Grundlag for sin Tro og som Maal for sit Værk.

Denne den nye Vantros Stræben gaar rigtignok i Grunden ud paa det samme, som ogsaa det gamle *Hedenskab* vilde og efterstræbte, og den bliver derfor ikke med Uret kaldet *moderne Hedenskab*. Ikke desto mindre er den i en meget høj Grad forskjellig fra det gamle Hedenskab. Det sidste havde vel tilstrækkeligt Lys til Sandhedens Erkjendelse, saa vidt som den dengang allerede var bleven aabenbaret. Men til dets Undskyldning kunne vi anføre to Slags Grunde. Først og fremmest vise det Ondes Kræfter, som paa Grund af Arvesynden ligge i Mennesket, sig desto virksommere og indflydelsesrigere, jo mindre det Gode har aabenbaret sig, og hvad hine Hedninger forsyndede sig med, var ofte mere deres Fædres end deres egen Skyld. Dernæst maa vi ogsaa anerkjende, at der i Hedendommen viste sig megen *god Villie*, saasnart kun Budskabet om Frelseren kom til dens Erkjendelse.

Begge disse Undskyldningsgrunde maa vi for største Delen frakjende det moderne Hedenskab. For »Tidsaandens« Troende lyser ikke alene Aabenbaringens og den kristelige Visdoms fulde Sol, saa at de ere langt mere uden Undskyldning end de *gamle* Hedninger; men denne deres større Skyld bliver ogsaa aabenbar derved, at der hos dem findes kun liden eller endog slet ingen *god Villie*. Hine, de gamle Hedninger, ere fra Mørket trængte frem til Lyset, uagtet de i Aartusinder havde levet i Mørket; disse, de nye Hedninger, vendte sig fra Lyset til Mørket, uagtet Lyset har

oplyst Verden i næsten to Aartusinder, uagtet de ere fødte i Skjæret af dets Straaler og paa aandelig Maade nærrede og styrkede af det. Derfor er deres Skyld og Synd langt større og der venter dem en Hjem søgelse, der maa ramme dem desto dybere, jo mere og jo længere de med deres Erkjendelses og Villies inderste Bevægelser have vendt sig bort fra Gud og hans evige Sandhed.

Det synes som om denne Kirkens Prøvelse ved dens Børns Frafald, som ere blevne vantroende, foreløbig vil være den sidste; thi der gives vel næppe en højere Grad af Ondskab, Slethed og Synd, end den, der i vore Dage viser sig i dens Fjenders djævelske Forblindelse og diabolske Hovmod. Men allerede i dens Begyndelse viser sig ogsaa Troens Magt, som har sin Sikkerhed og Begejstring fra Gud, *Michael*, 2: *Hvo er som Gud? hvo kan overvinde Kirken!* saaledes lyder vort Løsen, og saaledes vil Kraften fra det Høje ogsaa overvinde Verdens Magt, og Kirken vedblive at være Folkenes og den kristelige Dannelses Moder, vedblive at være den Jordbund, af hvilken den sande Fred og tilfredsstillende Lykke i dette timelige Liv og den fuldendte Salighed i det andet Liv fremblomstrer for alle Nutidens og Fremtidens Slægter og for alle de enkelte *Individer*, som have *en god Villie*.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdæl af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

OTTENDE KAPITEL

I Fængsel.

Da Florentia hin Septembermaanede havde faaet Underretning om det tilintetgjørende Slag, der havde ramt hendes

Fader Senatoren, ilede hun strax til Rom, men fandt ikke længere sin Fader dér; han var allerede ført bort i Landsforvisning og hun kunde ikke faa at vide hvorhen. Hendes Tante havde taget de yngre Søskende til sig, og der fandt hun ogsaa selv foreløbig et Hjem.

Pigen bar sin store Ulykke med et beundringsværdigt Mod; hun tænkte kun for sine Søskende og søgte at skaffe sig Underretning om, hvor hendes Fader var bleven af. En gammel Ven af Huset, som var bleven rørt af hendes Bønner og Taarer, lod i al Hemmelighed anstille Efterforskninger, baade i Numidiens Stenbrud, Spaniens Sølvværker, Ægyptens Porfyrbrud og Grækenlands Metalgruber; men den ene Maaned efter den anden forløb, og alle Anstrængelser for at erfare hans Opholdssted viste sig forgæves. De ovenfor omtalte skærpede Befalinger fra Kejseren gjorde Undersøgelserne dobbelt vanskelige.

Alle Breve, som Florentia havde skrevet til Quintinus, dennes Søn og andre Bekjendte i Puteoli, for at bede dem sende hende de Juveler, Kostbarheder og Smykker, som hun, paa Grund af sin hurtige Bortrejse derfra, havde ladet blive tilbage, blev ikke besvarede.

Efter hendes store Ophidselse i den første Tid kom der Dage med roligere Overvejelse, ensomme Timer, hvori Florentia saa' tilbage til den Tid, der laa forud for hendes Ophold i Bajae med de larmende, tomme Glæder dér; — og hvormeget hun end forsøgte at stride imod, traadte dog Billedet af hendes tidligere Forlovede stedse stærkere og stærkere ud af Forglemmelsens Mørke. Men medens Tanken paa Faustinus tidligere havde begejstret hende til heltemodig Standhaftighed under Faderens mange Mishandlinger, trykkede denne Tanke hende nu ned, saa hun følte den største Skam og Anger; hvor skændigt havde hun ikke brudt sin Tro! Hun maatte ogsaa stadigt tænke paa Hippolytus, Slaven, som havde opofret sig med en saadan Hengivenhed for den stakkels Landsforviste, — for hendes Brudgom.

Hun søgte forgjæves at indbilde sig, at Begge vel for

længe siden vare bukkede under for deres Lidelser, og at Døden altsaa havde overskaaret ethvert Baand mellem hende og dem. En indre Stemme vedblev dog at viske til hende, at Begge endnu levede, at Faustinus bestandig hang med den inderligste Kjærlighed ved hende, at det just var denne Kjærlighed, der gav ham Styrke til at udholde alle Besværligheder, og at Hippolytus stadig delte sin Herres Lidelser med uforandret Troskab.

Florentia havde gennem Mellemmænd ladet forespørge hos Fabianus, om han ikke havde faaet Efterretninger fra de to Fanger. De sidste Meddelelser stammede fra Foraaret, og hun kunde mærke af nogle forblommede Ytringer, som Fabianus havde ladet falde, at hendes Forlovede var bleven Kristen.

»Han har af sin Slave faaet et vidunderligt Lægemiddel, som holder ham oprejst under alle Lidelser,« havde Fabianus sagt, --- hvor lidt havde ikke manglet i at hun ogsaa havde fundet dette Lægemiddel, som just i dette Øjeblik vilde have kunnet styrke og opmuntre hendes Hjærte under Skæbnens haarde Slag --- men hun havde mistet alt i Glædens og Nydelsernes Hvirvel.

Saadanne Timer til Eftertanke indfandt sig hyppigere og hyppigere hos Florentia og kastede mørkere og mørkere Skygger ind i hendes Sjæl.

Gjentagne Gange havde en indre Stemme raadet hende til at gjøre det modige Skridt, at besøge Fabianus og sige ham alt; hun følte, at det vilde have bragt hende Trøst og Lettelse. »Jeg vil gaa hen til ham imorgen,« sagde hun til sig selv; men Modet svigtede hende altid i sidste Øjeblik.

Havde hun blot taget Mod til sig, vilde hun have faaet nye Efterretninger fra Sardiniens Bjærgværker, da det ved Bestikkelser stadigt var lykkedes at komme i Forbindelse med Fangerne gennem Opsynsmændene.

Hun vilde uden Tvivl ogsaa være gaet tidligere til Fabianus, havde hun anet den nye Ulykke, der stod for Dø-

ren og som skulde tilføje hende et Slag, der var endnu frygteligere end det, hvad der hidtil havde ramt hende.

Hverken Aurelius Sempronius eller endnu mindre hans Søn Marcus havde glemt den Kulde, hvormed Florentia havde afvist Frieriet; især Marcus var rasende over at være bleven til Spot for sine Venner og talrige Kreditorer, som i denne Anledning havde forholdt sig rolige i nogen Tid; de trængte nu ivrigt ind paa ham, saa han for hver Dag, der gik, blev mere og mere utaalmodig. Han havde med ondskabsfuld Skadefryd glædet sig over den Ulykke, der havde ramt Florentius og hans Familie; maaske vilde en Del af Formuen være bleven frelst, hvis Pigen havde skjænket ham sin Haand; men nu havde Fiskus taget det altsammen. Og da nu Marcus havde faaet at vide af en Ven, der besøgte ham i Rom, at Florentia havde vist sig meget imødekommende overfor den unge Quintinus og modtaget hans Hyldest samt foræret hans Søstre pragtfulde Smykker, forvandlede hans Forbitrelse sig til det mest glødende Had. Florentius var engang kommen med en uforsigtig Ytring, som Marcus kunde huske og hvoraf han drog den Slutning, at Florentia hemmeligt var en Kristen. Hvad skulde vel nu afholde ham fra at angive hende som hørende til denne Sekt, der var saa strængt forbudt?

En Dag midt i November Maaned blev Florentia hentet af kejserlige Retsbetjente og bragt til Forum for Præfektens Domstol.

Paa Dommerens Forespørgsel svarede hun, at hun aldrig havde været Kristen, og allerede for længe siden havde afbrudt enhver Forbindelse med denne foragtelige Sekt. Men nu kom Marcus, der var ophidset af Raseri og Had, med en ny Anklage, som nødvendigvis maatte bringe Jomfruen i Fængsel: Florentia skulde i al Hemmelighed have beholdt en Del af hendes Faders beslaglagte Formue, disse Skatte vare gjemte hos en vis Quintinus i Puteoli.

Paa Grund af Kejserens Havesyge kunde der næppe gives en værre Forbyrdelse. Dommeren var derfor nødt til

at tage Hensyn til denne Klage. Florentia tilstod da ogsaa, at hun havde ladet adskillige Smykker og Kostbarheder blive tilbage i Puteoli, og som Følge af disse Oplysninger var der ikke andet at gjøre end foreløbig at holde den Anklagede fængslet.

Det Sted, hvortil hun blev bragt, var en Afdeling af det Mamertinske Fængsel, hvor en Del kvindelige Fanger allerede i Forvejen vare blevne indelukkede. Blandt disse befandt sig ogsaa Sophia og hendes tre Døtre; for et Par Dage siden vare de blevne anklagede paa Grund af deres kristne Trosbekjendelse, og de vare da strax efter det første Forhør blevne bragte derhen.

Efter at Jærndøren var bleven aflaaet efter Florentias Indtræden i Fængslet, var den Ulykkelige nær ved at fortvivle.

»Er det muligt,« udbrod hun og vred jamrende sine Hænder, »at Skæbnen kan bringe endnu flere Ulykker over en svag Piges Hoved? — Havde jeg blot sagt, jeg var en Kristen, vilde Døden have gjort en Ende paa alle mine Lidelser!«

Det sidste Udbrud maatte have tildraget sig de kristne Medfangers Opmærksomhed. Var denne Pige maaske en Troende, som var bleven svag ligeover for Dommeren og som havde fornægtet sin Gud? — Det var jo et Angstraab, der lød igjennem hendes egne Ord, fra en angrende Sjæl, og da Kirken var i Besiddelse af Magten til at borttage hendes Synd, laa det i den Skyldiges egen Haand at gjøre det Skete godt igjen ved en ny Bekjendelse.

»O, nej,« svarede Florentia, da Sophia lod falde nogle Udtalelser i den Retning, »jeg er ingen Kristen, og naar jeg engang var lige ved at tro paa Kristus, — saa vil jeg nu, mindre end før, vide noget af ham at sige.«

»Haaber Du da,« spurgte Sophia, »mere Hjælp af dine egne Guder?«

»Mine Guder? Jupiter og alle de andre deroppe ere jo ikke andet end Dukker og Narrestreger, som jeg ganske vist troede paa i min Barndom.«

»Have Lidelser og Ulykker da været Skyld i, at Du ikke mere kan tro paa nogensomhelst Religion? — Stakkels Barn! saa har Du altsaa kastet Vildfarelsernes osende Lampe fra Dig og endnu ikke grebet Sandhedens lyse Fakkell, som kunde have vist Dig Vej i Sorgens Nat, og Du staar saaledes paa den Maade i det dybe, trøstesløse Mørke.«

»Døden vil snart bringe mig ud deraf,« sagde Florentia med en mørk Mine og trodsig Stemme.

Sophia følte, at det for Øjeblikket ikke kunde nytte at tale om Religion med den stakkels Pige; men da de kristne Fanger lige ventede Besøg af Biskop Fabianus samme Nat, haabede den gode Dame paa, at han vilde kunne tale til den Ulykkeliges Hjærte med den gode Hyrdes Stemme.

Hun trak sig derfor tilbage til de andre Kvinder, og Florentia hensank i mørk Grublen over sine svære Lidelser.

Men efter nogen Tids Forløb hørte hun, at der under Kvindernes Samtale blev nævnet Navne, der tildrog sig hendes Opmærksomhed.

Var det ikke Navnene Hippolytus og Pontianus, hun opfangede?

Florentia lyttede uvilkaarligt til Samtalen.

Kvinderne talte sammen om de to Martyrers Død, hvorom Sophia var i Stand til at give de øvrige Fanger nærmere Oplysninger; — som ovenfor sagt, var der for faa Dage siden kommet nøjagtige Efterretninger fra Sardinien.

Florentia blev mere og mere spændt paa at erfare mere; der kunde ikke være Tvivl om, at der var Tale om hendes tro Slave og Oldingen, som altsaa vare døde; de vare jo dømte til Arbejde i Bjærgværkerne sammen med hendes Brudgom.

»Har Du ikke hørt noget om en vis Faustinus, der blev dømt sammen med Pontianus?« spurgte hun ængstelig Sophia.

«Jo! Jeg tror nok at dette Navn ligeledes blev nævnet; lad mig tænke mig lidt om! — Det er rigtigt — nu husker

jeg, at Faustinus har begravet dem og blev hjulpet i dette Arbejde af Senator Florentius.«

»Min Fader! min Fader!« udbrød Jomfruen og sank, overvældet af Smerte og Glæde, i Sophias Arme.

»Ak, fortæl mig alt, hvad Du véd om ham,« bad Florentia. »Jeg har i flere Maaneder ladet forespørge overalt, for at faa at vide, hvor han var bragt hen.«

De andre Fanger traadte nu nærmere, fulde af inderlig Deltagelse; Sophia drog Florentia til sig med moderlig Kjærlighed og sagde:

»Saa skulde altsaa Datteren føres til dette Fængsel, for at erfare noget om sin Fader! Vær nu blot lidt taalmodig, saa vil Du allerede i Nat faa udførligere Besked paa alle disse Ting af vor ærværdige Fader, Biskop Fabianus.«

(Fortsættes.)

Pave Leo XIII. og Dronning Wilhelmine af Holland.

—o—

I Anledning af den fornylig afsluttede Fredskonference i Haag har følgende Brevvexling, som oplæstes paa Konferencen, fundet Sted mellem Dronning *Wilhelmine* og Pave *Leo XIII.*:

Dronningens Adresse.

Til Hs. Hellighed Paven!

Hellige Fader!

Deres Hellighed, hvis veltalende Ord altid med saa stor Autoritet bleve forkyndte i Fredens Interesse, og som endnu nylig i Deres Allokution af 11te April mere specielt har udtrykt ædle Følelser med Hensyn til Folkenes indbyrdes Forhold, jeg har anset det for min Pligt at meddele Dem, at jeg, ifølge den russiske Kejsers Opfordring og Initiativ, har sammenkaldt en Konference i Haag med det Maal for Øje

at tilvejebringe de tilsvarende Midler for at formindske de sønderknusende aktuelle militære Byrder og for om muligt at komme Krigene i Forkjøbet eller i det mindste at formilde deres Følger.

Jeg er overbevist om, at Deres Hellighed med sympatetisk Blik vil se denne Konferences Forsamling, og jeg vilde være meget lykkelig, om Deres Hellighed ved at lægge Forsikringen om denne sin høje Sympathi aabent for Dagen, naadig vilde føje sin dyrebare moralske Støtte til det store Værk, som efter den højhjærtede russiske Kejsers ædle Planer skal drøftes og udarbejdes i min Residensstad.

Jeg griber med Glæde den nærværende Anledning, helige Fader, for paany at forsikre Deres Hellighed om min høje Agtelse og min personlige Hengivenhed.

Hausbaden, 7de Maj 1899.

Wilhelminc.

Hs. Hellighed Pavens Svar.

*Til Hds. Majestæt Wilhelmine,
Nederlandenes Dronning!*

Majestæt!

Vi kan ikke andet end finde Velbehag i den Adresse, hvorved Deres Majestæt har meddelt Os, at Fredskonferencen er forsamlet i Deres Hovedstad, og har skjænket Os den Opmærksomhed, at anmode Os om Vor moralske Støtte for denne Forsamling.

Med Glæde udtrykker Vi Vore varmeste Sympathier saavel for den ophøjede Kejser, som har taget Konferencens Initiativ, som og for Eders Majestæt, som med Glæde har vist Forsamlingen en ærefuld Gjæstfrihed. Det overmaade moralske og velgjørende Øjemed, som allerede Konferencens indledede Arbejder sigte til, udtrykker Vi ligeledes Vor levende Sympathi for.

Det er Vor Mening, at saadanne Foretagender paa en ganske speciel Maade falde ind under Vort Embede, og det ikke blot forsaavidt som Vi skulle yde dem en moralsk Støtte, men ogsaa med Hensyn til den effektive Medvirk-

ning; thi det handler sig om en Gjenstand, der i sin Natur er overmaade ædel og inderlig knyttet til Vort ophøjede Embede, som jo ved Kirkens gudommelige Stifter saavel som ved mange hundredaarige Traditioner sidder inde med et Slags høj Investitur i Egenskab af Fredens Mægler.

Det øverste Pontifikats Autoritet overskrider i Sandhed Nationernes Grænser; den omfavner alle Folkefærd for at forene dem til en Konfederation for Evangeliets sande Fred; dens Virksomhed for at udbrede og fremme Menneskehedens Vel hæver sig over de Særinteresser, som de forskjellige Statschefer have for Øje, og bedre end nogensomhelst Anden formaar Kirken at bøje til Endrægtighed og Fred de talrige Folkefærd med saa yderst forskjellige Anlæg.

Dertil kommer saa Historiens Vidnesbyrd om alt, hvad Vore Forgængere have gjort for ved deres Indflydelse at formilde de ulykkeligvis uundgaaelige Krigslove, ja for endog at gjøre en Ende paa alle blodige Fejder, naar Konflikter mellem Fyrster opstode; for endvidere i Almindelighed at bilægge de mest tilspidsede Kontroverser imellem Nationerne og modig at hævde de Svages Ret mod de Stærkes Præntioner.

Men Vi have selv nu, tiltrods for de unormale Forhold, i hvilke Vi befinde Os, kunnet gjøre en Ende paa store Tvistigheder mellem berømte Nationer, saasom Tyskland og Spanien; og ogsaa den Dag i Dag have Vi den Forhaabning snart igjen at kunne tilvejebringe den gode Forstaaelse mellem to sydamerikanske Nationer, som have lagt Afgjørelsen af deres Mellemværende i Vor Haand.

Tiltrods for alle mulige Hindringer ville Vi vedblive at opfylde denne traditionelle Mission, siden Vi betragte det som en Del af Vor Pligt, uden at Vi derhos søge noget andet end det offentlige Vel og uden at kjende nogen anden Ære end den, at tjene den kristelige Civilisations hellegelige Sag.

Vi bede Deres Majestæt velvilligst at modtage Udtryk-

ket for Vor Agtelse og de oprigtige Ønsker, som Vi frembringe for Deres og Deres Kongeriges Velfærd.

I Vatikanet, den 29. Maj 1899.

I. eo PP. XIII.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

-- 0 --

Fulda. Ifølge »Westfäl. Volksbl.« have henved 30 *Biskopper* anmeldt deres Besøg i Anledning af *Bonifactusforeningens 50aarige Jubilæum* den 24. August i Fulda. Tillige møder Foreningens Bestyrelse, som har sit Sæde i Paderborn, nemlig Friherre von Wendt Gevelinghausen, Prælat Provst Nacke, Provst Schröder, Friherre v. Schorlemer-Overhagen, Grev Stolberg-Westheim, Landretsraad Topp, Domkapitular Dr. Woker, Professor Dr. Kleffner. Fra andre Bispedømmer have desuden meldt sig en Mængde Gejstlige og Lægfolk, saa Jubilæumsfesten synes at skulle blive storartet.

— Den 23. August afholde Tysklands Biskopper deres aarlige Konference i Fulda.

Osnabrück. Den 28. August vil sandsynligvis den udvalgte Biskop af Osnabrück, Dr. *Hubertus Vosz*, blive konsekreret i Domkirken i Osnabrück af Biskoppen af Münster.

Rom. Ærkebiskoppen af Bagdad, Msgr. Altmayer, har i en Skrivelse til den h. Fader underrettet denne om, at 50,000 nestorianske Kristne fra *Nestorianernes* skismatiske Samfund ere vendte tilbage til den katholske Kirke i Løbet af det sidste Fjerdingaar, og i Omegnen af Byen Wan have 30,000 gregorianske *Armeniere* forladt Skismaet og ere vendte tilbage til Moderkirken.

I Følge Meddelelse til Propaganda-Kongregationen har Biskop *Macario* formelt taget Patriarkatet Alexandria i Ægypten i Besiddelse. Derved have 600,000 Tilhængere af den *koptiske* Kirke atter forenet sig med den romersk-katholske Kirke.

Unio: Tirsdagen d. 22. August Kl. 7 præcis **Præmie-keglespil** i Café „Helgoland“, Straudvejen Nr. 20. Tegning (25 Øre pr. Portion) kan ske hos:

F. Simonsen. F. E. Weber. Herm. Hoffmann,
St. Jørgens Allé 11. Gothersgade 47. Kjøbmagergade 48.

C. B. Lohrer,

31 Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

Det nye **mekaniske Maskin- & Cycleværksted** samt **elektrisk-Ringeledninger** anbefales. Gode Gasapparater føres. **Rabechs Allé 6—8. F.**

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. August. 12. Søndag e. Pintse. Johannes Berchmanus, Bekjender. — **14. M.** Oktavdag. — **15. Ti.** Marias Himmelfart eller Optagelse i Himlen. — **16. O.** Hyacinth, Bekjender. — **17. T.** Oktav af Laurentius, Martyr. — **18. F.** Helena, Enke, Kejserinde. — **19. L.** (Vigiliefaste-dag) Oktavdag.

Søndag den 20. August. 13. Søndag e. Pintse. **Marias Optagelse i Himlen.** Joakim, den hl. Jomfrus Fader. **Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for Vikariatets mest trængende Institutioner.

Gudstjeneste i Ringsted Søndag d. 13. August Kl. 7^{1/2}
Form. h. Messe. — Kl. 4 Eftm. Foredrag i Hotel „Casino“. —
Besøg i Haraldsted og Roskilde.

I Henhold til „Regulativet for Menighedens Forstanderskab“ § 32 bekendtgjøres det herved, at det fuldstændige, specificerede Regnskab for Aaret 1898 er fremlagt til Eftersyn Søndag d. 6. August og Søndag d. 13. August i Forsamlingsværelset i St. Ansgars Præstebolig, Bredgade 64. 1. Sal.

Forstanderskabet.

St. Knuds Skole. (Stenogade 2.) Det nye Skoleaar begynder Onsdag d. 23. August. Skolen optager Børn fra 5 Aars Alderen og forbereder til Præliminært-Examen. Indmeldelser af nye Elever modtages paa Skolen.

St. Ansgars Kirkeskole for Drengene og Piger gjenoptager efter endt Sommerferie Undervisningen Lørdag d. 19. August. Børn, som i Aar blive skolepligtige, bedes snarest indmeldte hos Overlæreren Hr. Chr. Ertner (Bredgade 67. 3. S. o. G.) og Overlærerinden, Søster Agnes (Toldbodvejen 14). Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 34.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13. Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 10-Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 34.

Søndagen den 20. August.

1899.

Indhold: Paven og Fredskongressen. De Landsforviste. Hjemmet og Skolen. En Røverhistorie. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Schwerin. England. — Bekjendtgjørelser.

Paven og Fredskonferensen i Haag.

— 0 —

Den interparlamentariske Fredsunion holdt som bekjendt i Dagene fra 31. Juli til 4. August i Kristiania sin niende Generalforsamling. 18 Nationer vare repræsenterede der af henved 300 Delegerede, blandt hvilke 15 Centrumsmedlemmer af den tyske Rigsdag. Paa Mødets sidste Dag holdt Rigsdagsmanden Dr. *Hauptmann* fra Bonn følgende udmærkede Tale over *Pavens Stilling til Spørgsmaalet om den internationale Voldgift*:

»Man tør vel betegne det som karakteristisk for vor Tid ved alle Spørgsmaal, som rejses, at den kaster et Blik tilbage paa den historiske Udvikling, disse Spørgsmaal have taget. Og naar vi ogsaa gjøre dette her ved Spørgsmaalet om den internationale Voldgiftssag, saa finde vi, at vore

Idéer ikke ere nye, men at Tvistigheder mellem forskellige Nationer ogsaa allerede før bleve bilagte ved Voldgiftsafgjørelser.

Blandt de mange Personligheder, som i Tidernes Løb have været virksomme i den Retning, og til hvem en Voldgiftsdommers høje Embede blev anbetroet, ere som enhver Historiekyndig ved, fremforalt Paverne fremragende.

Jeg vil kun med et Ord hentyde til, at de i tidligere Aarhundreder ved opstaaende Stridigheder mellem de forskellige Nationer saa ofte have lagt sig mæglende imellem; jeg vil kun i forbigaaende minde om den Begivenhed, da endnu i vore Dage Paven med Held har været nævnt som Voldgiftsmand mellem Tyskland og Spanien.

Det kan ikke overraske Dem, mine Herrer, at jeg berører dette Spørgsmaal *her* i denne Forsamling; De vilde, troer jeg, tværtimod være overraskede, dersom jeg her ikke talte derom, siden denne Sag jo allerede gjentagende Gange før blev drøftet saavel i de politiske Kredse, som jeg har den Ære at tilhøre, som ogsaa i den mest udstrakte Offentlighed.

Jeg tilstaar, mine Herrer, som jo for største Delen staa paa et andet Standpunkt overfor Paven end mine Venner og jeg, jeg tilstaar gjerne, at de forandrede Forhold nu ikke mere indrømme Paven *den* Stilling i dette Spørgsmaal, som han indehavde dengang, da de stridende Partier i aandelig Henseende var ham underordnede. Men et er dog ogsaa fra fremragende ikke-katholsk Side blevet anerkjendt, at nemlig Paven endnu i vore Dage i enkelte Tilfælde ligefrem er den *givne* Mand som Voldgiftsdommer. Det er alt sammen saa ofte blevet udviklet, og jeg gjentager det, ogsaa fra ikke-katholsk Side, at jeg her kan indskrænke mig til kun flygtig at berøre de Punkter, som her komme i Betragtning.

Først og fremmest er da Pavens offentlig-retslige Stilling, hans Suverænitet, et vigtigt Moment her, da det gjør ham til en Ligestillet overfor de stridende Partier. Han er *Suveræn*.

Men dersom Omraadets Ringhed anviser ham en liden Rang blandt Staterne, saa giver ham atter paa den anden Side den vældige *moralske Magt*, han repræsenterer, saa stor en Autoritet, at han paa en fremragende Maade synes kaldet til saa højt et Embede som en Voldgiftsmands mellem stridende Stater.

Og denne moralske Magt forpligtiger ham igjen til den pinligste *Upartiskhed*, og det desto mere, naar det handler sig om en Stat, hvor hans aandelige Stilling ikke anerkjendes.

Der kunde med Lethed endnu anføres Andet i denne Retning, men jeg indskrænker mig til det Sagte, da jeg jo ikke skal bevise noget Ukjendt, men kun minde Eder om allerede kjendte Ting.

I Medfør af den Stilling, mine Herrer, som Paven nu indtager i Spørgsmaalet om de internationale Voldgiftsdomstole, har det vakt *den pinligste Forundring* i de videste Kredse, at man har udelukket ham fra Deltagelsen i Haager-Konferensen.

Om Grundene til denne Udelukkelse blev, saavidt mig bekjendt, ikke nogetsomhelst officielt meddelt; men man har dog i Almindelighed paastaaet, — og ingen har, saavidt jeg ved, modsagt dette, — at hin Udelukkelse bør føres tilbage til *den italienske Regerings* Bestræbelser i saa Henseende.

Skulde dette være Tilfældet, da vilde denne Stats Handlemaade være endnu mere uforstaaelig og uberettiget, forsaavidt som den italienske Regering i Aaret 1870 ved den bekjendte Garantilov selv havde anerkjendt Pavens Suverænitet og paataget sig den Forpligtigelse at være en Borgen for den. Italien burde altsaa netop i *første* Linie have arbejdet paa, at de Rettigheder, der tilkomme Paven som Suveræn ogsaa skulde respekteres.

Naar jeg nu her, mine Herrer, afgjort *protesterer* mod denne den italienske Regerings Handlemaade, saa tror jeg at blive forstaaet i denne Forsamling, hvis Maal det dog er i

Staternes Forhold til hverandre at forhindre den vilkaarlige Løsning af Spørgsmaalene ved Vaabenmagt og i dens Sted at sætte Rettens Afgjørelser og Forpligtelser.

Det har været *en stor Fejl*, mine Herrer, man har be-
gaaet ved Pavens Udelukkelse fra Haager-Konferentsen. Og
jeg troer, man ogsaa har indset dette sammesteds. I det
mindste forekommer det mig, at denne Følelse har bevæget
Nedcrlandenes Dronning, -- som jo i forbigaaende be-
mærket heller ikke er Katholik, vistnok i god Forstaaelse
med Konferentsen at stile et Brev til *Paven*, som tillige med
dennes Svar er bleven oplæst, og hvori Dronningen an-
moder Paven om at yde Sagen sin moralske Understøt-
telse.

Jeg tør vel derfor udtrykke Haabet om, at man ved de
internationale Voldgiftsdomstoles Besættelse vil indrømme
Paven den Stilling, der tilkommer ham som anerkjendt Su-
veræn.

Det, jeg her, mine Herrer, har haft den Ære at fore-
drage for Eder, er ikke alene min personlige Anskuelse.
Den deles meget mere i de videste Kredse og specielt af
mine politiske Venner. Vi have dog indtil videre troet at
burde afstaa fra Indbringelsen af en tilsvarende Resolution;
men det kunde vi ikke negte os, her at give vore Idéer
Udtryk angaaende den Stilling, Paven indtager i de interna-
tionale Voldgiftsdomstoles Spørgsmaal.« --

Hr. Hauptmanns Tale blev paahørt med spændt Op-
mærksomhed af hele Huset og ofte afbrudt af Bifaldsraab
(Meget godt! ganske rigtigt!) og Applaus fra de tilstedevæ-
rende Katholikers Side.

Den italienske Senator, Professor Pierantoni, forlangte
Ordet. Han følte sig krænket, sagde han, af den tyske Rigs-
dagsmands Ytringer angaaende Italien og den italienske Re-
gering og beklagede, at han ikke kunde udtrykke sine Tan-
ker og Følelser paa Modersmaalet. Han svarede derfor i
det franske Sprog og udtalte, at den italienske Regering ved
Garantiloven af 1870 ingenlunde havde villet anerkjende

Paven som *Suveræn*, siden han jo savnede, paastod Taleren, selv de væsentligste Elementer for at være Suveræn. Det eneste, som blev indrømmet Paven ved Garantiloven, var simpelthen »*les honneurs d'un souverain*«, og disse havde den italienske Regering aldrig nægtet Paven. Efter Pierantoni bærer Paven kun en Suveræns »*titre honorifique*«, og skal altsaa kun være en Slags »Æressuveræn«.

Pierantoni fuldendte sin Tale, uden at Nogensomhelst ytrede endog det allermindste Bifaldstegn.

Hr. Rigsdagsmand Hauptmann svarede derpaa i faa og fyndige Ord, at efter hans politiske Meningsfællers og hans egen Opfattelse (han talte naturligvis ikke i det evangeliske Forbunds Navn) var Paven ved Garantiloven af 1870 i Virkeligheden bleven anerkjendt som en alle andre *jevnbjrdig Suveræn*, og at de overfor Pierantoni holdt urokkelig fast ved denne deres Opfattelse. Sluttelig vilde han i sine politiske Venners Navn paa det bestemteste *protestere* mod den italienske Senators Udtalelser overhovedet.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— o —

(Fortsat.)

Da Florentia hørte Fabianus Navn blive nævnet, rødmede hun. Sophia lagde Mærke dertil og spurgte mildt:

»Har Du kjendt Fabianus tidligere? Det var maaske ham, der gav Dig Undervisning i den kristne Lære. Vær saa kun ved godt Mod, mit Barn; Du vil i ham finde en kærlig Læge for dine Saar.«

»Hvor Du er god mod mig, ædle Dame! Ja, det var netop ham, der opmuntrede mig med sine Ord i mine tidligere Sorgens Timer. Men siden. . . . Nej, over den

Afgrund, jeg selv har skabt mig i min ulyksalige Letsindighed, over den kan der ikke slaas nogen Bro!»

»Kjære Barn, selv om Afgrunden var lige saa dyb og bred, som Himlen er fjern fra Jorden, gives der dog En, som kan bygge denne Bro. Idet Guds Søn steg fra Himlen ned paa Jorden og døde som et Sonoffer for alle Mennesker, lagde han sit Kors som en Bro over den Afgrund, Synden havde fremkaldt mellem Gud og Menneskene. Men vor ærværdige Fader Fabianus vil bedre kunne belære Dig derom, end jeg kan og« vedblev Sophia smilende, »jeg vil glæde mig, naar jeg af og til kan hjælpe Eleven lidt, indtil Præfektens Kjendelse fører mig bort fra dette Fængsel.«

»Du haaber altsaa snart at komme paa fri Fod?«

»Ja, jeg haaber ret snart at kunne drage ind i Frihedens salige Land med mine Børn.«

»Jeg forstaaer Dig ikke rigtigt. Hvad er det for et Land, Du taler om?

»Det evige Fædreland, hvor der hverken gives Smerte eller Adskillelse mere.«

»Saa vil Du altsaa gaa i Døden med dine tre Døtre!« udbrød Florentia overrasket.

»O, med Glæde, med største Glæde! raabte Pigerne som med én Mund, og Elpis tilføjede begejstret:

»Kan det da være saa svært at give en Sten bort og i Stedet for den at indløse en umaadelig kostbar Perle?«

»Vel er Dommen ikke falden endnu,« vedblev Sophia, »men vi vente hvert Øjeblik at blive førte for Domstolen, for at tilstaa; vi ville heller ikke fornægte vor Gud overfor Præfekten; den Gud, for hvem vi ere beredte til at gaa i Døden, vil selv styrke os i vor Svaghed. Rigtignok,« fortsatte hun med et Suk, »skjælver jeg ofte ved Tanken om, at man, for at gjøre Moderens Prøvelse endnu sværere, vil pine og henrette mine Børn for mine Øjne. Men Guds Villie ske! Havde Makkabæernes Moder ikke set syv Sønner lide Martyrdøden, før hun selv modtog Sejrens Palme?«

»Men hvorfra,« spurgte Jomfruen sagte, »hvorfra faa I dog Modet til saadanne Ofre? Overstiger det ikke Menneskenes Kræfter?« Derpaa kastede hun sit Blik paa Agape, som paa Grund af sin Ungdom syntes mindst af alle at være Kampen voxen.

»Naar Du er bleven en Kristen,« udbrød den Lille, som havde opfanget Florentias spørgende Blik, »vil Du lære at forstaa Hemmeligheden i vor Styrke.«

»Tillad mig nu,« sagde Florentia efter en Pause, »at jeg i Stilhed tænker over alt det, I have sagt mig. — Men sig mig én Ting endnu. — Min Fader har hidtil hadet de Kristne; — véd Du maaske, om hans Følelser ere blevne mildere?«

»Fabianus vil sandsynligvis kunne besvare det Spørgsmaal; men hvorledes kan Du tro, at Gud har føjet det saa vidunderligt, at din Fader just skulde blive forvist til Sardinians Bjærgværker, hvis han ikke ved disse Blodvidner vilde føre hans Sjæl til Sandhedens Erkjendelse?«

»Ja,« udbrød Florentia, »hvis min Fader blev en Kristen, eller maaske allerede nu er en Kristen, vilde der ikke kunne findes noget stærkere Bevis paa, at det jo er Eders Gud, der leder hele vor Skæbne, for gennem Lidelser og Trængsel at drage os til sig.«

Florentia trak sig tilbage til en anden Del af Fængslet og hensank i dyb Eftertanke. Hun tænkte paa sin Fader, hvis Opholdssted hun nu endelig havde erfaret; hun brændte af Begjærlighed efter at høre noget nærmere om ham af Fabianus. Hun tænkte paa Faustinus, som havde staaet for hendes Sjæls Øje hele Tiden, medens hun havde talt med Sophia, og hendes Hjærte følte en usigelig Smerte over, at hun for bestandigt havde gjort sig uværdig til hans Kjærlighed. Efter disse sørgmodige Forestillinger vendte hendes Blik sig mod den Moder, der med Glæde og Ro imødesaa sin Martyrdød for Kristus. Hvorfra fik denne Kvinde det Mod at kunne imødesee Døden, ja den grusomme Død, med et saa fast Blik? Hvad var det, der endog gav det svage

Barn Mod til med Glæde at hengive sit unge Liv? — Men var det ikke den samme Kraft, som disse nu haabede paa, der havde styrket den tro Slave Hippolytus, saa at han næsten et helt Aar igjennem frivilligt havde baaret alle sine Lidelser i Bjærgværkerne og dér lidt Døden? — Hvis nu hendes Fader ogsaa havde sluttet sig til Kristendommen! Skulde hun alene da holde sig tilbage? — men hvis hun blev en Kristen, — og den Pligt saa fordredes af hende som af Sophia, at hun skulde komme frem med den samme Bekjendelse —? Florentia havde flere Gange været tilstede ved Martyrernes Pinsler: ak Nej! dertil havde hun ikke Kræfter nok; hele hendes Sjæl skjælvede ved Tanken om at skulle dø under Bøddelens Haand. Vistnok trængte den Tanke sig frem, at hun ved en saadan Død paa den fuldkomneste Maade kunde udsone sin Brøde og ved dette Offer atter blive sin elskede Faustinus værdig, saa hun kunde besidde ham i den evige Salighed, Sophia havde talt om. Men hendes svage Hjærte blev dog forsagt ved Forestillingen om de forfærdelige Pinsler, de Kristne maatte gennemgaa, inden Døden forløste dem fra deres Lidelser.

Saaledes kæmpede Lys og Mørke med hinanden i Florentias Sjæl, og de dybe Sukke, hun ofte udstødte, vidnede om, hvor svær denne Kamp var for hende. Der kommer en Gang for ethvert Menneske en Afgjørelsens Time, da han maa bestemme, om han vil høre Naturen eller Naaden til, og lykkelig er det Menneske, som i en saadan Time har en god Engel ved sin Side! Alle de Bønner, som Faustinus uafsladeligt opsendte til Himlen for Florentia, og det Offer, Hippolytus ved sin Martyrdød havde frembaaret til Gud for hendes Sjæls Frelse, — var det, som banede Vej ind i hendes Bryst for Lysets Naade, og da Biskop Fabianus ved Midnatstid traadte ind i Fængslet, for at trøste Fangerne, behøvede han ikke mange Ord for at føre det lille Lam hen til den guddommelige Hyrde. (Fortsættes).

Hjemmet og Skolen.

— 0 —

Blandt Opdragelsesfaktorerne indtage *Familien* og *Skolen* den første Plads. Den første og naturligste Opdragelsesanstalt er *Familien*; i den ligger Begyndelsen til al Opdragelse og den er i Stand til at udøve den virksomste Indflydelse paa Børnenes Opdragelse. Indtrykkene, som Barnets følsomme Væsen faar indenfor Hjemmets Kreds, ere mere eller mindre grundlæggende for hele dets senere Liv. Ingen anden Organisation er i en saa høj Grad i Besiddelse af de første og vigtigste Betingelser for en heldig Opdragelse som netop den kristelige Familie, nemlig *Kjærlighed* og *Autoritet*. Hvor findes der vel større Kjærlighed end i Familien? Forældrenes Kjærlighed, til deres Børn er vel nærmest en naturlig Kjærlighed, men den forædles ved den kristelige Opfattelse, at Børnene ere Guds Gaver, og den finder i Overensstemmelse med Ægteskabets sakramentale Bestemmelse sit højeste Udtryk deri, at Forældrene bestræbe sig for at føre deres Børn mod det jordiske, men fremfor alt mod det himmelske og evige Maal. Og som en saadan ren og opofrende Kjærlighed i et saa rigt Maal kun er tilstede i Familien. først og fremmest i den kristelige Moders Hjærte, saaledes er ogsaa den anden Hovedbetingelse for en gavnlig Opdragelse, Autoriteten nemlig, ogsaa i høj Grad tilstede i den kristelige Familie. Faderen er det givet med faa misbilligende eller bifaldende Ord at virke nedslaaende eller opmuntrende. Saaledes er Kjærlighed og Autoritet paa den lykkeligste Maade forenede i den kristelige Familie, hvor de ifølge Naturens Orden vække hos Barnet den første Barndoms Grunddyder: Gjenkjærlighed og Lydighed, der ere Kilden til mange andre Dyder.

I Familien finde vi altsaa de gunstigste Betingelser, som tænkes kan, for en velsignelsesrig Opdragelse, og ikke desto mindre lærer dog Erfaringen os hver Dag, at Opdragelsen i mange Familier er saare mangelfuld. Grundene ere forskjel-

lige. Mange Forældre betragte Børnenes Opdragelse alene som Skolens Opgave. Man bekymrer sig om alt muligt, kun ikke om det Vigtigste: Børnenes Opdragelse, — der-til have vi jo Skolen, siger man. Dernæst skader Nydelses-sygen og Vantroen, som er karakteristisk for vor Tid, des-værre kun altfor ofte Familieopdragelsen paa den bedrøve-ligste Maade. Mangen Fader, hvis aandelige Idealer for længe Siden ere gaaede til Grunde i Hverdagslivets Hvirv-ler, helliger Restaurationen sin korte Fritid, i Stedet for at vie den til de højeste Goder, han ejer, nemlig Børnene, som hjemme vente paa deres Fader. I saadanne beklagel-sesværdige Familier, ligger Børneopdragelsens hele Byrde paa Moderens Skuldre. Og lykkelig er den Familie, hvor idet mindste Moderen paa en mønsterværdig Maade opfylder sin Familiepligt! Men, desværre, der gives ogsaa Mødre, som ikke fortjene det skønne Navn Moder. Ikke sjældent overla-des de smaa Stakler hele Aftenen, ja langt ind i Natten til sig selv, medens »Moderen« morer sig. Værst bliver det, naar pligtforsømmende Forældre slæbe deres Børn omkring fra Knejspe til Knejspe; i Stedet for det gode Exempel i Hejm-met træder Forargelsen i Ordets skarpeste Betydning. I saa-danne Familier bliver det smukke Udtryk om »Hjemmets Ar-ne« til en spottende Talemaade. Ogsaa i de saakaldte højere Kredse er Børneopdragelsen heller ikke bedre i mange Tilfælde. Den ene Forlystelsesdag følger paa den anden, Theatret og de saakaldte selskabelige Pligter optage næsten hele Tiden — og Børnenes Opdragelse? Ja, den bestaar kun altfor ofte blot i at man vænner dem til fine, selskabelige Manerer. Stakkels Børn!

Overfor saadanne Forhold, som, Gud være lovet, endnu ikke have fundet Indpas i talrige gode Familier og sikkert heller aldrig ville finde Indpas i dem, tilfalder der Skolen, denne anden vigtigste Opdragelsesfaktor, en meget stor og vanskelig Opgave. Medens den ifølge Naturens Orden kun skulde fuldstændiggjøre Opdragelsen i Hjemmet og føre denne videre, maa den under de ovenfor nævnte Forhold

ogsaa helt eller tildels paatage sig Hjemmets Opgave. Og det bliver saameget mere vanskeligt for den som mange Familier ofte lægge den de største og mest forskelligartede Hindringer i Vejen, f. Ex. Mangel paa Forstaaelse for og Indsigt i Opdragelsesspørgsmaalene, forskjellige Slags Fordomme, utilstrækkelig legemlig og aandelig Pleje, Forsømmelighed i Henseende til det nødvendigste Opsyn og Tugt og meget Andet. Idet de miskjende den Opgave, der er tildelt Hjemmet, stille mange Forældre overspændte Fordringer til Skolen. Stakkels Skole, naar Barnet ikke lærer nok eller naar der føres Klage over dets Opførsel. Man finder det ofte selvforstaaelig, at Skolen alene bærer Skylden. Et eneste uoverlagt Ord, et overlegent Smil fra Faderens Side ødelægger ofte Skolens i lange, møjsommelige Uger opbyggede Værk og svækker dens Anseelse. Hvor ofte tilintetgøres ikke de Formaninger, som Barnet har hørt i Skolen, af et modsat Exempel i Hjemmet! Hvilken ulyksalig Tvedragt maa ikke bemærte sig Barnet, naar det ser en vid og dyb Kløft mellem Skolens Bestræbelser og Forældrenes Tale- og Handlemaade! Den ene Autoritet vil sikkert falde, og det bliver naturligvis i de fleste Tilfælde Skolens. Hvor- megen Ulykke anrettes ikke ved letsindig Tale! »Børnene forstaa jo intet af alt dette«, undskyldte mange Forældre sig, naar der i Børnenes Nærværelse tales om Ting, som Barnet ikke sent nok kan lære at kjende. Maatte alle Forældre dog indse og stedse betænke, at dette er en saare farlig Vildfarelse. Børn forstaa langt mere, end man ofte tror, derfor kan man ikke være forsigtig nok. I mangfoldige Hjem hører Barnet Dag ud og Dag ind Sladder, Bagtalelser, Skjældsord og Banden; kan man da forundre sig over, at det inden kort Tid ogsaa tilegner sig en stor Færdighed heri? Og hvad skal jeg da først sige om de religiøse Pligter! Hvilken Umage maa Skolen ikke Uge for Uge gjøre sig, for at faa Barnet til det pligtmæssige Besøg i Gudshuset, til Overværelsen af det hellige Messeoffer om Søndagen! I Henseende til dette Punkt ere mange Forældre i en utrolig

Grad ligegyldige og samvittighedsløse, og Skolen kan kun tildels raade Bod paa Forældrenes Synder i denne Henseende.

Maa man allerede dybt beklage, at Forældre af Ubetænksomhed eller Uvidenhed opdrage deres Børn til Udyder, saa er det dog endnu langt værre og bedrøveligere, naar de med Vidende og Villie ligefrem forlede deres Børn til det Onde. Naar en Moder siger: »Sig kun, at Du ikke har kunnet faa dit Hjemmearbejde færdigt, fordi Du har været syg«, er det da ikke en umiddelbar Forførelse til Løgn? Maaske maa Barnet ogsaa overrække Læreren en skriftlig Stadfæstelse af denne Usandhed, undertegnet med Faderens eller Moderens Navn. Hvad gavne saa alle Skolens Formaning til Oprigtighed og Ærlighed? Og naar Skolen bebrejder Barnet dets Løgnagtighed eller en anden Overtrædelse, saa tage Forældrene ikke sjældent Parti for den Skyldige; Læreren eller Lærerinden dadles i Barnets Nærværelse og beskyldes for uretfærdig Strængthed. Hermed berøre vi et Punkt, som giver Anledning til de fleste Disharmonier mellem Skolen og Hjemmet, nemlig Straffene. Hvor gjerne vilde Skolen ikke give Afkald paa Straffene, navnlig de legemlige! Mangfoldige Forældre mene, at det er en Glæde for Læreren at straffe, og de betænke ikke, at han adlyder Nødvendigheden. Hvor ofte hører man ikke Folk sige: »Jeg vilde nødigt være Lærer; jeg vilde ærgre mig ihjel!« Griber Skolen imidlertid i retfærdig Ærgrelse til det sidste Middel, til Tugtemidlet, dadles den ofte paa den skarpeste Maade. Har den fornuftigt tænkende Fader anbefalet Læreren sin uopdragne Søn til stræng Behandling, og faar Sønnen saa engang en velfortjent Revselse, saa kommer ikke sjældent Moderen og retter de sværeste Bebrejdelser mod Læreren. — Endnu paa et Punkt vil jeg henlede Forældrenes Opmærksomhed, nemlig paa Opsynet med Hjemmearbejdet. Mange Forældre ere vrede over deres Børns mangelfulde Kundskaber; men de spørge ikke sig selv: Holder jeg ogsaa strængt paa, at min Søn eller min Datter udfører sit Hjemmearbejde med Omhu? Naar alle Forældre

gjorde det, vilde de spare baade sig selv og Skolen for mange Ærgrelser. Skole og Hjem maa ogsaa her som i Opdragelsen gaa Haand i Haand; de maa hjælpende og supplerende staa hinanden bi i det vanskelige, men saa uendelig vigtige Arbejde og i Fællesskab have dette eneste, op-højede Maal for Øje: Vor Ungdoms gode kristelige Opdragelse.

En Røverhistorie

om

St. Josephs Hospital.

— 0 —

Under ovenstaaende Overskrift meddeler »Dannebrog« lægevidenskabelige Medarbejder »Dr. C.« følgende i Bladet for 17. ds.:

I Mandags fortalte et af Smaabladene en fæl Røverhistorie, som skulde være passeret fornylig paa St. Josephs Hospital.

En gammel Dame døde om Natten paa et Fællesværelse og blev strax bragt bort fra Sygestuen, ikklædt Ligtøj og ladet ene som Lig paa et Værelse, som laasedes af udvendig.

Næste Morgen hørte man frygtelige Skrig fra det aflaa-sede Værelse. Man styrtede derind og fandt den gamle Dame siddende oprejst, iført sit Ligtøj, aldeles ude af sig selv af Rædsel over Situationen, som hun klart overskuede. Hun blev hurtigst mulig bragt ind paa sin Sygestue igjen.

Den gamle Dame havde været skindød, og Sygeplejer-skerne havde da antaget hende for rigtig død. Deraf kom selvfølgelig den forfærdelige Fejltagelse.

En af Hospitalets Læger henledte i Gaar vor Opmærksomhed paa denne Røverhistorie. Den havde vakt nogen Opmærksomhed ude paa St. Josephs Hospital, hvor Patien-

terne vare blevne en Del alarmerede. Sygeplejerskerne vilde nødvendig have, at den skulde faa Lov til at staa uimodsagt, saa man bad os om at meddele, at denne Historie manglede selv det mindste Gran af Sandhed, at den er ganske og aldeles grebet ud af Luften.

Den kunde ikke engang passere paa et Hospital, da Forretningsordenen er saaledes, at naar nogen dør om Natten, saa flyttes Liget ikke før næste Morgen, efter at Lægen har haft Lejlighed til at konstatere Døden.

Vor Hjemmelsmand har spurgt sig selv, hvordan en saadan Historie kunde komme op, og han har da faaet oplyst følgende, som maa antages at være Originalfjeren til de 7 Høns:

En gammel Dame havde ligget nogen Tid paa St. Josephs Hospital og udskreves for ca. 5 Uger siden for at behandles i Hjemmet. Hun var meget svag, og hun faldt en Dag i Afmagt, saa Familien skyndsomst hentede Læge, da den troede, hun skulde dø. Lægen kom og foretog de nødvendige Oplivningsforsøg, hvorpaa Damen vaagnede. Men 8 Dage efter døde hun stille og rolig.

Denne Historie lyder ikke meget alarmerende. Hvordan det lille Eftermiddagsblad har faaet den pusset op til en Beretning om Skindød paa Hospitalet, med Opvaagnen i Ligklæder og det hele, og den Slags Taabeligheders traditionelle Udstyr, det maa Guderne vide.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Menighedens Opmærksomhed henledes paa det righoldige Program »Sct. Knuds Broderskab« har at byde paa *Fredag d. 25. ds. Kl. 8¹/₂ Efterm. i Lokalerne Vesterbrogade 24.* — Højærv. Hr. Pastor Svensson vil holde Foredrag om »*Islandske Sagnhistorier*«, Frk.

E. Fjeldsøe, der med saa stort Bifald har sunget i Afholdssamfundets andre Afdelinger, vil underholde Forsamlingen med sin smukke Sangstemme, derefter *Sang* af den indenfor Broderskabet *nylig dannede Kvartet* og endelig *humoristisk Oplæsning*. — Som man ser bydes her denne Aften paa udmærket Underholdning og i Betragtning af *at alle have gratis Adgang*, gjør Broderskabet sig Haab om talrigt Møde.

Schwerin i Mecklenborg. I Søndags, den 13. August, fejrede den nyviede Præst, Hr. *Frants Verhein*, en nær Slægtning af afdøde apostoliske Præfekt Herm. Grüder, sin første h. Messe i Sognekirken i Schwerin. Han er den 13de Præst, som i Løbet af 60 Aar er fremgaaet af den daværende St. Anna Menighed. Under Levitmassen blev Hr. Verhein assisteret af Dhrr. Gejstlige *B. Husmann*, Sognepræst i Schwerin, og Dr. theol. *R. Kiesler* fra Stockholm, som netop var paa Besøg i sin Fødeby. Pastor Husmann holdt Festprædikenen over Texten i Hebræerbrevet 5. Kap. 1. Vers. — Efter Levitmassen meddelte Hr. Verhein Primitivs-Velsignelsen til de enkelte Menighedsmedlemmer, og rørende var det at se, hvorledes Smaa og Store, Unge og Gamle, Fattige og Rige bøjede deres Hoved under den unge Præsts Hænder. Efter Festandagten om Eftermiddagen, som Hr. Verhein holdt, gav hans Moder et Festmaaltid i Vaals Restauration for de nærmeste Slægtninge og Venner, henved 30 Personer. Under Maaltidet udbragte Pastor Husmann Primitiantens Skaal og Pastor Kiesler Moderens Skaal, idet han med veltalende Ord skildrede Moderhjærtets Følelser paa en saadan Dag.

Efter Forlydende vil den unge Præst med vor højærværdigste Biskops Tilladelse efter en kort Hviletid hellige Kirken her i Danmark sine Kræfter. Vi ønske ham hjertelig Velkommen og en lang velsignelsesrig Virksomhed.

England. Universitetet i Oxford har udnævnt Præfekten for det vatikanske Bibliothek, Pater *Ehrle* af Jesuiterordenen, til Æresdoktor og derved givet sig selv et hædrende Vidnesbyrd om upartisk Kjærlighed til Videnskaben.

Indsendt.

En katholsk Familie, der paa Grund af de vanskelige Tider er kommen i nogen Gjæld, vilde være taknemlig for et helst rentefrit **Laan** paa **600 Kr.** Til Sikkerhed for Laanet kan gives Maskiner og Værkstedsmateriale til en Værdi af ca. 3000 Kroner samt et godt Indbo. Familiefaderen sidder i en god Bedrift, men er ved de uheldige Tider bleven sat tilbage. Hele hans og Familiens Fremtid afhænger af, at han bliver hjulpen over dette døde Punkt. saa at han kan undgaa sin Forretnings Standsning. Nærmere Oplysninger i Løbet af 14 Dage hos

Redaktionen.

Unio: Tirsdagen d. 22 August Kl. 7 præcis **Præmie-keglespil** i Café „Helgoland“, Strandvejen Nr. 20. Tegning (25 Øre pr. Portion) kan ske hos:

F. Simonsen. F. E. Weber. Herm. Hoffmann,
St. Jørgens Allé 11. Gothersgade 47. Kjøbmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. August. 13. Søndag e. Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den hl. Jomfrus Fader. **Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for Vikariatets mest trængende Institutioner. (St. Ansgar Kirke: Kl. 7 og 8 stille h. Messe; Kl. 10 højtidelig **Pontifikalmesse** med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt). — **21. M.** Johanne Franciska, Enke. — **22. Ti.** Oktav af Marias Optagelsesfest. — **23. O.** Filipus Benitius, Bekjender. — **24. T.** Bartholomæus, Apostel. — **25. F.** Ludvig, Bekjender. — **26. L.** Bernhard, Bekjender og Kirkelærer.

Søndag den 27. August. 14. Søndag e. Pintse. Marias Hjertes Fest.

St. Knuds Skole. (Stenøgade 2.) Det nye Skoleaar begynder Onsdag d. 23. August. Skolen optager Drengene fra 5 Aars Alderen og forbereder til Præliminær-Examen. Indmeldelser af nye Elever modtages paa Skolen.

St. Ansgars Kirkeskole for Drengene og Piger gjenoptager efter endt Sommerferie Undervisningen Lørdag d. 19. August. Børn, som i Aar blive skolepligtige, bedes snarest indmeldte hos Overlæreren Hr. Chr. Ertner (Bredgade 67. 3. S. o. G.) og Overlærerinden, Søster Agnes (Toldbodvejen 14). Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Syvogfyrretyvende Aargang,
og »Katholiken« Nr. 35.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 35.

Søndagen den 27. August.

1899.

Indhold: De Landsforviste. Vor Bestemmelse. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Köln. — Bekjendtgjørelser.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— o —

(Fortsat.)

NIENDE KAPITEL.

Sonet.

Biskop Fabianus blev ikke lidet forbauset over at se Florentia blandt Fangerne.

»Det er mange Maaneder,« sagde hun, idet hun skamfuld bøjede sit Hoved, »siden jeg saa' Dig sidst; i Begyndelsen var det ikke min Skyld, men senere var det, fordi... fordi... ja jeg vil, jeg skal sige Dig alting! ... fordi jeg i ulyksalig Letsindighed styrtede mig i alle de usle Fornøjelser, som Bajæ tilbød mig, og fordi jeg tilmed læste fordærlige Bøger, som paa ny opvakte mine gamle For-

domme og min Foragt mod de Kristne. Beruset af disse Glæder og Nydelser forglemte jeg den Troskab, jeg havde svoret min Brudgom og lyttede til ubestændige Bejlers Smigrerier og Kjærlighedserklæringer. Jeg havde lært at foragte Guderne, og nu kastede jeg ogsaa det, Du havde lært mig, over Bord. Det at nyde Øjeblikket og derefter at synke hen i det store Intet var nu bleven min Religion. Og saa har jeg i Dag, da Dommeren forhørte mig, om jeg var en Kristen, fornægtet Eder paa enhver Maade i de skammeligste Udtryk.«

Fabianus saa' paa Florentia med det Blik af hellig Medlidenhed, hvormed den gode Hyrde betragter det forvildede Lam, som han gjenfinder liggende paa Jorden indviklet i det tætte Krats Torne. Efter et lille Ophold sagde han mildt og roligt:

»Faustinus har været Kristen i et halvt Aars Tid, og din Fader er paa Vej til at blive det. — De Sendebud, der i disse Dage ere komne til mig med denne Efterretning, skulde ogsaa bede fra Begge om Underretning om Dig. Jeg vil lade svare, at Du ja jeg vil sige — at Du er død.«

»Men hvor kan Du dog nænne at berede min Fader den Sorg?«

»Det vil gjøre ham mindre ondt, end naar han hører, at Du har vendt den Gud Ryggen, han nu elsker af sin ganske Sjæl. naa det er maaske dog bedst at vente med mit Svar til det næste Bud afgaar til Sardinien; maaske.«

»Min Fader ved godt, hvilke Afveje, jeg har været paa; ak det var jo ham selv, der førte mig derhen. O, lad der endelig blive sagt ham, at denne Dag idag atter har bragt mig til Fornuft.«

Et smerteligt Suk undslap Jomfruens Bryst.

Efter et Ophold vedblev hun:

»Faustinus har altsaa ogsaa spurgt til mig? — O, ja,

for ham maa jeg være død. Hans Brud ligger begravet i Bajaebugtens Vande.«

Florentia tog sig med begge Hænderne til Hovedet

»Ja« vedblev hun, »lad ham, men kun ham faa at vide, at jeg er forulykket, men at jeg er død i Troen paa Jesus Kristus og anmod ham om at bede for mig.«

»Sig mig,« begyndte hun lidt efter paa ny, og hendes Øjne lyste af en ejendommelig Glans, »sig mig, Fader! vilde Martyrdøden for Jesus Kristus kunne udsone min Skyld?«

Fabianus saa paa Florentia med et prøvende Blik, — hvorledes havde hun dog faaet denne Idé?

Pigen gjættede hans Tanker og vedblev:

»Jeg kan takke denne elskelige Dame der og hendes Ord til mig for, at mit Hjerte atter har vendt sig til Kristendommen. Vilde Martyrdøden ikke være den Stige, ad hvilken jeg kunde stige op fra Afgrunden til de lyse Højder, hvor jeg nu ser min Faustinus?

»Ved Du vel min Datter,« sagde Fabianus med hellig Alvor, »at Martyrdommens Krone er en særegen Naadegave og at der behøves en overordentligt Hjælp ovenfra for at forblive standhaftig under Pinslerne?«

»Ak ja,« svarede hun sagte, »hele min Natur skjælver ved Tanken paa alle de Pinsler, der anvendes mod de Kristne. Men«, vedblev Florentia med et dybt Suk, »gives der da intet Middel, hvorved jeg kan gjøre mig værdig til denne Naadegave og dette Styrkemiddel?«

»Jo, min Datter, der gives et saadant; men Du kan nok forstaa, at det kun kan være et rent himmelsk, et fuldstændig guddommeligt Middel. Endnu tør jeg ikke sige Dig alt, men Du vil snart lære det at kjende.«

»Er denne Dame og hendes Døtre i Besiddelse af dette Middel?«

»Jeg kommer just for at bringe dem det.« —

»Fabianus vendte sig mod de andre kristne Fanger, som knælende ventede paa ham.

Han trak et hvidt Stykke Tøj frem fra Brystet og lagde

det over den Yngstes, Agapes opløftede og fladt udbredte Hænder. Den ældre Pistis holdt en lille brændende Lampe, som Fabianus havde medbragt.

Saa fremtog Biskoppen et Klæde, der var prydet med kostbart Guldbroderi og skjulte et lille Guldkar; da han fremviste det, bøjede alle de Kristne sig med Ansigtet helt ned til Jorden.

Florentia fulgte enhver Bevægelse med den største Opmærksomhed.

Fabianus tog derpaa en lille hvid Gjenstand ud af Karret og traadte først hen til Sophia, som havde lagt sin højre Haand overkors paa den venstre og paa denne Maade strakte dem ud mod Biskoppen.

Fabianus lagde nu med Ordene »*Corpus Christi*« den hvide Gjenstand oven paa hendes Hænder.

»*Amen*«, svarede Sophia, førte med den dybeste Ærefrygt Hænderne op til Munden og nød det, Biskoppen havde givet hende. Derpaa bøjede hun sig igen dybt ned mod Jorden med Armene foldede over Brystet og blev ubevægelig liggende i denne Stilling.

De andre Fanger gjorde ganske det samme.

Saa indhyllede Fabianus igjen Guldkarret i det broderede Klæde og gjemte det ved sit Bryst.

Den hele Ceremoni var yderst simpel, og dog følte Florentia sig saa underlig greben af den. Idet hun ogsaa havde lagt sig paa Knæ og holdt Hænderne foldede over Brystet, saa hun paa Ceremonien med Taarer i Øjnene. — Ak! var Fabianus dog ogsaa kommen hen til hende og havde givet hende denne hemmelighedsfulde Spise! tænkte hun.

Efterat Biskoppen var gaaet bort, bleve Fangerne endnu en halv Time i denne tilbedende Stilling; — kun den lille Lampe brændte nede paa Jorden, og ved dens svage Lys kunde Florentia se de Kristnes Gruppe.

Ja! det maatte have været noget særdeles helligt, himmelsk og guddommeligt, som disse Mennesker havde modtaget. Nu begyndte Florentia at forstaa, hvorfra Bekjenderne

fik deres Kraft til at udholde deres Pinsler saa standhaftigt; det Heltemod, hvormed Sophia havde talt om sin forestaaende Martyrdød, forundrede hende ikke mere.

Efter en halv Times Forløb rejste de Kristne sig igjen, og da Sophia saa Florentia knæle paa Jorden, tog hun hende i sine Arme og sagde:

»Kjære Barn! Jeg har bedt for Dig, at den Time snart maa komme, da Herrens Præst ogsaa vil kunne række Dig det, som han bragte os.«

Der var noget saa rent, mildt og overnaturligt udbredt over Damens Ansigt, som Florentia aldrig før havde set hos noget andet Menneske, at hun kun vovede at se paa hende med den største Ærefrygt.

»O ja, Moder,« sagde Pigen, »hvor inderligt længes jeg ikke efter ogsaa at maatte faa Lov til at udbrede mine Hænder, og ligesom I at kunne modtage den hellige Spise! Lær mig blot, hvad jeg skal gjøre: Du skal finde en lærevillig Discipel i mig.«

»Jeg vil imorgen begynde med at undervise Dig i vor hellige Troes Sandheder, og vor ærværdige Fader vil maa-ske forkorte Din Prøvetid. Men læg dig nu til Hvile med os; Du maa være bleven meget udmattet af denne Dags mangehaande Indtryk.«

»Det er den vidunderligste Dag i mit Liv, Moder — jeg beder Dig om, at jeg for Fremtiden maa kalde Dig ved dette Navn! — jeg føler nu, at jeg er bleven et nyt Menneske; denne Nat i Fængslet har forjaget Mørket i min Sjæl, og Fangenskabets har sønderbrudt alle de Lænker, der hidtil have bundet mig.«

(Fortsættes).

Vor Bestemmelse.

—o—

Naar vi spørge Profeten, hvorfra det kommer, at der er saa megen Uretfærdighed og Forkerthed paa Jorden, saa ved

han kun at svare derpaa: »*Hele Verden er nedsunken i Jammerlighed, fordi der Ingen er, som eftertænker i sit Hjærte.*« Vel tænker man over jordiske Ting og Planer, over verdslige Videnskaber, over Kunsten og Midlerne til, ved Rigdom, Luxus og tusinde Forlystelser at skabe sig et Paradis paa Jorden. Ja, der gaves maaske aldrig nogen Tid, i hvilken nye Opdagelser og Opfindelser have gjort saa rivende Fremskridt, i hvilken Naturvidenskaber og Industri have vundet saa glimrende Sejre over Naturens blinde Kræfter, som i den nærværende Tid, der i alle disse Ting, ilende frem med uhørt Hurtighed, har ladet alle tidligere Tidsalderne langt bag efter sig. Men i den sande Visdom, i Frelsens Videnskab, ere de Fleste af vor Tids Helte, som paa deres bedre og udødelige Dels Bekostning udelukkende have tilvendt det Jordiske alle deres Tanker og Bestræbelser, langt, langt tilbage for Fortiden. Lyset er blevet dem til Mørke, fordi de have vendt sig bort fra det sande Lyses Kilde og elsket Mørket mere end Lyset. Ja, det er en forfærdelig Kjendsgjerning. Vi befinde os iblandt en Mængde Samtidige, der, omendskjønt opdragne og dannede midt i den kristelige Sandheds Lys og under Kristendommens Velsigelser, dog atter ere blevne til Hedninger, som i deres fra Gud og den sande Tro bortvendte Aands Blindhed og Mørke have tabt sig i Rationalismens, Materialismens og Indifferentismens elendigste Vildfarelser og ugudeligste Lærdomme, eller endog forvildet sig til at hade al positiv Religion. Sandelig, her maa man sig med Profeten: »*Verden er nedsunken i Jammerlighed, fordi der Ingen er, som eftertænker i sit Hjærte,*« fordi der gives saa Mange, som ikke lægge sig Evigheden og deres udødelige Sjæls Frelse paa Hjærte. Naar vi betragte de fleste Menneskers Liv i Verden, hvorledes de kun tænke paa jordiske og forgængelige Ting og glemme deres høje evige Bestemmelse, da skulde man næppe tro, at de have en udødelig Sjæl og ere skabte for Evigheden. De ligne Børnene i mangan Skole, saa længe Læreren endnu er udenfor. De tænke ikke paa,

at de ere i Skolen, de lege, støje og springe, indtil Læreren pludselig træder ind. Alt forstummer, Alle ere alvorlige, stille, artige og tænke kun paa det, som angaar Skolen, paa deres Bøger og Lærerens Ord. Ligesaa forholder det sig med de fleste Voxne i det jordiske Liv, der ikke er andet, end en Skole for Evigheden. De tænke ikke paa deres endelige Bestemmelse, de leve kun for denne Verden, indtil Læreren træder ind. Det er den store Tanke paa Evigheden, paa det evige Liv, for hvis Skyld vi ene og alene ere her i denne Verden. Det er det, som bringer det vankelmødige, adspredte, urolige, af enhver Vind af sine Indbildninger og Tilbøjeligheder hid og did bevægede Menneskeljærte til Bevidsthed om sin Bestemmelse, den beroliger og samler det og giver alle dets Bestræbelser en bestemt Retning paa Evighedens ene store Maal, løsriver det fra tusinde og atter tusinde Vildfarelser, Fordomme og Skuffelser af Verden, fra alle de Børnelege og Daarskaber af forfængelige Planer og Forretninger, forfængelige fordi de kun ere beregnede paa det Jordiske, og gjør den eneste vigtige og Mennesket værdige Stræben — at virke for sin evige Frelse, at frelse sin Sjæl — til hele Livets Opgave.

Ja, vi have kun eet Maal her paa Jorden og det er Evigheden, det udødelige, evige, salige Liv. Det lader allerede den naturlige Fornuft os ane, at vor Bestemmelse ikke er endt med dette korte, overalt af Elendighed og Lidelse omgivne Liv. Det siger os denne Længsel efter et uendeligt Gode, efter et bedre Fædreland, som bor i enhver Menneskesjæl og selv i Hedendommens dybeste Fordærvelse aldrig lod Troen og Haabet paa et andet Liv hinsides Graven gaa under i Menneskeslægten. Det siger Samvittighedens Stemme os, som giver Vidnesbyrd om en Retfærdighed, som her paa Jorden aldrig kommer til sin fulde Ret. Og denne Sjælens naturlige Anelse, den er hævet til fuld Klarhed og utvivlsom Vished ved den guddommelige Aabenbaring i den gamle og nye Pagt, ved den guddommelige Frelzers Lære, som kom fra Himmelen for at give os Kundskab og Vidnesbyrd

om det sande Hjem, om det himmelske Fædreland, for ved sit store Forsoningsoffer at aabne os Vejen derhen, som var lukket ved vor Skyld, og ved sit Ord og Exempel at vise os den. »*Han er Vejen, Sandheden og Livet.*« Af hans Aabenbaring ved enhver Kristen med Troens Vished, at han ikke har sin endelige Bestemmelse her paa Jorden, at han er skabt for Evigheden og bestemt til en evig lykkelig Forening med Gud, sit højeste Gode; at han her paa Jorden er i Landflygtighedens Land, for at forberede sig for det himmelske Fædreland.

Det er den store Sandhed, der skal lyse for os ligesom en Stjerne i dette Jordelivs Nat og føre vore Skridt til det rette Maal.

Du er *skabt*, du er en *Skabning* af din Gud, et Værk af din Skaber. Han har givet dig din Tilværelse. Du tilhører saaledes ikke dig selv, men din Skaber, ligesom Værket tilhører Mesteren, som har gjort det. Du er hel og holden din Guds Ejendom, du er hans med Alt hvad du er og har. »Det er Menneskets hele sande Videnskab,« siger den h. Augustinus, »at vide, at han ikke er noget ved sig selv, men Alt hvad han er, er han kun ved Gud og for Guds Skyld.« Gud har skabt dig efter sit Billede, med en udødelig Sjæl, begavet med Erkjendelse og Villiesfrihed, uendelig højt ophøjet over den hele synlige Skabning. Han har skabt dig for sig, til sin Ære og Forherligelse. Du skal erkjende ham, elske ham og tjene ham i Kjærlighed her paa Jorden, for engang for evigt at blive forenet med ham, skue og besidde ham og have Del i hans evige Salighed og Herlighed. Det er din store Bestemmelse og dit Livs eneste Opgave.

Men alle andre Skabninger i denne Verden ere skabte for at tjene Mennesket som Midler til at opnaa dets Maal; de skulle være ham underdanige og behjælpelige til i dem at erkjende Gud og hans Fuldkommenhed, at elske Gud og tjene ham. Kun som Midler til dette sidste Maal skal Mennesket bruge dem, bevare sig fri for al uordentlig Vedhæn-

genlied, ikke søge at finde sit Gode, sin Lykke og sin Salighed i dem, men i Gud alene.

Hvo som ret er gennemtrængt af disse Sandheder og derefter indretter sit Liv, han er vis; han stræber altid efter at blive mere fri for Hjertets uordentlige Tilbøjeligheder og bliver i lige Maal altid friere for Aandens Vildfarelser og Blindhed, hvormed Øjnenes Lyst, Kjødets Lyst og Livets Hoffærdighed opfylder ham. Han vandrer i Ydmyghed; thi han erkjender og føler dybt, at han af sig selv ikke er og formaar Noget, at han kun har Gud at takke for Alt, efter Apostlens Ord: *»Hvad har du, o Menneske, som du ikke har modtaget? Men naar du har modtaget det, hvorfor roser du dig, som om du ikke havde modtaget det?«* Han ved, at al Ære tilkommer Gud alene, og at det Menneske, som søger den for sig selv og tilegner sig den, bliver til en Røver og Forbryder mod den guddommelige Majestæt.

Hvo som ret er gennemtrængt af disse Sandheder, han vandrer fremdeles i Guds h. Frygt; thi han kjender Gud som sin uindskrænkede Konge og Herre, hvem han skylder ubetinget Lydighed, for hvem han engang skal aflægge Regnskab for Brugen af de ham forundte Goder, Talenter og Naadegaver. Guds Villie er hans Livs Lov, de guddommelige Buds Opfyldelse hans eneste Bestræbelse.

Hvo som er gennemtrængt af disse Sandheder, hans Hjærte vil endelig være opfyldt af Taknemmelighed og Kjærlighed imod Gud, hans Fader og største Velgjører, hvem han har at takke for alt Godt, som af uendelig Kjærlighed og Barmhjærtighed har skabt, forløst og helliget ham til en evig Salighed, og som ikke ophører et eneste Øjeblik i Livet at overøse ham med naturlige og overnaturlige Velgjeringer. Han elsker Gud, det uendelige Gode, over alle Ting, han skatter og søger hans Naade og Velbehag fremfor Alt og frygter ikke noget andet, end kun Synden, det eneste Onde.

Det er dette Sindelag og disse Dyder, som fremgaa af

en grundig Erkjendelse og Betragtning af vor evige Bestemmelse. De gjælde for enhver Stand og ethvert Kald, for ethvert Kjøen og enhver Alder, for ethvert Livsforhold, for den Rige saavel som for den Fattige, for Fyrsten saavel som for Undersaatten, for den Sunde saavel som for den Syge, f. r den Gejstlige saavel som for Lægmanden. Thi vi Alle have en og samme evige Bestemmelse, vi Alle maa herne- den forberede os dertil, rette vore Bestræbelser derhen, be- nytte de os af Gud forundte Kræfter, Goder og Talenter dertil, for at naa det os af Gud satte sidste Maal. Gjøre vi ikke det, opnaa vi ikke dette vor Skabnings endelige Maal, da ere vi unyttige Skabninger, uværdige til Livet og fortjene at gives til Pris for Tilintetgjørelsen.

»*Kun Eet er fornødent*«: *at frygte Gud og tjene ham alene.* »*Hvad gavner det Mennesket, om han end vinder den ganske Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?*« Hvad skader det dig, om du her paa Jorden fører et fattigt, ubemærket, lidende Liv, men en Evighed af uudsigelig Glæde og Herlighed venter dig hinsides? For hvor Mange ere Rigdom, Ære og sandelig Lyst ikke blevne til en Snare, hvorved de have tabt deres Sjæl? For hvor Mange er ikke Armod, Sygdom eller anden Modgang bleven til Frelse, idet de derved bleve oplyste og kom til Sandhedens Erkjendelse, løsreve deres Hjærter fra den uordentlige Kjær- lighed til Verden og skjænkede Gud det alene, for hvem det er skabt. Derfor priser jo Frelseren, som bedømmer Alting efter den evige Sandhed, de Fattige, de Sørgende og de Forfulgte *salige*; derfor raaber han »Ve« over de Rige og Lykkelige af denne Verden. Derfor formaner Apostlen os saa indtrængende, at besidde og benytte denne Verdens Goder, som om vi ikke besadde dem, paa det vi ikke maa lade vort Hjærte indtage og forblinde af falsk Vedhængen- hed ved samme, for at det ikke skal glemme og miste sit højeste Maal og Gode.

Disse den himmelske Visdoms Grundsætninger; som skulle tjene alle Kristne til Rettesnor for deres Liv, hvor

fremmede eller glemte ere de ikke for denne Verdens Børn! Vistnok have vi Alle i Ungdommens Tid, da Hjærtet endnu var rent og ufordærvet, optaget dem med Kjærlighed; vi Alle vare maaske dybt gennemtrængte af dem, 'da vi for første Gang havde den Lykke, under Brødets Skikkelse at annamme al Sandheds og Visdoms Læremester, Jesus Kristus selv. Men hvor længe har det varet, at vi med Alvor bestræbte os for at elske ham og foretrække hans Kjærlighed fremfor alle andre Ting? Hvor ofte og hvor snart sker det, at Menneskets Hjærte atter bortvender sig fra dette Sandhedens Lys, at det, forblindet af Glansen af denne Verdens Ære og Skingoder eller af den sandselige Lysts Tillokkelser hengiver sig til forfængelige Tings Afgudstjeneste! Hvor mange vige ikke allerede som Yngling, som Jomfru, bedaarrede af Forfængelighedens Tryllemagt eller drukne af Vellystens Rus, bort fra Visdommens og Dydens Veje og komme paa Lastens Afveje! Hvor mange indtræde ikke senere i en Stand, som binder dem for hele Livet, uden at spørge Gud til Raads, uden at tage Hensyn til deres evige Frelse! Hvor ofte sker det ikke, at man, kun henreven af sandelig Tilbøjelighed, ledet af jordiske Hensyn, eller endog i Døds syndens Tilstand indtræder i Ægteskab og paadrager sig en Byrde af svære Pligter, som man dog ikke er i Stand til at bære uden Guds Naade! — Mange undlade rigtignok ikke, før Indtrædelsen i anden Stand, grebne af Øjeblikkets Alvor, at forberede sig dertil paa en kristelig Maade, at rense deres Samvittighed og sikre sig den guddommelige Naade. Men hvormange falde ikke alligevel senere atter tilbage i Elendighed, fly maaske de tidligere Laster og Udsvævelser, men lade i Hjærtet de onde Tilbøjeligheder og Lidenskaber fremdeles leve eller lade andre endnu værre vinde Rum i samme! Og hvor ofte sker dette ikke, at al Higen og Stræben da først ret vender sig til det Jordiske! Man stræber efter at forøge sin Formue, sin Anseelse, sin Indflydelse, uden at spørge, om de Midler, man dertil bruger, behage Gud eller ej. Det hele Menneske med alle sine Tanker, Ønsker og

Bestræbelser bliver altid mere jordisk og, afvendt fra sin høje Bestemmelse, glemmer det over Tiden Evigheden, over de mange Ting det ene Fornødne. Saaledes kommer det i Verdens og sine onde Tilbøjeligheders Tjeneste til Evighedens Port og erkjender med Forfærdelse for sent, at det har vandret paa Afveje, at det har forfejlet sit Maal, mistet sit Liv. Det er en Hverdags-Erfaring i vor til Hoffærdighed, sandselig Lyst og Vindesyge saa hengivne Tidsalder, i hvilken saa Mange forlade den sande Gudstjeneste og bygge Altre for Mammons, Overdaadighedens og den kjødelige Lysts Afguder og bringe deres Sjæle til Offer.

Og mon det da virkelig lykkes Mennesket, som glemmer Evigheden og kun lever for denne Verden, i det Mindste her paa Jorden at føre et lykkeligt Liv og i Stedet for den evige at nyde en timelig Lyksalighed? Aldrig! Overalt ser Mennesket, selv det lykkeligste, sig omgivet af Svaghed, Elendighed og Lidelse, og om det end lykkedes ham, at udfylde hele sit Liv med de Nydelser, som Natur og Kunst kunne berede, hvad vil Enden blive? Døden, den ubønhørlige Død, som, jo mindre man har tænkt paa den i Livet, kun desto bitrere, skrækkeligere og trøstesløsere viser sig for den Døende. Men ogsaa midt i Livets Nydelse er det Menneske ulykkeligt, som mener, at kunne være lykkelig uden Gud; thi hans Hjærte er skabt for Gud, og det bliver uden sand Glæde, Hvile og Fred, indtil det glæder sig og hviler i Gud.

Hvad maa vi da gjøre for ikke at tabe det ene Fornødne af Sigte og sikre os imod de Forvildelser, hvoraf saa Mange blive grebne? *I alle diue Ting ihukom, o Menneske, dine sidste Ting, og du vil i Evighed ikke synde.*» I denne den Helligaands Formaning ligger ogsaa angivet det Middel, ved hvis tro Anvendelse vi blive sikrede mod hine ligesaa fordærvelige som almindelige Forvildelser. I Forglemmelsen af de sidste Ting og vor evige Bestemmelse ligger Faren, men i den stadige Ihukommelse deraf Frelsemidlet. Lev saaledes, som du engang i Dødens Øje-

blik vil ønske at have levet, lev for Evigheden, for Gud og din udødelige Sjæls Frelse! I alle Ting spørg dig selv: hvad gavner det for Evigheden? Naar der skal gjøres et vigtigt Skridt, en Beslutning tages i en tvivlsom Stilling, et Raad gives, da indhent først Raad hos den store Tanke paa Evigheden! Henvend med Troens Øje dit Blik paa dit Livs Maal og spørg dig: hvad gavner det for Evigheden? Den være din første Tanke, naar du vaagner om Morgen, din sids'e om Aftenen, naar du lægger dig til Hvile! — Denne Vane, at henvøre Alt, det Store og Smaa paa Evigheden, den gjør os i Sandhed vise, Udødeligheden værdige, og sikrer os imod de utallige Farer og Afveje, hvoraf det jordiske Liv overalt er omgivet. Vænder ogsaa i Tide de til Eders Omsorg betroede Børn dertil! Lærer dem ved Ord og Exempel at veje denne Verdens Goder paa Evighedens Vægtskaal, at skatte Guds Naade og Sjælens Frelse fremfor Alt, og fremfor Alt at frygte og fly Synden, Sjælens Død! Lærer dem, ikke at frygte de timelige Onder og Lidelser mere end de fortjene, og i dem at erkjende den guddommelige Visdoms og Kjærligheds Haand, som opdrager Mennesket ved timelig Lidelse og fører det til evig Salighed! Lærer dem at leve, virke og lide for Evigheden!

Den guddommelige Frelser har lagt os alt dette ret nær paa Hjærte i hint Mønster for alle *Bønner*, som han selv har lært sine Disciple at bede. — Strax de tre første Bønner lære os himmelsk Visdom og vise, hvilke Goder vi skulle foretrække for alle andre. Vi skulle bede *til Fæderen, som bor i Himmelen*, for at vi ikke maa glemme, at vort Fædreland er hist oppe, at vi her bo i Forvisningens Land, hvor vort sande Gode og vor sande Lykke ikke er at finde. — »*Helliget worde Dit Navn*,« det er vort Livs Opgave; at ære og forherlige Gud, at erkjende, elske og tjene ham, det skal være vor første og højeste Stræben og Attraa. »*Til os komme dit Rige*,« Sandhedens og Naadens Rige heneden, den himmelske Saligheds Rige hist oppe, som vi ved trofast Medvirkning med Naaden i Tro, Haab

og Kjærlighed skulle fortjene her og engang evig besidde. »*Ske Din Villie, som i Himmelen, saa og paa Jorden.*« At opfylde Guds hellige Villie, det er de himmelske Aanders Glæde og Fryd. Efter deres Forbillede skulle vi heller ikke forlange og længselsfuldere stræbe efter Andet, end at Guds altid vise, gode og hellige Villie maa ske af os, paa os og ved os. Thi det er vor Bestemmelse for Tid og Evighed og jo mere vi deri paa Jorden ligne Englene, desto mere ville vi ogsaa ligne dem engang i den evige Salighed.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. I Mandags forlod vor højjærværdigste Biskop Hovedstaden, for, efter speciel Indbydelse af Bestyrelsen, at begive sig til *Bonifaciusforeningens 50aarige Jubilæum i Fulda*. Henved 25 Biskopper ville være tilstede ved Jubelfestlighederne, som ville blive fejrede med stor Højtidelighed. Fra Fulda agter Biskoppen sig til *Ems*, for at opholde sig der en Tidlang af Helbredshensyn.

— I den henrundne Uge ere et Par *Bøsser* i St. Ansgars Kirke atter blevne hjemsøgte af Tyve. St. Antonius-Bøssen har holdt Stand denne Gang, medens det derimod er lykkedes Tyven at sønderbryde Egetræsbøssen med Paa-skriften »Til Orglet« og at stjæle denne Bøsses Indhold.

Køln. En tragisk Skjæbne har ramt en af det tyske Episkopats betydeligste Repræsentanter, idet Viebiskop *Hermann Josef Schmitz* af Køln er afgaaet ved Døden. En Benlidelse, som Biskoppen sandsynligvis havde paadraget sig under den fransk-tyske Krig, da han som Feltgeistlig deltog i Feltoget, havde til Følge, at han for halvanden Maaned siden maatte underkaste sig en Amputation af Benet over Knæet. Tilsyneladende helbrededes Biskoppen, saa at han endog i Søndags under Assistens af to Gejstlige frembar

det h. Messeoffer. Søndag Aften følte han sig dog utilpas, Kræfterne svandt med rivende Hurtighed, saa at han Mandag Morgen modtog de hh. Sakramenter, og Kl. 6 $\frac{1}{2}$ døde han. Den Afdøde, der var en personlig Ven baade af Msgr. Grøder og af vor nuværende Biskop, besøgte for nogle Aar siden Danmark og nærrede megen Sympathi for den danske Mission, som i Viebiskop Schmitz har tabt en Velynder. R. I. P.

— I Anledning af den katholske Svendeforenings 50aarige Jubilæum har Pave Leo XIII. sendt Foreningens Generalpræses, Domherre *Schæffer* i Köln, følgende Breve: »Vi anse det for en naadig Førelse fra Guds Side, at, da Omstyrtelsesbestræbelserne alle Vegne bleve vakte og Tidsforholdene begyndte at blive farlige for Haandværksstanden, *Adolf Kolping* med klog Fremsynethed overfor den kommende Udvikling fattede den Plan, at grundlægge Foreningen for Haandværkssvende til gjensidig Understøttelse og til frimodig Bekjendelse af Fædrenes Tro. Næppe havde den udmærkede Præst begyndt dette Værk, saa vaagnede der overalt en levende Iver for det. Prøvet ved den fortsatte Erfaring og store Nytte, voxede Foretagendet i Tidernes Løb i en saa betydelig Grad, at Foreningens Medlemmer i Tyskland vare mange Tusinder, som ogsaa udbredte den i andre Nabolande, hvor den begyndte at blomstre og opnaaede fremragende Resultater. Hvad jeg for nylig i Anledning af Kolpings Værks 50aarige Jubilæum erfarede af Dig desangaaende har i høj Grad bekræftet denne Ros og opfyldt Vort Hjærte med den største Glæde. Vi, som have gjort Os den største Umage for at forbedre Haandværkernes Kaar, tør uden Tvivl glæde Os over, at det, som Vi have lært og forkyndt med Eftertryk i Henseende til dette Anliggende, er blevet fulgt og praktisk udført hos Eder med saa stor Begejstring. Maatte Gud derfor i stedse rigere Maal skjænke sin Velsignelse til Eders Foreninger, for at de opnaaede Resultater stedse mægtligere og skjønnere kunne udvikle sig. For at opmuntre til ny Iver og som et Bevis paa vor faderlige Velvillie meddele Vi af ganske Hjærte den apostoliske Velsignelse til Svendeforeningens enkelte Medlemmer og til Dig, som leder den med udmærket Dygtighed. Givet i

Rom, den 7. Juli 1899 i Vort Pontifikats 22de Aar.
Leo XIII, Pave.

Da „**Nordisk Familie-Bibliothek**“ er ophørt med at udkomme, agter Amsgariusforeningen at overtage Udgivelsen af de manglende 2 Bind af **Karl Mays** Roman „Winnetou“, dersom et passende Antal tidligere og nye Abonnenter tegne sig.

Udgivelsen vil blive paabegyndt de første Dage af Oktober Maaned og ske som hidtil i Leveringer å 2 Ark pr. Uge mod Kr. 1,30 pr. Kvartal, at betale forud ved det første Heftes Levering. Nye Abonnenter kunne mod et ringe Beløb faa 1. Bind af Romanen.

Anmeldelse og Betaling sker til Kasserere Hr. Grosseie C. R. Lohrer, 31. Adelgade eller til dem som ere forsynede med hans Bemyndigelse.

Amsgariusforeningen.

Det nye **mekaniske Maskin- & Cycleværksted** samt **elektrisk-Ringeledninger** anbefales. Gode Gasapparater føres. **Rabechs Allé 6—8. F.**

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

Unio: Søndag d. 3. September: Sidste Fodtur (i 2 Afdelinger). 1. Afd. (kun Herrer) tager 8¹⁴ fra Nordbanegaarden til Holte. Derfra over Ruderdal, Stavusholt og Fiskebæk til Frederiksdal. Her mødes man med 2. Afdl. (Damer, Herrer og Børn), som tager fra Nordbanegaarden Kl. 12³⁰ til Lyngby og spadserer til Frederiksdal. Herfra i Fællesskab gennem Ny Frederiksdal til Lyngby hjem med Baner. Frokost og Aftensmad medbringes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. August. 14. Søndag e. Pintse. Marias Hjertes Fest. — **28. M.** Augustinus. Biskop og Kirkelærer. — **29. Ti.** Johannes Døberens Halshuggelse. — **30. O.** Rosa af Lima, Jomfru. — **31. T.** Raymundus, Nonnatus, Bekjender. — **1. September F.** Ægidius, Bekjender. — **2. L.** Stefanus, Bekjender.

Søndag den 3. September. 15. Søndag e. Pintse. De hellige Skytsengles Fest.

Mariakongregationen for Mænd gjenoptager sine ugentlige Aftenmøder Torsdag den 7. September i Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag d. 3. Sept. Kl. 7¹/₂ h. Messe. Kl. 4 Efterm. Foredrag i Hotel „Casino“. Besøg i Haraldssted og Roskilde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 36.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 36.

Søndagen den 3. September.

1899.

Indhold: Et Jubilæum. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stockholm. Fulda. Köln. Neisse. — Bekjendtgjørelser.

Den kristelige Kjærligheds Søstres Jubilæum.

—o—

Den 21. August var en stor Glædens Dag for »Den kristelige Kjærligheds Søstre«, som have deres Moderhus i Paderborn, idet Kongregationen paa denne Dag fejrede det *50aarige Jubilæum* for sin Grundlæggelse. Den 21. August 1849 modtog Stifterinden, *Pauline von Mallinckrodt*, en Søster til det berømte Medlem af det katholske Centrum i den tyske Rigsdag, af Biskop Frants Depper i Paderborn Ordensdragten, tillige med sine tre ligesindede Veninder: Maria Rath af Ventrop, Elisabeth Schlüter af Brilon og Mathilde Kothe af Büren. Deres første Klosterbolig var et tarveligt indrettet, ombygget Havehus; ved Siden af det staa nu det nye Moderhus, en mægtig Bygning i gothisk Stil med en herlig Kirke og omgivet af en rummelig Have.

Det er vel en enestaaende Tildragelse i Kirkehistorien, at tre Jomfruer, som samtidig sade paa den samme Skolebænk, bleve Stifterinder af blomstrende kirkelige Kongregationer: nemlig *Klara Fey* af Aachen, Stifterinden af Kongregationen, som gaar under Navn af »Søstrene af det fattige Jesusbarn«, *Pauline von Mallinckrodt*, der, som ovenfor sagt, grundlagde Kongregationen »Den kristelige Kjærligheds Søstre«, og *Franciska Schervier* af Aachen, Stifterinden af »Den h. Franciskus fattige Søstre«. Alle tre vare Elever af St. Leonards højere Døtreskole i Aachen og Disciple af Digterinden Louise Hensel.

Pauline v. Mallinckrodt blev født den 3. Juli 1817 i Minden og nærrede fra sin tidligste Ungdom af stor Begejstring for karitative Bestræbelser. I 1842 fattede hun tillige med en af Paderborns Læger den Beslutning at oprette et *Blindeinstitut*. Den Gang denne Anstalt oprettedes, tilhørte Pauline med sine tre Veninder endnu ikke Ordenstanden; men allerede for længe Siden havde hun dog besluttet sig til ved given Lejlighed at tage Sløret, kun fandt hun ingen Kongregation, som fuldtud passede for hendes Formaal. Efter at hun længe havde raadført sig med sig selv og med velvillige Raadgivere, besluttede hun, som hendes Skoleveninde Klara Fey Aaret i Forvejen havde gjort det, at grundlægge *en egen Kongregation*, hvis Opgave skulde være: Omsorgen for de Blinde, den kvindelige Ungdoms Opdragelse og Undervisning og Sygeplejen.

Den nye Kongregation, der blev kaldt »*Den kristelige Kjærligheds Søstre*«, den ubesmittede Jomfrus Døtre«, var, som forhen sagt, kun lille i Begyndelsen, men snart udbredte den sig paa en Maade, som Pauline selv sikkert ikke havde anet, men som for Størstedelen var en Følge af hendes rastløse Iver og store Organisationstalent. I 1854, altsaa fem Aar efter Grundlæggelsen, havde Kongregationen ogsaa Filer i Dortmund, Steele og Solingen med tre Pigeskoler, i 1858 overtog Søstrene Pigeskolen ved Domkirken i Paderborn, i 1863 havde de oprettet Skoler i Witten, Anrath,

Viersen, Sigmaringen og Konstanz og Redningshjemmet Nazareth i Høxter. I 1868 finde vi dem i Krefeld, Magdeburg, Oschersleben og Soest.

Saaledes blomstrede Kongregationen stadig og den var allerede bleven betydelig, da *Kulturkampens* Bølger kort efter den fransk-tyske Krig truede med at bortskylle den. Det syntes ikke raadeligt foreløbig at tænke paa Grundlæggelsen af nye Ordenshuse, skjønt Staten i Begyndelsen endnu ikke lagde Hindringer i Vejen. Men den 31. Maj 1875 faldt Moderhuset som et Offer for Kulturkampen, det blev opløst, efter at de fleste Ordenshuse, navnlig de, som beskæftigede sig med den kvindelige Ungdoms Undervisning, kort i Forvejen vare blevne lukkede. Søstrene bleve af Generalforstanderinden Pauline von Mallinckrodt for Størstedelen sendte til Nord- og Sydamerika, hvor de fandt en rig Mark for deres Virksomhed og opnaaede storartede Resultater. Hvad der skulde have bragt Ødelæggelse, blev til stor Velsignelse for Kongregationen og dens Virksomhed. For Tiden har Kongregationen i *Nordamerika* et eget Moderhus med 51 Filialer, i *Sydamerika* et Moderhus med 26 Filialer, medens Moderhuset i Paderborn, hvorfra Generalforstanderinden styrer det Hele, har 12 Filialer under sig i Bispedømmet Paderborn og 11 Filialer her i Europa udenfor det nævnte Bispedømme; blandt disse sidste ere ogsaa Søstrenes Klostre og Skoler her i *Danmark*, nemlig i Kolding, Horsens og Silkeborg. Søstrenes Antal beløb sig i Juli d. A. til 1216 i 100 forskellige Ordenshuse.

Generalforstanderinden Pauline von Mallinckrodt beholdt under Kulturkampen sin Bolig i Paderborn; men paa Grund af at Søstrene vare blevne spredte til saa fjærntliggende Egne, maatte hun ofte foretage lange Rejser, som i ikke ringe Grad svækkede hendes legemlige Kræfter. Hun saa endnu Morgendæmringen, som bebudede en lykkeligere Tid for det katholske Tyskland, men det blev hende dog ikke forundt, at se Søstrene vende tilbage til Fædrelandet; hun døde den 30. April 1881 af en Lungebetændelse og blev under stor

Deltagelse bisat den 4. Maj i Konrads-Kapellet, som hun havde ladet opføre i Moderhusets Have i Paderborn.

Hendes *Efterfølgerske* blev Kongregationens Medstifterinde *Mathilde Kothe*, som den Gang opholdt sig i Amerika. Denne styrede det vidtforenede Ordenssamfund indtil 1894 og havde den Glæde at se Søstrene efter Kulturkampens Ophør vende tilbage til de fleste Filialer. Dog er en væsentlig Del af deres Virksomhed, hvorved de i Udlandet netop opnaede saa store Resultater, indtil denne Time spærret for dem i Preussen, nemlig *de skolepligtige Pigers Undervisning og Opdragelse*. Flere højere Døtreskoler have de atter i Preussen, men den egentlige Folkeskoleundervisning er dem endnu forbudt, og det er Grunden til, at Kongregationens Fremskridt i *Udlandet*, navnlig i Amerika, have været større siden Kulturkampen, end i Tyskland.

Siden 1894 staar i Spidsen for hele Ordenssamfundet Generalforstanderinden *Filomena Schmittiel*, og hun har i Anledning af Jubilæet kaldt alle Forstanderinderne for de forskellige Filialer tillige med en Del Repræsentantinder til Paderborn, for ved en simpel, stille, men opløftende Højtidelighed i det fælles Moderhus at takke Gud for den rige Velsignelse, han har udøst over Kongregationen, og for tillige at raadslaa om, hvorledes den i det næste halve Aarhundrede kan opfylde paa bedste Maade den ophøjede Opgave, som Kongregationen har sat sig til Sjælenes Frelse. Et Træ, som i det forholdsvis korte Tidsrum af et halvt Aarhundrede har udbredt sine Rødder og Grene saa vidt, som Pauline von Mallinckrodt's Værk har gjort det, vil ogsaa trives for Fremtiden, og i denne Bevidsthed kunne ogsaa de danske Katholiker bringe »*Den kristelige Kjærligheds Søstre*« deres Lykønskning i Anledning af Jubilæet med den tillidsfulde Fortrøstning, at Gud ogsaa vil velsigne deres Gjerning iblandt os.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— o —

(Fortsat.)

Det var en Nyomvendts hellige Begejstring, som talte ud af Pigens Mund. Men vilde denne Iver vel vedblive, naar dette skrækkelige Fangenskab skulde vedvare Uge efter Uge? Vilde det lille unge Træ ikke blive rykket op med Rode af Stormen, naar Martyrdommens store Time indfandt sig? — Om Natten havde Florentia en Drøm, som fyldte hende med himmelsk Kraft.

»Jeg saa',« saaledes sagde hun glædestraalende næste Morgen til de andre Fanger, »min tidligere Slave Hippolytus i en hvid, skinnende Klædning og med en Ynde og Højhed udbredt over sit Ansigt, som den ikke findes hos et jordisk Menneske. Ved Siden af ham var der to Mænd af ærefrygtindgydende Udseende, som hver havde en Palmegren i Haanden. Bagefter dem kom som Ledsagere min Fader og min Brudgom, som ligeledes havde Palmegrene i Hænderne. De droge ind gennem en lysende Stads Porte, fra hvis Gader der lød en ubeskrivelig dejlig Sang. Pludselig blev Hippolytus staaende med korslagte Hænder og hans Øjne straaledede i vidunderlig Forklarelse; han maatte have set noget ubeskrivelig skønt og ophøjet. Men da jeg saa vilde træde nærmere hen til ham, for at se, hvad der saaledes havde fængslet hans Opmærksomhed, vaagnede jeg.«

Sophia bad nu om at faa nærmere Oplysninger om, hvorledes Hippolytus' to Ledsagere havde set ud: Det var uden Tvivl Apostlene Petrus og Paulus, hvis Billeder alle Kristne kjendte gennem Overleveringen.

»De to Mænd,« sagde Sophia, »ere de store hellige Mænd, som have bragt Evangeliet, Læren om Frelsen, til Rom; det var dem, der førte Slaven, der var død som Martyr for Kristus, ind gennem Portene til den himmelske Stad,

ledsaget tillige af de tvende Mænd, som han ved sit Blod havde erhvervet for Kristus.«

»Men der mangler endnu En, som han ogsaa har løskjøbt,« udbrød Florentia. »Men sandelig, sandelig vil jeg følge ham! Oh, ja, ogsaa jeg skal drage ind i denne lysende Stad; ogsaa jeg vil engang høre denne Sang; ogsaa jeg vil faa ham at se, som formaar at fylde Sjælen med denne navnløse Henrykkelse.« —

De paafølgende Dage benyttede Sophia til at gjøre Florentia hekjendt med Kristendommens Grundsætninger, der stadig dybere og dybere trængte ind i hendes Sjæl. Pigen hørte efter med den mest spændte Opmærksomhed, og paa Grund af sin usædvanlige Fatteevne lærte Florentia let og hurtigt de enkelte Sandheder og opfattede dem med en saa barnlig Tro og Hengivelse, at hun derved i høj Grad opbyggede de andre Fanger.

Biskop Fabianus, der en af de følgende Nætter atter besøgte Fængslet, blev ligesaa glad som overrasket over denne Fremgang og opfyldte med Glæde Sophias Bøn om, ikke at opsætte Florentias Daab til næste Paaskehøjtid.

Saaledes hengik en fjorten Dages Tid, da Fangevogteren en Aften meddelte de kristne Fanger, at de næste Morgen skulde møde for Dommeren.

Paa Sophias Bøn bragte Fangevogteren, hvem der var stillet en rigelig Belønning i Udsigt, Biskop Fabianus denne Meddelelse, og han kom strax, for endnu engang at give Bekjenderne den hellige Kommunion og styrke dem til den ærefulde Martyrdød.

Sophia fik ogsaa af Fabianus at vide, at hendes Prokurator Marcellus tilligemed Syrus skulde henrettes sammen med dem. Ja, Syrus havde endogsaa vist en saadan Standhaftighed under de fornyede Pinsler, at endog hans Bødler vare blevne opfyldte af Beundring.

I de Tider, Forfølgelserne mod de Kristne fandt Sted, havde Kirken altid ¹laant et villigt Øre til de fangne Bekjenderes Bønner og Ønsker. Ved deres Mellemkomst og paa

deres Forbøn havde den endogsaa forkortet Bodstiden for de Frafaldne og igjen optage dem i de Troendes Fællesskab. Da derfor Sophia og hendes Døtre tillige med de andre Fanger bad Fabianus om allerede i Dag at meddele Florentia den hellige Daab, for at de paa deres Gang i Døden kunde have den Trøst, at have ført en Sjæl til Frelseren, viste Fabianus sig ikke uvillig til at opfylde denne Bøn. Nu bad ogsaa Florentia saa varmt og inderligt om denne Naade, at Paven ikke kunde modstaa deres forenede Bønner.

Læren om Alterets allerhelligste Sakrament blev ellers først aabenbaret for Katekumenerne umiddelbart før Modtagelsen af den hellige Daab; men Sophia havde allerede givet sin flittige og ivrige Elev mange Antydninger med Hensyn til denne Hemmelighed, og Florentia selv var ved stadige Spørgsmaal og egen Eftertanke kommen saa nær til den fuldkomne Erkjendelse af Mysteriet, at Fabianus kun behøvede ganske kort Tid til at lære hende den fuldkomne Sandhed.

Den hellige Daab maatte paa Grund af Tiden og Stedet gives under simple Former, saa at den vidunderligt duftende Krans af Bønner og Ceremonier, hvormed Kirken har omgivet Gjenfødelsens Sakrament, maatte udelades. Men Florentia fik dog fuldstændig Erstatning herfor i selve de forhaandenværende Forhold. Hun befandt sig i et mørk Fængsel, som kun blev oplyst af en lille simpel Lampes matte Skin; hun var omgivet af de ædleste Sjæle, som om faa Timer skulde føres for Dommeren og besegle Vidnesbyrdet om Jesus Kristus med deres Liv og Blod; han, der skulde døbe hende, var en ærværdig Olding, Kirkens øverste Hyrde, som ligeledes hvert Øjeblik maatte være fattet paa at lide Martyrdøden, ligesom hans Forgængere i det apostoliske Embede havde lidt den; hendes eget Hjærte var opfyldt af Ønsket om at kunne se den Brøde, som hun begik i Letsindighedens Dage, aftvættet, for saaledes at blive et rent og pletfrit Guds Barn, — sandelig, derfor maatte

Florentia da ogsaa modtage det hellige Sakrament med en Andagt og Inderlighed, der forekom hende som en Forsmag paa den himmelske Salighed.

Den Nydøbte modtog med inderlig Rørelse og med Taarer i Øjnene de andre Fangers Fredskys; længe laa hun i Sophias Arme, stum af denne overvættets store Lykke.

»Og nu, Du den himmelske Faders nydøbte Datter,« sagde Fabianus, der kun med Møje kunde beherske sine Følelser, »udbred dine Hænder, for at de kunne være det Alter, hvorpaa jeg vil lægge det skyldfri Lam, Guds evige Søn, det menneskevordne Ord. I Stedet for en jordisk Brudgom vil nu den Almægtige blive Din Brudgom og drage Støvets Barn op til sit Hjertes evige Kjærlighed. Han kommer fra sin himmelske Herligheds Bolig ind i Din Sjæls Hytte, og for at hans ophøjede Majestæt ikke skal forskrække Dig, skjuler han sin Guddømmeligheds Glorie under Brødets ringe Skikkelse. Ham, hvem Himlene ikke kunne rumme og for hvem Englene end ikke ere rene nok, ham skal Du gjemme i Dit Hjærte, saa han tilhører Dig helt.«

Efter disse Ord bredte Biskoppen det hvide Linned ud over Florentias fladtudstrakte Hænder, tog Guldkarret ud af Klædet og aabnede det. Jomfruen saa' med et Blik fuldt af den mest levende Tro paa den hellige Hostie, som hun bar paa sine Hænder, idet hendes Hjærte skjælvede af Ærefrygt og overstrømmende Fryd og Salighed.

Det hellige Sakrament blev derpaa givet først til den Nydøbte og derefter til alle de andre kristne Fanger.

Hvor levende følte Florentia ikke den usigelige Lykke, som var bleven hende til Del. Hvad var hun ikke for blot fjorten Dage siden? Med hvilken Foragt havde hun ikke for Dommeren nægtet at have det mindste med Kristendommen at gjøre! Og — i det Øjeblik, hun havde fornægtet den gode Hyrde, havde han selv føjet det saaledes, at hun blev ført hen til kristne Fanger, som kunde aabne Adgangen til hendes Hjærte ved at fortælle hende om hendes Fader! Hvorledes

havde saa ikke Naaden senere ført hende over den dybe, mørke Afgrund ind i Sandhedens lyse Land. Hele den guddommelige Forbarmelse og det underfulde Forsyn, som tilsidst havde skjænket hende den højeste himmelske Naadegave, stod i det klareste Lys for Florentias Sjæl og opfyldte hendes Hjærte med en usigelig Taknemlighed.

Kun ét savnede hun: gid hendes Fader og Faustinus dog havde været vidende om dette! Renset for al Synd i den hellige Daab, turde hun ogsaa haabe, at hendes Brudgom vilde tilgive hende; ak, vilde det ikke være en alt for stor Lykke, hvis hun tænkte sig Muligheden af, at hendes Fader ogsaa kunde blive Kristen, og at Himlens overordentlige Naade vilde føje det saaledes, at de begge bleve givne hende tilbage? —

De Kristne vedbleve hele Natten igjennem i fælles Andagt at forberede sig til den nærforestaaende Død.

Det blev usigelig svært for Florentia at tage Afsked med dem næste Morgen, især med Sophia, der var bleven hendes aandelige Moder. Hun knælede ned foran hende, med Øjnene fulde af Taarer, for at faa hendes sidste Velsignelse.

»Elskede Moder,« bad hun, »tænk paa dit Barn, naar Du staar deroppe foran Guds Trone! Jeg kan takke Dig for alt. Ak, hvorfor skal jeg nu skilles fra Dig, da jeg dog i saa høj Grad trænger til din Moderkjærlighed?«

»Kjære Datter, jeg skal forvist ikke glemme Dig,« svarede Sophia; »vil ikke ogsaa Kjærligheden blive herliggjort deroppe, hvor Alt er gennemtrængt af himmelsk Lys? Nej, Sjælen glemmer ikke i Paradisets Lyksalighed, hvad der var dyrebart for den her paa Jorden. Naar Menneskene her paa Jorden ikke sænke deres Kjærlighed ned i Graven tilligemed de Afdøde, saa deler Sjælen i Himlen hin Kjærlighed, hvormed han, der selv er Kjærligheden, elsker Menneskene.«

Med disse Ord lagde Sophia velsignende sine Hænder paa Florentias Hoved og betegnede hendes Pande med Korsets Tegn. Pistis, Elpis og Agape omfavnede Veninden og lovede at bede for hende; det samme gjorde de andre Kristne.

Fangevogteren maatte med Magt støde Florentia tilbage, da hun ikke formaaede at rive sig løs fra de Bortdragende.

Efterat Slaaen paa den tunge Fængselsdør igjen var skudt for, og Jomfruen befandt sig ganske alene i det mørke Fængsel, hvor kun en mat Lysstraale trængte ind, følte hun sin Forladthed som en knugende Mare paa sit Hjærte. Hun sank paa Knæ, skjulte Ansigtet i sine Hænder og hulkede højt. Men lidt efter lidt fattede hun sig dog igjen. Hun maatte i Aanden ledsage Martyrerne paa deres sidste Vandring og se Moderen og hendes tre Døtre dø Heltedøden for Kristus.

Vi ville nu forlade Florentia, for at følge Bekjenderne hen til Dommeren. (Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

Kjøbenhavn. Søndag Aften den 27. August forlod vor højjærværdigste Biskop Køln, for at begive sig til *Ems*, hvor han vil opholde sig en Tidlang.

— I Lørdags, den 26. August, vendte Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke, højjærv. Pastor *Braun*, atter tilbage fra sin Ferierejse og har nu paany overtaget sin Embedsgjerning.

— Pastor *H. Slump* ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg har i forrige Uge tiltraadt en Ferierejse af Helbredshensyn. Hans Embede varetages i Mellemtiden af højjærv. Pastor *P. Schreiber* fra Odense.

Stockholm. Den 19. September kan den højjærværdigste apostoliske Vikar for Sverrige, Biskop *Albertus Bitter*, fejre sit 25aarige Præstejubilæum, idet Hs. biskoppelege Højjærværdighed paa denne Dag i 1874 modtog Præstevielsens h. Sakramente i Domkirken i Osnabrück. Den 24. September frembar Biskoppen sit første h. Messeoffer. Den

højærværdigste Biskop agter at fejre disse Mindedage i sit Fødehjem Melle i Hannover, hvor hans afdøde Forældre hvile.

Fulda. Bonifatius-Foreningens 25aarige Jubilæum blev den 24. August indledet med festlig Klokkringning og Kanontorden. Tusinder vare forsamlede i Domkirken, hvor Kardinal-Fyrstbiskoppen af Breslau *Kopp* fejrede Pontifikalmessen paa en saa festlig Maade, som kun den katholske Kirke formaar det. De mange Biskopper, *blandt hvilke ogsaa vor apostoliske Overhyrde*, havde deres Plads under den mægtige Kuppel, iførte Pluviale og Mitra — paa begge Sider omgivne af talrige Foreningsfaner — i Sandhed et farveprægtigt Billede. Sit Højdepunkt naaede Festen under den h. Forvandling, da den tusindfoldige Mængde knælede, Fanerne sænkedes og den fjærne Kanontorden forkyndte Frelserens Komme til sin troende Hjord i det h. Messeoffer. Ved Messens Slutning meddelte Kardinalen, iført den første Fuldaer Fyrstbiskop Amand af Busecks kostbare, ældgamle røde Fløjsornat og med den h. Bonifatius' ærværdige Bispestav i Haanden, den pavelige Velsignelse. Festprædikenen blev holdt af Biskop *Haffner* af Mainz, hvori han fremstillede Banifatius-Foreningens Virksomhed for Troens Bevarelse og Udbredelse.

Efter Pontifikalmessen tog Processionen strax Opstilling foran Domkirken. En uoverskuelig Menneskemængde fyldte den store Domplads og de tilstødende Alleer; de vilde alle være Vidner til den h. Bonifatius herlige Triumftog. Under Klokkringning og Kanontorden og begejstret Salmesang drog Processionen gennem Byens Gader. Henved 40 Faner fra forskellige Foreninger og Korporationer aabnede Toget. Dernæst fulgte Franciskanerne og Oblatmissionærene og henved 200 Verdenspræster og forskellige kirkelige Dignitarier i deres klædelige røde og violette Dragter. Ledsaget af en Mængde Ministranter med brændende Voxfakler blev *den h. Bonifatius Bispestav* baaret af en Alumnus; derefter fulgte Diakoner i røde Levitklæder, som paa en Sølv-

pyramide, der var beklædt med rødt Fløjl, bar *Dolken*, som er bleven ærværdig ved den h. Bonifatius' Martyrblod, og enkelte Relikvier af den h. Martyrbiskop. Dernæst kom det kostbare Relikviskrin med *den h. Bonifatius' Hoved*. Sex Præster og ligesaa mange Diakoner bare afvekslende dette Fuldas kostbare Klenodie paa deres Skuldre. Saa kom de tilstedeværende Biskopper og Ærkebiskopper — alle dem Mitra og Stav — og tilsidst Kardinal-Fyrstbiskop *Kopp* af Breslau. En værdig Afslutning af Processionen dannede et stort Antal Honoratiores med Præsidenten for Bonifatius-Foreningen, Friherre *von Wendt*, iført Maleserridderens røde Uniform, i Spidsen. Under Lovsangen »Te Deum« vendte Processionen tilbage i Domkirken, hvor den opløste sig. Enhver, som var Vidne til den storartede Festlighed, vil glæde sig over den i hele sit Liv og sikkert ikke angre, at han paa denne Dag havde foretaget en Valfart til den h. Bonifatius' Grav i Fulda.

Blandt de tilstedeværende Kirkefyrster nævne de tyske Blade følgende: Kardinal *Kopp*, Fystbiskop af Breslau, Ærkebiskopperne af Freiburg og München, Biskopperne af Fulda, Limburg, Mainz, Trier, Paderborn, Münster, Kulm, Ermland, Würzburg og Rottenburg; fremdeles Armeebiskop *Aszmann* af Berlin og de Apostoliske Vikarer *Wahl* af Dresden og *von Euch* af Kjøbenhavn.

Køln. I Lørdags fejredes i Domkirken en højtidelig Sjælemesse for den i forrige Nummer af Ugebladet omtalte afdøde Viebiskop *Schmitz*, hvorefter Bisættelsen med Kejsere ns særegne Tilladelse fandt Sted i Store St. Martins Kirke, hvor den Afdøde var bleven døbt i 1841, og hvor han i 1866 havde frembaaret sit første h. Messeoffer og i 1893 fejret den første højtidelige Pontifikalmesse. Sjælemessen blev frembaaret af Viebiskop *Dr. Fischer*, som ogsaa holdt Sørgetalen. Domprovst, *Dr. Berlage* foretog Bisættelsesceremonien. Vor højærværdigste Biskop, Msgr. *von Euch*, var fra Fulda rejst til Køln, for ogsaa at overvære Sjælemessen for sin afdøde Ven og for den danske Missions Velynder.

En tæt Menneskemængde fyldte Gaderne mellem den Afdødes Bolig og Domkirken. Lørdag Morgen, da Viebiskop Schmitz' Lig blev ført til Domkirken. Henved 70 Foreninger vare tilstede med deres prægtige Bannere, foruden de kirkelige og konfessionelt katholske Foreninger, som Svende-Arbejder- og Ynglingeforeningerne, ogsaa talrige andre, navnlig Kriger- og Sangforeninger. Slutningen af denne Afdeling dannede Repræsentanterne for de otte katholske Studenterkorporationer med deres florumvundne Bannere.

Gejstlighedens Afdeling aabnedes af de forskjellige Ordensfolk i Kølns Klostre, dem fulgte Sognegejstligheden fra alle Byens Sogne, Seminaristerne med deres Præses, derefter Domkapitlet, til hvilket Provsten fra Votivkirken i Wien, Prælat *Marschall*, havde sluttet sig, saa Viebiskop Dr. *Fischer* med Biskop *von Euch* ved sin højre Side og Abbeden fra Mertelbeck (Holland) ved sin venstre Side, og til Slutning Domprovst Dr. *Berlage* med Ministranterne. Kisten blev baaret af Alexianerbrødre. Bispestaven, Korset og Mitraen saavel som den Afdødes Ordener bleve baarne foran Kisten. Efter Kisten fulgte de nærmeste Slægtninge og flere Hundrede Honoratiores, for at vise den Afdøde den sidste Ære. Efter den højtidelige Pontifikal-Sjælemesse og Viebiskop Dr. Fischers Mindetale ledsagedes Kisten i samme Orden til St. Martins Kirken, hvor Dr. Berlage foretog de sædvanlige Velsignelses-Ceremonier, efter at Kisten var ned-sænket i den murede Grav.

Et daadrigt Liv fandt sin Afslutning i denne Grav. I April 1866 blev Viebiskop Schmitz præsteviet; i Maj rejste han paa Ærkebiskoppen af Kølns Anordning til Rom, hvor han i 1868 erhvervede sig Doktorgraden i kanonisk Ret. I November s. A. ansattes han som Kapellan ved St. Andreas Kirken i Düsseldorf. Under Krigen i 1870 var han Feldtgejstlig ved Maashæren og under Belejringen af Paris havde han 11 Lazaretter at sørge for og om Søndagen holdt han Gudstjeneste for Kongen af Sachsen. Efter Fredsslutningen vendte han tilbage til Düsseldorf, hvor han virkede med

stor Iver og Opofrelse. For Soldaterne saavel som for unge Kjøbmænd og Kunstnere oprettede han Kongregationer, grundlagde St. Annastiftelsen og tog fremragende Del i Oprettelsen af det katholske Foreningshus, Folkebanken, Maria-skolen og Folkeforeningen. I mange af Rhinlandets Stæder, i Mainz og Fulda holdt han Folkemissionsprædikener og paa de tyske Katholikers Generalmøder optraadte han ofte som Taler. Han havde en mægtig Stemme og var overhovedet en af det katholske Tysklands bedste Talere.

I 1886 forflyttedes han til *Krefeld*, et stort Sogn, der krævede en fuld Kraft og hvor han navnlig virkede til Gavn for de arbejdende Klasser. Han grundlagde her en Forening med Søndagsskole for Arbejdersker, byggede en ny Kirke, et nyt Svendehjem, et Vajsenhuskapel og en Maria-skole.

I 1893 valgte Domkapitlet i Köln ham til *Domherre* og samme Aar udnævnte Pave Leo XIII. ham, efter Viebiskop Dr. Baudris Død, til anden Viebiskop af Köln. Paa den h. Andreas Fest modtog han Bispevielsen i Domkirken i Köln. Som Forfatter har Dr. Schmitz efterladt sig en Række fortræffelige Bøger.

For halvanden Maaned siden underkastede han sig en Amputation af det ene Ben ovenover Knæet og hans Tilstand bedredes tilsyneladende, saa at han endog Søndag den 20. August atter kunde læse den h. Messe assisteret af to Gejstlige. Søndag Aften indtraadte imidlertid ganske uventet Feber og Mandag Morgen døde han kort efter Modtagelsen af de hh. Sakramenter, i en Alder af kun 58 Aar. R. I. P.

Neisse i Schlesien. I Dagene fra den 27. til 31. August afholdtes de tyske Katholikers *46de Generalforsamling* i Neisse. Deltagelsen var ikke mindre end i de foregaaende Aar, og allerede den første Dag naaede Medlemskortenes Antal op til langt over 2000. Til Præsident valgtes Rigsretsraad *Spahn* og til Vicepræsidenter Medlem af Herrehuset Grev *Oppersdorf* og Prins *Lowenstein*. Kardinal *Kopp* af Breslau indledede Møderne med en højtidelig

Pontifikalmesse i St. Jakobs Sognekirken, hvorfra man i Procession begav sig til Festhallen. Forud for Generalforsamlingen fejrede *de katholske Arbejderforeninger* en Festforsamling; tilstede vare henved 150 Foreninger med 5000 Personer, som ogsaa i Procession med henved 60 Korporationsfaner droge til Festhallen, hvor der holdtes Taler. Om Togets Størrelse kan man gjøre sig en Forestilling, naar man hører, at »Deputationen« fra Neustadt (Øvreschlesien) alene talte 400 Mænd. Blandt Talerne var Arbejderapostelen *Dr. Hille* fra Berlin, som meddelte, at 300,000 katholske Arbejdere nu vare organiserede i katholske Foreninger. *P. Anracher* talte om »Arbejderen og Familien« og gendrev Socialdemokratiets falske Anskuelse i Henseende til dette Punkt.

Da „**Nordisk Familie-Bibliothek**“ er ophørt med at udkomme, agter Ansgariusforeningen at overtage Udgivelsen af de manglende 2 Bind af **Karl Mays** Roman „Winnetou“, dersom et passende Antal tidligere og nye Abonnenter tegne sig.

Udgivelsen vil blive paabegyndt de første Dage af Oktober Maaned og ske som hidtil i Leveringer á 2 Ark pr. Uge mod Kr. 1,30 pr. Kvartal, at betale forud ved det første Heftes Levering. Nye Abonnenter kunne mod et ringe Beløb faa 1. Bind af Romanen.

Anmeldelse og Betaling sker til Kasserere Hr. Grossere C. B. Lohrer, 31. Adelgade eller til dem som ere forsynede med hans Bemyndigelse.

Ausgariusforeningen.

Overretssagfører

Wulf Hagen Frørup.

Studiestræde 14. 1. Sal. 9—3. Telf. 4468.

Skrædermester August Wiehe,

Rømersgade 20,

anbefaler sig med smukt Arbejde til billige Priser. Stof modtages til Forarbejdning. Stor Prøvekollektion forefindes.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) holder Møde undtagelsesvis Torsdag d. 7. ds. Kl. 9 i Afholdslokalet Ørstedesvej 10. — Medlemmerne bedes møde talrigt da meget vigtige Sager skal behandles, derefter lidt livlig Underholdning. — Alle

ere velkomne.

S.J.G. Førstk. **Mandag** den 4. Septbr. Kl. 9¹/₂ afholder **St. Josefs Gilde II. Grads Møde.**

Alm. Møde for alle Br. afholdes **Mandag** den 9. Septbr. Kl. 9¹/₂ i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

Unio: Søndag d. 3. September: Sidste Fodtur (i 2 Afdelinger). 1. Afd. (kun Herrer) tager 8¹/₂ fra Nordbanegaarden til Holte. Derfra over Ruderdal, Stavusholt og Fiskebæk til Frederiksdal. Her mødes man med 2. Afdl. (Damer, Herrer og Børn), som tager fra Nordbanegaarden Kl. 12³⁰ til Lyngby og spadserer til Frederiksdal. Herfra i Fællesskab gennem Ny Frederiksdal til Lyngby hjem med Baner. Frokost og Aftensmad medbringes.

En ung Pige fra Jylland ønsker Plads til 1. November her som Expeditrice i hvilkensomhelst Branche. Billet mrk. 29 til C. B. Lohrer. 31 Adelgade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. September. 15. **Søndag e. Pintse.** De hellige Skytseengles Fest. — 4. **M.** Oktavdag. — 5. **Ti.** Laurentius Justiniani, Bekjender og Biskop. — 6. **O.** Oktavdag (Kl. 8¹/₂ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 7. **T.** Oktavdag. — 8. **F.** Marias Fødsel (fejres følgende Søndag). Biskoppens Konsekration i 1892. — 9. **L.** Petru Claver, Bekjender.

Søndag den 10. September. 16. **Søndag e. Pintse.** **Marias Fødsel.**

Den offentlige Konvertit-Undervisning

ved St. Ansgars Kirke gjenoptages Tirsdag d. 5. September Kl. 7¹/₂ Aften og fortsættes hver Tirsdag og Torsdag Aften i Forsamlingsalen, Bredgade 64, 1. Sal.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 5. Sept. Kl. 8¹/₂ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. -- Efter Messen et kort Foredrag for Medlemmerne.

Til alle Medlemmer af Mariakongregationen for Ynglinge.

Hjemkommen fra min Udenlandsrejse sender jeg en Hilsen til mine kjære Kongreganister og meddeler dem, at Kongregationsmøderne gjenoptages **Mandag** d. 4. September. Jeg glæder mig til at kunne hilse paa alle uden Undtagelse ved dette første Møde. Søndag d. 10. September fejre vi atter Fællesskommunion i Jesu Hjærte Kirke.

A. v. Geyr,
Præs.

Mariakongregationen for Mænd gjenoptager sine ugentlige Aftenmøder **Torsdag** den 7. September i Jesu Hjærte Kirke, Stenosgade.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag d. 3. Sept. Kl. 7¹/₂ h. Messe. Kl. 4 Efterm. Foredrag i Hotel „Casino“. Besøg i Haraldssted og Roskilde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 37.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 37.

Søndagen den 10. September.

1899.

Indhold: Marias Fødsel. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. England. Lourdes. Amerika. Osnabrück. — »Fra Vejbyrnet«. — Bekjendtgjørelser.

Marias Fødselsfest.

(Efter P. Roh.)

— 0 —

»*Se der din Moder!*« (Joh. 19, 27.) Disse Ord indeholde *den døende Frelasers Testament til sin Kirke*. Den guddommelige Forløser har hengivet sig selv og Alt hvad hans var for os, da han af Kjærlighed til os blev et fattigt Menneske, et svagt Barn, og, efter den hellige *Paulus* Udsagn, afklædte sig al Højhed, hvoraf han som den evige Gud var i Besiddelse. Ja, han hengav som Menneske *sin hele Levetid* for os; han hengav *alle Jordens Goder*, han undværede dem frivillig for at *lide* for os. Han hengav *sin Ære*, idet han som den største *Forbryder* lod sig fordømme til en vanærende Død, for at taale navnløse Kvaler i vort Sted! Hængende paa Korset hengav han *sit hellige Blod* til den sidste Draabe; han havde i sin *Dødsstund* Intet tilbage af hvad der er af denne Verden, uden sin *Tornekrone!* Og

dog -- *Eet* havde han endnu tilbage — — en sand Skat, et dyrebart Klenodie for hans Barnehjærte! Det var *hans jomfruelige Moder*, som med øm Moderkjærlighed blev den Forladte tro indtil det Sidste; som havde haft Mod til at ledsage sin Søn til Korset, og ved dets Fod stille sig ligeoverfor den rasende Mængde og sige: Jeg er den Korsfæstedes Moder!

Hvem vil han nu vel anbetroe en saadan Moder? Hvem skulde han vel ville skjænke hende til Moder? Den trofaste Discipel *Johannes* havde i sit Hjærte følt den Kjærlighed og vundet det Mod, der hørte til at turde være den Eneste blandt alle Jesu Tilhængere, der vovede tilligemed Jomfru Maria at tage Plads ved Korsets Fod og tømme Smertens og Forsmædelsens Kalk med ham indtil den sidste Draabe. Til denne *sande Discipel* vender Jesus sig med de Ord: »See der din Moder!« og til Moderen siger han: »See der din Søn!« Han siger det Ikke blot, fordi hans Moder i ham tabte sit eneste Barn og derfor behøvede en antagen Søn til sin Beskyttelse paa Jorden. Han taler her et Ord, der trænger langt dybere ind i hans Plans og *hans Gjærnings hele Væsen!*

Kristi Kirke har altid troet, at *Johannes* her ikke blot fremstiller sin egen Person, men at vi i ham se Forbilledet paa *alle sande Kristne*, der følge Kristus og blive ham tro, ikke blot til den Time, da han bryder Brødet, men lige indtil det Øjeblik, da Lidelsernes Kalk er udtømt. *Johannes er den fuldkomne Kristen*, og i hans Person har Kristus givet enhver sand og ægte Kristen sin Moder til *en aandelig Moder*; han har overgivet alle sande Kristne, sine sande Brødre, som aandelige Børn til sin legemlige Moder! Dette synes underligt, og er dog meget simpelt. Er nemlig Kristus ved sin Forløsning bleven *een moralsk Person* med alle dem, der i Tro, Haab og Kjærlighed blive Eet med ham; ere de Alle saaledes *een Kristus*: da er dog aabenbar Kristi legemlige Moder bleven en *Adoptivmoder*, en aandelig Moder til alle Kristi sande Brødre, til alle dem,

som han kalder *sine* Brødre. Og naar alle de, der ere Brødre i Kristo, *tilsammen med ham og ved ham* udgjøre *een* Gudsfamilie, saa ved jeg ikke, hvad man fornuftigvis kan have at indvende imod, at *Kristi legemlige Moder er den aandelige Moder i denne Gudsfamilie*, i hvilken *Kristus er den Førstefødte!*

Man har ofte betragtet den Dyrkelse, som Kirken altid har bevist den velsignende Jomfru Maria, den *Andagt*, hvis Gjenstand hun er, som en Udvæxt paa Kristendommen, som en Forvanskning, eller idetmindste som en overtroisk Overdrivelse.

Jeg troer og haaber, med Guds Naades Bistand at kunne bevise for Enhver, der søger Sandhed, at Andagten til den hellige Jomfru, *saaledes* som den bliver lært, anbefalet og *anerkjendt af Kirken*, er uadskillelig forbunden med Kristendommens Væsen. Jeg siger: *saaledes* som *Kirken lærer*, anbefaler og vedkjender sig denne Andagt; thi *dette alene* kan der blandt fornuftige Mennesker være Tale om at staa til Ansvar for. Kirken kan ikke gjøre sig *ansvarlig* for Andet, end hvad den lærer, anbefaler, anerkjender og udøver, og det er *derfor* jeg indestaar, det er i denne Mening jeg siger: Andagten til den saligste Jomfru *Maria* er *uadskillelig forenet med Kristendommens inderste Væsen*.

Andagten til den saligste Jomfru Maria, *saaledes* som Kirken lærer den, bestaa i tre Ting:

1. I Ærefrygten, Højagtelsen og Beundringen for den hellige Jomfrus ophøjede Værdighed.
2. I den tillidsfulde Paakaldelse af hendes Forbøn.
3. Endelig i den taknemmelige, barnlige Kjærlighed til hende.

Og jeg siger nu: Al den Dyrkelse, der vises den saligste Jomfru Maria, *saaledes* som *Kirken lærer og udøver den*, er uadskillelig fra den kristne Tro. Den tillidsfulde Paakaldelse af den saligste Jomfru Marias Forbøn staa i den fuldkomneste Overensstemmelse med det kristne *Haab*, og den barnlige Taknemmelighed og Kjærlighed til den

saligste Jomfru Maria staar i den skjønneste Harmoni med den kristne *Kjærlighed*.

Ærbødigheden for Jomfru Maria staar i den skjønneste Forbindelse med *den kristelige Tro*.

Dette er den væsentlige Del af mit Udsagn. De to andre Dele ere Følgeslutninger af denne. Det er altsaa paa den vi henvende vor Hovedopmærksomhed.

Kristendommen lærer, at der er kun een Gnd, der ikke har eller kan have sin Ligemand uden for sig selv, og at derfor denne Gud, fordi han ikke har sin Ligemand uden for sig eller ved Siden af sig, maa æres med en Dyrkelse, der ene kan yles ham og ikke maa eller tør vises noget andet Væsen. Denne Dyrkelse, der særlig og udelukkende tilkommer Gud, kalde vi Tilbedelse (adoratio). *Tilbedelsen* omfatter den hele Dyrkelse, der tilkommer og *alene kan* tilkomme Gud. At tilbede Gud i Aand, i Tanker, i *Tro*, vil sige, at tænke om Gud saaledes, som det i sig selv er sandt, saaledes som Gud fortjener det. At tilbede Gud med Forstanden, det betyder at tænke: Gud alene er evig udf sig selv, ved sig selv; Gud alene er alvidende, almægtig, alvis, algod, hellig; Gud alene er med et Ord at sige, uendelig fuldkommen. At *tilbede* Gud med et *troende Hjærte*, det vil sige, at erkjende, at alt Godt kun kommer og kan komme fra Gud, fordi han alene kan være og er Urkilden til alt Godt, Skjønt og Elskeligt, og man altsaa i højeste Betydning *kun kan sætte sit Haab* til Gud; thi efterdi han alene er Herren over alle Himle, og alle Ting kun bestaa ved ham, saa kan man følgelig i sidste Instans ogsaa *kun vente Alt af ham*. At tilbede Gud betyder endelig at *elske ham over Alt*, uden Indskrænkning, fordi han er uendelig ophøjet over Alt, hvad der er til, uendelig fuldkommen, skjønnere og elskeligere, end ethvert andet enten virkeligt eller tænkeligt Væsen.

Dette er Betydningen, den theologiske Betydning af Ordet *Tilbedelse*. *Saaledes* kan man *kun* tænke om Gud; *saaledes* kan man *kun* haabe paa Gud; *saaledes* tør man

kun elske *Gud*. Og imellem denne højeste Grad af Dyrkelse, som *alene* tilkommer *Gud*, og imellem det at være ligegyldig, eller endog foragte, spotte, hade, — imellem disse to Yderligheder, imellem det Allershøjeste og det Allerværeste, gives der, om jeg saa maa sige, en stor Flade, et vidt udstrakt Rum, og indenfor Grændserne af dette falder enhver retfærdig, fortjent, fornuftig Vurdering, Højagtelse og Kjærlighed. Gud selv byder os at ære Fader og Moder; Gud selv befaler: Frygt Gud og ær Kongen; Gud selv forkynder os ved sin Apostels Ord: Ær den, livem Ære tilkommer; Gud siger os igjennem vor Fornuft, at vi skulle anerkjende og agte Fortjenesten, hvor vi finde den, og i det Maal, hvori den er tilstede. Videnskaben har sine Heroer, det borgerlige Samfund sine store Mænd og Velgjørere. Her finde vi Anerkjendelse, Højagtelse, Æresbevisning overalt! Men, — er dette *Tilbedelse*? — Nej, det er ikke Tilbedelse! Vi ære deres Fortjenester; men vi tilbede ingen Borger, ingen Feltherre, ingen Videnskabsmand eller noget-somhelst af den Art! Vi sammenligne dem aldrig med den kjære Gud; vi tage aldrig noget af det, som tilkommer Gud, for at overføre det paa dem!

Iblandt disse forskjellige Arter af Fortjeneste --, hvilken Rang tilkommer da i Kristi Kirke, i den sædelige Samfundsorden — hvilken Plads tilkommer her Dyden — *Helligheden*? Dog vel aabenbar den højeste! Men, vel at mærke, derfor endnu ingenlunde en Rang, der svarer til Tilbedelsen. Enhver skabt Hellighed er kun en meget svag Straalebrydning af Guds virkelige eller *væsentlige* Hellighed. Men ikke desto mindre vil det dog være i sin Orden, at Kristi Kirke, *der stræber efter at helliggjøre* sine Medlemmer, beviser sin Hellighed ved at ære de Hellige; — at Kristi Brødre, der ad den aabenbarede Sandheds og Retfærdigheds Vej stræbe efter Fuldkommenhed, altid maa holde *baade Helligheden selv og den ærefrygtsfulde Højagtelse for den i Ære*. Kun den, som er ligegyldig for Helligheden selv, er i Stand til at

være kold og ligegyldig mod de Hellige, ligesom den alene ikke agter og vurderer videnskabelige Fortjenester, for hvem Videnskaben selv er en ligegyldig Ting. Derfor sagde jeg før: Kristi Kirke viser sig som hellig, idet den *ærer de Hellige*; thi derved tilskynder den sine Børn paa det kraftigste til at stræbe efter Hellighed, derved fremstiller den for sine Børn de fuldendte Mønstre og Forbilleder til Efterlignelse; derved forkynder den højt, at *kun* Helligheden har en sand Værdi i dens Øjne, fordi den beforder Menneskets Helliggjørelse.

Nu, hvorledes vil vel da en Kristen i sin Aand vurdere den saligste Jomfru Maria? Kan han kalde sig Kristen, uden virkelig at højagte den saligste Jomfru formedelst den Værdighed, som Gud har tildelt hende, formedelst hendes Vandel's Hellighed, formedelst den store Naade, som hun har modtaget af Gud.

Det er *Kristendommens Grundlære* — og uden denne Grundlære har man ingen Kristendom mere — at Guds Søn, der er Eet med Faderen og den Helligaand, uden at ophøre med at være Gud, uden at lide nogen Formindskelse, nogen Skade eller Afbræk i sin uforanderlige Guddom, er bleven Menneske; at den Helligaand har dannet Kristus som Menneske i den saligste Jomfru Marias jomfrueligt rene Liv, ligesom Gud i Begyndelsen dannede Adam af Intet, uden nogen legemlig Fader; at Guds Søn har modtaget sit menneskelige Legeme og sin menneskelige Sjæl i den saligste Jomfru Marias Liv, at hun saaledes efter den menneskelige Natur er Moder til ham, der efter sin guddommelige Natur i Sandhed er Gud, men dog ikke er en dobbelt Kristus i to Personer, — en Kristus Gud og en Kristus Menneske, — nej, i to Naturer een Person: Gud i Evighed og Menneske i Tiden, altsaa paa eengang sand Gud og sandt Menneske tillige. Derfor kalde vi hende *Guds Moder*, ikke som om hun havde givet hans Guddom Begyndelse og Oprindelse, — det véd ethvert kristeligt Barn, at Gud er fra Evighed uden Begyndelse eller Ende —, men vi sige hermed, at hun efter den menneskelige Natur har

undfanget og født ham, der i Sandhed efter sin guddommelige Natur er Gud. Vi kalde hende Guds Moder, og saaledes har man kaldet hende overalt, hvor man har anerkjendt hendes Søn som Gud. Lad da saa være, at de, der nægte Kristi Guddom, heller ikke kunne andet end nægte, at hun er Moder til hans guddommelige Personlighed, det begriber jeg; men vist er det, at alle de, der have holdt fast ved Læren om *Kristi Guddom*, og have vidst hvad Kristus er, de have aldrig nægtet Maria *denne Titel*.

Men med *Kristendommens Hoveddogma*, som har givet Maria Titlen af *Gudsmoder* og *Jomfru*, har jeg udtalt de to skønneste Ord, der kunne anvendes til at betegne en Skabning — Gudsmoderen og Jomfruen! Hvor skjønt; Moder og Jomfru! Det er aabenbart et Vidunder af den guddommelige Visdom, Magt, Godhed og Naade! Han alene kunde forbinde disse to Ord og gjøre dem til en Skabnings Titel! Ja tilvisse, Maria, paa engang Guds Moder og Jomfru, hun bliver med alle sine Fortrin og Naadegaver evig *kun en Skabning*, i uendelig, umaadelig Afstand fra hendes guddommelige Søn, fra Gud! Aldrig og ingen- sinde tør vi, om ogsaa kun i et eneste Punkt, tænke saaledes om Maria, som om Gud, saaledes haabe paa hende, som paa Gud, saaledes elske hende, som vi elske Gud! Nej! Hun bliver *evig en Skabning* og kun en Skabning; hvad hun er, det er hun i Ordets fuldeste Betydning af Guds frieste Naade og Kjærlighed; hun er, kort sagt, Alt hvad hun er — kun af Gud, og alene for *hendes Søns Skyld*! Men, — alt dette udelukker dog ikke, at hun er Guds Mildheds og Miskundheds skønneste Frembringelse, at hun er den Skabning, som Gud af fri Barmhjærtighed, *uden hendes Fortjeneste*, har hævet til den mest ophøjede Værdighed, til *denne cncstaaende Værdighed* — at være Moder til Guds Søn. Thi sandt er og bliver det: — aldrig nogen- sinde, før eller siden, har Gud gjort det Under, at forbinde den ukrænkede reneste Jomfruelighed med moderlig Frugtbarhed! Det er og bliver Sandhed, ingen anden Skabning

er af den treenige Gud stillet i et saadant Forhold til Faderen, til Sønnen og til den Helligaand. Derfor ere vi alt forud overbeviste om, at Gud, ifølge den af ham fattede Raadslutning, frit at vælge Maria til en saadan Værdighed, til en saadan Rang i Skabningen, ogsaa følgerigtig har *forberedt hende* dertil baade paa Sjæl og Legeme, og prydet og smykket hende med al den Skjønhed og Elskelighed, som en Søn, naar det stod i hans Magt, vilde tilvende sin Moder. Mærker det nemlig vel —: Kristus *er den eneste Søn*, der var til *for sin Moder*, der *valgte* sig en Moder, ja ikke blot *valgte*, men *skabte* hende! Og, jeg spørger nu enhver af Eder: Saafremt du havde kunnet skabe din Moder; havde du havt Guddommens udtømmelige Fylde af Rigdomme til din Raadighed, og havde du da kunnet skabe dig en Moder efter dit Hjærte —: Sig mig, — havde du da kunnet være karrig, havde du da ikke tilvendt hende alt, hvad hun var i Stand til at modtage? Havde du da ikke gjort hende hellig og skjøn og elskværdig, saa at du den hele Evighed igjennem kunde have din Glæde af hende? Men nu, *Guds Søn er Skaberen*, han er Kilden til al Naade; han er den, der har skabt os alle i Naade, og som derfor kan give enhver iblandt os, hvem han vil, Naade, Barmhjørighed og Salighed, ja evig ubegrænset Salighed! Og denne Søn, han vil ogsaa have sin Moder hos sig, den hele Evighed igjennem, som *Himlens Dronning*, som Englenes og de forløste Menneskers Dronning; thi denne Titel tilkommer hende, eftersom hun er Moder til Kongen over alle Forløste, alle Salige!

Betænk nu, hvad det er, som Guds Søn saaledes har tilvendt sin Moder, og jeg behøver da ikke videre at gaa ind paa Læren om *den ubesmittede Undfangelse*, at hendes Sjæl nemlig, straks i det Øjeblik, da den blev skabt af Gud, blev begavet og lyksaliggjort med en særdeles Naade og *overnaturlig Hellighed*, ligesom Adams og Evas Sjæle vare det ved deres Skabelse, og saaledes som ogsaa vore Sjæle vilde have været det, naar disse vore Stamforældre

ikke have syndet. Men, fordi vore første Forældre for sig selv og deres Efterkommere have tabt eller forspildt denne Naadegave, nemlig *den oprindelige Retfærdighed*, saa blive vi nu fødte ikke blot som *rene Naturvæsener*, men med en Natur, der er fordærvet ved *Synden*. Vi have den menneskelige Naturs Egenskaber, men vi have ikke mere denne Hellighedens *overnaturlige* Medgift, hvorved vi vilde være modtagelige for en overnaturlig Salighed. Dersom vi vare fødte i *Retfærdighedens* Tilstand, da vilde vi ogsaa ved Guds Kjærlighed forud være bestemte til overnaturlig *Salighed*; nu derimod bliver *Gjænfødselen*, denne Virkning af den helliggjørende Naade, skjænket os i *Daabens Sakrament, kun for Kristi Fortjenesters Skyld*, og først herved er det, at vi blive i Stand til at elske Gud med en guddommelig, overnaturlig Kjærlighed.

Det er saaledes ingenlunde nogen Overdrivelse, naar Kirken *altid har troet*, og endelig ogsaa har udtalt som Troessætning, at denne Medgift til den helliggjørende Naade er meddelt den saligste Jomfru strax ved Skabelsen af hendes Sjæl, altsaa ved Undfangelsen, fordi hun af Gud var bestemt og udvalgt til at være vor Forløseres Moder; at denne guddommelige Naade er bleven hende meddelt i *Kraft af hendes tilkommende Søns Fortjenester*, medens den først siden efter bliver os tildelt *ved Daaben*. Det var i Sandhed for *Maria* en stor Lykke, at hun aldrig har befundet sig i Unaadens Stand, aldrig været under Guds Vrede, at hun stedse har været skjøn og allerede i sin Tilværelses første Øjeblik var Gud velbehagelig! O ja, det er en stor Lykke, men *det er en Naade*, en Naade, der blev hende tildelt, *ikke formedelst hendes Fortjenester*, men formedelst hendes Søns Fortjenester. Hun havde vel, naar vi betragte Sagen noget nærmere, om jeg saa tør sige, noget Krav paa denne Udmærkelse. Thi *vi* har slet Intet bidraget til Fuldbyrdselen af Forløsergjerningen. Naar *vi* komme i Betragtning ved Forløsningen, da er det kun som Skyldnere, som Syndere; *den saligste Jomfru* derimod er nu vistnok

ikke en Forløserinde eller vor Midlerinde i den Betydning, i hvilken Kristus er det; ikke hun har ved sin Lidelse og Død udsløttet vor Syndeskyld; det har hun tilvisse ikke! Det har kun Kristus gjort; men det er dog ikke desto mindre sandt, at *hun* havde en virksom Del i Forløsningsværket. *Kristus er os Alt*, og Kristus vor eneste Forløser; af ham og ved ham vente vi Alt; men det er dog ikke mindre sandt, at Gud, saa at sige, ved *Marias Mellemkomst* har givet os denne Forløser. Han har hvilet som Barn ved hendes Hjærte, er bleven næret ved hendes moderlige Barm; hun har for sin Søns, vor Forløseres Skyld, forladt sit Fædreland, har prøvet Landsforvisning og Kummer; hun har maattet bære al Forfølgelse og Haan, som vederfores hendes Søn! I Marias Hjærte hørtes ligesom en Gjenlyd af alt det Haarde og Bitre, som hendes Søn maatte taale, og allerede tidlig stødte Simeon ved sin Profeti Sværdet i hendes Moderhjærte, idet han sagde hende, at hendes Barn skulde blive Mange i Israel til Fald og Oprensning. Hun vidste meget godt, hvad Israels Profeter havde sagt, hun kjendte hans tilkommende Lidelse, og om hun og havde sine Glæder, saa maatte dog denne Smerte, denne Frygt. — jeg vil ikke sige, gjøre hende ulykkelig, men i egentlig Forstand gjøre hendes hele Liv til et Offer i Kjærlighedens og Selvfornægtelsens Tjeneste!

(Fortsættes.)

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredie Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— o —

(Fortsat.)

Naar man i vore Dage fra Trajans Forum gaar bagom Kejser Konstantins Basilika i Nærheden af Kapitoliet, kommer man forbi en lille Kirke, som er indvøt til Guds Moder med den Tilføjelse *in macello martyrum*. Der var ogsaa en anden lille Kirke, som var ind-

viet til den hellige Nikolaus og som havde samme Navn, men den laa nærmere ved Kapitoliet, som paa denne Side kaldtes *clivus argentarius* (i vore Dage *salita di Marforio*). Denne Betegnelse *in macello martyrum* er efter Kirkens Overlevering bleven brugt om den Plads, som mere end noget andet Sted i den evige Stad var indviet ved Blodet af de mange Martyrer, der bleve henrettede dér.

Vore Fanger bleve fra Fængslet strax førte for Dommeren, og da de endrægtigen holdt fast ved Bekjendelsen af den kristne Tro, dømte Præfekten dem alle til Døden. Sophia og hendes tre Døtre skulde paa Grund af deres fornemme Stand halshugges med Sværdet; de andre, deriblandt Marcellus og Syrus, brændes levende.

Disse Blodvidners Lig bleve den følgende Nat i al Hemmelighed bragte til Kallistus' Coemeterium og indsatte i et Gravkammer, som Sophia allerede for længe siden havde ladet indrette til sig og sin Familie.

Her ventede Biskop Fabianus tilligemed sine Præster og Diakoner samt nogle andre Kristne paa dem.

Graverne havde i Dagens Løb udvidet Arcosoliet eller Nischegraven, som var anbragt i Hovedvæggen lige overfor Indgangen, saa meget, at fire Lig kunde faa Plads deri. I de tilstødende Gange var der indrettet de nødvendige Grave for de andre Døde.

»Ak, ærværdige Fader,« sagde en af de Mænd, der havde hentet Ligene fra Retterstedet, »jeg har set mange af Kristi Bekjendere dø en smuk Død; men denne Dag vil blive uforglemmelig for mig. Du skulde blot have set, hvorledes Moderen i Afskedstimen omfavnede sine tre Børn; den Ældste modtog derefter knælende det dræbende Hug. saa den Anden og tilsidst den Yngste, som knælende og med Armene foldede over Brystet begyndte — ja tænk Dig, Fader! — begyndte at *synge*. Ak, jeg har aldrig hørt noget saa vidunderligt, og Alles Øjne vare vaade. Selv Bøddelen blev rørt: at se En dø med Sang paa Læberne, det

havde han aldrig oplevet før. — Tilsidst blev ogsaa Moderen halshugget.“

»De ere,« sagde Fabianus bevæget, »døde som det sønmede sig for deres Navne. Bør vi vel forundre os over, at Agape, Kjærligheden, allerede istemte den Sang hernede, som hun nu i al Evighed vil fortsætte i de himmelske Jomfruers Kor?«

»Den gode Slaves Død,« sagde en anden Graver, »var ikke mindre rørende; han maatte vel paa en eller anden Maade have været Skyld i den ædle Sophias og hendes Døtres Ulykke; hvor blev han ikke ved med at bede dem om Tilgivelse!«

»Og da han,« fortsatte en Tredie, »stod bunden paa Baalet sammen med de Andre, og Flammerne sloge i lys Lue op omkring ham, trængte pludselig en ung Kvinde — man sagde, det var en Landsmandinde af Syrus — sig gennem Soldaternes Række og styrtede som en Rasende og med flagrende Haar hen til Baalet og raabte, at hun havde fem Mord paa sin Samvittighed: derfor maatte hun ogsaa dø i Flammerne.«

»Bødlerne trak hende med Magt tilbage. Folk sagde, at hun var vanvittig; men min Mening er det, at hun var besat af Djævelen.« —

Efter at Graverne havde bisat Moder og Børn i den store Fællesgrav, bleve de andre Døde jordede i almindelige *loculi*, og hver Aabning lukkedes med to Teglstensplader; Præsten Marcellus fik sit Hvilested i et Arcosolium midt iblandt sine Lidelsesfæller.

»Lad mig se hans Træk en Gang endnu,« sagde Fabianus med et Suk; »af ham havde jeg dog ventet mig saa meget for Kirkens Velfærd; gid han da nu maa være vor særlige Talsmand ved Guds Trone.«

Graveren tog det Klæde tilside, der bedækkede Præstens Ansigt.

Røgen fra Ilden havde lagt som et Slør over hans An-

sigts Træk, — lyst nok til at man dog kunde se den milde Fred, der var udbredt over den Dødes Aasyn.

»Sig til Maleren Plautius,« vedblev Biskoppen, »at han skal fremstille de tre unge Mænd i den glødende Ovn ovenover Marcellus Grav; men han skal ogsaa male Duen med Oliegrenen, Sindbilledet paa den evige Fred, hvortil Martyrerne nu ere indgaaede.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Den højærværdigste Biskop Dr. *Donnelly*, Biskop af Canea og Viebiskop af Dublin i Irland, rejste i forrige Uge gennem Kjøbenhavn. I Søndags frembar Hs. biskoppelige Højærværdighed det h. Messeoffer i St. Josefs-søstrenes Huskapel paa Toldbodvejen.

— Henimod hundrede Matroser fra de italienske Krigsskibe, som have henligget paa Rheden, overværede tilligemed nogle Kadetter og Officerer, blandt hvilke begge Skibscheferne i Søndags Højmessen i St. Ansgar Kirke. De fremmede Orlogsfolk, som bleve kommanderede af en Marineløjtnant, toge Opstilling i Kirkens midterste Gang. Sognepræsten fra Fredericia, højærv. Pastor *F. Heiden*, sang Højmessen.

Rom. Den 28. August var det hundrede Aar, siden Pave Pius VI. døde som Fange i Valence i Frankrig, for hisset at modtage den evige Løn for de mangfoldige Lidelser, hans lange Pontifikat havde bragt ham. Peterskirkens Domkapitel, som af Taknemlighed for de mange Velgjerninger, Kirken har modtaget af den hjem søgte Pave, aarlig fejrer en Sørgegudstjeneste paa denne Dag for hans Sjæls Hvile, havde besluttet at fejre Gudstjenesten i Aar med særlig Højtidelighed ved Alteret, som er rejst foran Apostelfyrsten Peters Lærestol. Ved denne Lejlighed benyttedes en af

Platina forfærdiget Messekalk, som Kong Karl III. af Spanien i Aaret 1788 havde skjænket til den ovennævnte Pave. Denne Kalk var den første større Gjenstand, som var bleven forarbejdet af dette den Gang fornylig opdagede Metal.

Ogsaa i Valence blev Mindedagen fejret med stor Højtidelighed. Tolv Biskopper vare tilstede ved den store Mindegudstjeneste.

— $5\frac{1}{2}$ Million Pilgrimme ventes til Rom i Løbet af Jubelaaret. Pilgrimstogene organiseres saaledes, at der stadig kun befinder sig 100,000 Pilgrimme i Rom paa samme Tid. Hver fjortende Dag følge andre 100,000.

England. *De katholske Konvertiter* siden Traktatbevægelsen indtil Maj Maaned 1899 er Titlen paa et Værk, som allerede har oplevet 4de Oplag og derved stadfæstet sit Værd. Det er i Sandhed de engelske Katholikers gyldne Bog. Det indeholder en næsten fuldstændig overmaade talrig Liste over hine Personer, som ere fremragende ved Intelligens, Talent, Fødsel eller social Stilling og som ere vendte tilbage til den katholske Moderkirke. Til Listen er benyttet en Statistik, som ogsaa er meget belærende. Blandt Konvertiterne ere 446 Medlemmer af den anglikanske Gejstlighed, 476 Pairs og Adelige, 433 fremragende Embedsmænd og Officerer. Universitetet i Oxford har skjænket den katholske Kirke 443 Konvertiter, Halvdelen mere end Cambridge o. s. v. I den nyeste Tid er Vicomtesse Southwell vendt tilbage og forenet med sin Mand i den samme Tro. Konvertiten Mr. Astor vil om kort Tid blive ophøjet i den engelske Adelsstand. Astor er Millionær og har en Rente af 26 Millioner. En anden Millionær, den store engelske Fabrikant Mr. Coats, er ogsaa fornylig vendt tilbage til den katholske Kirke.

Lourdes. Under det østerrigske Pilgrimstog, som med 400 Deltagere opholdt sig i Lourdes siden den 25. f. M., blev en Mand, som i 15 Aar har været lam i Benene, pludselig helbredet, idet han traadte ud af Badet i Naadekilden. Fire Læger konstaterede denne Kjendsgjerning.

Under det store franske Pilgrimstog, som ogsaa fandt Sted i forrige Maaned, konstaterede Lægerne over 60 underfulde pludselige Helbredelser.

New York. Katholikerne i New York ere det største og mest ansete Kirkesamfund med henved halvanden Million Medlemmer. Dets store Anseelse fremgaar af en Udtalelse i et af New Yorks Dagblade, som for nylig skrev med en vis Spydighed: »I New York hersker ikke Lord-Mayoren (Borgmesteren), men Ærkebiskop Corrigan.«

— Det katholske *Notredame-Universitet* i Indiana agter at oprette en Lærestol for Journalistik.

Osnabrück. Den højærv. Biskop, Dr. *Vosz'* Konsekration finder Sted i Domkirken i Osnabrück Onsdag den 18. Oktober, den h. Evangelist Lukas festlige Mindedag. Til at assistere ved Højtideligheden har Dr. Vosz allerede for længere Tid siden indbudt vor højærværdigste Biskop, Msgr. *von Euch* og den apostoliske Vikar for Sverige, Msgr. *Bitter*.

➤ Fra Vejbrynet ➤

— **Gejstlige Opfindere.** Diakonen *Flavio Gioja* (henved A. 1300) forbedrede Magneten og Kompasset.

— Den engelske Franciskaner *Roger Bacon*, den største Experimentalphysiker i Middelalderen, opfandt i det 13. Aarhundrede Forstørrelsesglasset og Kikkerten, Brændspejlet og »Torden og Lynild« ved at blande Salpeter, Kul og Svovl, altsaa Krudtet, allerede førend »sorte Berthold«. Franciskaneren Berthold hed egentlig Konstantin Auhilitz; Navnet Berthold Schwarz fik han paa Grund af sine kemiske Forsøg (sorte Kunst). Hans Fødested er Freiburg i Br.

Da „**Nordisk Familie-Bibliothek**“ er ophørt med at udkomme, agter Aungariussforeningen at overtage Udgivelsen af de manglende 2 Bind af **Karl Mays** Romæn „Winnetou“, dersom et passende Antal tidligere og nye Abonnenter tegne sig.

Udgivelsen vil blive paabegyndt de første Dage af Oktober Maaned og ske som hidtil i Leveringer á 2 Ark pr. Uge mod Kr. 1,30 pr. Kvartal, at betale forud ved det første Hestes Levering. Nye Abonnenter kunne mod et ringe Beløb faa 1. Bind af Romanen.

Anmeldelse og Betaling sker til Kassereren Hr. Grosseren C. B. Lohrer, 31. Adelgade eller til dem, som ere forsynede med hans Bemyndigelse. Aungariussforeningen.

C. B. Lohrer,

31 Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

 Det nye mekaniske Maskin- & Cycleværksted samt elektrisk-Ringeledninger anbefales. Gode Gasapparater føres. Ra-bechs Allé 6—8. F.

 Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
 Telefon 4873.

 Organist J. Hammermüller
 modtager atter Elever i Klaverspil.
 Fjordsallé 5, 1. Sal.

S.J.G. Alm. Møde for alle Br. afholdes Mandag den 11. Septbr. Kl. 8½ i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). Møde Fredagen d. 15. ds. Kl. 8 i Lokalet H. C. Ørstedesvej. — Foredrag af Hr. A. Petersen — Sang af Kvar-tetten. — Alle ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. September. 16. **Søndag e. Pintse.** Marias Fødsel. — 11. **M.** Marias Navnefest. — 12. **Ti.**, 13. **O.** Oktavdage. — 14. **T.** Korsets Ophøjelse. 15. **F.** Oktav af Marias Fødsel. — 16. **L.** Kornelius og Cyprianus, Martyrer.

Søndag den 17. September. 17. **Søndag e. Pintse.** Marias Smertes.

Den offentlige Konvertit-Undervisning
 ved St. Ansgars Kirke gjenoptages Tirsdag d. 5. September Kl. 7½ Aften og fortsættes hver Tirsdag og Torsdag Aften i Forsamlingsalen, Bredgade 64, 1. Sal.

Mariakongregationen for Mænd har gjenoptaget sine ugentlige Torsdagsmøder i Jesu Hjærte Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Fælleskommunion** Søndag den 10. September (Marias Fødselsfest) Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke.

St. Franciskus Kapellet, Holmegaard Glasværk. Søndag den 10. September Kl. 9 højtidelig Messe, Kl. 2 Prædiken og Andagt.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal) Onsdag d. 13. Septbr. Kl. 7½ Aften Prædiken og Andagt. Torsdag d. 14. Sept. Kl. 9½ Form. h. Messe med Prædiken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 38.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech. Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 38.

Søndagen den 17. September.

1899.

Indhold: Marias Fødsel. Dr. Krogh-Thonning. De Landsforviste. Efterretninger fra Ind- og Udland: Stockholm. — Bekjendtgørelser.

Marias Fødselsfest.

(Efter P. Roh.)

(Fortsat.)

— 0 —

Herpaa grunder sig da ogsaa den Kjærlighed, det *Haab*, den Tillid, som vi Kristne have til den saligste Jomfru. Det kristelige Haab udspringer af den kristelige Tro. Ligesom nu *Troen* siger os, at Gud alene er det højeste Gode og den eneste Kilde til alt Godt, saaledes siger den ogsaa, at vi kun tør sætte vort Haab til Gud, at vi ikke tør vente noget Gode, der ikke har sit Udspring fra Gud, og at vi alene og udelukkende tør vente det for *Kristi Fortjenesters* Skyld, fordi han alene har erhvervet alt det Gode, der vederfares os Syndere fra Gud. Men *det kristelige Haab*, der henviser os til Gud, som vor Saliggjørelses Urkilde og Ophav, og til Kristus, som den eneste Forløser, siger os ogsaa, at den kjære Gud, for at bønføre vore Ønsker, for at tilfredsstille vore Fornødenheder, gjør Fordring

paa *vor fri Selvvirksomhed og Medvirkning*. Den kjære Gud sørger paa én Maade for den livløse Natur og for Dyret, men paa en anden Maade for Mennesket. Gud forlanger ingen Medvirkning af det, som *ikke kan være* selvvirksomt. Af os frie fornuftige Skabninger forlanger Gud derimod mere, og derfor siger Ordsproget: »Hjælp dig selv, og Gud skal hjælpe dig!» Det vil sige, gør hvad du selv er istand til at gøre, og da vil Gud komme dig til Hjælp i sin Almagt, hvor *din* Magt og Evne ophører. Naar vi tænke paa, hvor højt ophøjet det Maal er, mod hvilket vi skulle stræbe, hvor svært det er os at være sande virkelige Kristne i Tanker, Ønsker, Begjæringer, i Handlinger, i vort hele Sindelag og Levnet, da kan det ret blive En varmt om Hjærtet! Jeg véd meget vel, at, naar jeg gjør, hvad jeg kan gjøre, da vil Gud gjøre det Øvrige; men det Ord: »gør, hvad du *kan* gjøre« bliver dog altid et haardt og svært Ord, og sjælden vil et Menneske kunne sige: jeg har gjort Alt, hvad jeg *kunde* gjøre! Ser nu *hvorfor* Gud ikke har ført de enkelte Mennesker saaledes ind i dette Liv, at han har sat dem hver for sig i en enlig isoleret Stilling, men tværtimod forenet dem i *Samfund*, — til Familier, til Menigheder, til Stat og Kirke, for at den Ene skulde støtte den Anden. Eller skulde det virkelig være uforligeligt med det kristelige *Haab*, hvilket jeg lige overfor min Gud føler, at jeg bør pleje og nære i mit Hjærte, at en Kristen siger til en anden: »jeg véd vel, at jeg skal bede, at jeg maa bede paa den rette Maade, og bede vedholdende og med Inderlighed, bede ret andægtig, og at da den kjære Gud, naar jeg har gjort, hvad der staar til mig, paa en saadan i Sandhed værdig Bøn, vil give mig Alt, hvad jeg behøver«. Men, naar jeg da bliver ved og siger: »men jeg føler, at jeg kun altfor ofte er meget adspredt i mine Bønner, det fattes mig i mange Henseender paa en ret hellig Alvor, og det forekommer mig bestandigt, som vare de ikke værdige til at komme frem for den Allerhøjstes Throne; hjælp du mig derfor at bede, bed med mig, og bed for mig!» — — gjør

jeg da Noget, der strider mod den kristelige Tro, den kristelige Tillid, det *kristelige Haab* til Gud? *Jeg* ser deri en Handling af ægte kristelig *Ydmyghed*. Dette Menneske, der saaledes anmoder sit Medmenneske om Forbøn hos Gud, han er langtfra at være tilfreds med sig selv, og det tror jeg, kan ikke andet end behage Gud. Man har dog altid fundet det smukt, naar et Barn anmodede sin Søster eller Broder, der havde opført sig bedre end han, om at indlægge et godt Ord for ham hos Faderen eller Moderen; dette har dog endnu aldrig kunnet mishage Fader eller Moder. Det har heller aldrig, saavidt jeg véd, fortørnet en Husfader, naar en Datter eller en Søn have henvendt sig til deres Moder om hendes Mellekomst hos Faderen i et eller andet Hjørteanliggende, eller for at tilvejebringe Forsoning og Fred!

Det er imidlertid netop paa dette Punkt, at man har betjent sig af et ret forargeligt Kunstgreb, det nemlig, at sætte et jammerligt Ordspil i Omløb for af bagvaske den katholske Kirke. Det er virkelig utroligt, men dog desværre sandt! Man har sagt: »Katholikerne *tilbede* Maria og de andre Helgene!« Hvorledes har man været i Stand hertil? Vi Katholiker protestere nu allerede i over 300 Aar, Millioner og atter Millioner Gange, og dog ser man bestandig i Katekismer, i Skolebøger og i alskens andre Bøger altid den samme Anklage, at vi Katholiker absolut skulle være *Afgudsdyrkere!* Hvor er Beviset herfor? Staar det maaske til dig at se ind i *mit* Hjærte? Kan *du* maaske se, hvorledes jeg tænker om Gud og om Maria, og ser *du* maaske, hvorledes jeg, trods *min* Protest og min hellige Ed, vil stille begge paa samme Linie? Nej! Beviset herfor leveres i en anden Form. Det hedder nemlig: »Katholikerne *bede til* Maria og til de Hellige, *følgelig tilbede de* Maria og de Hellige!« Og nu, I Børn! I som bede Eders Moder om et Stykke Brød, fy! I *tilbede* jo altsaa Eders Moder, og I ere altsaa Afgudsdyrkere, afskyelige Afgudsdyrkere! Og alle I andre, mine Venner, I *bede* jo Eders Naboer om, at de

ville laane Eder dette eller hint, eller gjøre Eder denne eller hin Tjeneste, — Fy! — I ere følgelig alle tilsammen *Afgudsdyrkere!* Den hellige *Paulns* har her et stort Ansvar! han har nemlig ikke skrevet noget Brev, hvori han ikke tilføjer, at han »tilbeder« alle Kristne; thi han anbefaler sig jo stadig til alle Kristnes *Forbøn!*

Med saadanne Jammerligheder forvirrer man Hovederne paa Børn; saadanne Haansord og skjændige Bagvaskelser indprenter man i Barnealderens bløde Hjærner! Hvo vil vel paatage sig *Ansvar*et herfor for Menneskenatures Domstol? Og hvo tør det vel for Guds Domstol?! Thi for den indstævner jeg alle dem af mine Medmennesker, der rejse denne *i den laveste Bagvaskelse* begrundede Anklage imod os! Ja, i Sandhed, der skal engang falde Dom i denne Sag!

Naar Menneskene paa Jorden *indlægge Forbøn* for hverandre hos den kjære Gud, naar de vide, at de *tør* indlægge og efter Kristi og Apostlenes Anordning *skulle* indlægge en saadan Forbøn; naar overhovedet den kristelige Bøn er *en fælles Bøn*, saaledes som Herren har lært det, da han sagde: »Saaledes skulle I bede: Fader *vor*, eller *vor* Fader, — det kommer jo ud paa det samme — giv *os* i Dag, forlad *os*, frels *os*, saa er dette en Bøn i Fælleskab, og en Fællesbøn er den Enes Bøn *for* den Anden, Alles *for* den Enkelte og den Enkeltes *for* Alle. *Den gjensidige Forbøn* ligger i Begrebet af det *Samfund*, som Kristi Kirke skaber, og jeg spørger nu, naar vi arme Syndere her paa Jorden ikke bede forgjæves for hverandre hos den kjære Gud, ville da *de Hellige i Himlen*, vore Brødre og Søstre, som ere gaede forud for os, som staa for Guds Aasyn, og ikke mere have nogen Mangel ved sig, altsaa ere Gud fuldkommen velbehagelige, ville *de* da *bede forgjæves*, eller kunne de være ligegyldige for deres Brødre og Søstre, der her paa Jorden endnu ere udsatte for saa mange Farer, der have saamange Fornødenheder, ere saa svage, og i saa høj Grad behøve deres Forbøn? Eller vil man maaske

sige: »De Hellige i Himlen vide jo slet intet mere om os?« — Venner, kære Venner! Det Ord komme dog aldrig over vore Læber! Det er det *mest fortvivlede Ord*, som et Menneske kan udtale, naar han siger, at de Salige i Himlen ikke vide noget om os, og slet ikke bekymre sig om os. Dermed har du afsvoret *Kristi Kirkes Enhed*, dermed udtaler du en Sætning, der nedsætter *Sjælens Udødelighed og Sjælens Salighed* til en yderst ringe Værdi. Saafremt nemlig de Hellige i Himlen ikke vide noget om os og om den hele Guds Skabning, da gad jeg spørge dig, om de endnu leve, om de have et *aandeligt Liv*, om de ere i en fuldendt Saligheds Tilstand? Jeg har altid ment, at de Saliges Liv i Gud bestod netop i den fuldkomneste intellektuelle Bevidsthed, i *den fuldkomneste Kundskab om Gud* og hans Gjerninger. Jeg har altid troet, at de Saliges Liv i Gud var *den fuldkomne Kjærligheds Liv*, den Kjærlighed, der omfatter Alt, hvad Gud elsker, der tager Del i Alt, hvad der har Værd for Gud. Hvorledes! De Salige i Himlen skulle Intet mere vide om os? *Hvor er da Himlen* efter din Forestilling? Hvor langt er den vel herfra? Jeg har altid ment, at Himlen er i Grunden *allevegne hvor Gud er*; jeg har altid ment, at den uendelige, umaalige Gud er *overalt nærværende*, og jeg synes derfor, at en Sjæl, at en Aand maa kunne nyde den fuldkomne Salighed og nyde den *overalt*, naar han kun er fuldkommen forenet med Gud, og skuer Gud Ansigt til Ansigt, og jeg har aldrig tvivlet om, at den, som er fuldendt i Gud, glæder sig ikke blot ved at *beskue Gud*, men ogsaa ved at beskue *hans hele Skabning*, — at han føler sig salig ved at beundre den, og ved at prise den kjære Gud i alle hans Gjerninger. Jeg besværges Eder derfor, Venner! Fatter ret Afsky for dette Ord: »De Hellige vide ikke Noget om os!« Det er saa koldt dette Ord, som et Angreb af Helvede paa Menneskehjertet; det er ikke Sandhed, — det er afskyeligt!!

Det er tværtimod *utvivlsomt*, at vi tale overensstem-

mende med Guds Villie, naar vi sige: vor Fader og Moder, vore Brødre og Søstre, der ere hensovede i Kristus, de ere hos vor Fader heroven til; men de have ikke glemte os, deres Kjærlighed har ikke ophørt, men den er bleven en renere, fuldkomnere, inderligere, almindeligere; de elske os endnu, og tænke med Kjærlighed paa os; og i Sandhed, det er for dem en Hjertesag at indlægge Forbøn hos den kjære Gud for deres stakkels inderlig elskede Efterladte, at deres Jordeliv ikke maa bringe dem Fortabelse for Evigheden, at de ikke maa forfejle den Vej, der alene kan forene dem med dem. O ja, hvor finder jeg mig lykkelig ved den Tro, at ikke alene min Gud ser mig, han der vel er albarnehjærtig og algod, men ogsaa alretfærdig og hellig, min Lovgiver og Dommer, og derfor altid for mig arme Synder er »en forfærdelig Gud«, om han ogsaa byder mig at kalde sig *min Fader*. Thi vel véd jeg, at han elsker mig, men selv har jeg aldrig i mit Liv kunnet sige, at jeg har været et værdigt Barn af en saadan Fader, og derfor er det en Trøst for mig at vide: jeg staar ikke alene med al min Elendighed og med alle mine Fejl lige overfor min uendelig hellige Gud. Nej, der er store Skarer af kjære, elskede Venner hist oppe i Himlen, der indlægge et godt Ord for mig, og iblandt alle disse Talsmænd hos Gud har jeg en ganske særdeles Tillid til *min Forlostrs Moder*; thi det véd jeg, hun har aldrig syndet, hun har aldrig mishaget Gud. Og, for at sige Alt med ét Ord: — denne Moder elsker den himmelske Fader som sin enbaarne Søns Moder, og Sønnen elsker hende som sin egen Moder, og den Helligaand elsker hende, som sin helligste, reneste Brud! Hendes Ord til sin Søn er vel ikke nogen Befaling, thi Kristus er Herren, Kristus er Gud; men en saadan Moder behøver slet ikke at befale en saadan Søn noget, og kan derfor heller ikke ville det; det er nok, naar hun siger: Min Søn, de behøve dette eller hint. Dette have vi set ved Brylluppet i Kana. Kristus havde dengang endnu ikke fattet den Beslutning, allerede da at aabenbare sin undergjørende Almagt, og han

siger jo derfor ogsaa først til Maria: »Min Time er endnu ikke kommen«, men sandt er det dog, at det ikke desto mindre var paa Marias Forbøn, at han gjorde sin første Undergjerning!

(Fortsættes.)

Provst, Dr. Krogh-Tonning,

luthersk Sognepræst i Kristiania har søgt om og erholdt sin Afsked fra sit Embede fra 1ste Januar 1900. Om Motiverne til sin Afskedsansøgning har Provsten offentliggjort i »Morgenbladet« følgende Redegjørelse:

»I Anledning af det ærede Blads Notits i sidste Lørdagsnummer om Motiverne for min Afskedsansøgning, tillader jeg mig at bede om Plads for Følgende, da jeg frygter for, at Notitsen i sin Korthed kunde blive Gjenstand for Misforstaaelse:

Allerede for henvend en Maaned siden supplerede jeg min Ansøgning med en nærmere Redegjørelse, henvendt til Kirkedepartementet, ikke for at give nogen ny Begrundelse, men for at give en nærmere Udvikling af min Afskedsansøgnings Indhold. Skrivelsen lød saa:

»Til det kongelige Kirkedepartement. — I min underdanigste Ansøgning om Afsked har jeg først og fremmest motiveret dette Skridt ved Ønsket om at vie den Arbejdskraft, jeg har tilovers, til fortsatte theologisk-videnskabelige Forskninger og Studier. Ved senere Overvejelser har jeg fundet det rigtigt og ønskeligt til fuldere Forstaaelse af, hvorledes dette Motiv er dybt og stærkt nok til at foranledige mig til et saa betydningsfuldt Skridt, at oplyse Følgende:

De Forskninger nemlig, som jeg saaledes i al Almindelighed har nævnt, gjælde først og fremmest en Række Spørgsmaal af konfessionel Art, som ere af væsentlig Betydning for min kirkelige Stilling. Der har efterhaanden for min Bevidsthed rejst sig Problemer af stor Betydning. De kræve sin Løsning, og jeg har endnu i alt Fald kun tildels kunnet

løse dem. Under disse Omstændigheder kan jeg ikke gjøre min Gjerning med den Frimodighed, som følger af at være »fuldt forvisset i sit eget Sind«, og som kræves til en vel-signet Virksomhed i sit kirkelige Embede.

Dette turde være nok til at gjøre det forstaaeligt, at her for mig er Tale om en *Samvittighedssag*. Et Offer maa bringes, et tungt Offer. Og jeg tør ikke udsætte, indtil Kraften til at bringe det maaske kunde vorde brudt. Jeg trænger til fornøden Tid og Frihed til saa ærlig og saa uhildet Forskning, som er mig mulig for at naa til klare Resultater, først og fremmest med Hensyn til disse nærmest liggende Spørgsmaal og dernæst med Hensyn til andre Spørgsmaal af theologisk-videnskabelig Art, som have beskjæftiget mig under min omtrent trediveaarige Forfatter-virksomhed.

Jeg har underdanigst ansøgt om Pension, ikke om Tjenestefrihed, heller ikke om Vartpenge. Thi, uden at man kunne sige, hvilke Resultater min Forskning vil føre til, kan det dog siges med Bestemthed, at jeg under ingen Omstændighed vender tilbage til det kirkelige Embede. Efter de mange Aar af sjælelig Lidelse under pinlig Isolation i Forbindelse med min Neuralgi vilde jeg savne Frimodigheden og Kraften dertil.

Det kongelige Departement anmodes ærbødigst om at lade denne min Redegjørelse følge med, naar Pensionsspørgsmaalet forelægges Stortinget. Jeg lægger Omsorgen for mit og mines fremtidige Underhold i dets Haand, idet jeg bemærker, at jeg ikke paa nogen korrekte Maade, end ovenfor er sket, kan pointere min Situation.

Kristiania, 14de August 1899.

Ærbødigst
Dr. K. Krogh-Tønning.«

Overfor Regering og Storting har jeg ikke fundet det paakrævet at paapege i det enkelte de dogmatiske Punkter, som i saa høj Grad beskjæftiger mig. Her skal jeg kun i Almindelighed tilføje, at det hovedsagelig gjælder de egent-

lige *Kirkespørgsmaal* i snevrere Forstand, saadanne, som der ikke lettelig kan blive Tale om at behandle i den offentlige Forkyndelse. Derfor er det ikke min offentlige Forkyndelse, men min egen personlige kirkelige Stilling, som berøres af disse Spørgsmaal. Min Forkyndelse har i mange Aar baaret og bærer fremdeles mest Præg af det Almenkirkelige. Det er i det Mindste mit højeste Ønske og min Bestræbelse at fremme, ikke det, som skiller, men det, som samler og ener i Guds Kirke: »*Ut omnes unum sint.*«

Ærbødigst

Dr. K. Krogh-Thonning.«

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredje Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 3 —

(Fortsat.)

TIENDE KAPITEL.

Hjemad.

Efterat de to Martyrer, Pontianus og Hippolytus, vare døde, havde det været en usigelig sørgelig Tid for Fangerne i Sardiniens Bjærgværker. De vare nu blevne som et Hjem uden Forældre, som en Hjord uden Hyrde. Desuden kom der i hele Vinterens Løb ingen Efterretninger fra Rom, saa de stakkels Fanger følte deres Forladthed dobbelt tung.

Derfor havde de ingen Anelse om alle de Begivenheder og Omvæltninger, som Foraaret 287 bragte over Rom og hele det romerske Rige.

Den almindelige Misfornøjelse over Maximinus grusomme Tyrani kom til Udbrud i den afrikanske Provins, hvor Folket udraabte den gamle *Gordianus* til Kejser. Tillige med Budbringerne, som Gordianus sendte til Senatet for at underrette det om Udnævnelser, kom ogsaa det Rygte

til Rom, at Maximin skulde være falden i Krigen mod Sarmaterne. Derfor hilste ogsaa hele Folket med enstemmig Jubel den Dag, da Senatet i et højtideligt Møde proklamerede Gordianus som Kejsers og strax sendte Gesandter ud til alle Provinserne for at modtage Hyldningen af den nye Hersker.

Medens Folk ytrede deres Glæde over at være blevne befriede for Tyrannen ved at ødelægge hans Statuer og Mindetavler, ved Illuminationer og glimrende Fester, befalede Senatet, at alle de, som vare kastede i Fængsel eller landsforviste af Maximinus, øjeblikkelig skulde sættes i Frihed og at Statskassen skulde tilbage betale deres konfiskerede Formue. —

Det havde været en trøstesløs Tid for Florentia, efter at hun var bleven skilt fra Sophia og de andre Fanger, og det var kun Kraften af den store Naade, der var bleven hende til Del, samt hendes Bønner til Martyrerne, der holdt hende oprejst.

Hun havde faaet nye kvindelige Medfanger; men havde de forrige været Engle, vare de Nye næsten det Modsatte og hun fandt ikke en eneste Kristen iblandt dem. Vel fik hun fra Tid til anden baade legemlig og aandelig Vederkvælgelse af en Diakon; men hver Gang han kom, flokkedes de andre Fanger om dem, og lode hende næppe faa Ro til at tale alene med ham i nogle faa Øjeblikke. Hvilken Trøst vilde det ikke have været for hende, om hun igjen kunde have modtaget det himmelske Brød; men under disse Forhold var det umuligt.

I Lykkens Dage gaar Tiden hurtigt, som for Børn, der lege; men naar Ulykken kommer, slæbe Timerne sig langsomt afsted, som svage Oldinge, der gaa ved Hjælp af Krykker. Det var kun en meget kort Tid, at Dagens matte Lys kunde trænge ind i Fængslet, hvorefter den lange Nat, som aldrig fik Ende, igjen brød frem. Florentia havde fra sin Bardom været vænnet til stadigt Arbejde; nu gik den ene Dag efter den anden uden Beskæftigelse, ja uden no-

gensomhelst Afveksling, undtagen den, som Slutterns regelmæssige Besøg fremkaldte. Det var kun tilladt Fangerne to Gange om Ugen at komme ud en Times Tid, for at der kunde blive sørget for lidt frisk Luft i deres Opholdsrum; saa kunde de ogsaa komme til at vadske sig ved en Brønd, men det var den eneste Forfriskelse, de fik.

Florentia kunde ikke forstaa, hvorfor det varede saa længe, inden hun igen blev ført Dommeren. De politiske Forhold bleve omhyggeligt skjulte for dem, og, for at forebygge alle Uroligheder, og for at Rygter udefra ikke skulde naa dem, blev ethvert Besøg enten forbudt eller der blev ført det strengeste Tilsyn dermed. Saa kom Senatets Edikt, som pludseligt og aldeles uventet erklærede alle politiske Fanger for fri. Der var mange, hvis Dødsdom omtrent var fældet, og nu bleve de førte ud i det gyldne Dagslys istedet for til Retterstedet; Glæden og Jubelen var stor.

Medens alle Fangerne skyndte sig saa hurtigt som muligt ud af Fængslet, blev Florentia endnu nogle Øjeblikke derinde for at bringe Gud sin inderligste Tak af hele sit Hjertes Fylde. Hvorledes havde hun været, da hun kom ind i Fængslet — og hvorledes forlod hun det nu! Hun følte, ligesom haandgribeligt, at det var Forsynets Haand, der havde ledet hende ind i Mørke og Lidelse, for derefter at føre hende til Lyset og Haabet om en salig Lykke.

Da Florentia derpaa begav sig hen til sin Tante, og hendes Søskende glade og jublende faldt hende om Halsen formaaede hun ikke at tale, men trykkede dem op til sig og kyskede dem under Graad og Latter. Det var først lidt efter lidt, at det lykkedes den tilkaldte Læge at berolige hendes Nerver, der vare anspændte til det yderste.

Det var nu ikke blot Glæden over hendes egen Befrielse, der overvældede hende — Senatet havde jo ogsaa bestemt, at alle Landsforviste skulde kaldes tilbage. Paa den Maade kunde hun nu nære det søde Haab at faa sin Fader og Brudgom at se igjen i Løbet af nogle faa Uger.

Vel kom der et Par Dage senere Efterretning om, at

Gordianus var bleven myrdet, og at Maximinus, som levede endnu, rykkede med en stor Hær mod Rom. Alle bleve slagne med Forfærdelse; men nu greb Senatet, som under denne farefulde Stilling mindedes sin ældgamle Anseelse, Statens Ror med Kraft og Sikkerhed, og udraabte to Mænd som havde de mest udmærkede Egenskaber, *Puppienus* og *Balbinus* til Kejsere.

Havde der været Glæde i Staden da Fængslerne bleve aabnede og Fangerne frigivne, saa fornyedes Jublen dog ydermere hver Gang et Skib ankom med Landsforviste, der bleve modtagne af deres Slægt og Venner.

De første som indtraf til Rom, vare de Landsforviste, der kom fra det nærliggende Sardinien.

Kundgjørelsen trængte ned i Bjærgværkernes mørke Gange: I er fri; der ligger et Skib paa Rheden, som er beredt til at føre Eder tilbage til Rom imorgen, saa var Jublen over dette Glædesbudskab, som man saa længe havde ventet, og dog ikke i dette Øjeblik havde haabet paa, saa stor at, flere af Fangerne bleve grebne af et Slags Vanvid. Man omfavnede hverandre; Nogle dansede omkring under Graad og Latter, Andre takkede med udbredte Arme Himlen for deres Forløsning, og atter andre sloge alle de Redskaber itu, som de hidtil havde brugt i deres Arbejde. Henrykkelsen blev endnu større, da Fangerne igjen saa Dagens Lys som Mange ikke havde set i to eller tre Aar, ja endnu længere. De sprang omkring som Børn, skreg, lo og græd, og bleve ved med at omfavne hverandre. Da Skibet saa næste Morgen lettede, for at bringe disse mange hundrede Fanger tilbage til deres Familier i Rom, brød Jubelen ud paa ny. Det varede længe inden der kunde komme Orden i Aareslagene, men endelig lykkedes det, og Skibet fløj som en Pil gjennem Bølgerne under regelmæssige taktfaste Slag. Vejen fra Øen til Tiberens Munding var aldrig før bleven tilbagelagt i saa kort en Tid.

Med Skibet, som skulde hente de Landsforviste, havde Biskop Fabianus sendt nogle Diakoner, som skulde bringe

Trosbrødrene Forfriskninger og fremfor alt nye Klæder. En af dem havde gennem Fabianus, paa Florentias indstændige Bøn, faaet det Hverv at underrette hendes Fader og Faustinus om hendes Omvendelse; hvor gjerne vilde hun ikke selv have fulgt med Skibet; men det var Kaptainen udtrykkeligt forbudt at tage Rejsende med; Skibet vilde umuligt have kunnet rummet alle dem, der i dette Tilfælde vilde have bedt om Tilladelse til ogsaa at følge med Skibet.

Men ile til Ostia og der modtage de Elskede, det turde hun! Ak, hvilken Glæde fyldte ikke hendes Hjerte, da hun saa Skibet med de hvide Sejl dukke op langt ude i Horizonten! Skjønt Fartøjet hurtigt gennemskar Bølgerne, forekom det hende at det bevægede sig i Sneglegang; hvert Sekund, hun stod der og ventede paa Strandbredden, syntes hende en Evighed. Florentia troede allerede at kunde gjenkjende de to Elskede, medens Skibet endnu var langt borte; hun vilde have kjendt de tvende blandt Tusinde, selv om det lange Fangenskab og de frygtelige Lidelser havde forandret det dem nok saa meget.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Stockholm. I forrige Uge har den højærværdigste apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus Bitter*, forladt Sverige, for at begive sig til et Kapucinerkloster i Westfalen, hvor han agter at tilbringe den 19de Septbr. — *Femogtyve-Aarsdagen* for hans Præstevielse — og de tre følgende Dage i stille Ensomhed. *Den 24. September* — *Femogtyve-Aarsdagen* for hans første hellige Messe og tillige Aarsdagen for hans biskoppelige Konsekration, som fandt Sted i 1893, vil den højærværdigste Biskop derimod tilbringe i sin Fødeby *Melle* i Hannover, hvor en Søster til Biskoppen bor. Msgr. Bitters 25aarige Præstejubilæum er ogsaa

tillige et 25aarigt Jubilæum for hans apostoliske Virksomhed i Sverige. Nogle faa Uger efter Præsteindvielsen rejste han nemlig til Stockholm og har siden opholdt sig hele Tiden i Sverige, naar undtages henved 8 Maaneder i 1886, da han paa Biskoppen af Osnabrücks, Msgr. Høtings Opfordring virkede i Ludvigslust i Mecklenborg-Schwerin.

Johannes Friedrich Albert Bitter er født, som ovenfor bemærket, i Melle paa Marias Himmelfartsdag den 15. August 1848. Hans Forældre vare Gehejmerraad, Dr. med. Bruns Bitter og dennes Hustru Bernhardina f. Kreuzhage. Navnet Albert fik Sønnen efter sin Morbroder Universitetsraad Albert Kreuzhage, som i sin Tid udmærkede sig ved sine Skrifter mod Hermesianismen (Prof. Hermes). Den unge Bitter besøgte »Carolinum« i Osnabrück og var Elev i det Biskop Paulus Melchers dersteds grundlagte Konvikt. I sin Ungdom hjemsøgte Bitter ofte af et haardnakket Halsonde, som i flere Maaneder hvert Aar fængslede ham til Sygelejet og hindrede ham meget i Studierne. Ikke desto mindre afsluttede han med bedste Resultat sine Studier ved Carolinum og besluttede at studere Theologi. I det Øjemed besøgte han i to Aar Akademiet i Münster og i to andre Aar Universitetet i Würzburg. I denne sidste By grundlagde han tilligemed nogle ligesindede Venner en Mariakongregation for Studenter og var i to Aar dens første Præfekt. I Würzburg hørte han Professorerne Hattinger og Hergenrøther og stod i et særlig venskabeligt Forhold til dem. Som Student i Würzburg besøgte Bitter to Gange Rom og saa Eiustx., senere berejste han England, Frankrig og Spanien, for ved sine Rejser at bidrage ydermere til sin Dannelse.

I 1873 indtraadte han i Præsteseminariet i Osnabrück og endog den 19. Septbr. 1874 i hvilket Præstevielsen af Biskop Johannes Heinrich Bechmann, hvorefter han den 24. s. M. (Maria, de Fangnes Befrielse eller Maria, de Mercede) frembar sit første hellige Messeoffer. Kort efter — den 7. Oktober 1874 — kom han til Stockholm og arbejdede her i et Aar.

I 1875 sendes han af den daværende apostoliske Vikar for Sverige, Huber, som Sognepræst til Gøteborg. Henimod Efteraaret 1885 kaldedes han, som før omtalt, af Biskop Høting til Ludvigslust i Mecklenborg, hvor han virkede, indtil han den 14de Juli 1886 paa apostolisk Vikar Hubers Ønske udnævntes af Pave Leo XIII. til apostolisk Vikar for

Sverige. Samme Aar modtog han af Universitetet i Wurzburg Doktor-Titlen hon. causa.

I 1888 blev Bitter af Pave Leo XIII. udnævnt til Hs. Helligheds Husprælat, Protonotarius, Apost. a. i. p. og endelig den 15. Juni 1893 udnævnte Leo XIII. Msgr. Bitter til Titularbiskop af Doliche, og den 24. September s. Aar meddelte Biskoppen af Osnabrück, Msgr. B. Høting, ham i Domkirken i Osnabrück den biskoppelige Konsekration, assisteret af Biskoppen af Münster og den apostoliske Vikar for Danmark, Biskop Johannes von Euch.

Under store Vanskeligheder, men med utrættelig Iver og Selvfornægtelse, har Biskop Bitter virket i de henrundne 25 Aar i Sverige, og Kirken har stadig vundet Fremgang under hans taktfulde Ledelse trods alle Vanskeligheder. Flere nye Menigheder ere blevne grundlagte, Kirker opførte og stadig forøges de Troendes Tal. Med Højagtelse og Kjærlighed se de svenske Katholiker op til deres apostoliske Overhyrde, for hvem de paa Jubilæumsdagene ville opsende til den Almægtiges Throne de mest indtrængende Bønner om, at Herren endnu i mange Aar maatte opretholde Biskop Bitter og skænke ham legemlig og aandelig Kraft til at virke for Kirkens Interesser her i Norden, til Guds større Ære og mange Sjæles Frelse. I Aanden ville de være forenede med deres Biskop, naar han den 24de September frembærer sin Jubilæumsmesse i sin Fødeby, og ogsaa Jubilaren vil uden Tvivl i hint højtidelige Øjeblik anbefale til den guddommelige Overhyrde Jesus Kristus den Del af Frelsens store Hjord, som er blevet ham anbetret blandt Nordens Folk; og denne gjensidige Forbøn paa Jubeldagen vil sikkert drage ny Naade og Velsignelse ned over Kirken i hellig Eriks og hellig Birgittas Land.

St. Knuds Broderskab. Lokalet H. C. Ørstedvej. 10. **Ekstraordinær Generalforsamling** Fredag d. 22. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Eftm. Alle Medlemmerne bedes møde, da vigtige Sager komme til Behandling.

Overretssagfører

Wulff Hagen Frørup.

Studiestræde 14. 1. Sal. 9—3. Telf. 4468.

Et mindre Laan, ca. 700 Kr., søges straks af en Haandværksmester, som har et større Stykke Arbejde til Udførelse. Pastor v. Geyer, Stenosgade, anviser.

† At min kære Mand, Kunstgibser **Antonio Stefani**, er afgaaet ved Døden Søndag den 10. ds., bekendtgøres herved paa Børns og egne Vegne, **Karen Stefani**.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn.

Begravelsen finder Sted fra Kapellet paa katolsk vestre Kirkegaard **Søndag den 17. Septbr. Kl. 12 $\frac{1}{2}$** .

Organist **J. Hammermüller**
modtager atter Elever i **Klaverspil**.
Fjordsallé 5. 1. Sal.

Da „**Nordisk Familie-Bibliothek**“ er ophørt med at udkomme, agter Ansgariusforeningen at overtage Udgivelsen af de manglende 2 Bind af **Karl Mays** Roman „Winnetou“, dersom et passende Antal tidligere og nye Abonnenter tegne sig.

Udgivelsen vil blive paabegyndt de første Dage af Oktober Maaned og ske som hidtil i Leveringer á 2 Ark pr. Uge mod Kr. 1,30 pr. Kvartal, at betale forud ved det første Heftes Levering. Nye Abonnenter kunne mod et ringe Beløb faa 1. Bind af Romanen.

Anmeldelse og Betaling sker til Kassereren Hr. Grosserer C. B. Lohrer, 31. Adelgade eller til dem, som ere forsynede med hans Bemyndigelse. Ansgariusforeningen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. September. 17. Søndag e. Pintse. Marias Smertes. — **18. M.** Josef af Cupertino, Bekjender. — **19. Ti.** — Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **20. O.** (Tamperdag). Eustachius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **21. T.** Mathæus, Apostel og Evangelist. — **22. F.** (Tamperdag). Thomas af Villanova. Biskop og Bekjender. — **23. L.** (Tamperdag.) Linus, Pave og Martyr.

Søndag den 24. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. (Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgar Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. — Kl. 10 højtidelig Levitmesse og Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønner; Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Rosenkrausbøn; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.)

Den offentlige Konvertit-Undervisning ved St. Ansgars Kirke holdes hver Tirsdag og Torsdag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Forsamlingsalen, Bredgade 64. 1. Sal.

Mariakongregationen for Mænd fejrer **Fælleskommunion** i Dag Søndag den 17. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade.

Foredrag i Roskilde. Søndag d. 17. September Kl. 4 Efterm. holdes **Foredrag** om den katolske Kirke i Hotel „Prinsens“ store Spisesal. **J. Svensson.**

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 39.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech. Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 39.

Søndagen den 24. September.

1899.

Indhold: Marias Fødsel. De Landsforviste. Det allerh. Sakramente. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Norge. Bayern. Italien. — Bekjendtgørelser.

Den højærværdigste Biskop

Monsignore Dr. Albertus Bitter,

Apostolisk Vikar for Sverige, Titularbiskop af Doliche,

en hjertelig Lykønskning

i Anledning af Præstejubilæet

Søndag d. 24. September 1899.

Per crucem ad lucem.

Maatte Guldkransen om fem og tyve Aar forskjønne
Mithraen og hisset engang den himmelske Krone smykke

Dit Hoved, Dig og Alle, som lykønske Dig, til
evig Glæde!

Marias Fødselsfest.

(Efter P. Roh.)

(Sluttet.)

— 0 —

Jeg tør da udtale det som en uimodsigelig Sandhed, at det hører til *den kristelige Kjærlighed*, der skal forene os alle som Medlemmer af Kristi Kirke, i Gud og med Gud, — at vi ret barnlig og taknemmelig *elske Guds Helige*, men fremfor Alle den saligste *Jomfru Maria*. Vistnok tør vi ikke elske hende som den højeste Gud, som den uendelige Skjønhed, den ubegrændsede Fuldkommenhed, — det er kun Gud; det er *hun* i sin himmelske Skjønheds Glands *langt fra ikke* endnu, og hun vil i Evighed aldrig vorde det. Hvor højt hun end er stillet, den Fornemste blandt Alle, den Første iblandt Skabningerne, blandt Guds Gjæringer, alligevel staar hun dog altid i en *uendelig* Afstand fra Gud. Men den Samme, der byder os: »Du skal elske Gud af dit ganske Hjærte, af din ganske Sjæl, af alle dine Kræfter og af al din Formue,« han har straks tilføjet: »og din Næste som dig selv«, og dette andet Bud er uadskilleligt fra det første. Det har smertet mig uudsigeligt, paa forskjellige Missioner, jeg har deltaget i, at træffe paa Mennesker, hvilke ikke blot ikke ærede den saligste Jomfru Maria, men paa den afskyeligste Maade spottede hende. Jeg har haft Karikaturer i mine Hænder, der varc et Udtryk for det højeste Overmaal af disse Skjændigheder, og disse Forhaanelser hidrørte alle fra Mennesker, der dog endnu vilde gælde for *Kristne*! Disse Ulykkelige begribe altsaa ikke engang, at al Bespottelse mod den saligste Jomfru Maria nødvendig falder tilbage paa Kristus, og at den *Kristen*, som bespottet Kristus, i Sandhed fortjener at kaldes den nederdrægtigste Skabning paa Jorden. At kalde sig *Kristen*, og bespotte *Kristus*! Nu — her maa man sige, har Vildfarelsens Aand tilfulde vundet Herredømmet over den sunde Menneskeforstand og over enhver menneskelig Følelse; den har i saa Fald ført Menneskene til Afsindighed! Naar vi

ikke kunne indgaa i Himmeriges Rige, saafremt vi ikke holde Budet om Kærlighed til Næsten *imod ethvert Menneske*, om han end var en Hedning eller Tyrk, og om han end var nok saa nederdrægtig og lastefuld, — hvorledes skulde da et Menneske vinde Indgang i Himlen, naar han ikke elsker Maria, vor Forløseres Moder, *den himmelske Konges Moder!* Naar vi ikke finde Indgang i Himmerige, med mindre vi ere iførte den kristelige Kjærligheds Højtidsdragt, *Kjærligheden til Gud og Mennesker*; naar det er afgjort vist, at vi ville blive afviste fra Døren til dette Rige, saafremt vi ville fremstille os der med det Mindste af — jeg vil ikke engang sige *Fjendskab* — men blot med den ringeste *Kulde* eller *Ligeegyldighed* i vore Hjærter *imod hvilket som helst andet Menneske*, — hvorledes skulde man da blive indladt i Himlen af Kristus, naar man er kold og ligegyldig mod hans Moder? Himlen er jo Hjemstedet for den evige fuldendte Endrægtighed og Kjærlighed. Det hedder der: »*Intet Urent!*« nærme sig hertil! Bort herfra Alle, der yppe Strid, alle Spottere, alle kolde og kjærlighedsløse Hjærter! Ethvert Hjærte, der tillukker sig for Kjærligheden til Gud, har hjemme i Helvede; i Himlen i det mindste vil det ikke finde sit Sted. Jeg beder dig, naar du er overbevist om, at du skylder Kristus Alt, og naar du ikke kan have noget andet Haab for Evigheden, end i Kristus og ved Kristus: hvorledes kan du da være kold og ligegyldig mod Kristi Moder, der har staaet ved Foden af Korset og har uddrukket et Hav af Bitterhed?

Saaledes vare de første Kristne, Apostlene og Disciplene ikke stemte imod Maria. Man beraaber sig altid paa *den oprindelige Kristendom!* Nu ja, hensæt dig, om du vil, med mig i Aanden i de første Dage og de første Aar efter Kristi Himmelfart, eller ogsaa i Kristi Levedage her paa Jorden. Naar du dengang havde været en af de tolv Apostle eller en af Kristi oprigtige Disciple og Tilhængere, hvorledes havde du da vel tænkt om Maria? Med hvilke Øjne havde du da vel betragtet hende? Hvorledes vilde du have

forholdt dig, naar du gik hende forbi eller havde mødt hende? Hvorledes tænker du vel, at Apostlene eller *de første Kristne* opførte sig mod den saligste Jomfru efter Kristi Himmelfart? Jeg ser dem forsamlede som *Born* om deres *Moder*. Vel har hun ikke nogen egentlig, om vi saa ville sige, Embedsmyndighed over dem, men en *Moder*s Hjærte udøver altid en Magt over hendes *Born*! Apostelhistorien fremstiller os i ethvert Tilfælde *Apostlene* som forenede med *Jesu Moder* i Bønnen, dengang *den Helligaand* kom over dem. Jeg er overbevist om, at *Enhver*, der virkelig tror paa *Kristus*, paa Marias Søn som *Gud*, at han heller ikke kan andet end have en oprigtig *Højagtelse for den saligste Jomfru*, at han ikke kan være i Stand til at forhaane hende enten med Ord eller i sine Tanker; ja, jeg er overbevist om, at mange iblandt disse allerede have henvendt de Ord til den saligste Jomfru: »Helligste Maria, Guds Moder, bed for os arme Syndere!« O ja. Skulde I ikke kunne gaa tilbage og forene Eder med os til Fællesskab i denne skjønne Bøn til *Eders Moder*? Man har engang bragt *ogsaa Eder* tillige med Herrens Bøn Engelens Hilsen til hans Moder! Det var i det niende Aarhundrede, da Eders Forfædre lærte at kjende og alene tilbede den sande Gud. Den hellige *Ansgar*, det danske Folks aandelige Fader og Lærer, havde en stor *Højagtelse for de Hellige* og en troende Andagt til Guds Moder. Dengang lærte man, tilligemed den gamle Kristendom, ethvert Barn ved Siden af *Jesu guddommelige Navn*, ogsaa at udtale Marias altid elskelige Navn med Andagt, Tillid og Kjærlighed, og, efterat man havde bedet »Fadervor«, tilføjede man den skjønne Hilsen: »Hellige Maria, Guds Moder, hil dig, du Huldsalige, Herren er med dig, du velsignede blandt Kvinderne«. Det er Engelens og den hellige Elisabeths Ord, de staa i den hellige Skrift; I ville sikkerlig ikke gjøre ilde i at eftersige disse Engelens og den hellige Elisabeths Ord! Gud vil ikke drage Eder til Ansvar derfor, og *Kristus bliver ikke skinsyg* derover! Og heller ikke derover vil

Kristus blive skinsyg, naar I tilføje: »Hellige Guds Moder, bed for mig arme Synder, nu og i min Dødsstund«. O, lykkelige alle de, som paa en from, kristelig Moders Skjød fra Barndommen af have lært at paakalde *deres Fader og Moder i Himlen!* Lykkelige alle I Børn, som alt i Eders Barndom have erkjendt *Eders aandelige Moder*, Eders Forløser, Eders Broders, Eders Guds Moder! Glemmer derfor aldrig, ved Siden af den eneste Forløser, hvem I *alene* skulle *tilbede*, med barnlig Ærefrygt tillige ogsaa at paakalde Eders Forløseres Moder! Sætter Eders hele Haab til Gud, thi han er Grundkilden til alt Godt, som vi begjære og kunne modtage! Naar I da ikke stole paa Eders egen Medvirksomhed, som fuldkommen tilstrækkelig, saa tag Eders Tilflugt til den saligste Jomfru Marias Forbøn! *Kirken lærer, at det er fromt og gavnligt at paakalde de Helliges Forbøn; den befaler det ikke, den siger ikke, at det er nødvendigt, den siger blot, at det er fromt, gavnligt og heldbringende.* Ja vel vil det være heldbringende for Eder! Derfor beder jeg Eder ogsaa, kristelige Mødre, lærer Eders Børn denne Bøn, plejer ret *denne Andagt* i deres Hjærter. Den har hidtil staaet sin Prøve, som et mægtigt Midde til at holde *Troen paa Kristus*, hendes Søn, levende og virksom; og hvor man har ophørt at kalde *Maria Guds Moder*, der har man paa en Maade ogsaa ophørt at kalde *Kristus Gud*. Ja, det er desværre Kjendsgjerning: der hvor man har ophørt at holde *Maria i Ære*, der har man i Grunden ogsaa ophørt med at tilbede *Kristus*. Derfor har ogsaa *Andagten til den saligste Jomfru Maria* stedse vist sig at være *af stor Betydning*. Den har navnlig hos *det kvindelige Kjønn* bevaret en højere Sands, vedligeholdt og forøget et renere, paa de guddommelige Ting henvendt Sindelag; men kan det med Sandhed siges, at den i alle Retninger har frembragt de mest velgjørende Virkninger, da er der én iblandt disse, som fortjener særlig at omtales. Denne Andagt har nemlig overalt styrket og bevaret Kjærligheden til den skønneste af alle menneskelige Dyder, til

Renhed og Kyskhed! Ja den har bragt en rig Fylde af Lykke og Velsignelse! De fromme Broderskaber og Foreninger af unge Mennesker af begge Kjøen, der have stillet sig under Beskyttelse af Jomfruen over alle Jomfruer, virke bestandigt som en rig Kilde til Trøst for mange besværede, beklemt Hjerter, der vare Fortvivlelsen nær!

Endelig, — enhver Menneskekjender vil have gjort den lagttagelse, at de Mennesker, som havde den Ulykke, i deres Barndom at miste deres Moder, aldrig i Henseende til Hjærteliv og Karakter have naaet den Udvikling, som de andre, der ere opvoksede ved Siden af deres fromme Moder. Som det er med Menneskets *legemlige* Existens, saaledes er det ogsaa med dets *aandclige* Uddannelse: Fader og Moder er en Forudsætning for det Ene som for det Andet. Vi kunne ikke undvære *en Moder*, naar vi fuldstændig skulle trives *som Mennesker*, og denne vor menneskelige Naturs Trang har Gud taget i Betragtning, idet han ogsaa har givet os *en aandclig Moder*, hvis Arme række langt nok til ogsaa her paa Jorden at tage os i Beskyttelse, som hører alle vore Sukke, fordi *hun altid er hos Gud, den Alvidende og Altseende!* Ja, der savnes i Religionen noget Væsentligt, naar *Moderen* fattes. Jeg tror, i Henseende til Forstaaelsen af de kristelige Dogmer at turde stille mig ved Siden af mange andre Kristne, og dog taler jeg ud af min inderste Følelse, naar jeg siger: næst min Tro paa Jesus som Gud har jeg min Andagt til den allersaligste Jomfru at takke for alle Glæder, al Trøst, som Kristendommen har skjænket mig; og min fromme Moder velsigner jeg tusinde Gange i hendes Grav, fordi hun har lært mig, foruden »Fadervor« ogsaa at kunne bede »Engelens Hilsen«. Der komme mange bitre Timer i et Menneskes Liv, mange Færrer, store Prøvelser; ofte finder et elskende Hjærte andendsteds ingen Medfølelse, ingen Deltagelse; men *Maria* har endnu aldrig forladt os; altid blev det Udraab: »Hellige Maria, Guds Moder, bed for mig Synder!« en Trøst for

mit Hjærte, og jeg har aldrig forgjæves opsendt denne Bøn til hende!

O, min Moder, jeg anbefaler Dig enhver af mine Medmennesker, antag dig dem, og beskyt dem! Jeg anbefaler dig Alle, som stræbe oprigtig efter Sandhed! O, bed for dem, at de maa finde Sandheden; bed for dem, at de maa komme til Kristus og faa Del i Frugterne af hans Forløsning! Beskyt Ungdommen, der er udsat for saa mange Kampe; trøst den modne Alder i alle dens Sorger og Møjsommeligheder, trøst alle Dødelige; bed for os Syndere nu og i vor Dødsstund!

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdel af det tredie Aarhundrede.

Efter Anton de Waal.

— 3 —

(Fortsat.)

Endelig løb Skibet ind i Tibermundingen, under Jubelraab fra den Menneskemængde, der havde forsamlet sig ved Strandbredden; det kastede Anker ved Ostias Skibsværfter. Fangerne, som nu stege i Land, bleve modtagne af mange hundrede udstrakte Arme; der var Glæde og Jubel i det uendelige.

Florentia fandt snart sin Brudgom, som sluttede hende i sine Arme, og begge vare de stumme af Glæde. Det var kun de taarefyldte Øjne, der talte denne salige Glædes Sprog, et Sprog, hvis Ord Munden ikke er i Stand til at udtale.

Derpaa omfavnede Florentia sin Fader; ak, hvor var dog denne Time uendelig rig paa Jubel og Fryd efter de sidste Maaneders tunge Lidelser. Efter en Nat, hvori enhver lille Haabets Stjerne syntes udslukket, var der nu kommen en Dag, saa glimrende skjøn, varm og klar, da smilende Engle svævede ned og strøede Blomster gennem Luften med salig Forjættelse om kommende lykkelige Aar.

Senatets Beslutning, som vi ovenfor omtalte, indsatte atter Florentius og Faustinus i Besiddelsen af hele deres Formue. Men der forelaa en Mængde forviklede Forhold og Anliggender, ligesom der ogsaa maatte udføres Arbejder paa alle Ender og Kanter, for igjen at sætte Ejendommene i den Stand, hvori de fandtes, inden de vare gaaede over paa fremmede Hænder. Den Husven, som paa Florentias Anmodning i sin Tid havde gjort sig al optænkelig Umage for at opspore hendes landsforviste Faders Opholdssted, stod trolig ved deres Side for at hjælpe dem. Efter at han havde truffet de nødvendige Forberedelser, stillede han sin lille Landejendom, der laa nær ved Tiberen, til Florentius' Disposition, for at han med sin Familie kunde styrke sit nedbrudte Helbred i landlig Stilhed.

Tibur, det nuværende Tivoli, var et lille Stykke Land, saa dejligt, at Florentia ikke kunde tænke sig et yndigere Sted end det, til der at nyde sin Lykke. Det laa et Par Mil fra Rom paa Sabinerbjærgenes Skraaning og var verdensberømt paa Grund af de store Vandfald, som Aniofloden her dannede. Foraaret med al dets sydlandske Pragt gjennemstrømmede Hjærtet, og de tre lykkelige Mennesker havde aldrig set Solen skinne saa smukt; Fuglene syngesaa glade og Blomsterne duftesaa sødt som her. Tidligere havde en Digtters Fantasi befolket denne Natur med Fauner og Nymfer; nu saa Øjet overalt Guds velsignende Faderhaand, og enhver Glæde bragte Blikket til at vende sig opad mod Ham, der havde gjort alle Ting saare vel.

Aarsdagen for de to Apostelfyrster Petri og Pauli Martyrium satte Kronen paa deres Lykke. Om Morgenen paa denne Festdag lagde det unge Par deres Hænder sammen og bleve af Biskop Fabianus velsignede i Anledning af den hellige Forening, som nu skulde binde dem sammen for hele Livet. Det skete i den Memoria eller det lille Kapel, som Petrus anden Efterfølger, Biskop Anacletus, havde bygget i Vatikanet over Apostlenes Grav.

Den kristne Menighed i Rom havde sjældent med hjær-

teligere Deltagelse været tilstede ved nogen Formæling, ligesom man heller aldrig tilforn havde set et Par, som Himlen paa en mere vidunderlig Maade have sammenføjet, træde frem foran Alteret. Hele Menigheden tilraabte jublende de Nygifte Lykønskningen: *Vivatis in Deo*, lever i Gud! Hele Rom glædede sig over den Lykke, der var bleven de unge Ægtefolk til Del; da Bruden om Aftenen under Fakkelbelysning drog ud fra det fædrene Hjem, blev hun ledsaget til sin Brudgoms Hus af en Skare Venner og Slægtninge, der sang glade Sange.

Florentia bar den Dragt, der fra gammel Tid havde været almindelig brugt ved Bryllupper: hvid Tunica med hvid Toga over, Slør og Haarnet af rødgul Farve og derover en frisk Blomsterkrans. — —

De romerske Love vare saa strenge overfor de Landsforviste, at der udfordredes en speciel kejserlig Tilladelse til at kunne føre deres Lig til Rom, for at lade dem bisætte i Familiebegravelserne. Imidlertid lagde Kirken, især i de første Aarhundreder, en særegen Vægt paa at bisætte Biskopperne netop paa det samme Sted, hvor de havde udført deres Hyrdegjerning, fordi man ønskede paa denne Maade at have alle Forgængerne i det apostoliske Læreembede paa en synlig Maade og i en uafbrudt Rækkefølge for Øje. Det laa derfor Biskop Fabianus stærkt paa Hjærte, at faa Tilladelse af de to Kejsere til at optage Biskop Pontianus' Lig og bringe det fra Sardinien's Bjærgværker til Rom; da de nye Herskere vare meget velvilligt stemte, var det ikke vanskeligt at opnaa denne Bevilling.

Disse Fredens Dage benyttede Pave Fabianus ogsaa til at foretage omfattende Arbejder overalt i Coemeterierne især i Callistus, der umiddelbart var underlagt den apostoliske Stol; her bleve brøstfældige Dele styrkede ved Murværk, hist prydedes berømte Martyrers Grave med Malerier, ligesom der ogsaa blev anlagt bekvemmere Trapper, for at gjøre Adgangen til de underjordiske Kirkegaarde lettere. Blandt andet bleve de brune Tufvægge i den Gang, der laa foran det

Gravkammer, hvor hans Forgængere hvilede, overtrukne med hvid Stukkatur og dekorerede med Farver; ovenfor byggede han over Jorden et Kapel, hvor de Troende kunde forsamle sig paa Martyrernes Aarsdage for at fejrer de hellige Mysterier. Det er det samme Kapel, som nu i vore Dage, efter seksten hundrede Aars Forløb, næsten uforandret hæver sig nærmest ved Indgangen til Coemeteriet; Middelalderens Pilgrimsbøger berette om, at det tidligere havde været indviet til den hellige Cæcilia og den hellige Sixtus, Pavekappellets berømteste Blodvidner.

Saasnart Fabianus havde faaet det kejserslige Reskript, som gav ham Tilladelse til at hente de to Martyrers, Pontianus og Hippolytus' Lig, lejede han et Skib for i egen Person tilligemed hele Stadens Gejstlighed at rejse til Sardinien og føre Blodvidnernes jordiske Levninger fra Bjærgværkerne tilbage til Rom.

Faustinus og Florentius maatte naturligvis ledsage Paven, for at vise ham den Plads, hvor de havde bisat Martyrerne, og Florentia vilde gerne se det Sted, hvor hendes Kjære i saa lang Tid havde udholdt de skrækkeligste Lidelser.

Hun havde grædt Medlidenhedens og Rørelsens hede Taarer i de henrundne Uger, naar de to Mænd fortalte hende om det gruelige Fangenskab. om de mange Pinsler, om Hippolytus' opofrende Kjærlighed og om de to Martyrers hellige Død.

Skibet lettede en af de sidste Dage i Juli Maaned -- fra det samme Sted, hvor Faustinus i sin Tid var bleven revet bort fra sin Elskede, og hvorfra han blev sendt i Landflygtighed sammen med Pontianus.

Det var dengang -- og nu -- ; hvor vidunderligt havde dog Himlen ledet alt!

(Sluttes.)

Altrets allerhelligste Sakramente.

1. Altrets allerhelligste Sakramente er det naadefulde Midtpunkt, omkring hvilket hele det kirkelige Liv bevæger sig. Denne ophøjede Hemmelighed er vor hellige Kirkes Hjærte. Den er Solen, fra hvilken alt aandeligt Liv og al aandelig Væxt udgaar, og i hvis Straaler Dyd og Hellighed alene kan naa til Modenhed og Fuldendelse. Kirken finder derfor heller ikke Ord nok, for at skildre den Velsignelse og de Naadeskatte, som ere skjulte i dette Sakramente. Den kalder det det allerhelligste Sakramente, Ophavet og Kilden til al Hellighed; den kalder det Altrets Sakramente, som den nye Pagts store Offer, der frembæres paa Altrene og rækkes os fra Altrene. Den kalder det Kristi Legeme, som vor guddommelige Herres og Frelsers hellige Legeme. Den kalder det Nadvere, fordi Herren indstiftede det Aftenen før sin Lidelse og Død. Den kalder det Herrens Bord, fordi det er Herren, som indbyder os til sit Bord og giver os sig selv til Næring for vor Sjæl. Den kalder det Eucharisti, som den højeste Gave, for hvilken vi skulle takke Gud. Den kalder det det uskatterligste, højeste Gode, fordi der i Himlen og paa Jorden ikke gives noget højere Gode, fordi det er et Gode, der indeslutter i sig alle Goder og Rigdomme. Den kalder dette Sakramente den hellige Kommunion, fordi vi ved det forene os paa det inderligste med vor Frelser Jesus Kristus. Den kalder det det sidste Vandringsbrød, som den sidste Spise paa den store Pilgrimsrejse over i Evigheden.

2. Kirken nærer derfor ogsaa den største Kjærlighed og Ærefrygt overfor det allerhelligste Sakramente og lægger disse Følelser for Dagen ved enhver Lejlighed. Den bygger herlige Guds Huse og alt indrettes paa det skjønneste i dem. De hellige Kar gjøres saa kostbare, som vel muligt; Kalk og Patena, saavel som de hellige Kar, i hvilke Herrens Legeme opbevares, som f. Ex. Ciboriet og Monstransen, maa være af Guld eller forgyldt Sølv. Foran Altrene, i hvis

Tabernakkel den guddommelige Majestæt troner, brænder Dag og Nat en Lampe, det evige Lys kaldet, som minder os om, at i Tabernaklet bor ham, som ved sin Lære og Naade er Verdens Lys. Men det er ogsaa en Paamindelse om, at bøie vort Knæ, naar vi træde ind i Kirken og at hilse paa Frelseren med de Ord: »I Altrets helligste Sakramente være Jesus evig Tak og Pris og Ære.« Det sømmer sig ogsaa, at enhver Katholik, som gaar forbi en Kirke, i hvilken Sakramentet opbevares, hilser og tilbeder.

3. Til Ære for Altrets allerhelligste Sakramente har Kirken indstiftet Kristi Legemsfesten, de 40 Timers Bøn og den evige Tilbedelse. Disse Dage ere Naadedage for enhver Familie, og ethvert Familiemedlem bør ved saadanne Lejligheder — som f. Ex. paa Kirkevielsesfesten, da Sakramentet er udstillet hele Dagen — tilbringe en Times Tid i Tilbedelse foran den i Hostien skjulte Gud og Frelser. Alle maa vi se op til Jesus i det allerhelligste Sakramente, for at opnaa Helliggjørelse, og der gives ingen naadefuldere Time, end den Tid, i hvilken vor levende Gud og Frelser i Altrets allerhelligste Sakramente er udstillet paa Altret i Monstrantsen eller Ciboriet til offentlig Tilbedelse.

4. Kjærligheden til vor guddommelige Frelser maa ogsaa tilskynde os til, udenfor Gudstjenesten, naar vore Forhold tillade det eller vor Gang fører forbi Kirken, at besøge Frelseren en Tidlang. Disse Besøg i den stille Kirke ere en af de helligste og gavnligste Andagtsøvelser. Jesus selv indbyder os, vi skulle komme, fordi vi ere mødige og besværede, han vil vederkvæge os. Og hvad gjør man vel under saadanne Besøg i Gudshuset? Hvad man gjør? Man elsker, man lovpriser, man takker, man beder. Hvad gjør en Fattig hos en Rig, en Syg hos en Læge, en Tørstig ved en Kilde, en Hungrig ved et velbesat Bord? Velan, lad os gjøre det samme foran det Allerhelligste.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Kjøbenhavn. Den højærværdigste Vikar for Sverige, Biskop *A. Bitter*, fejrer i Dag, *Søndag den 24. Septem-ber*, sit *25aarige Præstiejubilæum* i sin Fødeby *Melle* i Hannover. Ad multos annos!

— Den gamle velfortjente Pastor *Moro*, som forhen i mange Aar har virket blandt Sveriges Katholiker, passerede i Søndags Kjøbenhavn paa Gjennemrejse fra Sverige til sit nuværende Opholdssted Paris. Pastor Moro, som nu er i Firserne, har altid bevaret Kjærligheden til de nordiske Lande og besøger dem af og til paa en Ferierejse. I Aar prædikede han baade i Stockholm, Gefle, Gøteborg og Malmö.

Norge. Vore nye Kirker, skriver »St. Olaf«, i Frederiksstad, Drammen og Porsgrund, alle tre i gammel-norsk Stil, nærme sig nu deres Fuldendelse, medens Murværket ved den nye Kirke med Præstegaard i Tronhjem allerede er langt fremskredet. Ogsaa vort nye, store Hospital i Bergen er nu nærmest færdigt, og ved Hospitalerne i Frederikshald og Kristianssand udvikles der en travl Byggevirksomhed. Paa Indvielser vil der denne Høst ikke være Mangel for vor højærværdigste Biskop, som for Resten maa være glad, naar alle disse opslidende Byggeforetagender ere bragte til Ende.

— I Adventen skal Dominikanerpateren *Ludvig Lamotte* fra Lille holde en Række Foredrag paa Fransk over den katholske Kirkes Væsen og Liv i St. Olaf Kirke. I Vinterens Løb skal ogsaa Hr. Pastor *Dasbach* fra Trier, Medlem af den tyske Rigsdag og den preussiske Landdag og Redaktør holde i samme Kirke, men paa Tysk, en Række Foredrag om de vigtigste Spørgsmaal, som skille Katholikerne og Protestanterne, saafremt Rigsdagens og Landdagens Møder ikke hindre ham deri.

Bayern. *Mariakongregationens tredie Centenarium* i Valfartsstedet i Altötting er bleven fejret med stor Højtide-

lighed den 8. September, Marias Fødselsfest. Under Pastor *Abels* Ledelse ankom 400 Mænd fra Wien; ialt vare henved 1000 Østerrigere tilstede ved Festlighederne. Paa selve Festdagen ankom 800 Kongreganister fra München, som kommuniserede i Altötting. Deltagernes samlede Antal beregnes til henved 15,000 Personer. *Prins Max af Sachsen*, som for nylig har prædikeret i Jesu Hjærte Kirken paa Montmartre i Paris og derefter har besøgt Lourdes, holdt *Festprædikenen* paa Marias Fødselsfest fra en Prædikestol, som var oprejst midt paa den store Kirkeplads, der var tæt fyldt af en sammenstuvet Menneskemængde paa henved 10,000 Personer. *Pontifikalmessen* frembar derefter Ærkebiskoppen af München-Freising, *Dr. Stein*.

I Dagens Løb sendtes følgende *Telegram* til Pave Leo XIII.: »Henimod 15,000 Mænd, Medlemmer af Mariakongregationerne, forenede her fra forskellige Egne af Tyskland, Østerrig og Schweiz i Anledning af Mariakongregationens 300aarige Bestaaen, bønfulde paa deres Knæ foran den h. Gudsmoders Trone om at hun vil nedbede Guds Velsignelse over Deres Hellighed, og for dem selv bede de Deres Hellighed om den apostoliske Velsignelse.«

I *Processionen* om Aftenen deltog 5000 Personer med Faner, Kors, Fakler og Lys.

Over 20,000 hellige Kommunioner bleve uddelte under de hh. Messe paa selve Festdagen, den 8. September.

Italien. Paa den 3537 Meter høje Bjærgtop *Rocciame-lone*, den højeste, Linadalen i det nordlige Piemont beherskende Bjærgtop, er der den 28de f. M. bleven afsløret og indviet *en Broncesøjle til Ære for den h. Gudsmoder*. Med Sökkelen, som er dannet af Klippeblokke, er den 8 Meter høj. Denne Marmorsøjle, sandsynligvis det højest beliggende religiøse Mindesmærke i Europa og i hele Verden, er Resultatet af en Indsamling blandt Skolebørnene i Italien. Henad 130,000 Børn have deltaget i den. Paa en Granitplade, som er anbragt paa Sökkelen, findes derfor følgende Indskrift med Guldbogstaver: »Italiens Børn til Maria.« Den

i Susa garnisonerende Alpejæger-Bataillons Soldater have besørget Monumentet stykkevis op paa Bjærgets Top, hvor de enkelte Stykker da bleve sammenloddede. Leo XIII. har selv forfattet Dedikationen. Afsløringen, hvortil Frembærelsen af det h. Messeoffer var knyttet, fandt Sted Kl. 5 om Morgenen og overværedes af de kirkelige og borgerlige Myndigheder.

Da „**Nordisk Familie-Bibliothek**“ er ophørt med at udkomme, agter Ausgariusforeningen at overtage Udgivelsen af de manglende 2 Bind af **Karl Mays** Roman „Winnetou“, dersom et passende Antal tidligere og nye Abonnenter tegne sig.

Udgivelsen vil blive paabegyndt de første Dage af Oktober Maaned og ske som hidtil i Leveringer á 2 Ark pr. Uge mod Kr. 1,30 pr. Kvartal, at betale forud ved det første Heftes Levering. Nye Abonnenter kunne mod et ringe Beløb faa 1. Bind af Romanen.

Anmeldelse og Betaling sker til Kassereren Hr. Grosserer C. R. Lohrer, 31. Adelgade eller til dem, som ere forsynede med hans Bemyndigelse. Ausgariusforeningen.

Den **katholske Syge- og Ligkasse af 1867** giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Sognedage fra Kl. 1-3
samt Lørdag Aften fra Kl. 5-7.

F. Simonsen,
St. Jørgens Allé 11, 1. Sal.

St. Knuds Broderskab. Møde Fredagen d. 29. Septbr. Kl. 8 i Lokalet H. C. Ørstedesvej, 10. — Alle ere velkomne.

Unio. De ugentlige Møder ville i den kommende Vintersæson finde Sted i Café du Parc, Gyldenløvesgade 4, 1. S. Da det har vist sig umuligt at erholde Lokale paa nogen anden Dag i Ugen, har Bestyrelsen maattet antage **Fredagen** som Mødeaften.

Fredagen den 29. September første Møde i Vinterlokal t.

Fredagen den 6. Oktober Kl. 9 Aften afholdes den ordinære, halvårlige Generalforsamling. — Eventuelle Forslag til Generalforsamlingen bedes indsendte til Viceformanden senest den 30. September. — Restancer bedes af Hensyn til Regnskabet Afslutning indbetalte til Kassereren, Hr. Assistent L. A. Nielsen. Nørre Allé 9, St., senest den 2. Oktober.

Plads ledig. Hos Baronesse **Wedel-Jarlsberg** i Rom bliver fra 1. Oktober Plads ledig for en katholsk Pige fra Provindserne, der kan Skræddersyning og fin Strygning.

Ansøgninger med Kopi af Anbefalinger kunne sendes til Adresse: Engelberg (Cant. Obwalden), Schweiz.

Det nye **mekaniske Maskin- & Cycleværksted** samt **elektriske Ringeledninger** anbefales. Gode Gasapparater føres. **Ra-bechs Allé 6—8. F.**

Aut. Gas- og Vandmester H. Jensen & Co.
Telefon 4873.

† Min kjære Moder, [Enke **Birgitte Jensigne Hansen**, døde stille og rolig efter længere Tids tiltagende Svag-
hed Onsdag d. 20. ds.

Begravelsen finder Sted **Søndag den 24. ds. Kl. 12 $\frac{1}{2}$** fra Kapellet paa katholsk vestre Kirkegaard. R. I. P.

Paa Børns og Svigerbørns Vegne,
Johs. Brix-Hansen.

Den kjære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. (Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgar Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. — Kl. 10 højtidelig Levitmesse og Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønner; Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Rosenkransbøn; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.) — **25. M.** Maria de Fangens Befrielse. — **26. Ti.** Oktavdag. — **27. O.** Cosmas og Damianus, Martyrer. — **28. T.** Wenceslaus, Martyr. — **29. F.** Ærkeenglen Michaels Fest. — **30. L.** Hieronymus, Ekkjender og Kirkelærer.

Søndag den 1. Oktober. 19. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker).

Fælles **Bedetimer** i St. Ansgars Kirke paa Kirkevielsesfesten Søndag d. 24. Septb:

- Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet og den levende Rosenkrans.
- „ 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge.
- „ 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

Rosenkransbroderskabet. Paa Rosenkransfesten (Søndag d. 1. Oktober) holde Medlemmerne ligesom i de foregaaende Aar Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke under den hl. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Foreningen — Om Aftenen Kl. 6 gjenoptages den sædvanlige maanedlige Rosenkransandagt med Prædiken og Procession, hvori Jomfruernes Forening deltager med sin Fane. — Med Fælleskommunionen paa denne Dag er forbunden en fuldkommen Aflad.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 40.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 40.

Søndagen den 1. Oktober.

1899.

Indhold: De evige Højes Attraa og Længsel. De Landsforviste. Jesu fra Nazareth. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stockholm. Melle. — Bekjendtgørelser.

De evige Højes Attraa og Længsel.

—o—

Der er i det nye, smukke Litani til Jesu Hjærte et enkelt Led, hvis Betydning uden Tvivl er lidt dunkel for de Fleste. Som Nr. 18 af de 33 Led, der udgjøre Litaniets Hovedbestanddel, bliver Jesu Hjærte nemlig hilset som *de evige Højes Attraa og Længsel*. Der er noget smukt i denne Hilsen, den har en poetisk Klang, saa faa have sagtens følt sig stødt over den; thi, som Martensen skriver, Poesien paavirker os ofte alene ved Tonernes Magt, ved de Anelser, den vækker. Dog, da det overfor en Bøns Indhold er utilstrækkeligt at lade sig nøje med Anelser, men man gjerne skulde være nogenlunde klar over, hvad det er, man beder om, skal der her, væsentlig efter en Artikel i det tyske Maanedsskrift »Der Katholik«, gives en lille Re-

degjørelse for, hvad der ligger i Ordene: »De evige Højes Attraa og Længsel«.

Udtrykket stammer fra 1. Mosebogs 49. Kapitel, hvor Patriarken Jakobs store Velsignelse over hans Sønner findes optegnet. Selve Ordene staa i V. 26, som hører til det mindre Afsnit V. 22—26, hvori Velsignelsen over Josef indeholdes. Den døende Patriark Jakob forjætter sin Søn Josef rigere Velsignelser, end han selv har faaet af sine Fædre — indtil de evige Højes Længsel kommer. Efter Sammenhængen kan kun hermed den kommende Frelser menes, som nogle faa Vers forinden er betegnet med de Ord: »Folkenes Forventning« og langt senere, hos Profeten Haggai, er benævnet: »den, hvem alle Folkeslag længes efter«. De allerfleste Fortolkere af den hellige Skrift forstaa Ordene paa denne Maade, og deres Mening kan kortelig gengives saaledes: indtil han (nl. Kristus) kommer, hvem de evige Høje længes efter.

Men hvad betyde »de evige Høje«? Efter Psal. 75 og flere andre Steder i Skriften maa Ordet »evige« her have en noget afsvækket Betydning, det betegner ikke at Højene have altid været til, men at de have bestaaet lige fra Skabningens Begyndelse, det kan altsaa godt omskrives med et andet Ord som ældgamle, urokkelige, vældige el. lign. Men disse »ældgamle Høje« kunne *enten* forstaaes billedligt om Mennesker, om dem, der nylig var Tale om, Jakobs Fædre, hvis Velsignelse Jakob har arvet, *eller* de staa som Repræsentanter for den hele skabte Verden (sammenlign St. Pauli Ord i Romerbrevets 8. Cap.: »Vi vide, at hele Skabningen sukker og ligger i Fødselsveer indtil nu«). Vilde man altsaa gengive dette dunkle Ord i en friere Oversættelse, der skulde gengive, ikke dets nøjagtige Ordlyd, men dets Mening, maatte man *enten* sige *Patriarkernes Længsel*, hvortil man har saa slaaende Parralleler som Joh. 8, 56: »Eders Fader Abraham frydede sig til, at han skulde se min Dag; han saa den og glædede sig« og Luk. 10, 24.: »Mange Profeter og Konger vilde se, hvad I se, og have ikke set det, og høre

hvad I høre, og have ikke hørt det,« *eller* gjengive det ved *Alskabningens Længsel*, hvilken Oversættelse som nys angivet ogsaa kan paaberaabe sig den hellige Skriffs Vidnesbyrd.

Efter det Anførte ses saaledes dette Udtryk at være noget vanskeligt at forstaa. Men paa den anden Side, naar man har trængt ind i det, er det af et dybt og rigt Indhold. Vil man, kan man i den danske Oversættelses Dobbeludtryk finde en Betegnelse af den dobbelte Forstaaelse, der er mulig, og ved det første Udtryk nærmest tænke paa den upersonlige Skabnings ubestemte Attraa, ved det andet paa den personlige Skabnings Længsel effter ham, ved hvem Gud har skabt Verden. (Heb. 1, 2.)

Niels Hansen.

De Landsforviste.

En Fortælling fra den første Halvdøl af det tredje Aar hundrede

Efter Anton de Waal.

—o—

(Sluttet.)

Den tredje Dags Aften naaede Skibet lykkeligt og vel Øen, og det blev bestemt, at de næste Morgen vilde optage de to Martyrers Lig; men Senatoren, det unge Ægtepar og adskillige Gejstlige stege endnu samme Aften ned i Gruberne for at tilbringe Natten i Bøn og med Salmesang ved Graven.

Tidlig næste Morgen fejrede Pave Fabianus den hellige Messe ved de Helliges Hvilested. Derpaa blev Graven aabnet og Relikvierne indhylkede med stor Ærbødighed i kostbare Tøjer og lagde i Skrin, som vare medbragte fra Rom; Processionen satte sig saa i Bevægelse og alle Deltagerne havde Fakler i Hænderne. Under Afsyngelsen af Hymner og Salmer steg man fra Bjærgværkets mørke Gange ud i det fri Dagslys.

Kyklops, den enøjede Opsynsmand, havde uden at nogen mærkede det, bivaanet den natlige Fest, ligesom ogsaa Morgengudstjenesten; hans haarde og følelsesløse Hjærte var da blevet rørt for første Gang i hans Liv.

Processionen med alle dens Lys og Sange rørte ham næsten til Taarer, og da Toget, som han havde fulgt efter i Frastand, var naaet ud i det Fri, nærmede han sig Pave Fabianus og bekjendte med høj Røst, hvor haardt han havde behandlet de to Martyrer. Ligeledes bad han Faustinus og Florentius om Forladelse, fordi han havde været saa ubarmhjærtig mod dem.

»Rm, rm, naar jeg ikke fuld,« sagde han for at undskylde sig, »da den skikkeligste Karl under Solen; men, ved Bacchus! kan jeg gjøre for, at Guderne have givet mig en saa uudslukkelig Tørst? Rm, rm, kunde været rig Mand for længe siden; men Halsen altid tør, altid tør!«

Han ledsagede Processionen ned til Skibet og blev længe staaende og viftede til de Bortdragende. Siden den foregaaende Aften havde han virkelig ikke smagt Spor af Vin. —

Sejlladsen var gunstig og behagelig. Havet var glat som et Spejl, og der var udspændt et stort Stykke Teltlærred over Skibets Dæk for at beskytte Passagererne mod Solstraalernes stærke Varme.

Faustinus sad alene i Nærheden af Roret, fordybet i sine Betragtninger, idet hans Blik var rettet mod Skibets Midtpunkt, hvor Martyrernes Relikvier laa. De vigtigste Begivenheder i hans Liv havde jo paa det inderligste været knyttet til det Offerliv, som disse to Martyrer havde ført. Naar han tænkte tilbage paa de to sidste Aar, fra den Dag af, da han lænket til Pave Pontianus, var rejst den samme Vej i Landsforvisning, med Hjærtet fuldt af dyb Sorg og Forstanden omtaaget af Hedenskabets Mørke, — hvor levende følte han ikke nu den Haand ovenfra, som havde skilt ham fra hans Brud, for at han kunde faa hende dobbelt dyrebar tilbage. Den samme Haand havde ogsaa ført

ham ned i Bjærgværkets Dyb, for at lede ham op til Sandhedens klare Dagslys, den havde lagt ham i Lænker, for at bryde de Vildfarelsens fordærlige Baand, som indtil den Time havde holdt ham og alle hans Kjære omslyngede! Og nu denne Tur! Skibet sejlede under hellige Sange fra Forvisningens Land tilbage til Hjemmet: kunde der vel gives et skjønnere Varsel om en lykkelig Fremtid? Ak ja, Prøvelsen havde været haard, næsten alt for haard for Menneskeskuldre; men nu forstod Faustinus hvor nødvendig den havde været, da han kun paa denne Maade kunde naa op til sin Lykkes Højde.

Florentia sad ogsaa for sig selv fordybet i sine egne Tanker. Hun mindedes Dagene i Bajae: hvor meget var der ikke skét siden hine Gondolfarter med al deres yppige Lyst — og nu denne Tur idag! Florentia saa' med inderlig Taknemmelighed op mod Himlen. I det Øjeblik, da hun allerede havde kastet Religionen over Bord og stod i Begreb med at styrte sig selv i Malstrømmen, havde den evige Forbarmelse revet hende bort fra Fordærvsens Rand, og Naadens Haand grebet Roret og reddet Baaden fra den altopslugende Afgrund. Florentia kom igjen til at tænke paa de Ord, hun dengang skrev til sin Fader: »Ligesom en lykkelig Fugl svæver jeg nu i Bajaebugtens rene. søde Luft og nyder Øjeblikket glad og sorgløs, indtil Døden, den grumme Bueskytte, træffer mig med sin Pil, for at styrte mig ned i Havet, i det store, altopslugende Intet.« Nej, nej, Duen, som var fløjen ud af Noahs Ark, havde dengang kredset over Dynd, Mudder og Forraadnelse, hvis pestagtige Dunster havde forvirret dens Sanser. Men just, som den, bedøvet af Giften, skulde til at styrte ned, havde den frelsende Haand grebet den og ført den ind i Frelsens Ark til et evigt Liv.

Et dybt Suk steg op fra Florentias Bryst, og da Faustinus saa' hende ind i Øjnene, vare de fulde af Taarer. Men paa samme Tid smilte hun, og idet hun trykkede sin Mands Haand sagde hun:

»Hvor god, o hvor god er ikke den kjære Gud!« —

Da Skibet lykkelig var landet ved Ostia, blev det bestemt, at Ligene næste Nat skulde føres til Rom ad Landevejen, dels paa Grund af den brændende Sol, dels for at undgaa at vække for megen Opsigt. Processionen drog saa, ledsaget af de Troende i Havnesalen, under Fakkeltelysning og Salmesang ad Ostia-Vejen til Rom, men bøjede af til højre i Nærheden af Roms Mure for at komme hen til Callistus' Coemeterium.

Det var den 13. August om Morgenen, da Pave Pontianus' Lig blev bisat i Pavernes Gravkapel. Denne Dag er stadigt af den romerske Kirke bleven højtidelig holdt som disse to Martyrens Fest. Hippolytus' jordiske Levninger fandt Hvile et andet Sted.

Efter at denne gribende Fest var endt, indridsede Faustinus i det friske Kalkpuds foran Indgangen til Kapellet en Afskedshilsen til sin aandelige Fader, der havde frelst hans Sjæl. Og medens den Sten, der lukkede for Martyrens Grav, er gaaet tabt ved Katakombernes Ødelæggelse i de senere Aarhundreder, har denne Graffito-Indskrift, som var affattet paa Græsk og let kradset ind i Kalken, endnu holdt sig. Den lyder saaledes:

Pontianus, lev hos Gud med alle Biskopperne.

Jesus fra Nazareth.

—o—

I vor Tid, hvor der er saa mange Brydninger paa alle Omraader, kan man ikke undres over, at der ogsaa findes mange aandelige Sygdomme paa alle Omraader. Blandt disse er unægtelig den stedse tiltagende Vantro den sørgeligste og fordærveligste, fordi den løsriver Mennesket fra ham, som til syvende og sidst ene og alene kan raade Bod paa alle Tidens Onder.

Jesu Guddom har til alle Tider været Kristendommens

Hovedhjørnesten. Med den staar og falder Kristendommen. Derfor har denne Tro mange Gange været Gjenstand for Angreb, men ingen Tider i den Grad som i vore Dage.

Naar jeg nu i denne Anledning fremdrager her et lille Skrift, der er udkommet i disse Dage — **Sigurd Trier, Jesus fra Nazareth set med Nutidsøjne** — saa sker det ikke i den Hensigt at gjendrive det. Den unge Forfatter tænker vist selv allermindst paa at skulde tages *au sérieux*. Mit Svar sigter videre. Hr. Trier bekjender selv sin Uformuenhed til at magte en saa stor Opgave som den at skrive om Jesus fra Nazareth. Han har kun søgt »at tilegne sig og at udbrede i nye Kredse store Mænds storladne Tanker«. Det er til disse store Mænd, mit Svar er stilet.

Hensigten med dette mit Svar er fremdeles ikke at værne mine katholske Trosfæller mod en Fare, som virkelig ikke synes at foreligge. Men da Hr. Trier selv siger, at han kun gjengiver sine store Mænds storladne Tanker, og da han uden al Tvivl har udvalgt de mest storladne Tanker, hans store Mænd have fremavlet, er det min Hensigt ved at fremdrage nogle af disse »storladne Tanker« at vise »Ugebladets« Læsere, hvor lidt der i Fritænkernes Lejr hører til at anses for en »stor Mand« med »storladne Tanker«, hvor smaa, hvor intetsigende, hvor ulogiske og selvmodsigende i Virkeligheden disse Tanker ere.

Hvis der i min Artikel hist og her falder et haardere Ord, gjælder det ikke Hr. Trier, som ikke synes at have ment sit Indlæg saa slemt, tværtimod nære en vis Beundring for Jesu Skikkelse og Gjerning. Han har kun ladet sig forlede af Mænd, han holdt for store, blænde af Tanker, han ansaa for storladne. Det er imod disse Mænd og Tanker, jeg skriver.

Men én Dadel kan jeg ikke spare ham for. Hvor meget han end respekterede de Mænd, han har dannet sig efter, turde han dog ikke have undladt ogsaa at se sig lidt om blandt Troens Forsvarere. Thi uden al Tvivl findes der blandt disse uforlignelig større Alvor i den religiøse Granskning (tænk paa Augustinus, Thomas af Aquino og tusind

andre Theologer) end blandt Fritænkerne (disses øvrige Fortjenester ufortalte). Derfor burde han ikke have nøjedes med at læse, Ernest Renan, Späth, Troels Lund og Hr. Trier, han burde idetmindste ogsaa have studeret nogle af de nyere Apologeter, en Hettinger, Weiss, Gutberlet, Schanz, o. a. Da var sandsynligvis et klarere Lys gaaet op for ham.

Hovedslaget gælder selvfølgelig Kristi Guddom. Her maa da Fritænkeriet udvikle sine genialeste Tanker. Lad os se! »Mange, maaske ikke de mindst dybe Naturer (naturligvis, thi det er Fritænkerne jo alle til Hobe) finder det uforeneligt med Gudsbegrebet at betragte Jesus som en Guddom.« De sidste Ord lyde lidt uforstaaeligt. De lyde nærmest, som om vi Kristne troede paa flere Guddomme. Flere Guddomme stride rigtignok imod det sande Gudsbegreb, ikke derimod flere Personer i den ene Guddom. Her kunde en lille kateketisk Undervisning om den hh. Trefoldighed være paa sin Plads! »Og de mener, at hans Betydning for Menneskeheden derved forringes i væsentlig Grad.« Hvorfor? Jo, »thi kun et Menneske kan være Forbillede for Mennesker«. Ganske rigtig; denne Tanke er saa gammel som Evigheden; derfor har Gud fra Evighed besluttet i Tiden at blive Menneske. Men det er dette, Hr. Trier ikke kan fatte. Han kan ikke fatte, at Jesus overhovedet kan være Gud. »Hvis Jesus var Gud, kun *tilsyneladende* Menneskenaturen underkastet, vilde den opdragende Virkning af hans Liv være langt ringere.« Her mangler den unge Tænkere aabenbart alt Begreb om Menneskevordelsen. Gud kan paa ingen Maade ikke engang *tilsyneladende* være Menneskenaturen underkastet, men den menneskevordne Guds Søns Menneskenatur er helt hans guddommelige Personlighed underkastet. Ikke stort bedre er følgende Ræsonnement, der udledes af forrige Sætning. »Hvad Indtryk vilde hans Lidelser gjøre paa os, naar det kun gik ud over en Gud!« Hvilken Tankeforbindelse: »det gik kun ud over en Gud!« Hvilket Gudsbegreb! Og videre: »Vi vilde trøste os med, at for en Gud var det næppe saa pinefuldt som for et Menneske.« Nej, for en, der har

et klart og rent Gudsbegreb, er den Tanke, at det gaar ud over en Gud, det komplette Nonsens. *Vi* vilde sige, var Jesus kun Gud, da var hele hans Færden paa Jorden Gøgl, Komedie, Bedrageri. Derfor lad os holde fast ved den gamle Tro, at Jesus var Gud og Menneske i en Person. Men det er en ny Anstødssten, hvorover den unge Logiker snubler. »Denne gamle Lære om, at Jesus *samtidig* var Gud og Menneske, kan et Nutidsmenneske ikke finde sig i.« Vi 200 Millioner Katholiker (jeg taler kun om de voksne), som dog ogsaa ere Nutidsmennesker paa en Maade, kan meget godt finde os deri. Og hvorfor skulde vi ikke? — Jo, siger Hr. Trier — og nu kommer en meget dybsindig Tanke: »naar han var Menneske, var der ingen Plads tilovers for Guddommen. Men *var* der blot den mindste Plads tilovers, hvor det guddommelige kunde glide ind, saa *var* han jo ikke noget Menneske.« Skulde Hr. Trier her sigte til de forskellige Former af Eutychianismen, ifølge hvilken der i Kristus kun er een Natur, paa en hvilken som helst Maade blandet sammen af Guddom og Menneskehed, saa maa vi regne ham det til Ære, at han forkaster sligt Vrøvl. Men dette Vrøvl er langt fra den almenkristelige Opfattelse. Men Hr. Trier har næppe tænkt paa Eutychianismen; hans Tankegang har vist nærmest været den samme som hin Astronom, der sagde: Jeg har gennemgransket hele Himmelen med Kikkerten og ikke fundet nogen Plads til Gud; altsaa eksisterer der ingen Gud; eller hin Fysiologs, som sagde: Jeg har gennemskaaret hele det menneskelige Legeme og ikke fundet den mindste Plads til en Sjæl; altsaa har Mennesket ingen Sjæl. Da havde det været bedst at tie. — »Jesus betragtede sig selv som Menneske,« siger Hr. Trier, og det gjorde han jo unægtelig, da han *var* Menneske. Men han kaldte sig ikke udelukkende Menneske, hvad Hr. Trier synes at tro, han gjorde. De Ord, Jesus sagde til den Discipel, der kaldte ham gode Mester: »Hvorfor kalder du mig god? Ingen er god uden Gud alene,« disse Ord have ikke den Mening, Hr. Trier synes at lægge ind i dem, nemlig at Jesus

vilde nægte, at han var Gud. Hr. Trier har maaske aldrig hørt om, hvad man kalder methodisk Tvivl. Man opkaster et Spørgsmaal, rejser en Tvivl, for ved den derved vakte Eftertanke at føre til Sandhedens Erkendelse. Hvad, om Herrens Ord til Disciplen havde haft denne Mening? Og det have de uden al Tvivl haft, da Herren ved talløse andre Lejligheder paa det bestemteste hævde sin guddommelige Natur og stadfæster deres Bekendelse, som aflægge Vidnesbyrd om hans Guddom. Her findes der nu et stort Hul i Hr. Triers Bevisførelse. Han ved, at Kristus kaldes Guds Søn, kaldte sig selv saaledes, baade direkte og idet han kalder Gud sin Fader. Nu fremdrager han en Del Steder af begge Testamenter, hvori Udtrykket »Guds Søn« bruges i overført Betydning, som om derved var bevist, at det ogsaa om Kristus kun gælder i overført Betydning. Hvorfor fortier han nu her de talløse Steder, hvor Kristi Guddom læres paa den allerklareste Maade, Steder, der senere Rationalisterne i den Grad, at de ene og alene af den Grund erklære dem for indskudte! Dette kan næppe kaldes ærligt Spil.

Men det kan godt være, at Hr. Trier endnu ikke har faaet Øjet op for den Trafik, Fritænkerne bruge med Bibelen. Hvorfra have de alle de kjønne Ting, de udsige om Jesus? Hvorfra ved de, at Jesus — efter deres mest yndede Udtryk — var det viseste og helligste Menneske, der nogen Sinde har levet her paa Jorden? Ene og alene fra det ny Testament. Men det er netop det samme Testament, som de næsten fra Ende til anden erklærer for uægte. Hvorfra nu dette Dobbeltspil? Med hvilken Ret anerkjende de nogle faa Steder af Skriften, medens de forkaste alle de andre? Eller omvendt, med hvilken Ret forkaster man Skriftens Hovedindhold, medens man holder en forsvindende Brøkdæl deraf for ægte? Nogensomhelst historisk Grund har man ikke at bygge paa. Nogen indre Grund, taget af Skriften selv, endnu mindre. Skriftens enkelte Dele ere alle af én Støbning; de maa tages helt, eller vrages helt. Den eneste kjendelige Grund, hvorfor man kun vil tage Skriften

halvt, er netop Kristi Guddom. Det staar paa Forhaand fast: Kristus maa ikke være Gud. Derfor maa alle de Steder, der bevise Kristi Guddom — og de ere saare mange — forkastes. I Virkeligheden skrumper derved ogsaa Kristi Billede sammen til en Skygge. Og derfor kan man næppe anse Fritænkernes Kalden Jesus for den viseste og helligste af alle Mennesker for noget andet end Hykleri. De ved, at de maa gjøre den endnu altfor dybt i Folkets Bevidsthed rod-fæstede høje Mening om Kristus denne Indrømmelse. Naar Vantroen engang er tilstrækkelig udbredt blandt Folk, vil de ikke betænke sig paa at kalde Jesus, hvad han virkelig var, dersom han ikke var Gud, den største Bedrager, fordi han falskelig udgav sig for Gud, og den største Taabe, fordi han døde for en bevidst Løgn. Men hvis dette var Tilfældet, da stod vi overfor den ubegribeligste af alle Gaader, hvorledes denne Løgn, som saa frygtelig blev straffet paa dens Ophavsmand, efter hans skammelige Død kunde fejre saa storslaaede og saa varige Triumfer, siden hele Kristendommen er bygget op paa den, al Civilisation, selv de Herre Fritænkeres, er udrundet af den, Millioner Martyrer ere gaaet i Døden for den, og Millioner Helgener have af den suget den Kraft, der har ført dem frem paa Hellighedens Vej, medens omvendt Frafaldet fra denne Løgn stedse har haft religiøs Fordummelse og Sædernes Forfald, ofte ogsaa social Tilbagegang, Revolution og andre Onder i Følge med sig. At kalde sligt for »store Mænds storladne Tanker« det gaar over vor Forstand.

Efter at have dvælet saa længe ved Bogens Hovedpunkt, vil jeg for Restens Vedkommende nøjes med enkelte kortere Bemærkninger.

Hr. Trier er forbavset over, at Jesus, Manden med det »gjennemskuende Seerblik« kunde tro paa Djævelen som en legemlig (!) Person, og han udbryder i det pathetiske Raab: »Hvor megen Fordummelse, Forraaelse og Usseldom vilde Verden ikke være bleven sparet for, hvis Jesus havde banlyst Djævletroen.« Det kan godt være, at Djævelen, som for Resten ikke er en legemlig, men en aandelig Person, er lidt generende for en Fritænker. Man siger, at mange Mennesker nægte Djævelen, fordi de ere bange for engang at falde i hans Kløer. Forøvrigt har Djævletroen stiftet mere Godt end Ondt i Verden. Den Misbrug, enkelte Fanatikere have drevet dermed, er for Intet at regne i Sammenligning med den Skade, denne Tros Forsvinden vilde anrette blandt

Menneskene; *Vestigia terrent.* Den franske Revolutions Rædsler staar vor Tid endnu altfor nær til, at de ikke skulde advare os mod at vandre i samme Fodspor.

Ved en lille Forglemmelse af, hvad han selv har skrevet, kommer Hr. Trier dernæst til at gjøre selve vor Herre til en daarlig Kristen. »Kristendommen er udartet,« skriver han, »hvor Præst og Lægmand tordner løs mod alle, der blot afviger det mindste Gran fra deres Maade at være Kristne paa.« Men lidt før læses der: »Det er bekjendt, hvor skarp og fordømmende Jesus var overfor Præsteskabet. Til alle Tider har de revolutionære Aander (og Jesus var jo »Verdens mest revolutionære Profet«), Reformatorerne, tordnet løs mod Tidens Præster.« Og nogle Sider senere taler han om Jesu »Veraab over dem, der er ham imod.« Altsaa var allerede Jesu Kristendom udartet, Kristendommen raadden i selve sin Rod og Sandhed, en »storladen Tanke!«

Aldeles uforstaaelig er følgende Sætning for mig: »Ingen religiøs Praksis anbefaler han sine Disciple; forgjæves vil man lede efter nogen saadan i Evangelierne.« Man tror ikke sine Øjne ved at læse denne Sætning. Staar der da ikke i Evangelierne: »Gaar og døber«, »hvem I forlader Synderne, dem ere de forladte«, og efter Alterets Sakramentes Indstiftelse baade som Offer og Offermaaltid »gører dette til min Ihukommelse«? Er da Daaben, Syndsforladelsen i Bodens Domstol, Messeofferet og Kommunionen ingen religiøse Handlinger? Her maa man tro, at han enten ikke har læst Evangelierne, eller vel snarest, at han ikke har forstaaet dem; thi om Alterets Sakrament skriver han: »Jesus tog Brødet, som han plejede, en Handling, hvis Mystik aldrig er bleven helt opklaret.« Det synes at være let at finde »storladne Tanker« i »store (vantro) Mænds« Bøger, men Bøgernes Bog synes at være tillukket med syv Segl.

Endnu kun et Ord om Hr. Triers Opfattelse af Miraklerne. Det er klart, at han ikke tror paa egentlige Mirakler: thi »Naturen gaar efter ufravigelige Love, som ingen Magt formaar at ændre«. Alligevel nægter han ikke »at saa mange Syge blev helbredede blot ved at røre ved hans Klædebon eller ved et viljestærkt Ord fra hans Mund«. Men hans Maade at forklare disse Helbredelser paa, kan ikke tilfredsstille os. Thi lad gaa, at den ene eller anden Helbredelse muligvis kunde forklares ved »Begejstring for og Tro paa Jesu Personlighed«, men vist ikke alle, f. Eks. den blindfødtes Helbredelse. Og hvad bliver der saa af disse andre tal-

rige Undergjerninger? Thi det vilde jo være altfor latterligt at antage, at de døde af Begejstring for Jesu Personlighed skulde være hoppede levende frem af Graven, eller at Brødet ved Tro paa Jesus havde formeret sig i hans Haand, og Stormen lagt sig som en lille Missekat knælende ved hans Fødder. Vi maatte altsaa stryge en stor Del Numre paa Listen over Jesu Undergjerninger. Men da havde vi igjen den førømtalte uærlige Trafik med Bibelen. Denne Mirakelfrygt affødte ogsaa hos Hr. Trier en yderst mærkelig Fortolkning af »Sagnet«, som han kalder det, om Vandets Forvandling til Vin ved Brylluppet i Kana. Det er, siger han, ikke »grebet ud af Luften«. Men hvordan skal vi forstaa det? »Hvor Jesus var til Stede, blev der højere til Loftet, og hans Aands Tanker lagde Lysskær over Menneskesindene. Naar gamle Tanker blev genfødte i Jesu Mund, blev Vand forvandlet til Vin og virkede paa Tilhørernes Sind som en Lædskedrik.« Jeg havde aldrig troet, at et Barn af det realistiske 19de Aarhundrede kunde falde paa en Forklaring, hvis Mysticismes Dyb i alt Fald min Forstand er for svag til at lodde.

Lad os slutte! Saa længe Fritænkeriet ikke har noget bedre at byde, saa længe den ikke har slaende Beviser som gjendrive Jesu Guddom, saa længe den ikke kan sætte nogen bedre Lære og Moral i Stedet for hans, kan den ikke gjøre Krav paa at tages Hensyn til, og med urokket Overbevisning holde vi fremdeles fast ved den gamle Tro, at Jesus er »Kristus, den levende Guds Søn«, at han »er Gud over al Ting, højlovet i Evighed«.

sr.

Elterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. I Onsdags fejrede den ærværdige *Provincialforstanderinde for St. Josefsøstrene, Mère Genevieve*, indenfor Ordenssøstrenes snevrere Kreds 25 Aarsdagen for sine Ordenslofters Aflæggelse. I Dagens Anledning ledsagede Søstrenes Kor den h. Messe om Morgenen Kl. 6 med flerstemmig Sang, og om Eftermiddagen meddeltes under en festlig Andagt den sakramentale Velsignelse. Desværre tillader Forstanderindens Beskedenhed os ikke, at meddele her en kort Oversigt over hendes Liv og Virksomhed; vi kunne kun ønske hende til Lykke med de henrundne 25 Aar i

Ordensstanden og bede Gud skjænke hende legemlig og aandelig Kraft til, endnu i mange Aar at virke i sit ophøjede Kald, i Guds- og Næstekjærlighedens hellige Tjeneste.

Stockholm. Hs. biskoppelige Højærværdighed, *Msrgr. A. Bitters 25aarige Præstejubilæum* fejredes i Søndags i samtlige Menigheder i det apostoliske Vikariat. I St. Eriks Kirken i Stockholm, Biskoppens Residenskirke, holdt Sognepræsten, højærv. Dr. theol. *R. Kiesler*, en højtidelig Levitmesse, assisteret af Præsterne *de Fries* og *R. Speckert*. Under Gudstjenesten sang Koret Schüttky's store Messe med Orgelakkompagnement; ved Offertorium »Ave Maria« af J. A. Ahlstrøm. I Begyndelsen af Prædikenen, som handlede om Tilliden til Gud, omtalte Pastor de Fries Dagens Betydning for det apostoliske Vikariat, hvis ærværdige og afholdte Overhyrde samme Dag havde den Lykke at kunne se tilbage paa en 25aarig Virksomhed. Baade som Præst og som Biskop havde han forstaaet at forvalte sit hellige Embede til Guds Ære og Sjælenes Frelse, saa at Sveriges Katholiker i Dag med Glæde og Taknemlighed kunne se op til Gud og ønske deres Biskop Sundhed og Kraft til en Gang at kunne fejre sit gyldne Jubilæum. Efter Messen sang Koret et højtideligt »Te Deum« af Nickel. Kirken var smukt pyntet og aldeles fuld af Folk. Ved Foden af Sidealtrene stod opstillede den katholske Haandværkerforenings og St. Eriksforenings Bannere.

Ogsaa under Aftenandagten, som Dr. Kiesler ledede, assisteret af Dhrr. Speckert og de Fries, blev der bedet Bønner for Biskoppen og for hele Kirken.

Adresser afsendtes til Biskoppen af St. Eriks Menighed, i hvilken Biskoppen boer, og fra Skolerne. Telegram sendtes af Foreningerne og af mange Menighedsmedlemmer baade i Stockholm og i de øvrige Missionstationer, saa at Telegrafpersonalet i Melle vistnok har haft et svært Arbejde den Dag.

Ogsaa i St. Eugenia Kirke i Norra Smedjegatan i Stockholm fejredes en højtidelig Messe i Anledning af Biskop Bitters Jubilæum. Kirkens Altre vare ogsaa her smykkede med Blomster og grønne Træer, og fra Højaltret, ved hvis Sider »Concordia catholicas« og Elisabethforeningens Bannere vare opstillede, straaledede henved 50 Lys. Under Messen, som fejredes af højærv. Pastor Lieber, assisteret af 10 Ministranter, sang Cæciliekoret under højærv. Pastor Wessels Ledelse. Prædikenen holdt Pastor Wessel, som talte om den katholske Præsts Værdighed. Efter Messen istemtes »Te

Deum«. Efter Gudstjenesten sendtes i Menighedens Navn Telegram til Biskop Bitter i Melle.

Om Aftenen Kl. 8 fejrede *den katholske Haandværkerforening*, hvis Protektor Biskoppen er, Jubilæet i Foreningslokalet, som var festlig oplyst og tæt besat. Præsens udbragte Skaalen for Jubilaren, Foreningens ærværdige Protektor, idet han mindede om den Velvillie, Biskoppen altid havde vist mod Foreningen, samt ønskede, at Hs. biskoppelige Højærværdighed i de kommende Aar maatte glæde sig, ikke blot ved en bedre Sundhed, men ogsaa opleve endnu større Trøst og Glæde i sit ansvarsfulde og besværlige Embede, hvortil Enhver især ogsaa maatte bidrage Sit. Skaalen ledsagedes af et kraftigt firefoldigt og ægte svensk Hurra. Resten af Aftenen tilbragtes under Sang og Musik i den muntreste Stemning.

Melle. Fra denne By meddeles der os: Skjønt den højærværdigste Biskop Bitter ønskede at fejre sit 25aarige Præstejubilæum indenfor sin Families snævraste Kreds, modtog han dog talrige hjertelige Beviser paa Deltagelse. Foruden at Melles Indbyggere, som uden Hensyn til, om de vare Katholiker eller Protestanter, overbragte Biskoppen deres Lykønskninger, indløb der over 200 Telegrammer og 150 Lykønskingsbreve. Jubilaren fejrede Dagen idet han om Morgenen Kl. 8^{1/2} frembar det h. Messeoffer, assisteret af en gammel Studiekammerat, Sognepræst Giesberts i Angeldorf ved Rhinen. Grev Schmiesing-Kerssenbrocks Sønner ministrerede under det h. Messeoffer. Ved Middagstid fandt et Festmaaltid Sted i Familiens Kreds, i hvilket foruden Pastor Giesberts og Pastor Husmann fra Schwerin, en af Biskop Bitters tidligere Medarbejdere i Sverige, tog Del. Den h. Fader, Pave Leo XIII. har skjænket Jubilaren et Pectorale eller biskoppeligt Brystkors for 25 Aars tro Virksomhed i Sverige.

Unio. De ugentlige Aftenmøder afholdes i Vintersæsonen om **Fredagen** i „Café du Parc“. Gyldenløvesgade 4. 1. S.

Fredagen d. 6. Oktober Kl. 9 Aften afholdes den ordinære, halvaarlige **Generalforsamling**.

S.J.G. Mandag den **2. Oktober** Aften Kl. 8^{1/2} afholder St. Josefs Gildets **III. Grad** Møde i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Musikundervisning.

Fru Reiffenstein-Hansen, Vesterbrogade 102².

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Oktober. 19. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekti samtlige Kirker til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.) — **2. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **3. Ti.** Ferialdag. — **4. O.** Frants af Assisi, Bekjender (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen.) — **5. T.** Votivofficium af det allerhl. Sakramente. — **6. F.** Bruno, Bekjender og Ordensstifter (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Rosenkransandagt.) — **7. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 8. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. Birgitta, Enke og Ordensstifterinde.

*) Paa Hverdagene i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes om Aftenen Rosenkransandagt.

Rosenkransbroderskabet. Paa Rosenkransfesten (Søndag d. 1. Oktober) holde Medlemmerne ligesom i de foregaaende Aar Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke under den hl. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Foreningen — Om Aftenen Kl. 6 gjenoptages den sædvanlige maanedlige Rosenkransandagt med Prædiken og Procession, hvori Jomfruernes Forening deltager med sin Fane. — Med Fælleskommunionen paa denne Dag er forbunden en fuldkommen Aftad.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 3. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Auliggende. Efter Messen et kort Foredrag for Medlemmerne.

Jesu Hjærte Kirke (Stenosgade). Hver Søndag i Oktobermaaned holdes om Aftenen Kl. 6 Rosenkransandagt med Prædiken.

Foredrag i Roskilde. Søndag d. 8. Oktober Kl. 4 Efterm. holder Hr. Pastor J. Svensson Foredrag om den katolske Kirke i Hotel „Prinsens“ store Spisesal. Fri Adgang for Alle.

Syforeningen gjenoptager Torsdag d. 12. Oktober Kl. 1 $\frac{1}{2}$ sine ugentlige Møder paa Toldbodvejen 14, hvortil Menighedens Damer indbydes.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag d. 8. Oktober Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Sønns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35) faas:

Fred. Esser: **Den hl. Frants af Assisi.** Et Livsbillede. I. II. III. à 25 Øre.

Aug. Brukmann: **Den hl. Birgitta.** Et kulturhistorisk Billede. Kr. 1.50.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 41.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmægergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 41.

Søndagen den 8. Oktober.

1899

Indhold: Den hellige Birgitta. Et Par Ord om Foreningsvæsenet.
— Bekjendtgjørelser.

Den hellige Birgitta.

(8. Oktober).

— 0 —

Forbigaaende er det menneskelige Liv og al jordisk Herlighed. Den Enkeltes Navn nævnes en Tidlang hernede, saa kommer Døden og efter Døden følger Begravelsen, og paa Begravelsen følger — *Forglemmelsen*. Kun altfor ofte sænkes tillige med Legemet ogsaa Mindet om den Afdøde i Graven. Som Røgen, der viser sig en Tidlang i Luften og saa forsvinder, som Skyen, der stiger op i den fjerne Horisont og bortjages af Vinden, — saaledes drager ogsaa Menneskets Liv hurtigt og spørløst forbi. Men nej; saa almindelig gjælder denne Sandhed dog ikke. De Hellige ere undtagne fra denne almindelige *Forglemmelse* fra Efterverdenens Side. Navnene paa dem, hvis Liv straaede ved herlige Dyder og gode Gjerninger, vil blive mindet med Taknemlighed og Ærefrygt af de seneste Slægter. Det ty-

deligste Bevis herpaa er Festen, som vi i Dag fejre til Ære for *den h. Birgitta* af Sverige. 5 Aarhundreder og Tidens heftigste Storme have ikke været i Stand til, at udslette den hellige nordiske Fyrstindes Minde i taknemlige Hjærter. »*Hendes Navn forbliver i Ewighed,*« som den vise Siorach siger. ---

Det var i Aaret 1302, at det fromme Ægtepar, Fyrst *Birger Pederson* af Upsala og hans Hustru *Sigrid* fik en Datter, som ifølge det gudd. Forsyns Raadslutninger skulde indtage en fremtrædende Rolle blandt Jordens fyrstelige Kvinder. I Daaben fik hun Navnet *Birgitta*. Baade paa fædrene og mødrene Side nedstammer *Birgitta* fra Norges kongelige Slægt, beslægtet med de hellige Konger Knud og Erik og med den daværende Regent Birger Magnusson. Hendes Fader, som med utrættelig Iver arbejdede for Statens Anliggender, var tillige en from Kristen; hver Fredag modtog han Skriftemaalets h. Sakramente og forrettede strenge Bodsøvelser. Han plejede at sige: »Om Fredagen vil jeg forberede mit Hjærte saaledes, at jeg med hellig Sindsligevægt kan bære alt, hvad Gud vil tilskikke mig de øvrige Dage.« Tilligemed *Sigrid* lod han opføre flere Kirker og Klostre. Ogsaa *Sigrid* udmærkede sig ved Fromhed og Dyd. Ifølge en gudd. Aabenbaring blev hun kun faa Maaneder før *Birgittas* Fødsel frelst fra et Skibbrud for det Barns Skyld, hun bar under sit Hjærte. *Birgitta* mistede tidlig sin Moder og blev af Faderen overgivet til sin Moster Katharina, som med stor Indsigt og Klogskab snart erkjendte Barnets underfulde Naadegaver og lykkelig fortsatte det af *Sigrid* paabegyndte Værk.

Tidlig følte *Birgitta* sig hendragen til Gud. Allerede som Barn vaagede hun mangan en Nat, knælende i Bøn i en Krog af sit Værelse, i fortrolig Samtale med Jesus og Maria; navnlig blev hun ikke træt af at betragte og begræde den døende Frelsers Smertes. Ved 10 Aars Alderen blev hun engang dybt bevæget af en Prædiken om Herrens Lidelse. Natten efter saa hun Jesus paa Korset og hørte ham

sige: »Se, hvor jeg pines!« »Min søde Herre,« raabte hun forfærdet, »hvem har vovet at mishandle dig saaledes?« Og Jesus svarede: »Det have de gjort, som forsmaa og glemme min Kjærlighed.« Dette blev et afgjørende Øjeblik for hendes indre Liv, thi fra nu af svævede den Korsfæstedes Billede idelig for hende, og hun kunde briste i Graad ved at tænke paa hvad han havde lidt.

Paa denne Fromhedens og Gudsfrygtens Bane, stedse staaende i den inderligste Forening med Gud og hans hellige Moder, steg Birgitta fremad, indtil hun naaede med Guds Naade det Højdepunkt af kristelig Fuldkommenhed, paa hvilket hun til alle Tider staar som et Forbillede paa en sand Kristen.

Skjønt hendes Attraa stod til den jomfruelige Stand, blev hun dog efter Faderens Ønske gift med Fyrst *Ulf af Neriko* og levede i mange Aar et lykkeligt Samliv med denne sin Ægtefælle paa Ulfasa tilligemed de 8 Børn, som Herren skjænkede dem. Ved sit paa Dyder saa fremragende Liv er hun først et Forbillede for de Rige og Besiddende. Omgivet af Glands og Nydelser, som Rigdom og jordiske Goder pleje at byde Menneskene, forstod Birgitta alligevel stedse at indvie sit Hjærte, ikke til Mammons Tjeneste, men til en hellig Bolig for den korsfæstede Frelser. Betragter man den ringe Omsorg, hun anvendte paa sin egen Person, den store Fordringsløshed, Beskedenhed og Ydmyghed, som hun lagde for Dagen i sin Klædedragt, i hele sin ydre Optræden; overvejer man hendes overordentlige Selvfornægtelse i Henseende til Spise og Bekvemmelighed; mindes man den kjærlighedsfulde Iver, hvormed hun benyttede sin ophøjede, indflydelsesrige Stilling, for at rodfæste Fromhed og Sædelighed i hendes Undergivnes Hjærter; ser man endelig hen til den stadige Offervillighed, hvormed hun anvendte sin Formue til snart at lindre menneskelig Nød, snart at drage Omsorg for fattige Kirker; — saa paanøder sig uafviselig den Overbevisning, at den hellige Fyrst-

inde vel var rig, men hun besad denne Jords Goder, uden at knytte sit Hjærte til dem.

Hvor beskæmmende og tillige indtrængende formanende er ikke dette Exempel for vore Dage, i hvilke utallige søge at begrunde Menneskets Værd, Indflydelse og Anseelse, ja endog Livets Lykke paa de blinkende og klingende Penge! Er det ikke et fremtrædende Særkjende for hele den nuværende Tidsretning, at den helliger hele sin Tid og Kraft til at skabe Penge og forøge sine Ejendele, at den hengiver sig til Nydelser, og i sin Nydelsessyge stedse finder paa nye Fordringer og Krav, og i disse Krav og Fordringer, det være sig nu i Henseende til Klæder eller til huslig Indretning, eller til Nydelser og Adspredelser søger at overtrumfe alle Andre og gaar langt ud over Standens eller Formuens Forhold og Evner? Og bør vi saa forundre os over, at jo dybere Hjærterne nedsænke sig i Jordan og i det, som den tilbyder, desto mindre blive de skikkede til at hæve sig op mod det Aandelige, desto mere afstumpede og følelsesløse blive de overfor det Ædle, det Hellige, det Himmelske? Hvor let kan man ikke forklare sig, hvorfor Apostlen Pauli Ord daglig gaa i Opfyldelse: »De, som ville være rige, falde i Fristelser.«

Men ogsaa et Forbillede for de *Fattige* — og det et herligt og trøstefuldt Forbillede — er den h. Birgitta. Du hører maaske til de Fattige. Du blev maaske født af en fattig Moder og har siden din Barndom maattet kæmpe med trange Kaar og underkastet dig mange Savn. Du bor maaske i en lille, uanselig Stue og maa daglig i dit Ansigts Sved arbejde for det kummerlige Brød til dig og din Familie. Og denne din Fattigdom tynger paa dit Hjærte; hvor ofte er du ikke bleven utaalmodig, forsagt og mismodig derover, og har raabt til Himlen: »Hvorfor skal jeg netop være fattig og nødlidende, medens Andre have i Overflod?« Velan, se hen til *Birgitta!* Hun har frivillig valgt og levet i trange Kaar. Hun har lagt den kostbare Fyrstindekaabe tilside og ombyttet den med en Bodsdragt. Af Kjærlighed til Jesus

og for sin Sjæls Frelse har hun underkastet sig Sult og Tørst, Nøgenhed og Kulde, Savn og Smerte. Hun har arbejdet hele Dage igjennem og vaaget hele Nætter igjennem. Dette Forbillede tilraaber dig nu fra Himlens Herlighed: »Salige ere de Fattige i Aanden, salige ere de som bære deres Fatigdom med Taalmodighed og Hengivelse i Guds Vilje og af Kjærlighed til Jesus!« Opløft derfor dit Hjærte, vær ved godt Mod og lad dig trøste! Følg den h. Birgittas Exempel! Bær med Hengivenhed det, som Herren paalægger dig! Foren dig med Gud og vent med Taalmodighed. »Sølv og Guld,« siger den vise Sirach, »prøves i Ilden, men Guds Yndlinge i Gjenvordighedens Ovn; stol paa Herren, han vil tage sig af dig.«

Men Birgitta er ikke blot et Mønster paa en sand katolsk Kristen, hun blev ogsaa til en Velsignelse for hele Norden ved Grundlæggelsen af det saa berømte *Kloster i Vadstena*. Rigtignok har *Birgittinerordenen* ikke naaet den Udbredelse, som mangen anden Orden har opnaaet; men fra Vadstena i Sverige forplantedes dog Ordenen til Danmark og Norge og til andre europæiske Lande, saa at den allerede i det 15. Aarh. talte 20 Klostre, et Antal, der siden steg til 70, og ved den Maade, paa hvilken man dyrkede Kunst og Videnskab i disse Klostre og ved deres Medlemmers Dyd og fromme Livsvandel blev Birgittinerordenens Virksomhed i højeste Grad velsignelsesrig. Ordrenens Ry var saa stort, at mangen fornem Postulantinde med glad Beredvillighed lod sig nøje med at indtræde som tjeneende Søster, naar der ingen Plads var blandt Korsøstrene, og følte sig lykkelig ved her at kunne forrette det simpleste Arbejde. Ogsaa den mandlige Del af Ordenen dannede en Kjerne af de fornemste og lærdeste Mænd, som havde givet Afkald paa store Embeder og indbringende Livstillinger for at indtræde i Ordenen.

»Bibliotheket i Vadstena,« siger Hammerich, »blev det betydeligste i hele Norden, dels ved Kjøb, dels ved Afskrivning. Flere Munke og Nonner nævnes, som have afskrevet

en stor Del latinske og svenske Bøger. Skriften er meget smuk og sirlig, af og til smykket med Guld og Farver eller med Miniaturbilleder; og da Patrene i 1490-indrettede et fuldstændigt Bogtrykkeri, det første i Sverige, forefandtes der dér Bøger af ethvert Slags. Vadstena kunde sammenlignes med en Højskole; man studerede der rigtignok fortrinsvis Theologi, men ved Siden af ogsaa Filosofi, Historie og Astronomi, Lægevidenskab, Kirkemusik og de skønne Kunster. Af særegen Betydning var ubestridelig dengang den birgittinske Oversættelse af Bibelen, og vi kunne overhovedet takke de lærde Birgittinermunke for, at der opstod en aandelig Literatur i de nordiske Landes Modersmaal; medens samtidig dygtige Prædikanter underviste Folket i Evangeliets Sandheder, saa at en betydelig religiøs Vækkelse alle Vegne og blandt alle Stænder gav sig tilkjende.

Dog ikke alene Fromhed og Videnskab blev plejet af udmærkede Mænd i Birgittinerordenen; Munkene leverede desuden mangehaande kunstfærdige Ting; thi Klostrene talte blandt deres Medlemmer ogsaa Mestere i Kunsten, saasom Malere, Billedhuggere, Arkitekter, Mekanikere og Haandværkere af enhver Slags. Nonnerne udmærkede sig ligeledes ved deres Haandarbejder, som den Gang gjaldt for at være industrielle Kunstværker. Broderierne paa de hellige Ornater vidne endnu om deres Kunstfærdighed og Flid. Klostrenes Beboere have ogsaa erhvervet sig store Fortjenester af Have dyrkningen. Paa en Tid, da man endnu ikke havde nogen Anelse om at akklimatisere og forædle de sydlige Vækster, fandt man dem i Overflod i Vadstenas Have. Klosterhaverne stode derfor i stort Ry for deres sjældne Frugttræer og udenlandske Vækster. Fra de sydlige Lande sendtes disse udenlandske Produkter til Moderhuset i Vadstena, og flittige og kyndige Klosterbeboere modtog og plejede dem med største Omhyggelighed og underviste Folket i deres Dyrkning.

Og midt under denne travle SysseL paa det aandelige og materielle Omraade var Birgittas Kloster Fredens og Hvi-

Iens Bolig, for alle, som tyede til det. Hvormange blødende Hjærter have ikke der fundet Trøst og Hvile, hvormangen Familietvist er ikke bleven bilagt ved dets Mægling, hvormange Syge ere ikke blevne helbredede ved dets Hjælp — paa Klosters Bekostning blev et Hospital for Fattige og et Sygehus underholdt i hele det 15. Aarhundrede — og hvormangen uskyldig Forfulgt har ikke i hine barbariske Tider fundet et Fristed der, det eneste, som var i Stand til at yde et Værn mod Datidens krigerske Overmod.

Religionen blomstrede siden Birgittas Dage i Sverrig blandt Gejstlighed, Adel og Folk; dens Love bleve overholdte med Strænghed og Samvittighedsfuldhed, Kirkens Overhoved stod i stor Anseelse, og Kjærlighed og Troskab var dybt indgravet i de Troendes Hjærter. De hellige Fester bleve til Nationalfester, i hvilke hele Folket tog Del med inderlig Glæde.

Men det religiøse svenske Folks Glæde blev snart ødelagt. Under *Gustav Vasa* mistede det sin katholske Tro. Med utrolig Dygtighed forstod han at mistænkeliggjøre Gejstligheden ved de skjændigste Bagvaskelser og Adelen vandt han ved at love dem Andel i Kirkegodset. Ogsaa Vadstena mistede sine Godser. Endog den h. Birgittas og Katharinas Relikviskrin, som omsluttede deres jordiske Levninger, bleve røvede, for at omsmeltes. Nonneklostret turde bestaa en Tidlang, maaske af Hensyn til Gustav Vasas elskværdige Gemalinde *Margrethe*, som nærede stor Kjærlighed til det, maaske ogsaa af Hensyn til hans egen Søster *Anna* og hans Slægtning Sten Sture den Ældres højt bedagede Datter, som begge boede i Klosteret. Men da han paa Rigsdagen i Vesterås 1544 saa sit Ønske opfyldt, at Sverrig blev erklæret for et arveligt Kongerige til Gavn for Gustavs mandlige Efterkommere, behøvede han ikke mere at frygte og at tage Hensyn til Noget, og den længe frygtede Storm brød løs over Vadstena. Messeofferet blev afskaffet, Korbønnerne afskaffede, Luthers Lære skulde forkyndes i Klosteret og alle Bøger og Skrifter i Bibliotheket og Arkivet bortførtes. De lutherske

Prædikanter opbøde Alt, Smiger og Trusler, for at bringe Søstrene til Frafald. Men Søstrene forbleve standhaftige. Endnu 35 Aar efter Gustav Vasas Død fandtes der 11 Søstre i Klostret. Paa Hertug Karls Opfordring blev det den Gang i 1595 besluttet paa en Rigsdag, at udrydde det sidste Spor af Katholicismen i Sverrig, og inden 6 Uger skulde alle Katholiker forlade Landet, De 11 Birgittiner Søstre bleve opfordrede til at antage den lutherske Lære, men erklærede, at de hellere vilde dø. De maatte derfor forlade Klosteret og Fædrelandet. Den evige Lampe slukkedes i Helligdommen og i Klosterets Indre holdt alt Liv op. Birgittas herlige Værk var ødelagt for Nordens Vedkommende. Dog, vi ville haabe, at hendes Værk ikke er ødelagt for opstandigt, og at det atter en Gang ved Guds Naade maa opstaa og bringe Lykke og Velsignelse over de nordiske Lande.

Birgitta vedbliver imidlertid at leve i Menneskenes Minde. Ejheller Trosspaltningen i det 16. Aarhundrede har formaaet at udslette dette Minde i de nordiske Folks Hjærter. Med Kjærlighed og Højagtelse nævner man hendes Navn og roser sig af hende som Nordens store Helgeninde. Hellerikke Birgitta har glemt de nordiske Lande. Og vi ville haabe og bede om, at hendes Værk ved hendes Forbøn atter en Gang maa blomstre her i Norden og bære de rigeste Frugter for Land og Folk. Vi ville bede Gud om, at han i sin Naade vil forunde ved Birgittas Forbøn, at Norden atter vender tilbage til Fædrenes Tro, til den Tro, som besjælede en hellig Birgitta.

Ved Guds Naade og den h. Birgittas Forbøn vil ogsaa den Dag oprinde for vore Efterkommere, da Nordens Folk atter enstemmig og troende bede, som vi bede i Dag paa den store nordiske Helgenindes Festdag:

Hellige Birgitta, bed for os, at vi maa blive værdige til Kristi Forjættelser!

Et Par Ord om Foreningsvæsenet.

— 0 —

Vor Tid er ret en Forenings-Tid. Overalt hvor Menneskenes Ønsker og Bestræbelser berøre hverandre, danner der sig Foreninger, for ved gjensidig Understøttelse lettere at naa til det attraaede Maal og til de største Resultater. Ogsaa indenfor de katholske Menigheder bør disse Bestræbelser stedse blive kraftigere og virksommere. Hertil opfordrer jo ogsaa vor h. Fader, Pave Leo XIII. idet han gjentagne Gange i sine Rundskrivelser har anbefalet forskjellige kirkelige Foreninger og atter nu i disse Dage har fastsat som Hovedformaal for Bønnens Apostolat i Oktobermaaned: *Vincentforeningens Fremgang.*

Vor h. Kirke tæller mangfoldige Broderskaber, Kongregationer og Foreninger indenfor sit Omraade og Gud være lovet — ere adskillige af dem ogsaa oprettede iblandt os, som f. Ex. de kristelige Familiers Forening, Rosenkransbroderskabet, Mødreforeningen, den h. Franciskus tredje Orden, Mariakongregationerne for Mænd og Ynglinge, de kristelige Jomfruers Forening og Nothburga- og Agnesforeningen som alle særlig virke for deres Medlemmers aandelige Interesser; dernæst Ansgarius-Bonifaciusforeningen, Jesu h. Barndomsforening og Ansgariusforeningen, som virke for Troens Udbredelse, og endelig St. Josefs Gildet, Lærlingeforeningen, Afholdsforeningen og Unio, som mere have sociale Interesser for Øje. En Del af disse Broderskaber og Foreninger have saaledes de *aandelige Barmhertighedsgjærninger* for Øje, andre mere de *legemlige Barmhertighedsgjærninger*. Blandt disse sidste indtage *Vincentforeningen* og den med denne Forening beslægtede *St. Elisabeths Understøttelsesforening* og *Elisabethforeningen til forældreløse Børns Frelse* og *Mariaforeningen* en fremragende Plads.

Kjærligheden til de Fattige er et Bud, der er ejendom-

meligt for den kristelige Religion. Med Hensigt siger jeg *Kjærligheden* til de Fattige og ikke Fattigunderstøttelse eller Fattigpleje. Thi Fattigunderstøttelser give ogsaa hine, som staa langt borte fra Kristendommen og kun ville lade sig bevæge af Humanitet, af Menneskelighedsfølelse. Kjærligheden til de Fattige er derimod en ægte kristelig Dyd og Udøvelsen af denne Dyd — det maa selv Kirkens Fjender tilstaa — har til alle Tider fremkaldt de herligste Værker indenfor den katholske Kirker.

Sin Oprindelse har denne Dyd i vor Frelzers Hjærte, den hidrører fra hin h. Offerkjærlighed, med hvilken Jesus Kristus opofrede Alt, ja endog Livet for de nødlidende Brødre, og sin aldrig ophørende Kraft og Varme henter den stedse fra Kristi Lære og Exempel. Til alle Tider har vor guddommelige Frelzers Lære og Exempel opflammet mangfoldige Sjæle til den mest offervillige Kjærlighed til de Fattige, og saaledes ere vi da Vidne til det opløftende Syn, at utallige Hellige gave Afkald paa Rigdom og valgte Fattigdom og indviede sig baade med deres Gods og deres Person til de Fattiges Tjeneste. Blandt disse Helte i Henseende til kristelig Dydsøvelse have *den h. Vincents af Paul* og *den h. Elisabeth af Thüringen* særlig Betydning for os. Deres hele Liv var helliget de Fattiges heltemodigste Tjeneste; ingen Anstrængelse, intet Savn frygtede de for, naar det gjaldt om at staa de Fattige, Guds Yndlinge, bi.

Disse Helgeners Forbillede gav Stødet til Oprettelsen af forskjellige Ordenssamfund, som alene have den virksomme Kjærlighed til de Fattige til Livsopgave; dette Forbillede gav ogsaa Stødet til hine to Foreninger, som give alle katholske Kristne rig Lejlighed til Udøvelsen af sand kristelig Kjærlighed til de Fattige, nemlig *St. Vincentsforeningen* og *St. Elisabethforeningen*.

De ere begge Foreninger, i hvilke katholske Mænd og Kvinder træde sammen af kristelig Næstekjærlighed, for at hjælpe de Fattige og Syge ved at yde dem Levnetsmidler,

Klæder, og paa anden Maade. De opsøge personlig de Fattige i disses Hjem, for at overbevise sig om deres Trang, for at staa dem bi med Raad og Daad og for at trøste og opmuntre dem paa en kjærlighedsfuld Maade. Ved Siden af denne Lindring af den ydre, jordiske Nød og Elendighed have disse Foreninger endnu en anden og vigtigere Opgave, nemlig Omsorgen for de Fattiges sædelige og religiøse Liv saavel som for Foreningsmedlemmernes egen Helliggjørelse.

Det er en Pligt for os Alle, at give Almisser; os Alle gjælde Frelserens Ord: »Værer barmhjærtige, som eders Fader er barmhjærtig.« Den h. Apostel Johannes formaner os: »Mine Børn, lader os ikke elske med Ord og med Tungen, men i Gjerning og Sandhed.« Og af Frelserens egen Mund have vi jo hørt, at den evige Fordømmelse venter dem, som ikke have givet de Sultne at spise som ikke have øvet Barmhjærtighedsgjerninger. Ere vi nu Alle, Enhver efter Evne, forpligtede til at give Almisser og beredte dertil, saa er det dog ogsaa af Vigtighed for os at vide, til hvem vi skulle give Almisserne og hvorledes vi skulle give dem.

Vicents- og Elisabethforeningen er imidlertid en Borgen for, at Almisserne komme i Sandhed Trængende til Gode, og navnlig saadanne Fattige, som vise sig værdige til Understøttelsen, og at Almisserne ogsaa ydes paa en Maade, ved hvilken den Understøttedes sædelige Vel ogsaa fremmes. De hyppige Besøg hos de Fattige belære Medlemmerne om de Understøttedes Stilling, Forhold og Livsvandel; derved lærer man bedst Grunden til Trangen at kjende, og kan saa ogsaa bedst og sikrest vælge Maaden, paa hvilken der bør understøttes, for at hidføre en varig Forbedring af Forholdene. Her er der ogsaa den bedste Lejlighed til, med den legemlige Barmhjærtighedsgjerning at forbinde den aandelige Almisser, nemlig ved gode Raad og kjærlighedsfuld Formaning at hjælpe den Trængende og at gjøre Hjærtet modtageligt for Religionens Trøstemidler og Indflydelse. De Fattige ere jo udsatte for særlige Farer fra en ugudelig og umoralsk Verdens Side; de fristes jo særlig

ofte og stærkt til at føle Forbitrelse mod de Bedrestillede, til at knurre mod Gud, til Ligegyldighed i Henseende til det religiøse Liv. Derfor skal ogsaa den kjærlighedsfulde Tiltale, Henviisningen til Himlens evige Gøder, Opfordringen til Modtagelsen af de hellige Sakramenter indgyde de Fattige og Syge Trøst og Tillid til Gud.

Denne *St. Vincents-* og *St. Elisabeths Understøttelsesforenings* Virksomhed viser os den dybe indre Forskjel, som bestaar mellem Kirkens Fattigpleje og Verdens Fattigunderstøttelse. Lad ogsaa dem, som alene af Humanitet hjælpe de Fattige, ofte henvise til store udvortes Resultater, saa er Kirkens Fattigpleje dog ædlere og mere ophøjet, fordi dens Bevæggrund og Formaal er helligere og mere ophøjet. Thi Almissen ydes ikke, for at blive fri for de kjedelige Fattige, heller ikke fordi Fattigunderstøttelse nu engang er Skik og Brug og en Nødvendighed; heller ikke fordi den naturlige Medlidenhed rører os; nej, hvad der bevæger os til at hjælpe, er den overnaturlige Kjærlighed, som i den Fattige erkjender sin egen Broder i Kristo og i ham ærer Kristus selv. Og Hensigten med Almissen er det, ved Siden af den timelige, jordiske Lindring at fremme den Fattiges sædelige og religiøse Forbedring og Opløftelse, saavel som Bestræbelsen for, ved Alt, hvad der staar i Foreningens Tjeneste, at fremme sin egen Sjæls Vel.

Og selv om Adskillige iblandt Eder ikke personlig kan tage Del i Fattigbesøgene, saa er det dog alligevel til Velsignelse for Eder at være Medlemmer af Vincentsforeningen og St. Elisabeths Understøttelsesforening. Thi det alene, at en Del Ligesindede komme sammen til Guds Ære og Næstens Frelse, den fælles Bøn ved Mødets Begyndelse og Slutning, Paahørelsen af Beretningen om de Fattiges Taalmodighed og sørgelige Forhold, det er altsammen baade belærende og opbyggende; og Bevidstheden om, at man ved Deltagelse i Foreningen og ved regelmæssige Bidrag medvirker til at aftørre Taarer og lindre Nød og Kummer, maa lyksaliggjøre ethvert Kristenhjærte.

Disse tvende Velgjørenhedsforeninger bør danne *Menighedens social-charitative Udvalg*, i og med hvilket Sognepræsten, der som Kirkens Repræsentant er fortrolig med al Nød, vedbliver at staa i Forbindelse med alle Nødlidende og kan bringe Alle Raad og Hjælp. Da der i enhver Menighed findes større eller mindre Nød og sociale og sædelige Misforhold, og da det alle Vegne er hensigtsmæssigt, at Sognepræsten sikrer sig Menighedsmedlemmernes Raad, Mægling og Understøttelse, vilde det uden Tvivl ogsaa være ønskeligt, om disse Velgjørenhedsforeninger vare tilstede i enhver Menighed. Det maa ogsaa være disse Foreningers Opgave, navnlig i de større Menigheder, at opdrage, uddanne og dygtiggjøre de bedste yngre Kræfter, for at disse her kunne modtage den rette Aand og øve sig i social-charitativ Virksomhed, saa at de engang kunne erstatte de Ældre, naar disse ere dragne over i Evigheden, for der at modtage den himmelske Løn for deres Virksomhed heneden i Guds- og Næstekjærlighedens Tjeneste.

Maatte Enhver dog ret erkjende og alvorlig overveje disse Foreningers store Betydning navnlig i vore Dage og handle derefter. I denne Henseende kunne vi lære meget af vore Modstandere. Hvor ivrige og enige og offervillige ere de ikke, hvor trofast holde de ikke sammen, naar det drejer sig om at bekæmpe Kristus og hans h. Kirke, at udbrede Vantro og Ugudelighed! Lad os lære af dem, hvilken Kraft den Enkelte har, naar han forener sig med andre Ligesindede og med offervillig Iver stræber henimod et fælles Maal. Lad ogsaa os, og det med forenede Kræfter, træde i Skranken for vore Interesser, for Guds Riges Opretholdelse og Udbredelse paa Jorden, for vor h. Religion og for de kristelige Sæders Værn. Dette gjøre vi sikkert, naar vi — Enhver efter Evne og Forhold — paa den rette Maade tage Del i det katholske Foreningsvæsen. Derved gavne vi ikke blot os selv, men ogsaa det store Hele, som vi tilhøre.

En *Oversigt* over Vincentskonferentsernes Virksomhed i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg se vi os desværre ikke

i Stand til at bringe vore Læsere i Dag. Derimod ville vi afslutte disse faa Ord om Foreningsvæsenet med en Oversigt over den Virksomhed, som *St. Elisabeths Understøttelsesforening*, *Systuen* og *Kulindsamlingen* har udfoldet i Løbet af sidste Regnskabsaar.

I de forløbne ni Maaneder fra 1. Januar til 1. Oktober d. A. har *St. Elisabeths Understøttelsesforening* ifølge det os foreviste Regnskab haft i *Indtægt* som Medlemsbidrag Kr. 567,75 og ekstraordinært 26 Kr., ialt Kr. 593,75.

Foreningens *Udgifter* vare følgende: Maanedlig Understøttelse til ældre Trængende 144 Kr., Spisebilletter Kr. 47,50; Mælkebilletter Kr. 37,40; Urtekræmmervarer Kr. 30,39; Cacaopulver Kr. 7,50; Kjødextrakt 2 Kr.; Medicin 3 Kr.; Benklæder til to Syge Kr. 5,90; Kapsko Kr. 25,15; 1 Dyne Kr. 13,50; 1 Par Lagener 5 Kr.; 1 Barnevogn 10 Kr.; 2 Par Brillor 5 Kr.; Kontant 14 Kr. og 1 Bogtrykkerregning 8 Kr.; i alt *Kr. 358,34*. Foreningens *Kassebeholdning* er saaledes *Kr. 235,41*. Et saare glædeligt Resultat af Medlemmernes Bestræbelser og Offervillighed.

Den aarlige *Indsamling til Kul* indbragte Kr. 145,42; for hvilket Beløb uddeltes Kul til 47 Familier.

I *Systuen* er der bleven arbejdet med Lyst og Iver i 28 ugentlige Møder som gjennemsnitlig have været besøgte af 20 Damer. Da Forsamlingsværelset i St. Ansgars Præstebolig kun vanskelig kunde rumme Systuens Damer, tog man i Aarets Løb med Glæde mod et Tilbud fra St. Josefssøstrene paa Toldbodvejen og henflyttede Systuen i et af deres Lokaler, hvor dens Møder siden ere blevne holdte. Foreningen har haft følgende *Indtægter*: Forskjellige Bidrag Kr. 127,43; i Anledning af et Sølvbryllup 100 Kr. og Klæde for 50 Kr.; i alt *Kr. 277,43*.

Desuden ere følgende *Gaver* indkomne: 18 Uldklokker, 2 Kjoler, 4 Par Uldbenklæder, 6 Trøjer, 3 Par Muffedisser, 1 Tørklæde, 1 Hue og 1 Sengetæppe. En Del brugt Tøj er bleven skjænket, bl. a. 3 Overstykker, 3 Kaaber, 6 Bluser, 1 Kjole, 2 Skjorter, 2 Skørter, 2 Par Benklæder, noget Her-

retøj, 1 Regnslag og 5 Pudevaar, desuden 1 Pakke Dowlas-Rester og 1 Pakke Klædesrester. Nogle Damer have strikket 82 Par Strømper, hvortil Garnet for enkeltes Vedkommende er blevet leveret af Foreningen.

Fra Systuen er bleven *uddelt*: 28 Kjoler, 28 Chemiser, 28 Par Benklæder, 17 Klokker, 5 Kaaber, 2 Overstykker, 25 Forklæder, 5 Nattrøjer, 34 større og mindre Skjorter, 16 Livstykker af Klædesrester, 98 Par Strømper, 29 Drengeluser, 21 Par Drengbenklæder, 4 Par Muffediser, 5 Hatte, 1 Regnslag, 2 Par Lagener og en Del Garn til Forfødning af Strømper.

Naar vi nu til ovennævnte smukke Resultater endnu føje, at *Juleindsamlingen* indbragte ifjor i Kjøbenhavn Kr. 444,75 og paa Frederiksberg 157 Kr., hvorved ca. 150 Familier og Enligstillede bleve hjulpede til Fødevarer i Julen, og at *Elisabethforeningen til Værn for forældreløse Børn* i Aarets Løb har udgivet Kr. 2010,43 til forældreløse Børns Underhold, bliver det glædelige Resultat alene af *de kvindelige Foreningsmedlemmers* sociale Virksomhed, at der er udgivet i velgjørende Øjemed henved 3500 Kr. Maatte Herren have velsignet disse ædle Bestræbelser i Næstekjærlighedens Tjeneste, til Gavn for de Fattige og for deres Velgjørere! Maatte han skjænke alle Medlemmer af vore charitative Foreninger Udholdenhed og Offervillighed og føre ret mange ligesindede nye Medlemmer ind i disse Foreninger, saa at de stedse maa blomstre og udfolde en endnu større og velsignelsesrigere Virksomhed og altid kun have Guds Ære og Næstens timelige og cvige Frelse for Øje Lad os elske de Fattige, ikke med Ord og med Munden, men i Gjerning og Sandhed som værdige Disciple af den h. Vincents af Paul og den h. Elisabeth af Thüringen, og lad vort Løsen stedse være Herrens Ord: »Hvad I have gjort mod den mindste blandt mine Brødre, det have I gjort mod mig;« lad denne Herrens Forjættelse være den stadige Motor, som holder vor Kjærlighed til Næsten i Bevægelse paa den rette Maade.

Musikundervisning.

Fru Reiffensteiu-Hausen, Vesterbrogade 102².

Kontor.

En ung, kontorvant Dame, udmærket anbefalet for Regning, søger Plads til 1. December; om muligt hvor Ophold i Familien kan faas. Billet mrkt. **C. J. F.** modtager **C. B. Lohrer**, 31. Adelgade.

Plads ledig. En i Aar konfirmeret Pige søges til Formiddagsgjerning straks eller til den 1. Nov. Redaktionen anviser.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Oktober. 20. **Søndag e. Pintse.** Birgitta, Enke og Ordensstifterinde. — 9. **M.** Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer. — 10. **Ti.** Frants af Borgia, Bekjender. — 11. **O.** Votivofficium af St. Ansgar — 12. **T.** Votivofficium af det allerh. Sakramente. — 13. **F.** Eduard, Bekjender. — 14. **L.** Callistus, Pave og Martyr.

Søndag den 15. Oktober. 21. **Søndag e. Pintse.** Theresia, Jomfru.

Mariaforeningen lader Mandag den 9. Oktober Kl. 8¹/₄ læse en hl. Sjælemesse i St. Ansgars Kirke for sin afdøde Bestyrerinde Fru Christine Günther.

Syforeningen gjenoptager Torsdag d. 12. Oktober Kl. 1¹/₂ sine ugentlige Møder paa Toldbodvejen 14, hvortil Menighedens Damer indbydes.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag d. 8. Oktober Kl. c. 11¹/₂ paa Toldbodvejen 14.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 15. Oktober Kl. 8¹/₂.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal) Søndag d. 15. Oktober Kl. 7¹/₂ Aften Prædiken og Andagt; Mandag d. 16. ds. h. Messe og Prædiken Kl. 9¹/₂ Form.

Gudstjeneste og Foredrag i Ringsted. Søndag d. 15. Oktober h. Messe og Prædiken Kl. 8 Form. — Foredrag om den katolske Kirke Kl. 4 Efterm. i Hotel „Casino“. — Besøg i Haraldsted og Roskilde.

Den offentlige Konvertit-Undervisning holdes som sædvanlig hver Tirsdag og Torsdag Aften Kl. 7¹/₂—8¹/₄ i St. Ansgars Præsteboligs Forsamlingsaal, Bredgade 64, 1. Sal. o. G.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn s kgl. Hofboghandel (Bredgade 35) faas:

Fred. Esser: **Den hl. Frants af Assisi.** Et Livsbillede. I. II. III. à 25 Øre.

Aug. Brinkmann: **Den hl. Birgitta.** Et kulturhistorisk Billede. Kr. 1,50.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 42.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 42.

Søndagen den 15. Oktober.

1899.

Indhold: En Hindus Udtalelse om Kirkens Enhed. Ufred blandt Samfundets Stænder. Katholsk Læringsforening. Efterretninger fra Ind- og Udland: Osnabrück. Kjøbenhavn. — Bekjendtgjørelser.

En Hindus Udtalelse om Kirkens Enhed.

—o—

Det er en bekjendt Sag, i hvor høj Grad Sektvæsenet skader Kristendommens Udbredelse i Indien (ligesom for Resten ogsaa i andre Lande). Der findes Methodister, Baptister, Anabaptister og hundrede andre Sekter, som snart afløse hverandre, snart bestaa ved Siden af hverandre og da ligge i stadig indbyrdes Kamp, og dog allesammen henvende sig til Hinduen med den Paastand: »Kom til os, antag vor Tro, vi forkynde eder vor Herres sande, saliggjørende Tro.«

Men Hinduerne ere skarpe Tænkere. Det falder dem ikke svært at indse, at umuligt kan alle de forskjellige kristne Sekter kaldes Kristi sande Kirke, og da ingen af disse Sekter kan paavise noget afgjørende Fortrin fremfor den anden, slutter Indierne deraf, at ingen af dem duer noget; og de

gaa videre i deres Slutning, idet de forkaste hele Kristendommen som en menneskelig Opfindelse, der ikke kan maale sig med deres egen med ældgamle Sagn saa rigt udsmykkede og dem saa kjære religiøse Tro.

Kun hvor den katholske Kirke præsenterer sig for dem med et større Medlemsantal, kan deres fastsluttede Enhed, hvor en Præst troer og lærer som den anden og alle de Troende ere enige med deres Præst i Tro og Bekjendelse, gjøre et dybt Indtryk paa Indiernes modtagelige Sind og bevirke mange Omvendelser. Selv Brahmanernes stolte Kaste har begyndt at bøje sig for Katholicismens sejrriige Magt. Et stedse voksende Antal af konverterede Brahmaner hører til Kirkens skjønneste Erobringer i Indien.

Var den katholske Kirke ene om Missionsværket, vilde den maaske i en uoverskuelig Fremtid være den herskende Religion i Indien; thi vide Kredse i Landet betragte Kristendommen med stigende Sympathi. Men Sektvæsenet, og endnu mere den kristendomsfjendtlige rationalistiske Aand, der hersker i saa mange engelske Sekter, bevirker, at man af Kristendommen kun antager et Vrægebillede. Saaledes har der dannet sig flere Sekter, som ere en menneskelig Forkvæling af kristelig og buddhistisk Tro. De ville næppe befordre Kristendommens Udbredelse i Landet; men der findes dog en Gang imellem Glimt af Sandhed, Anelser om det, der egentlig skulde være; og det er ikke umuligt, at Guds Forsyn benytter selv dette Brudstykke af Sandhed til at føre den ene eller anden velmenende Sjæl til Frelsen.

Det er en Utalelse af en af disse Sektens Stifter, Keskub (død i Jan. 1884), for hvis Skyld vi have skrevet disse Linier. Han gjorde den i en af sine sidste Taler, Aaret før sin Død. Den viser, hvor nær han, trods sine store Vildfarelser, stod Sandheden; den lader os ane, at, havde han af Kristendommen kun kjendt den katholske Kirke, saa var han bleven en af dens ivrigste Tilhængere og til stor Pryd. Vi kunne fuldt ud tage den til Indtægt for vor Kirkes Sandhed.

»Europa,« saaledes raaber han, »jeg opfordrer dig til

ikke at være sekterisk, Asiens første Budskab til de vestlige Nationer lyder: Stik Sektvæsenets Sværd i Skeden. I Videnskaben gives der ingen Sekter, ingen Spaltning og Fjendskab. Gives der mon en Astronomi for Vesten og en anden for Østen? Gives der mon en asiatisk Optik, der er forskellig fra den europæiske Optik? Videnskaben er kun én: den var én i Gaar, den er det i Dag og vil evigt være det, den samme i Østen og i Vesten; Videnskaben kjender hverken til Kaste eller Farve eller Nationalitet. Videnskaben er af Gud, er Tingenes evige Sandhed. *Er Gud én, maa ogsaa hans Kirke være én.* Hele Indien maa tro, at Kristus er Guds Søn. Ja, og endnu mere; jeg fordrister mig til at spaa, at en Dag vil hele Indien anerkjende Jesus Kristus som det almindelige Sonoffer for hele Menneskeslægten. Han har hengivet sit dyrebare Blod for os alle, ligemeget om vi tro det eller ikke; hvad enten vi ere Hinduer eller Muhamedanere, Kristi Disciple eller og hans Fjender, — han har udgydt sit sonende Blod for enhver af os. Vi behøve kun at gjøre os det til Gavn. Han har gjort sin Gjerning; lad os gjøre vor. Lad os allesammen tro, at han er død for for eder og for mig, og ogsaa vi have gjort Sone for vore Synder. Mine Landsmænd, lad eder udsone ved ham, Kristi enkle Evangelium, det enkleste af alle Evangelier indbefattes i de to Ord: Vadsk dig og æd. Daab og Kommunion repræsenterer og symboliserer hans Credos (Trosbekjendelses) to store og væsentlige Principper« (Se Stimmen aus Maria Laach Bd. 57. S. 280 f.).

Trods enkelte Skævheder i Opfattelsen og Udtrykket kunde disse Ord næsten opstilles som et Program for den kristelige Tros Forkyndelse. Fremfor alt Tanken om Enheden. Adsplittelse er hver menneskelig Institutions Død. Kristi store Institution kan ikke dø; men den kan lide Afbræk i dens udvortes Bestaaen. Den har ingen værre Fjende end Sønderlemmelsen, Adsplittelsen, Sektdannelsen. Hvad var det, Kristus bad sin Fader om i sin sidste Bøn? »Jeg beder ikke blot for disse, men ogsaa for dem, som ved de-

res Ord skulle tro paa mig, at *de alle maa være eet*, ligesom du, Fader, er i mig og jeg i dig, at ogsaa de maa være eet i os, *for at Verden maa tro, at du har sendt mig.*« (Joh. 17, 20. 21).

Enhed i Troen er efter Kristi Ord et Kjendetegn paa hans Kirkes guddommelige Oprindelse og dens Læres Sandhed. Lad Alle vende tilbage til Troens Enhed, da vil Kirken holde et nyt Sejrstog over Verden ligesom i de gamle Dage for at føre de fortabte Sjæle tilbage til Herren og berede dem Frelse for Evigheden.«

sr.

Om Ufreden imellem Samfundets Stænder.

—o—

Hvor smukt lyder dog ikke Ordet »*Fred!*« Det toner næsten som *Kirkens Aveklokke* i den stille Sommeraften og som gudindviede Jomfruers hellige Sang til Orgelspillet fra det ensomme Kloster! Det er ogsaa et i Sandhed kristeligt og kirkeligt Ord. *Fred have himmelske Hærskarer forkyndt Menneskene paa Davidstadens Sletter, dengang Fredsfyrsten blev født; Fred har Herren ønsket sine Disciple*, og disse have igjen hilset Menighederne med *Fredens* Ord. Deres Efterfølgere føre intet andet Sprog: den ofrende Præst og den konfirmerende Biskop udtale efter deres Mester de skønne Ord: *Pax vobis!* »Fred være med Eder!« — »Fred med dette Hus og med Alle, som bo i samme!« saaledes begynder Herrens Tjener, naar han bringer den Syge og den Døende Sjælens Lægemedel og det hellige Vandringsbrød. *Requiescant in pace!* »De hvile i Fred!« beder han, førend han forlader den aabne Grav paa Kirkegaarden. — Held den, som glæder sig ved Freden! Held den, hvis Fred Gud beskytter, og som aldrig har sat sig op imod sin højeste Konge, hvis Rolighed Lasten og

Lidenskaberne aldrig forstyrre, og imod hvem intet Menneske optræder fjendtligt! Denne Lykkelige er tilmode, som den flittige Arbejder om Sommeraftenen, naar han har modtaget sin Dagløn og kan udhvile sine trætte Lemmer, naar Heden er vegen for den vederkvægende Kjølighed, naar hele Naturen hviler, og kun hist og her endnu en Fugl synger og en Bæk risler, og naar Maanen og de utallige Stjerner fra den mørkeblaa Himmel se ned paa os, som havde de Velbehag i Jordens og Menneskenes Ro. Held den, som glæder sig ved Freden! Han er saa lykkelig som Barnet, der, sundt og rask, og ubekymret for det Uvejr, som raser udenfor, sover i Moderens Skjød. Det hører ikke Elementernes Brus; det vækkes ikke ved Sorger, det drømmer behageligt om sin kjære Moder og om sine uskyldige Lege, og ser sovende saa venlig ud, som om det besvarede sin Skytsengels Smilen. Hvo som nyder Freden, han har en Eftersmag af Paradisets Lykke og en Forsmag paa Himmelens evige Glæder. Tregange lykkelig derfor den, som glæder sig ved Freden! Hvilket Gode! Hvor sørgeligt, at denne Fred aldeles ikke er almindelig i Verden; at saamange Mennesker føre en bestandig Krig imod den Allerhøjeste ved deres Ulydighed, imod deres egen Samvittighed ved deres Synder, og imod deres Medbrødre ved deres Lidenskaber!

Og der gives neppe noget andet Tidspunkt i Historien hvor Mennesket, afset fra de tvende første Slags Ufred, har levet saameget i Fejde med Mennesket, hvor den ene Stand af det menneskelige Samfund har staaet saa fjendtligt ligeoverfor den anden, og hvor Tvedragtens onde Aander, Uretfærdighed og Ukjærlighed saa ilde have hersket med deres Jærnscepter, som netop i vore Tider. Hvorfra kommer nu dette sørgelige Fænomen? Det er særdeles vigtigt, at vi kjende Aarsagerne til, at den skønne Fred imellem Medbrødre forstyrres; thi vi behøve kun at hæve disse Aarsager, og Freden vil straks vende tilbage. Vi maa bekjende: Vi have *Alle* fejlet; bedre vi os, da ville ogsaa Tiderne blive bedre. Vi maa ogsaa her tage vor Tilflugt til *Kristendom-*

mens Grundsætninger; thi kun i denne findes der Frelse, saavel i denne som i den anden Verden. Vi maa med større Iver følge de i Kristendommen paabudne Pligter; da udjævnes de skarpe Modsætninger, og de forskjelligste og ubehageligste Toner forvandle sig til den lifligste Harmoni. Kristendommens Aande maa igen beaande Jordens øde og vinterlige Landskab, da vil straks Hjærternes Is smelte; da ville Blomster og helbredende Urter fremspire i frisk og frodig Fylde, Frugter modnes til Hungerens Stillelse, og Bække og Sundhedskilder sprudle alle Vegne. — Den højeste Herre, Menneskenes Skaber, maa atter bringe Orden i denne Forvirring; han maa gjenopbygge det brøstfældige Hus og bevogte den svage Stad; ellers bygge Arbejderne, lige hine i Babylon, forgjæves paa Enighedens og Broderkærlighedens Tempel, thi kortsynet er de menneskelige Vogteres Øje, og afmægtig er deres Arm. Lader os da nu lidt nøjere undersøge den her antydede Gjenstand.

Hvorfra da denne ovralt herskende Ufred imellem de forskjellige Samfundsklasser? — Den hidrorer:

- 1) *fra de fornemme Stænder;*
- 2) *fra de lavere Stænder.*

I.

Ved Fredsfyrstens og Fredsbringerens Fødsel have himmelske Hærskarer forkyndt Fred for de Mennesker som have en *god Villie*; paa denne gode *Villie* lade Menneskene det mangle, og derfra hidrorer Ufreden.

Forst og fornemmelig er det Stoltheden, hvorved Mange af de højere Stænder tiltrække sig de Laveres Uvillie. Der gives neppe nogen anden Last, som er den simple Mand saa forhadet, som mere trykker og opirrer ham, end den Riges og Velhavendes Hoffærdighed, i Særdeleshed naar Grunden til og Gjenstanden for denne Hoffærdighed ere forfængelige og for sig intetsigende Ting, og, naar Stoltheden er forbunden med Goliaths Praleri, med Ringegagt, Foragt, Haan og nedrig Tilsidesættelse af den ringere Broder. En saadan Indbilskhed er ogsaa i alle Henseender taa-

belig, urigtig og ukristelig. Hvorledes kan et *fornuftigt* Menneske bryste sig af Goder, hvilke han, uden derfor selv at have løftet en Haand, eller gjort et Skridt, eller udgydt en Sveddraabe, enten har arvet efter flittige Forældre, eller hvilke ere ham tildelte af Lykken! Hvorledes kan han sætte en saa høj Pris paa Guld, dette døde Metal, som er draget frem af den sorte, kolde Jord som af en Grav; paa disse smaa, tynde, glindsende Skiver, der i Grunden ikke er mere værd, end Børnenes Regnepenge! Hvorledes kan han være stolt af Huse, som en Storm kan omblæse og en Lynstraale tilintetgjøre; af Klæder, som vi maa takke Dyrene for; af Slør og Figenblade for vor Nøgenhed; af Ting, som kun erindre os om vore Synder, og som ikkun ere istand til at smykke vort forgængelige Legeme, men ikke vor udødelige Sjæl! O, hvilken Daarskab! Det hvoraf Mennesket er saa stolt, det er kun *laant* ham, og har intet Værd. Hvo vilde ikke lee af den Tigger, som i Klæder, laante ham af en Rig, for at vise sig anstændig i Kirken eller i store Selskaber, vilde bryste sig i disse eller maaske endog i sine egne Pjalter? Bærer han en smuk Klædning, saa har *Herren* prydet ham med samme. Ikkun Pjalterne ere hans Ejendom. Hvad er da Aarsag til Selvophøjelse og Selvforgudelse? Hvorledes kan den Kortsynede være indbildsk af Goder, som, af alle Tings Herre, kun ere anbettede ham i særegent Øjemed, men ikke givne ham til hans fri Raadighed, hvilke han kun forvalter, gjemmer; hvoraf han højst besidder Brugten; paa hvilke den Fattige har Krav; for hvilke han engang skal aflægge strængt Regnskab; af Goder, hvilke han kun beholder nogle Aar, og som Døden, den største Røver, sikkert vil fratage ham! I Hoffærdige! Gaar ud paa Kirkegaarden, og ser Eder om: Hvem af Beboerne *der* eje de største Landstrækninger? Med mit Legeme udfylder jeg den lille Plet Jord, som kun har en Sengs Størrelse. Ere Husene under Jorden saa forskellige i Størrelse, Pragt og Indretning, som hine over Jorden? Er *der* Plads til Pengeskabe, Kornmagasiner, Kjøkkener og Kjældere? Kun noget større, end

Muldvarpeskud ere disse Jordhytter. Hvilke Ben vare overtrukne med den fineste Hud? Hvilke af disse blege Hjørneskaller have bukket sig dybest, og for hvilke bukkede Mængden sig? Kan du *der* paa Klædningen adskille den Fornemme fra den Ringere? Din hele Prydelse i hin Bolig under Jordan er noget Linned, som neppe den Fattigste paa Jordan vilde bære. Hvor forskjellig er dog ikke de Dødes Stad fra de Levendes! Og du vil komme til at bo længere i hin end i denne! Din Stolthed over forgængelige Ting er saaledes forfængelig Daarskab.

Hvo som lægger Vægt paa det, som ikke fortjener Agtelse, paa det, som er usselt, skrøbeligt og forgængeligt, han kaldes med Rette en Daare. Men det, der virkelig er værdifuldt i Mennesket, fordi det kommer fra Oven, — det besidder den Lave lige saavel som den Høje, den Fattige lige saavel som den Rige; og dette er: vor Værdighed som *Mennesker* og som *Kristne!* Og enhver uden Forskjel besidder en udødelig Sjæl, der er begavet med Forstand, Fornuft, Hukommelse og Frihed. Denne Sjælsprydelse er Menneskets skønneste Højtidsklæder, gyldne Ringe, Armbaand og Ædelstene. Ethvert Menneske er Guds Barn og skabt efter Guds Billede, og saaledes af den ædleste og højeste Adel, løskjøbt fra Djevleens Slaveri for den højeste Pris, ved Guds enbaarne Søns Blod og Liv. Ethvert Menneske er af den himmelske Fader rigelig udstyret med ophøjede, aandelige Goder, og for enhver er en Plads bestemt i Guds himmelske Palads, hvilken Mennesket kun kan tabe ved egen Skyld. Nøglen til Himmerige ligger i det simpleste Skab saavelsom i Sølvfade. Testamentet, i hvilket der gives os Rettighed til det forjættede Land, finder Du ogsaa i det daarligste Skrin. Hvorledes kunde jeg nu foragte og tilside sætte Guds Barn, Kristi Broder, den hellige Aands Yndling, de himmelske Hærskarers Skytsbarn, den tilkommende Himmelsborger, de Helliges og Englenes Stalbroder! — og *ethvert* Menneske, selv den Laveste, besidder disse høje Værdigheder; vi Alle ere af samme Slægt, og enhver hører

til vor nærmeste Familie. Vi tør aldrig fornægte vor Broder; om han bærer Pjalter eller Purpurklæder, om han bor i Paladset eller i Hytten, om han bærer Hakken eller Scepteret, — det er ligegyldigt i den troende Kristens Øje. Vi tør paa ingen Maade ringeagte vor ringere Broder, thi netop han har de højeste Standsfæller: hans Brødre ere Apostlene, som lede Hunger og Tørst; hans Søster er den helligste Jomfru Maria, som maatte lægge sit spæde Barn i Krybben; hans Staldbroder den hellige Tømmermand Josef; og hans nærmeste Beslægtede er Kristus, vor Herre og Frelser, som ikke ejede det, hvorpaa han kunde lægge sit Hoved. Hvem turde støde denne hellige Families høje Beslægtede tilbage? Dette er selv det lavest fødte Menneskes ophøjede Værdighed efter kristelige Grundsætninger.

Det kan ogsaa, afset fra disse højere Hensyn, ingenlunde falde vanskeligt, at agte den ringere Broder, især naar han opfører sig agtværdig. Hvorfor skulde jeg ikke skatte og agte Daglejeren, der hele Dagen udgyder Sveddraaber, ærligt hjælper sig igjennem Verden, ikke tager nogen uretfærdig Hvid, lader og giver enhver Sit; der uagtet sin nedtrykte Stilling vedligeholder den huslige Fred og holder sine Børn til Redelighed, Flid, Andagt, Gudsfrygt og Samvittighedsfuldhed? Hvorfor skulde jeg ikke agte det tro Tjenestetyende, som i mange Aar har tjent hos et og samme Herskab; paa hvis Troskab Herren kan stole; som er flittig enten hans Herskab er fraværende eller nærværende; som er Huset hengivent som om det var et Lem af Familien? Hvorfor skulde jeg ikke idetmindste have en høflig Hilsen og et venligt Ord tilovers for min ringere Broder? Det er stedse en sød Draabe i hans fulde Malurtsbæger; det er for ham stedse som et Ly under det løvrige Træ, naar det regner, om ogsaa intet fast Tag; det er idetmindste en enkelt Stjerne paa den skyfulde Himmel. Hvem kunde, hvem vilde vægre ham saadanne ringe Tjenester og Ytringer af Kjærlighed og Deltagelse? Naar Kristus, vor Herre, med sit svære Kors mødte Dig, vilde Du da ikke gjerne vise ham

en Simonstjeneste, og vilde Du da ikke have en medlidende Taare tilovers for ham, som hine fromme Kvinder i Evangeliet? Og naar han sagde til dig: »Jeg tørster!« vilde Du da række ham Galde og Eddike? Nej, Du vilde vist ikke ligne Sagnets evige Jøde, som misundte Herren paa Korsvejen en Hvileplads udenfor Huset. Nu vel, saa handle Du ogsaa kristeligt imod dine Medmennesker, der jo, som vi have hørt, ere *Kristi Brodre*.

Selv den *moralsk Fordærvede* skal man ikke ganske forsømme og støde fra sig; dersom han endnu er at vinde for Dyden, saa kan dette kun ske ved Venlighed og *Kjærlighed*, ved Ydmyghed og Sagtmodighed. Nedlad dig til ham, for at drage ham op til dig. Ræk ham venligt og med trøstende Ord Haanden, saa kan Du maaske endnu redde ham fra Afgrunden. I ethvert Tilfælde vil Du ved Stolthed fjærne ham endnu mere fra dig og fra Dyden. Kjærlighedens og Ydmyghedens Sprog ere Trylleord, som besværges den giftige Slange, saa at den ikke stikker, og som lukker Gabet paa Løver og Hyæner og tæmme dem, saa at de bøje sig og logre, som venlige Smaahunde. Vov kun denne Kamp! Gjengjæld Raahed med Sagtmodighed, Stoltthed med Ydmyghed, Haan med Mildhed, og jeg haaber, at Du vinder Sejr. Gjør det, ligesom Fernandez, en af den hellige Xaverius' første Medarbejdere. Fernandez prædikede engang i Nærheden af Miako i Japan. Hans Ord gjorde intet Indtryk paa Klippehjærterne, og hans Kjærlighed belønnede man med Haan. Et raat Menneske nærmede sig ham, som om han vilde hviske Apostelen noget i Øret, og spyttede ham i Ansigtet. Præsten forandrede ikke en Mine, men aftørrede roligt det stedse muntre af Guds- og Broderkjærlighed forklarede Ansigt, ud af hvilket straaede Hjærtets Fred, ligesom Himlen afspejler sig i det klare Vand, og fortsatte uden Afbrydelse sin Prædiken. Dette blødgjorte Stenhjærterne; fra saadanne Heltegjerninger sluttede de til den kristelige Religions Guddommelighed. Strax fremstillede sig en Fornem, som paa Stedet forlangte den hellige Daab,

og de fleste af Stedets Bonzer (hedenske Præster) fulgte hans Exempel. — Forsøg nu, om Du ved lignende Handlinger ikke opnaar lignende Virkninger hos dine Medmennesker! — Hvo som derfor -- dette følger af det hidtil Sagte -- er rig og anset, han aflægge først al Stolthed, da er en af de stærkeste Mure nedreven, som skiller den Højere fra den Ringere. (Fortsættes.)

Den katholske Lærlingeforening paa Frederiksberg.

—o—

Den af de herværende Maristbrødre oprettede katholske *Lærlingeforening* paa Frederiksberg henledte, som bekjendt, Opmærksomheden paa sig ved den vellykkede Aftenunderholdning, som Foreningen afholdt den 11. Juni d. A. og som overværedes af den højærværdigste Biskop, en Del Gejstlige og et talrigt Publikum. Den unge og for Tiden smukt blomstrende Forening har nu i Søndags indbudt til sin anden festlige Aftenunderholdning i Lokalet ved Rosenkranskirken og ved denne Lejlighed overbevist de Tilstedeværende om, at vor katholske Ungdom kan yde noget fortræffeligt i mange Henseender.

Skjønt Foreningen ikke havde set sig i Stand til at give fri Adgang til Lokalet paa Grund af de pekuniære Vanskeligheder, med hvilke den endnu maa kæmpe, var Deltagelsen dog endnu langt større end i Juni. De c. 200 Pladser, som Salen rummer, vare alle optagne, og Mange, som ikke i Tide havde skaffet sig Adgangskort, maatte desværre vende om med uforrettet Sag. Den højærværdigste Biskop, som saa gjerne drager Omsorg for vor katholske Ungdom, vilde uden Tvivl have overværet Forestillingen, dersom hans Ophold i Udlandet ikke havde hindret ham deri; til Gjengæld havde Sognepræsten ved Rosenkranskirken, højærv.

Pastor Slump, og flere af Hovedstadens Gejstlige indfundet sig, for ved deres Nærværelse at tilkjendegive deres Interesse for alt, hvad der kan styrke de katholske Foreningers Liv og Virksomhed. Blandt de Tilstedeværende kan ogsaa nævnes den franske Konsul Pradère-Niquet med Familie, som ved mange Lejligheder har vist deres Interesse for Menighedens Anliggender.

Programmet for Aftenunderholdningen omfattede ikke færre end tretten Numre, der alle bleve udførte med rosværdig Præcision og upaaklagelig Dygtighed.

Kl. 7 aabnedes Festen af Hornmusikforeningen under Hr. Gleitzes Ledelse med en imponerende Festmarsch, hvorefter Komikeren Hr. C. Nielsen optraadte og med sin »Lirkasse« bragte hele Forsamlingen i den muntreste Stemning, som vedblev at være hele Aftenunderholdningens særlige Præg. Næppe var han forsvunden fra Scenen, før Musikforeningen med sin livlige »Sans-Souci-Polka« forberedte Sindene til »En umulig Forhandling« mellem den døve V. Gleitze, den stammende V. Schnoor og den snøvlende Chr. Svoboda — et af Programmets morsomste og mest vellykkede Numre. Medens derefter J. Giesel og hans sextenaarige Søn forbausede de Tilstedeværende ved deres uhyre Kraftudfoldelse, blæstes »Kejsermarschen«, hvis fyldige Toner bragte Overensstemmelse mellem Ørets og Øjets Indtryk. Derimod spillede en munter Vals, medens den unge Karikaturmaler R. Martinsons Pensel fremtryllede de pudsigste Figurer med en Færdighed og Hurtighed, der røbede virkeligt Talent.

Programmets Hovednummer var dog »Det fortryllede Værelse«, en Farce, der hviler paa en Fejltagelse fra Værtens Side, foranlediget ved, at han udlejer det samme Værelse til to forskellige Rejsende, Peter Petersen og Peder Pedersen, som afstedkommer en Mængde tragikomiske Situationer, der bringe Røre i hele Hotellet. De agerende Personer, som spillede deres Roller fortræffeligt, vare Dhrr. Ch. Priskorn, Joh. Nielsen, V. Gleitze, Chr. Jacobsen, Joh. Jacobsen og V. Schnoor. Efter Farcen optraadte Komikeren, Hr. Nielsen

atter og høstede stort Bifald ved sin udmærkede Skildring af en Stavgjæst, som fortæller om sine sælsomme Syner og Oplevelser. Højdepunktet af Munterhed naaedes, da Hr. Martinson og Søn gav en pantomimisk Forestilling til Bedste, i hvilken Klovnen ved sin ubehændige Optræden røber alle sin Herres hemmelige Kvaksalverier. Under Musikforeningens »Storm Galop« sluttede Aftenunderholdningen henvd Kl. 9¹/₂.

Den smukke Aftenunderholdning i Søndags maa uden Tvivl kaldes et Fremskridt, naar den sammenlignes med sin Forgænger i Juni, og den varsler godt for Fremtiden, naar Lærlingeforeningen paa Frederiksberg lykkelig er kommen over sit første Stadium og de trykkende pekuniære Forhold. Allerede nu er meget blevet udrettet for at give Foreningen det størst mulige Opsving; men langt mere er endnu tilbage at udføre, saafremt den skal komme til at omfatte og sammenknytte til sig de mange Ynglinge, som hvert Aar forlade Skolen for at begynde deres farlige Lærlingeliv. Foreningen trænger saaledes til forskellige Gjenstande, ved hvis Hjælp den kan foranstalte en Del Selskabslege i Vintermaanederne; ligeledes vilde Anskaffelsen af et Billard, et Klaver og nogle Musikinstrumenter være meget formaalstjenligt. Lærlingeforeningen ser sig desværre selv ikke i Stand til at udrede de Summer, som saadanne Sagers Anskaffelse nødvendiggjøre, men med desto større Taknemlighed tager den derfor ogsaa imod alle Bidrag — baade store og smaa — som maatte blive den skjænkede i nævnte Øjemed.

En Ven af Lærlingeforeningen.

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Osnabrück. Den nye Biskop af Osnabrück, Dr. *Hubertus Vosz'* Konsekration fandt Sted i Søndags i Overværelse af Tusinder, som vare strømmede til Domkirken baade fra Byen og de omliggende Landsbyer. Den store Plads

foran Domkirken var smykket med høje Flagstænger, hvis brogede Faner smældede lystigt i Morgenvinden. Foran Kirkens vestlige Portal var rejst en mægtig Æresport af Grønt, i hvis Rammer saas tre biskoppelige Vaabener, Konsekratorens, *Biskoppen af Münster*, Dr. *Herman Dingelstads* og begge de assisterende Biskopper, Msgr. *Johannes von Euchs* og Msgr. Dr. *Albertus Bitters* Vaaben.

I et prægtigt Festtog, i hvilket foruden Gejsligheden og Skolerne ogsaa deltoge Repræsentanter for det Marianske Sodalitet, Lærerseminariet, Svendeforeningen, Handelsforeningen og Studenterforeningerne »Unitas«, »Germania«, »Soxonia«, »Baltia« og »Rhenoguestfalia« (de to sidste fra Kiel) i fuldt Vix og med deres Faner, førtes Biskopperne til Domkirken. Paa begge Sider af Biskopperne gik 14 af Menighedens mest fremragende Mænd og derefter fulgte en Mængde Æresgjæster, blandt hvilke som Kejserefs Repræsentant Overpræsident Grev Stolberg-Wernigerode og en stor Del hannoverske og westfalske Adelige, Gejstlige og fremragende Borgere med Borgmesteren af Osnabrück i Spidsen. Efter Konsekrationen, som sluttede med Te Deum og en Prædiken af den nyviede Biskop, vendte Festtoget i samme Orden tilbage til det biskoppelige Palads.

I et Festmaal tid om Eftermiddagen deltoge ca. 400 Personer i det nybyggede katholske Foreningshus, hvis Festsal var herligt dekoreret med Guirlander og Flag. I Festmaaltidet toge alle Stænder blandt Byens Borgere Del.

Om Aftenen foranstaltedes et imponerende Fakkeltog. I Spidsen blev de katholske Foreningers store Fane baaren af fire Mænd og 6 Musikkorps ledsagede med passende Mellemlum Toget. Tusinder af Fakler, brogede Faner og Emblemer vare fordelt mellem Korporationerne og Foreningerne, og fra en Mængde Huse belystes Toget af bengalske Flamme. Domkirken og Dompladsen vare prægtigt illuminerede, ligesom ogsaa en Mængde Huse — endog Anderledstroendes — i de Gader, gennem hvilke Fakkeltoget passerede, vare festligt smykkede og illuminerede. Helt oppe fra de saakaldte Oxøjne i det højeste Taarn paa Domkir-

ken kastedes røde Lys op imod den natlige Himmel; ved den vestlige Portal straaede Biskoppernes Vaaben i harmonisk Farvepragt og højt oppe paa Domkirkens Portal saas i blaa, gule og røde Farver den nye Biskops Valgsprog »Deus providebit« i Kæmpebogstaver.

Efter at et Sangkor paa Dompladsen havde sunget en Festkantate og Kjøbmand Middendorff af Osnabrück havde holdt en Tale til Biskop *Dr. Vosz*, der var tilstede paa det biskoppelige Palads' Balkon tilligemed Biskopperne *von Euch* og *Bitter*, takkede den nyviede Biskop den samlede Menneskemængde. Efter gjentagne begejstrede Leve- raab istemte saa de Tusinder og atter Tusinder, som fyldte Dompladsen, den ambrosianske Lovsang »Store Gud, vi love dig,« der lød som et helt Folks Røst, hvis Toner hævede sig mod Himlen.

Derefter kastedes Faklerne sammen i to mægtige Baal, og et smukt Fyrværkeri med Raketter og Sværmere og ildsprudlende Sole og lysende Bomber afbrændtes. Langsomt forlode Festdeltagerne Pladsen for senere at tage Del i en Folkeforsamling i det katholske Foreningshus.

Kjøbenhavn. *Den katholske selskabelige Forening »Unio«* afholdt Fredagen d. 6. ds. sin ordinære halvaarlige *Generalforsamling*. Til Dirigent valgtes Hr. Naalemagermester *Jørgensen*. Ifølge den af Sekretæren aflagte Beretning havde Foreningen i Sommerens Løb afholdt 4 Sammenkomster med Keglespil paa Traktørstedet »Helgoland«, — den ene med Præmieskeglespil; Grundlovsdagen var den sædvanlige Udflugt til Charlottenlund bleven foretagen og desuden havde man haft 3 Fødture i Nordsjælland samt en større Udflugt med Damper og Jærnbane til Skodsborg og Humlebæk. Foreningen talte 93 Medlemmer. Efter at Kassereren havde fremlagt Regnskabet, foretoges Bestyrelsesvalg, hvis Resultat blev, at Bestyrelsen nu bestaar af følgende Herrer: Grosserer *C. B. Lohrer*, Formand, Fuldmægtig *Chr. Henrichsen*, Næstformand, Cand. mag. *Halfdan Kjiser*, Sekretær, Korrespondent *Poul Petersen*, Kasserer, Handelsagent *Brix-Hansen*, Lieutenant *Bæklund*, Forvalter *Frantz Jørgensen* og Stud. med. *Perch*, Repræsentanter. Sluttelig bragtes en Tak til den afgaaede Bestyrelse, særlig til den hidtilværende Næstformand, Hr. Fabrikant *H. Hoffmann*, der ikke ønskede Gjenvalg, for det af ham gennem en lang Aarrække udførte, betydningsfulde Arbejde for Foreningens Interesser. Mødet sluttede med et Leve for »Unio«.

Unio. De ugentlige Møder, der afholdes om **Fredagen** i Cafè du Parc, Gyldenløvesgade 4, 1. Sal, begynde fremtidig Kl. 8 (ikke Kl. 7 $\frac{1}{2}$) og vare til Kl. 12.

Fredag d. 27. Okt. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ pr. Foredrag af Hr. Cand. theol. & mag. N. Hansen: Vestjydske Indtryk.

S.J.G. Mandag den **23. Oktober**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, præcis afholder **St. Josefs Gilde** et ekstraordinært **Generalmøde**, hvortil **samtlige Brødre** opfordres til at møde, da vigtige Sager foreligge.

Gradsmestrene for I., II. og III. Gr. ville sørge for, at deres resp. Grader møde fuldtalligt. **Ingen Gradsbrødre maa udeblive.** — Paa Grund af det extraord. Generalmøde bortfalder det alm. Møde den 16. ds.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). Møde hver Fredag Kl. 8 paa Ørstedsvej 10. Alle indbydes venligst.

Da et tilstrækkeligt Antal Abonnenter ikke har tegnet sig til den fortsatte Udgivelse af Karl Mays Roman „Wiunetou“, bortfalder Foretagendet for Foreningens Vedkommende.

De anmeldte Abonnenters Adresser ere tilsendte den tidligere Udgiver. Ansgariusforeningen.

Plads søges En velanbefalet Kone søger Formiddagsplads eventuelt til Kl. 5 om Eftermiddagen Billet mrkt. S. til C. B. Lohrer, 31 Adelgade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Oktober. 21. **Søndag e. Pintse.** Theresia, Jomfru. — 16. **M.** Votivofficium af St. Ausgar — 17. **Ti.** Hedvig, Enke. — 18. **O.** Lukas, Evangelist. — 19. **T.** Petrus af Alcantara, Bekjender. — 20. **F.** Johannes af Kent, Bekjender. — 21. **L.** Ursula og Lidelsesfæller.

Søndag den 22. Oktober. 22. **Søndag e. Pintse.** De hh. Relikviers Ihukommelse.

Paramentforeningens Damer bedes herefter møde om **Fredagen** i Stedet for, som hidtil, om Torsdagen. Første Gang Fredag den 20. ds. Kl. 1.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 15. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal) Søndag d. 15. Oktober Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken og Andagt; Mandag d. 16. ds. h. Messe og Prædiken Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form.

Gudstjeneste og Foredrag i Ringsted. Søndag d. 15. Oktober h. Messe og Prædiken Kl. 8 Form. — Foredrag om den katholske Kirke Kl. 4 Efterm. i Hotel „Casino“. — Besøg i Haraldsted og Roskilde.

St. Elisabeths Systue holdes atter aaben hver Torsdag fra Kl. 1 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14, hvor Medlemmer af Understøttelsesforeningens Bestyrelse ogsaa ville være tilstede.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 43.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 43.

Søndagen den 22. Oktober.

1899.

Indhold: Om Ufreden blandt Samfundets Stænder. Kordula Wøhler og det allerh. Sakramente. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. — Bekjendtgjørelser.

Om Ufreden imellem Samfundets Stænder.

— 0 —

(Fortsat.)

En anden Grund til Ufreden imellem Samfundets højere og lavere Klasser ligger i Mangel paa Kjærlighed, i Haardhjærtethed, i Benyttelsen af fremmed Elendighed, i allehaande Følelsesløshed fra enkelte Fornemmes Side. Hvad den Enkelte forbyder i denne Henseende, tilskriver den Fattige letteligen den hele Stand; derfor er Ansvar og Synden saameget større.

Den Rige skal paa ingen Maade trykke og forurette en Broder af Middel- eller den lavere Stand, som desforuden har svære Byrder nok at bære. Det fordrer den strænge *Retfærdighed*; men *kristlig Kjærlighed* og Billighed fordrer endnu langt mere. Det er en himmelraabende Uretfærdighed: at tære paa den Trængendes Ulykke, at hæve

sig ved den Ringeres Fald, at berige sig ved den Troskyldiges Enfoldighed, at modtage Penge, ved hvilke Enkers og Forældreløses Sved og Taarer klæbe, at tage Aagerrenter af Nødlidende, at tilegne sig sin Naboes Ager, at borttage den fattige Kones eneste lille Lam, og at bygge sine Slotte paa Hytternes Ruiner. — Det er ogsaa allerede ubilligt og ukristeligt at udpresse den sidste Hvid af de bortforpagtede Jorder og den sidste Sveddraabe af Arbejderens Pande. — Du skal ikke istemme Glædessange ved dit Maaltid, saalænge Graad, Jammer, Børneklager og Dødssange lyde fra Nabolavet. Du skal ikke paa dit Fjederleje og din Sofa forglemme Daglejeren paa Straasækken. Naar kostelige Retter prange paa dine Sølvfade, saa skal Du ogsaa tænke paa at fylde Arbejderens Ler- og Træfade. Naar Nordens prægtige Pelsværk bedække Dit Legeme og alle Verdens Frembringelser smykke samme, saa vær dog ogsaa betænkt paa, at beskytte den Trængendes Nøgenhed imod Vind og Vejr og imod den strænge Vinters Kulde. Ellers er Du kun Kristen af Navn; Du opvækker den fattigere Broders Misundelse, Had og Lidenskaber, og giver Anledning til, at han idetmindste unddrager Dig sin Agtelse og Kjærlighed, og lever med Dig i Ufred.

Den Velhavende skal, efter Kristendommens Forskrifter ikke alene ikke paalægge den Ubemidlede og sparsomt Betænkte noget unødvendigt Aag, men han skal ogsaa, saameget han formaar, hjælpe at bære og lette hans Kors, hans tunge Skjæbne. Han skal efterligne vor Herre Jesus, som sagde: *»Jeg har Medlidenhed med Folket!«* og da ikke alene ytre dette med Munden, men ogsaa føle det i Hjertet og bevise det i Gjerningen. Tal altsaa, som han, og handle som han. Sig: Jeg har Medlidenhed med hin gamle Daglejer, som næsten ligger under for sit Arbejde; jeg vil ikke være haard og karrig imod ham. — Sig: Jeg har Medlidenhed med hin Enke, som hist bor ensomt paa det usle Kammer med sine mange Smaa og med sine mange Sorger, med sine ringe Indkomster og med sine faa og ringe Glæ-

der; jeg vil gaa ind i hin Hytte, og der efterlade noget af min Overflod, og jeg vil bringe Guds Velsignelse og den Fattiges bedste Ønsker tilbage; jeg vil forvandle Sorgens Taarer til Glædens Taarer og hendes Suk til Takkebønner. Sig: Jeg vil antage mig hine forladte Forældreløse. De se saa vedmodig paa mig; jeg vil igen se paa dem med Faderøjne. De udstrække deres smaa Hænder; jeg vil fylde dem og takke Gud, at mine Børn ikke ere Forældreløse; og de Forældreløses Fader vil da fra Himlen ogsaa se velsignende ned til mig. De Fattige skulle heller ikke lide Mangel paa Brød for Sjælen, de skulle ikke undvære kristelig Undervisning og Opdragelse, paa det de ikke evigt og timeligt blive ulykkelige. Ved den store Hjord, ved det rummelige Bord, i de store Sale findes ogsaa for hine Smaa endnu letteligen en lille Plads. — Jeg vil, som St. Nikolaus, være deres Skytsengel, hvis Uskyld og Dyd trues af Fare. Rovfugle skulle ikke bortrøve mig Duerne. — Sig: Jeg har Medlidenhed med den stakkels Syge. — Ak! kunde jeg sige til ham, som fordum den gode Herre: *»Jeg vil, vær helbredet!«* Dog dette formaar jeg ikke; men hans Lemmer, som smerte ham saa meget, skulle ikke længer hvile paa det haarde Leje, og den ringe Næring, han endnu behøver, skal ikke mangle ham, og hans hede Tunge skal ikke for-gjæves bønfalde om Lindring, og, kan jeg ved Lægehjælp endnu redde ham for hans stakkels Familie, der sørgende staar ved hans Leje, saa skal det ske. Jeg vil være en Samaritan for ham, som ligger hjælpeløs paa Vejen. Forbinding, lindrende Olie, blide Ord og Penge skulle ikke fattes ham.

Saaledes skal Du tænke, føle, tale og handle: da er Du en sand Kristi Discipel, da erhverver Du Dig med det uretfærdige Mammon himmelske Rigdomme; paa denne Maade kan Du tilkjøbe Dig Himmelen med dine Penge; Du besidder Anvisninger paa Salighedens udtømmelige Kasse, formaar at ombytte jordisk med overjordisk Mønt og at fordre Guld af Jorden, der ogsaa gjælder i den anden Verden; Du har

Midler til at købe Dig ind i det forjættede Land, og vil finde Dig lykkelig og beriget, naar Du overføres i en anden Verden. Da har Du gjort den heldigste Spekulation, dine Aktier staa fortræffelige og ere ikke underkastede Tidernes Forandring; Du har forrentet dine Kapitaler med Aager, og jeg maa højt prise din Klogskab, Omsigt og Virksomhed. — Som goddædig Kristen, vil Du, ved at handle efter din store Mesters Exempel, lære at kjende sande Glæder, — Glæder, som Englene og de Salige nyde i Himlen, Glæder som dine Maaltider, dine Penge og Klædeskabe og dine fyldte Lader ikke kunde yde Dig. Goddædighed og Kristenkjærlighed ere sandeligen en uudtømmelig Kilde til Fryd og Fred, de bortskræmme al Sorg og Bekymring fra Hjærtet. Exempel derpaa være Margaretha, Erkehertuginde af Østerrig og Filip den 3.s Gemalinde af Spanien. Denne høje Dame var nedsunken i dyb Tungsindighed, saa at hun skyede al Omgang med Mennesker. Hendes Sørgmodighed forsøgte Greven af Lucca at fordrive paa en ejendommelig Maade. Han udbad sig den Naade, den følgende Dag at maatte opmuntre Dronningen ved en behagelig Musik, ligesom David i sin Tid bestræbte sig, ved Harpespil at banlyse den onde Aand fra Kong Saul. Greven lod nemlig indbyde alle Fattige, Svagelige, Blinde og Lamme i Madrid, og opstillede disse foran det kongelige Palads. Da nu Margaretha viste sig paa Balkonen, begyndte de alle at jamre sig, at bede, at græde og at klage, og bønfuldt med vemodige Stemmer højt raabende om Hjælp. Den ene bad om Brød, den anden om Penge, Klæder og Medicin. En ejendommelig Koncert! Den milde, kjærlighedsfulde Dame gav hvad man ønskede af hende; og nu gik Klagesangene over til Glædessange, og beskjæftiget med Kjærlighedstjenester for Kristi Brødre og Søstre blev Dronningen befriet fra Tungsindigheden.

Forsøg, min kjære Læser! noget Lignende med *Uddelingen*, da den blotte *Samlen* hidtil ikke vilde gjøre Dig lykkelig, og *tab* engang frivillig Noget, da den blotte *Vin-*

ding hidtil ikke vilde lykkes Dig. Ved at handle saaledes vil Du tiltvinge Dig din fattige Broders Kjærlighed og Hengivenhed, og derved holde Ufreden fjernet, der i vore Dage kun altfor hyppigt hersker i Verden imellem den Fattige og den Rige, fordi *Kristendommens* Aand, Kjærlighedens Engel, er vegen bort fra Masserne, og Selvkjærlighedens og Egennyttens Helvedsaander have trængt sig ind istedetfor denne Engel.

Vil Du altsaa besidde de fattige Stænders Gunst, Bifald og Kjærlighed, eller hvad der er mere, alle Menneskers Faders Velbehag, Gunst og Naade, saa maa Du, — for at udtrykke alt det Sagte i to Ord, — være *ydmvig.* og *god-dædig.* Skulde det desuagtet ikke lykkes Dig, og skulde dine redelige Bestræbelser blive miskjendte af Verden, saa e trøstefuldt op til Himmelen og sig: »Den som bor hist oppe, ved det, at mit Hjærte slaar varmt for min stakkels Broders Vel, om jeg ogsaa med Rette forsmaar at smigre hans Lidenskaber, som hine Folkeforførere gjøre, der istedetfor ved *Gjærningen*, ville stille og helbrede Menneskehedens Hunger og Saar ved sinukke *Talemaader.* Jeg vil hævne mig for Verdens Miskjendelse og Bagvadskelse ved nye Velgjærninger. Ikke vil jeg bejle til Menneskegunst; jeg vil kun gjøre det Gode for *Guds Skyld* og af Kjærlighed til ham, som saa indstændig har lagt mig mine trængende Brødre paa Hjærte. Jeg vil gjøre Godt, og ikke sky Nogen.

2.

Naar To strides, saa have i Almindelighed Begge Skyld, den Ene mer, den Anden mindre; sjældent er En ganske uskyldig. — Derfor vilde det ogsaa være uretfærdigt, naar man ene og alene vilde tillægge de højere og rigere Stænder Skylden for den nu i Verden herskende Ufred og Mistemning imellem Højere og Lavere. Nej, ogsaa de lavere Stænder forstyrre hyppigt nok Freden. Hvad er da hos disse Aarsag dertil?

Man forundre sig ikke, naar vi ogsaa her atter svare:

Stolthed! thi man maatte jo ikke kjende Menneskene, naar man kun vilde finde Hoffærdighed hos én Stand og i én Klædning. *Alle* stræbe højere; Ladefogeden vil være Forpagter, Forpagteren vil være Gods- og Friherre, Kræmmeren — en stor Kjøbmand, Fabrikarbejderen — Fabrikherre, den simple Borger ønsker at faa Sæde i Statens Raad og at blive valgt til Rigsdagen. Alle tro at være berettigede til et mere glimrende Lod, end den alvise Gud fandt for godt at indrømme dem; Alle ville være rige uden Møje, Alle ville Glæde sig ved alle Livets Goder og Nydelser. Med Dampvogn vil man kjøre til den jordiske Lyksaligheds Tempel. Fordi man indbilder sig meget, saa holder man sig letteligen fornærmet og tilsidesat. Fordi man skatter sig selv altfor højt, saa kan man ikke lide, at Andre skatte En noget forlidet. Desaarsag opstaar da hos de fattigere Stænder ikke sjeldent Misundelse over Hine, hvem en ydre højere Lykke er beskaaren, som have, ere eller gjælde for noget mere; og Misundelsen voxer omsider til Had imod alle Højrestaaende, ligesom Gnisten voxer til Flamme. Man har ikke mere Lyst til at adlyde, fordi man er for stolt til at anerkjende Herrer over sig. Man lader ingen anden Suverænitæt gjælde, end sin egen; man vil kun have Friheden for sig alene; kun sit eget Hoved vil man følge, og finder man Modstand, saa sætter man sig med Trods og Uføjelighed op mod samme. Man nærer Mistanke paa en ukristelig og uretfærdig Maade; man dadler alle Foresatte med Ukjærlighed, man indbilder sig at kunne indrette Alting bedre; af Intet gjør man Noget og af Noget — Meget, af Splinter gjør man Bjælker; paa en pligtforglemmende Maade synder man imod Sandhed, Kjærlighed, Retfærdighed, Billighed og Ære. Den ene ophidser den Anden, Alle ere beskjæftigede med at puste til Ilden, istedetfor at slukke den og de indbilde sig, at den vilde varme, men ikke brænde dem. Saaledes opstaar en almindelig Misstemning. Den Agtelse, som dog alle Foresatte behøve, dersom de skulle virke til Velsignelse for deres Undergivne, gaar ganske tabt.

Betænker, naar Børn og Tjenestetyende ville modsætte sig Forældre og Herskaber, og opføre sig trodsige mod dem; naar Tjenestefolkene ville befale og indrette Husholdningen; naar de Foresatte skulle adlyde eller dog være lige med Tjenerne, — hvo vilde da vel være Foresat!? Hvorledes kan da endnu Orden bestaa i et Hus; hvorledes kan da Velstanden tiltage? Naar Arbejdere ville være Herrer, naar Indbildskheden og Indskrænketheden, der næppe er istand til at haandtere det Værktøj, som hører til Haandværket, — ville føre Hus- og Statsroret; naar Tjenere, Dreng, grønne Ynglinge ville herske over de aandeligt mer begavede Mænd, saa sig kun Godnat til Lovlighed, Rolighed og Freden baade for den lille og for den store Families Kreds.

Altsaa: skal Freden ikke forstyrres imellem de forskellige Stænder, i Særdeleshed imellem de herskende og tjene-
nende; saa tør heller ikke de lavere og Middelstænderne være stolte og misundelige, og ikke krænke deres helligste Pligter. Ellers kunde man sige: »Hvorfor skjeler dit Øje, fordi jeg er god?« Lad dig altsaa ikke besnære af Misundelse, naar Frugterne paa din Nabos Ager trives godt, eller naar det gaar ham godt, eller naar han befinder sig vel med sin Familie. Hvem vil misunde sin Broder det? Hvem vil suge Gift af Blomster istedetfor Honning? Hvem vil sørge over det, hvorover han skulde glæde sig? Forglem heller ikke: fra *Misunder* blev Kain en Hader, fra en Hader en Hævngjærrig; fra en Hævngjærrig til en *Brodermorder*! Den *avindsyge* og *stolte* Farisæer blev Herrens *Korsfæster*! Misundelse, Had og og Hævnsyge rase først mod *Enkelte*, derefter imod *Mange*, endelig mod Alle, thi de blive aldrig mætte, ligesom Tigre og Hyæner, der kun dræbe for Lyst.

Betænk fremdeles: at ikke Alt er Guld, som glimrer; og at mange Rige, Velhavende og Ansete ere langt fra ikke saa lykkelige, som I tro; ja, de ere maaske slet ikke lykkelige. Tror det kun, at Mangen besidder mange Agre, og har ikke saa megen Glæde ved disse, som I ved Eders smaa Haver; for Mangen bliver hans store Hus for lille, fordi han

i samme ikke finder Kamre, hvor Lidenskaber og Samvittighedsnag lade ham hvile; og Mangen kan ikke sove paa den blødeste Dyne eller har Smag for de kosteligste Spiser og Drikke. — Ja, mangen Konge og Stormand ville i vore Dage vist misunde den rolige Borger og Landmand. Og der gives *Kors* ogsaa i de største Huse, og de ere ikke mindre svære, hvor skjønne de endog maatte være malede; ja, et gyldent Kors er sværere, end et af Træ, og den gyldne Krone *trykker* ligesaavel som Tornekronen. Der gives ogsaa en glimrende Elendighed; og intet Slot er saa fast, at jo ikke Nøden kan trænge ind. At regjere, ak! det er sandeligen ikke saa let og behageligt, fornemmelig i vore Dage! overlad derfor dette roligt og gjerne til de høje Herrer; du vil have ondt nok ved at regjere dine faa Børn. Forund de høje Herre, at de bære Ordener; ak! kunde du se, hvor ofte der under samme slaar et blødende Hjerte! ikke omsonst have Mange disse Hæderstegn i Form af et *Kors*. Overlad Embedsmanden hans Sorger og glæd dig ved, at dine ere ringere.

Dersom I tro, at Rigdom, Ære og jordiske Fornøjelser alene gjøre lykkelige, saa ere I i Sandhed faldne i stor Vildfarelse. Maatte hin Konge, der mere, end nogensomhelst Anden har besiddet og nydt Jordens Goder, dog belære Eder om noget Bedre! Den hæderkronede, den rige Salomon — han vidste ikke at sige noget sandere Ord om Besiddelsen af alle jordiske Goder og om Nydelsen af alle jordiske Glæder, end: »*Vanitas vanitatum!*« »*Forfængelighed over Forfængelighed!*« Og en anden stor Konge og Kejser Karl V., i hvis Rige Solen aldrig gik ned, nedlagde sin Krone med et glad Hjerte, og tilstod, at han aldrig havde oplevet en Dag uden Sorger; og gjerne ombyttede han Purpurkaaben med Munkekutten, Sceptret med Spaden, Herredømmet over hele Verdenshandelen med Stillingen af Uhrenes Hjulværk, og den halve Verden med en lille Blomsterhave. — Romeren Cicero, som havde beklædt alle Statens højeste Æresposter, tilstod ikke desto mindre: »Fra de stør-

ste Glæder er Væmmelsen ikke langt borte.« Dette følte selv Hedningerne; thi de fremstillede deres Overgud, Jupiter, saaledes: Han holdt i den ene Haand en Rose, og i den anden en Fisk, for derved at tilkjendegive: at ligesom Roserne ikke ere uden Torne og Fiskene ikke uden spidse Ben, saaledes gives der heller ingen Glæder uden Sorger og ingen Fornøjelser uden Smerter.

Tragt derfor ikke for meget efter høje Ting, og døm ikke efter Skinnet. Det er i Virkeligheden sikrere i Dybheden end i Højheden. Lynstraalen træffer snarere Taarne og Slotte, end det lave Hus, og hines Fald lyder højere og skrækkeligere, og dræber Mange, og deres Gjenopbyggelse er kostbarere og vanskeligere. Ege- og Cedertæer bleve ofte splintrede, imedens det beskedne lille Træ blev staaende, og Røret og Palmen, som bøjede sig, bleve ikke knækkede. Misund derfor ikke de Højere; det er i Sandhed ikke Umagen værd; stræb ikke over din Stand, det kunde ellers gaa Dig, som det gik Myren i følgende Eventyr. —

Da Myrerne saa, at Bierne i den skønne Foraarstid fløj omkring i Haverne paa Blomster og blomstrende Træer, og samlede Honning, bleve de overmaade fortrædelige, og beklagede sig over Naturen, fordi den ikke ogsaa havde givet dem Vinger ligesom Bierne. De maatte altid krybe paa Jorden i Sand og Smuds, og saa møjsommeligen indsamle deres daglige Føde. Naturen maatte dog endelig ogsaa give dem Smaavinger, for at de ligeledes kunde svinge sig op i det Høje. Deres Ønske blev opfyldt; de fik Vinger; blandede sig derpaa glade imellem Bierne, og fra Blomster og Træer saa de med Foragt ned i Støvet til deres ubevingede Søstre. Den ophøjede Myre var imidlertid saa forsigtig, at den spurgte den lille Bi, om der ogsaa gaves Farer i det Høje? Ja, ganske vist, svarede Bien, og det temmelig mange; og den fortalte Myren om de skarpe Vinde og om det raa Vejr, om Fuglene og om de udspændte Garn. »Ikke videre?« svarede Myren; »disse Farer vil jeg letteligen kunne undfly med mine Vinger; dertil har jeg dem jo.« Saaledes

talte den, og fløj veltilmode omkring. Da Efteraaret kom, vilde Myren ogsaa flytte ind i Bikuben og overvintre der; men den blev ikke indladt, af den Grund, at den ikke forstod sig paa Biernes Haandværk. Da hængte den med Vingene, og saa sig nødsaget til atter at opsøge den gamle Myretue. Den bankede paa; man spurgte, hvorfra den kom og hvad Godt den medbragte. »Fra Luften kommer jeg,« svarede den, »og medbringer et Par gode Vinger.« »Kommer Du fra Luften,« svarede man, »saa flyv tilbage til Luften; her er intet Sted for bevingede Dyr, isærdeleshed ikke for den, som ikke medbringe Noget. Det Forraad, som vi have indsamlet i Sommer, bruge vi selv til Vinter.« Saaledes talte man og lukkede Døren i. Da først erkendte Myren, hvor taabelig den havde været. »Nu erfarer jeg i Sandhed,« sagde den, »at det er bedre og sikrere i Dybheden end i Højheden!« — Derfor bliver ogsaa Verdens Højhed skattet ringe af de Vise, og det Lave og Beskedne elsket.

(Sluttes.)

Digterinden Kordula Wöhler

og

det allerhelligste Sakramente.

—o—

Kordula Wöhler eller *Kordula Peregrina* — hendes Digternavn —, som lever i Schwaz i Tirol, er den ældste Datter af den i 1884 i Ludwigslust afdøde lutherske Gejstlige Vilhelm Wöhler og blev født i Malchin i Mecklenburg-Schwerin den 17de Juni 1845. I Hjemmet herskede der en stræng Disciplin, og Kordula fik en omhyggelig Opdragelse. Rene, uskyldige Glæder fandtes der, men alt, hvad der kunde fremme Letsindighed og Verdslighed blev med Omhu holdt udenfor. Den strænge Fader tillod heller ikke sin Datter, at hun tog Del i Dandseundervisning eller i Familieballer.

Af en Veninde, en luthersk Pastorinde, fik Kordula

Alban Stolz' herlige Bog »Fader vor,« og hun fandt stort Behag i hans prægtige, originale Skrivemaade.

I Ludwigslust er der ogsaa en katholsk Kirke. Kordula vilde gjerne besøge den, og efter mange barnlige Bønner førte Faderen hende en Dag hen til den katholske Guds-tjeneste. Her hørte Kordula Prædikenen. Det var Søndag *Misericordia Domini*. Ved at høre den hellige Skriffs Ord: »Jeg har endnu andre Faar, som ikke ere af denne Faaresti,« blev hun mægtig greben, som af en indre hemmelighedsfuld Rørelse. Under Messen blev hun opmærksom paa en ung, smuk Pige, der tiltrak sig hendes Opmærksomhed paa Grund af den Inderlighed og Andagt, hvormed hun bad. Da Kordula, dybt bevæget og opbygget over Tilbedelsen af den sakramentale Gud, forlod Kirken, overvejede hun med Iver og Alvor den store Hemmelighed: Jesu Kristi Nærværelse i Altrets allerhelligste Sakramente. Saa begyndte hun at skrive Breve, i hvilke hun frit udtalte sine religiøse Følelser og rettede dem i Aanden til den ovennævnte katholske Pige, som hun havde set i Kirken.

I Fortalen til hendes Bog: »Hvad det evige Lys fortæller,« skildrer Kordula selv sin Konversion. Hun skriver: »Dengang var jeg endnu Protestant, jeg stod i min første Ungdom og levede under de lykkeligste jordiske Forhold, som et Menneskebarn nogensinde kan ønske sig og drømme om — og dog fandtes der et Hul, herskede der en vis Tomhed, en Længsel og Hunger dybt inde i mit unge Hjærte, som ikke lod sig tilfredsstille eller banlyse af noget-somhelst, endskjønt det egentlig selv endnu ikke forstod, hvad det længtes saa inderlig efter.«

»Men da jeg,« saaledes fortsætter hun, »i en Alder af henved sexten Aar første Gang betraadte en katholsk Kirke, første Gang nærmede mig den evige Lampes Skin og følte den hemmelighedsfulde Luftning fra Altret, da blev det mig — uden nogensomhelst Paavirkning fra menneskelig Side ved Ord eller Skrift — pludselig klart, hvad det egentlig var, hvorefter min Sjæl hungrede og tørstede

med en saa brændende Længsel, som Hjorten efter det friske Vand (Ps. 31, 2.), hvad det var, der — trods den rige jordiske Lykke — havde manglet mig saa smerteligt: en levende Guds personlige Nærhed og virkelige, legemlige Tilstedeværelse, hvorom de stakkels Protestanter desværre ikke vide noget og som de heller ikke ville kjendes ved!

Siden hin eneste Time i den katholske Kirke blev mit Hjærte lænket til! Altret, og uden nogen anden Lejlighed til at høre eller læse noget nærmere om Altrets allerhelligste Sakramente, var dog — ved Guds underfulde og hemmelighedsfulde Naadevirkning i min Sjæl — min Tro paa denne ophøjede Hemmelighed dog saa klar og fast, min Kjærlighed til Sakramentet saa varm og stærk, som havde jeg allerede dengang været et Barn af Kirken, ja en født Katholik.

Vel maatte der fra denne min første Indtræden i en katholsk Kirke indtil min endelige Overgang til den hengaa hele ni Aar, thi efter Landets daværende Love mente man, paa enhver Maade at kunne og skulle forhindre denne Overgang indtil Myndighedsalderen, d. v. s. 25 Aars Alderen. Men mit Hjærte bankede i disse ni Aar i en udelukkende protestantisk Atmosfære kun katholsk, og fra min Pen flød i den Tid allerede hine Sange i »Det evige Lys,« paa hvilke ingen Læser vel har mærket, at det var en protestantisk Pastors Datter, som havde digtet dem: »Misericordia Domini«, »Det rette Lys«, »Venite adoremus«, »Indtil Guds Bjærg«, »Sanctus«, »Jeg ved det«, »Hvor er Hjemmet«, »Min Kjærlighed«, »Brudens Søgen«, »Deus meus et omnia« — og forskellige andre.

Uden at have Lejlighed eller føle Trang til indgaaende at studere enhver enkelt Lære i den katholske Kirke, at prøve dem, at overveje dem med Forstanden og at sammenligne dem med Lutherdommens Læresætninger — uden nogen som helst Grublen og Tvivlen, Spørgen og Forskning, stod det fast i mit Hjærte som en uomstødelig Kjendsgjerning, at den Kirke, som frem for alle andre Kirker, havde det le-

vende Gudmenneske i Tabernaklet, Troen paa Altrets allerhelligste Sakramente — ogsaa maatte have Ret i alle sine øvrige Troslærdomme og allerede derfor alene maatte være den sande, fordi den alene var i Stand til at skjænke Menneskehjertet den sande Lykke for Tid og Evighed, i den personlige, væsentlige Forening med Gud i Eucharistien!»

Vi ville maaske mindre forundre os over disse det allerhelligste Sakramentes Naadevirkninger, naar vi erfare, at lignende Kjendsgjæringer ikke ere enestaaende. Den berømte Kardinal *Wisemann*, som har skrevet saa smukt om Altrets allerhelligste Sakramente og offentliggjort de dybeste Studier netop over denne Troslære, skrev i Aaret 1849 i en yderst lærerig Afhandling: »Det nye Testamentes Vidundere som Forklaring af den katholske Lære«: »Eucharistien foreviger ifølge katholsk Lære Jesu Kristi Nærværelse paa Jorden. Han er her tilstede som Gud og Menneske, med sine Fuldkommenheders hele Fylde. Ejendommeligt for Frelserens Person, medens han levede heneden som synligt Menneske, var det, at der stedse udgik fra ham en Kraft, som helbredte Alle. (Math. 9, 20; 14, 36; Mach. 3, 10; 5, 30; Luk. 8, 46.) Denne uophørlige Udstrømning af en underfuld Kraft, denne Livs-Atmosfære, der omgav ham som et kongeligt Pragtklædebon, virkeliggjør Kirken og føler den daglig. Det er i Virkeligheden vanskeligt, at gjøre dette forstaaeligt; thi det hører til Religionens hemmelige Indflydelser, som bedre kunne føles, end beskrives. Men andægtige Sjæle ville forstaa mig; de ville have følt den Andagt, Fred, Tillid, Kjærlighed, som det allerhelligste Sakramentes blotte Nærværelse indgyder under Bønnen og Betragtningen, den beroligende og betvingende Indflydelse, som det udøver over deres forvirrede eller foruroligede eller ængstelige Hjærte. At denne Indflydelse fra det allerhelligste Sakramentes Side er en virkelig og ikke nogen indbildt Indflydelse, vidner den Virkning om, som det udøver ogsaa paa saadanne Personer, som ikke kjende denne ophøjede Hemmelighed. Jeg kunde anføre flere Exempler paa, at Omvendelser ere blevne bevir-

kede af den; jeg vil indskrænke mig til at omtale to saadanne Tildragelser, som jeg har hørt af vedkommende Persons egen Mund.

Afdøde Mr. Mason, en værdig og from Præst, havde i flere Aar været methodistisk Præst. Jeg hørte ham i en offentlig Prædiken overfor mange Tilhørere omtale følgende som Hovedaarsag til hans Omvendelse: saa ofte han var traadt ind i en katholsk Kirke eller et Kapel, havde han stedse følt sig stemt til Andagt og Ærefrygt, tilskyndet til Taushed, til at knæle, selv om der ingen Gudstjeneste blev afholdt, medens han i sin egen Kirke aldrig havde haft saadanne Følelser. Grunden hertil havde han imidlertid slet ikke kjendt; men da han havde lært den katholske Kirkes Lære om den hellige Eucharisti at kjende, var han bleven saa fast overbevist om, at Grunden til hans Følelser laa deri, at han var bleven katholsk.

Baronesse K., kjendt af Mange paa Grund af hendes Talenter, Fromhed og mange gode Gjerninger, var en tysk Protestantinde, fuld af Fordomme mod den katholske Religion. I Rom besøgte hun engang Kirken for den evige Tilbedelse, hvor det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen til Tilbedelse. Hun saa en Mængde Folk i dyb Taushed, knælende dybt bøjede eller andægtigt seende op til Altret. Hun vidste ikke, hvad det var, som saaledes fængslede disse Folks Opmærksomhed, og da hun ikke saa andet paa Altret end en Mængde brændende Lys, uden at have nogen Anelse om Frelserens Nærværelse i Sakramentet, udraabte hun: »Gode Gud, disse Folk tilbede dog vel ikke Lysene!« Ganske uvilkaarlig følte hun sig imidlertid tilskyndet til at knæle ned og tilbede, hun vidste ikke hvad. — Paa en underfuld Maade fængslet, besøgte hun gjentagende Kirken, og altid med den samme Virkning. Der hengik et Aar, inden hun erfarede Sandheden og erkjendte, hvem der her var tilstede; og med hede Taarer begræd hun overfor mig hint Aar, i hvilket hun, som hun sagde, havde modstaaet Naaden og spildt Tiden.

Nogle ville finde disse Ting barnagtige og fanatiske; men da Nathanael ikke vilde tro paa, at Messias kunde komme fra Nazareth, sagde Filippus til ham: »Kom og se!« (Joh. 1, 40,) og i det gamle Testament hedder det: »Smager og ser, hvor liflig Herren er« (Ps. 33, 9.). Jeg har kjendt en Konvertit, hvem Gud kort efter fra et smertefuldt, men ikke desto mindre glæderigt Liv heneden kaldte over til sig i Salighedens Rige; Konversionen havde paa en Gang fra et

forlystelsessygt Verdensbarn forvandlet hende til en from og ivrig Tjenerinde af Gud; hun nærmede sig, naar hun selv ikke kunde modtage den hellige Kommunion, andægtigt til dem, som vendte tilbage fra Kommunionbænken, og følte, hvorledes en Straale af Trøst og Lykke ogsaa faldt ind i hendes Hjærte, — Kraften, som udstrømmer fra Jesu hellige Menneskehed, selv naar den har taget Bolig i det menneskelige Legemes fattige Paulun. *Expertus potest credere, quid sit: Jesum diligere* — Hvo, som har erfaret det, kan tro, hvad det vil sige: at elske Jesus.«

Ovenstaaende Ord skrev Kardinal Wisemann i Aaret 1849. To Aar senere, Paaskesøndag 1851, havde han den Glæde, at tage imod den Mands katholske Trosbekjendelse, som efter Guds Raadslutning skulde blive hans Efterfølger: *Dr. Manning*, en anglikansk Gejstlig, den senere saa berømte Kardinal, til hvem hele England saa op med Ærbødighed og Højagtelse. Ogsaa han omtaler det allerhelligste Sakramentes dragende Kraft som den første Grund til hans Konversion.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Mandags vendte den højærværdigste Biskop *Johannes von Euch* atter tilbage til Hovedstaden efter et længere Ophold i Udlandet, hvor Biskoppen har besøgt Kurstedet Ems og tillige haft Lejlighed til at overvære Bonifaciusforeningens Jubilæum i Fulda, Viebiskop Dr. Schmitz's Bisættelse i Köln og Dr. Vosz's Bispevielse i Osnabrück.

— I Mandags er et af vor Menigheds Medlemmer, Sporvognsfunktionær *Thorvald Schonbeck*, kommen af Dage ved et Ulykkestilfælde, idet han under sin Gjærning i Vognremisen paa Tagensvej er bleven klemt fordærvet mellem en Sporvogn og Væggen. Den Ulykkelige, som led svære Smerter modtog de hh. Sakramenter paa Kommunehospitalet. Begravelsen finder Sted fra katholsk Vestre Kirkegaard Søndag den 22. ds. Kl. 12. R. I. P.

Unio. De ugentlige Møder, der afholdes om **Fredagen** i Cafè du Parc, Gyldenløvesgade 4, 1. Sal, begynde fremtidig Kl. 8 (ikke Kl. 7½) og vare til Kl. 12.

Fredag d. 27. Okt. Kl. 9½ pr. Foredrag af Hr. Cand. theol. & mag. N. Hansen: Vestjydske Indtryk.

S. J. G. Mandag den **23. Oktober**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, præcis afholder **St. Josefs Gilde** et extraordinært **Generalmøde**, hvortil **samtlige Brødre** opfordres til at møde, da vigtige Sager foreligge.

~~De~~ Gradmestrene for I., II. og III. Gr. ville sørge for, at deres resp. Grader møde fuldtalligt. **Ingen Gradebrødre maa udeblive.**

A. C. Generalforsamling Onsdag den 25. Oktober Kl. 9 i Søpavillonen. Talrigt Møde udbedes.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). Møde hver Fredag Kl. 8 paa Ørstedesvej 10. — Alle indbydes venligst.

Da et tilstrækkeligt Antal Abonnenter ikke har tegnet sig til den fortsatte Udgivelse af Karl Mays Roman „Wiunnetou“, bortfalder Foretagendet for Foreningens Vedkommende.

De anmeldte Abonnenters Adresser ere tilsendte den tidligere Udgiver. Ansgariusforeningen.

C. B. Lohrer,

31 Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. De hh. Relikviers Ihukommelse. — **23. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **24. Ti.** Rafael, Ærkeengel. — **25. O.** Chrysanthus og Daria, Martyrer. — **26. T.** Votivofficium af det allerh. Sakramente. — **27. F.** Ferialdag. — **28. L.** Simon og Judas Thaddæus, Apostle.

Søndag den 29. Oktober. 23. Søndag e. Pintse.

Paramentforeningens Damer bedes herefter møde om **Fre-**dagen Kl. 1 i Stedet for, som hidtil, om Torsdagen.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** i Dag Søndag den 22. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Børn, som til **Paaske** skulle modtage **Konfirmationens h. Sakramente**, bedes anmeldte af Forældre eller Værger inden Maanedens Udgang hos Undertegnede, som træffes Kl. 9—10 Form. og Kl. 3—4 Efterm. Daabsattest maa medbringes.

Joh. Braun, Sognepræst.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn, kgl. Hofboghhandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn, er udkommen:

A. Breitung: Abeteoriens Bankerot og vor populære Darwinisme. Til velvillig Overvejelse for Studentersamfundets Kredse. 215 Sider.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 44.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 44.

Søndagen den 29. Oktober.

1899.

Indhold: Om Ufreden blandt Samfundets Stænder. Kordula Wøhler og det allerhøi, Sakramente. Allehelgen — Allesjæle. Efterretninger fra Ind- og Udland: Maribo. — Bekjendtgjørelser.

Om Ufreden imellem Samfundets Stænder.

—O—

(Sluttet.)

En anden Grund til, at der ofte hersker Ufred imellem de forskjellige Stænder, er denne: at mange Fattige fordrer formeget af de Velhavende, og at netop de hyppigst pleje at trænge sig frem, som mindst ere værdige til Hjælp. Hvormange Trængende gives der ikke, som have sig selv at takke for deres sørgelige Lod? En Yngling — som ikke lagde den ringeste Spareskilling tilside; hvem den sidste Hvid syntes at brænde i Lommen, som helst haandterede alle Slags Tærninger, som satte Kortene højere end alle Slags Bøger, og Enebærbusken over alle Træer — gifter sig, eller rigtigere sagt, *maa* gifte sig; han har nu Kone og Børn at ernære; han er en ligesaa doven Arbejder, som

flittig Besøger af Værtshusene; mon han kan finde det forunderligt, om han bliver fattig? Hvem har da nogen Sinde høstet andet af Vind, end Storm? Hvem vil han anklage? Den højeste Herre, Gud? — Den Herre, som gav ham Forstand og sunde Lemmer og som i hans Hjerte plantede Medlidenhed for hans Familie? Eller, hvem vil han anklage? — Den rige Næste, som ikke fortrinsvis betænker ham men derimod foretrækker værdige og agtværdige Trængende, der ikke selv have forskyldt deres beklagelige Lod? Og hvorledes kan han gjøre Fordring paa særdeles Højagtelse og Hensyntagen? Kun sig selv alene har han at anklage! — Hist er en af de taabelige Jomfruer, som bortødsler Alt til Flitterstads, som bærer sit hele Brudeudstyr paa Kroppen, hvis bedste Venner ere Spejlet og Smigrerne; hun bliver til en uordentlig, forfængelig og ødsel Kone, en unaturlig Moder, hun bliver ulykkelig og gjør sin Familie ulykkelig. Hvem anden kan hun anklage end sig selv? Hvo som ikke arbejder, skal ikke spise; hvo som ikke saaer, kan ikke høste; man maa ikke ville høste, hvor man ikke har saet; hvo som ikke samler, adspreder; den Dovne kan ikke gjøre Regning paa hvad den Flittige besidder, og Trylleordet »Dug dæk Disk!« gjælder kun i Æventyret. Alt dette er i sin Orden og Ret.

Vær oprigtig, min Ven! Hvorfor er du bleven fattig? Jeg vil sige dig det, om du ogsaa ikke vil tilstaa det. — Du vilde klæde dig som en stor Herre, Ægtemand! — Du vilde ikke staa tilbage for Frøkenen, og ingen Forskjel skulde der være mellem Borgmesterinden og dig, Husmoder! Ingen Bekvemmelighed turde fattes dig, Yngling! og ingen Slags Nydelse vilde du undvære; — Du var endnu ikke voxet fra Riset, da du allerede troede at maatte udpuste Røgskyer af en stormægtig Pibe eller en flot Cigar, og at maatte være med til alle Forlystelser! Alle disse tynde og fine Kjoler, Hattene med Baand og Blomster og Fuglevinger uden Ende og de fine Glacéhandsker og nyskelige Parasoller, alt det kunde mangan Skjønjomfru nok undvære. Uden Tvivl var

det bedre, om du idetmindste gáv en Del af din Løn, af dine Naalepenge til dine gamle, fattige Forældre, og om du var betænkt paa fornødent Linned for den tilkommende Familie. Dette snehvide Stof tager sig virkelig smukt ud i Komoden, og passer saa godt til den Guds Velsignelse, der sjældent plejer at mangle de Flittige. — Jeg mener nu: dersom du havde opført dig som en flittig, sparsommelig Jomfru, som ogsaa tænkte paa Fremtiden, saa var du ikke bleven fattig; da behøvede du nu ikke at ty til fremmed Hjælp og at sende dine Børn til andre Folks Døre; da var du ikke vred paa de Velhavende, som tro, at du aldeles, ikke fortjener Hensyn fremfor alle Andre.

En sidste Grund, hvorfor de fattigere Stænder nære en fjendtlig Stemning imod de højere, er denne: Ogsaa de Fattige ere kun altfor ofte ikke besjælede af Kristendommens Aand, af en levende Tro og af sand kristelig Visdom. — Følgende Sandheder forglemmes kun altfor ofte: »De forskellige Stænder ere *en Indretning af Gud*, hvis Villie vi ikke tør modstræbe og hvis Visdom vi ikke tør miskjende. De forskellige Stænder have altid været til, saalænge Verden har staaet, og ville altid vedblive at være til. En almindelig Lighed kan der ikke gives; og om vi end om Morgenens kunde gjøre alle Mennesker lige, vilde de dog allerede om Aftenen igjen være hinanden ulige. Den Sparsommelige vilde bevare sin Ejendom, Ødelanden bringe den i Butiken og i Værtshuset; den aandeligt mere begavede vil altid komme til at beherske Andre. Forsøger engang at indføre almindelig Lighed, saa ville I derved ophæve al Rolighed, Orden, Flid og Sparsommelighed, alle huslige Dyder og al ædel Kappestrid. Den Ene kan ikke bestaa uden den Anden, ligesom den ene Haand maa vaske den anden. Alle ere ligesaa mange Lemmer paa det samme Legeme; Alle ere lige nødvendige og prisværdige. — Ethvert har sin Forretning. Hovedet tænker, Brystet aander, Haanden arbejder, Hjærtet banker, Foden bærer. Er det ene Lem imod det andet, saa skader *det* alle øvrige. Hvem vilde tro, at han gjorde vel

i at afhugge den venstre Haand med den højre? Lukker Øjet sig, saa vakler Legemet; ville Hænderne ikke arbejde og føre Spiserne til Munden, saa hensygnér og dør hele Legemet.«

Lad os nu betragte Sagen fra et højere, kristeligt Standpunkt. Den Stand, i hvilken Gud satte dig, er den bedste for *dig* til at kunne bevirke din Frelse og vinde Himlen. Den Rige skal blive salig ved glad Given, den Fattige ved taknemlig Modtagen. Kappen, som den hellige Martinus delte med den frysende Tigger, vil blive hans, den Goddædiges, Æresklædning i det andet Liv; og Pjalterne, som bedække et redeligt Hjærte, ville blive forvandlede til Himlens Højtidsklæder. I Himlen sidder den hellige Tjenestepige Nothburga ved Siden af den hellige Fyrstinde Elisabeth. — Men saalænge vi vandre her paa Jorden, gives der: Først og Sidst. En Daare er den, som venter Andet, som venter det Umulige; en Forbryder er den, som vil indføre Uret; og en Oprører imod den højeste Herre er den, som pønser paa at kuldkaste hans Anordninger og Indretninger! Fuldkommen Frihed og Lighed under Solen finder du alene paa Kirkegaarden, og de, som allerede nu forkynde Frihed og Lighed, de ville gjøre Jorden til Kirkegaard.

»Sandelig, vi ville hverken være Daarer eller Forbrydere, men vi have dog heneden en sørgelig Lod; hvormeget have ikke de Fornemme forud for os! Vi maa undvære Livets Goder og Livets Glæder. Vore Børn skriige om Mad; Nøden tærer paa os som Svindsot, og et haardt Tryk tynger paa os.« Saaledes taler maaske mangan en redelig Fattig. Det er sandt, og jeg har inderlig Medlidenhed med Eder. Eders Klager have i mit Hjærte ikke mødt nogen Klippe, og jeg ønsker af min inderste Sjæl, at jeg kunde hjælpe Eder Alle. Men det vil jeg sige: I tør ikke adskille det nærværende Liv fra det tilkommende, dersom I ikke ville fortvivle, naar I heneden se en Herodes' eller Johannes' saa forskjellige Lod; naar Herodias' Datter dandser, og Annas Datter græder ved Foden af Korset; naar den haarde Fraadser i

Purpuret glæder sig ved sit yppige Maaltid, og Lazarus ligger syg, nøgen og hungrig ved Døren tillige med de smaa Hunde. Der er en retfærdig Gud i Himlen. Gjengjældelsen er gjemt, men ikke glemt. Den kommer ganske vist. Guds er Hævnen, han vil gjengjælde; han er Retfærdigheden og Kjærligheden: — han vil belønne. I den *anden Verden* holder han Verdensdommen og fælder den afgørende Dom; og han dømmer ikke efter det Ydre, men prøver Hjerterne og Nyrerne; han fordrer Regnskab for hvert et unyttigt Ord, og lader ikke en Drik koldt Vand blive ubelønnet, og Persons Anseelse gjælder ikke hos ham. *Der* vil Johannes blive holdt for mere, end en Profet, og for den Største, som nogen Sinde fødtes. *Der* befinder Lazarus sig i Abrahams Skjød, men den haardhjærtede Rige i Helvedes Flamme. Der blive ofte nok de Sidste de Første, og de Første de Sidste; Tiggere — Konger, og Konger — Tiggere. Der sidder mangan Daglejër foran Kejseren. Der blive Tornekroner til gyldne Diademer; der blive de taalmodig udgydte Taarer til Ædelstene i det himmelske Diadem. Der blive alle Suk og Veeklager til højtidelig Jubel, og Døds- og Fastesange til glade Allelujasange. Saalænge maa I have Taalmodighed. Tiden bliver Eder lang?! Hold ud endnu en liden Stund! Afstanden imellem Vuggen og Ligkisten er jo ikke lang; og Tidsrummet mellem den første Græden, med hvilken I hilse Verden ved Eders Fødsel, og den sidste Rallen, med hvilken I forlade den i Døden, er jo ikke langt. — Hvortil da — saaledes spørger jeg de Kivagtige og Fredsforstyrrenerne — hvortil da de evige Klager, hvortil *Ufreden*, hvortil da den idelige Kvig med Eders Brødre, som i denne korte Tid bære en sværere *gylden Byrd*, og som le nogle Øjeblikke længere end I?

Kommer man i et Selskab, hvor man ikke agter at blive længe, saa er man tilbageholdende; man opfører sig høfligt og undgaar Alt, som kan give Anstød; i den korte Tid kan man letteligen holde ud. Behager det os ikke der, — nu vel — vi gaa jo snart videre. — Hvorfor gør man ikke

ligesaa i det menneskelige Selskab, hvor man heller ikke bliver længere end en kort Tid? — Du bor jo her kun tilleje; hvorfor vil du da ikke give noget efter for din Medlejer og Stuenabo? En af Eder flytter visseligen snart bort; hvortil da denne idelige Krig? Hvortil da en Kains Misundelse, en Putifars Bagvadskelser og jødiske Banders bespotende Taler? Hvortil de onde Aanders Had; hvortil Helvedes Sindelag imod dine Medbrødre? Kan Jorden end ikke være Himmel, — et Helvede behøver og skal den jo heller ikke være. Ved *Kjærlighed* kunde man gjøre den til en Forhimmel, men man foretrækker, ved gjensidigt Fjendskab at gjøre den til et Forhelvede. Om en liden Stund er det Menneske, som du misunder saameget, ligesaa fattig som du; om en liden Stund vil du ikke mere se dette Menneske; Jorden skjuler da enten hans eller dine Øjne; Døden har da enten lukket hans eller din Mund; snart staa i begge for den strænge og retfærdige Dommer; og vee da Eder, dersom I uden Forlig og Forsoning ere gaaede over i Evigheden!

Pax vobis! »Fred være med Eder!« Lad hele Verden føre Krig, vi ville den ikke; vi hade de Ulykker, den medfører; vi ville forkynde den skjønne *Fred* med alle dens Vlsignelser; hin Fred, som Englene paa Betlehems Marker forkyndte for alle Mennesker, der have en god Villie; hin Fred, som Kristus bragte os fra Himlen, som han ønskede og gav sine Disciple, og som han paa Golgathas Højder erhvervede os med Strømme af sit helligste Blod. Lad os troligen og i Kjærlighed holde sammen, lad os ikke lægge nye Kors paa vore Skuldre, men tilsammen bære dem, som ere os paalagde af Gud, med Taalmodighed og Hengivelse i den himmelske Faders Villie! Vi Alle, Rige og Fattige, Fornemme og Ringestillede, Ansete og mindre Ansete, Foresatte og Undergivne, vi Alle ville anse os som een Familie; vi have jo den samme himmelske Fader, den samme ophøjede Broder: *Jesus Kristus!* De samme evige Goder, de samme evige Glæder i Himlen, den samme uforlignelige Arvelod hist oppe venter os Alle! Ligesom vi bede i en og

samme Kirke, spise ved et og samme Herrens Bord, hvile paa en og samme Kirkegaard: saaledes nære vi ogsaa det Haab, at vi komme til at bo sammen i en og samme Himmel! *Fred være med Eder; den tredobbelte Fred!* Ingen Krig med *Gud*, ingen Krig med vor *Samvittighed*, ingen Krig med vore *Brødre!* — Og fører man os da endelig til hint Sted, det eneste, hvor der i Verden ofte alene findes Hvile og Fred — til Kirkegaarden, — meget betegnende kaldes den Hvilested — og bringer man os, bedækkede med Saar, bort fra Jordens Tumble- og Valplads, og nedsænker man os ved de lange Touge i det stille og rolige Sovekammer, i den snævre og smalle Grav, o! saa gid, at Præsten med Tillid da maa kunne bede og ønske: »*Han hvile i den evige Fred!*« *Requiescat in pace!*«

Digterinden Kordula Wøhler

og

det allerhelligste Sakramente.

—0—

(Sluttet.)

»Jeg befandt mig i Rom,« skriver *Dr. Manning*, »besøgte Musæerne, Ruinerne, Kirkerne, fulgte Ceremonierne, idet jeg, som alle mine Landsmænd, gennemstrefede Byen i alle Retninger. Jeg havde aldrig næret Skygge af Tvivl om Protestantismens Sandhed og jeg var jo en Gejstlig i den protestantiske Kirke; jeg tænkte aldeles ikke paa at antage en anden Religion. Intet af alt det, jeg saa, havde gjort nogetsomhelst Indtryk paa mig, og jeg var ligesaa langt fjærnet fra Katholicismen, som dengang jeg rejste fra England. En Morgen gik jeg ind i den h. Ludvigs Kirke, som staar under fransk Protektion. Det allerhelligste Sakramente var udstillet paa et af Altrene, sandsynligvis paa Grund af en Novene. Intet var simplere end denne Exposition; der brændte nogle Lys, Præsten knælede i almindelig Rochet

foran Alteret, nogle Troende bad i Kirken. Det var noget ganske andet, end Højtidelighederne i Peterskirken, men det var den kjære Guds belejlgede Øjeblik. Jeg følte i mit Hjærte en hemmelighedsfuld Rørelse, halvt Lys, halvt Tiltrækning. For første Gang i mit Liv forekom det mig, at Sandheden kunde være der, og at det ikke var umuligt, at jeg engang kunde blive Katholik. Dette var endnu ikke Konversionen, det var, jeg gjentager det, Guds første Kaldelse, og jeg var endnu langt borte. Jeg tillukkede ikke mit Hjærte, jeg har bedet, søgt, studeret, med al den Iver og Oprigtighed, jeg var i Stand til. Lyset voxede med hver Dag, der gik, og Naaden fuldbragte det øvrige.«

Den berømte Pianist *Hermann Cohen*, født af jødiske Forældre i Hamborg, fortæller ligeledes om sig, at han har følt de første, ligesom overmenneskelig virkende Stød og Indskydelser til sin Konversion under Opløftelsen af den hellige Hostie i den hellige Messe. Den unge Jøde, der havde gennemrejst Verden i en formelig Triumf som Kunstner, blev katholsk Præst og prædikede som saadan begejstret helst om det allerhelligste Sakramente. Han døde som Karmeliterpater Augustin og ligger begravet i St. Hedvigskirken i Berlin.

»En Fredag i Maj Maaned i 1847,» saaledes skriver *Hermann Cohen*, »bad Fyrsten af Moskov (Ney) mig om, at overtage Ledelsen af et Kor af Dilettanter i Kirken St. Valère i Paris. I det Øjeblik, Velsignelsen med det allerhelligste Sakramente blev givet, følte jeg for første Gang en saare levende, men ubetvingelig Ophidselse i min Sjæl. Den følgende Fredag havde jeg den samme Følelse, men meget stærkere, og jeg følte, hvorledes en betydelig Byrde tyngede paa hele mit Legeme og tvang mig til at bøje mig mod min Vilje.«

Ved at læse en Bog, som han havde laant hos Abbé Legrand, kom han en Dag i Tanker om, at han en Søndag vilde overvære den h. Messe. Dette Forsæt udførte han i Ems, hvorhen han var rejst i Anledning af en Koncert, og

hvor han den 8de August 1847 opnaaede en fuldkommen Angers Naade. Han skriver herom: »Jeg begav mig til Messen; her fængslede Ceremonierne min Opmærksomhed; men lidt efter lidt begyndte Bønnerne i det h. Offer, Sangene; den rigtignok usynlige, men af mig dog følte Nærværelse af en overmenneskelig Magt, at hensætte mig i en Tilstand af Ophidselse, Forvirring og hellig Frygt; med eet Ord, det behagede den guddommelige Naade, at udgyde sig med al Magt over mig. Under Opløftelsen af den hellige Hostie følte jeg pludselig, at mine Øjne udgjød en Strøm af Taarer, som med velgjørende Fylde uophørlig strømmede ned ad mine Kinder. O lyksalige Øjeblik! O Øjeblik, evigt mindeværdigt for min Sjæl! Du har endnu ikke ophørt med at være nærværende for min Aand med alle de himmelske Følelser, som du har bragt mig ovenfra! Endnu anraaber jeg den almægtige og barmhjærtige Gud indstændigt om at forunde mig, at det søde Minde om din Skjønhed evindeligt maa være indgraveret i mit Hjærte med en urokkelig Tro og Taknemlighed, som svarer til det Maal af Velgjerninger, hvormed du har overøst mig! Jeg mindes, at jeg har grædt i mine Barndomsaar, men aldrig, aldrig havde jeg kjendt noget til saadanne Taarer. Medens de strømmede, tølte jeg de bitreste Samvittighedsnag over hele mit hendirundne Liv, og pludselig og af sig selv, som under en Gysen, begyndte jeg i mit Indre og med stor Hurtighed at aflægge et almindeligt Skriftemaal for Gud over alle de svære Synder, som jeg havde begaaet siden min Ungdom. Jeg følte den evige Dommers hele Vrede og mine Synders Afskyelighed; men lidt efter lidt beroligedes min Sjæl, og jeg følte, at den barmhjærtige Gud vilde tilgive mig, at han vilde have Medlidenhed med min oprigtige Sønderknuselse, med min bitre Smerte, med min hæftige Anger. Ja, jeg følte, at han havde vist Naade mod mig, og at han som Sone havde taget imod min faste Beslutning: at elske ham over Alt og for Fremtiden helt at omvende mig til ham. Da jeg gik ud af hin Kirke i Ems, var jeg allerede en Kri-

sten ja, en saadan Kristen, som man kan være det, naar man endnu ikke har modtaget den hellige Daab.«

Men vi blive for udførlige og maa vende tilbage til Digterinden *Kordula Wöhler*, ellers kunde vi anføre endnu mange Exempler paa denne underfulde Tiltrækningskraft, som Altrets allerhelligste Sakramente har udøvet over Hjærterne. Heller ikke Kordula Wöhler var utaknemlig mod Naadens overordentlige Kaldelse. I sin Bog »Hvad det evige Lys fortæller« giver hun os Beviser paa sin inderlige Andagt til det allerhelligste Sakramente. Disse Digte maa man have læst, man maa være Katholik og tro paa det allerhelligste Sakramentes tilbedelsesværdige Hemmelighed, for helt at fatte og føle deres Indhold.

I Indledningen siger hun, at der gives Ord nok paa Jorden, Ord fulde af Kraft og Sandhed, men ogsaa Ord uden Maal og Hensigt, Ord, som sloge dybe Vunder og fik Hjærter til at briste, men ogsaa søde Kjærlighedsord, trøstende Faderord, kjærlige Moderord, hellige Præsteord. Ogsaa Naturens Herligheder tale med tusinde Ord; men alle disse Ord kan ikke helt og fuldtud tilfredsstille Hjertet; der bliver en Længsel tilbage, en Længsel, som bliver inderligere, jo længere den varer, en Hjemve, som intet Væsen og intet Ord nogensinde har stillet, en Anelse om og en Trang, som næsten fortærer Hjertet, til et evigt Ord, som skjænker Frelse og Salighed. Og dette lyksaliggjørende Ord lytter hun til i Kirken og indbyder alle Mennesker til at følge hende derind, hvor den evige Lampe brænder: Kom, du kjære Sjæl, se din Frelser er her tilstede! Kom, lad os knæle ned og høre, hvad det siger, den evige Sandheds Ord, det evige Lyses Ord! Se hist det lille Lys med sit milde Skin, det taler Livets Ord ind i det mørke Hjærte; og har du hørt det og i Stillehed luttet til det, saa finder du ingen Smag mere i Verdens og Menneskers Ord. Intet forekommer dig da paa Jorden saa trøstefuldt og fortroligt, som Skinnet fra hint lille Lys, dets sagte Kjærlighedsvisken; og intet andet vælger du til Gjenstand for dine Tanker og din

Digten, end det, hvorum det evige Lys fortæller dig i den stille Kirke.«

Naturens hele Pragt og Herlighed fører Digterinden hen til det allerseligste Sakramente; de dybeste og hemmeligste Folder i det menneskelige Hjærte aabne sig for det; foran det evige Lys finder den urolige Sjæl atter Trøst og Styrke og hellig Fred. Hvilken Fryd, mener hun, vækker ikke en Solstraale i det menneskelige Bryst, hvorledes lyser ikke Himlens Stjernepragt ind i Sjælen, hvorledes ligner dog ikke Lyset i det menneskelige Øje en Kjærlighedsstraale ovenfra; men alle de mange Lys paa Jorden forsvinde overfor dette ene — overfor det evige Lys, som brænder foran Gudmenneskets Tabernakel og Dag og Nat viser os hen til Livets Gud. »Oftē er Jordelivet desværre mørkt og besværligt — hvor trøstesløst, hvor ensomt vilde det ikke være, saafremt Jesus ikke var midt iblandt os? han, som i Tabernaklet venter paa enhver Sjæl, for evigt at velsigne dem med sin Nærværelse. Ja, — uden Tabernaklet — kalder jeg Glæden — Nød, og alt Lys kun — Skygge, og alt Liv — Død! Men med Tabernaklet bliver al Lidelse til Glæde, enhver Taare til en Perle, ethvert Bryst til en Himmel! Og søgte du hidtil uden Gavn, vedblev du at føle dig urolig, fattig og tom, — saa bank paa Porten her: Gudshuset kalder os hist, baade mig og dig; og har du allerede forgjæves spurgt Alle og Enhver. saa hør og lyt til, hvad det evige Lys i Kirken endnu siger dig: I min Hjærtevunde finder du rigelig Plads; lykkelig den Time, som førte dig derind; velsignet enhver Taare, som bragte dig til mig; o se dog, hvor jeg længes efter at aftørre dem her.« — — —

Allehelgener — Allesjæle.

— 0 —

Allehelgensfesten hensætter os i Aanden i de Saliges Boliger. Det har uden Tvivl ogsaa været den katholske

Kirkens Hensigt ved Indførelsen af denne Fest, at vi én Dag om Aaret saa fuldkommen som muligt skulle glemme Jorden og alt Jordisk og se op til vore allerede forklarede Medbrødre og Medsøstre i Himmelen. Ikke *alle* de Helgeners Navne staa i Kalenderen, som ere i Himmelen; paa Allehelgensdag have vi derfor Lejlighed til ogsaa at bevidne *dem* vor Ærefrygt, hvis Navne ere os ubekjendte, og som dog ikke mindre end de os bekjendte Helgener have kjæinpet for den evige Saligheds Krone og ere indgaaede til Guds Beskuelse. Det vilde være slem, dersom der ikke ogsaa boede mange, ja de fleste af vore *egne* Slægtninge og Forfædre i Himmelen; og saaledes er altsaa denne Dag ogsaa en smuk *Familiefest* for os; vi aflægge da i Aanden ogsaa vore egne Familielemmer et Besøg i deres Salighed, og glæde os i den Tanke, at de, som maaske endnu lige for vore Øjne have baaret Livets Byrde, arbejdet troligen for deres evige Liv, haabet paa Gud og lidt af Kjærlighed til ham, nu ogsaa besidde deres evige Arv og udhvile hisset efter deres Livs Møjsommeligheder. Ogsaa den Tanke kan ved denne Lejlighed ligge os nær, at vi denne Gang endnu helligholde denne Fest paa Jorden, men at vi, naar vi til næste Aar atter gjentage den, maaske allerede virkelig ere forenede med hine Helgener, saafremt vi ellers trolig holde ud i Guds Tjeneste og i Opfyldelsen af hans hh. Bud. Mere end nogen anden Dag i hele Aaret skal denne Festdag da ogsaa minde os om, at Helgenerne ikke vare andre Mennesker, end vi, eller, saa at sige, dannede af andet Stof, men at de ligesom vi vare syndige, men ved den h. Daab rensede Skabninger. De tilhørte den samme Stand, den samme Alder og Slægt, som vi; de levede i de samme, maaske mægtigere Hindringer i Udøvelsen af det Gode, end vi; de virkede med den samme guddommelige Naade, som de maaske besadde i en ringere Grad, end vi Andre; og alligevel sejrede de og tilkæmpede sig Udødelighedens Krone: Saadant kunde vi maaske glemme, naar der kun var Tale om Helgener fra fjærne Lande, af fremmede Na-

tioner, eller fra forlængst forsvundne Tider; men kraftigere, end det sker ved Tanken om vore egne hedengangne fromme Slægtninge, kunne vi visselig ikke blive mindede derom. Endelig vækker den Tanke, at blandt hine fuldendte Aander saamange have staaet os nær ved Stand, Alder, Kjøen og Familiebaand, tillige det største Haab i os om, at de ogsaa ville understøtte vore Bønner ved deres ivrige Forbønner. Har end vore Slægtnings jordiske Kjærlighed ophørt imod os ved deres Død, saa er dog Sønnen visselig ikke derfor bleven ligegyldig imod Faderen, Barnet imod Moderen, Hustruen imod Manden, den ene Ven imod den anden, men med endnu større Iver og renere Kjærlighed, end de dengang i deres jordiske Liv sørgede for deres Paarørendes legemlige og aandelige Velfærd, ville de nu ved deres Bønner bære Omsorg for os.

Men lad os nu ogsaa erindre den umiddelbart paa denne smukke Festdag følgende *Allcsjælesdag*. Naar vi i Aanden hensætte os iblandt Helgenernes Skarer, saa finde vi der ikke *alle* dem igjen, som i Løbet af deres jordiske Liv have levet for Gud og opnaaet det evige Liv. En stor Del af dem var ved Bortgangen fra denne Verden endnu ikke rene og hellig nok, for strax at kunne nyde Beskuelsen af den reneste og helligste Gud; de maa først endnu vente i Renselsesstedet, for igjennem Lidelser at opnaa hin Fuldkommenhed, som de her paa Jorden forsømte at tilegne sig ved deres egne Bestræbelser. De kunne her ikke mere virke noget for sig selv. Den eneste Hjælp, som kan blive dem tildelt, er de Troendes Bøn, som befinde sig i Himmelen eller paa Jorden og bede til den fælles Fader om Lettelse i deres Lidelser og om deres Renselse og Optagelse i Himmelen. Hvor meget burde det ikke være os magtpaaliggende, at opfylde denne fromme og hellige Pligt! Ogsaa i Skærsilden finde vi jo atter vore Medmennesker og Medkristne, vore Jævnaaldrende og Standsfæller, vore egne Familienlemmer. Her opholder sig endog fortrinsvis og maaske det langt overvejende Flertal af dem, som have levet paa

samme Tid som vi og for kortere eller længere Tid siden ere døde for vore Øjne og jordede i vor Nærværelse. Thi hvor Faa forlade vel dette Liv med en saa fuldendt Hellighed, at de uden videre Bod kunne lige strax optages i det himmelske Rige! Her opholde hine sig, som vi have omgaaedes i deres jordiske Liv og som maaske ogsaa for vor Skyld have undladt mangt Godt, ved vor Skyld begaaet mangan Synd, og nu saaledes ogsaa maa bøde og lide derfor for vor Skyld. Og det er maaske vore Forældre, vore nærmeste Slægtninge og Venner, som vi i deres Liv have elsket paa det Inderligste og med Glæde bevist enhver Tjeneste. En større Velgjerning, en vigtigere Tjeneste, en hjærteligere Kjærlighed. end det var muligt i deres hele Liv, kunne vi nu bevise dem ved vore *Forbønner*. Maaske ville vi om et Aar, om en Maaned eller om en Uge, i Morgen eller i Dag, allerede længes og sukke efter, at andre Troende ogsaa ville bevise os den samme Tjeneste! De lidende Sjæle ere heller ikke utaknemmelige for vor Bistand; de ville visselig ved deres Bøn rigelig belønne os for vor, ikke alene naar de engang ere indgaaede i Himmelen, og vi da selv befinde os paa Smerternes og Renselsens Sted, men ogsaa allerede nu. Da de ere døde i Guds Naade, saa hindrer Intet dem i at bede for *Andre*, omenskjønt de ved Bod ikke ere i Stand til at opnaa noget *for sig selv*. Alt dette kalder os nu *Allesjæledagens* Højtideligholdelse i Erindring, som ogsaa er indført i dette Øjemed i den katholske Kirke allerede for mange hundrede Aar siden. Selv det bidrager til at gjøre Dagen ret velsignelsesrig for de Afdøde, at den er umiddelbart forbunden med *Allhelgens* festen; thi jo mere vi Dagen i Forvejen have haft Lejlighed til, i Aanden at betragte de Saliges Glæder og Lykke, desto smerteligere maa vi derpaa føle, at saa Mange endnu maa undvære alt dette, og desto ivrigere maa vi stræbe efter, at vi ved Bøn og gode Gjerninger, ved Bivaanelse af den h. Messe og Annammelse af de hh. Sakramenter, kunne forherve dem den maaske længe savnede og attraaede Lykke. »Det er en hellig og gavnlig Tanke,« hedder det allerede i Makkæbæernes anden Bog (12, 46), »at bede for de Afdøde, for at de maa blive befriede for deres Synder.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—G—

Maribo. I Søndags havde Menigheden i Maribo den Glæde at modtage Besøg af den højærværdigste Biskop *von Euch*, som foretog apostolisk Visitats i den derværende smukke St. Birgitta Kirke. Ved samme Lejlighed meddelte Biskoppen *Konfirmationens hellige Sakramente* til henvend 200 *Polakker*, som i deres Hjemstavn kun sjældent have Lejlighed til at modtage dette hellige Sakramente, dels paa Grund af deres lange Ophold her i Landet, hvor de som bekjendt ere beskæftigede med Markarbejde, dels ogsaa paa Grund af de hjemlige Bispedømmers store Omraade, hvor Biskoppen, saavidt vi vide, paa sine aarlige Konfirmationsrejser kun hvert femte Aar kan naa at konfirmere i samme Sogn. Med Begejstring vare Polakkerne derfor ilede langvejsfra — Nogle maatte vandre fastende tre Mil og mere — til Maribo, for der at blive delagtiggjorte i dette Kirkens hellige Naademiddel, som Biskoppen medeler ved Haandspaalæggelse, Salvelse og Bøn.

Aftenen forud modtoges Biskoppen paa Banegaarden af højærv. Pastor *Ortved* og Kirkeforstanderne, som ledsagede ham til Præsteboligen. Søndag Morgen hørte Pastor *Ortved* Polakkernes Skriftemaal og Kl. 11 begyndte den højtidelige Prælatmesse, under hvilken Polakkerne modtoges den hellige Kommunion. Efter Messen prædikede Pastor *Ortved* paa Polsk om Dagens højtidelige Handling, hvorefter Biskoppen meddelte Konfirmationens hellige Sakramente. Et smukt Orgelspil ledsagede Polakkernes stemningsfulde Sange under den festlige Gudstjeneste, som havde fyldt Kirken indtil Trængsel og varede til henvend Kl. 2.

S.J.G. I Anledning af **St. Josefs Gildets »Fødselsdag«** afholdes førstk. Maudag den 30. Oktbr., Aften Kl. 8. Fællesspisning à Kr. 1,75 pr. Kuvert i Meyers Hotel, Vestervoldsgade 3, hvortil alle Br. indbydes.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).
Møde hver Fredag Kl. 8 paa Ørstedesvej 10. —
Alle indbydes venligst.

Unio. Stiftelsesfest fejres **Søndag d. 12. November Kl. 7¹/₂** i „Citys“ Selskabslokaler med Festmaal, Komedie og Bal. **Se Opslag!** Billetter à 2 Kr. for Besøgende, indførte ved et Medlem, faas hos Hr. Fabrikant Hoffmann, Kjøbmagergade 18. og Hr. J. C. Jørgensen, Gothersgade 43, samt i Foreningen.

Taksigelse. Hjærtelig Tak for al udvist Deltagelse ved min Mands Jordefærd.
Hortensia Schøubeck.

Overretssagfører Edv. Weis

Løngangstræde 25, Kbhvn. K. (Kontortid 10—3).
Reference: Overauditeur, Overretsprøk. Wolff.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Oktober. 23. Søndag e. Pintse. — 30. M. Alfons Rodriguez, Bekjender. — **31. Ti.** (Vigiliefastedag) Wolfgang, Biskop og Bekjender.

Onsdag den 1. November. Alle Helgeners Fest. Befalet Festdag, som forpligter til Overværelse af den h. Messe). I St. Ansgars Kirke; Kl. 7 og 8 stille Messe; Kl. 10 højtidelig **Pontifikalmesse** med Prædiken; Kl. 8 Rosenkransandagt med Prædiken og **Procession**.

Torsdag den 2. November. Alle Sjæles Dag. (Kl. 9 højtidelig Prælat-Sjælemesse i St. Ansgars Kirke, Kl. 8 Aften: Rosenkransbøn for de Afdøde). — **3. F.** Oktavdag (Kl. 8½ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aftenandagt). — **4. L.** Karl Boromæus, Biskop og Bekjender.

Søndag den 5. November. 24. Søndag e. Pintse.

Rosenkransbroderskabet Det maanedlige Møde i November holdes i St. Ansgars Kirke Onsdag d. 1. Novbr. (Alle Helgeners Fest) Kl. 8 Aften som Slutning paa Rosenkransmaaned. — Jomfruenes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner. — Søndag den 5. Novbr. bortfalder Mødet.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke Fredag den 3. November.

Jesu Hjærte Kirke. Alle Helgeners Fest. Kl. 6, 7 og 8½ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 8 Aften Prædiken og Festandagt. — Alle Sjæles Dag. Kl. 8½ højtidelig Sjælemesse.

Katholsk Foredrag i Roskilde: Søndag d. 5. Novbr. Kl. 4 Efterm. i Hotel „Priusens“ store Spisesal.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn, kgl. Hofboghandel, (Bredgade 35), faas:

Vor Herre Jesu Kristi nye Testamente.

Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. Med forklarende Anmærkninger. Approberet af den højærv. Apostolisk Vikar, Biskop Johannes v. Euch. XXI, 872 S. Bogladepris heftet 7 Kr.

A. Breitung: Abeteoriens Bankerot og vor populære Darwinisme. Til velvillig Overvejelse for Studentersamfundets Kredse. 215 Sider, Pris heft. 1. Kr. 50 Ø.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 45.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 45.

Søndagen den 6. November.

1899.

Indhold: Literaturanmeldelse. Et Par Ord til Forældre. Det sande Lys. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Køln. Rom. Afrika. Fra Vejbrynet. — Bekjendtgjærelser.

Literatur.

—o—

A. Breitung. **Abeteoriens Bankerot og vor populære Darwinisme.** Til velvillig Overvejelse for Studenter-samfundets Kredse. Kjø. I Komm. hos Andr. Fred. Høst & Søn. 1899. Kr. 1,50.

Naar man læser darwinistiske Bøger, fremfor alt *populære* naturvidenskabelige Fremstillinger, der ere skrevne i darwinistisk Aand, forbauses man over den Dristighed, hvormed de mest ubeviste Paastande sættes i Omløb, og den affejende Maade, hvorpaa andre Lærdes afvigende Anskuelser slaas til Jorden. Den virkelige Lærde udmærker sig ved Beskedenhed i sine Domme, og han fremsætter ikke noget for sandt, hvad han ikke kan bevise. Darwinisterne derimod kender ikke ret meget til Beskedenhed, og de fremsætter med den

allerstørste Sikkerhed Paastande, som de selv indrømme, paa ingen Maade *kan* bevises. De *skal* være sande, og enhver *skal* tro dem paa deres Ord. Som Nedskriveren af disse Linier engang hørte en ung Darwinist ytre sig: »De maa ikke forlange, at vi skal give Dem et strengt Bevis for Udviklingskendsgerningen. Darwin selv indrømmer, at Naturen er en Bog, hvis Blade for største Delen ere ubeskrevne, og paa hvis andre Blade der kun hist og her staar et Ord.« Hvis de da kun vilde lade fornuftige Folk have deres Mening, saa kunde man jo unde dem den Fornøjelse at ville nedstamme fra en Abe. Men ingen er saa intolerant som Fuldblodsdarwinisterne. »Bort med de Tosser, der tror paa en Skabelse! Kun vi Abemennesker har Ret til at eksistere.« Og denne Abetro skal *à tout prix* ved Skrift og Ord udbredes i stedse videre Kredse, med Magt tvinges ind i Folks Bevidsthed. Derfor var det en meget heldig Tanke af P. Breitung, at han i ovennævnte Bog engang underkaster Darwinismen og den Maade, hvorpaa dens Anskuelser søges gjorte til Folkets Fællestro, en stræng videnskabelig Undersøgelse og med ubønhørlig Logik sønderlemmer dens Læresætninger en for en og fremviser dem i deres Uholdbarhed overfor en alvorlig Kritik.

Førend vi gaa til at omtale P. Breitung's Bog, kan det være godt at forudsende et Par Ord om Darwinismen og dens Betydning. »Abeteori« er den Lære, der paastaar, at Mennesket nedstammer fra Aben, eller at vore Nutidsaber og Nutidsmennesket have deres Oprindelse fra en fælles Stamform, som har udviklet sig i de to Retninger. Abeteoriens Tilhængeres Hovedbestræbelse er derfor at opfinde denne fælles Stamform, Bindeledet, »*the missing link*« imellem Aben og Mennesket. De ere hidtil ikke komne til noget Resultat, de vil heller ikke komme til noget i Fremtiden.

Abeteorien er en Gren af den almindelige Evolutions- (Udviklings-)teori, der paastaar, at de mange forskellige Dyr- og Plantearter, der for Tiden ere udbredte over hele Jorden, nedstammer fra en oprindelig meget simpel Leve-

form, som i utallige Generationer gennem utallige, umaadelig smaa Forandringer ved Tilpasning af de forskellige Tilværelsesbetingelser har udvidet sig til den uendelige Mangfoldighed af Levevæsener, der nu befolke vor Jord. En Del Tilhængere af denne Evolution holder paa, at den sker ifølge en i Naturen liggende bestemt Plan. Andre, og det er hovedsagelig de vantro, som i denne Lære finde en kærkommen Beroligelse for deres Samvittighed, paastaa derimod, at det Hele sker ad ren mekanisk Vej: de ny Forandringer indtræffe ved et blot Tilfælde; de ny opstaaende Former, der passe til de givne Naturforhold, blive i Live og forplante sig videre; de uparrende, som naturligvis ere de langt overvejende i Tal, forgaa, som de opstod. Blandt de levedygtige Former findes der en Del, som under de paagældende Forhold ere fuldkomnere, stærkere, mere levedygtige; disse fortrænge i »Kampen for Tilværelsen« de ufuldkomne, svagere, mindre levedygtige; og saaledes blive tilsidst mange forskellige Arter af Levevæsener tilbage, hvis hele Organisation svarer til de dem omgivende Naturforhold, medens de ikke levedygtige Melleformer ere bukkede under og blevne til Intet. Denne ren mekaniske Opfattelse af Naturens Udvikling støder lige i sin Begyndelse paa den store Vanskelighed: »Hvorfra er da egentlig det første, om end nok saa ufuldkomne Levevæsen bleven til?« Thi det er en videnskabelig fastslaaet Kendsgerning, at et levende Væsen aldrig kan udvikle sig af det døde Stof. Men de har Svaret paa rede Haand. Det maa ikke være nogen Skaber, der har fremkaldt det første Liv af Intet. Derfor lad Videnskaben sige, hvad den vil; vi dekretere, at til Trods for Videnskaben, er dog det første Liv engang for umindelige Tider siden bleven til af sig selv (cf. Salmonsens Konvers. Lex. Art. *Generatio æquivoca*).

Da Darwin 1859 først fremsatte sin Anskuelse om Arternes Udvikling, blev han i de Vantros Lejr hilst med stormende Jubel, skønt han selv ingenlunde nægtede en Skaber, maaske ikke engang en Plan i Udviklingen. Thi han

siger selv i Slutningen af sin Bog: »Det er i Sandhed en storslaaet Tanke, at Skaberen har lagt Spiren til alt Liv, der omgiver os, ind i blot faa eller blot en eneste Livsform, og at, medens vor Planet, følgende Tyngdekraftens strænge Lov, svinger sig i Kredsen, har der udviklet sig og udvikler sig fremdeles en endeløs Række af de skønneste og underfuldeste Former ud af en saa simpel Begyndelse.« Men hans Venner fik ham snart til at stryge sine Udtalelser om Skaberen, ligesom de ogsaa drev ham videre paa den betraadte Bane, saa han 1871 ogsaa drog Mennesket ind i Evolutionens Tryllekreds. Dermed havde det, man nutildags plejer at kalde Darwinisme, naaet sin egen Evolutions Toppunkt. Nu kan vi trøstigt slaa en Streg over Skabertroen og sætte Evolutionstro i Stedet for.

Darwinismen har i Følge det ovenfor sagte en dobbelt Side, en videnskabelig og en religiøs. I videnskabelig Henseende er den en særlig Naturopfattelse, og det maatte være dens Opgave — hvis den da virkelig vil respekteres som Videnskab — ved ubestridelige Kendsgerninger at bevise sine Paastande; i Stedet herfor giver den af Mangel paa slige Kendsgerninger Fantasien Tøjlen og fører os gennem de underligste Fantasikrumspring til saare mærkelige Resultater. I religiøs Henseende prædiker den aabenlyst Vantroen, den gjør mere, den ligefrem forhaaner alle dem, som ikke vil være med til den evolutionistiske Heksedans.

Her er det, Pastor Breitung's Bog tager fat. Den undersøger med kritisk Sans Darwinismens videnskabelige saavel som religiøse Side. Og da begge hænge sammen paa det nøjeste, kan Slaget føres under ét. Idet Darwinismens videnskabelige Uholdbarhed paavises, leveres der samtidig Beviset for, at dens Angreb paa vor religiøse Tro er aldeles uhjemlet, at der paa ingen Maade bestaar nogen Modstrid mellem Troen og virkelig Videnskab, ja mere, at, jo grundigere Videnskaben uddybes, des klarere belyser og stadfæster den Troens ophøjede Læresætninger.

P. Breitung gaar til sin Opgave med Videnskabsman-

dens overlegne Ro; han møder med en ligefrem overvældende Kundskabsfylde; han viser Sætning for Sætning, at han er nøje kendt med Darwinismens enkelte Positioner, medens han samtidig er fuldt paa det Rene med, hvad Troen fordrer, og hvad den alvorlige Videnskab maa vrage eller kan indrømme, saa man med en betryggende Sikkerhedsfølelse overlader sig til hans kyndige Ledelse. Med disse Fortrin forener han en tiltalende Noblesse i Kontroversen. Han kunde her godt have været fristet til at anslaa en hvassere Tone. Hans Bog er nemlig direkte rettet imod en tidligere her i Byen udkommen darwinistisk Bog »Skabelse eller Udvikling«, hvis Forfatter, Cand. mag. Bøving-Petersen, ikke sjældent finder Behag i at gøre de raaste Udfald mod Troen og dens Forsvarere. Man vil i P. Breitungs Bog forgæves lede efter en Gengældelse med lignende Raaheder. Han samler ved sin værdige Ro gloende Kul paa Modstanderens Hoved, hvorved han bevirker, at man læser hans Bog ikke blot med Interesse, med Beundring, men ogsaa med en sand Nydelse og stedse stigende indre Tilfredsstillelse.

Jeg vil ikke inklade mig paa at skitsere Bogens rige Indhold. En Skitse vilde, skulde den være nogenlunde udtømmende og fyldestgørende, blive alt for lang. Jeg skal nøjes med at bemærke, at den lærde Forfatter baade drøfter Spørgsmaalet om den almindelige Evolution og særlig indgaaende Paastanden om Menneskets Afstamning fra Aben. I begge Afdelinger gaar han lige løs paa hver enkelt Position, og han standser ikke, førend Fjenden er trængt tilbage over hele Linien.

I disse sine Undersøgelser har han rig Lejlighed til at belyse sin Modstanders (Bøving-Petersen kan for Resten gælde som Repræsentant for hele Skaren af de egentlige Darwinister) Uvidenhed angaaende de kristnes Lærdes Stilling, en Uvidenhed, der er det eneste, som gør hans Paastandes Dumdristighed forstaaelig. Man læse straks det første og andet Kapitel.

Endvidere kan han atter og atter gøre opmærksom paa

Darwinisternes dialektiske Linedanseri, idet de gør sig skyldige i de uforsvarligste Fejlslutninger og mest uholdbare Overdrivelser. I denne Henseende er det tredje Kapitel »Geologiske Fejl« og i fjerde Kapitel Afsnittet om Hestedyrrækken (S. 44 ff.) særlig interessant og lærerigt.

Af den allerstørste Betydning er dernæst Oplysningen om de mange svære Fortielser, Darwinisterne og Bøving-Petersen i Særdeleshed gør sig skyldige i. Om Darwinismens Stilling i den videnskabelige Verden erfare de godtroende uvidenskabelige darwinistiske Læsere ikke et Ord. Disse Fortielser er enten grundede i Uvidenhed, og da røbe de en utilgivelig Overfladiskhed; eller de er bevidste, og da ere de et samvittighedsløst, skændigt Bedrageri. Der gives intet Mellemhed mellem dette Enten—eller. Fortielserne ere derfor i sig selv en knusende Fordømmelse af Darwinismen. Saa lyder da ogsaa P. Breitung's Spørgsmaal: »Hvad faar det darwinistiske Publikum at vide af alt dette?« (Kap. 2 i anden Del) som et Kølleslag paa en tom Hjerne.

Men ligefremme Tordenkiler ere Pastorens Meddelelser om de aabenbare Løgne og Forfalskninger, Darwinisterne gentagne Gange har benyttet sig af for at give deres Fantasiopfindelse Skin af Sandhed. Saaledes udgiver Häckel, en af Hovedførerne, en og samme Kliché snart for et Menneskefoster, snart for en Abes, snart for en Hunds Foster, saa at selv den Blinde kan se, at Menneske, Hund og Abe udrinde af samme Rod. Ligefrem kostelig er Historien om Abemennesket Krao, som det vil mere Læseren at læse flere Gange om igen.

Enkelte Partier i Bogen forudsætter vistnok, at Læserne er inde i forskellige videnskabelige Problemer, saa at kun den videnskabelig dannede Mand vil have det *fulde* Udbytte af Bogens Læsning. Men disse Steder er kun faa, og Bogen kan paa Grund af den omfattende Oplysning, som jo nutildags er bleven hver Mands Fælleseje, anbefales til alle og enhver. Ja, man kunde næsten sige: hver Mand bør læse Bogen, da den behandler et Emne, som jo er i hver

Mands Mund. Ogsaa den ikke videnskabelig dannede vil læse den med største Nytte, dersom han staar paa Troens Grund, med udelte Nydelse og Tilfredsstillelse, hvis han derimod har været hildet i darwinistiske Anskuelse, med en heldbringende Forbitrelse over al den Overfladiskhed, Letsindighed, Usandfærdighed, hvormed man har puttet ham det darwinistiske Blaar i Øjnene.

Gid herefter Darwinismen maa være død og begravet. Den vil aldrig føre Videnskaben et Skridt fremad, men idet den underminerer Troen, vil den i mere end een Retning anrette ubodelig Skade. Men om end nogle yngre Fantaster og ældre Forfærere haardnakket ville vedblive at søge i dens Anskuelse en Støtte for deres Vantro, et er sikkert, Videnskaben har fældet Dom over den, og Dommen er knusende, og Dommen er et glimrende Vidnesbyrd for den gamle Trosætning, at Gud har skabt Verden og alle de levende Væsner, der befolker den, men fremfor alt Verdens Konge, Mennesket, som han har skabt i sit Billede og efter sin Lignelse.

sr.

Et Par Ord til Forældre.

— 0 —

Hvor hjærtevindende lyde ikke Herrens Ord: »*Jeg er den gode Hyrde!*« Hans blide, omsorgsfulde, hengivende Kjærligheds hele Fylde er udtalt med disse Ord. Den Dag i Dag udøver Frelseren sit Hyrdeembede; han har mangfoldiggjort det i sine Stedfortrædere, til hvem han har anbeforet sin Hjord. For Hjorden ere hans Ord en mild Trøst, men for Hyrderne en alvorlig Formaning. De skulle efterligne hans Hyrdekjærlighed og Hyrdeomsorg, og ikke vise sig som Lejesvende. Til disse af Gud indsatte Hyrder høre ogsaa *Forældrene*. Er deres Hjord ogsaa lille, saa er deres Ansvar desto større, fordi deres Indflydelse er saa stor. Ingen Sjælesørger og ingen Lærer eller Lærerinde kan indvirke saa

dybt paa Barnets Hjærte, som Fader og Moder; Forældrene ere paa det inderligste forenede med Børnene ved Blodets Baand, de holde fra den første Dag af Barnehjærtet i deres Haand, de staa ved Samlivet i Familiens Kreds i stadig Berøring med dem. Forældrene give for det meste Barnets Liv dets afgjørende Retning. Hvor vigtigt er det derfor ikke, at Forældre ere gode Hyrder, og hvor svært er ikke deres Ansvar, naar de optræde som Lejesvende!

Vilde man nu gennemgaa alle Forældrenes enkelte Pligter, saa maatte man skrive en hel Bog. Vi henvise i Dag kun til et eneste Punkt, som er uendelig vigtigt; thi det drejer sig om et Hovednaademiddel: *Bønnen*. Det er Forældrenes Pligt, at lære Børnene at bede, at holde dem til Bønnen og at indprænte dem den Skik at bede. Naar Børnene ikke medbringe Bønnen hjemmefra, hvor skulde de da vel tilegne sig denne fromme Øvelse? Og naar Børnene forsømme deres Bønner, hvorledes skulde de da vel frelse sig? Til denne Forældrenes Pligt maa der henvises med desto større Eftertryk, fordi Bønnens Aand i vore Dage forsvinder mere og mere til Skade for den enkelte og for hele Samfundet. Verden er syg, fordi den ikke beder; Bønnen er Sjælens Aandedrag, det overnaturlige Livs Pulsslag. »Hvo som forstaar at bede, som det sig bør, han forstaar ogsaa at leve, som det sig bør, og hvo som beder daarligt, han lever ogsaa daarligt,« siger den h. Kirkelærer Augustinus. Ere I gode Hyrder, kristelige Forældre? Føre I eders smaa Lam ivrigt paa Bønnens aandelige Enge, eller lade I de unge Hjærter hensygne i Lunkenheds og Gudsforglemmelses forkomne Tilstand? Drage I Omsorg for, at Børnene bede deres Morgen- og Aftenbøn? Det er et saare vigtigt Spørgsmaal. *Fællesbøn* vilde være det bedste. Hvad kan vel være skjønnere og velsignelsesrigere, end Fællesbøn? Der virker den Enes Exempel paa den Anden, der aflægges en smuk Trosbekjendelse, der gaar i Opfyldelse Herrens Ord: »Hvor to eller tre ere forsamlede i mit Navn, der er jeg midt iblandt dem.«

Slutter Eder dog, kristelige Forældre, til den af den h. Fader saa varmt anbefalede, velsignelsesrige *Forening af kristelige Familier* til Ære for den h. Familie i Nazareth! Denne Forening giver den skønneste Lejlighed til at øve den fælles Bøn og til at fornye denne fromme Skik, hvor den er ophørt. Denne fælles Bøn er Foreningens Hovedopgave, og deri ligger hovedsagelig Foreningens Velsignelse. De kristelige Familier indvie sig til den hellige Familie i Nazareth og forene sig daglig, om muligt om Aftenen, til fælles Bøn foran et Billede af den hellige Familie. Kristelige Forældre, I ere kaldede til at være Hyrder; gode Hyrder skulle I være, og af Eders Haand vil Herren engang fordre Eders Børn tilbage. Se her finde I en beskyttende, stærk Hjord, som ikke lader Ulven komme ind! Træder derfor ind med Eders lille Flok i denne Forening og stiller Eder under deres Beskyttelse, som lyse for alle Familier som det herligste Mønster: Jesus, Maria og Josef! Begynder dog at bede i Forening med Eders Børn. I ville spore Velsignelse deraf baade for Eders eget og Børnenes Vedkommende, og paa Dødslejet ville I engang tillidsfuldt kunne sige, at I trofast have opfyldt en af de vigtigste Hyrdepligter: »*Børnene have lært at bede hos os.*«

„Det sande Lys“.

Efter Cordula Peregrina.

— 0 —

Af Lys der gives mange i Jordelivet her,
 Ethvert dog vist til Nytte, Trøst eller Glæde er;
 Thi Lys og Menneskehjærter tilfælles meget har,
 De hemmelig forbundne til alle Tider var.

Hvor kvæges ej og trylles vort Hjærte og vor Sans;
 Hvor frydes ej vort Øje ved Solens gyldne Glans!
 Og Himlens lyse Stjærner — hver enkelt klar og skøn —
 De tænde dybt i Sjælen en Længsel og en Bøn.

Dog skjønnere end Solen og alle Stjærners Pragt,
 Herneden er dog Lyset i Men'skets Øje lagt:
 Den Aandens Gnist fra oven sænket deri af Gud,
 Det Glimt i Venneøjjet, som bringer Trøstens Bud.

Ja, mange Lys der gives af hel forskjellig Pragt,
 Men intet kan sig maale med *et* i Ry og Magt:
 Det er det Lys, hvis Straaler naar over Land og Hav
 Og gyder Glans fra Himlen selv over Mørkets Grav.

Det Lys, som har for Sorgen en sød og og sikker Trøst,
 Som taler til hver Smerte med blød og kjærlig Røst.
 Det Lys, der som en Lygte paa Pilgrimsvejen her
 — At sikkert vi kan vandre — af Gud os skjænket er.

Og dette Lys fra oven Evighedslampen er,
 Som foran Altret brænder med stille mystisk Skær,
 Som bringer Menneskehjærtet om Herrens Nærhed Bud,
 Og som med Flammetunge lovpriser Livets Gud.

Ja, held enlver heneden, som har sin Herre kjær,
 Da intet Lys paa Jorden ham skjønnere jo er,
 Da har for Verdens Glæder og Tant han ingen Sans,
 Han drages og han længes mod Alterlampens Glans.

Hvor vilde Pilgrimsbanen dog synes tom og bar,
 Og trøstesløs og ensom, hvis *Han* ej blandt os var.
Han, som i Tabernaklet altid tilstede er,
 For med sin søde Nærhed at signe rigt enhver.

Ja, uden Tabernaklet jeg kalder Glæde — Nød
 Og hvert et Lys kun — Skygge, og hvert et Liv kun — Død.
 Mens foran Tabernaklet bli'r hver en Sorg til Lyst,
 Til Perle hver en Taare, til Himmel hvert et Bryst.

Gav man mig alle Gaver — jeg ringeagted' det;
 Og tog man al Ting fra mig — jeg bar min Armød let.
 Til Tabernaklet tyr jeg, om alt mig svigter her:
 Jeg øjner Himlen aaben ved Alterlampens Skjær!

(Oversat af M. G.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. I Søndags fandt en opløftende Højtidelighed Sted ude i St. Josefssøstrenes Noviciat »St. Josefsdal« paa Strandvejen Nr. 91, idet *den højærværdigste Biskop* om Eftermiddagen indviede en overordentlig smuk St. Josefsstatue, som i Sommerens Løb er bleven oprejst midt ude i Ejendommens store Haveanlæg. Statuen, som er kunstnerisk polykromeret, forestiller den hellige Plejefader Josef med det guddommelige Barn paa sine Arme. Den højtidelige Handling, som overværedes af en Mængde Søstre, foretog Biskoppen i Pontifikalornat i Overensstemmelse med det i »Pontificale Romanum« foreskrevne Ceremoniel og assisteret af Noviciatets Præst, højærv. Pastor *J. B. Desnos*. Efter Indvielsen begav man sig ind i Noviciatets Huskapel, hvor Biskoppen holdt en kort Tale til de Forsamlede om Frelserens hellige Plejefader og overgav den herlige Statue til Søstrenes Varetægt. Derefter sang Søstrene under Pastor Desnos Ledelse en højtidelig Vesper, der sluttede med Tantum ergo og den sakramentale Velsignelse, som den højærværdigste Biskop meddelte de Forsamlede. Vi benytte Lejligheden til at henvende vore Læseres Opmærksomhed paa, at der i det lille skønne Kapel hver Søndag frembæres det hellige Messeoffer Kl. 8 og om Eftermiddagen Kl. 2¹/₂, holdes højtidelig Vesperandagt med Velsignelse.

Køln. Den 24. Oktober valgte Domkapitlet i Køln Biskop *Simar* af Paderborn til *Ærkebiskop af Køln*. Det store Ærkebispedømme, som siden den 6. Maj, da Kardinal-

Ærkebiskop *Filip Krementz* døde, har været uden Overhyrde, idet Valget trak i Langdrag paa Grund af forskellige Forsøg paa Indgreb fra Statens Side, har saaledes atter faaet en Overhyrde. Biskop *Hubert Theofilus Simar* er født i Eupen i Rhinlandet den 14. Decbr. 1835 og blev præsteviet i Køl'n den 2. Maj 1859. Allerede Aaret efter evirked den unge Theolog som Privatdocent ved Universitetet i Bonn. Under »Gammelkatholicismens« Agitation i 1870 — den havde netop opslaaet sit Hovedkvarter i Bonn — holdt Simar tillige med et Par andre Professorer trolig og energisk fast ved Moderkirken og deres haardtprøvede Overhyrde, Ærkebiskop *Paulus Melchers*. Biskop Simar er en Fromhedens og Videnskabens Mand; sammen med de Lærde v. Hertling, Heinrich, Haffner, Maufang og andre ligesindede Venner grundlagde han saaledes i 1876 det videnskabelige *Gorres-Selskab* og har ligeledes med Iver virket for *Barromæus-Foreningen* til Udbredelsen af katolsk Literatur. Den 25. Juni 1891 blev Simar valgt til Biskop af Paderborn, hvor han har virket i de sidste otte Aar.

Rom. For nylig modtog Pave Leo XIII. i Vatikanet *1800 franske Arbejderpilgrimme*. I sit Svar paa Adressen betonedes Paven, at Encyklikaen, som han havde sendt til den franske Gejstlighed, ogsaa gjaldt Lægfolk, og erklærede, at Frankrig vilde bevare sin Storhed, naar det fulgte Kirkens Lærdomme. Det var hans inderligste Ønske, at vise, at Kirken er Nationernes sande Moder, thi den alene er i Stand til i de forskjellige Stænders gjensidige Strid at opretholde den sociale Samfundsorden og at sikre Enhver allerede heneden det størstmulige Maal af Lykke. Ville I være ægte katolske Arbejdere, saa søger ved Ord og Exempel at føre de vildfarende Kristne tilbage paa den rette Vej. Det vil skjænke Os Trøst i vor Alderdom. Kappes indbyrdes om at bortvende den paa det sociale Omraade truende Ulykke. — Paven, hvis Helbred var udmærket, blev hilst af Pilgrimmene med Begejstring.

— I Anledning af det kommende *Jubelaar*, der, som bekjendt, vil blive aabnet paa en højtidelig Maade af den h. Fader Juleaften, har der som en Slags Forberedelse været afholdt aandelige Øvelser eller Exercitier i Vatikanet. Pave Leo XIII. har selv taget Del i dem tillige med de i Vatikanet boende Kardinaler og Prælater. Øvelserne blev ledede af to Medlemmer af Jesuiterordenen. Paa Slutningsdagen, den 21. Oktober, meddelte den h. Fader den apostoliske Velsignelse til de Tilstedeværende. Paa forskellige Steder vil der senere blive afholdt lignende aandelige Øvelser for Roms Gejstlighed og derefter i de fire Hovedbasilikaer og i talrige andre Kirker for Lægfolk.

Den 24. December vil den h. Fader gjenaaabne Jubilæumsporten i Peterskirken, som har været tilmuret siden 1825. En Mængde Pilgrimstog ere anmeldte. De fleste og største Pilgrimstog fra næsten alle Lande i Verden ville dog først give Møde i Rom i Foraaret 1900 og i det paafølgende Efteraar. Den apostoliske Delegat i Washington skriver, at man for de nordamerikanske Pilgrimme allerede har lejet to store Dampere.

Afrika. Fra *Kamerun* i Østafrika har den apostoliske Præfekt, Pater *H. Vieter* af Palottinerordenen i Limburg, sendt følgende bedrøvelige Efterretning: «Vore tre Missionsøstre i *Kribi* ere i sidste Øjeblik undgaaede at blive et Bytte for Buli-Negrene, som gjentagende have angrebet *Kribi*. Søstrenes Hus saavel som Missionshuset og Kirken ere sønderskudte og fuldstændig ødelagte. Vor Kirke i *Buambe*, en Bistation i Nærheden af *Kribi*, skal være *Buliernes* Hovedkvarter. Den 21. September maatte Hr. von *Malsen*, Amtmanden i *Kribi*, og vore Missionærer forlade Stationen, efter at de i 6 Timer havde forsvaret sig mod 600—800 *Buliere*. Hr. von *Malsen* og Broder *Bernhard Hoffmann* ere let saarede, ligesaa 7—8 sorte Soldater. 70—80 *Buliere* ere faldne. Hele Missionen er udplyndret og alle de kristne *Negres* Hytter afbrændte. *Monstrans* og *Kalk* ere frelste, ellers er Alt borte. *Messehagler*, *Alber*,

Korkaaber, Velum o. s. v. Messevin, Sengklæder, Levnedsmidler, kort sagt Alt blev bortslæbt. Negerkvinderne besørgede det».

Kribi er Pallottinernes næstældste Missionsstation i Kamerun. Den ligger ved Havet og har en meget smuk Kirke, som nu er ødelagt; Byen var indtil Jul ifjor Hovedmissionsstationen og den apostoliske Præfekts Sæde. Herfra gaa Karavanevejene ind i det Indre; de døbte Kribi-Folk anses ellers for at være meget gode Kristne, men synes i Farens Stund dog ikke at have vist det fornødne Mod. Tre Gange bleve Bulli-Negrenes Angreb tilbageslaaede, men da deres Hovedstyrke, 600—800 Mand, pludselig rykkede frem, kunde Missionærene tillige med Amtmanden og 11 Politisoldater ikke mere holde Stand, navnlig da Flere af dem vare saarede og kun nogle faa Patroner vare tilbage. Den 26. September om Aftenen kom 56 Soldater til Hjælp fra Kamerun, og Bulierne flygtede ind i Skovene; men man frygter for, at de atter komme igjen.

❧ Fra Vejbrynet ❧

— Et fornuftigt Ord skriver »Dannebrog« for 2. ds. om Drachmanns-Forestillingen paa Dagmartheatret i Onsdags, naar Bladet siger:

»Drachmanns-Forestillingen i Aftes var en stor Misforstaaelse, et kunstnerisk Misgreb fra Ende til anden. Det kan have sin Interesse som sceniske Experimenter at bringe vore nyere Forfatteres Melodramaer og Satyrspil til Opførelse, men sligt bør gjøres med baade Mellemrum og Maaehold. I Længden vil intet Theater kunne være tjent hermed. En lyrisk Stemning forflygtiges, naar der bliver taget haardhændet paa den. Det burleske forstørres paa Scenen og løber Fare for at blive raat. Hvor der ingen Udvikling finder Sted, hvor der næppe nok engang er en Handling, kan der heller ikke spilles Komædie. Meget store Kunstnere, sjældne Personligheder, vilde vel ogsaa her kunne

gjøre Underværker. Men almindelige Skuespillere, for ikke at tale om grønne Begyndere, komme ynkelig tilkort. Dagmartheatret bør tage Lære af Gaarsaftenen. Hvor villigt end Tæppet er til at gaa op paa ny, selv om kun to eller fire Hænder samler sig til Klap, har den lydhøre Direktør sikkert i Aftes fornummet, at Forestillingen faldt til Jorden.

Om Holger Drachmanns Skuespil »*Naar Klostermuren brydes*« har dette Blad for ikke længe siden talt. Det maa derfor her være nok væsenlig at holde sig til Opførelsen. Med to Ord kunde Indtrykket gives: et raat Skuespil, sat brutalt i Scene. Særlig Dagmartheatrets Publikum kan man minde om første Akt af Strindbergs »*Ridder Bengts Hustru*«. Her faar man dog et Billede af den indbrydende Reformation. Men hvad i Alverden har Drachmann tænkt sig med dette Kloster, hvor paa to Undtagelser nær alle de unge Piger pludselig blive Bakkantinder imellem lystne Favner? Og Digteren vil endda have, at det skal være Landets Adel, baade Kvinder og Mænd. Det var hæsligt at se de løsslupne Drikkelag og kaade Danse. Iscenesæteren kunde i det mindste have været saa taktfuld og smagfuld, at han havde forskaanet os for Korsene paa Brystet og Rosenkransene ved Bæltet. Direktør Nielsen vil mulig skyde sig ind under det kgl. Theaters Opførelse i sin Tid af »*Broder Rus*,« men han vil maaske dog komme i Hu, at der ogsaa den Gang med Rette blev nedlagt Indsigelser i Sømmelighedens Navn mod Munkescenerne der Frk. *Nyrop* sang en meget tvivlsom Vise og Fru *Olivia Jacobsen* havde den endnu tvivlsommere Fornøjelse at skulle være fuld paa Scenen med to Kjærester i Tilgift. Skuespillet burde hurtigst mulig forsvinde fra et Theater som Dagmartheatret.« — Vi have hertil kun at tilføje, at intet anstændigt Menneske kan overvære dette Skuespil, hvorved Dagmartheatret har sænket sit Repertoires Niveau til Varieté-Gøgl.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).
Møde hver Fredag Kl. 8 paa Ørstedsvvej 10. —
Alle indbydes venligst.

Unio. Stiftelsesfest fejres **Søndag d. 12. November Kl. 7 $\frac{1}{2}$** , i „Citys“ Selskabslokaler med Festmaaltid, Komedie og Bal. **Se Opslag!** Billetter å 2 Kr. for Medlemmer og 4 Kr. for Besøgende, lindførte ved et Medlem, faas hos Hr. Fabrikant Hoffmann, Kjøbmægergade 48, og Hr. J. C. Jørgensen, Gøthersgade 41, samt i Foreningen.

C. B. Lohrer,

31 Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. November. 24. Søndag e. Pintse. — 6. M. 7. Ti. Oktavdage. — **8. O.** (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen) Oktav af Allehelgensfesten. — **9. T.** Laterankirkens Indvielse i Rom. — **10. F.** Andreas Avellinus, Bøtkjender. — **11. L.** Martinus, Biskop og Bøtkjender (saak. Mortensdag).
Søndag den 12. November. 25. Søndag e. Pintse. Marias Skytsfest.

Katholsk Foredrag i Roskilde: Søndag d. 5. Novbr. Kl. 4 Efterm. i Hotel „Priusens“ store Spisesal.

Den eucharistiske Forening holder Tilbodelse i St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 4--5.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 12. November den h. Stanislaus' festlige Mindedag. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke og Kl. 6 højtidelig Festandagt med Optagelse af nye Medlemmer i St. Ansgars Kirke.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. November Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn, kgl. Hofboghandel, (Bredgade 35), faas:

Vor Herre Jesu Kristi nye Testamente.

Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. Med forklarende Anmærkninger. Apprøbet af den højærv. apostoliske Vikar, Biskop Johannes v. Euch. XXI, 872 S. Bogladepris heftet 7 Kr.

A. Breitung: Abeteoriens Bankerot og vor populære Darwinisme. Til velvillig Overvejelse for Studentersamfundets Kredse. 215 Sider, Pris heft. 1 Kr. 50 Ø.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 46.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen; Bredgade 64. — Aannoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Aannoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 46.

Søndagen den 12. November.

1899.

Indhold: Guds Herlighed. Hvorledes hun lærte at bede. Den rigtige Ende. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Osnabrück. Mainz. Vikariatsmeddelelse. — Bekjendtgjørelser.

Guds Herlighed.

—o—

Adventstiden nærmer sig.

Hvert Aar, den første Januar, begynder Verden sit Aar i Sus og Dus, med Bægerklang og Jubel, med Skydning og Dans, med Kaadhed og Daarskaab.

Med Kirken er det anderledes. Stille og jævnt, fattigt og fromt, upaaagtet og ubekendt af den store Verden begynder dens Aar med første Adventssøndag og træder ind til os Mennesker. I dybeste Ydmyghed tiltræder Kristenheden atter den ny Gang; dens Præster og Altre bære Bodens Farve, endnu ere Gudsbrudens Læber lukkede for det glade »Gloria« og »Tedeum«; som med ét Slag er der bleven Stilhed, hellig, alvorsfuld Stilhed til Bøn, Betragtning og Bod for Guds Folk i den Midnat, hvor det ny Kirkeaar er op-

staaet af det gamles Skød. Det er den hellige Advents Aand, som atter hersker; det er den hellige Naadets Sprog, som nu har Ordet; det forkynder *den kommende Guds Herlighed*.

Og derved er Advent den skønneste og vidunderligste Tid af hele Kirkeaaet. I sin stille Forborg enhed skjuler den Herrens Herlighed; da gaar Guds Naade og Barmhjærtighed fra Hus til Hus, fra Sjæl til Sjæl, og virker sit Under paa enhver, som aabner for den og lukker den ind; da bliver det krogede lige, det kolde varmt, det døde levende; hvad der før hadede, elsker nu; hvad der forbandede, velsigner og beder; hvad der var urent, bliver helligt og tugtigt; hvad der larmede og støjede, er forstummet og indadvendt. I tusend gode Mennesker ere atter de syndige Høje sløjfede og Fejlens Dyb udfyldte, og der er blevet en lige Vej og Fred i Hjertet. Guds Naade er atter draget ind gennem det hellige, i al Evighed højlovede og velsignede Bodssakrament, Sjælen er udsonet med Gud og med sig selv; den hviler atter i *ham*, for hvem den fra Begyndelsen af og i al Evighed er skabt; og den er tilfreds, salig i denne Fred, heller ikke kunne jordiske Sorger og Arbejder, Lidelser og Genvordigheder forstyrre den.

Herrens Herlighed er bleven aabenbar for de Troende i hemmelighedsfuld Glans, i sød Skønhed og hellig Fred — men Verden aner Intet derom. Den ser overmættet i sine Nydelser og hovmodig i sin Bevidsthed ned paa de stille, ydmyge Kristne, der ere saa samvittighedsfulde og afholdne; men de Kristne kunne med *sand Selvbevidsthed*, med den rolige Forvisning om at have Ret, se paa Verden og sige: »I stakkels Daarer; havde I kun, hvad vi have! Vi ere i Hjertets Grund tusend Gange lykkeligere end I; vi alene ere de sande Lykkelige allerede i denne Verden!« Thi kun Troen, ikke Halvtroen, men den uforbeholdne, faste og hele Tro, gør salig her som i al Evighed, Troen paa Jesus Kristus, Guds Søn, som er bleven Menneske af Jomfru Maria, og som er vor Frelser og Forløser. Og dersom En levede tu-

send Aar, vidste mere og havde større Erfaring end Salomon selv, saa vilde han dog bestandig mere og mere komme tilbage til det, at alt er Forfængelighed, Røg og Dunst, Plage og Svindel uden det alene at elske Gud og tjene ham.

Men den hellige Adventstid tilraaber Menneskeheden atter disse ældgamle og evige Sandheder i Samvittigheden med Naadens almægtige Stemme. Derfor er den med sin Stilhed og sit Alvor Vantroen og den moderne saakaldte »Oplysning«, kort sagt, Satan og hans Slæng grundig forhadet; derfor gør Verden med den, som den gør med alt, hvad den hader, fordi den frygter det: den søger at tie den ihjel. Men Kirken tilraaber Menneskeheden: I Dag, naar I høre Guds Stemme, da forhærdet ikke Ederes Hjærter; ryst Søvnens og Bevidstløsheden af Eder, vaagner op, opmander Eder, griber Lysets Vaaben, staar op til Bekendelsen af den hellige Tro, rejser Eder for Jesus Kristns, den saligste Jomfrus Søn og for Guds Ære: Natten er fremrykket — nær sin Ende, Dagen bryder frem, Guds Herligheds Dag! Helliger Eder og affører Eder Synden, for at I kunne høre til de Retfærdige, som have en god Vilje! Allerede skinner det hellige Julelys anelsesfuldt i det fjærne; allerede nynner og svæver paa Læben den yndige Julesang, ganske vist Toner, der kun fornemmes med Aandens Øre; staa op, bliv Lys, Herrens Hærlighed er over dig og hans Naade!

Maatte de følgende »Advents billeder« en Smule bidrage til, at gøre opmærksom paa den hellige Adventstids Skønhed, og maatte Guds Naade maaske aabne et Hjærte noget mere!

Hvorledes hun lærte at bede.

—o—

Grædende stod den voxne Datter foran Kisten, i hvilken den Døde nu hvilede, saa fredeligt, rolig og mild, som om

Døden for hende kun havde været en Slummer. Der svævede ligesom et forklaret Skin af Fred over Liget af den i Herren hensovede, der gjorde det paa samme Tid ærefrygt-indgydende og tiltrækkende. Længe havde Datteren betragtet sin gode Moders Ansigt, da vendte hun sig om, tog af den gammeldags Kommode, som stod ved Siden af, en forseglet Pakke og betragtede Udskriften. »Til min kjære Datter som Minde; at aabne efter min Død.« Saaledes stod der paa den.

Under Taarer kyssede Jomfruen de af den skælvende Haand skrevne Linjer og begyndte langsomt at bryde Seglet.

I Pakken befandt sig et Antal gulnede Blade, som alle vare beskrevne. Hvad der stod paa dem, skulle Læserne i al Korthed erfare af følgende Udtog; det er den simple Historie om, hvorledes den Afdøde lærte at bede. Fortællingen lyder saaledes:

»Jeg var en ung Pige paa tyve Aar, da min Fader, Grosserer og Fabrikant, gjorde en Rejse med mig gennem Sveits. Det var herlige Sommerdage; jeg svømmede i Henrykkelse og Glæde over Naturens Herlighed, som jeg for første Gang skuede. Sorger havde jeg slet ingen af: hvorledes skulde vel ogsaa en ung, rask, ufordærvet Pige, der var eneste Datter og Arving af en hovedrig Mand, og som stod i den fulde Blomstring af Ungdom, Skønhed og Aand, have Sorger? Min Moder var død, da jeg endnu var et Barn, og jeg var fra Ungdommen af voxet meget selvstændigt op, fortræffeligt undervist i alle verdslige Ting og Kunster; hele Husst, Fader indbefattet, stod under min Kommando. Kun et havde jeg ikke lært: *at bede*.

Aldrig har en Moders Haand lært mig at folde mine Hænder til Bøn, aldrig da jeg var Barn holdt mig til Bøn. Jeg besøgte højere Anstalter, og der var Religionsundervisningen fuldstændig en Bisag. Jeg modtog den første hellige Kommunion — just ikke vitterlig uværdig, men dog næsten uden al Kundskab om denne Dags store Betydning. Jeg var sædelig ren, men det maatte være saaledes, fordi Omgivelserne og den naturlige Følelse dannede en beskyt-

tende Mur. I de sidste sex Aar var jeg ikke mere kommet i nogen Kirke eller til de hellige Sakramenter. Jeg undlod det ikke af Onskab, men af Uvidenhed, og fordi jeg troede min Fader, der sagde, at Kirkegang ikke var nødvendig, og at Kirkeluften var klam, usund og forkøgende. Han gjorde sin Pligt som en retskaffen Mand; det var hans Bøn og Gudstjeneste, og mere behøvedes ikke.

Alt det troede jeg uden videre. Jeg levede i fuldstændigt Hedenskab. Intet Crucifix hang ved min Sengs Hovedgjærde; intet Gudsmodersbillede prydede mit Værelse; intet Vievandskar, ingen Bønnebog blev set dér. Jeg levede hen i Dagen uden Gud, uden Tro, og var dog glad, arbejdede dygtigt og tænkte ikke paa Fremtid og Evighed. Alt, hvad der mindede om Gud, var mig fjærnt, og jeg vilde have svoret paa, at jeg maatte kvæles eller dø af Krampe, hvis jeg betraadte en Kirke. Saaledes vare vi omtrent fjorten Dage i Ragaz i Sveits. Jeg morede mig udmærket. En Dag havde jeg alene gjort en Udflugt med Banen til Chur og vendte om Eftermiddagen igjen tilbage til min Papa i Ragaz.

Vaggonen var fuldstændig fyldt; jeg kom til at sidde ligeoverfor et Menneske, som jeg ved første Øjekast saa var beruset. Jeg trak Sløret for Ansigtet og vendte mig mod Vinduet for ikke at møde hans frække Blik. Men han lod mig ikke have Ro, han gjorde saa Bemærkninger og gemene Vittigheder. Taarene løb mig af Skam og Sorg ned over Kinderne; Mennesket blev bestandig frækkere. Pludselig stod — jeg véd ikke, hvorledes det skete — ved Siden af mig en ung Herre, efter alt at dømme en katholsk Gejstlig, og sagde paa den høfligste Maade, at han sad nogle Pladser videre tilbage hos nogle Damer, og om jeg maaske ønskede at indtage hans Plads, saa vilde han sætte sig herhen, hvor jeg nu var. Herren kom mig for som en Engel fra Himlen. Jeg gav ham Haanden, takkede ham saa bevæget og hjærteligt, som jeg kunde med Mund og Blik for denne Forløsning, og satte mig saa paa hans Plads, hvor jeg nu blev fuldstændig uforstyrret.

Nu blev den Berusede grebet af et sandt Raseri. Først skjældte han ud over Præster og Jesuiter, derpaa bandede han gudsbespotteligt og udtalte afskyelige Gemenheder. Præsten maa have siddet i et sandt Helvede. Nogle af de tilstedeværende Mænd lo endogsaa over den Berusedes Frækhed; ikke en eneste antog sig Præsten; alle skammede sig over hans Klædning og Stand.

Men den Gejstlige svarede ikke et Ord, saa kun roligt ud af Vinduet.

Endelig var Ragaz dér. Jeg steg ud; ogsaa Præsten. Jeg takkede ham endnu en Gang og beklagede, at han for min Skyld havde udsat sig for saadanne Fornærmelser; men han viste sig saa jævn og rolig, at jeg saa, hans Sind var blevet uberørt af Vrede eller Had. Jeg erfarede da, at han for nogle Dage opholdt sig i Ragaz, og i det samme Hotel, hvor Papa og jeg boede. Saaledes kom det da, at Fader maatte indbyde ham til en Gang med sig at gjøre en Udflugt til Pfäfers. Vi gjorde det og befandt os overmaade glade sammen. Undervejs sagde jeg ham, at vi havde besøgt Regensburg, Nürnberg, Bamberg og München. Han spurgte: »Har De ogsaa set Domkirken i Bamberg?«

Jeg svarede: »Jeg gaar af Princip ikke i nogen Kirke; jeg holder ikke af Kirke og Kirkeluft.«

Det dødelig forskrækkede Blik, med hvilket i første Øjeblik den unge Gejstlige saa op og betragtede mig og Forandringen i hans Ansigtsfarve, saa at han blev bleg, skal jeg aldrig glemme.

Vel søgte han at forblive rolig, men jeg havde set nok til at erkende, at hele Smerten som over et tabt Paradis laa i dette Blik.

Det kom saa underligt over mig. Jeg begyndte at tænke paa, hvoraf det dog kom, at jeg Intet troede, og hvorfor jeg ikke gjorde det.

Mit Hjærte begyndte at blive uroligt.

Den Gejstlige spurgte mig, hvorfor jeg var saaledes

o. s. v. — men jeg hørte kun halvt hans Spørgsmaal og Tale og gav ogsaa kun adspredte Svar.

Den næste Dag rejste han bort.

Han besøgte os og vi ham endnu en Gang før denne. Ved samme Lejlighed gav jeg ham en kostbar Vase fuld af Edelweiss.

Han bad mig om at modtage et lille af flittig Haand malet Pergamentbillede. Derpaa var malet den korsfæstede Frelser med ustrakte Arme, som om han vilde omfavne Beskueren, og underneden havde Præsten med skarpe Træk skrevet de Ord: *„Du har skabt os for Dig, o Gud, og vort Hjerte er uroligt, indtil det hviler i Dig. St. Augustin.“*

Disse Ord traf mig i det Inderste. Der rørte sig en dyb Hjemvé i mig — jeg vidste endnu ikke hvorefter. Jeg begyndte at prøve mit Liv, og fandt, at jeg havde været meget overfladisk.

Vi rejste videre og kom til Bregenz. I denne henrivende Krog ved Bodensøen besluttede vi at blive saa længe, som det maatte behage os. Jeg gennemstrejfedes ofte alene Omegnen, da det stundom faldt min Fader besværligt at gaa til Fjelds.

I nogen Kirke havde jeg trods alt dette endnu ikke været.

En Eftermiddag gik jeg igennem den lille By, igennem Dalen nedenfor Kirken, forbi Dominikanerindernes gamle Kloster. Jeg bøjede om Hjørnet, gik ubevidst nogle Skridt videre og befandt mig foran en stor Dør. Jeg var nu sikker paa, at den førte ind til en Kirke eller et Kapel; men jeg kunde ikke modstaa, jeg maatte træde ind.

Kapellet var ganske tomt. Det var en vidunderlig Stillehed, som her herskede. Her var Verden udelukket — det kom over mig som et Aandepust fra en usynlig Magt; jeg troede og følte mig hensat til en ganske anden Verden.

Hvor hyggelig roligt, usigelig skønt var dog alt her! Det lille Kor, Altrene, Bænkene vare saa renlige, alt stemte

saa vidunderligt til Andagt! Og saa ved Siden af paa Altrene, hvilket Billede! Underneden den smertefulde Guds Moder, foroven Frelseren i præsteligt Skrud, pegende paa sit Hjærte, — — jeg satte mig ned og begyndte at se derpaa og kunde ikke faa Øjet bort.

Nu bevægede sig noget oppe i Galleriet. Lette Trin hørtes; derpaa dyb Stilhed. Det var Klosterjomfruerne, som vare komne til Komplet. Pludselig begyndte en ren Kvindestemme, andre faldt ind, og i vidunderligt Kor steg vechselvis Nonnernes jomfruelige Bøn op til Himlen. Jeg saa dem ikke, de Bedende, men jeg lyttede med en Opmærksomhed og i en rørt Stemning, som jeg aldrig havde lyttet til den berømteste Sangerinde. Hvad var det dog for en Troldom, der gjorde disse rene, faste, klare og tugtigt tilbageholdende Stemmer saa uendeligt skønne og tiltrækkende? Jeg troede at høre Engle. Nu hørte Bønnen op. En blid Orgeltone; saa begyndte Kvindekoret at synge »Salve Regina«. Jeg mindedes at have lært Bønnens Indhold at kende i Skolen. Og som de simple Akkorder nu fulgte paa hverandre, greb det mig ganske besynderligt. »Hvorfor beder ikke ogsaa Du?« raabte det inden i mig med frygtelig Bebrejdelse, da de sang Stedet: »Et Jesum benedictum fructum«. . . . Og da det usigeligt blide og inderlige »O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria«! nu lød — da kunde jeg ikke længer holde mig. Jeg begyndte at græde, at hulke — jeg følte mig saa elendig, saa usigelig ulykkelig, at jeg ønskede at dø. Al Fred var borte fra mig; jeg forekom mig som udstødt, forladt af hele Verden. Med Magt skreg mit Hjærte efter ham, som har skabt det for sig: Guds Naade virkede og arbejdede i mig med sin almægtige og dog saa uendelig søde Voldsomhed. Jeg kunde ikke mere hjælpe mig selv, jeg kastede mig ned paa Jorden, udstrakte begge Hænderne og sagde højt, saa at det nu genlød i det stille Kapel, de Ord: »Ja, o Gud, Du har skabt mig for Dig, og mit Hjærte finder ingen Ro, før det hviler i Dig!«

Og saa begyndte jeg at bede, at kalde paa Gud, at

anraabe ham — jeg ved ikke, hvad jeg sagde og bad, men det gjorde mig uendelig vel at kunne lade mit Hjærte udstrømme til Gud. Ligesom naar en Dæmning er gennembrudt, og Vandet mægtigt strømmer over, saaledes lettede det mit Hjærte, da jeg udtalte, bekendte og stammede Bøn og Hjærtesuk, Anger og Kjærlighed, Tro og Tillid: Jeg véd ikke, hvor længe dette varede.

Da jeg rejste mig igen og ligesom atter kom til mig selv, var mit Hjærte lettet. Det stod ogsaa klart for mig, at det nu maatte blive anderledes.

Men hvad skulde jeg gøre, hvorledes gøre Begyndelsen?

Da jeg traadte ud af Kapellet, stod en gammel Kone udenfor og bad om en Gave. Jeg forærede hende den. Hun takkede og sagde: „Gode Frøken, dersom De har noget tilovers, saa lad Nonnerne faa det, de ere ligesaa fattige som jeg; Sulten stirrer ud af deres Øjne.“

Det hjalp.

Jeg traadte hen til Porten, ringede og gav min fyldte Pung til Lægsøsteren, som traadte ud. Næsten forskrækket tog hun imod den; men jeg sagde kun hastigt: „Vil De ikke nok bede for mig?“

„Ganske vist, vi ville alle sammen endnu i Dag begynde paa en Novene for Dem.“

Dermed skiltes vi. Nonnernes Bøn har fuldendt, hvad Præstens Blik har begyndt med Guds Naade. Jeg vendte tilbage til Gud. Jeg begav mig til Riedenburg. Der blev jeg en Maaned, gjorde Exercitier, indrettede nu en kristelig Dagsorden, aflagde et Generalskriftemaal og modtog med usigelig Glæde den hellige Kommunion.

Det var mit ny Livs lyksalige Fødselsdag.

Siden er jeg forbleven standhaftig. Og nu, min Datter, jeg vidner for Gud og for dig: De saligste Timer af mit Liv vare de Timer, da jeg gik ind i mig selv, Timerne for ensom Bøn og den hellige Kommunion. Ogsaa Du vil erfare det; jeg ønsker dig til Lykke dermed og befaler dig og formaner dig i Guds Navn og som Moder, at Du skal

bede og ikke ophøre med at bede, da forjætter jeg dig ogsaa al Lykke og den rigeste Velsignelse. Thi ingen Sandhed er mere troværdig end denne, som er Grundlaget for al Sandhed, og som byder:

„Du har, o Gud, skabt vort Hjerte for dig, og det er uroligt indtil det hviler i dig!“ (Fortsættes.)

Den rigtige Ende.

— 0 —

Den lille Historie, jeg nu vil fortælle, er saa lærerig, at den gjerne kunde være en Munkehistorie, men det er den nu alligevel ikke. Ikke engang en Krønnike er den; thi for det første er den bogstavelig sandfærdig, og for det andet tænke alle vedkommende endnu slet ikke paa at aflevere deres Liv til Historiens Behandling. Tiden kan ligge saadan en tredive Aar tilbage; i al Fald falder den, før det var blevet det vigtigste for et kristent Menneske at faa en »Maskine« paa Afbetaling.

Den Gang levede der en Mand, der var mere rig paa Ære end paa Guld, og det lidet. han ejede, stod et Steds langt østerpaa i et Gods, der nok selv stod paa svage Fødder, saa svage, at det en skønne Dag, gjaldt enten at overtage Godset som det var, eller miste hver eneste Skilling. Hans Søn, hvis Arv jo stod paa Spil, rejste hen og saa paa Tingene, og ingen kunde fortænke ham i, at Humøret faldt en hel Række Grader, da han stod for den nøgne Virkelighed. Hvis et Gods Værdi altid kunde udtrykkes i Tønder Land, havde det jo været en Velstand, for til alle Sider strakte det sig milevidt, men det var en milevid Bedrøvelighed og Vanrøgt, og mindre havde været bedre. Den unge Mand havde snart udregnet, hvor mange hundrede Tusinde, han burde have for at faa Driften i ordentlig Gang igjen og Bygningerne i nødtørftig Stand paa Tag og Fag.

Men alt hvad der skulde blive hans, stod nu netop i de faldefærdige Bygninger og vanrøgtede Jorder. Han tænkte frem, og han tænkte tilbage, lige trøstesløs saa det ud: men der var alligevel ikke andet for end at vove Forsøget paa, hvad to gode Hænder og en bestemt Villie vare i Stand til at udrette.

Godset og Bryderierne blev altsaa hans, og han gav sig ærlig i Lag med begge Dele. Han sled og slæbte for tre Daglejere og undte sig ikke Hvile hverken Dag eller Nat, undtagen om Søndagen, men den holdt han ogsaa samvittighedsfuldt hellig.

Kort Tid, efter at han havde tiltraadt Godset, giftede han sig, og det ikke med en Hoben Penge, som han havde saa godt Brug for, men med en Skat af Stræbsomhed og Fromhed og en ærlig Kvindevillie til at dele ondt og godt med ham og lade Vorherre om Resten. Ordsproget siger jo nok: »Den fører godt Læs i Gaard som en god Hustru faar,« men dermed kunde han hverken betale kongelig Skat eller Kommuneskat eller Folkeløn eller Rentepenge, og i Godset lod hun sig da heller ikke sætte.

Godset laa langt borte fra Kirke og Præst, og det skar ham i Hjærtet, at alle hans Karle og Piger, og Husmænd med Koner og Børn havde saa ondt ved at sørge for deres Sjæls Behov. Det pinte ham saa længe, at han tilsidts ikke kunde holde det ud, og en Dag sagde han saa til sin Hustru: »Enten saa Folk siger, jeg er klog eller gal, jeg bygger vore Folk et Kapel og holder dem en Præst. Jeg kan ikke forsvare at holde dem borte fra Gudstjenesten, for at de kan tjene mig. Hvad siger Du dertil?« Og det var talt lige ud af hans Kones Hjærte, og hun svarede blot: »Guds Ord siger jo: Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed.«

Dermed var den Ting besluttet, og da Havren begyndte at spire, begyndte Kapellet ogsaa at skyde op af Jorden. Folk fandt jo nok, at han begyndte ved en underlig Ende; han skulde da først sørge for at faa Gaarden gjort i Stand,

og saa var der Marker at mergle og Moser at lægge tør og Redskaber at skaffe og baade dit og dat, før der fornuftigvis kunde blive til Kapel og Præst. Der var dem, der holdt det for Opblæsthed og Pral. Han lod hver have sin Mening og gik enfoldig sin Vej i den Mening, at Guds Ord nok var den vigtigste Driftsplan: »Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed.«

Kapellet var næsten færdigt, tarveligt men tækkeligt, da der hen i Høst et Sted i Udlandet døde en fjærn Slægtning af hans Kone. Han havde aldrig haft noget med hende at gjøre og vidste kun, at hun havde nok af baade Gods og Guld og Særheder, og at han for Skam Skyld maatte spille baade Tid og Penge for at rejse til Begravelse. Som han nu gjorde sig færdig til Rejsen, sagde han spøgende til sin Kone: »Kunde nu ikke den gamle Heks have testamenteret mig et Par hundrede Daler, saa jeg kunde udstyre vort kjære Kapel sømmeligt! Jeg ved rent og bart ikke, hvor jeg skal tage det fra.« Hun lo og sagde, det skulde han blot ikke bilde sig ind, og det var da heller ikke at vente.

Da Han nu kom til Kirke, var den fuld af lutter fine og fornemme Folk, og i hele Kirken var der ikke en Kjole saa luvslidt og saa gammeldags i Snittet som hans. Han var lidt undselig og søgte at skubbe sig ind i sidste Stol, men i Stedet for Plads fik han den Besked: »Gaa dog op i første Stol; der er jo din Plads.« Han lod som om han ikke hørte den daarlige Vittighed, og vilde klemme sig ind, men da sagde en anden: »Saa gaa dog frem paa din Plads; vi har jo ventet paa Dig.« Nu blev han ærgerlig og spurgte, hvad den Slags Løjer skulde til, men de svarede: »Nu lad dog ikke saa uskyldig! Du er jo da Universalarving.« I det samme kom der en nær Slægtning af den Afdøde og bad ham komme frem, saa Messen kunde begynde. Han var virkelig Universalarving til to store Godser, og jeg ved ikke, hvor mange og, hvor tunge Pengeposer.

Om han var meget andægtig under Sjølemessen, skal jeg lade være usagt. Maaske har han tænkt paa hvor mær-

kelig Gud havde fuldendt den gamle Bibeltekst og lagt til, hvad han heldigvis aldrig havde tænkt paa: »Alt det andet skal tillægges ham.« Og det er ikke det eneste Eksempel, jeg kjender. Men naturligvis kan det ikke hjælpe at sætte et enfoldigt Ansigt op, og i Hjærtet ville drive Ager hos Gud; dertil ser han for nøje, hvad der er enfoldig Guds-frygt og hvad der er Spekulation i religiøs Forklædning.

At Kapellet blev herlig udstyret, kan man tænke sig, men hvor trolig Lykken har fulgt ham, er næsten mer, end man kan tænke sig. Da fem og tyve Aar var omme, og hans Hustru sad der med Sølvkrans i Haaret, der var lige saa hvidt som Kransen, holdt han ved Bordet en Tale og kastede et Blik tilbage paa de henrundne Aar. Det Udtryk undslap ham da: »I godt og ondt«, men i samme Øjeblik fortrød han det og vendte sig til sin Hustru med de Ord: »Det onde var ikke meget, vel, Louise?« Og hun saa op til ham med et Par Øjne, der straaledede gennem to lykkelige Taarer.

J. F.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. St. Josefs Gilde fejrede forrige Mandag sin 14aarige »Fødselsdag« ved et Fællesmaaltid i Meyers Hotel, Vestervoldgade, hvori deltog henved 40 Personer. Ved Bordet bragte Formanden Deltagerne en Hilsen fra Gildets høje Protektor, hvorefter højærv. Pastor Braun udbragte et af Brødrene livligt besvaret Leve for Hs. biskoppel. Højærværdighed. Formanden bragte Gildets Præsident en Tak for den Ære han ved sin Nærværelse beviste Brødrene, hvilke med gjentagne livlige Hurraraab besvarede et Leve for Hr. Pastor Braun. Efter at dernæst forskellige Skaaler vare udbragte, hævedes Bordet. Efter Kaffen fremvistes af Hr. Kommunelærer Lyngs en Række Lysbilleder, vistnok henved 100, dels Prospekter af Landskaber og offentlige monumentale Bygninger og Interieurer fra Ind- og Udlandet, dels humoristiske Billeder. Den interessante Fremstilling, som Hr. Lyngs havde al Ære af og forskaffede Tilskuerne megen Fornøjelse, sluttede med en Fremstilling efter originale Billeder af bekendte Personligheder indenfor Gildet, saasom Gildets Protektor, Pastorerne Braun og Johansen samt forskellige af Gildets »Embedsmænd«, hvilket selvfølgelig endnu mere for-

højede Stemningen. — Naar St. Josefs Gilde fejrer sin »Fødselsdag«, er dette til Minde om Gildets første Oprindelse her i Kjøbenhavn den 25. Oktober 1885, hvor 6 af St. Ansgars Menigheds Mænd paatog sig det Hverv at udføre Gildets høje Stifters og Protektors, Msgr. v. Euchs Tanke og Mening med Hensyn til Oprettelsen af Gildet; dette har taget Navn efter de ældgamle Gilder, som i sin Tid blomstrede her i vort Fædreland, — hine vidt udbredte Selskaber, som, idet de forenede de verdslige formaal med de kirkelige, arbejdede til saa stor Velsignelse og Gavn baade ind- og udadtil. St. Josefs Gilde har under sin 14aarige Levetid været til stor Velsignelse og udrettet meget Godt blandt dets Medlemmer eller disses Enker. Af Gildets kontante Formue, der nu beløber sig til c. 7000 Kr. og som stadig forøges dels ved Brødrenes egne Tilskud, dels ved Gaver fra Udenforstaaende, og som ifølge Statutterne ikke maa beskæres eller forringes, fordeles Renterne til de berettigede Gradsbrødre eller deres event. Enker og Børn. Skulde Gildet nogensinde blive opløst, overgaar Formuen til den øverste kirkelige Myndighed til Forvaltning i Gildets Øjemed. — I de senere Aar har det skortet endel paa det »selskabelige« Omraade indenfor Gildet, hvortil Aarsagen formenes at maatte søges i lokale Forhold; Møderne ville derfor forsøgsvis blive henlagte til Meyers Hotel, Vestervoldgade 3, hvor det første Møde afholdes Mandag den 20. November. — Ønskeligt var det, at ret Mange, som kunne sympathisere med Gildets smukke og gavnlige Formaal, ville støtte det i dets Bestræbelser enten ved at indtræde som Medlem eller som Bidragydende. Gildets Lovbog, en lille Bog paa over 80 Sider, der indeholder Gildets Grundlove og Statuter, kan faas til behageligt Gjennemsyn ved Henvendelse til Formanden, Hr. Bogtr. Mohn, st. Kongensgade 31.

Osnabrück. Blandt de forskjellige Udnævnelser, som den nye Biskop af Osnabrück har foretaget i disse Dage, findes en, som uden Tvivl vil interessere en Del af Ugebladets Læsere, idet nemlig St. Ansgars Kirkens gamle Sognepræst, højærværdige Pastor og Dechant ved St. Johannes Kirke i Osnabrück, *C. Freund*, er bleven udnævnt til »Gejstlig Raad«.

Mainz. Atter har Døden berøvet Kirken i Tyskland en af dens virksomste Biskopper, idet Biskoppen af Mainz, *Dr. Haffner* døde Allesjælesdags Aften som Følge af et Hjerteslag. Den Afdøde var født i Horb i Württemberg den

21. Jan. 1829 og præsteviedes i 1852. I en Menneskealder virkede Haffner som Professor i Filosofi ved Seminariet i Mainz. Under den ulyksalige »Kulturkamp« i Halvfjerdserne holdt han urokkelig fast ved Paven og Kirken, og Kulturkampens Storme fandt i ham en urokkelig Modstander, som ikke svigtede, skjønt han baade blev mulkeret, udpantet og fuldstændig hindret i sin Professorvirksomhed. Efter Biskop Kettelers Død hengik ni lange Aar, inden Bispestolen atter blev besat; men i 1886 lykkedes det endelig Pave Leo XIII., efter mange Forhandlinger med Regeringen, at skjænke Bispedømmet en ny Overhyrde i Dr. Haffner. En Mængde Skrifter har han udgivet, navnlig filosofiske, og siden 1879 udgav han de saakaldte »Frankfurter Broschyren«. Baade som Præst og Biskop og Lærd var han ret en Mand efter Guds Hjærte. R. I. P.

Mædelelser fra det biskoppelige Ordinariat.

1. Den hidtilværende Kapellan i Fredericia, Pastor *H. Gamél* er udnævnt til Vikariatssekretær hos Biskoppen.
2. Lærer *P. P. Hansen* er kaldet til foreløbig at undervise ved St. Knuds Drengeskole i Fredericia.
3. Dr. theol. *B. Hansen* fratræder sin Post som Vikariatssekretær, for i den nærmeste Fremtid at fortsætte sine theologiske Studier i Udlandet.

Kjøbenhavn, 1. November 1899.

Unio. Stiftelsesfesten fejres **Søndag d. 12. November** Kl. 7 $\frac{1}{2}$, med Festmaaltid, Komædie og Bal i „Citys“ Selskabslokaler, Hjørnet af Pilestræde og Citygade (Indgang fra Citygade). **Se Opslag!** Billetter á 2 Kr. for Medlemmer og 4 Kr. for Besøgende, indførte ved et Medlem, faas hos Hr. Fabrikant Hoffmann, Kjøbmærggade 48, og Hr. J. C. Jørgensen, Gøthersgade 41, samt i Foreningen.

S.J.G. Mandag den **20.** Novbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br. Til dette Møde er **II. Grad** pligtig til at møde.

Mødet afholdes i **Meyers Hotel, Vestervoldgade 3, Stuetagen.**

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).
Møde hver Fredag Kl. 8 paa Ørstedesvej 10. —
Alle indbydes venligst.

Overrets sagfører Edv. Weis
 Løngangstræde 25, Kbhvn. K. (Kontortid 10—3).
 Reference: Overauditeur, Overretsprok. Wolff.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. November. 25. Søndag e. Pintse. Marias Skytsfest. — **13. M.** Stanislaus Kostka, Bekjender. — **14. Ti.** Didakus, Bekjender. — **15. O.** Gertrud, Jomfru. — **16. T.** Josafat, Martyr og Biskop. — **17. F.** Gregor Thaumaturg Biskop og Bekjender. — **18. L.** Indvielsen af St. Peters og St. Pauls Basilika i Rom.
Søndag den 19. November. 26. Søndag e. Pintse. Marias Ofring. — Elisabeth, Enke, Landgrevinde af Thüringen.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 12. November den h. Stanislaus' festlige Mindedag. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke og Kl. 6 højtidelig Festandagt med Optagelse af nye Medlemmer i St. Ansgars Kirke.

Den eucharistiske Forening holder Tilbedelse i St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 4—5.

Gudstjeneste og Foredrag i Ringsted. Søndag den 12. Novbr. Kl. 8 Messe og Prædiken. — Efterm. Kl. 4 katolsk Foredrag i Hotel „Casino“.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8. 2. Sal). Torsdag d. 16. Nov. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Messe med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften Foredrag og Sakramentsandagt. Fredag d. 17. Nov. Kl. 8 Messe.

Unio. Tirsdag den 14. November Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for Foreningens afdøde Medlemmer.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation resp. forskjellige Spørgsmaals Besvarelse Søndag den 19. Novbr. (St. Elisabeths Fest) Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14.

Elisabethforeningen holder i Anledningen af **den h. Elisabeths Fest Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke Søndag d. 19. Nov. Kl. 8 under den højtidelige Prælatmesse, som frembæres for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. — Samme Dag tilfælde **samtlig Kollekter** i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og Kapellet i St. Josefs Hospital Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

A. C. Fællesspisning i Myginds Selskabslokale (Linnésgade 25) **Torsdag den 23. Nov.** Kl. 8 $\frac{1}{2}$ præcis. Adgang for Pastor Günthers tidligere Skolekammerater. Pris 3 Kr. Anmeldelse sker til Hr. O. Andersen, Kong Georgs Vej 35, inden den 20. ds. Se nærmere de udsendte Indbydelser.

Rettelse. Nr. 45, Side 715, Lin. 12 f. o. uparrende læs ikke passende.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 47.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader sam: hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 47.

Søndagen den 19. November.

1899.

Indhold: Vestalinden. Ahrdalen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Bekjendtgjørelser.

Vestalinden.

—0—

Næst efter Dragelsen til Gud ligger dybest i Menneskehjertet skjult Ærefrygten for Kyskheden. Der er et særegent Væsen udbredt over ethvert Menneske, som er jomfruelig; med hemmelighedsfuld Trolddom har Gud omgivet det, der drager En, og dog paa den anden Side igjen holder En fjærn i sømmelig Ærefrygt. Den Helligaands Forsikring er bekjendt, at de, som uden Tabet af deres Kyskhed blive salige, alene kunne synge og forstaa hin mysteriøse Højsang med deres Mund, hvilken Ingen i Himlen formaar at istemme. Og et Forspil herpaa er allerede paa denne Jord det Under, at alle ubesmittede Sjæle staa ganske særlig ærværdige og beundrede fremfor den øvrige, ikke jomfruelige Menneskehed, og at alle Mennesker, enten de

nu ville eller ej, ved en hemmelighedsfuld Dragelse i deres Sjæl med en særegen Agtelse og hellig Sky maa se op til Jomfruerne. Denne Dragelse er ikke noget blot og bart Naturligt; den er lagt os i Hjærtet af Gud. Det er Guds eget høje, mægtige Vidnesbyrd overfor al Verden og for alle Tider, at Kyskheden er den højeste, skønneste og ædleste Blomst blandt alt det, som Mennesket kan have af Skjönt og Godt hos sig. Lad ogsaa et Menneske være nok saa fordærvet, ussel og liderlig i Last og Skjændsel; kun saa meget desto højere skrigger hans arme Hjærte i Smerte og Vé foran den jomfruelige Renheds Exempel og Billede, og saaledes var det ogsaa allerede paa den Tid, da der endnu ikke gaves nogen Jul og Advent i Verden.

Det var for to Tusind Aar siden, da stod der i Rom hedenske Templer og Lunde, i hvilke oftere i Aarets Løb til Ære for de hedenske Guder og ligesom til Gudstjeneste Ting blev bedrevet, om hvilke selv de hedenske Skribenter selv offentlig sagde, at dette var Topmaalet af al Usædelighed og Lastefuldhed. Larmende og rasende væltede sig Folket gennem Staden Rom, for at fejre en saadan Helvedes og Satans Fest, i hvilken kun Djævlen alene kunde finde Behag. Som en Syndflod udgød sig den hæsligste af alle Laster paa disse Dage over Byen, truende med at begrave alt, alt under sine afskyelige Bølger. Hvor ere de vel nu hine Tusinder af Hedninger samt deres Præster, hvad er der blevet af deres Legemer, hvor ere deres uødelige Sjæle?

Og dog — *hele* Rom virkede *ikke* med ved disse Utugtens Fester.

Nede ved Tiberen, tæt ved Bredden, som de gule Bølger hastigt beskylle, og ved det Sted, hvor den mægtige Hvælving af ældgamle Afløbskanaler havde sin Hovedmunding i Floden, stod et lille Tempel; rigere, pragtfuldere havde Rom i Mængde! — et skønnere ikke. Det var kreds rundt; trint om var det omgivet af herlige, høje hvide Marmorsøjler, som straaledede viden om. Paa dem hvilede

over ligeledes hvide Marmorbjælker det runde Tag. I Midten af det hele befandt sig en stille fra Verden afsondret Celle med to Vinduer og høj Indgang, ligeledes blændende hvid. I dets Midte stod et lille lavt Alter af Sten, og paa det brændte en Ild, den »hellige Ild« kaldet, som Dag og Nat ikke maatte udslukkes.

Og ved Ilden vaagede en slank Kvindeskikkelse, indhyllet i hvidt Klædebon, ungdommelig af Skikkelse og Bevægelse.

Det var en Vestalinde, Vestas Præstinde, en ren Jomfru. Tolv Jomfruer, valgte af Stadens ædleste Slægter, maatte i fuldstændig Afholdenhed og Kyskhed i 30 Aar forrette Tjenesten, vogte den »hellige« Ild og ære den hedenske Gudinde Vesta, den alvorlige, jomfruelige. Med højeste Ærefrygt saa Folket paa hende; ved Siden af Kejseren havde hun sin Plads i Amfitheatret; naar en af dem gik over Gaden, maatte en særlig Embedsmand skride foran hende; hvis en Dødsdømt mødte dem, kunde hendes Ord benaade ham. Hendes Helligdom gjaldt som det særdeles Sindbillede og Tegn paa Stadens Velfærd. Med sky Ærefrygt saa hele Rom paa det stille lille Tempel, igjennem hvis Vindue om Natten det flimrende Genskin af den hellige Ild alvorligt og hemmelighedsfuldt lyste ud af det Indre. Men blev en af dem overbevist om nogen Synd mod Renheden, var Døden hendes uafvendelige Lod. Paa Skamageren blev en lille Hvælving raat tilhugget i Jorden; deri anbragte man den Ulykkelige, gav hende en Lampe og lidt Næring for en Dag; derpaa blev Hvælvingen tilmuret. Og naar efter et Par Dages Forløb Lampen var slukket og de sidste Rester af Spisen fortæret, nærmede sig Hungersdøden, for langsomt, men sikkert at øve sin Bøddelgerning paa Præstinden. . . .

Otte Dage efter en saadan Begravelse kunde den ene eller den anden gaa hen over den Jord, under hvilken Hvælvingen laa og sige til sig selv: »Nu har hun dernede vel udstridt.«

Det er det Vidnesbyrd, som Gud ogsaa i Hedenska-

bets dybeste Nat har fremstillet om den hellige jomfruelige Kyskhed midt i Verdens Lastefuldhed.

Hvor meget end Liderlighed og Slethed tog Overhaand og opfyldte alt, den kyske Vestas Tempel og hendes jomfruelige Tjenerinders Embede og Dyrkelse blev staaende som et manende Tegn i Rom indtil dets Undergang.

Med vidunderlige Sagn og hemmelighedsfuld Gru havde Folket omgivet dette Tempel. Og vidunderlige Ting ere ganske vist forekommet deri. Vi tør vel antage, at den Hel- ligaand, som jo ogsaa før Jesu Kristi Komme oplyste og vejledede dem, som havde en god Vilje, har paa dette hemmelighedsfulde Sted talt mangt til de rene Sjæle, vist dem og aabenbaret dem meget, hvorom de i Verdens Lyst og Laster nedsunkne Tidsfæller ingen Anelse havde. —

Det var stille Nat; Vestalinden sad ensom ved Siden af Altret, hvorpaa Ilden brændte. Hun støttede Hovedet i sine Hænder. Men i hendes Hjærte kæmpede og bølgede det i salig Anelse og dunkel Uvidenhed paa en sælsom Maade, og den sagte Enetale, som hun førte med sig selv, klang sælsomt op imod de nøgne Marmorvægge.

»Skulde det da være sandt,« mumlede hun, »at med Døden er alt forbi? Eller gives der et Liv efter Døden? Hvad venter der os? Er det kun Skuffelse og Selvbedrag, den søde Drøm, i hvilken jeg bestandig paany maa forestille mig, at der venter mig en Tid, hvor jeg endelig en Gang vil være ganske og fuldkommen lykkelig? Ak, hvor raaber ikke mit Hjærte efter denne Lykke — og hvor finder jeg den? Hvor dødt er dog alt omkring mig — og hvor længes jeg dog ikke efter sand Kærlighed! Hvor frygtelige og skrækkelige ere dog ikke Guderne — er der da ingen, som vi kunne elske, der kalder os sine Børn, og som vi tør kalde Fader? Hvor anelsesfuldt siger mig dog altid Sjælen, at Gud altid er hos mig og maa være om mig — at jeg føler mig hendraget til ham med søde Baand — men hvor finder jeg ham, hvor er han?

Men Væggene gav intet Svar.

Vestalinden stod op og saa fortvivlet opad. »Ah, hvis Du hører mig, o Gud, i hvo Du end er, og hvis Du kan hjælpe mig — o saa giv mig Fred! Eller hvis Du ikke vil det, saa tag bort fra min Sjæl denne dunkle Længsel! Du ser jo, at jeg attraar Intet af Verdens Smuds, men at jeg gad vælge det højeste og bedste — og leve aandeligt!

O ja, Du maa være til, Du maa se og høre mig, Du maa være min gode Fader og elske mig og tillade, at jeg elsker Dig — mit Hjærte siger mig det dagligt og uophørligt — det kan, det tør ikke være nogen Skuffelse — o Gud, jeg søger Dig; udstræk din Haand imod mig — for Dig er jeg skabt — o velsign mig, og giv mig Fred!«

»Salige ere de Rene, thi de skulle se Gud,« siger Jesus Kristus. Det Ord er jo ikke blot gaaet i Opfyldelse paa Kristendommens Tid, hvor de reneste og mest jomfruelige, fuldkomne Sjæle ere blevne værdigede særegne Naadegaver og Visioner, det har Gud ogsaa allerede paa Hedenskabets Tid forundt talrige rene Sjæle.

Vestalinden havde givet sin Jammer frit Løb. Pludselig sagde en sød Stemme til hende: »Trøst Dig!«

Hun saa op, men i det samme Øjeblik sank hun ogsaa ned paa Knæ.

Kyskhedens Tempel var blevet værdiget Besøget af Jomfruernes Jomfru og den sande Gudssøn. I lyst, vidunderligt Skin stod en vidunderlig Frue foran Vestalinden. Hun bar en Klædning, skinnende hvid; hendes blaa Slør var gennemvirket med Sølv; om Hovedet kædedes i trylleagtig Glans Stjerne til Stjerne. I sine Hænder bar hun et Barn. Og dette Barn . . . ak hvor blev dog den arme hedenske Jomfru tilmode, da hun saa dette Barn! Al hendes Længsel og Anelse var opfyldt og løftet; alt, hvad hun havde søgt, stod nu for hende! Hun mente at maatte forgaa af Uværdighed og Ydmyghed, naar hun vovede at skue ind i Barnets rolige Øje, og dog atter blev hun fyldt med en Salighed, der ligefrem var usigelig, da Barnet saa elskeligt og klart saa paa hende. Himmel og Jord syntes at forgaa, og hun glemte dem ved

dette Syn. Frygt og Skræk havde intet Øjeblik grebet hende: alt var gaaet saa roligt, saa højtideligt og vidunderligt hurtigt, at hun slet ikke mere kunde tænke over, hvilket Under hun blev værdiget.

Intet Ord blev hørt i dette Øjeblik; men i Hjærte og Hukommelse sænkede sig pludseligt soleklare Sandheder med vidunderlig Kraft.

»Salige ere de Rene, thi de skulle se Gud«, saaledes hørte hun det tydeligt lyde i sit Indre, »forbliv Jomfru og indivi Dig ganske til mig, hvem Du har skuet; bliv ydmyg og angre dine Synder. Fly Verden, elsk Ensomheden og haab paa det tilkommende Liv. Se, Morgenen er frembrudt: Den, efter hvem Verden længes, er allerede kommen; han er den Gud og Herre, hvem Himmel og Jord tilhører, og denne Verdens Guder styrte i Støvet. Og i dette Tempel udslukkes snart Ilden, og det, som nu i to Hundrede Aar har tjent den hedenske Vesta, vil to Tusend Aar og mere være viet den sande Gud og hans Moder, som Du ser for Dig.«

Saaledes lød det i overjordisk, alvorfuld Tale til hende; og paa en Gang befandt Vestalinden sig atter alene ved Altret. Mat flammede Ilden, søvniigt og kvalmende. Jomfruen kastede sig paa Jorden og græd bitterligt over Himlens pludselige Forsvinden, der for nogle Øjeblikke havde aabnet sig for hende og gjort hende salig.

Men ulykkelig var hun ikke mere.

Den Helligaands Naade havde oplyst hende, og hun holdt sig til dette Lys. Den mest stille, den frommeste og reneste af alle Vestalinder, levede fra nu af alene og med al sin Tanke og Tragten for hint ubekendte Guds barn, som hun den Gang havde set. Ham tilhørte alt, hvad hun gjorde; hans Kærlighed udfyldte alt. I hans Nærværelse vandrede hun Dag og Nat, og alt gjorde hun ligesom under hans Øjne.

Tjenestens tredive Aar hengik. Vestalinden havde allerede længe skælvet for atter at maatte vende tilbage til Verden, som Tilfældet var efter fuldendt Tjeneste. Hendes Æng-

stelse var dog ubegrundet. Kort før Tjenestens Ende blev hun syg og døde blidt med et lyksaligt Smil paa Lærerne. Gud, der ogsaa af Hedningeverdenen kaldte alle dem til Saligheden, som vandrede efter deres bedste Viden og Samvittighed, havde ladet hende dø godt i Kærlighed og Haab til ham.

Med de sædvanlige hedenske Skikke blev den vestalske Jomfru begravet, men hendes Sjæl hvilede i hint Sted og hos hine Sjæle, som fra Adam af ventede paa Forløseren, at han skulde føre dem ind i Himlen.

Hint Vesta-Tempel staar endnu den Dag i Dag.

Bag den vældige Høj, paa hvilken i trist Tavshed de mægtige Kæmperuiner af Neros, Domitians og de andre Kristenforfølgeres en Gang saa herlige Paladser ligge, staa nedeunder ved Tiberbredden, førend man gaar over den saakaldte brudte Bro, tilvenstre den vidunderlig skønne Helligdom med sine hvide Marmorsøjler. I stille Omgivelser staar den saa ren og kysk i sin ædle Simpelhed, som var den selv et Symbol paa denne klare Dyd og dens altbedaaende Skønhed. Og tillige er den overgydt med et Aandepust af tungsin-digt Alvor og sød Ophøjethed, som uvilkaarligt opmuntrer til Bøn.

Men træder Vandringsmanden nærmere, ser han over Indgangen Billedet af Gudsmoder med Jesusbarnet, og ved hendes Fødder Solen. Det forrige hedenske Tempel er nu et kristeligt Kapel. Det stille Rum, hvor fordem de vestalske Jomfruer færdedes, har den evige Jomfru udvalgt sig. Hvor en Gang paa det hedenske Alter den »hellige Ild« brændte, flammer nu den evige Lampe foran ham, der som Himlens og Jordens Herre er tilstede under Brødetts Skikkelse. Og paa Altret i det runde, ældgamle Rum bliver nutildags den ny Pagts stedsevarende Offer frembaaret af hint Guds-barn, der en Gang saa vidunderligt her har vist sig endnu i Hedenskabets Nat og Dunkelhed.

Ahrdalen.

—0—

Staar Ahrfloden i Erslev? I al Fald er det en Biflod til Rhinen; den udspringer et Sted oppe i Eifelbjergene og nedenunder omtrent midtvejs mellem Coblenz og Bonn. Dens Flodleje, Ahrdalen, er i Grunden kun en lang, smal Bjergkløft, der danner de vildeste Bugtninger; hist og her er der revet en Flænge til en af Siderne, det kaldes da en Sidedal. Det er al den Videnskab, der udkræves til en lille Tur op ad Floden, og stort mer ved jeg heller ikke.

Kunde nu Ordene fremtrylle Farver og Former, heisa, hvor skulde da Landskaberne danse for Læsernes Øjne, vilde, sønderrevne, maleriske, mangfoldige, lunefulde i deres utallige Grupperinger og Forskydninger, saa prægtige, at Du maa til Alperne for at finde deres Mage, dér naturligtvis i større Stil. Vi ville da begynde vor Udflugt i Remagen, hvor den lille Apollinariskirke knejser højt oppe paa Klippen med sine smækre Taarne, grumme dyr, grumme fin, grumme beundret, men destoværre ikke ganske ulig fint Konditorarbejde. Nej, saa priser jeg Kirken i Sinzig med det djærve ottekantede Kuppeltaarn, og naar min Ledsager faldt i Forbavselse over at finde et saadant Stykke Arkitektur i saa lille en Landsby, vilde jeg sige: »Her omkring har jo netop en stor Del stolt Middelalder sat sine Spor; historiske Steder og skønne Kirker og maleriske Borge og endnu mere maleriske Ruiner ligge saa tæt som Soldater i spredt Fægtning. Her omkring er en af den evropæiske Kulturs Arnesteder. Her stod det gode, dygtige, ægte tyske Folk højt i Haandværk, Videnskab og Kunst, længe før vore Valdemarer og vor brave Absalon maatte tage sig af de ein—zwei—drei—Mennesker paa den anden Side Elben, som nu for—prøjsen hele det tyske Væsen.« Og jeg vilde sige meget mere, hvis man ikke netop her saa let kunde blive overrasket med at have begaaet Majestætsforbrydelse. Jeg kan forestille mig, hvor Ahrweiler med de gamle murede

Fæstningsværker og svære Porttaarne vilde fryde Øjet, og jeg vilde da føre Dem hen til et af Taarnene og sige: »Der er to halve Landsmænd.« »Hvor?« »Nu, de to Stenkanonkugler deroppe i Taarnet, ægte Skandinaver, svensk-talende, skulde i Trediveaarskrigen prædike det rene Evangelium af Gustav Adolphs Bryg for de stakkels katholske Ahrweilere.« Men videre gaar Toget paa sin langsomme Fart, forbi Digternes Yndling, St. Peter i Walporzheim (Ahrdalens bedste Vin). Bjergene rykke nærmere sammen, stejle og stenede, med hele Smaabjerge som Aflæggere voksende ud af Siderne, ludende fremover, med underlige Terrasser eller Bænke opad alle Skraaninger og Skrænter, og med maleriske Landsbyer klinede op i Dalene. Snart hist og snart her vinker et Taarn eller et lille Kapel, et Utal af stensatte Broer fører over Floden, som vi snart har til højre og snart til venstre; tilsidst indtager den og Banen saa godt som hele Dalen.

Jeg hører et Udbrud af Beundring — aha, den smukke, epheubevoksede Ruin. Ja det er Resterne af en gammel Klosterkirke. Aarhundreder havde det været et Midtpunkt og en Støtte for Egnen, saa kom de franske Frihedshelte og tog sig den Frihed at sælge Klostret. Det var den Gang de solgte de herligste Kirker i Køl'n til Nedbrydning. Hele Rhindalen og Ahrdalen og Moseldalen ere fulde af Mindesmærker. Og destoværre er jo fransk Mode smitsom, Prøjserne lærte dem Kunsten af, og hvad franske Revolutionsmænd havde begyndt, fuldendte Konger af Guds Naade. Ingen nægter, at Aanden de sidste Aarhundreder var vegen fra Klostrene, ikke just, at de var bleven slette og forkomne, som man saa gjerne vil gjøre det til, men Verdslighed sad i Højsædet og bredte sig i Kor og i Celle. Ingen kan undre sig over, at Guds Straf kom over dem, men undre kan det en, at det var Statsmagten, der begik det store Rov, den som skulde værne om hver Mands Ret. Klostrene havde længe saet Vind og da Tiden kom høstede de Storm. Men Statsmændene fra den Gang havde gjort klogt i at huske paa

Guds Ord til Assyreeren, da han brugte ham som Spansk-rør paa Jødernes Ryg.

Men videre gaar det -- ja, nu gaar vi jo lige løs paa Klippen! Skal vi stanges med den? Vær blot ubekymret, en lille Kurve — der er Aabningen, lige bred til os og Floden. Det gaar her som i Limfjorden, der ogsaa bestandig ser ud som om den var lukket forud og bagved. Og hvilket herligt forandret Landskab! Men nyd hurtigt, for — nu er vi allerede inde i Bjerget. Som vi nu kører her, har vi lige over vort Hoved Ruinerne af det fordums stolte Sassenburg, hvor Svenskerne først hentede sig braadne Pander og siden anrettede det frygtelige Blodbad. Derfra stammer ellers den storladne Erkebiskop og Kurfyrste Conrad v. Hochstatten, han som begyndte paa Domkirken i Køl'n. Det var i Albert den Stores og Thomas af Aquins og Erik Plovpennings Dage. Nu er Borgen brudt, som saa mange andre, og Brombærrene have flettet et tæt Net om de sparsomme Rester. Brudt er ogsaa det stolte Altenahr paa Bjerget lige overfor, og de stridbare Slægter har forlængst faaet Fred i Graven. Efter Sagnet blev den sidste Ridder paa Altenahr besejret af Sassenburgeren, men hellere end give sig sin Fjende i Vold, styrtede han sig i fuld Rustning og paa Hesteryg i Afgrunden. Hvem som ikke vil tro det, faar give en bedre Forklaring paa Klippens Navn »Rittersprung«. Og destoværre melder Historien sig med den bedre og mindre skønne Forklaring. Den degraderer den stolte Ridder til en Hob oprørske Landseknægte, der længe havde hærget og plyndret i Egnen. Tilsidst gjorde de det saa broget, at deres egen Landsherre, Kurfyrsten af Køl'n, maatte afbryde sine Jagter og belejre og bryde sin egen Borg. De forbitrede Bønder styrtede dem saa Mand for Mand i Afgrunden; men over det grufulde Sted vævede Sagnet sine Ranker, spændte Ridderrustning om de muldne Forbryderben og kjendte snart kun »Rittersprung«.

Fra Rhinen deroppe har man den herligste Udsigt, som Ahrdalen kan byde, og det er et stort Ord. Større

endnu bruger Borgfruen, som Ejerens unge Hustru holder af at høre sig kaldet. »Jeg har været baade dér og dér i Schweiz,« siger hun, »men Udsigten fra vor Borg er og bliver nu alligevel kønnest.«

Videre komme Turisterne sædvanligvis ikke. En halv Mils Vej længere oppe hører Vinavlen op, og begynder det fattige Eifelland. Det er sandt, jeg har jo rent glemt at give en Forklaring paa de stensatte Bænke eller Terrasser, der give alle Bjergene et Udseende som Himmeltrapper for Jætter. Kamre kalde Bønderne dem; de skulle hindre Mulden, den dyrebare, i at skylle ned; der vokser Landets Rigdom, den gode Ahrvin. De haarde Klipper er den Ko, som Bønderne her malke, og langs med Floden ligge Egnens Fællesmejerier, Vinavlsforeningerne, hvor den sorte Drue kommer i de store Kar og bliver presset til den røde Vin og bliver solgt for dyre Penge. Disse Vinavlsforeninger have bragt Egnen paa Fode. Før var det fattigt og smaat. »Min Fader,« fortalte en Bonde mig, »var 32 Aar før han fik Sko paa Fødderne; og min Bedstefader var gaaet til første h. Kommunion i ufarvet Lærredsdragt. Den Gang var der ingen Tunnel ved Altenahr, og naar man kjørt fra Altenahr til Mayschoss (Nabosogne), maatte man elleve Gange igjennem Floden.« »Hvad gjorde Folk dog naar Floden steg?« »De blev hjemme, hvis ikke Floden tog dem.« Dermed sigtede han til den forfærdelige Oversvømmelse i 1804, den værste men langt fra den eneste eller sidste. Det stod kun to Timer paa, men Floden stod fire Alen over Broerne, og da den faldt, var en Række Landsbyer og en Mængde Mennesker, ikke at tale om Kvæg, paa Vejen ud i Rhinen.

Som Minde om Ulykken hænger der en Kirkeklokke paa en Husgavl i Laach. Den stammer fra det bortskyllede Kapel og røgter endnu trolig sit Hverv tre Gange om Dagen. Naturligvis vækker Kirkeklokken paa Bondehuset de Vejfarendes Forbavselse, og en af de Skarer af Turister, der har begyndt at oversvømme Ahrdalen og saa hastig har

forstaaet at gjøre sig ilde set, spurgte sidste Sommer en Bonde, hvad den blev benyttet til. »Ja, med den Klokke er det saa sin egen Sag,« svarede Bonden. »Hvad da?« »Det er saadan en Skik her paa Stedet.« »Men: det er jo interessant. Lad dog høre.« »Ja, ja, det er saadan, naar en Pige er atten Aar gammel, ringes der en Time, saa ved de unge Karle, at de have Lov til at fri. Naar hun er tyve Aar, ringes der to Timer, fem og tyve Aar, tre Timer, og tredive Aar, en halv Dag. Saa er det paa høje Tid.« Turisten fandt Ideen storartet, om nogen Avis blev lyksaliggjort med denne originale Folkeskik, er mig desto værre ubekendt.

Let er Livet — for at komme tilbage fra vor Afstikker — heller ikke nu til Dags trods Jærnbane og Landeveje og kejserlig Post. Hvad mon vore Bønder vilde sige til at bære Sæd og Gjødning og Stænger og til Dels Muldjord paa deres egen brede Ryg fire, femhundrede Fod opad et Bjerg saa stejlt som Ulvebakkerne? »Det bliver vi jo født til,« sige Bønderne, »og blot Vorherre holder sin Haand over Vinen og ikke slipper Ormen eller Frosten løs paa den, var det saamænd Synd at klage.« Ormen er en lille Larve, der æder Druerne op, og én Nats Frost er nok til at slaa en Streg igennem et helt Aars Arbejde. Jeg oplevede saadan en Frostnat, og da Folk om Morgenens kom ud, og Jorden var hvid, men Vinstokkene sorte, kan det ikke nægtes, at Ansigterne blev mørke og Benene tunge. Heldigvis var Skaden mindre, end den i Øjeblikket saa ud til. Ellers er Vinavlen saa indbringende, at naar en Bonde kun hvert tredje eller fjerde Aar har en god Høst, staar han sig godt. Men det kan ogsaa godt slaa fejl 10 Aar i Træk. Saa maa Kartoflerne holde for.

Frosten bragte ogsaa mig ukjært Budskab, at nu var den smukke Tid omme derude under den blaa Himmel, i den rene Luft, hvor saa mangt et medtaget Bryst søger og finder Styrkelsen. Det gjorde mig ondt at sige Farvel til kjære Bjerge, der afgrænsede min lille Verden, som Husene Kongens Nytorv (sikkert ikke større), til den venlige Flod, der lige foran mit Vindue havde indrettet et lille Vandfald og aldrig glemte sin brusende Morgenhilsen, selv til det langsomme Jærnbanetog, der hver Eftermiddag gjorde en Ende paa min Middagsøvn. I dens Midte havde jeg nydt ægte, uforfalsket katholsk Folkeliv, som det udfolder sig, hvor det kan være sig selv. Hvor var det opbyggeligt

næsten daglig, undertiden flere Gange om Dagen at se de smaa Hobe af Mænd, Kvinder og Børn med Madkurven paa Armen og Rosenkransen i Haanden vandre til Valfartskapellet i Pützfeldt. »De kalder det jo den sorte Ahr,« sagde en Bonde mig, »det ere vi stolte af, og Gud give, den længe maa beholde sin Farve.« »Her kan Folket endnu bede,« sagde Præsterne, og det kunde allerede Børnene. Man saa dem vandre med deres Bønebog under Armen til Kirken og der alene eller flere sammen holde deres Andagt, og saa igen i Kartofflerne. Hver eneste Søndag havde Time for Time bestemte Mænd og Kvinder Vagt foran det Allershelligste, og der blev aldrig forsømt.

Jeg havde faaet anvist et lille Kapel i Nærheden, hvor jeg kunde læse Messe. Der var kun faa Huse deromkring, men hver eneste Morgen var Kapellet stuvende fuldt, og da Læreren sendte mig Ministranter, blev de jaget hjem; det lod de unge Karle sig ikke tage. »De skal ikke komme tidligere, Hr. Pastor,« sagde Bønderne, »det kan deres Bryst ikke taale. Vi ere jo vore egne Herrer, og ingen kan forbyde os at lægge en Time eller to om fra om Morgen til om Aftenen.« Under Messen bad en Bonde for og istemmede en eller anden Salme. Det hændte jo saa, at han greb Tonen for højt, og saa kneb det, men Villien var god og Stemmen egenlig ogsaa. Saa snart som Messen var ude, gik det af Sted til Arbejdet, og naar jeg gik hjem fra Kapellet, lød det allerede ned fra alle Sider: »God Morgen, Hr. Pastor; i Dag bliver det Spadserevej for Dem.« Mødte man En paa Vejen, lød hans Hilsen altid: »Lovet være Jesus Kristus.«

Med Guds frygt følger Tilfredshed, og man skal lede længe efter mere tilfredse og glade Mennesker. En Gang viste en Bonde mig, hvor frygtelig »Ormen« havde huseret i hans Druer, og jeg udtrykte ham min Beklagelse. «Nu,« svarede han, »det har Vorherre indrettet som en klog Mand, at vi ikke altid har Overflod.« Skal jeg fortælle Dem en Historie? En Gang var s. Peter til Marked og kom sent hjem. Vorherre skændte, og s. Peter undskyldte sig med, at Vinen det Aar var særlig god, og det havde været saa morsomt. Vorherre spurgte saa: »Tænkte nu Menneskene paa mig?« «Nej,« svarede s. Peter, »om dig var der ingen, der talte.« Næste Aar var s. Peter igjen til Marked og kom usædvanlig tidlig hjem. Vorherre forundrede sig og spurgte om Grunden, og s. Peter sagde,

det havde været saa kedeligt; Vinen voksede ikke, og der var ingen Humør i Folk. »Var der nu nogen, der tænkte paa mig?« spurgte Gud, og s. Peter svarede: »Ja, ja, man hørte ikke andet end: »ak, Gud! ak, Gud!«

En anden gav sin Bondevisdom følgende drøje Udtryk. Han havde fortalt mig, hvorledes Uheld og Ulykke havde fulgt ham alle hans Dage, og at han kunde mage det som han vilde, alt slog fejl for ham. »Men,« føjede han til, »derfor skal man ikke hænge med Næbet. Hver har sin Vej at gaa, og den ene faar ikke Kalv af sin Ko, den anden faar Kalv af sin Stud.«

Paa Toppen af et Bjærg ligger en høj Bunke store Sten, og spørger man om deres Oprindelse og Betydning, faar man det Svar. Nu er han død for længe siden. Han var et forfærdeligt lidenskabeligt Menneske og kunde ikke styre sig selv. Saa fandt han paa det rigtige Middel. Kom det onde over ham og var ved at tage Magten fra ham, enten det var Dag eller Nat, gik han ned til Floden og tog en af de største Stene paa Nakken. Dermed gik han da op paa Bjærget og lagde dem til Bunken. Naar han saa kom ned, var der ingen Ting i Vejen.« Hatten af, ikke sandt?

Men jeg maa slutte. Hjærtet gjør ikke blot som Cicero siger, veltalende, det gjør ogsaa snaksom.

J. F.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

-- 0 --

Kjøbenhavn. (K.) Foreningen »*Unio*«, der i Sommer førte en temmelig hensygnende Tilværelse, synes at skulle komme godt til Kræfter igjen i den nu begyndte Vintersæson. Ved Mødet Fredagen den 27. Oktober holdt Hr. cand. theol. & mag. *N. Hansen* et *Foredrag* om Indtryk fra Vestjylland, som fulgtes med stor Interesse af den forholdsvis talrige Forsamling. Søndagen d. 12. November fejrede derpaa Foreningen sin *14aarige Stiftelsesdag* med en Fest i Café Citys nyindrettede og smukke Selskabslokaler. Først indtoges et godt Festmaal, som krydredes med adskillige Taler og to til Ære for Fødselsdagsbarnet skrevne Sange, og medens Gæsterne derefter samledes om Kaffebordene, serveredes der af Foreningens utrættelige Aktører

et Par Smaakomedier, af hvilke navnlig en parodisk Riddertragedie gjorde stormende Lykke. Den godt besøgte og i enhver Henseende vellykkede Fest sluttede med en lille Dans. En stor Glæde for Foreningens Medlemmer og et Vidnesbyrd om den gode katholske Aand var det, at flere af vore Gejstlige viste, »Unio« den Ære at overvære Festen. Den højærværdigste Biskop, Foreningens Protektor, havde desværre paa Grund af Forkølelse maattet sende Afbud; men baade højærv. Pastor Braun og højærv. Pastor Neuvel, ja endogsaa to af Patrene fra Ordrup, de Herrer Fels og Günther, vare komne til Stede; denne sidste har i sin Tid som ung Student været med til at stifte Foreningen. — Det var at ønske, at rigtig mange af vor Menigheds Medlemmer vilde slutte sig til »Unio«, det eneste selskabelige Samlingspunkt for Hovedstadens Katholiker. Særlig Konvertiterne bydes der her Lejlighed til at stifte Bekendtskab med en Del af deres Trosfæller, som de Søndag efter Søndag se i Kirken, men ellers knap nok kende af Navn, endsige mere; og det er selvindlysende, af hvor stor Betydning det er for vor Sag, at Katholikerne ogsaa udenfor Kirken søge hinandens Selskab og vænne sig til at betragte hverandre som hørende til een stor Familie. Jo flere Medlemmer der bliver, des mere vil Bestyrelsen jo ogsaa kunne byde.

A. C. Fællesspisning i Myginds Selskabslokale (Linnésgade 25) **Mandag den 20. Nov.** Kl. 8 præcis. Adgang for Pastor Günthers tidligere Skolekammerater. Pris 3 Kr. Anmeldelser snarest til Hr. O. Andersen, Kong Georgs Vej 35. Se nærmere de udsendte Indbydelser.

S. J. G. Mandag den **20.** Novbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** alm. Møde for alle Br. Til dette Møde er **II. Grad** pligtig til at møde.

Mødet afholdes i **Meyers Hotel, Vestervoldgade 3, Stueetagen.**

Paa Grund af Lokalets Reparation afholder **St. Knuds Broderskab** **intet** Møde Fredagen d. 24. ds. **Stiftelsesfesten** afholdes **Fredagen den 1. Decbr.** i Lokalet Ørstedesvej 10, med:

Stor Aftenunderholdning og Bal

Se Ugebladet paa Søndag.

Brugt Tøj samt Skotøj og lign. modtages med stor Glæde af Nørrebroes Vincentsforening. Ant. Neuvel, Præsident.

Fredag d. 17. November aabner Undertegnede en **Bog-, Papir- & Musikhandel.**

E. Ronge,
Falkonéralle 6,³
Telefon Godthaab 269.

Den katholske Syge- og Ligkasse af 1867
giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søndage fra Kl. 1—3
samt Lørdag Aften fra Kl. 5—7.

F. Simonsen,
St. Jørgens Allé 11, 1. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. November. 26. Søndag e. Pintse. Marias Oftring. — Elisabeth, Enke, Landgrevinde af Thüringen. — **20. M.** Felix af Valois, Bekjender. — **21. Ti.** Marias Oftring (fejredes i Søndags). — **22. O.** Cæcilia, Jomfru og Martyrinde. — **23. T.** Clemens, Pave og Martyr. — **24. F.** Johannes af Korset, Bekjender. — **25. L.** Catharina, Jomfru og Martyrinde.

Søndag den 26. November. 27. og sidste Søndag e. Pintse. Silvester, Abbed.

Den eucharistiske Forening holder Tilbedelse i St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 4—5.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation resp. forskjellige Spørgsmaals Besvarelse Søndag den 19. Novbr. (St. Elisabeths Fest) Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14.

Elisabethforeningen holder i Anledning af **den h. Elisabeths Fest Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke Søndag d. 19. Nov. Kl. 8 under den højtidelige Prælatmesse, som frembæres for Foreningens levende og afløede Medlemmer. — Samme Dag tilfalde **samtliges Kollekter** i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og Kapellet i St. Josefs Hospital Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35):

P. Eymard: Den guddommelige Eucharisti. I. Den virkelige Nærværelse. Oversat af L. St.-Ch. Pris heftet 1 Kr. 50 Øre.

 Glem ikke Elisabethforeningens forældreløse Børn i Dag!

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 48.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 48.

Søndagen den 26. November.

1899.

Indhold: Mariæ Bebudelses Billedet. En amerikansk Dobbeltdue'. Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup, Japan. — Bekjendtgjørelser.

Mariæ Bebudelses Billedet.

Ved den nederste Port til Gymnasialstaden R. staar et lille Hus; deri boede tre brave Sjæle: den afdøde Overlærers Enke og hendes to Børn Mathilde og Povl. Den sidste var 18 Aar gammel, studerede ved Overgymnasiet; men Mathilde, omtrent 1½ Aar ældre, hjalp Moderen, der var sygelig og fortjente ved Siden af med Haandarbejde saa meget, som det var hende muligt. Korset havde sluttet de tre meget nøje til hverandre. Man vidste i Almindelighed, at Enken var fattig — thi Sygdom i Familjen havde opslugt Formuen — og dog vilde ingen have vovet at lade dem føle dette. De to Søskende vare uadskillige, man saa dem næppe andetsteds end i Nærheden af Moderen, og hvor meget de end vare almindeligt agtede og elskede, havde dog hidtil ingen tilladt sig at slutte noget snevrere, egentligt Ven-

skab med dem; de vilde blive for sig selv, og det havde snarere forhøjet end formindsket Agtelsen for dem. Og saaledes levede de lykkeligt sammen. Studenten blev rost af alle sine Lærere, og Mathilde var en Pryd for sit Køn. Kun et trykkede Familien: Fattigdom. Og det var saa meget desto værre, som egentlig ingen ret nøje vidste, hvorledes det hermed forholdt sig hos Lærerenken.

Det var en Aften i Adventsdagene. Skumringen var allerede brudt frem efter den korte Dag; de tre sad sammen og passiarede, medens de to Kvinder syslede med deres Arbejde. Povl var nylig kommen hjem og talte som sædvanlig om sit Yndlingsthema: at blive Præst. Han udmalede for sig og sine, hvorledes han en Gang vilde arbejde og virke som Herrens Præst, hvorledes han glædede sig saa usigeligt til Præsteseminariet og endelig til at blive udsendt som Kapellan for at øve dette hellige Engleembede.

»Nej,« udraabte han begejstret og kastede de brune Lokker, som omgav hans uskyldige Ansigt, tilbage, »der gives i hele Verden ikke noget skønnere end at være katholsk Præst! Dagligt at frembære det hellige Offer og blive forenet med Gud, at bede det vidunderlig skønne Breviar, at studere den hellige Skrift, at betragte Gud i stille Tilbagetrukkenhed, at hellige sig til Børnene, de Syge Fattige, Ydmyge og Bodfærdige og tale med dem om det højeste og helligste, at have den stille Kirke til sit andet Hjem, at blive fjærn fra Verden og dens Larm — o, gives der vel et skønnere Kald paa Jorden? O, hvor glæder jeg mig til den Tid, da jeg en Gang skal sidde i en stille Kapellanbolig og være Medlem af den hellige Præstestand!«

Moderen aftørrede en Taare og skiftede et betydningsfulkt Blik med Mathilde. Povl havde bemærket det; han kastede et spørgende Blik paa dem begge. Men førend han kunde utale sig, sagde Moderen: »Povl, en Gang maa Du erfare, hvad der volder mig saa megen Kummer. Hør

da: den lille Formue, som Fader har anlagt i Papirer, og som hidtil regelmæssigt bar sine Renter, er tabt; Banken, hvori den var anbragt, er gaaet fallit. Saaledes har jeg kun Pensionen, og hvad vi forløjene; men det strækker ikke til«.

»For mig?« udraabte Povl ivrigt, »for mig? Og skal jeg da opgive Studiet?«

Mathilde var begyndt at græde højt.

Povl rejste sig og sagde: „Nej, hav ingen Frygt, derfor nærer jeg ingen Bekymring. Naar jeg gør mit for at blive Præst, og jeg tror fast, at det er mit Kald, saa forlader jeg mig iøvrigt paa Gud, som har kaldet mig. Han har allerede ført mange tusende fattige Studenter paa Seminariet, han vil ogsaa gøre det for mig, derover nærer jeg slet ingen Tvivl!“

„Men hvorledes skal det da ske?“ spurgte Moderen forundret. „Du ser jo intet Steds saa meget som en Finger, der udstrækker sig efter dig.“

„Den Sorg overlader jeg til Gud,“ var det gentagne tillidsfulde Svar.

I dette Øjeblik hørte man nogen nærme sig udenfor, der blev ringet paa Klokken. Povl saa ud, men udefra lød en Stemme: „Luk op Povl, det er mig, som er saa silde paa Færde.“

„Sognepræsten!“ sagde Kvinderne ganske forbavsede til hinanden. I næste Øjeblik befandt den ærværdige Herre sig i Stuen.

„Ja mænd, Frue, De tænker vel: Hvad? Kommer han her saa sent paa Aftenen!“ begyndte han, og straks fortsatte han: „Ingen Forskrækkelse, men jeg har lidt Arbejde til begge Deres Børn.“ Og saa begyndte han at forklare, at i denne Aften var det bleven besluttet at opføre et Julespil med Musik, Sang og „levende Billeder“ til Fordel for Bonifaciusforeningen. Begge Søkende skulde medvirke deri. Enken samtykkede gerne. Povl ledsagede Præsten, og denne sagde: at de skulde ikke synge med, saaledes, som Moderen

havde opfattet det, men ved Mariæ Bebudelses Billedet fremstille de to Hovedpersoner, Mariæ og Engelen Gabriel.

Povl mente, at hans Søster altid havde levet saa tilbage trukket og stille og ikke var vant til at lade sig se. „Det er just, hvad der sømmer sig til Fremstillingen af Guds Moder,“ sagde Pastoren; kort og godt: Der hjalp ingen Modsigelse.

Men den næste Dag gik Povl atter op til Sognepræsten og forklarede, at det gik dog ikke, fordi de i deres Fattigdom ikke kunde skaffe det nødvendige Kostume; derhos forklarede han den gejstlige Herre hele deres sørgelige Stilling.

»Det bliver nu alligevel derved, at I to Børn beholde begge Rollerne«, afbrød Præsten. »Kostumerne besørge naturligvis vi; anderledes var det heller ikke bestemt fra Begyndelsen af, og iøvrigt ville vi ikke bekymre os om noget. Sig ikke videre til Moderen; det skal for hende være en smuk Overraskelse. Jeg tænker, vi opføre Spillet første Gang paa St. Lucia, som jo er Deres Moders Navnedag«.

»Ak, Hr. Pastor!« udraabte Povl — »ak, hvilken Glæde! Ja tilvisse, Moder vil blive overrasket! Selv om vi ikke kunne give hende meget paa Navnedagen, saa har den gode Gud ekstra beredt denne Glæde til hende«.

Og saaledes gik alt sin Gang. Børnene gik om Aftenen til Prøve; men den gode Moder mente, at de som sædvanlig virkede med ved Sangkoret, og hun havde ingen Anelse om Sagens rigtige Sammenhæng.

Opførelsesaftenen var nær.

Indbydelser vare udsendte overalt, ogsaa benyttede Sognepræsten hist og her Lejligheden til endnu personligt at opmuntre til Besøg. Dagen før St. Luciafesten mødte han en Fabrikant, Byens rigeste Mand, der imidlertid ikke gjaldt for særdeles godgørende: »De vil i Morgen Aften sikkert ogsaa skænke os Deres Besøg«, taltalte han ham.

»Faar man endnu en ordentlig Plads«, ytrede Herren.

»Jeg skal sørge for, at De vil blive tilfreds«.

»Hvis jeg nu ikke er det, faar jeg vel mine Penge tilbage?«

»Det har De mit Ord. paa; men hvis Deres Forventning bliver overtruffet, faar jeg da Lov til at fremkomme med en Bøn?«

»Det vil jeg ikke love«.

»Nu, vi ville se«.

Aftenen var kommen. Byens største Sal var stuvende fuld. Et herligt Kor indledede Festen. Derpaa besteg en Taler Tribunen og forklarede Bonifaciusforeningens Øjemed. Han sammenlignede de fattige katholske Medbrødre i protestantisk Omgivelse, som ingen Skole, ingen Guds-tjeneste, ingen Gejstlig have, som med Længsel se hen til Forløsningens Dag, da atter for dem og deres Børn det hellige Offer og Sakramentet vil komme til Stede paa deres ensomme og forladte Sted, og som med Vemod tænke tilbage paa deres Barndoms Dage og det katholske Hjem — han sammenlignede dem med Israels Folk i den gamle Pagt, som længselsfuldt ventede paa Forløseren. Saa mangen en, der intet havde vidst om disse Ting, blev dybt greben, og da nu bagved Scenen et blandet Kor begyndte den klagende Sang: »Ak kom dog, kom Emanuel, og frels fra Synd dit Israel!« og derpaa i et levende Billede en Gruppe af gammeltestamentlige Figurer viste sig, som med bedende Miner stode foran det lukkede Paradis, var hele Forsamlingen dybt bevæget.

Nu faldt Forhænget. Efter en Pavse tonede et allerkæreste Forspil til det næste Billede, og melodisk klæng Koret:

»Lad nu tone højt med Glæde for din Gud en Jubelsang!

Og min Sjæl hold op at græde, endt er al din Nød og Trang!«

Forhænget gik op, og »Mariæ Bebudelse« stod paa Scenen.

»Aa! — — Hvor skønt!« lød det som fra en Mund. Men straks blev det stille og ganske tavst i Salen.

I blaa Kaabe, som folderigt omslutede Skikkelsen, i rosenrødt Klædebon og paa de gyldne tætte Flætninger et fint Slør, Hænderne foldede over Brystet, Hovedet ærbart bøjet: saaledes knælede, som en ubevægelig Statue, Jomfruen deroppe i vidunderlig Skønhed. Men ophøjet foran hende stod Englen i sølvvævet, straalende Levitklædning med Stolæen over Brystet, bærende en Lilje og pegende med sin højre Haand opad: ligesaa skøn og ren og from i sin Aabenbarelse som Søsteren. Næsten overjordisk stod de der, de jomfruelige Skikkelser, i det elektriske Lys' blændende Glans, og Tilskuerne kunde ikke se sig mætte. To, tre Gange og oftere maatte Forhænget attar op.

Men ved Siden, i en af de forreste Rækker, sad en Kvinde stille for sig; Taarerne løb ned ad hendes Kinder, da hun var kommet sig af den første Forskrækkelse — det var Moderen til de to Dilletanter, Lærerenken.

Men ikke blot den gamle Moder var dybt rørt ved Synet, men ogsaa en anden, af hvem de færreste havde ventet det, næmlig Fabrikanten, som Sognepræsten særlig havde indbudt til den Aften.

Han vidste ikke ret, hvad der fejlede ham, men han var ikke mere ganske rolig tilmode. Naar han betragtede alle de Folk, som sad rundt om ham — alle langt mindre bemidlede end han, og trods dette saa glade ved Medvirkningen til et godt, smukt Værk — saa spurgte ham en Stemme inde i Hjærtet uafbrudt: »Og du?»

Og derpaa vidste han foreløbig ikke ret noget Svar. Men det forekom ham dog nu rigtig og godt, at man ogsaa ofrede nogle Penge af Kærlighed til fattige og nødlidende. Han var hensunken i disse for ham just ikke gemytglie, men sunde Betragtninger, da Sognepræsten traadte hen til ham, tilbød ham sin Ledsagelse og spurgte: »Naa Hr. Mayer. hvorledes har det saa behaget Dem?»

»Virkelig godt, jeg er bleven ganske overrasket, havde sandelig ikke tænkt det, er Dem meget taknemmelig!« var Svaret.

»Og hvorledes har Talen om Bonifaciusforeningen behaget Dem?«

»Ligeledes ganske godt, det skal ikke komme an paa hundrede --«

»Aarlig«, supplerede Sognepræsten.

»Naa ja — aarlig — for min Skyld gerne«, var det noget vidtløftige Svar af den overraskede Herre. »Men sig mig nu, hvem var dog de to Fremstillere af Bebudelsen? De vare jo prægtige! Mere passende Skikkelser vilde man slet ikke kunde have fundet, ikke en Gang paa Nationalteatret«.

»I Teatret Personer for en Gudsmoder og en Engel!« udraabte Sognepræsten højt — »i Teatret! Nej, der gives der i tusend Timer ingen Figurer for det hellige. Dertil behøves ganske andre Folk!«

»Og hvem vare de to Skuespillere?« spurgte Fabrikanten.

»De er Dem ekstra sendt og stillet for Øje af Himlen, Hr. Mayer«, sagde Sognepræsten, og hans Stemme klang meget alvorfuld.

»Mig?« spurgte truffet og dog ikke uden en Smule Stolthed Hr. Mayer, »mig?«

»Ja, Dem, og jeg vil nu udlægge Dem Evangeliet dertil«, stadfæstede Sognepræsten. Og saa meddelte han da den rige Herre, hvad vi allerede vide om de to fattige Søskende, og Enden paa Visen blev, at han erklærede Hr. Mayer med Overbevisningens fuldeste Kraft: »Dem og ingen anden vil Gud have til sin Stedfortræder og Redskab i denne Sag. De maa blive den fattige Students Pleje- og Studiefader. I Deres Haand ligger det, om Guds Kirke i ham faar en udmærket Præst, eller om han gaar tabt for sit Kald«. Blødt og inderligt fortsatte han: »Ser De, Hr. Mayer, det kan De, uden at føle det synderligt. Og det lille Offer kan De vel bringe Gud. De har af Gud faaet mange, mange Penge at forvalte; tænk paa den Dag, da det hedder: Gør Regnskab! Gud spørger ikke blot: Har Du sørget

godt for din Familie? Han spørger endvidere: Har Du ogsaa tænkt paa mig i de fattige ved gode Gerninger? Penge er Magt ogsaa for Evigheden, og dersom vi ved noget kunne forlænge vort Liv og købe Frist og Naade af Gud, da er det ved Kærlighedens og Barmhjærtighedens Gerninger. Gud, som vil have den unge Povl i sin Tjeneste, har ogsaa Dem, Hr. Mayer, Deres Sundhed, Deres Families Lykke og Deres Forretnings heldige Gang i sin Haand, endelig frem for alt Dommen over Deres arme Sjæl. Hvad mener De, Hr. Mayer, i Fald De holder alt for fast om Deres Pengepose — og der saa en skønne Dag pludselig passerede Dem noget paa Legeme eller Liv? Da kom Deres gode Vilje vel lidt for sent. Jeg siger ikke, at det maa komme saaledes, men det kunde gaa saaledes, og det er allerede ofte sket. Har jeg maaske sat Dem i Skræk? Det vilde jeg ikke, men kun gøre Dem opmærksom paa Deres egen Nytte og Fordel.

Hr. Mayer grublede en Tid lang i Tavshed.

»Det maa overvejes«, sagde han, men knyttede dertil det Spørgsmaal: »Hvor længe har Povl endnu at studere indtil han er Præst?«

»Halv sjette Aar« var Svaret — »da vil De som Primtsfader drage ind i Kirken, og et af Deres Børnebørn vil være Bruden«.

»Men hvis Povl dør?«

»Saa betaler den Algode Dem de udlagte Penge tilbage«.

»Og hvis han sadler om?«

»Saa betaler jeg dem tilbage — men han sadler ikke om«, var Svaret — »og nu god Nat, Hr. Mayer!«

*

*

*

To Dage efter blev Povl bedt ud til Hr. Mayer. Han havde ingen Anelse haft om Sognepræstens Underholdning med denne, og kunde derfor slet ikke tænke sig, hvad der var paafærde.

Samtalen varede temmelig længe. Da Povl endelig atter kom hjem, blev han endnu et Øjeblik staaende med Haanden paa Hjærtet og saa op ad Huset, som vilde han forvise sig om, at han ikke drømte. Derpaa stormede han op ad Gaden, idet Lyksaligheden lyste ham ud af Ansigtet. Et Øjeblik bøjede han af til højre ind i Kirken og bad halvhøjt et »Salve Regina« foran Guds Moders Alter. Derpaa gik det hjemad; hastigt aabnede han Døren og ilede hen til sin Moder.

»Vil Du prøve Vingerne, Engel Gabriel?« spurgte hans Søster ham.

Men han havde allerede omslynget sin Moder.

»Povl, Du har drukket Vin!« raabte denne og hævede forskrækket Hovedet, idet hun spørgende saa paa ham.

»Ja, Hr. Mayer har selv skænket i for mig«, sagde Povl — »og en venlig Hilsen til dig, lille Moder; han vil nu være min Banquier, indtil jeg staar ved Altret; og saa en venlig Hilsen til dig, Jomfru Søster, og vi to maa endnu en Gang spille Bebudelsesbilledet, fordi Hr. Mayer vil vise hele sin Familie det. Og sig mig nu, om jeg ikke med rette har stolet paa Gud. Gud forlader ikke nogen brav Student«.

Rigtigt, paa den fjerde Adventssøndag blev hele Forestillingen gentaget. Men Povls og Mathildes Moder sad hos Fabrikantens Familie, og da Koret atter sang den skønne, glædeforjættende Sang: »Lad nu tone højt med Glæde for din Gud en Jubelsang! Og min Sjæl hold op at græde, endt er al din Nød og Trang!«, da var det, som maatte hun sagte, ganske sagte synge med, fuld af Tak og Jubel imod Gud; Hr. Mayer brummede virkelig hørligt med. Og da man efter endt Spil endnu en Tidlang sad sammen, klinkede Hr. Mayer med Enken paa hendes Søns Primitiv, at de begge karske maatte opleve den.

At dette Ønske er gaaet i Opfyldelse, derom vidner et stort Fotografi, som den Dag i Dag pryder den unge Pastor Povls Studereværelse. Derpaa er Povl afbildet som Priinit-

siant med sin Moder paa den ene og sin »gejstlige Fader«, Hr. Mayer paa den anden Side og i Midten hans kære lille Brud, et Barnebarn af Hr. Mayer. Mathilde og Moderen ere hos Povl, og de tre ere lykkelige i dette Ords sande Betydning. Men ogsaa Hr. Mayer er lykkelig; han har lært at aagre med sine Penge for sin Sjæl og sit evige Maal og erfaret, hvor herligt det er at være godgørende og barmhjærtig.

En amerikansk Dobbelduel.

Rejseerindring af Dr. Karl May.

(Efter Einsiedler-Mariens Kalender.)

—o—

Idet jeg ser tilbage paa mit stærkt bevægede og omskiftelsesrige Liv, for at skrive en kort Fortælling, kommer jeg til at tænke paa, at det i Dag er Aarsdagen for en Oplevelse, der, omendskønt den ikke er af personlig Vigtighed for mig, altid vil være mig uforglemmelig, fordi den saa uigendriveligt og paa en saa gribende Maade beviser, hvorledes den evige Retfærdighed tilsidst pludselig rammer det Menneske, der altfor meget stoler paa Guds Langmodighed, netop med den Straf, der med naturlig Nødvendighed maa følge af vedkommende Synd.

Jeg havde været med Winnetou, Apatschernes prægtige Høvding, som jo alle mine Læsere for længe siden kende, paa Efteraars-Bøffeljagt hinsides Klippebjergene hos Indianere, vi vare Venner med, og var derpaa reden med ham over Bjærgene og tiltrods for den fremrykkede Aarstid tværs igennem hele Wyoming til Fort Niabrara i Nebraska, hvor vi bleve overraskede af Vinteren. Da der paa dette Fort ofte viste sig Sioux-Indianere, og disse ganske ufortjent ansaa os for deres Dødsfjender, saa vogtede vi os selvfølgelig for at sige vore Navne. Det var for alle Tilfælde bedre at ingen vidste, at Winnetou og Old Shatterhand vare til-

stede her. Da vore Jagtklædninger vare fuldstændig ødelagte og vi vilde tage til det civiliserede Østen saa købte vi os i Fortet anstændige Dragter af varmt Vinterstof og desuden tykke Ridedækkener. I denne Klædning saa jeg ikke ud som en Vestmand, og da jeg kaldte mig Mr. Beyer og Vinnetou næppe noget Øjeblik veg fra min Side, saa var han snart udelukkende kendt under Navn af »Mr. Beyers Indianer«.

I Fort Niabrara bleve vi desværre fuldstændig inde-sneede; der var ufremkommeligt vidt og bredt over hele Landet, og vi saa os derfor nødsagede til at tilbringe hele December og Januar i denne Ensomhed. Vi fandt intet andet Selskab end de faa Officerer af Garnisonen, om hvem jeg ikke kan sige, at de vare os videre sympatetiske; med de øvrige Soldater indlude vi os ikke mere end højst nødvendigt, og hvad alle andre Tilstedeværende i Fortet angaar, saa vare der imellem dem kun to Personer, som vi engang imellem talte med. Det var Brødrene Burning fra Maberly i Missouri, der i Blackhills med Held havde gravet Guld og nu vare paa Hjemvejen med Udbyttet af deres svære Arbejde. De vare begge giite og længtes efter deres Familie, derfor vare de bedrøvede over i saa lang Tid at blive opholdte af denne Sne.

Desuden havde endnu alle Slags Folkefærd samlet sig i Fortet, lutter tvivlsomme Individer, som Burnings ikke omgikkes. Der udvistes megen Raahed; der blev knaldet med meget Krudt, spillet meget, væddet meget, og drukket endnu mere, og ved alt dette herskede der en Tone, der var mig saa modbydelig, at jeg kun betraadte den fælles Barroom*) naar det var uundgaaelig nødvendigt. To Fyre, der hed Grinder og Slack, opførte sig paa en endnu raere Maade end de andre. De vare Falskspillere, notoriske Drukkenbolte og hensynsløse Slagsbrødre, uden dog at være i Besiddelse af virkeligt Mod. Intet Drikkelag gik af, uden

*) Skænkestue.

at de satte et Slagsmaal i Scene; ganske særlig syntes de at gaa ud paa den Slags Dueller, som kaldes amerikanske; men de forstode altid at indrette det saaledes, at det ikke blev dem selv, men andre der kom til at afgøre Sagen. De bramarbaserede nemlig blot, men vare i Grunden fejge. Det væmmeligste ved dem var for mig den Omstændighed, at enhver især af dem havde vænnet sig til en staaende Talemaade, som man hundrede Gange om Dagen maatte høre paa, som Ed, som Bekræftelse, kort sagt ved enhver Lejlighed. Grinders staaende Sætning var denne: »Jeg vil blive blind paa Stedet«, medens hans Staldbroder førte det bespottelige Mundheld: »Gud gøre mig vanvittig«.

Med disse to Mennesker kom jeg kun i Konflikt en eneste Gang. De havde faaet at vide, at jeg var en Tysker, og da jeg engang med en stille Haandbevægelse tilbageviste deres Opfordring til at spille med, smed de mig et »Damned Dutchman« *) i Ansigtet. Derfor fik de hver øjeblikkelig et saa kraftigt Ørefigen af mig, at de fløj ned fra deres Stole. De andre troede naturligvis, at der ovenpaa dette vilde følge et storartet Slagsmaal, men de toge fejl; thi de Afstraffede havde ikke Mod til at indlade sig paa Haandgribeligheder med »Mr. Beyer og hans Indianer«.

Endnu maa nævnes to Indianere, som Snestormen havde dreven til Fortet. De paastode at høre til Caddoernes tvivlsomme Stamme, men vare efter al Sandsynlighed udstødte af en anden Stamme, stakkels bundfattige Djævle, der knap havde Klæder paa Kroppen og ikke engang Vaaben, da Sioux-Indianerne fornylig fuldstændig havde udplyndret dem. De vilde ned til Karfag og snittede sig Pile og Buer, for ikke at maatte sulte undervejs. Vi understøttede dem efter bedste Evne, men kunde hverken skaffe dem Heste eller Bøsser, fordi disse saa nødvendige Artikler desværre ikke vare til at opdrive.

Først i Februar indtraadte der pludselig mildt Tøvejr

*) forbandede Tysker.

og derpaa Regnvejr. Sneen svandt, og vi kunde nu tænke paa at fortsætte vort Ridt. De to Indianere brøde først op, naturligvis tilfods; vi gave dem et godt Forraad af Levnelse-midler med, der sikkert vilde slaa til, indtil de naaede Fort Hillock, hvor de atter kunde holde Rast. Dette Fort var dengang bleven anlagt forsøgsvis, men maatte atter opgives Aaret efter. To Dage efter rede Brødrene Burning afsted, og tredie Dag fulgte Grinder og Slack. Jeg stod i Porten med Winnetou. Da de kom forbi, tilraabte Slack os:

»Pas paa, at I aldrig mere komme i vor Nærhed! Hvis I lade Eder se for vore Øjne endnu engang, saa gøre Gud mig vanvittig, om vi ikke slukke Eder ligesaa hurtigt ud, som man slukker et Tællelys!«

Og Grinder tilføjede truende:

»Ja, husk vel paa det, I Kæltringer! Hvis I lade Eder nappe, saa vil jeg blive blind paa Stedet, om I ikke gaa tilgrunde paa de Ørefigen, som vi endnu skyldte Eder«.

Vi saa naturligvis op i Luften, som om vi aldeles ikke havde hørt disse Ord. Saadanne Mennesker kunde, om vi ogsaa havde vidst, hvor de rede hen, ikke i mindste Maade gøre os bange.

Som erfarne Vestmænd ventede vi endnu en Dag, for at overbevise os om, hvorvidt det milde Vejr var bestandigt; saa brøde vi ogsaa op. Selvfølgelig var Vejen igennem det dybt opblødte Land ikke bekvem; men vore ypperlige Hingste havde nu udhvilet sig i mange Uger, og overvandt alle Hindringer næsten som en Leg. Nebraska bestaar næsten udelukkende af Prairieland; det var en aaben Egn, vi kom igennem, og i den bløde Jordbund saa vi ganske tydeligt Sporene af dem, der havde forladt Fort Niabrara før os. Alle uden Undtagelse, de to Indianere, Burnings, Grinder og Slack, syntes ligesom vi at ville til Fort Hillock. Det gjorde mig betænkelig med Hensyn til Burnings. Det var bleven mig sagt, at Grinder og Slack i den sidste Tid havde haft Uheld i Spil og tabt alting; og saa vare den Slags Folk ikke til at stole paa. De vidste efter al Sand-

synlighed ligesaa godt som vi, at Burnings havde Guldstøv og Nuggets hos dem, og om jeg end ansaa dem for meget for fejge til at vove en aaben Kamp, saa tiltroede jeg dem til Gengæld tilstrækkelig Samvittighedsløshed til for dette Gulds Skyld at udføre et lumsk Overfald. Da jeg meddelte Vinnetou mine Tanker, sagde han rigtignok ingenting, men han sporede sin Hest, hvad der for mig betød det samme som om han havde svaret: »Du har Ret; vi maa skynde os at indhente disse Karle«. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Ordrup. Tirsdag den 21. November, Marias Ofring, var en stor Fest for St. Josefssøstrene i Ordrup, idet det h. Messeoffer for første Gang blev frembaaret i det af afdøde Kammerherreinde Berling i sin Tid skænkede »St. Josefs Hjem«, hvor Søstrene med den h. Faders Tilladelse nu have ladet indrette et smukt lille Huskapel, hvor det allerhelligste Sakramente opbevares. Den højærværdigste Biskop var desværre paa Grund af Sygdom selv forhindret i at foretage den højtidelige Indvielse af Kapellet og havde derfor overdraget Fuldmagten dertil til Præsten ved Noviciatet i »St. Josefs Dal« paa Strandvejen, højærv. Pastor *Desnos* som indviede det nye Huskapel til Ære for »den hellige Familie«, Jesus, Maria og Josef. Efter Indvielsen frembar Pastor *Desnos* det h. Messeoffer, under hvilket han prædikede efter Evangeliet. Højtideligheden, som sluttede med »Te Deum«, overværedes foruden af Hjemmets Søstre af den højærværdige Rektor for »St. Andreas Kollegiet«, Pastor *Droste* og Kollegiets Økonom, Pastor *Evers*, tillige med forskellige Forstanderinder og Repræsentanter for Søstrenes Ordenshuse i Hovedstaden. Til Gudstjenestens Forherligelse bidrog ikke lidet Søstrenes smukke flerstemmige Sange, ligesom ogsaa en katholsk Dame fra Omegnen havde sendt de herligste Blomster, som smykkede det lille Kapel.

Japan. Den buddhistiske Overbonze i Japan har udstedt et Opraab til »alle Troende«, hvori han med simple, men overordentlig indtrængende og karakteristiske Ord formaner til »*absolut Agtelse for alle andre Trosbekjendelser*«. Opraabet er rettet til samtlige Bonzer (Afgudspræster) og Troende og bærer Schugyo-schos (Vikarens) Underskrift, idet denne tillige erklærer, at han taler i Overbonzens Navn. Alle Troende opfordres heri til »at mindes den hellige Pligt, som Enhver især har, at følge af bedste Evne og Kræfter det kejserlige Ord, som tilstaar alle Ikkejapanesere og navnlig alle hvide Kristne den fuldeste Agtelse og Ligeberettigelse.« »Uindskrænket Samvittighedsfrihed,« hedder det videre, »har vor nye Forfatning garanteret alle Landets Indvaarnere, hvad enten de ere Japanesere eller Fremmede, og ingen Japaneser, hvilken Tro han end bekjender sig til, har nu længere Ret til, at gjælde for noget mere og bedre, end alle andre Tilhængere af en hvilkensomhelst Religion. Enhver Japaneser har den samme Pligt, at holde sin Kejsers Løfte og at handle og optræde i Overensstemmelse med dette Løfte; navnlig bør alle Buddhistpræster heri foregaa deres Troende med et godt Exempel og vise de Kristnes Præster al Agtelse og Ærefrygt. Ingen iblandt dem og ingen troende Lægmand tør fortolke og benytte sin egen Tros Bud og Forskrifter som Paaskud, sigende, at de forbyde ham at vise Agtelse mod andre Religioner og Anderledestroende.« Ogsaa Overhovederne for forskellige hedenske Sekter, saaledes Ypperstepræsten for Schingonsekten, Mikami Knium, have udstedt lignende Opraab. Man kan let forstaa, at dette Tolerance-Edikt baade i religiøs og i civilisatorisk Henseende kan have vidtrækkende Følger.

UNIO. Torskegilde (kun for Herrer) afholdes i Citykaféen Tirsdagen den 5. Decbr. Kl. 8. Pris pr. Kuvert 1 Kr. 75 Øre. Indtegning hos Hr. E. Bæklund, Købmagergade 59.

E. Ronge,

Bog- Papir & Musikhandel.

Falkonerallé 63. Telefon Godthaab 269.

St. Knuds Broderskab afholder sin Stiftelsesfest **Fredagen den 1. Decbr. Kl. 8 i Lokalet Ørstedsvej 10.**

Aftenunderholdning.

Bal til Kl. 2.

Optræden af Selskabet »Danois«

Billetter til Festen à 25 Øre, faas hos: Aug. Høhling Nørrebrogade 51. Frk. V. Kjeldsen, Blegdamsvej 78^a, samt hos Medlemmerne.

Hele Overskuddet tilfalder **Fanefondet.**

✠ Idag hensov rolig, efter længere Tids Svagelighed, vor elskede Datter **Anna Marie Melchiors**, i en Alder af 14 Aar. Den kjære Afdøde anbefales til vore Trosfællers Forbøn. R. I. P.

Begravelsen finder Sted **Søndag d. 26. Nov. Kl. 1½ fra Kirken.**

Randers, d. 23. Nov. 1899.

C. Melchiors
og Hustru.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. November. 27. og sidste Søndag e. Pintse. Silvester, Abbed. — **27. M.** Leonard af Porto Maurizio, Bekjender. — **28. Ti.** Votivofficium af St. Ansgar. — **29. O.** Ferialdag. — **30. T.** Andreas, Apostel. — **1. December, F.** Ferialdag. — **2. L.** Bibiana, Jomfru og Martyrinde.

Søndag den 3. December. 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag den 3. Decbr. h. Messe med Prædiken Kl. 9. — Foredrag Kl. 4 Efterm. i Hotel „Casino“s lille Sal.

Foredrag.

Søndag den 26. Nov. og Tirsdag d. 28. Nov., begge Dage Kl. 8 Aften, holder Hr. Past. emerit. **M. C. Jensen** religiøst Foredrag i Rosenkranskirken i Bøyesgade, Frederiksberg.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag d. 28. November Kl. 7 læses en hl. Sjælemesse for Vincentsforeningens, Onsdag d. 29. Nov. Kl. 7 for St. Josefs Gildets og Torsdag d. 30. Nov. Kl. 7 for Elisabethforeningens afdøde Medlemmer.

Elisabethforeningen. Kollekten i Søndags til Bedste for Foreningens forældre Børn indbragte i St. Ansgars Kirke 64 Kr. 89 Øre, i Rosenkranskirken 21 Kr. 50 Øre og i St. Josefs Hospital 48 Kr.; ialt **134 Kr. 39 Øre.**

Rettelser. Nr. 47, S. 752, L. 4 f. o. nedenunder læs: udmunder. S. 754, L. 2 f. n. Fra Rhinen læs: Fra Ruinen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 49.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladere som hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 49.

Søndagen den 3. December.

1899.

Indhold: Guds Naadevalg. En amerikansk Dobbeltduel. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn: Frederiksberg. Bayern. Lourdes. — Bekjendtgjørelser.

Guds Naadevalg.

—o—

Paa den Tid, da de Begivenheder, som vi nu skulle skildre, fandt Sted, skrev man atten Hundrede og nogle halvtreds, og de deri forekommende Personer, som nu ere modne, erfarne Mænd, vare den Gang unge Folk paa 16 til 17 Aar.

Det var to Studenter, som vi have i Kikkerten; de boede tæt ved hinanden, besøgte samme Klasse, studerede med lige stor Iver, og det ene Fjerdingaar var denne den første og hin den anden, det næste Fjerdingaar var det omvendt.

De gik en Eftermiddag atter sammen ud af Klassen, og to Professorer saa efter dem.

»To prægtige Talenter de,« sagde den ene — »jeg har hver Dag ny Glæde af dem.«

»Havde de kun begge ogsaa den samme Tro,« sagde den anden eftertænksomt — »saa vilde de blive to Prydelser

i den gejstlige Stand; men som det er, vil den Tid maaske komme, da den ene netop bekæmper det, som den anden lærer.«

»Hvorledes mener de det?« spurgte den anden Professor.«

»Nu vel, den unge Adler er Jøde, vor Brendo en god Katholik; denne vil højst sandsynligt blive Præst, medens Adler vil anvende sine glimrende Talenter paa anden Maade: det er næsten utvivlsomt, at han vil falde i Hænderne paa Vantroen, og vé, hvis han da anvender sin Aands Vaaben til Kamp imod vor hellige Kirke. Det er jo desuden fortiden paa Moden at lade unge talentfulde Folk studere, for da at gøre dem rigtig dygtige til at bekæmpe Kirken. Fri-mureriet lader sig det koste halve Millioner for at faa pennevante og skarpsindige Folk, som forstaa at berøve andre Mennesker deres Tro. Og dersom vor unge Adler kommer ind paa denne Bane, da vé! Med sin henrivende Veltalenhed og sine øvrige Talenter, kan han drage Tusinder efter sig; jeg anser ham for endnu mere talentfuld end den unge Brendo selv — o derfor gør det mig ondt allerede nu, saa ofte jeg ser den unge Jøde.«

»Den kære Gud lever endnu, Hr. Kollega,« svarede den anden, »og har alt i sin Haand, Saulus saa vel som Paulus og hele den uvisse Fremtid. Jeg tænkte endog allerede paa, at den unge Jøde hælder til Kristendommen. Han giver af og til saa ejendommelige Svar; jeg har ogsaa en Gang grebet ham i en dybsindig Religionsamtale med sin Ven Brendo, ligesaa i Læsningen af Liguoris Mariebog. En god Vilje har han, sædelig streng og rén er han som faa, og hvis alle vore kristne Disciple gav ham det bedste Exempel, haabede jeg — «

Den anden Lærer afbrød ham rask, greb ham ved Armen og pegede med Haanden gennem Vinduet over til Gymnasiumskirken.

»Hvad ser De dér?« spurgte denne ham overrasket.

»Maaske Opfyldelsen af Deres Haab; just nu ere begge vore Studenter med hinanden gaaet over i Kirken.«

»Paa denne Tid! — Hvem?«

»Ingen anden end Brendo og den unge Adler.«

»Jøden?«

»Kom, vi ville overbevise os derom.«

De to Professorer forlod deres Plads, gik igennem den overdækkede Gang fra Gymnasiet til Kirken, og stode faa Minutter senere i det lille Kor, som, omrammet af et Gitter, er anbragt for oven paa Siden af Altret, og hvorfra man ubemærket kan overskue hele Kirken.

Det var allerede henimod Aften, Helligdommen var tom, alt var stille, hemmelighedsfulgt roligt. Kun det evige Lys brændte. Men under det, foran Guds Moders Alter, knælede paa Altertrinene to Skikkelser. Begge havde foldet Hænderne til inderlig Bøn, begges Ansigt hævede sig i hellig Andagt op til den ubesmittet Undfangnes Billede, af begges Øjne straaledede hellig Glæde, Begejstring og from Taknemmelighed.

Saaledes knælede de ved Siden af hinanden, lydløse, ubevægelige, lig et Englepar.

»O søde, kære Moder Maria, annam ogsaa mig som dit Barn!« sagde endelig halvhøjt den unge Adler, idet han tillidsfuldt betragtede Billedet.

»Ja, modtag ham, jeg beder til Dig for ham!« sagde Brendo. Et løst Rosenblad svævede fra Blomsterbuketten ved Billedets Fødder ned foran den unge Jødes Knæ. Var det som Følge af et tilfældigt Lufftræk, eller var det et Tegn paa den hellige Moders Naade?

Studerterne optog det i bedste Betydning, og Adler sagde med højtideligt Alvor: »Nu skal ingen Magt i Verden mere holde mig tilbage fra at blive en Bekender af Guds Søn, og min Haand skal visne, hvis jeg nogensinde bliver min nyerkendte og nu fundne Frelser utro!«

»Amen!« tonede det ned fra Koret af to Stemmer; de to Professorer havde udtalt det, men deres Stemmer kvaltes næsten af salig Glædes og Rørelses Taarer.

Faa Øjeblikke senere stod de alle i Professorernes Værelse,

og Adler bad om Optagelse i den katholske Kirke og om Daabens Naade.

»Og hvorledes er det kommet?« spurgte en af Professorerne forundret.

»Jeg, jeg har bragt ham til Troen,« raabte triumferende og næsten stolt Brendo, og hans Kinder glødede — »jeg har disputeret saa dygtigt med ham, at han kom til Troen!«

Og Adler faldt ind: »Ja, ham, min bedste Ven, kan jeg takke« —

»For Erkendelsen,« sagde alvorligt en af de to Lærere. — »Vennen kan Du takke for Sandhedens Erkendelse, men Troen skylder Du« —

»Gud alene og den hellige Guds Moders Forbøn,« fuldendte den unge Jøde begejstret; »og jeg vil alle mine Livs Dage forblive taknemmelig for denne Naade, som jeg ikke har fortjent.«

»Ja det er en Naade, Troen, ikke en Fortjeneste eller noget, som vi selv have tilkæmpet os, men en ren Naade, som Gud alene har, uddeler, giver og tager, forøger og bevarer; den er Grundlaget for al Lykke, bevar den og hold den mere hellig end dit Liv, Du Herrens lykkelige Yndling!« Saaledes talte Læreren, men den unge Brendo tav og saa ned i Jorden. medens den anden Professor meddelte hans nu troende Meddiscipel, hvad der var at gøre ved Forberedelsen til den hellige Daab og Overgangen til Kristendommen.

En Timestid derefter vendte de to Studenter hjem, de to Venner tav og vare indadvendte; den ene af lutter Lykke — men den anden? Han var aabenbart meget overrasket, maaske ogsaa beskæmmet.

En Maaned efter blev Student Salomon Adler døbt og modtog Navnet Frants. Hele Byen var fuld af Bevægelse og Glæde over denne Begivenhed, og med den Nydøbte dannede hans Omvender, den unge næppe 17aarige Brendo, Samtalens Midtpunkt mange Uger efter.

»Af ham bliver der nok en Gang noget stort, da han

allerede i denne Alder har omvendt et Menneske. Han bliver da sikkert nok Biskop, maaske Helgen.« —

Aarets Halvtredser gik ind til Evighedens Rige, man begyndte at skrive 1860 og derover. De to Studenter vare fra Gymnasiet gaaet over til Universitetet og havde med og ved Siden af hinanden glimrende Held i deres Studier. Kun var der en lille Forskel: den ene søgte mere Heldet, den anden Sandheden. Ogsaa deres Karakter var forskellig. Den forhenværende Jødedreng bad meget, var rolig, blid og føjelig; Brendo studerede meget, gav højst ugerne efter, var streng og skarp. Men Venskabet smeltede sammen til et herligt Dobbeltbillede. Med Skælven og Bæven modtog Frants Adler sin Skriftefaders Udtalelse om, at hans Grunde til at blive Præst vare gyldige; Brendo talte med begejstret Sikkerhed om frentidig reformerende og gennemgribende Virksomhed i den gejstlige Stand.

Biskoppen lagde Hænderne paa dem begge og indviede dem til katholske Præster, og ved den Lejlighed lovede de ham begge Lydighed indtil Døden, og han kysede dem begge. Allerede et Aar efter vare Vennerne langt, langt fra hinanden.

Frants Adler dvælede paa en vanskelig Post i en Stortad midt imellem Hedninger, Anderledestroende og Fremmede; tusend Arbejder krævede hele hans Tid og Kraft, og han gjorde sin Pligt saa ukonstlet og ligefrem, trofast og godt, som han kunde. Brendo havde endnu ikke studeret nok. Han gik atter til en Højskole, studerede videre og videre, fordybede sig i Videnskaben med hele sit Hjærte og Aand og opnaaede saa høje Kundskaber og saa megen Viden, at selv hans Lærere forbausedes og forudsagde ham en stor Fremtid.

Brendo var imidlertid, trods al sin Viden, aldrig ret tilfreds. Han gravede sig alt for meget ned i Tvivl og Grublerier, og naar han ikke strax rigtig forstod noget, vilde han heller ikke tro derpaa. Saaledes løste sig sagte hos ham Troens hellige Baand. Hans Samvittighed sagde ham det

og formanede ham til at bede om Troens Bevarelse, og at bekæmpe Stoltheden. Hvad gjorde Brendo? Han indtraadte i et Kloster, men lod hverken sin Tvivl eller sit Hovmod fare. Saaledes kunde heller ikke Klosteret hjælpe ham. Flere Munke i dette havde ytret stor Glæde, da den berømte Lærde Brendo indtraadte; men den gamle, ærværdige Abbed sagde: »Saa sagte! Han er i Klosteret ikke mere end enhver anden, og hvis han vil være mere, duer han ikke. Vi rose os kun i Korset.« Og desværre maatte de gode Munke overbevise sig om, at Brendo ikke passede i Klosteret. Hans Viden havde gjort ham for egensindig til en Ordensmands ydmyge Levned. Man gav ham derfor gerne Tilladelse til udenfor Klosteret at turde indtage en høj Lærerstilling. Brendo havde nu naaet sit Højdepunkt. Hundreder og atter Hundreder af Studenter besøgte daglig hans Forelæsninger og beundrede ham fulde af Begejstring, og af alle Lærde blev hans Bøger læste og studerede. Men hans Brødre i Klosteret ophørte ikke med at bede for ham.

Det var desværre forgæves.

En Dag opdagede Biskoppen i en Bog, som Brendo havde forfattet, en stor Vildfarelse imod Troen. Han gjorde ham opmærksom derpaa og bad ham dog strax at rette Fejlen. Men Brendo svarede, at han vidste, hvad han skrev, og han lod sig ikke tage sin Mening. Tillige faldt han i ny Vildfarelser, blev lunefuld, mismodig og ildesindet. Man talte endogsaa om, at han var bleven forrykt af al den Studeren. Havde det kun været Tilfældet! Brendo gav ikke efter og maatte forlade Universitetet. Men allerede havde Frimurerne og de Vantro faaet Øje paa ham, og før han saa sig for, blev han kaldet til det største Universitet som Lærer. Stolt ankom han her, og stolt talte han om Videnskabens og Forskningens Frihed. Ak, han vidste ikke, at han selv kun var et blindt Redskab i Kirkens Fjenders Hænder. I deres Midte gik det nu rask ned ad Bakken. Bønnen blev glemt tilligemed den hellige Skrift og Kirken, og da endelig Biskoppen truede ham med Udelukkelse af Kirken, dersom

han blev saadan ved, erklærede han selv, at den hellige Kirke angik ham ikke mere, han var udtraadt.

Nu var han ganske en Boldt for denne Verdens Bølger. Hans »gode Venner«, liberale Størrelser og vantro, rige Jøder førte ham nu ind i deres Huse, og det sidste skete ogsaa endnu: En Dag meldte han sig som konfessionsløs og erklærede at ville ægte en Jødinde. Hvorledes man ogsaa har forført den arme Mand dertil, véd Gud alene.

Dermed ophører Brendos Historie. Der bliver ham endnu kun *et* dybere Fald tilovers, det er det værste: Døden i fuldendt Ubodfærdighed; men det ville vi ikke haabe. Det er der altsaa blevet af ham, der i sin Ungdom havde vundet en jødisk Meddiscipel for Herren; han har nu selv mistet Troen og er faldet i Hænderne paa Jøderne.

Og hans Ven Adler?

Det var nogle Dage efter at Brendo aandeligt var død for sin Orden. Munkene stode sammen i Fritiden, og just havde en af dem sagt: »Hvo mon der skal erstatte os Pater Brendo?« da det ringede og Portneren førte en Mand til Abbeden, der i Ansigtet nøje saa ud som en Jøde. Da han stod foran Abbeden, foldede han Hænderne og sagde: »Jeg beder ydmygt om den Naade at blive optagen i Ordenen.«

Abbeden sagde forundret: »Hvad er Deres Navn?«

»Frants Adler; jeg er Missionspræst i L. . . .«

»Er De ikke den af Brendo omvendte Israelit?«

»Det er jeg — men for Guds Kærligheds Skyld, tal ikke videre om ham, det sønderriver mig Hjærtet.«

Da udbredte Abbeden sine Hænder imod Himlen og sagde: »O Gud, dine Veje ere udforskkelige og uudgrundelige dine Raadslutninger!«

Frants Adler lever endnu den Dag i Dag i hint Kloster; han boer i Brendos forrige Celle og beder uophørligt for ham, og, som vi ville haabe, ikke forgæves.

En amerikansk Dobbeltduel.

Rejseerindring af Dr. Karl May.

(Efter Einsiedler-Mariens Kalender.)

(Fortsat.)

— 0 —

Der er ingen Grund til at komme ind paa Enkelthe-
derne ved vort flere Dages Ridt. Sporene bleve ved at vise
sig nær ved hinanden, og vi fulgte dem til udover Loux-
Tork, hvor Isen endnu paa sine Steder var saa tyk og fast,
at den kunde bære Ryttere. Herfra kunde man med et lille
Dagsridt naa Fort Hillock. Men da Klokken nu allerede var
over tolv, kunde vi dog ikke ankomme før den næste For-
middag.

De dybt udtraadte Spor vare saa tydelige at læse, som
man læser i en Bog; deres Alder kunde, især med min
Winnetous skarpe, øvede Øjne, næsten fastslaaes paa Timen.
De to Indianere havde rigtignok et Forspring paa to Dage
for Burnings, men som Fodgængere vare de nu næsten bleven
indhentede af dem; i hvert Tilfælde maatte de iaften eller
imorgen tidlig blive indhentede af dem. Grinder og Slack
vare tagne en Dag senere fra Fort Niabrara end Burnings;
men de havde, efter hvad deres Spor viste os, anstrængt
deres Heste saa stærkt, at de nu rede tæt bagved de to
Brødre. Dette forøgede min Bekymring. Af hvilken Grund
vare disse to Mennesker redne saa stærkt? For at indhente
og overfalde Burnings, eller kun for at komme hurtigt til
Fort Hillock? Det sidste var vel ogsaa tænkeligt, men jeg
kunde dog ikke berolige mig med det. Om faa Timer
maatte vi faa Vished i Sagen. Hvis Sporene til den Tid
viste os, at Grinder og Slack vare komne Burnings forbi,
saa havde min Frygt været ugrundet.

Vi fejede altsaa i Gallop over Sletten, stadig ved Siden
af de tre Spor, som vi holdt et skarpt Øje med. Der gik
en Time og en til; da standsede Winnetou sin Hest og da
jeg saa ogsaa standsede min, sagde han paa sin bestemte
Maade:

»De to hvide Mænd, der kalde sig Burnings, ere fortabte; de ville inat blive myrdede.«

Jeg nikkede kun, thi jeg var ganske af samme Mening som hæn. Han vedblev:

»Forskjellen mellem disse to Spor udgjør en Time; den er ikke bleven formindsket under et otte Timers Ridt; Grinder og Slack ville altsaa ikke komme Burnings forbi, men de ville først indhente dem, efterat det er bleven mørkt, og myrde dem.«

»Min Gud!« udbrød jeg. »Og det er os umuligt, at bringe dem Redning!«

»Hawgh!« bekræftede han. »Det er os umuligt at indhente dem saa hurtigt, thi om to Timer bliver det Nat, og saa ville vi ikke mere kunne se Sporene. Lad os alligevel følge dem saa hurtigt som muligt, og bede til den store Manitau, at han vil beskytte Brødrene.«

Har Du maaske engang udstaaet Dødsangst, kjære Læser, rigtig, virkelig, forfærdelig Dødsangst? Vel næppe! Jeg heller ikke med Hensyn til min egen Person, omendskønt jeg ofte nok har været i Livsfare; jeg har aldrig frygtet Døden og frygter den heller ikke den Dag idag, thi det er den gode Engel, der fører Guds Børn hjem til deres himmelske Fader. Men for Andres Skyld har jeg udstaaet denne Angst mere end en Gang og mere end ti Gange. Saaledes ogsaa denne Eftermiddag, denne Aften og den derpaa følgende Nat. At være overbevist om, at et Mord er sikkert, og dog ikke at kunne redde! Denne Nat, som vi tilbragte i et Buskads ved en lille Biflod til Loux-Fork skal jeg aldrig glemme!

Hvis der havde ligget Sne, vilde den have kunnet lyse os; Sporene vilde have været til at se, og saa vilde vi maaske have kunnet forebygge Skændselsgjerningen; men uden Sne fandtes der ingen Spor, der vare synlige om Natten; vi maatte tiltrods for den Utaalmodighed, der hindrede os i at sove, vente til Vinterdagens Frembrud i den desværre saa sildige Morgentime. Saasnart det kun nogenlunde begyndte at gry i Østen, steg vi tilhest og rede videre. Der var

endnu et Haab, nemlig dette, at Burnings maaske ikke havde tændt nogen Lejrild, og som Følge deraf ikke vare blevne sete og fundne af Grinder og Slack; men dette Haab blev svagere og svagere, da vi lagde Mærke til, at de to Spor med Hensyn til Tiden mere og mere nærmede sig hinanden. Grinder og Slack havde igaar, da det begyndte at blive mørkt, nærmet sig Brodrene saa meget som muligt. Hvert Øjeblik kunde nu bringe os den sørgelige Vished for, at to Menneskeliv vare blevne tilintetgjorte.

Vi rede henimod et Buskads, om hvis Hjørne Sporene førte. Da vi fulgte denne Omdrejning, vege vore Heste af dem selv tilbage, uden at vi havde standset dem. Der laa Burnings ved Asken af en udbrændt Ild i en stor Blodpøl. Vi sprang af Hestene for at undersøge deres Legemer; der var ikke noget Spor af Liv tilbage; Døden var allerede indtraadt igaar Aftes. Vi saa til vor Forbauselse, at de ikke vare blevne skudte, men stukne ihjel. Til at stikke et Menneske ihjel hører der mere Mod end til at skyde ham fra sikker Afstand. Vare Morderne maaske ikke saa fejge, som de havde syntes mig? Eller havde de havt en bestemt Grund til at foretrække Kniven for Kuglen? Det var let at indse, hvad vi nu havde at gjøre. Vi turde ikke opholde os ved Ligene, men maatte følge efter Morderne, der, som vi saa, ikke fuldstændigt havde udplyndret deres Ofre, men kun havde taget Guldlet og Geværerne fra dem og derpaa vare redne bort med de to randede Heste. Vi galopperede altsaa videre i deres Spor, der til vor Forundring førte nøjagtigt i Retningen imod Fort Hillock. Laa der ikke i selve Misgjerningen den gyldigste Grund til at undgaa dette Sted?

Omtrent efter en halv Time saa vi, at Rytterne havde standset. Der vare ikke blot Hestespor men ogsaa Fodspor, at fra dette Sted af delte det ene fire Hestes Spor sig i to to Hestes Spor.

Hvad skulde det betyde? Vi holdt, og Winnetou udbrød:

»Uff! Her gik de røde Caddo-Mænd og have faaet de røvede Heste til Foræring af Morderne.«

Med hvilken Sikkerhed traf Winnetous uforlignelige Skarpsindighed atter engang det Rigtige her! Morderne havde indhentet de stakkels Røde her og foræret dem Hestene, for at aflede Mistanken fra dem selv hen paa dem. Derfor havde de heller ikke skudt, men ihjelstukket deres Ofre, fordi Caddo-Indianerne ikke ejede Geværer, men kun Pile, Buer og Knive. De ynkværdige Røde havde altsaa allerede igaar været udsete til at skulle undgælde for Andres Brøde. Hvor intet anende de vare gaade i denne Fælde og hvilken uhyre Frækhed Morderne vare i Besiddelse af, saa vi deraf, at de to Spor begge løb op imod Fort Hillock med den eneste Forskjel, at Grinder og Slack havde gjort en Omvej, uden Tvivl for at skjule deres Rov og derpaa at ankomme senere til Fortet end Indianerne og at angive dem der.

Imedens vi derpaa jagede videre afsted, slog Winnetou sit lange, prægtige, blaasorte Haar tilbage fra Ansigtet, saa at det viftede om ham som en Manke, og udstødte vredt igjennem sine halvlukkede Læber:

»Her ser min Broder Charley atter engang, hvem der er bedre, de Hvide eller de Røde. Tiltrods for det begunstiger Skæbnen Blegansigterne; men vi skulle ødelægges og forgaa! Uff, uff, uff!«

Hvad skulde, hvad kunde jeg svare ham? Intet! Nu vilde vi forresten heller ikke have faaet Tid til nogen Diskussion om dette sørgelige Æmne; thi foran os ved Horisonten saa vi en Rytterskare dukke frein, der kom os imøde. Da disse Folk hastede næsten lige saa meget som vi, traf vi meget snart sammen. Det var en Del af Fort Hillocks Besætning, anført af en Lieutenant. Disse Kavallerister medførte i deres Midte de to Caddo-Indianere, der vare lænkede og fastbundne til deres Heste. Da Officieren havde kommanderet holdt, tilraabte han os det Spørgsmaal:

»Hvorfra komme I, Mesch' schurs?«

»Fra Fort Niabrara,« svarede jeg.

»Her paa dette Spor?«

»Ja.«

»Have I maaske set noget paafaldende idag?«

»Ganske vist, Sir, nemlig Ligene af to Mænd, der ere blevne myrdede og udplyndrede.«

»Well, det stemmer! Hvor langt er Stedet herfra?«

»Tre Kvarter. Jeg seer der to Indianere, der ere lænkede. Af hvad Grund har man bundet dem?«

»Fordi de ere de to Mænds Mordere, hvis Lig I have set. Vi befordre dem til Stedet, for at begrave deres Ofre og hænge Morderne over Gravene. I ved maaske, at vi have en hurtig Justits her i Vesten.«

»Det ved jeg ganske vist, Sir; men ved I ligesaa sikkert, at disse Indianere virkelig ere de Skyldige?«

»Naturligvis ere de det. Man har jo greben dem med de Dødes Heste og Geværer.«

»Hvoraf ved I, at disse Heste og Geværer have tilhørt de Myrdede?«

»Mand, hvem giver Eder Ret til saaledes at udspørge mig? I er en Ubekendt, der aldeles ikke ser ud til at høre hjemme her i Vesten; men jeg er Officer og skylder i hvert Tilfælde ikke Eder noget Regnskab!«

Efter denne Tilrettevisning vendte han sig fra mig, for at kommandere »Rid videre;« men jeg kom ham i Forløbet:

»Holdt, Sir! Endnu et Øjeblik! Der ere to Personer tilstede i Fortet, paa hvis Angivelse I har faaet Befaling til at hænge disse to Indianere?«

»Ja, og hold saa Mund, Mand! Jeg har ikke Tid til at høre paa ørkesløse Spørgsmaal og — —»

»Ørkesløse?« afbrød jeg ham. »Jeg har ikke blot al mulig Grund til at stille disse Spørgsmaal, men det er tilmed min helligste Pligt, at gjøre det; thi disse Indianere ere uskyldige, og det er deres Angivere, der selv ere Morderne?«

»Halloo! hvor har I den Paastand fra?«

»Vi vidste allerede igaar Besked om det planlagte Mord, men kunde desværre ikke forhindre det. Før os til Fortets

Kommandant; vi skulle fuldstændig bevise det, som jeg her har paastaet.«

»Det gaar ikke saa hurtigt som I tror. Jeg har strenge Ordre til at begrave Ligene og hænge Morderne paa Stedet, hvor de begik Forbrydelsen.

»Det vil intet Menneske have noget imod, forudsat, at det ogsaa virkelig er Morderne, der blive hængte. Tillad mig at sige Eder hvad vi vide!«

Han gjorde mig, tiltrods for den modtagne Befaling, den Tjeneste at høre paa mig. Da jeg var færdig, betragtede han os med et forbauset Blik og sagde:

»Hm! I have fuldstændig Udseende af Gentlemen, der ere saa grønne her i Vesten, som knap en Løvfrø kan være grøn; men ikke desto mindre fremgaar der af Eders Ord en lagttagelsesevne, som jeg maa anerkende med al Respekt. Skulde denne Grinder og denne Slack virkelig have løjet for os? Meget gentlemenlike saa de ganske vist ikke ud. En Del af Befalingen, nemlig Ligenes Begravelse, maa jeg ubetinget udføre; paa Eders Udsagn vil jeg vove at undlade den anden Del. Men ve Eder, Sir, hvis I har løjet! Jeg er ikke til at spørge med!«

Han udvalgte nu sex Mænd, der skulde ride videre med de til Gravene medbragte Spader; derpaa tog han mig og Winnetou tilligemed de to Lænkede i Midten, for at vende tilbage til Fortet. Uagtet Vigtigheden af mit Udsagn havde han aldeles ikke tænkt paa at spørge efter vore Navne. Caddo-Indianerne maatte ikke tale med os, men de Blikke, de tilkastede os, sagde os ligesaa tydeligt som Ord, hvilken Taknemlighed de følte for os.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. *Den højærværdigste Biskop* er desværre for Tiden syg, lidende af en smertefuld Ørelidelse, som allerede i en halv Sned Dage har hindret ham i hans daglige

Gjærning og tvunget ham til at holde sig inde. Hs. biskopelige Højærværdighed tilses i den Anledning af en af vore Specialister i nævnte Sygdom, Dr. Bremer. Vi anbefale den højærværdigste Biskop til vore Trosfællers Forbøn, at Gud maa lægge sin Velsignelse til Lægens Virksomhed og ret snart skjænke Biskoppen den attraaede Sundhed tilbage.

— I Mandags ankom højærv. Pastor *H. Gamèl* til Kjøbenhavn og tog Ophold i Præsteboligen ved St. Ansgars Kirke, for at tiltræde sin nye Virksomhed som Vikariatssekretær hos Biskoppen.

Frederiksberg. (*S.*) I Rosenkranskirkenes Sogn, som omfatter Frederiksberg, en Del af Vesterbro og Sundbyerne har der allerede i flere Aar bestaaet en Vincents-Konferents og vistnok have i Aarenes Løb mange fattige Trosfæller sporet dens Virksomhed. Ethvert Medlem af denne Velgjørenhedsforening maa personlig besøge en eller flere fattige Familier, som i de fælles Møder ere blevne Medlemmerne tildelte. Jo flere der slutte sig sammen til dette personlige Kjærlighedsarbejde, desto fyldigere og mere tilfredstillende ville Resultaterne uden Tvivl blive, og derfor undlade vi heller ikke ved denne Lejlighed at opfordre Menighedens Mænd og Ynglinge til kraftigere at understøtte Vincents-Konferentsen ved deres personlige Tilslutning til den.

Men hvad der gjælder for Mændene, det gjælder i samme Grad for Kvinderne. Længe har det allerede været følt som et Savn, at der manglede en analog kvindelig Velgjørenhedsforening; imidlertid er dette Savn nu til Manges Glæde blevet afhjulpet derved, at der den 19. November, den h. Elisabeths Festsdag, blev under Sognepræstens Ledelse afholdt et Møde af Menighedens Damer i St. Joseffsøstrenes Festsal, ved hvilken Lejlighed en *Elisabeth-Vincents-Konferents* definitivt blev oprettet. Den er bygget paa samme Princip, hvorpaa alle Vincents-Konferentser ere byggede, nemlig personligt Arbejde for og personligt Besøg hos de Fattige.

Paa det konstituerende Møde valgtes Enkefru *Ronge* til Præsidentinde, medens Frøknerne *M. Balestrini* og *E. Ronge* paatog sig at være Konferentsens Kassererinde og Sekretærinde. Kollekten ved dette første Møde indbragte 31 Kr. 20 Øre. Af det indkomne Beløb uddeltes i Dagens Anledning Almisser til 4 trængende Personer; Resten bestemtes til Indkøb af Varer for Syforeningen, som agtede at

begynde sin Virksomhed Mandag d. 27. November. Konferentsen tæller for Tiden 14 Medlemmer; men det er vort Haab, at alle Damer i Rosenkranskirkenes Sogn ville slutte sig til den, saa at den maa blomstre og kappes i Næstekjærlighedens Tjeneste ikke blot med Vincentsforeningen, men ogsaa med dens Søster-Konferents i St. Ansgarskirkenes Sogn.

Bayern. Den h. Fader har fastsat den ærværdige *Crescentia af Kaufbeurens* Saligerklæring til Maj Maaned næste Aar, saa at den kan finde Sted med stor Højtidelighed i Peterskirken paa samme Tid, som Pilgrimstoget fra Bayern opholder sig i Rom. Alle Stænder blandt Bayerns katolske Befolkning ville sandsynligvis tage Del i dette Pilgrimstog, som synes at skulle blive meget stort.

Lourdes. Dr. Boissarie, Lederen af Konstateringsbureauet i Lourdes, har under det sidste nationale Pilgrimstog i 1898, sammenlignet Protokollerne over de pludselige Helbredelser i de sidste 10 Aar i Lourdes og fastslaaet, at der i 1889, i Løbet af de tre Dage, Pilgrimmene opholdt sig ved Grotten, kun optegnedes i Læge-Bureauet 28 pludselige Helbredelser, i 1890 allerede 45; 1891 36; 1892 48; 1893 45; 1894 42; 1895 49; 1896 64; 1897 67; 1898 95 saadanne Helbredelser. Dog betegner dette Tal sædvanlig kun Halvdelen af Helbredelserne, idet nogle ske paa Hjemvejen eller slet ikke blive konstaterede af Læge-Bureauet. Blandt de af 50 Læger i 1898 i 95 Protokoller undersøgte og opskrevne Helbredede, vare en Fjerdedel Mænd.

UNIO. Torskegilde (kun for Herrer) afholdes i Citykaféen Tirsdagen den 5. Decbr. Kl. 8. Pris pr. Kuvert 1 Kr. 75 Øre. Indtegning hos Hr. E. Bækklund, Kjøbmagergade 59.

Nordisk Familie-Bibliothek

udkommer atter Søndag d. 10. Decbr. med Fortsættelsen af Karl May: „Vinnetou“ II. De ærede Abonnenter, som ikke har alle Ark af 1 Del, kan erholde de manglende, ved at meddele disses Numre (eller Pagina) enten til Budet eller direkte til Ekspeditionen: Vesterbrogade 65. Bogtrykkeriet, hvor ogsaa 1. Del (534 Sider, heftet) erholdes á 1 Kr. 50 Øre.

Udkommen er og faas hos Undertegnede:
v. Geyr: *Meine Reise nach den Färöern.* Pris Kr. 1.35.
E. Ronge, Falkoneralle, 63.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. December. 1. Søndag i Advent. Kirkeaa-
rets Begyndelse. — **4. M.** Barbara, Jomfru og Martyrinde. —
5. Ti. Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. — **6. O.** (Fas-
tedag*) Nikolaus, Biskop og Bekjender, (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe
for Ansgariusforeningen). — **7. T.** Ambrosius, Biskop
og Kirkelærer. — **8. F.** (Fastedag.) Marias ubesmit-
tede Undfangelse (fejres følgende Søndag). — **9. L.**
Frants Xaver, Bekjender.

**Søndag den 10. December. 2. Søndag i Advent. Marias ube-
smittede Undfangelse.**

*) Onsdag og Fredag i Adventstiden ere befalede Faste-
dage.

Rosenkransbroderskabet holder sit sædvanlige maanedlige
Møde med Procession i St. Ansgars Kirke Søndag den 3.
December Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager
i Processionen med Broderskabets Faner.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. December Kl. 8 $\frac{1}{4}$
læses i St. Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og
Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag for
Mødretue.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag den 3. Decbr. h. Messe
med Prædiken Kl. 9. — Foredrag Kl. 4 Efterm. i Hotel „Casi-
nos“ lille Sal.

Katholsk Foredrag i Roskilde: Søndag den 10. Decbr. Kl.
4 Efterm. i Hotel „Prinsens“ store Spisesal.

Mariakongregationen for Mænd fejrer Søndag den 10.
Decbr. (Marias ubesmittede Undfangelse) sin **Titularfest.** Kl.
8 $\frac{1}{2}$ Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke; Kl. 6 Aften høj-
tidelig Kongregations-Andagt med Prædiken i St. Ansgars
Kirke og 5 Medlemmers Optagelse.

Vincentiskonferentsernes sidste Generalmøde i Aar finder
Sted Søndag den 10. Decbr. Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ efter Gudstjenesten
i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Bredgade 67,
2. S. o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Med-
lemmer og Euhver, som har Interesse for Vincentsbrødrenes
Arbejde blandt de Fattige.

Literatur.

I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofbog-
handel, Bredgade 35, faas:

Fuldstændig Bønnebog for katholske Kristne, heft. 2 Kr.
— **Katholsk Salmebog** heft. 1 Kr.; — **Bønnebog for Ungdom-**
men. indb. 60 Øre; — **Deharbe:** Katholsk Katekismus, 1 Kr.
25 Øre; — **P. P.** Er Romersk-katholsk ægte Evangelisk;
heft. 1 Kr. 50 Øre. — **Lasserre:** Vor Frue af Lourdes, heft.
1 Kr. — **Rippel:** Den katholske Kirkes Skjønhed, heftet
2 Kr. 25 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 50.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johanson: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 50.

Søndagen den 10. December.

1899.

Indhold: Immaculata. Syersken. En amerikansk Dobbelduel. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Rusland. Juleindsamlingen. — Bekjendtgjørelser.

Immaculata.

— 0 —

Guds Moder milde, vor Frue kær,
du Morgenstjerne med Renheds Skær,
hvem Naadesolen vi skylder!

Mens Aaret skrider sin vante Gang,
forstummer aldrig den Jubelsang,
hvormed dig Skabningen hylder.

Som Himlens Dronning i Glans og Magt,
hvem Engles Skarer er underlagt
du straal for os ved Sommer;
og, naar det lider mod Vintertid,
du lyser for os saa ren og blid,
bebuder Julen, der kommer.

Da Adventsmørket laa tungt og tæt,
 blev du undfangen foruden Plet
 og fri for Skaberens Vrede;
 thi han, der vælger det smaa i Løn,
 han vilde for sin enbaarne Søn
 en værdig Bolig berede.

Du klare Stjerne paa Himlens Hvælv,
 du, som ej kender til Synden selv
 og dog er Synderes Moder,
 tag mig ved Haanden og før mig hen
 til ham, den angrende Synders Ven,
 din Søn, min Gud og min Broder.

Min Bryllupsklædning hos ham jeg faar,
 han læger alle de skjulte Saar,
 han trøster mildt og fortrolig.
 Naar da jeg knæler ved Altrets Fod,
 saa kommer selv han med Kød og Blod
 og kaarer mig til sin Bolig.

1012.

Syersken.

— 0 —

Hvad her skal fortælles, er foregaaet i en Residensstad. Vi træde ind i et lille Værelse; det er fattigt møbleret, men renligt og propert; ved Vinduet staar en stor Symaskine, og ved Siden af den et Bord, paa hvilket der staar en Lampe, som bærer Præget af langvarigt Brug. Oppe under Vinduet hænger et Fuglebur, i Vinduskarmen staa to Urtepotter med tarvelige blomstrende Planter.

Den lille Stue er næsten overfyldt; thi foruden den stille Beboerske, befinder sig endnu to Personer derinde: Lægen og Værtinden, og begge disse to staa foran det fat-

tige Leje, paa hvilket i ligesaa fattig Klædedragt der ligger en halv afmægtig og dødbleg Kvinde, som af Udmattelse og Slaphed næppe er i Stand til at aabne Øjnene og at besvare de Spørgsmaal, som Lægen forretningsmæssigt, men dog ikke uden Deltagelse retter til hende.

»Udmattet i højeste Grad!« mumler han og tilføjer højt: »Hun maa anbringes paa Hospitalet, for at hun kan faa god Pleje og Hvile.«

Langsomt fylde sig Øjenlaagene med Taarer, det mørke Øje ser op til Lægen, derpaa vandrer det hen til Fuglen og til Blomsterne ved Vinduet, til Lampen og Maskinen, som vilde det tage Afsked, og nu bliver det hængende ved Billedet af den smertefulde Guds Moder, der omslynget af en Rosenkrans er befæstet paa Væggen ved Siden af Sengestedet.

Derpaa nikker hun bejaende til Lægen. Og faa Timer efter ligger Sofie — saaledes skal Syersken hedde — i Hospitalet paa en renlig Seng bag snehvide Forhæng med Rosenkransen fast slynget om de magre hvide Fingre og dybt aandende.

Men Lægen har meddelt Sygesøstrenes Forstanderinde, at Pigen ikke mere staar til at redde. Hun er ved Arbejde, Savn og Vaagen, ved legemlig og aandelig Overanstrengelse saa ødelagt, at Opløsningen af hendes Kræfter befinder sig i rivende Fart.

Og den følgende Morgen ere allerede alle Skridt gjort for at jævne den svært lidende Vejen til en salig Død. Sofie har, efterat man skønsomt har meddelt hende hendes Tilstand, inderlig bedt om, at man strax vilde hente hende en Skriftefader, har i et grundigt og alvorligt Livsskriftemaal bekendt alle sine Synder og Fejl, og er bleven berettet med den sidste Salvelse. Salig ved Bevidstheden om Naadestanden, ligger hun paa Sengen; hendes Tanker ere Bønner, Tilkendegivelser af udsigelig Kærlighed og den fuldeste Tillid til Guds Faderhjerter og salig Forventning af Himlen, som dog er hende vis.

Og imedens hun, den af hele Verden forglemte, fattige

Syerske, saaledes ruster sig imod Døden, staar i Byens Hovedkirke et Brudepar foran Alteret, skifter Ringe og udtaler de for bestandig bindende to »Ja«-Ord. Men Bruden, skinnende lig en Engel i den herligste Brudeklædnings og det hende omhyllende Slørs matte, blidtonende Hvidt, og endnu skønnere i hellig Jomfrueligheds rene Klædebon og klar, ubesmattet Ungdomsskønhed som hun nu ved Siden af sin Brudgom skrider tilbage fra Alteret ledsaget af det festlige Brudfølge — tænker hun vel paa den, der har syet hendes Brudeskrud som sidste Arbejde? Tænker hun paa sin Ungdoms- og Skoleveninde, der ved Slutningen af sit unge Liv ligger paa Hospitalet og venter paa Døden?

Den næste Morgen, efterat det unge Brudepar er vendt tilbage fra Messen, spørger den lykkelige Brud, som manet af en pludselig Indskydelse, sin Moder: »Mama, hvorledes mon det gaar Sofie? Hun har iforgaars sendt mig Brudestadsen ved en anden; hun var alvorlig utilpas, hed det, ellers vilde hun ganske vist selv være kommet.«

»Hun vil vel en af Dagene indhente Grøtulationen,« var Svaret, »imidlertid kan Lisette jo spørge om, hvorledes det gaar Sofie.«

»Ja, Mama, lad spørge.«

En Timestid efter kommer Pigen og melder, at Sofie ligger paa Hospitalet og er farlig syg. Og en halv Time senere sidder den unge Kone ved hendes Seng og taler fuld af Æmhed med hende, grædende og udtalende Haab om hendes Redning, som hun selv ikke tror paa. De havde jo altid været gode Veninder fra Skolen af, og allerede forlængst var det blevet bestemt at Sofies Haand og ingen anden skulde gøre den lykkelige Jævnaldrendes Bryllupsklædning.

»En renere og bedre Haand end den kære Sofies kunde ikke forfærdige mig min Bryllupsklædning,« tænkte den gode Brud; og saaledes var det ogsaa. Saa fattig Sofie var, saa god og brav var hun stedse forbleven.

»Hvor det glæder mig, kære Bertha, at Klædningen pas-

sede Dig!« sagde hun med mat Stemme, — »jeg har med ethvert Naalestik indsyet Dig tusend gode Ønsker og Bønner til Gud om Lykke for Dig. Ja maatte Du blive rigtig, rigtig lykkelig, bedste Veninde!«

»Jeg takker Dig tusend Gange, kære Sofie, det bringer mig sikkert rig Velsignelse! Men ak, hvor det gør mig ondt for Dig! Hvilket Liv har Du dog ført, hvad havde Du vel af det? Intet uden Arbejde og atter Arbejde, Bekymring, Forsagelse. Ak, hvor skammer jeg mig for Dig, hvor lidet er jeg imod Dig!«

»Dit Kald begynder først nu,« var det alvorlige Svar. »Mit er til Ende. Tro mig, jeg har aldrig været ulykkelig. Det er nu ti Aar siden, at min Moder døde; jeg har givet hende Haanden paa, at jeg aldrig vilde svigte vor hellige Kirke, komme hvad der vilde; hun har til Gengæld lovet fra sin Himmel at vilde være mig nær -- og jeg har holdt det; det har været lettere og skønnere, end Du tænker. Jeg har i Kirken ved Højmessén paa Søn- og Festdage, ved den hellige Messe i den dunkle, stille Morgenstund haft tusend aandelige Glæder; jeg har holdt mig til min Skriftefader og fulgt ham i alt, og han gjorde mig det let ved Raad og Advarsel; Bønnen er med hver Dag bleven mig kærere, og ak, den hellige Kommunion var min højeste Salighed; jeg har kun kendt *et*, hvortil jeg holdt mig, og som jeg sluttede mig til: den hellige Kirke, Jesu Hjærte, den kære Guds Moder, den hellige Skytsengel, og — o hvor lykkelig var jeg trods al Armod og ved det besværligste Arbejde! Jeg havde jo egentlig aldrig rigtige Bekymringer, den kære Gud har altid sørget for mig. Og nu er mit Liv tilende, Arbejde og Nød, Kulde og Mangel er forbi, jeg gaar til Himlen, til Gud, hans Hellige og Engle og til min Moder; misunder Du mig ikke dette?«

»Ja, i Sandhed, Du er en Helgen,« hulkede Bertha, --- »o hvor let har Du ikke ved at dø.«

»Ja se, saaledes er det sket, at jeg for os begge har gjort Bryllupsklædningen færdig: Din for Brylluppet her,

min for det hist oppe i Himlen! Ak Bertha, hvad kan der endnu ikke komme over Dig — o hold dog fast, fast ved den kære Gud og hans hellige Kirke!»

»Ja, Sofie, det vil jeg, og Du maa bestandig forblive min bedste Veninde og maa i Himlen bede for mig og mine, ikke sandt?«

»Ja, det vil jeg gøre,« sagde den Dødssyge med sidste Kraft og strakte begge sine Hænder ud efter Veninden, som inderligt greb dem, — »og nu lev tusend Gange vel!«

I dette Øjeblik tildrog sig en Bevægelse i Nærheden begge Venindernes Opmærksomhed; sagte Skridt nærmede sig, Stønnen hviskede, den unge Kone vendte sig om, og maalløs af Forbauselse og Overraskelse rejste hun sig strax op. Ledsaget af Sygesøstrenes Forstanderinde traadte Dronningen, Anstaltens høje Protectrice, ind og vendte sig, idet hun venligt besvarede Berthas ærbødige Hilsen, til den Syge, som frembød et rørende skønt Billede.

Bevæget ved Synet af den til Døden indviede Jomfru, paa hvis rene Ansigt Genskæret af Himlens Forklarelse laa, og hvis mørke Øjne saa vidunderlig skønne ud, stod den ophøjede Frue en kort Tid stum; derpaa sagde hun delta-gende, efter at hun havde rettet nogle Spørgsmaal og trøstelige Ord til hende:

»Har Du intet Ønske? Tal, Du skal faa alt, hvad jeg muligvis kan give Dig til Trøst!«

En yndig Rødme farvede den Syges Ansigt, fast inde-sluttede hun Dødskorset i sine Hænder, saa op, rettede derpaa de mørke Øjne stift paa Fyrstinden og sagde sagte:

»Jeg takker Deres Majestæt tusend Gange; jeg behøver Intet mer, jeg har alt.«

Da bøjede Dronningen sig næsten ømt over hende. »Lykkelige Barn,« hviskede hun, — »Du er misundelsesværdig!« Og Herskerindens Øjne lyste i fugtig Glans.

»Gud velsigne Deres Majestæt tusend Gange!« svarede Sofie med inderlig Taknemlighed; men Dronningen vendte

sig venligt til Bertha, rettede til hende flere Ord, og skred bevæget videre.

Endnu paa denne Dags Aften døde Sofie salig, og med hende har man paa den følgende Dag nedlagt den Hemmelighed i Kisten, at hun i sin tidligste Ungdom havde været bestemt til Brud for Berthas nuværende Ægtemand. Sofie havde ved et Tilfælde erfaret det, endnu førend en frygtelig Skæbnes Omskiftelse havde berøvet hende Fader og Formue; hun havde ikke uden Interesse og Deltagelse set, hvorledes den af Forældrene i Begyndelsen for hende selv bestemte Mand blev dygtig og brav, og ikke blot uden Misundelse, men med et glad offervilligt Hjærte havde hun baldyret og forfærdiget Brudeklædningen til sin lykkelige Veninde under tusend Velsignelsesønsker.

Istedenfor den jordiske Brudgom ventede den evige paa hende; i jomfruelig Myrtekrans, der aldrig skulde visne, er hun gaaet hjem til ham for evigt.

Det er en fattig Sypiges Liv fra vor Nutid. Hvad hun formaaede — skulde Du ikke ogsaa kunne det, Du hendes kristelige Søster? Slut Dig til din hellige Kirke — og Du er vel gemt!«

En amerikansk Dobbelduel.

Rejseerindring af Dr. Karl May.

(Efter Einsiedler-Mariens Kalender.)

(Fortsat.)

—0—

Der vare kun gaaet nogle faa Minutter siden vi havde sat os i Bevægelse, da det begyndte at sne, først ganske lidt, og saa stærkere og stærkere; og Sneen smeltede ikke, fordi Temperaturen pludselig var sunken flere Grader. Winnetou mønstrede Himlen og Horisonten med et Blik, der var mig paafaldende, og da vi saa Fortet for os, var allerede hele Eggen bedækket med et flere Tommer tykt Snelag. Det var

højest uheldigt, fordi derved de Spor udslettedes, hvormed vi vilde have bevist Sandheden af vort Udsagn.

Fort Hillock havde kun Navn, men ikke Beskaffenheden af et Fort. Paa en Firkant med et Plankeværk omkring var der opført Blokhytter. Lange Træbygninger, der saa ud som Skur, gave Stedet mere Udseende af et Varelager end af et Fæstningsværk, og kun nogle smudsig-hvide Levninger, der neppe mere vare synlige, viste, at Pladsen havde været omgiven af en høj og stærk Snevold, der var smeltet ved de sidste Dages milde Vejr. Man syntes ikke at være bange for Indianere, thi Porten stod aaben paa vidt Gab, da vi rykkede ind. Efter hvad vi kunde se af de tilstedeværende Soldaters Beskæftigelse, syntes Skurene at anvendes som Stalde og Fodermagasiner. Tilkaldte af vore Hestes Hovslag, kom der to Officerer ud af en Blokhytte, en Lieutenant og en Kaptejn, som lagde sit Ansigt i meget strænge Folder, da han fik Øje paa os. Føreren for vor Trup steg af Hesten og gik hen til ham, for at aflægge sin Rapport. Vi sprang ligeledes af Sadlen.

Kaptejnen fulgte sin Undergivnes Beretning uden altfor stor Spænding, og da han derpaa nærmede sig os, saa vi, at hans Opmærksomhed meget mindre var henvendt paa os, end paa vore to Heste. Han mønstrede dem med Kenderblik og udbrød derpaa:

»Thunderklapp, hvad er det for herlige Skabninger! Dem køber jeg af Eder! Hvad skulle de koste!«

Først ved dette Spørgsmaal fandt han sig foranlediget til at se paa os. Synet af Winnetou gjorde ikke mindste Virkning paa ham; men da hans Blik faldt paa mit Ansigt, saa jeg i hans et Udtryk af Overraskelse.

»All devils!« udbrød han. »Hvem ser jeg der? Er det sandt? Hvem er I? Sir!«

»Jeg hedder Beyer,« svarede jeg.

Saa rystede han paa Hovedet, trådte tæt hen til mig, tog mig i Hagen, vendte mit Hoved om til Højre, for at

se den venstre Side af min Hals, og sagde derpaa i en triumferende Tone:

»Det tænkte jeg nok! Dette Ar dernede hidrører fra det berømte Knivstik. Jeg har set Eder hos Moer Thick i Jefferson City, og nu ved jeg, at disse to Hingste ikke ere til at sælge, thi der gives i hele Landet ikke noget Dyr, der kan sammenlignes med dem. Lad andre anse Eder for Løvfører, jeg lader mig ikke skuffe af denne Eders Klædning, Mesch' schurs. I to ere — — —«

»Jeg beder Dem om ikke at nævne Navne, Kaptejn!« faldt jeg ham hurtig i Talen.

»Hvorfor ikke?« spurgte han.

»Paa Grund af Sioux-Indianerne, hvis Gebet vi endnu maa komme igjennem. Hvis I virkelig har gjenkjendt os, saa maa I ogsaa vide, at de, der høre til denne Nation, ikke behøve at erfare, at vi nu befinde os i deres Kampomraade.«

»Well, ganske som I vil, Sir! Jeg havde til Hensigt, at give min Lieutenant en dygtig Overhaling, fordi han havde ladet sig bevæge af Eder til at vende om; men nu mener jeg, at han har handlet fuldkommen rigtigt. Kom ind i Blokhuset! Jeg skal lade sørge godt for Eders Heste. Men I skal have en kraftig Grog og saa sige mig, hvad I har at anføre imod Grinder og Slack.«

»Hvor ere disse Karle, Kaptejn? Jeg ser dem ikke. De ere da vel ikke allerede borte?«

»Aa nej. Deres Heste staa i det Skur derhenne: men de ere paa Jagt, for at skyde dem et Stykke Kød.«

»Og for sandsynligvis med det samme at se til deres røvede Guld, som de have skjult. Hvor det er kedeligt, at der falder saa megen Sne! Derved bliver det umuligt, at gaa efter dem og belure dem. Ved denne Sne have vi ogsaa mistet de Beviser, der ere uundgaaelig nødvendige for at kunne overtude dem om Mordet.«

»Det er mig temmelig ligegyldigt, Sir. Jeg ved jo, at I begge ere de rette Folk til at kunne opspore disse Beviser under den dybeste Sne.«

Den Blokhytte, som han under denne Samtale havde ført os ind i, tjente ham og de to Lieutenanter til Bolig. Imedens den yngste Officer gav sig ifærd med at tilberede Groggen, pegede Kaptejnen paa to primitivt sammennaglede Stole og sagde:

»Sæt Eder ned, Meæch' schurs, og sig mig nu oprigtigt! Ikke sandt, I ere Mr. Old Slatterhand og Mr. Winnetou?«

Jeg svarede, idet jeg pegede paa vore Geværer, som vi naturligvis havde taget ind med:

»Her ser I Apatschernes Høvdings berømte Sølvbøsse, og her ser I min Henryriffel og min Bjørnedræber. Nu ved I forhaabentlig ganske nøje, hvem vi ere.«

»Tilvisse. Det er en stor Ære for os, at se Eder hos os. Vi byde Eder hjærtelig velkommen, og ville betragte ethvert Ord, som I sige om Mordgjerningen, som om det var bekræftet ved Ed.«

»Tak, Sir! Men en saadan Gjerning skal dømmes efter Savannaens Love, og disse Love fordre strenge, uigjendrivelige Beviser. I tør ikke fælde nogen Dom paa, at I tror os og stoler paa os.«

Winnetou, der aldrig drak Spirituosa, tog ikke imod Groggen; men jeg nød Mundfuld for Mundfuld den hele Drik, imedens jeg nu udførligere end før fortalte, hvad vi vidste og tænkte om Grinder og Slack. Jeg var endnu ikke helt færdig dermed, da Døren gik op, og de to Omtalte traadte ind.

»Hvad?« raabte Grinder, da han saa os, »jeg vil blive blind paa Stedet, om det ikke er denne Mr. Beyer med sin Indianer!«

»Det er ganske rigtig ham,« svarede Kaptejnen, idet han gjorde Lieutenanten et Tegn, hvorefter denne bortfjernede sig. Det gjaldt, som jeg ganske rigtigt formodede, de to Forbryderes Arrestation. Derpaa fortsatte Kommandanten: »Det er Eder sandsynligvis ikke behageligt, at træffe disse to Gentlemen her?«

»Ikke behageligt? Intet, som angaar disse Mænd, er mig

behageligt eller ubehageligt! De komme ikke mig ved! de ere mig ligegyldige; de ere fuldstændig Luft for mig!«

»Det er dog næppe rimeligt! Hvis I vidste, hvorfor de ere komne til Fort Hillock, saa vilde I være mindre ligegyldige.«

»Bchaw! Hvad kan de vel ville? Vi to have intet, slet intet med dem at gjøre! Vi ere kun komne for at spørge, om Eders Folk allerede ere vendte tilbage. Forhaabentlig dingle de røde Hallunker allerede ved to gode Hampstrikker?«

»Nej, de dingle endnu ikke. Mr. Beyer har bragt dem med tilbage.«

»Hvad? Hvorledes? Mr. Beyer? Hvad har denne Mr. Beyer og hans Indianer med denne Sag at gjøre?«

»Overordenlig meget! De kjende de sande Mordere og have forfulgt dem lige hertil.«

»De sande Mordere? det er jo da Caddo-Indianerne!«

»Nej. Mr. Beyer paastaar tværtimod, at de sande Mordere hedde Slack og Grinder.«

»Slack og Grin — '— -- — — vi?« raabte Grinder forskrækket.

»Ja, I!«

»Hvis han paastaar det, saa vil jeg blive blind paa Stedet, om han ikke er gaaet fra Forstanden! Slack, tal dog, hvad siger Du dertil?«

Den Adspurgte truede mig med sin knyttede Næve og skreg:

»Hvad vil den Karl os? Han er en Dutchman, hvis Ord ikke gjælder. Gud gjøre mig vanvittig, om jeg ikke stopper Munden paa ham, saa han maa tie stille Resten af sit Liv! Kom Grinder! Vi ere meget for gode til saadan en Karl!«

»I blive her!« raabte Kaptejnen bydende.

De vilde gaa tiltrods for denne Befaling; men da de aabnede Døren, saa de Lieutenanten, der traadte ind med et halvt Dusin Soldater, af hvem de bleve omringede og anholdte.

»Hvad vil det sige? Hvad skal det betyde?« skreg Grin-
der, der forgjæves søgte at rive sig løs.

»Det vil sige, at I ere arresterede for Rovmord,« sva-
rede Kaptejnen.

Nu fulgte der en Scene, der ikke er til at beskrive. Ikke, at disse to Mennesker søgte at gjøre Modstand, at befrie sig, dertil vare de for fejge. Deres Gjerninger bestode kun i Ord, som de fremførte til deres Forsvar; men hvad var det for Ord og Talemaader? Eder, Forbandelser, Bekræftelser og Skældsord af en saadan Art, at Haarene rejste sig paa mit Hoved. Det ene villen-blive-blind eller -vanvittig fulgte paa det andet; saadanne Bespottelser havde jeg endnu aldrig hørt i mit hele Liv; jeg følte, som om jeg skulde kvæles i denne Strøm af de syndigste Udtryk, og jeg trak først Vejret let og frit, da Bespotterne endelig bleve førte bort for at indespærres og bevogtes strængt indtil Forhøret. Selv min ellers saa overlegne Winnetou, hvem intet var istand til at bringe ud af sin Fatning, trykkede mig sine Fingre i Armen, saa det smertede, og sagde:

»Charley, vilde nogensinde en rød Mand bære sig saaledes ad og i den Grad fornærme sin himmelske Manitou? Hvem kan da endnu paastaa, at Blegansigterne ere bedre og mere dannede end Savannaens indfødte Børn? Hvis der gives et vildt Vesten, saa er det kun bleven det ved de Hvide, der have trængt sig derind, og hvem vi engang have behandlet som Guder! Hawgh!«

Hawgh var for ham Udtrykket for den helligste Bekræftelse, ensbetydende med vort Amen. Charley, saaledes plejede han at udtale mit Fornavn, Carl.

Efter nogen Tids Forløb kom de sex Kavallerister tilbage fra de Myrdedes Jordefærd. De bragte alt med, hvad de endnu havde forefundet i deres Lommer. Der fandtes Optegnelser, hvorved vi fik deres Slægtninges nøjagtige Adresse at vide. Saa blev der kommanderet til Middagsbordet. Jeg blev selvfølgelig med Winnetou indbudt til Officerstaffet. Officerstaffel! Der var saa mange Retter, som man vilde

have; man behøvede blot at skære sig dem af den Hjortekølle, der var anrettet paa et uhøvlet Stykke Brædt. (Forts.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. (J. Hn.) *St. Knuds Broderskab*, den katolske Afdeling af Afholdssamfundet, fejrede i Fredags sin treaarige Stiftelsesfest i sit lille, men smagfulde Lokale, Ørstedvej 10. Ved denne Fest, der var stærkt besøgt, bødes Velkommen af Broderskabets Formand, Hr. Musiker *Aug. Høhling*, hvorefter Hr. Detailhandler *L. Christensen*, en af Afholdssamfundets ivrigste Forkæmpere, holdt Festtalen, som han sluttede med et af ham selv forfattet stemningsfuldt Digt om Afholdssagen. Endvidere var der udmærket Musik og Optræden i nogle humoristiske Sangnumre af D'hr. *Høhling* og *Kjeldsen* og Frøken *Kjeldsen*, som vakte den rette Festaften-Stemning. Aftenen sluttede med et lille Bal, i hvilket baade Gamle og Unge toge Del. Tilsidst rettede Formanden en Tak til Alle, der ved deres Nærværelse havde bidraget til at give Festen et saa smukt Præg, idet han tillige sluttede med Haabet om, at Broderskabet fremdeles vilde vinde Tilslutning og at det ret snart maatte lykkes det at tilvejebringe det *Banner*, hvortil Aftenens Overskud skulde anvendes.

Som man ser, er det Meningen, at Broderskabet vil anskaffe sig et Banner, som, efter hvad der er os meddelt, vil faa et fuldtud katolsk Præg. Vi give dette smukke Foretagende vor bedste Anbefaling, saameget hellere, som *St. Knuds Broderskab* jo har stillet sig en saare vigtig Samfundssag til Formaal, nemlig Afholdenhed fra alle berusende Drikke, som have ødelagt Freden og Lykken i mange Hjem.

Vi skulle endnu kun tilføje, at Gaver til nævnte Banner modtages med Taknemlighed af Broderskabets Formand, Hr. Musiker *Aug. Høhling*, Nørrebrogade 51 C, 1. Sal.

Rom. I den anden Halvdel af denne Maaned vil den h. Fader sandsynligvis afholde det aarlige *Julekonsistorium*, navnlig ogsaa af den Grund, at der altid gaar et Konsistorium forud for Aabningen af et Jubilæumsaar. Om nye Kardinaler ville blive udnævnte i dette Konsistorium, ved man endnu ikke.

— Den herværende Komité for Organisationen af *Pilgrimstog* i Jubelaaret har opnaaet hos de italienske Jærnbaneselskaber 70 pCt. Prisnedsættelse for Pilgrimme, saafremt der møder 250,000 Pilgrimme. Skulde dette Antal blive overskredet, ville de endog nedsætte Banetaksterne med 75 pCt. Lignende Moderation haaber Komitéen ogsaa at opnaa hos de nærmestliggende udenlandske Baner.

— Den antiklerikale Studenterforening „20. Settembre“ havde paatænkt at sammenkalde en stor *Kongres* i Rom i Jubelaaret, for at demonstrere og hyle paa „Campo dei Fiori“ mod Vatikanet; imidlertid advare endog de liberale Blade mod et saadant Forehavende. Ogsaa Frimurerlogerne have til Hensigt, at afholde en Kongres i Rom i Løbet af nævnte Aar. Paa samme Tid meddeles der, at Medlemmerne af den h. Franciskus Tredie Orden, *Tertiærerne*, med Pave Leo XIII.s Samtykke ville afholde en Kongres i Rom.

Rusland. Efter langvarige Lidelser og en overordentlig vanskelig apostolisk Virksomhed afgik ved Døden den romersk-katholske Kirkes Metropolit i Rusland, *Kozlowski*. Han blev født i Wilna den 5. Novbr. 1819. Efter at have absolveret Krigsskolen i Kiydany, traadte han i 1839 ind i Seminariet i Wilna, hvorfra han efter to Aars Forløb flyttede til det gejstlige Akademi i Petersborg. I 1845 modtog han Præstevielsen af Metropoliten Dmochowski og virkede derefter som Religionslærer i Gymnasiet i Kowno og derefter i Wilna og Petersborg. Pave Leo XIII. udnævnte ham i 1883 til Biskop af Luch-Zytomir og i 1891 til Metropolit af Mohilew. Den afdøde Kirkefyrstes Diöces var det største i Verden i Henseende til Omfang. Med en sand apostolisk Iver styrede Metropoliten det, idet han ofte

foretog lange og besværlige Visitationsrejser og alle Vegne befæstede Katholikerne i Troen og opmuntrede dem til Opførelsen af nye Kirker. Alle Hjærter Sympathi vandt han ved sit enkle Væsen og sin Hjærtelighed, som ofte viste sig paa en rørende Maade overfor de Ringeste blandt hans Diöcesanere. Fornylig fejrede den gamle Kirkefyrste sin 80aarige Fødselsdag under stor Deltagelse fra sine Diöcesaneres Side. R. I. P.

Juleindsamlingen til de Fattige i St. Ansgars Kirkens Sogn.

Undertegnede agte ligesom i de foregaaende Aar at foranstalte i Anledning af **Julefesten** en Uddeling af **Fødevarer til de Fattige**. Vi nære det tillidsfulde Haab, at man heller ikke i Aar, da Trangen netop er stor i mange Hjem, vil glemme de Fattige, for hvem det vilde blive en stor Skuffelse, om Juleuddelingen ikke fandt Sted i Aar. Vi anmode derfor Enhver, som har Evne og Villie, om at yde sin Skærv i nævnte Øjemed.

Tillige gjøre vi opmærksom paa, at de *Trængende*, som ønske at komme i Betragtning, maa opgive *nøjagtige Adresser* hos en af de Undertegnede *inden den 19. December*.

Kjøbenhavn den 8. December 1899.

Bestyrelsen for Juleindsamlingen i St. Ansgars Sogn:

Enfru M. Larsen , Nansensgade 40, 2. S. 1. Opg. A.	Fru A. Osterhammel , Nørrefarimagsgade 53, 2. S.
Kammerherreinde Th. Scavenius , Nørrevoldgade 48.	Frøken Fr. Stratbøcker , Sommerly. Jægersborg Allé. Charlottenlund.

S.J.G. Mandag den 11. Decbr., Aften Kl. 8^{1/2}, afholder **St. Josefs Gilde** alm. Møde for alle Br. i Meyers Hotel. Vestervoldgade 3. — Samme Tid og Sted holder **I. Grad** Møde Kl. 8.

† Efter længere Tids Svagelighed og faa Dages Sygeleje hensov Dags Morgen Kl. 5 blidt og roligt, styrket ved vor h. Kirkes Naademidler, min elskede Hustru, **Johanne Kirstine, f. Pedersen**. Den kjære Afdøde anbefales til mine Trosfællers Forbøn.

Aarhus, den 3. Decbr. 1899.

N. P. Jensen,
Fyrbøder.

C. B. Lohrer,**31 Adelgade; 1. Sal. Telefon Nr. 23013.**

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikring tegnes paa billigste Betingelser.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. (I St. Ansgars Kirke Kl. 10 højtidelig Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften højtidelig Kongregations-Andagt med Prædiken). — **11. M.** Damasus, Bekjender og Pave. — **12. Ti.** Vicelinus, Bekjender og Biskop. — **13. O.** (Fastedag) Lucia, Jomfru og Martyrinde. — **14. T.** Lorettofest. — **15. F.** (Fastedag) Oktav af den ubesmittede Undfangelse. — **16. L.** Eusebius, Martyr og Biskop.

Søndag den 17. December. 3. Søndag i Advent.

Mariakongregationen for Mænd fejrer Søndag den 10. Decbr. (Marias ubesmittede Undfangelse) sin **Titularfest**. Kl. 8½ Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke; Kl. 6 Aften højtidelig Kongregations-Andagt med Prædiken i St. Ansgars Kirke og 5 Medlemmers Optagelse.

Vincentiskonferentsernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted Søndag den 10. Decbr. Kl. c. 11½ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Medlemmer og Enhver, som har Interesse for Vincentsbrødrnes Arbejde blandt de Fattige.

Katholsk Foredrag i Roskilde: Søndag den 10. Decbr. Kl. 4 Efterm. i Hotel „Prinsens“ store Spisesal.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag den 10. December Kl. c. 11½ paa Toldbodvejen 14.

Den eucharistiske Forening. Hver Fredag fælles Tilbedelse fra Kl. 4—5 foran det udstillede Allerhelligste i St. Ansgars Kirke.

St. Ansgars Kirke. Fredag den 15. Dec. Kl. 8¼ højtidelig **Pontifikal-Sjælemesse** i Anledning af Aarsdagen for apostol. Præfekt Herm. Grüders Død.

Mariaforeningen holder Møde hos Sognepræsten i Dag Søndag d. 10. December, efter Levitmessen i St. Ansgars Kirke.

v. Hurchs Legat. En Portion af dette Legat for trængende Mænd og Kvinder af den katholske Menighed er bleven ledig. Ansøgninger, hvortil ingen Skemaer benyttes, indsendes inden Aarets Udgang til Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 51.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader sam: hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 51.

Søndagen den 17. December.

1899.

Indhold: Krybbemageren. En amerikansk Dobbeltduel. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Rusland. Juleindsamlingen. — Bekjendtgjørelser.

Krybbemageren.

—0—

Herre! ak, naar kommer Tiden,
Da Du os forjættet har
Kristus, Frelseren, som siden,
Al vor Syndebyrde bar.
Uden Dig er mørkt og øde;
Men i Jesu Kristi Tro
Se vi Sandhedslyset gløde,
Og da finder Hjærtet Ro.

Saaledes sang en glad Børneskare i den gamle Thadæus', Krybbemagerens trange Stue — det kan vel være for 80 Aar siden eller mere, og de, som den Gang sang med, ere nu alle indgangne i Evigheden og høre, saa Gud vil, Englenes Kor og synge selv det uendelige »Hellig!« for

Guds Ansigt med. Og da der nu var udsunget, trak Thaddæus det grønne Forhæng tilbage, paa hvilket allerede længe og under hele Sangen flere Dusin funklende Barneøjne stirrede, og Krybben viste sig i glimrende Skønhed. Et Udraab af Beundring fra tredive ungdommelige Struber — og saa gik det til Betragtning af Enkelthederne og til nysgerrige Spørgsmaal; thi saaledes som Thaddæus, kunde ingen forklare hans Krybbe.

Det var i Dag fremstillet, hvorledes Josef og Maria i Bethlehem søge Bolig og overalt blive afviste.

»Se en Gang, Børn,« sagde Thaddæus, — »hvor ydmygt hellig Josef beder om Natteleje for den kære Guds Moder! »Blot for hende,« beder han, »jeg vil gjerne blive Natten over i Gaarden eller paa Hustrappen; jeg beder for Guds Skyld, luk hende ind, den gode Gud vil lønne Eder derfor, og vi ville ret bede for Eder.« Saaledes har hellig Josef sagt — men de haardhjærtede, gerrige Folk have bortvist Guds Moder og ham, lukket Dørene i og sagt, at han skulde gaa videre og gjøre andre Folk Ulejlighed. Var det vel kristeligt? Og Folk havde ret godt kunnet gøre det; de have haft Plads nok og Sager nok i Huset; men deres Hjærte har været forstokket.«

»Hvis jeg havde været den kære Gud,« sagde en alvorlig udseende Dreng, — »saa havde jeg strax skabt den hellige Josef og Maria det skønneste Slot og de allerfineste Klæder og Guld og Ædelstene; saa vilde de slemme Folk have gjort store Øjne! Da havde de set, hvem Guds Moder og den hellige Josef er!«

Den gamle Thaddæus havde roligt ladet Drengen tale ud i hans barnlige Iver; men derpaa sagde han: »Lorenz, Gud véd det bedre end Du. Ja i Himlen er Maria og Josef store og rige, meget mere end Kejser og Konge, og der har de kun Glæde og Salighed; men paa Jorden have de maattet fortjene sig det ved Kors og Lidelse, saa vidt som Mennesket kan fortjene det.«

»Ikke sandt, Fader Thaddæus,« raabte nu et af de

andre Børn, — »de rige komme alle i Helvede og de fattige i Himlen?«

»Ikke ganske,« forklarede Oldingen, — »men tildels har Du Ret. Hvo der i denne Verden har det for godt og kun gør, hvad han har Lyst til, for ham vil det vel ikke blive saa lige en Sag at komme i Himlen. Men hvo der har ret mange Kors, Armod, Sorger og Plager her i Livet og udholder det med Taalmodighed og beder flittigt, han kommer forvist i Himlen og faar det tusend Gange tilbage, hvad der har manglet ham i Verden. Derfor angrer det ham heller ikke, at han har været fattig og plaget.«

»Derfor har ogsaa Guds Moder været saa fattig,« hviskede en lille Pige, idet hun andægtig betragtede det fattige blaa Klædebon paa Figuren, som fremstillede Maria.

»Ja, og Frelseren selv har jo hele Livet igennem været fattig, forfulgt og fuld af Møjsommelighed,« tilføjede Krybbemageren eftertænksomt, -- »salige ere de Fattige i Aanden, thi Himmeriges Rige er deres.«

Endnu længe dvælede Børnene i den hyggelige lille Helligdom, for i deres barnlige fromme Passiar foran Krybben at hengive sig til Betragtninger, indtil Aftenen brød frem, Forhænget atter tilhyllede den lille Krybbefremstilling og alt var stille i Værelset.

Der sad Thaddæus, Oldingen, ensom ved Bordet og snittede flittigt videre paa ny Figurer. Thi ikke blot for sig selv havde han bygget denne Krybbe: han fremstillede ogsaa til andre saadanne i mindre Maalestok og var over alt temmelig bekendt, saa at han nok kunde slaa sig igennem. I Særdeleshed vare hans Artikler søgte i det nærliggende Wien ved Juletid, hvor han ved en god Bekendt eller egenhændig afhændede dem. Naar Thaddæus for lidt siden havde forklaret Børnene hint Stykke af Evangeliet, da havde han vel en særegen Ret dertil, thi hans Liv havde været overordentlig rigt paa Lidelser og Sorger, og fattigt, meget fattigt paa glædelige Øjeblikke. Som en fattig Haandværkers Søn kom han, efter at han havde fuldendt Folkeskolen, i Lære hos en

Urtekræmmer i en Wiener-Forstad. Der gik det ikke den arme Knøs godt, mange Prygl og liden Føde, Slid og Slæb fra den aarle Morgen til den sildige Aften, dertil intet venligt Ord, næppe et mere end ligegyldigt Blik fra sin Arbejdsgivers Side, for hvem Drengen kun var lidet mere end et Lastdyr, og hvis Kræfter man søgte at udbytte saa meget som muligt. Thaddæus arbejdede sig slet og ret og uden Klage gennem sine Læreaar, og endelig var han »fri«. Hvad indeholder dog ikke dette Ord alt for et forhaabningsfuldt ungt Liv! Thaddæus arbejdede med al Kraft og Sejghed; efter næsten tyve Aars møjsommelig Arbejde og ufortrøden Stræbsomhed havde han sin egen Forretning og en trofast, elskværdig Viv, som delte Glæde og Sorg med ham. Thaddæus var lykkelig. Da brød Ulykken Slag paa Slag ind over ham. Uhæderlig Konkurrence røvede ham hans Kunder, og troløse Venner indviklede ham i forretningsmæssige Vanskeligheder.

Alt dette vilde endnu ikke have været det værste. »Saa længe vi to ere sammen«, sagde han i disse Dage af svær Trængsel ofte til sin trofaste, fortræffelige Hustru, — »saa længe er jeg ikke bange og taber ikke Modet!« Men ogsaa den drøjeste og sværeste Prøvelse skulde hjemsøge ham: hans Hustru blev syg og døde kort Tid efter, endnu førend hans Barn, en Pige, som var Moderens udtrykte Billede, blev udskrevet af Skolen. Med al Møje gjaldt det nu for den forarmede, forladte Enkemand at arbejde for en Gang at kunne give sin elskede, eneste Datter noget med. Hun var hans Livs Lysstraale i hine Aar fulde af Forsagelse, Sparsommelighed og Jærnfliid. Da hun talte nogle og tyve Aar, saa Thaddæus hende som lykkelig Brud. En formuende ung Mand, der besad en meget god Forretning og stod i godt Ry, havde lært Marie at kende og havde saa hjemført hende. To Aar varede Lykken, som blev beseglet ved Fødslen af en lille Datter, men saa gik det atter i Stykker paa en frygtelig Maade. Lad os fatte os i Korthed: Maries Ægtemand, der vel endnu har været ung og uselvstændig,

og som hjemmefra havde faaet en blødagtig Opdragelse, kom paa slemme Afveje ved liderlige, saakaldte Venner. Værthuset blev hans et og alt, Forretningen gik tilbage, Aagerkarlen kom ind i Huset, og sikkert og uafvendeligt nærmede sig Forretningens Sammenbrud. Mandens Anger og Samvittighedsnag kom dels for sent, dels vare de ikke bestandige. Og saaledes skete det en Dag, at den stakkels Marie kom til sin Fader og meddelte ham, at hendes Mand var rejst til Amerika, efter at han ved Vexelfalsk havde gjort sig skyldig i høj Grad. Efter denne Meddelelse brød den arne Kvinde, som allerede længe nok havde lidt frygteligt, afmægtig sammen. Thaddæus, som havde sparet lidt sammen og desuden havde sit Hus og en lille Forretning, trøstede sit Barn, efterat hun atter var kommen til sig selv igen, og sagde rolig og bestemt:

»Græm Dig ikke alt for meget, Barn! Din Fader lever endnu og er ikke fattig; din og dit Hjems Ære skal ikke besudles. Jeg skal se at indløse Fejlen og frelse dit gode Navn.«

Og saaledes gjorde han. Alt, hvad han havde sammensparet, gav han hen til den sidste Hvid, solgte Huset og Forretningen for en temmelig høj Pris til en Mand, der længe havde været Liebhaber, dækkede dermed redeligt alle den borttrømte Svigersøns Gældsposter og var for anden Gang . . . fattig som en Stodder; men denne Gang stod han desuden endnu Alderdommen nær.

Nu forsøgte han og hans forladte Datter i Fælleskab at arbejde for det lille Barnebarn. Men det gik daarligt nok. Ingen vilde tage den gamle Mand med det forgræmmede Udseende i Tjeneste og Datteren Marie sygnede hen ligesom sin Moder. Et Par Aar hengik, saa laa ogsaa hun under Jorden, og Bedstefaderen havde Barnebarnet, en yndig, munter lille Pige paa fire til fem Aar, alene tilbage som Minde om Hustru og Datter.

Hvad var der nu at gøre for tilstrækkeligt at sørge for Barnet? Kummeren trængte den arme Mand ind til Hjærte-

roden. Dersom Gud ikke hjalp, var han fortabt. Men Gud hjalp. I Kirken selv kom Hjælpen til ham. I den hellige Adventstid, kort før Jul, da han i den yderste Nød var gaaet ind i Kirken, opstillede Sakristanen den store Krybbe. Der ved fik han Øje paa flere forulykkede, itubrudte Figurer, og det føjede sig saa, at den gamle Thaddæus kunde afhjælpe Sakristanens Forlegenhed. Thi i sin Ungdom havde han ofte og med Lyst til Tidsfordriv øvet Træskæveri. Det skulde være hans Redning. De ny Figurer, som han lavede, vare meget smukke. Thaddæus lavede andre, solgte dem, og fra nu af havde han Arbejde og Fortjeneste. Han fik saa meget tilovers, at han til sig selv kunde bygge en stor, smuk Krybbe med mange Figurer, og Krybben stod fra Advent til Fastetiden og blev besøgt af Hundreder af Børn.

Af den lille Magdalene, hans Barnebarn, var nu blevet en stor Pige, som ærbar og from førte Husholdningen for Bestefaderen og var hans Livs Aftenstjerne. Dertil arbejdede hun ogsaa flittigt og fortjente selv, hvad hun brugte af Klæder og andre Ting. Om saakaldt »Fornøjelse« var der hos dem ingen Tale, som der da overhovedet paa den Tid levedes ganske anderledes end nu til Dags. Paa Søn- og Festdage drak den gamle Thaddæus et Krus Øl hjemme om Eftermiddagen, og Magdalene fik ogsaa Lov til at nippe deraf, men fandt ikke stort Behag deri. Den sande og eneste Fornøjelse, som de havde, var den gode Samvittigheds og Guds Naades Fred, den sande, egentlig uforstyrrelige Tilfredshed.

Bestefader og Barnebarn havde i Fællesskab indtaget Aftensmaden og derpaa bedet Rosenkransen, som det daglig skete; nu sad han igen ved sine Snitterier, men hun strikkede og sang dertil med klar Stemme en Adventssalme, den samme, som Børnene om Aftenen havde istemmet, og Bestefader ledsagede hende af og til med sin noget brustne Bas.

»Ak, naar kommer Morgenstunden,
Herre, som Du lovet har,

Da det lysne skal i Lunden
 Af en Morgenrøde klar?
 Lad den mørke Nat forsvinde
 Brat for Tidens Vingeslag,
 Og lad over Bjærgetinde
 Opgaa Frelsens store Dag!«

Saaledes sang de begge tilsammen. Pludselig bankede det paa udenfor i Butiken. Forskrækket over denne usædvanlige Forstyrrelse, fo'r Magdalene op. Men Thaddæus raabte ud af det halvaabne Vindu: »Hvad er det?«

»I skulle hen til Gæstgiveriet »Den gyldne Løve«. En Herre vil tale med Eder, men strax!« raabte det ind og virkelig, det var Karlen fra »Løveværten«.

»Hvad har da den Herre med mig at skaffe?« spurgte Thaddæus forundret, — »og hvad er det for en Mand?«

»Som det synes en temmelig rig Mand,« sagde Karlen — men han maa være syg; thi Doktoren er i Aften hos ham. Kom kun, saa ville I jo snart se, hvad det drejer sig om.«

Bestefaderen gik, men Magdalene blev tilbage i stor, besynderlig Uro. En halv Time efter kom Karlen atter løbende: »Jomfru Magdalene skal ogsaa komme, hurtigt, det er Bestefaders Ordre.« Pigen gik, omendskjønt fuld af Angst med til Gæstgivergaarden. Her førte man hende ind i et Værelse. Bordet var dækket, et Crucifix og brændende Kærter stod derpaa, som om man havde berettet en Syg — Bestefaderen sad ved en Seng, og i den laa en dødbleg Mand med mørkt Skæg, som strakte den magre Haand ud imod Pigen.

»Din Fader, Magdalene!« sagde den gamle Thaddæus med dyb Alvor og førte den hulkende Pige hen til den Døendes Seng.

Saaledes forholdt det sig. Den forhenværende Vexelfalskner havde i Amerika forbedret sig, samlet en Formue og var da vendt tilbage, for at betale sin Gæld, som han

ikke vidste, at Bedstefaderen allerede havde bragt i Orden. Dødssyg var han endnu ankommen til rette Tid, havde ordnet alt med en Notar og derpaa modtaget de hellige Sakramenter for endnu om Natten at dø i Bedstefaderens og dennes Barnebarns Arme. Et Suk til Gud om Naade havde været hans sidste Livstegn.

Den næste Dag var Jomfru Magdalene den rigeste Pige i den lille By, hendes Faders Arving. Efter at Ligbegængelsen var forbi, og hele Arven var udbetalt, sagde Magdalene en Aften: »Nu, lille Bedstefader, skal Du faa det godt; alt, hvad der behager Dig, ville vi anskaffe; Du har længe nok ført en haard, sørgelig Tilværelse.«

Den gamle Mand smilede og sagde blot: »Du er et godt Barn, Lene, og for din Skyld glæder jeg mig til bedre Tider, som nu endelig ere oprundne. Nu have vi jo ingen Nød mere. Men ogsaa andre ville vi hjælpe.« Og han fik sit Barnebarn til at overrække Præsten en skøn Del af Arven til gode Øjemed, især for Fattige og Lidende.

Det var Dagen derefter — tre Dage før Jul — da gik Bedstefader til de hellige Sakramenter. Med inderlig Andagt annammede han Herrens Legeme, og han blev da mærkværdig stille og samlet, medens han opstillede sin lille Krybbe for den hellige Aften. Nu og da kom et saligt, fromt Ord over hans Læber, som om han under Betragtningen virkelig talte med de Personer, hvis udskaarne Figurer han opstillede.

Lene var i Køkkenet.

Pludselig hørte hun ikke mere Bedstefader. Efter nogen Tids Forløb blev det hende paafaldende; hun traadte ind i Stuen — der sad Oldingen sammensunken i Lænestolen, støttet til Krybben: Et Slagtilfælde havde ramt ham. Efterat han endnu havde modtaget den sidste Salvelse, døde han. Heller ikke den Smule menneskelige Lykke, som blomstrede op for ham i de sidste Timer, skulde han nyde mere; kun Arbejde, Møje, Sorger, Savn vare ham beskikkede. Men hans Død var saare skøn. Hans Øjne lyste, som skuede han allerede Himlens Glans, og hans Ansigt var saa rent

og ædelt i Døden, — »næsten som den hellige Franciscus,« sagde Folk, som stænkede den Døde med Vievand.

»Den algode Gud har holdt ham borte fra Mammon og dets Farer alle hans Levedage,« sagde Præsten til Lene, — »han tillod heller ikke at han blev besmittet paa det sidste ved forføngelig Kærlighed til Penge og Rigdom. Den hellige Armod var hans aandelige Brud, som Gud havde givet ham; salige ere de Fattige, som ere fattige i Herren — thi dem er sikkerlig Himmerige beskikket.«

Men Magdalene gav nu mange Folks Tunger Stof til det Spørgsmaal, hvad hun vel vilde gøre, hvem hun vilde ægte, og hvornaar o. s. fr. Forgæves, unyttige Bekymringer! Paa den hellige Julefest, da man jordede Bedstefader, knælede hun hjemme foran Krybben og bad inderlig Jesusbarnet om ogsaa at give hende den Naade at turde leve fattig, ringeagtet og fjærn fra Verden indtil Døden, og hun gjorde det Løfte saa snart som muligt at tage den hellige Franciscus' Klædning og muligst fuldkomment at efterfølge det hellige Jesusbarn, som fattigere end Alverdens Fattige laa i Krybben. Og den Naade blev hende forundt.

Et Aar senere var hun en Kristi Brud i sit Klosters Ordensdragt og sikre Beskyttelse; men sin Formue gav hun med et let Hjærte til de fattige og elendige i Verden. — Aar ere siden hengaaede og Magdalene, i Klosteret kaldet Clara, er naturligvis ogsaa forlængst død. Hun døde i den hellige Adventstid og ved hendes Dødsleje maatte Søstrene endnu foresynge hende hendes Yndlingsssalme. Sagte sang hun med, og hendes Sjæl gik fra Legemet over i Evigheden, medens Søstrenes Kor med dæmpede, blide Stemmer sang:

»Ligesom en Due svæver
Om i Luften uden Ro,
Indtil endelig den hæver
Sig til Klipperiftens Bo;
Saadan længes jeg med Smerte,
Herre til dit Hvilested,
Thi i Jesu søde Hjærte
Finder Sjælen ene Fred!«

En amerikansk Dobbeltduel.

Rejseerindring af Dr. Karl May.

(Efter Einsiedler-Mariens Kalender.)

(Fortsat.)

— 0 —

Saa blev Rettens Medlemmer sammenkaldte; de bestode af Officererne og tre Underofficerer. Winnetou og jeg skulde være tilstede i Egenskab af Vidner, og Caddo-Indianerne maatte ligeledes indfinde sig, for at besvare mulige Spørgsmaal. Da alle disse Personer vare samlede, blev Grinder og Slack hentede. De vare lænkede og blev bevogtede hver af to Soldater.

De to Anklagedes Optræden var meget sikker, og det lød meget frækt, da de erklærede, at de ikke saa sig istand til at anerkjende den tilstedeværende Jurys Retsgyldighed. De vidste godt og stolede paa, at den nyfaldne Sne havde gjort det umuligt for os, at skaffe fuldgyldige Beviser tilveje. At de havde foræret Caddo-Indianerne de Myrdedes Heste og Geværer, havde ikke nogensomhelst Betydning, fordi de ogsaa uden Mord kunde være komne i Besiddelse deraf, og især fordi efter Savannaens Skik disse to Rødes Vidnesbyrd saagodtsom slet intet gjaldt.

Forhøret bestod kun af Beskyldningerne fra Kaptejnens Side og Benægtelsen af hans Paastande fra de Anklagedes Side. Deres Frækhed voxede indtil Haan, og deres Bespottelser blev saa utrolige, at jeg omsider ikke kunde holde det ud længere og bad Formanden om, idetmindste at afbryde Forhøret for idag, hvis det endnu ikke kunde afsluttes.

»Afbryde?« spurgte Grinder leende. »Det skal vi have os frabedt. Vi forlange enten en øjeblikkelig Domfældelse paa Grundlag af uomstødelige Beviser eller vor øjeblikkelige Løsladelse. Jeg vil blive blind paa Stedet, om vi ville indrømme nogen Mellemvej.«

»Ja,« raabte Slack: »enten skal I dømme os eller løslade os! Noget andet er slet ikke tænkeligt. Hvad denne Mr. Beyer og hans Indianer have at fremføre imod os, er

saa latterligt, at jeg ligefrem kan have Medlidenhed med deres Dumhed. Der er ikke det ringeste at sige paa os, men vi ville alligevel, for til Overflod at bevise vor Uskyldighed, give dem en Chance for at forfægte deres Paastande. Sæt os iaften sammen med dem i et mørkt Rum, og giv enhver af os en god, spids Kniv i Haanden! Hvis de gaa ind paa denne ridderlige Overbevisningsmaade, saa gøre Gud mig vanvittig, hvis vi ikke stikke dem vor Uskyldighed saaledes igjennem Ribbenene, at der imorgen tidlig ikke er andet tilbage af dem end deres Lig. Er Du enig med mig Grinder?»

»Med største Fornøjelse,« svarede den Adspurgte. »Amerikanske Dueller, Mand imod Mand i Mørke, ere vor ganske særegne Specialitet, dermed ere allerede mange gaaede til Grunde ved vore Knive, og det skulde være mig en sand Nydelse, om disse saakaldte Gentlemen gik ind paa dit Forslag. Jeg er desværre overbevist om, at de ikke vil have Mod til at gaa ind paa det. De kunne lyve værre end en Hest kan rende, men om de ogsaa kunne kjæmpe? Pshaw!«

»Jeg tilkastede Winnetou et spørgende Blik; han svarede indvilligende kun med Øjenlaagene; derfor sagde jeg:

»Dette er Storpraleri, ikke andet! Hvis vi gik ind paa dette Forslag, saa vilde de øjeblikkelig tage det tilbage.«

»Tage det tilbage?« raabte Grinder med skingrende Latter. »To saa berømte og frygtede Duelmestre som vi skulde træde tilbage! Denne Tanke er saa latterlig, saa dum, at jeg ikke finder Ord for ret at betegne den.«

De to bleve endnu længe ved at forhaane os paa denne Maade, indtil jeg stillede det Andragende til Formanden, at anerkjende en Dobbeltduel som en Gudsdom. Ordet Gudsdom opvakte atter de Anklagedes Munterhed, da de formelig vare stolte af, ikke at tro paa Gud. De vare fuldstændig overbeviste om, at vi nu kun nødtvungent og til-yneladende gik ind paa Duellen, men sikkert vilde være forsvundne inden Aften. Kaptejnen derimod, som vidste hvem vi vare, og at der altsaa ikke var noget at frygte for os, erklærede sig enig

med mig om mit Forslag, og det blev saaledes bestemt, at vi fire Personer, hver bevæbnet med en Kniv, fra iaften Klokken otte til imorgen tidlig Klokken otte skulde laases inde i et tomt Skur, for blodig at udfægte Spørgsmaalet om de Anklagedes Skyld eller Uskyldighed. Da de Sidstnævnte bleve førte ud igjen, lo de endnu ad os og udslyngede Skældsord i Døren, som jeg umulig kan gjengive her. De bleve naturligvis indelukkede igjen. Deres hele Fortrøstning hvilede paa de to Omstændigheder, at man havde undersøgt dem meget omhyggeligt, uden at have fundet noget Spor af det røvede Guld hos dem, og at de ansaa os for frygt-somme Begyndere, hvem det aldeles ikke vilde falde ind endnu at være tilstede paa Fort Hillock iaften Klokken otte.

Da de vare borte, vovede Kaptejnen naturligvis ikke at give os noget Raad. For ham var Udfaldet af en Duel imellem Winnetou og Old Shatterhand og to saadanne Slyngler fuldstændig utvivlsomt, og hele Stedets Besætning var henrykt over, at en saa yderst interessant Begivenhed skulde foregaa her.

Vi samtalede med Officererne til henimod Klokken otte, uden særlig at omtale Duellen. Men Fangevagten lod gjentagne Gange melde, at Grinder og Slack havde spurgt, om vi endnu vare tilstede. Paa Slaget otte bleve de transporterede til Skuret og fik deres Knive. Derpaa afleverede vi alle vore Vaaben, naturligvis med Undtagelse af Knivene, til Kaptejnen, toge vore varme Tæpper og lode os føre hen til Kampens Skueplads. Vi traadte ind i Skuret med Kaptejnen og Lieutenanterne; en Soldat lyste os med en Fakkell. Grinder og Slack stode lænede op ad den bagerste Væg, med deres Knive i Hænderne.

»Der komme de!« sagde Grinder haanligt. »De flyve deres Undergang imøde, som Myggene flyve ind i Lyset. Hvorfor vente til imorgen tidlig? Døren kan allerede blive lukket op igjen om et Kvarter; til den Tid ville vi være færdige med disse Karle.«

Det skulde lyde meget tillidsfuldt, men vi hørte nok,

hvordan hans Stemme rystede. Nu da deres Beregning, at vi vilde forsvinde, slog fejl, kom Angsten over dem. Imedens vi udbredte vore Tæpper i det højre Hjørne, som om vi vilde slaa os til Ro der, gav Kaptejnen disse Pralhalse følgende Forklaring:

»Det er meget muligt, at det vil gaa saa hurtigt som I troe; men efter al Sandsynlighed med det stik modsatte Udfald. I vide jo aldeles ikke, hvem denne Mr. Beyer og hans Indianer egentlig ere.«

»Hvem skulde det være!« sagde Slack lødende. »Det er et Par Grønskollinger. Gud gjøre mig endnu idag vanvittig her i dette Skur, hvis disse Karle om en Time endnu ere levende!«

»Hold nu endelige engang op med Eders Bespottelser! Hvis Eders Ord gik i Opfyldelse, vilde I ikke forlade dette Sted førend den ene af Eder var blind og den anden vanvittig. I skulle nu omsider faa at vide, med hvem I have at gjøre. Disse Gentlemen ere nemlig Old Shatterhand og hans røde Ven Winnetou, og vi ere overbeviste om, at de for deres Vedkommende ville forlade dette Skur aldeles helskindede.«

»Old Shatt — — — — Winn — — — —!« lød det fra den bagerste Væg; de kunde ikke engang udtale Navnene fuldstændigt af Skræk.

»Det er Lumskhed!« hvæsede Slack. »Hvorfor blev det ikke meddelt os før, hvem disse Folk ere? De ville nu langsomt og sikkert slagte os her, snigmyrde os i Mørke! Det er endnu værre, end om man fører Proces imod os inde ved Juryen. Vi ville bort herfra! Vi ville i Forhør engang endnu!«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. (P.) *Vincentforningens* to kjøbenhavnske Konferentser samt Frederiksberg Konferents holdt Søndagen den 10. December deres fjerde Generalmøde for i Aar. Mødte vare 33 Brødre. Hans biskoppelige Højærværdighed, den apostoliske Vikar, præsiderede. Sekretæren forelagde: 1) Et Brev fra Foreningens Generalraad i Paris, hvori dette takker for den tilsendte Generalberetning for Aaret

1898 og særlig minder om Vigtigheden af at tage sig af de Unge og faa dem til at deltage i Foreningens Fattigpleje. 2) De engelske Konferentsers Generalberetning for 1898. 3) Dødsanmeldelsen af den engelske Vincents-Præses George Blount, der havde været med til at danne den første engelske Vincentskonferents i 1844 og i mange Aar havde været Præses for de engelske Konferentsers Overraad. Hans Efterfølger er Marquis af Ripon. 4) Beretning for 1898 fra de fire engelske Hjem for forsømte katholske Dreng, der tilsammen have 550 Senge. 5) En fra Argentina sendt Generalberetning for 1898 for alle argentinske Konferentser, hvis Antal er 37 foruden et Overraad i Buenos-Aires og et Lokalraad i hver af Byerne Cordoba og Rosario.

Efter at de tre Konferentser derpaa havde aflagt deres sædvanlige Beretninger for det forløbne Kvartal, udtalte Hans biskoppelige Højærværdighed omtrent følgende: De af Sekretæren forelagte Sendelser fra Udlandet vise, at Vincentsforeningens Opgave, den kristelige Kjærlighedsgjerning, er international. Medens den enkelte Broders Virksomhed skal foregaa i det skjulte, skal Foreningens Virksomhed som Helhed netop offentliggjøres, for at derigjennem Andre, særlig ogsaa de yngre, skulle blive tiltrukne af den. Hos os er der nu i alt 47 aktive Medlemmer, hvilket just ikke er helt utilfredstillende. Men der burde være langt flere, særlig yngre. Vore Damer virke med i Velgjørenhedens Tjeneste gennem Eli-abeth-Vincents-Konferentser, af hvilke der nylig er stiftet to nye, en paa Frederiksberg og en paa Østerbro. Forsamligen sluttedes med Bøn og Kollekt.

Rom. En let Forkølelse har tvunget den h. Fader til at holde sig inde i den forløbne Uge, og Dr. Lapponi havde anbefalet den største Ro og Forsigtighed. De fastsatte Audienser ere derfor blevne udsatte til senere hen. Naar man mindes, at Pave Leo XIII. om nogle Maaneder bliver 90 Aar, bør man ikke forbauses over Lægens Forsigtighed med den h. Faders Helbred, som for en Mand i hans Alder er udmærket. Imidlertid maa vi ikke undlade at bønfalde Gud om, at han vil lade den h. Fader leve endnu ret længe til Velsignelse for Kirken.

I Vatikanet har man bestemt, at Repræsentanter for samtlige italienske Bispedømmer skulle bivaane den højtidelige Aabning af *Jubilæumsporten* i St. Peterskirken Juleaften. Paa Søndag Kl. 10 finder den anden Offentliggjørelse af Jubilæet Sted i St. Peterskirken. Domkapitlerne i samtlige

Basilikaer ville overvære Højtideligheden. Om Eftermiddagen Kl. 4 sker Offentliggjørelsen i St. Johannes Lateran Kirken, St. Maria Maggiore Kirken og i St. Pauls Kirken. I Dagene fra den 20—30 December venter man i Rom henved 30,000 Pilgrimme tillige med 40 Biskopper som Førere.

— Den 8. December, Marias ubesmittede Undfangelses Fest, fejrede Paven det h. Messeoffer i sit Privatkapel.

Rusland. I Følge Bladet »Kraj« vil der i en nær Fremtid finde to Bispeudnævnelser Sted i Rusland. Msgr. *Kłopotowski* skal udnævnes til Biskop af Luck-Zytowir og Rektoren for det gejstlige Seminar i Pertersborg, *Erdmann*, bliver Biskop i Polen. En pavelig Gesandt, Msgr. *Tarnossi*, vil sandsynligvis ogsaa om kort Tid besøge Ruslands Hovedstad.

St. Elisabeth-Vincents-Konferentsens Juleindsamling til de Fattige i Rosenkranskirkens Sogn.

I Lighed med de foregaaende Aar agte Undertegnede, at foranstalte en Uddeling af Fødevarer til de Fattige. Det er vort Haab at Enhver efter Evne vil yde sin Skjærv til dette vældædige Øjemed.

Højærværdige Hr. Pastor *Slump* er beredt til at modtage Gaver.

I Frederiksberg, den 12. Decbr. 1899.

Frk. M. Muus,
Carl Bernhardsvej 4, 1. Sal.

Fru J. Ronge,
Lykkesholms Allé 14 C.

Fru Th. Hoffmann,
St. Hans Minde, Valby.

Unio. Fredagen d. 29. December Kl. 8½ præcis: Oplæsning med fordelte Roller. — Ludvig Fuldæ: Under fire Øjne, Lystspil i 1 Akt.

A. C. Møle Onsdag d. 20. Decbr. Kl. 9 i Søpavillonen Hr. Læge S. A. Rasmussen: „Et Sygebesøg paa Island“.

En ung huslig Pige af dannet Familie, ønsker Plads til 1. Januar hos en enig Dame eller ældre Folk, hvor hun kan være til Selskab og Nytte og blive betragtet som hørende til Familien. Billet mrkt. A. J. modtager Bladets Kontor Adelgade 31.

Undertegnede anbefaler sin **Blomster- & Kranse- Forretning**, 134, Borgergade, Hjørnet af Fredericiagade.

Doris Norlin.

St. Josefs Gilde

afholder **Julefest** Mandag **1. Januar 1900 (Nytaarsdag)** i „Kongens Klubs“ Lokaler, Østergade 15. — Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Juletræ for Børn og Voxne, hvert Barn faar en Julegave m. m. Kl. 10 Bal for Voxne. —

Naar Emblem bæres have Brødrene med deres Hustruer fri Adgang, Børnene à 25 Ø. — Entré for Ikke-Medlemmer, indførte ved et Medlem, 25 Ø., Børn 40 Ø. — Billetter faas hos: R. Hansen, Vesterbrogade 11 C. — J. Nielsen, Brorsonsgade 10¹. — Swoboda, Frederiksberg Allé 15. — Lafontaine, Ahornsgade 9. — C. Jørgensen, Østergade 28² o. G. — H. Rasmussen, Nyhavn 31, St. — J. C. Jørgensen, Gothersgade 43. — **Balband** løses i Salen à 50 Ø. for Herrer, 25 Ø. for Damer.

Indet Billetsalg ved Indgangen, ligesom Ingen tilstedes Adgang uden Billet eller Emblem.

Hos Ovennævnte modtages med Tak **Gaver** til Juletræet (enten i Penge, Gjenstande eller Juletræspynt) fra Gildets Medlemmer eller Andre, der velvilligt ville bidrage til Børnenes Juleglæde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. December. 3. Søndag i Advent. — **18. M.** Forventning af Frelserens Fødsel. — **19. Ti.** Ferialdag. — **20. O.** Ferialdag (Tamperfastedag). — **21. T.** Thomas, Apostel. — **22. F.** Ferialdag. (Tamperfastedag). — **22. L.** Ferialdag (Tamperfastedag).

Søndag den 24. December. 4. Søndag i Advent. Vigilie til Julefesten.

v. Hurchs Legat. En Portion af dette Legat for trængende Mænd og Kvinder af den katholske Menighed er bleven ledig. Ansøgninger, hvortil ingen Skemaer benyttes, indsendes inden Aarets Udgang til Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke.

Gudstjeneste i Helsingør. (Sudergade 8, 2 Sal). Tirsdag, anden Juledag, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Messe med Prædiken; Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Festandagt.

Literatur.

Til Jule- og Nytaarsfesten anbefales følgende katholsk Literatur, som faas gjenueem Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn:

Fuldstændig Bønnebog heft. 2 Kr. — Salmebog heftet 1 Kr. — Den guddommelige Eucharisti, 1 Kr. 50 Øre. — Den katholske Kirkes Skjønhed, 2 Kr. 25 Øre. — Den aandelige Kamp, 1 Kr. 50 Øre. — Aftentimer for det katholske Folk, 1 Kr. — Rejse i det hl. Land, 1 Kr. 35 Øre. — Engelenes Hilsen, 50 Øre. — Kristi Efterfølgelse, 1 Kr. 50 Øre. — Jesu Hjærte Andagten, 1 Kr. 35 Øre. — Lyksaligheden i Himlen, 1 Kr. 50 Øre. — Den hl. Birgitta, 1 Kr. 50 Øre. — Den kristne Kirkes Historie, 1 Kr. 25 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Syvogfyrretyvende Aargang,
og »Katholiken« Nr. 52.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 52. Søndagen den 24. December. 1899.

Indhold: Pavelig Jubilæumsbulle. Pavelige Dekreter. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Frankrig. — Bekjendtgørelser.

Pavelig Jubilæumsbulle.

Leo, Biskop,
Guds Tjeneres Tjener,

sender alle Troende i Kristo, som faa denne Skrivelse at se, sin Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

Aarhundredet, som Vi selv ifølge Guds Raadslutning har gennemlevet næsten fuldstændig, hælder mod Slutningen.

Efter Vore Forgængeres Exempel ville Vi derfor træffe en Foranstaltning, som skal være en Kilde til Frelse for det kristelige Folk og tillige paa en vis Maade danne et Slags Afslutning af og sætte Kronen paa Vor Virksomhed i Pontifikatet. Vi mene *det store Jubilæum*, som siden umindelige Tider har hævdet en Plads i de kristelige Nationers nedarvede Skikke og med vis Omsorg er bleven stadfæstet af Vore Forgængere. Vore Forfædre kalde det *et helligt Aar*, fordi det plejer at være rigere paa hellige religiøse Festligheder og navnlig fordi det tilbyder en større Mængde Naademidler til Sædernes Forbedring og Sjælenes Helliggjørelse. Vi have selv med egne Øjne kunnet iagttage, hvilke gavnlige Frugter det sidste Jubelaar frembragte, som blev fejret i Vor Ungdom med stor Højtidelighed under Leo XII.s Pontifikat. Rom var dengang en storslaet og fuldkommen sikker Skueplads for offentlige religiøse Ytringer: Vi ikke blot mindes, men det er som saa Vi det endnu levende for Vore Øjne, hvorledes Pilgrimmene i store Skårer strømmede til Byen, hvorledes Mængden drog i Processioner til de fornemste Gudshuse, hvorledes apostoliske Mænd prædikede paa de offentlige Torve, hvorledes de berømteste hellige Steder i den evige Stad gjenlød af Lovsange til Guds Ære, og Paven med sit talrige Følge af Kardinaler gav Alle det skjønneste Exempel paa Fromhed og kristelig Kjærlighed. Mindet om hine henrundne Tider gjør Synet af den nuværende Tid desto bitrere for Hjertet. Thi saadanne religiøse Ytringer, som paa en ganske underfuld Maade pleje at nære og vække Folkets fromme Sindelag, naar de kunne ske offentlig og uden nogensomhelst Hindring, ere under de nuværende forandrede Forhold i Rom næsten umuliggjorte eller i alt Fald ganske afhængige af Fremmedes Vilkaarlighed.

Trods alt dette nære Vi dog det Haab, at Gud, som velsigner alle heldbringende Beslutninger, ogsaa vil skænke Vort Forehavende, som Vi have iværksat alene af Hensyn til Ham og til hans Forherligelse, en lykkelig og uhindret Fremgang

Thi hvad er i Virkeligheden Vor Hensigt med dette Jubelaar, og hvad ville Vi opnaa? Et eneste: at bringe saa mange Mennesker som muligt til at modtage Frelsen og i den Hensigt bringe de Lægemidler for Sjælenes Sygdomme, som Jesus Kristus har givet Os i Hænde, indenfor Alles Rækkevidde. Dette fordrer ikke blot Vort apostoliske Embede af Os, men tillige de særlige Omstændigheder, under hvilke Vi leve. Ikke at Tiden skulde være gold paa gode Gerninger og rosværdig kristelig Virksomhed! De bedste Eksempler paa det Modsatte ere, Gud ske Lov, talrige, og der gives ingen Art af Dyd, den være end nok saa vanskelig, hvori Vi ikke se et stort Antal Sjæle udmærke sig. Thi Kraften til at fremavle og pleje Dyden er jo af Gud selv indpodet i den kristelige Religion, og denne Kraft er uudtømmelig og uophørlig.

Men ser man sig om og vende Vi Vort Blik til den anden Side: hvilket Mørke møder En da ikke! hvilke Vildfarelser! hvilken Mångfoldighed af Sjæle, som ile den evige Død i Møde! En ganske særlig Angst og Smerte griber Os, naar Vi tænke paa de mange Kristne, der lade sig forføre af Tanke- og Meningsfriheden, med Begærlighed ind-drikke slette Lærdommes Gift og Dag for Dag arbejde paa at ødelægge Troens kostbare Gave i sig. Derfra stammer saa igen Afsmag for det kristne Liv og slette Sæders Udbredelse; derfra hin brændende og umættelige Higen efter alt, der griber Sanserne; deraf alle Tankers og Tilbøjeligheders Frafald fra Gud, for alene at nedgrave sig i det Jor-diske. Det er næppe til at sige, hvor mange sørgelige Følger denne usunde Tilstand allerede har haft, og hvormeget de Principper, som ere Staternes Grundvold, derved ere blevne rokkede. Thi den Oprørsaad, som er udbredt i Sjælene, den Begærlighed, der gaar gennem Folkene, de truende, lønlige Farer og de bedrøvelige Forbrydelser, som følge deraf, ere for den nøjeseende lagttager intet andet end Resultatet af det lovløse og hensynsløse Kapløb om at vinde og nyde de forgængelige Ting.

Det er da baade i den Enkeltes og i Almenhedens Interesse, at Menneskene blive mindede om deres Pligter, Hjærterne vækkede af Dvale, og alle de blive mindede om deres evige Bestemmelse, som næsten hver Time paa Dagen blindt hen udsætte sig for at gaa evigt til Grunde og ved deres Hovmod eller deres Ligegyldighed staa i Fare for at miste de himmelske og uforgængelige Goder, for hvilke Vi alene ere blevene fødte.

Dette er nu netop *det hellige Aars* Hensigt. Thi i hele denne Tid er den moderlige Kirke lutter Overbærenhed og Barmhjærtighed; med al Kraft og Iver bestræber den sig for at vende Menneskenes Hjærter til det Gode, arbejder den paa, at Enhver ved Bod og forandret Livsvandel yder Sone for sine Synder; i dette Øjemed mangfoldiggør den sine Bønner og forøger den sine indstændige Anraabelser for at formilde Guds Vrede og af Himlen at opnaa en stor Overflod af guddommelige Skatte. Den aabner sit Skatkammer paa vid Gab, kalder alle Kristne til at fatte Haab om Tilgivelse og bestræber sig for at besejre selv de modstræbende Villier ved fordoblet Overbærenhed og Kærlighed. Hvorledes skulde Vi da ikke, ved Guds Naade, kunne vente Os rige Frugter, Frugter, som vor Tid netop har dem Behov?

Hvad der gør Jubelaaret endnu mere belejligt, er *en overordentlig Højtidelighed*, som vel nu allerede er tilstrækkelig naaet til Alles Kundskab, en Højtidelighed, ved hvilken det nittende Aarhundredes Slutning og det tyvende Aarhundredes Begyndelse paa en vis Maade skulle indvies. Vi mene de Æresbevisninger, som hele Jorden paa to Aarhundreders Grænseskæl vil yde *Jesus Kristus Bevareren* («Christus Conservator»). Fra privat Side udgik Planen til denne fromme Foranstaltning; men med Beredvillighed have Vi ydet den Vor Ros og Anerkendelse. Kunde noget Helligere og Gavnligere vel iværksættes? Alt hvad Menneskeslægten kan attraa, alt hvad den kan elske, alt hvad den kan søge, er at finde i Guds enbaarne Søn. Han er *vor Frelse*,

vort Liv, vor Opstandelse. At ville fjærne sig fra Ham, det er at gaa aldeles til Grunde.

Om endskønt den Tilbedelse, Forherligelse og Taksigelse, som skyldes vor Herre Jesus Kristus, aldrig ophører, men uafbrudt vedvarer alle Vegne, saa kan der dog altid tænkes en langt højere og større og værdigere Taksigelse og Forherligelse. Desuden er der i vort Aarhundrede saare mange Mennesker, hvis Hjærte er glemsomt og utaknemligt, og som yde deres guddommelige Frelser Foragt til Gengæld for Hans Kærlighed og Ukvemsord til Gengæld for Hans Velgerninger. Mange leve et Liv stik imod Hans Love og Bud og vidne derved om fordømmelige og højst utaknemlige Tilbøjeligheder. Har man ikke i vore Dage mere end én Gang set, at Arius' formastelige Forbrydelse, Fornægtelsen af Kristi Guddom, gentog sig? Modigt derfor til Værket, alle I, som ved dette nye og herlige Forslag have opmuntret det troende Folks Fromhed! Dog maa man drage Omsorg for, at det udføres paa en Maade, som ikke hindrer Jubilæets rolige Gang og Afholdelsen af de fastsatte Festligheder.

Denne nærforestaaende Kundgørelse af katholsk Tro og Fromhed skal jo ogsaa udtrykke den Rædsel, Vi føle overfor al den Ugudelighed i Ord og Gerning, der gaar i Svang i vore Dage, og offentlig yde Oprejsning for de Fornærmelser, som ere blevne tilføjede Jesu Kristi Majestæt. Men den mest ønskelige, den sikreste og klareste Maade at yde Oprejsning paa — den Maade, som bærer Sandhedens Kendetegn — bestaar i at *angre sine Synder*, anraabe Gud om *Tilgivelse* og *Forsoning*, og saa med største Alvor og Nidkærhed opfylde de *Pligter*, som *Dyden* paa lægger, eller vende tilbage til disse Pligters Udøvelse, hvis man ganske har forsømt dem. Og da nu netop det hellige Aar, hvad Vi ovenfor have omtalt, byder saa rig Lejlighed dertil, saa fremgaar ogsaa heraf, hvor nødvendigt det er, at det kristne Folk ruster sig til det med Mod og Fortrøstning.

Derfor have Vi opløftet Vore Øjne mod Himlen og

indstændigt bønfuldt den barmhjærtige Gud om naadigt at velsigne Vort Forehavende og med sin Naade at oplyse de menneskelige Sjæle og i sin Godhed at røre de menneskelige Hjærter. I den treenige Guds Navn, i de salige Apostle Petri og Pauli Navne og i Vort eget Navn forordne og forkynde Vi ved denne Skrivelse — følgende Vore Forgængeres, de romerske Pavers Eksempel og i Overensstemmelse med Vore ærværdige Brødre, den hellige romerske Kirkes Kardinaler — *et almindeligt stort Jubilæum*. I denne hellige Stad skal det begynde med *den første Vesper til Herrens Fødselsfest* i Aaret 1899 og slutte med den første Vesper til Julefesten i Aaret 1900, og ville Vi, at det fra nu af skal anses for forordnet og forkyndt. Maatte det blive ledsaget af lykkelige Resultater til Guds Ære, til Sjælens Frelse og til Kirkens Bedste!

Saalænge Jubelaaret varer, bevillige og meddele Vi barmhjærtig i Herren en fuldkommen Aflad for alle Syndesstraffe, Tilgivelse og Forladelse for alle Troende af begge Køn, som efter et i Sandhed angerfuldt Skriftemaal og Modtagelsen af den hellige Kommunion besøge her i Rom de hh. Apostle Petri og Pauli, den h. Johannes i Lateran og Maria Maggiore Basilikaerne i Overensstemmelse med den her følgende Forskrift. Hvo som er *bosiddende* i Rom, maa i tyve Dage, hvo som er kommen til Rom som *Pilgrim* maa mindst i ti Dage besøge med Andagt disse Kirker mindst én Gang daglig og der bede for Kirkens Opførelse, for Vranglærdommenes Udryddelse, for Endrægtigheden blandt de katholske Fyrster og for det kristelige Folks Vel. Det er ikke nødvendigt, at Dagene, paa hvilke man besøger Kirkerne, følge umiddelbart efter hverandre; det gør heller ingen Forskel, om det er borgerlige eller kirkelige Dage, hvilke sidstnævnte regnes fra Dagens første Vesper indtil den følgende Dags fulde Aftendæmring.

Da det imidlertid kan hænde Enkelte, at de trods den bedste Villie slet ikke eller ogsaa kun tildels ere i Stand til at opfylde det ovenfor Foreskrevne, idet de ved Sygdom

eller af en anden retmæssig Grund blive hindrede i den evige Stad selv eller paa deres Rejse til Rom, saa forunde Vi, i Betragtning af deres gode Villie, saavidt Vi formaa det i Herren, ogsaa dem den ovennævnte Aflad efter et angerfuldt Skriftemaal og en værdig Kommunion, som havde de i Virkeligheden besøgt de fire Basilikaer paa de bestemte Dage.

Rom indbyder Eder da kærligt, saa mange som I ere, og hvor I ere, kære Sønner, for at I skulle komme, naar det er Eder muligt. Eder alle kalder Rom til sit Hjærte. Men det sømmer sig, at en Katholik ikke opholder sig i Rom i denne hellige Tid uden *med den katholske Tro til Ledsager*. Han maa derfor give Afkald paa det utidige Skue af alle verdslige eller intetsigende Ting og hellere rette sin Aand mod alt, der kan indgyde ham Guds frygt og Fromhed. Og hvad der først og fremmest vil kunne føde disse Følelser i hans Sjæl, det er at tænke paa Roms særlige Karakter, det guddommelige Stempel, som er paatrykt den, og som ikke kan udslettes af Menneskehænders Voldsgeringer.

Jesus Kristus, Verdens Frelser, har ene blandt alle Stæder valgt Rom til en mere ophøjet, overmenneskelig Sendelse, og han har indviet sig den. Han har der, efter en lang og lønlig Forberedelse, rejst sit Riges Trone. Han har bestemt, at Hans Statholders Stol skulde staa der gennem alle Tider. Han har villet, at den himmelske Læres Lys skulde bevares der med Ærefrygt, helligt og uforvansket, og at dette Lys derfra som fra et Ophav og en Kilde skulde udstrømme over hele Jorden, saaledes at Enhver, der skiller sig fra den romerske Tro, fjærner sig fra Kristus selv.

Andre Elementer bidrage ogsaa til at forøge Roms Hellighed: de gamle Mindesmærker, den rummer, dens Kirkers overordentlige Majestæt, Apostelfyrsternes Grave, Katakomberne, hvor de heltemodige Martyrer hvile. Den Troende, der formaar at høre alle disse Stenes Røst, vil fornemme, at han ikke er i Rom som en Rejsende i en frem-

med By, men at han derimod er kommen til sit Hjemland; og med Guds Hjælp vil han drage bort, bedre end han kom.

For at denne Skrivelse lettere kan naa til alle Troendes Kundskab, bestemme Vi, at Aftryk af den, som ere underskrevne af en offentlig Notar og forsynede med en kirkelig Dignitars Segl, skulle tilkendes samme Troværdighed som Skrivelsen selv. Ingen skal det derfor være tilladt at forandre denne Vor Forkyndelse, Offentliggørelse, Bevilgelse og Villiesytring eller formasteligt at sætte sig op imod den. Skulde Nogen forsøge derpaa, saa maa han vide, at han paadrager sig den almægtige Guds og de salige Apostle Petri og Pauli Uvillie.

Givet i Rom ved St. Peter den 11. Maj i Aaret 1899 efter vor Frelzers Menneskevordelse og i Vort Pontifikats to og tyvende Aar.

Højtelskede i Herren!

Som I have hørt, indbyder Kirkens øverste synlige Hyrde, Jesu Christi Statholder paa Jorden, Eder alle til at deltage i det **Store Jubilæum i Rom**. Dette Jubilæum, som ogsaa kaldes det hellige Aar, fordi det er udmærket ved særlige Privilegier og Naadesbevisninger, skal tage sin Begyndelse paa den hellige Julefest i dette Aar 1899 og afsluttes med den hl. Julefest i Aaret 1900. Gælder end dette Jubilæum i sin fulde Udstrækning og indenfor det nævnte Tidsrum kun for Rom som Hovedstad for hele den katolske Kristenhed, saa tør vi dog haabe, at den hl. Faders Hyrdeomsorg, i Lighed med, hvad der er sket tidligere, og af Hensyn til de mange, som ikke kunne valfarte til den evige Stad, i det næstfølgende Aar vil udstrække Jubilæet over den hele Jordkreds, saa at ogsaa alle de, som have været forhindrede i at deltage i Valfarten til Rom, ville kunne vinde Jubilæumsafladen.

Med Paven ere alle katholske Biskopper forenede i helligt Samfund. Vi forene derfor Vor Røst med den hl. Faders Indbydelse og Opfordring til alle Troende til at fejre det store Jubilæums Naadensaar i Rom. Vi opmuntre indtrængende alle dem, som maatte ævne det, at efterkomme den hl. Faders Indbydelse til i dette hl. Aar at gøre Jubilæumsvalfarten til Rom og dens ærværdige Helligdomme, hvad enten det maatte ske alene eller i Fællesskab med ligsindede Pilgrimme.

Foretaget i Troens Aand og med et sandt bodfærdigt Sindelag vil en saadan Valfart til Rom for at vinde Jubilæumsafladen blive til en rig Velsignelseskilde for mange; de henrundne Tider have klart vist, at utallige derved ere blevne opbyggede, opvarmede og genvundne for Troen eller befæstede i den.

Højtelskede i Herren! Dette hl. Jubilæumsaar faar samtidig en særlig Vielse og Betydning derved, at det falder sammen med det Aar, hvormed vort Aarhundrede, det nitende Aarhundrede, ender, og det nye Aarhundrede, det tyvende, tager sin Begyndelse.

Paa Grund deraf anordne Vi herved, at der paa de tre sidste Dage af det løbende Aar 1899 skal holdes et **højtideligt Triduum** i alle Sogne- og Rektoratskirker, samt offentlige Kapeller.

Ved denne tre Dages Andagt ville vi takke Gud Herren og hans enbaarne Søn, vor Herre og Frelser Jesus Kristus, for alle Naadegaver og Velgerninger, som Hans Kærlighed og Barmhjærtighed igennem Sin hellige Kirke har udgydt over Menneskeheden, baade i det henrundne Aar og i det hele Aarhundrede, som nu lakker ad Enden; vi alle ville paa disse sidste Dage yde Jesu helligste Hjærte Vederlag og Afbigt for alle de Krænkelser og Forhaanelser, som Menneskenes Utaknemmelighed og Ugudelighed have tilføjet Det; vi ville i fælles og inderlig Bøn anbefale Gud Kirkens og dens Overhoveds store Anliggender; vi ville bede om Guds

Naade og Forbarmelse for det nye Aar, som ogsaa for det nye Aarhundrede, der stunder til.

Selve Højtideligholdelsen af dette Triduum skal ske paa den Maade, at der paa de to første Dage, altsaa paa den 29. og 30. December d. A., holdes en Højmesse eller stille Messe foran det exponerede Allerhelligste. Efter Højmessens, event. efter den stille Messe forebedes Litaniet til Jesu allerhelligste Hjærte, og derefter meddeles den sakramentale Velsignelse.

Paa *Triduets* sidste Dag, altsaa Søndagen den 31. Decbr., holdes Højmesse coram exposito Ss. Sacramento. Om Aftenen afsluttes Triduum med en Andagt coram Sanctissimo, samt Te Deum og sacramental Velsignelse. Ved denne tages efter Versic. Panem de coelo, følgende Orationer sub una conclusione: Deus qui nobis (de Sacram.), Deus cujus misericordiæ non est numerus (pro grat. act.) og Deus omnium fidelium.

Aftenprædikenen paa Aarets sidste Aften finder Sted som sædvanlig.

*

*

*

Den ovenstaaende Apostoliske Rundskrivelse om det Store Jubilæumsaar, ligesom ogsaa den nærværende Kundgørelse, skal paa den tredje Adventssøndag oplæses fra alle Prædikestole, og Bestemmelserne om, hvorledes Triduum skal afholdes, skal paa den anden Juledag paany bringes i Erindring.

Kjøbenhavn, den 14. December 1899.

✠ Johannes,

Biskop, Apostol. Vikar for Danmark og Island.

Andre Bestemmelser angaaende det store Jubilæum.

Vi meddele endvidere den højærværdige Klerus de tre efterfølgende *Pavelige Dekreter* angaaende det store Jubilæum:

1. Dekretet af 30. September d. A. om Ophævelsen af Aflad og Fuldmagterne for Jubilæumsaaret;

2. af 24. Oktober d. A. om Jubilæumsafladen vedrørende Ordenspersoner, Fanger og Syge;

3. af 13. December d. A. vedrørende Midnatsmessen ved Aarsskiftet,

og Vi forordne herved, at disse 3 Pavelige Dekreter skulle oplæses paa *den fjerde Søndag i Advent* i alle Kirker og Kapeller i Vikariatet.

Hvad specielt Midnatsmessen angaar, har den hellige Fader henstillet til de enkelte Biskopper at træffe nærmere Bestemmelser desangaaende. — Under Hensyntagen til de vanskelige kirkelige Forhold, under hvilke vi leve, bestemme Vi, at enhver af de højærværdige Herrer Rektorer kan afgjøre, hvorvidt han paa Grund af de lokale Forhold anser det for muligt at fejre den nævnte Midnatsmesse eller ej.

Kjøbenhavn, den 20. December 1899.

✠ Johannes,

Biskop og Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Dekret om Ophævelse af Aflad og Fuldmagter.

Leo, Biskop,
Guds Tjeneres Tjener.

Til evig Ihukommelse.

Den Bestemmelse, som Paverne have truffet, at nemlig det hellige Aars Højtideligholdelse fortrinsvis skal finde Sted

i Rom, svarer ogsaa fuldtud til den Værdighed og de store Fortrin, som Gud har forlenet den evige Stad; thi denne By er jo alle Kristnes fælles Fædreland, ihvor de end leve og bo; den er den kirkelige Myndigheds Hovedsæde og den af Gud aabenbarede Læres Bevarer for alle Tider; fra den, som fra det ene ophøjede Hoved, strømmer Livet i uafbrudt Løb til alle det kristne Samfunds Aarer. Intet er derfor mere betimeligt, end at de katholske Kristne fra Tid til anden samles her paa den apostoliske Stols Tilskyndelse, for at de nemlig i Fællesskab i den evige Stad kunne benytte Naademidlerne til deres Sjæles Helliggjørelse og ved deres personlige Nærværelse vise deres Anerkjendelse af Roms Autoritet. Da dette jo viser sig at være saare gavnligt og frugtbringende, nære Vi af ganske Hjerter det Ønske, at Rom i Løbet af det tilstundende Aar maa blive besøgt af saa mange Pilgrimme som muligt. For nu at forøge Længslen hos de Troende efter en Valfart til Rom, bestemme Vi, at de særlige Privilegier med Hensyn til Syndsforladelsen, som ved Kirkens Gavnildhed og Gunst ere blevne tilstaaede i stort Omfang, foreløbig skulle ophøre. I Lighed med, hvad Vore Forgængere have plejet at gjøre ved tilsvarende Lejligheder, ophæve Vi, i Kraft af Vor apostoliske Fuldmagt, for hele det kommende Aar alle sædvanlige Afladsbevillinger, dog med følgende gavnlige Indskrænkninger.

Uberørte nemlig og *uforandrede* skulle forblive:

I) Enhver Aflad, som gjælder *for Dødsstunden*.

II) Den Aflad, som Vor Forgænger Benedikt XIII har tilstaaet dem, som enten knælende eller staaende, medens Aveklokkerne ringe, bede »*Engelens Hilsen*« eller i Paaasketiden »Fryd dig, o Himmeldronning«.

III) Den Aflad paa 10 Aar og ligesaa mange Kvadragener, som efter Pius IX.s Forordning af 1876 alle de kunne vinde, der med Andagt besøge en Kirke, i hvilken det Allerseligste er udstillet under den saakaldte *40 Timers Andagt*.

IV) Ligeledes den Aflad, som ved Vore Forgængere

Innocentius XI og Innocentius XII.s Dekret er bleven tilstaaet dem, som *ledsage det hl. Sakramente*, naar det bringes til de Syge, eller som i den Anledning sende en anden i deres Sted med Lys eller Fakkell.

V) Den Aflad, som bliver dem til Del, som besøge Kirken Santa Maria degli angeli ved *Assisi* i Tidsrummet fra den 1. Augusts Vesper til den følgende Dags Solfald.

VI) Den Aflad, som Kardinallegaterne a latere, de apostoliske Nuntier og ligeledes Biskopperne pleje at meddele under *Pontifikalhojtidlighederne*. enten ved at meddele Velsignelsen eller paa anden vanlig Maade.

VII) De privilegerede Altres Aflad for de *afdøde* Troende, saavel som hver anden Aflad, der udelukkende er bevilliget til Gunst for de arme Sjæle. Ligesaasaa enhver til Gunst for de Levende bevilliget Aflad, men kun for at den forbønsvis kan tilegnes de Afdøde. Enhver enkelt Aflad af de opregnede skal kun gjælde for de *Afdøde*, men ikke for de Levende.

Med Undtagelse af de ovennævnte *ophæve* Vi altsaa enhver anden Aflad, saavel de fuldkomne (selv dem, der ere givne ad instar jubilæi), som ogsaa de ufuldkomne. Paa samme Maade ophæve Vi Fuldmagten til at absolvere i de Os reservede Tilfælde, til at løssige fra Censurerne, forandre Løfter eller dispensere fra Irregulariteter eller Hindringer, samt bestemme Vi, at disse Fuldmagter, hvem de end maatte være tilstaaede, dog ikke skulle kunne gavne nogen som helst.

Derfor bestemme og anordne Vi ved nærværende Skrivelse, at foruden selve Jubilæets Aflad og de ovenfor udtrykkeligt undtagne tør Ingen, under Straf af Excommunication eller andre af Biskoppernes Skøn afhængende Straffe, offentliggjøre eller forkynde nogensomhelst anden Aflad.

Samtlige Bestemmelser, der ere indeholdte i denne Skrivelse, skulle have Gyldighed og staa ved Magt, selv til Trods for alle modstridende Forordninger; saaledes ville og anordne Vi.

Desuden, at der skal tilkjendes Afskrifter eller Aftryk af denne Skrivelse samme Troværdighed som Skrivelsen selv, naar de kun ere underskrevne af en offentlig Notar og forsynede med en kirkelig Dignitars Segl. Ingen skal det derfor være tilladt at forandre denne Vor Ophævelse, Anordning og Villiesytring eller formasteligt at sætte sig op imod den. Skulde Nogen forsøge derpaa, saa maa han vide, at han paadrager sig den almægtige Guds og de salige Apostle Petri og Pauli Uvillie.

Givet i Rom ved St. Peter, i Aaret 1899 efter Herrens Byrd, den 30. September, i Vort Pontifikats to og tyvende Aar.

Pavelig Skrivelse om Jubilæums-Afladen

vedrørende

Ordenspersoner, Fanger og Syge.

Leo, Biskop,

Guds Tjeneres Tjener.

Til evig Ihukommelse.

Ihukommende den evige Hyrdes uendelige Kærlighed, som *»kalder sine Faar ved Navn«* (Joh. X. 3.), *»for at de skulle have Livet og have det i Fylde«* (V. 10.), og som ikke blot venter, indtil de slutte sig til hans Hjord, men ogsaa ofte selv kommer dem i Forkøbet, have Vi taget under Overvejelse, at delægtiggjøre i den apostoliske Gavnildheds Skatte ogsaa alle hine, som paa Grund af særlige Forhold ere forhindrede i at foretage den foreskrevne Valfart til denne Stad og til de hellige Apostelfyrsters Grave. Vi have derfor besluttet ikke at lade ubelønnet den troende

Andagt hos saa mange Kristne, som med al mulig Iver vilde foretage denne Rejse, saafremt klosterlig Klausur eller strængt Fængsel eller legemlige Skrøbeligheder ikke hindrede dem deri. Denne Lettelse og Mildhed vil ikke blot gavne dem selv i deres Sorger og Anliggender, men ogsaa blive til almindelig Gavn. Thi saa mange Troendes Taarer og Bønner, som enten for at bevare Uskyldigheden, eller fordi de stræbe efter Fuldkommenhed, eller paa Grund af deres bodfærdige Sindelag eller deres legemlige Lidelser ere afsondrede fra de Øvrige, forøge Vort Haab om Delagtiggjørelse i den guddommelige Barmhærtighed. I Kraft af nærværende Skrivelse udstede Vi derfor passende Anordninger, ifølge hvilke Mænd og Kvinder — hvad enten de nu til Stadighed leve som Eneboere eller i Klostre og religiøse Anstalter, eller holdes i Varetægt og Fængsel, eller ere hjemsogte af Lidelser og Skrøbeligheder og derved blive afholdte fra at besøge de hellige Apostelfyrsters ærværdige Grave og denne Stads Hovedkirker, — kunne blive delagtige i de tilbudte Naadegaver og i den fuldkomne Aflad.

Følgende skulle kunne delagtiggjøres i denne Naadesbevisning:

1. Kvindelige Ordenspersoner, som have aflagt de højtidelige Ordensløfter og leve i stræng Klausur i Klostersamfund, fremdeles Novicerne og Alle, som for deres Opdragelses Skyld eller af en anden retmæssig Grund opholde sig i disse Klostre. Ligeledes disse Klostres kvindelige Ordenspersoner, som opholde sig udenfor Klostreet for at samle Gaver.

2. Oblaterne med fælles Liv, hvis Institut enten for bestandigt eller kun forsøgsvis er bleven stadfæstet af den apostoliske Stol, tillige med deres Novicer og Elever og Alle dem, som bo sammen med dem, selv om de ikke ere forpligtede til stræng Klausur.

3. De kvindelige Tertiærer, som leve i Fællesskab i samme Hus, tillige med deres Novicer og Elever og Alle

dem, som bo sammen med dem, selv om de ikke ere forpligtede til stræng Klausur, og deres Institut hidtil heller ikke er blevet stadfæstet af den apostoliske Stol; af den nærværende Naadesakt tør man imidlertid heller ikke senere hen slutte sig til en saadan Stadfæstelse.

4. Pigerne og Kvinderne i Pensionater og religiøse Opdragelsesanstalter, ogsaa naar de hverken høre til kvindelige Ordenspersoner eller til Oblaterne eller til de kvindelige Tertiærer og paa ingen Maade ere forpligtede til Klausur. Alle disse, som Vi her ovenfor have omtalt, skulle i Kraft af den nærværende Erklæring alle Vegne, baade i og udenfor Rom, kunne delagtiggjøres i denne Naade og dette Privilegium.

5. Det Samme bevillige Vi Anachoreterne og Eneboerne, dog ikke hine, som ikke ere forpligtede til Klausur eller som leve i en Kommunitet eller et Selskab eller enkeltvis under deres kirkelige Foresattes Ledelse efter bestemte Love og Regler, men hine, som i Ensomheden hellige sig til det betragtende Liv i bestandig om ikke just evig Klausur, ogsaa naar de tilhøre et Kloster eller en Orden, som nogle Cisterciensere, Karthusere og Munke og Eneboere af den h. Romualdus Regel.

6. Den samme Naadesbevisning udvide Vi ogsaa til de Troende af begge Kjøen, der som Fanger befinde sig i Fjendens Vold, fremdeles til alle hine, som til Sone eller Straf holdes paa hvilket som helst Sted i Fængsel, ligeledes til Alle, som leve i Landflygtighed eller ere dømte til Galejerne eller andet Tvangsarbejde.

7. I det samme Privilegium skulle endelig delagtiggjøres de Syge af begge Kjøen og af enhver Stand, først og fremmest hine, som udenfor Rom hjem søges af en Sygdom, som ifølge Lægens Dom umuliggjør det for dem at besøge den evige Stad i Løbet af Jubelaaret; dernæst ogsaa hine, der som Rekonvalescenter ikke kunne foretage Rejsen uden stor Skade og Ulempe, og sluttelig ogsaa alle hine, som paa Grund af legemlig Svaghed ere forhindrede i at foretage

Valfarten. Til disse sidste høre ogsaa Oldingene, som allerede have overskredet deres 70de Leveaar.

Vi formane og bede imidlertid alle disse Personer og besværg dem i Herren, om at de *med Sjælens Bitterhed* efterforske deres Synder, af Hjærtets Grund afsky dem og rense deres Samvittighed ved Modtagelsen af Skriftemaalets hellige Sakramente og ved Udøvelsen af passende Bodsgjeringer og derefter med et troende og ærefrygtsfuldt Sindelag og i en hjærtelig Kjærligheds Aand nærme sig den hellige Nadvere og ved Guds enbaarne Søn og paa den allersaligste Jomfru Marias, de hellige Apostle Petri og Pauli og alle Helgeners Forbøn bede indstændigt til Gud Herren i Vor Hensigt og efter Kirkens Mening om den hellige Kirkes Ophøjelse, om Vranglærdommenes Udryddelse, om Enigheden blandt de kristelige Fyrster og om det kristelige Folks Fred og Velfærd, og tillige — i Stedet for Besøget i Roms fire Hovedkirker — forrette andre fromme Gjerninger til Guds Ære eller Næstens Vel, dels efter eget Valg, dels efter de af Os særlig kaldede Præsters Anvisning.

Det er nemlig Vort Ønske og Vor Villie, at Vore ærværdige Brødre, Biskopperne og andre kirkelige Ordinariere, enten selv eller ved Hjælp af erfarne Skriftefædre, foreskrive de kvindelige Ordenspersoner, Oblaterne, de kvindelige Tertiärer og de ovennævnte Piger og Kvinder, Anachoreterne, Eremiterne, Fangerne, de Syge og Oldingene over 70 Aar Gjerninger til Guds Ære eller Næstens Vel, alt efter de Enkeltes Stand, Forhold og Sundhed og svarende til Sted og Tid, hvis Udøvelse skal erstatte Besøget i Roms fire Hovedkirker.

Den samme Fuldmagt forunde Vi Ordensforstanderne i Henseende til de Instituter og Personer, som staa under deres Jurisdiktion. — For dem, som bo i Rom. skal Vor elskede Søn, Kardinalvikaren og hans Stedfortræder være bemyndiget til, selv eller ved erfarne Skriftefædre at bestemme saadanne Gjerninger.

Saa bevilge og forunde Vi da kjærlighedsfuldt i Tillid

til den almægtige Guds Barmhjertighed, og i de hellige Apostle Petri og Pauli Navne, alle dem, som ovenfor ere blevne omtalte, en fuldkommen Aflad, Tilgivelse og Eftergivelse af alle Syndestrafte, ganske som om de havde forrettet de Gjerninger, som ere de Øvrige paalagte, naar de i Sandhed angre deres Synder og indenfor det nuværende Jubelaar værdig modtage Skriftemaalets og Altrets hellige Sakramenter og bede de i ovennævnte Bestemmelse omtalte Bønner, og endelig ogsaa Alle — i Stedet for Besøget i de fire Hovedkirker — opfylde de paalagte Øvelser eller blot have begyndt paa dem, naar de blive hjemsøgte af en farlig Sygdom. Denne Aflad skal kunne vindes *to Gange* naar de foreskrevne Værker gjentages i Løbet af Jubelaaret.

De kvindelige Ordenspersoner og deres Novicer tillade Vi, at vælge sig én Gang blandt Verdens- eller Ordensgejstligheden en Skriftefader, som har Fuldmagt til at høre Ordenssøstres Skriftemaal. Ligeledes skal det være Anachoreterne og Eneboerne, som ovenfor omtaltes, saavel som Oblaterne, de kvindelige Tertiærer, Pigerne og Kvinderne i Klostre og religiøse Instituter med fælles Liv, som maaske ellers ere indskrænkede i Valget af Skriftefader, saavel som ogsaa Fangerne, de Syge og Oldingene, tilladt, at vælge sig én Gang en hvilken som helst Skriftefader, forudsat, at han er i Besiddelse af den fornødne Fuldmagt til at høre Lægfolks Skriftemaal. Den samme Begunstigelse tilstaa Vi ogsaa mandlige Ordenspersoner, hvilken Orden, Kongregation eller Institution de end maatte tilhøre. Disse Skriftefædre forunde og meddele Vi Fuldmagt til i Skriftemaalets hellige Sakramente at absolvere alle hidtil nævnte Personer fra alle deres Synder, ogsaa fra dem, hvis Absolution særlig er forbeholdt den apostoliske Stol, med Undtagelse af det bevidste, offentlige Hæresi, efter at have paalagt heldbringende Budsøvelser og andre Forpligtelser, som den kanoniske Ret og Kirketugtens lovmæssige Regler foreskrive det. Desuden give Vi disse Skriftefædre Fuldmagt til at dispensere Ordenssøstre fra alle Løfter, som bleve aflagte efter den høj-

tidelige Profession, for saa vidt som de ikke stride imod Ordensreglerne. Paa samme Maade give Vi de ovennævnte Skriftefædre Fuldmagt til at meddele Dispens fra Løfter, som Oblater, Novicer, Tertiärer, Piger og Kvinder med fælles Liv have aflagt, idet der paalægges dem tilsvarende gode Gjæringer; tillige ogsaa paa samme Betingelse at fritage for Opfyldelsen af edeligt bekræftede Løfter. Herfra skulle dog saadanne Løfter være undtagne, som ere Os og den apostoliske Stol forbeholdte.

Vi formane dernæst Vore ærværdige Brødre, Biskopperne og andre kirkelige Ordinariet, til, at de, ihukommende Vor apostoliske Gæmildhed, ogsaa ville overdrage til disse Skriftefædre Fuldmagten til at absolvere fra de Tilfælde, som ere forbeholdte dem.

Vi bestemme endelig, at Kopier af denne Skrivelse, ogsaa de trykte, naar de ere undertegnede af en offentlig Notar og forsynede med en højere kirkelig Dignitars Segl, skulle have samme Troværdighed, som Skrivelsen selv, og at denne Skrivelse skal have og bevare sin Retskraft, Gyldighed og Bestaaen trods alle modsatte Forordninger.

Ingen skal det være tilladt at forandre eller formasteligt at sætte sig op imod dette Vort Dekret, denne Vor Erklæring, Formaning, Tilstaaelse, Forandring, Bestemmelse og Villiesytring. Skulde Nogen forsøge derpaa, saa maa han vide, at han derved vilde paadrage sig den almægtige Guds og de hellige Apostle Petri og Pauli Uvillie.

Givet i Rom ved St. Peter, den 24. Oktober i Herrens Aar 1899 og i Vort Pontifikats to og tyvende Aar.

Kundgjørelse
for
Rom og hele Jordkredsen
angaaende Midnatsmessen ved Aarsskiftet
1899—1900 og 1900—1901.

For at kunne fejre paa passende Maade Indgangen til det Jubelaar, som vor hl. Fader Pave Leo XIII har anordnet, vil det være i høj Grad betimeligt, om de Troende ved Nattetide vilde staa op for at ile hen til ham, der er Aarhundredernes Ophav, knæle ned for hans Altre, tage Del i det hl. Maaltid, ved hvilket det Guds Lam frembæres som et velbehageligt Offer, og søge Hjælp og Forbarmelse i denne særlig naaderige Tid. »*Thi nu er Frelsen nærmere; se nu er det den belejlige Tid; se, nu er det Frelsens Dag*«. Naar Guds Rige d. e. Kirken her paa Jorden sammenlignes med de ti Jomfruer, som ved Nattetide ilede Brudgommen i Møde, da bør vel enhver i denne glæderige Festens Tid lægge særlig Mærke til hine Skriftens Ord: »*Holder eders Lamper røde; se, Brudgommen kommer; iler ham i Møde*«.

Med Midnat næste Aars sidste December ender det nuværende Aarhundrede og et nyt begynder; derfor er det ogsaa i høj Grad at ønske, om der da blev afholdt en opbyggelig og højtidelig Gudstjeneste for at takke Gud for de Velgjerninger, som han i det henrundne Aarhundrede har bevist os, og for at bede ham om, at han vil forbedre de nuværende Tidens bedrøvelige Kaar og forunde os en lykkelig Indgang til det nye Aarhundrede.

For at altsaa det kommende Aar 1900 ved Guds og hans enbaarne Søns, vor Frelsers, naaderige Hjælp maa begyndes og fuldendes til Velsignelse for Alle og bringe os, hvad vi nok tør vente os, en lykkeligere Tidsalder, derfor har vor hl. Fader *Pave Leo XIII.* godhedsfuldt bestemt, at det i alle Kirker og Kapeller, hvor den hl. Eucharisti bliver opbevaret, skal være tilladt ved Midnat den 31. December, saavel i indeværende som i det kommende

Aar, at udstille det allerhelligste Sakramente efter den vedkommende Ordinarius' Skøn og Bestemmelse; endvidere tillades det, at der paa samme Tid bliver enten læst eller sunget foran det udstillede Sakramente *en hl. Messe* (tagen af Herrens Omskærelsesfest og Oktaven efter Jul); endelig, at det som en særlig Gunst og Indrømmelse skal være de Troende tilladt at *kommunicere* enten under eller udenfor den hl. Messe, dog at de almindeliggjældende Bestemmelser overholdes.

Alle modsatte Forordninger blive herved ophævede.

Rom, den 13. November 1899.

Camillus Kardinal Mazella

Biskop af Palustrina, Præfekt for Rituskongregationen.

D. Panici.

Sekretær for Rituskongregationen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. Højærv. Hr. Pastor *von Geyr* har i disse Dage ladet udgaa en lille Bog, hvis Titel er: »**A. v. Geyr-Schweppenburg: Meine Rejse nach den Färörn**«, og hvori han fortæller om sine forskellige Rejser til Færøerne. De, som kjende Pastor v. Geyr personlig, ville gjenkjende ham i hans Bog. Paa sin bramfri, elskværdige Maade fortæller Forfatteren om sine, dels behagelige dels ubehagelige, Oplevelser paa Rejsen, om de mangfoldige Indtryk, han fik ombord paa Skibet, i Skotland og navnlig paa Færøerne. Med stedse stigende Interesse følger man ham paa hans Ture og Udflugter, glæder sig over hans naturhistoriske Fund, lytter man til hans Fortællinger og beundrer med ham de færøiske Katholikers offerfulde Liv. Har man fulgt ham til Enden, saa har man kun det at udsætte paa Bogen, at den ikke er i det mindste tre Gange saa tyk. For mange af Forfatterens Venner vilde den uden Tvivl være en kjærkommen Jule- eller Nyt-aarsgave.

Frankrig. Et glædeligt Tidens Tegn er det, at det franske Kammer med stor Stemme flerhed har afvist Kom-

missionens Beslutning om at stryge det franske *Gesandtskab ved Vatikanet*. Til Trods for den kulturkampagtige Ophidselse, som af forskellige Grunde er bleven vakt i Frankrig, indse dog baade Foikets Repræsentanter og Regeringen, at den h. Stol er en Stormagt, hos hvem enhver fornuftig Stormagt maa have en Repræsentant. Beslutningen om Opretholdelsen af Gesandtskabet ved den h. Stol vil forhaabentlig ogsaa virke afkølende paa de øvrige Kulturkamp-Lyster.

— Et Tilskud af 800,000 Francs for de franske Missioner i Orienten, som Minister Delcassé motiverede med Vigtigheden af en Opretholdelse af det franske Protektorat i China, blev ligeledes bevilget af Deputeretkamret.

En ung huslig Pige af dannet Familie, ønsker Plads til 1. Januar hos en enlig Dame eller ældre Folk, hvor hun kan være til Selskab og Nytte og blive betragtet som hørende til Familien. Billet mrkt. A. J. modtager Bladets Kontor Adelgade 31.

Undertegnede anbefaler sin **Blomster- & Kranse-Forretning**, 134 Borgergade, Hjørnet af Fredericiagade.

Doris Norlin.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) Møde hver Fredag Kl. 8 paa Ørstedesvej 10. — Alle indbydes venligst.

St. Josefs Gilde

afholder **Julefest Mandag 1. Januar 1900 (Nytaarsdag)** i „Kongens Klubs“ Lokaler, Østergade 15. — Kl. 7½ Aften Juletræ for Børn og Voxne, hvert Barn faar en Julegave m. m. Kl. 10 Bal for Voxne. —

Naar Emblem bæres have Brødrene med deres Hustruer fri Adgang, Børnene à 25 Ø. — Entré for Ikke-Medlemmer, indførte ved et Medlem, 25 Ø., Børn 40 Ø. — Billetter faas hos: R. Hansen, Vesterbrogade 11 C. — J. Nielsen, Brorsonsgade 10¹. — Swoboda, Frederiksberg Allé 15. — Lafontaine, Ahornsgade 9. — C. Jørgensen, Østergade 28² o. G. — H. Rasmussen, Nyhavn 31, St. — J. C. Jørgensen, Gothersgade 43. — **Balbaand** løses i Salen à 50 Ø. for Herrer, 25 Ø. for Damer.

Intet Billetsalg ved Indgangen, ligesom Ingen tilstedes Adgang uden Billet eller Emblem.

 Hos Ovennævnte modtages med Tak **Gaver** til Juletræet (enten i Penge, Gjenstande eller Juletræspynt) fra Gildets Medlemmer eller Andre, der velvilligt ville bidrage til Børnenes Juleglæde.

Unio. Fredagen d. 29. December Kl. 8 $\frac{1}{2}$ præcis: Oplæsning med fordelte Roller. — Ludvig Fulda: Under fire Øjne, Lystspil i 1 Akt.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. December. 4. Søndag i Advent. —

Mandag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kjødet. Første Juledag.

Tirsdag den 26. December. Anden Juledag. **St. Stefans Fest.** 27. O. Apostlen Johannes Fest. — 28. T. De bethlehemitiske Børns Fest (Kl. 9 Form. Børnegudstjeneste i St. Ansgars Kirke med Kollekt for Jesu Aarndoms Forening). — 29. F. Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — 30 L. Oktavdag. —

Søndag den 31. December. Sylvester, Pave og Mart. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften: højtidelig Takkeandagt med Prædiken; derefter Te Deum i Anledning af Barhundredets Slutning).

Mandag den 1. Januar 1900. Herrens Omskærelse. Nytaarsdag. (Gudstjenesten som paa Søndagene). Paa Nytaarsdag afholdes den første Kvartalskollekt af Peterspenge for Aaret 1900.

Gudstjenesten paa 1ste Juledag.

St. Ansgars Kirke:

- Kl. 5 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.
- „ 10 Pontifikalmesse med Prædiken.
- „ 6 Aften: Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken:

- Kl. 5 Morgen: Højmesse og derefter stille hh. Messer.
- „ 10 Højmesse med Prædiken.
- „ 6 Festandagt.

Jesu Hjærte Kirke:

- Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.
- „ 10 Anden Levitmesse med Prædiken.
- „ 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Hospital:

- Kl. 5 Morgen: Højmesse med Exposition af det Allerhelligste.
- „ 6 Stille h. Messe.
- „ 9 Højmesse med Prædiken.
- „ 3 Festandagt.

2den Juledag holdes Gudstjenesten alle Støder som paa en almindelig Festdag.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 5 og 10 i St. Ansgars Kirke og i Rosenkranskirken paa 1ste Juledag afholdes en Kollekt til Kirkernes Opvarmning.

Børnegudstjeneste. Torsdag den 28. Dec. Kl. 9 holdes i St. Ansgars Kirke den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barndomsforening til Hedningebørnenes Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tiligemed deres Forældre.

Gudstjeneste i Helsingør. (Sudergade 8, 2 Sal). Tirsdag, anden Juledag, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Messe med Prædiken; Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Festandagt.

Højtideligt Triduum.

I Medfør af den højærværdigste Biskops Kundgjørelse af 14. ds. afholdes de tre sidste Dage i December **et højtideligt Triduum** i St. Ansgars Kirke i Anledning af Jubelaaret og Aarhundredskiftet.

Fredagen den 29. Dec. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe foran det udstillede Allerhelligste, hvorefter Litan til Jesu gudd. Hjærte og sakramental Velsignelse.

Lørdagen den 30. Dec. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe o. s. v. som ovenfor.

Søndag den 31. Dec. Kl. 10 højtidelig Messe foran det udstillede Allerhelligste med sakramental Velsignelse; Kl. 6 Aften (Nytaarsaften) Takkeandagt med Prædiken, Te Deum, foreskrevne Bønner og sakramental Velsignelse.

Nytaarsaften. (Søndag den 31. December): Takkegudstjeneste med Prædiken og Te Deum:

Rosenkranskirken Kl. 5. Jesu Hjærte Kirke Kl. 6. St. Josefs Hospital Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Mariakongregationen for Ynglinge holder ingen samlet Fælleskommunion paa Juledagene, da det er ønskeligt, at Alle i Forening med deres Familie gaa til Herrens Bord i Juledagene. — Det første Kongregationsmøde i det nye Aarhundrede afholdes Mandag d. 8. Januar. — Juleturen finder Sted Søndag 14. Januar.

Literatur.

Til Jule- og Nytaarsfesten anbefales følgende katolsk Literatur, som faas gennem Andr. Fred. Høst & Sønns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn:

Fuldstændig Bønnebog heft. 2 Kr. — Salmebog heftet 1 Kr. — Den guddommelige Eucharisti, 1 Kr. 50 Øre. — Den katolske Kirkes Skjønhed, 2 Kr. 25 Øre. — Den aandelige Kamp, 1 Kr. 50 Øre. — Aftentimer for det katolske Folk, 1 Kr. — Rejse i det hl. Land, 1 Kr. 35 Øre. — Engelen Hilsen, 50 Øre. — Kristi Efterfølgelse, 1 Kr. 50 Øre. — Jesu Hjærte Andagten, 1 Kr. 35 Øre. — Lyksaligheden i Himlen, 1 Kr. 50 Øre. — Den hl. Birgitta, 1 Kr. 50 Øre. — Den kristne Kirkes Historie, 1 Kr. 25 Øre.

Den katolske Væggekalendar for 1900 vil paa Grund af indtrafne Forsinkelser først kunne udkomme til Nytaar.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Syvogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 53.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. I Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladere samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen; Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N° 53.

Søndagen den 31. December.

1899

Indhold: En from Sang. En amerikansk Dobbeltduel. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Fra Vejbyrnet. — Bekjendtgørelser.

En from Sang.

— 0 —

Advent og Jul i Tugthuset — det er visselig en gyselig Modsigelse. Og dog skal i det følgende berettes, hvorledes selv de skrækkelige Rum i et saadant Opholdssted ere blevne oplyste af den hellige Adventstids livsalige Naadeskin.

Han var et gyseligt Menneske, den »Spurvekurt«, som man kaldte ham der hjemme. Maaske havde han haft godt Anlæg, men slet opdraget var han i ethvert Fald. Fader og Moder havde ikke kendt Kristendommen alt for godt, men anset Smudsblade og Rokanboleromaner for den bedste Læsning; fælles Bøn, et kristeligt Exempel havde den lille »Spurv« hverken set eller hørt. Hans Forældre, som vilde gælde for finere og mere dannede Folk end andre af deres Stand, havde altid først da belært Knægten, naar han allerede havde fejlet; og deres Undervisning bestod kun deri, at de forbød ham det slette under frygtelige Trusler; men at ind-

pode BARNET Kærlighed til det gode, at formane det dertil med venlige Ord, at gøre ham bekendt dermed, forud at skildre ham Farerne og at indprente ham, at han af Kærlighed til Gud skulde sky det onde — derpaa tænkte de ikke; thi det stod jo ikke i de Blade eller Bøger, hvori de læste. Deri fandtes kun spændende og gruopvækkende Romaner og Noveller, det var saa pikant. Saaledes kom det ganske naturligt, at Knægten, — uden at han just behøvede at være meget tilbøjelig til det onde — blev et holdningsløst, uopdragent, frækt, til alle Lidenskaber hengivent ungt Menneske og i Tyvearsalderen allerede havde mere praktisk Erfaring i alle syv Hovedsynder end den halve Menighed tilsammen, og næppe endnu havde udøvet én Slethed, førend han allerede igen havde én anden i Hovedet.

Derfor undrede sig heller ingen, da en Dag to Gensdarmere afhentede ham og førte ham bunden for Domstolen, og at han nogle Uger efter stod i Retten anklaget for Brandstiftelse og Mord, eftersom ved Branden ogsaa en Person var kommet aflive.

Og ligesaa lidt undrede Folk sig over, at han ved denne Lejlighed blev dømt til livsvarigt Tugthus. At han nægtede til det yderste, udkældte Dommerne, forbandede Vidnerne og anklagede Hans Wiesler som Gerningsmanden, omendskønt denne med en Ed forsikrede sin Uskyldighed, undrede Folk sig heller ikke over; thi Løgnagtighed havde aldrig været hans svageste Side.

Dog havde »Spurvekurt« denne Gang Retten paa sin Side. Wiesler havde virkelig begaaet Brandstiftelsen, og Kurt var bleven uskyldig dømt; d. v. s. uskyldig i *denne* Forbrydelse — rigtignok havde han ustraffet begaaet hundrede andre. Men det første vidste og troede netop ingen, og Kurt vandrede uden at blive beklaget af noget Menneske i Tugthuset — for hele sin Livstid.

Under de grueligste Forbandelser og Eder betraadte »Spurvekurt« Tugthuset, og fra den første Dag af sin Indtrædelse gjorde han, hvad han kunde for at handle imod

Ordenen og give sin Ubændighed Udtryk. Den strængeste Behandling, mørk Arrest og Krum Slutning, Faste og Celle-fængsel forbedrede ham lige saa lidt som Fængselspræstens Godhed og Formaninger. Han gad, som han sagde, stikke Ild paa hele Verden og rive alle Kirker ned, fordi han var bleven uskyldig dømt.

Saaledes kom atter Adventstiden. »Spurvekurt« havde allerede tilbragt nogle Aar i Tugthuset og var snarere bleven værre end bedre.

Paa denne Tid var en ny Lærer kommet til Anstalten, som med Fangerne især flittigt øvede Sangen til den hellige Gudstjeneste, saaledes som Sangbogen for Kirkeåret foreskriver og lod dem synge under den hellige Messe om Søndagen. Paa mange af de fangne gjorde dette et virkelig forædlende og forbedrende Indtryk; dels de fromme, ældgamle herlige Melodier, dels de derved vakte Erindringer om bedre Tider, gjorde næsten Undere af Forbedring.

Paa den første Adventssøndag fandt ganske tidligt om Morgenen — det var næsten endnu mørkt — den hellige Messe Sted. Lydløst begav sig Straffefangerne til Anstaltskirken; man havde i Dag ikke behøvet Soldater til Bevogtning. Orglet tonede, Præsten gik op til Alteret; det ophøjede Offer, det hemmelighedsfulde og uudgrundelig hellige, begyndte, og i langtrukne Toner klang højtidelig den gamle Salme: »Send som Dug og Regn fra Himlen den Retfærdige os ned!« — og den dunkle Morgens Stilhed bar Sangen videre ud over Fængslets Omegn, hen over de Marker og Skove, i hvis Midte det laa.

Men hen over Marken sneg sig en mørk Skikkelse, aabenbart heller ikke en af de Ærlige. Pludselig stod Manden stille og lyttede, Vinden bar Sangen tydelig til hans Øre fra Tugthuset:

»Herrens Røst nu monne kalde
Syndere af Søvnne brat,
At han dem kan frelse alle
Ud af Sydens mørke Nat;

Brødre! Lader Eder lede
 Til ved Boden at berede
 Jesu Christi Naade Vej,
 Han forkaster Eder ej!«

Ethvert Ord af Mændenes Sang klang skarpt og tydeligt over fra Fængselskirken, hvis Vinduer vare oplyste, til ham, der stod ensom derude.

Han blev uvilkaarligt staaende, foldede Hænderne og bøjede Hovedet dybt.

Derpaa saa han atter og atter med et sky Blik over til Tugthuskapellets oplyste Vinduer og til det i Dunkelheden beliggende Fængsel; nu mumlede han: »Der synger han ogsaa med, den uskyldige, hvor jeg egentlig skulde synge.«

Saa krøb han sammen paa Jorden, begravede Ansigtet i sine Hænder og grublede. . . .

En Time senere stod han i Politikammeret, og atter en Time senere meldte Politiasistenten til Byfogeden, at Wiesler havde indfundet sig hos ham under Foregivende af, at han var Brandstifteren i K., og at »Spurvekurt« var uskyldig dømt. Da nu Byfogeden kom, fremlagde Wiesler saadanne Beviser, at det blev klart, at »Spurvekurt« virkelig var sat uskyldig i Tugthuset. Ilksomt begav Byfogeden sig til Tugthusedirektøren for at meddele ham det. Denne lod ham tale ud, derpaa sagde han: »Det træffer sig højst ejendommeligt thi netop i Dag har »Spurvekurt« erklæret mig, at han nu gerne vilde udstaa sin Straf, og at han har fortjent den.«

Og da Byfogeden viste sig højst forbauset, vedblev denne:

»Hør en Gang! Imorges tidligt begav sig min af over 700 Hoveder bestaaende Fangeskare ind i Anstaltskirken og i de derværende Kirkestole. Kun én eneste vægrede sig. Det var »Spurvekurt«, der hidtil stedse havde udmærket sig ved sin genstridige, forstyrrede Adfærd. Formaninger og Straffe syntes at være lige frugtesløse overfor dette Menneske. Messen begyndte, og det blev betydet den ovennævnte Straf-

fefange, at han ligesom de øvrige Fanger skulde gøre Brug af Bedestolen, men intet kunde formaa den genstridige til at føje sig i Befalingen. For ikke at vække Opsigt under Gudstjenesten, lod man ham blive staaende ved Muren, paa hvis Kant han støttede sig, idet han paa en trodsig Maade stirrede sløvt og ligegyldigt hen for sig. Da begyndte Koret ved Offertorium paa den yndige Salme: »Send som Dug og Regn fra Himlen.« Da Sangen var forbi, hørte man en lydelig Hulken, og jeg var ikke lidet forbauset ved at se den ellers saa forstokkende og tilsyneladende ufølsomme Knøs ligge paa sins Knæ, badet i Taarer. Efter Gudstjenesten, spurgt om Aarsagen til hans dybe Rørelse, svarede han ganske rystet: »I mit Liv har intet saa dybt grebet mig som den skønne Sang i Dag, som jeg ogsaa har hørt hjemme, da mine Forældre levede, og jeg endnu var et lykkeligt, uskyldigt Barn; ak, hvad er der siden hen blevet af mig!« — Han skjulte sit Ansigt i begge Hænder og begyndte paa ny heftigt at hulke. Og til Slutning erklærede han, at nu vilde han gerne blive i Anstalten; han havde fortjent det, jeg skulde tilgive ham, fra nu af vilde han vise Lydighed.«

»Det er just det rette Øjeblik til at frigive ham,« sagde Byfogeden.

Hvorledes »Spurvekurt« saa ud, da man forkyndte ham, at han var fri, Gerningsmanden havde meldt sig, kan man vel tænke sig.

Men det bedste er, at han forbedret forlod Tugthuset og blev ved at være brav, og at den i Stedet for ham Indførte angerfuld indtog hans Plads.

Og hvo der *ret* opfatter den til Grund for denne Fortælling liggende dybere Betydning af Adventstiden, finder, selv om han aldrig har tænkt, endsige haft til Hensigt at begaa noget, der kunde ligne en Forbrydelse, dog ogsaa noget deri for sig; og naar man i Julen synger:

»Jeg laa i Syndens Lænke bundet
ved Satans grumme Tyranni,

Men Jesus Christus har mig fundet,
han gjorde mig for Trældom fri,«

saa finder han maaske selv nogen Lighed imellem sig, sin arme Sjæl og »Spurvekurts« Skæbne.

En amerikansk Dobbelduel.

Rejseerindring af Dr. Karl May.

(Efter Einsiedler-Marien Kalender.)

(Sluttet.)

—o—

»Ville I da tilstaa Rovmordet?«

»Nej, og atter nej! Vi ere uskyldige!

Da slog Winnetou til Lyd med Haanden og sagde paa sin rolige, indtrængende Maade:

»Her staar Winnetou, Apatschernes Høvding, og her staar hans Ven og Broder Old Shatterhand, hvem endnu aldrig nogen Fjende har kunnet modstaa. Vore Øjne ere vante til at gennemtrænge Mørket. Vi ere som Slangerne, som man ikke hører, naar de komme krybende. Der er bleven talt tilstrækkelig mange unyttige Ord idag; nu skal Handlingen følge efter og i Mørket skulle Morderne falde for vore Knive paa samme Maade, som de have stukket Burnings ihjel med deres Knive! Nu kan det begynde!«

Den Maade, Winnetou talte paa, gjorde et ligefrem sønderknusende Indtryk paa Skurkene. De gjorde med bævende Røst deres Indvendinger, men forgjæves; endnu da Fakkeldbæreren forlod Rummet, brølede de med knyttede Hænder om at ville blive vanvittige og blinde. Først da Slaaen var sat for Døren, taug de stille og undgik fra nu af enhver, ogsaa den ringeste Støj, for ikke at gøre os opmærksomme paa det Sted, hvor de befandt sig.

Vi for vort Vedkommende havde ikke til Hensigt at dræbe dem, men kun ved Dødsangsten at drive dem til en Tilstaaelse. Vi vare overbeviste om, at de vel vilde vogte

sig for at angribe os; ikkedestomindre trak vi sagte vore Tæpper fra det ene forreste Hjørne til det andet, og lagde os saaledes ned med udstrakte Ben, at Ingen, der nærmede sig os, kunde komme os nær, uden at berøre en af vore Fødder. Saa ventede vi med Knivene i Hænderne, beredte til øjeblikkeligt Selvforsvar.

Der var naturligvis ingen Mulighed for en nøjagtig Tidsregning; men jeg antog den ene halve Times Forløb efter den anden, uden at vore ved Øvelsen skærpede Øren kunde opfange en Lyd. Saa blev det pludselig overmaade koldt; saa koldt, at det syntes at trænge igjennem Marv og Ben, og kort derpaa begyndte der en hul, dump Brusen uden Ophør at gaa hen over Taget. Kun faa Minutter efter hørte vi raabe udenfor:

»Ser I Sankt-Elmsilden ved alle Kanter og Hjørner? Blizzarden kommer, Blizzarden kommer! Redder Eder ind i Blokhuse, hurtigt, hurtigt!«

Blizzard kaldes den forfærdelige Snestorm i det vestlige Mississipi, som altid kommer fra Nord og giver sig tilkjende ved at Temperaturen ganske pludselig synker stærkt; men omendskjønt den er temmelig hurtig forbi, staar den med Hensyn til sin Farlighed ikke tilbage for Højasiens rædselsfulde Wjuggm. Den ledsages hyppigt af elektriske Fremtoninger, og, endskjønt det er ved Vintertid, høre Lyn og Torden ikke til Sjældenhederne. Ve den, hvem Blizzarden overraskede ude i det Fri eller i en daarligt sammenføjet Bygning! Den river alting ned eller bort, og bedækker enhver Gjenstand med et Ligklæde af meterhøj Sne.

Raabene udenfor vare forstummede; Vogterne vare flygtede ind i Blokhytterne. Saa kom det første Vindstød, som syntes at vilde feje alting bort af Jorden og rystede Husene i deres Grundvolde. Og nu hylede, hvinede, hvislede, stønede og brølede det over vore Hoveder som en løsladt usynlig brusende Strøm, der overskyller sine Bredder og ikke kjender til Barmhjærtighed. Tordenen rullede; Lynene blinkede. Skurets Indre blev opfyldt af fint og tæt Snemel,

som Orkanen drev ind igjennem Sprækkerne. Vi rystede af Kulde; vore Tænder klappede, endskjønt vi havde svøbt os tæt ind i vore Tæpper. Jorden rystede; Skuret gyngede. Saaledes blev det ved i over en halv Time; derefter indtraadte der korte Mellemlum i Elementernes Rasen, i hvilke vi hørte Grinder og Slack sukke og stønne. Saa samlede Orkanen al sin Kraft til et sidste, voldsomt Stød. Jordbunden rystede under os; Skuret knagede; det bøjede sig først til Højre, saa til Venstre, og tilsidst styrtede dets bagerste Del sammen med et Brag. Og som om Blizzarden derved var bleven tilfredsstillet, indtraadte der nu ligesaa pludseligt Ro, som Stormen pludseligt var kommen. Faren var overstaaet.

Virkelig overstaaet? Ja, for Winnetou og mig, men var den det ogsaa for de andre? Vi saa en Skikkelse arbejde sig frem under Ruinerne af den sammenstyrtede Del af Skuret, og løbe afsted med høje Brøl; det var Slack. Fra det andet Hjørne hørtes der uarticulerede Lyde, som om nogen vilde kalde, men ikke kunde; vi tog vore Tæpper af og gik derhen. Der laa Grinder imellem knækkede Brædder, under en Bjælke, der næsten knuste hans Bryst. Jeg løftede Bjælken iveau, og Winnetou trak den Saarede frem, der besvimede, saasnart han var befriet for sin Byrde. Vi bare ham hen til Officersboligen, hvor Kaptejnen, der vilde se efter, hvor megen Skade Blizzarden havde anrettet i Fortet, kom os imøde ved Døren; han vendte om med os. Da vi bragte Grinder ind og lagde ham ned ved Ilden, kunde vi se, hvordan han var saaret og skreg alle højt af Skræk. Der var falden et Brædt tværs over hans Ansigt med den skarpe Kant, som havde knust Næseroden og slaet begge hans Øjne ind.

»Blind, blind, blind!« raabte Kaptejnen og foldede sine Hænder. »Hvor har han ikke bespottet med strax at ville blive blind! Det er en Gudsdom!«

Jeg var saa dybt rystet, at jeg ikke sagde et Ord; ogsaa Winnetou stod stum ved min Side. Saa forbandt vi den af

Gud dømte og lagde ham paa en af Lieutenanternes Leje. Derpaa gik vi ud, for at undersøge hvilke Følger Orkanen havde efterladt. Den eneste Skade, den havde anrettet, var den, at vort Skur var styrtet sammen. Nu søgte vi efter den forsvundne Slack. Hans Spor førte til Plankeværket, som han var klatret over, og udenfor dette videre til den nærliggende Skov. Der laa saa dyb Sne, at den naaede os til Knæerne, og den lyste saa stærkt, at vi kunde følge Sporet uden Fakler. Da vi naaede Udkanten af Skoven, hørte vi imellem Træerne en ganske ejendommelig lallende menneskelig Stemme. Vi trængte ind igjennem Tykningen og fandt Slack liggende udstrakt paa Jorden under et Træ, hvor han havde rodet Sneen op og stukket Haanden ind imellem Rødderne, og bestandig nynnende som et Barn:

»Støv, Nuggets — — Støv, Nuggets — otte Poser fulde — — otte Poser fulde — — —!«

Kun med Magt lod han sig rive løs, og saa fandt vi under Mosset otte Læderposer paa et Punds Vægt. Dette stemmede nøjagtigt med Burnings Optegnelse; det var det Guld, som havde bragt dem Døden.

Slack blev bragt til Fortet. Der saa vi, at der klæbede Blod i hans Haar. Da vi undersøgte hans Hoved, viste det sig, at ogsaa han var bleven ramt haardt af det sammenstyrtede Træværk. Om det var deraf, hans Aand var bleven omtaaget, eller om han allerede iforvejen var gaaet fra Forstanden af Angst, lod sig ikke afgjøre.

Grinder var altsaa blind og Slack var vanvittig! Nøjagtigt det, som de i deres Vantro og Frækhed havde forlangt af Gud! Hvem der endnu vil nægte, at der gives en evig Retfærdighed, som intet Menneske vil kunne undfly enten her eller i den anden Verden, han vogte sig vel for at maatte føres til Erkjendelse ved denne Retfærdigheds Styrelser! Guds Domme ere uafvendelige og retfærdige. Enhver Skyld maa sones, tidlig eller sildig, her eller hisset, og ingen Brødefuld undgaar sin Straf.

Mærkværdigvis indtraadte der efter denne slemme Dag

atter mildt Vejr, hvorved det blev os muligt at fortsætte vort Ridt. Grinder og Slack bleve alvorlig syge tilbage i Fortet. Hvis de ikke bukkede under for deres Saar, saa vilde deres Skæbne afhænge af de derværende Officerer, der ledsagede os et Stykke paa Vej. De to Caddo-Indianere fik Grinders og Slacks Heste til Foræring, og kunde altsaa ledsage os. Vi fulgte dem indtil den forenede La-Plataflod, hvor de skiltes fra os med Forsikringen om deres stedseværende Taknemlighed, fordi vi havde reddet dem fra at blive uskyldig hængte.

Fire Aar senere steg jeg i Land fra Mississippi-Dampren ved Baton-Rouge, fordi jeg maatte vente her paa Dampbaaden til Natchez. *Ved Landingsbroen sade to Tiggere, magre, slendige og klædte i Pjalter.* Deres Ansigt forekom mig bekendte. Den ene manglede begge sine Øjne, og paa det Sted, hvor Næseroden skulde sidde, havde han en dyb, bred Skramme. Den anden rakte med en bønfallende Mine sin Hat ud. Da jeg kastede en Sølv mønt i den, stak han den hurtig i Lommen og mumlede:

»Støv, Nuggets otte Poser fulde — — otte Poser fulde!«

Nu vidste jeg, med hvem jeg havde at gjøre. Morderne havde altsaa dog ikke fundet deres velfortjente Død paa Fort Hillock; men deres nuværende Forfatning var sikkert endnu værre end Døden.

I samme Aar kom jeg tilfældigvis ogsaa til Moberly i Missouri. Der forhørte jeg mig om Brødrene Burnings Familie. Jeg fik da Historien om deres Mord at høre, og det med de mest vidtgaende Udsmykninger med Hensyn til Winnetous og Old Shatterhands Bedrifter. Jeg sagde ikke, hvem jeg var. Det var mig nok, at jeg fik at vide, at Kaptejnen havde tilsendt dem de otte Poser med deres fuldstændige Indhold tilligemed en udførlig skriftlig Beretning.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Den 14. December afholdt den h. Fader *Konsistorium* i Sala Regia i Vatikanet. I Baggrunden af den store Sal stod den pavelige Trone; tilvenstre for Tronen var oprejst en Tribune for det sixtinske Kapels Sangere under Perosis Ledelse, tilhøjre for Tronen havde Maltheserridderne taget Plads; tre andre Tribuner vare bestemte for de romerske Patriciere og det diplomatiske Korps. Henimod Kl. 11 ankom Pave Leo XIII. og blev modtaget med høje Jubelraab. Den h. Faders Udsecnde var trods den fornylig overstaaede Upasselighed, trods hans høje Alder og det raa Vejrlig fortræffeligt, Med faste Skridt besteg han Tronen og begyndte Højtideligheden. Efter den højtidelige Eds-Aflæggelse modtog de nye Kardinaler, Franciska-Nava og Missia, den røde Kardinalhat af Pavens Haand. Efter at Akterne angaaende den ærværdige P. Gabriel af Pensionistordenens Saligerklæring vare blevne oplæste, meddelte den h. Fader den højtidelige pavelige Velsignelse og vendte derefter tilbage til sine Værelser. — Henimod Kl. 1 fandt i Konsistorie-Salen et *hemmeligt Konsistorium* Sted. Efter en kort Tale om Valget af den nye armeniske Patriark, foretog den h. Fader følgende Udnævnelser: Til sin Legat *a latere*, i Anledning af Jubilæumsportenes Aabning i de forskjellige Basilikaer, udnævnte han Kardinalerne Oreglia for St. Pauls Kirken, Satolli for St. Johannes Lateran og Vincenzo Wanuttelli for St. Maria Maggiore. Kardinal Parrochi, hidtil den h. Faders Vikar for Rom og Omegn, blev den h. Kirkes Vice-Kæmner, Kardinal Agliardi udnævntes til Biskop af Albano og Kardinal Jacobini til Pavens Vikar i Rom i Kardinal Parrochis Sted. Desuden udnævnte og stadfæstede Paven 30 Biskopper og Ærkebiskopper, blandt hvilke Dr. Simar af Køln.

— Under Forarbejderne til Aabningen af Jubilæumsporten i St. Peters Kirken, som den 19. December foretoges

under Msgr. della Volpes Ledelse, fandt Arbejderne under Murens nederste Del flere Marmorstene med Navnene paa flere kirkelige Dignitarer ved Basilikaen i Slutningen af Jubelaaret 1825. Desuden fandtes flere Guld-, Sølv- og Broncemedailler fra Leo XII's Pontifikat, under hvilket det sidste almindelige Jubilæum blev fejret.

— *I sin Allokution* udtalte den h. Fader i det ovenfor omtalte Konsistorium bl. a. følgende: I vide, ærværdige Brødre, at *det hellige Aar* plejer at indvies ved den højtidelige Aabning af Patriarkal-Basilikaernes hellige Porte. Paven aabner de hellige Porte for alle hine, som oprigtig afsky deres Hjertes Syndepletter, gjerne udøve de forordnede fromme Gjerninger og med al Iver søge at tilegne sig Jubelafladens Frugter. Vi vil derfor Dagen før Jul efter vore Forgængeres Forbillede, om Gud vil, i egen Person aabne den Vatikanske Basilikas hellige Porte. Den samme højtidelige Handling skal, som sædvanlig, ved de øvrige Patriarkal-Basilikaer foretages ved Kardinallegater. Vi give disse Legater Fuldmagt til ved denne Lejlighed at meddele de tilstedeværende Troende en fuldkommen Aflad og den apostoliske Velsignelse i Vort Navn. Vi have Grund til at tro, ærværdige Brødre, at det store Jubilæums Højtideligholdelse ikke vil gaa forbi uden heldbringende Frugt. Folkets Fromhed vil igjen oplives, og Lydighedens Iver vil faa ny Styrke. Talrige Troende ville valfarte til Rom. Vi beklage, at Rom ved den Lejlighed ikke kan faa sin tidligere Skikkelse tilbage; saa Gudstjenesten kunde højtideligholdes uden Indskrænkning, ogsaa frit i Byen, med offentlig Pragt som for-dum. Da vilde den Fremmede erkjende Rom som *den hellige Stad*, medens nu kun alene Gudshusene ere tilovers til Indbyggernes og de Fremmedes Fromhed! — Saa beklagede Paven atter, at den h. Stol blev udelukket fra Haager-Fredskonferencen. Det øverste Hyrdeembede har jo ifølge guddommeligt Anordning Ret til at træde i Skranken for Retfærdigheden, at mægle Fred og at holde Stridighederne fjerne. Og denne Opgave blev baade i Theori og Praxis anerkjendt

i alle Aarhundreder, og Vore Forgængere have hestandig opfyldt den til stor Velsignelse for det kristelige Folk, Denne Udelukkelse var hines Værk, som med Roms Erobring har brudt Pavedømmets verdslige Magt. . . . Men, hvad Fremtiden end bringer, man skal visselig, med Guds Hjælp, finde Os hverken eftergivende eller bange.« —

— Monsignore *Sambucetti* er ifølge Meddelelse fra Rom bleven udnævnt til *apostolisk Nuntius* i München, hvorhen han begiver sig den 10. Januar.

— Den 24. December om Formiddagen Kl. 11 aabnede Pave Leo XIII. med stor Højtidelighed den saak. hellige Port i Peterskirkens Vestibule. Ceremonien overværedes af en Mængde Mennesker, blandt hvilke det diplomatiske Korps og Medlemmer af den romerske Adel. Efter en kort Bøn foran det Allerhelligste og Salmen »Veni creator spiritus«, begav Paven sig fra det Sixtinske Kapel i festlig Procession ned til Basilikaens Port. Paa et givet Tegn begyndte Kirkens store Klokke at lyde, hvorefter Paven, ledsaget af 2 Kardinaler, gik hen til Jubilæumsporten og med den af Italiens Biskopper skjænkede Guldhammer slog tre Slag paa den tilmurede Port, som Dagen i Forvejen var bleven gjenomsauget. Efter at Arbejderne ved St. Peterskirken derefter hurtigt havde nedrevet og borttaget Porten, og Pillerne og Tærskelen vare blevne bestænkedes med Vievand, istemte Paven Salmen »Jubilate Deo« og med blottet Hoved knælede Paven ned paa Porttærskelen, holdende et Kors i den højre Haand og et Lys i den venstre. Under Lovsangen »Te Deum« skred Leo XIII. saa hen over Tærskelen ind i Kirken, fulgt af Kardinalerne og alle de Tilstedeværende. I dette Øjeblik ringede alle Roms Klokker. Efter en kort Bøn foran Sakramentet meddelte Paven den apostoliske Velsignelse og vendte saa tilbage til sine Værelser under Mængdens begejstrede Hyldingsraab. Paa samme Tid aabnedes Jubilæumsportene i de øvrige Basilikaer af de dertil udnævnte Kardinaler. *Den 90aarige Pave* var meget bleg, men saa dog iøvrigt fuldstændig rask ud og befandt sig Dagen efter,

trods den anstrængende Ceremoni, fuldstændig vel. Det er første Gang i Kirkens Historie, at en Pave i en saa høj Alder har foretaget den højtidelige Aabning af et Jubelaar.

❧ Fra Vejbyrnet ❧

Ophævelse af Coelibatet. Fra *Berlin* meddeles den 27. ds. Kl. 1, 25 Middag til danske Blade følgende: »Fra vaticanske Kredse i *Rom* telegraferes:

Som bekjendt har der i flere Aar været en følelig Mangel paa katholske Gejstlige i Syd-Amerika. Et Koncilium af sydamerikanske Biskopper sammentraadte i denne Anledning ved Foraårstide i Rom og foreslog som et Middel til at afhjælpe Mangelen at tillade de katholske Præster, som vilde nedsætte sig i Syd-Amerika, at gifte sig.

Nu har Favnen ophævet Coelibatet for Syd-Amerikas Vedkommende.«

Skade, at denne føde And ikke er bleven færdig til Juleaften; den har uden Tvivl passeret Englændernes Telegrafstation i Sydafrika. Med en venlig Hilsen og Ønsket om et glædeligt Nytaar skjænke vi den fede Bid til Ugebladets Læsere og bede dem om, ikke at forsmaa den til Nytaarsaften.

Redaktionen.

Undertegnede anbefaler sin **Blomster- & Kranse-Forretning**,
134 Borgergade, Hjørnet af Fredericiagade.

Doris Norlin.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) Møde hver Fredag Kl. 8 paa Ørstedesvej 10. — Alle indbydes venligst.

St. Josefs Gilde

afholder **Julefest** Mandag 1. Januar 1900 (**Nytaarsdag**) i „Kongens Klubs“ Lokaler, Østergade 15. — Kl. 7½ Aften Juletræ for Børn og Voxne, hvert Barn faar en Julegave m. m. Kl. 10 Bal for Voxne. —

Naar Emblem bæres have Brødrene med deres Hustruer fri Adgang, Børnene å 25 Ø. — Entré for Ikke-Medlemmer, indførte ved et Medlem, 25 Ø., Børn 40 Ø. — Billetter faas hos: R. Hansen, Vesterbrogade 11 C. — J. Nielsen, Brorsonsgade 10¹. — Swoboda, Frederiksberg Allé 15. — Lafontaine, Ahornsgade 9. — C. Jørgensen, Østergade 28² o. G. — H. Rasmussen, Nyhavn 31, St. — J. C. Jørgensen, Gothersgade 43. — **Balbaand** løses i Salen å 50 Ø. for Herrer, 25 Ø. for Damer.

Indet Billetsalg ved Indgangen, ligesom Ingen tilstedes Adgang uden Billet eller Emblém.

Hos Ovennævnte modtages med Tak **Gaver** til Juletræet (enten i Penge, Gjenstande eller Juletræs-pynt) fra Gildets Medlemmer eller Andre, der velvilligt ville bidrage til Børnenes Juleglæde.

✚ Den 24. ds. tog Herren til sig vor kjære Søn, **Orlando Giovanni Carlo**, efter kun 4 Dages Sygeleje, 10 Aar gammel.

Dette Sorgens Budskab bekendtgjøres for Slægt og Venner af hans dybtsørgende Forældre.

V. Giannini. Kathrine Giannini.

Begravelsen foregaar paa katolsk Vestre Kirkegaard Søndagen d. 31. ds. Kl. 12 $\frac{1}{2}$.

✚ At min kjære Moder, **Maria Magdalene Schreiber** f. Erlewein, 81 Aar gl., 2. Juledags Aften er afgaaet ved Døden som Følge af en ulykkelig Hændelse den 23. ds., bekendtgjøres herved for Slægt og Bekjendte af hendes dybt sørgende Søn. Den kjære Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn. R. I. P.

P. Schreiber, Præst,
p. t. Kjøbenhavn.

Begravelsen finder Sted Tirsdag d. 2. Januar Kl. 10 fra St. Ansgars Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. December. Sylvester, Pave og Martyr. (I St. Ansgars Kirke Kl. 10 højtidelig Messe foran det udstillede Allerhelligste med sakramental Velsignelse; Kl. 6 Aften Takkeandagt med Prædiken og Te Deum).

Mandag den 1. Januar 1900. Herrens Omskærelse. Nytaarsdag. Gudstjenesten som paa Søndagene). Paa Nytaarsdag afholdes den første Halvaarskollekt af Peterspenge for Aaret 1900. — **2. T.** Oktav af St. Stephans Fest. — **3. O.** Oktav af St. Johannes Fest. Genovefa, Jomfru og Mart. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **4. T.** Oktav af de uskyldige Børns Fest. — **5. F.** Ferieldag. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aftenandagt.)

Lørdag den 6. Januar. Epiphania eller Herrens Aabenbarelses Fest ogsaa kaldet **Hellig tre Konger**. Befælet Festdag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe. Kollekt ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til bedste for de afrikanske Missioner. I St. Ansgars Kirke **Pontifikalmesse** Kl. 10.

Søndag den 7. Januar. 1. Søndag e. H. 3 Konger.

Mødreforeningens Messe bortfalder i Januarmaaned.

Nytaarsaften. (Søndag den 31. December): Takkegudstjeneste med Prædiken og Te Deum:

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 5. Jesu Hjærte Kirke Kl. 6. St. Josefs Hospital Kl. 7½.

Mariakongregationen for Ynglinge. Det første Kongregationsmøde i det nye Aarhundrede afholdes Mandag d. 8. Januar. Juleturen finder Sted Søndag 14. Januar.

Aftengudstjenesten paa Hellig tre Kongers Fest (Lørdag d. 6. Jan.) holdes i St. Ansgars Kirken og i Jesu Hjærte Kirken Kl. 8.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Procession Søndag den 7. Januar Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltag i Processionen med Broderskabets Faner.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke Fredag den 5. Januar.

Gudstjeneste i Ringsted. Søndag den 7. Januar h. Messe med Prædiken Kl. 9. — Foredrag Kl. 4. Efterm. i Hotel „Casinos“ lille Sal.

Den katolske Ynglingeforening „St. Knud“ holder Julegilde Nytaarsaften i Lokalet ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden den 20. Januar enten hos Fru Ronge (Lykkesholmsallé 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Fru Mariboe (Rosendals Tværgade 8) eller hos undertegnede

Joh. Braun, Sognepræst.

Literatur.

Til Jule- og Nytaarsfesten anbefales følgende katolsk Literatur, som faas gennem Andr. Fred. Høst & Sønns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn:

Fuldstændig Bønnebog heft. 2 Kr. — Salmebog heftet 1 Kr. — Den guddommelige Eucharisti, 1 Kr. 50 Øre. — Den katolske Kirkes Skjønhed, 2 Kr. 25 Øre. — Den aandelige Kamp, 1 Kr. 50 Øre. — Aftentimer for det katolske Folk, 1 Kr. — Rejse i det hl. Land, 1 Kr. 35 Øre. — Engelens Hilsen, 50 Øre. — Kristi Efterfølgelse, 1 Kr. 50 Øre. — Jesu Hjærte Andagten, 1 Kr. 35 Øre. — Lyksaligheden i Himlen, 1 Kr. 50 Øre. — Den hl. Birgitta, 1 Kr. 50 Øre. — Den kristne Kirkes Historie, 1 Kr. 25 Øre.

Den katolske Væggekalendar for 1900 udkommer i disse Dage.